

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
གཅེས་བཅུས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་པོད་ཟེང་། ༢༣

ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྒྱུམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཆེན་དཔྱད་ཁང་།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

པོད་ཐེང་།

۲۳

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་མེད་། ༡༩

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2009

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་བོག་བསྐྱར་དུདཔར་བསྐྱུན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་མེད་ ༡༩

ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

བརྗོད་བྱ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

ལམ་དང་གང་ཟག་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲུའི་ཡུགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱེད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་དང་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་བྲངས་དང་པོ་བསྐྱུན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* Vol.23

Volume title: *chos mngon pa mdzod kyi tsig le'ur byas pa'i 'grel pa mngon pa'i rgyan*

Author: mchims 'jam pa'i dbyangs (13th century)

1. Indo-Tibetan Buddhism – Sarvastivada Abhidharma – Abhidharmakosa – Analysis of aggregates, elements, and sources – Karma – Afflictions – Meditative States
2. *chos mngon pa mdzod kyi tsig le'ur byas pa* – *chos mgon pa mdzod kyi bshad pa* – *chos mgon pa mdzod kyi 'grel bshad* – *chos mgon pa mdzod kyi 'grel bshad mtsan nyid kyi rjes su 'brang ba* – *chos mngon pa gzod kyi rgya cher 'grel* – Mahavibhasa
3. Vasubhandu – Gosaka – Sanghabhadra - Yasomitra – Purnavardhana – amathadeva – Sthiramati

ISBN 978-81-89165-23-2

Printed in New Delhi, India

༥ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་མེད་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་སློབ་དཔལ་རྒྱན་གྱི་སྒྲི་
འགོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་ཚོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱེ་ཞབས་སྤེའི་ཉེར་ཤེ་དང་། Barry
J.Hershey ལུས་སྐྱེ་ཁོ་ནི་ཉེར་ཤེ་ Connie Hershey ཉེར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དགེ་ཅན་ The
Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྦྱར་བར་དད་གཏོང་སྒྱིན་བདག་ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་
ལྷན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སློན་འདུན་ལྟ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲུང་བཅོད།

ད་ལམ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུམས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པའི་བོད་ཐོང་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱོན་ལྟ་བུ་ནི། གཙུག་པོ་རང་མེད་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་བོད་གངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སྤྱོད་གསར་བའི་ཡིད་ཐོར་ལེགས་པར་མཆོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སྤྱོད་གསར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཞིན་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡང་རིས་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུལ་བ་སྤྱི་ལོ་ལ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེའི་གཙུག་ལག་གི་གྲུབ་དུས་སྤྱི་ལོ་ལ་ཟུང་པོར་ལན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྤྲོད་སྟེ།

བོད་ཐོང་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ནི། རྩ་བའི་ཐོབ་ཐུག་བསྟན་ཐོབ་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་མང་པོར་དབྱེད་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཐོང་འདི་ནང་ནི་བཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཆོན་ཐོང་གཞི་མ་བཞེད་བསྒྲིགས་ཞུས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་མཐོ་མོར་གོང་ས་མཆོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱི་ཆེན་ཁག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཁག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་སྟོལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྩལ་བ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིན་རྟེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཆོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱི་ཕྱག་བཀའ་བ་བཞུགས་མོད། འདིར་ནི་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟོལ་གཏོད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཆོད་ལྷན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ཁག་མང་ཙམ་ཞིག་བོད་ཐོང་འདི་ནང་གཅེས་བཏུས་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙུག་པོ་བཅོད་བཅོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་རྒྱུ་བའི་ཆོས་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ། ས་དགོ་བཀའ་རྟེན་ཐོ་བོ་ཐོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་རྒྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྟོན་པའི་གྲགས་བམ་ཁག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོད་པའི་སྐོར། རྩོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱགས་སྤྱི་ཆེད་ཀྱི་བསྟོད་རིམ་དང་ཚོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་

ལའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཡར་ཕྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་
གོང་ལོག་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་
མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་སྣ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྟོན་གྱི་གཞུང་།
སྤར་སྟོལ་གྱི་ཕྱིས། བོད་ཀྱི་ལྟ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་རྟེན་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚན་བཅས་
སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་གྲངས་སོག་ཉིས་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་བྱུང་པ་ཁྲུལ་ཡོད།

བོད་མེད་འདི་བཞིན་ཞུསྟེག་དངོས་གཞི་ཞུསྟེག་ཐོག་མར་གཞུ་སོ་སོ་ཀམ་དུ་འདེམ་འབྲུག་ཏུ་མ་
དཔེ་བོད་དཔར་རྟེན་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་ཚྭ་སྟེག་གིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བཟུངས། དེ་ནས་གཞུ་དེའི་མ་དཔེ་
བོད་དཔར་མི་འདྲ་བ་ཇི་བཞུགས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཐུན་མིན་ཇི་ཡོད་
དོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཞོད་དེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ནོར་རིགས་རྣམས་བཅོས་གིང་
གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་
ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ལྟར་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་
དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུད་ག་གཅིང་དེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཁྲུལ་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གྲོག་པ་པོ་དོན་གཉིས་
ཅན་རྣམས་ནས་ཁྲུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱད་ཞིབ་གནང་བདེའི་སྤྱད་ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འབྲེན་ཇི་
ཡོད་གང་བྱུང་དོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་
ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འཛིན། བོད་ཨང་གྲངས། ཤོག་བྱ་དང་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གྲངས་
བཅས་གསལ་པོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུསྟེག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་ནང་བཞུག་ཡོད། དཔེ་དེབ་གྲོག་སྐྱབས་གཞུང་
གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འཛིན་སྤྱད་པ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་བདེ་བོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེབ་
ཀྱི་དབུར་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བགོས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་
ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེར་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་ལུགས་ལྟར་དུ་བུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྡེ་ཕྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་
པོ་དོས་འཛིན་བྱུང་བ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་པོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅིམ་འབྲེལ་བཞེད་སོགས་གསལ་
བའི་སྟོན་སྟེང་དོན་དེ་དཔེ་བཅས་སྡེ་ཕྱིའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་གཤམ་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་ལུས་ཞུ་བྱུང་
ཡང་དུང་ཡི་གེ་ཆད་ལྟག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྡེ་ཕྱི་བྱེ་ཚུལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྲུལ་གྱུར་ཡོད་དེས་པས་མཁྱེན་
ལྟན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུསྟེག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་བྱ་ཞན་པ་དང་། ལྟག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མཁྱུང་བ་སོགས་

གྱིས་པོད་མེད་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞག་ས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྷན་ཡོད་ངེས་པས་
མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་པོད་མེད་འདིར་པོད་
གངས་གསར་པ་བསྟོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་སྟེན་ན་དེར་སྟོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་ལྷག་སྟོལ་ཡོང་
བ་ཞེས་རེ་བསྐྱུལ་ཡང་ཞུ།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཞུས་ཀྱི་པོད་མེད་འདི་བཞིན་ཚུགས་པ་སྤྲིགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱར་རིམ་པས་ཞུ་བའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ང་ཚོར་ལྷ་རྣམས་སྟེ་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུ་སྤྲིག་པ་
ཆོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཇི་བཞག་ས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱེད་ཞིབ་ཞུ་སྤྲིག་གོ་སྐབས་གནང་བ་དང་།
དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་པུ་འདི་ནང་འཇགས་སྤྱི་ལྷན་འགན་དཀའ་ལྷན་གར་ཅེ་གྲུ་ཆོང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
བཞེས་པ་བཅས་ལ་ལྷག་ས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་སྤྲིག་གཞན་ཡང་ལྷག་དཔེ་ཞུ་སྤྲིག་གཅོས་ལུང་ཁྱེད་ས་འཛོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
ཆེ་ལུའི་རིགས་རྣམས་དེ་བཞིན་མཐོང་ཆེད་བཀོད་ཞུ་སྤྲིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་བོ་ལྷག་བསྟན་སྤྱིན་པས་ཀྱང་ལུང་བཞེད་དཀའ་བ་
རྣམས་ལ་གང་ཤེས་འཛོལ་ཞིབ་སོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཞུ་ཆེ་ལག་རྣམས་དང་འབྲས་དང་མཚུ་བར་གཞུ་
འཛམས་འབྲེད་རྒྱུད་སྐབས་འབབ་འགོ་བཙུག་འགོད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་སྲུངས་གིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུ་ཡོངས་ཚོགས་
ཐངས་སྤྱི་གཉིས་གྲོག་སྟེ་ཞུ་དག་ལྷག་པ་སོགས་ཞུས་ཡོད། ཞུ་སྤྲིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ཁོར་བཅོས་དང་མཆན་རྣམས་
དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུ་སྤྲིག་བཞུས་པའི་ཁོར་བཅོས་དང་མཆན་ཁ་བསྟོན་རྣམས་མ་ཁོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་
སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་སྲོ་བཟང་ཆོས་དར་དང་སློ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་སྤྱིར་གཉིས་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷི་ལིར་
དཔར་བསྐྱར་ཞུ་སྤྲིག་ལས་དོན་གང་ཅིར་ལྷག་སོགས་ཚོར་ཆོས་དག་སློང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་
ཆོར་མང་ལྷག་ས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་སྤྲིག་བཅས་སྟོན་འགོའི་སློང་བཙུག་ཀྱི་རྩལ་དུ། པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཞུས་ཀྱི་ཚུགས་
སྤྲིག་དང་ཞུ་སྤྲིག་འགན་འཛིན་སླང་རི་བ་ལྷ་རམས་ལྷག་བསྟན་སྤྱིན་པས་བླ་ཆོས་ལ། །

དཀར་ཆག

ཕྱོད་ཐེང་ངོ་སྒྲིག།	xv
དཔེ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།	xxxvi

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱུ།

མཛོད་པར་བཛོད་པ།	1
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕྱོད་ཏུ་འགོ་བ་སྒྲིབ་བཤད།	1
གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ།	26
གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།	26
༡ འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།	26
༢ མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	28
༣ སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	30
༣ སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན།	30
<༡> གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	31
དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།	32
དོན་ལྔ་བཤད་པ།	32
འིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ།	36
<༢> གཞུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ།	41
<༣> རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ།	45
<༤> མདོར་བསྟུས་པའི་དོན།	48
<༥> ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ།	49
ཁ དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ།	57
ག ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	65

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ།	88
༡ དབང་པོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	88
༢ འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲིུ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	108
༡ གཞུགས་ཅན་གྱི་སྒྲིུ་ཚུལ།	112
༢ གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིུ་ཚུལ།	115
<༡> མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	115
<༢> མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	133
༣ རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་ཁུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	162
༡ རྒྱ་བཤད་པ།	162
<༡> རྩེད་རྒྱ་བཤད་པ།	163
<༢> ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཤད་པ།	164
<༣> སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	170
<༤> མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	173
<༥> ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ།	173
<༦> རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།	174
༢ འབྲས་ཁུ་བཤད་པ།	175
ག རྒྱུན་བཤད་པ།	179
གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།	203
༡ སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།	203
༡ སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།	203
༢ རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	214
<༡> སེམས་ཅན་སྒྲིུ་བ།	214
<༢> སེམས་ཅན་གནས་པ།	223
རི་རྒྱར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	229
གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།	243

<༣> སེམས་ཅན་འཆི་བ་བཤད་པ།	246
༡ སྒོ་ད་གྱི་འཛིག་རྟེན་འཆད་པ།	248
༣ མི་མཐེད་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།	249
ཁ སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ།	258
ག འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད་བཤད་པ།	285
གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པ།	300
༡ ལས་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	300
༣ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཤད་པ།	300
ཁ རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།	303
<༡> རོ་བོ་དང་སའི་བྱེད་པར།	309
<༢> དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེད་པར།	310
<༣> རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ།	314
<༤> ལྷན་པའི་ཚུ་ལ།	320
<༥> འཕྲོ་བ་པའི་ཚུ་ལ།	321
<༦> གཏོང་བའི་ཚུ་ལ།	333
<༧> རྟེན་གྱི་བྱེད་པར།	340
ག དེ་དག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	340
༡ མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	343
<༡> ལས་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ།	344
<༢> ཟློང་འབྱུང་གྱི་དབྱེ་བ།	347
<༣> དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།	355
<༤> ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ།	358
<༥> ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་དུ་དབྱེ་བ།	359
<༦> དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ།	360
<༧> ལས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ།	383

<༥> རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ།	386
<༧> འཕེན་བྱེད་དང་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	386
<༡༠> སྒྲིབ་པ་གསུམ་བཤད་པ།	388
<༡༡> མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བཤད་པ།	391
<༡༢> དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟ་བཤད་པ།	398
<༡༣> བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།	406
<༡༤> ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ།	428
<༡༥> རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས་བཤད་པ།	428
གནས་ལྟ་བུ། བྲ་རྒྱས་བསྟན་པ།	430
༡ བྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན།	430
༡ བྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	430
༢ རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	446
<༡> གྲུན་འགོ་དང་གྲུན་འགོ་མ་ཡིན་པ།	446
<༢> ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ།	449
<༣> རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ།	452
<༤> མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ།	454
<༥> ལྷན་པའི་ཚུ་ལ།	458
<༦> ཆོས་དྲུའི་ཡུལ་ཡིན་པ།	464
<༧> གོ་རིམ།	468
<༨> སྒྲེ་བའི་རྒྱ།	469
<༩> སྒྲེ་བའི་ཚུ་ལ།	469
<༡༠> ཟག་པ་ལ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།	469
༢ བྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྒོར་ཚུ་ལ་བཤད་པ།	484
༡ དངོས།	484
༢ ཞར་ལ་གཞིན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	486

༡ སྤང་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།	488
གནས་དུག་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།	496
༡ མཚམས་སྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ།	496
༢ དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ།	497
༣ མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།	502
༧ མདོར་བསྟན་པ།	502
༨ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	503
<༡> ཚོགས་ལམ།	514
<༢> སྒྲོར་ལམ།	515
<༣> མཐོང་ལམ།	529
༤ སྒྲོམ་པ་བོའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ།	532
༧ བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ།	533
<༡> འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ།	533
<༢> མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ།	534
<༣> བྱད་པར་བཤད་པ།	552
༨ བདུན་དུ་དབྱེ་བ།	569
༩ གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	571
༥ མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ།	572
༧ ལམ་གྱི་དབྱེ་བ།	572
༨ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ།	573
གནས་བདུན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།	588
༡ བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།	588
༢ ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	589
༧ ཤེས་པའི་རོ་བོའི་དབྱེ་བ།	589
༨ ཤེས་པའི་གྲངས་ངེས་པ།	593

ག ཤེས་པའི་རྣམ་པ།	595
ང ས་དང་བརྟེན་པ།	603
ཅ དྲན་པ་ཉིད་གཞག་ཏུ་བཞག་པ།	604
ཆ དམིགས་པ།	604
ཇ ལྟན་པའི་ཚུ་ལ།	606
ཉ ཐོབ་པའི་ཚུ་ལ།	607
ཉ དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	616
གནས་བརྒྱད་པ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ།	644
༡ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ།	644
༡ བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ།	644
༢ བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	650
ག ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ།	651
ང འཕྲོབ་པའི་ཚུ་ལ།	660
ཅ ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས།	662
ཆ ཉིད་བསྟོན་གས།	668
ཇ ཉིད་ཅེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	671
ཉ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	676
ཐ་མར་དགོ་བ་མཇུག་གི་དོན།	692
ཉ རྒྱིག་པའི་མཆན།	695
ལུང་འདྲེན་བྱས་དཔེའི་མཆན་གཞུང་།	781
ཉ རྒྱིག་པའི་ཁྱད་པར་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་	793

འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན། དེ་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་«མངོན་པ་མཛོད་»དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་པའི་གཞུང་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་པའི་གཞུང་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱི་དང་། བྱད་པར་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་མི་དགེ་ལུང་མ་བརྟན་བཅས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱ་རྒྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ངོ་བོ། རྒྱ་འབྲས་དང་། རྒྱ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་སྤོང་བའི་ཚུལ་སོགས་དེར་དུས་སེམས་ཁམས་རིག་པར་གྲགས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་མང་པོ་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བར་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་གཞུང་རྣམས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དེའི་སྤྱིང་བོད་དུ་གནའ་སྤོལ་གྱི་རིག་གནས་སུ་སྤོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་དང་། རང་བྱུང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བྱུང་ཚུལ། དེ་རྣམས་འཇམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོད་དང་གྲངས་དང་རྩིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་རིག་པའི་གནས་མང་པོར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བུ་གསལ་ཆེད་གཞུང་ལུགས་སུ་གྱུར་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ཆགས་པར་མཛོད་འགྲེལ་འདི་ལྟ་བུར་སློ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་མེད་ན་མ་འགྲིགས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

མངོན་པའི་སྤྱེ་སྤོང་དང་། ཆོས་མངོན་པའི་སྒྲ་དོན།

དེ་ལ་ཐོག་མར་བྱུང་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལུ་ན། ཆོས་མངོན་པ་སྤྱེ་ཨ་རྟེ་རྟེ་ཞེས་པའི་བ་སྤྱད་འདི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྒྲ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་བཀའ་བསྟུ་མཛོད་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་སྤྱེ་ཆོན་གསུམ་དུ་བྱེ་སྤྱེ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་འཇུག་ལྟོག་སྦྱི་དང་བྱད་པར་སོ་སོར་ཐར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྟོན་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྤོང་དང་། བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བརྗོད་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཡུལ་དུས་ས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་བཀའ་སྟུལ་བ་རྣམས་མདོ་སྤྱེའི་སྤྱེ་སྤོང་དང་། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་རབ་དབྱེ་ལས་གཙོ་བོར་བརྒྱམས་ཏེ་སྟོན་པ་རྣམས་མངོན་པའི་སྤྱེ་སྤོང་བཅས་གསུམ་དུ་བྱས་ཏེ་བཀའ་སྤྱེ་སྤོང་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བར་སྤྱང་། དེ་ལྟ་ནའང་སྤྱེ་སྤོང་གསུམ་ལས་མངོན་པའི་སྤྱེ་སྤོང་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་བཞུགས་མིན་གྱི་སྒོར་ལ་སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ནང་གསེས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ལ་ཆེ་བས་མངོན་པའི་སྤྱེ་སྤོང་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་བཞུགས་པར་འདོད་པར་མ་ཟད། མངོན་པ་སྤྱེ་བདུན་དུ་གྲགས་པའི་གཞུང་«ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་»དང་། «རབ་དུ་བྱེད་པ།» «རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས།» «ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ།» «གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས།» «འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་»དང་། «ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་

ནམས་»སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་དུ་འདོད། དེ་ཡང་བཅུན་པ་ཚོས་སྒྲིབས་ཀྱིས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུངས་པའི་བརྗོད་དོན་ནམས་སྟེ་ཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏུས་ཏེ་«ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་»བསྒྲིགས་མོད། གང་བཏུས་པ་ནམས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་དུ་གནས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར། མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ནམས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་སོགས་གཞན་གྱིས་བསྒྲིགས་ཀྱང་གཞི་རྒྱ་སྟོན་པའི་གསུང་དུ་གནས་པར་བཤད།

མདོ་སྟེ་པ་ནམས་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་མི་འདོད་ལ། གཞུང་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་འདུས་མ་བྱས་རྗེས་ཀྱབ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་སོགས་རིགས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྒྲུབ་ཞིང་། སྟོན་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་མོད་ཅུ་བ་ཤིས་ཀྱི་དབང་བཙུག་པ་ནམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་བཞེད་པ་སྟོན་པ་དཔོན་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་མཚོམས་མཛོད་དུ་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་དེ།

ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདྲི་བས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས།།

ནམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྟ་སྦྱོང་གྱིས། །ཚོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཤུ་རིའི་བས།།

གདགས་པའི་བསྟན་བཙུག་མོའུ་འགལ་བས། །འགྲོ་བའི་ནམ་གངས་གསུས་པོ་ཆེ།།

ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས།།⁹ ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་དོ།

འོན་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྟེ་མ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་མིན་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་གྱིས་མཛོན་པ་མ་གསུངས་པར་དེད་ཅག་མི་འདོད་ཅིང་། “མདོ་སྟེ་པའི་བྱེད་པར་གང་དག་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཚོས་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་ནམ་པར་འཛིག་གོ།”⁹ ཞེས་མཚོམས་མཛོད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་པ་ནམས་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་མེད་མོད། མདོ་སྟེ་པའི་ཆ་ཤས་སུ་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལུང་ཁམས་སྟེ་མཛོད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གསུངས་པ་ནམས་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་ངོས་འཛིན་པར་བཞེད་དོ།¹⁰

རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ཚོས་མཛོན་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་གྲགས་པའི་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བགྲངས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཤུ་ལའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་བཞེན་པའི་གནས་བཏུན་སྟེ་པས་བཙུག་ཚུལ་ལྟར་ན། ལྷ་སྐྱ་སྐྱ་ཁྱི་དང་། བེ་ལྷ་དང་། ལྷ་ཏུ་ཀ་ལྷ་དང་། ལུ་ལྷ་པ་ལྷ་ཏེ་དང་། ཀ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། ཡ་མ་ཀ་དང་། བ་ལྷ་ན་བཙུག་ལ་སྟེ་བདུན་དང་། ལྷ་པ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་གསུང་དུ་ངོས་འཛིན་པར་མཛོད། དེ་ནམས་ནས་ཀ་ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ་«གཏམ་གྱི་གཞི་»ཞེས་

དེ་ཡང་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟག་ན་འདི་ལྟར་སྟུམ་ཏེ། ཐོག་མར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུག་
འདས་ཀྱི་མདོ་སྟེ་དུ་མར་ཐུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
རབ་དབྱེ། ལྷག་པར་ཆོར་པའི་ཐུང་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཆོན་ནའང་སྐུ་བས་མང་པོར་ཆོར་པའི་རྣམ་གཞག་
གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱིས་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་སྟེ་ཆོན་དང་གངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོར་བཀོད་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་
ཏུ་གཏན་ལ་ཡབ་སྟེ་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་བྱུང་བར་མངོན་ནོ།།

དེ་ལ་སྐྱབས་པ་ལྟར་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ཚོས་མངོན་པ་སྟེ་ཨ་ཉི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ལ་གོ་དོན་འགའ་
གས་ཤིག་སྤངས་སྟེ། རྒྱུ་མི་ཙུ་བའི་བྱིངས་རྒྱུ་ཞེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་ཚོས་དང་།
མངོན་པ་སྟེ་ཨ་ཉི་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཨ་ཉི་མུ་ཁ་ཞེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་གོ་བ་དང་། ཡང་ཨ་ཉི་ཀླན་
ཞེས་པ་མངོན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལ་གོ་བ་དང་། ཨ་ཉི་སྒྱུ་ལ་སྟེ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གོ་བ་
དང་། ཨ་ཉི་ས་མ་ལ་སྟེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་གོ་བ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་“བདེན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སོགས་སྟོན་པས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པར་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཚོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་ཡོད་
བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་།
བརྟན་པ་དང་རྩྭ་དང་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་ལས་ཀྱི་སྒོ་ལ་བ་མངོན་པར་གཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོའི་
དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།”^༥ ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས། འགྲེལ་ཚུལ་འདི་
ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་«མདོ་སྟེ་རྒྱུན་»ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “མངོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་
ཡང་དང་། གཟེལ་གཞོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཚོས།”^༦ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མངོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཚོས་མངོན་པ་དངོས་ནི། «མཛོད་རྩ་བ་»རང་ཉིད་ལས། “ཚོས་མངོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མེད་རྗེས་འབྲངས་བཅས། །དེ་འཕྲོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།”^༧ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་
བར་གསུངས་པ་བཞིན། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
ཡུང་པོ་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་བདར་བཏགས་པའི་
ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བར་གསུངས་སོ།

ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེས་སྔ་བ་ཆེ་བ་ཁག་ཅིག

མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེས་སྔ་བ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་
བར་མངོན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་སྐད་དུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་དབྱིག་གཞེན་གྱིས་«ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་»མ་བརྩམས་གོང་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་
སྟོས་ན། ཆེས་སྔ་ཤོས་ཤིག་ནི་ཕྱི་ལོའི་མེན་ ༡༩༠ ཡས་མས་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱུ་བྱི་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་
མཛད་པའི་«ཚོས་མངོན་པའི་སྟོན་པོ་»སྟེ་ཨ་ཉི་རྒྱུ་མི་དུ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ངེས། གཞུང་དེ་བོད་སྐད་དུ་མ་
བསྐྱར་མོད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཡས་མས་ལ་བསྐྱར་བར་བཤད་ལ། དེང་ལོགས་སྤྱད་ཀྱི་དཔེ་

མཛལ་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ནག་གི་འགྲུར་དེ་ཁོ་ནར་ལུས། བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་ལུང་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་
ཁམས་ཀྱི་ལུང་དང་། གཉིས་པ་རྒྱུན། གསུམ་པ་ལས། བཞི་པ་ཤ་རྒྱས། ལྷ་པ་འཕགས་ལམ། རྒྱལ་པ་ཡེ་
ཤེས། བདུན་པ་བསམ་གཏན། བརྒྱད་པ་མདོ་བསྟན་པ། དགུ་པ་ཤེས་བྱ་ལྷག་མ་དང་། བཅུ་པ་མཐུག་
བསྟུ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྗོན་མ་གཞག་ཆ་ཆང་བར་སྟོན་པ་ཏ་ལམ་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་མཛོན་ཅ་བ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་མཛོན།¹⁾

དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱངས་སྟོག་སྟེ་གྲོ་ཤ་ཀས་མཛད་པའི་«ཚཱ་མཛོན་པའི་བདུད་ཅི»སྟེ་ཨ་
རྟེ་རྩམ་ཨ་མེད་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡོད་པ་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོར་»དང་ས་པ་ལས་ཤེས་ལ།
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་«མཛོན་པ་མཛོན་»དུ་འང་སྐབས་འགར་སྟོབ་དཔོན་དེའི་བཞེད་པ་བཀོད་ཡོད།²⁾ སྟོབ་
དཔོན་དེ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཤིག་གཤེགས་རྗེས་ཁ་ཆེ་ཀ་སྟེ་མི་དེའི་ལུབ་བརྒྱད་དུ་ཏྲ་ཀ་ར་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་གདན་
དང་ས་པ་ལྷར་ཐེབས་པར་གྲགས་པས་བྱི་ལོ་དུས་རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་ཞིག་ལ་ཐེབས་པའི་སྟོབ་དཔོན་
ཞིག་ཏུ་སྟངས། «ཚཱ་མཛོན་པའི་བདུད་ཅི»བྱ་བའི་གཞུང་དེར་ལུང་བཅུ་རྒྱག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་དང་པོ་སྟོན་
པ་དང་དགེ་བ། གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས། གསུམ་པ་གནས་དང་ཟས། བཞི་པ་ལས། ལྷ་པ་ཕུང་ཁམས་
སྟེ་མཛད། རྒྱལ་པ་རྒྱུན། བདུན་པ་རྟེན་འབྲེལ། བརྒྱད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་པོ། དགུ་པ་དྲི་མ། བཅུ་པ་
གང་ཟག བཅུ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས། བཅུ་གཉིས་པ་སྟོམས་འཐུག བཅུ་གསུམ་པ་བསམ་གཏན། བཅུ་བཞི་
པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས། བཅོ་ལྷ་པ་བདེན་པ་བཞི། བཅུ་རྒྱལ་པ་འབྲེས་པའི་དུམ་བྱ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།³⁾

རྒྱལ་པོ་མི་ལི་རྣམས་ཞུས་པའི་བསྟན་བཅོས།

སྟེ་དུས་ཀྱི་མཛོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་«རྒྱལ་པོ་མི་ལི་རྣམས་ཞུས་པ་»སྟེ་མི་ལི་རྣ་
པ་རྩུབ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མེད་ཅིང་། བྲ་ལི་དང་། ལེགས་སྦྱར། དྲ་གྱི་ཏའི་སྐད་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲུར་སོགས་སུ་ད་ལྟོ་འང་མཛལ་དུ་ཡོད་པས་རང་ཁོངས་ལེགས་སྦྱར་ལ་བྱང་རྒྱུ་པ་
ཞིག་གིས་འདི་བོད་སྐད་དུ་དབབ་བྱུ་ན་མི་རབས་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་
བསྟོད་ལུ་ཆོག་པས་དེ་དོན་སྟོན་གྲུབ་ཡོང་བར་སྟོན། གཞུང་འདི་བྱི་ལོ་༡༥༠ཡས་མས་ལ་དང་སངས་གི་བན་
རབས་ས་ཁུལ་སྤྱ་ག་ལའམ་སི་ཡེ་ལ་གོ་ཏེ་ཞེས་པ་སྟོང་བའི་གྱི་རིག་གི་མི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་མི་ལི་རྣ་ཞེས་པ་དེས། ཉང་པའི་དགེ་སྟོང་གྲུའི་སྟེ་སྟེ་ན་ག་སེ་ན་ལ་དོགས་དྲི་ཞུས་པའི་དྲི་ལན་རྣམས་
ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཐབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།

བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་ནང་གསེས་དུམ་བྱ་བཞི་ཡོད་ལ། དུམ་བྱ་དང་པོས་བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་གྱི་

པས་སྐབས་འགར་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་སྐབས་འགར་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱུ་ར་ཀླ་ལུ་མ་
 རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་གཤམ་ཏེ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་ལ་སྟོབ་པས་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་བསྐྱོག་ཅུས་ན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་
 འཇུག་པས་ཅི་བྱ་ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་ཡང་རྒྱལ་བུ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱིས་རང་གི་
 རུང་མ་བུ་བྱུག་དང་སྟོང་མོ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ཆེས་མ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།^{༡༥} དེ་བས་སྟོང་མོ་བ་ལ་རང་ཉིད་སྦྱིན་
 པ་རིགས་པ་མིན་ནམ་ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་བ་ཁག་ཅིག་བཅས་དྲོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་
 པོར་དྲི་བ་ལུ་བའི་འགལ་སྟོང་གི་ལན་བསྟུལ། དེ་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དུམ་བུ་ལྷ་པས་སྟོན་པ་འཛིག་ཏེན་
 དུ་མེབས་པའི་ཆོ་རྟགས་དང་མཚན་མ་གང་ཡོད་མིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲོགས་དྲི་དང་། དུམ་བུ་བྱུག་པས་
 ཁྱིམ་དུ་གནས་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡོད་མིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲོགས་དྲི་དང་། དུམ་བུ་བདུན་པས་རབ་
 ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་གྲོལ་བ་མཐར་བུག་ཐོབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དཔེའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྟོ་
 བས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱས་སོ།^{༡༦}

«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ།»

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བྱེ་བྲག་འཕྲེལ་གྱི་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་ཞིང་གཤམ་ཆེ་ཤོས་
 བོ་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ་»ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་ལ། ཆེས་སྡུ་དུས་ནས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་
 བ་ཞེས་པའི་སྐད་དོན་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱུ་བ་མཐའ་སྟོ་བས་ན་དེ་
 ལྟར་དུ་བཞོད་པའི་སྟོལ་དར་བ་བྱུང་། སྐད་དོན་གཞན་ནི་དུས་གསུམ་རྗེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་བས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྟོ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་བྱུ་བ་མཐའི་གཞུང་དག་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བོད་
 རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་མེད་མོད། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྦྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྷ་པའི་ནང་
 ལོ་ཙཱ་བ་བརྟུ་བཟན་གྱིས་བསྐྱར་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷ་ག་པར་སྦྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱའི་མཁན་
 པོ་ཐང་སང་ཆང་གིས་གཞུང་ཆ་ཆང་བར་བསྐྱར་བས་དེང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུ་དུ་བཤད་འབའ་ཞིག་ནང་མཇུག་དུ་ཡོད། དེ་
 ལྟ་ནའང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་«མཛོད་རང་འགྲེལ་»དང་། གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
 བཤད་»དེ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུ་མར་གྲགས་པ། གང་སྟེལ་གྱི་«མཛོད་འགྲེལ་»སོགས་སུ་སྐབས་མང་པོར་
 བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་གཞུང་བྲངས་པས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མངོན་པའི་མཐས་པ་རྣམས་ལ་«བྱེ་བྲག་
 བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་»ཆ་གས་མང་དག་ཅིག་ཆེས་སྡུ་མོ་ནས་རྒྱུ་མངའ་ཆགས་ཡོད། གསུང་སྟོལ་གཅིག་
 ལ་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ་»འདི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཏིཏླའི་དུས་སུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་བཞི་བ་ཞིག་མཛད་པར་

གཤམ་པ་དེའི་རྒྱུ་ཚམ་དུ་བྱེད་པ་བསྒྲིག་པ་མཛད་པར་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་
ཡལ་ཆེར་བྱེ་ཡོད་པ་རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་ཞིག་ལ་བྱུང་བ་བཅི་དགོས་པས་མགོན་པོ་སྤྱི་བུ་བྱོན་པའི་
དུས་ཡས་མས་གིག་ལ་བསྒྲིག་པ་པར་མཛོན།¹⁶ རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པ་སློབ་དཔོན་དོན་དམ་པས་
མཛད་པའི་དབྱིག་གཉིན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན་«ཁྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོ་»ཕྱོགས་སྒྲིག་མཛད་སྐབས་དུ་
བཞུགས་སུ་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་གས་«ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་»བསྒྲིག་པ་མཁན་ཀུའི་ལུ་ཡོད་པ་མ་ཟད།
དེའི་ལས་རོགས་སུ་སློབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད།¹⁷

གཞི་རྒྱ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་བསྒྲིག་པར་
སྤང་བས་བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་དེའི་རྩ་བའི་སྒྲོམ་ཡང་«ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་»ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཞུགས་
པར་མཛོན། འདིའི་ནང་ཆོས་མཛོན་པའི་གནས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་མའི་བཞེད་པ་
བཀོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བུ་སློབ་དཔོན་ཆེ་བཅོས་སློབ་དང་། དབྱངས་སྒྲིག་དབྱིག་བཤེས།
སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུར་བཞེད་པའི་བཞེད་པ་དང་ས་ཏེ་ཆོས་མཛོན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བུ་རང་
ལུགས་རྒྱལ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། སྤང་བུ་མར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་གྱི་བཞེད་པ་རང་ལུགས་སུ་
འཐད་ལྟར་དུ་བསྐྱབས། བསྐྱེད་བཅོས་དེ་ལ་ནང་གསེས་ལེའུ་ཆེ་ལག་ལྷ་སྟེ་དང་པོ་སྤྱི་ཆོས་གྱི་ལེའུ་དང་།
གཉིས་པ་སྤང་བྱེ་མའི་རྣམ་གཞག་དང་། གསུམ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུང་པོ་དང་། བཞི་པ་ལས། ལྷ་པ་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་བཅས་གྱིས་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བུ་ལུགས་གྱི་ཤེས་བྱ་གཞི་ལེའུ་རྣམ་གཞག་གིན་ཏུ་རྒྱལ་པར་གཏན་ལ་ཐབ།
དེ་ཡང་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གྱི་མཆོག་སྤྱི་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནས་བརྒྱལ་ས་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྩ་མོ་
དང་བྱོད་གྱི་སྒྲོར་དང་། དེ་ནས་ལོག་ལྟ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་། དབང་པོ་དང་། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་རྒྱུ་དུག་དང་།
རྟེན་འབྲེལ། མཚུངས་ལྟར་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་བས་སེམས་བྱུང་ལ་སྟེ་ཆོན་བདུན་དུ་བྱེ་ནས་གངས་¹⁸ སྒྲོར་
གཅིག་བྱུང་། དེ་ནས་མཚུངས་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ནང་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གངས་གིན་ཏུ་མང་
བ་ཞིག་བཀོད། གཞན་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དང་། ལམ་ལྷ་དང་། ལྷག་པར་ས་
བཅུའི་རྣམ་གཞག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་བྱུང་བ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་པའི་རྣམ་
གཞག་ལས་བརྒྱལ་ས་ཏེ་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་བསྐྱེད་ཡོད་ཐོགས་བཅས་སོགས་གྱི་གཞུགས་གྱི་རྣམ་གཞག་
ལྷ་རགས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོགས། གང་ལྟར་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱི་འདོད་པ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་མདོ་སྟེ་པའི་གན་གྱིས་
མ་བསྐྱེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ནང་པའི་བསྐྱེད་བཅོས་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ངེས་པས། རིམ་པས་
རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་དབབ་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན་བསྐྱེད་པའི་ཞབས་གདེགས་སྤྱི་ན་མེད་པར་འགྱུར་
བ་ལགས་ན་རིང་མིན་དེ་ལྟར་འོང་བའི་སྟོན་འདུན་ལྟ།¹⁹

དབྱིག་གཉེན་གྱི་«ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་»ཙུ་འགྲེལ།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ཚོས་མངོན་པའི་གཞུང་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ཕྱི་སྤྱི་ལུགས་
 ཀྱི་མངོན་པའི་གཞུང་བོད་དུ་དར་བྱུང་ཆེ་གོས་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་«ཚོས་མངོན་
 པའི་མཛོད་»ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད། གཞུང་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ལྷ་བྱུང་སྤྱི་དང་། ལྷ་ག་པར་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་སྟེ་ཕྱི་སྤྱི་ལུགས་ལྷ་བྱུང་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས། འཕགས་ཡུལ་དུ་འང་
 གཞུང་འདིའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བ་ནི་འདིའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་རི་བྱང་ལས་རགས་ཙམ་རྟོགས་ཅུས།
 གཞུང་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚོས་མངོན་པའི་རྩ་བ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ལྷ་ག་པར་«ཚོས་
 མངོན་པའི་སྟོང་པོ་»དང་། «བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོ་»སོགས་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་མ་ཟད་གཞུང་གི་མ་
 འདིའི་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་འང་མཛོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ན་མ་འགྲིགས་པ་མེད་པ་ལྷ་བྱུང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་
 འདིའི་ནང་«བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོའི་»བཛོད་དོན་མཐའ་དག་གནས་སམ་ལེའུ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་སྟེ་ཐོག་
 མར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གྱི་རྩམ་གཞག་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཛོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མདོར་བསྟན་ལ། དེ་ནས་འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ལ་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛོད་ནས། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་བྱིར་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་
 པ་དང་། གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ་གཉིས་དང་། ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར་གནས་གསུམ་སྟེ་
 གང་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རི་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་གནས་གསུམ་པ་
 འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པའི་བྱིར་བཞི་པ་ལས་
 དང་། གནས་ལྷ་པ་པ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ། །ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 གནས་ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་། རི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་
 བྱིར་གནས་དུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟོན་པའི་བྱིར་བདུན་པ་ཡེ་
 ཤེས་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱད་པ་སྟོན་པའི་འཕྲུག་བསྟན་པའི་
 མཛོད་བཅས་བསྟན་ཏོ། །¹⁶

དེ་ལྟར་ནའང་མཛོད་རྩ་བར་བདག་འགོག་གི་སྟོར་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གནས་མ་བྱུང་བའི་བཛོད་མེད་
 ཀྱི་གང་ཟག་འདོད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྒྲུབས་གང་དུ་འང་མ་འཁོད་པས་དབྱིག་གཉེན་རང་གིས་«མཛོད་རང་
 འགྲེལ་»མཛོད་པའི་སྒྲུབས་གང་ཟག་དགག་པ་བསྟན་པ་ཞེས་མཛོད་གནས་དགྲུ་པ་ཆེད་དུ་བརྩམས་པས་
 མཛོད་གནས་དགྲུ་པ་འདི་ཐོག་པ་ཐུན་མོང་པའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་

ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། མཛོད་གནས་དེའི་ནང་ཐོག་མར་གནས་མ་བྱ་པས་འདོད་པའི་མཛོད་ཏུ་
མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་བརྟག་པ་ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། རང་ལུགས་གང་ཟག་ལུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་འབྲེན་ལྟར་ཏུ་བསྐྱབས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཕྱི་རོལ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་རིགས་པས་བཀག་
ཅིང་། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་ཐ་སྟད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་སྤྱི་དང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་ཕྱི་རྒྱན་སོགས་མི་འབྲེན་པའི་རྩྭ་དཔ་
བཀོད་པ་ལ་འགལ་སྒྲོང་བཅས་ནང་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་
པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་པའི་རྩ་གཞུང་ལྟ་བུར་ཡོད།¹⁰ སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱིར་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»འདི་ཐམས་
ཅད་ཡོད་སྒྲི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་སུ་མཛོད་ནའང་སྐབས་མང་པོར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲིའི་བྱུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་རིགས་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་སྒྲུང་བ་རྣམས་སྟོན་པའི་མཐུག་ཏུ་ལོ་གྲག་
ཟེར་ཞེས་སོགས་ཅུང་ཟད་མ་རན་པའི་ཆོག་བཀོད་ལ། ཕྱིས་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་མཛོད་སྐབས་གནད་འདི་
གསལ་ཏུ་བཏང་སྟེ་བྱེ་སྤྱིའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཀྱི་དགག་པ་བྱུང་བར་
བརྟེན་པོད་ཏུ་སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གསུངས་སྟོལ་ལ་མཛོད་རྩ་བ་རང་ལུགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་། མཛོད་
རང་འགྲེལ་མདོ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་ལུགས་སུ་གནས་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པར་སེམས། མངོན་པ་མཛོད་རྩ་
འགྲེལ་མཛོད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་འཕགས་ལུ་ལྟེ་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
ཡིན་ལ། ཁོང་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་དེང་པེ་ཤ་ཟེར་གྲགས་པ་བ་ཀུན་གྱི་ས་ཁུལ་ཏུ་བཟ་ཟེའི་
རིགས་སུ་སྤྱི་བལྟ་མས་ལ། བཤད་སྟོལ་གཅིག་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྤྱི་མཆེད་
ཡིན་པར་གྲགས། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་གསུམ་མཐའ་དག་བསྐྱབས་ཤིང་།
དེ་ནས་ཁ་ཆེ་གསྐྱེའི་བྱོན་ནས་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་སོགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱིའི་སློབ་དཔོན་བརྟེན་
ནས་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པ་མཐར་སོན་ཏེ་«མངོན་པ་མཛོད་»རྩ་འགྲེལ་རྣམས་མཛོད། ཕྱིས་
སུ་སྤྱི་མཆེད་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྟེ་གཟིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོས་བྲགས་ཐོགས་ཏེ་སྤྱི་མཆེད་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་གསན་པ་མ་ཟད། དུམས་ཆོས་ཀྱི་
གཞུང་«མདོ་སྟེ་རྒྱན་»དང་«དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་»སོགས་ལ་འགྲེལ་པ་མཛོད་ཅིང་། རང་རྩོམ་ཡང་
རྣམ་རིག་ཅམ་ཏུ་སྤྱི་བ་པའི་གཞུང་«ཉི་ཤུ་བ་»དང་། «སུམ་ཅུ་པར་»གྲགས་པ་རྩ་འགྲེལ་བརྩམས་པ་སོགས་
ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛོད་པའི་ཐོན་ལས་བསྐྱངས་པ་སོགས། སློབ་དཔོན་
འདིའི་རྣམ་ཐར་འགས་བསྐྱུས་ཤིག་ངོ་ནང་ཏུ་རྩ་བའི་«རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་»ཏུ་གསལ་ལ།¹¹ སློབ་དཔོན་
པ་བཟུམས་མཛོད་པའི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཏུ་ཡང་བཞུགས་པར་

ཡང་བཤད། མངོན་པ་མཛོད་ལ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་མང་དག་ཅིག་སྡེ་རྒྱུང་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་
 བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་»འགྲེལ་པ་རྒྱལ་
 གས་མར་གྲགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བ་»གཉིས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་སློབ་ཏུན་གྱི་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་པ་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་»ཅེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གི་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པའི་བཤད་པ་»དང་། ཞི་གནས་ལྟའི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་ལེ་མཁོ་བ་»དང་། གཞན་
 ཡང་ཕྱོགས་གྲང་གི་«འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སློན་མེ་»ནམས་དེར་བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞུགས་པས་མཇལ་དུ་
 ཡོད།⁹³ མངོན་པ་མཛོད་ལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་
 འགྲེལ་པ་མཛོད་པར་བཤད་ནའང་དེར་དཔེ་མཇལ་དུ་མེད།⁹⁴ དབྱིག་གཉེན་གྱི་མངོན་པ་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་
 ལ་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་དགག་པ་མཛོད་པ་རགས་ཙམ་ཞིག་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མངོན་པ་སྟེ་བ་རྣམས་
 ལ་རྒྱད་ཡོད་མོད། འདུན་བཟང་གི་དགག་པའི་གཞུང་བོད་སྐད་དུ་བཞུགས་མེད་ལ། དེའི་«ཆོས་མངོན་པ་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་»ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཐང་སང་ཚང་གིས་བསྐྱར་
 བས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་མཇལ་དུ་ཡོད་ལ། འདུན་བཟང་གི་གཞུང་རྣམས་ལེགས་སྐྱར་གྱི་དཔེ་བསྟན་
 ཟིན་པས་དེར་མཇལ་དུ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་འདུན་བཟང་གི་རྗེས་འབྲང་སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛོད་བྱ་བའི་གཞུང་
 «ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སློན་མེ་»སྟེ་ཨ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ལེགས་སྐྱར་གྱི་དཔེ་བཞེད་
 པས་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གི་བཞེད་པ་ཇི་ཡིན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཐོག་ནས་གསལ་པོ་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུའི་
 གཞི་ཐོབ་ཡོད།⁹⁵

«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»ཅ་འགྲེལ་བོད་དུ་དར་ཚུལ།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་«མངོན་པ་མཛོད་»ཅ་འགྲེལ་གཉིས་དང་། གྲགས་པའི་བཤེས་
 གཉེན་གྱི་«མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་»བཅས་པ་བསྟན་པ་སྡེ་དར་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ་སྐྱབ་དཔལ་བཅུགས་
 གྱིས་བསྐྱར་ཟིན་མོད། འོན་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ནི་འགོས་ལོའི་«དེ་བ་སྟོན་»ལྟར་ན་བོད་དུ་ཐོག་མར་
 དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བརྒྱུད་སྤྱི་ཉི་ལྟ་ན་གཉི་ལས་བྱུང་མོད་བརྒྱད་རིམ་གྱི་ཡིག་ཆ་མ་གཟིགས་
 པར་གསུངས།⁹⁶ དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྟེལ་ཞིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་དར་
 བར་མངོན། དེ་ལྟ་ན་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དངོས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཐོག་མར་དར་བར་སྐྱང་། དེ་བ་
 སྟོན་དུ་མ་གསལ་ནའང་ཁོ་བོས་བརྟག་ན་རྩོམ་པོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་ལལ་ཆེར་

གནད་ཡོད་པའི་ཉེ། ཐོན་གྱི་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་མངོན་
 པ་མཛོད་ལ་བཞུགས་པའི་སྒྲིལ་ཆེས་སྒྲ་ས་ནས་དར་བར་སྦྲང་བ་མ་ཟད། མཛོད་དང་བཀའ་གདམས་གཉིས་
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་ཁྱིམ་རྒྱུན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད།^{༡༦} གང་ལྟར་ཡང་རིམ་བཤུ་
 བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདན་ས་གསང་ལུ་ཞུ་བྱེད་ཐོག་དང་། སྦྲར་ཐང་སོགས་སུ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དམིགས་
 བསལ་ཁྱབ་ཆེར་དར་བ་བྱུང་། མཛོད་ཀྱི་བོད་འབྲེལ་དང་པོ་མཆིམས་བརྩོན་འགྲུས་སེཌེས་ནག་འབྲམས་
 སུ་གྲགས་པའི་ཁྲི་མཛོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།^{༡༧} རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཆ་པས་«ཤེས་བྱ་གཞི་ལཱ་
 བཤད་པ་»ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་མཆིམས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛོད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འཆད་
 ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིལ། དེའི་སྒྲིལ་མ་བཅོས་ལྟན་རིག་རལ་གྱིས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་ཁྲི་མཛོད་པར་སྦྲང་ལ། རིག་
 རལ་དང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲིལ་མ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་«མཛོད་འབྲེལ་
 མངོན་པའི་རྒྱན་»ཞེས་བྱ་བ་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་བོད་ཆེན་པོ་སྒྲིགས་བམ་འདིར་
 དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པ་དེ་མཛོད། དེའི་སྒྲིལ་མ་མཆིམས་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་བསྐྱེད་འོན་
 ལྟ་བུར་མཆིམས་མཛོད་ཆུང་བར་གྲགས་པ་མཛོད་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཁག་
 ལ་མངོན་པ་མཛོད་ལ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་གསུམ་གྱི་ཐོན་ལས་ཤིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་བ་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་དག་
 ལས་གསལ་བར་དཔོག་ཀྱས།^{༡༨}

དཔལ་དགེ་ལྟན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐོག་མར་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་(༡༣༧༧-༡༣༩༩)རྩེ་བཙུན་རེད་
 མདའ་བ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་གསན་ཅིང་། རིམ་གྱིས་རྩེ་ཙོང་སྒྲིལ་གྱི་ཁྱིམ་རྒྱུན་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་
 ཁྱབ་ཆེ་བར་དར་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་(༡༣༩༩-༡༤༣༤)ཀྱིས་སྦྲར་ཐང་གི་བརྒྱུད་རིམ་
 ལས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་གསན་ཏེ་སྒྲིལ་བ་མ་ཟད། མཛོད་ཀྱི་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་གྲགས་པ་མཛོད་
 ཀྱི་ཁྲི་མཛོད་ཤིན་ཏུ་ཁ་གསལ་བ་དེ་བརྒྱུམས་པར་མཛོད་པ་དེད་དགེ་ལྟན་པའི་གདན་ས་ཁག་ལ་གསན་བསམ་
 མཛོད་བཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་(༡༤༣༤-༡༤༤༤)ཀྱིས་མངོན་པ་
 «མཛོད་ཀྱི་སྒྱི་དོན་དཀའ་གནད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་»དང་། བཅའ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གྲགས་པའི་(༡༤༧༤-༡༤༨༤)«ཤེས་བྱ་རབ་གསལ།» རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་(༡༤༨༧-༡༤༩༩)«ཆོས་མངོན་
 རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ།» འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་(༡༤༩༩-༡༥༡༡)ཀྱིས་
 «ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་བྱི་དོར།» ཅོ་ཞེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་(༡༥༡༡-༡༥༤༤)ཀྱིས་«མཛོད་ཀྱི་ཁྲི་མཛོད་དཔོན་
 པ་རབ་གསལ།» གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲིལ་མེས་(༡༥༤༤-༡༥༤༤)«མཛོད་ཀྱི་བསྐྱེད་འོན་ཆོས་མངོན་གྱི་

མཆོར་འཇུག་པའི་བྱ་གཞིངས་»ཞེས་པ་མཛོད་ཀྱི་གནད་དོན་རྣམས་སྒྲིམ་ཆོག་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་གིན་ཏུ་
 ལེགས་པ་དང་། «མཛོད་ཀྱི་དོགས་དབྱེད་སྒྲོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད།» ཀྱན་མཁུན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་
 (༡༧༢༤-༡༧༩༡)«རིན་པོ་ཆའི་བྱ་གཞིངས།» དག་དབང་དཔལ་ལྷན་(༡༧༩༧ ལོར་འཁྲུངས་)ཀྱིས་«མཛོད་ཀྱི་
 དོགས་དབྱེད་སྒྲོ་གསལ་རོལ་ཅད།» གྲུང་ཐང་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་(༡༨༡༡ ལོར་འཁྲུངས་)«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་
 དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ།» འབྲུག་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ལྷ་འཕྱིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་
 (དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ་)ཀྱིས་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བྱེད་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་སྐར་
 བ་»དང་། དུས་ཕྱིས་བྲག་དཀར་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་(༡༨༥༥-༡༩༢༣)ཀྱིས་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀར་
 གནས་སྒོ་གསལ་བྱ་བའི་འཇུག་དོགས་»དང་། «མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྗེ་མིག་»མཛོད་
 པ་བཅས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་སོགས་གིན་ཏུ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་
 བ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་དགེ་ལྷན་པའི་གདན་ས་གྲ་ཆང་
 ཁག་ཏུ་མངོན་པ་འོག་མ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བཀྱིད་སྐྱབས་དེང་གི་དུས་སུ་འང་མཆིམས་མཛོད་
 འདི་ཉིད་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོར་མཛོད་སྒོལ་གྱི་རྒྱན་ཆགས་པ་ད་ལྟ་འང་དེ་ག་རང་དུ་གནས་ཡོད།

མཁས་མཆོག་བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་(༡༩༢༥-༡༩༥༡)ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཀྲི་ག་
 ཆེན་བརྒྱམས་གིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤུག་མཆོག་ལྷན་
 ཀྱི་(༡༩༢༤-༡༩༥༧)«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀར་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་
 མཆོ་ཆེན་པོ་»ཞེས་བྱ་བ་པོད་གཉིས་དང་། དག་དབང་ཆོས་གྲགས་(༡༩༢༩-༡༩༥༧)ཀྱི་«དམ་པའི་ཆོས་མངོན་
 པ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་རི་སྟོད་གེས་བྱའི་གསལ་བྱེད་དག་གི་སྦྱོན་མེ།»དང་། དེ་བཞིན་དུ་དྲགས་པོ་བཀའ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འང་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དར་ལ། ཆོས་རྒྱུད་དེའི་ནང་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀམ་པ་
 མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་(༡༩༠༧-༡༩༥༤)ཀར་ཀྲི་ཆེན་མོར་གྲགས་པ་«མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་པར་
 སྦྱོས་པ་བྱུང་བའི་དབྱེད་འཛོམས་»བྱ་བ་སྤྱོད་པ་མཁུན་གཉིས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་བསྐྱེས་དོན་གྱི་
 རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པ་ནི་ཀམ་པ་སྐུ་ཕྱེད་དགུ་པ་དབང་ཕྱག་དོ་རྗེས་(༡༩༥༥-༡༩༥༩)མཛོད་པ་«གཞོན་ནུ་རྣམ་
 རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་བྱུང་བའི་གིང་ཏུ་»བཅས་དང་།¹⁶ གཞན་ཡང་རྗེ་ཀམ་འཕྱིན་
 ལས་(༡༩༥༥-༡༩༩༩)ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྦྱོར་ཀྲི་ག་བརྒྱམས་གིང་། འབྲུག་པ་བསྐྱ་དཀར་པོས་
 (༡༩༢༧-༡༩༩༩)མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་(༡༩༩༩-༡༩༩༩)ཀྱིས་
 མཛོད་པའི་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་བྱིན་ཐོག་པའི་ནོར་བུ་»ཞེས་བྱ་བ་
 གནས་བཞེ་པ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དེང་གི་དུས་སུ་འང་སྒོལ་

རྒྱུན་གནས། རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནི་འཇུ་མི་པམ་(༡༩༧༩-༡༩༨༡)ཀྱིས་མཛད་པའི་«མངོན་པ་མཛོད་»
 གྱི་མཆན་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་སློ་གསལ་དགེ་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་མཁུན་རྒྱུན་»ཞེས་བྱ་བར་ཐོས་བསམ་གྱི་གཞི་
 གཙོ་བོར་མཛད་པ་སོགས། མདོར་ན་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་
 བཞི་ཀར་དེང་མ་ཉམས་པར་གནས་བཞིན་པ་ལགས།

«མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན།»

མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ཆེན་པོ་འདི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་གི་སྤར་
 ཐང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་ལགས། དེང་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་མང་པོར་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའ་
 གྲགས་གཉིས་མི་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་སྒོལ་ཆགས་འདུག་པ་མ་དག་རྒྱུན་བྱང་མ་བྱང་གོང་མོར་བཙོས་
 དགོས་པ་གལ་ཆེ་མཐོང་།^༡ དེ་ཡང་ནོར་འབྲུལ་ཡོང་བའི་གཞི་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་
 ཀྱི་ཁྲི་ཤིང་གི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་པ་གཞུང་མང་པོར་གསལ་བ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། དེང་མཆིམས་ཀྱི་
 མིང་འཁོད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་ཤོས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན་འདི་ཡིན་པ་དང་། དེའི་མཐུག་
 བྱང་དུ་མཛད་པ་བོའི་མཚན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་པས་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཛོད་
 འགྲེལ་འདི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱས་འགྲེལ་དེ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་གིས་མཆིམས་
 ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་མི་གཅིག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཐག་
 བཅད་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཡིག་ཆའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐོག་མར་མཆིམས་
 མཛོད་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་བྱང་དུ་བསྟན་བཙོས་འདི་དཔལ་ས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཆེན་པོར་དབུ་བཅུམས་ནས། སའི་
 དབང་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ཅོང་དུའི་མཁར་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་རང་ཉིད་གངས་ཅན་གྱི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་
 རུལ་རྣོག་པ་མེད་པར་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་ཞེས་སོགས་གསལ་བར་བྱང་ཞིང་། འགོས་ལོའི་དེབ་སྒྲིན་དུ་འདིར་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་རྒྱ་ནག་ཉོར་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་
 ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ལ། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེའི་དབུ་སྤྱོད་མཛོད་
 པར་གསུངས་པ་དུས་རབས་ལ་བརྟག་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ནས་ ༡༩༣༠ དབར་གྱི་དུས་ཡིན་དགོས་ལ།
 མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྐྱེ་བཞུགས་ལས་འདས་ཟིན་པ་མ་ཟད་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
 དབུ་སྤྱོད་མཛོད་པའི་སྐད་མེད། ལྷག་པར་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཐུག་བྱང་དུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་རང་ཉིད་

མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པར་གསུངས་པས་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་
 པོའི་སྟོབ་མའི་གྲས་སུ་གཏོགས་པར་གསལ་པོ་ཐོན། དེ་བཞིན་དུ་འགོས་ལོའི་«དེབ་སྟོན་»དང་ལས་ཆེན་
 གྱི་«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་»གཉིས་ཀར་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་བཙོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་སྟོབ་
 མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རིག་རལ་རང་ཉིད་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པས། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་བཙོམ་ལྷན་རིག་རལ་
 གཉིས་ཀའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་གསལ་པོར་རྟོགས་ཅུས། གཞན་ཡང་«དེབ་སྟོན་»དུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཀྱིས་ཆོས་བར་ཞིག་ལ་འདྲ་བརྟུ་བྱས་པས་བཙོམ་ལྷན་རིག་རལ་དགོངས་པ་འགལ་ཏེ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཉིད་སྒར་ཐང་དུ་བཞུགས་མ་བདེ་བར་ས་སྐྱར་བཞུགས་པར་གསུངས་པའང་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཐུག་བྱང་
 དང་མཐུན་པར་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གྲོང་རྫོལ་བླ་མས་ཀྱང་མཆིམས་མཛོད་ལ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་སྟོབ་མ་སྒར་ཐང་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛོད་པ་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་མཛོད་པོ་མཆིམས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས།³¹ དུས་ཤིས་ཐོན་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་
 མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་བཏྲན་རྒྱས་གླིང་དགོན་པར་བཞུགས་པ་དང་།
 དེའི་སྟོབ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱས་པར་མཛོད་ཅེས་གསུངས་པས་³²མཛོད་འགྲེལ་
 དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་སྟོན་གནང་བ་སོགས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་ཡན་ཚུན་གོ་
 བསྒྲུབ་ནས་བཏྲག་ན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཆིམས་མཛོད་མཛོད་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 གཉིས་མི་ཐ་དད་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཅུས་པས། སྟོན་ནས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་པ་
 དེ་དོར་དགོས་སོ།།

མཆིམས་མཛོད་ནང་དབྱིག་གཉིན་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་འགྲེལ་ཆེ་
 ཁག་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་། གང་སྟེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་བཏྲན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བཏུས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་མངོན་པ་གོང་མའི་རྩ་གཞུང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
 «མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་»དང་། དེ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་«དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་»དང་། དབྱིག་གཉིན་
 གྱི་«ཡུང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་»སོགས་རྒྱ་གཞུང་གལ་ཆེ་གཞན་གྱི་བཤད་པས་ཀྱང་བརྒྱན་པ་སོགས་ཀྱིས་མངོན་
 པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་མངོན། འདིར་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་མཛོད་འོས་པ་ཞིག་ལ་ཡོངས་
 གྲགས་«མངོན་པ་མཛོད་»ཀྱི་ལུགས་ལ་སེམས་བྱུང་ ༤༥ གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་«མངོན་པ་ཀུན་
 བཏུས་»ཀྱི་ལུགས་ལ་སེམས་བྱུང་གངས་ ༥༡ གི་རྣམ་གཞག་མཛོད་པ་བཞིན། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མངོན་པ་

སྤྱི་བ་རྣམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་འཆད་པའི་ཆོ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་གི་སྤྱིང་ནས་འཛིན་པར་མཛད་
 གྲོལ་དར་མོད། རྣམ་གྲངས་བགྱི་སྒོལ་དེ་གཉིས་ཀའི་ནང་སེམས་ཞུམ་པ་དང་། དངངས་པ་དང་། སྤྱི་བ་
 སོགས་གང་གི་འདྲ་གྲངས་འདྲེན་དུ་མི་གསལ་བས། ད་དུང་སེམས་བྱུང་གི་རིགས་མང་དག་ཅིག་གྲངས་
 འདྲེན་དེ་གཉིས་སུ་མ་ཆུང་གྱུར་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པར་སྤྱིང་བས་བྱུང་པས་མཛོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་སེམས་
 བྱུང་གི་གྲངས་འདྲེན་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་གྲངས་འདྲེན་མིན་པར་རྟོགས་ཅུས་ཅིང་། མཆིམས་
 མཛོད་འདིར་ཡང་འདུལ་བ་གཞི་ཕྱར་ཆོག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞི་བསྐྱུ་བ་སོགས་གཞུང་གཞན་ནས་
 སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་བྱུང་བ་རྣམས་བསྟན་ཏེ་སེམས་བྱུང་ལ་གྲངས་ ༥༥ སྟོར་ཞིག་སྟོན་པ་མ་ཟད། དེ་
 དག་ནང་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་གྱི་དབྱུང་པའང་འཁོད་པ་
 གཤམ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་།།^{༩༩}

དེ་བཞིན་དུ་གནས་གསུམ་པ་འཛིན་ཏེན་བསྟན་པའི་སྐབས་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་མང་པོ་ཞིག་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཞེད་པའང་བཀོད་དེ་དུས་འཁོར་དང་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་
 ཏེན་ཆགས་ཚུལ་དང་། འཇལ་བྱེད་ཆད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ་ལའི་བགྱོད་ཚུལ་སོགས་གནས་མང་པོར་དུས་
 འཁོར་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛོན་པ་མཛོད་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་རང་བྱུང་
 འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་སོགས་དགེ་མཚན་ཆེ། དེ་ལྟར་མཛོད་གནས་
 གསུམ་པའི་སྤྱིང་དུ་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་དེ་རབ་དང་གླིང་བཞི་གླིང་
 ཡན། དེ་བདུན་དང་མཆོ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་ར་བ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཟླའི་ཆད་དང་། ཉི་ཟླ་དང་འཇམ་
 གླིང་དབར་གྱི་འགྲངས་ཆད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་མཛོན་སུམ་ཆད་བྱུང་ལྟ་བུར་གསལ་བར་གསུངས་ན་འདྲ།
 སྤྱི་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་འདོད་
 པ་དང་བསྟན་ནས་གསུངས་པ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་བ་ཆད་མས་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་གཏན་ནས་
 མིན་ངེས། ལྷག་པར་ཕྱིའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་གནས་མང་པོ་ཞིག་དང་འགྲངས་མཐོང་གི་ཆེ་ཤེས་སོགས་མཆོན་
 རིག་གི་འཕྲུལ་ལས་ཆད་འཇལ་ཏེ་བདེན་པ་ར་འཕྲོད་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཟིན་པས་རང་ཅག་ཐོག་པ་ཆེན་
 པོ་བ་མཛོན་སུམ་ལ་སྟོན་པའི་བྱུང་མཐའ་བཟུང་ན་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པར་སྤྱི་བ་རྣམས་ཁྲིགས་
 བཟུང་མི་མཛད་པར་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་རབས་རྣམས་སྤྱི་བཞིན་དུ་འཛོན་
 མི་དགོས་པར་མཁྱེན་ཆུང་དེང་གནད་ཁག་ཆེན་པོར་མཐོང་བས་དེ་དོན་ཐུགས་འཇགས་འཚལ།

«མཛོད་འགྲུལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་»འདིའི་མ་དཔེ་ནང་སྐབས་མང་པོར་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བྱ་བཀོད་
 འདུག་པ་པོད་དཔར་རྟིང་པ་ཞིག་སྐབས་རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམས་ཤག་གི་ཕྱག་དཔེའི་གསུམ་སུ་བཞུགས་

པ་དེར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མཆན་བྱ་རྣམས་སུའི་ཡིན་དངོས་ཤུགས་གང་དུའང་གསལ་ཁ་མི་འདུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་དུས་བོད་ནས་མཛོད་འགྲེལ་དེ་བཞིན་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་སྐབས་མཆན་བྱ་རྣམས་ཡིག་ཆུང་དུ་མ་བཞག་པར་གྱུར་རྟགས་ནང་བཅུག་འདུག། དེབ་དེའི་ནང་དུའང་ཕྱོགས་སྒྲིག་པས་མཆན་བྱ་རྣམས་སུས་བྱས་མིན་སྒྲོར་གླེང་སྒྲོང་གང་ཡང་བགྱིས་མི་འདུག་པས། ནམ་ཞིག་མཛོད་འགྲེལ་དཔར་མ་རྟིང་པ་གཞན་ཞིག་ལག་སོན་མ་གྱུར་བར་གསལ་བཤད་ཞུ་དགོས། སྤྱིར་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བྱའི་རིགས་མང་ཆེ་བ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མིན་པ་ཁྱིམ་གཞན་གྱིས་བཅུག་པ་ཡོད་ནའང་། སྐབས་འགར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིག་ཆུང་གི་མཆན་བྱ་བཏབ་པའང་འོང་བར་སྟངས་། གང་ན་ས་དགའ་ལྗན་དུ་ཁོ་བོས་«མངོན་པ་མཛོད་»ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་སྐབས་མཁས་པ་མང་ཆེ་བའི་བླ་མ་སྟོལ་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ཡིག་ཆུང་ཡང་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་དགུས་མ་ལྟར་རྩིས་མཐོང་མཛོད་ཀྱི་འདུག་ནའང་། མཁས་པ་འགས་ཡིག་ཆུང་རྣམས་དེ་ཙམ་གྱི་གཅིག་སེལ་བྱེད་པར་མཆིམས་མཛོད་གཞུང་མ་གཅིང་འབའ་ཞིག་ལ་ཆ་འཛིག་མཛོད་པའང་སྟངས་བསྟན་སྟངས་སྟངས་མཐོང་།

མཐའ་དོན་དུ། བོད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཆོས་མངོན་པའི་ལྟ་བུ་ལས་མངོན་པ་འོག་མར་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བླ་མ་སྟོལ་ལ་གཅི་བོར་སྟོན་པ་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»ཀྱི་བོད་འགྲེལ་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་«མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་»ནམ་མཆིམས་མཛོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་བཞིན། ད་ལས་ཞུ་དག་གཅིང་ཤིང་གི་ཐོག་གཞུང་དུ་དངས་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ཀྱང་ཁུངས་ཞིབ་ཏུ་བཅའ་ཉེ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་བྱ་དུ་གོ་དཔེ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅིས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཐེངས་དཔར་བསྐྱོན་བགྱིས་སྐབས། གཞུང་འདིའི་རྩ་བའི་རྒྱ་གཞུང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་ལེགས་བཤད་«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»རྩ་འགྲེལ་དང་དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཆེ་ལག་གང་བྱུང་དང་། དེ་རྣམས་གང་ལ་གཏུགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་ལྟ་བུ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་འཕེལ་རིམ་སོགས་རྩོད་རྒྱུས་བསྟན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གནས་བཟོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་མིན་དང་། དེ་མཚུངས་རང་ཅག་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྟེ་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་སྟེ་བ་ལའང་གལ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ད་ལྟ་བོད་སྐད་དུ་མ་བཞགས་པ་«རྒྱལ་པོ་མི་འི་རྩའི་ཞུས་བ་»དང་། «ཆོས་མངོན་པའི་སྟེང་པོ་»དང་། «བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་པོ་»སོགས་ཀྱི་སྟོར་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའང་མདོར་བསྟན་གྱི་གྲོས་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་

ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མཆིན་པར་བྱགས་པན་ཡོང་སྤྱི་སྒྲུལ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་མཛོན་
པའི་གཞུང་མཆིམས་མཛོན་འདི་ལྟ་བུར་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱིས་ཀྱི་རང་རིགས་སྟོ་གསར་བ་རྣམས་
ལ་བོད་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁྲུངས་དང་དེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲུལ་ཞིབ་མོར་
རྟོགས་བྱུང་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་སྒྲུན་ན་སྒྲུལ་པའི་སྟོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ། མཛོན་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་
ཡོད་སྟེ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་མཛོན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ལས་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་གཏམ་འདི་བཞིན་
རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་སྟོགས་སུ་དགའ་ལྷན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཡ་གྲུལ་གསུམ་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་
དབྱིག་གཉེན་གྱི་«ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན་»ཅུ་འབྲེལ་དང་། «མཛོན་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན་»ཀྱི་སྟོགས་
བམ་འདི་ཉིད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་མཛོན་ཁྱིམ་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» པར་
བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་མཛོན་འབྲེལ་«ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་»བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོར་བགྱིས་
པའི་སྒྲུལ་བ་ཐོབ་པ་སྐྱེད་རིམ་ལྟ་བུར་བསྟན་སྟོན་པས། ལྷ་ཆོས་ལ་བྱིས་པ་དགོའོ།།

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་མཆིན།

༡ ཟླ་དག ༤༠༤༠ བསྟན་འགྲུལ། མཛོན་པ། ཀྱི་ «མཛོན་རང་འབྲེལ།» གནས་དང་པོ། ཤོག ༢༧ བལྟ་

༢ «མཛོན་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན།» དེབ། རྟོན་ཆ། ཤོག ༡༥ དེབ་འདིའི་ཤོག ༡༥ རང་བྱུངས།

༣ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༤ དེབ་འདིའི་ཤོག ༡༥ རང་བྱུངས།

༤ རྒྱལ་འདི་དང་མཆུངས་པར་ས་པར་གྱིས་«བྱུང་བ་དགོངས་གསལ་»དུ་འང་གསུངས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་«བྱུང་མཐའ་
ཆེན་མོ་» ཤོག ༣༡༥ རང་བྱུངས།

༥ འདིར་ཁོ་བོས་«གཏམ་གྱི་གཞིའི་»སྒྲོར་གྱི་བཤད་པ་མདོར་བསྟུན་འདི་«རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་མང་ཆོག་མཛོན་»སྟེ། (*Encyclopedia of Indian Philosophies*, Vol.VII) ཅེས་པ་པོད། ༧ ཤོག ༢༤༤-༢༥༤ བར་བཞུགས་པ་ལ་གཞུགས་
ཏེ་བྱིས། བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྲོར་ལ་འདོད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རྒྱལ་བ་སྟོན་གྱིས་(ཆོས་འབྱུང་། དེབ། ཤོག ༡༣༡)གསུངས་
པའི་ནང་གནས་བརྟན་པའི་བཞེད་པ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་བ་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་བར་འདོད་རྒྱལ་འཁོད་མོད། «གཏམ་གྱི་གཞིའི་»སྒྲོར་
ལ་བགྱིས་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་།

༦ «རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་མང་ཆོག་མཛོན།» པོད། ༧ ཤོག ༡༠༢

༧ འདི་གསུམ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་དཀར་ཆག་ཨང་ ༤༠༥༥ ༤༠༥༧ དང་ ༤༠༥༩ བཅས་ཡིན་ལ། བསྟན་འགྲུལ། མཛོན་པ། ༣༡།
ནང་བཞུགས།

༨ «མཛོན་འབྲེལ་མཛོན་པའི་རྒྱན།» དེབ་རྟོན་ཆ། ཤོག ༡༣ དེབ་འདིའི་ཤོག ༡༠ རང་བྱུངས།

- ༩ རྩེད་གཏེ ༤༠༡༠ བསྟན་འགྲུའ། སེམས་ཅམ། བི་མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ལེའུ ༡༩ ལྷོ་ཀ ༩ འོག ༡༩ ནུ།
- ༡༠ རྩེད་གཏེ ༤༠༡༩ བསྟན་འགྲུའ། མངོན་པ། ཀྱ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ ལྷོ་ཀ ༩ འོག ༡ ནུ།
- ༡༡ ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱིང་པོའི་སྒྲོལ་གྱི་བཤད་པ་འདིར་བཀོད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བསྟུས་དོན་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བཀོད་པ་ཞིག་
«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»པོད། ༡ འོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས།
- ༡༢ དཔེར་ན་«མཛོད་རང་འགྲེལ།» འོག ༤༡ ནུ བར་གནས་གཉིས་པའི་སྒྲོག་དབང་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་
གྱི་མཚན་དངོས་སུ་བཏོན་ཏེ་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ལ་གཟིགས།
- ༡༣ སྒྲོབ་དཔོན་དབྱངས་སྒྲོག་གི་«ཆོས་མངོན་པའི་བདུད་རྩིའི་»སྒྲོར་གྱི་བཤད་པ་ནི་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»
པོད། ༡ འོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས།
- ༡༤ རྒྱལ་བྱ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་སྒྲེས་རབས་སོ་བཞིའི་ནང་བཞགས་ཤིང་། སྒྲེས་རབས་འདི་རང་ཅག་གི་ཉུ་མོའི་ཐབ་གཞུང་
དུ་བཞགས་པ་ཆོས་རྒྱལ་དྲི་མེད་ཀྱི་ཕྱན་དང་གཟིག་པ་ཉུ་བྱར་ཡོད།
- ༡༥ «རྒྱལ་པོ་མི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པའི་»བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་པ་འདིར་བཀོད་པ་ནི་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»
དེབ། ༡ འོག ༤༡-༤༢༠ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས།
- ༡༦ ཡ་རན་སེའི་མཁས་པ་ཨེ་ཆོ་ཡན་ལ་མོལ་གྱིས་བཤད་པ་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་» དེབ། ༡ འོག ༡༡
ནང་བཀོད།
- ༡༧ «རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»པོད། ༡ འོག ༡༡༩
- ༡༨ འདིར་«ཁྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆོན་མོའི་»བཤད་པ་རགས་བསྟུས་བཀོད་པ་ནི་«རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་མང་ཆོག་མཛོད་»
དེབ། ༡ འོག ༡༡༡-༡༤༥ བར་བྱང་བ་ལ་གཏུགས། བྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྔོན་དུ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་དབུ་མཛད་
པའི་འོག་«ཁྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆོན་པོ་»རྒྱ་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལས་འགུལ་བརྩམས་ཏེ་དུས་བྱ་གང་འཚམས་ཤིག་བསྐྱར་
ཟེན་པ་ཁོ་བོས་ཐོག་མར་སྐྱབས་ཆེ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལས་ཐོས་ཤིང་། བྱིས་སུ་བོད་དཔེ་དེ་གཞན་ཞིག་གིས་བོད་ནས་བརྟེས་
པ་དང་དེའི་ཉུ་གཞན་མ་རྣམས་ད་ཉུ་སྐྱུར་བཞིན་པའི་གནས་རྒྱལ་ཐོས་པ་བདེན་ན་ནམ་ཞིག་གཞུང་ཅུ་ཆེན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་དུ་མཇུག་
པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་སྲིད།
- ༡༩ «ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་»ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྟུས་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱི་བཞེད་པ་«མཆིམས་མཛོད་»
འོག ༩ དུ་གསལ་བ་ཉུར་འདིར་བཀོད།
- ༢༠ རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱུ་མོང་པའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་མང་
པོར་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགྲུ་པ་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་མེད་ཅེས་ཐ་སྐྱད་མཛོད་པའའ་གནད་དེར་བྱག་ དཔེར་ན་རྩེ་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། མ «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» འོག ༡༩༩ ནུ ལ་གཟིགས།

༡༡ དེབ། ཤོག ༡༥༠-༡༥༤

༡༢ ཉི་ཉོང་གི་མཁས་པ་ན་ཀ་ལུ་རའི་ཚུ་མ་དེབ་«ཁྱེད་ཀྱི་ཉི་ཉོང་ལུ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་»ཞེས་པ་འདི་སྡེ་དགེ བཟུང། མདོན་པ།

༡༣ འདུས་བཟང་གིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་«མདོན་པ་མཛད་ཀྱི་ཚུ་གཉིས་ལུ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་»ཞེས་པ་འདི་སྡེ་དགེ བཟུང། མདོན་པ།
ཁུ་ནང་བཞུགས་ཤིང་། གཞུང་འདི་རྒྱལ་བསྐྱེད་མཛད་རང་འགྲེལ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཞིང་། འདིར་མཛད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་མི་བྱུང་
བ་ལས་གཞན་དུ་ནི་རྒྱལ་བསྐྱེད་མཛད་པའི་སྐྱེད་པའི་གཉིས་ཚུ་མ་གཏོགས་གཞུང་ཡོངས་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་རང་འགྲེལ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུར་
འདུག་པས་དབྱུང་གཞི་ཆེ་མོད། ཐོན་གྲོང་མཁས་པ་སྐུ་ཀྱང་འདིའི་སྐོར་ལ་གྲོང་སྐོར་མཛད་པ་མ་མཐོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གྲང་གིས་
མཛད་པར་གྲགས་པའི་མཛད་འགྲེལ་དང་སྐོར་བཟུང་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཡང་སྐོར་བཟུང་དཔོན་སོ་སོའི་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་པར་སྣང་།

༡༤ ན་ཀ་ལུ་པ། ཤོག ༡༡༩

༡༥ «དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ།» དེབ་སྟོན་ཆ། ཤོག ༤༩༡

༡༦ ཐོ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ། «བཀའ་གདམས་གཅེས་བཏུས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛད།» ཤོག ༡༥༩

༡༧ འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ། «ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ།» དེབ་སྟོན་ཆ། ཤོག ༤༤༧ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དེབ་
གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱེད་པ།

༡༨ གནན་ས་དགའ་ལྷན་དུ་དབྱེར་གནས་ཆོས་ཐོག་རྒྱལ་བསྐྱེད་འདུལ་མཛད་ཀྱི་འཛིན་གྲུའི་སྐོར་གཉིས་བརྒྱུས་གསལ་ལུ་དབྱེར་ཆོས་ཞེས་ཆོས་
ཐོག་གཅིག་གི་རིང་མདོན་པ་མཛད་ཁོ་ནར་ཚུད་པ་མཛད་པ་དང་མཐུག་ཙམ་ལ་མདོན་པ་མཛད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མཆོན་མིས་གནང་བའི་
སྐོལ་རྒྱན་དར་བ་དེར་གི་དུས་དུའང་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད།

༡༩ མཛོད་ཀྱི་འདི་དེ་སྡེ་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་མོན་ཉི་དུས་སྐྱེ་ཏེ་བཟོ་བྱེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་ཕྱི་ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

༢༠ དེར་དུས་ཀྱི་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དུང་དཀར་སྐོར་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་«ཆོལ་པ་དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆོན་འགྲེལ་»དུ་མཆིམས་
ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱེར་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་གཞི་བྱས་«གངས་ལྗོངས་མཁས་
གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད་»དང་། «དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་»སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྟེན།

༢༡ ཀྲོང་དོལ་ངག་དབང་སྐོར་བཟང་གི་གསུང་འབུམ། དེབ། ༡ ཤོག ༥༡༤

༢༢ «བཀའ་གདམས་གཅེས་བཏུས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛད།» དེབ། ཤོག ༤༩༩

༢༣ དེབ་འདིའི་ཤོག་གངས་ ༡༡༤ ལ་གཞིགས། སེམས་བྱུང་གི་གངས་འདྲེན་ལ་མཛོད་དང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་
བ་མ་ཟད། དེ་གཉིས་དང་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་དེ་བས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཞིང་། ལྷག་པར་«ཕྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་མོར་»ཡང་
གངས་འདྲེན་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཆེ་བར་བརྟེན་ཁོ་བོས་འདི་སྐོར་ལ་དབྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་པོད་ཀྱི་གཙུག་
ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཐེང་ ༩༩ «མདོན་པ་གོང་མ་དང་འགྲེལ་བའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་»ཞེས་པའི་དེབ་དེའི་
ཐོན་གྲོང་དུ་ཞུས་ཡོད་པས་དེར་གཞིགས་འཆལ།

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༥ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་མེད་ཉེར་གསུམ་པར་«ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་»ཅམ་མཆིམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེན་དེ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་མ་ཕྱི་གང་ལ་གཞི་བཟུང་བ་ནི། དགའ་ལྷན་སྐབས་རྗེ་རེ་སྤང་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱ་སྒྲེར་གྱི་ཕྱག་དཔེའི་ཁྲོད་དུ་བཞགས་པའི་བོད་དཔར་རྙིང་པ་རྗེ་འབུམ་ལྷ་ཁང་གི་དཔར་མ་དེ་ཡིན། དེ་དང་ཕྱིས་བོད་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དག་ཆ་བསྟར་ཞིབ་ཞུས་ཏེ་དཔར་མ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་གཤམ་དུ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་གྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ལ་སྤྱིར་མཆིམས་མཛོད་དཔར་གིང་དུ་བཀོད་པའི་བོད་དཔར་རྙིང་པ་གིན་ཏུ་དཀོན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔར་མ་མི་འདྲ་བའང་བརྙེད་དགའ་བར་ཡོད་ཡོད། ང་ཚོས་དེབ་འདི་ཞུ་སྒྲིག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གྲུབ་རྗེས་བོད་དཔར་རྙིང་པ་སྐྱུ་ལེགས་ཤིག་བོད་ནས་བརྙེད་པ་ཨ་ཤི་ཡའི་གཙུག་ལག་སློག་གྲྲ་དུ་འཇུག་པའི་ལས་འཆར་སྟེ་Asian Classics Input Projectཀྱིས་འགན་བཞེས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་བ་Tibetan Buddhist Resource Networkནས་སློག་གྲྲ་འདྲ་བའུས་བཏབ་པ་ཞིག་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པའི་ལག་ཏུ་འབྱོར་ཡོད། ཕྱིས་དྲག་པས་བོད་དཔར་དེ་དཔར་མ་བསྟར་ཞིབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་ཞུ་མ་ཐུབ། བོད་དཔར་དེ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ཁྲབ་འོག་ལྷ་སར་དཔར་དུ་བསྐྱོས་གིང་། དེའི་དཔར་བྱང་དུ་དེ་སྔོན་མཆིམས་མཛོད་དཔར་དུ་འཁོད་པ་མེད་ཚུལ་དང་། དཔར་མ་དེ་ཉིད་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་དག་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་པན་ཚུན་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞུ་དག་བཏང་ཚུལ་བཅས་གསལ་བས་དཔར་མ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྟེན་གྱིས་པར་མཐོང་། དཔར་བྱང་གི་སྒྲོན་ཆོག་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་རག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་འདུག་པས་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཅུམ་དུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པར་མངོན།

མཆིམས་མཛོད་གིང་དཔར་རྙིང་པ་རྣམས་ལ་མྱ་ས་ནས་སྐབས་མང་པོར་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་འཁོད་ཡོད་ཡོད། མཆན་དེ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སམ་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་མཛོད་པ་ཡིན་མེན་དབྱང་ཞིབ་གང་རྒྱས་བཞིན་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཞུ་དགའ་བར་གནས། བོད་ནས་དབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེར་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་རྣམས་གྲག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བར་བཅུག་སྟེ་ཡི་གེ་ཆེ་རྒྱུད་པར་མེད་པར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་ང་ཚོས་ངལ་བ་དང་ལེན་གྱིས་ཡིག་རྒྱུད་གི་མཆན་རྣམས་གྲག་རྟགས་ནང་བཅུག་པ་མ་ཟད། ཕྱག་དཔེ་སློག་པ་པོས་གཟིགས་བདེའི་སྤྲད་ཡི་གེ་རྒྱུད་རྒྱུད་བར་བྱས་ཡོད་པས་དེ་དོན་ཐུགས་ཞིབ་མཛོད་འཆོལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་འདིའི་ཁོག་རགས་ཙམ་ཞིག་བདེ་སྤྱོད་ཞུ་བ་དང་ལྷག་པར་སྐབས་འབབས་ཀྱི་དོན་གནས་གལ་ཆེ་རྣམས་ལས་སྤྱོད་པར་བརྙེད་ཐུབ་པའི་སྤྲད་དེབ་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་ཤས་སུ་དགར་ཆག་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་དོ་ལྷན་གྱིས་བཀོད་ཡོད།

གཞི་རྒྱུད་ང་ཚོས་མ་དཔེ་མོར་བཅོས་ཞུ་སྐྱེད་པར་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་སྐྱིག་པ་པོའི་སྤྲོད་བཛོད་ནས་

མཁུན་པེས་ལ། གཞུང་འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་མངོན་པའི་སྐོར་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་«བྲེ་བྲག་
བཤད་མཆོ་ཆེན་པོ་»དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་«མངོན་པ་ཀླན་བརྟམ།» དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་ཀྱི་ཆུ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་དཔེར་མངོན་པ་
«མཛོད་རང་འགྲེལ་»དང་། «འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ།» གང་སྟེལ་གྱི་«འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ།» གློ་
བརྟན་གྱི་«རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་»སོགས་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནས་ཁུངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་ཡང་ན་དངོས་སུ་ལུང་འདྲན་མཛད་པའམ།
ཡང་ན་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་རྒྱུས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཁུངས་འཆོལ་ཞིབ་ཞུས་ཏེ་མཛད་པ་པོ་དང་གཞུང་སོ་སོའི་མཆོན། བཀའ་
བསྟན་གང་གི་ཁོངས་ཡིན་མིན། སྟེ་ཆོན་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན། བོད་ཡང་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་བཅས་ཞིབ་གསལ་
གཤམ་གྱི་མཆོན་ཏུ་བཀོད་ཡོད། ལུང་དོས་འཛོན་སྐབས་ **སྟེ་དགེ** ཞེས་པའི་བསྟུས་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་སྟེ་དགེ་བཀའ་འཕྱུར་དང་
བསྟན་འཕྱུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་རྟགས་ **ན** དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་རྟགས་ **བ** བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་
མཇུག་དུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་དོས་འཛོན་ཞུས་ཡོད། སྟེ་དགེ་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་ནི་ཉི་ཉོང་ཉོ་ཉོ་ཁ་ཐོ་སྟོབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
ཐོགས་བསྐྱེགས་གནང་བའི་སྟེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞི་བཟུང་གི་ཡང་གྲངས་དེ་རྣམས་ཡིན། **ཐེ་ཅིང** ཞེས་པ་ནི་པེ་
ཅིང་ནས་དཔར་བསྟན་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་ནི་ཉི་ཉོང་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་
དེབ་གཞུགས་སུ་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྟན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བྲག་དཔེའི་མཆོན་ཐོ་བསྐྱེགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཆོས་མཛོད་ཀྱི་མངོན་པའི་གཞུང་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་འཇག་མ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་དང་འཕགས་
པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་མདོའི་ལུང་མང་པོ་སྐབས་དུ་མར་ཁུངས་སུ་དངས་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་མདོ་གྲགས་
ཆེ་བ་ལུང་རིང་པོ། ལུང་བར་མ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁུངས་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་
རྣམས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཕྱུར་དང་བསྟན་འཕྱུར། ཉལ་ཤོ། ཤིན་ཤུ དཔེ་རྟོག་ཡོས་དཔར་དུ་བསྟན་པ་དང་། མཆོས་མཛོད་ཀྱི་
མངོན་པའི་གཞུང་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་འཇག་མ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་དང་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་མདོའི་
ལུང་མང་པོ་སྐབས་དུ་མར་ཁུངས་སུ་དངས་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་མདོ་གྲགས་ཆེ་བ་ལུང་རིང་པོ། ལུང་བར་
མ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁུངས་དཔེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་རྣམས་ནི་ཉི་ཉོང་གི་མཁའ་པ་
ཡོ་གི་ཡུམ་ཉོན་ཐོས་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ཐོགས་བསྐྱེགས་མཛད་པའི་«སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རང་
འགྲེལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞི་གནས་ལྟའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་བར་མཐོ་བ་གཉིས་ནང་དངས་པའི་མདོའི་ལུང་
ཁུངས་བཀོད་པའི་རེའུ་མིག་»ཅེས་པའི་དེབ་ལ་གཙོ་བོར་གཞི་བཅོལ་བ་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་«རྒྱ་ནག་དང་ཉི་ཉོང་གི་སྐད་དུ་
བཞུགས་པའི་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་» ལུན་ཡིའུ་ནན་ཐོས་ཞུ་སྟེ་བྱས་པར་ཡང་ཟུར་ལྟའི་ཚུལ་དུ་གཞི་བཅོལ་ཡོད།
གཞན་ཡང་པུ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་སྟེ། བར་མའི་སྟེ། རིང་པོའི་སྟེ། ཡན་
ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་རྣམས་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་བཀའ་འཕྱུར་སྟེའི་དཀར་ཆག་གཞི་བཟུང་དང་། ལྷག་
པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་པུ་ལིའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་མཁས་དབང་སྤྱི་མི་དྲུག་ལྟ་སྤྱི་ནས་ལུ་སྟེ་གྲགས་བྱས་ཤིང་།

བོ་རྒྱ་རྩེ་དཔེ་སྒྲིག་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་མདོ་སྡེ་ལག་ལ་གཞི་བཙུག་ཡོད། དེ་དང་ཕྱན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་
རྒྱལ་སྤྱི་གྲྭ་ཡན་གྱིས་མཛད་པའི་«ལྷ་ལའི་རྩོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་»ནང་འཁོད་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་བཀའ་འགྲུར་དཀར་ཆག་
ལའང་ཐུན་བུ་གཞི་བཙུག་ཡོད། གོང་གི་ལྷ་ལའི་མདོའི་ཆན་པ་བཞི་པོ་དེ་རྒྱམས་སུ་ཡོད་པའི་མདོ་སྡེ་མཆོན་པ་ལའི་སྐད་དུ་ཡོད་
པ་རྒྱམས་བོད་སྐད་དུ་ཐད་ཀར་པའ་བསྒྱུར་བྱས་ཡོད་པས་སྐབས་བབ་ཀྱི་འགྲུར་དང་འཆོམས་མིན་བྱུང་ཡོད་ཆེད་གོང་སེལ་ཞུ་བྱ་
ཡིན། གོང་དུ་སྒྲིག་པའི་ཁྱེད་སྐུ་མཁན་མཆོན་ཞུ་བའི་ལས་འགན་འདི་སྐོ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་གླིང་ནས་
གནང་བར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བྱ་དང་། གཞན་ཡང་མཆོམས་མཛོད་གནས་ལུ་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ལུང་ཁྱེད་སྐུ་མཆོན་ཞུ་བའི་
འགན་བསྐྱོར་འཛིན་ཞོར་བྱས་གནང་བར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བྱ།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ནང་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་པའི་ཆ་ཤས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
བ་གཞུང་བཀའ་བོད་ཆེན་པོ་ལྷ་ལའི་ཁྱེད་སྐུ་མཆོན་ཞུ་བའི་གཞུང་གི་གཅེས་ཞོར་ལྷ་བྱ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྐོ་བོད་པོན་
ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་བོད་འགྲེལ་མྱོད་དུ་བྱུང་བ་«མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་»ནས་
མཆོམས་མཛོད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཞུ་དག་གཙང་ངེས་ཀྱི་སྟེང་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྱོར་ཞུ་བྱུང་བར་དགའ་སྟོ་ཡོད་རང་དང་
བཅས། གཞུང་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་སྤར་བཞིན་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲུ་རྒྱམས་སུ་མི་ཉམས་པར་
ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྐོན་ལམ་ཞུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱོད་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་ཆོས་ལ།

༄༅། ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

༄༅། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཏྲི་རྩམ་གོ་ཏཱ་ཀཱ་རི་ཀཱ་བློ་ཏྲི་ཨ་ཏྲི་ཨ་ལྟོ་ཀཱ་ར་ནཱ་མ།
བོད་སྐད་དུ། ཚུལ་མཛོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།།

མཛོད་པར་བཛོད་པ།

གེས་བྱ་ཀྱན་ལ་རྣམ་ཀྱན་གེས་པའི་ཡེ་གེས་རྒྱས་ཀྱང་བདག་གི་རྣམ་པ་ཀྱན་མ་གཟིགས། །ཕྱགས་
རྩེ་ཆེ་ཁྱོད་འགོ་ལ་ཕྱགས་རྩེ་འུག་ཞན་དབང་གྱུར་ཀྱང་འགའ་ལ་འང་ཆགས་པར་མ་གྱུར་ལ། །བདེ་བའི་འབྱུང་
གནས་གཞན་བདེ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཉག་ཏུ་མི་གཡོ་བཞུགས། །སྙོ་ཚོགས་གསུང་གིས་
འགོ་རྣམས་ཚུལ་མཛོན་དྲི་མེད་ལ་སྦྱོར་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།།

སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ཐར་པའི་རིན་ཆེན་གླིང་འགོའི་གྲ། ཚུལ་མཛོན་ཉིད་ཡིན་
དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་འཆད་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། །གང་ཕྱིར་འདི་ནི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་གྲངས་དུ་
མས་བཤད་ཟིན་མོད། །ཉུང་དང་གསལ་བས་རྟོགས་དཀའ་རྣམས། །རྟོགས་སྤྱིའི་ཕྱིར་ནི་བདག་གིས་
འབད། །པལ་ཆེར་འདོད་པ་མེད་ཕྱིར་དང། །གཞན་ཡང་སྟོ་གྲོས་གསལ་མིན་ཕྱིར། །ཡང་ན་སྤྲུག་དོག་
གིས་དཀྱགས་ཕྱིར། །དེས་ན་རང་ཉིད་གོམས་ཕྱིར་ཡིན།།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བ་སྦྱིར་བཤད་པ།

འདི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་ཉེ་བར་རིག་པའི་གནས་མ་ལུས་
པ་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་
མ་ལུས་པའི་མིག་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་འོག་རྣམ་པར་གྲགས་པ་ནི། །སྟོ་
ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྲམ་ཟེ་ནི། །ཡི་གེའི་དང་པོ་བ་བསྟན་པ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དེ་གཙོ་བྱེད།^༡ །ཅིས་ལུང་

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་དེས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་
དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྣམས་རྫོགས་པའི་བསྟན་པ་ཏེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་གྲུབ་པའི་
རྒྱལ་རྣམ་པར་བཤད་ནས་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ལྷགས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་འོངས་པ་མ་
ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་ཆོག་གི་ཟུར་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ཡང་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་
གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཆོད་པར་བརྟུན་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་
(ལའང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མཆོད་པར་བརྟུན་པ།)ནི་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ།)
འདི་ཡང་དོན་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལའང་
གཉིས་ལས་མཆོད་པར་བརྟུན་པའི་དགོས་པ་(འདི་དོན་)ནི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟུན་
པ་སྟེན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་ནི་གནས་སྐབས་(དང་མཐར་ཐུག་)ཀྱི་དགོས་པ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་)
གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དང་
མཐུན་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པས་ནི་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་།
ཕྱག་འཆལ་བས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀྱིས་དམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་། ཆེ་བ་
ཤེས་པས་དེ་ལ་གྲུས་པས་དེའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་
འཕེལ་བས་རྩོམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དམ་པར་ཤེས་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་པས་མཐར་ཐུག་
འདས་ཐོབ་པས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་
པར་འདོད་པས་རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟུན་པ་སྟེན་
དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆལ་བ་རྩོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་ཕྱག་འཆལ་བ་རྩོམ་པ་ནི་རང་གི་བསོད་
ནམས་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་
པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་དང་
བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་བྱས་ནས་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་ཅི་དགོས་ཤིན་ཀྱང་།
དེ་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དེའི་གསུང་རབ་མཉན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་མཉན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་སྟུག་
བསྟུལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ལྟ་བུ་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དགོས་པ་ནི་

དེར་ཟད་དོ་^༧ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀའ་ལ་གྲུས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པའང་
ཤུགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་ཚིག་དོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའི་(ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ།)དགོས་པ་(ལ་གཉིས་ལས་རང་དོན་)
ནི་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ནི་དམ་བཅས་པའི་ཁུར་མི་འདོར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་དོན་བརྟེན་བཅུ་རྣམས་སྟོན་ཕྱིར་ཡང་། །རང་གི་རྒྱས་པ་ལྟོད་པར་མི་
བྱེད་དེ། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་ཁུར་ཕྱི་འཁུར་བ་དག །ཉམ་ངའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་འདོར་མི་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ།། (གཞན་དོན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པས་འདུག་སྒོ་དོ་ཞེས་པའོ།) བསྟན་པའི་དོན་ནི་
ཚིགས་བཅད་འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་།
བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་)ཚིག་གི་དོན་ལ་(གཉིས་ལས་མཚན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལ།)གང་ཞིག་
ནི་སྤྱིའི་སྒྲིམ་ཡིན་ཡང་(བྱེ་བྲག་ལ་འདུག་པའི་རྒྱ་སྐབས་དང་ཤུགས་དང་ལྷན་བྲལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི།)
ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཀུན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་གོས་དཀར་
པོ་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱིད་ལས་ཤོག་ཅེས་བརྗོད་ན་བྲམ་ཟེ་ལྟ་སྤྱིད་ཁོ་ན་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིས་པའོ་ཞེས་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིས་འཆད་དོ། །སྒྲིབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་འདི་ནི་ཚེས་མའོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
ཡིན་ལ། དེ་འཆད་ན་^༨སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་བསྟོད་པ་མི་བྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་སྒྲིབ་
བྲག་ལ་གོ་བ་དང་། བེའུ་དང་བཅས་པའི་བྲམ་མ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྷར་ལྷན་བྲལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་སྒྲིབ་
བྱེ་བྲག་ལ་གོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འཆད་མོད་^༩ ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
སེན་རྟ་པ་འོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཚུམ་པ་ཡིན་ན། འདིར་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲིབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། (དེ་ལ་རི་ལྷར་མཚན་པར་བརྗོད་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་རང་དོན་ལ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི།) ཀུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིབ་མཚན་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
སྒྲིབ་མཚན་བཅུ་གཉིས་རི་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་
བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ཐུན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། (རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉོན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་སྒྲོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་) གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྷར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲིབ་གི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་

མོད་གྱི། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པ་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་
 རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རིང་དང་སྤྲོ་སྤྲོས་ཤེས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཅན་ཞེས་བྱེ་བྲག་དབྱེད། བཅས་ཅད་
 མཁུན་མིན་ཐལ་འབྱུར་བྱིར། གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲོལ་མིན།^{༡༩} ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་རྣམ་གྲོལ་
 པའི་ཤེས་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཀུན་རིག་ཅས། བྱ་བ་འདི་ནི་རོ་མཚར་ཆེ། དེ་བྱིར་འཛིན་པའི་རོ་བོར་
 ཡོད།^{༢༠} རྩེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། ཏུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་
 བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
 ཉིད་ལོ།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། (འོན་དེ་གང་ཡིན་ན། དེ་ནི་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་
 བཅས་ཅད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་འདུས་མ་
 བྱས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ནི་ལྟོངས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་སྤྲོད་པའི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་སྤྲོད་པ་མ་
 ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ལའང་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྤྲོད་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
 དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།) དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་
 མི་ཤེས་པ་ནི་(མདོ་ལས།)གནས་བརྟན་གྱི་རིའི་བྲུ་ལ་སྟོན་པས་(གྱི་རིའི་བྲུ།)ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་སམ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ན། གསོལ་པ། མ་འཚལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་
 སོགས་པ་^{༢༢}གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བྲུས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེས་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། ཏུས་གྱིས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པ་གྱི་རིའི་བྲུས་ཁང་བདག་
 དཔལ་སྒྲེས་གྱིས་སྟོན་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་
 ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྒྲེ་གནས་དང་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་
 མི་ཤེས་པ་ནི་དཔེར་ན་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་
 བརྟན་སྤྲོ་གཅན་ཟེན་གྱིས། མ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་། རྒྱུ་ཡི་རྣམ་པ་བཅས་ཅད་ནི། ཀུན་མཁུན་
 མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། དེ་ཤེས་ཀུན་མཁུན་སྟོབས་ཡིན་ནོ།^{༢༣} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། དེས་ན་མི་ཤེས་
 པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་(ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། (ངེས་ཆོག་
 བྱི་སྒྲེ་པོ་ལོང་བ་དང་འབྲུ་བར་ལྟོངས་པར་བྱེད་པས་ན་སྤྲོད་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས་མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤེགས་སུ་གྱུར་
 པའི་བྱིར་སྤྲོད་པ་སྟེ།^{༢༤} ཞེས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་མཐོང་བར་རྒྱས་པ་ལ། ཁྲི་ལྟར་
 གཤེགས་ནི་བྱེད་པ་ཡི། སྤྲོད་པ་དེ་བཞིན་མ་རིག་པ། དེ་ཉིད་མཐོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན།^{༢༥} ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། རྣམ་གྲངས་ནི་མི་

ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། མྱོངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤང་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྟན་པ་ཁོ་ན་སྟོས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༠} །གཉིས་པ་
 དེ་ནི་ལྷ་ར་བཙུང་པའི་ཚུལ་ནི་སྟན་པ་དེ་དག་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱིས་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གཏན་ནས་བཙུང་ཞིང་སྤངས་པ་ཡིན།) གཏན་ནས་བཙུང་པ་ནི་གཉེན་པོ་བརྟེན་
 པས་བྱིས་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤངས་པ་བྱུང་བར་
 ཅན་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉན་(མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྟན་པ་)སྦྱིབ་སྤངས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་(བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
 མ་སྤངས་པས།)ཉམས་པ་སྦྱིང་བའི་བྱིར་དང་། (ཉན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི།)ཤེས་སྦྱིབ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 མ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། (དེའི་བྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱོངས་པ་དང་
 ཐལ་བའི་བྱིར་ཀྱན་ལ་སྟན་པ་བཙུང་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱིས་གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་ར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དང་།
 ཡུལ་དང་། ཏུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་། རོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
 ཉིད་དོ།^{༡༡} །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་བཤད་ཅིན་ཏོ།) དེ་ལྷ་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟུག་བསྐྱལ་མཐའ་
 བྱས་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་ཚོས་གཅིག་མདོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་
 ཤེས་པར་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་མཐའ་བྱེད་པར་ང་མི་སྦྱོལ་^{༡༢}ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཚོས་གཅིག་
 ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་མཐའ་བྱེད་པར་ང་མི་སྦྱོལ་^{༡༣}ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉན་སྦྱིབ་ནི་རོ་བོའང་སྤངས་ལ། ཤེས་སྦྱིབ་ནི་འདུན་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་ཐལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཏེ།

མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤངས་
 ཤིག་དང་། དེ་ལྷ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་དེ་སྤངས་པར་འབྱུང་རོ་^{༡༤}ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྦྱིབ་པ་དེ་
 དག་སྤངས་པ་ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཏན་ནས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་
 དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེས་
 ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་བཙུང་ཞིང་སྤངས་པ་སྟན་སྟུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་འང་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 གེགས་ཐམས་ཅད་བཙུང་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། སྤངས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར་དང་།
 གཉེན་པོའང་རི་སྟེང་པ་དང་རི་ལྷ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། (དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་^{༡༥}ཡེ་ཤེས་བཞེའམ་ལྷ་ར་འདོད་ཀྱང་
 རྟེན་པས་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འདོད་དོ།) ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ཀྱན་
 པའི་སྟོས་སྤངས་པ་དང་། གཏན་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ་^{༡༦}ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱགས་ལའང་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཞེས་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་དུ་འཁོར་བས་ན་འཁོར་
བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་སྦྱེ་འཆི་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་
པས་འབྱིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གཡོ་ཁིང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་དགོས་པས་ཀླུ་ལ་བར་དགའ་
བས་འདམ་དང་འདྲ་སྟེ་འཁོར་བ་ནི་སྟེང་པ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བརྒྱན་པས་འགོ་བ་ཀྱི་ཏུ་ཆགས་པའི་
གནས་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླུ་ལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་
དགོས་པས་ཀླུ་ལ་བར་དགའ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་འདམ་མོ། །དེར་བྱིང་བའི་འགོ་བ་རྣམས་དྲངས་མཛད་
པ་ནི་དེ་ལས་ཐར་པར་མཛད་པའོ།། (གཞན་ལ་ཕན་པ་སྤྲུབ་པའི་ཐབས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། འོ་ན་གཞན་གྱི་དོན་དེ།)
ཐབས་གང་གིས་བྱས་ཤེས། དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ་ཐར་པའི་ལམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྟན་པས་ཡིན་ནོ།། (སྟོན་
པ་བྱགས་བརྩེ་བ་དང་ལྟན་པས་བདེན་བཞིའི་དོན་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་
པའི་ཕྱག་བརྒྱའི་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་འཁོར་བ་ལས་དྲངས་ཀྱི་ཐབས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་
བ་དང་འགོ་བ་ལ་ཐ་དད་མེད་པས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིམ་འཐད་དོ། །ཞེས། སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་དྲངས་པས་སྦྱོན་
མེད་དོ།) འདིས་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་ནི་མིན་ནོ་^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་བས་
ཁ་ཅིག་བྱུང་འབྲུག་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མཐུད་དང་། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་འགོ་བ་དྲངས་
སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་མཐུ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་མཐུ་ནི་
རྩས་པ་སྟེ་ཞོར་བྱ་དང་སྦྱན་ལ་སོགས་པའི་རྩས་པས་རིམས་ནད་སེལ་བ་ལ་སོགས་པས་དྲངས་སོ་ཞེས་ཟེར་
བ་རྣམས་བསལ་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་བསྟན་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་ལས་འདྲེན་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྩས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས། སྦྱིད་པའི་ཟུག་རྩ་གཅོད་མཛད་པའི། ལམ་ནི་ཁྱེད་ལ་ངས་
བསྟན་བྱ། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་མཛད་ཡིན།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཐུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་འབྲུ་བར་མི་མཛད་ལ། འགོ་བའི་སྤྲིག་བསལ་ཕྱག་
གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛད། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་བས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཞིབ་བསྟན་པས་
གོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕགས་པ་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་། བརྩེ་བས་བསྟན་པའི་ཕྱག་
བརྒྱའི་ནས། ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱབ་པ་ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་འགོ་དང་། སྦྱིད་པ་དག་ལས་
འདྲེན་པར་མཛད།^{༢༠} ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་(གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།)རང་གཞན་གྱི་དོན་(ཐབས་དང་བཅས་པ།)ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་(པ་གསུམ་དང་ལྷན།)པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་(རྒྱལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོས་བརྟན་ནས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེས་མཚོན་ནས་སྟོ་གསུམ་གྱས་པས།)ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མཚོན་པར་བརྟེན་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་དག་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་དེའི་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་འདམ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ་³⁷ཞེས་བཤད་དོ། །(གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་གང་གིས་གང་རྗེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཚོགས་གི་དོན་ནི།) དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་ནས་(ཅི་ཕྱད་ཅེ་ན།)ཚོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་(རྩ་)བཤད་(པར་)བྱ་(ལོ།) ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཚོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་ནི་འཚད་པར་འགྱུར་ལ།

བསྟན་བཅོས་ནི་ཤུས་ཞེས་པའི་ཤུ་ས་ནི་འཚོས་པ་དང་། ཏུ་ཡ་ཏི་ནི་སྟོབ་པ་སྟེ། ཉན་མོངས་དང་རྣམ་རྟག་ལས་འཚོས་ཤིང་རན་འགྲོ་དང་སྤྱིད་པ་ལས་སྟོབ་པས་ན་དེ་སྟོན་བྱ་བརྟེན་དེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལྟས། ཉན་མོངས་དག་རྣམས་མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །རན་འགྲོ་སྤྱིད་ལས་སྟོབ་པ་གང་ཡིན་པ། །འཚོས་སྟོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད།³⁸ །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚོས་མངོན་པ་དང་དེའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེས། དེའི་ལན་དུ་དོན་དང་ལྷན་པའི་མཚན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་(ཚོས་མངོན་པའི་རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཚོགས་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་ཚོས་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།)ཚོས་མངོན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་། བརྟེན་བཀགས་པའོ།

དང་པོ་ནི་(མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི།)ཚོས་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་(ཉི་ཟག་པ།)མེད་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་མུང་པོ་ལྷུ་འམ་བཞི་དང་བཅས་པའོ། །དྲི་མ་ནི་འདིར་ཟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པའོ། །(གསུམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་པའོ།) རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་(ཚོགས་པ་གཅིག་རྩ་མི་འབྲལ་བར་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས།)ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱིས་དུག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་མུང་པོ་

ལྷ་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་། དང་བོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ན་ཡིད་བདེ་
 དང་། གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། དང་བོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དང་བོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་དང་བཞི་
 པའི་དངོས་གཞིའི་བྱང་སྟོམས་རྣམས་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་ལ། འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
 བོའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་ནི་སྤང་བོ་བཞི་པ་སྟེ།
 དེ་ན་གཟུགས་མེད་ཅིང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། བྱང་
 པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
 མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། །མཐོང་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལའང་དམིགས་
 ལ་གཟུགས་མེད་པས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ཅེས་འབྱུང་
 བས་མཐོང་ལམ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མི་ཐོབ་ལ། ཐོབ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྟོམ་པར་བྱེད་དེ། བསམ་
 གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན།³⁴ །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་
 གི་ས་ཟིན་ཅིང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་བསྟེད་སྟེ་ཕྱིར་རོ། །
 (འདིར་རྣམ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འཁོར་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྤྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་འཁོར་འཆོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཡིག་ཤིང་ཕྱི་བའི་ཆོ་ཡིག་མཐུན་གཙོ་བོ་བཞིན་ནོ།) དེའི་
 ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྷ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རྟེན་པའི་
 རོན་ཡང་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྟེས་པ་ལ་བརྟེན་ཀྱི་
 འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་བྱུགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་
 དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་སྟེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གང་དང་། དེ་དག་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་(གྱིས་
 བསྟུས་པའི་ཆོས་མངོན་པ།)གང་ཡིན་པ་སྟེ། (རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བྱ་དང་བརྟེན་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱ་དང་རྫོད་བྱེད་ལ་བྱུགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུགས་པ་བསྤང་བོ་དུ་ཡིན་པ་ལ།) སྟེས་ཐོབ་ནི་(དེར་སྟེ་བ་ཐོབ་པ་ལས་སྟེས་པ་སྟེ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་
 བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ནི།) །ཁམས་གསུམ་ག་དང་ས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་དོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ནི་མེད་དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་
 ན་ནི་མེད་དེ། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་སྟོང་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་

ཅིག་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ནའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
མིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་ན་(དམིགས་པ་མཚུངས་དགོས་པས།)ན་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཤམ་ཏེ་ཡིན་ན་(ཆོས་སྒྲིའི་ཡུལ་ཅན་དང་།)སྒྲོལ་སྤང་བའི་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོལ་སྤང་རྒྱུ་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གང་ཟག་ཡན་ཚུན་དུ་བརྗོད་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ།

བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། བསམ་བྱུང་ནི་(མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
འཛིན་དགོས་པས་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་།)ཁ་ནང་དུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གོང་མ་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་
པས་(སེམས་པར་རྩེ་ལ་ཞིང་།)སེམས་ནང་དུ་བལྟས་ན་སྒྲོལ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་བྱུང་ནི་
འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །སྒྲོལ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་པའི་
སེམས་ལ་མེད་དེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོལ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མཉམ་
གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ།
ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་
གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། །གང་གི་ཆེ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩེ་ལ་བའི་ཆེ་དེ་དག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཅོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ་^{༤༥}ཞེས་
འབྱུང་ལ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ་^{༤༦}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སའི་དངོས་
གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཁོ་ན་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱི་གཅིག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་
ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་དགའ་བ་
དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་བདེ་བས་མདོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་^{༤༧}ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ།
དེ་ལ་སེམས་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་མ་ཟེན་པའི་

ཕྱིར་རོ་^{༡༧}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་འདི་ངོ་པོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ།) འཁོར་
དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་སྒོམ་བྱུང་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་གཉིས་
ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་གྱི་སྒོམ་བྱུང་ནི་ཕྱང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། (ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཉན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཡང་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་འབྱུང་བས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་རིས་སོ།)།

འདི་དག་གྲང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་མདོ་སྡེ་པ་
དང་ནུལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གྱི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་(ཁ་ཅིག་ན་རེ།)
གཙོ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། (མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་སྐྱེ་གསལ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཅེ་པ་)འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་
གཅིག་ཕུ་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོག་ནི་གཙོ་
བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་པ་འཁོར་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། མདོ་སྡེ་པ།) གང་དག་བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་འཁོར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
ཏེ་ཕྱང་པོ་གཉིས་པར་འདོད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་ལའང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་
སྐྱེས་པ་དུག་ནི་(ཡན་ལག་ཡིན་པས།)འཁོར་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།) ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་
འབྲས་བུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱེས་པ་བཞི། རྒྱུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ནི་གཞུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་(དང་གསུམ་དུ་འཁྱུར་)སྟེ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་དག་ནི་འབྲས་
བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། ཤེས་རབ་ལ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས། བསྐྱུབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེའི་སྒྲུབ་ཡིན།^{༡༨} ཞེས་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། (བཞི་པ་ནི།) ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། རྣམས་^{༡༩}ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཞེས་པ་འཛིན་པས་
ན་ཆོས་དང་། ཨ་རྟེ་ལྟ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཨ་རྟེ་ཀླ་ན་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཡང་ནས་
ཡང་དང་། ཨ་རྟེ་རྩུ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཨ་རྟེ་ས་མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་
པར་རྟོགས་པས་ན་མངོན་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་
དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་སྐྱེས་པ་སྟོན་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཚེས་རེ་རེ་ལ་འང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
 དང་། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་དང་། བརྩད་ལྷོ་པ་དང་རྩྱུང་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་ཕས་ཀྱི་སྒོ་ལ་བ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་དང་། མདོའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། མངོན་
 དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། ཟེལ་གཞོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཚེས།^༧ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་
 ཕྱིར་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེན། བསྟན་བཅོས་འདིར་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་
 དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ཆུད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་མཛོད་དེ་རལ་གྱི་གང་དུ་གཞུག་པ་
 དེ་ནི་རལ་གྱིའི་ཤུབས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྲུང་བའི་གནས་མངོན་
 པ་སྟེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པས་ན་ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ་མངོན་པའི་
 མཛོད་ནས་ཐུང་བའི་ནོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རལ་གྱི་གང་ནས་འབྱེན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤུབས་ཡིན་པ་འཇམ།
 མཛོད་ནས་ཐུང་བའི་ནོར་ལ་འང་འདི་བདག་གི་མཛོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ།།

ད་ནི་དགོས་པ་དང་དང་པོའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཚེས་མངོན་པ་
 བསྟན། འདི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྟུས་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་གྲུས་
 ཤེན་^༨ །ཞེས་འབྲུང་བས། (གལ་ཏེ་དགོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་མ་བསྟན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་མི་རིགས་པས་དགོས་པ་གང་དང་ལྟན་ཞིང་དང་
 བོར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་སྟེ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཤིང་།) བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཚེས་
 མངོན་པ་གསུངས་པ་དང་། དེ་གསུང་པ་བོའི་སྟོན་པ་འང་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་།
 སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་དང་ལྟན་ཞིང་། སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟུས་
 གསུངས་ན་འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྟོབ་བྱེད་ཅེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་པས་དེའི་ལན་དུ་ཚེས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལ་དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་ལས་གཞན་
 གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་
 འགའ་ཞིག་ལ། །རི་སྤྱིད་དགོས་པ་མ་བཛོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་སྟེ་ཞིག་འཛིན།^༩ །ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་
 རག་ལས་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་སྟེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ཅམ་དོན་ལ་འབྲུལ་
 པ་མཐོང་ཞིང་། སྟེས་སུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་ནི་ཤེས་པར་མི་ལུས་ལ། སྟེས་སུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོལ་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་
བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བརྩམ་པར་རིགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
བཅོས་རྩོམ་པའི་སྐབས་འགོག་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དག་རྩོམ་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༤༤} སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་འཛོལ་བའི་ཐེ་ཆོམ་
བསྐྱེད་ནས་གཞན་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་རྩོམ་པར་
བྱེད་དེ། སྤྱིར་དག་ཅུ་མ་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཀྱང་^{༤༥} ཏུ་
དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་དག་འགོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།^{༤༦} སློབ་དཔོན་ཤང་ཀ་རྩ་
ནན་ན་ནི་གཞུང་བཀོད་པའི་བྱེད་པར་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ།^{༤༧} ལུགས་གསུམ་པོ་
འདི་དག་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཉིད་ཏུ་གིས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དག་འདི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་མེད་པའི་
ཆོག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེ་ཆོམ་ཡང་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་ཏུ་དག་མི་དགོས་སོ། གཞུང་
མཛེས་པར་ཡང་མཆོད་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དགོས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་
གིས་མཛེས་པར་མི་བྱེད་ན་དེས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དག་
གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་ཏུ་མ་འང་རི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་བསྟན་
བཅོས་བརྩམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་
པར་ཤས་^{༤༨} ཆེར་འཛོལ་བ་ནི་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོད་བརྗོད་
དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་མཛེས་པར་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཅིག་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཏུ་མ་སྐྱེ་བར་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་བསྟན་པའི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་
ཆོག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།

འགྲུབ་པའི་ཆད་ནི་ཡི་གེ་ཏུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་མིང་དང་། དེ་འདུས་པ་
ལས་དོན་གྱི་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་དག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བཙུན་པ་སྟོན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་འཆད་དོ།

དེ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཚུལ་
རྣམས་ནི་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་དག་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་དགོས་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུ་
དང་བཅས་པ་ཉི་ཤེས་པའི་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཚུལ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་
དང་བསྟན་བཅས་འདི་རྗོད་བྱེད་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་བོད་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་
པ་བསྟན་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རག་ཅུལ་ལ་
ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་དང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཡང་ཤེས་པར་
བྱ་ཆེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོ་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་གངས་རེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེན། འདིར་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམས་པ་བཞི་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ནི་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་
ལུས་པ་ཉིད་དམ། ལུས་ཀྱང་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དམ། འདོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྟམ་པའི་
དྲོགས་པ་བསྒྲུག་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་
དཔོན་ཏུ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཉིད་དགོས་གུ་མོ་
པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དེ་དག་ཐབས་འདི་དང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་བཀག་ནས་བསྟན་བཅས་
ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་དེ། གང་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་
མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རག་གིས་དྲོགས་པ་དེ་དག་སེལ་ན་
ནི་སྤྲོ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ནི་རྟགས་དང་
དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྤྲོ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པས་རྟག་འཛིན་མི་སེལ་ན་དགོས་པ་སྟོན་པའི་
རག་གིས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་སྤྲོ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་
པས་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་ནི་འདོད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་
ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
པས་འགལ་བ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱུང་པ་ནི། འོ་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་
དད་ཇི་ལྟར་ཞེན། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
འདིའི་བརྗོད་བྱ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐ་དད་ཡིན་

ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་བརྗོད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་ཏྲོག་གིས་ཀླུ་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། གང་ཕྱིར་མིང་བཅོས་བརྗོད་བྱ་ཡི། ཚུམ་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དུ་དེས་མི་བཞེད།⁽¹⁾ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་གཞན་དག་འདོད་མོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིང་དང་མཚན་མ། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གྲུབ་ཡིན་པས་དེ་བརྗོད་བྱ་དང་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་དང་ཐ་དད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚིག་གི་དོན་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚུམ་མཛོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་སློབ་མས་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་སོ་⁽²⁾ །ཞེས་འབྲུང་བས་(ཚུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཚུམ་མཛོན་པ་མ་བསྟན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ།)གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆེད་དམ་དོན་དུ། ཚུམ་མཛོན་པ་(བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚུམ་མཛོན་པ་ལོན་ན་བསྟན་ཅི་དགོས་ཤིག།)སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།

འོན་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཚུམ་མཛོན་པ་གསུང་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཚུམ་མཛོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མི་འབྲུང་ཞིང་(འོན་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིང་ཡོད་ན་ཐན་ཡོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།)

མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།⁽³⁾ །ཞེས་གསུངས་པས་(གང་གི་ཕྱིར།)ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུམ་རྣམས་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་མི་རྟག་སྟུག་པས་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཅུ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་ལ་དེ་དག་ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་བསགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འབྱུར་བ་དེ་བས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཚུམ་མཛོན་པ་བསྟན་ན་གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་ཚུམ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལམ་བཞིར་གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པའི་དགོས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀླན་འབྲུང་ཉོན་མོངས་

པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉི་བར་ནི་བའི་ལྷག་བཅས་དང་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཉི་བར་ནི་བའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་འཕྱོལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་བྱུགས་
 ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དྲངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྲམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་སྒྲིག་ཅིག་གིས་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། བཟང་སྟོད་ལས། དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན་༥ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །(དེས་
 ན་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུ་བོ། །དེར་མ་ཟད་ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །)

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ན་རེ་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་
 མི་རྣམས་པས་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་བྱི་བ་ལ་སྟོས་
 བས་ལུང་དེ་དང་དེ་ལས་དང་པོ་སིལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་བཙུན་པ་ཀ་ཉིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་བཙུམ་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ནི་བྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙུན་པ་ཆོས་སྟོབ་
 ཀྱིས། ཀྱི་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་༥ །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྟེ་སྟོན་པས་གདུལ་
 བྱའི་དབང་གིས་མདོ་དེ་དང་དེར་སིལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་སྟེ་ཆོན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དག་བཙུམ་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་མདོ་སྟེ་དང་འདུལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོད་
 སྲུང་གིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ༥ །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་ན་རེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་
 བེ་མི་འདོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་སྣང་བའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་གྲགས་ཏེ་དེའི་བྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དག་བཙུམ་པ་དག་
 གིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྟུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་
 གིས་བྱས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཉིའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་
 ལྷ་སྦྱིད་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤུ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཙུམ་མོ་ལུ་འགལ་བུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་
 བྱངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བྱས།༥ །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་
 གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་སྟོན་དུ་བསྟུས་པ་འོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་འགྲོ་བའི་
 རྣམ་བྱངས་ཤུ་རིའི་བུས་བྱས་པར་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཙུམ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ༥ །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་འོན་མདོ་ལས་དགེ་སྤྲོད་སྤྲོད་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྲོད་གསུམ་ཏུ་
ནམ་པར་བཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། (སྤྲོ་བདུན་གྱི།) འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པའི་སྤྲོད་ཅི་མི་སྤྲོད་
བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་དང་། མདོ་སྤྲོ་བ་ན་རེ་(སྤྲོ་བདུན་བཀའ་ཡིན་མིན་དབྱེད་ཅིག་ མངོན་པ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་མ་
གསུངས་པར་པེད་མི་འདོད་པས་དེས་ན།)མདོ་སྤྲོ་བ་ཁྱད་པར་གང་དག་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཆོས་
གྱི་མཚན་ཉིད་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྲོད་ཏུ་ནམ་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོན་ཅིང་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་མདོ་སྤྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པས་རྩེ་ཞིང་སྤྲོད་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་རིག་པས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། ཉེ་ལའང་
གང་དག་ཁ་ཆེད་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། གང་དག་ཁ་ཆེད་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་
གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་ལ་སོགས་པ་
ཁ་ཆེད་ཡུལ་ལས་གཞན་དག་ན་གནས་པ་ནམས་ནི་ཉི་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ། གང་དག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་གྱི་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྤྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གཞན་དཔེས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱང་བྱའོ་
ཞེས་ཀྱི་གྱེད་དག་འཆད་དོ། ཁདིར་གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ལྷག་བཅས་ལྷག་
མེད་གྱི་ཕྱང་འདས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྤྲོ་བ་དག་ནི་འཕགས་པ་
གང་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེས་པའི་ཀླན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཏེ།
ཅི་རིགས་པར་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ལ་ནི་འཕགས་
པ་སྤྲུལ་རྒྱུར་ཐལ་སྤྲོ་བ་སོལ་ཏེ་གྲོངས་པ་དང་། འཕགས་པ་འཆར་ཀ་གཟུགས་འཆོང་མའི་གནས་སུ་དབུ་
བཅད་དེ་བཀོངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་དུག་མདས་བཀོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
བྱང་ཞབས་ལ་མེད་ལྡོང་གི་ཆལ་བ་ཟུག་པ་དང་། སྤྲོ་རོ་རྒྱབ་བསྐྱུང་བ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་འབྲུལ་འཁོར་
གྱི་སྤྲོ་བ་གྱི་ཆ་ཤས་ཐོག་པས་སྤྲོ་མཚལ་ཕྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པར་
མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་(ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་འགྱུར་བས།)འགྱུར་
བ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ནི་འགྱུར་
བའི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། ཉེ་གྲ་བཅོམ་དེ་དག་
གང་གི་ཆོ་(སྤྲོ་ཆོ་བཏང་བ་འམ་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་གསུམ་དང་།)ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་འགོག་
པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆད་དུ་བརྫོད་པའི་ཆོ་མས་ལས། ལུས་ཞིག་ཆོར་

བ་བསིལ་བར་གྱུར། །འདྲ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདྲ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་གྱུར་པ། །འདི་འདྲ་འདི་
ནི་སྒྲིག་བསྐྱེད་མཐའ་ལ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། (དེ་ལྟ་ན་ལྟ་མེད་ཐོབ་པ་ན་ཡུང་པོ་ལྷ་ཀ་
འགག་ན་འདྲས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོ་འགགས་སུ་རྟག་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་
པོ་མི་འགགས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་མ་ཆར་བས་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེན་ཇི་ལྟར་
མ་ཆར་སྟེ། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། ཅེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ།)།

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་དང་བཅས་པའི་
སྟོན་པ་ལ་སེང་ལྷེད་གི་ཆོལ་པ་ཟུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཆོ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་མཆེན་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲིག་བསྐྱེད་ནི་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་དེ། སྤྱི་ཞིའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
(དང་། གཟུགས་སྒྱུ་ཡང་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་)རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྒྱུ་གཉིས་ལ་ལྟ་ག་
བཅས་དང་། ཆོས་སྒྱུ་ལ་ལྟ་ག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཡོད་དེ། སྒྱུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཡུང་པོར་བཅས་པའི་
བྱ་རན་འདས། །བྱབ་སྒྱུ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཡུང་པོ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་ཡུང་པོ་
མེད།^༥ །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བས་བརྗོད་བྱ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བས་
དགོས་པ་དང་། མེད་པར་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱོག་པས་དགོས་པའི་དགོས་
པ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་པ་ནི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ལྟོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཆོས་
མངོན་པ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་དེས་ནི་ཕན་ཡོན་
རྣམ་པ་གཉིས་འཕྱོར་སྟེ། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་འཕེལ་བ་དང་། གཞན་ལ་
འབེལ་བའི་གཏམ་བརྗོད་པས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཡུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པའོ་^༦ །ཞེས་འཆད་དོ།།

ད་ནི་བཤད་པ་དགོད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་
ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་(གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ།)གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
མེད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུང་
པོ་(གསུམ་པ་)གཞན་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་^༧ །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་
སྟེ་འདྲས་བྱས་འདྲས་མ་བྱས་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་
སོགས་པ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འདིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ།།

རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཟག་པ་ནི་རྩ་བ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ནི་(དངོས་པོ་
གང་ཞིག་སྤེལ་བ་དང་ལྷ་བས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སམ་ཉོན་མོངས་རྣམས།) གནས་ཐོད་པས་རྒྱན་ཆགས་སུ་
འབྱུང་བའམ། ཟག་པ་རྣམས་(ཀྱང་རྒྱུན་)དེ་དག་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རམ། རྒྱུན་དེ་དག་ཀྱང་ཟག་
པ་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བས་ཟག་
བཅས་སུ་^{༡༢}གསུངས་པའི་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་རྩ་ཉོན་དང་ཉི་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་
པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་
བ་ཟག་བཅས་རྣམས་དེས་སྤྲིད་པའི་རྒྱར་ཀྱན་ནས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་
པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་
འཕྲོད་བའམ། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་པ་རྩ་བ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་
དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ན་དེ་དག་ཆོགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་མི་སྤྲིད་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་རེས་ཡིན་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བརྗོད་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ཅི་རིགས་པར་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ།། (ཟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡིན་ན་ཉིང་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལྷ་ཁོན་དེར་འགྱུར་བས། དགེ་སེམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཟག་
བཅས་དང་ཕྱི་ལོ་ཟག་བཅས་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ།།)

འདིར་ཁ་ཅིག་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཟག་པས་
དམིགས་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། དཔེས་སྟོན་པ་ཟག་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་
པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ་བ་
དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་བྱུང་ཆེས་)བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དྲུག་ཁོ་ན་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་སྐྱེ་བྱི་བྱུང་ཆུང་)པའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ།། (ནམ་
མཁའ་དང་བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་

བདག་གིས་མ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ།) ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེར་མ་བཟང་འདུས་མ་བྱས་ནམ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འདིར་ཡང་སྒྱུར་ཏེ། ཟག་པའི་གནས་མི་ཐོད་པ་དང་། ཟག་པ་རྣམས་དེ་དག་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསུམ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་གནས་མའི་བྱེད་སྟེ་བ་དག་འདུས་མ་བྱས་མུང་འདས་གཅིག་ལུང་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱེད་སྟེ་བ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱལ་ལྟ་རབ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་སྒྲུབ་དག་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།^༤ །ཅི་སྟེ་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཟག་བཙས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་དུ་བྱུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེན། འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྟོ་གྲོས་དང་གང་སྟེལ་ནི་ལམ་གྱི་སྒྲུ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལའང་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་དུ་དྲོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་བདེན་པའི་སྒྲུ་སྒྲོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གྲུབ་ཟིན་བཞིན་དུ་རྩོམ་པ་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་དོན་གྱི་གོ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་གྲགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།^༥

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཆོར་བ་ལ་བདེ་སྟུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་དག་གསུབ་གྱི་བྱེགས་གྱི་ལུང་པོ་གསུམ་པའི་དྲོགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དཔེས་སྟོན་པ་དག་དག་བཙོམ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཙས་ཀྱང་ཡིན་(པའི་ལུང་པོ་གསུམ་)པར་འདོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་དག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ། བྱེད་སྟེ་བ་ལྟར་ན་དག་བཙོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མིག་སོགས་དང་ཕྱི་སྟོན་གྱི་གཞུགས་ནི་ཟག་བཙས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་གང་ཞེན། རམ་མཁའ་དང་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །ཅི་སྟེ་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྗོད་ཅིན། དེ་ནི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཙས་སྤངས་པ་ལ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་སྟེ་བ་ལྟར་པའི་

རྒྱས་སུ་འདོད་པའི་བྱིར་དང་། སྤེལ་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིམ་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་བྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ཅི་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བདག་མེད་
 པ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྤེལ་དག་གིས་མི་འདོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་
 བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྟུན་པ་ལ་འདོད་པས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅིས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ།

(གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།) འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
 པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་(མཚན་གཞི་)ནི་(འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བཟུན་རྒྱས་བྱ་བ་དང་།)མཚན་
 ཉིད་(ནི་གང་ན་གཞུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པས་)མི་སྐྱིབ་པ་ཅན་(རྟོན་གྱི་དོན་ཕྱིན་ལུས་པས་)ཏེ། བསྐྱིབ་བྱ་དང་སྐྱིབ་ཕྱིན་གཉིས་
 དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བ་གཞུགས་ཅན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་འོ།

འོ་ན་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཐོགས་མེད་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་
 འཇུག་ཏེ། སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་
 གཞན་དག་གི་འགྲོ་བ་དང་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་སོ་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱིབ་པའི་
 བྱིར་དང་། (ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་གིས་དགག་བྱའི་སེམས་སེམས་ལུང་སྐྱེ་བ་ལའང་སྐྱིབ་པའི་བྱིར་རོ།) སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་གིས་(རྟོན་པའི་རྒྱས་)ཟག་བཅས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི། དེ་
 ལྟ་ན་ནམ་མཁའ་ལའང་མི་སྐྱིབ་པ་མ་ཆང་བར་འཇུག་ཏེ། རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལ་གོགས་སུ་
 གནས་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་མི་གནས་ན་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་གི་རྟོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲི་
 བས་སྒྲུང་དགོས་སོ།

མདོ་སྤེལ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་གཞུགས་ཅན་དང་བྲལ་བས་གཞུགས་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པ་ཅམ་ལ་ནམ་མཁའ་
 ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲི་བ་ནི་མདོ་ལས། ཀྱེ་གོ་ལྷ་ཏ་མ་ས་
 ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ས་ནི་རྩ་ལ་རྟོན་ནོ། །ཀྱེ་གོ་ལྷ་ཏ་མ་རྩ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བྲམ་ཟེ་རྩ་ནི་རྩ་ལ་
 རྟོན་ནོ། །ཀྱེ་གོ་ལྷ་ཏ་མ་རྩ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བྲམ་ཟེ་རྩ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོན་ནོ། །ཀྱེ་གོ་ལྷ་ཏ་མ་ནམ་
 མཁའ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། །བྲམ་ཟེ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་ནམ་མཁའ་ནི་རྟོན་མེད་པ་སྒྲུང་བ་མེད་པ་
 དམིགས་པ་མེད་པའོ་^༤ཞེས་ས་རྩ་དང་། རྩ་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རྒྱས་
 སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(སྤེལ་དོན་ནི་གོ་འབྱེད་པའོ།) གལ་ཏེ་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པའི་གོ་ས་ན་

ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་འང་གཟུགས་ཅན་དང་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མེད་ན་ནམ་མཁའ་
 རེས་འགའ་བ་དང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ས་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་མེད་ན་དེ་ན་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མེད་
 པར་འགྱུར་རྟེ། གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རྟེ། རང་གི་རོ་བོ་གཟུགས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་
 པས་འགོག་(པའི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྣམས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི།)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་(དགག་བྱ།)ཟག་བཅས་
 དང་བྲལ་བ་(ས་ཐོབ་པར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་སྟེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའོ། །སྒྲོ་དོན་ནི་སྟུག་
 བསྟུན་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་
 པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།)རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྣམས་(མཚན་ཉིད་དེས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་འགོག་
 པ་བཞི་བསལ་རྟེ། དང་པོ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་བཞི་བྲལ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་པས་སོ།)རྟེ། ཕ་བར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚིག་དེ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་
 བ་ལང་གི་ཤིང་རྩ་ཞེས་ལྷན་པའི་སྒྲིམ་མངོན་པར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་པ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ་(དེས་ན་ཁྱབ་རྒྱུང་རོ།)ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ནི་རགས་ཅན།)ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་
 ནི་མེད་གྱི་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་(ཅིས་)ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་(དགོས་)པ་ཡིན་རྟེ། (འདས་པ་དེས་ནི་ཁམས་
 གསུམ་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེས་ན་མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་
 གྱི་འོན་ཀྱང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་^{༡༧} བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཚན་གཞི་བསྟན་ལ།
 གང་བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འགོག་པ་གཞན་བཞི་བཅད་པའི་སྟོན་མཚན་ཉིད་བསྟན་རྟེ།
 དེ་རྣམས་ནི་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༨} ཞེས་བཤད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སྟུག་བསྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་
 སོར་རྟོག་པ་ནི་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་གྱི་བྱ་བ་གོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། གཞན་དུ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་
 བཤད་དོ།^{༡༩} །གལ་ཏེ་(དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཅི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་)འགོག་པ་དེ་གཅིག་གམ་

ཐ་དད་ཅེ་ན། (འགྲེལ་པ་ལས་ལྷན་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྲལ་བའི་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་དོ་^{༡༠} ཞེས་འབྱུང་བས་ལྷན་པའི་
 རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ་དེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀླན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་དེས་ན་ལྷན་རྣམས་།) སྤང་བྱ་(རིས་ལྡ་བོ།)སོ་
 སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་(ལྷན་པའི་རྣམས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བྲལ་བའི།)འགོག་པའང་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་
 བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཀླན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་
 འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྤྱོད་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པའང་
 མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་གྱི་མ་རྣམས་བསྐྱེམས་པ་དོན་མེད་པར་བྲལ་བ་འདི་སྤང་བར་
 མི་རྒྱས་(པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་གཞག་ཏུ་མེད་པར་བྲལ་ཏེ་སྤང་བྱ་སྤངས་
 པའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།)དེས་ན་(མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་)འགོག་པ་ནི་ཐ་དད་(པ་གྱུ་དགུ་ལ་
 སོགས།)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ།།

(གཉིས་པ་ལུང་དང་འགྲེལ་བ་སྤངས་པ་ནི།) འོ་ན་ལུང་བར་མའི་ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལས། (རང་གི་སྤང་བྱ་ཁྱོ།)
 ཆོ་དང་ལྷན་པ་ས་གསལ་དག་སྤོང་མ་ཆོས་སྤྱིན་ལ་འཕགས་མ་འགོག་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཆོ་
 དང་ལྷན་པ་ས་གསལ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༡} ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་(ཅིང་མང་བོ་ཉིད་)
 ཡིན་ན་ནི་འགོག་པ་དེ་དག་འདྲ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་འདི་ནི་(སོ་སོར་
 བཟགས་འགོག་ནི་རྟག་པས།)འགོག་པ་ལ་འདྲ་(བར་བྱེད་)པའི་རྒྱ་(གཞན་ཡོད་པ་)འགོག་པ་དང་། འགོག་པའང་(རང་
 ཉིད་)འགའ་ཞིག་གི་འདྲ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན། (ཏི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་འདྲ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་
 དེས་ན།) འགོག་པ་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་ཙམ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བ་འཆད་མོད་གྱི།
 འགོག་པའི་རྣམ་དག་དུས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་ཐ་དད་པར་འབྱུང་བར་འདོད་ན་མི་རྟག་པ་དང་འདུས་བྱས་སུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམ་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་བུ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བས་སྤང་དགོས་སོ། །མདོ་སྤྱི་བ་ནི་འགོག་པ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་
 བཅས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་ནི་མདོ་ལས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་བདེན་བཞིན་ཡུལ་དུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།།

འགོག་པ་གཉིས་པ་(འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱེད་པར་ཏེ་མདོ་ལས་
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་དན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཙམ་ཡིན་ན་རེས་འགའ་དེའི་རྒྱུན་ཉེ་བའང་སྤྱིད་
 པས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་གཏན་དུ་དན་སོང་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་འགོག་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད།)ནི་ཟག་བཅས་

སམ་ཟག་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་(རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས།)ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་
 པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་སྟེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་དུ་བྲལ་(དེ་ཡང་དཔེར་ན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་པ་གཅིག་མངོན་
 དུ་ཐུར་ན་ལྷག་མ་ལུ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་ཡང་བརྟགས་མིན་འཕྲོལ། དེ་ཡང་ཐོག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་
 བས་སོ། །སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོད་མེད་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་སྐྱེ་བ་བསྐྱོག་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་
 ན་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་
 བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།། བའོ།། (སྐྱོད་ན་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མེད་
 དགག་གམ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེའི་
 ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།།) དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སོ་
 སོར་བརྟགས་པ་དང་། བརྟགས་མིན་ཏེ་འགོག་པ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མི་
 རྟག་པའི་འགོག་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་(སྐྱེས་ཟིན་པས།)སྐྱེ་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སེལ་ལོ། །གཏན་
 དུ་གོགས་བྱེད་པས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། ཅམ་མཁའ་
 སེལ་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་(གྱི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་།)རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། འདུས་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅམ་མཁའ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པར་སྐྱར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལ་དཔེར་བཅོམ་པ་ནི་མིག་(ཤེས་)དང་ཡིད་གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་གཡེངས་པའི་ཆོ་(སྟོན་པོ་དེ་
 ལས་)ཡུལ་གཞན་(སེར་པོ་སོགས་དང་སྐྱ་སོགས།)ལ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་(དེ་ཡང་ད་ལྟ་མི་སྐྱེ་བ་
 ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་གོ་མི་འབྱེད་པས་སྟོན་པོ་འཛོན་པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་
 དམིགས་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་སྟེ་སྐྱར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་འདས་པར་གྱུར་ལ། དབང་ཤེས་ལྟ་ནི་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདས་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་མཐུ་མེད་པས་སོ།།)བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་འགྲེལ་པར་སྐྱབ་པ་ཞེ་ལྟ་གསུངས་པ་
 ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་འཕྲོལ་པར་བྱ་བའི་དགག་བྱའི་གཞི་ནི་(འགོག་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པ་ཞེ་ལ་
 སྐྱེར་བསྟན་པ་དང་སྐྱབ་གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི་འོན་གང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་
 པ་དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་འདུང་ཡིན་ནམ། གང་བརྟགས་མིན་འཕྲོལ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་འདུང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་
 ལན་ལ་སྐྱབ་པ་ཞེ་ལས་སྐྱབ་དང་པོ་ནི།)ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཡིན་པ་བརྟགས་འགོག་ནི་

འཐོབ་པར་རུང་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་འཐོབ་པར་མི་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(དང་བརྟགས་མིན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ།

སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཟག་མེད་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པས་(ཉིས་པ་མེད་ཅིང་སྤང་བྱ་མིན་པས།)གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མ་ཚང་བས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་(དང་སྐྱེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་(འདུས་མ་བྱས།)ཟག་མེད་(འདུས་བྱས།)སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུའི་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། (འདུས་མ་བྱས་ལ་འགོག་པ་གཉིས་མི་སྤྱིད་དེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།) ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་གཏན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུན་གྱིས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅི་སྟེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི། མི་སྐྱེ་བ་དང་འདུས་བྱས་གཞི་མཐུན་པ་མི་འདོད་དོ་ཞེན། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མ་འོངས་པ་རྫས་སུ་གྱུ་བ་པར་ཁས་སྤངས་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་གཉིས་པོ་རང་ཉིད་རང་གི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དགག་བྱ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་ཀྱུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །(འདིར་གཉིས་ཀ་འཐོབ་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་འདི་ལྟར།) འདིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྟོན་ལ་ཐོབ་པ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་ཐོབ་པ་(དད་མོས་ཀྱིས་སྟོན་སྤངས་ན་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ལ། ཉམས་པ་སྤྱིད་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་ནི་དབང་པོ་འཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་འོ་ཡང་།)དག་བཅོམ་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་གཡེངས་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྟ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །(དབང་ཤེས་ལྟ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དག་བཅོམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་བརྟགས་པ་འཐོབ་པོ།) སོ་སོར་བརྟགས་མིན་སྤྱར་ཐོབ་པ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་འཐོབ་པ་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགོ་བའི་ལུང་པོ་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་ལ། དེའི་བརྟགས་འགོག་ནི་སྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་ན་འཐོབ་པ།)ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་(མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་དང་།)མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པ་(འམ་ན་དེ་དག་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་དད་མོས་ཀྱང་འདོད་པར་ཆེ་བྱུང་པ་འམ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཅིག་ཅར་འཐོབ།)ལྟ་བུའོ། །(འདི་དུས་དང་མི་སྐྱོར་བར་གྲོལ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས་ཞེན། དེ་ནི་མི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས་འཐོབ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།)

གཉིས་ཀ་མི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་ཀྱི་བའི་ལྷ་བཞི་ཡང་བཤད་དོ།^༧ (དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བཞི་བརྟེན་པའི་གཞི་ནི་འགལ་འབྲེལ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ། ལུང་གསུམ་སེལ་བས་ལྷ་ཐ་མ་གཉིས་མེད་ཅིང་། བརྒྱད་འགལ་སྟེ་སེར་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བས་ལྷ་གསུམ་པ་མེད་ལ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་ཉག་ལྟ་བུ་ལ་ལྷ་དང་པོ་གཉིས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་ལྟ་བུ་ལ་ལྷ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། ལྷ་བཞི་ཅུས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མ་ཁས་པར་འགྱུར་བའོ། ལྷ་དོན་ནི་ལྷ་ཞེས་པ་མཐའ་སྟེ། གྲི་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྷོས་ནས་ལན་མཐའ་བཞི་ལོན་རེས་ཀྱི་ལྷ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་དོན་ཏོ།)

ད་ནི་གསུམ་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་བཤད་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དེ་དག་གི་སྤྱི་འོན་ནི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་(གངས་རེས་པ་དང་།)རྣམ་གཞག་དང་། འབྲེལ་དང་། (གོ་རིམ་རེས་པ་དང་།) གནས་གང་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་རེས་པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས་ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ།^༨ དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་སོ། ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་གསུམ་སྟེ། གང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་། གང་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཇི་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གནས་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལས་བསྟན་པ་དང་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ།

ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་བྱི་མ་གསུམ་སྟེ། གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་གསུམ་དང་། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལས་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ཡིན་ནོ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་དམིགས་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྟེད་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པ་གནས་བྲུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བྱི་མ་གཉིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་གནས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟག་བཅས་

ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གནས་དང་པོ་བཤད་དོ། །དེར་མིང་ཙམ་སྟོས་པའི་
 དབང་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གཉིས་པ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 མིང་ཙམ་སྟོས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་བསྟན་པ་
 དེའི་རྒྱ་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་བཀག་ནས་དངོས་སུ་ལས་ལས་བྱང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་
 གནས་བཞེ་པ་བཤད་དོ། །ལས་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་
 ལྷ་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན་ནོ། །ཕྱ་རྒྱས་དེ་དག་སྟོང་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་
 ལ་གནས་དུག་པ་བཤད་དོ། །དེར་སྟོས་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་གནས་བདུན་པ་དེའི་རྗེས་ལ་
 བཤད་དོ། །དེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་
 ཐུན་མོང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་གནས་བརྒྱད་པ་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་གནས་གང་ནས་བཛོད་བྱ་
 གང་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཤེས་པར་འགྲུར་རོ། །

གཞུང་དངོས་འཆད་པ་ལ་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

གཞུང་གི་དོན་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདུས་བྱས་མདོར་
 བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའོ། །

འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་ཞེས་གང་སྟུས་པའི་འདུས་
 བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། (འདུས་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་^{༡༤}) ཉི་
 དེ་ལ་ལྷ་ལས་གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། སྟོང་འཇུག་ལས། རྒྱུན་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་བདུས་པ། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༥} ཞེས་
 པ་དང་། རྒྱུས་རབས་ལས། རྒྱ་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་འགྲུབ་པ། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༦} ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་ལས་
 རྒྱུ་བམེད་པས་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཕྱད་ནས་བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས་དང་། ཆོས་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པར་དོན་བརྩུ་ལ་འཇུག་པར་
 བཤད་པ་ལས་ལུང་སིལ་བུ་ལས་མཚན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཤེས་བཛོད་ཅེས་པས། འདིར་ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས་
 རྣམས་དེ་དག་གོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །གང་
 དག་ཕྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་རྩལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྤང་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྷ་བསལ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས། སྤང་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་སོ། །རི་

སྟེད་བྱེ་བའི་གྲངས་ནི་ལྟོ། །དེ་སྟེད་བྱེ་བའི་གྲངས་དེས་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་བསྟན་པའི་བྱིར་ལྟོ་གྲངས་དེས་ཏེ།
བྱིས་པ་པལ་ཆེར་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་དང་གཞུགས་སོགས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བྱིན་གི་གཞུགས་ནི་བྱེད་པ་དང་ལས་
སུ་བྱ་བར་བདག་དང་འབྲེལ་ལོ་སྟུམ་པ་དང་། ཆོར་བ་ནི་བདག་གིས་ཁྱོད་བར་བྱའོ་སྟུམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
དོན་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་སྟུམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་སྟུམ་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་བཤད་ལས་ལུང་པོ་ནི་ལྟོ་ལྟོ་སྟེ། བདག་དང་
བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་མང་བའོ་ལུང་ལུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་དག་ནི་པལ་ཆེར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ནི་
བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྟོ་བསྟན་པའི་བྱིར་ལུང་པོ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་^{༡༧} དགོས་པ་ལ་ལྟོ་སྟུམ་གྲངས་དེས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུས་
བྱས་ལ་གཞུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དེས་ཤིང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དེས་ལ་
འདུས་བྱས་གཞུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་པོ་གསུམ་དུ་དེས་པའི་བྱིར་དོ།^{༡༨} ཞེས་གསུང་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་
བའི་དོན་ནི་ཅི་ལུང་པོ་ལྟོ་པོ་འདི་རྣམས་ཐ་དད་པའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པའོ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོ་ག་པ་ཐ་དད་པའོ། གཅིག་པ་བཀག་
པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཞེ་ན།) གང་དག་གཞུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་བ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོ་སྟེ་ལུང་པོ་ལྟོ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུས་བྱས་
ནི་རྒྱུན་རྣམས་ཐུང་ཅིང་འདུས་ནས་བྱས་པ་སྟེ་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

འོ་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེ་ན། སྟེ་བར་འགྲུར་བའི་
ཆོས་ཅན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་བྱིར་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རུ་མ་ལས་
བྱུང་བའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་མི་འཛོལ་བ་བཞོན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལའང་འོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིམ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་བྱིར་དོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལུང་པོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གོ་ལ་
གྱི་ལུང་པོ་དང་བྱིའི་སྟེ་མཆེད་བསལ་བའི་བྱིར་དོ། །ཅི་ལུང་པོ་འདི་དག་རྣམས་གཅིག་པའོ། ཐ་དད་པའོ། །
གཅིག་པ་བཀག་པའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱི་བཤད་ཏུ་སྒྲིམ་བ་ནི་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་དེ།
འདི་ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་ནི་རགས་པ་དང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འང་
རྣམས་སུ་འདོད་དོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་གཞུགས་དང་སེམས་ལས་ཐ་
དད་ཅིང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། །མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ལུང་པོ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱིར་ལུང་པོ་ལྟོ་
པོ་ཐམས་ཅད་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་ལྟན་བྱིན་གྱི་ལུས་ཞེས་པ་ལྟར་ལུང་པོ་འང་ཡིན་ལ་གཞུགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་གཞི་མཐུན་པའི་བསྟུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྟུར་རོ། །མདོ་སྟེ་
པ་ནི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་རྟེན་སྲུང་གི་མི་ལྡན་
པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་ཀྱི་རྟེན་སྲུང་མེད་དོ། །རྟེན་
དང་སྐད་ཅིག་མ་རྟེན་སྲུང་གི་རགས་པ་དང་རྒྱན་རྟེན་སྲུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཟུགས་ནི་རྟེན་སྲུང་གི་ཕྱང་པོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་
གཞི་ཐད་དང་པའི་བསྟུ་བ་སྟེ་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་ལའང་
སྟུར་རོ། །རྟེན་ལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་རྟེན་ཐད་པར་མེད་ལ།
མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། རྒྱན་ཡང་རྟེན་སྲུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འང་
བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྟེན་གྲག་ལས་ཆོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོའི་དོན་དང་
མདོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་མདོ་རྣམ་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དུས་ལ་
སོགས་པ་ཕྱང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོ་བོ་དག་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
གང་དག་འདུས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་དག་སོང་བ་ནི་
འདས་པའོ། །འགྲོ་བ་ནི་ད་ལྟར་བའོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་
དག་ཉིད་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། གཏམ་ནི་(ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ)འགྲོ་གོ། །དེའི་གཞི་སྟེ་
བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མིང་རོ། །དེ་ལྟར་མིང་དེ་ཁོ་ན་གཏན་གྱི་གཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་(གཏམ་གྱི་)
གཞི་(རྟེན་དེའི་)གཞི་(འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད)དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏན་གྱི་གཞི་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་(མིང་)དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་རྟེན་གྱི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་མིང་ཡིན་དོན་ནི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞིའོ།) འདུས་མ་བྱས་མིང་
གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་པ་ཉིད་པའི་ཕྱིར་གཏམ་གྱི་གཞི་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་བཙུག་གི་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྱུང་བ་
ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐུང་ན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་ནི་འདུས་

བྱས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་སོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན་ལུང་བར་མ་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་གྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དོན་གྲེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག་^༥ །ཅེས་འབྱུང་བས་དེ་ཡང་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདིར་གཞི་ནི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱུང་བར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་འདུས་བྱས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འད་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་ནོ། །(ཡང་ན་ཉེར་ལེན་ལ་རྟག་ལུས་པས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་རྩ་པོ་ལ་རྟག་ལུས་པའི་མི་ལ་རྩ་པོ་འདི་མི་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།) ཡང་ན་དེ་དག་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ་མེ་རྟག་དང་འབྲས་བུའི་གིང་བཞིན་ནོ། །(དེས་ན་ཕྱང་པོ་ཡིན་ལ་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་སྟག་སྟམ་དུ་འགྱུར་བས།) ཡང་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་(འཐབ་མོ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན།) འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་(སྟག་བསྐལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྟག་བསྐལ་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས།) སྟག་བསྐལ་དང་། (ཟག་བཅས་རྒྱར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་བས།) ཀྱན་འབྱུང་དང་། (འཛིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཛིག་པས་སམ་གཉེན་པོས་ཀྱང་འཛིག་པས་ན།) འཛིག་ཏེན་དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། (མདོ་ལས་སྤྱིད་པ་གང་ཞེན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་བཅས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྱུང་བས་ན།) སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་དེ་དག་(གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མཐུན་པ།)ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟག་བསྐལ་གསུམ་གྱིས་སྟག་བསྐལ་བ་དང་། རྒྱར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི་)ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི་)ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་སྟག་བསྐལ་ཡིན་པས་རྒྱར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། འཛིག་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། མདོ་ལས་དག་སྟོང་དག་གང་ཁ་ཅིག་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བོ་^༦ ཞེས་འབྱུང་བས་(ཟག་བཅས་འདི་ལ།)འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་

རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་(འི་སྒྲོན་ནས་གནས་པས་ན། དག་བཙུག་གི་ཟག་བཙས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདྲ་ཉེར་ལོན་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ཉེར་ལོན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བས་སོ།)དང་། ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ཟག་བཙས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་གནས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅི་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་གནས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཟག་བཙས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་རྒྱལ་གྲངས་མེད་པར་བརྟན་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་འདུག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དེ་སྦྱེས་མ་སྦྱངས་པའི་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

མ་རིག་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། བེ་ཆོམ་ལ་ནི་གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་གི་ཕྱིར་སྦྱོར་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། དུས་ཀྱན་པ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། རྣམ་གྲངས་མེད་དང་མི་གཡོ་བ། ལྟ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དང་། མ་རིག་པ་དང་བེ་ཆོམ་མིན།“ ཞེས་བཤད་དོ། (དེ་ལྟར་ལམ་བཤེན་ཡང་ཟག་བཙས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བཤེན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་སྐྱེན་བྱས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་འཛིན་རྟོན་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་པ་དང་། སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བས་སྤྱིད་པའདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་སྒྲུག་བསྐལ་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་གཉེན་པོས་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཟག་བཙས་ཀྱི་དོན་དང་མི་ལྡན་ཞིང་སྦྱ་འཇུག་པའདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཉེ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱིངས་ཉལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།)

ཕུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཕུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན།

གསུམ་པ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ་དང་། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་ལྟེ།

གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྤར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཞེས་སྒྲིས་པ་དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཆོན་གཞི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྷ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཉིད་དོ། གཞན་དུ་བཙོ་ལྷ་བཤད་པ་ནི་རིག་བྱེད་པའི་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དོ། རྟེན་དོན་གཞུགས་ཅན་(ནང་།)ཕྱད་པ་ལས་(མ་མ་དང་ཕྱི་མ།)རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བའོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐོགས་པ་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་དེ། ཡུལ་དབྱེད་པ་དང་། རིག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའོ། རང་པོ་ནི་འདི་ནི་འདི་ནའོ། ལ་བི་ནི་ལ་བི་ནའོ་ཞེས་བྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། རེས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་“བཤད་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། (སྤོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། རིག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དབྱེད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའོ་”ཞེས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པས་རིག་ན་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་ཉིད་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གང་ཡུལ་ལ་གཞུགས་འདི་དང་འདི་འོ། གཞུགས་འདི་ལྷ་བྱ་དང་འདི་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་མཉམ་པར་བཞག་པའོ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་པ་དང་མཆོངས་པར་ལྷན་པས་བཀྲ་བར་འཛིན་པའོ་ཞེས་ཡུལ་ཆ་དང་བཅས་པར་སྒོ་ལ་སྤར་བ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་ལྟོ།) འོ་ན་རྒྱལ་མ་རབ་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆ་མེད་ཅིང་གཞོན་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན། དེ་དག་(རྩལ་ཀྱི་རྒྱལ་མ་རབ།)གཅིག་ཕུ་བ་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་མང་དུ་ཆོགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཞུགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལའང་(དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་)རྒྱ་རིག་བྱེད་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(ཤིང་ལྷན་པ་གཡོས་ན། དེའི་གྲིབ་མ་གཡོ་བ་བཞིན་ནོ། འོ་ན་ཤིང་ལོག་ན་དེའི་གྲིབ་མ་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་རིག་བྱེད་ལྟོག་ན་བརྟེན་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡང་ལྟོག་པར་ཐལ་བས་དཔེ་དོན་མི་མཆོངས་ཞེས་སོ།)འཇམ། དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་སུ་རུང་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པས་གཞུགས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

དབང་པོ་ལྷ་བཤད་པ།

རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དབང་པོ་ལྷ་བཤད་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྷ་པོ་གང་དག་སྒྲོས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཞུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟེ། མདོ་ལས་དག་སྒྲོང་མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བའོ་^༡ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་)གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྒྲོས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་དང་བའོ་^༢ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ལུགས་སྒྲ་མ་ནི་མདོ་སྟེ་དང་མཐུན་ལ། བྱི་མ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ།^༣ གང་སྟེལ་ནི་ལུགས་སྒྲ་མ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་བྱི་མ་ནི་གསུང་རབ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།^༤ (འོན་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཟོད་ན་ཡིད་ཤེས་དང་སྒྲོ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཟོད་ན་ཡིད་ཤེས་ལས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པས་བྱི་མ་ཉིད་འཐད་དོ།) དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེདོ། །མིང་གི་དོན་ནི་ལྷ་བར་བྱེད་པ་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷོང་བར་བྱེད་པ་དང་རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བརྟུང་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ།

དོན་ལྷ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དོན་ལྷ་བཤད་པ། (ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས།) ནི་མིག་གི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འཁྱུར་བའི་གཞུགས་ནི་བསྐྱེས་ན་ཁ་དོག་དབྱིབས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱེན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་ལ་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་བཞི་དང་། དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲིན་དང་། དུ་བ་དང་། རུལ་དང་། རྟག་ན་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྒྲང་བ་དང་། ལུན་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་དང་། རིང་པོ་དང་། ཐུང་དུ་དང་། ལྷ་མ་པ་དང་། ལྷུ་པོ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། བྱལ་ལེ་བ་དང་། བྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དབྱིབས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་རུལ་ནི་རུལ་ཚུབ་པོ། རྟག་ན་ནི་སྟོ་ལུར་མའོ། །གྲིབ་མ་ནི་གང་ན་གཞུགས་རྣམས་སྒྲང་བ་

བ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་གང་གིས་ཡུལ་ཉི་མ་དང་བར་དུ་ཚོད་པ་ན་གཟུགས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ།^༩ རྟུན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའོ། ཉི་མ་ནི་ཉི་མའི་འོད་དོ། རྣམ་བཤད་ཉི་མོར་བྱ་(རྒྱ་བ་དང་རྣམ་མ་དང་མེ་དང་།)ལ་སོགས་པའི་འོད་དོ། རྟུན་པ་ནི་བྱ་བཞིའོ། རྒྱུ་པ་ནི་རིལ་རིལ་པོའོ། དབྱིབས་མཉམ་པའམ་དོས་ཡངས་པ་ནི་ཕྱལ་ལེ་བ་དང་། མི་མཉམ་པའམ། དོས་དོག་པ་ནི་ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། གཤམ་དག་ནི་ཤེས་པར་སྒྲུའོ། འོ་ན་ལྷང་ཁུ་དང་ནག་པོ་དང་དྲུང་ཁ་དང་སྒྲུར་ཁ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེར་པོ་དང་འདུས་པའི་སྟོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ནི་ལྷང་ཁུ་དང་། དམར་པོ་དང་འདུས་པའི་སྟོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ནག་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་འདུས་པའི་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དྲུང་ཁ་དང་། དཀར་པོ་དང་འདུས་པའི་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྒྲུར་ཁ་དང་། དཀར་པོ་དང་འདུས་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སྟོ་སྟུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་(ཐག་རིང་པོ་ནས་བྱི་རྒྱུ་ལི་རྩིག་པ་ལྟར་སྤང་བའོ།)ཅིག་ན་རེ་སྟེང་ན་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་དང་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས་རྒྱལ་བླ་མོ་དང་རགས་པ་སྟེ་དབྱིབས་གཉིས་དང་། མངོན་པར་སྒྲབས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཤད་དོ།^༩ གཤམ་ཏེ་སྒྲིན་དང་དྲུང་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འཆད་ན་འདི་ཉུངས་པར་སྒྲུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་མེ་དང་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སུ་(སྟོ་སེར་དམར་དང་དཀར་བ་དང་། རྣང་ལུན་སྒྲིན་དང་དྲུང་དང་། རྒྱལ་དང་ཁུག་ན་ཉི་མ་དང་། གྲིབ་མ་རིང་བྱང་ལྟམ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་ཕྱལ་ལེ་མ་ཡིན་པའོ། དང་པོ་བརྟུག་ཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། བཞི་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། བརྟུད་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ། དབྱིབས་ཀྱི་^༩གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་བརྟུད་།)འདུས་པས་མི་འབྱེད་ན་ནི་འོ་ན་སྒྲིན་ལ་སོགས་པའང་བརྟོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་དྲུང་དང་རྒྱལ་དང་ཁུག་ན་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པས་རྩལ་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་ལས་འོགས་སུ་མ་གྲུབ་པོ་སྟམ་པའི་འོག་རྟེན་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཤད་ཀྱི་གཤམ་དག་ལ་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པས་(གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་གང་།)ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྤང་ལུན་ཏེ་བརྟུད་དང་། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་(དབྱིབས་བརྟུད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྤང་བའི།)ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་(ལུས་ཀྱི་ལས།)རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྟུད་དང་། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་(ནི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་དང་།)

སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་(གཞན་དག་སྤྱད་པོ་ནི་སྤྱད་སྤྱད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤྱད་
བས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱད་སྤྱད་པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་ཕྱི་བས་སྤྱད་བཞི་པ་མི་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱད་པའི་བསམ་པ་ནི་སྤྱད་
བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་དབྱིབས་ལ་མི་སྤྱོད་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འཛིན་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་མི་སྤྱོད་པར་འབྱུང་གི་ལྷག་མ་འཛིན་པ་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱོད་ནས་འབྱུང་ངོ་སྤྱུང་པ་ཡིན་ནོ།།)ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་མདོ་སྤྱོད་པས་ཁ་དོག་གི་རྒྱལ་གྱི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་
བ་ལས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་(ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས།)འཛོག་གི་དབྱིབས་རྒྱས་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་
ཡིན་པའི་དབྱིབས་འབའ་ཞིག་པ་(ཁ་དོག་གམ་རེག་བྱ་མ་གཟུང་བར་མིག་གིས་འཛིན་པ།)མེད་དོ་ཞེས་སྤྱད་པ་ཉིད་
རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་བཤད་ཟེར་དོ།

སྤྱོད་ནི་ན་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་ནི་ནམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་(དབང་པོ་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ།)
ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་
གཉིས་སོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་དོན་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དང་། (དེ་ལས་བསྐྱོད་པ།)
སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་ནམ་པ་བཞིའོ། །དེ་རེ་
རེ་ལའང་(ན་བར་སྤྱོད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པས།)ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་དུ་
འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་
ལྟའི་རྒྱུ་ལས་ཆོགས་སྤྱད་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྱོད་པ། །འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པ་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་“གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱད་པས་མི་འདོད་དེ། འབྲས་སུའི་གཟུགས་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་
གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དག་
རྒྱུ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རྟེན་ནི་མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ལྟའི་
དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། དེ་ནི་ནམ་པ་དྲུག་གོ། མཐར་བ་དང་། རྒྱར་བ་དང་། ལན་ལྟ་དང་། ཆ་བ་དང་།
ཁ་བ་དང་། བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། ང་བ་གཉིས་ལས་རེ་རེ་ལའང་
མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་གཉིས་སྤྱོད་པས་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་བཞིའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་
གཉིས་གསུམ་རྒྱུང་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་ནི་གསུམ་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བསྟེན་བཅོས་ལས་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་
དང་ང་བ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཉམ་པ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། གཞན་
དག་ནི་མཉམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཐོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དོན་ནི་བྱུང་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུས་ཀྱི་
དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རེག་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་(དབྱེན་རྒྱུའི་རེག་བྱ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྲས་སུའི་རེག་བྱ་འཇུག་རྒྱུ་ཡང་གང་
བ་གཉིས་སྤྱོད་པ་དུས་ཏེ།)བརྒྱ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དོ། །ཁང་ཞེན། རྒྱུའི་རེག་བྱ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་

བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་དང་རྩལ་པ་དང་ཕྱི་བ་དང་ཡང་བ་དང་། གྲང་བ་དང་བཀྲེས་པ་
དང་སྒྲོམ་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་གྲང་བ་ནི་སྒྲིར་འབྲུང་བ་(བཞི་ལས་གྲུབ་ཀྱང་ཅད་པར་དུ།)ཆུ་དང་རླང་གས་ཆེ་བ་
ལས་གྲུར་པའི་རེག་བྱ་དྲོ་བ་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །བཀྲེས་པ་ནི་ཕོ་བའི་ནང་དུ་འབྲུང་བ་རླང་གས་ཆེ་བ་
ལས་གྲུར་པའི་རེག་བྱ་ཟས་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲོམ་པ་ནི་མེ་གས་ཆེ་བ་ལས་གྲུར་པའི་རེག་བྱ་སྒྲོམ་
འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཟས་འདོད་པ་དང་སྒྲོམ་འདོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་
གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤོ། །

གལ་ཏེ་(དེ་ལྟར་)ལུས་ནང་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འང་རེག་བྱར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་
སྒྲིབ་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དབང་པོ་ནི་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་(རེག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས།)ལུས་ནང་
རེག་པར་སྒྲུང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུའི་རེག་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་ལ་(ལུས་ཀྱི་)དབང་
པོས་རེག་(པར་བྱ།)པ་ལ་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་(གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞི་ལས་ལུལ་དབང་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།)ལུས་རྣམ་པ་ལྔ་
པོ་དེ་དག་འདོད་པ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་དང་བཀྲེས་སྒྲོམ་རྣམས་མེད་དེ།
ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(ལུས་དང་རྟེན་རྣམས་འོད་ལྗང་དང་པའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པ་ལས་
གོས་ཀྱང་སྤང་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ་གོས་ཤེ་རེ་ནས་མི་འཇལ་ཡང་བཅུ་གས་པ་འཇལ་
བས་སོ་གྲང་བ་རྩལ་ཡིན་པས་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།) གྲང་བའི་རེག་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་
ཡན་འདོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་འདོད་དོ། །སྒྲིབ་དཔོན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་དེ་ན་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཁོ་ན་པན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ན་གྲང་བ་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་ལྷོ་ཅས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །(ཉིང་
རེ་འཛིན་ཁོ་ན་པན་བྱེད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བས་པན་མི་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་དེས་ན་གཉིས་ཏུ་
སྒྲུང་པའི་རེག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རེག་བྱས་པན་འདོགས་པ་མེད་དོ།) དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་
ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མེད་དེ། གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས་པ།) ལུལ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་རྩལ་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་རེས་འགའ་མང་པོས་རྣམ་
ཤེས་གཅིག་སྒྲིབ་པའང་ཡོད་དེ། ཟེའོག་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དུ་མས་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་
ཤེས་གཅིག་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའོ། །རེས་འགའ་ནི་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྒྲིབ་པའང་ཡོད་དེ་དུང་གི་གཟུགས་གཅིག་
གིས་སྒྲིབ་པ་དུ་མའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྒྲིབ་པ་དང་དུ་མས་དུ་མའང་སྒྲིབ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུལ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དབང་པོ་དང་ཕྱད་ནས་
འཛིན་པས་ལུལ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྒྲིབ་པ་ནི་མེད་དེ། གང་གཅིག་དང་ཕྱད་པའི་ལུལ་(ཐོགས་བཅས་

ཡིན་པས།)དེ་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྤྱད་ན་དེའི་རྣམ་ཤེས་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
 རེག་བྱས་ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྱད་པ་ལ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་འབྱུང་བཞི་དང་འཇམ་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷན་སྤྱད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། (ལྟོ་བ་བཀྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོ་ལུས་གྱི་ཕྱོགས་དུ་མ་
 བས་འཛིན་པར་བསམས་ནས།) གཞན་དག་ན་རེ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤྱད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཅིག་
 གིས་གཅིག་སྤྱད་པ་དང་མང་པོས་གཅིག་སྤྱད་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཅིག་དང་སྤྱད་པ་དང་མང་པོ་དང་སྤྱད་པའི་
 དབང་པོས་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། མང་པོས་མང་པོ་སྤྱད་པ་ནི་ཤེས་པར་
 གྲོའོ།། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོ་ལེ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པར་འབྱུང་ཏེ་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ནས་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་གི་བར་གྱི་ཚིགས་པ་སྤྱི་ལ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བཅས་གྱི་ཡིད་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེན། སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་རྟོག་པར་འབྱུང་གྱི་རྣམ་ཀྱི་སྤྱི་ལ་
 དམིགས་པས་ནི་རྟོག་པར་མི་འབྱུང་ཏེ་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་
 ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་དག་ནི་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པས་
 ཉེས་པ་མེད་དོ་ལྟོ་ཞེས་པ་དང་། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བཀྲས་ལས་ཀྱང་དེར་དོན་དུ་མ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་དོན་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཁྱེ་
 མའི་ངོ་བོ་ཚོས་ཅན་ནི། ཁྱེ་དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྤྱི་མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་དོ།) དེ་བཞིན་དུ་(གསུམ་པ་ཞར་ལ།)དབང་པོས་
 རྣམ་ཤེས་སྤྱད་པ་(འི་རྒྱལ་ནི་)འང་དབང་པོ་(བཞིན་ནི་)རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྤྱད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྤྱད་
 པ་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་རེག་པར་བྱའོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་དབང་རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྤྱད་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་
 བྱི་སྤྱད་ནས་རྣམ་ཤེས་སྤྱད་པ་ན་ལུས་རིལ་པོ་རེག་བྱ་དང་སྤྱད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། འབར་བའི་སེམས་
 ཅན་དཔུལ་བའི་ལུས་རིལ་པོ་མེ་དང་སྤྱད་ན་ལུས་ཞིག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་གྱི་དབང་གིས་ལུས་འཛིན་པས་ཞིག་པར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ལུས་
 དག་གིས་རྣམ་ཤེས་གང་སྤྱད་པ་ལ་མ་སྤྱད་པར་འཛིན་པ་དག་ནི་རེས་པ་མེད་ལ། སྤྱད་ནས་འཛིན་
 པ་དག་ནི་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བས་སྤྱད་དོ་ཞེས་རེག་པར་བྱའོ། (བཞི་པ་ཕྱེ་ལུས་གཉིས་སྤྱིར་ཡུལ་དང་སྤྱད་ན་
 རྣམ་ཤེས་གང་སྤྱད་པ་ནི།) འོ་ན་ལུས་དང་ཕྱེའི་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་སྤྱད་ན་རྣམ་ཤེས་གང་
 སྤྱད་སྟེ་ཞེན། ཡུལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ན་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་སྤྱད་སྟེ་ལ། ཡུལ་མཉམ་པ་དང་སྤྱད་ན་
 བྱི་ཕྱེའི་རྣམ་ཤེས་སྤྱད་སྟེ། ཟ་བར་འདོད་པས་(དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་གོ་བྱེ་ནས།)རྒྱུད་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ།

དེ་ནི་གསུམ་པ་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་(ལའང་གསུམ་པ་ལས་མཆོན་ཉིད།)
 བྱི་ཀྱན་ནས་སྤོང་བའི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་(པའི་སེམས་དང་། (དེས་རེག་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་ལ།)

སེམས་མེད་པ་འདྲ་ཤིང་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོའི་ཡང་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་།
(དེས་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་བྱུང་པར་བྱེད་དོ།) ཡང་གི་སྒྲིས་གཟུང་བ་མ་གཤེད་ས་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་སྟེ།
རང་ཀྱན་ནས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་ནའང་(གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ།)འབྱུང་ཞིང་། རོ་བོ་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་པ་སྟེ། (ལུང་མ་བསྟན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།) རྒྱན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བ་(དང་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ལའང་དེ་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་ལས་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟེད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
པའི་སུ།)འབྱུང་བ་ཆེན་(པོ་བཞི།)པོ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་
ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ།

འོན་ཅིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་མེད་ནི་སྦྱིར་
རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་བ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་འོ་
འདྲ་ཤིང་མེད་པ་དང་། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱུལ་མ་
གཏོགས།^{༡༠} །ཞེས་(འདྲ་ཤིང་མེད་པ་བ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་ཀྱན་གཞི་ཡོད་ཅིང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ།)ཀྱན་གཞི་
ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་མེད་པས་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་བཤད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ལྷ་པོ་དེ་
རྣམས་དང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སེམས་མེད་དུ་གཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་མ་འགགས་པས་ཀྱན་རྫོང་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་མེད་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་ཀྱན་གཞི་འང་འགགས་
པས་དོན་དམ་པའི་སེམས་མེད་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་
དང་། སྟོ་བ་དང་སེམས་འབྲུགས་པ་ལའང་འབྲུལ་པའི་སེམས་མེད་ཅེས་སེམས་མེད་བཏགས་པ་བ་དང་
བདུན་བཤད་ལ།^{༡༡}

བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲི་བའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་
པར་འདོད་པར་འབྲེལ་བ་དང་། ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་ཅིང་།
སྟོབ་དཔོན་དུལ་ལྷས་སྟེ་པ་ཐ་དད་ཀླག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྟེ་པ་གསུམ་གའང་འགོག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲི་བ་ལྟར་ན་སྦྱིར་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་དང་འདྲ་ཤིང་མེད་པ་བ་དང་སེམས་མེད་གསུམ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ།^{༡༢} སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་
གྱིས་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་མེད་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་^{༡༣} །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འདྲ་ས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པས་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་
མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཡོངས་པའི་སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་
གཞུང་གོང་འོག་ཀྱན་དུ་འང་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་

མེད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྟེན་གཟུགས་
ཁམས་པ་ཡིན་པའི་(པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་མེད།)ཕྱིར་དང་། (འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ།) མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་མ་
ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འདིར་སེམས་མེད་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།^{༡༥} སྟོབ་དཔོན་གང་བ་སྟེལ་བས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ་^{༡༦}ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་
མ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མེད་
ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་འདིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དངོས་ལ་བསམ་གྱི། ཐོབ་
པ་ནི། གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། རྟེན་པས་བདུན་ཡོད་ཅེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་འཕགས་པ་ལ་འང་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིར་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
ནི་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུའོ། དེ་ལ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཆོ་རྒྱན་འབྲེལ་པས་ནི་ལུས་ལ་
སོགས་པའི་རིག་བྱེད་སེལ་ཞིང་། དག་མི་དག་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལ། འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་དག་རྒྱར་བྱས་པས་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་བསལ་ནས་གཟུགས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ནི་རང་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་བསམ་པ་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་གནས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་པ་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་ལྷན་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་
ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དག་ཀྱང་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༦}ཞེས་པ་དང་། གནས་བཞི་པར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟེན་
དང་། ཞེས་དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རུལ་ཕྱན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་
ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་ལྟར་ཡུལ་གང་ན་འང་མི་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ལུལ་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།) འདི་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་ལས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། (སྟོ་
དོན་ནི་འགྲེལ་པས་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ།^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་བས་རུལ་ཕྱན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་པའི་
གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་རང་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་བསམ་པ་

དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་མི་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ལས་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མི་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་དགག་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དོ། ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཟུགས་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་རིག་བྱེད་དང་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་གཟུགས་དང་གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་གསུམ་ག་ཡིན་པ་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུས་^{༡༡} གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་བཞེ་^{༡༢} བཤད་དོ།

དོན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ནི། འདི་ལ་མ་ཆང་བསྟན་བཅོས་འགལ། ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། ཡང་སྒྲིལ་གྱི་བརྗོད་ཀྱང་པར་དུ། བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ།^{༡༣} ཞེས་སྟན་འབྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་དུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་མ་ཆང་བ་དང་། རྒྱུ་ནི་རྣམ་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་སྤྱི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་རྣམ་སྤྱི་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་སྤྱི་འབྲེལ་བ་དགོས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་(ལ་མེད་པས་དེ།)དེར་མི་འགྱུར་བས་ཉམས་པ་དང་། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་(པར་ཡོད་)པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་(དགེ་མི་དགེ་བའི་)རིག་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་ན་དེ་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་གཡེངས་པ་ན་འབྲེལ་པར་བསྟན་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་བར་གོ་བའི་ཕྱིར་(རང་འགྲེལ་གྱི་)ཡང་གི་སྒྲིལ་གྱི་བ་བརྗོད་པ་དང་། (སེམས་མེད་ལ་ཡོད་པས་ནི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་དགོས་ཉེ་མི་དགེ་བ་མ་སྤངས་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མི་འབྱུང་བས།) བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ནས། (སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱུ་མིན་ན་ཕྱི་མའང་མིན་པས་རྒྱུ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་རྣམ་སྤྱི་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་སྤྱི་གྲུབ་པ་བསྟན་བཅོས་དང་མི་འགལ་བ་དང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱི་བྱེད་པས་མཉམ་གཞག་ལ་བྱུང་བ་དང་། རིག་བྱེད་ལ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་ཁོ་རང་དགེ་མི་དགེ་ཁོ་ནར་ངས་པས་བྱུང་ཆེས་པ་མེད་ལ་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཁོ་ན་ཐོགས་བཅས་སྤྱི་བཤད་པས་ཁོ་ཐོགས་མེད་དུ་གྲུབ་པས་བྱ་བས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ་^{༡༤} ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་།) རང་གི་ལུགས་ཀྱི། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། ཉིད་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད།^{༡༥} ཅེས་དེའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། ལུགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་འང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱི་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེར་ཐལ་

བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་འང་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྦྱོས་པའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་དེ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་སོ་ན་གནས་སོ།། (དེས་ན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བཞོད་ན་སྦྱོར་མེད་དོ།)

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེ་རྒྱུས་རྒྱར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་རྒྱུས་གང་ཞེ་ན། རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ནི་སའི་ཁམས་དང་རྒྱའི་ཁམས་
དང་མའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྒྱུས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འབྲས་སུ་འཁྲུགས་རྒྱུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནས་ནམ་ཡང་མ་བྱུང་མ་སྦྱོང་བས་
ན་འབྱུང་བའོ། ཆེན་པོ་ནི་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། སློབ་དཔོན་སློབ་བརྟན་གྱིས་
ནི་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་འདུས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོའི་ཞེས་
བཤད་དོ།¹⁹⁶ ཁམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་
སུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་གི་ལས་གང་ཞེ་ན་འཛིན་པ་དང་སོགས་པའི་སྦྱོས་གཟུང་བ་སྟུང་བ་
དང་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དང་རྒྱུད་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་ལས་རྒྱུས་སུ་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྤྲ་བ་(འབྱུང་བ་དེ་དེ་ལའང་གཞན་གསུམ་གསུམ་གྱི་ལས་དམིགས་ཤིང་ལས་ནི་རོ་པོ་ལ་མ་འབྲུལ་
བས།)འབྱུང་བ་གཅིག་གི་ཆོགས་པ་ན་འང་བཞི་གཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། (ལས་དང་རོ་པོའི་བྱེད་པར་ནི་སློབ་དཔོན་
གང་སྤེལ་གྱིས་ལས་དང་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལས་རྒྱུས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། དུས་
གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དངོས་པོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།) འདི་ལྟར་སའི་
ཆོགས་པ་ན་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དག་ཡོད་དེ། སྟུང་བ་དང་སྦྱོར་བ་དང་བསྦྱོད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་
བཞིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལའང་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་སྤྲ་བ་པར་བྱེད་དོ། མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་སྟུང་བ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ལ། མི་སྤང་བ་ནི་
ས་པོན་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་རིས་པར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ་རྒྱས་པར་འོག་རྒྱ་བཤད་
པར་བྱའོ། ས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤང་ཞིང་འཐས་པ་དང་། རྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་དང་། རྩོ་
བ་ཉིད་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རྒྱུས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་མེ་ལ་སོགས་པ་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛིན་རྟེན་ན་བཞོད་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་རིག་བྱར་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་འཕམ། ཡང་ན་འགྲེལ་པ་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་དང་སའི་ཁམས་
ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་གསུང་རབ་ལས་ནི་རིག་བྱ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱི་

འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་དུ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བརྗོད་དེ་ས་སྟོན་པོ་དང་
གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གསུང་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བའང་ཡོད་དེ། མདོ་
ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བཞུགས་པའི་མིག་མངས་རིས་སུ་བྱིས་པ་^{༡༡} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། ཁའི་ཁམས་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པར་མ་ཟད་ས་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་རྒྱ་དང་མེའི་ཁམས་ལ་ཡང་
འཛིག་རྟེན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གྲགས་ཏེ་རྒྱ་སྟོན་པོ་རིང་དུ་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་དམར་པོ་
ཀྱེན་དུ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ། གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་
མཛད་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། འབར་བའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། འདུག་
ཚད་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མར་ནི། མེ་ལྟེ་དག་གིས་བྱུང་བར་གནས།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་
དཔལ་བོས། དེ་ནས་ཨ་ལྷ་རྟེན་གྱི་འོད་ལྷར་སྟོ། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནམ་སྟོ་བཅུ་བཞེན། ཁོར་ཁོར་
ཡུག་ཆུ་འགམ་བལྟར་མི་མཐོང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཚོ་འཛིང་ནང་དུ་ཞུགས།^{༡༣} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། རྒྱུད་གཞི་ཚོགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཡོ་བའི་རེག་བྱ་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའང་རྒྱུད་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ།
ལུས་ལ་རྒྱུད་རེག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ། རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
ལ་ས་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱུད་ལའང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལའང་^{༡༤} གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་སྒྲུབ་པོ་བར་སྒྲུབ་དུ་སྟེབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་
མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྟོ་སྒྲུབ་ཀྱི་འོད་དབྱིབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གང་དག་སྒྲུབ་གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་པོར་བསྟན་
པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་མིག་གི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་
བཅུ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་འདོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་སྒྲེ་བའི་སྟོ་
དང་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།། (ཁོ་ནས་རིག་བྱེད་མིན་པ་བསལ་ལོ།)

གཞུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཡུང་པོར་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་གཞུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཡུང་པོར་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་ཚོར་
བ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཐོང་བའོ། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐོང་བ་ལ་འདོད་དོ། འབྲེ་
བ་ནི། (རོ་བོའི་སྟོན་པ།) བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་ཏང་སྟོམས་གསུམ་མཐུ། ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་
བཅས་པ་ལྟར་དབྱེད། རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་སམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚོར་བའི་

ཆོགས་དྲུག་གོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཚར་བར་འགྱུར་ལ།
མེད་ན་རིག་པ་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་གཞན་སྟོབས་
ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །འདྲུ་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་
པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའོ།།

དབྱེ་བ་ནི་(ངོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུབ།)དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བ་
སྟོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་
རྟོན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དྲུག་གོ། (དམིགས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས་བྱིས་པ་བརྟེ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་
བུ་བ་སྟོན་ལ་མི་མཁས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་འགོག་པ་དོན་ལ་སྟོན་སྒྲུབ་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་ལ་སྟོན་སྒྲུབ་པར་ཞུགས་
པའི་འདྲུ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འདྲུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་བྱེད་མེད་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདྲུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་དང་། གསལ་
བའི་མཚན་མ་དང་བཅས་པས་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདྲུ་ཤེས་དང་། བ་སྟོན་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདྲུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ནི་རིམ་བུ་སྒྲོ་དོན་འདྲེས་པར་བསྟེ་མི་ཤེས་པས་སྒྲུ་བྱེད་མེད་མིང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཡུ་ལ་ཚོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་
སྟོན་བྱེད་མེད་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདྲུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་གསལ་བའི་མཚན་མ་
མེད་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་འདྲུ་ཤེས་དང་འདོད་ཁམས་ཤེས་པའི་འདྲུ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་དེའི་འདྲུ་ཤེས་དང་གཞུགས་
ཁམས་ཤེས་པའི་འདྲུ་ཤེས་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདྲུ་ཤེས་དང་གཞུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པའི་འདྲུ་ཤེས་ནི་ཚད་མེད་པའི་འདྲུ་
ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདྲུ་ཤེས་ཞེས་པ་དྲུག་བཤད་དོ།) །ཡང་ན་འདོད་པའི་འདྲུ་
ཤེས་རྒྱ་རྒྱུང་བ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་འདྲུ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་འདྲུ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་གསུམ་
དབྱེད། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདྲུ་ཤེས་ཡོད་ན་མཚན་མར་འཛིན་
པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མཚན་མར་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། འདྲུ་ཤེས་མེད་ན་འང་
འདྲུ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འང་རང་ཉིད་
གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་སེམས་གདུང་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་
གྲོལ་བར་བཤད་པ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སྟོན་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་དོ།།

འདྲུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་
འདྲུས་བྱས་ཏེ། དབྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་།
ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདྲུ་བྱེད་དེ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བས་མི་ལྡན་པའི་
འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་འབྲས་བུ་མངོན་
པར་འདྲུ་བྱེད་པ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་།

པའམ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྐལ་ལྷན་བྱང་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ་སྤྲིད་པ་འཕོ་
བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། རྟེན་བཞེད་ཆགས་སོགས་སྒྲུང་བའམ། རྟེན་ལ་སོགས་
པར་སྒྲུང་བར་འདོད། རྟོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟུང་བ་དང་
མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་ན་བེམ་པོའམ་དངོས་མེད་དང་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ།

བཙུན་པ་གྲི་རྩ་ཇ་ན་རེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཕུང་པོ་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་ཐ་
དད་ཀྱི་གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༨} ཞེས་ཟེར་རོ། བཙུན་པ་ཀྲུ་ལྷ་རྩ་ཇ་ན་
རེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རིག་པ་དང་སེམས་པ་བཞི་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ལ། གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། རྟེན་པ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
བསྟུ་བ་ལས། དག་སྦྱོང་དང་བུམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཅམ་ཞིག་རྗེས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་
མིན་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པ་གནས་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་བྱེད་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། ལུང་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ་^{༢༠} ཞེས་སྟོན་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་
གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་ལྷན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོར་བཏགས་པར་འདོད་ན་འང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་
དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་
ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལུལ་དང་དབང་པོ་
དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་རྒྱ་ལ་བྱེད་བྲག་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རིག་
པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།^{༢༡} འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་
པའི་སེམས་མི་འགོལ་ལོ། གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་རིག་པ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། རྟེན་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་
དོ་^{༢༢} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་སྟོན་འདི་དག་གྱུར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དེར་བཤད་པ་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་དེ་དག་སྔ་ཕྱི་བ་དག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་ཡིན་པས་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་དག་ནི་དུས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དད་པ་ལ་
སོགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཁོང་སྤོ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་དག་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་དགེ་མི་དགོར་འགྱུར་རྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
ལྟ་ན་འང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དགེ་མི་དགེ་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་འགྱུར་རྟེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་
སེར་སྒྱུ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །སེམས་སྒྲུ་མ་ལས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱི་མ་བྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་
པ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་མཚུངས་པར་གནས་པ་ལས་སྒྲུ་བྱི་བ་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་
ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞེན།

དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེའི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།¹⁴⁴ །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ནི་སེམས་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ན་
ནི་དེ་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །མི་སྣང་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་མི་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་སྣང་བ་ན། ངོ་བོ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་ལ་འང་འགྱུར་
རོ་ཞེན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ལ་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་ཞེན་ལ་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། རྟོག་མེད་ལ་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་འཛིན་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བའི་བྱིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་
གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་འང་བརྟེན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ནི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་རྟེ། སེམས་
ནི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པ་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་
འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེན། མ་ཡིན་རྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་
རྣམ་པ་འཛིན་པར་ནི་གཉིས་ཀ་འང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དང་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་སྣངས་ཐ་དད་པ་སྟེ། སེམས་ནི་
ཡུལ་རིག་པ་ཙམ་དང་། སེམས་བྱུང་ནི་ཡུལ་དེའི་ཁྱད་པར་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ན་འང་འཛིན་སྣངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོའི་འཛིན་སྣངས་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་
ཡུལ་ལས་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཡན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས།^{༡༥} །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ།^{༡༦} །རྟོག་མེད་ཡིན་ན་སེམས་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྣམ་དང་རྣམ་ཀྱང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་བའོ་^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྒྲུབ་བའོ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༨} །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས་དེ་ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྒྲུབ་བཤད་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་གཞག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཁམས་སུ་གཞག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་སྟེ་པ་དག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུག་ཏུ་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་སྟོབ་དཔོན་པལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་དག་དང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བརྒྱུད་འདོད་དེ། རྒྱུ་མཐུག་པོའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ལྷ་བསྐྱར་ཆོགས་དང་། །ལྟན་ཅིག་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས།^{༡༩} །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པ་ནི་དེ་དག་དང་བྱི་མ་མེད་པའི་ཡིད་དང་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགའ་བོ་དང་གྲུའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་ལས། གང་ཞིག་ལུས་མེད་སྟག་ན་

གནས། རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་པུ་རྒྱ། གཏུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། རྟེན་གྲུབ་ཟེར་ངས་
བཤད་དོ།^{༡༣} ཞེས་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་
ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་རེ་རེ་བའོ་^{༡༤} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱོ་
མཛེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སྤྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱོ་མཛེད་ཀྱིས་
བསྟུས་སོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་
དབང་པོའི་སྦྱོ་བ་དད་ལས་འཐོན་པ་ལས་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་མངོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དབུ་མ་པའི་སྦྱོ་བ་དཔོན་སྟོན་བ་གྲགས་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
དེ་མི་འགག་པ། རྟེན་གྱི་ཉུང་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ལྟས་བྱིར། ལེ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིངས་ལོན་ལས་
ཀྱང་། འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས།^{༡༦} ཞེས་བ་དང་། ཉུང་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་
ཡོད་ལ། སྤང་བོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། རིག་པར་
མི་འཇུག་གང་ཡིན་དེ་ལའོ།^{༡༧} ཞེས་ཉུང་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ནི་ཆོག་སྤྲུག་ལས་གཞན་པ་མི་སྤང་བའི་
བྱིར་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་པ་འང་བདག་ཆད་པའི་འཛིགས་པ་ཅན་རྣམས་
དང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཉུང་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། སྦྱོ་བ་
དཔོན་གཞན་དག་ནི་ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་འགའ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བ་སྤྲུག་དུ་རྣམ་ཤེས་བྱི་
མ་གཉིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཉུང་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོག་སྤྲུག་བརྒྱུད་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བཟྃ་དེ། སྦྱོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐས་གཏུགས་པའི། ས་
ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་ཉུང་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། རྟེན་གྱི་ལུས་ནི་གཡོ་བར་བྱེད།^{༡༨} ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེན་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོ་
ཤེས་ལ་བཟྃ་ན་ནི་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་དགྲུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་ལའང་འདོད་
ན་ནི་དེ་དག་འཕགས་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོ་ཤེས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཟྃ་དེ་བར་
བྱའོ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་།
དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། སྦྱོ་བ་དང་འགག་པ་ལ་
སོགས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།

བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལས་ལུས་མེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་གནས་པ་དང་། རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གཅིག་
པུར་རྒྱ་བ་དང་གཏུལ་དཀའ་བའི་སེམས་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

རྒྱན་^{༡༣}་འེ་རེ་བར་གསུངས་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་^{༡༤}་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བསྟུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྩ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ནི་རི་ལྟར་གྲུས་པ་བཞིན་འདོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་སྒྲེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྒྲེ་བའི་སྒྲོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཞེན། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་འདས་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་(རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི།)རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཡིད་ཉིད་དུ་བཟོད་དོ། །(དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་ཡིད་ལ་ཚུན་འདུས་པས་ཡིད་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་འོ་ཞེན། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡིད་འདས་མ་ཐག་པས་ད་ལྟར་བ་དང་སེམས་བྱུང་བས་ལ་ལོ། ཡིད་ད་ལྟར་བ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་ན་ཁམས་ཉེ་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་ལྟ་ནི་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྒྲེད་པས་ཁམས་སོ་སོ་ཡིན་ལ། རྒྱན་འགགས་པའི་རྩེ་སུ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་སྒྲེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་གོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་ནི་གསུམ་ག་ཐ་དད་ལ། ཕྱིའི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་སྟོད་ཡུལ་ཐ་དད་དེ། ཚོས་ཁམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མིན་པའི་སྟོད་ཡུལ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ནི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་མོ། །གང་གི་དེ་མ་ཐག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་དེ་ནི་དེའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་བར་དུ་ཆོད་པ་ནི་དེའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འདི་ནི་གཞན་མ་འོངས་པ་གང་ཞིག་བར་མ་དེས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་རྟེན་ཡིན་མོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་འདས་ན་ཡུན་རིང་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སེམས་ལྟར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་མོ།) དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ཞེན། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་རྒྱུན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དྲོགས་པར་འགྱུར་བས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཁམས་ཐ་དད་དུ་ཕྱི་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་

དག་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཁམས་སུ་འཛོག་ན་གངས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བསྡུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ན་ནི་བཅུ་བདུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ནི་རྩལ་དྲུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོས་དམར་པའི་སྒྲེ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་སྡིང་གི་དངོས་
པོར་འདོད་ཅིང་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ན་འང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཉིད་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

མདོར་བསྡུས་པའི་དོན།

བཞི་པ་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་(ཕུང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོས་ཟག་བཅས་ཐམས་
ཅད་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན།)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་
སྒྲེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ། གཟུགས་
ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་བསྡུས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་
བསྡུས་ཏེ། འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལན་གཉིས་བསྡུས་སོ་^{༡༤}ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་དེ།
གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་
ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་བསྡུས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྡུས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལས་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་དང་
མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་བསྡུས་པ་བཞེན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཆོས་
རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྡུས་པར་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་
དེ་དག་རང་གིས་རང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་སྟོན་པས་འཁོར་བསྡུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རེས་འགའ་བསྡུས་ཀྱང་
རེས་འགའ་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་བསྡུས་པ་ཡང་དག་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །(གལ་ཏེ་སྤྱད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྡུ་བྱ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་བསྡུས་པ་དེ་དག་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་ལྟར་རང་གིས་རང་བསྡུས་པའི་

བསྟུ་བ་མཚན་ཉིད་པའམ། འོན་ཏེ་སྟོན་པས་བསྟུ་དངོས་བཞིས་འཁོར་བསྟུས་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྟུས་པའི་བསྟུ་བ་བཏགས་པ་
བཡིན་ཞེན། དེ་དག་ནི་རང་གིས་རང་བསྟུས་པའི་བསྟུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི་བཏགས་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བསྟུ་བྱ་དེ་དག་
སྟུ་བྱ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྟར་པའི་བྱིར་རོ།)

ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ།

ལྷ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི་འོ་ན་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དག་གཉིས་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེན། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བདེན་
མོད་ཀྱི་གཉིས་པོ་འང་མིག་གི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་འདྲ་(ཞིང་མཚན་ཉིད་གཅིག)པའི་བྱིར་དང་། སྟོད་ཡུལ་
གཟུགས་སུ་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདྲ་བའི་བྱིར་ན་ཁམས་
གཅིག་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། འོ་ན་གཉིས་གཉིས་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་
པ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་རོ། རྟེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་སྟེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་བསགས་པའི་བྱིར་དེའི་
དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་མཛེས་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ།

སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རྣམ་ཤེས་གསལ་པོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་
དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་བྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཛེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཉིས་བྱུང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་
དག་ན་རེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གཉིས་ཀའང་བཤད་དོ།^{༡༧}

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་དུ་མ་སྤངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་
པོའི་ཆོས་དུ་མ་ཆོགས་ཤིང་འདུས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ།
མ་འདས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། བྱུང་གི་འམ། བྱིའི་འམ། རགས་པའམ། སྤང་བའམ། རན་པའམ། གྱ་
ནོམ་པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༨} མདོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟུ་བ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་
བསྟུས་པའི་གཟུགས་སོ། རང་གི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། རྟེ་ལས་གཞན་ནི་བྱིའི་ཡིན་ནོ། ཡང་
ན་ནང་དང་བྱིའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། རགས་པ་དང་སྤང་བ་ནི་ཐོགས་བཅས་དང་ཐོགས་མེད་དམ།
ཡང་ན་རྟུལ་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པ་ལྟོས་ནས་སྤང་བ་གསུ་གཞག་གོ། རན་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་

པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། རིང་བ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། ཉེ་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའོ། རྟེན་བཞེན་དུ་ཆུང་ཤེས་གྱི་བར་དུ་འང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། རགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་ལ་རྟེན་པའམ། ཡང་ན་ལས་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། བཙུན་པ་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། རགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡིད་གྱིས་གཞུང་བར་བྱ་བའོ། རན་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་འོང་བའོ། རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་ཡུལ་མི་སྤྱང་བ་དང་སྤྱང་བ་ཅན་ནོ། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞེན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ལུས་ཉེ་རིང་ལས་ཡིན་ལ། རགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་བཞེན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། སྤྱང་བོ་ལྷ་པ་ལས་ནི། དང་པོ་གསུམ་དུས་དང་། བྱི་ནང་རྒྱད་དང་། སྤྱོད་པ་རྒྱུ་མ་པ་དང་། རན་པ་གྲུ་ལོ་མ་འགྲོ་བ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ཡུལ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལ་བཤད་དོ།^{༡༤} རྟེན་མཐའ་ལས་ནི། ཐོག་མ་དུ་མ་ཉིད་དང་ནི། བསྟུས་དང་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྤྱང་བོ་རྒྱུ་མ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་སྤྱངས་པའི་དོན་གྱིས་སྤྱང་བོར་བསྟན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་གྱིས་སྤྱང་བོར་གཞག་པའོ།

གལ་ཏེ་ཆོས་དུ་མ་སྤྱངས་པ་སྤྱང་བོ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་རྟེན་པ་སྤྱོད་པ་མོ་གཅིག་སྤྱང་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། (བྱ་བའི་ཁུར་ཁུར་བའི་དོན་དམ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ནི་སྤྱང་བོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། དེས་ན་རྟེན་པ་སྤྱང་བོ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་བའི་ཁུར་ཁུར་པའི་བྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱང་བོར་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། རེས་ན་རྟེན་པ་སྤྱང་བོ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་བའི་ཁུར་ཁུར་པའི་བྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱང་བོར་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་མཐའ་ལས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་བཞེན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་དང་ཡང་ན།) དེ་དག་གྱང་ལྟོག་པའི་ཆ་དུ་མ་སྤྱངས་པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ཆོགས་པ་སྤྱང་བོ་ཡིན་གྱི་གཅིག་སྤྱོད་པ་སྤྱང་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྤྱང་བོ་འང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པ་བཞེན་སྤྱང་བོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟེན་པ་སྤྱང་བོ་ལས་པས་གཅིག་དང་སྤྱོད་པ་ཆེད་གཅིག་དང་སྤྱང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད། འོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟེན་པ་སྤྱང་བོ་ལས་པས་གཅིག་དང་སྤྱོད་པ་ཆེད་གཅིག་དང་སྤྱང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་ཏེ། རེས་པ་སོགས་དུག་ནི་བདག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ། གཞུགས་སོགས་དུག་ནི་དམིགས་རྟེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ནོ། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ལས་པས་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་དོན་དང་། རང་བཞེན་གྱི་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། རྟེན་པ་ནི་རང་གི་

རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བུམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལྟར་
 ཡང་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་
 བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤངས་པའི་དོན་དང་སྤྱི་བའི་སྤོའི་དོན་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཕྱང་
 པོ་དང་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཡིན་པར་གྲགས་པར་བྱའོ། །(དབུས་མཐའ་ལས་ནི། ཆོར་དང་དོན་རྣམས་ཡོངས་
 གཅོད་ཀྱི། ཉེར་སྤྱོད་འབྲུང་སྒོ་གཞན་ཡིན་ནོ།^{༡༤} ཞེས་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུ་གཉི་ཆོར་བའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བའི་སྤོའི་ལ། ཕྱིའི་སྤྱི་
 མཆེད་དུ་གཉི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བའི་སྤོའི་ལ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལས་གཞན་སྤྱི་མཆེད་དུ་གཉི་ལ་པར་
 བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་དང་གཟུང་དང་དེ་འཛིན་པའི། ས་བོན་དོན་དེ་གཞན་དུ་འདོད།^{༡༥} ཁྱིམ་འཛིན་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན།
 ནང་གི་ཁམས་དུ་གཉི་དང་། གཟུང་བའི་ས་བོན་གྱི་དོན། ཕྱིའི་ཁམས་དུ་གཉི་དང་། གཟུང་བ་དེ་དག་འཛིན་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན། རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཁམས་དུ་གཉི་ལ་པར་ཕྱང་པོ་དང་སྤྱི་མཆེད་ལས་གཞན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། ཁམས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
 འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་པའི་ཁམས་དང་གཟུང་བའི་ཁམས་དང་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཁམས་དུ་གཉི་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་
 པར་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ།)

གསུམ་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་དང་
 སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པས་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་འདུས་
 བྱས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་
 བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཛིན་ཉེན་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ནི་མྱོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་
 དང་། འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྤྱི་
 མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་མྱོངས་
 པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་མྱོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ།
 གཟུགས་ལ་སྤྱི་མཆེད་བཅུར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་
 པའི་མྱོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ་གཟུགས་ལ་ཁམས་བཅུ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་
 ཁམས་བདུན་དུ་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་
 པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་མོད་ཀྱི་རྟོག་གིས་བརྟགས་ན་འདི་ལྟར་སྤངས་སྤྱོ། གང་ཞིག་སེམས་བྱུང་ལ་མྱོངས་པ་དེ་
 བྱེ་མྱོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྤངས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་མྱོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་
 གཟུགས་ལ་མྱོངས་པ་དེ་ནི་མྱོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རགས་ཤིང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་
 མྱོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་མྱོངས་པ་དེ་ནི་མྱོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་

ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྤྲ་བ་དང་རགས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་བོ་བསྟན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་རིལ་འཛིན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ལྟོག་ཅིང་། དེ་ལོག་
 པས་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟོག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༡༥} །ཡང་དབང་པོ་རྩོན་པོའི་(འགོ་སྒྲིམ་
 པས་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤང་བོ་ལྟ་(ཁམས་སྒྱེ་མཆོད་རང་གིས་དེའི་ཞར་ལ་རྟོགས་པས།)དང་། འབྲིང་པོའི་(རྣམ་
 པར་སྒྲིམ་ན་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒྱེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་(བསྟན་ཏེ་ཁམས་ཞར་ལ་རྟོགས་པ།)དང་། རྟུལ་པོའི་
 (ཆོག་ལྟར་ལེན་པ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་(རྒྱས་པར་མ་བཤད་ན་མི་གོ་བ་དེ།)བཤད་དོ།

ཡང་ཞེ་གནས་སྤྲད་པ་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་
 སྤྲད་པ་འབྲིང་ལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྤྲད་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་
 སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ།^{༡༦} །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་
 རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
 པས་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༧}

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་ལྟ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ཞེ་གསུམ་གྲགས་དང་དེ་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
 སུ་ངེས་ཤིང་། གཟུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་སྤང་བོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
 བཤད་ཅི་ན། ཚོར་བ་(དང་འདུ་ཤེས་)ནི་ཁྱིམ་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་)ཕྱོགས་(གཉིས་)ཀྱི་རྩྭ་དཔའི་རྩ་(བ་དེའི་རྩ་
 གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་རྩྭ་དཔའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྩྭ་དཔའི་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུད་ཞིང་འབྲོག་བྱུང་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩྭ་དཔའི་གཙོ་བོ་ནི་
 རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚོར་བ་བདེ་བའི་རོ་མུང་བར་འདོད་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བཟང་ངན་དུ་འདུ་ཤེས་
 པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་སྟན་འབྱེན་པར་འདོད་)བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉིད། འདོད་པ་(དང་ལྷ་བ་)ལ་ལྷག་
 པར་ཞེན་པས་(རིམ་པ་ལྟར་)ཚོར་བའི་རོ་མུང་བར་འདོད་(པ་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་རང་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་མཐའ་ལ་
 བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་)པས་(རྩྭ་དང་)ཞིང་དང་(འབྲོག་དང་བྱུང་མེད་དང་)ཁང་པ་དང་ཞོར་དང་(རང་གཞན་གྱི་
 ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཅིང་སྟན་དབྱུང་བའི་)ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་)རྣམས་
 རྩྭ་དཔའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་སྤྲད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས་ཆོད་ལྷན་པ་ཀུན་ཆེན་པོ་བླ་རྣམས་སྤེལ་རྒྱུ་བོ་ཅན་གྱི་འདམ་པ་ཅན་གྱི་རྩ་
 རོགས་ན་བཞུགས་པའི་དུང་དུ་བམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཏམ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་ཀུན་ལ་སྒྲིས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པ་དང་། བམ་ཟེ་ལ་

བཅའ་མེད་དང་། བྱིས་བདག་ལ་བྱིས་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར། སྤྱོད་པ། བཅའ་མེད་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་ནས། བྱིས་བདག་ལ་
བྱིས་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པའི་བར་དུ་གྱུར་རྟེ། སྤྱོད་པ་ཀུན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པ་
ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན། འོ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གང་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར། སྤྱོད་པ། བཅའ་
ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར་རྟེ། སྤྱོད་པ། ཀུན་ན། དེ་ལྟ་ན། དེ་ལྟ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་
དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་ཡོད་དམ། སྤྱོད་པ། བཅའ་མེད་ཡོད་དེ། བདག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
འདས་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་འདས་སོ། སྤྱོད་པ་ཀུན་ཚུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་
ད་ལྟ་གང་ན་བཞུགས། སྤྱོད་པ། བཅའ་མེད་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཉན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཤོང་ཁྱེར་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བུའི་ཀྱི་ཚལ་མགོན་
མེད་ཟེས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་རབ་ན་བཞུགས་སོ། གེ་ནས་བཅའ་མེད་ ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དད་ནས་སྤྱན་ལས་ལངས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་
སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་གང་འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཡོ། ཞེས་སྤྱོད་པ་ཏེ།
ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་བཙུང་ལ་ནས་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་ཕྱགས་ལ་གཞག་ནས་
སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་གྲོས་ཀྱིས་ཚུད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་ལས། འདོད་པ་མི་སྤྲོ་འབྲེལ་མེད་ཅིང་། ལྷ་བའི་བྱ་བ་བཙུང་གྱུར་
པས། གེ་ནས་ན་ཚུད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་བ་མེད་པར་ག་ལ་འབྱུང་།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་སོ། །) འདྲུ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཚུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་འདྲུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རང་
གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པས་དག་སྦྱོང་དང་དག་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཚུད་པའི་ཕྱིར་རོ། གེ་ནས་ན་གཉིས་པོ་ཚུད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལས་གསོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འདྲུ་ཤེས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡིན་པས་དེ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དང་། རགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་ནི་ལོག་གིས་ཤིག་ཏུ་བྱུང་བོར་བཙུང་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཏུ་འདྲུས་མ་བྱས་ཀྱང་བཤད་ལ་མུང་པོར་མ་བཤད་ཅེ་ན།
མུང་པོ་དག་ཏུ་འདྲུས་མ་བྱས་མ་བཤད་དེ། འདྲུས་མ་བྱས་ནི་མུང་པོ་ལྡེའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་པས་དེ་
དག་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་ལ། མུང་པོ་དབྱག་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྤྲངས་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞིའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་ཆག་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ཡིན་པས་ཕུང་པོར་མི་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་དོན་དུ་ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱེ་བའི་སྒོ་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།། (ཕུང་པོ་ལྗེ་གངས་པེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།)

སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ནི་བཅུར་དངོས་པོ་ལ་ངེས་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིད་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་བཙུག་དུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་བཅུ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དང་སེམས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་སེམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གངས་པེས་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲུན་ལས་བདུས་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྟན་ཏེ། བདག་གི་གཞི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ནི་ལུས་དང་ཡུལ་ལྟ་ནི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཡོངས་སྒྱོད་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལུས་དང་གཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཐ་སྙད་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲ་ཆོགས་འདོགས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དད་སོགས་ནི་སྤང་བྱ་དང་། ཆགས་སོགས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་དེ་དག་གི་གནས་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་ལས་ནི་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་གྲུན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྒྱོད་པ་དུག་སྦྱེ་བའི་སྒོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ།¹⁴³ ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་ཡུལ་དུག་གོ། མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྒྱོད་པ་དུག་ནི་རྣམ་ཤེས་དུག་སྦྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁམས་བཙུག་དུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྒྱོད་པ་རྣམ་པ་དུག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དུག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་གིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྒྱོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་དྲུག་གནས་དང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེས་ནི་འདི་
སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་བའི་གཞི་ལྷ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་།
ནམ་ཤེས་དྲུག་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་བཙུག་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའོ།།

ལྷ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་རེ་ཞེག་ཕུང་པོ་ལྷའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐོགས་
བཅས་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པས་རགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཚོར་བ་རྒྱ་བ་རགས་
པ་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། (གཟུགས་ནི་ཀུན་ལས་རགས་ཏེ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་སོ། །བཞི་ལས་ཚོར་བ་
རགས་ཀྱང་པས་ཚོར་རོ་ཞེས་སོགས་རྟོགས་སྒྲུབ་སོ། །གཟུམ་ལས་འདུ་ཤེས་རགས་ཏེ་སྒྲོ་སོགས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པས་གཉིས་པས་
རྟོགས་སྒྲུབ་སོ། །གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་རགས་ཏེ་བདག་བདེ་བར་བྱའོ་སྟུག་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པས་རྟོགས་སྒྲུབ་སོ། །ནམ་
ཤེས་ནི་ཀུན་ལས་ཐུན་ཉེན་གྱི་རོ་པོ་ཙམ་རིག་པར་འབྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་བས་སོ།།) རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ནི་འདིར་རྟོགས་
པར་སྒྲུབ་དང་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཡང་སྟེ། ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་སྦྱེ་བོ་དག་གཟུགས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་འོ། །དེ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་
རོ་ལྷང་བའི་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ནི་(གཙང་བདེ་སོགས་སུ།)འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ཀྱང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྟོད་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ། ཟས་དང་ཚོད་མ་དང་བྱན་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་
དང་ཚོས་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་བྱིར་རོ།། (གཟུགས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པས་སྟོད་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ནི་རོ་ལྷང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཟས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཚོར་བ་ལ་དེའི་མཚན་མར་འཛིན་པས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཚོད་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
པ་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཚོར་བ་མཛོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་བྱིར་བྱན་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ནམ་ཤེས་དེ་ལ་ཚོར་བས་ལན་
འདོགས་པའི་བྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཟ་བ་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་སྟོད་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།།) ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་གྱི་གོ་རིམ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྷར་འདོད་ཁམས་ནི་གཟུགས་གྱིས་བྱེ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གཟུགས་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་གྱི་ཁམས་དག་ཚོར་བས་བྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་།
གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་སེམས་བདེ་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པས་གཞག་པའི་
བྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བྱེ་ལ་སྤྱིད་ཅེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཙམ་གྱིས་བྱེ་(སྟེ་དེས་ཚོ་བསྐྱེད་པ་
བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེན།)ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་ལྷར་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ཏེ། འདི་
དག་གིས་ནི་གྲངས་ངེས་པ་འང་འབྲུག་པོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྦྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དྲུག་ལས་

ད་ལྟར་བའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ལྟོན་ལ་བསྟན་ལ། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ།

ལྟ་བུ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་(དང་པོ།)བཞི་ལྟོན་ལ་བསྟན་ལ། ལུས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཞན་མིག་དང་རྩ་བ་གཉིས་ནི་རྒྱང་རིང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྒར་སྒྲོས་ལ། སྒྲ་དང་ལྟེ་ནི་ཕྱད་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་ཉེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། (དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས།) མིག་ནི་རྩ་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱང་རིང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྒར་བཤད་དོ། (སྒྲ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱིས།) སྒྲ་ནི་ལྟེ་བས་ཆེས་རྒྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྒར་བཤད་ལ་ལྟེ་ནི་དེའི་ཕྱི་ལ་བཤད་དོ།

ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་དེ། མིག་ནི་དང་པོ་ན་གནས་པ་ནས་ལུས་ལལ་ཆེ་བ་འོག་ན་གནས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ན་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྩམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་ནི་རྒྱའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བཞེད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གའང་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་སོ་སོར་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་གྱི་སྒྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་དགུ་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྱིའི་སྒྲས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་དེ་རྟོགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམག་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མིག་གི་ཡུལ་ནི་བསྟན་དུ་འང་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དེའི་སྒྲས་བཞེད་དེ་མིའི་མཆོག་གིས་རྒྱལ་པོ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་གཟུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འཆད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ་རྩམ་པ་ཉི་ཤུས་རགས་པའི་ཕྱིར་དང་། (རྩམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤའི་སྒྱུན་ནི་བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩའི་སྒྱུན་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྒྱུན་ཏེ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྩམ་པར་འབྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་འབྲུང་བའི།) ཤ་དང་ལྟ་དང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་གྱི་སྒྱིད་

ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་དུ་བསྟན་ཏོ།^{༡༥} ཞེས་ཟེར་རོ། (ཐམས་ཅད་ལ་
 ཆོས་སུ་བཟོད་ན་སྒྲུ་མཆོད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།) ཡང་སྒྲུ་མཆོད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཡིན་པ་བདེན་
 ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པ་ནི་གཞན་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་
 གིས་སྒྲོས་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཆོས་ཞེས་སྒྲིའི་སྒྲུ་མཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་ཉོགས་པའི་
 དོན་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་མིང་མེད་ཉིད་མིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་ཆོས་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟུ་བྱའི་ཆོས་མང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མཉམ་པ་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་དེར་བསྟུ་བྱའི་ཕྱིར་
 ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤང་པོ་དང་
 སྒྲུ་མཆོད་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས་ལས་སྤང་པོའི་མིང་ཅན་སྤང་པོར་བསྟུ་བ་ནི་
 གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མཆོད་དང་
 ཁམས་ཀྱིས་བསྟུ་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཟད་པར་དང་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲུ་མཆོད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་དྲུག་ཅུ་གཉིས་བཤད་
 པ་(དེ་དག་དང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་འབྱུང་ན།)དེ་དག་འདིར་སྒྲོས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་མ་བསྟུ་བ་ན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཡོད་(པས་དེ་དག་ཏུ་གངས་མ་ངེས།)པར་འགྱུར་ལ་བསྟུ་བ་ན་ནི་
 ལྟར་བསྟུ་བ་ཤི་ན། དེའི་ལན་ལ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོར་བསྟུ་བ་ནི།^{༡༦})ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་
 གང་རྣམས་བྱུ་བ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པས་རྣ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཆོག་གམ་སྟེ་
 (རྒྱ་གི་རིག་བྱེད།)ཆོག་གི་རང་བཞིན་དང་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པར་འདོད་པས་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་ལ། ཆོས་
 མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞིན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བཟོད་པ་དང་དབྱངས་དང་ངེས་པའི་གསུང་དང་གསུང་གི་ལམ་དང་གསུང་
 དབྱངས་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་ཡི་གེའི་
 ཆོགས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཞོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་གཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བའོ།^{༡༧} ཞེས་
 འབྱུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀར་འདུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།

སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། གྲུན་དགའ་བོའི་མདོ་
ལས། གྲུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལས་མཛོན་
སུམ་དུ་གཟུང་ངོ། །གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་དག་ལས་སོ།^{༡༤} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་
པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་འདུས་ཏེ། གྲུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བརྒྱད་ཁྲི་
ལྷག་གཅིག་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་། གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་དག་ལས་སོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
དག་ཀྱང་གྲུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྲོ་བ་བྱེད་པ་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི་རིམ་གྲོ་མི་
བྱེད་པའི་གོང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེས་མ་གཟུང་བར་གཤེས་ལ། དེའི་གོང་དུ་ཚུལ་ཉུང་དུ་གསུང་བར་ཡང་
མི་འཐད་པས་དགེ་སྟོང་དག་ལས་གཟུང་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་སྤར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་། གྲུན་ལས་བརྒྱས་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པའི་
སྐབས་སུ་གནས་བརྟན་གྲུན་དགའ་བོས་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་སྡེ་
སྟོང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ་^{༡༦} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ཕུང་ལས་ཀྱང་ཚུལ་གྱི་
ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་
བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་མཛོན་ནོ།།

འོ་ན་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེའི་ཚད་རིམ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་ཤུ་རེའི་བྱས་ཏེ་བར་བསྐྱས་པའི་
བསྐྱན་བཙུམ་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ཚད་དང་མཉམ་(ལ་དེ་ལ་ནི་སྟོ་ཀ་དུག་སྟོང་ཡོད།)ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སྟོ་ཀ་དུག་
སྟོང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་གཞན་ནི་པལ་ཆེར་རྒྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་
གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་(བམ་པོ་ས་ཡ་ཐུག་གཅིག་དུག་འབྱུང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།)ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དུང་འབྱུར་^{༡༧} ཐུག་
བཞི་དང་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།། (སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན།) གྲུན་ལས་བརྒྱས་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། ཚུལ་
གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་གིས་ཚད་རིམ་ཞེ་ན། བྱངས་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་ནི་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་བྱངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆོག་གོ་^{༡༨} ཞེས་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ལ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་
ལས། བྱངས་བའི་ཚུལ་འདིས་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱད་
དང་འབྱུང་ཐུག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་རོ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་ཚད་ནི་སྟོ་བ་དཔོན་ཚུལ་གྱི་
བཤེས་གཉན་གྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེའི་འབྲུ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཉིད་དོ་^{༢༠} ཞེས་ཀྱང་གར་གྱི་ཡི་
གེ་བརྒྱད་བཞི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་བཤད་པས་བོད་ཀྱི་ནི་ཚིག་བར་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཞན་དག་ནི་རེ་ཕུང་པོ་དང་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་གྱི་སྡེ་ཆོན་རེ་རེ་(རྫོགས་པར་)སྟོན་པའི་གཏམ་རྒྱད་རེ་རེ་ཚུལ་གྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ཡིན་གྱི་ཚིགས་སུ་

བཅད་པའི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཞེན། འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་གཉི་ཟུག་དང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པའི་(སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི།)སྒྲིབ་པ་
(འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་)ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་རྩ་མས་གྱི་གཉེན་པོར་ཚོས་གྱི་ཡུང་པོ་འང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་
(མི་སྣུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་གྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྒྱད་ཁྲི།)གསུངས་སོ། །ནིའི་སྒྲིབ་ནི་སྤར་བཤད་
པའི་ཕྱོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རམ། ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤངས་འཆད་དོ། །ལྷགས་
ཕྱི་མ་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་རང་གི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་དེ་དག་ཆ་མཉམ་པས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཉི་ཁྲི་དང་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ཚོས་གྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་གང་ཡིན་པས། རྒྱལ་བ་གང་
དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། ཚོས་གྱི་བྱེ་བྲག་སྒོ་མོ་དེ་དག་གིས། བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཛིག་རྟེན་
སེམས་ཅན་འདུལ།¹⁶⁶ ཞེས་པ་དང་། སྒྲོག་ཐོབ་གྱིས་ལྷས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།¹⁶⁷ དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འང་མ་འདུས་པར་གསལ་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། ཐེག་པ་སྤྱོད་ན་མེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྟའི་དབང་པོའི་སྒྲུང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྣུག་ཚས་ནི་ཚོས་གྱི་
ཡུང་པོ་གཅིག་འདི་བར་ལྷས་སོ་¹⁶⁸ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དག་ལས་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྒྲུང་པོ་
ཆེ་ལྟ་སྟོང་གིས་བཀྱར་བར་བྱ་བའི་གྲེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། (སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོངས་
རྒྱ་མཚོའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཞོན་ལུ་མོར་བཟང་གི་སྤྱོད་པ་དག་སྒྲོང་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཐོས་ཤིང་གཟུང་ལ་ཤེས་པའི་ཀྱན་ནས་མིག་ཅེས་བྱ་
བཞོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་འདི་ན། སྣུག་ཆ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱའི་ཡུང་པོ་ཅམ་དང་། སྣུག་མའི་ཡུང་པོ་རི་རབ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཅམ་ཟད་པར་
འགྱུར་¹⁶⁹ པ་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལས་ལེའུ་རེ་རེ་ཅམ་དང་སྒོ་རེ་རེ་དང་། ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་དང་། ཚོས་གྱི་ཆེག་རྣམ་པར་བྱེ་བ་རེ་ལས་
ཟད་པའམ་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་¹⁷⁰ ཞེས་གསུངས་པ་དང་།) དྲིན་ལན་བསལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
མདོ་སྤྲེ་སྒོས་གྱི་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ཁལ་དུག་ཁྲི་རྩེད་ཁ་ཏོན་¹⁷¹ ཤེས་¹⁷² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཚོས་གྱི་ཡུང་པོ་དེ་སྟོང་ཅིག་གསུངས་ན་དེ་དག་ད་ལྟར་སྤྱིར་འདི་ན་མི་སྤར་བས་གང་ན་
བཞུགས་ཤིང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་རྣམ་པར་
སྒྲིབ་ཅིང་། གཞན་པལ་ཆེར་རྒྱ་རྣམས་གྱི་གནས་ན་སྒྲིབ་དེ།¹⁷³ སྒྲོབ་སྤྱིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་རྒྱ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། ཆེན་པོ་

ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞེན་གྲུས་མཐོས་ནས། ཁའི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛད།^{༡༧}
 ཅེས་བཤད་པས་སོ། ཞེས་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ནམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཡང་དག་
 བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། མཐའ་དག་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན།^{༡༨} ཞེས་འབྱུང་བས་ལུང་ལུང་བའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། སྟོན་པ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་བཤེས་ཞེས་བྱ་བས་མཆོད་རྟེན་
 བཤེག་དག་སྟོང་ཡང་བསད། བཀའ་བློན་གསལ་བམ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་བསྟེགས་སོ།^{༡༩} ཞེས་འབྱུང་
 བས་དེ་དང་སྤྱང་པོ་ཉི་མའི་དངོས་གྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་པར་བྱས་པས་ལལ་
 ཆེར་ལུབ་ལ། བཞུགས་པ་ནམས་ལ་འང་མ་ཆང་བ་ཡོད་པས་མཐའ་དག་མི་སྣ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་དོ། སློབ་
 དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ནི་ལུབ་སྟེ་འདི་གཅིག་ཤུ་ལུས་སོ་^{༢༠} ཞེས་
 པ་དང་། རྒྱ་བྱག་ཆང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ནི་ལུབ་སྟེ། འདི་ལྷ་ར་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ཆོས་བརྒྱའི་
 བར་དུ་སྟོན་པར་འབྱུང་བ་ལས། ད་ལྷ་ར་བཅུའི་བར་སྟོན་པར་སྤྱང་པོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༢༡}

གཉིས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྤྱར་བ་ནི་དེ་ལྷ་ར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ཕུང་པོར་བསྟུས་པ་དེ་བཞེན་དུ་(གཞན་
 ཡང་བསྟུས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ་གང་གང་དུ་རི་ལྷ་ར་བསྟུ་ཞེན་ཕུང་པོ་སྟེ་མཆོད་ཁམས་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དང་རི་སྐད་བཤད་པར་ཞེས་པ་
 དང་། ཅི་རིགས་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ་ཞེས་པ་རིམ་པ་ལྷ་ར་བསྟན་ཏོ། རིམ་པ་ལྷ་ར་མདོ་དག་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་
 ཕུང་པོ་དང་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤྱར་ཕུང་པོ་དང་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་རི་སྐད་བཤད་པར་ཅི་
 རིགས་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་གང་ཞིག་གང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དེ་དེར་བསྟུས་པར་བྱའོ།) མདོ་
 གཞན་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྤྱང་པོ་དང་སྟེ་
 མཆོད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་
 (སྤྱར་ཕུང་པོ་དང་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་)རི་སྐད་བཤད་པར་བསྟུས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་(གསུམ་ལས་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་
 བསྟུས་པ་ནི་མདོ་ལས།)རི་ཞིག་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྷ་ར་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདྲ་
 བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྟུས་ཏེ། རྒྱལ་བྱིམས་ནི་ལུས་དག་གི་སྟོང་བདུན་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ཅིང་།
 གཞན་ནི་(ཕུང་པོ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྷ་ར་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས།)ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་ལས་གཞན་
 པའི་སེམས་ལས་བྱུང་(བཡིན་པའི་བྱིར་རོ།)བའི་བྱུང་པར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་(མི་སློབ་པའི།)མོས་པ་
 ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། (ཐ་མ་བཞེ་འཁོར་དང་
 བཅས་ནི་^{༢༢} ཕུང་པོ་བཞེ་འཁོར་ལྷ་ར་ཀྱང་བསྟུས་ཏེ། བསམ་གཏན་ས་དུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དེ་དག་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།) མདོ་སྟེ་དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འང་སེམས་པའི་བྱུང་པར་ལ་

དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །ཡང་
 མདོ་ལས། འདི་ལ་དག་སློང་ལ་སྟོན་པའམ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟེད་པ་མཁས་པ་བླ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་
 རུང་བ་ཞིག་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལ་སྟོན་པའམ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟེད་པ་མཁས་པ་བླ་མ་ལྟ་
 བུང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རི་ལྟ་ཅི་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
 རིག་ཅིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིད་དགའ་བ་
 སྟེ། །ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ན་བདེ་བ་ཉམས་
 སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བར་གྱུར་ན་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་མཉམ་པར་
 བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
 དག་པ་ལྟ་བུ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མཐོང་ན་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་
 བྱུང་ན་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་
 འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ལོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་བྱེད་
 པ་དང་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་

ནས་ནམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ལྷ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ།
གཞན་གྱིས་བསྐྱན་པ་དང་ཁ་ཏྲོན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
དང་། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། བསྒྲམས་པ་ལས་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསྒྲམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཉེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བའོ། །ལུས་སྤངས་པ་ནི་ལུས་ལས་སྤངས་པ་འོ། །བདེ་
བ་སྤྱང་བ་ནི་སེམས་ལས་སྤངས་པ་འོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་ཞིགས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ཡང་
དག་པ་ཐིམ་པ་བཞེན་(ཤེས་ཤིང་།)མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་སོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་
སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་ཀླན་འབྱུང་ལས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་ནི་ལམ་གྱིས་སོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཁ་ཏྲོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཞན་
ལ་སྟོན་པ་ལ་སྒྲིམ་ཐོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གོགས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སྒྲིམ་དང་ཡིད་
དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་
པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ། གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་སོ་སོར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་ཀྱང་
ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
ཅན་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་ཉི་བར་འགོ་བ་རྣམས་ལྟ་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་གཉིས་པའོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་
འདུ་ཤེས་མེད་པ་པོ་སྒྲིམ་ཆེད་བཅུས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་རོ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་
ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་ཡིད་ནི་སྒྲིམ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ན་ཡོད་དོ། །འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ནི་གཟུགས་མེད་པས་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །(གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཁམས་སུ་བསྐྱབ་ནི།) ཡང་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་
ལས། ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་^{༢༠} གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙུག་བརྒྱད་ནི་
སྤྱད་བྱེད་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །(བཙུག་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཞིབ་ཞིའི་སྒྲིམ་ནི་དྲུག་ཙམ་གསུམ་དང་བཞི་ཙམ་
གཅིག །གསུམ་ཙམ་དྲུག་དང་གཉིས་ཙམ་གཉིས་^{༢༡} ཞེས་སོ།) དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་དྲུག་བཤད་པའི་ས་ལ་སོགས་
པ་བཞི་ནི་རིག་བྱའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་

བཤད་པས་སྒོ་དང་སྒྲར་ཁུང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་གཞི་ནམ་མཁའ་ཁམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (ཁྱི་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་
 རྒྱུ་མཉམ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་དེ་མདོ་ལས་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེན། ལུས་
 འདིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནང་ལ་བརྟེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་པ་མི་གསལ་བ་ཁྲག་དང་ལྷགས་པས་མ་ཁུབ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་མིག་གི་བྱ་ག་
 ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེན། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལྟར་པ། མི་གསལ་བ། གཟུགས་
 སུ་ཁྱུར་པ་ལས་མ་ཁུབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཁམས་
 ཡངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལྟ་རྒྱུ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་རྒྱལ་བར་གྲོལ་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྒྱལ་བར་ཤེས་པ་ཉིད་ལྟ་མཁའ་ལུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཟག་མེད་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྤང་བ་དང་མཚན་མོ་སྤྲོད་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་
 ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་ལོ། །འདི་ནི་ཁྱི་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་སྟེ་(རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་
 ལཾར་ན་ཡོད་པ།)ཐོགས་བཅས་ཉེ་ལཾར་བ་(འི་གཟུགས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་དང་སྤྲོད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བའི་ཁམས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ཉེ་ལཾར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་སོ། །རྒྱལ་བའི་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་བའི་
 ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་བར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དེ། (ཟག་
 མེད་མིན་པ་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱིར་བ་ཡིན་པ་ལ།) ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བ་དང་གྲ་
 བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་སྦྱེས་བྱ་འདི་ནི་
 ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་¹⁴ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་ཀྱི་ཁམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་སོ། །(ཁམས་
 དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྱིད་པ་སྦྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ས་བོན་ནོ། །དེ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་
 སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟེ་གོ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཡང་སྤྱིད་རྒྱས་པའི་
 ས་བོན་ཀྱི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་གཉིས་ཁོན་འཆད་པ་ནི་ལ་ལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ལ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དེ་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་བཞི། །དུས་གསུམ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་བཞི། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་
 དང་འགོག་ཁམས་ཏེ། །བཤད་ཟིན་སོ་བཞིའོ། །ས་སོགས་ལས་གཞན་དྲུག་ཆོན་དང་། །དུས་གསུམ་འགོག་པ་ལས་གཞན་པའི། །གསུམ་
 ཆོན་འཆད་འགྱུར་ཉེར་དྲུག་ །ཅེས་གསུངས་ལ། ཡང་ན་འཕྲོ་ལུས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་བའམ། ལྷག་རྟོག་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།) །
 དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་རྒྱལ་བར་འཆོ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་གཞོད་སེམས་
 མེད་པ་དང་རྒྱལ་བར་མི་འཆོ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ། དང་

པོ་གསུམ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཐོ་འཇམ་པའི་
རང་བཞིན་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་སྤྱིང་
བརྩེ་བའི་རང་བཞིན་གཉེན་པོའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

དེའི་རྗེས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་
དང་མ་རིག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་གསུངས་པའང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། དང་པོ་ལྷ་ནི་ཆོར་བ་
དང་དྲུག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། དེའི་རྗེས་ལ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བཞི་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་
བདུན་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་
པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་དྲི་རོ་དང་སྣ་ལྟེ་ལྷ་མ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་བཞི་དང་ཁམས་
ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་
གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཅུ་བཞི་དང་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། འདིར་འགོག་པའི་
ཁམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མེན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་
རྗེས་ལ་ངན་པ་དང་བར་མ་དང་གྲོ་ལོ་མ་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེའི་རྗེས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་
པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་དང་སྤྲུང་དང་ཆོས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། ཐ་མ་ནི་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་
གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱེད་སོ། གསུམ་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། བྱི་མ་ནི་ཡིད་དང་
ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་(ཐ་མ་གསུམ་)ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སོ། བྱི་མ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ་དེ་དག་ལ་མཁས་ན་མཁས་
པ་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་སྟོང་རྒྱུད་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་།
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་

གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདྲོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་མོ་ཞེས་ཤིང་པར་བྱའོ།།

ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གསུམ་པ། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བརྒྱུད་ན་རབ་དབྱེ་ནི་སྤྱི་ཙུ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། རྟོག་བཙས་དབྱེད་བཙས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། དམིགས་བཙས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། རྒྱས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙུན་པོ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ། བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདུག་ཤིང་པར་བྱའོ། །དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་འདྲིར་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཡོད་ཏེ། དེ་ནི་འདྲི་ནི་འདྲི་ནོ། །པ་པོ་ནི་པ་པོ་ནོའོ་ཞེས་(སྐྱེས་བསྟན་པས།)མིག་གི་དབང་པོ་(འི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མིག་ཤེས།)ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱེས་གྱིས་ཡང་ན་ཆོག་གིས་གཞན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་(པར་)ཤེས་(པ་)སྤྱོད་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པ་ནི་བསྟན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཡོད་ནོ་^{༡༥}ཞེས་བཤད་དོ། །ཁམས་བཙུན་བཙུན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། (མདོ་ལས་ཀྱང་དག་སྤྱོད་གཞུགས་ནི་ཕྱིའི་སྤྱོད་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བ། གཞུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཙས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དག་སྤྱོད་མིག་ནི་ནང་གི་སྤྱོད་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བ་གཞུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཙས་པའོ་^{༡༦}ཞེས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །དག་སྤྱོད་ཆོས་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྤྱོད་མཆོད་དེ་སྤྱོད་མཆོད་བཙུན་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱུས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་^{༡༧}ཞེས་གསུངས་སོ།) ཡང་ཁམས་བཙུན་ལས་གཅིག་ཏུ་(སྤྱོད་པའི་)ཐོགས་པ་དང་བཙས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་བཙུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོགས་པ་ནི་རྒྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། (ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་སྤྱོད་པ་ལ་ཐོགས་པ་སམ་ཞེན་ལྟ་བུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཡུལ་ཐོགས་སྤྱོད་མི་ཐོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བསྟན་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ལྟ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟ་ལོ། །བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའོ། །ཡུལ་ཐོགས་དག་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་སམ་ཞེན་ཆོག་ཕྱི་མ་དང་སྤྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་འདུག་ཏེ་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མི་སྤྱོད་པས་སོ། །ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་མི་ཐོགས་པ་

ནི་དབང་པོ་ལྟོ།) དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་སྟེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ་གཞུགས་ཅན་དག་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་རྟུགས་(ནས་གཞུགས་ཅན་གཉིས་པ་མི་འབྱུང་)པ་ལོ།། (རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའང་རང་རང་གོ་སར་རྩིབ་མ་བཞིབས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ།) གཉིས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཛིན་གྱི་གཞན་ལ་མི་འཛིན་པ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་འོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ།།

འོ་ན་འདིར་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དབང་པོ་ལྟོའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཡུལ་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གདགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་མིག་ལ་ཁུ་དང་སྐམ་ལ་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྟུ་བཞི་དང་། མཚན་མོ་དང་ཉིན་པར་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྟུ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་སྟུ་བཞི་དང་། ཡུལ་དང་དམིགས་ཐོགས་ཀྱི་སྟུ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དོ།^{༡༤} དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལོ། །བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་བཞིའོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༥}

ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རོ་བོར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེན། ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པའི་གཞུགས་ཅན་བཅུ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཞུགས་དང་སྒྲ་(གཉིས་ནི་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས།)མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །གཞུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་དག་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་དངོས་པོར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་^{༡༦}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་དོར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མིག་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་བྱ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་

བཅས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དོར་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའོ། ཡང་ན་
 དེ་དག་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གཞན་བཅུ་པོ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
 བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སྒྲིལ་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པ་སེམས་དགེ་མི་
 དགེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བས་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དགེ་མི་དགེ་དང་། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་
 བ་དང་། (རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་ཀྱང་།) རིག་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྟན་པ་(རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད།)ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་གྲོགས་མ་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་མི་དགེ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་ཀྱིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
 རོན་དམ་པར་དགེ་བའང་ཡོད་དོ། །(དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པའང་དགེ་བའོ།) མི་དགེ་བ་དང་ལུང་
 མ་བསྟན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གེས་པར་བྱའོ། །

དགེ་མི་དགེ་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྟན་གཤིང་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེད་
 པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའོ། །ཁ་ཅིག་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡུན་དུ་བདེ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 སྟེད་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྟེད་བྱེད་དགེ་བ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འོང་
 ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་ཞེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་འདོད་
 པའི་ཁམས་སྲ་གཏོགས་པ་(སྟེ་མ་བཤམ་བཤམ་)ནི་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །(དེའི་སྟེང་པས་བདག་གིས་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།) གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །གང་ཞེན་དྲི་དང་རོ་དང་སྒྲིལ་རྣམས་དང་ལྗེའི་རྣམས་གེས་
 ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དྲི་རོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཡིན་
 ལ་(བསྟན་པ་དང་བྱུང་བ་ལས་གཞན་པའི་དྲི་རོ་ལ་འོངས་སྟོང་པ་མེད་ལ། དེས་ན་)དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་
 དེར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་རིག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་དང་ཟས་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་ཟས་སྲ་གྱུར་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་
 བ་དང་། (ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང་།) གོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་རོ་ལ་ནི་ཁམས་
 ཟས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྒྲིལ་རྣམས་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྒྲིལ་འདོད་པ་ན་ཡོད་
 པ་དག་ཀྱང་དེ་པའི་དབང་པོས་འཛིན་མོད་ཀྱི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་ཡོད་
 པའང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲིལ་བ་རྣམས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པས་མི་

འབྲུང་ན་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་དག་གྲང་མེད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན། དེ་ནི་(དགོང་པ་དང་བཅས་ཏེ།)ལུས་མཛེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཛེས་པ་ནི་དབང་ཏེན་གྱིས་བྱ་བར་རྣམས་ཤིང་། (དབང་པོ་ཏེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) དགོས་
པ་^{༡༩} གྲང་རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྲུང་ལ། (དགོས་པའི་དབང་གིས་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི།) དབང་པོའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ལ་སྟེད་
པས་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་། (དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་པས་རྒྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) གང་ཞིག་ཡུལ་
ལ་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལས་གྲང་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པས་
མི་འབྲུང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སྟོན་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཏེན་མི་སྟེད་ལ། སྟེ་བོ་རྣམས་གྲང་དབང་པོ་དང་བཅས་
པའི་ལུས་ལ་སྟེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་གྲང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་
དབང་དུ་མཛོད་ནས་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་(པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེན་དེར་དབང་པོ་གང་དག་སྟེད་པ་དེ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གྱི། གཞན་དུ་ན་པོ་མོའི་དབང་པོ་འདྲ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་
ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་མཆོད་དུག་ལ་སྟེད་པ་གྲུ་ཏུ་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་དམིགས་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཡོད་པས་སྤྲོ་དང་ཕྱེའི་དབང་པོ་ཡོད་དོ། །པོ་མོའི་དབང་པོའི་རྒྱ་ནི་ཡུལ་ལ་
རིག་པའི་སྟོན་སྟེད་པ་གྲུ་ཏུ་སྟོད་པས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྟེད་པ་སྟོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་བྲལ་བས་དེ་^{༢༡} མེད་ལ་གང་
མ་བྲལ་དེ་དག་མ་སྤངས།)པའི་ཕྱིར་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལས་འདོད་
ཆགས་བྲལ་བ་དག་དེར་སྟེ་བས་དེ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་མེད་ཅིང་དེ་དག་མེད་པས་དེ་དག་གི་
(བརྟན་པ་དང་དམིགས་པའི་)འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྷ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གང་དག་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། ལམ་གྱི་
བདེན་པར་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཟག་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ལྷ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་
པ་རྣམས་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ། །དཔེས་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དག་བཅོམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྟོད་
ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ནི་ཟག་པའི་གཏེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཟག་པའི་ཏེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གཏིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་སྤང་པོ་
གསུམ་པ་མི་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བརྒྱད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་

ནི་དཔེས་སྟོན་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཏུ་འདོད་པར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་
ལས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བྱིར་བཏུས་ཤིང་(རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ་)རྩེད་ཞིབ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་འབྲེལ་རྣམ་གཅིད་ཡིན་པས་(འཆད་པ་ན་འདི་སྐད་དུ།)རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ལྟ་བུ། རྟོག་དང་དབྱེད་དང་བཅས་ཁོ་ན་ཞེས་གདོན་པར་བྱ་སྟེ། (རྟོག་བྱེད་དག་གིས་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་
ནི་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་པའི་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ།) ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་
ལ་དབྱེད་པ་ཅམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་(ཅམ་པོ་)ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་།
རྟོག་དབྱེད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་
པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་(དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་དབང་ཤེས་གསུམ་ནི་རྟོག་མེད་དབྱེད་ཅམ་མོ། ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
ཀྱང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་མོ་སེའི་སས་བསྐྱས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།)དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་
མེད་ཅིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (འདོད་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་གྲགས་སུ་དབྱེད་པ་པེས་པར་ལྡན་
ལ་བྱང་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དབྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།) རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་བྱིར་དང་(བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་)རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་
དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དབྱེད་སྤངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབྱེད་པ་ལ་
དབྱེད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དག་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་
པའི་བྱིར་རོ། །(དེའི་བྱིར་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཆོས་བཞི་ཡོད་དོ།) འོ་ན་ནི་དབྱེད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཅམ་
ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་དབྱེད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་དབྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་

འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཛད་ནས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་ལྷན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྡེ་པོ་དག་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས་སྤོན་པོ་ཤེས་གྱི་སྤོན་པོ་འོ་སྤྲུམ་དུ་མ་ཡིན་ནོ་། །“ཞེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བཤད་པ་དང་(རྟོག་མེད་གྱི་ལུས་རྒྱུ་གིས་ལས་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་།)འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྱུང་པའི་རྟོག་པ་འོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྱུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་རྟོག་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་ནང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྱུང་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཡིད་གྱིས་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མིང་ལ་མ་སྟོས་པར་དོན་བྱུང་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་(པ་མཉམ་གཞག་མིན།)པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྡེ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ནི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་ནི་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ། ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་ནི་དགྲ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། གང་དག་དམིགས་སུ་བཤད་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྦྱེའོ། །(དེ་ལ་བརྒྱད་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་དབང་པོ་ལའི་ཆོག་ས་པས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་སྦྱས་ནི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་མི་སྦྱེད་པས་སོ།) ཁམས་ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྡེ་དང་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དགྲུ་པོ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་ལྡེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཟིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དབང་པོའི་ཆོག་ས་པ་ན་ཡོད་པ་

དག་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཀྱང་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་འདི་སྐྱེད་དང་བ་སྐྱེད་མེན་མོ་དང་སོ་དང་བཤང་གཅི་དང་མཆི་ལ་མ་དང་སྐྱབས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཟིན་པའོ། །འདིར་ཟིན་པའི་དོན་ནི་དབང་པོ་ལ་ཕན་གཞོན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་སྟེ་བའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཀྱང་ཟིན་པ་ནི་ལུས་སྤྲུག་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

འདིར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ནི་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་འདྲ་དབང་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀྱན་ལས་བཏུས་དང་། ལྷུང་པོ་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་ལྟ་བུ་ཟིན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་ཅིང་།^{༡༩} བྱེ་བྲག་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལས་འདི་དག་གཉིས་སུ་མ་བསྟན་ཏམ་ཞེན། བསྟན་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་མ་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །མེད་པ་ནི་ཟིན་པ་འཕམ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་དོ། །ད་ལྟར་བཞི་རང་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཉིད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་ན་མ་ཟིན་པ་དགྲུ་དང་ཟིན་པ་ལྟ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བཞི་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རིགས་པར་མངོན་ནོ།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རིག་བྱའི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ་ས་ལ་སོགས་པ་ཞི་འབྱུང་བ་དང་། འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་དགྲུ་པོ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད་^{༢༠} ། ཅེས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་(སྟེ་གཟུགས་ཅན་མིན་)པོ།

འདིར་བཙུན་པ་སངས་རྒྱུ་ལྟ་སྟེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་དུ་བཙུ་འབྱུང་བ་ཅམ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་སྤྲུ

བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱང་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ལ་སོགས་པས་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་གྱང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། དག་སྟོང་(རེག་བྱ་ནི་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆོད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་དང་།)མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བ་གཞུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤེའི་གོང་བྱ་ལ་སྤྱི་བ་མཐུང་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།^{༡༩} ཞེས་(མིག་དང་ས་ཁམས་གཅིག་ཏུ།)གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་ཆོགས་པའི་དབང་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་སྟོང་མི་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་(ཁམས་དྲུག་ལས་མེད་པ་སྒྲུབ་དུ་བསྟན།)པའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདྲ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་^{༢༠}ཞེས་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༢༡} །ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཞུགས་ཅན་བཙུ་ནི་(རྟུལ་ཕྱན་འདུས་པའི་ཕྱིར་)གཅིག་ཏུ་རྟུལ་ཕྱན་བསགས་པའོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རེ་ལྟ་བུ་དང་། གཙད་པར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་གཞུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་བཙད་པའི་ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་མེད་(པས་དབང་པོ་གཉིས་སུ་བྱར་)པའི་ཕྱིར་རོ། (ཡོད་ན་དེས་གྱང་དེ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།) འོན་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མོ་བཙད་པ་འབྱུར་བ་ན་དེ་དག་གིས་རེག་བྱ་འཛིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཙད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་སོགས་པས་ནི་རེག་བྱ་མི་འཛིན་གྱི་དེ་དག་འབྱུར་བ་ན་འཛིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་སྤྱི་བ་སྒྲེས་པས་ཡིན་ནོ། །ཁྱིད་སྤུ་ལ་སོགས་པའི་མཐུག་མ་བཙད་པ་འགྲུལ་བའང་རྒྱུད་གིས་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་དང་སེམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙོད་པར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྟར་དང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ནི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་ལུས་མེད་པས་འདུས་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་བཙད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དག་གཅིད་བྱེད་དང་གཅིད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསེག་
པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུང་གིས་འཇལ་བར་བྱེད་པ་འདྲ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །སློག་པར་བྱེད་པ་མེ་དང་གཞལ་བར་
བྱ་བ་མར་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མི་མཐུན་པར་སྒྲུབ་ཤོ། །རི་ལྷར་སྒྲུ་ཞེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སློག་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་རེག་བྱ་དང་། གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་ཕྱི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའང་རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རེག་བྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་(འདུས་
པ་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

བཞི་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙེ་བ་རྒྱུད་ལས་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་ལྡེ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་
དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་རྒྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་མི་མཛོན་
པར་བྱས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
ལས་ལྷས་པ་མཐུ་ལྷན་དུ་སྒྲིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་འཇལ། ཡང་ན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མིང་
གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ལོ་མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟས་དང་། བསྐྱེད་པའི་དུལ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བྱ་
བ་དང་། གཉིད་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་དང་ལྡེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་
གྱི་དེ་ནི་མི་གཞོད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(ཏེ་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་)སྟོབ་དཔོན་
འཆད་དོ། །དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ། (དེ་
དབང་པོ།) ལ་ཕྱིར་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པས་ཀྱན་དུ་སྒྱུང་ངོ་། །(སྟེ་ཟས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པས་རྣམ་སྒྲིན་དབང་པོ་
ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པས་སོ།) གལ་ཏེ་ནང་གི་ལྷ་ལ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་བྱུང་བ་གཉིས་ཁོ་ནར་མི་
འཐད་ལ། མེད་ན་ཐ་མ་གསུམ། རྒྱ་ཅིག་མ་སྟེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༠}བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེན། དེ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་ལས་བྱི་མ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཡོད་པས་སྒྲིན་བྱི་མ་མེད་ལ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་
པ་མེད་པས་སྒྲིན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལོ། །(ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་གི་བའི་རོ་ལ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དམིགས་པར་
ཐལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྱིར་རྣམ་སྒྲིན་ཆད་ཀྱང་རྒྱས་བྱུང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ་རོ་ལ་བཞིན། རྒྱས་

བྱུང་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་དཔྱལ་བའི་ལུས་བཞིན་ནོ།)

སྒྲིའི་ཁམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གཟུགས་ཅན་(ནི་ཆད་ནས་མཚམས་མི་སྒྱུར་
ཞིང་།)འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲི་ནི་(ཆད་ནས་མཚམས་སྒྱུར་ཞིང་བཟོད་པར་)འདོད་པའི་དབང་
གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྒྲི་
གདངས་ཀྱི་མཚན། །གང་གིས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་བ་མཉན་པར་གྱིས། །ཆོག་རྒྱུ་བ་དང་ནི་ཀྱལ་བ་རྣམ་
སྒྲངས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་^{༡༠༩}(སྟོན་པས་གསུང་།)རྣམ་སྒྲིན་ལས་
སྒྲིས་པར་བཤད་པ་དང་།

ལུང་ཕན་ཆོགས་ལས། (ཆོད་པ་ལྟར་ལ།) སྟན་པ་བཟང་ལྟར་གྱི་ང་རོ་སྟན་པའང་སྟོན་སངས་རྒྱས་
འཁོར་བ་འཛིག་གི་མཚན་རྟེན་ལ་དྲིལ་བ་ལུས་པ་དང་ཁུ་བྱག་ཏུ་སྒྲིས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་སྒྲུང་ལ་སེམས་
དད་པས་སྐད་སྟན་པ་བྱུང་སྟེ་བསྐྱོར་བ་བྱས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བར་བཤད་^{༡༠༩}པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཉི་འགྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲི་བ་རྣམས་ནི་ལས་དེ་དག་ལས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་དག་འགྲུབ་ལ།
དེ་ལས་ནི་གསུང་ཆངས་པའི་སྒྲི་དབྱངས་ལྟར་སྟན་པ་འབྱུང་བས་བརྒྱད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་ལ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལས་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པའི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང་དང་། དེ་ལས་
རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གསུང་དབྱངས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་ལྟར་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།
གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་དེ་དག་ལས་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆད་ནས་མཚམས་མི་སྒྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། (དེ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་སྒྲིན་
དུ་མི་འགྱུར་ན་ཆོར་བ་ལའང་མཚུངས་ཏེ་ལས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཆོར་བ་སྒྲིས་པས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ་སྒྲི་འདོད་དགྲུང་འབྱུང་བས་
དང་ལུས་ཆོར་འགའ་ཞིག་མི་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བས་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུན་ལས་ལྟར་བ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ལོ།)།
དེའི་ཕྱིར་སྒྲི་ལ་(ལུས་རྒྱས་ན་སྐད་ཆེ་བས་)རྒྱས་བྱུང་དང་(རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡོད་པས།)རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་
ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་།
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་བྱུང་ནི་མེད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསགས་པར་
མི་གནས་པས་གཟུགས་ཅན་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་གཞན་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམ་
བཞིན་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་
ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་དང་། ཕྱི་རོལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བས་གནས་སོ།།

ལྟེ་པ་རྒྱས་ཡོད་པ་སོགས་པ་ལྟེ་བཤད་པ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟག་ཅིང་བརྟན་

པའི་རྩལ་སྤྱོད་པོར་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཚོས་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་པུ་འབྱུགས་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་
ལ་རྩལ་སྤྱོད་པ་ནི་རྟག་ཅིང་བརྟན་པར་གནས་པ་དང་། རོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ་གྲུབ་བ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ལྷག་
མ་རྣམས་ནི་(འདུས་བྱས་ཡིན་པས།)རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྩལ་སྤྱོད་པར་གྲུབ་པོ། །ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་
ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐད་
ཅིག་མ་(ཡང་ཡོད་)སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། སྤྱུག་བསྐལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་
པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ཚོས་མཚོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་སྤྱི་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་(དེ་ཡང་འདི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
ཡིན་ལ། སྤྱུག་བསྐལ་ལ་ཚོས་བཟོད་བྱ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལན་ཆད་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ།) འདི་དག་གིས་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྟོན་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱུད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིར་
བཏང་བ་ལ་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། (ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི།) ཡིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྟོན་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་ནི་
བྱུང་བ་གསུམ་ག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། (ཟག་མེད་དང་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།)

འོན་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཀྱང་
གསར་དུ་ཐོབ་བམ་ཞེན། ལུ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དག་སོ་སོ་
དང་ཞེས་པས་ལུ་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ལུ་དང་པོ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་ལྷན་པ་
ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པར་སྦྱིས་པ་རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་འཐོབ་པ་(ལ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་བྱིར་མི་འབྱུང་གི་དུས་མཉམ་པས།)དང་། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ཡན་ཆད་དུ་སྦྱིས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན། (གྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་
དེས་ན།) ལྷར་དུ་ཐོབ་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་(གཟུགས་མེད་)ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་
ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་ནི་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། (དེ་ཡང་མིག་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་ནི་
བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་དུ་སྦྱིས་པ་མིག་ཤེས་མཛོད་དུ་མི་བྱེད་པ་ནོ། མིག་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་
ཉམས་པ་དང་སྟེ། མིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྷར་བྱིར་མི་འབྱུང་བ་མིག་ཤེས་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་ནོ། གཉིས་ཀ་དང་
ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་པ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱིས་པ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆོས་སྟེ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་གཞན་གྱིས་པའི་མིག་ཀྱང་སྤྲིད་དོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱིས་པ་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་

དག་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཞུགས་དག་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་མུ་བཞི་སོགས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིག་དང་ཡིན་ལ་གཞུགས་དང་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་གྱིས་མིག་དབང་ཐོབ་པ་ནས་། གཞུགས་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། གཞུགས་མེད་ནས་འོག་མར་སྒྲེ་བའང་བར་སྤྱད་དབང་པོ་ཆང་བར་འབྱུང་བས་སོ། །མུ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཞུགས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན་ཆོག་སྤར་མ་དང་སྒྲོར་ཏེ་མིག་དང་ལྷན་པ་དེ་གཞུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། །གཞུགས་དང་ཡིན་ལ་མིག་དང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དམུས་ལོང་དང་མིག་མ་ཐོབ་པ་ལྷན་ལྷན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་པའོ། །མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་གཞུགས་ཀྱང་ཐོབ་པས་ཞེན། སོ་སོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནས་། གཉིས་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པ་ནས་། གསུམ་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་པ་ཆང་ས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེས་པ་ནས་། བཞི་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེ་བས་ཏེ་འདི་ལ་སྤར་ནས་ལྷན་པས་སོ། །མིག་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཞུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནམ་ཞེན་ལྷན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། གཞུགས་དང་ལྷན་པས་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནས་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤར་རོ། །) མིག་ཤེས་མི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཐོབ་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་པའི་མུ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཞུགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། (རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་སྤར་ནས་མི་ལྷན་ནོ།) བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་བར་སྤྱད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བའི་ཆོན་སྟེ། དང་པོ་ནི་གཞུགས་ཁམས་པ་དག་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པས་མིག་སྤར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བར་སྤྱད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་ནམ་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་(གསར་དུ་ཐོབ་ཀྱང་ལྷོག་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ནི་སྤར་མེད་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ནི་བར་མ་ཆད་པས་ཐོས་ཟིན་པ་བཞིན་དུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༥}

མུ་གསུམ་པ་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཕྱོང་བ་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེ་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པས་བར་སྤྱད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་བར་སྤྱད་པ་ནི་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་གནས་སྐབས་དང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་བཞི་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་(སྟེ་གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྒྲེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་མིག་ལྷན་ཅིག་ཅར་ཤི་བ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲེས་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །)གཞན་ཡང་ཡང་གི་སྒྲིས་འགྲེལ་པ་ལས་ལྷན་པའི་མུ་བཞི་དང་མིག་དང་གཞུགས་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཞུགས་ཀྱིས་འཕྱོང་བ་དང་ལྷན་པ་

གཟུང་བར་འཆད་དོ།^{༡༠༥} །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ནང་གི་ཡིན་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་(དུག་དང་
ནམ་ཤེས་དུག་དང་།)བཅུ་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་བསྟུས་པ་སྒྲི་དང་དྲི་དང་རོ་དང་
རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་དུག་མ་གཏོགས་པའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་
པར་གྲུབ་པོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དག་ནང་ཡིན་ལ། མཚུངས་
པར་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་པའི་ཆེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་ཕྱི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་པར་
རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕྱིའི་སྒྲི་མཆེད་དུག་ཅེས་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པར་
མངོན་ནོ། །འདིར་ནང་དང་ཕྱི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་མ་བསྟུས་པ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་
ཀྱི་བདག་ལ་ནང་དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཕྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱན་བཏགས་པ་ལྟར་ནི་མི་ཡིན་ནོ།།

འོན་ལུང་སེལ་བུ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ལྟ་སྟེ་ཞེས་མགོན་དུ་
འགྱུར། །མཁས་པས་བདག་ཉིད་གིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༡༠༦} །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲི་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུང་བར་
དཀའ་ཞིང་མྱར་བར་འཇུག །གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཇུག་བྱེད། །སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་
དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན།^{༡༠༧} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ཁམས་བཙུང་བའི་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཅིག་ཏུ་རྟེན་པ་དང་
བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་སྟེ། (ཡུལ་གང་ཞིག་གིས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་ངེས་ལ་དེ་ལ་གིས་པ་དེ་སྟེས་པའམ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་
དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ན་ཡིད་གིས་མ་སྟེས་པའམ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལམ་ཆོས་དེ་ནི་གང་མེད་པས་འདི་ལྟར།) འཕགས་
པའམ་སོ་སོའི་སྒྲི་བོ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྒྲི་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་རང་
གི་གཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། རང་རིག་འདོད་ན་ནི་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྒྲི་བའི་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡིད་གིས་ཀྱི་དམིགས་པར་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ནོ།། (འོན་ཁམས་བཙུང་བོ་ཐམས་ཅད་རྟེན་
བཅས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ཁོ་ནས་རྟེན་བཅས་སུ་མི་འཛོག་གི་སྟེ། ལྷག་མ་
རྣམས་ལ་ནི་རང་རང་བྱེད་པ་གཞན་ཡོད་པས་དེ་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་སོ།།) ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་དེ་དང་
མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། མིག་གང་གིས་གཟུགས་བརྟུས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་

ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། (ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་བྱེད་པས་སོ།) དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགགས་པ་དང་། འགག་བ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་ཟེར་ལ། ལུབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་(འདོད་པ་དང་དང་པོ་ལྟ་བུ།)རྣམ་གཤམ་དང་ལྡན་པ་དང་(གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི།)མི་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལུས་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྟ་ལའང་(མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་སོགས།)སྐྱུར་བར་བྱའོ། (དེ་ལ་མིག་སོགས་བཞིའི་རྩལ་ནི་རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་སམ་དེ་མཚུངས་དང་རེས་འགའ་ཕྱོགས་རེའོ། །ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་དེ་ཞིག་པར་ཐལ་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་གྲུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་གྲུང་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལས་ཀྱིས་གཟུང་བས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།) སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས། (ཡིན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛོན་པས་)དང་། མི་སྐྱེ་བ་(དེ་མི་མཛོན་པ།)ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་གཤམ་སྐྱེ་བ་དག་རང་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་བྱ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་དུག་ནི་སྐྱེས་བྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མི་སྤྲིད་པས་གཅིག་གིས་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བཅས་དང་། གཅིག་གི་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་གཅིག་གི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཀྱན་གྱི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཏེ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྟེན་བཅས་མིན་ནོ་ཞེ་ན་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའོ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་པོ་དང་གཤམ་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་ཡུལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ་དེས་ན་འདི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་མོང་བ་མིན་པས་དེའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱད་གཅིག་གི་བཞག་གོ།) གཟུགས་ནས་རིག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྟ་ནི་རྒྱ་བ་དང་ཕྱོག་དང་གྲུད་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞན་མང་པོའང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་སྤྲིད་པས་དེ་དག་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། (དེ་ཡང་ཡུལ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་གཤམ་པ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱད་དུ་མའི་དབང་གིས་འཛོག་གོ།) གལ་ཏེ་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་མ་ཕྱད་པར་འཛོན་པས་དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་བྱི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱད་ནས་འཛོན་པས་གང་དག་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱི་དབང་པོས་འཛོན་པ་དེ་དག་མཚོད་སྐྱིན་གྱི་དབང་པོས་མི་འཛོན་པས་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱི་སྤྲི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་སྤྲི་རྣམ་གཤམ་སོགས་སྐྱེད་ལ། འོ་ན་ཏེ་མཚོད་སྐྱིན་གྱི་སྤྲི་དབང་པོ་

ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་སྤེལ་ཆུང་གིས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྤེལ་ཆུང་གིས་
 སོགས་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤེལ་ནང་ན་གནས་པའི་སྤེལ་ཆུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤེལ་ཆུང་
 གིས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་སྐྱེད་པ་སྤེལ་པས་གང་གི་སྤེལ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་པ་དེ་ཁོ་ནའི་སྤེལ་ཆུང་
 གིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་
 པས་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་གིས་བཞག་ལ། གཞུགས་སོགས་ལྟ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་
 གིས་རྒྱུ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། (འོན་ཆོས་ཀྱང་གང་འཛིན་པའི་རྟེན་བཅས་དང་མི་འཛིན་པའི་དེ་མཚུངས་
 ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ལྟ་ནི་དེ་ལྟ་ཁོན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་འགག་པ་ཡོད་ལ། ཆོས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་གཤིན་སྐྱོད་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་མི་མཚུངས་སོ།།)

འདིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་
 བྱག་དུ་སྤྱོད་པས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གོང་མ་བ་དག་
 བྱེ་དེ་མི་འདོད་པས་ཀྱན་ལས་བདུས་དང་། སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་
 གི་ཁམས་གཞུགས་ཅན་ལྟ་བུ་པོ་ཉིད་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་སུ་བཤད་ལ།^{༡༠༩} ཁམས་གཞན་དག་ལ་ནི་
 དེ་གཉིས་མ་བཤད་མོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བརྒྱུད་
 བྱེ་རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞུགས་སོགས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཁམས་ལྟ་བུ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་
 ཀར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་རྟེན་
 པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུ་ཡིན་པས་
 འདི་དག་གི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་
 རྒྱུད་ལ་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རྒྱུ་པར་གཤེས་པ་ལས་བྱེད་པ་
 གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ནི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་
 དོ་^{༡༡༠}ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས། མིག་གི་
 ཁམས་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། (དེས་ཀྱན་ནས་མ་བསྐྱུངས་པས།) དེ་དང་
 འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་ལྟར་གཞུགས་ཅན་བཅུ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པའི་ལྟ་བུ་ཡང་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། (ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཤིང་།) རྒྱུ་མཚན་ནི་སྤང་
 མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་སྒྲོམ་

སྤང་དང་། མཐོང་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་(དང་ཐེ་ཆོས་)ལ་སོགས་པ་
འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། དེ་དག་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། ཟག་
བཅས་ལྷག་མ་ནམས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་དང་། (ཉིས་པ་མེད་པས།) ཟག་མེད་ནམས་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའོ།།

འདིར་གནས་མའི་བུའི་སྤེལ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་རན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཏེ། (འཕགས་ལམ་དང་འགལ་བས།) མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་རན་སོང་གི་འགོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་
དགག་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། (ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན།) གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། (དགོ་བ་ཡིན་ན།) དགོ་ཅ་ཆད་པ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགོ་བའང་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །རན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་
གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་འོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་དེའི་རྗེས་འབྲང་དང་
ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་གཟུགས་དང་དབང་གེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ།) དེ་ལ་
རན་སོང་བའི་ལུས་ངག་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་མི་དགོ་པའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་རན་སོང་བའི་ལུས་ངག་
གཉིས་གའང་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཤམ་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་ལ་ཡིད་
ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་(འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བས།)ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ལོ་ཆོས་གེས་
པའི་བཟོད་པའི་ཆོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། །དེའི་ཆོ་སོ་མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་
བརྗོད་དེ། (འདོད་ན་སོ་སྐྱེས་གང་ཞེན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་པས་
གསལ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སོ་སྐྱེས་ནི་ས་དགུ་པ་སྟེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སོ་སོའི་ཉོན་མོངས་ས་དགུ་པའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ན་དེ་ཡང་སྤང་སྟེ།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་རྒྱལ་ནི་དེར་འདོད་དོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་སོ་སྐྱེར་འགྱུར་རོ་
ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། དུམ་ལ་ཆོས་གེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཐོབ་པ་གཙོད་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་དང་ས་འཕོས་
ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྤངས་¹⁹⁰བར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཉིན་པོ་སྐྱེས་ན་ཡིན་ནོ།) འོ་ན་མཐོང་ལམ་
སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་འགག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་མིག་གི་

ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་དང་། སློབ་པའི་ལྟ་བུ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བུ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། འདི་ལ་དང་པོ་ལྟ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། གྲུག་པ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ལ་ལྟ་བུ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་(ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་མ་རིག་པའི་སྒྲིན་གྱིས་གཡོགས་པས་དང་། བདེན་བཞེསླིའི་ཚུལ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པས་ལོག་ལྟ་སྒྲིན་མེད་པས་དང་། མཐོང་སྒྲུང་གི་སྒྲིན་མེད་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་སྒྲིན་ཡོད་པས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པས་སོ།)སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲིན་མེད་པའི་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་པ་བཞེན་དུ་མི་གསལ་བ་དང་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་སྒྱེས་པའི་སློ་སྟེ་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ནི་རིམ་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་(མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་)མ་ཡིན་ཏེ། (ལྟ་བུ་)དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་མིག་གྲང་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་པ་ཞེས་བྱའི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། (ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ།) མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་འཕམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་(སྒྲིབ་པ་ལ་)རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་གི་དེ་དང་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་གྲང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་བས་དེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་བསྒྲིབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། (སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་)སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རྒྱ་མ་ཚང་བས་རྣམ་ཤེས་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཚང་ན་(མཆིང་བྱ་དང་)རྒྱ་དང་ཤེལ་དང་ལྷང་ཆེར་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་ལ་འང་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོད་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའོ།) འོ་ན་མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྱིའུ་དག་འབོད་དོ་

ཞེས་བཅོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཤམ་ཏེ་མིག་(གིས་གཞུགས་མཐོང་ན་རེ་རེས་མིག་གིས་རེ་རེ་སྒྲིད་པའི་རྒྱལ།)གཅིག་གིས་མཐོང་ངམ་(འོན་ཏེ།)
གཉིས་ཀས་(མིག་གིས་གཅིག་སྒྲིད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་)མཐོང་ཞེན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་རྣམ་གྲུབ་(རྣམ་)གཅིག་
སྒྲིད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཞུགས་མཐོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་བལྟས་ན་མི་གསལ་བ་ལ་མིག་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་ནས་
བལྟས་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་(དང་གཅིག་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་སྒྲིབ་ཏུ་མེད་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་)རོ། རྟེན་
རྣམ་པར་ཆད་པས་རྣམ་གྲུབ་ཆད་པར་གསལ་(དེ་འདོད་ན་རྣམ་གྲུབ་རྣམ་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པའི་རྣམ་མཚུངས་ཉམས་པར་
གསལ།)བའང་མེད་དེ། རྣམ་གྲུབ་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་(དང་བརྒྱ་ཅིན་ལྟ་བུའི་
མིག་སྟོང་གིས་ཀྱང་མིག་གིས་གཅིག་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་)རོ། ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་མཐོང་བར་སྟོན་
པའོ། གཤམ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་སྤང་ནས་འཛིན་ན་(དེ་རིང་མི་འཐད་ལ།)འོན་ཏེ་(སྤང་པ།)མ་ཡིན་(ན་
ཐོགས་པ་མི་འཐད་དོ།)ཞེན། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བའི་ཁམས་གསུམ་ནི་ཡུལ་དང་མ་སྤང་པར་འཛིན་ཏེ།
(གཤམ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།) རྒྱུ་རིང་པོའི་གཞུགས་སྒྲུ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡིད་གྱིས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་དང་ཐག་རིང་པོ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། (ཡིད་ནི་གཞུགས་ཅན་མིན་པས་ཡུལ་དང་མི་སྤང་ལ་མིག་ཀྱང་མ་སྤང་པ་འཛིན་ཏེ་སྤང་ནས་འཛིན་ན་མིག་
ལ་བྱུགས་པའི་མིག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའང་མཐོང་བར་གསལ་བ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་གཞུགས་ཀྱང་སྤང་ནས་ཡུལ་རིང་པོས་མཐོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། མིག་དེ་འགྲོ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིག རྒྱུ་རིང་ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་འགྱུར་ཞེས་སོ། གཅིག་རྣ་བའི་ནང་གི་སྒྲུ་ཐོས་པས་རྣ་བ་སྤང་
མ་སྤང་གཉིས་ཀའོ་ཟེར་མོད་ཀྱི། འདི་ལྟར་གསུངས་ལ་སོགས་པ་ན་གྲགས་པའི་སྒྲུ་འདིར་འོང་ན་རྒྱུན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། གཤམ་
པ་དེར་སོང་ན་ལུས་དང་བྲལ་བར་གསལ་པས་སྤང་པར་མངོན་ཞོ། གཤམ་ཡང་ཡུལ་དང་སྤང་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏོན་པ་
རྣམས་ལ་ལྟའི་མིག་རྣ་བའི་མངོན་གསུམ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་པས་མངོན་གསུམ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་
ནོ་མ་སྤང་ན་ཐག་རིང་བ་དང་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཛིན་ཞེན། དེ་ནི་སྤང་པ་ཡང་མཚུངས་ཏེ་མིག་སྒྲུབ་
དང་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིབ་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྟར་མི་འཛིན། འོན་ཀྱང་རུང་ཡུལ་གཞན་མི་འཛིན་པ་ནི་ལྟས་པའི་བྱེད་པར་ཏེ་ཁབ་
ལེན་གྱིས་ལྷགས་འདྲན་པ་བཞིན་ཞོ།) ལྟ་དང་ཕྱེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་མ་སྤང་པ་ལས་གཞན་ཏུ་ཡུལ་དང་
སྤང་ནས་འཛིན་ཏེ། (རྟེན་རྒྱུ་རིང་ན་གནས་པའི་དྲི་ཡང་)དབྱེགས་མ་རྒྱབས་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤང་པ་ཞེས་བྱ་བའང་(དབང་པོ་དང་
ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་)འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བར་(ན་རྒྱལ་སྤྱོད་གཞན་)མེད་པར་གནས་པ་ལ་བཅོད་
གྱི་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ཡང་བར་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་གཞན་མེད་ཅིང་གཉིས་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་ནི་སྤང་པའི་དོན་ཞོ།) རྟོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་རེག་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་འདྲེས་(པས་རགས་པ་རྩོམ་མི་ལྟས་པར་འགྱུར།) རྟོགས་རེས་རེག་

ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩལ་ཕྱན་ནི་མི་རེག་ལ་བསགས་པར་གནས་པ་རེག་གྲང་དེ་ནི་
ཆ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ།།

ཡང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་ཕྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་དབང་པོའི་རྩལ་ཕྱར་བར་དང་ཡུལ་
གྱི་རྩལ་ཕྱར་བར་རྣམས་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་འདོད་དེ། གང་ཕྱད་པ་དེ་འཛིན་ཅིང་མ་ཕྱད་པ་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཚད་མི་དབྱེད་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་གྱིས་ནི་མ་རེས་ཏེ།
རེས་འགའ་དབང་པོ་བས་ཆེ་བ་དང་། རེས་འགའ་ཚུང་བ་དང་། རེས་འགའ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(བསགས་པ་ལ་དམིགས་པས་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་མེད་དོ།།) ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་གྱི་རྟེན་ནི་འདས་པ་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བོ་རྣམས་གྱི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་པ་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་ད་ལྟར་བའང་ཡིན་ནོ། །འང་གི་སྒྲིས་ནི་ཡིད་འདས་པའང་ཡིན་ནོཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་
དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུ་བཞི་སྟེ་ཞེས་³⁹⁾ འབྱུང་བས་
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་རྣམ་ཤེས་ལྟའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་པས་ལྟ་དང་པོ་དང་།
ཚོས་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་བྱུང་འདས་མ་ཐག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྒྲིས་པ་རྣམས། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་
དེ་མ་ཐག་ཅེས་འབྱུང་བས་ལྟ་གཉིས་པ་དང་། (ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་རྟེན་དབང་པོ་ལྟ་ཏེ་རེས་པས།) འདས་མ་ཐག་
པའི་ཡིད་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ལྟ་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་ཚོས་གྱི་ཁམས་མཚུངས་
ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་བཞི་པའོ།།

ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་ལྟ་མ་རྟེན་དང་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱིས་དངོས་
པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ལྟ་གསུམ་པ་དང་། ལྟ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་ལྟར་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། ལྟ་དང་
པོ་ནི་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་གྱི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་མིག་གིས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་གྲང་སྟེ་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་བརྟེན་གྱི་གཟུགས་
གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་མི་བརྟེན་ཅེ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱུར་པས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་འབྱུར་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཏེ། བན་གཞོད་ཀྱིས་བདེ་སྟུག་དང་མཚུངས་ལྟ་དུ་སྒྲི་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །རྩུར་ཤོག་བྱ་རྟོད་བརྟེན་པར་གྱིས།⁴⁰⁾ །ཞེས་འབྱུང་བ་

ལྟར་བྱ་ཆོད་ཀྱི་མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་ཡང་དཔག་ཆད་དུ་མས་བར་དུ་
 ཆོད་པ་ལའང་མིག་གེས་སྒྲེ་ཞིང་། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའང་དེ་དང་འདྲ་བས་དབང་པོ་གསལ་བ་དང་མི་
 གསལ་བས་རྣམ་གེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྒྲེ་བའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་འགྱུར་པས་ནི་
 རྣམ་གེས་དེ་དག་འགྱུར་བར་མ་དེས་པའི་བྱིར་རོ།། (ཡུལ་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་གི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་
 བུལ་ལམ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བུལ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་གསལ་ན་ཡུལ་མི་གསལ་ཡང་བྱ་ཆོད་ལྟར་གསལ་བ་གསལ་བར་སྒྲེ་
 བའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་མི་གསལ་ན་ཡུལ་གསལ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།) དེ་ལྟ་བུས་ན་མིག་གི་རྣམ་གེས་ལ་
 སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་བྱིར་མིག་གི་རྣམ་གེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་
 དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་དང་དབང་པོ་དེ་དག་རྒྱ་དྲ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་གེས་སྒྲེད་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་མིག་གི་རྣམ་གེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་སྟེན་དབང་པོ་
 དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ནི་རྣམ་པར་གཤམ་ཏེ་རྟེན་སྒྲེད་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡིད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཤིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་གིས་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། (གཟུགས་ནི་གསལ་བ་ཐུན་མོང་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མིག་གེས་དང་ཡིད་གེས་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་མིག་ནི་མིག་གེས་ལ་ཁོར་བཅས་ཁོར་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ནི་གང་ཟག་ཐུན་མོང་པའི་གེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ཏེ་གང་ཟག་དུ་མའི་མིག་གེས་དང་ཡིད་གེས་སྒྲེད་པས་སོ་མིག་གིས་རྒྱ་དྲ་གཅིག་ཁོར་ཡིན་གེས་སྒྲེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས།)

དེ་ནི་དེ་ཀྱི་བྱིར་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་བྱིར་། །དེའི་ཐ་སྟོད་
 དབང་པོས་བྱས།^{29,30} །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ལུས་གང་ལ་གནས་ཏེ་མིག་(ཡིད་དང་བ་)གི་གཟུགས་
 ལ་ལྟ་བ་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲེ་ལ་སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་ལུས་དང་མིག་ལ་སོགས་
 པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་གཤིས་རྣམས་ས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་པའང་
 ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་ལུས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ། (དེ་ལ་འདོད་པར་སྒྲེས་པ་རང་གི་ས་པའི་མིག་
 གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པའོ། །འདོད་པ་བས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
 པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིག་ས་ཐ་དད་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་སུ་སྒྱུར་རོ། །བཞིག་ས་གཅིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་
 ན་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ན་རང་གི་ས་པའི་དབང་གེས་མེད་པས་སོ། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡང་ན་གེས་པ་ཁོ་ནས་ཡུལ་མཐོང་བ་ལ་
 སོགས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དབང་གེས་མཛོད་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡུལ་མི་མཐོང་བ་སོགས་སུ་ཐལ་ལོ།) ལུས་ནི་འདིར་
 རྟེན་ཁོག་པ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲེ་ཤིག་བྱ་
 གསུམ་ནི་(ས་ལྟ་པ་སྟེ།)འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་ན་ཡོད་དོ། །མིག་སྒྲེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཤིས་གསུམ་ནི་
 འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །དྲི་རོ་དང་སྒྲེ་མེད་རྣམ་གཤིས་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་

ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་མིག་མཆོག་ཡོད་པས་
 འོག་མའི་མིག་གིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་ས་པའི་མིག་གས་གོང་མའི་ས་པའི་མིག་གི་
 རྟེན་ཡིན་ནོ། །འོག་མའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་གཟུགས་ནི་ཕྱ་བས་
 དེས་དེ་མཐོང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ས་པ་དང་འོག་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ནི་མིག་གི་
 ཡུལ་ཡིན་ནོ། །(དེས་ན་འདོད་པའི་མིག་ས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།) ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའང་ས་འོག་མའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་མཆོག་ནི་འོག་མའི་མིག་དམན་པ་ལ་མི་
 རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་རྟེན་ན་དབང་ཤེས་དེས་རང་གི་ས་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྟེན་མིག་དེས་ཡུལ་གོང་མ་མི་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་བ་ཡོད་དེ་དབང་ཤེས་ནི་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དང་ཡུལ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ།)
 འོག་མའི་(བསམ་གཏན་དང་པོ།)རྣམ་ཤེས་དང་རང་གི་ས་པ་ནི་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འོག་མའི་རྣམ་ཤེས་
 རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་
 རྣམ་ཤེས་གྱུ་ཚལ་པ་ཡོད་པས་(དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ།)དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་
 གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་སྟོ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྟོན་དུ་བསྟན་ཏེ། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་ལ་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གང་གི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་མཐོང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་(ཙམ་པོ་)དེའི་(ས་)གཟུགས་ནི་ས་ཐམས་
 ཅད་དུ་མཐོང་སྟེ། རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཅི་
 རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ས་པའི་
 གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་པའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྟེན་དོ། །(དེ་ཡང་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བཞི་པའི་མིག་ལ་རྟེན་ན་ལྟ་བུ་ཀྱི་གཟུགས་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མཆོག་དམན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། རྟེན་གོང་མའི་དབང་པོ་མཆོག་ཡིན་པས་མི་ངན་རྒྱལ་
 པོ་མཆོག་ལ་རྟེན་ནས་བྱ་བ་བཟང་པོ་རྒྱུ་བ་པ་བཞིན་ནོ།) རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་མ་ཟད་
 རྟེན་ལུས་ཀྱི་འང་(ཡུལ་)གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ཞིང་རྟེན་བྱེད་(རྟེན་)དེ།
 འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ས་པ་དང་། (གོང་མའི་མིག་སྟེན་ནས་དང་པོའི་མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་ན་)གོང་མའི་ས་པ་(འི་གཟུགས་)མཐོང་ངོ་། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་རང་
 ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལུས་ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་

མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་(གོང་ན་གཟུགས་མེད་པས་སོ།)ངོ་། (ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ནི་འདོད་པའི་
ལུས་ལ་བསམ་མོ།) རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ལ་ནི་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་
སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ལ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་
པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བའང་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
གསུངས་སོ་ཞེས་རིགས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རི་ལྟར་མིག་ལ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་བའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། རྣ་བའི་
གོང་མའི་སྒྲིམ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྒྲི། ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། ཞེས་རྒྱ་ཆེར་
སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྣ་དང་ཕྱེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་གི་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་ཀྱི་ལུས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་འཛིན་པས་ཆོད་པ་དང་རིང་བའི་དོན་
ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་སྦྱར་བཏང་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བསམ་ལ་བ་ནི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རིག་བྱ་ནི་རང་
གི་ས་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དག་རིག་བྱ་
འཛིན་ན་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དག་རིག་
བྱ་འཛིན་ན་རང་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ནི་ས་
མ་དེས་ཏེ། རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་དང་རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ས་
ལྟ་ཆར་ཀྱི་ལུས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ་དེ་ལ་བཞི་ཀ་ས་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ལུས་ལ་འདོད་པའི་ཡིད་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པའོ། །འདོད་པའི་
སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་ཡིད་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ངོ་གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡིད་ནི་ས་གོང་མ་དང་
རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་ནི་འོག་ས་པ་སྟེ་འོག་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་ན་བསྐྱོག་པའོ། །ཆོས་ནི་རང་ས་དང་ས་ཐམས་ཅད་པ་དང་སས་མ་བསྐྱས་པའང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དག་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། སྦྱོང་ཡུལ་
ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན།^{༡༨} ཞེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པས་སོ།) འདི་ནི་གནས་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་
པར་(ཡང་)འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་
ལས་(རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཤེས་ཤིང་ཆོས་དང་མིག་སོགས་གསལ་བའི་ཕྱིར་)རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་

ཚེས་མངོན་པའི་མཛོད་གྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནས་
དང་པོའི་བཤད་པའོ།།

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

༥ ད་ནི་གནས་གཉིས་པ་འཆད་པ་ན་འདས་མ་ཐག་པར། ཚས་ཀྱི་ཕྱིད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གི་ར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དབང་པོའི་གྲངས་དག་ནི་དུ། དོན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་གྲངས་ནི་མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྲམ་ཟེ་དབང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་དུག་པའི་སྒྲི་དང་དབང་པོ་ཞེས་སྒྲུར་ཏེ་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟེ་དང་ལྟུང་དང་ཡིད་དང་མོ་དང་པོ་དང་སྒྲིག་དང་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་བཅུ་དང་སྒྲིམས་དང་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀྱུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀྱུན་ཤེས་པ་དང་ཀྱུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའོ། །བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ། འདི་ཙམ་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པ་ལ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དབང་པོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་དུག་ལས་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་གང་ལ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་ལྟས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྟས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བ་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྱེད་པ་དང་། གཟུགས་བརྟན་སོ། །སྒྲི་སྒྲན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་ཏོ། །དེ་ལ་ལྟས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་མིག་དང་རྣ་བས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་མཐོང་བ་དང་ཐོས་ནས་ཡང་བ་ལས་ལྟས་སྐྱེད་བའི་བྱིར་དང་། སྒྲ་ལྟས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་འོངས་སྐྱེད་པས་ལྟས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཐོ་མོ་དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་ཐོ་མོ་ཐོ་མོ་ཞེས་ཐོ་དང་མོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ལས་བྱེད་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཐོའི་དབང་པོས་ནི་མོ་ལས་ཀྱང་བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་པ་མོའི་དབང་པོས་ནི་ཐོ་ལས་བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །

གཞན་དག་ནི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལའང་དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་སྒྲིམ་མིན་དང་

མཚམས་མེད་དང་། དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དང་། རྣོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཕྱོག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་རུ་གི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློག་གི་དབང་པོས་ནི་རིས་མཐུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་དགེ་བར་གནས་ན་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་དགེ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་རོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་དེ།

རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྟུས་པའི་སྣོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་དང་པོའི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་སེམས་ཀྱིས་བྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དྲངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི། །དབང་གི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱན་འགོ།⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་སྟེ། ལུས་མཛེས་པར་ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་བྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་སྦྱང་བ་དང་ཐ་སྟོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའདྲ་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་གཤམ་གྱིས་བྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་པོ་ཆོངས་པ་བྲིད་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཆོངས་པ་བྲིད་པའི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་དང་བསྟུན་པ་དང་པོའི་མིང་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྲིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཀྱན་གཤམ་བྲིད་སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་བུར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་དང་། སྟུག་བསྟུན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་རིམ་བུར་ཆགས་སྤང་སྟོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་དད་སོགས་ལྟ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་དང་། མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱུད་པོ་རྣམ་བྱང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་མདོ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་བསྟུས་པའི་སྣོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟུག་བསྟུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིག་གིས་རྣམ་པར་གཤམ་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རྟེན་ཏེ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་སྦྱོར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་དུ་ག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་དུ་ག་དང་བཏང་སྟོམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དུ་ག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྟེས་བུ་ལ་ལ་ནི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་

བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་བོ་དུག་གོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པར་ནི་བྱེད་མོད་ཀྱི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དབང་བོར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

མོའི་དབང་བོ་ནི་རྩ་མ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་རྩ་བ་དང་བསམ་པ་ཞན་པ་དང་ཕོ་ལ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཕོའི་དབང་བོ་ནི་རྩ་མ་ཆུང་བ་དང་དབྱིབས་འཛར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་རྩ་གསང་མཐོ་བ་དང་བསམ་པ་དུག་པ་དང་མོ་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་བོར་གཞག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབང་བོའི་ཆ་ཤས་ལས་མོའི་དབང་བོ་དང་ཕོའི་དབང་བོ་དག་ཏུ་གཞག་གི་རྣམས་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་པ་ནི་མེད་དོ།། (རིག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེད་པའི་བདག་ཆེན་གཟུགས་དང་བ་ཡིན་^{༡༠}པའི་ཕྱིར་རོ།) སྟོག་གི་དབང་བོ་ནི་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་བོ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ས་ག་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞོན་ཅིང་ཉམས་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དད་པའི་སྒོ་གཏན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབྱང་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། དུན་པའི་སྒོ་བསྐྱངས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༢}ཞེས་འབྱུང་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་དབང་བོར་འདོད་དོ། །ལྷ་རན་འདས་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གོང་ནས་གོང་དང་ལྷང་འདས་འཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་གི་གོང་མ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་། གོང་མ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་ལྷང་འདས་

འཕྲོ་བ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་གྱིས་ལྟོ་ལུ་པའི་དབང་པོར་གཞག་གོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་
མིག་ལ་སོགས་པ་ནས་དད་སོགས་ཀྱི་བར་རྣམས་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་
འཆད་དོ།^{༡༣} །སོགས་པའི་སྒྲིམ་ནི་མི་གཉིས་པ་ཀུན་གྱིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བ་དང་།
ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་ནི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བ་དང་། ཀུན་གྱིས་ལྟོ་ལུ་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་
བདེ་བ་དག་སོ་སོར་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟུན་པའོ།།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཡིན་ན་མ་
རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དང་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པ་
དང་རྒྱུ་པ་དང་འདྲམས་རྣམས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་བ་དང་ཟས་^{༡༤} ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་གཤམ་^{༡༥} གཅི་
འབྱེན་པ་དང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་འབྱུར་རོ་ཞེས། ལྷ་བྱེད་པ་
ཙམ་གྱིས་ནི་དབང་པོར་མི་འཛོག་གི་འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ལ་ལྟོ་ལུ་པ་མདོ་ལས་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སུ་
བཤད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་ངོ་བོ་འཕམ། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཙན་གྱི་རྩལ་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་རྣམ་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་པ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་དང་། སེམས་ཙན་དེའི་བྱེད་བྱ་ཏུ་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པོ་མའི་དབང་
པོ་དང་། སེམས་ཙན་དེ་དག་རིས་མཐུན་པར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོག་གི་དབང་པོ་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དག་པོ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡིན་ཞོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་འཕམ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ། །དད་སོགས་ལྟོ་
ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཡིན་ཞོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་
བར་བྱེད་པ་འཕམ། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་
གི་གཞི་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་གྲངས་ཇི་སྟེད་པ་དང་རྩལ་སུ་མཐུན་པར་དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་བསྟན་ཏོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞོ།།

ཡང་ན་སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པར་འདོད་དེ།
འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དུག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙན་གྱི་རྩལ་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་
དོའི་སྒྲེ་མཆོད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་སྤྱད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བར་སྒྲེ་བ་ནི་པོ་མའི་
དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་ཏེ་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་

སྐད་བརྗོད་དོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལའོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་ལའོར་བར་འཇུག་པ་ལ་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལའོར་བ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་འདར་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ཉེར་སྟོང་ནི་སྟེ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྟོག་པའི་རྟེན་ནི་དང་སོགས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བར་གནས་པ་ནི་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོང་པ་ནི་ཀྱན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སོ་སོར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུས་མཐའ་ལས་ནི། འཛིན་དང་གནས་དང་རྒྱན་མི་ཆད། །སྟོང་དང་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།¹⁶ །ཞེས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་། སྟོག་དང་། ཐོ་མོ་གཉིས་དང་། ཆོར་བ་ལྟ་དང་། དད་སོགས་ལྟ་དང་། ཀྱན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་ལུལ་དྲུག་འཛིན་པ་དང་མི་འཆི་བར་གནས་པ་དང་རིགས་འཆོ་བ་པས་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་། དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྟོང་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་དག་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉི་ལྔ་རྒྱ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་ཉི་ལྔ་རྒྱ་གཉིས་ལས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། དད་སོགས་ལྟ་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་དྲུག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་འཆད་དེ། དེ་ལ་ལུས་ནི་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོག་བསལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟའི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་གདུང་བ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། ཡན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོར་བ་ནི་སེམས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ལྟའི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཉི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལའོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་སྟོ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཆོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཡིད་བདེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སེམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་
བ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ས་དེ་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་སེམ་པ་
ནི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་བར་གྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ན་དགའ་བ་མེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་བྲན་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤོང་ལ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྲན་པ་དང་ལྷན་པ་བདེ་བ་^{༡༧}རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་
དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་^{༡༨}དེ་ནི་ཡིད་མི་
བདེ་བའི་དབང་པོ་འོ། །བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྤར་སྟོས་པའི་ཚོར་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་ཚོར་བའོ།

ཅི་དེ་ལུས་ཀྱི་འཕམ་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀའི་བར་མ་ནི་བསྟོམས་ནས་
བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་གོ། ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བར་གིས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་བདེ་
སྟུག་ནི་རྣམ་རྟོག་ཙམ་གྱིས་སྒྲེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྟུག་ནི་ལུས་ལ་ཕན་པ་
དང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཐ་དད་བྱས་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྒྲེ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཕན་གཞོད་མེད་པར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་སོ། །མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་
མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་
སོགས་ལྷ་སྟེ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྷན་
པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་རྣམས་གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་ཀྱི་ལུས་བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ལཱ་རྣམས་ཤེས་
འཁོར་བཅས་ནི་ཟག་བཅས་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དབུས་མཐའི་རྟེན་གྱི་ཀྱན་ལས་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་^{༡༩}རྣམས་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིད་མི་བདེ་བ་^{༢༠}ཡིན་པས་བརྟན་བཤད་དོ། །ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱང་མི་ཕྱོགས་
མེད་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་པ་ཡིན་ན། བཏང་སྟོམས་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཚོར་བ་གསུམ་

གདགས་གཞིར་བཤད་གྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།)

བཞི་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་དང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ནི་དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན། འདས་མ་ཐག་པར་བཤད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ཏུ་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་སྟེ་བཅུ་ནི་སྟོམ་
སྤང་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བྱང་སྟོམས་
དང་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་དགྲ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་
ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་། གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་དད་སོགས་ལྟ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་
གཞི་ལས། སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དུ་སྟེན་གྱིང་འཛིག་རྟེན་དུ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་གྲང་
མཆིས། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་གྲང་མཆིས། དབང་པོ་རྩལ་པོ་དག་གྲང་མཆིས་སོ་^༡ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་མི་བསྟོར་པའི་དུས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། དས་རི་སྤྱིད་དུ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་
འདི་དག་གི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྤང་བ་དང་། རོ་སྤང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུང་འཛིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པ། བདུད་དང་བཅས་པ།
ཆངས་པ་དང་བཅས་པ། དག་སྦྱོང་དང་བུམ་ཟེའི་སྦྱེ་དགྲ་དང་བཅས་པ་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་
འགོ་ལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་ལྟ་བུ་དང་། བུམ་པ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བུམ་པའི་
སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་^༢གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟག་
མེད་ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ།

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་ལ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེ་ནི་བྱི་རོལ་
སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པར་རྒྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ལམ་གསུམ་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་འཕམ། ཡང་ན་དགོ་
རྩ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ལ་བྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་^༣ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། (སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་
བུས་ལས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེན། སྟོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྲད་ཅིག་བཙོ་ལྟ་
ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ་^༤ཞེས་པ་དང་། བལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་གྲང་བྱང་རྒྱུ་བ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རི་ལྟ་རྣམ་པར་བཞག་ཅེན། སྤྲུམ་པ། མོས་
པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པ་ཀུན་

ཤེས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམས་པར་བཞག་པར་ལྟ་བུར་བྱའོ་^{༡༥} ཞེས་པ་དང་། མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགོས་པ་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བུར་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་ས་མཚམས་དང་ངོ་བོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །) ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་
སྟོག་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་ན་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་། རན་སོང་ན་མི་དག་
བས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་ཇི་ལྟར་འཛིག་པར་བྱེད་ཅི་ན།
དགོས་པ་དག་བཅོས་པ་རྒྱ་འཕུལ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དགོས་པ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་ལྟར་
བཟེད་དམ། ཆོས་གོས་སམ། དགོས་པ་ལྟར་གྱི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ལུལ་ནས། དེ་བསམས་ཏེ་རབ་
གྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་བདག་གི་ལོངས་
སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེད་རྣམས་པར་སྒྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། སེམས་སྦྱང་པར་བྱེད་ཅིང་
ཆོག་ཏུ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེད་རྣམས་པར་སྒྲིན་པར་
འགྱུར་རོ་^{༡༧} ཞེས་འབྲུང་བའི་དག་བཅོས་པ་ཆོ་བསྲིངས་པ་(འཆོ་)དེ་གང་གི་རྣམས་པར་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚུངས་
ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་ནི་འདོད་དགུར་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་འཛིག་པར་འདོད་ན་
གནས་པ་དང་གཏོང་བར་འདོད་ན་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་(སྟོག་སྟུང་གི་ལས་དག་བ་ཟག་བཅས་དེའི་)མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པར་སྒྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དག་བཅོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོ་བསྲིང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོན་ཆོ་མ་ཟད་
པར་བར་མ་དོར་(དུས་མིན་དུ་)གི་འཕྲིང་ཏེ་ཆེད་ལྟག་མ་ལུས་པ་དག་དགོས་པ་ལྟར་ལ་ཡོ་བྱད་ལུལ་ནས་(རབ་
མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་)འདྲན་པར་འདོད་དེ། དེའི་ལྟར་ན་ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་ཆོར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(ཟུར་གྱི་)རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་(སྟོན་ལས་ཀྱི་)འདྲན་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་
བཏགས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །

བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་འབྲུང་བ་ཆོ་དང་
མཐུན་པ་(འམ་འགལ་བ་)དག་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་རིང་(བདང་ཐུང་)བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་རྣམ་
སྒྲིན་མ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་ཆོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པ་བདང་། སྟོག་གི་
དབང་པོ་རྣམས་པར་སྒྲིན་དུ་བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆོ་བས་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །(ལོངས་སྟོང་གི་རྣམས་པར་སྒྲིན་ཆོར་བསྐྱར་དང་
ཆོ་ལྟག་འདྲན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཆོ་བཞིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་ལོངས་སྟོང་དང་སྟོན་ལས་སྟོགས་ནི་དེ་བསྐྱར་^{༡༨} བའི་
ཀྱིན་ཅམ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཁོ་ནས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཆེད་དུས་ངེས་པ་སྟོག་ནས། ཉིང་རེ་འཛིན་

ལས་གསར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཆོག་ཏོང་འཛོག་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དང་དབྱངས་སྒྲིགས་ལྟར་ན་སྒྲིག་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་ཅི་དགར་བྱར་ཡོད་པའི་ཆོང་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ།) དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་གཏོང་བའང་
 (སྒྲན་ལ་སོགས་པས་གནས་པའི་ཐབས་མ་མཐོང་ན་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ནས་
 ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ། དགེ་འདུན་(ནམ་འགོག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་)ལྷུ་ལ་ནས་(རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་)བདག་གི་ཆོའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
 རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་འང་སྒྲིམ་པས་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། (རབ་མཐའི་
 བསམ་གཏན་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཆོའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལུས་དང་ཡིད་དང་དག་གི་
 ལས་སོ། །གཏོང་ན་དེ་ཉིད་རྫོགས་གོ།)

དེ་ཡང་གསོན་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ལུས་ནད་ལ་སོགས་
 པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་ཆོ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། (ཉི་མེ་ལ་གླེང་མཁོ་བྱས་སྒྲིམ་པ་)ཆངས་སྤྱོད་འདི་
 ལ་ལེགས་སྤྱད་ཅིང་། །ལམ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲོམས་ན་ནི། །ཆོ་བད་པ་ལ་དགའ་འཕྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་
 དང་བྲལ་བ་བཞིན།³⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཛོག་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་བསྐྱན་པ་གནས་པ་ལ་
 སོགས་པར་མཐོང་ནས་(ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།)དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་
 དག་བཅོམ་པ་ལོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་(དབང་
 བོན་བས)ཆོ་བསྲིང་བར་བྱེད་དོ། (དེ་ཡང་གནས་བརྟན་བརྟུག་ལྟ་བུའོ།) འོན་ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་སྒྲིག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཆོའི་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་རོ་³¹ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཆོ་སྒྲིག་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བྱེད་པར་བྱུང་བྱང་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྒྲིག་གི་དབང་པོ་གང་
 ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ནོ་³²ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(ཁྱི་ཐག་སྒྲིམ་པ་)ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་
 སྒྲིན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲིག་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་
 མཐུས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཆོ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་ཅེས་མང་པོའི་
 ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ནི་ཆོ་སྒྲིག་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་ཅིག་མ་མང་པོའི་རྒྱན་ལ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་ཅིག་
 མ་གཅིག་ལ་ནི་དུས་བྱུང་བས་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཆོ་སྒྲིག་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱི་རོལ་པས་བརྟགས་
 པ་ལྟ་བུའི་རྣམས་གཅིག་པུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དག་ཅེས་མང་པོའི་སྒྲིག་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་
 ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིག་ཆོ་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དག་མཛད་ཅེ་ན། སྒྲི་ཆོ་ལ་

མངའ་བཞེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་གསུལ་བྱའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཅན་
དུ་ནི་སྐྱའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། ཆོ་ལ་མངའ་བཞེས་པ་དང་། གང་ཡང་ངས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞེ་བོ་དེ་
ལྟར་བསྐྱོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་
བཅས་པ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲ་བ་གསུམ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་བཞུགས་སོ།། (དེ་ཙམ་
གྱིས་རབ་བཟང་སྒྲིན་པས་སོ།།)

བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ན་རེ་བདུད་བཞེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་བྱང་དུ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ལྟའི་བྱའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱ་ཆོ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་འཆི་བདག་གི་
བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ་(དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ།།)རྩ་ཅན་དུ་སྐྱ་ཆོ་བཏང་བས་ནི་ཡུང་བོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་པོ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ།།

བཅུ་གཉིས་གང་ཞེན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
མ་གཏོགས་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། དད་སོགས་བརྒྱད་ནི་དག་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཡང་ན་དག་བ་དང་ཡང་ན་མི་
དག་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་
མ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །ཡིད་དང་ཆོར་བ་གཞན་བཞེན་དག་བ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་། (འབད་དེ་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་)སྟོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྐུལ་པ་(འི་སེམས་)
རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ལ། (དེ་ལ་སྟོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་གཉིས་ནི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། སྟོད་ལམ་པ་
ནི་གཟུགས་ན་བདེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། སྐུལ་པ་སེམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བཏང་སྟོམས་དང་རོ་བཅུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་
ནི་དེ་གསུམ་ག་བཏང་སྟོམས་དང་རོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོར་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གསུམ་གོ། །ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཏེ་སྟོག་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་བདེ་འགྲོ་ན་དག་བ་དང་། རན་འགྲོ་ན་མི་དག་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནོ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་ནི་དག་བ་དང་སྐྱལ་བམ་ནི་མི་དག་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ནོ།།) རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །ཐ་
མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །(གལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྒྲིན་དུ་མི་
རུང་ན་ཡིད་མི་བདེ་མྱོང་བར་འབྱུང་བའི་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེན་དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་མྱོང་འབྱུང་ལ་དགོངས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་
འབྱུང་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལོ། །འོན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་མྱོང་འབྱུང་ལ་འང་མཚུངས་ཞེན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་མྱོང་འབྱུང་
གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ལ་རེས་འགའ་མི་རྟོག་བཞེན་དུ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ལུང་མ་བསྟན་སྒྲེ་བས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་མི་འདོད་
པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྐྱབས་མེད་དོ།།)

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གང་སྤར་མ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་གཅིག་པུ་ནི་

འབྲས་བུ་རྩམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགེ་བའམ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་བཅུ་པོ་དག་ནི་རྩམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དང་རྩམ་སྒྲིན་མེད་པ་རྩམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ།།

བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལོ། །དེ་ལ་ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཞི་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་མི་དགེ་བ་དང་། བཅུ་ཆར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྩམས་ནི་རྩམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་རྩམས་ནི་རྩམ་སྒྲིན་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོག་དང་(བརྒྱད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ས་བོན་སུལ་པ་དང་འབྲེལ་བ་)ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་(མེད་པས་མ་བསྟན་པས་)རྩམ་སྒྲིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དད་སོགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་(བ་ཟག་བཅས་དང་)མི་དགེ་རྩམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྩམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡིན་ཏེ། གསུམ་ག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལྷག་མ་གཞན་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་སྟོག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་དྲེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྟེ་འདོད་པའི་ས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བཅུ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལས་སོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་དག་སྟེ་ཡིད་མི་བདེ་དང་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཅུ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་འབྲིག་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་ལ། མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ལུས་ཤིན་ཏུ་དང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲལ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལྷག་བསྐྱེད་ཡང་མེད་ལ། ཟུང་ནི་གནས་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་འང་མེད་དོ། །(བསམ་གཏན་དང་ཕོ་ན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དོ།) གལ་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ན་ཕོའི་དབང་པོ་མེད་ན་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྒྲུབ་མེད་དེ། ཕོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་⁴ ཞེས་གསུངས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཕོའི་མཚན་ཉིད་རྩོགས་མཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་གཟུགས་ན་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྩམས་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་

བདེ་བའི་དབང་པོ་འང་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་(སློག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སྟོགས་ལྟ་སྟེ།)བརྒྱུད་ནི་གཟུགས་མེད་
 པར་གཏོགས་པ་(ཡིན་)སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཡིད་དང་སློག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སྟོགས་ལྟ་སྟེ།བརྒྱུད་ཡིན་
 བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་གྲེས་པར་
 བྱའོ། །ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་³⁵བཏང་སྟོམས་གྱི་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་མཐོང་
 སྒྲུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཐོང་སྒྲུང་དང་། སྟོམ་སྒྲུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟོམ་སྒྲུང་དང་། སྒྲུང་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །(བདེ་བ་དེར་
 འགྱུར་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་གེས་འཁོར་དུ་སྟེན་པའི་སེམས་བདེ་ཡིན་གྱི་དབང་གེས་འཁོར་དུ་སྟེ།བདེ་བ་ཞི་སྟོམ་སྒྲུང་ཁོ་
 བཤོ།) མཐོང་སྟོམ་གཉིས་གྱིས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་སྒྲུང་བྱ་
 གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་སྟོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློག་དང་སྟུག་
 བསྐྱུལ་གྱི་དབང་པོ་³⁶དབྱུ་ནི་བསྟོམ་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་དབྱུག་པ་ལས་མ་
 སྟེན་ལ་མཐོང་སྒྲུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དད་པ་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་བཅས་བསྟོམ་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་
 བའང་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །མི་
 གེས་པ་ཀྲུ་གེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོགས་པ་(ཐ་མ་)གསུམ་ནི་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཉེས་མེད་ནི་
 སྒྲུང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་དབང་པོའི་འཕྲོ་བ་པ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་འཕྲོ་བ་པ་ནི་འདིར་དབང་པོ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་འཕྲོ་བ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་སྒྲིན་(པས་བསྟུས་)པའི་དབང་པོ་དག་འཕྲོ་བ་པའི་
 ཚུལ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་འདྲོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ན་སྟེ།གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དང་པོ་³⁷
 རྣམ་སྒྲིན་(གྱི་རོ་བོ་ལུས་སྟོན་)གྱི་དབང་པོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རྟེན་དེ། ལུས་གྱི་དབང་པོ་དང་སློག་གི་དབང་པོ་
 དག་གོ། །ཡིད་ལ་སྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་(ཉི་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་
 མིག་སྟོགས་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་)དང་། (ཁ་ཅིག་)སྒྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། རྩལ་ཏེ་སྟེ་བས་ནི་
 གཉིས་ཁོ་ན་རྟེན་པ་མིན་གྱི་འོན་དུ་ཞེ་ན་རྩལ་ཏེ་སྟེ་བ་དེ་ཡིས་ནི་(བསྐྱུལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་པོ་མའི་མཚན་གཉིས་ཀ་
 མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མིག་སྟོགས་ལྟ་སྟེན་དང་)དབྱུག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གལ་ཏེ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབང་
 པོ་དབྱུག་རྟེན་དེ། མིག་སྟོགས་ལྟ་དང་སློག་གི་དབང་པོའོ། །དེ་གལ་ཏེ་(འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདྲོད་ལྟ་ལྟ་བུ་)པོ་མའི་
 དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དེ་བསྟན་པའི་བདུན་རྟེན་དོ། །དེ་གལ་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན་བརྒྱུད་རྟེན་དེ། དེ་ལ་རྩལ་སྟེན་མཚན་མེད་པ་ནི་བསྐྱུལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མཚན་
 གཅིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདྲོད་པའི་རྩལ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཉིས་པ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་ན་

སྤྱིད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་ན་ནི་མིག་སོགས་ལྟ་དང་སྟོག་དང་དྲུག་རྟེན་དེ། སོ་མོའི་
དབང་པོ་དག་ནི་དེ་ན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སུ་ནི་སྟོག་དབང་གཅིག་ཤུ་གསར་དུ་རྟེན་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་དག་ནི་ས་དེ་ན་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །(རྩལ་སྦྱེ་དབང་པོ་ཆང་བར་སྦྱེས་པས་མིག་སོགས་ལྟ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཐོབ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུར་
མི་འབྱུང་བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ།།)

གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་ན་དེ་ལྟར་འཐོབ་ན་འཆི་བ་ན་དུ་ལྟན་ཅིག་གཏོང་ཞེ་ན། (མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ།) གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཆོ་ནི་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་
པོ་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ།³⁷ །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་དགེ་བ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཟུགས་
ཁམས་སུ་འཆི་བ་ན་རྩལ་སྦྱེས་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བར་སྦྱེ་ཞིང་འཆི་བས་མིག་སོགས་ལྟ་དང་
སྦྱར་བཤད་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །

འདོད་པར་རྩལ་སྦྱེས་མཆོན་གཉིས་པ་(དབང་པོ་ཆང་བ)ཞིག་འཆི་བ་ན་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་
སྟོག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་འགག་པར་འཇུག་གལ་ཏེ་མཆོན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(སོ་མོ་གང་དུང་གཅིག་
དང་)དགུ་འཇུག་ མཆོན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(སྟོག་སོགས་གསུམ་མིག་སོགས་ལྟ་སྟེ།)བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །
(འདོད་པའི་རྩལ་སྦྱེས་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་འཆི་བའང་ཡོད་དོ།) དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་(འི་རྩལ་སྦྱེས་)ལ་ནི་ཚུལ་དེ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། (ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་རྩལ་སྦྱེས་ཡིན་ལ།) མངལ་སྦྱེས་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལས་
སྦྱེས་པ་ཞིག་འཆི་འཕོ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ནི་(མིག་སོགས་སྦྱར་འགགས་པས་མཐར་)
ལུས་དང་སྟོག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་དང་བཞི་(ཅིག་ཅར་)འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
(འཆི་སེམས་གསུམ་ལས།)མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་(གྱི་སེམས་)དང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་(གྱིས་³⁸གནས་སྐབས་
དུག་)པོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྦྱར་གྱི་(གསུམ་ལ་སོགས་པ་)རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དད་སོགས་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་དབང་པོ་
རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་བརྒྱད་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་འདོ། །

འདིར་དབང་པོ་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་འཆི་བ་ན་འགག་པར་མ་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱང་
མ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་སེམས་གྱང་མ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་ནི་དེ་དག་གི་གཏོང་རྒྱུ་འང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱན་
ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྟེ་སྟེ་བྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་
དག་བཅོམ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུ་དགུས་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སོགས་ལྟ་དང་

(དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་)ཡིད་དང་(འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་)བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་འཕྲོལ་སྟེ། སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་པ་མན་ཆད་ནི་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། བརྟུག་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྷར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་དང་པོས་ནི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འབྲེན་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དགྲ་བཙོམ་པ་ནི་དད་སྟོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་(སེམས་ཡིད་ཀྱི་)བདེ་བ་དང་ས་གཞན་(གོང་མ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་)ལ་བརྟེན་ན་བཏང་སྟོམས་ཏེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། (དེ་རྒྱུ་བ་)བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་(རྟོག་ཏེ་ནི་)ཀུན་གྱིས་པ་(ད་ལྷར་བ་)དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ཀུན་གྱིས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགུས་འཕྲོལ་པོ། །འབྲས་བུ་བར་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྟུག་དང་དགུས་འཕྲོལ་བའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བདུན་གྱིས་འཕྲོལ་པ་ནི་(རྟེན་ལྷགས་ཐོབ་རྗེས་སུ་)འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ཞིར་གསལ་ཅན་གྱིས་)འདོད་པའི་སྟོམས་སྤང་བྱུག་པའི་བར་དུ་སྤངས་ནས་)འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་(ན་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་འཛིན་ཐོབ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་སུ་གཅིག་པས་སོ།)སྟེ། དེ་ལ་དད་སྟོགས་ལྷ་དང་ཡིད་(དེ་ཀུན་འགོ་བྱུག)དང་(མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་མོ། །གལ་ཏེ་(ཕྱིར་འོང་)མཐར་གྱིས་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོལ་པར་བྱེད་ན་བརྟུག་གྱིས་འཕྲོལ་སྟེ། སྤར་གྱི་བདུན་དང་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་འོ། །(དང་བརྟུག་གིས་ཏེ་དད་སྟོགས་)གལ་ཏེ་སྤར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཕལ་ཆར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་(འི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོ།)ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འཕྲོལ་པར་བྱེད་ན་ནི་དགུས་འཕྲོལ་སྟེ། (རྟེན་ལྷགས་བཞིན་དུ་)སྤར་གྱི་བརྟུག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པའོ།

དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བདུན་གྱིས་འཕྲོལ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོལ་པར་བྱེད་པ་ན་སྟེ། དད་སྟོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་(མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་)ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དེ་དབང་པོ་རྟུལ་བས་(དང་པོའི་)དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་(ཉིད་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་)པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟུག་གིས་འཕྲོལ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་འཕྲོལ་པར་བྱེད་ན་སྤར་གྱི་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྟུག་དང་། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྟོག་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོལ་པར་བྱེད་པར་བྱེད་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་(མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་(དང་

པོའི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(མར་གྱི་བདུན་ཡིད་བདེ་དང་)བརྒྱད་དོ། །དགུ་མ་འཕྲོ་བ་པ་ནི་
མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་ན་
དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཆོ་གུན་གྱིས་པ་དང་(མི་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྒྲོམས་དང་རྣམ་
གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་(དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་)ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ནི་
ཐམས་ཅད་མི་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྒྲོམས་ཁོ་ན་དང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་པའི་ཆོའང་ཡིན་ཞོ་དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ནི་མ་ཐོབ་ལ་
ཉེར་བསྟོགས་གཞན་ལ་ཐར་ལམ་ཟག་མེད་མི་རྟེན་པར་བཤད་པས་སོ།།)

ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྷ་
དང་ཡིད་དང་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་གུན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་གུན་གྱིས་པ་དང་དགུ་
འཕྲོ་བ་པོ། །(གལ་ཏེ་འདི་དབང་པོ་རྣམས་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་མི་ཕྱོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བས་དངོས་
གཞིའི་དེ་ལའང་འཇུག་ཀྱང་པས་སོ་ཞེན། དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐོབ་ཐེན་པ་ལ་མ་གྲུས་པས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་ལྷན་གསུང་བ་ནི་ལན་
དུ་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུས་ན་རང་གི་གཞུང་ལྷན་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་འབྲས་
བུ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་འཕྲོ་བ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ས་གང་ལ་རྟེན་པ་དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
རྟེན་གྱིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་དེས་ན་འདི་ནི་དབང་པོ་རྣམས་གང་གི་ཡང་དབང་པོ་
དགུ་མ་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་པོ།) གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དགུ་མ་འཕྲོ་བ་ན་ཡེ་གེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབང་
པོ་དུ་ཞིག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་ཅེན། སྒྲུལ་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་
ཇི་ལྟར་བྱུང་ཞེན། དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དགུ་
འཕྲོ་བ་པ་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པ་
ནི་དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་(མི་ཕྱོགས་མེད་དམ་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་པའི་ཆོར་བ་
བཏང་སྒྲོམས་(གྱི་ས་དུག་གང་རུང་)ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དག་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་ན་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡང་(ལན་གཉིས་)ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་གུན་
གྱིས་པ་དང་གུན་གྱིས་པ་དང་ཆོར་བ་གསུམ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལས་མང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ། ལན་དུ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་རྟེན་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །(དེ་ལན་ཅིག་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་ན་ནི་བཅུ་འཕྲོ་བ་པའང་ཡོད།)

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དག་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་ན་འང་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་

པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཚུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་ལ་)ཉམས་(པ་སྲིད་)ཀྱང་བདེ་བའི་དབང་པོས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (འདི་ལྟར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ་དེ་ཡོད་ན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་སྒོལ་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།) འདི་ལྟར་དེ་ཉམས་ན་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲོང་བ་ནི་(དང་པོའི་)ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ་(ཉེར་བསྟོགས་)དེ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགྲུ་པའི་ཆོ་(དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་)ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དབང་པོ་ཚུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་)ཉམས་པ་དག་དབང་པོ་(ཚུལ་པོ་ནི་རྣམས་པོར་)སྒྲུངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེས་འཕྱོང་བ་སྲིད་ཀྱང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་དགྲུ་ཁོ་ནས་འཕྱོང་བ་ཀྱི་དེ་བས་མང་བས་འཕྱོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཉམས་པ་ནི་དབང་ཚུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་གྲོལ་དགྲུ་པའི་ཆོ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་སྒོ་མི་རུས་པས། ཡིད་བདེའི་འབྲས་བུ་སོར་རྒྱུད་པ་མེད་དོ་ཞེན། སྲིད་དེ་དབང་ཚུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཉམས་པ་དེས་ཕྱིས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འཕྱོང་བ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དགྲུ་པའི་ཆོ་ཡིད་བདེ་སོགས་སྲིད་པས་དགྲུས་ཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་དོ།) འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་དགྲུས་འཕྱོང་བ་ལ། དེ་ལས་(དབང་པོ་འཕྱོང་བ་མི་ལྟོགས་མེད་ལས་)ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པ་ལ་(ནི་རྣམ་གྲོལ་དགྲུ་པའི་ཆོ་)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྱོང་བས་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་(འབྲས་བུ་དེ།)བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲོལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་ཆད་ནམ་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོས་འཕྱོང་བ་མེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའང་མེད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་(ཟུར་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཕྱིས་འདས་པའི་)ལམ་གཉིས་ཀྱིས་(འབྲས་བུ་དེ།)འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

དུག་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་འཆད་པ་ན་(དེས་ལྡན་ནི།)བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ནི་གཞན་གཉིས་དང་ཡང་ལྡན་པས་དེས་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།(ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་)དེ་དག་ཉིད་དོ།

འོན་ཏེ་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་
 བྱིར་སྟོག་ཀྱང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེས། དེ་དག་གི་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ལྡན་པ་ནི་
 འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ངེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་
 རྣ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་དག་དང་ནི་འདོད་པ་ན་(རུར་རུར་པོ་སྟགས།)མ་ཐོབ་པ་དང་(ཡོང་བ་སྟགས་)རྣམ་
 པར་ཉམས་པ་དང་(རིམ་གྱིས་འཆིབ་དང་)མི་ལྡན་ཞིང་། ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དང་ནི་འདོད་པ་ན་མ་ཐོབ་པ་དང་
 རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་མི་ལྡན་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པ་དག་(ཕོ་མོ་དང་)མི་ལྡན་ནོ།། (ལུས་ཀྱི་
 དབང་པོ་དང་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ།།) སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་
 པ་དག་མི་ལྡན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་མི་ལྡན་ཏེ། མདོ་
 ལས། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ནི་ཟུག་རྩའི་ཚོར་བ་གཉིས་བཤད་དེ། ལུས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་
 སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་སོ་སོར་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་
 ཟུག་རྩ་གཅིག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སོ་སོར་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ་^༥ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་^༦ཞེས་འབྱུང་
 པའི་བྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པ་ལ་མིག་སྟགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བདུན་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། སོ་
 སོའི་སྒྲེ་པོ་ལ་ཟག་མེད་རྣམས་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་
 ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་སྤར་ཐོབ་ཟེན་པ་བཏང་བས་མི་ལྡན་ཞིང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་
 མཐོང་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་མི་ལྡན་ལ། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་སྟོབ་པ་དག་མི་ལྡན་
 པའི་བྱིར་དང་། དག་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་དད་སྟགས་ལྡེ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་།

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་(དང་བཞི་པ་)ཡན་ཆད་ཀྱི་སོ་སོའི་སྒྲེ་པོ་ལ་(རིམ་པ་ལྟར།)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་
 བའང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕོ་ལ་མོ་དང་མོ་ལ་ཕོ་མི་ལྡན་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་
 བྱི་མ་གཉིས་མི་ལྡན་ཞིང་ཀྱན་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་མི་ལྡན་ལ། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་མི་ལྡན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འོག་མ་རྣམས་སུ་འདུག་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཡང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་པོ་མ་
 གཏོགས་པའི་སྒྲེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་ཡིད་དང་སྟོག་དང་བཏང་སྟོམས་
 དང་བདེ་བ་རང་ཉིད་དང་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། (བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བྱིས་
 པ་ལོ།) དེ་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་ལྷས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་བདེ་
 བ་ཟག་མེད་ཐོབ་(ནས་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ།)པའི་འཕགས་པ་བྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པ་གཞུགས་མེད་

པར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་འང་སྒྲར་བཤད་པ་གསུམ་དང་ལུས་དབང་སྟེ་བཞི་དག་དང་ལྷན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མིག་དང་སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ཕྱེའི་དབང་པོ་དག་དང་ལྷན་པ་ལ་^{༤༥}ནི་ངེས་པར་(རང་རང་དང་སྒྲར་བཤད་པ་བཞི་སྟེ།)ལྷ་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། རང་རང་དང་སྒྲར་བཤད་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་འོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡང་(གཉིས་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱིས་པ་ལ་)ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། བཏང་སྒྲོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་རང་ཉིད་དོ། །(དེ་ཡང་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་དབང་གེས་ལྷའི་འཁོར་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དང་པོ་ནི་གསུམ་གྱི་དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲིམ་པའི་སེམས་བདེ་འོ།)།

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་(ཕྱིས་པ་ལ་)ཡིད་བདེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་དང་པོ་མན་ཆད་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་(ས་འཕོས་པས་)སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ན་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་སྒྲུངས་པ་དེ་དང་ལྷན་ན་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ།)། ལྷག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་ལྷན་པ་(ནི་འདོད་པ་བ་སྟེ་དེ་)ལ་ནི་ངེས་པར་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་སྟོག་བསྐལ་རང་ཉིད་དང་བདུན་དང་ལྷན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་(འདོད་ལམས་པ་ཡིན་ཡང་)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་བ་གཞན་དག་ནི་(འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལའང་)དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་ངེས་པར་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་སྒྲར་སྒྲོམ་པ་བདུན་དང་རང་ཉིད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་ནི་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དང་སོགས་ལྷ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་སྒྲར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་དང་རང་ཉིད་དང་བརྒྱད་དོ། །(དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་ལམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་པའི་) དད་སོགས་ལྷ་ནི་བཏང་སྒྲོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དེ་དག་རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །(དེ་ལ་ཕོ་མོ་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་ཡང་འདོད་པས་བསྐྱས་སོ།) གྲུན་གེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་(འི་སྒྲོམ་ལས་པ།)ལ་ནི་རང་ཉིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྟེ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུན་གེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་(འི་མི་སྒྲོབ་པ)ལའང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྒྲར་གྱི་བཅུ་པོ་དང་རང་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་ནོ། །(འདི་དག་གཟུགས་མེད་པའང་ཡོད་པས་ལུས་དང་ངེས་པར་ལྷན་པའི་མ་^{༤༦}ཁྱབ་པོ།)།

གལ་ཏེ་གྲུན་གེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙོམ་ལ་ཞུགས་

པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་འཕྱོང་བ་སྤྱི་དཔལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་བརྩ་གཅིག་དང་ལྷན་
 པར་རིགས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་
 བོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་བོ་དང་ལྷན་ཏེ། རང་ས་ན་མེད་ཅིང་། བསམ་
 གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕོས་པས་འོག་སའི་དེ་
 གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྤངས་པས་མི་ལྷན་མོད་ཀྱི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ངེས་པར་
 བསམ་གཏན་དང་བོའི་ཡིད་བདེའི་དབང་བོ་འཕྱོང་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་བོ་འཕྱོང་ལ། དེ་དག་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ།
 འདི་ལྟར་ས་འཕོས་པས་ཟག་བཅས་གཏོང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུར་མ་བཤད་ལ། ཟག་མེད་ནི་འཕགས་པ།
 འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤངས་ཉམས་པ་ལས། ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་བོ་སྤངས་པ་ན་འང་
 རྟགས་པའི་ལམ་དང་དབང་བོ་རྩལ་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་མེད་གཏོང་ཡང་འབྲས་བུ་དང་དབང་
 བོ་རྣམས་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་དང་བོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་
 དབང་བོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་བྱིར་གང་། །འཕྱོང་བ་དེར་ཡང་འོག་
 མའང་འཕྱོང་། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པའི་
 འཕགས་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་བོ་ཟག་མེད་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་པས་ན་གང་ཞིག་ཀྱན་
 ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་བོ་བརྩ་གཅིག་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་བོ་དང་ལྷན་པ་ལ་འང་དབང་བོ་བརྩ་གཅིག་ངེས་པར་ལྷན་པའི་
 རྩལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དེས་ན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་པའི་འཕགས་པ་ལ་བདེ་བ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལྷན་ནོ།) དབང་བོ་གཞན་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
 དབང་བོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་རང་ཉིད་
 དང་ཡིད་དང་སྟོག་དང་ལྷས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
 དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་བརྩ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་(དེ་ལྟར་)གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྟོ་ལུང་ལས་འདིར་ཚུམ་ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་
 ཅེས་འབྱུང་བྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པར་སྦྱེས་པའི་
 མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ཕོ་མོའི་དབང་བོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་ཏེ། ཕོ་མོའི་
 དབང་བོ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལ་སྦྱོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་འཕྱོང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བ་མི་སྲིད་པས་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་བསྟན་ཏེ་དབང་པོ་བརྩ་བ་ཞི་དང་ངེས་པར་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྩ་བ་ཞིར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤར་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལྷན་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་པ་བྱུངས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་ལྷན་པ་དེས་ཕྱིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་པོ་མོའི་དབང་པོ་ཉམས་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན། མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲུབ་པ་གཏོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་མི་གཏོང་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་པོ་མོའི་མཚན་མ་ཚང་ཡང་མཐོང་ལམ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པའི་དུས་ན་པོ་མོ་གང་རུང་གི་མཚན་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་མཚན་མ་ཚང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འདོད་ཁམས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགག་པས་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་འགགས་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བརྩ་གསུམ་དང་ནི་ངེས་པར་ལྷན་གྱི་པོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པར་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མཉམ་གཞག་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་གང་ཟག་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པར་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་པོ་མོ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ངེས་པར་ལྷན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་བརྩིས་ན་མོ་དབང་དང་མི་ལྷན་ལ། མོ་ལ་བརྩིས་ན་པོ་དབང་དང་མི་ལྷན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ངེས་ལྷན་དུ་མ་བརྩིས་སོ། །(དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་སྲིད་དོ།) ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཆོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་ནི་དུས་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤར་པ་བཞིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་མི་ལྷན་ལ་མིག་སོགས་ཉམས་པ་ལའང་མི་ལྷན་པ་སོགས་སོ།) དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་གང་ཞིག་ལྷན་པ་དེ་ལ་གཞན་ངེས་པར་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

ད་ནི་(སྲིད་ལྷན་)ནང་ན་ཉུང་བ་དག་དང་ལྷན་ན་དུ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ནང་ན་ཉུང་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལྷས་དང་(འཆི་ཁ་ལྷ་བྱ་ན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པས་)ཆོར་བ་ལྷ་དང་སློག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྷན་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་

དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རི་ལྟར་དག་པ་མེད་པ་ནང་ན་ཉུང་བ་དབང་པོའི་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ལྟར་གཞུགས་མེད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའང་དེ་བཞིན་དུ་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ་གང་ཞེ་ན། བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་དག་པས་ཉུང་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ནི་མི་སྤྱིད་དོ། །ཡང་དབང་པོ་ནང་ན་མང་པོར་ལྷན་པ་ལ་བརྟུན་པ་དང་ལྷན་པ་(འཁྱིལ་པ་)སྤྱིད་དེ། གང་ཞེ་ན་དེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་ཞིང་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་(རྒྱན་ཞུགས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡང་དབང་པོ་བརྟུན་པ་དང་ལྷན་སྤྱིད་པ་ཡིན།)ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའང་གྲངས་བརྟུན་དགུ་དང་ལྷན་པ་སྤྱིད་དེ། གང་ཞེ་ན་(འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྤྱིད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྷན་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སྟོབ་པར་ངེས་པས་)པོ་མའི་མཚན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མི་གཏོགས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་(འཁྱིལ་ཞུགས་)ལ་(པོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)དེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་བྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ལ། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་(འཁྱིལ་འོང་)ལ་དེ་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་གཉིས་(དང་པོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཅིག་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བཅས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཆད་པ་ན་འདིར་སྤྱིའི་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྷན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྷན་པའི་འདུས་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྤེལ་བྱ་རབ་དང་རགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །རྟུལ་སྤྱོད་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རེག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་དུ་མས་བསྐྱར་བའི་བར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་ན་ནི་བྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་ཕན་ཚུན་

འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། བྱོམས་ཤིང་ཤིང་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རྩལ་ཕྱན་བྱོམས་ཆ་ཐ་དད་ཕྱིར། མེད་ཅེས་སྒྲིག་དེ་མ་འབྲེལ། འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི། རྩལ་ལ་བྱོམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྟེན་བྱ། རྟེན་ཕྱིར་བྱོམས་ཆའི་ཁྱད་པར་གྱིས། རྟེན་མང་པོས་ཡོངས་བསྐྱོར་བར། བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི་རྩལ་དེ་ནི། ཆ་ཤས་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན།^ལ ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་མ་རེག་པར། ཆ་ཤས་མེད་པར་རྣམ་གནས་ཏེ། རྟེན་ཕྱིར་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས། བསལས་པ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

གལ་ཏེ་བསལས་པར་གནས་པ་འདི་དག་གིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་མ་རེག་ན་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་གིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་གྱི་མཐུས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕན་ཚུན་དུ་ནི་ཕན་འདོགས་པའི། བྱེད་བྱེད་གིས་ན་བརྒྱས་པ་བཞིན། རྟོ་རྟོ་ལ་སོགས་རྩལ་ཕྱན་རྣམས། རྟེན་གཞི་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་ཕྱིར་སྒྲིགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། འདྲེ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་འཛོན་པ་བཞིན། རྩལ་གྱི་མཐུ་ཡིས་ཕན་ཚུན་དུ། འཛོན་པ་ལུ་གྲུ་གྲུ་བཞིན་དུ།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཆ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲང་བས་སུན་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། སུན་པས་གཟུགས་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲང་བས་གསལ་བྱེད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྤང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་ཆ་རེག་དང་སྒྲང་བའི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ཉི་པར་གནས་པ་ན་གྲང་རེག་དང་སུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་གྱི་འགྲོས་འགག་པས་གཞོད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་སྤང་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དང་ནི་ཉི་པ་ལས། འགྲོས་ཕྱན་གང་གི་འགྲོས་འགག་པ། རྟེན་དེའི་སྒྲིབ་པར་རབ་ཏུ་བཤད། ཆ་ཤས་^ལགཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་རྩལ་ཕྱན་སྤང་པ་མེད་ན་རྩལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུག་གྲུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲིབ་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་སྤང་གྲང་དེ་དག་གི་ཏུ་ཉི་པ་དང་རྒྱང་འདུས་པ་ལས་སྒྲིབ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྒྱུ་པོ་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་དེ་རྩལ་ལ་མེད་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རྩལ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། རིགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ནི་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གོ་སྟོན་ནག་པོའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་སེལ་བར་གནས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་བས་བཀའ་བས་ན་སོ་སོར་འགྲུས་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་གོང་བུ་བཞིན་དུ་རིལ་རིལ་པོར་སྒྲུ་འོག་ཏུ་གནས་ཀྱང་གེལ་བཞིན་དུ་དང་བས་དབྱས་

དང་མཐའ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་པའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་
 རྣམ་པའི་འབྲུག་ཅེས་བྱ་བ་གྲོ་གའི་འཛེར་བུ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྣའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་
 ཟངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་ལྟ་བུ་སྟེ་མཚུལ་པའི་ནང་སྣའི་རྒྱུད་ན་གནས་ཏེ། དབང་པོ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཐེང་
 བ་བཞིན་དུ་ཀོར་ཀོར་པོར་གནས་སོ། །ལྷའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་བ་བཀམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷའི་
 དབྱས་ན་སྣའི་ཕྱི་མོའི་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་ལྷའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་དག་གིས་མ་ཁེབས་པར་གནས་སོ། །ལྷས་
 ཀྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་ལྷས་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ལྷས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མོའི་དབང་པོའི་
 རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་རྩེ་རྒྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །པོའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་ནི་མཐེ་བོང་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ནོ་⁽¹⁾ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་བམ་
 ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་བ་ནི་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རྟེན་
 དང་དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་⁽²⁾ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱུ་མའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་ལྟའི་
 ཁམས་རྣམས་ནི། བསགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་⁽³⁾ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྒྱལ་ཕྱོད་པ་དང་
 རགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
 པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་
 སྣང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རགས་སྣང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྒྱལ་ཕྱོད་
 བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་
 ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཙོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བཙད་བྱ་གཙོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་བྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། གང་གི་ཆོ་ན་རྣམ་ཤེས་དོན། ཡོངས་གཙོད་ཙམ་དུ་འདོད་དེའི་ཆོ། །ཤེས་
 པས་རི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ། རིག་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲུབ་མ་འབྲེལ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་པོ་མིན། །དམ་པའི་
 དོན་དུ་བྱ་བ་འདར་མིན། རིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་མོད་ཀྱི། བྱེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་གསུངས། །⁽⁴⁾ ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། འདུས་
 མ་བྱས་ནི་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་ཕྱོད་པ་རྣམས་པར་མེད་བར་གནས་པ་ལ་རིག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་
 རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །བར་དང་བཅས་ན་འདར་བར་དེར་རྒྱལ་གཞན་འཇུག་
 པ་ལ་སྒྲུབ་གོགས་བྱེད་དེ། ཉིན་མོ་སྣང་བ་དང་མཚན་མོ་སྟན་པའི་རྒྱལ་ནི་དེ་དག་གི་བར་དུ་གནས་པར་
 རིགས་པའི་བྱིར་དང་། མི་གནས་ན་དེ་དག་སྣང་བྱེད་དང་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་

ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཅུན་པ་ན་རེ་རེ་ག་པ་ནི་མེད་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ལ་རེ་ག་གོ་སྒྲིམ་དུ་འདུ་ཤེས་
པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བཅུན་པ་ལི་ལུགས་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་བར་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྟོང་པ་དག་ཏུ་འགོ་བ་ལ་སྤྲུ་ཞིག་འགོག་ན་འདི་ལྟར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་
ཏུ་འདོད་ཅེས་^༤བཤད་དོ། །དེས་ན་བར་མེད་ཅིང་མ་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །རགས་སྤྲང་ནི་ཤེས་
པ་ལི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་རྩལ་དུ་མ་བར་མེད་པར་གནས་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །

ཤེས་པ་རྣམས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་རིག་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲེས་པ་ལ་དོན་རིག་པ་ཞེས་བརྟེན་དེ། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། ཤེས་པ་རྣམས་བཅས་
ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་ན། །གདགས་པ་ཙམ་
གྱིས་ཚོར་བར་རང་།^༥ །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མ་རིག་ན་གཞན་རིག་
བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་དམིགས་ན་འང་ཐུག་མེད་དུ་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རེས་ལས། དམིགས་པ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྱུ་བའི་
འགྱུར་^༦ །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་
མེད་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རྣམས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་རྣམས་ནི་དོན་
དུ་སྤང་བ་ནི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྤང་བའི་རྩལ་སྤྲན་ལ་སྤྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དང་།
བར་དང་བཅས་ན་འང་རགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་སྤང་བ་དང་། བར་མེད་ན་འང་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་
རིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་རིག་ན་རྩལ་རྣམས་འདྲེས་པ་དང་། ཕྱོགས་རེས་
རིག་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་ཆ་མེད་ནི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །རགས་པ་འང་དོན་དུ་མེད་དེ། རྩལ་སྤྲ་
རབ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་
ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྤང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྦྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་བས་
གསུངས།^༧ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རང་གསལ་
བ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྦྱོང་ལ་གཉིས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རེས་
པ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་གསལ།^༨ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་དང་མཚུངས་

ལྷན་རྒྱལ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དེ། ཡུང་པོ་ལྷ་པ་ལས། སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། གང་དག་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གདགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་གདགས་སོ་^{༡༡}ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་རྒྱས་སུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མཉམ་དོན་ནི་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་(ལྷན་ཅིག་)སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། (དེ་ལ་རྒྱས་གྱི་རྣལ་ལྷན་ནི་གར་ལ་སོགས་པའི་ཆ་མེད་པའོ། །བསགས་པའི་རྣལ་ལྷན་ནི་དེ་ལས་སྤྱི་བའི་འདུས་པ་གཞན་དུ་མེད་པའོ།) དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལུས་སོགས་གྱི་དབང་པོ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་མེད་པའི་བསགས་པའི་རྣལ་ལྷན་རབ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྣལ་ལྷན་དུ་ལྷ་བྱ་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣལ་ཆ་གསུམ་མེད་པའི་རྒྱས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་བྱི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་རེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་འོ། །བསགས་པའི་རྣལ་སྐྱོས་པ་ནི་རྣལ་ལྷན་རབ་ཆ་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཤུར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་གཞན་འདུས་པ་མེད་དོ་སྟེ་རྣལ་དུ་བསམ་པའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་རེ་དབེར་ན་ཁབ་དང་སྤོང་བུའི་ཆོགས་ལ་རེག་པ་དང་། བྱེ་དང་ལན་ཆའི་རོ་ལྷར་དམིགས་མ་དམིགས་ནི་གསུམ་ཆེ་ཆུང་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལའང་ཆང་བར་ཡོད་དེ། འཛིན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྦྱིན་པ་དང་གཡོ་བའི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བའང་གཤེར་བ་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཡན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ལས་ལས་མངོན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་གི་རོ་པོ་མི་དམིགས་ཀྱང་དོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ལས་ལས་རི་ལྷར་རྒྱས་སུ་དཔོག་ཅི་ན། འདི་ལྟར་དོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་པ་དང་སྐྱམ་པ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་སའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱ་ལ་ཡང་གིང་འདེགས་པ་དང་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་རྒྱའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །མེ་ལའང་མེ་ལྷེ་འདེགས་པ་དང་འདུས་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་རྒྱ་དང་རླུང་རྣམས་མེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རླུང་ལའང་འདེགས་པ་དང་མི་འགྲེལ་པ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐྱམ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་རྣམས་རླུང་གི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་

པར་མངོན་ནོ་^༤ ཞེས་བཤད་དོ། །ལས་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་
ན་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞག་དགོས་
པ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་ལས་རྟེན་ཅིང་འཛིན་^༥ པ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྤྲིན་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ནི་
གཟུང་བྱ་དང་བསྐྱུ་བྱ་དང་སྤྲིན་བྱ་དང་འཕེལ་(པའམ་གཡོ།)བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
ངོ་^༦ ཞེས་བཤད་དོ།། (ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་ལས་ནི་ད་ལྟ་བས་བསུས་པ་ཁོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་^༧ དོ།།)

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་བྱབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱིད་ཀྱང་དེས་འབྱུང་བཞི་ལྟན་ཅིག་པ་སྤྱིད་པར་དཔག་པར་ནུས་ཀྱི་བྱབ་པར་ནི་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་དང་དེར་གསུམ་དུ་སྟེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མེད་ཅིང་ས་བོན་གྱི་སྟོ་ནས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་ལ། གང་ལ་གང་དམིགས་པ་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྟོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གིང་
གི་ཡུང་བོ་འདི་ལ་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དོ།^༨ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་ཟེར་དོ།

ནལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་འདུས་པ་གང་ལ་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་
དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ།^༩ ཞེས་བཅོད་པར་བྱའོ། འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་འདུས་པ་འང་ཡོད། འབྱུང་བ་
གཉིས་ལས་གྱུར་པ་འང་ཡོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱུར་པ་འང་ཡོད་དོ། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་
ལ་འང་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་འདུས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་བོང་བ་སྐྱམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་
གཤེར་བ་དང་། གསུམ་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་བྱོ་བ་དང་། བཞི་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གཡོ་བ་ལྟ་བུའོ། རྟེན་བཞིན་
དུ་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པ་འོད་དང་། གཉིས་དང་ལྡན་པ་སྐྱུ་དང་བྱི་དང་
ལྡན་པའི་རྒྱུད་དང་། གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དང་བྱི་དང་རེག་བྱ་ཡང་བ་དང་ལྡན་པའི་དུ་བ་དང་། བཞི་
དང་ལྡན་པ་ཨ་ཀ་རུའི་གོང་བུ་དང་། ལྟ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འདོད་དོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པའོ་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཞི་ག་ཚང་བ་
སྤྱིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྫས་བརྒྱུད་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་སྟེ་བ་ལ་སྟེ་མཆེད་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་མངས་པར་སྐྱས་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་དུ་འདུས་
པའི་ཕྱིར་དོ། རྫས་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་ནི་འདི་ཉུངས་པར་སྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་དབྱིབས་དང་ཡང་བ་ལ་

སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུང་བ་ནི་རྩ་ཁོ་ན་ལ་རྩ་སྟུག་ཟུང་ལ་གཞན་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་
རྩ་སྟུག་ཟུང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདར་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་པལ་ཆེར་འབྲུང་བ་བཞི་ཚན་ལ་རྟེན་པའི་
ཕྱིར་རྩ་སྟུག་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཞུགས་པར་བྱའོ།།

ཡང་འདིར་དབྱུང་བ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རྩ་སྟུག་པོ་དེ་དག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འབྲུང་བ་ལྟན་
ཅིག་གི་དོན་ཡིན་ན་རྩལ་སྒྲན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་
པ་ཉིད་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་བྲམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྩལ་སྒྲན་གྲངས་མེད་པ་འདབ་འབྱོར་གནས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་
ལ་སོགས་པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གི་འདིར་གོ་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དེ། རྩལ་སྒྲན་རྣམས་
ཐོགས་བཅས་སྟུག་པའདད་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཐོགས་བཅས་
མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་དང་། རེག་བྱའི་གོ་ས་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་འདར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །(དེ་མི་འཐད་དེ་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་སོ།) (རགས་པ་མི་ཚུམ་པར་ཡང་ཐལ་ལོ།) ཁ་ཅིག་ནི་
རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་
གི་དོན་དུ་འདོད་དེ། བྲམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་མང་པོ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ནི་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་འགལ་
བ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྲ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་
རབ་ཅས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲ་ཡང་མེད་དབང་པོ་ཡང་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྩ་སྟུག་དང་ལྟན་པར་སྒྲིབ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ལོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །(རྒྱུ་ལ་ཁ་དོག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན་དེ་ལ་དེ་ཡོད་དེ་དྲི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྣ་མའི་མེ་ཏྲག་བཞེན་ནོ།) རྩ་སྟུག་ལས་མང་བ་དང་མི་ལྟན་ན་མ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟན་
པ་ལ་ནི་སྤར་གྱི་བརྒྱད་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་རྩ་སྟུག་ལྟན་ཏེ། དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་བརྒྱད་
པོ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་དབང་པོ་ནི་དེ་དག་ལས་རྩ་སྟུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྟན་པ་ལ་ནི་རྩ་སྟུག་བཅུ་སྟེ། སྤར་གྱི་དགུ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་བཅུ་དང་ལྟན་པ་དེ་དག་སྒྲ་དང་བཅས་པར་སྒྲིབ་ན་ནི་དགུ་དང་བཅུ་
དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་སྒྲ་གཞན་དུ་བསྐང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་
ནི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་མེད་པ་ནི་དུག་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་བདུན་དང་། དབང་པོ་
གཞན་དང་ལྟན་པ་བརྒྱད་དང་། སྒྲ་དང་བཅས་ན་དགུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྤྱིར་

གཞུགས་ཙམ་མེད་པས་གཞུགས་ཙན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཞུགས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཞུགས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། ཡན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་དེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་(དུས་མཉམ་པ་ལས་དང་གིབ་མ་ལྟ་བུ་)དང་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་མི་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཞེས་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྐྱེ་མཛད་དོ།།

མཚུངས་ལྟན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚུངས་ལྟན་དང་། མཚུངས་ལྟན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་བྱུང་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲེལ་ཚན་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་གཞུང་བ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲེལ་ཚན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་སྤྱིའི་དོན་ནི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱས་དང་བཏགས་པའི་བྱུང་པར་དང་། ཁམས་དང་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིའི་དོན་ལྟ་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྟན་ལྟས་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ནི་དེའི་བྱུང་པར་གཅིག་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་མཚུངས་པ་ནི་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། རྒྱས་མཚུངས་པ་ནི་རྒྱས་ལྟ་ལྟར་འབྱུང་བའོ། །དབྱུས་མཐའི་རྒྱ་ལས་ནི་དེ་དག་གྱུང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྒྱས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་^{༡༠}བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱི་བྱུང་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་སྟེ། གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ལ། སེམས་བྱུང་གི་

སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཡང་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་(སྡེ་ཆོན་ལྗེ་རེས་པའི་སྐུ་ཕྱུ་རྩ་བརྒྱད་དང་།)ས་མང་པོ་པ་བརྩུ་དང་། དག་བའི་ས་པ་བརྩུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་བྲུག་དང་། མི་དག་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྩུང་བའི་ས་པ་བརྩུ་དང་། མ་རེས་པ་བརྒྱད་དང་། གཉི་མུག་མེད་པའི་དག་ཅུ་དང་། ཅུ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་རེས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། རྩུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་ལྟ་སྟེ་བརྟེན་དང་།¹⁹ གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་། (སྤྲལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཁུམ་པ་དང་། སྐྱབ་དང་ཟས་ཀྱི་བྱོད་མི་ཟེན་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་རན་ལེན་དང་། རུག་རུག་དང་། འཕྱ་སྒྲོད་། གནས་པ་ཉིད་དང་། མི་གནས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྟེམས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་རན་དང་། སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།) འབྲུག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ།²⁰ བརྟེན་ཅུ་རྩ་བརྟེན་ཡོད་པ་ལས་སྡེ་ཆོན་ལྗེ་དང་། མ་རེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཞི་བརྩུ་རྩ་བྲུག་དང་། གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ་བརྟེན་ཅུ་རྩ་སྟེ་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་བརྟེན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཤེས་རབ་དང་། བྱི་མ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་བརྟེན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དག་བཞི་ལོ་ན་གཉི་མུག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ་ན་ལྟ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་ལོ་ན་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ་ན་བརྟེན་རེས་(དང་རྣམ་གཡེང་དང་རྩུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་)ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་འདོད་དོ། ཞེས་སྐྱར་རབས་པ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་(རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་། རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་ཞུང་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་བཏགས་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། ཞུང་མེད་བྱས་སྟེ་དེ་རྗེ་ཡང་ཞེས། ཞུང་མེད་པའི་སྟེང་རྗེ་རབས་དུང་ཅིང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་སྟེང་བརྟེན་པ་དང་རྣམ་འཆོ་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐལ་བར་འདོད་པ་ལ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ལྟར་གསལ་ཡོད་དུ་རྟེན་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ།།)

གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་སེམས་ཁུམ་པ་དང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བྱ་རན་དང་། སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོར་བ་དང་ལེ་ལོ་དང་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གོང་མ་པ་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་རིག་དང་།

ཀྱན་འགོ་ལ། །འདུན་མོས་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་ཡུལ་ངེས་ལ། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་
 གྲེལ་ཡོད། །མ་ཆགས་ལ་སོགས་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས། །ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་སྟོམས་
 རྣམ་པར་མི་འཛོལ། །བཅུ་གཅིག་དག་བའོ་རྩ་ཉོན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་བ་རྒྱལ་དང་། །མ་རིག་ལྟ་བུ་
 ཐེ་ཚོམ་དྲུག་ །ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཚོག་ །ཐུག་དོག་སེར་སྣ་སྦྱ་དང་གཡོ། །རྒྱགས་པ་དང་ནི་རྣམ་
 པར་འཛོ། །ངོ་ཚ་གྲེལ་མེད་རྒྱགས་ཆོད་དང་། །མ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་དང་། །བརྗེད་ངེས་ཤེས་བཞིན་མ་
 ཡིན་དང་། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཅུ་ཚན་གཉིས། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་
 དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་བཞི།^{༡༣} །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་ལ། སུམ་རྩ་བ་དང་། སུང་པོ་ལྟ་བུ་ལས། ཀྱན་ཏུ་
 འགོ་དང་བྱེ་བྲག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས་^{༡༤} །ཞེས་
 པ་དང་འགྱོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉེ། །རྟོག་པ་དང་ནི་དཔྱོད་པ་དག་ །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་
 གཉིས་ཞེས་དང་པོ་ལྟ་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་ཀྱན་དུ་འགྱོ་བ་དང་། །འདུན་པ་
 བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་དང་། །མོས་པ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་དང་། །དྲན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་
 བ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྦྱོན་ཡོན་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁོན་ལ་འཇུག་གི་མ་བསམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། །དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་ནི་དག་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
 བ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། །ལྷག་མ་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤུ་པོ་
 རྣམས་ནི་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་དག་དང་ཉེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཁོན་དང་། །གཉིད་འགྱོད་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཚན་གཉིས་ཉེ་བཞི་ནི་ཉེ་ཉོན་ཁོན་ར་མ་
 ངེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལའང་
 དག་བ་དང་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་གསུམ་མཐུ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་མི་དག་
 བ་དང་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཉེ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་བས་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་སྟེ། སྡེ་ཚན་
 དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། །བག་ཡོད་བཏང་
 སྟོམས་རྣམ་པར་མི་འཛོལ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་དང་། །ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་རྩ་ཉོན་ལྟ་
 སྟེ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་བརྗོད་པ་སྤྱད་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་རྗེས་ཡོད་དང་།
 །ལྷག་མ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དགུ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་(པལམ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་
 པོ་ལོགས་སུ་གྱུབ་པ་ནི་རྗེས་ཡོད་དང་། །གང་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་ལོགས་སུ་གྱུབ་པ་མེད་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེངས་)ཏེ། །འདི་ལྟར་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་ལྟ་བུ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོན་

དང་། བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་རྩ་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆོ་
བཞེས་པ་མེད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་དང་འཆོག་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་རྣམ་འཆོ་ལྔ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་དང་།
སེར་སྒྲ་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཆོད་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་པ་དང་སྐྱགས་པ་དང་མ་དད་པ་དང་
ལེ་ལོ་བཞེས་གཉི་ལྷན་དང་། གཡོ་སྐྱ་གཉིས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ལྷན་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་དང་རྣམ་
གཡེང་གསུམ་དྲུག་གསུམ་དང་། བག་མེད་ནི་དྲུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པ་འཇམ། དོན་
གསང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ལྷན་གི་ཆར་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། (རྣམ་འཆོ་ཁོང་ཁྲོ་ལ་བཏགས་པར་བཤད།)
བརྗོད་ངས་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ནི་གཉི་ལྷན་ལ་བཏགས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པར་དོན་
གསང་ལས་བཤད་དོ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོལ་ཤེས་འདོད་དོ།

འདིར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས་བཏགས་ཡོད་ཉི་ལྷ་རྩ་དགུར་བྱས་ནས་སྤྱིར་སེམས་
བྱུང་ལྔ་བརྩ་རྩ་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉི་ལྷ་རྩ་བཞི་པོ་
རྣམས་ཀྱང་གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་ཡོད་(ལྔ་བརྩ་རྩ་གསུམ་)ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་བདུན་
བརྩ་རྩ་ལྔ་ལ་སོགས་པར་འགྲུར་རོལ་ཤེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་ཆོན་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་
མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆགས་པ་དང་དཔྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་
ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཆར་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྐྱ་
རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་
འདོད་ཁམས་ཁོན་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྐྱ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཉེ་བཞི་
ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོན་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་ཉེ་གཞུང་ཉིད་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ནི་སྤྱི་ཆོན་དང་པོ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱད་དང་ཆགས་སྤང་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་
པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀའི་འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་རྣམས་དང་།
མ་ངེས་པའི་འགྱོད་གཉིད་དཔྱལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བརྩ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོན་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་(སུམ་ཅུ་པ་ལས། རྟོག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། རིག་པ་ཆོར་བ་དང་འདུ་
ཤེས་སེམས་པར་ལྟན།) ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉེ། ཀུན་གཞི་དེ་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱེན། ཞེས་པས་)ཀུན་
གཞིའི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་(ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན།)དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། བསྐྱིབས་
ལ་ལུང་མ་བསྐྱེན་གྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་དང་དཔྱལ་དང་འདོད་ཆགས་སྟེ་རྩ་ཉོན་བཞི་(ཀུན་

ལས་བརྒྱུ་ལས་བཤད་པའི་^{༡༧}སྤྱུགས་སྒྲོན་མ་དང་ལེ་ལོ་བག་མེད་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབང་པ་བསྟན་པ་ལས་བཤད་པའི་
བརྟེན་ངེས་རྣམ་གཡེང་གེས་བཞེན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་ཉེ་ཉོན་བརྟེན་དེ་བཅུ་བརྟན།^{༡༨}འབྲུང་(ཞིང་།
སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་^{༡༩}དེ་ལ་ཡང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དེ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་)བར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་(རང་རང་གི།)གཞུང་ལས་ཏོགས་པར་བྱའོ། །སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་བྱུང་པར་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱེད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ལྷ་པ་ནི་སེམས་ལས་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མདོ་ལས། འདྲ་
གེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། (འདི་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱུ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་ཅེས་འདྲ་བར་འདོད་དོ།) གཉིས་པ་གཞུང་གི་
དོན་ལ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་དང་། ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་དང་། སེམས་གང་གི་
འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དང་། འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་
དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལྟའི་དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས་སེམས་ཀྱི་ས་
མང་པོ་བ་བཤད་པའི་ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ལས་ནི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཆོར་
བ་ལས་ཅི་བྱེད་ཅིག། མེད་པ་སྟེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་ལས་བྱེད་དོ་^{༢༡}ཞེས་འབྱུང་བས་བདེ་སྟུག་གི་)མེད་པའི་རྟེན་
བྱེད་(ལ་ཟག་མེད་དང་། ཐ་མས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་)པའོ། །སེམས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྟགས་
ལྟར་ཡུལ་དུ་ག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མངོན་པར་འདྲུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་
ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། རྒྱད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ན། བྱེད་
དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་པ། སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་^{༢༢}ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་སེམས་པའི་ཆོགས་
དུག་གོ། བྱེད་ལས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདྲུ་གེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། བྱེད་ལས་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་འདྲུ་གེས་ལས་ཅི་བྱེད་ཅི་ན་དམིགས་པ་ལ་མཚན་མ་འཛོན་པའི་ཐ་སྟོན་
ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ་^{༢༣}ཞེས་འབྱུང་བས།)ཐ་སྟོན་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

འདུན་པ་ནི་ཡུལ་དུ་ག་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ།།
དབྱེ་བ་ནི་འདས་པ་ལ་ཐུད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བར་
འདུན་པ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རིག་པ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་གཤིས་གསུམ་
འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྲུར་བ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རིག་པའི་ཆོགས་དུག་གོ། །ལས་ནི་ཆོར་བའི་
རྟེན་བྱེད་པའོ། །སྒོ་གོས་ནི་གེས་རབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གེས་རབ་

བཞིའམ། (ཡང་ན་སའི་དངོས་གཞི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་ཐལ་བའི་དགེ་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར།^{༡༥}) རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་མོ། དྲེད་ལས་ནི་སོམ་ཉི་ལྟོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །འོ་ན་སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སོམ་ཉི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འང་ཤེས་རབ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ཤས་ཆུང་ལ། སོམ་ཉི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་གཤེད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྟེན་ངས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྲན་པ་དང་། མ་དད་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེད་པ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྡེ་བ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་དུ་འགོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །བྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། དབྱེན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཤེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། དབྱེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་འབྱུང་བས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །མོས་པ་ནི་འདོད་པའམ་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དབྱེན་ཡང་དག་པར་མོས་པ་དང་། འོག་པར་མོས་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་ནི་སློབ་དཔོན་སློ་གྲོས་བརྟན་པས་མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་འཕྲོག་པར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་བཤད་པས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱི་གཅིག་པ་སྟེ། འདིར་ཕྱི་ནི་དམིགས་པའོ། །དབྱེན་ས་དགུ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དགུ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བཅུའོ། །ལས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་འབྱུང་ན་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་ཞུགས་ཅན་རྣམས་བརྟོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་པ་བཅུ་ནི་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྟེ་

བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྦྱར་བའི་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པར་གཟུང་བར་མི་ནུས་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བྱ་ནི་ཕྱ་བས་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱན་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་དཀའ་ན་སྒྲིན་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་སྟོན་གྱང་ཅི་དགོས། རེ་ཞིག་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རོ་མང་པོ་ཁ་ཅིག་གི་རོའི་བྱེད་པར་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ངེས་པར་གཟུང་བར་དཀའ་ན་ཆོས་གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་སྟོན་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལྟ་སྟོན་གྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བཤད་དོ།¹⁶ །གལ་ཏེ་བྱེད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོག་ན་ཀྱན་དུ་འགོ་བ་ལྟར་སྦྱ་བ་རྣམས་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལུང་ལས་ཇི་སྟན་དུ་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་པ་ཉིར་གཞག་གི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་བཅུ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་དཔྱད་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གྱང་ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཡང་འོན་གྱང་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་པ་ནས་སེམས་པའི་བར་དུ་གཞན་ནོ་¹⁷ ཞེས་ས་མང་པོ་བ་བཅུ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པ་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་བཤད་པའི་དད་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོག་པ་དང་བྲལ་པར་བྱེད་པའི་དང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དང་བ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་སྤང་ཞིང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའོ། །ལས་ནི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཅེས་སྦྱས་སུ་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་པ་(འཇམ་ཟག་པ་དང་ཟག་པའི་གནས་ལས་སེམས་བསྐྱུང་།)སྟེ། དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་དང་ཐར་པ་དང་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྟོམ་པའི་བག་ཡོད་པ་བཞིའོ། །ལས་ནི་འཛིན་ཉེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།

ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་སྟོ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་བ་དང་རྟེན་པ་གསེར་གྱི་དོང་ཆོ་བཤེགས་པ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཉིད་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་

མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
འབྲེན་པར་བྱེད་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་དེ་ལའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཏགས་ནས་བཞེད་དེ།
དཔེར་ན་མདོ་ལས། དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་འགྲུབས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞོན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་མཐུན་པས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕྱང་བོར་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་བཤད་དོ།

ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །(འདུལྱེད་)བཏང་
སྒྲིམས་ནི་སེམས་བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་དུ་འདུག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཐོག་མར་རེས་འགའ་བྱིང་གོད་འབྱུང་
བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བར་དུ་དྲོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་དྲོགས་
པའང་མེད་པའི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབས་མི་འབྱེད་པའོ། །དོ་ཆ་ཤེས་
པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འབྱུར་ལ། དེ་དག་གི་ལས་ནི་ཉོན་སྦྱོད་སྟོམ་པའོ། །རྩ་བ་གཉིས་ནི་
འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སྟེ། གཏི་མུག་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བྱིར་
འདིར་མ་བཞེད་དོ།

འདིར་མ་ཆགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ཞེས་པའི་མ་དང་མེད་ཅེས་པ་ནི་མེད་པ་དང་། གཞན་
པ་དང་། གཉེན་པོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འཇུག་གི་མེད་པ་དང་གཞན་
པ་ལ་ནི་མི་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་ལའང་བཞེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱེ་
བཤད་ལས་བཤད་དོ།

དེ་དག་གི་ལས་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་སྦྱོད་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་
མི་འཆོབ་ནི་སྦྱིང་བརྟེན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་
པ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་དབྱུགས་^{༡༡}པ་ལ་སོགས་པས་ཐོ་མི་འཆོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་
ནི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ། མི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་ནི་བརྩོན་
འགྲུས་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་རན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པས་བརྩོན་འགྲུས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲིབ་
བཞེད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི་(ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། རྩལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་
སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། །མ་ཞུས་མི་འགོང་ཆོག་མི་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་^{༡༣} ཞེས་པ་ལྟེ། གྲུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་གོ་ཆ་དང་།
སྦྱོར་བ་དང་། མི་འགོང་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ་^{༡༤}ཞེས་པ་ལྟ་དང་། ཡང་ན་)

གོ་ཆ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བཙུ་པོ་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དག་ཅིས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དད་པ་ནི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིང་བརྟེ་བ་ནི་ཡིད་གདུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྩོལ་བཅས་དང་བཏང་སྟོམས་རྩོལ་མེད་དང་། འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཏུ་སྒྲུངས་པ་འབྱུང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གས་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་པ་ཆ་གས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་འདི་དག་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདི་དག་གིས་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་རྫོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་གསལ་བ་སྟེ་རྫོངས་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་ཅིས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ལས་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བག་མེད་པ་ནི་བག་ཡིད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་མི་སྟོམ་ཞིང་ཟག་བཅས་ལས་སེམས་མི་བསྐྱང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་དགེ་བ་འབྱིབ་པར་བྱེད་པའོ།།

ལེ་ལོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་སྒྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་དད་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེམས་མ་དད་པ་སྟེ། (དེ་ན་བྱ་བ་བན་ཞེན་དང་། སྦྱིད་ལྷག་པ་དང་། སྟོམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ་གསུམ་མོ།) ལས་ནི་ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྟུགས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ལྟེ་ཞིང་དམིགས་པ་མི་གསལ་བའི་སྒྲོང་སྒྲོང་པོ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་(སྟོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ།)ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟུགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྟུགས་པ་ནི་སྟོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ།།

རྟོན་པ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །དུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྟོན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་བར་འཇུག་ལ། རྫོངས་པ་དང་རྟུགས་པ་དག་ནི་མི་གསལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ཡང་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྟུག་པ་མི་འབྱུང་ལ། བརྟེན་ངས་

དང་། རྣམ་པར་གཡིང་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་པར་མོས་པ་དང་། རྫོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་འབྲུང་བའི་སྤྲུལ་པ་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་སྟེ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་སྤྲུགས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་ལས་མ་སྒྲོས་ལ། བརྗེད་ ངས་ལ་སོགས་པ་ནི་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་སྒྲོས་སོ་ཞེས་སོ་^(༡༧)ཞེས་བྱ་ བར་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་སྤྲུགས་པ་འང་རྟོག་པ་དང་འདྲ་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པས་འདིར་ སྒྲོས་སོ་^(༡༨)ཞེས་བཞེད་དོ། (གངས་མང་པོ་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན་སྤྲུལ་ཞེ་སྟེ། དང་ པོ་ནི་ཀུན་འགོ་ལྟེ། གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། གསུམ་པ་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། དེས་ལྟེ་སྒྲོག་ རྒྱགས་སོ། བཞི་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནོ།^(༡༩))

བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་ངོ་ ཚ་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་བྱུང་བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པའི་ཁྲོ་བ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་ འབྱུག་པ་སྟེ། ཐོ་འཚམས་པའི་ལས་ཅན་ནོ།

ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལས་ནི་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་ བྱེད་པའོ། གཤམ་ནི་(རང་གིས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལ།)ཉེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་སེམས་གྲུ་གྲུ་(ཞིང་གཏམ་རྒྱུད་ལ་ བསྐྱར།)བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། འགྲུག་དོག་ནི་གཞན་ ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུག་ཆོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྟེ། སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། འཚོག་པ་ནི་སྤྲུག་པ་ལ་མངོན་ པར་ཞེན་པའོ། སྤྱང་པོ་ལྟ་བུ་ལས་^(༢༠)ནི་འཚོག་པ་གང་ཞེན། ཆོག་བརྒྱུད་པོས་ཞེར་འདེབས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོག་བརྒྱུད་པོར་ཞེར་འདེབས་པ་ཞེ་སྤང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་ དེགས་པ་ཡིན་ནོ། ལས་ནི་ངག་གི་ཉེས་སྒྱུད་སྒྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། བསོད་ བཀའ་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། གྲོ་མི་སྒྲོ་བ་དཔོན་སྒྲོ་གྲོས་བཏུན་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ ཟག་དང་འགྲོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ་^(༢༡)ཞེས་བཤད་དོ།

འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྐྱེད་ཅིང་གསང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་པ་བཅའས་ན་འགྱེད་ཅིང་ངེས་པར་ཡིད་ མི་བདེ་འབྱུང་བས་འགྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། ཁེར་སྤྲུལ་ནི་ཆོས་དང་ ཟང་ཟིང་དང་(ཡོན་ཏན་གྱི་སེར་སྤྲུལ།)མཁས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བར་འཛིན་ པ་སྟེ། ཡོ་བྱད་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། སྤྲུལ་ནི་རྟེན་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་

རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་འཆོས་པ་སྟེ། ལས་ནི་ལོག་འཛིང་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་སྟོན་པར་
འགྱུར་ལ། དེའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་
འཆོ་བ་ནི་སེམས་ཅན་དག་སྟུག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཐོ་འཆོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་
པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཏེ། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་(གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་ལ་རང་
དབང་ཅན་ཡིན་པས་གྲོགས།)མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། (བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོགས་པས།)
སྤང་བ་སྟོམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་། སྟོམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་(པའི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་
ཡིན།)པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་མ་དེས་པ་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་དང་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལྷོག་
ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་ཁྱོ་ཆགས་རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་
བྱ་བ། བརྒྱན་ནི་དེས་པ་མིན་པར་བཤད།^{༡༠༠} ཅིས་གསུངས་པ་དག་གྱུར་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབྱེ་བར་
ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། དེས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་དེས་པར་བྱགས་ལ་གོ་
བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།།

ཇི་ལྟར་མ་དེས་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་(སྡེ་ཆོན་དང་པོ་བཞི་ནི་མ་དེས་ཏེ། རེ་མ་ལྟར་རོ།)ས་མང་པོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དག་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་དག་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དག་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། (ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་
ས་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་)རྟོག་དཔྱོད་ལ་གསུམ་ཆར་དང་། འགྱོད་པ་ལ་དང་པོ་དང་། གཉིད་ལ་དང་པོ་
གཉིས་(མེད་དེ་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས།)དང་། ཆགས་སྤང་ལ་ཐ་མ་གཉིས་(སུ་མ་དེས་པས།)དང་། ང་རྒྱལ་(སྤང་བ་
གཉིས་ཀ།)དང་ཐེ་ཆོམ་(མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་དེ།)ལ་བར་མ་མེད་པས་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་སྟོམ་སྤང་ཅམ་དང་ཡིད་
ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྤུའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་ལས་ཤེ་ན། གསུམ་
པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་(དག་བ་དང་མི་དག་འདྲེས་
མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་པས་མ་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཏེ་སེམས་ལྡེ་ཡོད་པ་ལས།)དག་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་
ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟུར་རོ། ཅི་སྟེ་ན། སྡེ་ཆོན་དང་པོ་གཉིས་དང་། རྟོག་
པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བའི་སེམས་ཡིན་པར་སྡེ་ཆོན་བྱི་མ་གསུམ་དང་།
མ་དེས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་དང་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་མི་འབྱུང་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་རེས་

འགའ་འབྱུང་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་འང་ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཆོག་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྱོད་པ་མི་འབྱུང་བས་གང་ལ་འགྱོད་པ་དགེ་བ་ཡོད་པའི་སེམས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པས་དེ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱོད་པ་ནི་ངན་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་ལ་འགྱོད་པ་ལ་འང་ངན་པར་སྒྲོ་ལ་སྦྱང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་འང་བྱ་བར་འོས་པ་མ་བྱས་པ་ལ་ངན་པར་བྱས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ལས་ནི་སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་འདིར་འདོད་པ་ན་སྒྱིར་སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྐྱེད་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་འང་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འདྲེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྐྱེད་ལ་འང་བསྐྱེད་པར་དང་། མ་བསྐྱེད་པར་གཉིས་ཡོད་པས་ལྡར་འབྱུང་བ་ལས་དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི་(རྩ་ཉོན་གཞན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་)མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(ལ་འང་ཉི་ཤུ་རྩ་བྱུང་ལ།)དང་། (གི་སྒྲིམ་འདྲེས་པ་ལ་འང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་ཡང་།) འཛིག་ཆོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ། (ཕྱི་མ།) གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(འདྲེས་པ་)ལ་འང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། (སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས།) ས་མང་པོ་བ་བརྩུ་དང་། (ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས།) ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་དུག་དང་། (མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་)མི་དགེ་བ་གཉིས་དང་། (འདོད་སེམས་ཡིན་པས་)རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་རང་ཉིད་ནི་(དངོས་སུ་མི་སྒྲོས་པ་)ཉོན་མོངས་པའི་སར་བབྱངས་ཤིང་། ལྟ་བ་(མི་སྒྲོས་པ་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་རྒྱས་གཞན་ཏུ་མེད་ལ། དགེ་བའི་ས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་འདྲེས་པ་ནི་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། མ་འདྲེས་པ་ནི་རྩ་ཉོན་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་རིག་པ་འབང་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ་^{༡)}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་འདིར་མི་གཟུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) སེམས་མི་དགེ་བ་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཛིག་ཆོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྒོ་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་(པོ་གང་ཡང་རུང་བ།)དང་། སྒོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་

ཁྱུང་འཁྱེད་ས་པ་རྣམས་(གང་ཡང་འཁྱེད་པ།)དང་། འགྲོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་ནི་
 ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་། (བཞི་ལྷན་གྱི་ཉི་ཤུ་ཉི་ལྷན་དུ་རང་རང་བསྟན་པ།)སྟེ། ལྷན་སྟོན་པའི་ཉི་ཤུ་དང་། འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་(པོ་རང་ཉིད་)བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ནི་མ་རིག་པ་
 མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཁོང་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའང་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
 པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ། ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པའང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་གྱི་རྩ་
 ཉོན་གཞན་དང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འདི་དག་ནི་ཚིག་སྒྲུབ་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།)

མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པར་བགྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་
 ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་ཏེ་^{༡༠}ཞེས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་
 མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པར་བཤད་ལ། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་^{༡༡}ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་
 རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཞིང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྷན་པར་བཤད་མོད་
 གྱི་འདིར་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་རྣམས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྷན་དུ་མི་འདོད་དེ། (གལ་ཏེ་དེ་དག་
 མཚུངས་པར་ལྷན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་ལ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ལས་
 ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པས་གནད་དོ།) འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་།
 མཚུངས་པར་ལྷན་པ་(འི་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས།)བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
 ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་བརྩུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་
 གྲུག་དང་། (མ་རིག་པའི་ས་པའི་)རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་
 གཞན་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲུལ་སེམས་སོགས་བཞི་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བརྩུ་
 གཉིས་འབྱུང་བ་དག་ཏུ། (ཁ་ཆེ་བ་)འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིད་ནི་རྒྱ་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་རལ་བ་དང་ལུས་ལྗིད་བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
 ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འཛིན་མི་རྒྱས་པར་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་དབང་པོ་ལ་
 སེམས་སྟུང་བ་སྟེ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀྱན་སྟོང་དང་མཚུངས་ལྷན་
 གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་སྟོང་པས་དགེ་མི་དགེ་འི་སེམས་དང་བསྐྱིབས་པ་དང་

མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱབས་གྱི་སེམས་ཀྱན་ལ་མི་འགལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་གཉིད་
 ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གཉིད་དེས་བསྐྱབ་ཏེ་བགྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་
 ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ། །ཉི་འོག་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་འགྱོད་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
 བསྐྱབ་གསུམ་ཆར་དུ་འབྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་གཉིད་དང་འདྲ་བར་འདོད་དེ། །དེ་ལ་འགྱོད་པ་ལུང་མ་བསྐྱབ་
 བྱི་བྱས་པའམ་མ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྟེ་ངས་མ་ཞུ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཟོས་ཞེས་པའམ། ཕྱིག་པ་
 དེ་ལ་ཅི་སྟེ་རི་མོ་མ་བྲིས་སྟུང་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིད་བདེ་དང་འདྲ་
 བར་ལུང་མ་བསྐྱབ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱབ་གྱི་སེམས་འགྱོད་པ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ལ་ནི་བརྟུགས་ཀྱི་འབྱུར་ལོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྱོད་པ་ལུང་མ་བསྐྱབ་ནི་
 མེད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་ངེས་(པར་སྐར་བཤད་ཟིན།)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
 སྐྱེན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་
 ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁམས་གོང་མ་དག་གི་བཤད་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་གང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་
 འབྱུང་བ་བཤད་པ་དེ་ལས་འགྱོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་
 དང་མི་དགེ་བའི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་བྲེལ་མེད་གཉིས་དང་། གཡོ་སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་དེ། འགྱོད་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ནི་རྒྱུད་ཞིག་ནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་དེ་ནི་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཉིད་ནི་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མངོན་པར་སྤྱད་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཁམས་པ་དག་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དོ།^{༡༠} །གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་
 ཟད་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ན་(ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་སྐྱེན་སྤྲུལ་པ་མི་
 འབྱེན་ཅིང་ལུས་པག་གི་ཉེས་སྤྱོད་མི་སྤོང་བས་ཁོ་སོགས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ན་དགེ་བ་ལ་མང་ན་ས་མང་བརྟུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་
 ཙུ་^{༡༡}གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བརྟུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་དུག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །འདྲེས་
 པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་ལ་འང་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཆགས་སོགས་དང་ལྷན་པ་ལ་དེ་ཉིད་
 དང་བརྟུ་དགེ་ལོ། །མ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གསུམ་ལ་ས་མང་བརྟུ་ རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བརྟུ་གཉིས་སོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་མེད་དོ།
 སྤྱིར་ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པས་སེམས་བཞེ་ཡོད་དེ་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱབས་

ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱེད་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ་དེ་མི་དགེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྟན་
 པས་སོ།། གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་རྒྱ་མ་ཟད་ཉོན་པའང་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་མེད་ཅིང་། (ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་པ་ཐིམ་དགེ་བ་ལྟར་བཤད་པ་ཉེར་གཅིག་ །མ་
 འདྲེས་པ་ལ་བརྟུ་བདུན་འདྲེས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟན་ནའང་བརྟུ་བདུན། གཞན་ཆགས་སོགས་ལྟན་པ་བཙོ་བརྟུ། མ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་
 ལ་བརྟུ་གཅིག་གོ།) བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་
 སྤྱིད་ཅེའི་བར་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་མེད་པར་བཤད་པ་ན་མས་
 དང་དེ་དག་རྒྱ་མ་ཟད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྟུར་རོ། །ཡང་ཞེས་པས་དེ་དག་ན་གཡོ་སྟུང་གཉིས་ཀྱང་
 མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་། དམ་ཟེ་དང་། བྱིས་པ་དག་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་། རྒྱལ་
 ཆེན་བཞི་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དང་། འདུད་དང་། ཆོངས་པའི་འཁོར་ཏེ་འཁོར་བརྟུད་པོ་དེ་དག་དང་
 འབྲེལ་བ་དེ་ན་གཡོ་སྟུང་ཡོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་དང་བསྐྱེད་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་
 གཉིས་དང་། བཙོ་བརྟུད་དང་། བརྟུ་གཉིས་དང་ལྟན་ཞིང་། དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་ཉོན་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་། བརྟུ་བདུན་དང་། བརྟུ་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་
 (རྟོག་དཔྱད་གཉིས་པོར་པའི་ས་མང་བརྟུ་དགེ་བརྟུ་སྟེ། ས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བརྟུ། ཉོན་མོངས་པ་ས་མང་བརྟུ་ཉོན་
 ཉི་ཤུ་དང་བརྟུ་དྲུག་དང་། (འདྲེས་མའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པའང་བརྟུ་དྲུག་དང་ཆགས་སོགས་གཞན་དང་ལྟན་པ་ལ་ས་མང་བརྟུ་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་ས་མང་བརྟུ་ཆགས་སོགས་རང་ཉིད་དང་བརྟུ་བདུན་དང་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ས་མང་།)བརྟུ་དང་ལྟན་པར་འབྱུང་བར་
 དེས་སོ་ཞེས་བྱའོ།།

བཞི་པ་འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
 ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་(གཉིས་ཀ་འཛོམ་མེད་དུ་གཅིག་པ་མིན་ནས།)ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་
 ཅན་ལ་མ་གུས་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་སྟོན་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་གོ་བ་ལ་
 འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་དག་གི་བྱུང་པར་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་མི་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་ནི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འཛིགས་པར་མི་ལྟ་ན་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་བྱ་རྒྱ་སྟེ་བ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་ཉོན་ནས་སྟོན་
 པ་ལ་མི་འཛོམ་པར་འཇུག་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
 ཁྲེལ་མེད་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགའ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་བྱ་དང་རྩེ་མ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ། །དད་པ་ལའང་དགའ་བས་བྱབ་པ་མེད་དེ། སྤྱུག་
 བསྐྱལ་དང་ཀླུང་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགའ་བ་ལའང་དད་པས་མ་བྱབ་སྟེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་བྱ་དང་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལ་
 སྤྱི་བཞི་བཤད་དོ།^{༡༠༩} །གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀྱར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་
 པ་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དད་པ་དང་གྲུས་པ་ནི་རིམ་
 པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 གཉིས་ལས་(དེ་ཡང་དད་པ་དང་དགའ་བ་ལ་ཚུས་དང་གང་ཟག་ལ་སྟེ་ནས་སྤྱི་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཚུས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་བཞི་ལ།
 བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མིན་ཏེ་དེ་གཉིས་དགའ་བྱ་མིན་པས་སོ། །དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་
 གཉིས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དགའ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་
 ནི་དེ་དག་མིན་པའི་སེམས་འབྱུང་དང་ལྡན་མིན་སོགས་སོ། །གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བྱས་གྱི་སྤྱི་བཞི་ནི་བྱ་དང་རྩེ་མ་ལ་སོགས་
 ལ་དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། གྲུས་པ་མིན་པའི་སྤྱི་བཞི་སྟེ། གཉིས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱི་མ་ལ་སོགས་ལ་གྲུས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་
 གི་སྤྱི་མ་སོགས་ལ་གྲུས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྤྱང་བའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱང་ཆེ་སྟེ་གྲུས་པ་ནི་དག་
 བཞི་ན་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ལ་དག་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །) གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་
 ལ་བཀྱར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ངོ་ཚ་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དད་པ་དང་གྲུས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་
 ཅན་ལ་བཀྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་སྟེས་པའི་དགའ་བ་དང་འཛིགས་པ་དང་བཅས་
 པས་འཛིན་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་དེ་
 གཉིས་ཀྱང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་དག་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་གཉིས་ནི་ལུས་དག་གི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །) ཚུས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་
 ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རྟོག་དབྱེད་ལ་ཐ་དད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དོན་
 གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྩིང་བ་དང་། རྒྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འདི་
 གཉིས་གྱི་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟོན་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་
 སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྟོག་པས་ནི་སེམས་ཏ་

ཅང་ཞིབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། དཔྱད་པས་ནི་ཉ་ཅང་ཕྱིར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཁྱུ་ནང་གི་མར་ལ་ཉི་མ་ཐོག་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཆོ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་སྤྱིར་ཕྱིར་བར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་
པའི་ཕྱིར་ཞིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་ཞིབ་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དོན་གྱི་རོ་བོ་འཚོལ་བ་ནི་
རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་ནི་དཔྱད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་(རྟོག་པས་རོ་བོ་ཙམ་བརྟུན་པའི་དག་དང་དཔྱད་
པས་ཁྱད་པར་བརྟུན་པའི་)དག་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་བརྟགས་གིང་དབྱེད་ནས་ཆོག་ཏུ་སྒྲུའི་མ་
བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰⁷ །ཞེས་བྱ་བ་དང་།

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་སྒོ་གོས་གང་གི་རུ་བམོ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་
དང་། གང་གི་རུ་བམོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གསུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་གོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དབྱུགས་འབྱུང་བའམ་རྒྱབ་པ་མི་མངའ་འོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །རྣམ་པར་མི་དཔྱད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་ན་ངག་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་
ལག་ལྔ་པ་བཤད་པའང་ས་ལས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰⁸ །ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །ཡང་ང་
རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ང་རྒྱལ་ནི་ཕ་རོལ་པོ་ལས་གང་ཡང་རྩད་བའི་ཁྱད་པར་
བརྟགས་ནས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་(ཁོ་ལས་ང་མཐོ་སྒྲུམ་དུ།)ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེ་ན་
བདུན་ཡོད་དེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་ནི་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གྲུས་པ་དང་ཡང་
སྤྱིར་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་གིང་ཟད་པར་བྱེད་པའོ། །(དེ་གཉིས་རང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་
གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་ཡོད།) སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་སེམས་དག་
བ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་ནི་གཏུགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཆགས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་ནི་མི་འདོད་དེ། ཡིད་
དགའ་བ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནས་མེད་ལ་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དབྱེ་བ་ནི་བཤེས་སྤྱིང་ལས། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཆོ་དང་། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་
རྒྱགས་པ་དག་བཞེན་གཟེགས།^{༡༠} །ཞེས་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། (ཁྱེད་ལས་དག་བ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པར་
ཁྱེད་པོ།) མ་དེས་པའི་ས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྤོད་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདིར་
མ་བཤད་དོ།།

ལྟ་བུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་སེམས་དང་ཡིད་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་མི་
དག་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། དམིགས་
པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་གཞུང་བས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་
ནི་དག་མི་དགའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བརྟེན་པར་
གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་(དོན་གསང་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཁྱེད་པ་དང་
དུས་དང་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་བྱེད་གཞུང་གིས་དེས་ཆོག་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི་རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ཞེས་འབྱུང་བས་རིང་
དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དང་།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།) མ་
འོངས་པ་ནི་སེམས་དང་འདས་པ་ནི་ཡིད་དང་། ད་ལྟ་བུ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། (གསུམ་པ་ནི་)ཁམས་
(བསྟན་པར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་)དང་སྟེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་། སྤང་བོ་བསྟན་པར་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། དུས་གསུམ་དང་།
བསྟན་པ་གསུམ་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པ་བ་ནི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
དང་། ཡིད་ནི་ཉོན་ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་དོ།^{༡༢}

འབྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་
ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད།^{༡༣} །ཅིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་
དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་གཅིག་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་དུག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལྟས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལྟ་ནི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་རྟེན་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་པ་དང་། དུས་

གཅིག་པ་དང་། རྩ་རེ་རེ་བར་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་མི་
ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞི་སྟེ། (ཐོབ་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་མོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
དེ་ནི་ཉེ་མིང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་དག་བཅོམ་པ་སོ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་སྟེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
འདོད་ན་དག་བཅོམ་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སོ་སྟེ་ལ་དག་བཅོམ་གྱི་མི་སྟོབ་ལས་ཀྱི་ཐོབ་
པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སོ་སྟེ་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབད་པ་དོན་མེད་མི་འགྱུར་ཞིང་འབད་མེད་དུ་མི་
གྲོལ་བ་དེས་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མ་ཐོབ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་དངོས་མེད་ལའང་སོ་སྟེ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཉེ་འཕགས་པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ།) ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་།
སྐལ་པ་མཉམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་གི་དབང་པོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། སོགས་པའི་སྒྲིས་གཟུང་བ་དག་གི་
ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་། ཡང་གི་སྒྲི་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་རྩ་ཀྱང་སྟེ་ཅེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་མང་
པོས་བཀྱར་བའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་ཁ་ཆེ་བའི་ལྷགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་དབྱ་མའི་གཞུང་དག་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་
སྟོད་པ་པའི་གཞུང་དག་ལས་ནི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱད་ཅིག་དང་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་
པས་རྒྱ་འབྲས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་དགོ་མི་དགོའི་འབྲས་བྱ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་།
སྒྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་འོངས་སྟོད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འཚམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འབྱོར་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ནི་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་འབྲས་
ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མཐོགས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅེས་མི་
འབྱུང་གི་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱ་འབྲས་བྱུང་ནས་འགགས་
པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་དུས་དང་། རྒྱ་འབྲས་
གཟུགས་ཅན་ཕྱོགས་བརྒྱུན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཡུལ་དང་། འདུ་བྱེད་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་

གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གྲངས་དང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
བཏགས་པའི་ཆོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དགྲ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བཤད་ལ། གཞན་
ཡང་གནས་བཅུ་བཞུན་པའི་མདོ་ལས་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞེན། གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིམ་བས་ནི་གཟུགས་
དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་རྩལ་གྱི་དང་པོར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་ནི་
གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པས་ནི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ལ། ཐོབ་པ་ནི་
ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྷན་པར་བྱེད་པའོ། །(དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དེས་བསྐྱབས་པའི་ཐོབ་པ་བཞུན་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུང་ནི་མདོ་ལས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡང་
དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཐོབ་ཅིང་ལྷན་ན། འདོད་ཆགས་གཉིས་ཤོད་རྒྱལ་མོངས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྷ་སྒྲངས་
པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་) ཞེས་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་འཕགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་
སུ་བཤད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ནི་ཐོབ་པས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཅམ་པ་དེ་དང་ལྷན་པར་
བཏགས་ཏེ་དབེར་ན་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བཟུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་
ཐོབ་པ་མེད་པར་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལ་དབང་བྱས་འབྱུང་བ་ཅམ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་
བདུན་དང་ལྷན་ནོ་) ཞེས་ལྷན་པའི་སྒྲིམ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི་ཐོབ་པ་རྩལ་སུ་མེད་ན་འཕགས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་མངོན་དུ་བྱས་དུས་ན་སོ་སྟེ་དང་སྒྲངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱལ་ཏེ་འདས་ལམ་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་འདས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྩལ་གྱུ་བ་
ཀྱང་མེད་པར་སོ་སྟེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་འཕགས་པ་ནང་ཡང་སྒྲངས་རྟོགས་
ཁྱད་མེད་པར་བྱལ་ཏེ། སྒྲངས་རྟོགས་མཐོ་དམན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་རྩལ་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱས་པས་རྩལ་
ཡོད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཐོབ་པ་རྩལ་སུ་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་སོ་སྟེ་སྒྲངས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ་མཐོང་སྒྲངས་ཐོན་
སྒྲངས་མ་སྒྲངས་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པ་ནང་ཡང་སྒྲངས་བྱ་མང་དུ་སྒྲངས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པས་སོ། ། ཞེས་གསུང་ངོ། །(གཉིས་པ།) དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གསར་དུ་རྟོན་པ་དང་། (སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་)
རྒྱན་ལྷན་པའོ། །གསར་དུ་རྟོན་པ་ལའང་སྒྲར་(ཡེ་)མ་ཐོབ་པ་ལས་(གསར་དུ་)རྟོན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་དང་པོ་(འི་ཐོབ་པ།)ལྟ་བུ་དང་། (སྒྲར་ཐོབ་པ་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་(ཁྱིས་གསར་དུ།)རྟོན་པ་བསམ་གཏུན་
དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་ལྟ་བུ། (ཉམས་པ་ལས་རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ་རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་དང་)རྒྱན་ལྷན་པ་(ཉི་ལྷན་

པའི་ཐོབ་པ།)ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལྡན་པ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྤྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་(འི་གཉེན་པོ་སྐྱེད་མ་བྱུང་བས་དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་)ཡི་ནས་ལྡན་པ་སྟེ་མདོར་ན་རྣམ་པ་ལྡེ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་འབྱུང་གི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་ནི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་(ན་སོ་སྐྱེ་ལ་འཕགས་པ་སྤྲོད།)པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་པ་(གོས་དང་རྒྱུན་སྟགས།)ལ་ཐོབ་པ་མེད་(ཅིང་ཐུན་མོང་ཡིན།)པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་(པས་ཐུན་མོང་པ་མིན་)པའི་ཕྱིར་རོ། (འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡོ།)།

དེ་ལྟར་སྐྱེར་བཏང་ནས་རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་དེ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་རོ། །ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་མདོན་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་སྤྲེལ་ཞེ་ན། སྐྱས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་དང་ནི་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལྡན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལྡན་ཏེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལ་གནས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འགག་འབྱུར་གྱི་སྒོར་བའི་ཕྱིར་དང་།) སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བསམ་གཏམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བཟོགས་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་(ཐོབ་བྱ་མེད་)¹¹⁶པས་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་(ཐོབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།། (འགོག་པ་གཉིས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ་དགག་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་སོ།)། གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་དེ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སྟོབས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་སྤྲོད་པས་འདིར་དེ་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་ན་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་ཆོས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བཞི་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་རང་དུས་ལས་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བཞི་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་

པ་མཛོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་མཛོངས་པ་སྟེ་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མཛོངས་པ་ནི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བཞི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཤེས་པ་རི་ལྟར་སྟེས་པ་རྣམས་མཛོངས་པ་ཐོབ་ཞེས་སོགས་ལ། ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་མཛོངས་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་དང་འདས་པར་འཕྲོས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །) ཚུལ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་། ཚུལ་འདས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། མཛོངས་པ་ན་ཡོད་པ་འདས་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མཛོངས་པ་དང་། ཚུལ་མཛོངས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མཛོངས་པར་འབྱུང་བ་འདས་མིན་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་ལ་དུས་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །)

ཡང་ཐོབ་པ་འདི་དག་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདར་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆགས་བྲལ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལ་དགེ་བའི་ཚུལ་ལྟར་བར་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱ་དང་རིམ་མི་འདྲ་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་བས།) དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །ཚུལ་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་དང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་(ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་གང་ཡིན་ཡང་ཐོབ་པ།)འདོད་པར་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་སུ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ཡང་བརྟགས་མིན་ཚུལ་གང་ལ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་དེ་ཁམས་དང་ས་གང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁམས་དང་ས་དེས་བསྟུས་པར་འཛོག་སྟེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དབང་ཆེ་བས་སོ། །ཚུལ་དེ་མ་སྟེས་པ་དེ་ནི་རྟོན་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་འཛོག་ན་ལམ་གྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་པར་འབྱུང་རོ། །) སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟོན་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། འཛིག་རྟོན་པའི་གཟུགས་མེད་པས་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་དང་། (འདི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་མེད་དེ་འདོད་པ་གཉིན་པོར་མི་རུང་བས་དེ་དེ་མི་ཐོབ་པས་སོ། །) ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུའམ་གཉིན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (བརྟགས་འགོག་འཕགས་པས་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ལ། ཟག་བཅས་ནི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཀྱི་འདོད་པར་མི་གཏོགས་པ་སྟར་བཞིན་ནོ། །སྟོབ་པས་བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་

ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ནི་སྒྲོབ་པ་དང་ཟག་བཅས་ནི་གཉིས་མིན་ནོ། །དག་བཅོམ་ལའང་དེ་བཞིན་སྒྱུར་རོ། །) ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་ཚོས་སྒྲོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་སྒྲོབ་(པ་དང་མི་སྒྲོབ་)པའི་ཚོས་(ལམ་བདེན་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཚོས་(ལམ་བདེན་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཚོས་(དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་དང་གྲིས་མ་བསྐྱས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས་འགོག་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་དང་གྲིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲོབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ཚོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྒྲོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སྒྲོབ་པས་ཐོབ་པ་(འདས་ལམ།)ནི་སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་(འདས་ལམ་གྱི་ཅུ་སྒྲོབ་པའི་རྣམས་གྲུལ་དགུ་པས་)ཐོབ་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ནོ། །(གལ་ཏེ་མི་སྒྲོབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྒྲོབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་མི་སྒྲོབ་ནི་རྣམས་གྲུལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སྒྲུང་བྱ་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲོབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས་གྲིད་ཅེ་འཛིན་སྒྲུང་རྒྱུ་དང་འཛིན་སྒྲུང་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། བདེན་མོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པས་དྲངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་ཐོབ་པར་བརྗོད་དོ། །) ཡང་མཐོང་སྒྲུང་(དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་)གི་ཐོབ་པ་(རིམ་པ་ལྟར་)མཐོང་སྒྲུང་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་ཐོབ་པ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ལ། སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་(ཟག་མེད་དང་)རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་(ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་)དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་)སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པའི་(འདས་པའི་)ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །(འཕགས་པས་བརྟགས་འགོག་འཕགས་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་ཟག་མེད་ནི་སྒྲུང་བྱ་མིན་པའོ། །) གལ་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར་ངེས་སམ་ཞེས། དེའི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་(དབང་པོ་ལྟ་བུ།)མིན་པའི་ཚོས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲིའི་སྒྲིའི་ཕྱིར་སྒྲིའི་ཕྱིར་མེད་དེ། (རྣམས་སྒྲིའི་མེད་པས་སམ་འདུས་མ་བྱས་པར་སྒྲིའི་བས་)ཚོས་དེ་རྣམས་སྒྲོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་དང་ན་བའི་
མངོན་གཤེས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། སྤྱུལ་པའི་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་
ངེས་ལ། དེ་གསུམ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་(དག་པོའི་)བྱད་
པར་གྱིས་བསྐྱབ་(དགོས།)པས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་ལ།)བཟོ་གིན་ཏུ་གོམས་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་ལ་གིན་ཏུ་གོམས་པ་(བཙམ་ལྟན་འདས་དང་རྟ་བུལ་གྱི་
སྦྱོད་ལམ་ལྷ་ལ།)ཁ་ཅིག་གི་ཐོབ་པ་འདར་དུས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་སྤིད་(པར་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་འདོད་)དོ།། (མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ན་འོན།) ཆོས་དང་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡང་(ཡོད་དམ་ཞེ་ན་)ཡོད་པར་བསྟན་
པ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་འདར་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་ན་མེད་དེ། །ཀྱན་སྦྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱབ་པའི་ལུས་
དག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་(དེ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ས་གཞན་ན་མེད་དོ། །)གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་རང་ས་ན་བསྐྱབས་པའི་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་དོ།།

(དགེ་མི་དགེ་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་ནི་)གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདར་ལྟན་ཅིག་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྦྱར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་
(ཅེས་བཀག་པས་དེ་དག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལྟན་ཅིག་ཁོ་ན་དང་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་འདར་ཡོད།)དེ། སོ་སོ་ཐར་གནས་
རི་སྤིད་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མེན་ལྟན་སྐྱད་ཅིག་མ། །དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་
དང་། །སྦྱོམ་མིན་གནས་པ་འདར་དེ་དང་འདྲ།¹⁹⁹ །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་
དག་ལ་ད་ལྟར་ལྟན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ། །ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྟན་མ་འོངས་མེད།²⁰⁰ །ཅེས་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། (འདི་ནི་དོན་རྟོགས་པ་མིན་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་
མངོན་གཤེས་དང་ཆད་མེད་ལྷ་ལ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་གེས་བསྟན་པའི་གེས་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་པ་མེད་ཆེ་བ་
རྣམས་ལ་འདར་སྐྱེས་མེད་དོ།།) དེས་ན་འདི་སྐྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་
དང་། དགེ་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་
དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།།

འདིར་སྦྱས་པ། ཆོས་ཀྱན་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར། །གསུངས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། །བསྐྱབས་
གཟུགས་འདོད་པའི་གཟུགས་དག་གི། །ཐོབ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསམ་པའི་ཕྱིར། །མཚུངས་ལྟན་ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་དགེ། །གོང་མའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་དང་། །མཚུངས་ལྟན་མིན་པ་དགེ་མི་དགེ། །ཐམས་ཅད་དུས་

གསུམ་པར་འདོད་དོ། །ཁལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚད་
མ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས། དེ་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་
བཅུ་པོ་འདི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་ཀུན་ཏུ་ལྷན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྔ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་
པར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་
དང་ཁོད་པ་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་
ཡིན་ནོ། །(དེ་རྩམ་སུ་ཡོད་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་ན་ལུང་
དེ་ནི་འཕགས་པ་དག་དབང་འབྱོར་བས་ལྷན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཐོབ་པ་རྩམ་སུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་འདུག་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་^{༢༠} གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟར་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཏྟགས་པའི་ཚད་མ་
ལ་བལྟར་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ། །གཞན་
ཡང་དེ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཐ་སྟན་དུ་འདུལ་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གི་དོན་ཡང་
གཞན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་འདུག་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་(རྩམ་སྟེས་ནས་)བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་
འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ས་འོག་མར་སྟེ་བ་དང་། འོག་མ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་། འོག་མའི་སས་
བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། གོང་མའི་སས་བསྐྱས་པའི་
དེ་དག་མི་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་སྟེས་ལྷན་བཤུངས་) དེ་དག་གི་གོང་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁལ་
ཏེ་ལྷན་ཅིག་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། (དེ་དག་ཐོབ་པས་མ་སྟེད་ཀྱི་སྟེ་བས་སྟེད་པར་འདོད་པས་)
མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་(མ་སྟེས་པ་གསར་དུ་རྟོག་པའི་)སྟེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(གཞན་ཡང་འཆིང་
བ་ཀུན་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེ་རྒྱུང་འབྱེད་དགའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྒྱ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བར་བྱུང་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གོམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་རྒྱུང་དུ་འགྱུར་ན་རྒྱ་གཞན་དེ་ཁོན་ལས་དེ་སྟེ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྒྱུར་བཞག་པ་དོན་མེད་དོ།) །
ཁལ་ཏེ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པས་སོ་སོའི་སྟེ་
བོ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པས་འཕགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོལ་ན། དེ་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒྲུབ་གི་ཉན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སྒྲུབས་པ་དང་མ་སྒྲུབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོད་ན་མི་
དགག་གོ། །དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ།།

གཞན་ཡང་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་མ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ལ་འང་ཐོབ་
པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་ལ་འང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་མ་ཐོབ་
པའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་
ནའང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དབང་དང་མངོན་དུ་བྱུག་གསུམ་
སྒྱུ་བོ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་
རྣམས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། དབང་ནི་ས་བོན་མངོན་
དུ་རྒྱ་སྒྲེ་བ་ལ་བྲེགས་པ་དང་། མངོན་དུ་རྒྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།། (དེ་
ཡང་དགེ་བ་སྦྱེས་པ་དང་རྒྱུད་ལ་དེ་སྦྱེ་བའི་དབང་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ནོ། །ཐོགས་བཅས་ནི་མི་ལྷན་ནོ།།)

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་
དང་འགོག་པ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པའོ། །དེ་ཡང་མ་རྟེན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་དང་། ཡེན་ས་མི་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་
ལ་མ་རྟེན་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་ལས་གསར་དུ་མི་ལྷན་པའོ། །མི་ལྷན་པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་མི་ལྷན་པའོ། །ཡེ་
ནས་མི་ལྷན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྱུ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་ལྷན་པ་ལྟ་བུའོ།། (ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་འང་དགེ་མི་
དགེ་སོགས་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ།) དེ་ལྟ་བུའི་མ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་(ཁོན་)ཡིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་ཉན་མོངས་པ་ཅན་(ཀྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་)ཡིན་ན་ཉན་མོངས་སྒྲུབས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་
འགྱུར་ལ་(ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།)དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ཟེར་ཏེ། ལ་ལར་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལ་ལར་ནི་ཉན་མོངས་ཅན་
ཡིན་ལ། ལ་ལར་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ་སུ་ཞིག་དགག་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།

འོན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་འདས་
པ་དང་མ་སྦྱིས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། (མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་དེ་ཡང་
སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་བཟོད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་དེ་འདས་པའི་གང་ཟག་དེས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་སྦྱིས་པའི་གང་ཟག་

དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདས་པའི་དེ་ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུ་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདས་པའི་དེ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་ལོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟར་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བའི་མེད་དེ་ད་ལྟར་བའི་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བས་སོ། །དེའི་མ་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པ་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུ་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་བཏང་ཞིང་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མ་ཐོབ་མ་འོངས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིམ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བའི་དེའི་མ་ཐོབ་པ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བར་འཕྲོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལན་ཆད་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཤིང་ཉ།) ཆོས་འདས་པ་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་ཆོས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུས་དེ་དག་ནི་རིང་བས་འོད་སྟངས་གི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ནི་འཁོར་བ་འཇིག་དང་གསེར་གྱི་དུས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱམས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སངས་ལོ་དང་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་སྟེ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་རིང་གླུང་དཔྱད་པ་དང་འདྲ་ལོ། །ད་ལྟར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ད་ལྟར་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་(ཕྱིར་དང་ཤིང་ཉ་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་)ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱེས་གཟུང་བ་(ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་དེ་དག་ཉིད་དུ།)གཟུགས་སུ་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་མ་ཐོབ་པའང་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པ་ནས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་རྟེན་གྱིས་གཞག་གི་ཆོས་ཀྱིས་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་འགལ་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྦྱར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་པ་རིགས་སོ། །)ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་བྱི་མ་མེད་པ་ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་སོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་

མ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་ཤིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་འདོད་པས་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱུད་པ་ལས་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པའོ་^{༡༡}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའང་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་རུང་གི་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དེ་དག་གྲང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་འགྱུར་རྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་རྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ།།

འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདུག་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་རྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་ན་མ་ཐོབ་པ་བམས་ཅད་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ལམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདུག་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ།།

སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། (དེ་ཡང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་ལས་དེའི་སོ་སྒྲུབ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྦྱང་ཡང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ལ། གོང་དུ་སྒྲེས་པའི་ས་འཕྲོས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་ཡང་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་རྟེ། སྦྱར་སྦྱངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྒྲེས་སྦྱངས་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་རྟེ། ས་གཅིག་གི་སོ་སྒྲེས་སྦྱངས་ཀྱང་ས་གཞན་གྱི་སོ་སྒྲེས་སྦྱངས་སོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་། དུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་མཐུ་ལོན་སོ་སྒྲུབ་པ་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པའང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀྱི་འདུག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་འཆད་ལ། ཐོབ་པ་འཆད་པས་མ་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཐོབ་པ་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡན་ཚུན་ལྟར་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རྟེ། འདི་ལྟར་སོ་བར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སོ་བར་གྱི་སྒྲུབ་

པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ། ཐོབ་པས་ནི་ཚོས་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཟག་
 དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པར་བྱེད་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པས་ཅུ་པའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་
 ལྷན་པར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ། ཐོབ་པ་གསུམ་པོ་ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ་ཚོས་དང་བཅས་ན་
 དགུའོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཚོས་དགུ་པོ་ལྷན་བྱེད་ཐོབ་པ་དགུ་དེ་དགུ་ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་པ་དགུ་སྟེ་བཙུང་དུས་གཅིག་ལ་སྒྲེལ་ཚོས་
 དང་བཅས་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །སྐད་ཅིག་བཞི་པ་ལ་ཚོས་ཉེར་བདུན་པོ་ལྷན་བྱེད་ཐོབ་པ་ཉེར་བདུན། དེ་ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་པ་ཉེར་བདུན་ཏེ་
 ལྷ་བཙུང་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ་ཚོས་དང་བཅས་ན་གུ་གཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་ལྷ་པ་ལ་ཚོས་གུ་གཅིག་པོ་ལྷན་བྱེད་ཐོབ་པ་གུ་གཅིག །དེ་
 ལྷན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་པ་གུ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ། ཚོས་དང་བཅས་ན་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ། སྟགས་སུ་འགྱུར་པོ། །དེ་
 ལྷར་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་བྱང་ཟད་ཡིན་གྱི། གཉིས་པ་སྟགས་ལ་ཅི་
 ན་ཐུག་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཐོབ་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་མི་གོང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་དོ།) འཕགས་པའི་ལམ་དེ་ཐོབ་པ་
 དང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེ་བ་ལ་སྟགས་པ་གོང་མར་འཕོ་བ་དང་། སྤྱི་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་
 མེད་པར་སྒྲེ་བ་ལ་སྟགས་པ་འོག་མར་སྒྲེ་བའི་ས་འཕོས་ནས་ནི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་
 བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ས་འཕོས་པས་ནི་གང་ནས་འཕོས་པ་དེའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 ཤེས་པར་བྱའོ།

འདིར་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་འདོད་པ་ནི་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་དཔར་ཐལ་བའི་
 བྱིར་དང་། དེ་ལྷ་བྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཡང་བྱིར་པོ། །དེའི་བྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་དང་མི་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དང་། ས་
 དགུ་དང་། རིས་ལྷར་སོ་སོ་སོར་སྒྲེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། སོ་སོ་ཐ་
 དད་འགྲོ་བས་ན། །སོ་སོའི་སྒྲེ་བོར་བརྟེན་པ་ཡིན།¹⁹³ །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་
 ལམ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།

འགྲེལ་བ་ལས། གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ་¹⁹⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
 འདི་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་
 གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་པའི་འགྲོ་བས་བསྐྱུས་པའི་སྤང་བོ་རྣམས་ནི་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་གིས་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ས་
 འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགེ་བ་དང་འགྲོ་བའི་སྤང་བོ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་

པ་བས་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ནི་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་བ་
ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པས་གཏོང་ལ། གཞན་དག་ནི་ཐོབ་
པ་དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་འཆད་པ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། གཡོ་བ་རང་
བཞིན་མཚུངས་འབྱུང་ཅིང་། །བསམ་པ་གྲས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གིས་མཉམ་པར་འབྱུང་
བ་ནི། །དེ་ལ་སྐལ་བ་མཉམ་ཞེས་བཞེད།^{༡༩} །ཅེས་བཤད་པས་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའི་སྤྱིའོ། །སེམས་ཅན་སྦྱོས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་
ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐལ་མཉམ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྐལ་མཉམ་མི་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་
ཀྱི་སྐལ་མཉམ་སྦྱར་སྦྱོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་རེ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་མེད་ན་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་
རྣམས་ལ་སྦྱ་དང་སྦྱོ་མཐུན་པ་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
ཀྱང་། རྟོག་གཅོད་པ་ཀྱན་དུ་བསྟན་པ་དང་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་དབྱེལ་བ་དག་ཏུ་
སྦྱེ་བར་འབྱུང་རོ། །བརྒྱ་ལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་འོང་ན་ཡང་རྟོག་བཅད་པས་
ཆེ་བུང་བར་འབྱུང་རོ་^{༢༠} །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐལ་མཉམ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། (འཆི་
འཕོ་ཞིང་སྦྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་ལུ་བཞེས། དང་པོ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྦྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ནི་སྐལ་མཉམ་འཆི་
འཕོས་ནས་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱེས་ནའོ། །གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་འཆི་འཕོ་མིན་པ་ནི་རིས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྦྱེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་
འདོར་ལ་འཕགས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནི་འགྲོ་བ་འཕོ་བ་ནའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་སྦྱེ་འཕགས་
གསོན་བཞིན་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཅོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གི་འདྲ་བ་ལ་རྩི་ཡི་གཞན་དུ་ནི་ལུ་གསུམ་པ་མི་
འབྱུང་པོ། །ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ།) དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དོན་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་
པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་(གྱི་སྤྱི་)མེད་པས་སྦྱ་
སྦྱོ་མཐུན་པ་མི་འཇུག་ན་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། ཐ་དད་པར་སྦྱང་
བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་
སྤྱི་དགག་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་རིས་མཐུན་ཙམ་ལ་སྐལ་མཉམ་
ཞེས་བཏགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་ཐ་དད་པར་ནི་མེད་དོ།།

བཞི་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པའི་རྣམས་གང་ཡིན་
 པའོ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་སྐྱེར་མི་སྟེར་བར་རྒྱ་ལོན་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེལ་པ་ལྟར་འགོག་གི་གཏན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 འགོག་པ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་(རོ་ཐོ་ནི།)འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་གི་(རྫོགས་པའི།)རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། (འདིའི་སྟོག་དང་རིས་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་ཉར་བསྟོགས་ཡིན་ནོ།) དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་
 སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྟ་བུ་(པས་
 གནས་གཞན་མེད་པ་ཡིན་)ནོ། །དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེན། སྐྱེ་བ་
 དང་འཆི་བ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།

མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་དུ་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་
 དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༥} ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྟོམས་
 ལ་^{༡༦} ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆད་དང་མཚམས་སྦྱར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་
 རྣམས། །ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་^{༡༧} ཅེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྟ་ཆེ་རིང་བོའི་
 རྒྱུ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ནི་མེད་དེ། མཚུངས་ལྟར་བཀག་པ་ནི་དངོས་པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་
 སྤྱིད་དུ་མཚུངས་ལྟར་བཀག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་གཏན་དུ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བ་
 རྣམས་ནི་དེའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཏན་དུ་འགོག་གི།)རེ་ཞིག་འགོག་པའང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་མདོ་
 རྟེན་པས་ལས་གྱི་འཕེན་པས་ལྟ་དེའི་ལུས་ལ་བསྐྱེལ་བ་ཆེན་པོ་ལྟར་མཚུངས་ལྟར་ཐམས་ཅད་འགོག་
 པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གང་ཞེན། སེམས་
 ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བཏན་པ་མ་
 ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་^{༡༨} ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་
 ཡིད་ལ་ཆོགས་དུག་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་འང་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་
 ལྟར་བཀག་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་པ་ཡིན་གྱི་རྣམས་སུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དེ་
 ཡང་(ཡུན་རིང་གཉིད་ལོག་པ་ལས་སངས་པ་ལྟར།) རྩོན་གྱི་ལས་(དང་སྟོམས་འཇུག་)གྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་། (སེམས་
 མེད་པས།) ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་གི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་
 ནི་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་(སྐྱེ་མི་སྟན་པ་ལ་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་ལྟར་འདོད་པར།)ལན་གྲངས་གཞན་
 ལ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ། །འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་མ་ལངས་གྱི་
བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་འགོག་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་སུ་མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་
སྒྲིབ་ར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལན་མེད་པའི་རྒྱན་དོགས་སུ་རྒྱུང་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སྟོམས་
འཇུག་དེ་ཡང་ས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་བཞི་བར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་ནི་(འཁོར་བའི་)སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་པར་འདོད་པས་(དེ་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལམ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་ཐར་པར་འདྲ་ཤེས་
པས།)སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀླན་སྒྲོང་གིས་དག་བའོ། །(དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱེལ་པའི་དག་བའོ།)།
དེ་ཡང་སྒྲིམ་ནས་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་དག་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (སྒྲིམ་ཆེད་སེམས་ཡོད་པས།) འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིམ་
པ་ནི་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་འགྱུར་བོ། །གང་དག་གིས་འདི་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེ་
དག་གྱང་(དེ་ལ་གྲས་པས་དེ།)གཤོན་མི་ཟ་བར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
སྒྲོང་བ་དང་སྒྲོང་བར་མ་ངེས་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་དེ་དང་ལྡན་པ་ཆེ་འདི་ལ་འདྲ་ཤེས་མེད་པར་
སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་སྒྲོང་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །(དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པ་ངེས་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་འགོག་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་སྒྲོམ་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འང་གདུལ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བོ།)།

སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གིས་འདི་བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་
ཡང་གཤོན་མི་ཟ་བར་ཡང་བསྐྱེད་ནས་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲིབ་ར་འགྱུར་བོ། །ཞེས་
གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ལུགས་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་ན་རེ་སྒྲིམ་
ནས་སྒྲོང་འགྱུར་དང་སྒྲོང་བར་མ་ངེས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བོ།³⁰ །དེས་ན་ཉམས་སམ་མ་ཉམས་གྱང་
རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཐུན་པ་ལས་སྒྲོན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་
ཅིང་ཡང་མི་སྒྲིབ་ཅིང་མངོན་དུ་འང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་སོ་སོ་སྒྲིབ་པོ་ཁོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་
(ཐར་པ་དེ་དང་དེའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ།)འཕགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་(དང་སྤྲིད་པ་ལ་ཐར་པར་
འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་)བོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐར་པར་འདྲ་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་གང་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ནི་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཁོ་

ན་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་ཀྱི་(རྒྱ་ཆེན་མ་དང་
པོ་ལ་ནི།)དུས་གཅིག་པ་ད་ལྟར་བཞུགས་འཕྲོད་པ་ལྟར་ལྟོ་སྟེ་(འདི་འདྲེས་པ་ཡིན་ཡང་འབད་བ་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་།)སེམས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ནི་(ཐོབ་པ་)འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒོམ་
པ་བཞིན་ནོ།། (སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་པ་ནི་མི་ཐོབ་པོ།)

འདིར་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལུས་སེམས་སེམས་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་དུག་བཀག་པ་ལ་དེ་
ལྟ་བུའི་སྒོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལས་རྒྱ་ས་གཞན་དུ་ཁྱུར་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་རྒྱས་སུ་མེད་
ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་སྟེ་བར་ཡང་མི་འཁྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནང་
དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་དག་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དུག་པ་འགོག་པའི་སྒོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི་འགོག་པའི་སྒོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་
པའང་གོང་མ་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒོམས་འཇུག་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་
ཉིད་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་པས་དང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒོམས་འཇུག་འདི་ནི་
འདྲུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་བཞི་(བཞི་ཞིབ་འཇུག་སྟེ་ཞི་བ་ཞི་བ་ཞི་བ་ཞི་བ་)བར་གཞན་པའི་དོན་དུ་སྒོམས་པར་འཇུག་གི་རེས་པར་
འབྱུང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོར་སྒྲིམ་པ་སྟེ་འདྲུ་ཤེས་མེད་འདྲུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆོད་
ལ་བཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤ་བ་སྤ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་སྤ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མཚུངས་
ལྷན་རྣམས་དགག་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་དང་། (དེའི་རྣམས་སྤོན་ལ་སྤྱིད་རྩེ་མོར་པོ་བཞི་འབྱུང་བས་སེམས་སྤྱིད་པ་ལ་རྒྱུབ་ཀྱིས་ལྷན་ཤིང་
སེམས་མཐར་ཐུག་པར་སྤྱིད་པའི་རྣམས་ཐར་དེ་ས་གཞན་ན་མེད་པས་སྤྱིད་རྩེ་མོར་ས་པའོ།)

སྤྱི་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱིད་རྩེ་མོར་འགོག་པ་ལ་སྒོམས་པར་འཇུག་གི་ས་
གཞན་འོག་མ་དག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་།
སེམས་མཐར་ཐུག་པར་གཅོད་པ་སྟེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ན་ས་འོག་མ་རྣམས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་^{༡༩}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྒོམས་འཇུག་
རྣམས་མཐར་ཐུག་གནས་པའི་སྒོམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། (འཕགས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ལུང་
མ་བསྟན་ལ་ཞི་བར་མི་འཛིན་པས།) རོ་བོ་ནི་ཀུན་སྤོང་གིས་དགེ་བའོ།། (འདི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་པས།)
མྱོང་འཁྱུར་ནི་སྟེས་ནས་མྱོང་འཁྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འཁྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མྱོང་བར་
འཁྱུར་བ་དང་། མྱོང་བར་མ་རེས་པ་གསུམ་དུ་འཁྱུར་གྱི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་མྱོང་འཁྱུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
རྣམས་སྤོན་སྤྱིད་རྩེ་མོར་མེད་པའི་ལྷན་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་གཟུགས་སུ་སྟེས་པ་དག་སྟེ་བུ་དེ་ལ་དེར་སྟེ་བུ་མི་

སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་སྦྱོས་ནས་སྤྱིད་འགྱུར་ནི་འདོད་པའི་འཕགས་པ་དག་དེ་ཐོབ་ནས་མ་ཉམས་པར་སྤྱིད་ཅིར་
འགོ་བཤེ། །ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིད་འགྱུར་ནི་འདོད་པར་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དག་གཞུགས་ཁམས་སུ་མངོན་
དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱིད་ཅིར་འགོ་བཤེ། །སྤྱིད་པར་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་གཞུགས་སུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའོ། །གང་ཟག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་གྱི་བྱིས་པའི་སྦྱེ་བོའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཡང་སྤྱིད་
མེད་པས་གཞོད་འགྱུར་ཏེ། །གཡང་ས་དག་གིས་བྱིས་པ་བཞིན།^{༡༩} །ཞེས་འབྱུང་བས་(སྤྱིད་ཅེ་ཐོབ་པའི་བྱིས་པ་
ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བཀག་ན།)བདག་ཆད་དུ་དྲོགས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་
ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདེམ་བར་ལུས་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་དག་ནི་འགོག་པ་འདི་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་སྤྱིད་ཅིའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པར་
དེར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསྐྱེད་མི་ལུས་ལ། སོ་སོའི་སྦྱེ་བོས་ནི་དེ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༢༠} །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་འང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་མི་ལུས་ཏེ། འདི་ནི་སྤྱིད་ཅིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱིད་ཅིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་གཉིས་གཅིས་སྤྱིད་ཅིར་བཞུགས་ཏེ། ཞིག་ནས་
དང་ལྟག་མཐོང་རོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་འདིར་མཐར་ཀྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། ལྟག་
མཐོང་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཆོགས་ན་གཅིས་སྤྱིད་ཅིར་བཞུགས་ཏེ་རོ་^{༢༡} །ཞེས་བཤད་དོ།

དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྤྱིད་ཅིའི་སེམས་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
དག་བཅོམ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་པས་དེ་
དག་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་དུག་པ་ཡན་ཆད་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་ལུས་སོ། །འཕགས་པའི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་(ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྦྱེད་ན་ཡང་སྟོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལུས་གཅིག་
འཐོབ་སྟེ།)སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཐོབ་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་བོ།

འོ་ན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་པམ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་ཉན་རང་ནི་རྒྱལ་ལོ་དམིགས་
བསལ་)^{༢༢} རྒྱལ་པའི་ནི་ཟད་པ་མཆོན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པས་ན་སྤྱིད་ཅི་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དུས་ནི་འཇུག་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལྟར་ཏེ། འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་དུས་སུ་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་ལངས་མ་ཐག་འཆི་བས།
འདོད་པར་ཁམ་ཟས་ཀྱི་རུས་པ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བས་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པར་མི་འཇུག་ལ། གོང་མར་རྩི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་རོ།།
བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་སྦྱོར་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གྲུབ་པར་བསྟོན་པ་ལས། དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ནི། སྦྱོར་བ་ལས་
བྱང་ཆུབ་ཟེད། ཁྱོད་ནི་གང་དུ་བཞེད་ངེས་པ། བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ལགས།^{༡༩༧} ཞེས་བཤད་
པ་ལྟ་བུའོ། གལ་ཏེ་ཐུབ་པས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་
པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། འདི་ལ་ཁ་ཆེད་ལུང་ཕྱོགས་
ན་འཁོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་དག་ན་རེ་ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་
ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་སྤྱི་ཙུང་ལེ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཙུང་ལེ་སྟོམས་སྤང་
རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ཏེ།

གནས་བརྟན་ཏེ་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁུན་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་
ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་^{༡༩༨} ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་ཏེ་སྟོན་དུ་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། སུམ་
ཅུ་ཙུ་བཞི་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དང་། སྤྱི་
ཙུང་ལེ་སྟོམས་སྤང་དགུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྟོམས་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་
བརྒྱད་དེ། འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམས་སྤང་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
འགོ་ཡིན་པས་རིང་འཕུར་ལྷག་སྟོན་གྱི་དུང་དུ་སྤང་ཏེ་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་
དེ་དག་གི་གཉེར་པ་ནི་འདིར་མི་བསྐྱེད་དོ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤང་སྤངས་ཟེན་པས་དེ་སྤང་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་བཟོད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་དེ་སྤངས་ཀྱང་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་
ནི་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པར་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྦྱོང་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནི་(ཡིན་ཏེ་འགོག་སྟོམས་བསྐྱེད་པའི་གཤེགས་དང་བྲལ་

བས་)འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་ཟེར་རོ། (མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་དུ་
འགོག་པ་བསྐྱེད་ན་བྱང་རྒྱུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལས་མི་ལྟང་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅུས་དང་འགལ་
ཞིང་བསམ་པ་ལྟང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ།) རུབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་སྐད་ཅིག་མ་སྤུང་བཞི་རྒྱན་མ་
ཆད་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཉེ་དག་རིམ་པར་གོམས་པས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་འགོག་པས་བར་ཆོད་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་ལྟང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རུབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས་རི་སྤྱོད་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
སྒྱུ་ལ་མོ་གྲུང་གཞིག་པར་མི་བྱའོ་^{༡༩} ཞེས་དམ་བཅའ་བར་གསུངས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་ལྟང་བར་
ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མེད་དོ་^{༢༠} ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། (མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷན་འདིར་བདག་གི་ལུས་
འདི་བསྐྱམས་ཀྱང་རུང་། བགས་པ་རུས་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཞིག་ཀྱང་རུང་། བསྐྱལ་^{༢༡} མང་རྙིང་དཀའི་བྱང་རྒྱུ་མ་རྙིང་པར། ལྷན་
འདི་ལས་ནི་ལུས་སྒྱུད་མི་བྱའོ་^{༢༢} ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི།) འགྲེལ་པ་ལས་ནི། སྤུ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་དུ་འགོག་པ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟད་པ་མཁུན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་
པ་ཉིད་རིགས་སོ་^{༢༣} ཞེས་བྱ་བའོ། (སྒྲོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕར་ནི་མང་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྱི་ཅེ།
ཡིད་བྱེད་དེས་འབྱུང་དང་གནས་པ། རྟེན་སོ་སྒྱེད་དང་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྤྱི་ཅེ་ལས་སྒྱུང་བར་དེས་པ་དང་
གཉིས་ཀ། ཉང་པོར་སྒྱེ་བ་ལའང་ཁམས་གཉིས་དང་མིར་སྒྱེད་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དོ། ལྷན་ཐོས་གཟུགས་མེད་འགོག་པ་མ་མི་འཇུག་སྟེ་
དེར་སྒྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྟན་མ་ཞི་བ་མེད་པས། མ་ཞི་བའི་ཆོར་འདུས་མི་སྒྱེ་ཞིང་། སོ་སྒྱེ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་འགགས་ན་
མི་ལྟང་པའི་འདུ་བྱེད་འབའ་ཞིག་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པས། དེ་ལ་ཞུགས་ན་ལྷན་མེད་དུ་འདའ་བར་ཐལ་བ་ལས་སྒྱུང་དེས་ཀྱི་ལས་འབྲས་
བུ་མ་རྫོགས་པར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་མི་སྤྱིད་དེ་ལས་དེ་གེགས་ཀྱི་རོ་བོར་གནས་པས་སོ། ཡང་ན་རྟེན་མེད་པས་མི་འཇུག་སྟེ། སྒྲོག་ནི་
ཡང་ན་གཟུགས་དང་ཡང་ན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་དེར་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།)

འོ་ན་སྒྲོམས་འཇུག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་བཞི་པས་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་
དང་ཆོར་བ་རགས་པས་སྒྱུ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཞི་བར་གནས་པས་དེ་དག་གིས་སྒྱུ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། སྒྱེ་བ་ལས་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞག་
ན་ནི་དང་པོར་འདིར་སྒྱེད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ།^{༢༤} མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་རགས་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞག་ན་ནི་མངོན་

དུ་བྱེད་པ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ།^{༡༥} ཞེས་འབྲུང་བས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་གང་དག་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དགག་གཞིར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྤར་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང་པོར་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་ནང་དུ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མ་འདྲིས་པས་བསྐྱེད་དཀའ་ལ་མི་སྟོ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་བྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །(ཁ་ཅིག་འགོག་སྟོམས་ནི་བྱང་འདས་དང་འདྲ་བས་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་^{༡༥}དེ།) སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་སྟོར་བའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱིས་ཉམས་པ་ནི་གཟུགས་སྤྱུང་བསྐྱེད་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདྲ་ཤས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་བསྐྱེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་བཤད་ཅིང་།

འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བུས། དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་སྦྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་ན་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་རབ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲུ་ཤས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ།^{༡༧} ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཀྱན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྟ་ལས་འདས་ཏེ་ཡོད་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་ཏུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེར་སྦྱེས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲུ་ཤས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ལ་ཀྱན་ཤེས་པའི་ཆོས་ནི་དག་བཅོམ་པའོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྟ་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་ན་སྤྱིད་ཅེར་སྟེ་བའི་བྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུང་སྦྱེས་ནས་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་རི་ལྟ་བུ་འགྱུར་ཞེན། ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པ་ལ་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཉམས་པ་མེད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་

ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་འདོད་གཞུགས་གཉིས་ཀར་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པའང་སོ་སོར་ཡིན་གྱི་འདོད་པར་ཉམས་པ་གཞུགས་སུ་སོར་ཆུད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཉམས་པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། ཟློང་བར་མ་ངེས་པ་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཟློང་འགྱུར་དུ་བལ་བའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ནི་དང་པོར་འདིར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་གཞུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འབྲས་བུ་ཟློང་བར་འགྱུར་རོ་^{༡༠}ཞེས་དང་པོ་འདོད་པ་མོ་ནར་བསྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གཞུགས་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།

ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཞུགས་གྱི་སྤྲིད་པ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་ན་སྤྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱི་སྤྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་བྱའོ་^{༡༡}ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་སྟེ། འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་དབུ་བརྟོན་པ་ལ་སོགས་^{༡༢}པས་དང་འདྲ་བས་བྱིས་པ་རྣམས་འདྲིད་ཅིང་སྤྲོ་བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་མིང་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་སོ། །སེམས་མི་འདྲ་བ་ནི་སེམས་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་འདོན་ཅིང་སེམས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་འདོད་དོ། །དེས་ན་གཞུགས་ན་སྤྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སྤྲིད་པ་ནི་སེམས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་ལའང་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གསུམ་ག་ལའང་ཟག་བཅས་མཆུངས་ལྷན་གྱི་ཕུང་པོ་བཞི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞུགས་གྱི་སྤྲིད་པ་ནི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་ལྷ་བྱའི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ལོ།།

ལུ་བཞི་^{༡༤}ནི་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷའི་སྤྲིད་པ་ཡིན་ལ་གཞུགས་གྱི་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྲིད་པའི་སེམས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་གྱི་སྤྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་བྱའོ། །གཞུགས་གྱི་སྤྲིད་པའང་ཡིན་ལ་སྤྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷའང་ཡིན་(པའི་སྤྲོ་གསུམ་)པ་ནི་གཞུགས་ན་སྤྲིད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་

ནམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་འང་མ་
ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དེ་ནམས་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་(པའི་སྤྲུལ་ཞེ།)པའང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་
སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་ནམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་འགོག་པའི་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པ་
གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེར་སྦྱེ་བ་
དང་འཆི་བའི་ཆོ་སེམས་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྦྱུལ་དུ་དགོངས་པའོ།

གལ་ཏེ་འགོག་པ་འདི་དག་སེམས་མེད་ཡིན་ན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྦྱོ་བ་འདས་པའང་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་སེམས་(སྦྱོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་ཞེ་ན།)ལས་སྦྱེ་
བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་
སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོ་བ་ལ་འདས་པའི་སེམས་དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སེམས་མེད་དེ་དག་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་འདས་པ་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།

སྡེ་པ་གཞན་ལའང་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་སུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་དོན་དུ་འདོད་ན་བེམས་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་ལ། དོན་དང་
མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་འང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་པ་དག་གིས་ཀླན་གཞི་ནམ་ཤེས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྦྱེ་འོ་
ཞེས་སྦྱོ་བ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་བཀག་པ་ཉིད་དེ་དག་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་
པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོ་བ་ནི་དེ་ཅམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཀླན་སྦྱོང་དང་། དང་པོ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། ཁམས་དང་།
ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྣམ་སྤྲིན་དང་། མྱོང་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྦྱོམས་འཇུག་ནི་དེ་ལ་ཐར་པར་ཤེས་པའི་ལོག་པའི་ཀླན་སྦྱོང་དང་། དང་པོ་འང་ཁམས་འདོད་པ་དང་། (དེས་ན་
སྦྱོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆེན་ལ་སྤྲུལ་ཞེ་སྟེ། དང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་སྦྱོམས་ཀྱི་ཆེན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚངས་ཆེན་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་གོ། །
འགོག་པའི་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མིན་པ་ནི་གནས་གཙང་ལྟའོ། །གཉིས་ཀའི་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་རིས་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་
པ་བཅུ་གཅིག་དང་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་པོ་མོའོ། །གཉིས་མིན་དང་སོང་གསུམ་དང་སྦྱོ་མི་སྤྲོད་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ་ཞེས་སོ།) །ཁམས་
ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གང་ཟག་ནི་བྱིས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་
ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མྱོང་འགྱུར་ནི་སྦྱོས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། འགོག་པའི་

སྟོམས་འཇུག་ནི་ཞི་བར་གནས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་། དང་པོ་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་པ་དང་། སྤྱི་ཚེའི་ས་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། སྤྱི་ཚེའི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། སྟེན་ལྡན་
སྒྲོང་འགྲུལ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་
པ་རྣམས་ནི་དགག་བྱ་ལའང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྤྱིང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་འབྱུང་
བའི་འདུ་ཤེས་སྦྱོར་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ།།^{༡༡༤}

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་སྤྱི་བའི་ཚེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྦྱོར་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་
ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ།།^{༡༡༥} ཞེས་དང་པོས་ཆོགས་དྲུག་འཁོར་
བཅས་དང་། གཉིས་པས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་བཤད་དོ། །སྤྱི་བའི་ཚེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་
བསྐྱོད་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱི་ཚེ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དེའི་
མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཡང་གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟན་
བཅོས་ལས། འདི་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་དུ་
འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།^{༡༡༦} ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་འདོད་ན་དེ་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚུངས་ལྡན་རགས་པ་འགོག་གི་སྤྱི་བ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་བའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་ལ་རྣམ་ཤེས་
ཆོགས་དྲུག་ལ་ནི་སྤྱི་བ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་མི་ཁུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་དབྱུངས་སྦྱོགས་
ཀྱིས་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རིག་པ་དང་རིག་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ཆོར་བ་
དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པའང་རིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་
པ་དག་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་སེམས་སྒྲུབ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་ཆ་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ།
ཡང་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་
པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་པ་དག་གིས་ལན་འདེབས་སོ།།

རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་
བདུན་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་(དེ་དག་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་སེམས་སྒྲུབ་པའི་གོགས་
བྱེད་ལྷན་པས་སོ་ཞེས་སོ།།)ཞེས་བཟེར་རོ།། (སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་དག་གིས་གོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྒྲུབ་པ་མིན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་
སེམས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སེམས་སྒྲུབ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་སམ་ཀྱན་གཞི་སྒྲེད་པ་ཡིན་)“འོ། །དེ་
ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་འབྱུང་མི་སྒྲུབ་དེ་ཙམ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་མ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུས་སམ་
ཀྱན་གཞི་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་པས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དོ།།) བདུན་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ་ནི་སྟོག་གི་
དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་མཛོན་པ་ལས།) སྟོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། ཁམས་གསུམ་
པའི་ཆོ་ཡིན་ནོ་”“ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོ་དེ་ཡང་(མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་)ལུས་ཀྱི་དྲོད་དང་(གསུམ་
གན།)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་
འོག་མ་གཉིས་སུ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཡིན་ལ། གཞུགས་མེད་དུ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པའི་
རྟེན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པ་ཙམ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་སེམས་
མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་(ལ་གནས་པ་)དག་ལ། སྟོག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་གི་སྒྲེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ན་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྟོག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྟོག་གི་དབང་པོ་འདྲ་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདྲ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་དགོ་བ་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་ལུས་དང་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྟོང་མ་ཆོས་སྒྲིན་
གྱི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། གང་ཆོ་ལུས་ནི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། ཁོར་ནས་དེ་ཆོ་འདུག་
པ་ནི། སེམས་མེད་རི་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ།”“ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱེད་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་བཟེར་རོ། །དེ་ལ་མདོ་
སྟེ་པ་དག་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ན་སྟོག་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་
མེད་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ།།

སྟོག་གྱང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟར་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའམ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་འང་(སྟོག་)སྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟུ་(རྣམ་ཤེས།)མ་ཆང་བ་མི་

སྤྱི་དཔེ་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དང་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འོ་ན་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་སློག་གི་དབང་པོ་དོན་མེད་དེ། །ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་ངེས་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་དག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤར་སྟོས་པའི་རྒྱན་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཆོ་བདེ་པ་ལོ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེན། གདགས་པ་ལས། ཆོ་བདེ་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་བདེ་ནས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་ཀ་བདེ་ནས་འཆི་བ་དང་། བར་མ་དོར་འཆི་བ་བཞི་ཡོད་པར་^{༡༥})གསུངས་ཏེ། (དེ་ལ་ཆོ་བདེ་པས་འཆི་ལ་བསོད་ནམས་བདེ་ནས་མེན་པའི་སྤྱད་པོ་ནི་ཆོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཅན་གྱི་ལས་བདེ་པའོ་སྤྱད་པའོ།) བསོད་ནམས་བདེ་པ་ནི་ལོངས་སྦྱོང་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་(ཅན་གྱི་ལས་)བདེ་པའོ།། (སྤྱད་པའོ་ཞེ་ནི་གཉིས་ཀ་བདེ་ནས་འཆི་བའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་བདེ་པར་བར་མ་དོར་གི་བའོ།) བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་དུག་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གདོན་ལ་སོགས་པས་མདངས་འཕྲེགས་པས་གཞོད་པས་འཆི།(བདེ་ཆོལ་དབང་བ་རྣམས་ཆོག་ཏོང་།)བའོ། །དེ་ལ་ཆོ་བདེ་པ་དང་། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་བདེ་ནས་འཆི་བ་ནི་འཕགས་པ་ཆོལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཆོལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །བསོད་ནམས་བདེ་ནས་འཆི་བ་ལ་ནི་དགོ་སྦྱོར་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོལ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་དོ། །དུག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ལ་ནི་སྤྲན་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་ཆོལ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་དོ། །གདོན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བོའི་གཞོད་པ་ལ་ནི་རིག་སྤྲུགས་འཆང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་པས་ཆོལ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་དོ། །ཆོལ་དབང་བ་རྣམས་ཆོག་ཏོང་བའང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡིན་པར་སྤྲོད་ངོ།།

ཡང་མདོ་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལུས་ཐོབ་པ་གང་ལ་བདག་ཉིད་(གྱིས།)འཆི་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་^{༡༦})ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པའི་གསུངས་པ་ལས། བདག་ཉིད་གྱིས་འཆི་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཆི་བ་(སྤྱད་པོ།)ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་ཅིད་མོས་སྦྱོར་པ་དང་ཡིད་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་གྱིས་འཆི་ལ་བདག་གིས་ནི་མི་འཆི་བ་(སྤྱད་པོ།)ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དང་སྒོ་ར་ན་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་འཆི་བ་ནི་(སྤྱད་པོ།)འདོད་པ་ན་སྦྱོང་བ་ལམ་ཆོལ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་མི་འཆི་བ་(སྤྱད་པོ།)ནི་འདོད་པ་ན་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྤྲོ་མི་སྤྲན་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་བྱང་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང་། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་

པ་དང་། ཚེས་ལེན་དང་། མཚོག་ཅན་དང་། གང་གི་ལེན་དང་། ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཞི་པ་གཞིན་ཅུ་དང་།
འཚོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་
སྐབས་མེད་དེ་^{༡༤} ཞེས་འབྱུང་བས་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཡུམ་དེ་ལྷུ་མས་ན་གནས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མ་དེ་མངལ་ན་
གནས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་
རྒྱལ་པོའི་དྲང་སྲོང་ནི་སྟོན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་འཆི་བ་ནི་ལྷ་
བ་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་འཆི་བ་ནི་གསོད་པའོ།

བརྒྱད་པ་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་(འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་(མ་
འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར།)སྟེད་པར་བྱེད་པའི་སྟེ་བ་དང་། རྟིངས་པར་བྱེད་པའི་རྟི་བ་དང་། གནས་པར་བྱེད་
པའི་གནས་པ་དང་། འཛིག་པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅིས་བྱ་བ་བཞིའོ། །(དེ་ལ་འདུས་བྱས་གཅིག་སྟེ་བ་ན་
འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་དེ་སྟེ་བར་བྱེད། གནས་པར་བྱེད། རྟི་བར་བྱེད། འཛིག་པར་བྱེད་པའི་རྟི་
བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། རྟི་བའི་སྟེ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་དང་། རྟི་བའི་གནས་པ་སྟེད་པའི་གནས་པའི་གནས་པ་དང་།
རྟི་བའི་རྟི་བ་སྟེད་པའི་རྟི་བའི་རྟི་བ་དང་། རྟི་བའི་འཛིག་པ་སྟེད་བྱེད་འཛིག་པའི་འཛིག་པ་སྟེ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་ཚེས་
བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར་བྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡང་དེ་དུས་སྟེ་བས་ཚེས་དགུ་དུས་གཅིག་དུ་སྟེད། །སྟེ་མེད་སྟེ་རབ་རྟུལ་རྟུལ་
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དེས་པར་ལྟན་ཅིག་དུ་སྟེ་བ་གཞན་དག་ནི་རྟི་བའི་སྟེ་བས་སྟེད་དོ། །རྟི་བའི་གིས་ནི་ད་ལྟར་ནས་མ་འོངས་པར་འཕྲོ་
བར་བསྟེད་ལ། གནས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ནི་བྱེད་ལས་རྒྱུ་ཡོད། །དེ་བཞིན་དུ་རྟི་བའི་གནས་རྟི་བའི་གནས་ཀྱིས་
ཀྱང་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཚེས་བརྒྱད་བརྒྱད་པས་རྟི་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མ་
གསུམ་ཆང་མོད། སྟེ་བ་ལ་སྟེ་བ་མ་ཆང་བ་ནས་འཛིག་པ་ལ་འཛིག་པ་མ་ཆང་བའི་བར་དུ་འོ་ཞེན། སྟེ་བའི་སྟེ་བས་རྟི་བ་སྟེ་བའི་གནས་
འཛིག་པའི་འཛིག་པས་རྟི་བའི་འཛིག་པ་སྟེད་པའི་བར་དུ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་འདུས་བྱས་སུ་
མཚོན་པ་ལ་རང་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གོགས་པོ་གསུམ་གསུམ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་རེ་རེ་བསྟན་པས་མཚན་ཉིད་བཞི་
བཞི་འང་ཆང་ངོ་ཞེས་སོ།) (ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རྟི་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ཞེན། དག་སྟོང་དག་འདུས་བྱས་སྟེ་བར་ཡང་མཛོན་ནོ། །འཛིག་པར་ཡང་མཛོན་ནོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཡང་མཛོན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་གསུམ་དུ་རྟི་བ་གསུང་བར་འགྱུར་ཞེན། མཚན་ཉིད་བཞི་ཡིན་མོད་ཀྱི་མདོ་ལས། གནས་པ་
གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྟི་བ་^{༡༦} དང་འབྲེལ་^{༡༧} བར་བསྟན་པས་རྟི་བ་འཛིན་དག་གཅིང་འདུས་བྱས་ལ་ཡིད་སྟོང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ་བྲག་
གིས་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟི་བ་ཞེན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དང་དགོས་པར་

འདོད་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལའང་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་དགོས་ན་ནི་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའང་མི་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྟེ་བ་བྱུང་བ་ཀྱང་བའི་ཀྱ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་
པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དག་ལའང་གཞན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་བྱག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་དེ་ནི་ཀྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། སྟེ་བའི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། བྱས་པ་
ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་སྟེད་པར་བྱེད་ལ། སྟེ་བའི་སྟེ་བ་དེ་ནི་སྟེ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལུ་དེ་ཁོ་ན་ལ་
འཇུག་ཅིང་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བྱག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ལྟར་
རུང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་བྱས་པ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སྟེ་བ་ཐ་དད་པར་
འདོད་ན་ནི་འདུས་བྱས་རང་ཉིད་སྟེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་ཉིད་སྟེ་བ་ཡིན་པ་ནའང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྟེ་བའང་མ་ཡིན་སྟེ་
བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་སྟོད་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། བཅུན་པ་གཉིས་ཀ་ས་མི་དགུམ་
པ་དེ་གང་ལགས། ཤུ་འི་འུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ།^{༡༥༧} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདིར་བདག་ཉིད་
འཆི་བ་ནི་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ནི་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་སྦྲོང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པ་
ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་མེད་མིན་པ་དེར་ཡང་ས་གཞན་གྱི་འཕགས་ལས་གྱིས་སྦྲོང་རོ། །ཞེན་མཉམ་གཞག་གི་ས་
པས་སྦྲོང་བ་ལ་རང་ས་ཟག་མེད་དང་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་སྦྲོང་བར་མོས་པས་མཉམ་བཞག་^{༡༥༨} །ཤིས་གཉིས་ཀ་དེར་གོའོ། །གཞན་
ཡང་འདུས་བྱས་ལས་སྟེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྟེ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། གང་ཅུང་བད་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ།^{༡༥༩} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱ་བ་དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལའང་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་དང་པོ་ནི་སྟེ་བ་
དང་། རྒྱན་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གནས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཐུ་ཕྱིའི་བྱེད་བྱ་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱན་འགོག་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་
དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྲོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས།
རྒྱན་གྱི་དང་པོ་སྟེ་བ་ཡིན། རྒྱན་པ་འཛིག་པ་གནས་པ་དེ། དེ་ཉིད་ཐུ་ཕྱིའི་བྱེད་བྱ་ནི། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་^{༡༦༠} །ཅེས་
བྱ་བ་དང་། སྦྲོན་མེད་ལས་བྱུང་སྟེ་བ་སྟེ། རྒྱན་གནས་དེ་ཆད་འཛིག་པ་ཡིན། རྒྱན་གྱི་ཐུ་ཕྱིའི་བྱེད་བྱ་ནི། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་
བར་འདོད།^{༡༦༡} །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གནས་ནའང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་
གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་

ཚོས་ལ་ནི། གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར། ཁྱེད་ཡང་འཛིག་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཡི་དེ་རྟོག་དོན་མེད་དོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འོ། ཁྱེད་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མེད། ཁྱེད་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་དེར་ལོ། ཁྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འོ། འདིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་ནི་དོན་གཅིག་པར་སྟོན་པ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཆ་བཤང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ན་ནི་ཆ་མི་འགྱུར། གཞན་དུ་འགྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་ན་དངོས་གཅིག་ལ། ཆུ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ།^{༡༨} ཞེས་འབྱུང་བས་ཆ་བཞི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྱུར་ན་འདྲ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་འདྲ་སྐད་ཅིག་ལ་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་བས་འདྲས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་སྤར་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་འགག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འདྲས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་ནས་ཀྱང་ཡང་མི་འབྱུང་བ་འདི་ནི་འདྲས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། གཤམ་ཏེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོས་གཅིག་མཚན་ཉིད་བཞི་ཚད་ན་སྐྱེ་འཛིག་གནས་ཆ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལ་མ་ཚད་ན་འདྲས་བྱས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ཚོས་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་ཚོས་ལ་གནས་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པས་དུས་ཐ་དད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཡང་།) གཤམ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདྲས་བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདྲས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་(ཚོགས་པ་)དག་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་(ད་ལྟར་དུ།) སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་དང་ཚོགས་པས་ཡིན་ནོ། (ཞེན་འོན་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་ན་དེས་འབྲས་བྱ་བ་སྐྱེད་པས་དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚོགས་ན་མི་སྐྱེད་པས་དེ་རྒྱར་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཡོད་དེ་དབང་སོགས་བཞིན།) ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཟེར་མོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ནི་བཞག་ཟེན་ཏོ།

དགྲ་པ་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་པའི་སྐྱས་ནི་དག་དང་ཡི་གེ་གཟུང་བས་དེ་དག་ནི་མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ་མོ། ཁྱེད་ལ་མིང་ནི་དོན་གྱི་རོ་བོ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། འདག་ནི་ཚོགས་སྟེ་དོན་གྱི་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ཀྱི་མ་འདྲས་བྱས་རྣམས་མི་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇམ། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཇི་ཅམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་(ར་སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ།)སྟེ། ཚོགས་གང་གིས་སྐྱས་བྱིན་(དཀར་ཤས།)འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་ཤས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཅོས་སོ་འཚོད་དོ་འཚོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་(རོ་བོ་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང་།)དུས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་བྱེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། ཡི་གེ་ནི་མིང་དང་ཚོགས་གི་གཞིར་

གྱུར་པའམ་ཆ་གས་ཏེ་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་ཆོག་ནི་ཨ་ཀླར་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། བདའི་དབང་གིས་རྣམ་གངས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནི་བད་མི་མཐུན་པའི་སྟེ་བོ་དུ་མ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །བྱ་རྒྱན་ཞེས་པ་(བྱད་ལས་)གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་དང་ཆོག་གི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་(དགོས་པ་)རྒྱད་ནས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཡི་གེའོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲ་པ་དག་གིས། རྣམ་གངས་དུ་མ་མེད་པ་དང་། མིང་ཆོག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྟོན་རྣམས་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་ཞེས་ནི་བརྫོང་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །མིང་དང་ཆོག་ནི་བདའི་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྷོ་ལྷིང་ལ་སོགས་པ་ལ་བུམ་པ་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཆོགས་ནི་འདུས་པ་སྟེ་ཐེང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །

དོན་སྟོན་པའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་(བུམ་པ་ཞེས་སོགས་)བདས་མཚམས་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀས་དོན་(ལྷོ་ལྷིང་པ་)གོ་བར་རུང་བའི་བྱིར་དག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དག་བྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། ལྷགས་དང་མིག་དང་རྩོམ་ཆེ་དང་། མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལས། མཁས་པས་གོའི་སྒྲ་རེས་གཟུང་བྱ།¹⁷⁴ ཞེས་གོས་དོན་དགུ་བརྫོང་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །བདས་མཚམས་མ་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། དག་མིང་ལ་འཇུག་པའང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྟེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། དག་ནི་སྒྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒྲ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་གསལ་བ་དང་སྟེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིང་ལ་སོགས་པའང་སྒྲའི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་གྱི་སྒྲའི་སྒྲི་ལ་འདོད་ན་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རྣམས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་སྒྲའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་རྣམས་སུ་མེད་ན་དོན་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(གལ་ཏེ་ཡི་གེ་འང་ཡིག་འབྲུའི་ཡན་ལག་གི་མིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ་ཡི་གེ་ནི་ཡིད་ཁོན་ལ་གསལ་བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བའི་ཀ་སོགས་བྱས་པའི་ཡིན་ནོ་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་བྱིར་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྒྲ་མིན་དེས་ན་དག་ནི་མིང་གསལ་བའམ་སྟེད་པའི་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གི་དོན་བརྫོང་ཙམ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་སྒྲ་ཙམ་དག་མིན་གྱི། སྒྲ་གང་ཞིག་སྒྲ་བ་པོས་དོན་ལ་བུམ་པ་ཞེས་སོགས་བདས་མཚམས་བཅད་པ་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་དག་ཡིན་པས་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་མིང་སོགས་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ།)།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱང་¹⁷⁵
(ཁམས་གསུམ་ལས་)འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་དག་ནི་སྐྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་ཏྲོག་ལ་སྤྲང་བ་ཡིན་ན་གཟུགས་
 མེད་ན་སྐྱེ་དང་སྤྲང་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་རྫོང་བྱེད་ཡིན་ལ། གཟུགས་
 མེད་ན་ནི་གང་ཟག་པན་ཚུན་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཟུགས་
 མེད་ན་ནི་མིང་མེད་ན་རྣམ་ཏྲོག་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མིང་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་
 བརྗོད་བྱ་དང་རྫོང་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། (སྟན་པ་གཉིས་ལས།) སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའང་ཡིན་ཏེ།
 (རྫོང་པ་པོའི་) རྩལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྩུབ་དུ་གཏོགས་པའི་ཡུང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། (སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་གསུམ་ལས།) རྩུབ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཐུན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྩུབ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་དང་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། (མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ལ།) རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་
 འདོད་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཡུང་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདོད་
 ཆགས་དང་ཐལ་བ་དང་དགེ་ཅ་ཆད་པ་རྣམས་ལའང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བསྐྱེད་པས་ཡུང་མ་
 བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྩུབ་ལས་བྱུང་བ་
 དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ཡུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐལ་མཉམ་འདི་
 བྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའང་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐལ་མཉམ་དག་
 སྟོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། (འདིའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་མོ།) །
 འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ན་འང་སྐལ་མཉམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བྱི་སྐལ་ལས་ཁུད་པར་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ།
 ཁུད་པར་གཞན་དག་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རྩུབ་ལས་
 དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་།
 དགེ་མི་དགེ་ཡུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མི་ལྷན་པ་དག་ནི་རྩུབ་ལས་
 བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་མིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཤིང་།) སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་དག་བཞུགས་པ་དང་།
 མི་ལྷན་པ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་
 ཁུད་པར་སྟག་མ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། སྟག་གི་དབང་པོའི་ཁུད་པར་དག་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུན་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་གིས། རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་མི་འབྱུང་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་པའི་མངོན་རྣམ་པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བསྟུ་བའི་གཞི་པོ་ཉམས་པས་རྒྱ་དུག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་མ་གཟིགས་ལ་རྒྱ་དུག་སོ་སོར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་གཟིགས་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་^{༡༧} ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི་བྱེད་རྒྱ་སྟོན་པའོ། །ལམ་གྱིས་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ནི་ཕྱོགས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་སེམས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྟ་ནི་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༡༨} རྒྱེས་བྲག་པ་ཟག་འདི་ནི་དག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་ལ། མི་རིག་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཡང་ལྡན་ཞེས་བྲ་བ་ནས་འདི་ལ་དག་པའི་རྩ་བ་ཀུན་དུ་མ་ཆད་པ་གང་ལས་འདིའི་དག་བ་རྩ་བ་ལས་དག་བ་རྩ་གཞན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྒྱུ་དང་རྟན་ཅིག་པ་མངོན། དེ་ལྟར་ན་རྒྱེས་བྲག་པ་ཟག་འདི་ཕྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཅན་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༡༩} རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་མཆོངས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་དད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མཆོངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། རྒྱེས་བྲག་པ་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་གི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འདྲ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བར་མི་སྟུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༢༠} ཁྱེད་དུ་བསམས་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ་^{༢༡} ཞེས་སྟུར་རོ། །གང་ཞེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། ལྟ་ནི་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། མཆོངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྲའོ། །(རྒྱ་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་ཏེ་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ། སོ་སོའི་རྒྱ་ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྐྱེའི་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་། བྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོངས་ལྡན་ལོ། །དུས་ཐ་དད་པ་ལ་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་ཁོན་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་ཀུན་འགྲོ་དང་། མི་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་དུག་ཏུ་ངེས་སོ།།)

བྱེད་ཆུ་བཤད་པ།

སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དྲུག་ལས་དང་པོ་བྱེད་ཆུ་ནི་(རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འགལ་བས།)འབྲས་
བུ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པ་(འདུས་བྱས་མ་བྱས།)ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་ཆུའི་ཆུ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། ཁྱི་སྟེ་ན།
འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱར་
རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱ་དུམ་ལ་
བའང་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བྱེད་ཆུ་ནི་རྩས་བཅས་དང་རྩས་མེད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ལྷ་གྲུ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱེད་ཆུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། གཤམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་
སོགས་པ་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དུམ་ལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་གོགས་མི་བྱེད་པ་ལ་
རྒྱར་བརྟགས་¹⁾པ་ཡིན་ཏེ་གྲོང་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་ཁྲལ་དམག་ལ་སོགས་པས་སྟུག་བསྐྱལ་བར་མ་བྱས་
པ་ལ་བདག་ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། གཤམ་ཅིག་ན་རེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བརྒྱན་ན་
ས་ཅི་རིགས་པར་འདུས་མ་བྱས་དང་དུམ་ལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱེད་པར་རྩས་ལ། དེ་ལས་དགེ་མི་དགོད་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་གཞུགས་
མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཤམ་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྣང་
བ་དང་ཆ་རིག་ལ་སོགས་པ་ཐུན་པ་དང་གྲང་རིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ཆུར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་དེ་
དག་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་འང་རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཆུར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་བ་ལ་ནི་གོགས་
བྱ་བར་མི་རྩས་(ཏི་མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་གང་གིས་བསྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་འབྲུང་།)པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་ཆུ་ནི་སྟེ་
བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་ཆུ་(ཡིན་ཏེ་གོགས་བྱེད་རྩས་ཀྱང་གོགས་མ་བྱས་
པས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་རྩེ་པོས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྟེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
ཡིན་ནོ། ཡང་ན་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྩས་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་འདོད་ན་དེ་
ནི་བྱེད་ཆུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་འཛིག་པ་ནི་སྣང་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་གོགས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་
ཚང་བས་འབྲས་བུ་མི་སྟེ་བའམ། རྩས་རྒྱུ་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱལ་བ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱའོ།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་ཡན་ཚུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་པ་(ཆོག་ས་པ་གཅིག་པའི་)ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་དང་སེམས་ཀྱང་ཡན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མཚན་གཞིའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞིའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞིན་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པན་ཚུན་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚན་པའོ།¹⁹ །ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ཚུན་དུ་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཆོས་ལ་པན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདི་ནི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་བཅས་པའོ། །(དེ་ལ་སྒྲིབ་འདུས་བྱས་སུ་མཚན་པའི་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ལྷན་ཅིག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་དེ་དག་གི་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་བྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ནི་མཚན་གཞི་དང་རང་རང་གི་གྲོགས་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་དེ་དག་སྒྲིབ་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་མིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དང་། གྲོགས་གསུམ་ལའང་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་སྒྲིབ་ཅི་རེག་རྣམས་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོང་བདུན་དང་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་ཡིན་ཡང་དེ་དག་འབྱུང་བའི་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་བྱམ་པ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་སོགས་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་བྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པས་ཅ་སྒྲིབ་ཁོན་སྒྲིབ་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བུ་བྱེད་པ་ནས་འཛིག་པའི་འཛིག་པས་ཅ་འཛིག་ཁོན་སྒྲིབ་པའི་བར་དུའོ། །སེམས་བྱུང་དང་སྒོ་མ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་བཅུན་སྒྲིབ་དུས་ཙམ་གཅིག་སྟེ། སེམས་བྱུང་པའི་དུས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྒྲིབ་དུས་གཅིག་པ་དང་། གནས་དུས་གཅིག་པ་དང་། འགག་པ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ། དུས་གཅིག་པ་བཞི་དང་། བདག་འབྲས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་པོར་ལ། སྒྲིབ་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཅིག་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་གཅིག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འང་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འང་ཡིན་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་གསུམ་དང་། སེམས་དེ་དག་ནི་རྗེས་འཇུག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུས་

སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་གྱི། འདིའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བུམ་པ་དང་དེ་འཛིན་མིག་གེས་དང་མར་མེ་དང་འོད་དང་མུ་གུ་དང་གྲིབ་མ་དང་ས་གཞི་ལ་རྒྱ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྱོད་ལྟར་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མ་ཁུབ་པ་བརྟེན་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་པའི་ཚོས་དེ་དག་གང་ཞེན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་(སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་)སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སྒོམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་པ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སེམས་དང་། (སྐྱེར་)དུས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། (བདག་འབྲས་དང་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་ཐལ་བའོ།།) འབྲས་སུ་གཅིག་པ་དང་སོགས་(པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་གཅིག་)པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་པས་སོ། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ནི་སྐྱེར་དུས་(ཙམ་)གཅིག་པ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པ་དང་། གནས་པ་གཅིག་པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་བསྐྱས་སོ། འབྲས་སུ་གཅིག་པ་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དང་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་ཐལ་བའི་འབྲས་སུ་རྣམས་གཅིག་པའོ། སོགས་པའི་སྐྱེས་རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་གཉིས་གཟུང་སྟེ། དེ་འབྲས་སུ་གཅིག་པ་ནི་རོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་གང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་གི་འདྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། དུས་དང་དགོ་(བ་ལ་སོགས།)བར་གཅིག་པ་ནི་སེམས་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགོ་བ་(ལ་སོགས་པ།)ཡིན་ན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགོ་བ་(ལ་སོགས་པ་)ཡིན་པས། འདི་(དགོ་)ནི་འབྲ་བ་ལ་གཅིག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། སོགས་པའི་སྐྱེས་ནི་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཟུང་རོ།།

དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་བརྩས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་པ་ཞེས་བྱའོ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་འདྲ་ཅི་རིགས་(པ་ལ་སོགས་)ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་ཀྱང་མང་བའི་མཐའ་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྲིད་ཅིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་གཅིག་པའདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་སྤར་གྱི་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་སུ་བསྟན་པས་ལ། ཟག་མེད་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་མི་དགོ་བ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་དང་གསུམ་དོར་བས་བདུན་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེ་འགྱུར་ལའང་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་དང་གསུམ་དོར་བ་

བདུན། རྣམ་སྤྲིན་སྒྲེ་འབྲུང་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་འབྲུང་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།) དེ་ལ་སེམས་འཁོར་
 ཉུང་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ནི་ལྟ་(འཁོར་ཀྱན་འགོ་བཅུ་ལས་མི་འབྲུང་
 བས་ཁོས་པར་ལ།)བཅུ་རྩ་བརྒྱད་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་བཅུ་དང། དེ་དག་
 གི་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང། (སེམས་)རང་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང། (རང་གི་)མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་
 བཞི་འོ། །སེམས་(རང་ཉིད་)ལ་(རྒྱུར་ལ་རང་གི་བཞི་འཁོར་བཞི་བཅུ་དང།)ནི་ལྟ་བུ་རྩ་^{༡༥}བཞིས་བྱེད་དེ། (རང་གི་)
 མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་(དང་འཁོར་གྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་)རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་སྟེ་བ་(ཆོས་ཁོན་)ལ་སོགས་པ་ལ་པན་འདོགས་པ་ལྟར་བྱེད་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་
 ཉིང་གཡོག་(གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ།)བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །ཉི་
 འོག་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ལ་བཅུ་བཞིས་བྱེད་དེ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་
 གཞི་ལ་བྱེད་གྱི་སྟོབས་རྒྱུང་བས་སེམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།(རིང་བའི་བྱིར་རོ།) རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་འདོད་དོ།

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་བསྐྱེན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
 བ་དང། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བ་དང་ཁ་བ་དང། གནས་པ་དང། མི་རྟག་པ་
 དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །
 འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གང་
 ཡིན་པའོ་^{༡༦}ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་(ཀྱང་སྟེ་
 དང་པོར་འབྲུང་གྱི་སྟུག་སྟུམ་པར་མི་འབྲུར་ཏེ།)སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཛིག་ཆོགས་ལ་
 ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྟུང་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྣམས་དེའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོ་
 དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་སྟུང་བཤད་པའི་བྱིར་དང། ཇི་ལྟར་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཛིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
 མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་^{༡༧}ཞེས་ཟེར་རོ། །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་དེ་
 སྐད་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མི་འདོན་གྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྟེ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་

འདོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་(དངོས་སུ་)མི་འདོན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་
པས་གདོན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འདིར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་མཛད་པ་རྣམས་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་
གི་(འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་)མུའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་
(ཀྱང་)བྲི་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་རྒྱ་དྲུག་ལས་བྱེད་རྒྱ་ལྷན་མེད་ནི་མི་བརྩི་སྟེ། བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྷན་བཅས་ཀྱང་(ཤིས་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་)རྒྱ་ལྷ་འང་ཁོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མི་
བགྱང་རོ། །རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མི་གཟུང་སྟེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་(བསྐྱབས་ལ་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་)རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་བྲལ་
བ་མ་ཡིན་ཞིང་(ལམ་མེན་པས་)བྲལ་བའི་རྒྱར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་འབྲས་ཀྱང་མི་བརྩི་སྟེ། འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འབྲས་བྱ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་རྒྱ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ཀུན་འགོ་བཞི་དང་། འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་
མཐུན་དང་སྟེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་མུ་བརྩི་བར་བྱའོ།

(དེ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་བདེན་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་བརྟགས་མིན་
དང་བཅས་པ་ལ་བརྩི་སྟེ།) དེ་ཡང་མུ་བཞི་པ་སྟོན་ལ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས་བདེན་པ་བཞི་ལས་འཛིག་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ལམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་
གྱི་འགོག་པ་དང་། སྟེན་བསྟེན་གྱི་བདེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་
བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན།)རྣམས་ཏེ། དེ་དག་དང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བྱ་
གཉིས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འང་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟའོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མུ་གཉིས་པ་ནི་མི་
སྤྲོད་དེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཉོན་མོངས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་(སྤང་བྱ་རིས་ལས།)སྟེན་བསྟེན་མཐོང་སྤང་གི་ཕྱ་རྒྱས་(བརྩམ་ལས་)འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་དང་གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་པོ་མ་འོངས་པ་མཚུངས་
ལྟན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདས་ད་
ལྟར་གྱི་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་
(ཀུན་འགོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ་ཞེས་པས་)སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་མ་

གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་རང་ཉིད་མ་འོངས་པའང་རང་ཉིད་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་
ལས་སྒྲེལ། མ་འོངས་པ་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་མི་
ལྟན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་
མ་འོངས་པ་མཚུངས་ལྟན་(མཚན་ཉིད་)དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་(སྤང་བྱ་རིས་ཐ་དད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་)རྒྱ་
མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །(དེ་རྣམས་ཀྱན་
འགྲོ་ཡིན་པས་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱར་མི་རུང་ལ། རིས་ཐ་དད་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་ལྟན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས།)
ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འགོག་
ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་སྒྲེལ་ལ།
(སྒྲུག་ཀྱན་ལས་གཞན་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་མི་འདོད་པས།) དེ་དག་ནི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་(རང་རིས་ས་པའོ་
སྤང་སྒྲེལ་རྣམས་ཞེས་པས་རིས་ཐ་དད།)སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་རིས་ཐ་དད་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་(པས་རྒྱ་བཞི་མི་མི།)པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་(དུས་
གསུམ་པ།)རྣམས་(ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཛིག་ལྟའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མིན་པའི་སྤྲེལ་འདིའི་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་འཇུག་གི་
ཆོས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལུས་པ་མི་འཇུག་པས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།) (དུས་གསུམ་པ་)དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་
ལྟ་བ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་(པས་རྒྱ་བཞི་མི་མི།)
གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་ཅི་རིགས་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་(ཚན་པ་བཞི་ལས།)སྒྲུག་བསྐལ་མཐོང་
སྤང་པ་རྒྱས་བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་(རྣམས་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤང་མའི་སྐལ་མཉམ་
ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་འང་དེ་དག་སྤང་མའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དང་། ལྟ་བ་བཞི་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཡིན་ཏེ།
འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅུ་པོ་འང་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་རྣམས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ནི་ལྟ་བ་
དང་པོ་དེའི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྩ་ཉོན་ལས་མ་རིག་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་

མཚུངས་ལྡན་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་
 དེ་དག་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བཞི་ཀ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚུངས་
 ལྡན་འདས་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་བཞི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་འབྲུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ཀྱན་འབྲུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོའི་ཕྱོགས་འདས་ད་ལྟར་བའང་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
 ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚུངས་དེ་དག་གི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་
 བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ།། (འཛིག་ལྟའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་བཅུ་པོ་འདས་
 ད་ལྟར་ལ་འཆད་ཀྱང་དེའི་མ་འོངས་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ལའང་དེ་བཅིང་རུང་ངོ་། མ་འོངས་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་པོ་ནི་སྤྲུག་ལ་ལྟ་བུ་འདས་
 སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ངེས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་དང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 ཉོན་མོངས་གཞན་ནི་འཛིག་ལྟ་དང་ཅི་རིགས་སུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀར་འབྱུང་རོ། ཁོ་ཉིད་མ་འོངས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡང་དེ་
 བཞིན་ཏེ། རྒྱ་བཞི་ཆར་དུ་འབྱུང་ལ་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། ཁོ་ཉིད་དུས་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་ལྟན་པ་ཡིན་པས་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མིན་ནོ། རྒྱ་བཞི་པ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ལས་
 བདེན་ནོ།) འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་
 རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་
 དེའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
 བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།།

འདི་དག་ཀྱང་ཁྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། འདིར་
 ཁྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བས་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་ལ་
 བེ་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱས་མ་ཁུབ་སྟེ། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཚས་གྱི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ནང་རྣམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།། (དེ་ཡང་
 བུམ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བུམ་པ་གཅིག་གཅིག་གི་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མཚན་གཞི་ཀྱན་དང་མཚན་ཉིད་
 ཀྱན་གྱི་མིན་ནོ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་དང་ཁྱད་པར་དུ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ནི་རང་
 རང་གི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་གི་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་ལ་པོ་དེ་རང་གི་འཁོར་ཀྱན་སྦྱོང་བ་བཞིན་ནོ། མཐུན་པའི་
 མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་ན་འབྲུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་དེ་དག་རྒྱ་ལ་པོ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་གཞིག་གིས་དངོས་སུ་

བྱ་བ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་སྒྲིབ་རོ་རེག་སོགས་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་ལྟ་བུ་ན་
 ཅིག་འབྱུང་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིང་བས་དེ་དག་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ནོ། །བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོང་བྱ་ནི་ནང་ལན་རྒྱུན་གཅིག་
 གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་སྒྲིབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྒྲིབ་ལ་གཅིག་མི་སྒྲིབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་ཐར་
 ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་སྒྲིབ་གཅིག་སྒྲིབ་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །དུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དུས་གཅིག་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་རྒྱ་
 མིན་ཏེ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཤིང་། ལྟན་དང་འདྲ་བས་ཆོས་དང་རྒྱན་ཐ་དང་པས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པས་སོ། །) ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་
 ཆོས་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་(ཡང་མ་ཡིན་)པ་
 དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དག་གི་སྒྲོང་བདུན་(དེ་ཡིན་པས་དེ་)མ་གཏོགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་
 གཟུགས་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་
 བྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་པར་གྲུབ་པ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་
 བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དག་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་
 དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲིབ་བས་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་པ་སྒྲིབ་མས་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འཕངས་
 པའི་ཕྱིར་མཚེ་མའི་སྒྲིབ་དང་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་
 དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱའོ། །(སྐལ་མཉམ་རྒྱའི་འདྲ་བའི་དོན་ནི་འབྲས་བུ་དང་དགེ་
 བའམ་ཉན་མོངས་ཅན་ནམ་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རྒྱ་འབྲས་འདྲའོ་ཞེན། འོན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འཛིག་ལྟ་གཅིག་གི་
 གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ་ཆགས་པ་མི་དགེ་བ་དང་འཛིག་ལྟ་ལུང་མ་བསྟན་རིས་མི་འདྲ་བས་སོ། །དེས་ན་དགེ་བ་ཟག་
 བཅས་ཟག་བཅས་སུ་དང་། ཟག་མེད་ཟག་མེད་དུ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
 བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རིས་གཅིག་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་
 སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་ནས། སྤོམ་སྤང་སྤོམ་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་སོགས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དང་ཁམས་གོང་གི་
 ལའང་ཡོད་པས་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཐལ་བས། དེས་ན་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གིས་འདོད་པའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་སྐལ་མཉམ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་ལྟ་སྤྱི་མཚན་སྤྱི་ལའང་ཡོད་
 པས་གང་ཟག་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་རྒྱུད་གཅིག་གིས་སེམས་སེམས་བྱུང་དུས་མཉམ་པ་ལའང་

ཡོད་པས་དེ་དག་དེར་ཐལ་བས་དུས་སྐར་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདྲ་པའི་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་སྐྱུ་
 བསྐལ་མཐོང་སྤང་རིས་འདྲ་སྐྱ་མ་རང་གི་རིས་འདྲ་ཕྱི་མའི་ཡིན་པ་ནས། སྐྱོམ་སྤང་རིས་འདྲ་སྐྱ་མ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་
 ཡིན་ལ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་སྐྱེས་རྣམས་ཕྱིས་ཀྱི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིན་གྱི་མ་
 འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱ་ཕྱི་འཛོལ་ཞིང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་མ་དེས་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཞག་གོ། །སེམས་ཀྱི་སྐལ་
 མཉམ་ནི་དེའི་འཁོར་གྱི་འཇུག་ཡིན་ནོ། །) དག་བའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་དག་བཅས་དུ་འདྲ་
 བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་འདྲ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་ཟག་མེད་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་མིན་པ་ཀུན་ལ་འདི་ཡོད་དོ།) དེ་ཡང་སྐྱུ་གྱུ་བསྐལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་
 འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་སྤྱེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་དང་།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགྲ་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིས་དང་། རང་རང་གི་ས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་ཡིན་
 གྱི་རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 (དག་བའི་སྤང་པོ་ལྟ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པ་ནས། ཉན་མོངས་ཅན་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་རང་རང་གི་ཡིན་པའི་
 བར་དུ་འོ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ནི་དམན་པས་སྤང་པོ་ལྟའི་ཡིན་ལ། གཞན་བཞི་ནི་དེ་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་
 མིན་ཞེས་སོ། །རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་གནས་སྐབས་བཅུའི་ཡིན་པ་ན་རྒྱས་པ་ནི་རང་རིས་ཕྱི་མ་ཁོན་ཡིད། མི་ནས་མིར་
 སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་པ་ཡང་བཅུ་ཆར་གྱི་འོ། །ཕྱི་ལ་ནས་ནི་ནས་ཀྱི་སོགས་སོ། །ནང་ལ་མིག་ཀྱང་མིག་གི་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་གཡས་ནི་
 གཡས་ཀྱི་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་འབྱུང་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དེས་དེའི་སྐལ་མཉམ་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་སྤྲད་པས་སོ།) དེ་ཡང་སྤར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
 སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དག་ནི་གོ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་
 ཡིན་ན་འདས་པས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་གོ་འབྱེད་ལ། ད་ལྟར་བས་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་
 གོ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་གོ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་)མ་འོངས་པས་མ་
 འོངས་པ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱི་ཕྱིའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་མ་འོངས་པ་ནི་སྤྱི་
 ཕྱིའི་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དག་བའི་རྩ་བ་སྤར་བྱུང་བ་
 རྣམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་དག་བའི་རྩ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་རྣམས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་
 བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་
 པར་བྱའོ་¹⁴ ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་ཕྱིའི་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་འབྱེད་ཀྱི་

འབྲས་མི་རུང་ན་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བའི་རྒྱ་གཞན་གསུམ་པོ་
 བྱེ་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
 འབྲས་ནི་སྐྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱ་ཕྱི་མེད་ལ་འདས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་
 བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བའི་བྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འདས་པ་ལ་སྐྱ་ཕྱི་ཡོད་ན་མ་འོངས་པ་
 ལ་འང་མཚུངས་ལ། སྐྱ་ཕྱི་མེད་ན་འདས་པ་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བ་ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་མི་རིགས་ཏེ། ད་ལྟར་
 བ་ལ་འང་སྐྱ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་ཕྱི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །བྲུབ་
 པའི་མཐའ་ལས་ནི་ས་ལུ་ནི་ས་ལུའི་སྐལ་མཉམ་དང་། བས་ནི་བས་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་ནི་མིའི་སྐལ་
 མཉམ་དང་། མིག་ནི་མིག་གི་སྐལ་མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིས་པ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྐལ་
 མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ།།^{༡༤}

འོན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེན། ཟག་བཅས་ལ་
 དེ་ལྟར་ངེས་གྱི་ཟག་མེད་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་
 གཏན་བཞེད་དང་། (བསམ་གཏན་ས་བྱག་དང་།) གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
 ནི་ས་མི་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་སྟོ་བར་
 དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ས་དེ་དག་གི་སྟེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་
 ཡང་ས་འོག་མའི་ལམ་ནི་གོང་མའི་ས་པའི་ཡང་ཡིན་ལ། གོང་མའང་འོག་མའི་ས་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕན་
 ཚུན་དུ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཞེན་དེ་(ཡང་རང་དང་།)མཉམ་པ་དང་(རང་ལས།)བྱད་པར་
 ཅན་གྱི་ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་སྐྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་མཉམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཕྱི་མ་དང་། བྱད་
 པར་ཅན་སྐྱག་བསྐལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོམ་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བྱད་
 པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་རང་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་།
 དད་མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་དང་། ཏུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཏུས་དང་མི་སྟོར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་དུ་ག་གི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞེད་པའི་ས་པའི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་།
 གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་པའི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ཡང་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་རྩལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་པས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་

ཕྱིར་ས་གོང་མའི་(ཟག་མེད་ཀྱི་)ལམ་གྱིས་ས་འོག་མའི་(ཟག་མེད་)ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དག་དབང་པོ་སྦྱངས་ཏེ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་སྦྱོང་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་མོས་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ནི་དད་མོས་སྦྱོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་མེད་དོ་^{༡༩} ཞེས་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཞེས་ནི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།^{༢༠} ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྦྱོར་བྱུང་གི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཐོས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་བསམས་བྱུང་དང་སོགས་པའི་སྐུ་གཟུང་བ་སྦྱོམ་བྱུང་དང་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལ། བསམས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་སྦྱོམ་བྱུང་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ། སྦྱོམ་བྱུང་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །(ལུང་མ་བསྟན་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྦྱལ་པ་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་རོ། །དེའི་ཤུགས་ལ་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་པན་རྒྱལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་རྒྱུ་དུའི་སྐལ་མཉམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་དགེ་རྩ་གཅད་པ་དང་གཉེན་པོས་སྦྱོང་བའི་དུས་ལྟ་བུའོ།)

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མཚུངས་པ་ཅན་རྣམས་སོ་ཞེས་སྦྱོས་པས། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྗེས་མཚུངས་པའང་གཟུང་རོ། །དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་པན་རྒྱུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྡན་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྦྱི་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། འོག་ལྷ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། མ་རིག་པ་དང་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་(དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནའང་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཅིག་སྟེ་པ་རྒྱས་སུ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་མཚུངས་ལྡན་དང་མཆོན་ཉིད་དང་བཅས་པ་གནས་ལྷ་པར་འཆད་འབྱུང་རྣམས་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ། གནས་ལྷ་པར་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་པ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་སུ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་མཆོན་ཉིད་དང་བཅས་པ་རྣམས་)ཡིན་ཏེ་(རྒྱ་གཅིག་གི།)ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕུལ་ཞེན་རང་གི་ས་པར་གཏོགས་པའི་ཡིན་གྱི་ས་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། །རིས་གཞན་ནི་རིས་གཞན་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ལྷ་ཆར་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་སྤར་སྤྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱ་དེ་ལས་མ་སྤྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་འགྲོ་དེ་དག་སྤངས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདས་པ་ལས་སྤྱེ་བར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པའོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་པ་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།

དུག་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ནི་རིམ་པར་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་རྒྱུད་པ་དང་སྟོབས་དང་ལྷན་ཡང་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་པ་དང་། རླུང་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ལྷག་མ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་གཟུང་སྟེ་ས་གང་གི་སྤྱོད་པས་རྒྱུན་པ་དེར་རྣམ་སྤྲིན་འགྲུབ་པོ་འདིའི་འབྲས་བུ་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འདྲན་པ་ནི་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འདྲ་བ་སྤྲིན་ཏེ་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱུད་ཡང་རྒྱུད་མི་ཟ་བས་སོ། །) འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པ་མེད་དེ་ས་བོན་རུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་ཏེ་རླུང་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་ལས་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི་ཀྱན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་(རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་པས།)འདས་ད་ལྟ་བུའི་དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་བཤད་ཟེན་པ་ཉིད་དོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་

ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱུ་འདུས་བྱས་ནམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དུས་གྲིས་མ་བསྐྱས་པ་འདྲ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མ་བཤད་དོ།།

འབྲས་བུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་ནམས་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོ་དང་སྦྱིད་
པའི་སྦྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཏེ་བྱེད་དང་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ། ཐོབ་པའི་སྦྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་ཟག་
བཅས་གཉིན་པོས་བྲལ་འབྲས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་(བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ།)ནི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཆོས་ནམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་
སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ་^{༡༧} ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་འབྲས་བུ་བྱེད་
དང་གཉིས་སུ་འབྱུང་རོ།། (ནམས་མཁའ་ནི་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་ཐོབ་བྱ་མིན་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་
པས་འབྲས་བུ་མིན་ནོ།) གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྟགས་འགོག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་འདྲ་བརྗོད་
དགོས་སོ་(དེ་དག་ཡོད་ན་འདས་བྱས་སུ་འབྱུང་རོ།)ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་(འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཆོ།)དེ་སྦྱིད་པའི་
རྒྱ་ནམས་པ་དུག་དང་། (རྒྱར་བཞག་པའི་ཆོ།) དེས་བསྦྱིད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལམ་བུ་པའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱེ་བ་ལ་
གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་རྒྱ་འབྲས་
བརྟགས་^{༡༨}པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་མདོ་ལས། དབང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་ན་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་སྤངས་པར་འབྱུང་རོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཏེ། སྐྱལ་བསྐྱལ་སྤངས་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན། དེར་ཡང་ལམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་བྱིས་སྦྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་
དང་བྲལ་བའི་ནམས་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྦྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འགོག་པ་དེ་ཡང་མདོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་འགོག་པ་གསུང་དུ་སྦྱིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་ཐ་མ་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུའི་
ཡིན་ནོ། །བདག་པོ་(ལམ་དབང་བྱེད་པ)འི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱའི་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་
སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ།། (སྦྱེས་བུས་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་འདྲ་དེ་དང་འདྲ་

བས།) རྒྱུས་ལུའི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྷར་བསྟན་གྱི་
དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་ལ་བདག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་རྒྱུས་ན་འད་དུས་མི་མཉམ་ཡོད་པས་སོ།) བྱེད་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་ཀྱུན་འགོ་ནམས་
ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དེ་དག་(གི་མཚན་ཉིད་)གང་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཙམ་ནི་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་
ལའང་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཆོས་སུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།¹¹² (དེ་ཡང་ལས་
བྱེད་པ་པོས་སྦྱང་བས་སོ།) དེ་ལྷན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའང་དེར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བས་རྒྱ་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་ལས་བྱུང་བ་(དང་)ཞེས་གསུངས་སོ།།¹¹³ དེ་ཙམ་ནི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་(འདི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་)དང་རྒྱལ་སེམས་ལའང་(རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པ་འབྲེན་ཅིང་ས་
ཐ་དང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།) ཡོད་པས་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་(ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
སྒྲིན་ནས།)འབྱུང་བ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུའོ། །རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲ་བ་(ཕྱིས་རྒྱས་པ་)སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ལ་ནི་ངོ་བོ་དང་ངེས་དང་ས་འབྲ་བ་
ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་ཀྱུན་འགོ་སྟེད་པ་ནི་ས་དང་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྟེད་པ་ནི་ངེས་དང་རྣམ་པའང་འབྲའོ།) ཟག་
མེད་ལ་ནི་ངོ་བོ་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲོ་ཡིས་ཏེ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་བྱ་ཟག་བཅས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བཏགས་པས་འགོག་པའོ། །རྒྱ་གང་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྟེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱུས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་རྒྱུས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ལམ་ཀྱིས་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་ནི་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འཐོབ་པ་དེ་ནི་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུས་བུའི་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུས་བུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྒྲིན་སོར་པོ་ཁྱ་རྒྱུང་དང་
ནག་པོ་བྱ་རྒྱ་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱའི་དེ་མ་ཐག་གམ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་
བ་ལ་འདོད་དེ། ས་(དེ་ཡང་སྟེད་པའི་རྒྱུས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་)འོག་མའི་སྦྱོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཚོག་གི་རྗེས་སུ་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །(བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སེམས་ལྟ་བུའོ། །ཐོབ་པའི་རྒྱུས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི།
གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཐོབ་པའོ། །འབྲས་དེ་རྒྱུས་བུའི་བྱེད་ལས་ཐོབ། །ཅེས་བརྗོད་དེ། དའི་ནོར་རྒྱུས་སོ་ཞེས་ནོར་ཐོབ་པ་ལའང་རྒྱུས་
བུའི་སྒྲུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ནི་འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱུས་བུ་བྱེད་པ་དང་བལ་འབྲས་གཉིས་ཀ་

དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ནི་སྐྱེས་པ་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ན་ལོ།) ཁ་ཅིག་ནི་ཚད་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་བྱེད་པའི་འབྲས་
 བྱེད་པ་སྟེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ཉི་ལྔ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་འབྲས་པུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་
 བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ། (དེ་ལ་འབྲས་པུ་སྟོན་རྒྱ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བས་རྒྱ་ལ་སྐྱེས་ནས་)སྟོན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་འདུས་བྱས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་(རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་ཕྱིས་བྱེད་པ་)ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བདག་པོའི་འབྲས་པུ་ཡིན་ནོ། (འདུས་མ་བྱས་ལ་འབྲས་པུ་འཛིན་པ་དང་སྐྱེན་པའི་མཐུ་མེད་པས།) འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་སྐྱེས་པ་བྱེད་འབྲས་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བྱེད་པ་ཏུ་
 སྐྱེ་བ་ནི་(སྐྱེས་པ་བྱེད་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་འབྲས་པུ་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལས་གཞན་གྱི་འད་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་།)
 སྐྱེས་པ་བྱེད་འབྲས་ནི་བཟོ་རྣམས་ནི་བཟོའི་སྐྱེས་པ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་། སྐྱལ་པ་
 རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་སྐྱེས་པ་
 བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ་སོར་ངས་པ་ཡིན་ལ། བདག་པོ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བདག་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 འདོད་དོ། ཇི་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྤངས་ཐལ་བར་འབྱུང་བས་ཀྱན་བརྟགས་སོ། འོ་ན་
 ཀྱང་བདག་འབྲས་ནི་སྐྱེ་དང་གཞན་ནི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱས་འབྲས་པུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་བྱེད་རྒྱ་ལས་གཞན་
 པའི་རྒྱ་ལྟ་བུ་པོ་ད་ལྟར་བ་ནི་འབྲས་པུ་(ས་ཐོན་ནས།)ལྷས་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། (འབྲས་པུ་འཛིན་པ་ནི་འབྲས་
 པུ་སྐྱེད་པའི་ལྷས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་པུ་འབྱིན་པ་ནི་འབྲས་པུ་དངོས་སྐྱེད་པའོ།) འདས་པ་ནི་(གཟུང་ཟེན་པས།)བྱ་བ་
 འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་(ད་ལྟར་བ་དེ་དང་འཕྲུལ་ཀྱང་།)
 འབྲས་པུ་དང་བཅས་པ་ལ་ངས་པའི་ཕྱིར་ལྷས་པ་ཅན་དུ་མ་བཟོད་དོ། འབྲས་པུ་རི་ལྟར་འབྱིན་ཞེན། ལྟན་
 ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ནི་འབྲས་པུ་འཛིན་འབྱིན་དུས་མཉམ་པས་འབྲས་པུ་ད་ལྟར་
 (གྱི་ལས་ཁོ་ནས་)དུ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། ཇི་ལ་འབྱིན་པ་ནི་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
 འབྲས་པུ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ཇི་ལྟར་གྱི་རྒྱ་དང་འདས་པའི་རྒྱས་འབྲས་པུ་འབྱིན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་
 མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དག་གིས་ཏེ། ད་ལྟར་འབྱིན་པ་ནི་(མཐུག་ཐོགས་)དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ།
 འདས་པས་འབྱིན་པ་ནི་བར་ཚད་པ་དག་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
 པུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇིས་ན་འདིར་དག་ཅེས་པ་ནི་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་པ་དག་གིས་ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། (གལ་ཏེ་དགེ་བའི་སྐྱེ་བ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་པུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན་སྐྱེ་བཞི་སྟེ། སྤྱད་པོ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་ནི་དགེ་ཅུ་གཅོད་པ་ན་དགེ་བའི་
 ཐོབ་པ་ཐ་མའོ། གཉིས་པ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆེད་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་པོའོ། གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་

ནི་དག་ཅུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་མཐོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ན་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། བོང་ས་ལས་ཉམས་པ་འཇམ། དག་ཅུ་
ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སོ།།) རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་གཅིག་པུ་ནི་འདས་པ་ལོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་གྱི་
དུས་མཉམ་པ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱིན་པ་ནི་མེད་དོ།

ཆོས་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆུ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ལམ་ལྷ་མས་བྱི་མ་སྦྱེད་པ་དང་། ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྐྱམས་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱུལ་པའི་སེམས་ལྟ་བུའི་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྦྱོར་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་
གང་ཞིག་སྦྱེད་ཅེན། འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
སྦྱ་ངེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་བཞེར་ངེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་སྦྱོས་དང་། ཟག་མེད་
དང་པོ་དང་། དེ་དག་གི་ལྟ་མཐོ། །དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་(མི་དག་བདང་
བསྐྱེད་པ་)ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་ལས་སྦྱེ་སྟེ་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མི་
སྦྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུར་མི་རིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་
ལས་སྦྱོས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། ཀྱན་འགྲོ་ལས་
མི་སྦྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་མ་ལྟ་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་སྦྱོས་མ་གཏོགས་པའི་མ་བསྐྱེད་པས་
ལུང་མ་བསྟན་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྦྱུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་དག་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིབ་དང་ཀྱན་
འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་བཞི་ལས་སྦྱེ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་མི་སྦྱེ་བ་(རིག་པ་གང་ཞིག་)ནི་རྣམ་
སྒྲིབ་སྦྱོས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་འཕགས་པ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྟེ་དེའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིབ་དང་
ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་གསུམ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་
མི་སྦྱེ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་(རིགས་འདྲ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས།)དེ་དག་གི་
རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བས་རིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྒྲིབ་དང་ཀྱན་འགྲོ་ལས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་དེ་དག་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འདྲའམ་ཞེན། མཚུངས་
ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་(ཤེས་པ་པོ་ཡིན་པས་)སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

མཚུངས་ལྟ་བུ་གྱི་རྒྱ་ཡང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གཟུགས་དང་མི་
ལྟ་བུའི་འདུ་བྱེད་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་གི་
ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤོའོ།

རྒྱུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་ལྷ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུ་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་སོ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། གང་ལས་གསུངས་ཤེ་ན། མདོ་ལས་རྒྱུ་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་
དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་དོ་^{༡༧}ཞེས་གསུངས་སོ།

འོན་དེ་ལ་འདིར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འབྲས་བྱ་སྟེས་པ་ན་རང་གི་
རྒྱུ་སྟོག་པ་དང་མི་སྟོག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་བྱུང་མོང་གི་སྟོ་ནས་པན་འདོགས་
པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འྲིག་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ཞོ། རིང་
བ་ནི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞོ། གཞན་དག་ན་རེ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ལོ། རྒྱུ་ནི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མོད་ཀྱི་འདིར་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྟེ་བ་ནི་འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གངས་
ཙམ་ལ་^{༡༨}བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད་དེ། འྲིག་དོན་གསལ་ལས། རྒྱ་རྣམས་དང་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བྱུང་པར་
ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྟེས་པ། རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱུ་
གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞོ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྟེ་དང་། བད་གི་རྒྱལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་^{༡༩}ཞེས་པ་དང་། དག་སྟོང་དག་མིག་ནི་རྒྱ་དང་བཙས། རྒྱུ་དང་བཙས། གཞི་
དང་བཙས་པ་ཡིན་ཞོ། དག་སྟོང་དག་མིག་གི་རྒྱ་ནི་གང་ཡིན། རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན། གཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དག་སྟོང་དག་མིག་གི་རྒྱ་ནི་ལས་ཡིན་ཞོ། རྒྱུ་ནི་ལས་ཡིན་ཞོ། གཞི་ནི་ལས་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་མ་རིག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་(སྤྱར་ནས་)རྒྱས་པར་^{༢༠}གསུངས་སོ། དེས་
ན་རྒྱ་དང་རྒྱུ་དང་གཞི་དང་བྱེད་རྒྱ་དང་རྒྱ་མཚན་དང་རྟགས་རྒྱ་དང་འབྲས་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་
དག་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འབྲས་བྱ་སྟེད་པ་དང་འབྲུག་པར་བྱེད་^{༢༡}པར་ན་རིམ་པ་
ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུ་དུ་བརྟེན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། འོན་ཀྱང་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་
ལ་ལར་རྒྱ་བྱུག་དང་། ལ་ལར་རྒྱུ་བཞིར་གསུངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་བསྟན་པ་ལྟར་གསུལ་
བྱའི་མོས་པ་དང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་རྒྱ་

མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་སྒྲུང་རོ། །ཐམས་ཅད་དམ་ཞེན། དག་བཅོམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
 བྱུང་བའི་ཐ་མ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་པའི་
 བྱིར་རོ། །འདིར་རྣམས་མཚུངས་པའི་བྱིར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཚོར་བ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་གཅིག་(འབྱུང་བ་)ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་བྱིར་
 གཟུགས་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མ་བཤད་དེ། (མི་ཉམས་པར་འབྱུང་བས་)རྣམས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
 བ་རྒྱུ་འདི་ནི་མཚུངས་པ་འདྲ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་འདྲ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་འོ། །དེ་
 ཡང་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ནི་(མི་མཉམ་པའི་དོན་)རྒྱས་བྱུང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་མ་འགགས་པར་རྒྱས་
 བྱུང་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །(དེས་ན་འཚོལ་ལོ་)ཞེས་འདོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཟས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་མ་
 འགགས་པར་གཉིད་དང་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་འོ། །མདོ་
 སྟེ་པའི་གནས་བརྟན་བཅུན་པ་ན་རེ་མང་པོ་ལས་ཉུང་བྱ་དང་། ཉུང་བྱ་ལས་ཀྱང་མང་པོ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ།
 སོག་མ་ལས་ཐལ་བ་ཉུང་བྱ་དང་། ཅུ་གོ་རྒྱའི་ས་བོན་ལས་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །^{༡༧}
 ཞེས་ཟེར་རོ། །འགྲེལ་པ་ལས་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོན་པ་
 དང་། གཟུགས་ན་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་
 སྟོན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་བས་གཟུགས་མཛོན་དུ་འབྱུང་བ་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་
 ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་འཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༨}ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་སྐྱངས་ནས་
 གལ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་ལ། འོན་ཏེ། (མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཟག་
 བཅས་དང་།) ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ན་(རེས་པ་ལྟར་སོ་སོ་ཐར་པ་ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་
 དང་།)ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་གཟུགས་འབྱུང་བས་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་སེམས་དང་
 སེམས་བྱུང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྟོན་པའི་སེམས་(དང་།)སེམས་བྱུང་ལས་རེས་འགའ་འདོད་པ་
 བ་སྟོན་པ་དང་། རེས་འགའ་གཟུགས་ན་སྟོན་པ་དང་། རེས་འགའ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་(དང་།)སེམས་བྱུང་
 (ལ་ཉེར་གཉིས་སོགས་ཀྱང་)འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་རྣམས་དག་ལེགས་པར་མཛོན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མཚུངས་
 པ་ནི་(ཚོར་བ་རེས་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས།)རྣམས་མཚུངས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེན་
 པའོ། །(མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འཚོལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་དུས་ཅིག་ཙམ་མཛོན་དུ་འབྱུང་བས་སོ།)དེ་

ཡང་སྒྲིམ་པ་(འདས་ད་ལྟར)ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་
 བྱིར་དང་། (ད་ལྟར་བ་ད་ལྟར་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པ་བཞིན་ནོ།) དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་པར་བ
 ཞག་པའི་བྱིར་རོ། །ཀལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་ན་རིམ་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 (འདི་ལྟེན་སྐུ་འདི་འབྱུང་ཞེས་)རིམ་ཅན་དུ་མི་མཆིན་པར་འགྱུར་རེ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་
 བའི་བྱིར་འབྱུང་བ་ན་རིམ་པར་སྒྲིལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཆིན་པ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རིམ་པ་
 དངོས་སུ་མཆིན་པའི་ཤུགས་ལ་ལམ་མཆིན་པའམ་འདས་ད་ལྟར་ལས་རྗེས་སུ་དབགས་པས་མཆིན་ཏེ་ཞེས་
 ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་(སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་)མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་སྐུ་
 གྱུར་པ་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡིན་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཆིན་ནས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་
 མཆིན་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཆིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་
 འོངས་པའི་ཆོ་ནི་རིམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

མ་འོངས་པ་ལ་རིམ་པ་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་སྒྲིམ་པ་ན་རིམ་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་
 སྒྲིམ་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་འདས་ད་ལྟར་བའི་
 ཤུགས་ལ་མཆིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྒྲིམ་གྱི་མཐའ་མ་མཆིན་པར་བྱི་མའི་མཐའ་མི་མཆིན་པར་ཐལ་བའི་
 སྒྲིམ་ཡོད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་མཚུགས་ཐོག་སྐུ་མ་འོངས་པ་འདི་འབྱུང་
 རོ་^{༡༠}ཞེས་མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་སྐུ་མཆིན་པ་ལས་མཆིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་
 སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་བས་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིམ་
 ཡོད་དོ། །ཀལ་ཏེ་འདས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་གི་དུས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་རོ་
 ཞེས་འདོད་ན་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 མ་འོངས་པའང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་མ་སྒྲིམ་པས་ད་ལྟར་བའི་ཆོ་ན་རྒྱུན་མ་ཡིན་
 པར་འདོད་ན་ནི་འདས་པའང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འགགས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་
 འགགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐལ་མཉམ་
 དང་ཀུན་འགྲོ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའང་བཀག་པར་ལྟོ། །འདིར་འབྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
 པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་བཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
 ཅན་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་བཞི་གཉིས་བཤད་དོ།^{༡༡}

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་
 དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐུ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་སྐུ་དང་པོ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་

ལས་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འཇུག་སེམས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་ཀྱང་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ལ་ལྷང་སེམས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་
ཀྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

མུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ལྷ་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་གཤམ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྟེ་
བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་
སྤྲུལ་འཆད་དོ།།

མུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་
བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་སེམས་ལྷ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པར་ལྷར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
ཏེ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལྷ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་
དུ་མ་ཚོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ།།

མུ་བཞི་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྷང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམས་

འཇུག་གཉིས་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷོམས་འཇུག་གི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།

མུ་བཞི་གཉིས་པ་ནི་ཚོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྷོམས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལའང་མུ་བཞི་ལས་མུ་དང་པོ་ནི་ལྷོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ལྷ་མའི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་གསུམ་གྱིས་ལྷོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་
ཞེས་འབྱུང་བས་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལྷ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
བྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲོད་ཏུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལའང་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་
མ་ཚོད་པར་སྤྲོད་ཏུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

མུ་གཉིས་པ་ནི་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་ལྷོམས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། ལྷོམས་
འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

མུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་དང་། ལྷོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ལྷོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་
ཚོད་ཀྱང་སེམས་^{༡༧}དང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་
དུ་མ་ཚོད་པར་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ།

མུ་བཞི་པ་ནི་ལྷོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་

སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་
ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་
གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་
ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལོ།

དེ་ལྟར་ན་མུ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མུ་བཞི་དང་པོའི་མུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་མུ་བཞི་གཉིས་
པའི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། མུ་བཞི་དང་པོའི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་མུ་བཞི་གཉིས་པའི་མུ་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ལོ།^{༡༡} །ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲིབ་པ་འདིའི་
ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་ནི་སྒྲིབ་གསུམ་
ག་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འབྱུང་
ཡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ།
སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཆོངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་རང་རང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་
རྣམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་ཐོབ་
པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་
སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྡང་སེམས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུར་
མི་རུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཙམ་
གྱིས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་ནི་
སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ད་ནི་རི་ལྟར་ལྡང་བའི་སེམས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ཆད་པ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་
ཕྱིར་རོ་^{༡༢} །ཞེས་བཤད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་།
སེམས་ཙམ་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཆོངས་ལྡན་དང་

བཅས་པའི་དམིགས་སྒྲིལ་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ད་ལྟར་བ་རྣམས་
 ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དུས་གསུམ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱུས་པ་(ཡུལ་དུ་རུང་བ་)ཐམས་ཅད་དོ། །གལ་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་
 པ་དེའི་ཆེ་དམིགས་པའི་སྒྲིལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རིས་འདྲ་བའི་
 རྒྱུར་དེ་དག་གྲང་དམིགས་པར་གཞག་སྟེ་དཔེར་ན་གིང་ལ་སོགས་པ་མི་སྲེག་པ་དག་གྲང་དེ་ལྟ་བུའི་རིས་དང་
 མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་རྒྱུར་བྱང་གིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་གྲང་འགའ་
 ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་རྒྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་ཡིན་ན་འདུས་
 མ་བྱས་གྲང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འདྲུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟེང་པའི་དོན་
 བྱེད་ལུས་པའི་རྒྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་པར་བྱེད་
 མོད་ཀྱི་འོན་གྲང་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་སྟེང་ན་ཏྲག་ཏུ་སྟེང་བའོ། །ཡང་ན་ནམ་ཡང་མི་སྟེང་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཏྲག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་རོ། །རིས་འགའ་སྟེང་པ་དང་མི་སྟེང་པ་ནི་རིས་འགའ་བ་ཡིན་
 པའི་རྒྱུར་མི་ཏྲག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་དོ་བོ་མེད་པའི་རྒྱུར་
 དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེང་པའི་སྒྲིལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །སྒྲར་སྒྲོས་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཕན་འདོགས་པས།)བདག་པོའི་
 སྒྲིལ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དམིགས་སྒྲིལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བདག་སྒྲིལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཡིན་པའི་རྒྱུར་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། (བདག་སྒྲིལ་ནི་རང་མ་གཏོགས་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོས་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དམིགས་སྒྲིལ་མིན་པའི་རྒྱུར་དང་།) དམིགས་སྒྲིལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 རང་རང་གི་ཡུལ་ཉིད་དམིགས་སྒྲིལ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དམིགས་སྒྲིལ་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པར་
 བརྗོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དམིགས་སྒྲིལ་ནི་གང་དག་དམིགས་བཅས་དེ་དག་གི་སྒྲིལ་ཡིན་གྱི་དམིགས་བཅས་
 མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་དང་། བདག་སྒྲིལ་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་
 པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་བདག་སྒྲིལ་ཡིན་ཡང་དམིགས་སྒྲིལ་མ་
 ཡིན་པའི་ཡང་རྒྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲིལ་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་སྒྲིལ་
 རོ་^{༡༡}ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་སྒྲིལ་ནི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྷག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །

ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡིན་ནོ་^{༡༡} ཞེས་བཤད་དོ། རྒྱུ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ནི་དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ནམ་པ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། (ཡན་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དང་ནམ་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། རྒྱུའི་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བསྒྲག་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། དམིགས་རྒྱུ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟ་^{༡༢} བ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་འདས་མ་འོངས་(དང་འདུས་མ་བྱས་)པ་ལ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྒྱུ་ད་ལྟར་བས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་བཤམ་ཡང་ན།) བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་འདས་མ་འོངས་ཀྱང་ད་ལྟར་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་མཛོན་ནོ།

མདོ་སྡེ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་བ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ནམས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན་^{༡༣} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འཛིན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དག་ལན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདུག་ཏེ་དག་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚོགས་པ་ལྷ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་ནམ་པ་ལྷ་ཅན་དུ་འདུང་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། ཡན་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་ནས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་རྩལ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། འཛིན་ནི་སེམས་མེད་ལས་འངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དེ་དག་ཀུན་འགོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་ནི་མ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་མ་ན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདུག་པོ་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་མ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདུ་གཤམ་དང་སེམས་པའི་ཚོགས་འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། སེམས་ལ་བརྟེན་བ། སེམས་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ནོ་^{༡༤} ཞེས་གསུངས་

པ་དང་འགལ་ལོ།

གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འཁོར་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་ན་འང་དེ་རྒྱུ་ཆུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཚར་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སེམས་སྐྱེ་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཚད་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། མ་ཚད་མེད་རྒྱུ་དེ་ལས་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་སྒྲིག་པར་འགྱུར།^{༡༧} །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། གང་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལེགས་སོ། །

བདག་རྒྱུན་ནི་(བྱ་བ་དང་བཅས་པར་མ་འཇུག་ཤིང་)གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །འོན་འདྲས་བྱས་དག་^{༡༨} རྒྱུན་བཞི་ག་ལས་སྐྱེའམ། འོན་ཏེ་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱུན་བཞི་པོ་ཡིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །(རྒྱུན་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་ལྗོངས་ལ་སོགས་ལ།) རི་བོང་གི་རྩེ། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་རི་བོང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དམིགས་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་ལེགས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་པོ་དག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (རྒྱུན་རྒྱུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ས་མཚུངས་པའི་དགེ་བའི་ཕྱིར་པོ་ལྷུ་འམ་བཞིའོ།) འདི་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་སེམས་གྱིས་མཛོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་བཞགས་བྱེད་པས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲིབ་པས་གཟུགས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་

པ་འག་འཁྱིལ་ལ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་
མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་བཅའ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཞི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པས་
རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་
ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་བཟོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་
སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་མིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་^{༡༧} ཞེས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་
མེད་པ་འང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཅན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་གྱིས་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་བཤད་
ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མ་བཟོད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་བྱི་མར་བསྐྱེད་པའི་^{༡༨} ཞེས་བཤད་དོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ལས་གཞན་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་
དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་པ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱང་(མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་)མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། ལྷོ་མས་འཇུག་སེམས་མེད་དུ་འདོད་པ་
དག་ལ་ནི་སྟོན་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་དག་གིས་སྟོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་པར་
འདོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ན་དམིགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། དགས་གཞི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བཟོད་ལ། དེ་ནི་
དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བཀག་
པ་དང་ལྷན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱེད་བཟོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་
ན་འབྱུང་བཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། མཚུངས་པའི་དོན་ཡང་རྒྱུན་
དང་རྒྱུན་ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་
བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་ལས་འགོ་བ་འདི་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེས་
པ་སྟོན་པ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་དང་། གུངས་ཅན་པ་གཅི་བོ་རྟག་པ་གཅིག་སུ་དང་། ལ་

ཅིག་གིས་རྒྱལ་ཕྱན་ཏྲག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་གྱི་འོན་
ཀྱང་དེ་དག་ལས་ནི་འགྲོ་བ་འདི་དག་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དུས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་ཞེས་
བྱ་བ་ཡུལ་རེས་འགའ་བ་དང་། རྩིས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་དེ་འགྲོ་
བ་འདི་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་ཏྲག་ཏུ་གནས་ན་ནི་རྩིས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་བར་
འབྱུང་བ་འདི་རེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཏྲག་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་དང་ཡུལ་དང་རྩིས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་ནི་མི་ཏྲག་པ་དང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
གི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཡང་དེའི་འདོད་པས་
འདི་ནི་སྟོན་ལ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ །འདི་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་།

འདི་ནི་ཡུལ་འདིར་སྐྱེའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལ། རྩིས་འདི་སྐྱེའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུན་
པའི་ཕྱིར་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་ནི་འདི་དག་དབང་ཕྱུག་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་
མི་ཏྲག་པ་དུ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཉིད་
དབང་ཕྱུག་ཡིན་ནའང་མི་ཏྲག་པ་དང་དུ་མར་ཐལ་བ་འདི་སོ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དང་གཙོ་བོ་
ལ་སོགས་པ་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ།

རྒྱུའི་རྒྱུ་ (ནམ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ)འི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ན་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་རིས་མཐུན་སྡེ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ན་སྐལ་མཉམ་
དང་། (གཞན་གསུམ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་)དུས་མཉམ་པ་དག་ནི་པན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་
བ་དག་གིས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་(བདག་རྒྱུན་ཅུས་ནས་)སྐྱེད་ན་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་རྣམས་པ་ལྟ་
བྱེད་དོ། །རྣམས་པ་ལྟ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེད་ཕྱིར་རྟོན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་
ཕྱིར་^{༡༩}ཞེས་པ་དང་། གང་སྟེལ་གྱིས་དེའི་ཚིག་རྒྱུ་པ་སྡེ་མ་གཉིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ། སྐྱེད་དང་རྩིས་མཐུན་རྟོན་
དང་ནི། རྒྱན་མི་ཆད་དང་འཕེལ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ།^{༢༠} འབྲས་ བུའི་གཟུགས་སྡེ་མ་གྲུབ་པ་གསུང་དུ་
སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟོབ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྒྱན་རྣམས་རྩིས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རི་མོའི་ཕྱིག་པ་བཞིན་རྒྱན་གནས་པའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁ་ཟས་ལྟར་རྒྱན་མི་ཆད་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ན་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་གནས་པ་དང་། གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་རྣམས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་བྱེད་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་

བ་ལས་ཀྱང་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་
ཡན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དང་། འབྱུང་བ་
དག་ནི་དགེ་མི་དགོར་འབྱུང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའི་གཟུགས་(ཀྱིས་འབྱུང་གྱུར་)ཡན་
ཚུན་ཏུ་སྤྲིད་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་ནམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ནམ་པ་གསུམ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་རོ།།

དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་(འབྱུང་བཞི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྤྱེ་བས་)བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྒྲོམ་པའི་སྤྲོད་བ་བདུན་པོ་དག་ཡན་ཚུན་ཡིན་གྱི་གཞན་(ཆོགས་པ་ཐ་དད་པས་བསྤྲིད་ནས་མིག་སོགས་དང་དེའི་ཡུལ་ལ་
དང་སོ་ཐར་སོགས།)ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་མཉམ་ནི་དགོ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིས་མཐུན་ལྷ་
མས་ཕྱི་མ་སྤྲིད་པའི་ཆོའོ། །ནམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་
དགོ་བ་(འི་ལུས་དག་གིས་ལས།)དག་གིས་མཐོ་རིས་དང་རན་སོང་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་(མིག་སོགས་དང་།)
ལུས་སྤྲིད་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་(འི་རྒྱུན།)འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པ་དེ་ཡིན་ན་ནམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ནམ་པ་
གཅིག་པ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་(ལུས་དག་གི་ལས།)རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་
མི་དགོ་བ་དག་གིས་སྤྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ནམ་སྤྲིན་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་སྤྲིན་པ་
ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱུའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་བྱེད་ཟག་མེད་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་རྟག་ཏུ་མི་བགྲང་དོ་ཞེས་འགྲེལ་བ་
ལས་འབྱུང་རོ། །(བདག་རྒྱུན་ནི་རྟགས་སྤྱེ་བས་མ་བཤད་དོ། །)དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱས་པར་སྒྲོན་པ་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་ཡིད་དེ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་དག་ནི་ནི་དགོ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་ནི་སྒྲོབ་པ་དང་
མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ།།

དེ་དག་གང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་འབྱུང་ཞེན། འདི་ལ་ནི་ཆོ་དུག་གམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དང་། ས་མཚུངས་པ་དང་། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། (སྒྲོམས་འཇུག་)ལས་
ལྷང་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་པའི་ཆོ་(དུག་ལས་དང་
པོ)འོ། །དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་ཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་འདྲ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཏེ། དེ་ནི་དགོ་བ་ལས་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལས་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རིས་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་(གཉིས་པ་)ནི་(རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་)འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་འདྲ་བ་སྟེ། དེར་ནི་རང་གི་ས་པའི་དེ་མ་ཐག་
པར་རང་གི་ས་པའི་འདོད་པའི་རྒྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རོ། །སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཆོ་(གསུམ་པ།)ནི་འོག་མའི་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་གོང་མའི་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་

གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་(བཞེ་པ།)ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་ཟག་
མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱང་དང་། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །སྦྱུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི་དགེ་དང་
རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་
དང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ནི་སེམས་
གཉིས་པོ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་འབྱུང་། སྦྱུལ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་ངོ་། །སྦྱུལ་པ་ལས་འཇུག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་དང་།
སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཆེ་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི་
ལོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྦྱང་ངོ་། །(དེ་ཡང་དགེ་བ་ལས་གོང་འོག་གི་ཉེན་མོངས་འབྱུང་
བ་ནི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་འི་
རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ཀྱི་ཏེ། ཆོས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་
གི་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། རྣམ་ཐར་ཟད་པར་ཟེལ་གཞོན་མི་སྟག་པ་ཆད་མེད་སོགས་ནི་ཡང་དག་དོན་གྱི་ཡུལ་ཕན་མེད་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་
ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་དོ། །མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བོམ་ཐོབ་པའི་
ལྷང་སེམས་ནི་གོམས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་པའམ། འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་པའམ།
མིད་ཅེར་སྦྱེས་པ་ཡིན་ན། མིད་ཅེརི་ས་པས་ལྷང་ངོ་། །ས་ལྟོགས་མ་རྣམས་སུ་ནི་ལྷང་སེམས་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་གྱི་ས་པ་ནི་སྦྱོར་
བཞོན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། རང་གི་ས་པ་ནི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་དང་སྦྱེས་ཐོབ་སྟེ།
གསུམ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་ཐོས་སྒྲོམ་དང་སྦྱེས་ཐོབ་གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོམ་སྦྱེས་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྦྱེས་ཐོབ་གསུམ་
མ་གཏོགས་པ་ལྟའི་རྗེས་སུ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འབྱུང་ཏེ་སྦྱོར་བ་རག་ལས་པས་སོ། །ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གསལ་བས་འདོད་
སེམས་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེས་ན་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ལྷང་སེམས་ཀྱང་བྱེད་ལ། ཉེན་མོངས་
ཕན་གྱིས་གཟིར་བའང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བས་དེ་དང་མི་མཚུངས་སོ། །) ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་(ལྷ་པ་)ནི་འཆི་སྤྱིད་ནས་བར་སྤྱིད་དང་(ནས)སྦྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེ་
ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་བཟོའི་གནས་པ་དང་སྦྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་
པ་རང་གི་ས་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ནམ་སྤྱིན་སྦྱེས་དང་
སྦྱོད་ལམ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱེས་སེམས་ནི་སྦྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་ཉེན་མོངས་ཕན་ཞེས་པ་དང་།
འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉེན་མོངས་ཀྱན་ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་ས་པ་དེའི་ཉེན་མོངས་ཕན་གྱི་སེམས་
ཡིན་པའི་བྱིར་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྒྲེབ་པའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་
 ལུང་མ་བསྟན་ནམ་སྒྲིན་སྦྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་ཡིན་ལ། སྦྱེས་སེམས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མར་སྒྲེབ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྒྲེབ་པའི་འཆི་སེམས་ནི་
 དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་བསྐྱབས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་པ་ནམ་སྒྲིན་སྦྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ཞེས་
 སྦྱེས་སེམས་ནི་འདོད་པར་སྦྱེན་ན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་པ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གོང་མ་དག་ཏུ་
 སྦྱེན་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། རང་གི་ས་ནས་རང་གི་ས་རུ་སྦྱེན་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་
 སྦྱུལ་སེམས་དང་བཟོའི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ས་ན་གང་ཡོད་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྦྱེས་སེམས་ནི་
 འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གོང་མ་ན་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་དོ། ཟག་མེད་གཉིས་ནི་འཆི་བ་དང་སྦྱེབ་པའི་སེམས་
 གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟེར་བའི་ཆེ་(དུག་པ་)ནི་ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བས་གོང་མའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་
 མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་
 པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་
 པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའོ། (དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་
 དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྦྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་འབྱུང་བ་སྦྱུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་། འདོད་གཟུགས་
 ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་ལས་ཀྱང་སྦྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་འབྱུང་བ་སྦྱུལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་གཉིས་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ལྡང་གི་ཆེར་བསྟུས་ནས་ཆོད་ཀྱི་ཁ་ཅིག་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྤང་ངོ་།)།

དོན་དེ་དག་སྟོལ་བ་བཞག་ནས་སེམས་གང་གི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་གང་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་
 པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་(འདོད་པའི་དགེ་བ་)དང་ས་མཚུངས་
 པའི་ཆེ་ནི། (ཆུ་ཤོག་ཞན་གསུམ་སྟེ།) རང་གི་ས་པ་བཞེ་འབྱུང་ལ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་
 བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་། (གཟུགས་དགེ་སྦྱོར་བྱུང་ནི་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཞེས་བྱས་སྟེ།) ཁ་ཅིག་ཐོད་ཀྱི་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་ཞེས་སོ། ཟག་མེད་གཉིས་ནི་
 སྤར་ཐོབ་ཟེན་འབྱུང་གི་གསར་པ་མ་འབྱུང་ངོ་།) ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལས་ཁམས་
 གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་གཉིས་སོ།།

གལ་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་འཕང་

འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ལྟ་ན་བཅུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ལ་
སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། རིང་(རྟེན་ལ་སྐྱེས་པ།)བ་ཉིད་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟེན་རིང་བ་ནི་
གཟུགས་མེད་པའི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྐྱུ་ལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པས་སྟོམས་
འཇུག་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་གི་རྟེན་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཡང་ན་འདོད་པའི་སེམས་ནི་གཟུགས་
མེད་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དུ་མི་སྲིད་པས་རྟེན་རིང་བའོ།) རྣམ་པ་རིང་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་དེ་ལ་
ཞེ་བའི་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་རིང་བ་ནི་(དེས་འོག་ས་ལ་དམིགས་མི་རྣམས་པས།)དེས་འདོད་པ་
ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོས་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དེས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(ཉིད་འི་
འདོད་པ་ཡུལ་མིན་པས་སྟན་དབྱང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་)རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱུ་ལ་སེམས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་རགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཞེ་བའི་རྣམ་
པར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེས་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
འདོད་པའི་དགོ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནའང་བར་དུ་བསམ་གཏན་
གི་སེམས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་
མ་བསྟན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་
གྱུར་པའི་ཆོ་དུག་པོ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱུད་པོ་ཁོ་ན་
ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལུང་བ་ན་དགོ་བ་
སྐྱེས་ཐོབ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་།
སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་པའི་སེམས་ལས་སོ། (དེ་ཡང་གོང་
མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་མའི་དགོ་བ་བཟང་བས་སོ།) དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལུང་སེམས་སུ་འགྱུར་
བ་སྲིད་པས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ངོ་།

འདིར་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་མ་བསྐྱེད་པས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་སྐྱུ་ལ་
སེམས་ལས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྐྱུ་ལ་སེམས་ནི་དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་
བས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
རྣམས་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་སྐྱབས་སུ་འང་
ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཆོ་དུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་

དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་པོ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ་(གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དྲུག་པོ་གང་ལས་གི་ཡང་འདོད་པར་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འགལ་བས་སོ་དེ་ཡང་།)རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་གི་འཕོས་ནས་འདིར་སྟེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྤྱལ་སེམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་ལ་འཆི་སེམས་སྤྱིད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟག་མེད་གཉིས་དང་ནི་ཆོ་དྲུག་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་)བཞི་(ཁོ་ན།)འབྱུང་སྟེ་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་དག་གོ། (མི་དགེ་བ་ནི་ས་གོང་མའི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བར་མི་སྤྱིད་ལ། དེ་མ་སྤངས་པར་ས་གོང་མའི་སྟེ་བའི་སེམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་།)གོང་མའི་སེམས་དྲུག་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་གོང་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། རྒྱན་མི་གཅིག་པ་དང་། ས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྔ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་(ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་པ་གཉིས་ཏེ་)བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་སྤྱལ་པ་ལས་ལུང་མ་བསྟན་པས་མ་གཏོགས་པར་སྤྱལ་སེམས་ལས་ལུང་མ་མེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། འདོད་པ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ན་འདི་དག་ལ་གནས་པ་ལ་འཆི་བ་དང་གི་ནས་གོང་དུ་སྟེ་བ་སྤྱིད་པས་འདོད་པའི་རྣམ་སྟོན་སྟེ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་གཉིས་ལས་ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་བསྐྱེད་པས་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་མ་བསྐྱེད་པས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྟེ་ཐོབ་ལས་སྤྱལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་པས་པ་ནི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་ལས་ལུང་མ་བསྟན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་

སྤྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཐོབ་ལས་འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་
 བསྐྱེད་པ་བ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཐོབ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བ་དང་། སྒྲིམས་པར་
 འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་སྒྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་དག་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་པུ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་ཆེ་དྲུག་
 གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དག་བ་དེ་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་བ་དེ་དང་
 འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་དགའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་
 བ་(དག་བ་)སྒྱོར་བྱུང་ནི་སྤྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། སྒྲིམ་ཐོབ་ནི་གཞན་(རྣམ་སྒྲིན་དང་སྒྱོད་ལམ་པ་)གཉིས་
 ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་གསུམ་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ན་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱུལ་སེམས་ལས་
 ཀྱི་འང་སྒྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྤྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱུལ་སེམས་ལས་
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྱོར་བྱུང་དང་སྒྲིམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་སྒྱོར་བྱུང་(ལས་)དང་། ཟག་
 མེད་གཉིས་ལས་(གཟུགས་དག་)སྒྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། (གཟུགས་མེད་ཀྱི་)སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟེར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
 པའི་མི་དག་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་ནི་མི་
 འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་དང་ཆེ་དྲུག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ན་སྒྱོད་པའི་བསྐྱེད་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་(འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གཉིས་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་)བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གི་བ་གོང་དུ་མི་སྒྲིལ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་མེད་ལས་ལྷང་བ་མི་མིད་པས་སོདེ་ལ།) དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་
 གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་དག་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་
 བསྟན་སྒྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་པ་དག་བ་སྒྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་
 པ་(འི་འཆི་སེམས་)གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་ཟག་
 མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱུལ་པ་བཞེན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་
 ནི་སེམས་(རང་གི་གསུམ་འདོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་།)དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱུལ་སེམས་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་
 བསྐྱེད་པ་བ་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་ན་འདོད་པའི་དག་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱུལ་པ་བཞེན་ནོ། །

གཟུགས་ན་སྒྱོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཆེ་སྤྱུལ་སེམས་ནི་རང་ཉིད་

ལས་འབྱུང་ལ། སྟོན་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ནི་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་
 པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་མ་བསྐྱེད་པས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྤྲེས་ཐོབ་དང་བསྐྱེད་པས་པ་ལས་ནི་སྤྲུལ་སེམས་
 ལས་གཞན་གཉིས་པོ་འབྱུང་བས་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཆོ་
 གྲུག་གམ་བརྒྱན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འབྲང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་གསུམ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་)སེམས་རྣམ་པ་དུག་
 འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་སྤྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་དང་། སྟོན་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ཕན་ཚུན་དུ་འབྱུང་
 བ་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་པ་དང་
 རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱེད་པས་
 པའོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྲེས་པ་བཞེན་ལོ། །རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
 ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་དུག་འབྱུང་བར་བཞག་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་མ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པའང་དེའི་རྒྱལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ཁོ་
 བ་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆོ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་རང་ཉིད་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་
 བ་སྤྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་དང་བསྐྱེད་པས་པ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་ནི་(འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པས་གཉིས་
 བོར་བས་)སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་
 གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱེད་པས་མ་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྤྲེས་པར་འཇུག་པ་
 བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། (ཟག་མེད་སྦྱོར་བ་ནི་སྤྲེས་ལམ་མོ།) སྤྲེས་པས་འཇུག་ལས་ལུང་བ་ན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྤྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་(རང་ས་གསུམ་གཟུགས་དགེ་ཟག་མེད་
 གཉིས་ཉི)སེམས་དུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དགེ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་
 བསྐྱེད་པས་པ་ལས་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། མ་བསྐྱེད་པས་པ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ལས་དགེ་བ་སྤྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་འབྱུང་
 བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྤྲེས་པར་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་འད་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྤྲེས་པས་འཇུག་ལས་ལུང་བ་ན་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་
 ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལས་ནི་(རང་ས་གསུམ་འོག་གི་ཉན་མོངས་
 ཅན་གསུམ་དག་བསྐྱར་བྱུང་སྟེ།)སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་
 མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་
 ཉན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དག་བསྐྱར་བྱུང་ཁོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་གཟུགས་
 མེད་པའི་བསྐྱབས་པ་ལས་བདུན་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་(འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉན་མོངས་ཅན་
 གསུམ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་པོར་བ།)བདུན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་
 མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དག་བསྐྱབས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་དག་བསྐྱབས་ཐོབ་དང་། འདོད་གཟུགས་
 ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་སྒྲིན་སྒྲིས་དང་སྒྲོར་ལམ་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་
 པའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་བསྐྱར་བྱུང་གསུམ་པོ་
 ཁོན་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་སྒྲོབ་པ་རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་པའི་
 སེམས་དེ་ལས་ནི་ལྟ་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྟང་བ་ན་འདོད་པའི་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བས་སྒྲིས་
 ཐོབ་དང་སྒྲོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ལྟང་
 སེམས་མ་ཡིན་པས་སྒྲོར་བྱུང་གཉིས་པོ་ཁོན་འབྱུང་བས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་བསྐྱབས་དང་། རྒྱུན་གྱི་
 ཆོ་སྒྲོབ་པ་རང་ཉིད་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་སྒྲོབ་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་
 མི་སྒྲོབ་པ་ཟད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་ནི་ལྟ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་
 བསྐྱར་བྱུང་གསུམ་པོ་ཁོན་དང་། སྒྲོབ་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་མི་སྒྲོབ་པ་
 རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྒྲོབ་པ་དེ་ལས་ནི་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་
 ལྟང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དག་བསྐྱབས་ལྟར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་གཉིས་
 ཉིག་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་(ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྒྲིབ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།)མི་སྒྲོབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
 ཉིད་ལྟ་ན་མི་སྒྲོབ་པ་ལས་སེམས་ལྟ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཉི། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོ་མི་སྒྲོབ་པའི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་སྒྲོབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉན་མོངས་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ལས་མི་ཉམས་ལ།
 ཉན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཉན་མོངས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་པའི་ཕྱིར།) དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་རྟེན་གྱི་དག་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲོབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོབ་པ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
 ཆོ་འད་ཉན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ།

འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་བདུན་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་

པའི་ཉེས་པ་ནི་སྤང་དགོས་སོ།། (འོན་དེའི་མཐུག་ཐོགས་སེམས་བརྒྱད་འབྱུང་བར་ཐལ་དགེ་བ་གསུམ་མི་སྒྲོབ་པ་རང་ཉིད། དེ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གསུམ། སྒྲོབ་པ་དང་བརྒྱད་འབྱུང་བས་སོ། ཞེན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སྒྲོབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྱུང་ཉེ་མི་སྒྲོབ་ལས་མ་ལངས་པར་ནི་མི་ཉམས་ལ། ལངས་པ་ན་དགེ་སེམས་ལས་ལངས་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲོབ་པའི་བར་དུ་དགེ་བས་ཆོད་པས་ཕྱིར་རོ།།)

དེ་དག་ནི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །(སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི།) ཡང་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཉི་ཤུར་ཡང་བཤད་དོ། །རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་(གཉིས་)སུ་སྤྱེ་ནས་(བཙུ་ལ།)བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱད་རོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་མཐུན་ཐོབ་པ་དང་། (སྤྱི་མཐུན་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་སྒྲོབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བར་སྤྱི་དུང་མཚམས་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་འཕོབ་ལ། གཟུགས་མེད་སྤྱི་དུ་ཉིད་མཚམས་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་འཕོབ་པའོ། །སྒྲོབ་བྱུང་ནི་སྒྲོབ་པ་གོམས་པས་ཐོབ་པ་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ནི།) སྒྲོབ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་བཙུ་ལ་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མེན་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་བཞིར་ཕྱེ་(ནས་བཙུགས་ཡོད།)པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྤྱི་མཐུན་པ་དང་། (འགྲོ་ཉལ་སོགས་)སྒྲོད་ལས་པ་དང་། བཟོའི་གནས་དང་། (སྤྱལ་པའི་ཕྱིར།) སྤྱལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་སྤྱད་རོ།།

དེ་ལྟར་ནའང་བཙུ་ལ་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་གྱི་ཁམས་ན་བཟོའི་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་ནི་མེད་དེ། (གཞལ་མེད་ཁང་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་ལ་འབྱུང་བ་དང་སྤྱལ་པ་ཡིན་ལ་མ་ཁན་བཟོས་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།) བཟོའི་ལས་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྒྲོད་ལས་པ་དང་སྤྱལ་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱི་མཐུན་གཅིག་སུ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཉི་ཤུར་འབྱུར་རོ། །འདི་དག་གང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བའང་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ་འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་དགེ་བ་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་བཞི་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་སྤྱི་མཐུན་སུ་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ཞིང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་གའང་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱའོ།། (ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱི་མཐུན་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལ་ཡོད་དོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་སྒྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རོ་བྱི་རིག་བཞི་དང་བཟོའི་གནས་པའི་སྤྱི་དང་ལུ་ལ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་སོ། །རྟོག་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་རོ། །སྒྲོད་ལས་པ་དང་བཟོའི་གནས་པའི་སྒྲོབ་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་སོགས་ལས་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྒྲིན་སྤྱི་མཐུན་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སྒྲོབ་པ་མེད་ལ། སྤྱལ་སེམས་གྱི་སྒྲོབ་པ་ནི་བསམ་གཏོག་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པ་ན་སེམས་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་དུག་དང་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་

མེད་གཉིས་དང་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་དགེ་བ་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་བསྐྱབས་པ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུའོ།།)

ཉི་ཤུར་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
ནམ་སྒྲིན་སྦྱེས་དང་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་འཆི་སེམས་ཡོད་ཀྱི། དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཡོད་
ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱལ་སེམས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་རང་
ཉིད་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་སེམས་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོའང་འདོད་པའི་ནི་གསལ་བས་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལའང་ཡོད་ལ། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ནི་སྦྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་ལྷང་སེམས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་
པའི་དམིགས་བསལ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་^{༡༩}པའི་ཕྱིར་རོ། (བཅུ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཁྱབ་གང་ཆེ་དབྱེད་པ་ནི།) འོ་
ན་སེམས་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་གང་ཆེ་ཞེན། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། གཞན་
དག་ན་རེ་བཟོའི་གནས་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་^{༢༠}ཞེས་ཟེར་རོ (ཞེས་པས་དྲེན་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡོད་དོ།།)
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་
བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། ན་བའི་ནམ་ཤེས་ནམ་རིག་སྦྱོར་། གང་
ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་^{༢༡}ཞེས་པ་དང་། སྦྱར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་
ཀྱང་ཞེས་པ་དག་ཀྱང་སྦྱར་བཤད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་
ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གཞན་
དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེས་ན་བཤད་པ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱའོ་^{༢༢}ཞེས་པ་དང་། གནས་གསུམ་པའི་ཁྲིཀར་དག་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པའི་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་
ཀྱང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་མི་འདོད་དོ་^{༢༣}ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་ནི་འདོད་པ་ན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་
ལས་རེ་ཞིག་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་མངོན་དུ་བྱུར་ན་དུག་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་བསྐྱབས་པའང་མངོན་དུ་བྱུར་ན་དུག་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་མངོན་དུ་བྱུར་ན་གཉིས་
རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་འདིར་འགྲེལ་བ་ལས། སྦྱོད་དང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་

ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ། །སེམས་དེ་ལྟན་པ་མིན་ལས་རྟེན།^{༡༧} །ཅེས་འབྱུང་སྟེ།
དེ་ལ་སྟེ་བ་ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྤྱོད་པའི་ཆོ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆོད་གྱི་ཉིང་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
གྱི་དགེ་བ་འཕྱོང་བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ས་དང་ས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་
དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོ་དང་། དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི་དགེ་ཙུང་ཆད་ནས་ཐེ་ཆོམ་མམ་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་སྟེང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་སྟེ་ཆོ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ལས། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱར་
ལྟོག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བའམ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་
དུ་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་དང་། (འདོད་པའི་)དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་།

འདོད་ཁམས་སུ་དགེ་ཙུང་ཆད་པ་དག་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་(དང་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདིར་
སྦྱེས།)ན་སྤྱར་དུ་བགྱངས་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་མི་དགེ་བས་དག་
བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་། སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན་སྦྱར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་དུག་གི་ཐོབ་པ་སྤྱར་མི་ལྟན་
པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། (དེ་ཡང་དུག་ཀུན་ཅན་རྟེན་པ་མིན་གྱི་སེམས་ཉོན་
མོངས་ཅན་གཅིག་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་རིས་ནས་དུག་གི་རྟེན་པ་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱན་ལ་བརྟེན། །དེ་ལ་ཆོ་ལྟ་བུ་བཤད་པས། དགེ་ཙུང་
ཆད་པ་འདོད་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མཚམས་སྦྱར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དོ། །གོང་
མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྦྱེན་འདུག་ཉིང་གསར་དུ་རྟེན་དེ་སྤྱར་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་གོང་དུ་སྦྱེས་པས་བཏང་བས་སོ། །གཟུགས་
ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་གསར་
དུ་རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་བར་མིང་དུ་རྟེན་དོ། །གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་ཆོ་བར་མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་
གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་འདུག་པར་དུ་རྟེན་དུ་རུང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་
མ་གཏོགས་བསྐྱབས་པའི་འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་
སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཏེ་འདོད་སེམས་གསུམ་གོང་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས། ཟག་མེད་སྟོབ་པ་དང་དུག་གི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དུ་རུང་ཞེས་པའོ།) །གཟུགས་ཁེད་ནས་
མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱར་མི་ལྟན་པ་ལས་དུག་རྟེན་དེ། །གཟུགས་མེད་ནས་
གཟུགས་ཁེད་ནས་སྟེ་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེ་ཉིད་དང་། །གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་

སྒྲིམ་ཐོབ་དང་། (ཐོབ་པ་ལྟར་སྒྲིམ་ཡོད་པས།) གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་དང་། འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་(དང་གཉིས་ཏེ།)བཞི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པས་དག་བཙུག་ལས་ཉམས་པ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་སེམས་(ཀྱི་ཐོབ་པ་)འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དག་བཙུག་ལས་ཉམས་པ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་(ཉིད་)དང་སྒྲོབ་པ་སྟེ་གཉིས་ཆེད་དོ། །(འདི་ཁམས་སུ་སྒྲུབ་ལོག་པ་ལས་ཆེད་པ་ནི་མེད་དེ་རང་གི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་ཅིང་རང་སའི་སྒྲུབ་ནས་ལྡན་པས་སོ།།)

འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྒྲིམ་པ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་དགེ་བ་(དང་ཐོར་)མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། (རང་སའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ།) གསུམ་དག་འཐོབ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་འང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲོབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་བཞི་འཐོབ་པོ། །ངེས་པ་(སྟེ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ།)ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲོབ་པ་དེ་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་(གྱིས་མི་ལྟོགས་མེད་ཟག་མེད་)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་(འི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ།)ན་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། (ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་)འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་གཞུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རིས་བཞིའོ། །གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་རིགས་ཅིམ་སྒྲུར་ནས་(ཁོད་ཐོབ་པ་)ཡོད་པས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པས་མི་བགང་ངོ་། །ལྟག་(དུག་པོ་དེ་དག་གི་)མ་(འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ།)སེམས་(དུག་)ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་གི་གཞན་མ་ཡིན། (སེམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲུབ་ནས་ཐོབ་ལ། ལ་ལ་དེའི་ཆོམ་ཐོབ་པས་སོ།།) ལྟག་མ་ནི་དུག་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །སྒྲེལ་མ་མཛད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་པ་དེ་གཉིས་མི་སྒྲོབ་པ་དང་གསུམ་མ་གཏོགས་པ།)དགུ་ཆེད་བརྗོད། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་(སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་གོང་དགེ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་པོ་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ།)དུག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ་^{༡༩}ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདོད་པའི་བཞི་དང་། གཞུགས་ཀྱི་གསུམ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་དང་། ཟག་མེད་དང་དགུ་ཅི་རིགས་པར་ཆེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །(རང་རང་གི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་།) དགེ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་(གོང་སེམས་གཉིས་སམ།)ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། (འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལས།) འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་དང་དུག་ཆེད་དོ་ཞེས་ཟག་མེད་གཅིག་ཏུ་བསམས་མོད་ཀྱི་དེར་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བདུན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་

བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། (ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བས་དག་ཅུ་ཆད་པ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས་འདོད་དགེ་འབྱུང་བས་དེ་དང་བདུན་དུ་
འདོད་དོ།ཁ་ཅིག་ནི།) ཟག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(བདུན་མོ་ཞེས་ཟེར་)རོ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེས་འཇུག་དག་བཙམ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ། སློབ་པ་དང་ནི་མི་སློབ་
པའོ།^{༡༣༡} །ཞེས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སློབ་པ་ཟག་མེད་དང་། དག་བཙམ་ཐོབ་པ་ན་
མི་སློབ་པ་ཟག་མེད་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལ་ནི་(ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་
ཅིག་སྟེ་ཞེས་པས་)དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་(དེའི་ཞར་ལ་རང་གཞན་སྒྲ་ཕྱིར་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཅེས་)སྒྲ་བསྟན་
པ་བཞིན་ལོ།། (དེའི་ཞར་ལ་སེམས་ཉི་ཤུ་རང་གཞན་གང་གིས་རྟོག་ཚུལ་དབྱེད་པ་ནི་མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་
སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་དུག་ལ་ཐོབ་པ་སྒྲ་སྟེ་མེད་པས་རང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ་རྟོག་ལ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་
སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ནི་རང་གི་སྦྱོར་བས་ཐོབ་ལ། མི་སློབ་པ་ཟད་པ་གེས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རང་ཁོ་ནས་རྟོག་པ་དག་དང་། སྒྲ་ལ་སེམས་
གཉིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་སློབ་པས་རྟོག་ལ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་ཐོབ་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་པའི་བསྐྱེད་པས་
རྟོག་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཁོ་ནས་རྟོག་པ་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྦྱོར་ཐོབ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལས་མཚམས་སྦྱར་ན་རབ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་རྟོག་ལ། ཉན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་སྦྱེ་བའི་ཆོ་གང་མངོན་དུ་བྱུང་པ་རང་གིས་དང་
ཅིག་ཤོས་གཞན་གྱིས་དང་། གོང་མའི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་རང་རང་གིས་ཉམས་ན་རང་དང་འོག་མས་ཉམས་ན་གཞན་དང་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ནམ་མཁའི་ཉིང་བསྟོགས་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ་རང་དང་། སློབ་པས་རྟོག་ན་གཞན་དང་། སློབ་པ་ཡང་ཟག་མེད་སྟོན་ཅིག་དང་
པོའི་ཆོ་རང་དང་། དག་བཙམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་རྟོག་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་རྟོག་པ་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།) མངོན་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།། །

གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

༥ དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ན་ཁམས་བསྟན་པར་འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྟན་པར་བྱི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པ་གཏོགས་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་བཤད་པས་དེའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་
བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་དམིགས་
པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་ཇི་ལྟ་བུ་པའི་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་
བཞི་ཡིན་པ་ལས་ཐོག་མར་སྟུག་བདེན་འཆད་པའི་མཚན་གཞི་ནི་གང་སྟེ་བ་སེམས་ཅན་དང་གང་དུ་སྟེ་བ་
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལས་གྲུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྟུག་
བསྟུལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་སུ་སྟུག་བསྟུལ་བའོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཟླ་
པ་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་
བཤད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་
རྟེན་ཡིན་ནོ། །དག་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་ཅིང་བསྟུ་བ་ལས་དེ་དག་
དུས་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བར་བཤད་དོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།

དེ་ལའང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་(ལས་
གསོག་པ་པོ་སེམས་ཅན་བཤད་པ་ལ།) སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཟུང་བར་གྱི་ཚོས་དང་། རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་བྲིད་
པའམ། དགའ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབྱེ་བ་སྟེ། ན་ར་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ན་དགག་པ་དང་ར་ཀ་དགའ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་སྟུབས་མེད་པས་ན་དབྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟས་
སྒོམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་དེར་སོང་བ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པས་སམ། སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡི་དྲགས་
ཏེ་བྲེ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དུད་ཅིང་འགོ་བས་ན་དུད་འགོ་སྟེ་ཏེ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འཛིག་རྟེན་
པ་རྣམས་ཡིད་གྱུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཡིད་གས་ཆེ་བས་མི་སྟེ་མཐུ་ཤིང་དོན་ཏོ། །དེས་ན་བསྟུལ་པ་དང་པོའི་མི་

རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱོགས་སོ། །རྣམས་ཞེས་པ་ནི་བཞིག་ལ་སྦྱར་རོ། །ལྷ་ནི་ཚངས་པའི་
ལུས་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། (བདུན་ཅི་ཟ་བས་སམ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་སམ།) བདེ་བ་ལ་རོལ་པ་དང་། མཆོད་པར་འོས་
པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་(རིས་བཞི)པ་
དང་། སུམ་ཅུ་ཙུག་སུམ་པ་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དུག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དཔུལ་བ་ནས་ལྷ་དུག་གི་བར་སྟོད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ།
འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་(ཡུལ།)ཁམ་ཟས་དང་འབྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་ཤིང་འདོད་ཡོན་
ལུས་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།) སྟོད་ཀྱང་
འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལུང་སེལ་བྱ་ལས། འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད་པ་མིན། སྦྱེས་བྱའི་ཀྱན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདོད་
པ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་སྣ་ཆོགས་དེ་བཞིན་གནས། །འོན་ཀྱང་བརྟན་རྣམས་འདི་ལ་འདུན་པ་འདུ།^༤
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །(འོན་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་བལ་ལོ་ཞེན། སྦྱུལ་པའི་
དབང་གིས་སྦྱུལ་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་པའི་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་སྦྱུལ་པ་སྟེ་ས་གཞན་གྱི་སྦྱུལ་སེམས་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་སྦྱུལ་པ་
བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྦྱུལ་པ་བྱེད་པ་གཞན་ལས་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་རང་གི་སྦྱུལ་པ་ཉམས་ན་
དེ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་དེ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ།) དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་དབྱེན་དཔུལ་བ་ལ་ཚད་པུལ་
བརྒྱད་དང་། མི་ལ་གྲིང་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཉི་ཤར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དཔུལ་དང་
ཉི་འཁོར་བ་རྣམས་ནི་ཚད་པུལ་གྱི་འཁོར་ལྷ་བྱུར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཉི་ཆོ་བ་ལ་གནས་ངེས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་མ་བགྲངས་སོ། །གྲིང་ཕན་རྣམས་ཀྱང་གྲིང་གི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདོད་པའི་འགོ་བ་ལྟར་འདུས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ངན་སོང་གནས་བཅུ་དང་མཐོ་རིས་གནས་བཅུ་སྟེ་ཉི་ཤའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་
ཚད་པུལ་བརྒྱད། གང་དཔུལ་བརྒྱད། ཡི་དུགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། མིའི་གྲིང་བཞི་གྲིང་ཕན་བརྒྱད་དེ་
བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྷ་འི་^༥རིས་དུག་སྟེ་གནས་གཞན་སུམ་ཅུ་ཙུག་པོ་འདི་དག་
ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དུད་འགོ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་
གི་གནས་གཞན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ་^༦ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ཀྱུ་སྦྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་
ས་ལུ་ལྷང་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁམས་འགོ་སྦྱེ་འགོ་བྱེ་བྲག་གིས། །འདོད་སྲིད་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་དུག་ཅེས་
པ་དང་མཐུན་པར་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དཔུལ་བ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། ཡི་

དུགས་དང་དུད་འགོ་ལ་གནས་ན་གནས་པ་དང་། ཁ་འཐོར་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཞི་དང་། མི་ལ་
བཅུ་གཉིས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་(ལ་སྐྱ་གཙན་མགུལ་འཕྲེང་རབ་གཞོན། ཐག་བཟང་རིས་ཏེ།)བཞི་དང་། ལྷ་དུག་སྟེ་(མཐོ་
རིས་ཉེར་གཉིས། རན་སོང་ཉེར་གཉིས་ཏེ་འདོད་པའི་གནས་གཞན།)བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་དང་གནས་གཞན་གྱིས་གོང་མའི་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བཙས་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྟོམས་འཇུག་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བཙས་པའི་ཕྱིར་དང་བྱེད་པ་མེད་ལ།)
རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་བསམ་གཏན་བཞེས་བསྟུས་པའི་
ཕྱིར་རི་ལྟར་བཅུ་བདུན་དུ་བྱེད་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ས་སྟེ་
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་ནི་རྒྱ་རུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་གོམས་པས་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་
གནས་གཞན་ཡང་ཆངས་པའི་སྟེར་གཏོགས་པས་ཆངས་རིས་པ་དང་། ཆངས་པའི་མདུན་ན་རིག་བྱེད་འདོན་
པ་ལྟར་གནས་པས་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆེ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པར་འཕགས་ཤིང་
ཆངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆངས་ཆེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་གསུམ་དང་། གོང་མ་བས་འོད་
རྒྱ་བས་འོད་རྒྱ་དང་། འོད་ཆད་མེད་པས་ཆད་མེད་འོད་དང་། འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་
ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་དང་། གོང་མ་བས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱ་བས་བདེ་རྒྱ་དང་། བདེ་
བ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་བདེ་དང་། བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་བདེ་རྒྱས་ཏེ་བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལ་དག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཀྱ་ཤ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བ་དང་
དག་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ལོ་རྩེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དག་བར་བསྟར་ཏེ། དོན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ནི་རྒྱ་ཐག་བཙས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱ་རུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་ཉིད་ཐག་
མེད་དང་སྟེལ་མ་རྒྱ་རུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྟེ་བརྒྱད་དུ་
བསྟོམས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་གནས་གཞན་ཡང་འོག་གཞི་སྟོན་ལྟར་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་
མེད་པས་སྟོན་མེད་དང་། མི་གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་སྟེས་པས་བསོད་ནམས་སྟེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དག་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེ་ཞེས་བྱ་
བ་སོ་སོའི་སྟེ་བོའི་གནས་གཞན་གསུམ་དང་། གནས་གཙང་མ་གོང་མ་དག་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་མི་ཆེ་བ་
དང་། ཉོན་མོངས་པས་གདུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་གདུང་བ་དང་། ཆོས་མཐོང་བ་བཟང་པའི་ཕྱིར་བྱུ་ལོ་མ་

སྒྲུང་བ་དང་། ལྷ་བ་བཟང་པའི་ཕྱིར་གྱི་ཉེ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འོག་
མིན་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པའི་གནས་གཞན་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་གནས་ལྷ་པོ་
དག་ལ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དང་མ་འདྲེས་པས་གཙང་མའི་རིས་ཞེས་གྲང་བྱའོ།

འདི་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ཁོན་དག་ནི་ཆངས་
པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་གཅིག་སྒྲགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་གྱིས་
གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྲུང་བས་མདུན་ན་འདོན་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་པའི་ཆངས་ཆེན་
མེད་པས་གནས་གཞན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྟེ་པ་ནི་གནས་གཞན་ལོགས་པ་ཡིན་
པས་བཅུ་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན་དབང་ལྷན་ཆེན་
པོའི་གནས་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་
གང་དུ་སྒྲེ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། གཙང་མའི་གནས་ནི་རྣམ་སྒྲུངས་ནས། །འོག་མིན་
གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་རྒྱ། །སྒྲུལ་པ་པོ་ནི་འདིར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་
གསུངས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྟེང་ན་འང་འོག་མིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྒྲུའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་
བཅུ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ།

མདོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆངས་རིས་དང་། ཆངས་ལྷ་ཉི་ཕན་དང་། ཆངས་པ་ཀུན་
འཁོར་དང་། ཆངས་ཆེན་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་དང་། རྒྱུང་སྒྲུང་དང་། ཆད་མེད་སྒྲུང་བ་དང་། ཀུན་
སྒྲུང་དང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགོ་བ་དང་། རྒྱུང་དགོ་དང་། ཆད་མེད་དགོ་བ་དང་། དགོ་རྒྱས་དང་། བཞི་
པ་ལ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུང་ཆེ་དང་། ཆད་མེད་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་
གཞན་བཞི་བཞེར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དང་། གཞན་དག་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་
སྒྲུང་རོ། །སྒྲུ་དོན་ནི་གཞུགས་མཆོག་དང་ལྷན་ཞིང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པའི་
ཁམས་བཤད་པ་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་(སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར།)གནས་གཞན་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཅི་
སྟེ་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་གཞན་ཐ་དད་པའང་གཞུགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་
(ལུས་)གང་དུ་གྱི་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཞུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་(གང་ཐོབ་པ་དེ་)ལྷན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲེའོ།

འོན་(མཐོང་པས་^{༡༥})རྣམ་པ་བཞིར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྡོན་རྒྱ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་།
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་སྒྲིམས་
འཇུག་བསྒྲིམས་པས་ཁམས་དེར་འབྲས་བུའི་སྒྲིམས་འཇུག་མི་འདྲ་བར་སྒྲིབ་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་གཞག་གོ། མཚན་ཉིད་ནི་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ཞིང་གཟུགས་མེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའོ།^{༡༦} ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། སྒྲིབ་ནི་
ནི་གནས་བརྒྱུད་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཁོས་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲེ་བ་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་
ནའང་གཟུགས་སྤྲ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལ།
གནས་གཞན་ཡང་འོག་མིན་གྱི་སྤྲེང་ན་ཡར་བརྟེན་ཏེ་ཡོད་པར་ལྟོ། གཤམ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་
ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་ན་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་ནི་རིས་མཐུན་པ་དང་
སྟོག་གི་དབང་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་གི་སྒྲིབ་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་
གསུང་རོ། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲེ་ནི་ཡང་གི་སྒྲིབ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་དང་། མི་ལྟན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་།
སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོའོ་^{༡༧}ཞེས་འཆད་དོ།

གཤམ་ཏེ་འདོད་གཟུགས་ནའང་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་
དང་མ་བྲལ་བས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་བྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
འདྲ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་ལས་སྒྲིམ་པས་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
སྟོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིར་དེ་ལ་སེམས་རྟེན་ལ་སེམས་ལའང་དེ་དག་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བཞི་བྱུང་པའི་མཐའོ། མདོ་སྤྲེ་པ་ནི་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཀྱི་སྟོག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་གཞན་ནི་མི་འདོད་དོ། དེ་ལའང་གཟུགས་མེད་པའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་རིལ་པོ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པས་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་ཀླན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ལ་རྟེན་ལ། ཀླན་གཞི་ནི་སྡོན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།
(འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་སྟེང་པས་སོ་སོར་བཅད་པས་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གནས་རིགས་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་ས་སོ་སོའི་སྟེང་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་སའང་གཅིག་གོ། ཁོང་མ་གཉིས་ནི་སྟེང་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞིས་རིས་སུ་བཅད་པས་
སའང་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞི་བྱུང་རོ།) དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།

འགྲོ་བ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་དཔུལ་བ་དང་སོགས་
པའི་སྒྲིམ་བཟང་བ་དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་དང་ལྟ་དང་མི་སྤྲེ་འགྲོ་བ་ལྟ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་བདུན་བསྟན་པའི་
མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། (དེའང་འདོད་པར་བཞི་དང་ལྟའི་ཕྱོགས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་ལྟའི་

ཐྱོགས་སོ།) བྱད་པར་གྱི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་
ངོ་བོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བསྐྱེད་པ་དང་མི་དགོ་བ་ཡང་མིན་ལ། ལུང་བསྟན་པ་དགོ་བ་ཡང་མིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགོ་བ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དང་དགོ་ཅུ་ཆད་པ་རྣམས་འགྲོ་བས་མ་བསྐྱེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ལ་ལར་དགོ་བ་དང་། ལ་ལར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལ་ལར་མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཚེ་མ་བརྟེན་པར་འགྲོ་བ་རྣམས་པར་འཕོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། འགྲོ་
བ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་བར་སྤྲོད་ནི་མིན་ཏེ།

སྤྲོད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྤྲོད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔུལ་བའི་སྤྲོད་པ་དང་། རྟེན་འགྲེལ་
སྤྲོད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་དང་། ལྟའི་སྤྲོད་པ་དང་། མིའི་སྤྲོད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་དང་། སྤྲོད་
པ་བར་མའོ།¹⁷ ཞེས་བར་སྤྲོད་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་
པ་ལས་ཀྱང་། སྤྲོད་པ་ཞེས་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲོད་པ་ཞེས་བསྐྱེད་ཏེ། གང་
ཞེས་མ་བསྐྱེད་ཤེ་ན། སྤྲོད་པ་བར་མའོ་¹⁸ ཞེས་གསུངས་ལ། ཚུལ་གྱི་ལུང་པོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་ཁམས་
གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་ག་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་ཡིན་པ་དཔུལ་བ་བའམ། རྟེན་
འགྲེལ་སྤྲོད་པ་ལས་པ་ལས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུལ་བའམ། ལྟའམ། མིའམ། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའམ། སྤྲོད་
པ་བར་མ་པའི་མིག་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་གི་སྤྲོད་པ་ཆེད་དང་། མིག་གི་ཁམས་སོ་ཞེས་སྤྲོད་པ་
བར་མའི་མིག་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་¹⁹ གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་འགྲེལ་བ་མ་
བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སེལ་བྱ་ལས། གནས་བརྟན་ལྷ་ལྟེ་བུས་ཆེད་དང་ལྟན་པ་དཔུལ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་
མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་དཔུལ་བ་མཛོན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཤེད་ཅིང་སྤྲོད་པར་འགྱུར་རོ། ཆེད་དང་
ལྟན་པ་ལས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་མ་དེ་དག་གི་རྣམས་པར་སྤྲོད་པ་གཟུགས་
དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ནི་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྤྲོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་
པར་སྤྲོད་པ་གྲུབ་ནས་དཔུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ། ཆེད་དང་ལྟན་པ་དེ་ལ་ཚུལ་དེ་དག་ལས་མ་
གཏོགས་པ་དཔུལ་བ་མི་དམིགས་སོ་²⁰ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམས་སྤྲོད་ཀྱི་
ལུང་པོ་ནི་འགྲོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེའང་རྣམས་སྤྲོད་པ་འདོད་པ་དང་། རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་དེ།)

གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་དག་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་དང་བྱི་ཟ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བཤད་པ་དེ་དག་
གང་གིས་བསྐྱེད་ཤེ་ན། ལྟ་བུ་ཡིན་ནི་དབང་པོ་ཞེས་གཞག་ལས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་དང་། རྟེན་
འགྲེལ་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། རྟེན་འགྲེལ་པོའི་བདུན་གྱི་རིས་ཀྱི་ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་། ཡི་དྲགས་

རྒྱ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ།།

གཉེས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་ས་གཞི་ལ་གནས་པ་སྟེ་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་ཡོད་པའི་ས་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོར་འདུས་པར་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་
མེད་ནི་ལྷ་དང་ལོངས་སྟོད་འགན་བཟོད་པ་དང་གཉེན་ཡང་སྟེབ་པའི་ཕྱིར་ལྷ་འི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དེ།
ས་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་འི་འགོ་བས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་བར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གཡོ་སྒྱུ་
ཤས་ཆེ་བས་ལྷ་རྣམས་བཞིན་དུ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་དུ་མ་གྱུར་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆེད་འགའ་མདོ་གཞན་
དག་ལས་འགོ་བ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལྷ་འི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བྲུངས་ཏེ་གནས་
པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲར་བཤད་དོ། །(སའི་
སྟོད་འགྲེལ་ལས་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལྷ་མ་ཡིན་ནི་བདེན་པ་མི་རྟོགས་པས་མི་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགོ་བར་
གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་མ་ངེས་པས་མི་རིགས་སོ་^{༡༢} །ཞེས་སུ་བྱུང་ངོ་།)

སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི་ལྷ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགོ་བར་འདུས་པར་འདོད་དེ། ལུང་བོ་ལྷ་པའི་
རྣམ་བཤད་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་འགོ་བཞི་ལྷ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགོ་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་གྲུད་དུ་མ་སྟོས་
སོ་^{༡༣} །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ལས། སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་དྲག་
གང་བསྟན་པ་^{༡༤} (སེམས་ཅན་དབྱེ་དང་དུད་འགོ་ཡི་དྲགས་དང་། ལྷ་མིན་ངེས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། མི་ཡི་སེང་གས་ཀྱང་
རྫོབ་བཏགས་པ་མཛད། །ཆོངས་པ་ལ་ལྷ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཁོས་སྟོན་ལམ་བཏབ་མ་ཐག་དེ་དག་^{༡༥} །སྟེས་པས་ལན་ནོ།)ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངེས་དྲག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དྲི་ཟ་ནི་བར་སྤིང་དང་། ལྷ་འི་རོལ་མོ་བྱེད་པ་གཉེས་
ལས་དང་པོ་ནི་འགོ་བས་མ་བསྐྱུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ལྷ་ཡིན་ནོ། །བྲུལ་བྱས་དང་ལུས་སྒྲུལ་པོ་ནི་ཡི་དྲགས་ཤས་
ཆེ་ལ་ལྷ་འི་སྟེར་གཏོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཁྲུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷིང་དང་མི་འམ་ཅི་དང་ལྷོ་འཕྲེ་ཆེན་པོ་
ནི་དུད་འགོའི་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །ཤ་ཟ་དང་སྟོ་བྱེད་དང་བརྟེན་བྱེད་དང་མ་མོ་དང་རྒྱལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ཟ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཡི་དྲགས་སོ། །སྤྱིན་པོ་ནི་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། གནོད་སྦྱིན་དང་། རྩྱགས་སྦྱོང་དང་། འཛིག་
རྟེན་སྦྱོང་བ་དང་། བདུད་རྣམས་ནི་པལ་ཆེར་ལྷ་འི་སྟེར་གཏོགས་ལ། ཁྲུ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་གཏོགས་པའང་
ཡོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ནི་འགོ་བ་ལྷ་འི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདིར་
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཤད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་
དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་སྟེ་མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་
པོའོ་^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་(ངན་སོང་གསུམ་དང་།)མི་རྣམས་
དང་། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་

རྟགས་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་ཐ་
 དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་
 ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་གང་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
 པ་གཉིས་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་
 སྤར་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཏེ། (སྤར་བ་དང་གོས་དང་ཆངས་ཆེན།) ལུས་ཆེ་བ་དང་(འཁོར།)རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་
 བྱི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་དག་བདག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྟུང་(དུ་རྒྱ་འདིས་བྱེད་པར་མཚུངས་)ལ། དེའི་
 འཁོར་དུ་དང་པོར་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཅག་བྱི་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྟུང་དུ་སེམས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆངས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ལས་
 བྱུང་ངོ་ཞེས་རྗེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ། (དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་^{༡༨}པ་ལ་སེམས་ཐོབ་ན་ཆངས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྲིམས་
 དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་སྤངས་བསམ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། མ་ཐོབ་ན་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པས་གཉིས་པའི་སྟོན་གྱི་
 གནས་དྲན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་ཡིན་ན་ས་དེ་ན་གནས་
 པའི་ཆེ་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་མཐོང་ཡང་འོག་མར་སྒྲིམ་པ་ན་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་
 ན་ནི་ས་འོག་མ་པ་དག་གོང་མ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ན་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཆངས་པ་
 ཆེན་པོའི་སྟོན་ལམ་ལས་བདག་ཅག་སྒྲིའོ་ཞེས་འཛིན་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ས་གོང་མའི་སེམས་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་ཀྱང་གོང་མའི་
 འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བར་དོའི་ཆེ་སྟོན་གྱི་གནས་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་
 དོ་ནི་དུས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡུན་རིང་པོར་གཅིག་བྱུང་གནས་པ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་ལས། བདག་ཅག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཆེ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་མཐོང་ལ་ཞེས་ཡུན་རིང་
 པོར་གནས་པ་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲིམ་པ་ན་ས་དེ་པའི་སྟོན་གནས་
 རྗེས་དྲན་སྒྲིམ་ཐོབ་གྱིས་སྟོན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་དྲན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དེ། གཉིས་
 ཀའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་
 རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་
 པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདྲ་གསལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་
 པའོ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་
 ཤེས་ཐ་དད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྟ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་འདོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་དང་ཁ་

དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཀྱང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང། འདྲ་ཤེས་ནི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྒྲོན་ཉིང་
བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉིང་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྒྲོན་དངོས་གཞིའི་ཡིད་
བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་མ་ཞི་བས་དེས་སྒྲོ་ལ། བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་
ཡིན་པས་དེས་མི་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྒྲེས་ནས་རིང་དུ་ལོན་
པ་འཛིག་ཆགས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ནི་བསྐལ་བ་འཛིག་པ་ན་དང་པོ་མན་ཆད་མེར་འབར་བས་འཛིགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང། དེར་སྒྲེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་འཛིག་ཆགས་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཛིགས་པ་
དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ།

འདི་ལ་མདོ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་འབའ་ཞིག་སྒྲོས་པ་ནི་ཡ་མཐའ་གཟུང་བས་འོད་ཆུང་དང་
ཆད་མེད་འོད་ཀྱང་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་གྱིས་མ་བསྐྱས་
བར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་དགོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་བའོ།³⁹ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལ་ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་དང་རྟགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང། འདྲ་ཤེས་ནི་སེམས་བདེ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་མདོ་
ལས་དགོ་རྒྱས་འབའ་ཞིག་སྒྲོས་པ་ནི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ལ་འདྲ་ཤེས་དང་པོ་ནི་ཉིན་
མོངས་ཅན་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་དབང་གིས་དགོ་བ་དང་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ། གཞན་
དུ་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།) གཟུགས་(དེ་བཞིན་དུ) ཅན་མ་
ཡིན་པ་(ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད།) གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་
ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུམ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
སྒྲེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་དུ་ཉི་བར་
འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུམ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པའང་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་དུ་ཉི་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་
དག་⁴⁰འོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་

མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྐྱམ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཚྭ་གས་པར་བྱས་
ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། འདི་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་པའོ་³³ ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་(སྤྱི་པའི་རྩལ་གྱིས་རྟོན་ཅིང་།)རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་བྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་རྣམ་ཤེས་
གནས་པར་བརྟན་ཞེ་ན། སྤར་སྒྲོས་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་
སྤྱི་ཅེ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། (ངན་སོང་གསུམ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྒྱ་འབྱས་དང་སྤྱི་ཅེ་ན་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གིས་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་
དང་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། ངན་སོང་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛོམས་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་། སྤྱི་ཅེ་ན་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
གིས་རྣམ་ཤེས་འཛོམས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ངན་སོང་བ་ནི་དེར་གནས་པར་མི་འདོད་པར་གོང་དུ་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་དང་།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་
མར་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་། (དང་གནས་གཙང་བ་རྣམས་མྱང་འདས་སྤྱི་བསྟོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་།) དེ་དག་རྣམ་
ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ནི་གཞན་ན་གནས་པ་དེར་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་
དེར་གནས་པ་གཞན་དུ་བསྟོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། (རྣམ་ཤེས་
གནས་པ་ནི་སེམས་གསལ་ལ།) སྤྱི་ཅེ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་སེམས་
ཅན་གྱི་གནས་དགུ་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤར་སྒྲོས་པའི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་། སྤྱི་པའི་ཅེ་མོ་
དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བཤད་³⁴ (འདི་
དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགར་གནས་པས་སོ།)དོ། །འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲོས་པས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མེན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་
པའི་བྱིར་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་གཞན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཇུག་པར་འདོད་ལ།³⁵ འཕགས་
པ་ནི་སྤྱི་ཅེ་བ་དང་བསོད་ནམས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་གཙང་མ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་པར་འདོད་
ཅིང་། གནས་གཙང་མ་པ་རྣམས་མྱང་འདས་སྤྱི་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་ན་གནས་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་མེད་ཅིང་།

དེ་ནས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་སྒོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་གང་ཞེ་ན། ངན་སོང་རྣམས་ཏེ་ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་ཟད་དོ་^{༡༥} ཞེས་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ངན་སོང་རྣམས་སེམས་
ཙན་གྱི་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ནི་སེམས་ཙན་སྒོན་གྱི་ལས་གྱིས་མི་འདོད་བཞིན་གནས་
གྱི་རང་དགར་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒར་གྱི་དགུ་ལས་གཞན་ངན་སོང་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཙན་གྱི་གནས་
མིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཙོན་ར་དང་གཤེད་མ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཙན་གྱི་རང་དགར་དགའ་མགུར་
གནས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་མདོ་གཞན་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་(འདོད་པར་)གནས་པ་
གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། (གཟུགས་སུ) ཆོར་བ་དང་། (གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ) འདུ་ཤེས་དང་
(སྤྲེལ་ཅེས་)འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞིན་^{༡༦} གསུངས་ཏེ།
(རྣམ་ཤེས་གནས་པ།) དེ་དག་གྲུང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཙན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་
བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་དང་། ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་
གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞེ་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་
པར་མ་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་པ་པོ་(ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་པོ་)འབའ་ཞིག་(ནི་གནས་པ་མ་)
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་པ་པོ་དང་གནས་ནི་ས་བོན་དང་ཁོང་ལྟར་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཅིག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་གནས་པ་བཞི་པོ་དག་གང་གིས་གང་བསྐྱུས་ཤེ་ན། དེ་
དག་གི་བསྐྱུས་བ་དབྱེད་ན་མུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་ལ་བཞིས་མ་བསྐྱུས་པ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །(དེ་ཡང་བདུན་ནི་སྤང་པོ་ལྔའི་ངོ་པོ་ཡིན་པས་སོ།)།
བཞིས་བསྐྱུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་བ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་(ཟག་བཙན་)དང་
སྤྲེལ་པའི་རྩ་མོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་པོའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་བདུན་དུ་(གཏོགས་ལ་རྣམ་ཤེས་སུ་མ་)གཏོགས་པའི་སྤང་པོར་^{༡༧}བཞིའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ངན་
སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྲེལ་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ།

ནམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱེ་བ།

དེ་ནི་དེ་(སེམས་ཅན་)ནམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཆི་བ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱེ་བའི་གནས་ནི་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱེ་བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་རྟེན་པར་བྱའོ། །གང་ཞེན་སྒོ་ང་ལས་སྤྱེ་བ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་(ནང་མའི་)མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་དང་། (ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དང་།) གྲོད་གཤེར་(རྒྱན་ཆགས་)ལས་སྤྱེ་བ་དང་། (མཛེས་པར་སྤྱེ་བ།) རྟེན་ཏེ་སྤྱེ་བའི་སྤྱེ་གནས་(ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་སྤྱེ་བས་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ལ་མི་ལྟོས་)སོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་སྤྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་སོ། །

སྤྱོད་དཔོན་གང་སྤྱེ་བའི་སྤྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་གྱི་སྤྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་སྤྱོ་ང་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱེ་གནས་ནི་སྤྱོ་ང་ལས་སྤྱེས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱེ་གནས་གསུམ་ལའང་སྤྱོར་རོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་རྟེན་སྤྱེས་ནི་ཡུང་པོ་བཞི་དང་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། །གཞན་གསུམ་ནི་ཡུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་སྤྱོན་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ་སྤྱེ་གནས་པ་དང་། སྤྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱེས་པ་ནམས་ལ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་ཟེན་པ་ནམས་ནི་སྤྱོ་ང་དང་གྲོད་གཤེར་སྤྱེས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་དག་ཏུ་མི་སྤྱོད་ཞེས་འཆད་དོ། །(སྤྱེ་གནས་དེ་དག་གང་བཟང་ཞེན།) སྤྱོ་ང་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་མངལ་ནས་ཀྱང་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་སྤྱེ་གནས་གཉིས་པ་སྤྱེ་འདི་ཁོ་ན་དམན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་དང་། དེ་བས་གྲོད་གཤེར་ལས་སྤྱེ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་རྟེན་ཏེ་སྤྱེ་བའི་སྤྱེ་གནས་བཟང་ངོ་། །འགོ་བ་གང་ན་སྤྱེ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེན། མི་དང་དུད་འགོ་ནམས་ནི་སྤྱེ་གནས་ནམ་པ་བཞི་ག་ལས་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་སྤྱོ་ང་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་གནས་བརྟན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་དང་། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མའི་(སག་)བྲ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་(བཙན་མོ་ལྔ་ཆེན་ལ་སྤྱོ་ང་ལྔ་བརྒྱ་སྤྱེས་པ། སྤྱོ་ང་དུ་བཙན་ནས་རྒྱ་ལ་བསྐྱར་བ་ལས་)བྲ་ལྔ་བརྒྱ་(ལྔ་བ་)ནམས་ལྔ་བྲའོ། །མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་ནམས་ལྔ་བྲའོ། །

གྲོད་གཤེར་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ལྔ་དང་། (དའི་ཐག་པ་གཡས་ལ་སྤྱེས་པ་)མཛེས་པ་དང་། (དའི་གཡོན་ལས་)ཉེ་མཛེས་དང་། (དའི་བརྒྱ་གཡས་ལས་)མཛེས་ལྔ་དང་། (དའི་བརྒྱ་གཡོན་ལས་)མཛེས་ཅན་དང་། (དའི་བྲང་ལས་སྤྱེས་པ་)བྲ་མོ་ཐེ་བའི་བྲང་བ་ཅན་དང་། (ཨ་སྤྱེ་ལྔ་པོ་ལས་སྤྱེས་པ་)ཨ་སྤྱེ་སྤྱོད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་

བུའོ། །རྩམ་ཏེ་སྒྲུབ་ནི་བསྐལ་བ་དང་(རྒྱལ་པོ་བསྟེན་གནས་པའི་སྒྲིབ་ལས་སྒྲུབ་པ་)པོའི་མི་རྒྱུ་མས་དང་། འཕགས་པ་
ལྟ་དང་། མཆོ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །དུང་འགོ་ལ་སྒྲུབ་གནས་གཞན་དག་ནི་མདོན་དུ་གྱུར་ལ། རྩམ་
ཏེ་སྒྲུབ་ནི་ཁྱེད་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིད་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་(འདོད་དེ་སྟོང་སྒྲིབ་ལྷན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཁྱེད་རིགས་སྟོང་
རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ན་གནས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལྗིད་གི་རིགས་སྟོང་གི་དཔལ་མ་ལི་ལ་གནས་སོ། །དེ་ལ་སྟོང་ལས་སྒྲུབ་པ་སྟོང་དང་མངལ་ནས་
སྒྲུབ་པ་སྟོང་དང་། གྲོང་གཤེར་ལས་སྒྲུབ་པ་སྟོང་དང་། རྩམ་ཏེ་སྒྲུབ་སྟོང་རྒྱུ་མས་སོ་ཞེས།)གདགས་པ་ལས་ལྷོ་བཤད་དོ། །དཔལ་
བ་རྒྱུ་མས་དང་ལྟ་རྒྱུ་མས་དང་སྤྱི་བ་བར་མ་རྒྱུ་མས་ནི་རྩམ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡི་དུགས་རྒྱུ་མས་
ནི་མངལ་ནས་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཡིན་ལོ། །འདྲ་གི་སྒྲུབ་ནི་པལ་ཆེར་རྩམ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལྷོ་ཞེས་བསྟུ་བའོ། །མངལ་
ནས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པར་ནི་ཡི་དུགས་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་(ཡི་དུགས་མོས།)བདག་གིས་མཆོན་མོ་བྲུ་ལྟ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྟ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་གྱི། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཆོས་པ་
མེད། །ཅེས་གནས་བརྟན་མོའི་དུགས་ལྱི་བྲུ་ལ་སྒྲུབ་པས་གཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་གནས་དག་ལས་རྩམ་སྒྲུབ་
བཟང་(དེ་ལྟར་)ན་སྤྱི་བ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མངལ་ནས་སྒྲུབ་པར་སྟོན་
ཞེས། དེ་ནི་(རིགས་བཟང་བར་སྒྲུབ་ལྷོ་པའི་ལྟ་)ཏེ་དུ་རྒྱུ་མས་ཆོས་ལ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རིགས་སུ་གསེས་ནས་གཞན་དེ་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྒྱུ་མས་པལ་ཆེར་མངལ་
ནས་སྒྲུབ་པ་དང་རྩམ་སུ་མཐུན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མིར་གྱུར་པ་དག་གིས་གྱུང་གྲུབ་པ་འདི་
འཐོབ་བོ་ལྷོ་ཞེས་གསུལ་བྱ་རྒྱུ་མས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་(རིགས་དང་གཏུང་མེད་ན།)ལྟ་སྟེགས་ཅན་གཅེར་བྲུ་བ་གཉེན་གྱི་བྲུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁ་ཟེར་
བའི་སྒྲུ་མར་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་དང་། སྒྲུ་གཏུང་རིང་བསྐལ་བ་ཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། (རྩམ་སྒྲུབ་གི་བ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ལུས་མི་གནས་
པས་དེ་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེས་ན་སྒྲུབ་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྩམ་སྒྲུབ་ཁོ་ན་མང་སྟེ། དེ་ནི་འགོ་
བ་(ལྟ་དཔལ་)གཉིས་དང་(གཞན་)གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་སྤྱི་བ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་
ནི་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྤྱི་བ་ལའང་གསུམ་ལས་(དང་པོ་)ངོ་བོ་ནི་འདིར་ལུང་པོ་(ལྗོངས་ལྷན་)གང་ཞིག་(ལུ་
གཞན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ཀྱི་)འཆི་སྤྱི་དང་གང་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བ་
བར་མའོ། །དེ་ནི་བགོད་པར་བྱ་བའི་ལུ་རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པའི་ལུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
སྤྱི་བ་བར་མ་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིན་ཏེ། ལུང་བ་ནི་སྒྲིན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
(དབྱེན་ཁམས་ཀྱི་གཉིས་དང་། སམ་ལྟ་དང་། གནས་གཞན་གྱི་སྟོབ་དུན་དང་། རབ་འབྱིང་གིས་སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱལ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་
བ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་གསུང་རོ།) གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་པལ་ཆེན་པའི་སྟེ་བ་དག་ནི་འཆི་སྤྱི་དན་
སྒྲུབ་སྤྱི་དུ་འཇུག་པའི་བར་ན་ནི་སྤྱི་བ་མེད་དེ། དེས་ན་བར་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་བ་རྟུག་སྟེ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བམ་ཟེ་རྒྱན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྱེར་ཟིན་གྲ་བ་དང་། ཁ་བ་
ཡིན་ཏེ་གཤེན་རྗེའི་དབང་དུ་བྱིན། ཁ་བ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞིང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ནི་
ཡོད་མ་ཡིན།^{༤༥} ཞེས་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་།

བདུད་སྦྲུག་འབྱེན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱུ་འོད་སྤྱང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་མགྲུ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོད་
དུ་ཁུ་རྒྱུ་བ་སྦྲུག་པ་ལས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་ལྷུང་བ་དང་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་སེམས་
ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པར་ལྷུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། གཤམ་ཡང་མདོ་ལས། མཆོམས་
མེད་པ་ལྷའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲེའོ་^{༤༦} ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེན་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲེའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་སྲིད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་པ་ལས་
འབྱུང་བ་མིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་བར་སྲིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། གང་གི་བྱིར་ཞེ་ན། ས་
བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་དང་དེ་ལས་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་དག་སྟེ་འབྱུང་བྱེད་བཞིན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེའོ། རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་སྤྱི་མའི་སྤང་བོའི་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའོ་དེས་ན་གང་ཞིག་
རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱི་མའི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བྱེད་བཞིན་ཅོ། སྒྲེ་
བའི་སྲིད་པ་འང་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་ཅོ།

གཤམ་ཏེ་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྗེས་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་
མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་སྒྲེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་མནར་མེད་དང་ལྷའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཐག་རིང་བོར་སྒྲེ་བ་རྣམས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་
ལ་འགོ་བ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། གང་དུ་ཤི་བའི་ལུས་དེ་ཉིད་དུ་ལུས་གཞན་དང་རིས་གཞན་གྱི་སྲིད་པ་
འགྲུབ་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་རྣམས་ལུས་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། རྟེན་བྱིར་འདི་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྒྲེ་སྲིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྤང་བོའི་རྒྱན་ནི་བར་སྲིད་ཡིན་ཅོ། གཤམ་ཏེ་ལུས་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་
ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། སྒྲེས་བུའི་བྱེད་བཞིན་ལས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པར་གཟུགས་
བརྟན་འབྱུང་བ་བཞིན་ཅོ། རྟེན་བྱིར་རྟགས་འདི་མ་དེས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ནི་གཟུགས་
བརྟན་གྱི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་འབྲུལ་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་(ཞིང་རྟགས་གྲུབ།)ཏེ། ལུས་གཅིག་ན་དུས་ལྟན་
གཅིག་དུ་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཟུགས་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ལྟར་མེ་ལོང་ལས་ཐ་དད་
པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ལོང་གི་ལུས་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། མེ་ལོང་
གི་ལུས་ན་ཡོད་ན་འང་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། མེ་ལོང་ཉིད་བཞིན་

གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཟུར་ན་གནས་པས་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བར་བཤམ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྟན་ནི་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཟུགས་བརྟན་གྲུབ་དུ་
ཟིན་ཀྱང་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་འབྲུལ་བའི་དཔེ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་ནི་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་
གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་སྤྱང་ནི་བར་སྤྱང་གྱི་ཕྱང་པོའི་རྒྱུ་གཅིག་པུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་རྒྱུ་དུ་གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། གྲུབ་ཀྱང་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁྱད་པར་བ་མ་ཞུགས་པས་མ་དེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་པ་
ཡིན་ནོ། སྐྱེ་སྤྱང་བར་སྤྱང་གཅིག་པུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དག་བར་དོ་དང་ཕྱིའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱུ་ཁྱག་ལ་སོགས་
པ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནམས་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་པས་སྤྱད་པ་བར་མ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །

ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤྱད་པ་བདུན་པའི་མདོ་ལས། སྤྱད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱལ་བའི་སྤྱད་པ་
དང་། དུད་འགྲོའི་སྤྱད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་། ལྷའི་སྤྱད་པ་དང་། མིའི་སྤྱད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་
སྤྱད་པ་དང་། སྤྱད་པ་བར་མའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་མཁུར་ཉིད་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བར་སྤྱད་
ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་མདོ་དེ་མི་འདོན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས།
གནས་གསུམ་མདོར་དུ་གྱུར་པ་ལས་མའི་མངལ་དུ་བུ་འཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། མ་རུང་
ཞིང་ལྷ་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་། ས་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་སྤྱད་པ་དང་། གྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་
གྱུར་ནའོ་ཞེས་གྲི་ཟ་གསུངས་ཤིང་གྲི་ཟ་ནི་སྤྱད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་གྲི་ཟ་ཞེས་ནི་མི་
འདོན་གྱི། ཕྱང་པོ་ཞིག་པ་(འཁྲུང་དགག་གཅིག་གསར་དུ་)ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་འདོན་ཏོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟ་ན་རྟ་ལེན་གྱི་བུའི་མདོ་ལས། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བམ་ཟེ་རྟ་ལེན་གྱི་བུ་ལ། རྟ་ལེན་གྱི་བུ་ཁྱོད་
ཀྱིས་མཆིས་བྲང་ལ་གྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱལ་རིགས་སམ། བམ་ཟེ་འམ། རྩེ་རིགས་
སམ། དམངས་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ལྷོ་དང་རུབ་དང་བྱང་
ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཤེས་སམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱང་པོ་ཞིག་པ་ལ་རིགས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྟག་
པ་དང་། དེ་ནི་འོང་བར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་སྟོན་ཆོགས་ལས། དགའ་བོ་ས་མ་ཆགས་པར་
གྱུར་ཅིང་སྤྱད་པ་དང་། མ་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ཅིང་ལྷ་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་། གྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་

ལྷུང་ཅིང་འཇུག་པར་འདོད་ན་སྟེ། དགའ་བོ་དྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྤྲིད་པ་བར་མ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་
 གྲུ་དགས་ཡིན་ནོ་^(༡)ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དེ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་བྱིར་མི་
 འོང་བ་ལྷུང་གསུངས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོ་
 དང་། རྒྱུས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་
 སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བའོ་^(༢)ཞེས་གསུངས་པའི་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་
 སྤྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་ཁམས་བར་མའམ་བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་དག་ཅིག་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུས་ནས་ལ་སོགས་པའང་ལྷ་དག་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་
 རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཞོགས་^(༣)མའི་མེ་རླང་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་བཞིན་དུ་
 འཆི་བ་དང་། ལྷགས་གྱི་ཚྭ་ཚྭ་གནམ་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་གྱི་ཚྭ་ཚྭ་གནམ་དུ་ཡར་ནས་ས་
 ལ་མ་ལྷང་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལྷ་སྤེལ་དཔེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་ནས་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
 བ་ལ་ལྷུང་བ་དང་། ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དུ་
 བྱེ་ནས་རྒྱུས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་གསུངས་^(༤)པའི་
 བྱིར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་བར་མ་དོར་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཀྱང་ཞེས་པས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་དུ་འང་བར་མ་དོར་བྱུང་འདས་གསུང་བར་
 འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒྲོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཤུ་བ་ལས་སྤེལ་མ་མཛད་
 པས། བསམ་གཏན་དག་གིས་བཅུ་ཆོན་བཞི། གཟུགས་མེད་དག་གིས་བདུན་ཆོན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་གྱིས་
 བེ་དྲུག་ཆོན་དུ། །མཛད་ནས་ཆོམས་སུ་ཡང་དག་བསྟེབས།^(༥) ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་གཞན་
 གསུམ་གསུམ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་རྣམ་པ་
 ལྟ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་བཅུ་
 དང་། གཟུགས་མེད་དང་ཕོ་གསུམ་ལ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བཞི་དང་།
 གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པའི་རིས་གཅིག་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་།
 སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བདུན་བདུན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མེན་ལ་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་
 པ་དྲུག་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་འཆི་བ་མེད་པ་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་ནི་ཟག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་བྱུང་འདས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།

དེས་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུངས་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་མ་

གསུངས་པའི་བྱིར་ཡང་བར་སྲིད་ཡོད་པར་གྲེས་སོ།། (རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་། ཤི་འཕྲོ་ནས་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱིན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་
 མི་རུང་། མ་འགགས་པའི་བྱིར་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། ཁེད་པའི་བྱིར་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་
 གི་བྱིར་དཔེ་དེ་དག་མི་རུང་བ་དེའི་བྱིར་བར་མདོའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་།) (ཞེས་གསུངས་སོ།།) བྲམ་བྲེ་ལ་བར་ན་གནས་
 མེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྟེ་བ་འདི་དང་རན་སོང་གི་བར་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
 བདུད་སྟུན་འབྱིན་བྱེད་མེ་འབར་བཞིན་པའི་ལུས་ཀྱིས་དཔུལ་བར་སོང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ལུས་འདི་
 ལ་མེ་འབར་ཏེ་གི་ནས་བར་སྲིད་ནས་དཔུལ་བར་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།། (དེ་ཡང་སྟེས་ནས་
 མྱོང་འགྱུར་སྟེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱོན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།) མཚམས་མེད་པ་ལཱའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྟེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྟེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་ལ་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྟེ་གནས་སུ་འཇུག་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་གཞུགས་
 དང་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་བར་སྲིད་གཉིས་འཕེན་པའི་ལས་
 གཅིག་ལས་སྟེས་པའི་བྱིར་རོ། ཁོ་ན་བྱི་མོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་དུ་གནས་པ་དག་གི་སྟེ་དཔུལ་བའི་སྲིད་
 པ་བར་མ་བྱུ་བ་ན་མངལ་དང་དེ་ན་གནས་པ་གཞན་དག་གྱང་འཛིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྟོན་དུས་ནི་མེ་
 འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བར་སྲིད་གང་དུ་གི་བ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུ་བ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་
 རང་གི་ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་བྱིར་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་གིན་དུ་དང་བ་ཡིན་པས་བཏྲར་མི་རུང་
 བ་བཞིན་དུ་རིག་ཏུ་འང་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།། (དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དཔུལ་བ་དང་དུང་འགྲོ་དང་
 ཡི་དྲགས་དང་འདོད་པའི་ལྟ་མི་དང་གཞུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་དུ་མ་འཛིག་པ་དང་དུ་བ་རྒྱ་དང་གསེར་ལྟ་
 བུ་དང་དཀར་པོར་གསུངས་ཤིང་།) ཡང་གལ་ཏེ་བར་སྲིད་གང་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་གཞུགས་ཅན་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་འོག་མིན་དུ་སྟེ་བའི་བར་སྲིད་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འགྱུ་བ་པའི་སྐབས་
 མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྲིད་ནི་གང་དུ་གི་བ་དེར་འགྱུ་བ་པ་ཡིན་པ་ལ་འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྲི་
 དྲག་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཞུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་ལུས་རྫོགས་པར་འགྱུ་བ་པའི་བྱིར་དང་།
 འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་ནི་དཔག་ཆད་དུ་ག་སྟོང་དང་བྱེད་དང་བཞི་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། རྣམ་མཁའ་
 ཡངས་ཤིང་རྟེན་འོད་ལྟར་དང་བས་འགར་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།། (ཞེས་སྟོན་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་
 འཆད་དོ། ཁྲེའི་བྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་གང་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱུང་གཞུགས་སོ་།) (ཞེས་

བཤད་དོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལྷ་ལྷ་ཆོག་ལས། དེ་ཡང་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་འཇ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་དུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་འཇ་པ་དཔེར་ན་སྤོང་པོ་འཆོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དུང་
 འགྲོའི་སྒྲིག་ནས་སྤོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁ་དོག་
 རྒྱ་ལྟ་བུའོ། །མི་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་གསེར་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་
 ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཀར་པོའོ་ཞེས་“པ་དང་། ཀླུ་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། མི་དག་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་
 སྲིད་པ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཕྱར་བ་ནག་པོའམ་མཚན་མོ་ལྷན་པ་ལྷན་ནག་ཏུ་སྤྱང་བ་ལྟ་བུའོ། །དག་
 བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་སྤྱུལ་བུ་དཀར་པོའམ་སྒྲིབ་པའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོར་སྤྱང་བ་ལྟ་བུའོ།”ཞེས་
 བཤད་དོ།

འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་གྲང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དྲག་དང་ལྷན་
 པར་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་སྤྱང་བ་དང་། སྤྱོད་དོན་ཆོས་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་། སྤྱང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་
 དྲག་ལྷན་པ། ཀླུ་བཞི་མཛོན་དང་ལྷན་པར་ཞལ་བཞེས་ནས། དྲང་སྤོང་གནས་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ། ཡུམ་
 ཀྱི་ལྷུ་མས་ཀྱི་གནས་སྤྱུ་ཞུགས་པར་གྱུར་།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱི་མྱར་།^{༡༡} ལམ་ནི་
 མི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱོད་དོན་ཏྲ་དབྱངས་གྱིས་ཀྱང་མི་^{༡༢} ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པར་མཛོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ག་རྩ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིས་སྤྱང་པོ་ཆེ་
 ལུས་ཐོན་ནས་མཐུག་མ་སྒྲར་ཁུང་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཁྲོན་པས་སྒྲོམ་པ་མ་རྟེན་པའི་མིའི་རྗེས་བསྐྱུགས་ནས་
 ང་ལ་འཐུང་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱེད་དུ་ཏྲིག་མཉམ་པོར་བརྗེ་བ་དང་། ཅན་དན་གོར་གྱིར་།^{༡༣} ཤ་དང་ཤིང་
 ལལ་པ་མཉམ་པོར་བརྗེ་བ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ཀླན་དགའ་ར་བ་དང་སྤྱོད་མོས་ཆལ་ཆོམ་རྒྱན་པས་ལོངས་
 སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱང་པོ་ཆེའི་ཐུག་གུས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱེའུ་ཞིག་རང་གི་རྒྱབ་མི་གཙང་པས་
 གོས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྤྱེའུ་གཞན་ལ་བཀོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱེའུ་གཙིག་གིས་གཙིག་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་། མི་བཙོ་བརྒྱད་རས་ཡུག་གཙིག་ལ་བརྒྱད་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་རས་ཡུག་རེ་རེ་ཐོབ་ནས་གཙིག་ལུལ་
 དུ་ལུས་པ་དང་། སྤྱེ་པོ་ལལ་པོ་ཆེ་འཐབ་པ་^{༡༤} ཞེས་བྱ་བ་ (སྤྱང་པོ་ཁྲོན་པ་བྱེད་ཅན་དན་ཆལ་། སྤྱང་ཐུག་སྤྱེའུ་གཉིས་
 རས་ཡུག་འཐབ་མོས་^{༡༥} ཞེས་པ།) འི་མི་ལམ་བརྒྱ་ཤུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མཚན་མ་ཉི་
 བར་ཤར་བར་^{༡༦} གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བར་སྲིད་ཀྱང་གཞོན་ནུ་ཐོར་བུ་
 མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིན་ལ། མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོ་ལྷའམ་དྲག་གི་ཆད་དུ་ཡོད་ཅིང་།
 གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། རྩོམ་ཤེས་པ་ཤས་ཆེ་བས་གོས་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དག་སྤྱོད་མ་དཀར་མོ་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་གོས་དང་བཅས་

བ་ཡིན་ནོ། །འདྲོད་ཁམས་ན་སྲིད་པར་བར་མ་གཞན་དག་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཤས་ཆེ་བས་གཅེར་བྱ་ཡིན་ནོ། །དྲན་
བ་ཉེར་གཞག་ལས་རབ་རྩ་ཆ་བ་དང་མནར་མེད་གྱི་བར་སྲིད་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་
ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཆད་དུ་^(༥)གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྲིད་པ་བར་མ་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཡིན་ན་སྟོན་དུས་
གྱི་སྲིད་པ་ཉིད་གང་ཞེན། སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སྟོན་རོལ་གྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་
བའི་སྲིད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་པན་ཆད་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་རྒྱན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྲིད་པ་བཞི་ལས་བར་
སྲིད་དང་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་ནི་དེ་པན་ཆད་སྟེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་རྒྱན་ནོ། །འཆི་
བའི་སྐད་ཅིག་མ་པན་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དག་གི་ནང་དུ་སྟེན་
གང་གི་འོག་ཏུ་བར་སྲིད་འབྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྟེ་སྲིད་དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྲིད་པ་
གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བའི་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་རྩ་ལ་སོགས་
པའི་སྲིད་པ་བར་མར་རེས་མཐུན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་གྱིས་
མཐོང་གི་(བར་སྲིད་འདྲི་)ཤིན་ཏུ་དང་བས་སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ཀྱང་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་^(༦)ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དོན་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་འབྱུང་བའི་ཐེ་ཆོམ་
དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལྷུགས་པ་དང་གཉིད་དང་རྟོན་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་བོ་དང་། བག་ཆ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་དང་། སྟེ་
བ་མང་པ་དང་། ཏ་ཅང་སྟོན་དྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་བརྩ་གཅིག་དང་བྲལ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རིས་
མཐུན་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྷའི་བར་སྲིད་གྱིས་འགོ་བ་ལྷ་གའི་བར་སྲིད་མཐོང་བ་ནས་མི་དང་ཡི་དྲུགས་དང་
དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་གྱིས་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་དབྱལ་བའི་བར་སྲིད་གྱིས་དབྱལ་བའི་བར་སྲིད་
ཁོ་ན་མཐོང་བས་གོང་མ་གོང་མའི་སྲིད་པ་བར་མ་དང་(དམན་པའི་ཡུ་ལ་མཆོག་མིན་པར་བསམ་པའོ།) ལྷའི་མིག་
རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་གྱིས་བསྟེད་པའི་
རྩ་ལྷུལ་གྱི་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་ཤིན་ཏུ་མགྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
དེས་ན་འདྲི་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྟོད་དེ་ལས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ངོ་^(༧)ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་སྟོང་པོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་འཆོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་པོ་ཀླན་ཆང་ཞིང་། རི་དང་བྲག་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཐོགས་པ་
མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་དང་བྲག་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་ནའང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མའི་ལྟ་དང་རྫོང་རྫོང་གི་དཔེ་ལ་ཐོགས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་
ལས། སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་ནི་ལྟ་བུ་བརྟོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིག་ཀན་གྱི་སྒྲིག་ནས་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་མཆོམ་ལས་གང་ཕྱིས་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ། །གང་སྐར་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་
བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག་རི་རབ་ལའང་ཐོགས་པར་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་དྲན་པ་ཉིད་གཞག་ལས་འབྱུང་བ་སྒྲ་
མོ་དེ་ལྟར་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པས་གང་རི་རབ་ལྷག་ནས་འགོ་བའང་བདག་ཉིད་དང་རི་རབ་ལའང་
གཞོད་པ་མེད་ན་རི་གཞན་དག་ལ་ལྟ་སྒྲིག་གུང་ཅི་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀླན་ལས་བརྟས་ལས་
ཀྱང་། འགོ་བ་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་དོ་ལྟ་བུ་ཞེས་འབྱུང་དོ། །དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགོ་བ་གང་དུ་སྒྲིག་བར་
འབྱུང་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ན་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བར་སྤྱིད་གཞན་དུ་མི་བརྒྱུག་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་
པའི་རྣམ་པར་སྒྲིག་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱི་འཕོས་པའི་རྫོང་སྐད་གཞི་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན། མི་འབྱུང་ཏེ།
དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིག་གུང་སྒྲིག་བསྐྱེད་པ་དང་ལྟར་དུ་ཐར་བ་དང་། དེ་ནས་མཐོ་རིས་སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀླན་ལས་བརྟས་ལས་ནི། ཅི་སྟེན་ལྟ་བུ་གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་
གསོག་གོ་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ནས་མའི་སྤྱིད་པ་བར་མར་འབྱུང་ཏེ་མིར་
སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ནི་གི་འཕོས་པའི་དོན་གྱི་དགོ་བ་ནི་གིན་
དུའང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པའི་བར་སྤྱིད་དེ་ནི་སྐྱེལ་པ་བཟང་ངན་གྱིས་དྲི་ཞེས་པ་དང་མི་ཞེས་པ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
དྲི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བར་སྤྱིད་ནི་དྲི་ཟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་དེ་དུས་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་
ན་རེ་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ལ། གལ་ཏེ་དེའི་ཆོ་སྒྲིག་གནས་ཀྱི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་ན་དེ་གི་འཕོས་ནས་ཡང་སྤྱིད་
པ་བར་མར་སྒྲིག་ནས་སྒྲིག་པའི་གནས་འཆོལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀླན་ལས་བརྟས་ལས་ཀྱང་། རི་
ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ་དེ་ཆུན་ཆད་ཀྱིས་འཆི་འཕོའོ་ལྟ་བུ་བཤད་དེ། གཞན་དག་ནི་ཞག་
བདུན་ཕྲག་བདུན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་བཅུན་པ་ན་རེ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ་རི་
སྤྱིད་སྒྲིག་གནས་ཀྱི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་གནས་ལ། དེའི་ཆོ་འཕེན་པ་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་དེ། རིས་

མཐུན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་བ་པས་འཆི་སྲིད་དུ་འང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་འདི་སྲིད་པ་འཚོལ་བ་ཡིན་པས་དུས་ཐུང་བར་གནས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་གནས་
སུ་འདུག་གོ།

འོན་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཞེན། གལ་ཏེ་དེར་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
ནི་དེའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་(པ་མ་ལ་སོགས།)འདྲེན་ལ། འོན་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ན་ནི་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་
འདུག་པར་འགྱུར་ཏེ་དབྱར་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་པ་ཅན་པ་ལང་གི་སྲིད་པ་བར་མ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མ་རྟེན་པ་
རྣམས་ནི་དུས་མ་ངེས་པ་བ་མིན་དང་། བྱི་རྣམས་ནི་ཕྱེ་སྐྱུང་དང་། ཏྲ་རྣམས་ནི་བོང་བུ་དང་། དོམ་རྣམས་ནི་
དྲོད་རྣམས་སུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱད་གཞུགས་
ཅན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པས་གཞོད་པས་སྐྱེ་མ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་ཅན་གནས་པ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འདུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་(ལས་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་ཐག་རིང་ན་གནས་པའི་རང་
སྐྱེ་བའི་གནས་མཐོང་སྟེ།)ཐོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི་པ་ལ་སྤང་བ་དང་མ་ལ་(འཁྲིག་པ་བྱ་བར།)ཆགས་པའི་སྒོ་
ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་མ་དེ་དང་ཅེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མངོན་
པར་འདོད་པའི་མངལ་དུ་འགོ་སྟེ། དེར་སོང་ནས་མའི་ལྟོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་ཙོག་ཙོག་
པོར་སྐྱེ་འོ། །འོན་ཏེ་མོར་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་ལ་སྤང་བ་དང་། འོན་ཏེ་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་པས་པ་དང་ཅེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགོ་བའི་ཡུལ་མའི་མངལ་དུ་སོང་སྟེ་མའི་ལྟོ་གཡོན་
དུ་ཁ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ་འདུག་གོ། གལ་ཏེ་མ་ནིང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་འང་བར་སྲིད་ནི་པོ་མོ་གང་རུང་
ཞིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ཀུན་ཚད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཕྱིས་མ་ནིང་
གི་ལུས་འཛིན་ཅིང་པོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གདགས་
པ་ལས། དེའི་ཆེ་བྱི་བུ་ལ་སེམས་གཉིས་ལས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་འཕམ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༤} །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་།
འདི་ནི་རང་གི་རིགས་སུ་མངལ་སྐྱེས་སམ། གལ་ཏེ་སྒྲོ་ང་ལས་སྐྱེས་འབྱུང་འགྱུར་ན། །དེའི་དུས་སུ་མ་དེ་
དང་ནི་པ། སྒྲོབ་པ་མཐོང་ནས་དྲེགས་པས་རབ་དགའ་བར་འགྱུར། །ཅེ་དགས་དེ་དག་དུང་རྒྱུག་པ་ཡི་ནི། །ལྷ་
རྒྱུད་མཐོང་ཀུན་དུ་མོངས་པ་ཡིས། །བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དེ་ལ་ཆགས་འགྱུར་ཏེ། །མོ་ན་མོ་བཞིན་པོ་ན་པོ་

བཞིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་བར་སྤྲོད་ཐོགས་མེད་འགགས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་
 ཐོགས་བཅས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་སྦྱེན་དེ་དག་ཉིད་
 ལས་སམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ལས་
 སྦྱེ་སྟེ། ལུ་བྲག་དབང་པོ་མེད་པ་འགགས་ནས་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 ལས། དག་སྤོང་དག་ཁྱེད་གྱིས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཆ་བརྩུབ་པ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཞིང་དུར་
 ཁྱོད་བསྦྱེད་དོ། །ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་སྤངས་སོ་^{༡༨} །ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་གཞན་ལས་གྱང་། པ་མའི་རྒྱར་རྒྱར་
 པོ་མི་གཙང་བ་ལས་སྦྱེས་པ་^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་པ་མའི་མི་གཙང་བ་
 ལས་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་སྦྱེ་ལ། དེ་ལས་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལས་སྦྱེ་སྟེ་ལོ་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིན་
 ལུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོའི་དོན་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་ལ་དེ་སྤྲོད་བརྟེན་པར་ཟད་
 དོ་^{༢༠} །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྦྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །འགྲེལ་པར་གཞན་ལ་ནི་ཅི་
 རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ་^{༢༡} །ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་སྤྲོད་རོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་
 མངོན་པ་བའི་སྤོབ་དཔོན་དག་སྦྱེ་གནས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བའི་
 རིགས་པའི་དོན་སྤོབ་དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ནི་ལས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བྱི་དང་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་
 སྤྲོད་པས་(སྦྱེ་གནས་སུ)འཇུག་པ(ར་འདོད་པ)ནི་(རིམ་པ་ལྟར)སྦྱེ་གནས་(དང་པོ་གཉིས་ལས)གཞན་དྲོད་གཤེར་
 སྦྱེས་དང་རྩེས་སྦྱེས་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དཔུལ་བར་མེ་འབར་བ་དང་གྲང་བའི་རིག་པ་ལ་
 མངོན་པར་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། (འདིར་ཡང་།) སྤོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱང་དང་ཆར་པ་
 ལ་སོགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དག་མེ་འབར་བར་འདོད་པ་དང་། ཉི་མ་དང་མེ་ལ་སོགས་པས་གདུངས་པ་
 དག་བསིལ་བར་འདོད་ནས་རྒྱག་པའི་ཕྱིར་ཆ་བར་དང་གྲང་བའི་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བ་ལེན་ནོ། །སྤོབ་ཕྱི་སྤོབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲོད་སྤོབ་གཙོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དག་མི་ལམ་
 ལྟར་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཞུགས་པ་ན་དཔུལ་བར་སྦྱེ་སྟེ།

མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་འགྱུར་བས་དེ་ཁྱོད་ལས། །རྒྱར་བྱས་པ་ནི་མི་ལམ་ལྟར། །སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་
 མཐོང་གྱུར་ནས། །དཔུལ་བར་རབ་དུ་རྒྱག་པར་འགྱུར།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(འོན་ཀྱང་ལྷན་པོ་
 རི་རབ་ཅམ་ཡོད་ན་འབྲུ་རི་ཅམ་འགྲུབ་འགྱུར་གྱི་བར་སྤྲོད་དེ་དག་ག་དེ་མ་བྱུང་བར་དུ་གནས་ཤིན། དེ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་སྤྲོད་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤོབ་ཕྱིར་གྱུར་པའི་བར་སྤྲོད་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རང་སྦྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་གང་དང་
 སྤྲོད་པ་དེ་རྒྱུའི་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེ་བའི་རེས་པ་མེད་པར་མངོན་ནོ།) །སྤྲོད་པ་བར་མ་དེ་དག་ལས་
 དཔུལ་བའི་སྤྲོད་པ་བར་མའི་དབྱིབས་ནི་གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བཏགས་ཏེ་སྤྱི་འཇུགས་ཁོ་ནར་འཕྲིད་པ་

ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་དག་སྟོམ་དང་དཀའ་བྱུང་ཅན། གྲང་སོང་རྣམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་པ། གྲེ་དག་སྤྱི་འཚུགས་དག་ཏུ་ནི། གྲུལ་བ་ཁོ་ནར་ལྟར་བར་འགྱུར་པ་ཞེས་པ་དང་།

རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་གཟུང་ན། རྒྱན་པོ་མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན། སློང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། མཁར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་འཚུགས་འགོ།¹⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོའི་ནི་སྐྱས་ལ་འབབ་པ་ལྟ་བུའོ། མིའི་ནི་ཐང་ལ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། (ཡི་དྲགས་ཀྱི་ནི་རྒྱལ་གྱིས་འགོ་བ་ཡང་བཤད་དོ།) ལྟ་ཡི་ནི་སྐྱན་ལས་ལྟར་བ་ལྟ་བུར་གྱེན་དུ་འགོའོ། གལ་ཏེ་སློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། རྩེ་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ་¹⁶ ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དེས་སམ་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མདོ་དང་ལུང་ཐུན་ཆོག་པ་ལས། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཞི་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇུག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ་¹⁷ ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། བཞི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཙིག་ནི་མའི་མངལ་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། གཞན་དག་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། ཡང་གཞན་དག་ནི་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་བཞིན་དུ་འབྱུང་དོ། ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སྡུ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་དག་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མོངས་པ་དག་གོ། འདི་ལ་སློང་ལས་སྟེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ལ་མོངས་པ་ཁོ་ནའོ། འདིར་སྟེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ་བྱེ་འཐག་ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། གྲེ་ཕྱིར་གནས་བརྟན་བྲག་དང་ཉི་བའི་བྲག་དང་ཡུལ་ལྔ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བྲ་སློང་སྟེས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། གྲེས་ན་སློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་དབང་རྒྱུང་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་རྒྱུངས་ལངས་པ་འཕམ་ཆར་བ་འབབ་པ་འཕམ་གྲང་བའམ་ཡུལ་རན་ནམ་སྟེ་བོ་པལ་བོ་ཆེའི་ཅ་ཅོ་འདོན་པ་སྟུམ་བྱེད་ནས་རྩ་ཐིབས་པོ་འཕམ་ནགས་ཐིབས་པོ་འཕམ་རྩ་དང་ལོ་མའི་སྟེལ་པོ་དང་ཤིང་དུང་ངམ་རྩེག་པའི་དུང་དུ་འགོའོ་སྟུམ་ནས་འཇུག་ལ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནའང་དེ་དག་ཏུ་གནས་པ་དང་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་དོ། སེམས་ཅན་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པ་ན་ཀྱང་དགའ་ར་བའམ་སྟེད་མོས་ཚལ་ལམ་ཁང་བཟང་དུ་

འཇུག་པའམ། ཁང་པ་བརྟེན་པའམ། ཁྱིལ་འཛེག་གོ་སྟོན་པ་དང་། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ན་ཡང་དེ་
དག་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་དག་ནས་འབྱུང་ངོ་སྟོན་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་བའོ། །ཤེས་
བཞིན་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་མའི་མངལ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་དེ་ཉིད་ནས་འབྱུང་
བར་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །ཀལ་ཏེ་སྤར་པ་མ་ལ་ཆགས་སྤང་
གིས་མངལ་ཏུ་འཇུག་པར་བཤད་བཞིན་ཏུ་ཡང་འདིར་ནགས་ཐིབས་པོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་
འཇུག་པའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་ཅི་ན། དེ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཁོ་ནས་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
རྩའི་ཐིབས་པོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལྟར་བཤད་ན་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཞེས་པ་འདི་འང་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ་ལྟེ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤྱི་མ་ནི་རང་དང་རིང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རང་དང་ཉེ་བའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་ཕྱི་མ་ལྟ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་
ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་ག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མངལ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་དག་སྟེ། དེ་
ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་དང་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་(རྫོགས་པའི་)སངས་རྒྱས་བཙུན་
ལྷན་འདས་གཉིས་ནི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བར་
སྤྱི་ཉི་(བསོད་ནམས་ཀྱི་)ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གོ་མས་(ཤིང་དངོས་
པོ་དུག་ཤེས་)པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་སྒྱུར་རོ། །(བསྐྱར་རང་གཉིས་གནས་སྐབས་དེར་མ་ལ་སྟེང་པས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
ཡང་ཤེས་བཞིན་ནི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བཟློན་དོ།) དེ་དག་འཇུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
མ་ཡིན་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པའོ། །སྟོང་ལས་སྟེབ་དང་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས་སྟེ་གནས་གཞན་དག་ལ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཅི་
རིགས་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇུག་
གནས་གཉིས་ཤེས་པ་དང་སྟོང་སྟེས་རྟག་ཏུ་མོངས་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ལྷ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ལ་སོགས་
པ་སྟོང་སྟེས་ཡིན་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་
བསེ་རུ་ལྷ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་སྟེས་དེ་དག་ནི་ཚོགས་ན་སྟོང་པ་ཡིན་པས་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །ཡང་ན་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྟེས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའོ། །(འཇུག་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་ཤེས་པ་མེད་དོ།) ད་ནི་བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ན་རི་

ལྷ་གནས་པའི་ཏེན་འབྲེལ་དང་། གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་
(དང་པོ་)མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི་འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་
བ་ནི་བར་སྲིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་གང་ཟག་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བདག་ཆད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་
ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་གཞན་
དུ་འཕོ་བའི་བདག་རྟག་པ་ནི་མེད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
དག་གི་ཐུས་པར་ནི་གང་ཟག་དག་གི་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

འོན་འཆི་སྲིད་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་གང་ཞེན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྗེ་རྒྱན་
ཅམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཅམ་ནི་ལྷག་པ་འགོག་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཆོས་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷ་ཞེན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་སྲིད་པ་བར་
མའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་གྱིས་ན་སྐྱེ་བ་འདིའི་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མངལ་དུ་འགོ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་མཚམས་
སྦྱོར་རོ། །མངལ་དུ་འགོ་བས་ནི་དོན་གཤེན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་འགོ་བའང་མཚོན་པར་
བྱེད་དོ། །བར་སྲིད་ཉིད་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བར་དོའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ལྷ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་དུས་སྤྱི་མ་དང་། དེ་ལས་འཆི་བ་དང་། དེ་ལས་བར་དོ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་གྱིས་ལུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་
བཞེན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་ཕུང་པོའི་རྒྱན་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་མི་
འགལ་ལོ། །དཔེ་འདིས་ནི་ཁ་ཐོན་ལས་པ་རོལ་པོ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། མེ་ལོང་ལས་གཟུགས་བརྟན་
དང་། རྒྱ་ལས་འབྱར་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་དང་། རྒྱར་བའི་རོ་ལས་འགམ་ཆུ་དང་། ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲ་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འཕོ་བ་མེད་པའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

འཕགས་པ་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཁ་ཐོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། མེ་ཤེལ་ས་ཐོན་རྒྱར་དང་སྒྲུལ། ཕུང་པོ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡང་། མི་འཕོ་བར་ཡང་མ་ཁས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལས་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་སུ་བརྟན་བཟང་གསུམ་
པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཕུང་པོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་ཕུང་པོ་གཞན་དག་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་
བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་སུ་བརྟན་བཟང་གསུམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་
འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་ཕྱན་ཆོག་ལས། དམ་ཟེ་རྒྱ་ལྷག་གི་ཕུང་དབང་དུ་མཛོད་

ནས། འདི་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མེད། ཚོས་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་པར་
དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ལས་ལུས་གཞན་དག་ཏུ་ནི། །ཕྱ་བའི་སློག་ནི་འཕོ་ཞེས་གྲག
།ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སློག་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་ཞེས་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་འགོ་བ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ། སྦྱིས་བྱ་དྲག་པ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲགས། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་
བསྟན། ཞེས་པ་དང་། སེར་སྦྱ་དེ་ཉིད་རིག་པས་ནི། གཙོ་ལས་འགོ་བ་སྦྱེ་བར་བཤད། ཁྱོད་ཀྱིས་འགོ་
བའི་སྦྱེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ལས་ལས་འབྱུང་བར་བསྒྲགས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གལ་ཏེ་བར་སྤྱིད་ལས་སྦྱེ་སྤྱིད་འབྱུང་ན་དེ་ལས་ཅི་འབྱུང་ཞེན། སྟོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་
རི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་རུར་རུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། བར་བར་པོ་དང་། འབྱང་གྱུར་དང་། རྒྱང་
ལག་འབྱུས་པ་སྟེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་། དེ་ལས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དོད་པ་དང་། (དེ་ནས་མངལ་ནས་
ལྷུང་སྟེ།) བྱིས་པ་དང་གཞོན་ལྷ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་དར་ཡོལ་བ་དང་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་པའི་
གནས་སྐབས་ལྟའི་རིམ་གྱིས་ལྷུང་པོ་ལྟའི་རྒྱན་སྦྱེ་སྟེ། གཞོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ལྷུས་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་
རིམ་གྱིས་གོང་བྱུང་འབྱུར། རི་ལྟར་ལུས་འདི་མངོན་འཕེལ་འབྱུར་ཞེས་གཞོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ལྷུས་པའི་ལན་
དུ་དང་པོར་རུར་རུར་པོ་ཡིན་ནོ། རུར་རུར་པོ་ལས་མེར་མེར་སྟེ། མེར་མེར་པོ་ལས་ནར་ནར་(པོ་)སྟེ། བར་
ནར་པོ་ལས་འབྱང་གྱུར་སྟེ། འབྱང་ལས་རྒྱང་ལག་འབྱུས་པ་དང་། རྒྱ་སྦྱ་སེན་མོ་ལ་སོགས་དང་། དབང་
པོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་འབྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་
དག་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། རུར་རུར་པོ་ལ་སོགས་པ་མངལ་ན་གནས་པའི་དུས་དང་། བཅས་ནས་
འཁོགས་པའི་བར་སྦྱི་ལ་བཅས་པའི་དུས་དང་། བཅས་ནས་འགོ་བ་དང་ཅེ་མི་རུས་པ་མན་ཆད་བྱིས་པའི་
དུས་དང་། དེ་དག་རུས་ལ་འདོད་པ་སྦྱོད་མི་རུས་པའི་བར་ལ་གཞོན་རུའི་དུས་དང་། འདོད་པ་སྦྱོད་རུས་
ནས་ལོ་སྤུམ་ཅུ་མན་ཆད་ལང་ཆོའི་དུས་དང་། དེ་ནས་ལོ་ལྷ་བཅུ་མན་དར་ལ་བབ་པའི་དུས་དང་། དེ་ནས་
ལོ་བདུན་ཅུ་མན་ཆད་རྒྱས་པའི་དུས་དང་། དེ་མན་ཆད་འཁོགས་པའི་དུས་སོ་ཞེས་(དུས་བརྒྱད་བྱུ་)བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་སྦྱིས་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ལས་གསོག་ཅིང་ཡང་འཆི་སྤྱིད་དང་ཆེ་འདིར་བསགས་པའི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་བར་སྤྱིད་དང་། དེ་ནས་ཡང་དེའི་སྦྱེ་བའི་སྤྱིད་
པར་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་དག་ཏུ་འགོ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་མ་བཅད་པ་རྣམས་
དེ་ནས་ཀྱང་འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བར་གཞོལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་སྤྱིད་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལ་ནི་
ཐོག་མ་དང་ཐ་མའང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། (འཆི་བ་འབྱུང་བར་ཡང་མི་དྲག་པའི་ཚོམས་ལས། ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཁྱུར་ཏེ། དེ་
བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཅམ་དང་། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱག་དང་། ལ་ལ་གཞོན་དང་ལ་ལ་

ཀླན། འདྲ་ལ་བཅུ་པ་ལྟར་པའི་མི། འཛིན་གྱིས་རབ་ཏུ་འཛིན་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ལྟར་བ་བཞིན།^{༩༧} ཞེས་གསུངས་སོ།།
 འདྲིར་སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་དང་བྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་
 ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བལྟའོ། འདྲིས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་འཁོར་
 བ་ཐམས་ཅད་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་
 ཐམས་པ་ལས་བཟང་བོ་སྟོད་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་^{༩༨}མཐའ་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཅམ་པ། སེམས་ཅན་མ་ལུས་
 མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་^{༩༩}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་མེད་
 ལ་འབྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དབུ་ལ་པོའི་ནོར་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མེད་པ་
 རྣམས་ནི་ཕྱི་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། འདྲི་ཕྱིར་འཁོར་བ་
 ལ་ཐོག་མ་ནི་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དེ། གང་ཐོག་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱ་མེད་
 པར་ཐམས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་ན་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཐའ་མ་ནི་སྒྲི་ལ་མེད་
 ལ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ལུས་ཞིག་ཚོར་བ་བསེལ་བར་གྱུར། འདྲུ་ཤེས་
 འགགས་ཤིང་འདྲུ་བྱེད་ཞི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟར་གྱུར་པ། འདྲི་འདྲུ་འདྲི་ནི་སྟུག་བསྟུལ་མཐའ་^{༡༠༠}ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་དག་བཅོམ་པ་མུ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དེས་སེམས་ཕྱི་མ་སྟེད་ན་བྱེ་བྲག་ལའང་
 མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་བསྟེད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།
 སྟེ་པ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་མི་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
 རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་
 ནི་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་སེམས་
 ནི་མི་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་དུ་སྟངས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།།

ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

གཉིས་^{༡༠༡}པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་
 དང་། མཚོན་པའི་དཔེ་དྲུག་ལས་དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་སྟངས་པོའི་རྒྱུན་སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་བྱི་མའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཆ་འཕ་སྡེ་ཚན་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་
རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤིག་གཉིས་
དང་། བར་དུ་རྒྱུ་(མ་རིག་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར།)ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རིག་པ་དང་ཚོར་
བ་དང་སྤྲེད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྤྲེད་པའི་བར་སྟེ་བརྒྱུད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྩུ་སྐྱེས་དང་བར་མ་དོར་འཆི་
བ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་
པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་(ཆོ་མ་)མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་(སྟེ་ཉོན་མོངས་)ཡིན་ནོ། །(མ་
རིག་པ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་སྒོམ་སྤང་གི་མ་རིག་པས་ཀྱང་འཕེན་པ་དང་
མཐོང་སྤང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་སྒྲོང་བ་མི་འགལ། མཐོང་ནས་འཕེན་པ་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྤེད་པ་ལོག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སྤྱོད་དཔོན་
ཐོགས་མེད་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀའི་སྤང་བྱར་འདོད་དོ།) འདྲ་བྱེད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་(ཆོ་མ་)མ་ལ་(བསོད་ནམས་)དག་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་(གསུམ་)སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་(སྟེ་ལས་སོ།)འོ། །རྒྱུ་ཤེས་ནི་སྐྱེ་བ་
འདིར་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་སྤང་པོ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །(རྒྱུ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐད་
ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་གཞན་རྒྱུ་སྐྱེ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ།) མིང་དང་གཟུགས་ནི་མཚམས་སྟུར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་པན་
ཆད་ནས་གཟུང་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་མ་དོད་ཀྱི་བར་ཏེ། (མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་
དང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ།) དེ་ལ་མིང་ནི་ཚོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་དང་ཡིད་གྱི་རྒྱུ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། མིང་
ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་ནི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །(དོད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཏུ་འཛོག་སྟེ།)
སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྒྱུ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ཚུན་ཆད་
དེ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ནས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱུ་ཤེས་གསུམ་མ་འདུས་ཀྱི་བར་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་
དོད་པའི་གནས་སྐབས་(སྟེ་མ་བཙས་ཀྱི་བར་རོ།)སོ། །(གསུམ་འདུས་ནས་རིག་པར་འཛོག་སྟེ།) རིག་པ་ནི་གསུམ་
འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྤྲེག་བསྐྱེད་དང་(སོགས་པ།)བཏང་སྟོམས་
གྱི་རྒྱ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་དང་བར་མ་ལ་སྤང་དོར་ཤེས་ལྷན་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ཡང་གསུམ་
འདུས་ནས་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མི་ལྷན་པའི་བར་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་(སྟེ་སྤྲེག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་
ཤེས་ན་མེ་ལ་རིག་པའི་དུས་སོགས་སོ།) ཚོར་(ཡུལ་ཡོངས་སྟོན་ལྷན་ནས་ཚོར་བར་འཛོག་སྟེ།)བ་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་
ལྷན་པ་དེ་ནས་བཟུང་ནས་འཕྲིག་པ་ལ་སྟོན་མི་ལྷན་པ་ཚུན་ཆད་དེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བར་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་
(འཕྲིག་སྟོན་ལྷན་ནས་སྤེད་པར་འཛོག་སྟེ།) སྤེད་པ་ནི་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡོངས་སྟོན་དང་འཕྲིག་པ་ལ་སྟོན་ཅིང་ཡུལ་
འཛོལ་བ་ལ་མ་ལྷགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་(སྟེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྤེད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་

པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟོ།། (དེ་ནི་ཞིང་ལས་དང་གཉེན་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་ལས་སྤོང་བྱེད་ཆོར་བའི་རྒྱ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྟོ་ཡིན་ནོ།) དེ་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱག་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་དང་སྤྱི་བ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་ལས་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟོ་པོ་དེ་ཉིད་ནི་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྤྱི་བ་ཕྱི་(བ་སྟེ་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ།)མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ།

འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་(འབྲེལ་པ་ལས་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་ཞན་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་པ་དང་། འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྤྱི་མཆོད་དུག་དང་རེག་པ་དང་ཆོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་དུ་ཆགས་ཤི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས།)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་ཞན་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} ཞེས་འབྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞི་ནི་(ཆོ་འདི་གཞལ་བའི་)ཆ་ཤི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་མའི་ཉིང་འབྲེལ་དེ་ཡང་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་དང་། རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པ་དང་བཞིར་གསུངས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་པའི་ཉིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་ཐུག་དུ་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་སྟེ་འདི་ཉིད་དཔུང་པ་ནི་འོག་དུ་བྱེད་པོ།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྟོ་པོ་དེ་དུ་ཐམས་ཅད་དེས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་དཔུང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྟན་པ་ལའང་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱེད་པོ། །དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་པ་ཅན་དང་། རྒྱན་ཆགས་པའི་ཉིང་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོ་གསུམ་པར་ཆོད་མེད་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་ཉིང་འབྲེལ་ནི་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་སྤོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དང་། ཡུལ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་མིང་དང་གཟུགས་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མཆོད་དུག་དང་། གསུམ་འདུས་པ་རེག་པ་དང་། རེག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཆོར་བ་དང་། ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྤྱི་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ངོ་ཆ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ལེན་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྤྱི་བ་དང་། ལྟན་མེད་པ་འབྱུང་བ་སྤྱི་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱི་བ་ཆ་བ་དང་། དེ་ཞིག་པ་ཤི་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྤྱི་བ་མ་གཅིག་ལ་ཆོང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ས་པོན་ལས་སུ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའང་ཉིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་

བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་གསུམ་པོ་དག་ལ་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་རྟོ། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་འགྱུར་རོ། །ད་ལྟར་བདག་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟེེ། ཁོས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱོན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་པ་ན་བྱུང་ངམ། མ་བྱུང་ངམ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ངམ། མི་འབྱུང་ངམ། ད་ལྟར་གྱི་འདི་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་དང་དེའི་རྒྱ་བདག་ཏུ་མོངས་པ་རྣམ་པར་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྤྲེད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྤྲེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་(གཞན་)ལྟ་དང་སྟེ་བ་དང་ཁ་ཤི་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ། །རི་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་པོ་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱའི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་གྲང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་ལས། བཅུ་གཉིས་ཆོས་ནི་གསུམ་དུ་འདུས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགྲུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་བདུན་ཡང་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སྤྲེད་ལེན་སྤྲེད་པ་གསུམ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱ་དང་། སྟེ་བ་ཁ་ཤི་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ནི། འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྟེད་ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་སུ་ཏེ་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་བཞིར་བཤད་ཏེ་དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འཕེན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བསྟོན་ནས་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞིན་ནི་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་སྟེས་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་དང་སྣ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲེད་ལེན་སྤྲེད་པ་གསུམ་ནི་མངོན་

པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་ཆ་
གི་གཉིས་ནི་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
འབྲེལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཤིང་འབྲས་བུ་ནི་ལྡར་བྱེ་ལ།
ཕྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱ་ནི་གསུམ་དུ་བྱེ་ལ་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་པའི་འབྲས་བུ་
ནི་རྣམ་པ་ལྡར་བྱེ་ཞེན། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་
ནི་བར་མ་འདྲིར་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་པ་ལྡར་བྱེ་བ་དང་རྒྱ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྐྱེ་མའི་
སྐྱེ་བ་དང་ཆ་གི་ཡང་རྣམ་པ་ལྡར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ལུས་ལ། སྐྱེ་མའི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མའི་རྒྱ་དང་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་
ཏེ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བར་མའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་མདོར་བསྟུས་བར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
ལུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་བ་དང་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་འཇུག་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་
ཆ་གི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ལ། མེད་ན་
མ་རིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཆ་གི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་ཅན་དུ་འཇུག་པོ་
ཞེན། བཤད་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྲེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་
དང་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་ལས་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ལས་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་དེ་(ཐུག་)
དེ་ལས་ནི་གཞི་འབྱུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དེ་དག་
ལས་ཀྱང་གཞི་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མིང་དང་གཟུགས་ནས་རིག་པ་ལས་ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་བར་དང་
སྐྱེ་བ་ལས་ཆ་གི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་སྟེ། ཚོར་བ་ལས་སྲེད་པ་དང་།
ཚོར་བའི་བར་ནི་ཆ་གི་ཡིན་ལ་སྲེད་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཆ་གི་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ན་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་
གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱ་ནི་ཆ་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་གིའི་འབྲས་བུ་འང་མ་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ།

རྟེན་འབྱུང་ལས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་
ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །འགྲོ་ཀུན་རྒྱ་དང་འབྲས་

བྱ་སྟེ། །འདི་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ཅིང་མེད་ཀྱི་ཅེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཀྱང་། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་འགལ་མེ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར།^{༡༥} །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ལྟ་དང་འབྲས་བུ་ནི་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི། རྣམ་ཤེས་ནི་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱ་དུག་དང་འབྲས་བུ་དུག་ཏུ་^{༡༦} བཤད་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་མདོའི་འབྲེལ་པར་ནི་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱ་བཅུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡིན་པར་^{༡༧} བཤད་མོད་གྱི། །འདིར་རྒྱ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ནི་སྟག་བསྐལ་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་བྱིར་རྒྱའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་རྒྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་ན་ནི་སྦྱོར་བ་དང་ཆ་གཤིང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱ་མ་ཁོ་ན་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་རིག་པ་དང་། སྟེང་ལེན་ཁོ་ན་སྦྱོས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་བྱིར་མ་སྦྱོས་ཤེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྦྱོས་ན་གཞན་དག་གྱང་མཚོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དོན་ནི་སྦྱོར་བ་སྦྱ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྟེང་ལེན་ནི་སྦྱོར་བའི་སྟེང་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་བསྟན་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱང་མཚོན་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དགའ་ཁྱེད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ་^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཞེས། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་གཉིས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་བྱུང་བྱེད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གང་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། གང་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདིར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་མ་སྦྱོང་བའི་རྒྱ་(འི་ཡན་ལག་ལྟ་)ཡིན་ཏེ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་བྱུང་བའི་སྦྱ་མ་ལས་སྦྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་དེ་དག་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེས། འདིར་སམ་སྦྱི་ཏའི་སྐད་ལ་བྱ་ཏེ་ཏུ་ས་ལུད་བྲ་ད་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཉེར་བསྐྱར་བྲ་ཏེ་ནི་ཐད་པ་དང་རྟེན་པའོ། །སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ཨི་ཏེ་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བསྐྱར་བྲ་ཏེ་དང་འབྲེལ་བ་ན་ནས་དང་ཅིང་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཐད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐད་པ་དག་གིས། སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྦྱོབས་ལྟར་ཡང་། །ཉེ་བར་བསྐྱར་བས་ཟེལ་གཞོན་འབྱུང་། །གང་གྲའི་རྩ་ནི་མངར་མོད་གྱི། །རྒྱ་མཚོའི་རྩ་ཡིས་རི་བཞིན་ནོ།^{༡༩} །ཞེས་

བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།

སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ལྷ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བསྟར་ས་སྐད་གོང་ན་ཡོད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་དང་འབྲས་བུ་ཕྱད་ནས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱད་པའི་དོན་ཡང་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱད་ནས་འབྱུང་བའང་ཕྱད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་སྟོད་པ་པས་མེད་པ་ཕྱད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཕྱད་ནའང་དེའི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱད་ནས་འབྱུང་བའང་རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱད་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་སོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ས་མཚུངས་དབྱུད་མོད་ཀྱི། འདིའི་ལྷགས་ནི་ཆོ་ག་སྐུམ་དང་ཆ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་མ་བྱས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྦྱེས་པས་འདི་སྦྱེའོ་¹¹³ ཞེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྱུང་གི་མེད་ན་ནི་མི་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདི་སྦྱེས་ན་འདི་སྦྱེའི་འདི་མ་སྦྱེས་ན་ནི་འདི་མི་སྦྱེའོ་¹¹⁴ ཞེས་ངེས་པར་གཞུང་བའི་དོན་དང་། མ་རིག་པ་འདི་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་འདི་འབྱུང་ལ། འདྲ་བྱེད་འདི་སྦྱེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་སྦྱེའོ་¹¹⁵ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། རྩོན་གྱི་མཐའ་འདི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་འབྱུང་ལ། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་སྦྱེས་པས་བྱི་མའི་མཐའ་འདི་སྦྱེའོ་ཞེས་ཆོ་བརྒྱད་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་བས་ནི་སེམས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འདི་སྦྱེས་པས་འདི་སྦྱེ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པས་ནི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ལྟན་ཅིག་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའང་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟར་ནའང་རྒྱ་མེད་པ་དང་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཆད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་སྐར་བོ་ལྷ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་གང་ཞེན། སྒྲིམ་པ། རྩོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། འདྲ་བྱེད་

ནི་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་^{༡༧}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་ཆེ་བའང་མ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར་དེ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཙོ་
བོའི་སྒྲས་བརྗོད་ན་ཆེ་ལྷ་མ་ལ་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་ལ་འདི་ལ་སྟེད་ལེན་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་བའི་ངས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་མིང་ག་བླགས་ནི་འདོད་ག་བླགས་ན་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་
བྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འདུས་བྱས་གྱི་རྟེན་
ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྒྱི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱིའི་རྟེན་ཅིང་
འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་རི་བཞེན་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོ་ན་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་དངོས་གྱི་མི་
མཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པ་བདེན་པ་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་གཞན་ཞིག་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་མེད་དང་བཅའ་བོའང་དེར་འགྱུར་བས་རིག་པ་
མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཙམ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མི་མཛའ་བ་དང་རྩུན་ཏེ་མི་བདེན་པ་
དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་ག་བླང་བ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་
དང་རྩུན་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལོག་པའི་དོན་དང་ངན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གོ་བ་བཞེན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་
རིག་པ་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེ་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
རྣམས་འབྱུང་ངོ་^{༡༨}ཞེས་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་དག་ལས་མ་རིག་
པའི་ཀླན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་སོགས་པས་བསྟན་པ་འཆིང་བ་དང་ཐ་རྒྱས་དང་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
གིས་^{༡༩}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །མེད་པ་ནི་དེ་དག་ཏུ་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་
པ་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ་བྱ་ངན་པ་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ།
ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བུ་དང་མ་རིག་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་བོ་ལ་སོགས་པ་འང་ཐ་དད་དུ་^{༢༠}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
རབ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པར་བཤད་
པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བུ་འང་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་གཉིས་མཚུངས་པར་ལྟན་པའང་མི་སྲིད་
པའི་བྱིར་དང་།

མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་གྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་མི་
འགྲོལ་ལོ། །མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ་^{༢༡}ཞེས་

མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནུས་ཏེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་
 རང་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་བཙུན་པ་དཔལ་
 ལེན་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིའི་མིང་དུ་འདོད་པ་དང་།^{༡༡} བཙུན་པ་ཚོས་སྒྲིབ་ངོའ་སྟུང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་
 འཇུག་པ་དང་།^{༡༢} སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཉེས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ། །འཛིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་
 སྒྲིས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་^{༡༣} ཅེས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་མ་རིག་པར་བཞེད་པའང་གསལ་བར་ལྟོ། །དེའི་
 རྗེས་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། མིང་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མིན་
 པའི་ཡུང་པོ་བཞེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་(ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་)མིང་གི་དབང་གིས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རིག་པ་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ནས་
 ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་བར་དུ་གྲུ། དེ་དག་ཀྱང་(དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་།)མིག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་
 དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་
 འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྔོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་མདོ་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་ཚོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིག་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༤} ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་གསུམ་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་
 བོ་དུག་ཚན་དུག་གི་མདོ་ལས། ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་དུག་ཚན་དུག་གང་ཞེན། ནང་གི་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་དང་།
 ཕྱིའི་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། རིག་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། ཚོར་བའི་
 ཚོགས་དུག་དང་། སྤྱིང་པའི་ཚོགས་དུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་ནི་གསུམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གསུམ་པ་འདུས་པ་ཅུམ་ཡིན་ན་གྱི་
 ནང་གི་སྒྲིམ་ཆེད་བཙུག་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ལོགས་སུ་གསུང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༥} ཞེས་
 ཟེར་རོ། །རིག་པའི་ཚོགས་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་(དང་པོ་)ལྟ་ནི་ཐོགས་
 པའི་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ནི་
 ཚོགས་སྒྲ་དུགས་ཀྱི་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོགས་སྒྲ་དུགས་ནི་མིང་ཡིན་ལ། ཡིད་ནི་གཙོ་བོར་མིང་ལ་དམིགས་
 པས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྔོན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་
 ཞེས་བྱ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྔོན་པོ་འང་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའོ་
 ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་སོ། །(ཡང་ན་ཚོགས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ཅུམ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་
 གཞག་གོ།) དེས་ན་ཐོགས་པའི་རིག་པ་ནི་རྟེན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་

ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒོ་ལུ་འཛིན་པ་ཤེས་ནི་ཆོག་ལ་མ་སྒོས་པར་དོན་ལ་འཇུག་གི་ཡིད་ཤེས་ནི་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པས་ན་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཡིན་ལ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེག་པ་ལའང་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་གྱི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདི་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་རེག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རེག་པའི་རེག་པ་དང་། མ་རེག་པའི་རེག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རེག་པའང་མ་ཡིན་མ་རེག་པའང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་རེག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རེག་པ་དང་། ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རེག་པ་ལོ། །མ་རེག་པའི་རེག་པའང་གཉིས་ཏེ། གཞོད་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རེག་པ་ལོ། །

ཡང་རེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཆོར་བ་ནི་(དབྱེན་)རེག་པ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་(ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ།)དྲུག་(ཡིན་པ།)སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་སོ། །ཆོར་བ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྟེ། ལུས་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟུན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་པོའི་རྟེན་སེམས་ཙམ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རེག་པ་ལས་ཆོར་བ་དུས་མཉམ་དུ་འཕྲུལ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་། དུས་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཁྱུ་བ་པ་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རེག་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཆོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་འང་ཆོར་བ་སེམས་ཀྱིས་མང་པོ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་སྟེ་མར་མེ་ལས་འོད་དང་སྒྲ་གྲུ་ལས་གྲིབ་མ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༧}ཞེས་འཆད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་རེག་པའི་རྗེས་སུ་ཆོར་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་པའང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་ཡན་རྒྱུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན་མདོ་ལས། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྐྱེའོ་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་

རེག་པ་སྒྲིབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པས་མང་པོ་བར་བཤད་པ་ནི་
 རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་དང་། རྟོག་
 པའང་མེད་དབྱེད་པའང་མེད་པའི་ས་དང་། དག་པའི་ས་དང་། མི་དག་པའི་ས་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
 ས་དང་སྒྲོབ་པའི་ས་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་
 མང་པོ་བར་བཤད་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། ། འདི་ལ་བཙུན་པ་དཔལ་
 ལེན་ན་རེ་རེག་པ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ལ་རེག་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲིས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
 ཐོགས་ཉིད་དུ་རྣམ་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་དམིགས་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་བསྐྱེད་པ་མི་རེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདི་
 དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་སྒྲིབ་ན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །

ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་(རོ་བོ་ལས་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཟུགས་
 སོགས་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྟན་ལས་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས།)ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་
 རྣམ་པ་དག་ནི་(ཡིད་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་སྟེ། སྤར་
 དུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སྟོས་ནས།)ཡང་བཙུན་དུ་དབྱེ་ཞིང་། གང་ཞེན། ཡིད་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། ཡིད་
 མི་བདེ་བའི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དུག་གོ། གལ་ཏེ་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་དམ།
 མཚུངས་ལྟན་ནམ། དམིགས་པ་གང་ལས་གཞག །དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གསུམ་
 པ་ལྟར་ན་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དུག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེན། གསུམ་ག་ལས་གཞག་སྟེ། རོ་བོ་
 ཉིད་ལས་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྟན་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་དང་། དམིགས་
 པ་ལས་ནི་གསུམ་པོ་རེ་རེ་འང་དུག་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་ཀྱང་བཙུན་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཉི་བར་རྒྱ་གསུམ་ནི་འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་
 པ་ཡིན་ནོ། ། ཉི་བར་རྒྱ་བ་ནི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཚོར་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་བ་
 རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པ་ལ་ལུས་ཚོར་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའང་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྤྲེལ་ཆོར་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་དོ།) དེ་རྣམས་ཁམས་གང་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་ན་ནི་ཡིད་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་(བཙུག་པོ།)ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས།)རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ས་¹⁹⁶ (ཁམས་གོང་མ་གཉིས།)དམིགས་པ་ལ་ནི་བཙུག་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་འི་སྒྱུད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ན་དྲི་རོ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དུག་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ནི་དེ་ན་ཡུལ་ལྟ་མེད་པས་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཡིད་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རང་དང་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ན་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ལ་དམིགས་ན་བརྒྱད་དེ། དྲི་རོའི་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་དང་སྒྲུབ་དེག་བྱ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་ན་ནི་(བཏང་སྟོམས་ཀྱི།)ཡིད་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་དུག་ཡོད་དེ་དེ་དག་ན་ཡིད་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བདེ་ནི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དུག་གོ་དུག་པོ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ཉིད་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་རོ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གཟུགས་ཁམས་ཀྱི།) གོང་མ་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཡིད་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་ཉེར་བར་བསྟོགས་ན་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆོད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞི་བ་དང་རགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ན་དམིགས་པ་གཟུགས་ཁམས་(ཀྱི་བཞི།)པ་ལ་ཡིད་ཉེར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (བཞི་པ།) དེ་ན་འང་ཡུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་ན་བཞིར་འགྱུར་གྱི་གང་དག་གི་ལྟར་ན་ཡུལ་བཞི་པོ་བརྒྱུམས་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་ན་ཆོས་ལ་ཉེར་བར་རྒྱུ་བ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གཟུགས་

ཁམས་ལས་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་འགོ་བཙུག་ཏེ་ཉེ་བསྟེན་ཡིན་ཡང་གཅིག་སྟེ། ཚོས་འབའ་ཞིག་ལས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་ཡང་ཡིད་ཉིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་ནི་
 གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་
 གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ས་ན་ཚོས་གཅིག་ཤུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བའི་ཕྱིར་རང་
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་སྟོས་སོ། ཉེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བཙུག་ཏེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (སྤྱོད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་ལམ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་
 ལྷས་པའི་ཕྱིར་) དེ་དག་གི་ཡིད་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པས་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ནི་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྟོང་
 བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཞེན་པ་ལ་
 རྟེན་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པས་ན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།³⁰ ཞེས་
 འཆད་དོ། གཤམ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ན་འདིར་མ་རིག་པ་དང་མིང་དང་རིག་པ་དང་ཚོར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་
 སྟོན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་གཞི་བཞུགས་པས་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་བྱེད་དང་སྤྱིད་པ་དང་སྤྱེད་ལེན་ནི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྷ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་(དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་ཟེན་ཏོ།)གཞན་དག་ནི་མ་བཤད་དོ།

དུག་པ་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 ལས་དང་གཞི་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་
 པ་འདི་དག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་
 དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་གནས་པའི་
 མཚོ་མི་སྐམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷ་གནས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མཚོ་ཡང་མི་སྐམ་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་
 ཚལ་སོགས་རྩ་བ་ནས་མ་ཕྱུང་ན་བཅད་ཀྱང་སྤྱར་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་མ་ཕྱུངས་ན་འགོ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའང་སྤྱར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོན་གྱིང་གི་དུས་དུས་སུ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ་
 ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞིའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་
 སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་འབྲས་ཀྱི་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དེ་དཔེར་ན་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་
 ཐུག་པོ་ཆེ་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཀྱི་ཤུན་པ་མེད་པར་སྒྲིབ་མི་བྱས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པའི་ཤུན་པ་དང་
 བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་ལྷ་གྲུབ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་
 དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ནི་སྤྱིད་པའི་ལྷ་གྲུབ་སྒྲིབ་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་སྟོན་དང་ཡང་འདྲ་སྟེ། སྟོན་གྱིས་ནད་གཅིག་བསལ་ནས་བྱས་པ་ཞེ་བ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་

ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཅིག་ལྟར་ནས་གཉིས་པ་མི་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏྲག་འབྲས་བུའི་ཉེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་(བདུན་པོ།)
རྣམས་ནི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱད་
ནས་ཡང་(ས་བོན་དུ་མི་རུང་བས་ཉིང་།)མཆོམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་ལས་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་
འབྱུང་བ་མེད་དེ། འབྱུང་ན་ནི་དག་བཙུམ་ལའང་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱད་པ་ལ་བཞི་ལས་
མི་འདའ་བས་སོ།།)

གསུམ་པ་སྤྱིད་པ་བཞི་བཤད་པས་དོན་བསྟུ་བ་ནི་སྤྱི་སྤྱིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་
ལས་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་བའི་སྤྱིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྟོས་པར་
ཡང་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བས་དེས་ན།) ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་
ཤེས། རང་གིས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་གྱིས་སྤྱི་བ་ལེན་པ་སྤྱིད་དེ། འོན་ཀྱང་ཀྱན་དགྲིས་ཆིག་རྒྱུ་ཐུབ་
པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་བཞི་དང་སྦྲོ་བ་
དཔོན་གང་སྤྱེལ་གྱིས་འགྱུར་བ་དང་ལྷ་བཤད་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་སྤྱིད་དུ་
ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །སྤྱི་སྤྱིད་ལས་གཞན་བར་སྤྱིད་དང་སྦྲོན་དུས་ཀྱི་
སྤྱིད་པ་དང་འཆི་བའི་སྤྱིད་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་
པ་གསུམ་སོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྟན་པར་འཆི་འཕོ་བ་རི་ལྟ་བུ་
ཞེས། ཁ་ཅིག་འཆི་བའི་ཆོ་དགེ་བའི་ཆོས་སྦྲོན་དུ་བསྟེན་པ་རྣམས་བྱན་ནས་གཞན་གྱིས་བྱན་པར་བྱས་ཀྱང་
རུང་ལྟེ་དེའི་ཆོ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ལ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་རི་སྤྱིད་དུ་འདྲ་
ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་བར་དུ་ལོ། །འདྲ་ཤེས་ཆ་ཕྱ་མོ་རྒྱ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་སྦྱོག་ཅིང་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དེའི་ཆོ་སྦྲོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་
རང་གིས་བརྟུལ་བར་ཡང་མི་རྒྱས་ལ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བྱན་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་
བ་ལའང་སྦྱར་རོ་^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། དོན་གསང་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་འཆི་
བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་ཞེས་འབྱུང་བས་འཆི་བའི་
སྦྲོན་རོལ་གྱི་སེམས་གསལ་བའི་ཆོ་དགེ་མི་དགེ་འབྱུང་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
བཞེད་དོ།^{༢༠} །ཡང་སྤྱིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ནི་བཞི་ག་ཡོད་ལ། གཟུགས་
མེད་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་ན་བར་སྤྱིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། བར་
མ་དོའི་སྤྱིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྤྱི་བ་ན་ལོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཕོ་

བ་ནའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་གི་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་འདྲིའདྲུག་པ་སྟེ།
དེའི་བར་སྤྱིད་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།

ད་ནི་གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཡང་
དག་པར་ལྟན་པའི་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་མཁྱེན་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གཅིག་བཀའ་སྤྲུལ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱིས་གནས་པའོ་^{༡༩} ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཟས་ཀྱང་བཞེས་ཏེ། རགས་པ་དང་ཕྱ་བའི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། ཡིད་ལ་
སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྒྱུ་པར་གྲེས་པའི་ཟས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་(གོང་མ་གཉིས་འདོད་
ཆགས་བྲལ་བས།)འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དྲི་(སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་པས་དེ་
དང་འདོད་པའི་)རོ་རེག་བྱའི་སྒྲིམ་ཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། དེ་དག་སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་
ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་ཟས་ལའང་ཕྱ་རགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་བར་སྤྱིད་
པ་དང་འདོད་ལྟ་དང་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དྲི་ཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་མ་ལ་ཉིལ་མར་
བྲུགས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་ནད་དུ་འཇུ་བས་རྒྱ་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བྱིས་པ་དང་དྲོད་གཤེར་
སྒྲིམ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཕྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་རགས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བྱས་དང་བསྐྱུ་མཉེ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མི་མིད་ལ་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟས་ཕྱ་
མོ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་མེ་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་རེག་བྱ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཟས་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ནི་པ་ལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །(འདིས་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་
གསུམ་པ་ལ་ཆེར་ཟས་སུ་བསྟན་ལ་ཉི་གྲིབ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཁམ་དུ་བྱེད་པར་མི་སྟོན་ནོ།) གལ་ཏེ་འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱང་ཁམ་དུ་བྱས་ནས་མིད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་
ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ནི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་པན་འདོགས་པས་
ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དེས་རང་གི་དབང་པོ་མིག་ལ་མི་པན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་
འབྱུང་བ་ལའང་མི་པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མིད་པའི་ཆོ་རང་གི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལའང་པན་
མི་འདོགས་ན་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་པན་འདོགས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་བཀྲེས་པས་
ཉེན་པ་ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་པན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་བདེ་བ་ནི་བདེ་
བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ཟས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་བ་

ཅམ་གྱིས་ཡིན་ན་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་
 ཟས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་པར་འགྱུར་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་མི་ཕན་
 པའི་ཕྱིར། (ད་ལྟ་ཡང་རིམ་དང་བྲལ་བའི་ཟས་མཐོང་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར།) དེའི་ཆོ་ཡང་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་(སེམས་
 པའམ།)རེག་པ་(ཉོན་མོངས་ཅན།)ཁོ་ན་ཟས་སུ་འདོད་དོ། (གང་སྤེལ་ན་རེག་ཟུགས་ཁམ་ཟས་མིན་ཏེ་ཕྱད་ནས་འཛོན་པའི་
 དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་ནོ།³⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །གཞན་ཡིད་དང་ཆོས་གཟུགས་ཅན་མིན་ལ། དབང་
 པོ་ལྟ་འོད་ལྟར་དང་བ་དང་སྐྱེ་ལ་རྒྱན་མེད་པས་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ།།)

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཟས་ཀྱི་དོན་ནི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རེག་པ་དང་སེམས་
 པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཟས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་ཟད་པར་བྱེད་པས་སྲིད་པའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(རེག་སོགས་ཟག་མེད་གསུམ་ཡང་།)ཟས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། (དེས་ན་ཁམས་དང་སྐལ་བ་
 མི་མཉམ་པའི་ཟག་བཅས་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱང་ཟས་མ་ཡིན་ནོ།) དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་དག་ཁམས་
 གསུམ་པོ་དག་ན་ཡོད་དོ།།

འོ་ན་མདོ་ལས་ཟས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་འཆོ་བར་བྱེད་
 པ་དང་། སྲིད་པ་འཆོལ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།³⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་(ཕྱིར་དེའི་)བྱུང་བ་ནི་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་སྲིད་པ་འཆོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་གྱིས་རྩུ་ས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་པ་མའི་མི་གཙང་བ་ལ་མི་
 ལྟོས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། (སྟོན་དུས་སམ།) སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་འཆོལ་བའི་ངང་རྩུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སྲིད་པ་འཆོལ་བ་དང་། ཟས་སུ་བྱི་བྲ་བ་ཟ་བའི་ཕྱིར་བྱི་ཟ་དང་། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བར་ན་གནས་པའི་
 ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 རྣམ་གྲངས་སུ་ལྟོའོ། །དེས་ན་མདོ་ལས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀླན་སྦྱོར་སྤངས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀླན་སྦྱོར་མ་
 སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་སུ་བཞི་³⁶ གསུངས་པའི་མུ་དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉིས་པ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གསུམ་པ་དག་བཅོམ་
 པ་དང་། བཞི་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་(བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ།)འོ། །ཡང་ན་བྱུང་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ།
 སྲིད་པ་འཆོལ་བ་ནི་སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་བཞིར་བསྟན་ཞེ་ན། ཆོ་འདི་ལ་
 རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་ཏེ་རྟེན་དུ་ཁྱུར་པའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྒྱས་པའི་དོན་
 དུ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པ་སྤྱེ། དེ་ལྟར་ན་
 འདིར་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་མ་ལྟ་བུའི་ཁམ་རེག་གི་ཟས་སུ་མ་གཉིས་
 བསྟན་ཏོ། །སྲིད་པ་བྱི་མ་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་པའི་ཟས་དང་། ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་ཤེས་

གྱི་^{༡༩}སྲིད་པ་ཕྱི་མ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་
བསྐྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་མ་ལྟ་བུའི་ཟས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་པས་ན་ཟས་བཞིར་
ངེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁམ་ཟས་དང་རེག་པས་ཀྱང་བརྒྱད་
ནས་སྲིད་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་ལས་གསོག་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།
དག་སློང་དག་ཟས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྩའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱ་ཤིའི་རྒྱུན་ཡིན་
ཏེ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲུབ་སེམས་ཕན་གནས་པར་བྱེད་དེ། ལུ་གེས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱས་པ་དག་ཐལ་བའི་རྒྱལ་པ་ལ་བྱེད་སེམས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་གྱི་བ་(དང་དབྱུང་པའི་ལྷང་པོ་ལ་ཐད་དུ་ཡོད་པ་
དེ་སྲིད་དུ་མ་གྱི་བ་)ལ་རེ་བ་མེད་པ་ན་གྱི་བར་གྲགས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་གྲུབ་ཀྱིས་ཟེན་ན་ལུས་དང་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། (རྒྱ་མཚོ་འགྲམ་གྱི་སྒྲོང་མའི་སེམས་པས་མ་བཟེད་པ་མི་
འབྱུལ་ལ་བཟེད་པ་འབྱུལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། །སྒྲོབ་དཔོན་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་གཞན་གྱི་སེམས་པ་གཞན་གྱི་ཟས་སུ་ཐལ་བས་སྒྲོང་སེམས་
དྲན་ན་མི་འབྱུལ་ལས་མ་དྲན་ན་འབྱུལ་ལོ་ཞེས་སོ།^{༢༡} །ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དེས་འཛོལ་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མའམ་པ་མ་རང་གི་བྱ་དྲན་ན་དྲན་པ་དེས་ཆོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡར་
འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་འཛོལ་བར་བྱེད་ལ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས།^{༢༢}) རྣམ་པར་གྲུབ་ལ་དབང་བ་བསྟུ་བ་
ལས་ནི་ཞུ་བས་ཞུ་བ་ལས་བྱུར་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལས་བྱུར་པ་དང་། རེ་བས་རེ་བ་ལས་བྱུར་པ་དང་།
ཟེན་པས་ཟེན་པ་ལས་བྱུར་པ་ཞེས་བཤད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཆོར་བ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་རྒྱས་པ་དང་།
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱས་པའི་བྱིར་རམ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་
བཞིར་ངེས་པར་འདོད་དོ།^{༢༣} (ཁམས་དང་ཟས་ལ་སྟུ་བཞི་རྩི་ན། ལུ་དང་པོ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་ནི་ཐོ་ལུས་འབར་བ་ལ་
སོགས་པ་ཟ་བ་དང་འཇུ་བའི་ཆོ་གཉིས་ཀ་ལན་མི་འདོགས་པའོ། །ཟས་ཡིན་ཁམ་མིན་རེག་སོགས་གསུམ་སོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་དབང་པོ་
རྟེན་བཅས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཁམ་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་མིན་ནི་སྒྲོ་དང་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུ་ལ་མཚུངས་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རེག་པ་དང་། ཟས་ལ་འང་སྟུ་བཞི་སྟེ། རེག་པ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་རེག་པ་ཟག་མེད་དོ། །ཟས་ཡིན་རེག་མིན་ནི་སེམས་པ་སོགས་ཟས་
གསུམ་སོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་རེག་པ་ཟག་བཅས་སོ། །གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཟས་གཞན་གསུམ་ལ་འང་སྟུ་བཞི་སྟུར་རོ། །བྱེ་
བྲག་སྐྱ་བ་དག་ཟས་ནི་ཟ་བ་དང་། འཇུ་པའི་ཆོ་གཉིས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པས། ལུ་ལུས་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་འང་ཟས་ཡིན་ཏེ་ཟ་བའི་ཆོ་བྲགས་
སྒྲོམ་འཛོམས་ལུས་པས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་སོ།^{༢༤} །ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་དག་གིས་ནི་གནས་
པའི་རྒྱལ་བཤད་ཟེན་ཏོ།

སེམས་ཅན་འཆི་བ་བཤད་པ།

ད་ནི་འཆི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་འཆི་བའི་སེམས་དང་། ཚུལ་དང་། ཤི་ནས་ངེ་ལྟར་འགྱུར་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་(ལྷག་ལྷས།)དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་། དེ་(ཐེ་ཆོས་མཐ་ཡང་དག་ལྷ་བས།)མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། (མཉམ་གཞག་གིས་)ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་(ཚུལ་བཞིན་མིན་བས་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་)ཉམས་པ་དང་། (དབང་པོ་འགགས་པ།) འཆི་འཕོ་བ་དང་། བར་སྤྱིད་དང་སྦྱེ་སྤྱིད་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་དུ་ག་པོ་རྣམས་ནི་ཁ་ཅིག་རྟོག་བཅས་དང་ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་དང་ཁ་ཅིག་མི་གསལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེ་པ་དག་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་ནི་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་(སེམས་)ནི་ཀླན་གཞི་རྣམ་གྲེས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།^{༡༤} ཆོར་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཉིད་ལ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཆོར་བ་གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་བྱིར་མི་འདོད་དོ། །དེའི་བྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འཆི་སེམས་དང་སྦྱེ་སེམས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་ན་ནི་མེད་དེ། བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༥} །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གྲེས་དེ་ཡང་སྟོ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་དེ། (མཉམ་གཞག་དང་།) རིས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོར་བྱུང་ཡིན་(པས་གསལ་)པའི་བྱིར་དང་། (ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས།) ལུས་ལ་མན་འདོགས་(པས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་དེ་དག་མེད།)པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་མེད་(གསུམ་ལ་གནས།)པའི་ངང་ལའང་(འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་)དེ་དག་མེད་དེ་(དེ་དག་ལ་གནས་པ་ལ་གནོད་པར་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་དང་།)འཆི་བ་དང་སྦྱེ་བ་ནི་སེམས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་ན་སེམས་མེད་པའི་བྱིར། །དེའི་བྱིར་འདུག་གིས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ནའང་སེམས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །(ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར་རོ།) གང་ཞིག་འཆི་བའི་སྤྱིད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་དག་བཙོམ་པ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་(འདོད་པ་ན་རྣམ་སྤྱོད་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་)སྦྱོང་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྤྱོད་སྦྱོས་(གང་རུང་དང་མེད་པ་ལྟར་ན་སྦྱོང་ལམ་པའི།)སེམས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གཉིས་པོ་དེ་སྟོབས་རུང་བས་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱི་ཁྱེ་ཀར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དག་བཙོམ་པས་མི་དགེ་བ་(དང་ཉོན་མོངས་ཅན་)སྤངས་ཤིང་ཟག་མེད་གསལ་བས་དེ་ལས་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་རྣམ་སྤྱོད་དང་བཅས་ཤིང་དག་བཙོམ་ནི་མ་འོངས་

པའི་ཆུམ་སྒྲིན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ།^{༡༥} ཞེས་
ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ་མཐར་གྱིས་འཁོར་བ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་ནི་མི་དག་བ་དང་། སྤྲོད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཕྱ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་སེམས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་ནི་དགེ་བ་དང་། ལྷག་མེད་གྱི་
དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྲུང་ངོ།

གཉིས་པ་འཆི་བའི་ཚུལ་ནི་གལ་ཏེ་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཆུམ་ཤེས་འགག་ཅིན། འོག་
ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྟར་འགོ་སྟེ་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་བ་དག་བཅོམ་པ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་རྣམས་རྩུ་ས་
སྒྲིམ་ལ་ནི་འདི་ལྟར་མ་ངེས་པས་(ཅིག་ཅར་འཆིན་ཡིད་དང་ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགགས་པ།)འི་མ་གྱིས་ཏེ་སྟེ་
གནས་དང་པོ་གསུམ་འཆི་བ་ན་འི་མ་པ་ལྟར་ངན་སོང་བ་རྒྱུ་དང་མི་སྟེ་བ་དང་ལྟ་དང་དག་བཅོམ་པ་ནི་
སྟོང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྟེ་བོ་ནས་འཕོང་། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ཡང་རྣམ་
ཤེས་ནི་གཞུགས་མེད་ཅིང་བསྟན་མེད་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ་དོ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་བཏབ་པ་ཡལ་བར་འབྱུར་བ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པར་རྒྱབ་པར་
འབྱུར་བ་ལ་ཡིད་འཕོ་ཞེས་བྱའོ། གཞན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྤྲད་
གང་བར་འབྱུར་རོ། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོད་གང་བར་འབྱུར་རོ།^{༡༧} ཞེས་བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་
ན་བྱོད་སྤྲད་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ག་ནས་ཀྱན་གཞི་འཕོ་བར་འདོད་དོ།

གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་ན་གནད་གཅོད་པ་དེ་དག་(རྩུ)གང་(གིས་)ཞེ་ན། གནད་གཅོད་པ་ནི་(བད་
ཀན་དང་མཁྲིས་པ་དང་རྒྱུད་ཤས་ཆེན་འི་མ་པ་ལྟར།)རྩུ་དང་སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་མེད་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་ལས་
གང་ཡང་རྩུང་བ་ཞིག་དུ་འབྱུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་མཆོན་ཆེན་པོས་བཏབ་པ་ལྟར་ཆོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉམས་པས་བཅད་པ་དང་འབྲུབ་པ་གཡོ་བ་
མེད་པ་ཡིན་གྱི་འདྲེ་དང་གདོན་གྱིས་དངོས་སུ་ཤིང་དུ་མ་བྱུང་བྱེད་པ་ལྟར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་
སའི་ཁམས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཅོད་ཅིན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་དག་
ལས་སྒྲོན་བཞེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཤས་ཆེན་རྒྱུང་དང་མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེན་མེད་དང་། བད་
ཀན་ཤས་ཆེན་རྩུ་དག་གིས་གཅོད་དོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་འཛིན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་སོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་གནད་དུ་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་
འཆི་བ་རྣམས་ནི་གནད་གཅོད་མེད་པར་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་བཤད་པས་དེ་
དག་གིས་མི་གཅོད་པ་དག་གྱུང་སྤྲོད་དོ།^{༡༨} (ལྟ་དག་ནི་ནང་ན་གནད་འཆད་པ་མེད་ཀྱང་འདོད་པ་ན་ལྟའི་བྱ་འཆི་བ་ལ་

གོས་དང་རྒྱན་ལས་སྒྲིལ་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འོད་མུར་བས་རྒྱུང་བར་འབྱུང་བ་དང་། བྱས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གསལ་ལུས་ལ་འཆགས་པ་དང་། གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་སྒྲོ་ཡུལ་གཅིག་ལ་གནས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མིག་འབྱེད་འཛུམས་བྱེད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་མ་དེས་པ་ཉི་པའི་འཆི་ལྷས་ལྟ་དང་། གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་དང་། མེ་ཏོག་བྲེང་རྟིངས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མཆན་ཁུང་གཉིས་ནས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལས་དྲི་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷའི་བྱ་རང་གི་སྟན་ལ་མི་དགའ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་༡༥༥ དེ་དག་ལྷུང་ན་འཆི་བར་ངེས་པས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་འཆི་ལྷས་ལྟ་འབྱུང་ཞིང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྟེ་ལྷའི་ཀྱུ་ལས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་འཆི་ལྷས་འདི་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་འབྱུང་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱིས་ལྷའི་འཆི་ལྷས་བསྟོམས་ནས་ལྟ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འཆི་ལྷས་དེ་དག་ནི་ལྷའི་ཞག་ལྟ་འབྱུང་ངོ་༡༥༦ །ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེད་མཉམ་མེད་ཆེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེད་འཆི་ལྷས་བྱུང་བའི་ལྷ་ཆེ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ལྷའི་ཡུལ་ནས་ལྷུང་བ་ན། །སྟག་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་གང་། །དེའི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་དཔུལ། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ༡༥༧ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འཆི་ལྷས་ཕྱག་ནས་ལྷའི་བྱ་གཞན་གྱིས་རྒྱུང་ནས་མེ་ཏོག་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་སྟེང་གར་བཞག་ནས། ལྷའི་བྱ་བྱོད་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ལེགས་པར་སྦྱུང་བ་མིའི་འཛིག་རྟེན་འཛུགས་ཀྱིང་དུ་སྒྲིབ་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ཡང་དད་པའི་གཤོལ་གྱིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། སྟན་བྱ་བྱེ་ཆོན་ལ་སྟེས་པ་ལྟར། །ཀྱེ་ལྷུང་ཤིང་རྟ་སྟོ་ཆོགས་ཆལ། །ཀྱེ་ལྷུང་ཆོལ་དུ་ལྷུང་གིས་འབབ། །ཀྱེ་ལྷུང་སྟག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ། །སྟེ་སྟགས་འདོན་ཞིང་ས་ལ་ལྷུང་༡༥༨ །ཞེས་སྟེ་སྟགས་འདོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཤི་ནས་ངེ་ལྷུང་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཆི་བ་ན་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་རྣམ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། གང་ཞེན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆོགས་དང་། འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆོགས་དང་། མ་དེས་པའི་ཆོགས་པ་ཞེས༡༥༩ །དེ་ལས་འཕགས་པ་དང་མཆམས་མེད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི་ངེས་པ་ལྷུང་ཡང་དག་པ་དང་འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་མེད་པར་མཐོ་ངེས་སུ་སྟེས་ནས་ཐར་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་དཔུལ་བར་སྒྲིབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆད་པ།

ད་ནི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆད་པ་ན་འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་ལྷ་ཆུགས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱེལ་ཞི་དང་། ཁ་ཅིག་སྟེང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉི་ཟླ་མེད་པ་(ར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་མཆམས་ཀྱི་ནོར་བུས་བྱ་བྱེད་པ་ནོར་བུ་བཞོད་པའི་ཞིང་ལྟ་བུ)དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་གསུམ་ཉི་ཟླ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ་(ཀྱན་བཟང་གི་ཞིང་ལྟ་བུ)དང་། ཁ་ཅིག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་འང་སྟོང་གསུམ་འདིའི་ཆོད་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་

ཡས་པ་ཡོད་པར་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། (འཛིན་ཏེན་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དེ།
པལ་ཆེན་ལས། ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ན་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་སྤང་། །ལ་ལ་རྒྱུ་པོ་ལ་ལ་བྱ་གསུམ་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ལ་ཕྱོགས་ན་བྱ་བ་ཞིང་
གནས། །ཀྱན་ཀྱང་ལས་རྣམས་རྒྱ་མཚོས་རྣམ་པར་བྲིས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །འཛིན་ཏེན་འདི་ཡང་པལ་ཆེན་ལས། གཞི་དང་སྤྱིང་པོ་མེ་ཏོག་
གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིན་ཏེན་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་མཐིལ་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་ནང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ནམ་མཁའ་དང་མེ་དང་རྩ་དང་སའི་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་དང་མེ་ཏོག་ཆད་མེད་དང་ཕྱག་མཐིལ་གྱི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་
འཛིན་ཏེན་ཁམས་མིང་ཅན་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་ཡོད་པའི་བཙུ་གསུམ་པར་བཤད་ལ་མི་མཛེད་འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ན་འཛིན་ཏེན་གྱི་
ཁམས་ཁེངས་ཀྱི་པ་ཅན་དང་། རྩོན་ལྷག་པ་དང་། རུབ་ན་རྩལ་བསམ་པ་དང་། བྱང་ན་རྣམ་པར་བྱུང་དང་། བྱང་ཤར་ན་འཕོ་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཤར་རྩོན་པན་པ་དང་། རྩོན་ལྷག་ཀྱན་ཏུ་སོང་བ་དང་། རུབ་བྱང་ན་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དང་། འོག་ན་མི་ཆེ་བ་དང་། སྤང་ན་
ཞིང་ཁམས་དབྱངས་སྒྲོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྤྱིང་བཞི་པ་འདི་ན་བཅོམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་
ཆགས་པ་ན་སྤྱིང་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱངས་པ་དང་། རྩོན་བཅོད་པར་དགའ་བ་དང་། རུབ་ན་གཉིན་དང་ལྷན་པ་དང་། བྱང་ན་སེང་གེ་ཡོད་
པ་དང་། བྱང་ཤར་ན་རྣམ་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཤར་རྩོན་དགའ་བ་དང་། རྩོན་ལྷག་སྤྱིང་པོ་དམ་པ་དང་། རུབ་བྱང་ན་ས་བཟང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཀྱི་གསུངས་སོ།)

མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་བསྟན་པ།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་བསྟན་པ་ནི་མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་
ཞིག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (འཛིན་ཏེན་གཉིས་ཡོད་པའི།) སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་ཏེན་བསྟན་པའི་རྗེས་
དེ་ལ་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་(ཉི་ལྔ་གསུམ་)བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དེ་འཆད་པ་ན་སྟོན་ཀྱི་
འཛིན་ཏེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཆད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་ཏེན་དང་། ཆད་ཉིད་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལའང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཏེན་ནི་སྟོན་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་དུ་གནས་
པར་འདོད་པའི་མདོན་པ་བ་ལྟར་ན་སྟོན་ཀྱི་འོག་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམས་ཏེ་
སྤྱིང་འོག་ཏུ་ནི་དཔག་ཆད་ས་ཡ་(ཕྱག་གཅིག་དང་།)དུག་འབྲུམ་ཡོད་ལ། (སྟོན་གསུམ་དང་མཉམ་པས།) རྒྱར་གྲངས་
མེད་པ་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆགས་སོ། །རྒྱུད་གི་སྤྱིང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་
བས་བྱུང་འདུག་པ་རུས་སྤྱུལ་གྱི་སྤྱིང་ན་གནས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་པ་དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་
བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་སེལ་ཡོ། །(ཕྱོགས་རྒྱ་ཁ་དོག་དབྱིབས་དང་ཆད། ཡོན་ཏན་བྱེད་ལས་ཤེས་པའི་ཆོག །ཅེས་པ་
བརྒྱད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།) རྒྱུད་དེའི་མིང་ནི་འཛམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱིབས་ནི་རྒྱུ་པོའོ། །ཁ་དོག་སྣ་
ཚོགས་པའམ། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོ་སྦྱར་འདོད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་དོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་

ནུས་པ་(འི་སྤྲུལ་)དང་། ལས་ནི་བརྟེན་པ་རྣམས་འདེགས་པ་དང་། རོ་བོ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་གསལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་ལའོར་ཞེས་བཞོན་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེའི་སྟེང་
 ཏུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་གསེར་གྱི་སྟིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་ལོ་མང་པོར་བབ་པ་
 ལས་རྒྱུའི་དགྱིལ་ལའོར་འཆགས་ཏེ་རྒྱུ་(འི་དགྱིལ་ལའོར་འཆགས་པ་)དེའི་ཚད་ནི་རྫམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་
 གྲག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་གྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའོ།། (ཐད་ཀར་མི་འཕོ་བ་ནི་ལས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ་ཟེས་མ་ཞུ་བ་ལོར་
 གར་སྟོང་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྟོན་གནས་པའི་རྒྱུ་གིས་བརྟེན་པའོ།།) དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེ་(ཡུན་རིང་པོར་)རྒྱུ་གིས་དགྲུགས་པ་
 ལས་(དུས་)ཕྱིས་ནི་(རྒྱུའི་)རྫམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་གྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་མཚོར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ལྷག་མ་
 (དཔངས་སུ་)དཔག་ཚད་འབུམ་གྲག་གསུམ་དང་སྟོང་གྲག་ཉི་ཤུ་(ཁོར་ཡུག་རྩ་ས་པ་གྲག་གསུམ་དུག་འབུམ་ཁྲི་དང་སུམ་
 བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ)དག་ནི་མཚོའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་དུ་གྱུར་ཏོ། །རྒྱ་དེ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་
 གཉིས་གྱི་དགྱིལ་གྱི་ཐད་ཀར་ནི་དཔག་ཚད་འབུམ་གྲག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་གྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་གྲག་ནི་
 ཕྱིད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །དེ་དག་གི་ཁོར་ཡུག་སྟེ་མཐའ་སྒོར་དུ་ནི་སུམ་འགྱུར་དུ་བཅུ་སྟེ། དཔག་ཚད་
 འབུམ་གྲག་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་དང་སྟོང་གྲག་བཅུ་དང་བརྒྱ་གྲག་ཕྱིད་དང་བཞིའོ། །གལ་ཏེ་དགྱིལ་ལའོར་
 དག་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་ཐད་ཀར་དང་མཐའ་མར་ཚད་མེད་ལ་རྒྱ་
 དང་གསེར་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གནས་པ་ལ་ཚད་མེད་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དང་གསེར་ལ་ཚད་བཤད་པ་ནི་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལའང་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་ཅམ་(ལ་ཕྱེ་བ་སྒྲག་བརྒྱ་
 རྒྱ་ཟེལ་ལྟར་)ཡོད་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱ་དང་གསེར་ལའང་ཚད་མེད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་
 བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱུ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་གཅིག་རྩ་འདབ་ཆགས་པར་འགྲེལ་པའི་དེ་ལ་ཚད་
 མེད་ལ། རྒྱ་དང་གསེར་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པ་ཟེལ་པའི་ཐིགས་པ་ལྟར་དུམ་བུར་
 ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་དག་གི་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་བར་རྣམས་ན་ནི་གླིང་བར་གྱི་ཕྱན་པ་ཡོད་དེ།
 གདགས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་བར་མཚམས་པན་ཆད་དུ། ཉི་ཟླ་དེ་བཞིན་སྐར་མ་དང་། རྒྱ་སྐར་ཚོགས་ནི་
 རྒྱ་ཆེན་ཀུན། ཁོར་ཡུག་མི་འདའ་འཛིག་རྟེན་གྱི། ཁབ་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལུན་པར་འདུག།^{༡༧} ཅས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་རྩ་རྒྱ་དང་གསེར་
 གྱི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་ཕྱོགས་རེར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་ཕྱིད་དང་བརྒྱད་ལྷག་པར་^{༡༨} བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་བས་ཀྱང་། གང་དག་གི་རེ་མེའི་ཚད་ཐད་ཀར་འབུམ་གྲག་བཅུ་གཉིས་

དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དྲིལ་ལའོར་བྱེ་བ་ལྷན་བརྒྱར་གནས་སོ།^{༡༤} ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་བལྟའོ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་དྲིལ་ལའོར་
གསུམ་ག་ལ་ཚད་མ་གསུངས་སོ།^{༡༥} འོ་ན་རྒྱ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཐད་ཀར་འབོ་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། ཁ་ཅིག་
ན་རེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འབོ་སྟེ་ཟས་མ་ལུ་བ་ལོང་དུ་མི་ལྟར་བ་བཞེན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་རྒྱུད་དེ་ནི་སྟོན་གནས་པ་དང་། འོག་གཞིར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རྒྱུད་གིས་བརྟེན་པས་འབོ་བར་མི་འགྱུར་རོ།^{༡༦} ཞེས་བཞེད་དོ། །

རྟེན་པ་བཤད་པ་ལ་རི་བཤད་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་(ལས་ཀྱི་དབང་གིས།)ནམ་མཁའ་ལ་ས་པོན་(ནས་
ཁམས།)སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲིན་འབྲིགས་ཏེ་ཆར་ལོ་མང་དུ་བབ་པ་ལས་ཡང་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་
འཆགས་ཏེ། ཚད་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ངས་སོ། ཇི་ལ་ཁམས་རབ་སྟུང་ཅིང་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་
གིས་གྲུ་གཞིར་དཀྲུགས་པ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དེ་ལ་ལྷན་པོའི་རི་འཆགས་ཏེ། བརྒྱུད་ཆེ་བས་ན་ལྷན་པོ་
དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་ན་རི་རབ་བོ། (དེ་བཞེན་དུ་རི་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་སྒྲིང་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་འདྲ་
བའི་རྒྱུད་ལས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བོ།)

ཡང་ཁམས་འབྲིང་སྟུང་ཅིང་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་གིས་གྲུ་བཞིར་རི་དེ་ལ་བསྐྱོར་དེ་དཀྲུགས་པ་ལས་
ལྷན་པོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྗེང་ཅན་དང་། དེ་བཞེན་
བལྟ་ན་སྟུག་གི་རི་དང་། རྟ་ན་དང་། རྣམ་པར་འདུད་དང་། ལུ་ལྷན་འཛིན་གྱི་རི་ཞེས་བྱ་བ་བདུན་ཆགས་ཏེ།
རི་དེ་དག་གི་ཚེ་མོ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་པའམ། གཉའ་ཤིང་གི་རྣམ་པ་དང་། གཤོལ་མདའི་
རྣམ་པ་དང་། སེང་(གསེར་གྱི་སེང་ལྗེང་ཡོད་པས་སམ།)ལྗེང་གི་མདངས་འདྲ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཐག་
རྟའི་རྟ་བ་འདྲ་བ་དང་། དབུས་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་འདུད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་
རིམ་པ་བཞེན་དུ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། (དེ་དག་ནི་རི་དགུ་ཡིན་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྣམ་པར་འདུད་དང་། རྟ་ན་རི་དང་།
བལྟ་ན་སྟུག་དང་། སེང་ལྗེང་^{༡༧} ཅན་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། ཞེས་བར་པ་ལྔ་གོ་རིམ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིང་། རི་དེ་དག་གི་
མིང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་ཚེ་མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་བཤད་དོ།) དེ་ནས་ནི་ཡང་ཤར་དང་སྟོ་
དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དུ་ཁམས་ཐ་མ་སྟུང་ཅིང་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་གིས་ཁོ་ལ་བྱུང་དཀྲུགས་པས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་
སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ནས་ཀུན་དུ་བསྐྱོར་བས་སྒྲིང་དེ་
དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རི་སྟེ། (དེའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཐག་གསུམ་དང་དུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ།) དེས་ནི་སྒྲིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་ཏོ། སྒྲིང་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱལ་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཆགས།^{༡༨} རི་དེ་དག་ལས་སྟུང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་གསེར་གྱི་རང་

བཞིན་ཡིན་ལ་ཁོར་ཡུག་དེ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།། (གདགས་པ་ལས། ཤར་གཤམ། ལུབ་དངུལ་དུ་བཤད་དོ།།)
 ལྷན་པོ་ནི་ཤར་དངུལ་དང་ལྷོ་བེ་རྒྱུ་དང་ལུབ་ཤེལ་དམར་པོ་དང་བྱང་གསེར་ཉེ་མོ་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ནོ།། །དེ་རབ་ཀྱི་ངོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་ཀྱིས་དེའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེའི་
 ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་ལ། དེའི་འོད་ཀྱིས་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་སྟེ། དེས་ན་འཛམ་གྲུའི་གླིང་གི་
 ངོས་བེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་འོད་ཀྱིས་འདིའི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་འང་བེ་རྒྱུའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་ངོ།། །ཆོད་
 བྱེ་མེ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུའི་ནད་དུ་དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ལུབ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་གསེར་
 ཀྱིས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།། །རྒྱུའི་སྟེང་དུ་ཡང་དེ་རབ་ནི་དཔག་ཆོད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའོ།། །མདོ་
 གཤམ་ཆེར་ལས་ནི། དེ་རབ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་བྱུག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་འང་དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྟོང་པར་༡༥ བཤད་མོད་ཀྱི།

འདིར་ནི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རབ་ནི་དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་ནི་འོག་ཏུ་གསེར་
 ཀྱིས་གཞི་ལ་བྱུག་པར་འདུག་གོ། །དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་ནི་རྒྱུའི་སྟེང་དུ་བྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་
 བྱུག་ཁྲི་ཡོད་དོ།༡༥ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ།། །དེ་ཕྱི་མ་བརྒྱད་པོའི་འཕང་གི་ཆོད་དུ་ནི་
 དེ་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱི་བ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱེད་ཕྱེད་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཉའ་
 ཤིང་འཛིན་དཔག་ཆོད་བཞི་ཁྲི་ཡིན་པ་ནས་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཆོད་སྟུམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དེས་ན་དེ་བརྒྱད་པོའི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕང་ཆོད་བསྟོམས་པས་
 ལྷན་པོའི་རྒྱ་མཚོ་མས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕང་ལ་དཔག་ཆོད་སྟུམ་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱིས་མ་སྒྲིབ་པར་
 ཤེས་པར་བྱ་ལོ།། །དེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམས་སུ་སྟེ་ཞིང་དུ་འང་རང་རང་གི་འཕང་དང་ཆོད་མཉམ་སྟེ། དེ་
 དག་ཀྱང་རྒྱུའི་སྟེང་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ།། །དེས་ན་དེ་རབ་དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་པ་དང་གཉའ་ཤིང་
 འཛིན་བཞི་ཁྲི་པ་ལ་སོགས་པའོ།། (ཁམས་ངན་པ་རྣམས་ལས་དེ་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཞི་དང་གླིང་བཅུ་གཉིས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་
 རི་རྣམས་གྲུབ་ལ་གླིང་བཅུ་གཉིས་ནི་རྒྱུའི་གླིང་ན་གནས་སོ།།)

གཉིས་པ་མཚོ་བཤད་པ་ནི་དེ་རབ་ནས་སུ་ཁྱུང་འཛིན་ལ་བྱུག་པའི་དེ་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་
 པའི་མཚོ་བདུན་ཡིན་ཏེ། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ།། །དེ་
 དག་ནི། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཛམ་དང་དང་དང་དྲི་ར་མེད། །འབྲུངས་ན་མགིན་དང་ལྷོ་
 བ་ལ། །མི་གཞོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་རྒྱ།༡༦ །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པོའི་རྒྱས་གང་(ཞིང་།
 དགའ་པོ་ཉེར་དགའ་རྣམས་ཀྱང་དང་། བཏང་གཟུང་དང་ནི་གཟི་ཅན་དང་། ཡུལ་ལོར་བསྐྱང་དང་ནག་པོ་ཆེ། །ཞེ་ལའི་འདབ་མ་ཕྱི་མ་
 ཡིན་ཞེས་པའི་ཁྲུ་ཆོད་བརྒྱད་རྩེ།)པའོ།།

ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟབས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་པར་མཚུངས་ཤིང་དང་
 བོ་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་རོལ་མཚོ་ལ་ཁ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་
 ཡང་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་ཚད་ཡིན་གྱི་ཤར་རུབ་ཏུ་ནི་དཔག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་རོལ་མཚོ་བདུན་པ་དེ་དག་ནི་ནང་གི་རྒྱ་
 མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ནང་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟའ་སྐར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 འཆར་བ་དང་། རྒྱའི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོ་དེའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ངོས་ལ་ནི་ཕྱོགས་རེ་རེ་
 ལ་འང་ཞེང་གི་སུམ་འབྲུར་རོ་སྟེ། དཔག་ཚད་ནི་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་པ་རེ་རེ་ཡོད་ལ། རོལ་མཚོ་གཞན་དུག་
 ནི་ལྷ་མ་ལྷ་མའི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དེ། རིམ་པ་ལྷར་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་དང་ཉི་ཁྲི་དང་ལྷ་སྟོང་དང་ཉིས་
 སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་ངོས་ཀྱི་ཚད་ནི་ལྷ་མ་ལྷ་མ་བས་ཆེས་ཆེ་བར་
 བཤམ་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་སུ་ཁྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཚད་ནི་སུ་ཁྱུང་འཛིན་གྱི་ཐེལ་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་ཐེལ་གྱི་བར་དུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་
 ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །མཐའ་སྐྱར་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་དུག་འབུམ་བདུན་བརྒྱ་
 ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྷར་བརྩིས་པས་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རེའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐྱོད་དུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་
 གསུམ་དུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ཡོད་དོ། །ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ནི་བ་ཙྰ་ཙན་གྱི་རྒྱས་གང་རོ། །
 (ཕལ་ཆེན་ལས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེར་གླིང་འདི་ནས་རྒྱུང་སྟོང་ཕྲག་བྱེད་དང་གསུམ་དང་།¹⁶² རྒྱང་འདས་ལས་རྒྱ་པོས་ཡ་བྱེ་བ་དབུས་ནས་
 ཐིག་བཏབ་པ་བཞིན་འབབ་ལ། བྱང་ན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། རུབ་ན་སྟོང་ཕྲག་ལྷ་དང་། ཤར་ན་སྟོང་ཕྲག་བྱེད་དང་བརྒྱད་འབབ་པོ། །དེ་
 དག་བས་ཀྱང་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་བརྒྱ་པའི་སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་རོ། །དེ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུར་བསྐྱེས་པའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོའི་
 སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ལས། ལྷ་གངས་ཅན་མཚོའི་བྱ་འཛོམས་བྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་
 གངས་ཅན་མཚོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱལ་པའི་སྤྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གངས་ཅན་མཚོའི་གནས་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ་པོ་
 དེ་བྱི་རྩུབ་ལྷ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཆེས་མང་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབུས་ལས་མི་འདའ་¹⁶³ ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་
 ཡང་ཐ་སྲབས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པ་དང་། མི་རིང་ཞག་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། འབྱུང་པོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་འབྱུང་
 གནས་དང་། ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆངས་པ་བྱུང་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྟེང་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དེ། དེ་འཛིན་ཏེན་གཞན་དུ་མ་འཕྲོས་ན་བསྐྱལ་པ་འཛིན་པའི་མེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བྱུང་བཟང་གྱང་འབྲིང་མི་རུས་
 པར་བཤད་དོ།¹⁶⁴ གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐང་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་
 དང་། སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། ཕྱིད་དང་ལྷ་རྒྱམས་ཁོ་ནའོ།¹⁶⁵ ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འགྲིག་པར་
 འབྲུར་ཏེ། རི་དང་མཚོ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་ཚད་བརྩིས་ན་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱད་

དང་བདུན་ཅུ་ཙ་ལ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ངོས་
རེ་རེར་གསེར་དང་རྩ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་
ལྷག་པས་ཁོར་ཡུག་ཚུན་ཆད་པས་རྩ་དང་གསེར་རྒྱ་ཆེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དེ། ངོས་གཅིག་ན་འང་
དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱམས་ཏེ། སྟོང་ཕྱག་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཕྱག་ལྔ་དང་བདུན་ཅུ་ཙ་ལ་
དག་གིས་བསྐྱེད་ན་འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་སྐུ་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་ལྔ་བརྒྱར་འབྲུར་བས་རྩ་དང་གསེར་
གྱི་ཆད་དང་མཉམ་པར་འབྲུར་རོ་^{༡༧} ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་རི་ཐམས་ཅད་འབྲུའི་
ཡུང་པོ་ལྟར་གནས་ཀྱི་ཟང་ཡག་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་དེ་དག་རྣམས་སྤུངས་འཕལ་
དང་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚམས་ཀྱི་ཆད་བཅིས་པ་ཡིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་རྩ་བས་ནི་རི་སྐད་བཤད་
པའི་ཆད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་དང་གསེར་བྱབ་པར་གནས་པས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ་^{༡༨} ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་གླིང་བཤད་པ་ལ་གླིང་བསྟན་པ་ནི་མཆོད་ལ་ནི་(ཐོག་མར་སྟོ་དེ་ནས་གར་དང་རུབ་དང་བྱང་
དང་ཁོར་ཡུག་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འབྲུབ་པ་ལས་)རི་རབ་ཀྱི་སྟོ་ན་གིང་འཛམ་བུས་མཆོན་པ་དང་མཐའ་རྒྱས་འཁོར་
ཞིང་རང་གི་རོ་པོ་སྐུམ་སར་གནས་པས་འཛམ་བུ་འི་གླིང་སྟེ་ཆད་ནི་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ་ངོས་གཅིག་སྟེ་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟན་པ་ལ་ནི་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་
སྟུར་རོ། །ངོས་དག་ཆད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། གླིང་འདི་ནི་གིང་ཉིད་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་སྐྱོར་ན་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་དྲུག་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དེའི་དབྱིབས་སུ་གསེར་གྱི་ས་
གཞི་ལ་གང་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བཞུགས་ནས་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་རྩོ་
རྩེའི་གདན་མངོན་པར་འབྲུབ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ནི་ལུས་དང་ས་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་བཟོད་པར་མི་རྣམས་སོ།

འདི་ནས་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་ལུས་འཕགས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། དབྱིབས་
ནི་རྒྱ་ཁམ་འདྲ་སྟེ་བཅད་ཁམ་ནི་རི་རབ་ལ་བསྟན་པའོ། །ཆད་ནི་དེའི་ངོས་གསུམ་ལ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་
འདི་དང་འདྲ་བར་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ངོས་རྒྱུད་གོས་(ནང་དུ་བསྟན་ཡང་གསུང་)ཁོར་ཡུག་ལ་
བསྟན་པ་གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་སྐུ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའོ། །མཐའ་སྐྱོར་ན་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་དྲུག་སྟོང་དང་ཕྱེད་
དང་བཞི་བརྒྱའོ། །གླིང་དེ་ནི་གཞན་པས་གིང་ཏུ་ལ་བདུན་སྟོང་གིས་འཕགས་པ་འཕམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་
འདི་པ་བས་ལུས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུས་འཕགས་པའོ། །འདི་ནས་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ལོགས་ན་བ་
ལང་སྟོང་ཅེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབྱིབས་ཀྱན་ནས་རྒྱུམ་པོ་སྟེ་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་སྟོང་
ཕྱག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབྱིབས་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །གླིང་དེ་ན་གཙོ་
པོར་བ་ལང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་སྟོང་དོ། །འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་

ངོས་ན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། ཚད་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་སྟེ་ཀུན་ནས་
བསྐྱོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱིས་འཁོར་ཏེ་དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞིར་མཉམ་པར་གནས་སོ། །དེར་
སྒྲིམ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཁྱོད་འཆིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་ནམ་
མཁའ་ལས་ཐོས་པའི་བྱིར་རམ། བི་ཤ་ཅི་ཏ་འདྲའི་སྐད་དུ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནོ། །གླིང་གང་གི་
དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་(དང་བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་གནས།)ཀྱང་དེ་དང་
འདྲའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྒྱབ་དང་བྱང་གི་ཚད་འདི་དང་མཐུན་ལ་ལྟོ་ཤར་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་
དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བདུན་སྟོང་དང་བདུན་སྟོང་པར་བཤད་དོ།།^{༡༧} (རྫོང་འཕངས་པའི་མདོར། ཤར་བརྒྱད་སྟོང་། རྒྱབ་
དགུ་སྟོང་། བྱང་ཁྱིམ་བཤད་པ་ཡང་སྟོང་དོ།།^{༡༨}) གླིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ལུས་འཕགས་
པོའི་སྟོ་སྟོ་ལུས་དང་བྱང་ན་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་སྒྲིམ་
ཀྱི་ཤར་ན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་དང་རྒྱབ་ན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཀྱི་ཁྱེད་དང་། གཉིས་ནི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཀྱི་གླིང་གཡོག་གོ། །འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་རྒྱབ་ན་རྩ་ཡལ་དང་ཤར་ན་རྩ་ཡལ་གཞན་གཉིས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །བ་
ལང་སྟོད་ཀྱི་བྱང་ན་གཡོ་ལྡན་དང་སྟོ་ན་ལམ་མཆོག་འགྲོ་(ཞེས་བྱ་བ་གནས་སོ།)གཉིས་ནི་བ་ལང་སྟོད་ཀྱི་གླིང་
གཡོག་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྩ་ཡལ་ན་སྤོང་པོ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐམས་
ཅད་ན་མི་གནས་སོ། །གླིང་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་རྟེན་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་
གླིང་གཙོ་པོ་དང་འདྲ་ལ། ཚད་ནི་མདོན་པར་མ་གསུངས་སོ། །དུས་འཁོར་ལས་ནི་གླིང་གཙོ་པོའི་བྱེད་བྱེད་
དུ་གསུངས་ཀྱི་གཙོ་པོ་དང་ཉེ་རིང་གི་ཚད་ནི་མ་གསུངས་སོ།།^{༡༩}

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྒྱ་མཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ནས་གླིང་འདི་ཉིད་
ཀྱི་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ན་ཡང་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བྱང་ན་
ཡང་གསུམ་སྟེ་དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་རི་དཔལ་དང་ལྡན་པའོ། །གངས་རི་དེ་འདས་ནས་ནི་(བྱང་
ངོས་ན།)སྒྲིམ་ཀྱི་དང་ལྡང་བའི་རི་ཡོད་དོ།།^{༢༠} །གངས་རིའི་པ་རོལ་སྒྲིམ་ཀྱི་དང་ལྡང་བའི་རྒྱུར་རོལ་དཔག་
ཚད་བཅུ་ན་སྒྲུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་གནས་ཟངས་དང་རྒྱ་དང་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ཡོད། (པ་
རྒྱལ་དྲོས།)པའི་(གནས།)མཆོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་
པ་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྒྲུག་ལ་མཛེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱས་གང་བ། མེ་ཏོག་
ལྷུང་ལ་དང་བད་མ་དང་ཀུམ་ཏ་དང་བད་མ་དཀར་པོས་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། །དེའི་ནང་ནས་གང་གྲུ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་རེ་འདྲ་རྒྱ་བལྟ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་མཆོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་
ནས་ཤར་ཕྱོགས་བྲག་གྲང་པོའི་ཁ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོག་གི་ཁ་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་རྟེན་ཁ་དང་། བྱང་

ཕྱོགས་སེང་གའི་ཁ་ལྟ་བུ་ལས་བབས་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་གར་ལྟོ་བྱུང་གི་རྒྱ་མཚོར་འགོ་སྟེ་གདགས་པ་ལས།
 རྒྱ་ཁྲུང་གདགས་སྒྲིལ་པ་ལྟར་དང་། སི་ཏ་དབའ་རྒྱབས་དབུ་བའི་ཕྱེང་བ་ཅན། འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་བཞི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་འབྱུང་། གདགས་གར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བ་སྟེ། སིན་
 ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བ་ཡིན། བཀྲ་ཡང་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགོ། ཇེ་འོ་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་
 སི་ཏ་འགོ། རྒྱ་ཁྲུང་རབ་མཚོག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། མཚོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། ཇེ་རེ་
 ཞིང་ཡང་ལྷ་བརྒྱུའི་ནས་ནི། རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ་^{༡༧༧} ཞེས་འབྱུང་ངོ་། འགྲེལ་པ་
 ལས། ཇེ་རེ་རྒྱ་འབྲུལ་དང་མི་ལྟན་པའི་མིས་བགྱོད་པར་དགའོ་^{༡༧༨} ཞེས་བཤད་ལ། ལུང་སྒྲུབ་གྱི་གཞི་
 ལས་ཀྱང་། གནོད་སྦྱིན་གཏུམ་པོ་མི་བཟད་གནས་པ་ཡིད་འོང་ཞིང་། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་གིང་གིས་ནམས་པར་
 མཛེས་བྱས་པས། ཇེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་དྲུག་ཅན་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡི། རྒྱ་བོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཕྱོགས་བཞིར་
 འབབ། གདགས་སྒྲིལ་རྒྱ་དེ་བཞིན་བྲུག་དང་། སི་ཏ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་སྟོབས་ཐོབ་པ། མ་གཏོགས་མི་ནམས་
 ཀྱིས་ནི་མི་བགྱོད་པ། ཇེ་རེ་ལྷོ་བ་དག་འདུན་བཅས་པ་བཞུགས། ཞེས་^{༡༧༩} གསུངས་སོ།

ཕལ་ཆེན་ལས་ནི་རྒྱ་ཁྲུང་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དདུལ་དང་གསེར་དང་
 བེ་རྩུ་དང་ངོ་རྩེའི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་བྲག་སྒྲིང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཁའི་སྒོ་དབག་ཆད་ཅམ་ནས་བབས་ཏེ་རིམ་
 པ་ལྟར་དདུལ་དང་གསེར་དང་བེ་རྩུ་དང་། ཇོ་རྩེའི་བྱེ་མ་འདེན་ཅིང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ལ་གནས་ནས་མ་དྲོས་
 པ་ལ་ལན་བདུན་བདུན་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོར་འགོ་ལ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་
 བསྐྱོར་བའི་བར་གྱི་གླིང་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྩེས་གྱི་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་དྲོས་
 པའི་ས་གཞི་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་གསེག་མ་བདལ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་ལ། ངོས་ཀྱང་རིན་པོ་
 ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྩིགས་པ་ལྟ་བུར་གནས་པར་^{༡༨༠} གསུངས་སོ། ཇེ་འོ་བྱུང་དེ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྒྱ་ཁྲུང་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་སྒྲུབ་དང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱ་
 མཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་མཐུས་འབྱུང་སྟེ། སྤུང་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། འཛམ་བུའི་
 གླིང་འདིར་རྒྱ་ཁྲུང་རི་སྟེང་ཅིག་འབབ་ཅིང་། མེ་ཏོག་འབྲས་ལྟན་སྒྲུབ་དང་ནགས་ཆལ་སྟེང་བྱེད་པ། མ་
 དྲོས་གནས་པའི་རྒྱ་དབང་རྒྱ་བདག་བཏེན་ནས་ཏེ། ཇེ་ནི་རྒྱ་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་མཐུད་པལ་ཡིན།^{༡༨༡} ཞེས་པ་
 དང་། དཔེར་ན་མ་དྲོས་གནས་པའི་རྒྱ་བདག་མེད་ཀྱང་ན། (འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་རྒྱ་ཁྲུང་འབབ་པར་ག་ལ་འབྱུང་། རྒྱ་
 ཁྲུང་མེད་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་། རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རིན་ཆེན་གསུགས་མང་མེད་པར་འབྱུང་།^{༡༨༢}) ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་ངོ། (མཚོ་དཔེ་གཡས་པོ་ལ་ནས་^{༡༨༣} འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཆོ་ཁམས་སྟིང་པོ་ཐོང་གི་མཚོག་ལས་རྒྱང་གིས་བསྐྱས་པ་ལས་བྱུང་
 པ་གིང་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ།) མཚོ་དཔེ་འགྲམ་ན་གིང་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་གདལ་ལ་འབྲས་བུ་མངར་པོ་རྩ་མ་ཅམ་

དང་ཕྱན་པ་དེ་སྤྲོད་པ་ཆུང་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱེའི་རྒྱལ་པོ་
ནམས་ཀྱིས་ཉར་སྐྱུལ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །མ་ཐོས་པ་ཆུང་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ནམས་ནི་མ་དྲོས་པའི་རྒྱ་དང་ཐུད་
པས་འཛམ་བུ་རྒྱ་བོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུའི་
དབང་གིས་གྲིང་འདི་ནི་འཛམ་བུའི་གྲིང་ཞེས་བྱའོ། །(གདགས་པར་གངས་པོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཤད།)

རི་སྤོས་ཀྱི་དང་ལྷང་གི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱེ་བས་ཙན་ལྷ་མ་
ཡིན་གྱི་དོས་ཞེས་བྱ་བ་དོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པ་མཐའ་སྒྲོར་ན་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་
འཁོར་བ་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་ཐེད་དང་བཞི་འཕགས་པ་བྲག་གཡོག་(བྱ་སྐྱེ་བས།)བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་
དང་། (ལམ་མིན་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བཞེད་དུ་ཐེད་དང་གཉིས་པ།) བྲག་དེའི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་ཤིང་
སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་པའི་ཐེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྒྲོར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་པའི་
རྒྱལ་པོའི་རྩ་བ་ནི་འདོམ་བཞི་བཅུ་བྱར་དུ་བྲག་པ་སྤྲུལ་པའི་(ཁོར་ཡུག་ཏུ་གསེར་གྱི།)སྟོང་བོའི་ཐེང་བ་རིམ་པ་
བདུན་གྱིས་བསྒྲོར་བའི་རིམ་པ་དང་བོའི་རྩ་བ་འདོམ་བཅུ་གསུམ་བྱར་དུ་བྲག་པ་ནས་བདུན་པའི་རྩ་བ་འདོམ་
བདུན་གྱི་བར་དུ་བྲག་པ་(ཁྱེན་དུ་འཕགས་པ་ནི་རིམ་པ་དང་བོ་དཔག་ཚད་བཅུ་གསུམ་ནས་བདུན་པ་དཔག་ཚད་བདུན་གྱི་བར་
དུ་ལོ།)སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཐེང་བ་དང་བོ་ལ་བྲག་པ་ནས་ཐེང་བ་དུག་པའི་ཡལ་
ག་ལོ་འདབ་གྱིས་ཐེང་བ་བདུན་པ་ལ་བྲག་པ་ཅིང་བདུན་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁུབ་པའོ། །ཤིང་
དེའི་ཤར་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་རྗེ་དང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་
ཡོད་པ་མཐའ་སྒྲོར་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་རྗེ་དགཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་གཡུལ་དོར་སྟོད་པའི་གྲང་བོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ནི་གྲང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་ཏེ་དགུན་(དང་
དེའི་དང་དབྱར།)ལྷ་བ་བཞི་(བཞིར་རིམ་པ་ལྷར།)བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱེ་བས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དོས་དང་དེའི་ལྷ་བ་
བཞི་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་གྱི་བྱང་དང་། དབྱར་ལྷ་བ་བཞི་རྗེ་དང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་ཏུ་གནས་སོ། །(འདིའི་
ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་མིན་དུ་དཔག་ཚད་ཐེད་དང་གསུམ། ཞེད་དུ་གཅིག་པ་མཐའ་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་ཐེད་དང་གཉིས་པ་སྟེ། ལུས་
དཀར་པོ་མགོ་སྟོ་ལ་མགོ་བོའི་དབྱས་དམར་པ་མཆེ་བ་དུག་དང་ལྷན་པ་གནས་གཞན་དུ་འགོ་བན་ཐ་མལ་པའོ། །ལྷའི་རྩ་འབྲུལ་ཆེ་བ་
གང་རུང་དུ་སྐྱུལ་ནས་གྲང་བོ་དག་གི་མཚོག་ལ་ཞོན་ནས་སེལ་སྟན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་ཅིང་འགོའོ། །དེར་གནས་པ་ན་འཁོར་ནམས་
གྱིས་ཁ་ནང་དུ་ལྷས་ཐེང་བ་རིམ་བདུན་གྱི་སྤྲུལ་པ་དང་མའི་རྩ་བ་ཟེ།) གཞན་ཡང་གྲིང་འདིའི་རྩ་བ་ན་ལུ་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་ཆེན་
བོའི་ཕོ་བྲང་ན་རིག་པ་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་གནས་དང་། ལྷ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གྲིང་ན་རི་གྲུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་
རྩ་བོ་ན་འཕགས་པ་སྟན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དང་། རྩ་བ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་སྟོལ་མ་བཞུགས་པའི་གནས་
དང་། རྒྱའི་རི་བོ་རྩ་བ་ན་འཕགས་པ་འཛམ་དཔལ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། ལུལ་དབྱས་ན་དུས་གསུམ་

གྱི་སངས་རྒྱལ་བ་ཞུགས་པའི་དོ་རྗེའི་གདན་མེ་དང་རྩ་དང་རྩུང་གིས་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་བ་(དང་། གྲོང་ཁྱེར་
ཆེན་པོ་དུག)ཡོད་དོ།

གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་(མཐའ་འཁོབ་)༡༥་ཐོད་ཀོར་དུ། རྒྱལ་ཡོད་ཅུན་དང་ལུན་དང་ཀམ་པོ་ཅེ་
དང་ཤུལ་དང་སྤུལ་ཁ་དང་ཁྱི་གདོང་དང་མ་གདོང་དང་གྱི་བ་ཤེའི་གདོང་དང་གནམ་གདོང་དང་ཕྱིར་ཕྱོགས་གདོང་དང་གཞོག་ཐོགས་
གཅེར་བུ་དང་སྒྲུལ་ཏེ་འགོ་བདེ་སྒྲུ་མེད་དང་། གྲག་གྲལ་ལྷུ་ཡུལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཡུལ་ཕྱན་སྟོང་དང་། མི་རིགས་
མི་འདྲ་བ་སྤྱུལ་བརྒྱུ་དུག་དང་། རྒྱུད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲགས་གོ།

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གི་གནས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ལྔ་འདས་པ་ན་དཔལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་ཡོད་དོ། །གནས་
དེའི་ཚད་(ཀྱང་ཕྱོགས་རེར།)སྟོང་ཕྲག་ཉི་ལྔ་བ་གྲུ་བཞིར་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་མོ་ཞེས་བྱའོ། (གླིང་འདིའི་ནང་
དུ་རི་ལྷ་ར་རྒྱུད་ཅེ་ན། གླིང་རྒྱལ་ས་ནི་ཟང་ཡག་མ་ཡིན་གྱི་འབྲུའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ར་གནས་པས།) དེས་ན་དེའི་འོག་གཞི་ནི་འདི་ནས་
དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ན་ཡོད་དོ། (རྣམ་ཐྱི་རི་རབ་ཀྱི་འོག་ཟེར།) དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྤྱུག་བསྟུལ་
གྱིས་ངལ་བསོར་མེད་པས་སྤྱུག་བསྟུལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པའོ། །མནར་མེད་པ་དེའི་སྟེང་
ན་ཡང་རབ་རྩ་ཆ་བ་དང་ཆ་བ་དང་དུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་དུ་འབོད་དང་བསྟུལ་འཛོམས་དང་ཐིག་ནག་དང་
ཡང་སོས་ཏེ་ཆ་བའི་དཔལ་བ་དུན་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་སོ། །ཁ་(མཛོད་འགྲེལ་དུ།)ཅིག་ན་རེ་
བདུན་པོ་དེ་དག་མནར་མེད་ཀྱི་སྟོང་དག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་(རི་གངས་ཅན།)འདི་ནས་དཔག་ཚད་སྤྱུལ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་
སོས་ཡོད་ལ་གཞན་བདུན་པོ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་བར་ན་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་༡༥་བཤད་དེ། དེ་དང་འདིར་
བཤད་པའི་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འཕངས་སྤྱུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པ་གཉིས་བསྟན་ན་འདི་ནས་དཔག་
ཚད་བརྒྱད་ཁྲིར་འགྱུར་བས་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འོག་གཞི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གནས་པར་མངོན་གོ། །དེ་
ལ་ཡང་སོས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མཐུས་ལག་ན་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་(འབྱུང་ཉི་དག་)
ཐོགས་ནས་ཕན་ཚུན་དགའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་རྒྱལ་ས་འདེབས་ཏེ། དེ་དག་དུམ་བུར་བྱས་པས་བརྒྱལ་
བ་ལྷ་ར་གནས་པ་ན་(རྒྱུད་བསིལ་བ་ལྟར་ཞིང་)ནམ་མཁའ་ལས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་འབྱུང་ཉི་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡང་སོས་པ་ན་ཕན་ཚུན་འཐབ་པར་བྱེད་(ཞེ་སྤང་དག་པོས་བསྐྱང་བའི་ལས་དང་འཁོན་འཛིན་ཅན་
དང་མི་གསོད་པ་དག་དེར་སྒྲུའོ།)དོ།

ཐིག་ནག་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱུ་པའི་བར་དུ་
སོག་ལེ་ལ་སོགས་པས་གཤེག་པར་བྱེད་པ་ན་སྟོད་གཤེགས་^{༡༤} པ་ན་སྤྲད་སོས་པར་འགྱུར་ལ་སྤྲད་གཤེག་
པ་ན་སྟོད་སོས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། (འདིར་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་པ་མ་དང་ཉན་རང་ལ་སྤང་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ལ་བསྐྱུལ་བ་དང་རྩུན་དང་ཐ་མ་སྤྲད་དང་གཡོ་སྤྲད་བ་དག་སྟེ།)དོ།)

བསྐྱུས་འཛོམས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བས་བརྟུངས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་རི་ལྷག་གི་
གདོང་པ་འདྲ་བ་དག་གི་བར་དུ་ནམ་པར་འཛོམས་ཤིང་འཛིར་བར་བྱེད་དེ། བྱིར་བྱེད་^{༡༥} པ་ན་རང་སོས་
པར་འགྱུར་ལ་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་(འདིར་ནི་བ་ལང་ར་ལྷག་དང་རི་དྲགས་གསོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་ལུས་
ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་གས་ཆེར་སྟོད་པ་དག་སྟེ།)དོ།)

དུ་འབོད་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་མེ་འབར་བས་འཛིགས་ཏེ་ནགས་ཐིབས་པོར་ཞུགས་པ་ན་མེ་འབར་
ཏེ་དེ་དག་ལོ་མང་པོར་སླེག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷེ་དབག་ཆད་སྟོང་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་དང་མིག་པ་
ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྲང་གིས་དུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཐོང་ཤོལ་མེ་འབར་བས་ཆོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་(འདིར་ནི་
སློག་གཅོད་ཅིང་ཁྲག་འབྱུང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་གཞུང་བ་སྤྲད་བ་དག་སྟེ།)དོ།)

དུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བའོ། (རྩ་རྟེན་འཛིན་པ་དང་
སྤྲེད་པ་ཆེ་བ་དང་སྤྲད་བ་དག་དེར་སྟེ།) ཆ་བ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་བུམ་པ་སུམ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་སྤྲེས་ནས་མེ་འབར་བས་
འཆོད་ཅིང་སླེག་པར་བྱེད་པའོ། (དགེ་སྦྱོང་བམ་ཟེ་དང་པ་མ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྟེ།)དོ།)
རབ་ཏུ་ཆ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་(མཆོད་འོས་བསད་པ་དག་སྟེ།)བའོ།

མནར་མེད་པ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ལུས་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་སྟོང་སྟེ།
(གང་ཞིག་ཆོས་ལ་ཆོས་མིན་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་སྤྲུ། སྤྲེ་བོ་དམ་པ་དག་ལ་སྤང་། མེད་པར་སྤྲུ་བ་མནར་མེད་ལྟར་ཞེས་པ་
དག་འདིར་སྟེ།^{༡༦}) དེ་ལྟར་བརྟུན་པོ་དེ་དག་ནི་ཆ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གས་ཆེ་བས་ཆ་བའི་དཔུལ་བ་བརྟུན་
ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཆ་དཔུལ་བརྟུན་པོ་ཀླན་ལ་འང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ལྷག་པ་(ཕྱི་བས་འཁོར་)བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། གང་
ཞེན། ཆ་དཔུལ་དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞིན་བཞིན་བཞིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། (བཞི་པ་ནི།) ཆ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་
དངོས་གཞི་ལས་ཐར་པ་ན་མེ་མར་སུར་གྱི་འོབས་ཕུས་མོ་རུབ་པ་ཅམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དཔུལ་བ་དེ་དག་
འགོ་བ་ན་རྒྱུང་པའི་བགས་པ་དང་ག་ཁྲག་དག་ཞིག་སྟེ་རུས་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་ཤིང་ཡང་རྒྱུང་པ་བཏེག་པ་
ན་སྤྲར་ག་སྤྲེ་བ་དང་། དེ་ཁྲལ་བ་ན་རོ་ཐུགས་ཀྱི་འདམ་ཞེས་བྱ་བ་མི་གཙང་བའི་འདམ་རྩེ་བ་རྟེན་པ་རུབ་
པ་ཅམ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དཔུལ་བ་དག་འགོ་བ་ན་སྤྲེ་བ་མཆུ་ཞོན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་གནག་

པས་ལྷགས་གྱི་མཆུས་རྩས་པའི་བར་དུ་བྱ་བ་ལ་དུ་འབྱེན་པ་དང་། རྟེན་གཤམ་ཐར་པ་ན་མཚོན་ཆའི་
བསྐྱོར་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་གྱི་(རབ་རྩོམ་པ།)གཏམས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་(སྤྱི་གྱི་)རབ་རྩོམ་པ་གཏམས་པའི་ཐར་ལ་
འགྲོ་བ་ནི་རྟེན་ལ་འཛིག་པ་དང་འདེགས་པ་ན་ཤ་ཁྲག་འཛིག་པ་དང་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། རོགས་
པའི་སྤྱི་གྱི་གཟུང་བ་གང་དུ་རལ་གྱི་ཚོན་པོ་རྣམས་ལྷུང་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་གཙོད་པ་རལ་གྱི་
ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་དང་། དེ་ན་ཁྱི་སྤྱོད་པོ་ལྷགས་གྱི་མཆེ་བ་ཅན་(གྱིས་སྤྱེལ་ནས་རྒྱལ་ཆོགས་ལྷུང་བ།)དང་། ལྷགས་
གྱི་ཤལ་མ་ལིའི་སྤོང་པོ་ཆོར་མ་རྩོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་སེམས་ཅན་དེ་དག་འབབ་འཛིག་བྱེད་པ་ན་ཁ་ཁྱེན་
ཐུར་དུ་ལྷ་བས་ལུས་འཕྱགས་པ་དང་། སྤྱིང་ན་བྱ་ཁྲ་འདབ་འཛིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྷགས་གྱི་མཆུ་ཅན་རྣམས་
གྱིས་མིག་ལྷུང་ནས་བ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་མཚོན་ཆའི་སྤོང་ཞེས་གཙིག་ཏུ་བགྲང་ངོ་། རྟེན་ལྱིར་
རྟེན་གྱི་དུང་དག་གིས་ཀྱང་། ཁྱི་སྤྱོད་པོ་ནི་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལྷ་སྤྱོད་ཡོད་ལ། ཁྲ་ཏེ་ལྷགས་གྱི་མཆུ་ཅན་ནི་
ཤལ་མ་རིའི་ནགས་ན་ཡོད་པའོ་^{༡༩} ཞེས་བཤད་དོ། རྟེན་པ་རོལ་ན་ཐལ་ཆོན་གྱི་རྩ་བོ་རབ་མེད་པ་ཡོད་དེ་
དེར་དཔུལ་བ་དག་འབྲས་འཆོད་པ་བཞིན་དུ་འཆོད་པ་ཡིན་ནོ། ། (ལྷགས་གྱི་བར་བཅུག་ནས་ལྷགས་བསྐྱེགས་གྱིས་
གཞི་ལ་གན་རྩལ་དུ་བཞག་ནས་སྤངས་མ་དག་གིས་ཅི་འདོད་དྲིས་པ་ན། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་མི་ཞེས་མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བདག་
བགྲེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་བྱ་ལུམ་འབར་དང་ཟངས་ཞུན་ཁར་སྤྱག་པས་ཁ་ལྟོག་རྩུ་མ་བསྐྱེག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བྱོང་སྟེ། འདི་དག་གི་རྩུ་
ཡང་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དང་ལོག་འཆོས་ལྟར་བྱ་དང་། ཚུལ་གྱི་སྤྱི་གྱི་འཛིག་པ་དང་། བག་པལ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རྩུ་
ལ་གནས་པ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། རྒྱུད་མ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ཞེན་བྱེད་བྱས་སྤྱོད་པ། སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱས་པའི་ལས་
དེ་ཡང་དཔུལ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེན་གྱི་དཔུལ་མེས་མི་འཛིག་པ་ནི་ལས་གྱིས་མཚམས་བཅད་པས་སོ་ཞེས་སོ། མཛོད་
སྟེ་པ་ལས་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཉིད་སེམས་ཅན་ལྷུང་སྤངས་གཟུགས་སུ་འདོད་དོ། སེམས་ཅན་པ་རང་གི་སེམས་སུ་འདོད་པ་ཉིད་
ལེགས་སོ།) དེ་ལྷུང་ན་སྤྱོད་པ་རེ་བཞི་བཞིའི་བྱེད་བྱ་གིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བགྲང་ངོ་། རྟེན་གྱི་ནི་གནོད་པ་
ལྷག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔུལ་བ་ཆོན་པོ་དག་ཏུ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་འདི་དག་
ཏུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་དག་ལ་ནི་ཉེ་འཁོར་པའི་དཔུལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་
སུ་གཏུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་སོས་དང་ནི་ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱེས་འཛོམས་དུ་འབོད་
གཉིས་དང་ནི། ཆ་བ་རབ་རྩ་ཆ་བ་དང་། མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟེན་ལྷུང་དེ་དག་དཔུལ་བ་ནི། བརྒྱད་
ཅེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་བར་དཀའ། དྲག་པོའི་ལས་གྱིས་ཀྱང་ཏུ་གང་། རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷག་བཅུ་དྲུག་ རྩིག་པ་
བཞི་དང་སྟོ་བཞི་སྟེ། རྩམ་བྱེད་རིས་སུ་ཆད་པ་ཡིན། ལྷགས་གྱི་ར་བས་ཀྱང་དུ་བསྐྱོར། ལྷགས་དག་གིས་
ནི་གང་བ་ཡིན། རྟེན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། འབར་པའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། རྟེན་གྱི་ཆད་བརྒྱ

ཕྱག་དུ་མར་ནི། །མེ་མེ་དག་གིས་ཁྱབ་པར་གནས།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲང་བའི་དཔུལ་བ་ནི་ཉ་ཅང་གྲང་བས་ཉེན་པས་ལུས་ཀྱི་བྱར་ཅན་དང་། མོགས་པས་བསྐྱས་པ་
དེ་བས་ཀྱང་གྲང་བས་ཀྱི་བྱར་དོལ་བ་ཅན་དང་། གྲང་བས་ཉེན་པས་སོ་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་ནི་སོ་ཐམ་ཐམ་
པ་དང་། གྲང་བས་སྒྲི་སྒྲགས་སུ་ཨ་ཁུ་ཟེར་བ་དང་། སྒྲི་སྒྲགས་སུ་གྱི་རྟེན་ཟེར་བ་དང་། ལུས་གྲང་བས་ལྷན་
ལའི་འདབ་མ་ལྟར་དུ་མར་གས་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་གྲང་བས་ལུས་བདུའི་འདབ་མ་ལྟར་གས་པ་དང་། དེ་
བས་ཀྱང་ཆེས་གྲང་བས་བདུ་ལྟར་ཆེར་གས་པ་སྟེ་(གསུམ་ནི་རྒྱད་གྱི་དང་ལྔ་ནི་ལས་གྱི་སྟོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་སྟེ།)དེ་
ལྟར་གྲང་བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཆ་དཔུལ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་གྱི་མ་གསུམ་སྟེ་
ལྔ་ནི་ལུས་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་མིང་དང་། ལྟ་མ་གསུམ་ནི་སྒྲི་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་མིང་དོ། །དེ་
དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འོག་ཆ་དཔུལ་གྱི་ཐད་ཀའི་བྱང་སྟོགས་འབྱུག་རུམ་གྱི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྟོབ་
དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་གྲང་དཔུལ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་བཞིན་འཁོར་ལྟ་བུར་གནས་
པར་འདོད་ལ།^{༢༠} དེའི་ཁྲིཀ་ལས། །ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པས་གྲང་བ་ཡིན་ནོ།^{༢༡} །ཞེས་
འདོད་ཅིང་། །ཁ་ཅིག་ན་མེ། །གྲང་དཔུལ་གྱི་གནས་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་གླིང་བཞི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ངོས་
ན་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་གནས་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༢༢} །ཞེས་འབྱུང་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། དཔུལ་
བ་ཡང་སོས་ཀྱི་ཐད་ཀ་དཔག་ཆད་བཞི་བྱིའི་པ་རོལ་ན་ཀྱི་བྱར་ཅན་ཡོད་པ། གྲང་དཔུལ་གཞན་བདུན་ནི་དེ་
ནས་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༢༣} (འདི་དག་ཏུ་སྒྲི་བའི་རྒྱ་ནི་རྟེན་གསུམ་
གྱི་ན་བཟང་བཤུས་པ་དང་ཆོས་འཆད་པའི་མདུན་ཁང་བཞིག་པ་དང་པ་མ་དང་སྟུག་བསྐྱུ་བའི་གོས་བཤུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲང་
དཔུལ་ལས་ཆ་དཔུལ་སྟུག་བསྐྱུ་ཆེ་ལ། སྒྲི་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱུ་ལ་བཞེས་སྒྲིང་ལས། འདི་ན་ཉེན་གཅིག་མདུང་བྱང་སུམ་བརྒྱ་
ཡིས། །རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྟུག་བསྐྱུ་གང་ལགས་པ། །དེ་ཡིས་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐྱུ་ཀྱང་དུ་ཡིས། །འོལ་ཡང་མི་བཞིན་ཆར་ཡང་
མི་ཐོད་དོ།^{༢༤} །ཞེས་བཤད་དོ།) དེ་ལྟར་ན་ཆ་གྲང་གི་དཔུལ་བ་དེ་དག་སོ་སོའི་ལས་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་དྲན་
པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་^{༢༥} ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡི་གེ་མངས་སུ་དྲོགས་^{༢༦} ནས་མ་བྲིས་སོ།།

ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ནི་མིའི་ཡུལ་གྱི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྒྱ་མཚོའི་
འགྲམ་དང་འོག་ན་འང་ཡོད་པས་)ན་(ངས་པ་མེད་ཅིང་)ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དཔུལ་བ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་མར་
ཐོང་བ་སྟེ། ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། ཉིན་པར་གཞན་གྱི་སྟོག་གཅོད་ཅིང་། །ཁུབ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་
ཏན་ལྟན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྟོག་ཏོ་འདི་ནི་ཐོང་བ་ཡིན་^{༢༧} །ཞེས་པ་དང་། མཚན་མོ་བྱི་
བ་བྱེད་ལ་ཆགས། ཉིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ལྟན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྟོག་ཏོ་
འདི་ནི་ཐོང་བ་ཡིན།^{༢༨} །ཞེས་ཉི་ཆེ་བ་དག་གིས་ཆོང་དཔོན་གོ་ཁུབ་སྟེ་ལ་སྐྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་

གིས་ནི་དབྱལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་(ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་)རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ་འདས་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་སེར་སྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་བྱས་ཤིང་ཚོགས་བྱེད་དག་བས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །(ཁ་^{༡༠}འཐོར་བ་ནི་ལྷ་མིའི་གནས་ན་འད་ཡོད་དེ། ཐང་དང་རྩུ་དང་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་ལུལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་པོ་)དེའི་འཁོར་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིས་སུམ་རྩ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པར་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར། ལྷ་གྲུག་ཁ་ཁབ་ལྟར་སྤྲོད་དང་། འབྱང་ཟ་ཀྱན་སྟོན་དྲི་ཟ་དང་། ཆོས་ཟ་སྦྱོན་པ་ཟ་བ་དང་། རྩུ་འབྱང་བསམ་པས་འཛོལ་བ་དང་། མཆིལ་མ་ཟ་དང་ཐེང་བ་ཟ། འབྲུག་ཟ་ཤ་ཟ་བུག་པ་ཟ། འབྲུག་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དང་སྒྲགས་ལྟ་དང་། ས་འོག་གནས་དང་མཐུ་བོ་ཆེ། མཚན་མོ་ལུས་འབར་མི་སྒྲགས་ལྟ། འཛོད་གཟུགས་གླིང་བར་གནས་པ་དང་། གཤིན་མེའི་དབྱུག་པ་བྱིས་པ་ཟ། ཆངས་སྤོན་འབྲུ་ཡི་ཤུན་པ་ཟ། མི་གཙང་ཟ་དང་ལམ་ཆེན་གནས། མང་དུ་ཟ་དང་མེ་འདག་ཟ། དུག་ཟ་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། དུར་ཁྱོད་གནས་དང་ཤིང་ལ་གནས། ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་དང་། འབྲུད་ཀྱི་སྤེ་སྤེ་སུམ་རྩ་དྲུག་^{༡༡} ཅས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ།།

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བྲགས་སྒྲོམ་གྱིས་གདུངས་ནས་རྩུ་ཁྲུང་ལ་སོགས་པར་བྱིན་པ་ན་སྦྱེས་བུ་མཚོན་ཆ་སྒྲོམ་གསལ་པས་སྤྲོད་པ་དང་། རྩུ་ལ་སོགས་པའང་རྒྱག་ཁྲུ་མཐོང་སྤེ་ལོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་ཟས་སྒྲོམ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གོགས་མ་བྱས་པར་ཟས་སྒྲོམ་རྟེན་ཀྲང་ཁ་དང་མགིན་པ་དང་རྒྱང་ལག་སྤྲོད་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་རྟུས་པ་ཟས་སྒྲོམ་ལ་ནང་གི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་མེ་ཕྱེའི་ཐེང་བ་ཅན་དང་། ལྷན་ལྷན་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཟས་སྒྲོམ་གྱིས་ལུས་འཛིག་པ་དང་། བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་གི་ག་བཅད་ཅིང་ཟ་བ་ཅམ་ལས་བཟའ་བུར་བསོད་པ་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་རྟུས་པ་ཟས་སྒྲོམ་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་བཤད་དོ།།^{༡༢}

ཁ་འཐོར་བ་ནི་དེ་དག་ལས་འཕྲོས་པ་སྟེ། མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཡི་དྲགས་རྩུ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ག་ཟར་བགྱང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ཡི་དྲགས་ཁ་འཐོར་བ་ནི་ལྷ་རམ་གྱི་ཐང་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཅག་དག་རྩུ་བ་ཁྱོད་ལྟར་ཞིང་། བདག་ཅག་སེར་སྒྱུ་ས་འཛུངས་པས་ན། སྦྱོན་པ་རྩུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། བདག་ཅག་ཡི་དྲགས་འཛིག་རྟེན་ལྷགས།^{༡༣} ཞེས་པ་དང་། ནད་མེད་རྒྱགས་པས་སྦྱོས་པ་དང་། ལང་ཚོ་ལོངས་སྤྱོད་དེགས་སྦྱོས་སྟེ། སྦྱོན་པ་རྩུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། བདག་ཅག་ཡི་

དུགས་འཛིན་ཏེན་ལྷགས།^{༡༥} ཞེས་གོ་ཞུས་ཀྱི་མཚོའི་འགམ་དུ་འབྱམས་པ་ལ་ཡི་དུགས་ནམས་ཀྱིས་
སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ནི་དཔུལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དཔུལ་བསྐྱེད་སྒྲིབ་གཤིན་རྗེ་ནམས་
ཡི་དུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲིབ་དཔོན་ཚོས་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་འགོ་བ་
དུག་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་ཁོ་ཞིང་གཏུམ་ལས་དང་། སྤྲིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་
བ་དང་། སྤྲིག་བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་དེ་དག གཤིན་རྗེའི་སྤྱིན་པོར་སྒྲིབ་རུ་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་
འདོད་དོ། མདོ་སྤྲེལ་པ་ན་རེ་དེ་ན་དཔུལ་བ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ནི་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་དབང་འབྱས་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་གཤིན་རྗེའི་སྤྱིན་པུ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཁྱི་དང་ཁྱ་ཏ་འདབ་འཛིགས་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོལ་ཞེས་ཟེར་རོ། རྒྱལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་བ་དང་དབུ་མ་བ་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་བསྟན་
པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ན་དཔུལ་བ་མ་གཏོགས་
པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སེམས་ཉིད་
མི་དགེ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གཤིན་རྗེའི་སྤྱིན་པོ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་གཞི་དང་མེ་འབར་བ་དང་
འཛིགས་པའི་སྒྲུབ་བར་སྒྲིམ་ནས་གདུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དཔུལ་
བའི་མཚོན་ཆ་ནམས། སྤྲེལ་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། ལྷགས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་ས་གཞི་སྤྱི་ཡིས་བྱས། མེ་ཚོགས་
དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། སྤྲིག་སེམས་བྱུང་བར་བྱུབ་པས་གསུངས།^{༡༧} ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྲེལ་འགོ་པལ་ཆེ་བའི་གནས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་ལ། ཁ་འཐོར་བ་ནི་མི་དང་
འདོད་ལྷའི་གནས་དང་། ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་དཔུལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

ལྷ་མ་ཡིན་ནི་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོམས་མན་ཆད་ཀྱི་ཁོང་གསེང་ན་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་བྲན་པ་ཉེར་
གཞག་ལས་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོམས་མན་ཆད་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞི་བཞི་
ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་རྒྱ་མཚོམས་ནས་དཔག་ཆད་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུག་པའི་ཁོང་སྟོང་ན་ས་གཞི་དང་པོ་དཔག་
ཆད་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ཡོད་པ་ན་གོང་ཁྱི་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་དཔག་ཆད་བརྒྱུད་སྟོང་ཡོད་པ་ན་སེང་གོ་མོའི་བུ་
སྒྲིབ་གཅན་དང་། དེ་ནས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུག་པའི་ཁོང་སྟོང་ནས་གཞི་གཉིས་པ་ཡུལ་ས་ཐ་དད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
བཞེས་བྱ་བ་ན་གཉིས་ཤིང་ཕྱི་བ་དང་སྒྲུབ་ཕྱིར་གི་གོང་^{༡༨} ལྷ་མ་གུལ་ཕྱིར་དང་བརྟན་པ་གཉིས་དང་། སྒྲུབ་
ཕྱིར་གི་དབུས་ན་མཚོ་ཀྱུན་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེད་དཔག་ཆད་ལྷ་ལྷ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གཡུལ་
འགྲེད་པ་དང་འཕམ་རྒྱལ་དང་གཡུལ་དུ་འཆིབ་དང་། མི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་གི་ནས་ལྷ་རྒྱུ་ལ་དེའི་མཐུས་ལྷ་
ནམས་རྒྱལ་ཞིང་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་པམ་པར་འགྱུར་བ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ།

དེ་ནས་(དཔག་ཆད་)ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུག་པའི་ཁོང་གསེང་ན་ས་གཞི་གསུམ་པ་གནས་བཟང་པོ་ཞེས་

བྱ་བ་ན་ཟབ་པའི་གྲོང་ན་མེ་ཉླ་ཤེང་དང་། དེ་ནས་(དཔག་ཚད་)ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གཞུལ་བ་ན་ས་གཞི་བཞི་པ་མི་
གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་མཛོས་པའི་གྲོང་ན་རབ་སྟོང་དང་ཐག་བཟང་རིས་དང་རབ་དགོད་ཅེས་བྱ་བ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་ཡོད་ལ། ས་གཞི་ཕྱི་མ་གསུམ་ལའང་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ཆིག་སྟོང་དང་། གྲོང་ཁྱི་ཕྱི་མ་
ནམས་ལའང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དོ།^{༡༠༩} གདགས་པ་ལས་ནི། སྤངས་མ་
ལྟ་ཡི་གྲོང་ཁྱི་ཕྱི་མ་དང་ནམས་རྒྱལ་བྱེད། ཆོས་བཟང་རྒྱ་བའི་ལམ་དང་འོབས་དང་སྦྱེད་མོས་ཚལ། །ས་
གཞི་དང་ནི་ཡོངས་འདུ་དོད་དང་གྲང་ཆེན་ནམས། །ལྟ་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད།^{༡༡༠} ཅེས་
རི་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྤངས་མ་ནས་རྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྟ་མ་ཡིན་བཞི་
པ་ལ་ཡང་སྤངས་མ་དང་། ཐགས་བཟང་རིས་གནས་པའི་གྲོང་ཁྱི་ཕྱི་མ་ལྟར་དང་། སྤངས་དང་འོབས་དང་།
ཟམ་པ་དང་། སྟོ་བྲང་ཁང་བཟང་གཏམས་པ་ཅན་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཅི་ཏ་པ་ལི་དང་། མདུན་ས་
ནོར་བཟང་དང་། རྩོ་ལེབ་བཟང་པོ་དང་། ཚལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་
དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། ས་གཞི་ཀུན་དགའ་མ་དང་། རབ་དགའ་མ་དང་། དགའ་
མ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཡུལ་རོར་སྟོད་པའི་གྲང་པོ་ཆེ་བཟོད་པར་དགའ་བ་དང་།
སྦྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སྟོད་པའི་གྲང་པོ་ཆེ་ཉི་མེ་གང་བཅུགས་དང་། རྟའི་རྒྱལ་པོ་བྲག་འཛིང་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འགྲན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

ལྟའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཞུལ་ཡས་ཁང་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དང་སྐར་མ་
ནམས་ནི་ལྷན་པའི་བྱེད་གཏའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཕྱི་མོ་དང་མཉམ་པ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ན་འཁོར་བའི་
རྒྱུད་གི་སྟོང་ནས་རྒྱུ་ལོ། (རྒྱ་བའི་འོག་གཞི་ལྷའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཤེལ་ཡིན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བསིལ་བ་དང་མིག་ལ་ཟན་པ་དང་ལོ་
ཐོག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་རྒྱུད་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།) དེ་དག་གི་ཚད་ནི་རྒྱ་བའི་དབུས་ཀྱི་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་
ལྷ་བཅུ་དང་ཉི་མའི་(གཞི་མ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་ལས་གཉིས་རྒྱུག་གཉིས་རྒྱ་བ་དང་མཐུན་པ་ཚད་)ཐད་ཀར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་
དང་བཅས་པ་སྟེ་མཐའ་སྟོར་དུ་རྒྱ་བ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་དང་ཉི་མ་ལ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱིས་
འཁོར་བའོ། །གཉིས་ཀའི་འཕང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་དུག་དང་(དཔག་ཚད་གཅིག་གི་)བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་
གཅིག་ཡོད་པའོ། །དེ་དག་གི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་ཉི་མའི་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱ་བའི་ནོར་བུ་རྒྱ་
ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐྱར་^{༡༡༠}བ་དབུལ་དང་བེ་རྒྱུ་དང་ཤེལ་དང་
གསེར་གྱི་ཕྱི་མ་སྤངས་བཞི་དང་། མདའ་ཡབ་དང་། ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྟན་པ། གཞུལ་ཡས་ཁང་
དང་། སྦྱེད་མོས་ཚལ་དང་། (ཡང་ཐོག་དང་བསིལ་ཁང་དང་བདུད་རྩི་ནམས་པ་བཞི་དང་སྤངས་རྩི་དང་སྤངས་ཆར་རོལ་མོ་ནམས་ཀྱང་
བསམས་པ་ཅན་གྱིས་ལག་ཏུ་འོང་བ་དང་།) དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་འབྲོར་བ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་

གླིང་བཞི་གཅིག་གི་སྐར་མའི་གངས་ནི། (དང་ཐོང་གར་གའི་ལྷ་སྒྲིལ་པ་བཟུང་བ་ལས།) དྲུང་འཕྲུང་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་ས་ཡ་ལྷ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།³⁹⁴ སྐར་མ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་སྟེང་ན་ཐམས་ཅད་ལའང་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྟོར་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིག་སྒྲུབས་དང་། མདའ་ཡལ་དང་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ་རྒྱ་སྐར་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། ཞི་མས་གླིང་བཞི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་འཁོར་བར་བྱེད་དེ། ཇི་ཡང་བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟན་དུ་ནམ་སྟེད་པ་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སུ་ཉི་མ་ལུབ་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཉི་མ་སྟེད་པ་དང་། བ་ཡང་སྟོད་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་གོ། ཇི་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྒྱུར་ཏེ། ཇི་ཡང་སའི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་དེའི་ཆེན་དེ་ལྷར་བཤང་གི་གཞན་ན་ནི་ཆ་ཡོད་པར་བལྟའོ་³⁹⁵ ཞེས་འཕྲུང་བས་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་མི་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ནི་དེ་ལྷར་རེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞི་མ་ལྷོག་པའི་དུས་ནི་འཛིག་ཉིན་བ་རྣམས་ཀྱི་དབྱར་དང་སྟོན་དང་དགུན་དང་དཔྱིད་ལ་རྩེ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཅི་ལ། འདུལ་བ་ལས་དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་དང་³⁹⁶ དབྱར་བྱང་དུ་དང་དབྱར་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་དགུན་རྩེ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིམ་པ་ལྷར་རྩེ་བ་བཞི་དང་བཞི་དང་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་གིས་ཆད་པའི་རྩེ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་སྟོན་རྩེ་བ་རྩུང་གི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་སྟེ་རྩེ་བ་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་གསུམ་དང་། ཡང་རེ་རེ་ལ་རྩེ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་དགུན་སྟོད་དང་དགུན་སྟེང་དང་དཔྱིད་དང་ས་ག་དང་དབྱར་དང་སྟོན་ཞེས་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པའང་བཤད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་(དཔུག་། སྟོན་དྲུག་ སྟེ་ལ་པོ། རྩེ་བ་དང་བཞི།)དགུན་དང་(རྟ་བ། བྱ་མ། བྱ་པ། ས་ག་དང་བཞི།)དཔྱིད་དང་(གཏུ་མ། བ་ཉེ། བྱ་མོ། རྩོག་ལྷུ་མ་དང་བཞི།)དབྱར་ཏེ་རྩེ་བ་བཞི་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་སྐབས་སུ་བབ་པས་དེ་ལ་དགུན་གྱི་རྩེ་བ་དང་པོ་ནི་སྟོན་རྩེ་བ་རྩུང་གི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་འཛིན་པ་ལས་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱ་སྐར་སྟོན་དྲུག་པ་ཐོང་། རྩེ་བ་ཉ་ཆོ་རྩེ་བ་རས་འཕྲུང་། སྟོན་རྩེ་བ་རྩུང་ཞེས་བྱ་བ། འདི་ནི་རབ་ཏུ་བཟོད་པ་

ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། བླ་ཉིད་ནི་སྤྲིན་དྲུག་གྱང་། །ལན་གཉིས་ཡོངས་སུ་འཁོར་བར་བྱེད།^{༡༩} །ཅེས་སྤྲིན་
དྲུག་གི་རྩི་བ་ལ་སྤྲིན་རྩི་ཐ་རྩུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་རྩི་དང་པོ་ཡིན་པར་
འདོད་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི་དག་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་བྱི་བ་ལས། རྩུལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་ཅན། རྩུ་སྤྲིན་སྤྲུམས་
སྤྲིན་སྤྲིན་དྲུག་ཅན། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །རྩི་བྱེད་གསུལ་བཅུ་བཞི་པའོ་^{༢༠} །ཞེས་པ་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་གྱང་། ས་ག་དང་ནི་རྩུ་སྤྲིན་དང་། །དེ་བཞིན་སྤྲུམས་སྤྲིན་
དྲུག་དང་། རྩུལ་དང་དབོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད། །དྲུག་པོའི་མར་ངོ་བཅུ་བཞིར་བཟོད།^{༢༡} །ཅེས་སྤྲིན་དྲུག་གི་
མར་ངོའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་གསུལ་སྤྲིན་མི་བྱུང་བ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། གསུལ་སྤྲིན་མི་བྱུང་བའང་(འདུལ་བའི་མདོ་
ལས། ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མཆོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཆོག་སྤྲུམས་ཀྱི་རྩི་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ་^{༢༢} །ཞེས་པ་དང་།)འགྲེལ་པ་ལས།
དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །རྩི་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །རྩི་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཁས་
པས་ཞག་མི་བྱུང་བ་དོར།^{༢༣} །ཞེས་རྩི་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་བྱེད་ལུས་པ་ན་བྱེད་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དྲུག་གྱུའི་རྩི་བ་ཉིད་སྤྲིན་རྩི་ཐ་རྩུང་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་རྩི་དང་པོ་ཡིན་ནི་
ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྲིན་སྤྲུམས་ཀྱིས་ཉ་བའི་རྩི་བ་ནི་སྤྲིན་རྩི་ཐ་རྩུང་ཡིན་ལ། །དེའི་ཆོས་
བཅུ་དྲུག་ནས་ཐ་སྐར་གྱི་རྩི་བ་ཡིན་པས་དེའི་མར་ངོ་དང་ཐ་སྐར་གྱི་རྩི་བའི་ཡར་ངོ་བསྤྲུམས་པ་ནི་དགུན་རྩི་
དང་པོ་དང་ཐ་སྐར་གྱི་རྩི་བ་འཛུལ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། །དགུན་རྣམས་ཀྱི་རྩི་བ་བཞི་པའི་ཡར་ངོ་ལ་(དབྱར་)ཉི་མ་
ལྷོག་པར་བཤད་ཅིང་། །དེ་ཉིད་དབྱིད་རྩི་བ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྩི་བ་ཉ་ཆོ་
རྩི་བ་རངས་འཇུར་ཞེས་སྐར་མ་གང་གིས་ཉ་བ་དེ་ཡན་ཆོད་(ཀྱིས་)དེའི་རྩི་བ་(བ་རངས་ཞིང་རྫོགས་)བར་བཤད་པས་
སྤྲིན་སྤྲུམས་ཀྱིས་ཉ་བའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དྲུག་གྱུའི་རྩི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྤྲིན་དྲུག་གི་ནག་པོའི་
ཕྱོགས་ལ་གསུལ་སྤྲིན་མི་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། །དེ་ནི་རང་གི་རྩི་བ་སྤྲིན་ཡིན་ཀྱང་རྩི་བ་འགྲིབ་པ་ལ་
ལྷོས་ན་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་དབྱར་གྱི་རྩི་བ་གཉིས་པ་^{༢༤} །ཞེས་བྱ་བ་དང་། །འགྲེལ་པ་ལས། སྤྲིན་རྩི་བ་པའི་
ཡར་གྱི་ངོ་ཆོས་དགུན་ནས་མཚན་མོ་རིང་ངོ་^{༢༥} །ཞེས་བཤད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཆུ་དང་
དབོའི་རྩི་བ་ལ་དགུན་དང་། །བྱི་ལུན་དང་སྤྲིན་སྤྲུམས་ཀྱི་རྩི་བ་ལ་དབྱར་གྱི་ཉི་མ་ལྷོག་པར་འཇུར་ན་དགུན་
རྩུལ་དང་དབྱར་རྩུ་སྤྲིན་ལ་ལྷོག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དབྱར་
གྱི་རྩི་བ་གཉིས་པ་ནི་སྤྲིན་རྩི་བ་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབྱར་རྩི་ཐ་རྩུང་(ཐ་ཉིད་)སྤྲིན་གྱི་རྩི་བའི་མར་ངོ་དང་། སྤྲིན་
རྩི་བ་བཅུ་སྤྲིན་གྱི་རྩི་བའི་ཡར་ངོ་བསྤྲུམས་པ་སྟེ་དེའི་ཐ་མ་ནི་(རྩུ་སྤྲིན་རྩི་བའི་)ཡར་ངོ་སྟེ། (སྤྲིན་རྩི་བའི་) མར་
ངོ་ནི་དང་པོ་ཡིན་པས་སྤྲིན་མོར་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཡར་ངོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

ཉི་ལྔ་ཕྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་མར་གྱི་ངོ་ལྷ་ཉི་ལྔ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆོས་བརྒྱད་
 གྱི་ཉིན་མོ་རིང་དུ་སོང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙུག་གྱི་ཡུན་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཡུད་
 ཙམ་བཙུག་གིས་ལས་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་(ཆོས་བརྒྱད་ཆོས་མ་ཐག་དབྱར་གྱི་)ཉི་མ་ལོག་སྟེ་ཆོས་
 དགུ་ནས་མཚན་མོ་ནི་རིང་བར་འགྱུར་ལ། ཉིན་མོ་ནི་རིང་བ་ལས་བསྒྲིག་ནས་(རྒྱ་སྒང་གཉིས་དང་དབྱགས་གསུམ་
 གྱི་^{༡༩})བྱུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དགུན་རྒྱུ་གྱི་ནི་(ལྷ་བ་)བཞི་པ་(ནི་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་མགོའི་ལྷ་བའི་མར་དོད་དང་དེའི་^{༢༠}ལྷ་
 ར་བ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཡར་ངོ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་མཚན་
 བརྒྱད་དང་། ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙུག་གིས་ལས་མི་བྱུང་པ་ལས་དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྟེ་ཆོས་དགུ་)ལ་(ནི་མཚན་མོ་)བྱུང་
 དུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགུན་གྱི་ལྷ་བ་བཞི་པ་ནི་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་མགོའི་ལྷ་བའི་མར་དོད་དང་། དེའི་
 ལྷ་ར་བ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཡར་ངོ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་མཚན་
 མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙུག་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཙུག་གིས་ལས་
 མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྟེ་(རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་དགུན་)ཆོས་དགུའི་ཆོ་
 བས་ནི་མཚན་མོ་(རྒྱ་སྒང་གཉིས་དང་དབྱགས་གསུམ་གྱིས་)བྱུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཉིན་མོ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་རིང་
 དུ་འགྱུར་རོ།

རང་གི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་འགའ་ཞེས་དང་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་ཕྱོགས་གྲང་གི་འགྲེལ་
 པ་ལས་ནི་དབྱར་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་པ་དང་དགུན་རྒྱུ་གྱི་ལྷ་བ་བཞི་པ་ནི་རིམ་པ་^{༢༡}ལྟར་དབྱར་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་
 དང་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་གཉིས་ལ་བཤད་དེ། ^{༢༢} དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་སྟོན་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་གོ་ཞུག་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་
 པས་དེའི་ཆོས་བཙུན་གས་དགུན་གྱི་ལྷ་བ་དང་པོ་བཙུག་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་དབྱར་ཕྱོག་གི་
 ཡར་ངོ་(དང་མར་ངོ་ལ་ཕྱོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ལྷ་ར་བ་དང་། དབྱར་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་ཡིན་ལ། དགུན་ཕྱོག་པའང་ཡར་ངོ་དང་མར་ངོ་ལ་ཕྱོག་
 ན་རིམ་པ་ལྟར། དེའི་ལྷ་ར་བ་དང་། དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་ཡིན་པར་འཆད་ལ། འཛིན་རྟེན་པ་དག་གྱང་མགོ་དང་རྒྱལ་ལ་ཉི་མ་ཕྱོག་ན་རིམ་
 པ་ལྟར་ལྷ་སྟོན་དང་ལྷ་སྟོན་ལ་ཕྱོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) ལ་ཕྱོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་ལྷ་ར་བ་ཡིན་ལ། མར་ངོ་ལ་ཕྱོག་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱར་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགུན་ཕྱོག་ལ་འང་ཡར་ངོ་ལ་ཕྱོག་ན་དེའི་ལྷ་ར་
 བ་དང་མར་ངོ་ལ་ཕྱོག་ན་དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུང་ཡིན་ནོ་^{༢༣}ཞེས་འཆད་ལ། འཛིན་རྟེན་པ་དག་གྱང་མགོའི་ལྷ་བ་
 ལ་ཉི་མ་ཕྱོག་ན་རྒྱལ་སྟོན་དང་རྒྱལ་ལ་ཕྱོག་ན་ལྷ་སྟོན་ལ་ཕྱོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (འདི་ནི་དཔེ་བཟོད་པ་ཙམ་སྟེ་
 དབྱར་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ལོག་ན་དགུན་བཙུན་ལ་ཕྱོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟར་བས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་དབྱར་ཕྱོག་གི་ལྷ་བ་དུ་ལན་རེ་འཁོར་
 བས། ཉི་མ་བརྒྱད་གསུམ་དག་ལ་ཕྱོག་ །ལྷ་འགྱུར་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་འཛིན་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།) ཚད་རི་
 ཙམ་ཞེས་གིས་རིང་བྱུང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རིང་བ་(དང་ཐུང་བ་)ནི་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཐང་

གཅིག་(རེ་རེས་)རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དགུ་བརྒའི་ཆ་སྟེ་དུས་ལའོར་བ་ལྟར་ན་
དབུགས་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དབུགས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རྩ་སྤང་བཞི་བཞེས་
རིང་ཐུང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་རྩ་སྤང་རེ་ལ་དབུགས་དུག་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༣༡} །འདིར་ཉི་མ་ལྷོག་པ་
ཐམས་ཅད་སྦྱིར་ཆོས་དགུ་འབའ་ཞིག་ལ་(ཉི་མ་)ལྷོག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགུ་ལ་ལྷོག་པ་གསལ་
བའི་དཔེ་བྱས་ནས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་དབྱར་དགུ་ལ་ལོག་ན་དགུན་བཙོ་ལྷ་ལ་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞག་དུག་དུག་ཕྱིར་ལུར་པའི་
ཕྱིར་ལོ་གསུམ་ན་ནི་དགུ་ལ་ལྷོག་པར་སོར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཉི་མ་ལྷོག་པ་ཉིད་
གང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འགོ་ཆེའོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉི་མ་ལྷོར་(རྒྱ་བ་དུག་ཏུ།)འགོ་བ་ནི་དབྱར་
གྱི་ལྷོག་པ་སྟེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་ཉིན་མོ་གིན་དུ་རིང་ལ་མཚན་མོ་བྱང་བར་ཡོད་པ་
དེ་ལྟར་ཉི་བར་གྱུར་པ་ནི་བྱང་ནས་ལྷོར་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དབྱར་གྱི་ལྷོག་པའོ། །གང་ཆོ་རེམ་གྱིས་ལྷོར་བགོད་
དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་དུག་དང་བཙོ་བརྒྱུད་གྱི་ཆས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོའི་སྤང་ནས་
འཆར་བ་དེའི་ཆོ་མཚན་མོ་རིང་ལ་ཉིན་མོ་གིན་དུ་བྱང་རོ། །དེའི་ཆོ་བྱང་དུ་(རྒྱ་བ་དུག་ཏུ།)ཉི་བར་འགོ་བ་ནི་
དགུན་གྱི་ལྷོག་པ་སྟེ་འདིར་དགུན་ལྷོག་པ་ནི་བྱང་སྐྱ་མི་སྟན་དུ་འང་དགུན་ལྷོག་པ་དང་། འདིར་དབྱར་ལྷོག་
པ་ནི་སྐྱ་མི་སྟན་དུ་འང་དབྱར་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ་གླིང་གཞན་གཉིས་སུ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པར་འདོད་དེ། ཉི་མ་
རིང་བ་དང་བྱང་བའི་དུས་སུ་ཤར་ལུབ་དང་ལྷོ་བྱང་དུ་གིན་ཏུ་རིང་བ་དང་བྱང་དུ་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
(ཉི་མ་ལོག་ནས་རྒྱ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ན།) མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་(ཡུད་ཙམ་བཙོ་ལྷ་བཙོ་ལྷ་)མཉམ་པ་ན་ཉི་རིང་མེད་
པར་མཉམ་པོར་(འགྱུར་བ་གདགས་པ་ལས་དབྱིད་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཡར་རོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་མཉམ་པར་བཤད་ཀྱང་བརྟག་དགོས་པར་
སྤང་རོ།^{༡༣༢} །མཉམ་དུས་དེར།)རྒྱུ་པོར་བརྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། ཉི་མ་དང་ནི་རྒྱ་བ་དང་། །སུ་མ་
ཅུ་ཅ་བདུན་ཆང་བ་དག །འཆར་བ་དང་ནི་ལུབ་པ་ན། །འཁོར་ལོའི་མཚོན་ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱ།^{༡༣༣} །ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་ག་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཆ་སྟེ། འོད་ཟེར་གླིང་གི་སྤང་ནས་ཐད་ཀར་འབབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་རིང་བའང་ཡིན་ཏེ། ཤར་ལུབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་ཐག་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགུན་ནི་ཉི་མའི་འོད་
ཟེར་དེ་ཙམ་དུ་ཆ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གླིང་གི་སྤང་གི་ཐད་ཀར་ནས་མི་འཕོག་པར་ལྷོ་ནས་འདིར་ཟུར་གྱིས་འཕོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་བྱང་བའང་ཡིན་ཏེ། ཤར་ལུབ་ཏུ་བགོད་པའི་ཐག་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(མཁས་པ་དག་)
འཆད་དོ། །(ལྷོར་བགོད་ལ་ཉི་མ་ལྷོག་དུས་སུ་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་དུག་དང་གཅིག་གི་བཙོ་བརྒྱུད་ཆ་གཅིག་གིས་གླིང་ལས་ཉི་མ་ཕྱིར་
རྒྱ་མཚོའི་སྤང་དུ་ཡོལ་ནས་འོད་ཟེར་པལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོར་ཕོག་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུས་དྲོ་ཞིང་རྒྱ་ལ་སྦྱིས་པའི་
ཤིང་སོགས་སྟེའོ། །དབྱར་བྱང་བགོད་དུས་སུ་དེ་ལས་རྒྱོག་པས་གླིང་དྲོ་ལ། རྒྱ་མཚོ་གང་རོ། །དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས་དེའི་ཆ་འཛམ་

ལུའི་གྲིང་གི་མཐའ་མུར་དུ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་མཚན་མོ་རིང་ལ། དབུས་ཡུན་རིང་པོས་སྒྲོང་བས་དབྱིད་དང་དབྱར་ཉིན་མོ་རིང་ངོ་ཞེས་སོ། །གྲིང་གི་མཐའ་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་བྱུང་ལ། དབུས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་རིང་བ་ཡིན་ནོ།།^{༡༩༥})

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བ་ནམས་ནི་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་བ་ཉིད་ཉི་རིང་བྱེད་པར་འདོད་དོ།^{༡༩༦} །འོ་ན་རྒྱ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་ལ་དང་པོ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྣང་བ་དང་རངས་པ་སྣང་བ་དང་མར་གྱི་ངོ་ལ་འགྲིབ་པར་རི་ལྷོ་འགྲུར་ཞེ་ན། འདི་ལྷོ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གིན་དུ་ཉི་བ་ལས་དེའི་འོད་ཟེར་རྒྱ་བ་ལ་ཐོག་སྟེ་པར་ཕྱོགས་སུ་རང་གི་གྲིབ་མ་འབབ་པས་རྒྱ་བ་མ་ལུས་པ་འགྲིབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་(དེ་ཡང་གནས་སྟངས་ཉི་རྒྱ་སྣང་བས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོ།)ཉི་མ་དང་རིང་བར་གྱུར་པ་དང་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྐྱིབས་པ་རྒྱུར་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་བ་སྣང་བ་ཆེ་བར་འགྲུར་ལ། གང་གི་ཆོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དང་གིན་དུ་རིང་བར་གྱུར་པས་རང་གི་གྲིབ་མས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་བསྐྱིབས་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོ་རྒྱུ་བ་མ་ལུས་པ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་བྱེད་ནི་རྒྱ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ལ་བྱེད་ནི་བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྒྲོ་འོག་འགྲུར་བའི་བྱེད་པར་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་སྣང་སྟེ། རྒྱ་ཤེལ་མ་ལུས་པ་སྣང་བའི་ཆེ་རངས་པ་སྣང་ལ། བེ་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་སྣང་བའི་ཆོ་མི་སྣང་ཞིང་། དེ་དག་བྱེད་མར་སྣང་བའི་ཆོ་སྣང་བ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གྲིབ་མ་སྒྲོ་འོག་འཇུར་བའི་བྱེད་པས་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་བཤད་ལ། དེའི་སྒྲོ་འོག་ནི་པ་རོལ་དང་རྒྱ་རོལ་གྱི་རོལ་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་ལ་བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཉི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྣང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ནང་དུ་བགྲང་བ་དག་ཡིན་ནོ།། (རྒྱ་བའི་ར་རི་ནི་ལྷའི་དབང་པོས་བྱང་སེམས་རི་བོར་གྱི་གཞུགས་ལྟ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྲིས་པའོ། །གདགས་པ་ལས་བང་རིམ་འོག་མ་རྒྱལ་ས་དཔག་ཚད་ཁྲིས་གྲེན་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པས། བང་རིམ་བཞི་པ་ལས་རི་རབ་ཀྱི་རྩི་མོད་པག་ཚད་སུམ་ཁྲིས་གྲེན་དུ་འཕགས་སོ། །བང་རིམ་དང་པོ་ནི་རི་རབ་ལས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་དུག་ཕྱིར་འཕགས་ལ། གཞན་གསུམ་བྱེད་བྱེད་འཕགས་སོ།།^{༡༩༧})

རི་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་རི་རབ་འདི་ལ་རྒྱའི་མཚམས་ཡན་ཆད་ན་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་བར་གྱི་ཐག་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བརྒྱུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བང་རིམ་དང་པོ་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བརྒྱ་དུག་དང་། གཉིས་པ་ནི་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་ནི་བཞི་དང་། བཞི་པ་ནི་གཉིས་ཕྱིར་འཕགས་སོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱའི་སྟེང་ནས་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་འཕགས་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་སྟེང་དུ་འདས་པ་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་དོ། །སྒྲ་མ་དག་ནི་རྒྱའི་སྟེང་ནས་རི་རབ་པགས་ཀྱིས་སྒྲུམ་དུ་སོང་སྟེ་དཔག་ཚད་ཁྲི་འཕགས་པ་ན་ལུས་པ་ནི་སྟེང་ཕྲག་

བཅུ་དྲུག་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་འང་འཕགས་པ་ནི་རི་རབ་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་
ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ཞུས་པའི་ཚད་བཤད་པ་ནི་སྒྲོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རི་རབ་ནི་ཚུ་མཚམས་ཡན་ཆད་མཆོད་རྟེན་ལྟར་ཇི་སྒྲུར་གྱུར་པར་འདོད་ལ། དེའི་ངོས་ལ་བརྟུན་ནིའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འདོད་དོ། །བར་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་
དང་པོ་ལ་གཞོད་སྒྱུན་ལག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་ཐོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མེ་ཉླ་གི་སྒྲེང་བ་
ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགུན་ཆང་གིས་རྟག་ཏུ་སྒྲེས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་བདག་
ཉིད་དང་དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་རྩ་རྣམས་གནས་སོ། །རི་ལྟར་བར་རིམ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་གྱི་
རྩ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་རྩ་དག་གནས་སོ། །

ཡང་གི་སྒྲུས་ནི་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱིར་རྣམས་གྱི་རི་དང་གིང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རྩའི་རིས་དེ་ན་རྩ་ཐམས་ཅད་པས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་^{༢༠}ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་
འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་བྱེད་དག་ཆེ་བའི་དོན་ཡང་རབ་རྩ་མང་བས་ཡིན་གྱི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པས་ཆེ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་^{༢༡}ཞེས་འཆད་དོ། །གདགས་པ་^{༢༢}དང་ས་ལས་ནི་གཉའ་གིང་འཛིན་གྱི་ཤར་དང་ལྟོ་དང་རྩལ་དང་བྱང་
ན་(སྤྱིར་གི་སྤྱོགས་བཞི་ན་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ་མཐའ་སྐྱོང་།)དཔག་ཆད་སྒྲོང་སྒྲོང་གིས་འཁོར་བའི་
ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་དང་། འཕགས་སྒྲེས་པོ་དང་། སྤྱོ་ཚོགས་གཟུགས་དང་། ལྷང་ལོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕོ་བྲང་
ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་དང་། འཕགས་སྒྲེས་པོ་དང་། མིག་མི་
བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་ཏེ་གནས་ལ། རི་རབ་གྱི་
བར་རིམ་གཉིས་པ་ལག་ན་བྲག་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་སྒྲེང་བ་ཐོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ལྷན་
པོའི་རྩ་མོ་ན་ནི་སྤུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། (དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། ཚུལ་བཟང་དང་། མཐོང་བ་དང་། རི་རྩ་
དང་། ལེགས་མཐོང་དང་། སྤྱོགས་གཅིག་དང་། ཤིང་གསེབ་དང་། ཤིང་རྩ་སྤྱོ་ཚོགས་དང་། དགའ་བྱེད་དང་། རྣམ་མཛོས་དང་། ཡོངས་
འདུ་དང་། འདྲེས་པའི་འགྲམ་དང་། ཆང་ཆོང་གི་འགྲམ་དང་། ཞོར་བུའི་སྤྱིང་པོ་དང་། ཀྱན་དུ་གསལ་བར་སྒྲོན་པ་དང་། གསེར་སྤྱག་གི་
ཁང་པ་དང་། སྤང་བའི་གྲིབ་མ་དང་། དམའ་བ་དང་། མཐོ་བ་ན་རྒྱ་བ་དང་། བཀྲ་བ་སྤྱོ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱེ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
ཞིབ་རྩ་སྒྲོན་པ་དང་། སྤྱིའི་སྤྱོ་ལ་གིན་རྩ་དགའ་ཞིང་མཛོན་པར་ཆགས་པ་དང་། གཟི་བུའི་འབར་བ་དང་། རྒྱ་པའི་གནས་ལྟར་རྒྱ་བ་དང་།
གིང་ས་ལ་རྒྱང་དང་། མིག་ཕྱེ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་། བརྩམས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་མདོག་བཟང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་། ཞོར་བུ་འབྱུང་བ་
དང་། རིས་མཐུན་པ་དང་། འཁོར་ན་གནས་པ་དང་། མཐོ་བར་སྒྲོན་པ་དང་། གཟི་བུའི་མཚོག་དང་། གཟི་བུའི་སྤང་དང་། མ་
འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་སྤུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་ན་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན། ལུ་དང་རྒྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། །འཛིན་བྱེད་

རྒྱུ་དང་མེ་དང་ནི། ཞུམ་ལངས་འོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། བརྒྱད་པོ་ནོར་གྱི་ལྷ་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་བརྒྱད་དང་། མ་སྒྲིམ་རྒྱུ་གཅིག་འཕེལ་
 དང་བསྟོན། གྲག་པོ་དང་ནི་བརྩོན་འགྲུལ་ལྟ་བུ། འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནས་བདེ་འབྱུང་དང་། སྒྲིན་གསུམ་གཞན་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། གྲག་པོ་
 ལྟ་དང་ནི་ས་གསུམ་པ། གྲག་པོ་བརྩུ་གཅིག་གེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་བརྩུ་གཅིག་དང་། དབང་པོ་བྱེད་པོ་ལམ་པ་དང་། ཁར་འབབས་སྟོད་
 བྱེད་སྟོན་མིན་འཕགས། མིག་གཟུགས་བྱུང་འཇུག་འོད་ཅན་དང་། རྒྱ་བདག་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ཉི་མ་བརྩུ་གཅིས་དང་། ཆོགས་
 བདག་དང་། སྒྲིན་དུག་གི་ཕུ་ནི་ཐ་སྐར་གྱི་ཕ་གཞོན་ལྷ་གཉིས་ཏེ་སོ་གསུམ་མོ།)༡༥༡ དེ་ན་ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་། གྲག་པོ་བརྩུ་
 གཅིག་དང་། ཉི་མ་བརྩུ་གཉིས་དང་། ཐ་སྐར་གྱི་ཕ་གཞོན་ལྷ་གཉིས་ཏེ་དབང་པོ་དང་ཉི་དབང་སྐུ་རྩ་རྩ་
 གཉིས་ཏེ་སྐུ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་རམ། རྣམ་པར་མཉམ་འབྲུལ་དང་། རབ་འབབ་དང་། ལྷ་ར་ལྷ་
 དང་། ཡིད་སངས་སངས་པོ་དང་། མེ་ཏོག་གི་འབྲུལ་ཐབས་དང་། དགའ་བའི་ཚལ་ལ་སོགས་པ་གནས་འཛམ་
 ལུའི་སྒྲིང་བ་ལ་བསྒྲག་ཏུ་རུང་བ་སྐུ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། རི་རབ་དེའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་
 བརྒྱད་ཁྲི་བརྒྱད་ཁྲི་སྟེ་མཐའ་སྒོར་དུ་དཔག་ཚད་སྐུ་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འཆད་ལ།༡༥༢
 ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རེ་རེ་ལ་འད་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་དེ། དེའི་ཁོ་ར་ཁོ་ར་ལྷག་ཏུ་དཔག་
 ཚད་སྐུ་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་༡༥༣ ཞེས་གསུངས་སོ། སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉི་
 ཁྲི་ཡོད་པས་ངོས་ཀྱན་བསྐྱོར་ན་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ལ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།༡༥༤ རི་རབ་དེའི་བྱོགས་མཚམས་གྲ་བཞེན་གདགས་པ་ལྟར་ན་ངོས་རེ་ལ་དཔག་
 ཚད་བརྒྱ་ཉི་ལྷ་རྩ་ལྷ་ཡོད་པ་མཐའ་སྒོར་ན་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་ནི་འདི་དང་ས་ལས་དཔག་
 ཚད་ལྷ་བརྒྱ་འཕགས་པར་བཤད་ལ།༡༥༥ གདགས་པ་ལྟར་ན་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་ལྷ་གྲུན་དུ་འཕགས་པའི་
 བརྩིགས་པ་བཞེ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་ལ་ནི་གཞོད་སྒྲིན་ལག་ན་དོ་རྗེ་གོས་སྟོན་པ་ཅན་༡༥༦ ཞེས་བྱ་བ་གནས་ཏེ།
 དེ་དག་ནི་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།༡༥༧ གསང་བ་པའི་
 བདག་པོ་ནི་དེ་དག་གི་ཆ་ལུགས་སུ་སྒྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། རི་དག་ནི་གདགས་པ་ལས་ལུང་ལྟོ་ཤར་བྱང་རིམ་པ་བཞེན་དདུལ་དང་བྷཱུ་དང་ཤེལ་དང་
 གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་དོ།༡༥༨

རི་རབ་ཀྱི་རྩ་མོ་དེའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྐྱུག་ཅེས་བྱ་བ་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉི་སྐུ་
 སྟོར་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་མཐའ་སྒོར་ན་དཔག་ཚད་ཁྲིས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། རིའི་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་
 དང་གཉིས་(སམ་བྱེད་དང་གསུམ་)གྲུན་དུ་འཕགས་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྐྱུག་
 ལ་མཛེས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀ་བ་དུག་ཁྲི་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་རབ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་པས་བསྐྱོར་
 བ་དང་། རབ་དེ་ལ་གསེར་དདུལ་བྷཱུ་ཤེལ་བཞེ་ལས་བྱས་པའི་རྩིག་སྒྲུབས་དང་། གྲུན་དུ་འཕང་བ་

དང་ཐུང་དུ་འཕང་པའི་མདའ་ཡབ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་། བད་གི་ས་གནི་
ཆོན་སྣ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་མཐོན་ན་ནེམས་ཞེས་བྱེད་པ་བཏེག་ན་སྤར་ཞེས་བྱེད་པའི་
མཉེན་པ་དང་ལྷན་པ་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་བྱས་ལུབ་ཅམ་དུ་ཁེབས་ཤིང་དེ་དག་རྒྱུད་གིས་རྟིང་པ་འདོར་ཞིང་
གསར་པ་འགྲེམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།

གདགས་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་དབང་གིས་མཐུ་སྟོབས་གིས། །ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་
ན་རྒྱུད་ཆེན་ལྗང་། །མེ་ཏོག་རྟིང་པ་རྣམས་ནི་འདོར་བར་བྱེད། །མེ་ཏོག་གསར་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་
འགྲེལ་^{༡༤}ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་སྤར་མའི་གཟུགས་དང་རྒྱ་
བ་བྱེད་པ་དང་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་ཅིང་འཕང་དུ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཞིང་དུ་དབག་ཚད་
བྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྣོ་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བ་ཡོད་ལ། སྣོ་རེ་རེ་ལའང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་
ལྷ་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་བྱིར་སྐྱེས་མ་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་མཆོན་ཆ་ཐོགས་པའི་གཞོད་སྒྱིན་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་
ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བཀོད་དེ་གནས་སོ། །དེའི་ལམ་སྤང་སྤྱིད་དུ་དབག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཞིང་དུ་དབག་
ཚད་བཅུ་གཉིས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞིང་ཅན་དན་གྱི་རྒྱས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་ཡོད་ལ། དེའི་གཡས་
གཡོན་ན་རྒྱ་བསེལ་ཞིང་སྤྱང་ཅི་ལྷ་བྱས་གང་ཞིང་མེ་ཏོག་དང་སྤྱད་སྟན་པ་འབྲིན་པའི་བྱ་སྣ་ཆོགས་དང་ལྷན་
པའི་རྫིང་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་པ་གྲུ་བཅུ་གས་ཤིང་ཐེམ་སྤྱད་དང་ལྷན་པ་དང་། རྫིང་བུའི་ཉེ་འཁོར་ན་
སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་གང་འདོད་པའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་གོས་དང་རྒྱན་དང་རོལ་མོ་དང་བདུད་ཅི་
ཁ་དོག་བཞི་པ་སྤྱང་ཅི་དང་སྤྱང་ཆང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཤིང་སྣ་ཆོགས་སྒྲིམ་ཤིང་ཐང་ལས་སྒྲིམ་པའི་
བྱ་སྣ་ཆོགས་སྤྱད་སྟན་པ་འབྲིན་པ་ཡོད་དོ།

གཞན་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་པ་གྲུ་བཅུ་གས་ཤིང་རྒྱ་བསེལ་ཞིང་སྤྱང་ཅི་ལྷ་
བྱས་གང་བ་མེ་ཏོག་དང་རྒྱ་བྱ་སྤྱད་སྟན་པ་འབྲིན་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། གང་དུ་ལྷ་རྣམས་ཞུགས་ནས་རྒྱ་ལ་ཅི་
པའི་བྱ་སྣ་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་འོབས་ཟབས་དང་ཁ་ཆོན་དུ་དབག་ཚད་རེ་རེ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་
བསྐྱོར་བ་དང་། འོབས་དེའི་ཉེ་འཁོར་ནའང་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཐང་ལས་སྒྲིམ་པའི་བྱ་སྣ་ཆོགས་
སྤྱད་སྟན་པ་འབྲིན་པ་ཡོད་དོ། གཞན་ཡང་ཡང་ཐོག་དང་ཁང་པ་བཅུ་གས་པ་དང་ཁང་བཟང་དང་བསེལ་
ཁང་དང་ལྷན་མོ་ལྷ་བའི་ས་དང་ཟམ་པ་རྣམས་ལྷའི་བུ་མོའི་ཆོགས་གིས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འདོད་
ཡོན་དང་ལྷན་པ་དག་ན་ལྷ་རྣམས་ཅེ་ཞིང་དགའ་བས་རང་རང་གི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་
དོ་^{༡༥}ཞེས་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །གྲོང་ཁྱེར་དེའི་དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་རོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་མཐའ་སྟོང་གིས་

འཁོར་བ་གྲུ་དུ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་ལྷ་འཕགས་པ་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་དང་ལྷན་པ་ཡོད་དེ།
 དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱད་དང་བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་བ་བཅུ་གསུམ་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གནས་
 ཁང་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན། དེ་
 རེ་རེ་ལའང་སིལ་སྟན་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་བརྒྱ་བྱིན་བསུ་སྦྱེལ་དང་མི་སྦྱོ་བར་བྱེད་པར་གདགས་པ་
 ལས་^{༡༡༩}བཤད་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་། བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་བ་
 བཅུ་གསུམ་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་མིག་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན།
 དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་གྱི་གཉིས་ཀ་ལས་རྗེ་དང་པདྨ་ནི་མ་བཤད་དོ།^{༡༢༠}

ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ནང་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་པའི་རྗེ་དང་བུ་སྦྱ་ཞེད་དུ་
 དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྤྲུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་
 དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུའི་གར་ན་གིང་རྟ་སྤྱ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་རྩལ་འཁྱུར་དང་། ལུ་བ་ན་འདྲེས་པའི་ཚལ་
 དང་། བྱང་ན་དགའ་བའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱན་ཏེ། རེ་རེའང་ལྷ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ལྷ་
 བཅུ་པ་མཐའ་སྟོང་གིས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་བ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་རེས་བསྐྱོར་བ། དེའི་རྩིག་
 སྦྱབས་དང་མདའ་ཡབ་དང་ནང་གི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་པ་འདྲ་བར་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་
 བ་རེན་པོ་ཆེའི་གིང་རྟ་སྤྱ་ཚོགས་ཡོད་དོ། གཉིས་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དག་དེར་ལྷགས་པ་ན་གཤེས་པ་རྩལ་བར་
 འཁྱུར་རོ། གསུམ་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་འདྲེས་ནས་སྦྱོད་ལམ་སྤྱ་ཚོགས་ལ་འཇུག་གོ། བཞི་པར་ནི་
 ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་ཞིང་ཅེ་བར་བྱེད་དོ། གཞན་ཡང་ཚལ་བཞི་པོ་དེ་དག་
 བ་རིམ་པ་ལྷར་སྤར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་པའི་རྗེ་དང་བུ་སྦྱ་ཚོགས་དང་། ལུ་བ་འཁྱུར་དང་འདྲེས་པ་
 དང་། དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། ཚལ་
 དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་གར་ཕྱོགས་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་
 སྤྱ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་རྩལ་འཁྱུར་དང་། ལུ་བ་ན་འདྲེས་པ་ཅན་དང་། བྱང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚལ་
 གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཕན་ཚུན་འགན་པ་ལྷ་བུ་བཞི་འང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ལྷའི་བྲང་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་རང་
 དགར་ཚངས་པར་སྦྱད་པ་སྦྱོད་པ་ཡོད་དོ། ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྦྱོད་མོས་ཚལ་དང་། སྦྱོད་མོས་ཚལ་ནས་ས་
 གཞིའི་བར་དག་ན་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཚལ་དང་། ཚལ་ནས་ས་གཞིར་འགོ་བའི་ལམ་སྤར་བཤད་པའི་ཁྱད་
 པར་དང་ལྷན་པ་རྒྱུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དག་ན་སྤང་
 པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་གིང་རྟ་དང་ཁྱོགས་གྱི་བཞོན་པ་བཞོན་པ་དག་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཞོན་ཏེ་ཚལ་དང་ས་
 གཞིར་འགོ་ཞིང་འདོད་ཡོན་གྱི་དགའ་བ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ།

གོང་ཁྱེད་བལྟ་ན་སྤྲུག་དེའི་བྱི་རོལ་གྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་དཔག་བསམ་གྱི་གིང་ཡོངས་འདྲ་
 ས་བརྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། འདི་དང་ས་ལས་དཔག་ཚད་ལྡ་ཐུར་དུ་ཟུག་པར་བཤད་ལ།^{༡༡༩} གདགས་པ་
 ལྟར་ན་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ཐུར་དུ་ཟུག་པ་སྟེ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འཕགས་པ་སྟེ་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་
 འདབ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ལྟར་བས་རྩ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྡ་བཟུང་སྟེ་མཐའ་སྒྲོར་
 དུ་དཔག་ཚད་བཞི་བརྒྱ་ལྡ་ཡོད་པ་དེའི་མེ་ཏྲག་དང་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་དྲི་ཡིས་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་
 དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ལྡང་བ་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ལྡང་བ་ (འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བཟུང་གསལ་བ།) ཞིག་
 ཡོད་དོ།^{༡༢༠} །འོན་ལྟར་བར་མའི་ཡོངས་འདྲའི་མདོ་ལས། མེ་ཏྲག་དྲི་ནི་རྩི་ཕྱོགས་མིན་མི་འགོ་ །རྩ་བ་འམ་
 རྒྱ་སྟོན་ཅན་དན་ཡང་མ་ཡིན། །མཁས་རྣམས་དྲི་ནི་རྩི་ཕྱོགས་མིན་འགོ་སྟེ། །སྟེས་བྱ་དམ་པ་ཕྱོགས་རྣམས་
 ཀྱན་ཏུ་འགོ།^{༡༢༡} ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགོ་བ་ནི་གིང་
 དེའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་བས་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 བེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གིང་གཞན་ལ་འདྲ་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནའི་རོ་མཚར་བའི་ཆོས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་མའི་མེ་ཏྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདོད་པར་བྱའོ། (སའི་
 རྟོན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དྲི་འགོ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་དེ་ལྟ་ན་གཞུགས་མེད་
 པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དང་འདིའི་འབྱོར་པའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བས་རྩི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དྲི་ལྡང་བ་མི་འགལ་ཏེ།
 ལས་ཀྱིས་བྱད་པར་གྱིས་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་འདི་ན་མ་བརྟུངས་པར་རྩ་ལས་སྒྲུ་མི་འབྱུང་ཡང་དེ་ན་མ་བརྟུངས་པར་ཡང་སྒྲུ་
 འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་^{༡༢༢} ཞེས་བཤད་དོ།)

ས་སྟོན་སྟེ་པ་ནི་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་དྲིའི་དང་ལྡང་རོ། །རྒྱུད་མེད་ན་ནི་དཔག་ཚད་ལྡ་
 བཟུང་ལྡང་རོ་ཞེས་འདོན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གིང་དེ་ནི་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྟེར་
 བའི་དཔག་བསམ་གྱི་གིང་ཡིན་ནོ། །གིང་དེའི་དྲུང་ན་ལ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྩི་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་རྩ་ཞེད་དུ་
 དཔག་ཚད་ལྡ་བཟུང་ལྡ་མཐའ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་
 དང་དུག་དང་དཔག་ཚད་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་ཚོན་སྒྲུ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་ཞིང་རེག་ན་འཇམ་
 པ་མེ་ཏྲག་མན་དར་བས་སུས་ཐུབ་ཅམ་དུ་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སེང་གའི་ཁྲི་དང་
 དེའི་དྲུང་ན་ཉི་དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་དབྱར་རྩེ་བ་བཞིར་ལྟའི་འདོད་ཡོན་ལ་རྩི་ཞིང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་
 དོ་^{༡༢༣} ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ།

གོང་ཁྱེད་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་ལྟོ་རྒྱུབ་ཀྱི་མཚམས་(དཔག་ཚད་བཟུག་ཉིས་)ན་གད་དུ་ལྟ་རྣམས་འཁོར་ནས་

བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བཟོ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་བཟང་ལྟེ་མདུན་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཅུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་སྟུམ་
བརྒྱ་སྟུམ་བརྒྱ་མཐའ་སྟོར་དུ་དགྲ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལྟེ་གོང་ཁྱེད་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བཞིས་གྱིན་དུ་
འཕགས་པ་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྟུག་པ་ས་གཞི་དང་ཡ་ཐོག་དང་། བག་བ་པ་དང་སྦྱི་བསྟུས་ཀྱི་གདུང་དང་
ཡང་ཐོག་གི་ཕྱི་བཞི་དང་ཕྱུམ་རྟེན་དང་ཕྱུམ་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་བྱས་པས། སྦྱིན་དཀར་པོའི་ཕུང་
པོ་ལྔ་དཀར་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྟུ་བཞིའི་ལན་ཀན་གྱིས་བསྟོར་བ་ཕྱུམ་དགྲ་པོ་རེ་རེའང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་
དྲུག་གིས་བརྟེན་པ། དབུས་ནི་བེ་རྒྱུའི་ཀ་བ་བྱར་བརྒྱད་པ་གསལ་ཞིང་འཕན་མེད་པ་སྦྱི་བསྟུས་ཀྱི་གདུང་ལ་
སྦྱ་ཕྱི་ཙམ་གྱིས་མ་རེག་པ་དེའི་དྲུང་ན་བརྒྱ་བྱེད་ཆོས་སྟོན་པའི་གསེར་གྱི་བྲི་བཤམས་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་མཐར་
ཉི་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གསེར་གྱི་བྲི་བཤམས་ཉེ་དེར་སྟུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྷ་དང་
མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཆོས་སེམས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་མདུན་མ་བཟོ་བར་བྱེད་དོ། །

དེར་སྟུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས་པ་ན་སྟུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་སྤངས་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
བཞིའི་གཡོག་ཞོ་ཤས་འཛོལ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་བུ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་
གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཙོ་ལྷ་ལ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་
སྟུལ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་སྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆོ་ཆོས་དང་མི་
མཐུན་པ་ཐོས་ན་ལྷ་རྣམས་མི་དགའ་ཞིང་སྟོད་ལ། ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཐོས་ན་དགའ་ཞིང་བསྟགས་པར་
བརྟེན་དོ། །ལྟེ་གོང་ཁྱེད་ནས་མདུན་ས་ཆོས་བཟང་དུ་རྒྱ་བའི་ལམ་སྤིང་དུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཞེད་དུ་
དཔག་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་བྲི་མ་བདལ་ཞིང་ཙན་དན་གྱི་རྒྱས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་གཡས་གཡོན་
ན་མེ་ཏྲག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་སྟུ་ཆོགས་སྦྱེས་ཤིང་ཐང་ལས་སྦྱེས་པའི་བྲ་སྟུ་ཆོགས་སྦྱང་སྦྱང་པ་ཡོད་དེ།
འདིའི་ལྷར་ན་མདུན་ས་ནི་གོང་ཁྱེད་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན་ཡོད་པར་མཛོན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མདུན་
ས་དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས། ཤར་སྟེའི་མཚམས་ན་ཡོད་པར་བཤད་ལ།^{༡༤༩} སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་གོང་
ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་མདུན་ས་དང་། ཤིང་ཡོངས་འདུས་བརྟོལ་ནི་གོང་གི་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད་
དེ་ཕྱོགས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་ནི་མདུན་ས་དབྱིབས་གྲུ་
བཞི་ལྷམ་པ་མཐའ་སྟོར་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པར་^{༡༥༠} གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བརྒྱ་བྱེད་ལ་གཡུལ་
ངོར་སྦྱོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟེན་དང་། སྦྱིད་མོས་ཆལ་དུ་སྦྱོད་པའི་སྤང་པོ་ཆེས་སྤང་གི་བྲ་གཉིས་ཀའང་
མཐའ་དཔག་ཚད་བདུན་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་དུ་ཡོད་པ་རེ་རེའང་
སྤང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། ཡལ་ཆེར་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤིང་ཕྱན་ཁམ་བུ་ཙན་ཞེས་བྱང་^{༡༥༡} ན་
གནས་པ་རྟེའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱིན་གྱི་ཤུགས་ཙན་ཞེས་བྱ་བ་རྟེ་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །ལྟེ་

རྩ་བོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྟག་བསྟུལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ན་ལྟའི་
 བྱ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བག་མེད་པར་གནས་ཞེས་ལྟའི་བྱ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྦྱོས་པ་ལས་སྟུལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། གྱི་ལྟ་རྣམས་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༤༡} །ཞེས་ལྟ་མ་ཡིན་
 གྱི་དམག་གི་འཆོ་བ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་འབྲུང་བ་ཡོད་དོ།

ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་སྐུ་ཙུ་ཙ་གསུམ་དེའི་སྤྱིང་ན་ནི་འཐབ་བྲལ་ནས་འོག་མིན་
 གྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྟེན་ནས་གནས་
 པ་ལས་འདོད་པ་སྦྱོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་བར་དུ་གཡིན་ནོ། །དང་པོ་
 གཉིས་ན་ནི་ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པ་ཡོད་དེ། (བཤེས་སྤྱིང་ལས། ལྟ་མིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་ཡི། །དཔལ་
 ལ་སྤང་ཞིང་ཡིད་གྱི་སྟག་བསྟུལ་ཆེ། །དེ་དག་སྦྱོང་དང་ལྟན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྤྱི་བ་པས་བསྤྱི་བས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མེད།^{༡༤༢} །ཅིས་
 འབྲུང་བས།) འདི་ལྟར་ལྟ་མ་ཡིན་དང་ལྟ་རྣམས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་མོ་དང་ལྟའི་བདུད་ཅི་ལ་སེར་སྒྲ་དང་ཐུག་
 དོག་གིས་བརྟུང་པའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་ན་རེས་འགའ་ནི་ཐགས་བཟང་རིས་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་
 པོ་བཞི་ག་འོང་ལ་རེས་འགའ་གོང་མ་དག་འོང་སྟེ། གསེར་དཔུལ་བེ་རྩུ་ཤེལ་བཞིའི་གོ་ཆ་སྤྱི་བ་རྣམས་
 གྱོན་ཞིང་རལ་གྱི་དང་མདུང་དང་འཕང་མདུང་དང་མདུང་གཞུ་ཐོགས་པའི་དཔུང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་
 དང་བཅས་པ་རྩ་མཚམས་ནས་འཐོན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྱངས་མ་ལུ་ལས་དང་པོ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་
 ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རོལ་མཆོ་ན་གནས་པ་དང་གཡུལ་སྦྱོད་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཐུབ་ན་ལྟོག་ལ་གལ་ཏེ་མ་ཐུབ་ན་
 སྤྱངས་མ་གཉིས་པ་གཞོང་ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཐེང་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་བ་རྟག་སྦྱོས་པ་དང་། ལུ་བ་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སོང་ཞིང་འོག་མ་འོག་མ་དང་བསྐྱེམས་ཤིང་འཐབ་པར་བྱེད་པ་ན་
 ཕལ་ཆེར་ནི་དེ་དག་གིས་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱོག་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་དག་
 སྐུ་ཙུ་ཙ་གསུམ་གྱི་གནས་སྤྱོད་སྟེ། གྱི་ལྟའི་དབང་པོ་མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག །བདག་ཅག་སྤྱངས་མ་ལུ་
 པོ་དག་གིས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་བསྐྱོག་པར་མ་རྩུས་སོ་(ཞིང་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་ལ་རྗེས་པ་མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག)
 ཞེས་ཞུ་བར་བྱེད་དོ།

དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྐུ་ཙུ་ཙ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་གཡུལ་སྦྱོད་པར་
 བྱེད་དོ། (སྤྱང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལ་བསམས་པ་དང་། རབ་བརྟན་ལ་ཁོར་དང་བཅས་པ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ནས་འོངས་ན་མགོ་པོ་སོ་
 གཉིས་དང་མགོ་པོ་རིམ་མཆེ་བ་དང་རྒྱིང་དང་བསྟུང་དང་། ལྟའི་བྱ་མོ་དང་གཡོག་མོ་དང་སིལ་སྟན་རྣམས་བདུན་བདུན་སྟུལ་ནས་འོངས་
 པ་ལ་དབང་པོ་དང་ཉི་དབང་རྣམས་ཞོན་ནས་གོང་ཁྲེར་གྱི་སྒོ་ནས་རྩུབ་འགྱུར་གྱི་ཆལ་དུ་འགྲོ་ཏེ། །དེར་ཅུས་པས་ལུས་སེམས་རྩུབ་པར་

ལྷ་ལ་འབྱེད་པ་ལ་མོས་པས་དབྱང་གི་ཚོགས་བཞི་བཤམས་ཤིང་གོ་ཆ་དང་མཚན་ཆ་བཞི་ཐོགས་ཏེ་རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་
འཐབ་པོ། །སྤྱ་མཐ་ཡང་ལན་གསུམ་འཐབ་ལ། གང་མཐ་ཡང་རང་རང་གི་གྲོང་དུ་གྲོས་ནས་སྒོ་བཅད་པས་ཐུབ་ཀྱང་སྒྲག་པ་འབྱུང་ངོ།།
དེའི་ཚེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་རྒྱལ་ན་གྲོང་ཁྱེད་བལྟ་ན་སྤྲུག་གི་ནང་དུ་འདྲེད་པར་བྱེད་དོ།། (དེའི་ཚེ་མཚན་ཆ་དང་
རོའི་དུམ་བུ་རྒྱ་མཚོར་ལྷ་དང་བའི་ཐོ་ལ་སྒྲོག་ཆགས་ཤི་བའི་བྲག་གིས་མཚོའི་ཁ་དོག་འགྱུར་པ་དང་། སྐར་ཕྱེད་གི་མཚོ་ཀྱན་སྤང་ལ་དམག་རི་
ལྷ་ར་འཐབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བས་ལྷ་ཡིན་ཤི་བའི་ཏེ་དུ་རྒྱམས་དམག་མ་ལོག་གོང་དུ་ཐུང་ན་བྱེད་སོགས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་
ལས་བཤད་དོ།།) ལྷ་རྒྱམས་རྒྱལ་ན་རོལ་མཚོ་དང་བའི་བར་དུ་འདྲེད་པར་བྱེད་དོ།། (རོལ་སྤྱ་རྒྱམས་ནི་རྒྱལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ལྷ་མིན་རྒྱམས་ནི་མཐ་པར་འགྱུར་རོ། །དུད་འགོ་དག་བདའ་བར་བྱའོ། །ཐེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་འབྱུང་བས་ལྷ་མིན་རང་
གནས་སུ་ཕོག་གོ།) དེ་དག་ཕན་ཚུན་མགོ་དང་ཞེད་པ་ཆད་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་
ཆད་པ་ནི་སྤྲར་སྤྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷ་བའི་འཐབ་མོ་དང་བའི་བྱེད་འཐབ་བའི་བྱེད་པར་བྱེད་དང་། ལྷ་འི་བུ་དང་
བུ་མོ་གཉིས་གཉིས་ལྷ་འི་བུ་མོ་རེ་རེའི་བར་དུ་རྒྱས་ཏེ་སྤྲེ་བའི་བྱེད་མཚོ་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་
སྤྲུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་
བྱེད་དང་། རང་གི་སྤྱལ་པའི་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བའི་བྱེད་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་པ་ལའང་
དགའ་བའི་བྱེད་དགའ་ལྷན་ལ་སོགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
མིང་གི་དོན་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

འདྲོད་པ་པ་དེ་དག་འདྲོད་པ་ལ་རི་ལྷ་ར་སྤྱོད་ཅེན། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་དང་སྤྲུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་
པ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱད་པས་ལྷ་འི་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་འབྲིག་པ་སྤྱོད་དེ་འོན་ཀྱང་(དེ་དག་གི་ཟས་ལ་
མིག་ཅང་བའི་རྒྱ་མཐུན་མེད་པས་)ས་བོན་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ་རྒྱུ་བས་གདུང་བ་དང་བའི་བར་གནས་སོ། །འཐབ་
བའི་བའི་འབྱུང་པ་ཅམ་དང་། དགའ་ལྷན་པ་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་། འཕྱལ་དགའ་བརྗོད་པ་ཅམ་དང་།
གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལོ། །བྱེད་བྱུ་སྤྲེ་བ་རྒྱམས་ན་རེ་རི་
ཅམ་དུ་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་དུ་འདྲོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་གྱིས་གཉིས་སྤྲུས་ནས་
འབྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྒྱམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རེས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །གདགས་
པ་ལས་བཤད་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཆད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།¹⁶³ །གལ་ཏེ་ས་བོན་འབྱུང་བ་མེད་ན་
ལྷ་འི་བུ་དང་བུ་མོ་ཞེས་རི་ལྷ་ར་བརྗོད་ཅེན། (རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིར་)བོང་ཚོད་བྱིས་པ་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་ནས་(སྤྲུམ་
ཅུ་ཅུ་གསུམ་དང་འཐབ་བའི་བར་དགའ་ལྷན་དང་འཕྱལ་དགའ་དང་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་རྒྱམས་སུ་རིམ་པ་ལྷ་ར་ལོ་དུག་དང་བདུན་
དང་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་།)ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྷ་བའི་བར་གྱི་ལྷ་འི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་གྲོགས་
པ་དེ་དག་དུ་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་བར་དུ་རྒྱས་ཏེ་བྱེད་པར་སྤྲེ་སྤྲེ། དེའི་བྱེད་གང་ཞེས་གང་དག་གི་པར་དུ་སྤྲེས་པ་

དེ་དེ་དག་གི་ལྷ་འེ་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

དེ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིར་ནི་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ལོ་དྲུག་དང་། འཐབ་
བྲལ་དུ་ལོ་བདུན་དང་། དགའ་ལྷན་དུ་བརྒྱད་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དགུ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་
བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་བོངས་ཆོད་ལུས་ཀྱན་རྫོགས་པ་དང་། གོས་(རི་ཆ་ཁྲེལ་
མེད་སྤངས་པས།)དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱེའོ། (འཆི་བཞུང་གོས་བཅས་སུ་འཆིའོ།) གཞུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྒྱུན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་སྦྱ་བས་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སྦྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བྱད་
པར་ལ་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། འདོད་པ་སྦྱེ་བ་གསུམ་བཤད་^{༡༤}པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་
འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་དགའ་ལྷན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་འེ་
རིས་བཞི་ནི་འདོད་པ་ཉིད་པར་གནས་པ་དག་ལ་དབང་ལྷན་གྱིས་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
(དེ་ཡང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་རི་ལྷ་རྒྱུད་པ་ལོངས་སྦྱོང་པས་སོ།) འཕྲུལ་དགའ་བའི་རང་གི་སྦྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་
པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། (དེ་ཡང་རི་ལྷ་རྒྱུད་པ་ལོངས་སྦྱོང་པས་སོ།) གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྦྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། (དེ་ཡང་རི་ལྷ་རྒྱུད་པ་
ལོངས་སྦྱོང་པས་སོ།) བཞུན་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་སྦྱུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་སོ། (བདེ་བ་སྦྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། (གསུངས་པའི།) དབེན་པ་
ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་
བདེ་བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་བཤད་^{༡༥}པའི་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་
གསུམ་ཡོད་པས་ས་དགུར་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གསུམ་ནི་འདོད་པ་ལས་
དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པའི་གསུམ་ནི་(རྟག་དབྱེད་སྤངས་པའི་)ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་
པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་(པའི་ཕྱིར་རོ་འདོད་པའི་མི་
ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནོ།)གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་དང་པོའི་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་སྦྱེས་པ་དེ་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་
རེ་འདི་ནི་ལལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མདོ་(རབ་ཏུ་བྱེད་པ་)ལས། མདོན་པར་གྲེས་པ་གང་ཞེན།
གྲེས་རབ་དགེ་(ཡིན་ནོ།)བའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་^{༡༦}ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་
བཞི་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་རྣམས་བརྟེན་གས་^{༡༧}ཏེ་གནས་ན་(གང་དག་ལྷའི་གནས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་བཤད་པ་)དེ་དག་
གི་བར་ཐག་གི་ཆོད་རིམ་ཞེན། རང་རང་གི་གནས་ནས་གནས་འོག་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཐག་རིམ་གྱི་བར་
དེ་རང་གི་གནས་དེ་ནས་དེའི་གོང་མའི་གནས་སུ་འང་དེ་སྤྲིད་དེ། འདི་ལྷ་རྒྱུད་གསུམ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་(འི་ཅ་
བའི་གནས་བང་རིམ་བཞི་པ་)ནས་འོག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་དཔག་ཆོད་བཞི་བྲི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་

དུའང་དེ་སྤྱིད་(དེ་བཞི་ཁྱིམ་)ཡིན་ནོ། །གནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ནས་གནས་འོག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བརྒྱད་ཁྱིམ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཐབ་བྲལ་དུའང་བརྒྱད་ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །ས་ལས་ནི་ཤིན་དུ་མཐོང་མན་
ཆད་དཔག་ཆད་བཞི་ཁྱིམ་བཞི་ཁྱིམ་དང་དེ་ནས་འོག་མིན་ལ་དཔག་ཆད་འབུམ་དུག་ཁྱིམ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

དེ་དག་ཏུ་བཞོད་པར་བྱེད་པ་རི་ལྷ་མོ་ཞེས། རྩུ་འཕྲུལ་དང་ལྷན་པ་འམ་རྩུ་འཕྲུལ་དང་ལྷན་པ་
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་པ་དེ་དག་གིས་གོང་མར་བཞོད་པ་དང་གོང་མ་པ་
དག་མཐོང་བའང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་(འོག་མ་བས་གོང་མ་)མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་སྤྲུལ་པའི་གཟུགས་
ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པས་འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་
མ་དེ་དག་གི་གནས་གྱི་རྒྱུའི་ཆད་རི་ཙམ་ཞེས། འཐབ་བྲལ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དང་ཆད་
མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་གོང་མ་གོང་མ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་^{༡༤}ཞེས་ཟེར་རོ།

བསམ་གཏན་བཞིའི་ཆད་ནི་རིམ་པ་ལྷ་མོ་གླིང་བཞི་དང་སྟོང་རྒྱུ་དུ་དང་སྟོང་གཉིས་བར་མ་དང་
སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྟོང་རྒྱུ་དུ་སོགས་
པ་གསུམ་དང་མཉམ་ལ་བཞི་པ་ལ་(འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས།)ཆད་མེད་དོ་^{༡༥}ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོང་
གསུམ་བཤད་པ་ནི་གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དང་དབུས་གྱི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་རྒྱུས་དང་མཆོ་
རྒྱུས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རིའི་བར་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དུག་དང་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་
སྤྱི་ཕུད་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་
བར་མའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་གླིང་བཞི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་བར་ས་ཡ་ཕྲག་
གཅིག་ཡོད་དོ། །སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་
ནི་གླིང་བཞི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །སྟོང་རྒྱུ་དུ་སོགས་པ་གསུམ་
ཡང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རི་རེ་རེས་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་སོ། །(དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་ཞེས་བྱ་ཞེས།) དེ་ལྷ་བུའི་སྟོང་
གསུམ་དེ་ནི་མཐར་མཉམ་དུ་འཛིན་ཅིང་དང་པོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་སྟོང་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་མན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དེར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་སྟོང་ལ་ནི་ཞེས་
སྟོས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུས་ནི་སྟོང་རྒྱུ་དུའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གྱིས་བསྟུས་
པ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༦}ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། གླིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ནས་འོག་མིན་
གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཡངས་ཤིང་
རྒྱ་ཆེ་བའོ་ཞེས་འོག་མིན་མན་ཆད་སྟོང་གསུམ་དུ་^{༡༧}གསུངས་སོ།

ལུས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བསྟན་ཏོ།།
 (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། གང་གིས་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཤིན་ཏུ་
 དྲག་པོ་བྱས་ནིར་བསགས་པ་དེའི་ལུས་ནི་ཆེས་ཆེ་བར་འགྱུར་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་གི་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་
 བ་ཆེན་པོ་དག་གི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྲང་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་ལོར་
 བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། རུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་^{༡༧} ཞེས་མི་དགེ་བ་ཆེ་ཆུང་གིས་ལུས་ཆེ་
 ཆུང་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ།།) མི་རྣམས་ལས་འཛམ་གླུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ནི་ཆེ་བ་རྣམས་སྲུ་བཞི་
 པ་དང་ཆུང་བ་རྣམས་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །སྲུ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་ལ་
 སོགས་པ་བསགས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་རང་རང་གི་སྲུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། འཛམ་
 གླུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། རེས་འགའ་ནི་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། རེས་འགའ་ནི་ཆུང་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་
 རང་རང་གི་སྲུ་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞིའོ་^{༡༨} ཞེས་བཤད་དོ།།) ཤར་ལུས་འཕགས་པ་དང་ལུ་བ་ལ་ལྷོད་པ་དང་བྱང་སྒྲུ་
 མི་སྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སྲུ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་གླུའི་གླིང་པའི་སྲུའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཤར་
 གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སྲུ་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་སྟེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ། ཤར་
 གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལུ་བ་ཀྱི་ལྷོད་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྒྲུ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ།^{༡༩} ཞེས་
 འབྲུང་བས་)རང་རང་གི་ནི་སྲུ་བཞི་པ་(ལམ་ཕྱེད་དང་བཞི་)འོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། གླིང་ཕྱན་རྣམས་ཀྱི་མི་
 རྣམས་ནི་གཙོ་བོའི་གླིང་གི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་གྲགས་པོ། །

སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱིས་ཀྱང་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ངན་པའི་དབང་
 གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་^{༢༠} ཞེས་བཤད་དོ། །འདོད་
 པ་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་དྲུག་པོའི་ལུས་ཚད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་བཞི་གསུམ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་གཅིག་དང་།
 འཕྲུལ་དགའ་བ་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་ཕྱེད་པ་རྒྱང་གྲགས་དག་ཕྱེད་དང་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་པས་
 ལྟག་གོ། ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱེད་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དོ། འཐབ་བྲལ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དོ། དེ་ཡན་ཆད་ནི་བཞི་
 ཆ་རེ་ལྟག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟའི་ཚད་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་
 རིག་པར་བྱའོ་^{༢༡} ཞེས་བཤད་དོ།།) ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་ལུས་ཚད་མཉམ་
 པར་ས་ལས་བཤད་དོ། །གཞུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཆངས་རིས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་

ཕྱིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚངས་རིས་པ་དེའི་གོང་མ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་པ་དང་། འོད་ཚུང་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཆད་ཕྱིད་ཕྱིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཆད་གཅིག་དང་། ཕྱིད་དང་
 གཉིས་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འོད་ཚུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཆད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ནི་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་
 འགྱུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་མེད་པ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་དཔག་ཆད་གསུམ་དོར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆད་མེད་འོད་པ་དཔག་ཆད་བཞི་དང་། འོད་གསལ་པ་བརྒྱད་དང་། དག་
 ཚུང་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཆད་མེད་དག་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དག་རྒྱས་པ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་། སྤྱིན་
 མེད་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅུ་བརྒྱད་ལ་གསུམ་དོར་བའི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅུ་ལྟ་དང་། བསོད་ནམས་སྦྱིད་པ་
 ཕྱིད་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟ་དང་། མི་ཆེ་བ་སྟོང་དང་། མི་གཏུང་བ་ཉིས་སྟོང་དང་། བྱ་
 རོམ་སྒྲུང་བ་བཞི་སྟོང་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་སྟོང་དང་། འོག་མིན་པ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་རོ། །ཁ་ཟུགས་
 མེད་པ་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཆད་མེད་ལ། དེ་ན་སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་
 བཤང་ཆད་ངེས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཆེད་ཆད་བསྟན་པ་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྟན་ན་ནི་ཆེ་ལོ་སྟོང་བྲལ་སྟེ། ལུབ་དང་
 ཤར་གྱི་གླིང་གཉིས་ན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་མ་མའི་ཕྱིད་ཕྱིད་སྤངས་པས་ལྟ་བུ་དང་ཕྱིད་དང་སུམ་བརྒྱའོ།

འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་ཆེད་ཆད་མ་ངེས་ཏེ། བ་མ་བྱང་དུར་གྱུར་པ་ན་ནི་ཆེད་ཆད་ལོ་བཅུ་པ་དང་
 དང་པོ་ནི་ཆེད་པག་ཏུ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་བར་དུ་འང་འཁེལ་འགྲིབ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་
 ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་མ་
 རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་ལྟ་བུ་
 བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་ན་ཆེད་ཆད་རང་གི་ལོ་ལྟ་བུ་འོ། །རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་གོང་མ་སུམ་
 ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞག་དང་ལོ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ་སྟེ། (སྒྲ་མའི་བཞི་འགྱུར་ཕྱི་མའི་ཆེ་ཆད་ཡིན་
 པས།) འདི་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་མིའི་ལོ་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་བྲལ་
 པ་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པས་མིའི་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་
 སྟོང་བྲལ་པའི་བར་དུ་འོ། །(དེ་དག་ལ་མིའི་ལོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་ལ་ས་ཡ་ཐལ་དག་དག་དང་། གཉིས་པ་ལ་ས་ཡ་ཐལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་
 དྲུག་དང་། གསུམ་པ་ལ་དུང་ཐུར་དང་བྱེ་བ་བཞི་དང་། ས་ཡ་བཞི་དང་། བཞི་པ་ལ་དུང་ཐུར་ལྟ་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་། ས་ཡ་དྲུག་དང་།
 ལྟ་བུ་ལ་ཐེར་འབུམ་གཉིས་དང་། དུང་ཐུར་གསུམ་དང་ས་ཡ་བཞི་དང་། དྲུག་པ་ལ་ཐེར་འབུམ་དག་དུང་ཐུར་གཉིས་བྱེ་བ་གཅིག་ས་ཡ་
 དྲུག་ཡོད་དོ།)

གལ་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡན་ཆད་ན་ནི་སྟོང་མེད་པས་ཉིན་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞག་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་དང་སྤྱང་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་ཡོད་དེ།

དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མེ་ཏོག་ཁ་ཟུམ་པ་དང་བྱ་སྐད་མི་འབྱིན་པ་དང་གཉིད་བྲོ་བ་ན་མཚན་མོ་དང་། མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་དང་། བྱ་སྐད་འབྱིན་པ་དང་གཉིད་སངས་པ་ནི་ཉིན་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བའི་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་བྱེད་^{༡༧༦}དོ། །ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོ་ཆད་ནི་ས་(འི་དངོས་གཞི)ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་འདྲའོ་^{༡༧༧}ཞེས་བཤད་ལ། དེ་ནི་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་སྟོང་སྟེ་གཅིག་གིས་བྱས་པ་ཅིང་།^{༡༧༨} མི་ལོ་དུག་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་དུག་སྟོང་མགུལ་གྱི་ཕྱིར་དང་རྟེན་^{༡༧༩}པས་བྱས་ལ།^{༡༨༠} མི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བདུན་སྟོང་མེ་ཏོག་གྱིས་བྱས་པར་གསུངས་ཤིང་།^{༡༨༡} ཐགས་བཟང་རིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་མ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཉིན་མཚན་མེད་དོ། །ཉིན་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆོ་ཆད་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆད་གཞལ་བའི་དཔག་ཆད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཡིས་འཇམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་སྐྱལ་བ་ཕྱེད། ་དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྟེད། ་འོད་ཚུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། ་ཆོ་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། ་སྤྱིན་མེད་བསྐྱལ་བ་གསུམ་དོར་རོ། ་ཞེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་གུ་ལོ་སྤང་དང་གིན་ཏུ་མཐོང་གོ་རིམ་བསྒྲུབ་ནས་གུ་ལོ་སྤང་གི་རྗེས་ལ་འོག་མིན་བཤད་ཅིང་། ་སྤྱོད་དཔོན་ནི་གནས་ལྷས་མདོ་དངས་པ་ལས་ཀྱང་། ་གིན་དུ་མཐོང་དང་གུ་ལོ་སྤང་བའི་ཆོ་ཆད་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་བཞི་སྟོང་དང་། ་བརྒྱད་སྟོང་དུ་བཤད་དོ། ་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ལྷག་པ་ཡིན་^{༡༨༢}ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་(ལ་སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར།)བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་དང་། ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་བཞི་བཅུ་དང་། ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅུ་དང་། ་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོ་པས་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་བ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

འོ་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བར་བསྐྱལ་ལམ་བསྐྱལ་ཆེན་ཡིན་ཞེ་ན། ་འོད་ཚུང་ནས་གཟུང་ནས་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ་འོད་ཚུང་དེའི་འོག་མ་ཆངས་ཆེན་མན་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱེད་བར་བསྐྱལ་བ་ཞི་བཅུ་ལ་བསྐྱལ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆངས་ཆེན་པ་མ་གྱི་བར་སྟོད་འཛིག་པའི་མེ་འབར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ་སྟོངས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ་དེས་ན་ཆངས་རིས་པ་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུ་དང་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་པ་བར་བསྐྱལ་བ་ཞི་བཅུ་དང་ཆངས་ཆེན་པ་བར་བསྐྱལ་དུག་ཅུར་བར་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་པ་ཡོད་དེ། ་སྟོད་འཛིག་འཆགས་ལ་བར་བསྐྱལ་རེ་རེ་ཡོད་ལ་སྟོད་འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཆོ་ཆད་པ་མ་སྦྱིས་ཤིང་སྟོད་འཛིག་པའི་གོང་དུ་ཆངས་པ་གི་བའི་ཕྱིར་རོ། ་འོན་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་བཞི་གསུམ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ་དེས་ན་ཆངས་ཆེན་དང་འོད་ཚུང་གི་ཆོ་

ཚད་གྱི་བར་ན་བར་བསྐལ་བརྒྱལ་ཡོད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་
 རྒྱག་ཅུ་ལ་བསྐལ་པའི་(རེ་རེ)ཐ་སྟོད་དུ་མཛད་ནས་ཚངས་རིས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཆོ་ཚད་བསྐལ་པ་
 རེ་རེར་བཤད་དོ།^{༡༡༥} །རན་སོང་གི་ཆོའི་ཚད་ལ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་ཆོ་བའི་དབྱེལ་བ་རྒྱག་གི་ཆོ་ཚད་ནི་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྒྱག་པོའི་ཆོའི་ཚད་རི་ཙམ་བཤད་པ་དང་
 ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྒྱག་གི་ཉིན་ཞག་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (དང་པོ་རྒྱག་ལྷ་མའི་བརྒྱད་འགྲུལ་ཕྱི་མའི་ཆོ་ཚད་
 ཡིན་པས།) འདི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཆོ་ཚད་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་ཡང་སོས་པའི་(ཉིན་)ཞག་(གཅིག་)ཏུ་
 བརྩི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་དང་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་
 ན་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་གྱི་ཆོ་ཚད་ནི་རང་གི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་
 སྟོང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དང་བྲི་རྒྱག་སྟོང་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱག་པོ་རྣམས་དང་ལོའི་གྲངས་འབྲེལ་ཡིན་
 རོ་^{༡༡༦}ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།། (འདིར་ཡང་ཡང་སོས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ལྟག་དགྲུ་དང་། རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་མའི་
 ལོ་ཁྲི་ཁྲིག་བརྒྱ་དྲུག་དང་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནས་ཆོ་བའི་རང་ལོ་བྲི་རྒྱག་སྟོང་ལ་མའི་ལོ་གཉམས་གསུམ་གཉམས་ཆེན་པོ་
 ལྷ་རབ་བཀྲམ་བརྒྱད་དང་རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཁྲི་ཁྲིག་དགྲུ་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྦྱར་བའོ།) རབ་ཏུ་
 ཆོ་བའི་དབྱེལ་བས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བྱེད་བྱུང་བོ། །མནར་མེད་པས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་བྱུང་
 པའོ། །དུད་འགྲོ་རྣམས་གྱི་ཆོ་བྱང་བ་ལ་རེས་པ་མེད་པས་ཆོ་མཆོག་ཏུ་རིང་བས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་
 བྱུང་སྟེ། ལུང་ལས། དག་སྟོང་དག་གྲུ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་གྲུ་ཆེན་པོ་སྟེ། བསྐལ་པར་གནས་པ་ས་འཛིན་
 པ་བྱའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གིས་མི་བྱིན་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གཡུལ་ཡང་ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཞིང་སོ་སོར་
 ཉམས་སུ་ཁྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲུ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་དག་འཛོ་དང་། ཉེར་དག་འཛོ་
 དང་། རྟ་མགོ་དང་། བཏང་བཟུང་དང་། ཡིད་ལས་བྱང་དང་། ལུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། རྒྱག་པོ་ཆེན་པོ་དང་།
 ཨེ་ལའི་འདབ་པོ་^{༡༡༧}ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་ནི་ཡུད་ཙམ་རེའི་ཆོའི་ཚད་དང་བཅས་པ་
 དག་གྲུང་ཡོད་དོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ནི་མའི་ལྷ་སྟོད་ལ་ཉིན་མོ་དང་། ལྷ་སྟོད་ལ་མཆོན་མོར་བྱས་ནས་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་གྲངས་སུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་པ་
 ཡིན་ལ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། བར་ཆད་མེད་པར་སྟག་བསྐལ་བསྟེན་གྱུར་པས། ཉེས་པར་སྦྱད་པའི་ལས་ཀྱི་
 ཞགས་པ་ཡི། །དྲ་བས་བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཁཅིག་ལོ། །ལྷ་སྟོང་དག་དང་བྲིར་ཡང་འཆི་མི་འགྱུར་^{༡༡༨}ཞེས་
 འབྱུང་བ་ནི་མའི་ལོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མའི་ལོ་བརྒྱལ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཉིན་
 ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་པར་གསུངས་ཏེ།^{༡༡༩} (དེའི་ལྷ་རན་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ལྟག་
 གཅིག་དང་དགྲུ་འབུམ་དུ་འགྱུར་པོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་གྱི་ཆོ་ཚད་ནི་རེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་

བཞིན་དུ་ཉེ་ལོར་གྱི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། ཉེ་ལོར་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི་ངེས་པ་
མེད་དོ་^{༡༥} ཞེས་བཤད་དོ།) གྲང་དཔུལ་གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་ཉིལ་གྱི་སྤྱངས་པ་མ་ག་རྟའི་བྲེའི་ཉིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུས་
གང་པའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཉིལ་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་སྤྱང་བས་ཉིལ་དེ་དག་ཟད་པར་
གྱུར་པ་ནི་ཚུ་བུར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཚུ་བུར་ཚོལ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་ཤུར་བསྐྱར་
བའི་འགྱུར་གྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རིང་ངོ་། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་གང་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་
འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ཁ་ཅིག་ཆད་དཔུལ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐུབ་པར་འཆད་མོད་གྱི། ཆེ་མཐའི་མདོ་ལྟར་ན་ཆད་དཔུལ་དང་པོ་དུག་པས་གང་
དཔུལ་དང་པོ་དུག་རིང་བར་མངོན་པོ།) ཅི་སྤར་སྒྲོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་བར་མ་དོར་མི་འཆི་བར་ཆེ་ཆད་ལྟར་
ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྟན་པ་དག་ནི་སྟོང་དུ་ངེས་ཏེ། བར་མ་དོར་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲ་
མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་ཆེ་ཆད་
སྒྲོས་པ་ཡིན་པོ།

དེ་ལྟར་ཆེ་ཆད་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་འདིར་མ་སྒྲོས་པ་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི།
བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིང་བཞི་འདོད་ལྟ་ན། ཁོང་མ་ན་མེད་གྱིང་གསུམ་ན། འབྲས་ཆན་ཟན་སྟེ་ག་འཁྱུར་བའི། ཟས་
ཟ་སྒྲ་མི་སྟན་པ་རྣམས། མ་སྒྲོས་(མ་བཏབ་པའི་)འབྲས་ཀྱི་(ས་ལུང་)འབྲུ་དག་ཟ། འདོད་ལྟ་(ཁ་དོག་བཞི་པའི་)
དྲི་དང་བདུད་(དང་སྤྱང་སོགས་ཆད་)ཕྱིའོ། ཁོང་ན་ཁམ་ཟས་རྣམས་པར་སྤྱངས། ཁམ་དང་གཅི་གྱིང་བཞི་དག་ན་
ཡོད། ཡན་ཆད་ན་མེད་ཆད་བ་དག འབབ་ཉེས་པ་དང་ལེགས་པ་དང་། ལོ་ཉེས་ལོ་ལེགས་སུ་གེ་དག གྱིང་
གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲ་མི་སྟན། འདོད་ལྟ་ཡན་ཆད་དེ་དག་མེད། འཛིགས་དང་ཡིད་བདེ་ངེས་འཛིག་ནི། གྱིང་
གསུམ་དག་དང་འདོད་ལྟ་ལ། སྒྲ་མི་སྟན་དང་གོང་ན་མེད། ཁོར་འབྲུག་སེར་དཔུལ་ཉེ་ཆོད་དག གྱིང་
གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲ་མི་སྟན། ལྟ་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། བཞིན་མདོག་དཀར་ནག་སྟོ་སངས་དང་། སྒྲ་
སྤང་^{༡༧}(བཞི་གྱིང་)གྱིང་གསུམ་(དང་)འདོད་ལྟ་རྣམས། སྟོ་སེར་དཀར་དམར་^{༡༨}(བཞི་)སྒྲ་མི་སྟན། (དང་
གཞུགས་ཁམས་པ་)ཆད་སེར་ཡན་ཆད་དཀར་པོར་གནས། (ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ནའོ། ༡) ཆེད་དུ་བྱས་དང་མ་
བྱས་པའི། ཁང་པ་གྱིང་གསུམ་འདོད་ལྟ་ན། སྒྲ་མི་སྟན་དང་གཞུགས་ཁམས་པ། ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
ངེས། ཁལ་གོས་རས་དང་ཟབ་དར་སོགས། (ཕྱི་ཡང་གཉིས་ཀ ༡)གྱིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲ་མི་སྟན། (སྒྲ་མི་སྟན་པ་
སྤང་གཅིག་དང་། འདོད་ལྟ་དུག་པའོ། ༡)འདོད་ལྟ་དུག་པོ་སྤང་གཅིག་ནས། དུག་ཕྱུ་ཕྱུ་བཞི་ཆ་ཡི་བར། ཆེས་ཡང་
སྟོ་སེར་དཀར་དམར་དག ཉེད་གསལ་གྱིང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད།

གཞུགས་ཁམས་གོས་དང་བཅས་པར་སྐྱེ། རང་ལུས་ཆད་ལས་ཉེས་འགྱུར་གྱིས། ལྟག་པའི་གོས་

དག་གོན་པར་བཤད། །བག་མ་ལེན་དང་གཏོང་བ་ནི། །སྤྲིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་
 དང་གོང་ན་མེད། །ལུས་ལ་ཆོད་དང་གྲང་བ་ནི། །སྤྲིང་གསུམ་དག་ན་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ །ལྷ་རྣམས་རྣམ་པར་སྤངས་
 པ་ཡིན། །དགུན་དབྱིད་དབྱར་དང་སྟོན་རྣམས་ནི། །སྤྲིང་བཞི་འདོད་ལྷ་རྣམས་ན་ཡོད། །གོང་མ་ན་མེད་ཉིན་
 མཚན་དང་། །པ་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩེ་བཅས་སྤྲིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་དང་གོང་
 ན་མེད། །ཁོར་དང་འབྲུ་ཡོད་སྤྲིང་གསུམ་ནོ། །འབྲུ་ཡོད་ཁོར་མེད་སྤྲེལ་སྤྲེལ། །ཁོར་ཡོད་འབྲུ་མེད་འདོད་
 ལྷ་རྣམས། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་གོང་མ་ཡིན། །པ་མ་ནས་ནི་འབྲུའི་བར། །ཀུན་ལ་ཞེན་པ་སྤྲིང་གསུམ་ན། །འབྲུ་
 མ་གཏོགས་ལ་ཞེན་པ་ནི། །འདོད་ལྷ་ལྷ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་དང་ནི། །གོང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཞེན་པ་མེད། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་
 སྤྲེལ་མ་བྱ་བཅའ་བ། །སྤྲིང་བཞིན་ཡོད་ལྷ་རྣམས་ནི། །རྩེ་བཅས་ཁུ་བ་འབྲུང་བ་ཡང་། །མི་རྣམས་འདོད་ལྷ་
 རྒྱུད་དག་སྤྲེལ། །ཆོད་དང་ལུས་དང་འབྲིག་པ་སྤྲེལ།^{༡༩༩} །རྩ་བར་བཤད་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས། །མཐོ་རིས་ཀྱི་ནི་
 འོངས་སྤྲེལ་དག །ལུང་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པར་བྱའོ།

འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་བཤད་པ།

ད་ནི་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། །ཞར་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་
 བོ་ལའང་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཆོད་བསྟན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུད་བའི་མཐའ་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་།
 མིང་གི་རྒྱུད་བའི་མཐའ་ནི་ཡི་གེ་(གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལས་རྒྱུད་བའི་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར།)དང་། དུས་ཀྱི་རྒྱུད་བའི་མཐའ་
 ནི་སྤྲེལ་ཅིག་མ་ཡིན་(ཉི་མ་གོ་ལ་གཅིག་གི་ཡུན་ཀྱི་རེ་ལྷའི་ཆ་གཅིག་ཡིན།)ནོ། །ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་བདུན་ལ་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་
 གཅིག་དང་། རི་ལྷ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་བདུན་ལ་རྒྱལ་ཕྱ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཕྱ་བདུན་ལ་
 ལྷ་གས་རྒྱལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་རྒྱལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་རྒྱལ་གཅིག་དང་། དེ་
 བདུན་ལ་ལྷ་གི་རྒྱལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སྤྲེལ་གི་རྒྱལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་གི་རྒྱལ་
 གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སྟོ་མ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སྟོ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་གིག་གཅིག་དང་། རི་
 ལྷ་རྒྱ་སྟོ་མ་བདུན་ལ་གིག་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གིག་བདུན་ལ་ནས་དང་། དེ་བདུན་ལ་སོར་མོའོ་
 ཆོགས་ཞེས་བྱ་བའོ། (ཡིན་ཏེ་བཙུམ་ཞིང་བསལ་ཡང་དེ་ལས་རྒྱུད་བའི་དམིགས་པའི་ཕྱིར།) དེའི་ཕྱིར་གོང་མ་གོང་མ་རེ་
 རེ་ནི་འོག་མ་འོག་མ་བདུན་བདུན་དུ་བསྐྱར་རོ།

གདགས་པ་ལས་ནི། ལྷ་གས་རྒྱ་གཉིས་མི་འབྲུང་བར་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་དང་། རྒྱལ་ཕྱ་དང་། ཉི་ཟེར་
 རྒྱལ་དང་། རི་བོང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་དང་། སྤྲེལ་རྒྱལ་(འདི་དག་རྒྱལ་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མིང་དེ་ལྷ་རྒྱལ་བཏགས་
 ཀྱི་སྟོན་ཆ་གས་ཀྱི་སྤྲེལ་རྩེ་མོ་ལ་བརྩི་བལ་སོགས་ནི་མིན་ནོ།)དང་། སྟོ་མ་དང་། ལ་བ་གན་དང་། བ་ཏི་ཀ་དང་། སོར་

ནམས་ལྷ་མ་བདུན་བདུན་ལ་བྱི་མ་རེ་རེ་བཤད་ལ། རྒྱ་ཆེ་ལོ་པ་ལས་ནི་རྩལ་ལྷ་རབ་དང་། རྩལ་ལྷ་མོ་
དང་། རྩལ་ཆུང་ཅུ་དང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་། རི་བོང་རྩལ་དང་། ལྷག་རྩལ་དང་། སྤང་རྩལ་དང་། སྒོ་མ་དང་།
ཡུངས་འབྱུང་དང་། ཉན་དང་། སོར་ནམས་ལྷ་མ་བདུན་བདུན་ལ་བྱི་མ་རེ་རེ་^{༡༩༥}གསུངས་མོད་ཀྱི་མིང་ག་
དད་ཅམ་ལས་རྩལ་ལྷ་རབ་ལ་ནི་ཆེ་ཆུང་མེད་དོ། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལ་བྲུག་དང་། །བྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་
འདོམ་གང་དོ། །འདོམ་དེ་དག་ལྷ་བརྒྱ་ནམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཡིན་ལ། གོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱིས་
འཕགས་པ་དེ་ལ་ནི་དགོན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེ་
ལོ་པ་ལས་ནི་གཞུ་རྒྱུ་ལ་ཡུལ་མ་ག་རྒྱུ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་
ཏུ་^{༡༩༦}བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཚད་ཐམས་ཅད་འཇལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དུ་ས་ཀྱི་ཚད་ལ་ལོ་བཤད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དུ་ས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རྩལ་ལྷ་
རབ་འཇུར་པའི་དུ་ས་སམ། རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དུ་ས་ཞེས་དཔེར་མཛད་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་མི་ཤེས་
པས་ཆོས་མངོན་པ་བ་ནམས་ན་རེ་སྒྲིམ་བྱ་སྟོབས་དང་ལྷན་པས་སེ་གོ་ལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་
ཅིག་མ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྷ་འདའོ་^{༡༩༧}ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་།
དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དག་དུག་ཅུ་ལ་ཐང་གཅིག་གོ། ཐང་གཅིག་སྐུ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཅམ་དང་། དེ་སྐུ་ཅུ་ལ་
ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སྐུ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་སྤར་ན་དེ་གསུམ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐུ་ཅུར་
བསྐྱར་དོ། །ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཞག་སྐུ་ཅུ་སྐུ་ཅུ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བསྐྱར་པ་ལྷ་རབ་འགྲེལ་
པ་ལས། དཔྱན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་ནམས་ཀྱི། ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། ལྷ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་
པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་བྱུང་པ་དོར། ^{༡༩༨}ཞེས་པ་དང་། (འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མཆོག་པར་
བྱའོ། །དུས་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ་^{༡༩༩}ཞེས་པ་དང་།) འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་།
(ཁ་བ་སོག་དབྱར་ནམས་ཀྱི། ལྷ་བར་གཉིས་དང་བཞི་ཡི་ནི། །མར་དོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་པའི། །གསོ་སྦྱང་སྟོན་བརྩོན་དག་གིས་བྱ་ཞེས་པ་
དང་།) དུས་ནམས་མཐའ་དག་འཕོ་བས་ན། ལྷ་བྱེད་གསུམ་གསུམ་རྗེས་ལ་འཆད། །ལོ་ལ་ཞག་རེས་མ་
ཚང་བའི། ལྷ་བ་དུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན། ^{༢༠༠}ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོན་ལྷ་བ་ཆུང་ཆེས་བཅུ་དུག་ནས་གཟུང་སྟེ།
ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ནི་འདས་ལ་ལྷ་བ་བྱེད་བྱེད་ལུས་པའི་མཚམས་སུ་ཞག་མི་བྱུང་པ་རེ་རེ་འབྱུང་
བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དབྱར་དཔྱན་འབྱིང་བྱུང་སྟོན་དབྱིད་འབྱིང་མི་བྱུང་ཅེས་པས་དཔྱན་ལྷ་རབ་དང་།
དཔྱན་ལྷ་ཐ་ཆུང་དང་། དབྱིད་ལྷ་འབྱིང་དོ་དང་། དབྱར་ལྷ་རབ་དང་། དབྱར་ལྷ་ཐ་ཆུང་དང་། སྟོན་ལྷ་
འབྱིང་པོ་དུག་གི་མར་དོའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་བ་ནམས་ལ་ལྷ་བ་ཟད་པས་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་བ་བྱེད་པ་ནམས་ཏེ།
དེ་ལ་མི་བྱུང་པའི་དོན་ནི་གནམ་ལྷས་ས་ལྷའི་དོད་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ལ། གནམ་ལྷས་མི་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚོ་

ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་
ནི་མ་དབྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་དབྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུར་མི་སྣང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དུག་ལོ་ཕྱི་
མ་ལ་སྐྱངས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ལོ་ལྔ་ལྔ་སྒྲ་བཤོལ་
འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ཏྲ་བྱ་བྱི་བ་ཡོས་ལ་བཤོལ། །སྟོན་དགུན་དབྱིད་དབྱར་འབྲིང་པོ་གཉིས། །ཞེས་ལོ་གསུམ་
གསུམ་ན་འདོར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་(ཤིན་ཏུ་ཐུ་ཞིབ་ཆེ་བས་)ལོ་གསུམ་གསུམ་
ན་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དེ། (ལུང་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་དམ་པ་ལ་ཞུ་
བ་དང་། འདུལ་བྱེད་དང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ལྟ་ཚན་དང་། བཅུ་དྲུག་ཚན་དང་། སྤྱིང་གཞི་དང་། རྒྱང་པའམ་བསེལ་བྱ་དང་།
གཏམ་གྱི་གཞིའམ་དངོས་པོ་དང་། མ་ན་བི་ཀ་འམ། དམ་ཟེའི་བྲ་མོ་ལྟ་བུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཐུང་པོ་རབ་ཏུ་ལྟན་པའི་ཐུང་པོ་གསུམ་
སྟོན་པ་དང་། མ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། བྱིན་སྐབས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིང་གཞི་དང་། རོ་བོ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་བདུན་སྟོན་པ་སྟེ་ལེུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས་དུག་སྤྱིང་གཞི་ལ་སྟོ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས། སྟོ་དང་པོ་བཞི་ལ་བསྟོམས་
ཆོགས་བཅུ་བཅུ། སྟོ་ལྔ་པ་ལ་བསྟོམས་ཀྱི་ཆོགས་དུག་ཡོད་པ་ལས་སྤྱིང་བཞིའི་སྟོ་དང་པོའི་བསྟོམས་ཆོགས་ཆོགས་བཅུད་གཉིས་པའི་
སྐབས་ལས་སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་དགེ་སྦྲོང་རྣམས་ལ་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་བཤོལ་དོར་ཅིག་^{༣༠} ཅུ་
གསུངས་ནས་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་བཤོལ་འདོར་པོ། །རྒྱལ་པོ་དག་ནི་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་བཤོལ་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །དགེ་སྦྲོང་དག་གིས་རྒྱལ་པོའི་
ལྟར་མ་བྱས་པ་དང་། སྟོན་པོ་དག་འཕྱ་བར་གྱུར་ནས། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དགེ་སྦྲོང་དག་གིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་གསོལ་བ་དང་། བཀའ་
རྩལ་བ། དགེ་སྦྲོང་དག་སྟོན་པོ་རྣམས་འཕྱ་བའི་ཡུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསམ། རྒྱལ་པོའི་གཞུང་བཞིན་དུ་ཡང་གིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ་དེ་དང་
མཐུན་པར།) འདུལ་བའི་མདོ་ལས་སྒྲ་བ་བཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ་ཞེས་^{༣༡}པ་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ལོ་དང་སྒྲ་བ་སྒྲ་བཤོལ་དག །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་
ཀྱང་ནི་བསྟན་གས། བཀའ་བཅའ་གྲགས་ལྟན་གྱིས་རབ་ཅན། །དབྱུང་ལྟན་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བྱ།^{༣༢} །ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་བཞིན་དུ་ལུང་དེ་ཉིད་ལས་སྐར་མ་བཅི་བ་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ། དགེ་སྦྲོང་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་
དང་། སྐར་མ་བཅི་བ་ལ་མཐས་པ་དག་འཕྱ་ནས་དགེ་སྦྲོང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་གསོལ་བ་ན། དགེ་སྦྲོང་དག་སྐར་མ་བཅི་བ་དག་འཕྱ་
བའི་ཡུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསམ་ན་སྐར་མ་བཅི་བ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ། འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་
སྐར་ནི་སྐར་མཐན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ།^{༣༣} །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཐུབ་ན་བཤོལ་ཡང་ཐུབ་ལ། མི་ཐུབ་ན་
བཤོལ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ། །) དེ་ལྟ་བུའི་ལོས་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་མི་དང་ཆོ་དཔུལ་དུག་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོ་ཆད་འཇལ་ལོ།

བསྐལ་བ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་བར་གྱི་བསྐལ་བ་དང་། འཛིན་པའི་བསྐལ་བ་དང་། འཆགས་
པའི་བསྐལ་བ་དང་། གནས་པའི་བསྐལ་བ་དང་། སྟངས་པའི་བསྐལ་བ་དང་། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་^{༣༤}ཞེས་

བསྐལ་པ་རྣམས་པ་མང་པོ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འཛིག་པའི་བསྐལ་པ་ནི་དཔལ་བའི་སྤྲིད་པ་མེད་པ་ནས་འགོ་
བརྒྱུམས་ཏེ་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཟད་པའི་བར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདི་བར་བསྐལ་ཏེ་ཤུར་གནས་
(ཤིང་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་པ་མཐར་ཐུག་)པའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་དཔལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་གསར་དུ་སྦྱོར་བ་ཆད་དེ་
(དེའི་ཆོ་གནས་པ་རྫོགས་ལ་འཛིག་པའི་འགོ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟར།)ལྟར་སྦྱོར་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཟད་ན་གོང་དུ་སྦྱོར་
བའོ། མ་ཟད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་དཔལ་བར་སྦྱོར་ཏེ་དཔལ་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོངས་
པར་འགྱུར་རོ། (ཞིང་དཔལ་བ་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ།) དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་
ཀྱང་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། ་དེ་ནས་སྟོང་འཛིག་གྱི་སྤྲིད་པའི་མི་རྣམས་ལ་(ལུང་མེད་པར།)ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྦྱོར་ཏེ་(གྲུ་མའོ་དབུག་པ་ལས་སྦྱོར་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་
སྟུང་གས་ཏེ། སྦྱོར་ཆོག་ས་རྒྱུད་འཛིག་གྱི་སྤྲིད་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། ་དེ་ཐོས་ནས་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྦྱོར་པར་འཇུག་སྟེ་འཛིག་གྱི་སྤྲིད་པའི་མི་ཐམས་ཅད།)ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱོར་བར་
འགྱུར་རོ། ་དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤུར་ལུབ་ཀྱི་སྤྲིད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱང་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། ་དེའི་
རྗེས་ལ་བྱང་གི་སྦྱོར་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྦྱོར་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་སྦྱོར་བས་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་
སྟུང་གས་ཏེ་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ།

འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྦྱོར་ཏེ། (ལྟར་བཞིན་དུ་
བསྐྱགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ། ཤི་ནས་)བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ལ། (དེས་འདོད་
པའི་བརྒྱུད་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ།) བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱང་(ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་འདེམ་གྱིས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྦྱོར་ཏེ་གྲུ་མ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱོར་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་བསྐྱགས་
པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ་དེ་ལ་ཞུགས་པས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཤི་ནས་གཉིས་པར་སྦྱོར། ་མེས་འཛིག་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་
ཡིན་ནོ། ་རྒྱུས་འཛིག་ན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་སྦྱོར་ནས་གསུམ་པར་སྦྱོར། ་དེ་ཙམ་སོགས་འགྲེལ། ་རྒྱུད་གིས་འཛིག་ན་གསུམ་པ་ལ་
བཞེ་བ་སྦྱོར་ནས་བཞེ་བར་སྦྱོར།) བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་(ལྟར་བཞིན་)ཐོབ་ནས་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་དུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་(མེས་འཛིག་པའི་ཆོ་དེ་ཙམ་གྱིས་)སེམས་ཅན་འཛིག་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བར་བསྐལ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་སོ། (སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའང་ཐོབ་ནས་འདོད་པ་ནས་ཤི་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་སྦྱོར་བར་བཤད་དོ། ་³⁰⁴) དེའི་རྗེས་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་
བ་ལྟར་(སྟོང་འཕེན་པའི་ལས་ཟད་ནས་)སྟོང་འཛིག་པ་ལ་འང་བར་བསྐལ་གཅིག་གོ། (གདགས་པ་ལས། དུས་མཐའི་
ཆོན་འཛོལ་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིར། སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཟད་གཏོང་མི་བྱེད། ་ཉི་མ་གཅིག་ལྷན་ཅད་གཤེལ་བ་དང་། ་སྦྱོར་དང་ས་
བོན་ཤིང་མ་ཟད་པར་བྱེད། ་ཉི་མ་གཉིས་པས་སྟེང་ཀ་རྒྱུད་ལུང་ཆོག་ས། ་དེ་བཞིན་རྒྱུད་རྒྱུད་ལྷན་པ་³⁰⁵པར་འགྱུར། ་སྟེང་ཀ་ཆོན་

པོའི་ཚོགས་དང་ཁྱེད་ཆེན་དང་། རྒྱུ་མཐུ་ཉི་མ་གསུམ་པ་མེད་པར་བྱེད། མི་མ་ཡིན་གནས་འཛོལ་བྱ་ཆེ་བ། མཉམ་ཞེས་བྱ་གིན་དུ་
ཡིད་འོང་ཞིང་། གཙང་མའི་རྒྱ་ཡིས་གིན་དུ་གང་བ་ན། ཉི་མ་བཞི་པ་ཡིས་ནི་སྐམ་པར་འགྱུར། རིན་ཆེན་མང་བས་གང་ཞིང་རབ་
འཛིགས་ལ། སེམས་ཅན་ཚོགས་ཆེན་དག་གིས་གནས་གྲུབ་པ། རྒྱ་མཚོ་དག་ནི་ཉི་མ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཐུ་ཉི་མ་གྱིས། ཡོངས་སུ་གདུང་བས་མ་ལུས་
སྐམ་པར་འགྱུར། སྐད་དང་གངས་དང་དེ་བཞིན་རི་རབ་དང་། གསེར་གྱི་རི་དབང་དེ་བཞིན་བདུན་པོ་རྣམས། ཉི་མ་དྲུག་པ་དག་གིས་
རབ་གདུངས་པས། གྲུན་ནས་དུད་པ་གིན་དུ་འཛོན་³⁰⁷པར་བྱེད། གང་ཆེ་ཉི་མ་བདུན་པ་གསར་གྲུབ་ཅིང་། འདྲི་རྩི་འོད་ཟེར་བྱ་བ་
རབ་གཏོང་བ། རྟེན་ཆེན་ནས་དང་རི་རྣམས་ཀྱིས། གིན་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་བར་འགྱུར་ཞེས། འོད་ཟེར་བྱ་བ་རབ་འཛོམས་ལྟར་པ་ཡི། ཉི་
མ་དེ་བདུན་རྣམ་པར་བྱ་ཞེས། སྐད་འདི་དང་ནི་དེ་བཞིན་གསེར་གྱི་གཞི། སེམས་ཅན་དཔྱན་བརྒྱུད་རི་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། འདོད་
ལྟ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁང་པ་དང་། འདོད་པ་ཀྱུན་གྱི་གནས་སུ་སོང་ནས་གྲུབ། འདོད་པའི་ལྟ་མང་གིན་དུ་ཡིད་འོང་བཤུ། ཆངས་པའི་
གནས་རྣམས་གིན་དུ་སྟེག་པར་བྱེད། རི་སྐད་སྐྱེས་བཞིན་མ་ལུས་ཀྱིས་བསྟེགས་ནས། དུས་མཐའི་ཉི་མ་གཟི་བརྟེན་ཆེན་པོ་ལྟར་བྱ། རྟེན་
དག་ཉིད་ཀྱང་དབང་ནི་མེད་འགྱུར་ཞིང་། མི་རྟག་པས་ནི་བཅོམ་ནས་ཞིག་པར་འགྱུར། རྟེན་ལྟར་ལྟར་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་དང་ས། རྟེན་
བཞིན་མཐོ་རིས་ཟད་འགྱུར་པ་གིས་ནས་ནི། རྒྱུ་བོ་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པའི་བྱིར། འཕགས་པའི་གནས་ལ་རྟག་ཏུ་སྟོ་ཞོག་
ཅིག་³⁰⁸ ཅེས་བཤད་དོ། བསམ་གཏན་དང་པོ་འཛིག་པའི་མེ་ཡངས་དེ་བས་བསྟེན་སོ། ལས་ཐ་དད་ལས་གྲུབ་པས་འདོད་མེས་
གནོད་མི་རྩུས་པས་སོ། རྒྱུ་འཛིག་པ་ནི། རྟོད་རྟོད་པར་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་རང་གི་ས་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་
འཛིག་སྟེ་ལན་ཆ་རྒྱུར་བ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། འདོད་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོའི་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་ནི་རྟོད་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགག་གོ། རྒྱུ་གིས་འཛིག་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྟེ་³⁰⁹པའི་རྣམ་པར་འཛོལ་རྒྱུ་དང་གིས་ས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
རྟོད་ཀྱི་བར་དུ་འཛོལ་ཏེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་ནི་སྐམ་པ་ཞིན་ནོ།

འཆགས་པ་ནི་མེས་ཞིག་ནས་སྟོངས་པའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འོག་
གཞིའི་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་པ་ནས་བརྒྱུས་ནས་ནི་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་
སྟོང་པའི་བར་དུ་འོ་སྟེ་སྟོད་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་དང་། སེམས་ཅན་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་
བརྒྱུད་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཐོགས་སོ། རྟེན་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཆགས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཆེར་ནི་བཤད་ཟིན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བ་³¹⁰དང་རྒྱུ་ལ་པོའི་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་པར་³¹¹ལུགས་ཀྱིས་ན་ཐ་མར་འཛིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དང་པོར་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་བྱིར་(མེས་ཞིག་ན།)དང་པོར་ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་དོ། རྟེན་
འོག་ཏུ་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་
བར་དུ་(ས་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྣམས།)འབྱུང་དོ། འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་བྱུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ནི་(འོག་
གཞི།)རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་
ནི་སྟོང་བཞི་པ་རྣམས་མ་ཆགས་ཀྱི་གོང་དུ་ཡས་རིམ་གྱིས་འཆགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐམ་སྟོས་པའི་ཁྱད་པར་

ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་ཞིག་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུ་གིས་ཞིག་ན་(དང་པོར།)གསུམ་པའི་
སྟོང་འཆགས་པ་འང་ཡིན་ནོ། །བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་(སེམས་ཞིག་རྗེས་ཡིན་ན།)དང་པོར་ཁོ་ནར་འོད་གསལ་
བའི་ལྷ་ནས་ཆོད་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་གི་འཕོས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
སྟོང་པར་(དང་པོར།)སྒྲེའོ། །དེ་གཅིག་ཤར་གྱུར་པས་སྒྲེ་སྟེ་བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་དག་གྱུར་
འདིར་སྒྲེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་འདེབས་སོ། །དེའི་སྟོན་ལམ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྟེས་དབང་
གིས་(བྱ་རྒྱུ་དང་ཏ་ལའི་རྩལ་དུ།)བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཆོད་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་གི་ནས་
དེར་སྒྲེའོ། །དེའི་བྱིར་དང་པོར་སྒྲེས་པ་ནི་ལུས་ཆེ་བ་དང་འབྲིན་པ་པོར་སེམས་པའི་བྱིར་ཚདས་པ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་མེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ནི་གསེར་གྱི་པདྨའི་སྟེང་པོ་ལས་སྒྲེས་པའི་བྱིར་གསེར་གྱི་སྟེང་པོ་ཅན་དང་
པད་མོའི་སྒྲེས་གནས་པ་ཞེས་གྱུར་བསྒྲགས་སོ། །(འཕགས་པ་འོག་སར་མི་སྒྲེ་བས་དེ་ནི། སོ་སྒྲེར་དེས་སོ། །)ཐུས་སྒྲེས་
པ་དེ་དག་ནི་ལུས་རྒྱུད་བ་དང་དེའི་འདོད་པ་ལས་སྒྲེས་པར་སེམས་པའི་བྱིར་འཁོར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རིམ་གྱིས་ཚདས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་འཆགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་ལ་རིམ་པ་ལྷར་བྱང་དང་རྩབ་དང་གར་དང་ལྷའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་སྒྲེ་ལ། དེ་
ནས་གླིང་གསུམ་དུ་མི་དགེ་བ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེར་སྒྱུད་པས་རིམ་པ་ལྷར་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་
དཔལ་བ་རྣམས་སུ་སྒྲེ་སྟེ་དཔལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོད་འཆགས་པ་རྫོགས་
(ཤིང་གནས་)པ་(འགོ་བརྩམ་པ་)ཡིན་ནོ། །(དེ་ལ་བར་བསྐལ་བ་བཅུད་ཀྱི་ལོ།) བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནས་
འཆགས་ན་འང་(དགེ་རྒྱས་དང་བཞི་པ་ནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་སྒྲེ་བ་སོགས།)རྩལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གནས་པའི་བསྐལ་པ་
ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་བག་དུ་མེད་
པ་ནས་རིམ་གྱིས་མར་འགྲིབས་ཏེ་བརྒྱད་ཁྲི་པར་གྱུར་པའི་བར་ནི་འཆགས་པར་གཏོགས་ལ། གང་གི་ཆོད་
བརྒྱད་ཁྲི་པ་འགྲིབ་སྟེ་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མིའི་ཆོད་ཆོད་ལོ་བཅུ་པར་གྱུར་པའི་བར་ནི་(བར་གྱི་)བསྐལ་པ་
དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་ཡར་(བརྒྱད་ཁྲི་པར་)སྒྲེ་བ་དང་མར་(བཅུ་པའི་བར་དུ་)འབྲི་བའི་བསྐལ་པ་གཞན་
ནི་(ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་རྒྱུད་རེར་བཀྲངས་པས།)བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འགྲིབ་
པ་གཉིས་གཉིས་རེ་རེར་བཀྲང་³⁰པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཆོད་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་སྒྲེ་བ་ནི་བར་གྱི་
བསྐལ་པ་(ཉི་ཤུ་པ་)གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྷར་ན་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུའོ།།

ཡར་རི་སྒྲིང་དུ་སྒྲེ་ཞེ་ན། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དེ་དག་ཆ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་སྒྲེའི་དེ་ལས་
མཐོ་བར་ཡང་ནི་མི་སྒྲེའོ། །བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་པོ་མར་འགྲིབ་པ་(རྒྱུད་པ་གཅིག་)དང་། ཐ་མ་ཡར་འཕེལ་

བ་(རྒྱུ་པ་)གཅིག་དང་། དེ་དག་གི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཙུག་གིས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་བ་གཉིས་གཉིས་བསྐྱལ་བ་ནི་དུས་མཉམ་སྟེ། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ནི། (དལ་གྱིས་འགྲོ་བས།) འགྲིལ་བ་དང་འཕེལ་བ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་མུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཡར་སྟེ་བ་དང་མར་འབྲི་བའི་མཐའི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་དང་བཙུག་གི་ཟུང་དག་མཉམ་ཞེ་ན། མཁྱོགས་བ་དང་བྱལ་བར་འགྲོ་བའི་ཁྱད་བར་ཏེ། མཐའི་བསྐྱལ་བ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཙུག་ནི་མཁྱོགས་བར་འགྲོ་བས་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་མོ་³⁹ ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་མཁྱོགས་བྱལ་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་མར་འབྲི་བ་ཉི་ཤུ་དང་ཡར་སྟེ་བ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ལ་བར་བསྐྱལ་དུ་བྱས་ནས་ཡ་ཐོག་དང་མ་ཐོག་གཉིས་ལའང་ཟུང་རེ་ཡོད་པར་⁴⁰ བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཛིན་ཏེན་སྟར་ཆགས་པ་འདི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འཆགས་པ་དང་འཛིན་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྟོངས་པའི་བསྐྱལ་བ་དག་ནི་གནས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དེ་དག་བཟུང་ཅུ་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །(བསྐྱལ་བ་ནི་སྤང་པོ་ལྟས་བསྟན་སོ།)

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བགྱངས་པའི་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ནི་སྟོ་སྟོ་ལས་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན་⁴¹ ཞེས་འབྱུང་བས་དུ་དང་འཕྲུག་པ་མཐུན་པས་དུར་བྱས་ཏེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དོ། །དེ་ཡང་བཟུང་བྱི་པ་ནས་མར་འགྲིལ་པའི་ཆེ་ཆད་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་འབྱུང་གི་བཟུང་བྱི་པ་ཡན་ཆད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡར་འཕེལ་བ་དང་བརྒྱལ་མར་འགྲིལ་པའི་དུས་སུ་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འཁོར་བ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་སྟོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་དང་དུས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྟིགས་མ་(སོག་རྒྱད་པ་ཆེད་སྟིགས་མ། འོངས་སྟོད་རྒྱད་པ་དུས་ཀྱི་སྟིགས་མ་སྟེ་འབས་བྱ་རྣམས་རོ་དང་རྟུམ་པ་དང་མཐུ་རྒྱུ་བར་འབྱུང་བས་སོ། །ཁྱིམ་པའི་དགོ་ཕྱོགས་རྒྱད་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟིགས་མ། རབ་བྱུང་གི་དགོ་ཕྱོགས་རྒྱད་པ་ལྟ་བའི་སྟིགས་མ། ལུས་རྒྱད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟིགས་མ་འོ། །དེ་དག་སྟིགས་མ་ཡིན་ཏེ། བོངས་ཆོད་དང་གཟུགས་དང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་སྟོད་དང་བློ་དང་འཕྲིན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་སྟིགས་སུ་གྱུར་པས་སྟིགས་མ་འོ།) ལྟ་བུ་ཏུ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་དོ། །(བྱུང་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བསྐྱལ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་བར་བསྐྱལ་བ་བཟུང་ཅུར་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་དང་དགོ་པའི་ཙ་བའི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བསྐྱལ་བ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་དུས་འགྲིལ་པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་

པའི་ཆད་ནི་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་³⁹⁶ཞེས་བཤད་དོ།) གཤམ་ཏེ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པར་ལམ་
བསྐྱེད་དགོས་ན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། གསུམ་ཡིན་ན་གྲངས་མེད་པར་མི་འཐད་དོ་
ཞེ་ན། ཡེ་གྲངས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ཕྱིན་པ་ན་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་
མིང་ཅན་གྱི་གནས་གཞན་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ལུང་སེལ་བྱ་ལས་འབྱུང་བ་སྟོམ་དུ་བསྐྱས་པ་ནི། གཅིག་བརྟེ་
བརྟེ་སྟོང་གི་འབུམ་དང་། སྐལ་ཤེ་བ་དུང་ལྷུར་རྣམས། རྒྱུང་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཐེར་འབུམ་ཁྲག་
ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་དང་། གཏམས་དྲིགས་མི་འབྱུགས་ཁྱད་ཕྱིན་དང་། ལང་སྟེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྒྲང་
དང་། རྒྱུ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགྲོ་བྱེད་རྒྱལ་དང་། རྒྱུ་རྟགས་སྟོབས་
འཁོར་བརྟེ་ཤེས་དང་། རྣམ་བྱུང་དང་ནི་སྟོབས་མིག་རྣམས། ཆེན་པོ་དང་ནི་བཅས་པ་སྟེ། གྲངས་མེད་པ་
ནི་ཐ་མ་ཡིན། ལར་ནས་བརྒྱུད་ནི་མ་རྟེན་པས། རྒྱུང་ལྷུར་མན་ཆད་དག་ཏུ་ནི། གང་ཡང་རུང་བ་བརྒྱུད་
བསྐྱར་རྟོ་³⁹⁷ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། བྱང་ས་ལས་ནི། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་ཕྱེད་དུ་བགྲང་བའི་རྒྱལ་
གྱིས་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་མེད་པ་³⁹⁸ཞེས་བྱའོ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བགྲང་བའི་རྒྱལ་
གྱིས་བགྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གྲངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་སྐྱ་མ་ཤོས་གྱིས་ནི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ཕྱི་མ་ཤོས་གྱིས་ནི་གསུམ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྷག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལའང་ཉིན་མཚན་ལ་སོགས་པས་བགྲང་བར་མི་རྣམས་པས་གྲངས་མེད་ཅེས་
བྱ་ལ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གཅིག་ནས་བགྲངས་པ་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ཕྱིན་པ་ལའང་གྲངས་
མེད་³⁹⁹ཅེས་བཤད་དོ། དེས་ན་མདོ་དག་ལས་གྲངས་མེད་མང་པོས་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་
གྲངས་མེད་སྐྱ་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་འཐོབ་པར་གསུངས་
པ་ནི་གྲངས་མེད་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལྷུར་ན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ལམ་མན་ཆད་དུ་འདའ་བར་འདོད་ལ།
བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར། གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ལམ་བསྐྱབ་དགོས་
པར་⁴⁰⁰བཤད་མོད་ཀྱི། བྱང་ས་ལས་ནི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་མན་ཆོད་དང་། དེ་ནས་ས་
བདུན་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ཀྱི་བར་གསུམ་རིམ་པ་ལྷུར་གྲངས་མེད་དང་པོ་དང་། གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པས་འཐོབ་པར་⁴⁰¹བཤད་དོ། (ཡང་དཀར་ལས། མཐེ་བོང་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་མ་ལ་

དཀའ་བ་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་།^{༡༩༩} མདོ་གཞན་ལ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡང་བཤད་དོ།།
གྲངས་མེད་གང་ལ་སངས་རྒྱུས་གང་བསྟེན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། (སངས་རྒྱུས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་དུ་འབྱུང་
བའི་)རང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་པ་ཡར་འཕེལ་བ་དང་། མར་འགྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ཡང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཆོགས་ན་སྟོད་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཆོགས་ན་སྟོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
རང་རྒྱལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་དག་ལས་བསེ་རུ་
ལྟ་བུ་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་བཞེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་དགོ་བ་བཅུ་ལ་གོ་མས་པའི་རྒྱུས་འཕྲོག་པ་
ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱུས་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཛད་པའི་སྟོན་མ་
སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། ཆོགས་ན་སྟོད་པ་ནི་བསྐྱལ་པ་འདི་སྤྱི་དུ་ཅིག་ན་ཞེས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཆི་
བ་ནི་སྐྱབ་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། (སྟོབས་ཀྱི་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ནི་འབྱུང་སྟེ་ཀ་ནི་ཀ་ལ་སོགས་པའོ།) དེ་མན་ཆད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་མི་ཆུད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད་ལ་དེས་
རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དེ་ཡང་གསེར་དང་དཔལ་དང་ཟངས་དང་
ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་བཞི་ཡིན་ནོ།། (འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དེ་དག་གྲང་འཛམ་གྱི་སྤྱི་བའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་སོ།) དེ་
རྣམས་ཀྱང་རྩོམ་པ་འཕངས་པའི་མདོ་ལས། རིམ་པ་ལྟར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྒྱུད་གྲགས་བཞི་པ་དང་གསུམ་པ་དང་གཉིས་
པ་དང་གཅིག་པ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ།^{༡༩༩} དེ་དག་གྲང་འཛམ་གྱི་སྤྱི་བ་གཅིག་དང་སྟོད་དང་གར་གྱི་སྤྱི་བ་
གཉིས་དང་བྱང་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་བཞི་ཆར་ལ་མས་རིམ་བཞིན་དུ་མངའ་བསྐྱར་རོ་ཞེས་གདགས་
པ་ལས་བཤད་དོ།^{༢༠༠} མདོ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གསུངས་སོ།^{༢༠༡} འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བ་དེ་དག་སྤྱི་བ་བཞི་གཅིག་ཏུ་(གང་གིས་དབང་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་)དུས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་
ནི་མིན་ཏེ། འགན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སངས་རྒྱུས་གཉིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

འདི་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུས་གཅིག་ལས་མི་
འབྱུང་སྟེ། གང་དག་སངས་རྒྱུས་གཅིག་གིས་འདུལ་བར་མི་རྣམས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་འདུལ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་རྣམས་མཐེན་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་དང་མཐུ་ཐོགས་པ་དང་
བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་

པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་སྡེ་ཕྱི་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ་འདི་ནི་གནས་མེད་ཀྱི་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་
པ་དག་རིམ་ལྔ་བ་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་³⁹⁶ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་གཞན་ལས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནའང་སངས་
རྒྱས་དུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་བཞི་
པོ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི། (ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕན་ནམས་
ཀྱིས།) མས་བསྐྱར་བ་བྱེད་པ་དང་། དདུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་རང་འགྲོ་བ་དང་། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་
གཡུལ་བཤམས་པ་ཅམ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་མཚོན་ཆ་བརྩམས་པ་ཅམ་(དེ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོགས་བསགས་པ་དག་ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སུ་ཡོད། དེས་ན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་མི་
འབྱུང་ཡང་གཞན་དུ་འབྱུང་རོ། །མདོ་དེ་ནི་ཞིང་གཅིག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའང་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་
བར་མཆུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ན་སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི་རྒྱར་མ་བཞེངས་པའི་སར་མཚོད་རྟེན་ཅིག་པ་དང་གྲེགས་བམ་བཞེངས་པ་དང་ཆོས་
འཁོར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།) གྱིས་པ་རོལ་པོས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་འགའི་ཡང་
སློག་ལ་གཞོད་པ་མེད་དེ། དེས་མི་དགེ་བ་བཅུ་གྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དེ་དག་ལ་ཡོ་བྱད་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དུག་
ཀྱང་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་དང་། ཏྲ་དང་། རོར་བྱ་དང་། བྱད་མེད་དང་། བྱིམ་བདག་དང་། སློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་
རྒྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། རལ་གྱི་དང་། བགས་པ་དང་། མལ་ཆ་
དང་། ཆལ་དང་། བྱིམ་དང་། གོས་དང་། ལྷམ་ཉི་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ཡང་འབྱུང་བར་³⁹⁷ གསུངས་ལ།
ལུས་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་སྟེས་བྲུ་ཆེན་པོའི་(མཛོད་སྤྱད་གཙུག་རྟོར་མ་གཏོགས་པ་)མཚན་སྐྱམ་ཅུ་ཡང་ཡོད་དེ། འོན་
ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་
ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཤོད།³⁹⁸ །ཅེས་དང་། ཉི་མ་རྣམས་
ཀྱིས་འོད་བྱེད་པ། །མེ་བྱིར་རྣམས་དང་བག་འདྲ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་དང་ནི། །འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་རྣམས་བག་ཅམ་འདྲ།³⁹⁹ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་བ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་སྐྱམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ནི་
གིན་ཏུ་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་གསལ་ལ་རྫོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་འགྲིབ་པའི་ཚུལ་ནི་འཛིག་རྟེན་འདི་འཆགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་
ན་གིང་རྟེན་སློག་གིང་ཅམ་གྱི་ཆར་བབ་པས་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱས་གང་བར་གྱུར་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱས་གིང་

འབས་པར་བྱས་པས་སའི་སྟེང་དུ་སའི་རོམ་བཅུད་ཁ་དོག་མར་གསར་འདྲ་བ་རོ་སྒྲུང་ཅི་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
བུ་དྲི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཆོ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་
དག་འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་རིས་ནས་གི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ནི་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་དུས་ཚིགས་དང་ལོ་ཟླ་དང་ཉིན་མཚན་དང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་
ཡུད་ཅམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐ་དད་དང་བཤང་གཅི་དང་ཁང་བྱིས་དང་མིང་དང་རིགས་
དང་མདོག་དབྱིབས་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་དེ་གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཅི་བསྐྱེད་པ་
དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐར་བྱང་བའི་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པ་
པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞིན་དུ་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་ཚང་བ་མཛེས་པ་ཁ་དོག་
བཟང་བ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ་རྒྱ་འཕུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བ་ཟས་སུ་ཟ་
བ་ཆོད་པ་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རོ་ལ་བརྒྱམ་ཞིང་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གིས་སའི་རོ་
འཕྲུབ་མོས་སྤངས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ཤིང་ཐོས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་ནས་ཐོས་ཏེ་ཁམ་གྱི་ཟས་
དེ་དག་ཐོས་པས་ལུས་ལྟེ་ཞིང་རྩལ་ལ་འོད་ཀྱང་འགགས་ཏེ་ཕུན་པར་གྱུར་པ་ན་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱ་
སྐར་དང་དུས་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་སྤྱིང་བཞིན་སྒྲུང་བའི་བྱ་བ་བྱས་སོ།། (དེའི་ཆོ་ཤར་
ཐོགས་ནས་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་ལྷའི་འོད་དེ་ཉིད་འདི་རེ་ཞེས་པས་ཉིན་མོ་བྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་པ་ན་ལྷའི་འོད་དེ་
དམར་པོར་གྱུར་པ་འདི་རེ་ཞེས་པ་ལ་མཚན་མོ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ཟླ་བ་ཤར་བ་མཐོང་སྟེ་ཕུན་པ་བཀྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་ཟླ་བ་ཞེས་
ཆགས་སོ། །ཡང་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ལྷའི་འོད་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འདི་རེ་ཞེས་བཞོད་པས་ཉི་མ་ཞེས་ཆགས་སོ།) དེ་ནས་གང་ཁ་ཟས་
མར་དུ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་ཞིང་ལུས་ལྟེ་ལ་གང་ཉུང་དུ་ཟ་ན་དེ་ནི་ཁ་དོག་བཟང་བས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་
ཀྱང་བྱུང་ཞིང་ཁ་དོག་བཟང་བའི་རྒྱལ་ཅན་དག་གིས་ངན་པ་རྣམས་ལ་བརྟན་པ་དང་མི་དགེ་བ་སྦྱུད་པས་
སའི་རོ་དེ་ལྟར་པར་གྱུར་³⁹ཏོ། །དེ་ནས་སའི་རོམ་བཅུད་ཟད་ནས་ཕྱ་ངན་བྱས་པ་དང་སའི་ཞག་དྲི་རོ་སྒྲ་
མ་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྷ་བྱ་བྱུང་བ་ཐོས་པས་དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྷར་ལུབ་པོ། །དེ་ཟད་པ་ན་ལྷ་
གྱའི་ཚལ་དྲི་རོ་སྒྲ་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ཡུ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྷ་བྱ་ཞིག་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །སའི་བཅུད་དང་
ཞག་དང་ལྷ་གྱའི་ཚལ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྷར་སོར་བཅུ་དྲུག་དང་བཅུ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཡིན་པར་གཞན་
དག་འཆད་དོ། །སྒྲ་མ་ལྷར་དེ་ཡང་ཟད་པ་ན་མ་ཚོས་མ་བཟུང་བའི་འབྲས་ས་ལུ་སོར་བཞི་ཅམ་པ་ནང་བརྩས་
ན་ལྟར་སྟེ་ལྟར་བརྩས་ན་ནད་སྟེ་བ་ལུབ་ལྷན་མེད་པ་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །དེ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཆེས་རགས་ཤིང་
རྩལ་བ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་ལམ་སོ་མོའི་དབང་པོ་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་བྱུང་བར་

གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་དག་ཡན་ཚུན་དུ་བཏུས་པ་ན་སྡོན་གོམས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
འདོད་ཆགས་སྒྲིམ་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན་གཞན་དག་གིས་(སྒྲན་པ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་སྟན་འཕྱིན་པ་
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།)སྤྲུལ་ལ་སོགས་པ་གཏོར་ཞིང་སྤྲད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་ཁང་(བྱ་བ་མིན་པ་དེ་བྱ་བའི་ཕྱིར།)ཁྱིམ་དག་
བྱས་སོ།། (དེ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་དང་པོ།) མ་སྒྲིམ་མ་བཏང་བའི་འབྲས་སུ་ལུ་དེ་དག་གྲང་ནམ་འདོད་པ་ན་ལེན་པ་ན་
ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་(ནང་པར་ཟ་རྒྱ་རྩལ་མོ་བསྐྱངས་ནས་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགན་ནས།)གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ན་ཕུབ་
ཤུན་གྲང་བྱང་ལ་དེ་བརྒྱས་པའི་ཤུལ་དུ་ཡང་མི་སྒྲིམ་བས་དེ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་མ་མཐུན་པར་སོ་སོར་
ཡོངས་སུ་འཛོན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བགོས་ཏེ་གནས་པ་ནི་ཡན་ཚུན་(དུ་ལན་གསུམ་དུ་)རྒྱ་འཕྲོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ན་(དེ་ལ་བརྟན་པར་གྱུར་ཏེ་ཆར་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་ནས་བཅོས་གིང་།)དེ་དག་གི་ཕྱིར་སྒྲིམ་བོ་རང་བཞིན་
བཟང་པོ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྟོབས་གིང་བསྐྱོས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་དུག་ཆ་སྟེར་བ་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་མང་
པོས་བཀུར་བཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀླན་སྟོང་དང་གེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀླན་ཏུ་སྟོང་
པས་འཁོར་མགྲུབ་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་པོངས་པ་ལས་སྟོབ་པས་ན་
རྒྱལ་ཤིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། (དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།) དེའི་ཁྱིམ་
ལ་འང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་ཆོག་དག་འདོད་པ་རྒྱང་ཞིང་ཁྱིམ་ལས་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་ཏེ་དགོན་པ་
དང་ནགས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རྗེ་འཁོར་ཤིགས་དང་། བྱེད་
པ་ལ་དམངས་ཤིགས་དང་གདོལ་པའི་ཤིགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་གྱུར་ཏེ་ཤིགས་ཐ་དད་གྲང་བྱང་རོ།།

མང་པོས་བཀུར་བའི་བྱ་འོད་མཛེས་དང་། དེའི་བྱ་དག་བ་དང་། དེའི་བྱ་དག་མཆོག་དང་། དེའི་
བྱ་གསོ་སྟོང་འཕགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ང་
ལས་ཀྱང་དང་མཛེས་པ་དང་ཉེ་མཛེས་དང་མཛེས་ཅན་དང་མཛེས་ལྡན་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལྟ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས་རྒྱལ་པོའི་བརྒྱད་པ་རི་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུལ་ནི་གདགས་པ་³³⁹དང་། ལུང་གཞི་
དང་།³⁴⁰ མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་³⁴¹དག་ཏུ་བཏུ་བར་བྱའོ།། (དེའི་བྱ་འོད་མཛེས་ཏེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་མིང་ཆ་སྟོང་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་དག་བ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཀྱི་མིང་ཏེ་ལ་སྒྲིམ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་དག་མཆོག་སྟེ། དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་
མིང་སྒྲིན་མགིན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱ་གསོ་སྟོང་འཕགས་ཏེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཀྱི་མིང་ཏེ་ལ་འཛོལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་བསྐྱལ་པ་དང་
པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྟོང་འཕགས་ཀྱི་སྒྲི་བོ་ལས་སྒྲིམ་པ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀྱང་སྟེ་གྲིང་བཞི་དང་། སུམ་
ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྟོང་པ་ཅན་དང་། སེམས་པ་ཅན་དང་། ཉེར་རྟོགས་པ་ཅན་དང་། ཤེད་
ལས་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པ་བཞི་བཤད་དེ། མིང་གི་རྣམས་གངས་ཐ་དད་འདི་ནས་བྱང་བར་གསལ་ལོ། །དེའི་བརྒྱ་གཡས་ལས་སྒྲིམ་པ་མཛེས་པ་
སྟེ་གྲིང་གསུམ་ལ་དབང་རོ། །དེའི་བརྒྱ་གཡོན་ལས་སྒྲིམ་པ་ཉེ་མཛེས་ཏེ་གྲིང་གཉིས་ལ་དབང་རོ། །དེའི་བོལ་ལས་སྒྲིམ་པ་མཛེས་ཅན་ཏེ།

གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཐིལ་ལས་སྐྱེས་པ་མཛོལ་ལྟ་ཏེ། གླིང་གཅིག་ལ་དབང་དོ། །འདི་མན་ཆད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བ་རྣམས་ནི་གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བ་ཤིས་ཀྱི་བཤད་ཅིང་མཐར་སྐྱ་གཅན་ཟེན་གྱིས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མཐར་ཐུག་
 པར་བཤད་དོ།^{༡༩༩} །ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐུན་ནི་མ་གཏོད་གཞུགས་ཅན་སྤྱིར་པོ། ཀོ་ས་ལའི་གསལ་རྒྱལ། བད་ས་ལའི་འཆར་བྱེད།
 འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རབ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའོ།) གང་གི་ཆེ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་དེའི་ཆེ་
 སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལོག་པར་སྒྱུད་པའི་འདོད་ལོག་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་སློག་གཅོད་པ་
 དང་རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དུ་མ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་(མི་དགེ་བའི་)ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ལྷག་པར་
 སྒྱུད་པས་ཆོད་དང་གཞུགས་དང་ལོངས་སྒྱུད་རྣམས་འགྲིབས་ཏེ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བས་ལོ་ནི་(རིང་ཤོས་ཀྱང་།)བཅུ་
 པའི་བར་དུ་མར་འགྲིབ་པ་(ཡིན་པས་དེས་ན་ཐུང་གོ་ལ་གྱི་རྩ་བ་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལོ་ལོ་)ཡིན་ནོ། །(དེའི་ཆོན་བུ་མོ་ནི་ལོ་ལྷ་
 བས་བག་མར་གཏོང་དོ། །གོས་ཀྱི་མཆོག་སྒྲུའི་ལ་གཟས་ཀྱི་མཆོག་གོ་དུ་བ། རྒྱན་གྱི་མཆོག་མཆོན་ཆ། རོ་ཁ་བ་མིན་པ་ལྟ་བུ་པོ། །མར་
 ཏིལ་མར་སྒྲུང་ཅི་བྱ་རམ་ལན་ལྟ་ལྟ་ཡང་ལུ་བ་པོ། །མཆོན་གྱི་དུས་སུ་བསམ་པ་རྩུབ་པ་མཐོང་ཆད་ལ་སྒྲུང་བའི་གནོད་སེམས་དྲག་པོ།
 མཆོན་ཆ་རྩུབ་པ་ཅི་བསྐྱངས་མཆོན་དུ་ལྱུང་ཏེ། རོན་པས་རི་དྲགས་མཐོང་བ་བཞིན། གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་ལ་
 དེས་གི་བ་ཐམས་ཅད་དཔྱལ་བར་སྒྲེའོ། །མ་གི་བ་ཁ་ཅིག་འདུས་ནས་སློག་གཅོད་སྒྲུངས་པས། ཆོད་པ་ཁ་དོག་དང་སྒྲོབས་དང་བདེ་བ་དང་
 འོངས་སྒྱུད་འཕེལ་ཏེ་དེ་དག་གི་བྱ་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ནི་ཤུ་བྱུ་བ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བཅུ་སྒྲུངས་པས་བརྒྱད་ཁྲི་བར་འཁྱུར་དོ། །དེ་
 བས་ཡང་མི་དགེ་བ་སྒྱུད་པས་བཅུ་པར་ལྟར་བ་ན་མི་མ་ཡིན་རྣམས་འབྲུགས་ནས་ནད་གསོར་མི་རུང་བ་སྒྲུབ་བདུན་བཏང་བས་ཐལ་ཆེར་
 འཆི་སྟེ་དེས་གི་བ་རྣམས་ཀྱང་དཔྱལ་བར་སྒྲེའོ། །དེའི་ལྷག་མཆོག་ན་འབྲིང་དུ་སྐྱེས་ནས་མི་དགེ་བཅུ་སྒྲུངས་པས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལོ།
 དེ་ལས་ཡང་འགྲིབས་ནས་ལྷས་ཆར་མ་ཐབ་པས་སུ་གེ་ལོ་བདུན། རྒྱ་བདུན། ཞག་བདུན་འབྱུང་བས་ཐལ་ཆེར་འཆི་ལ། ལྷག་མ་ལུས་
 བས་ཆེར་སྒྲེ་བས་དེ་ཆད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལོ། །དེས་གི་བ་རྣམས་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲེ་བར་བཤད་དོ།) དེའི་ཆོ་བར་གྱི་བསྐྱལ་
 པ་དེ་མཆོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ནད་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ལུ་གེའི་བསྐྱལ་པ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་པར་ལྟར་ཏོ། །དེ་
 ལ་ལུ་གེ་ནི་(འབྲུག་བཙོན་ཀྱང་བ་)གཤམ་ཅོད་དང་། (རུས་པ་སྐྱུམ་དང་ཐལ་བ་) རུས་གོང་དཀར་པོ་དང་། (འབྲུ་རེ་ཙམ་
 གྱི་)ཐུར་མས་འཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱལ་པ་དེ་དག་ནི་ཞག་བདུན་པོ་
 རྣམས་དང་། རྒྱ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དང་། ལོ་བདུན་དང་རྒྱ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དག་ཏུ་མཆོན་
 ཆས་གསོད་པ་དང་ནད་དང་ལུ་གེ་གསུམ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་དོ། །བར་བསྐྱལ་དེ་དག་ལས་ཐར་པའི་
 རྒྱ་ནི་ཉིན་རེ་ཙམ་སློག་གཅོད་སྒྲོང་བ་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྒྲུན་དང་ཞལ་ཟས་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁང་
 བུ་བརྟེགས་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
 པོ་གང་ཞེ་ན། མཆོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ནད་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ལུ་གེའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་
 པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལ་གང་གིས་ཉི་མ་གཅིག་སློག་གཅོད་པ་སྒྲོང་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ཏེ་གནས་

པར་བྱེད་ན་དེ་མཚོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་ཨ་རུ་ར་གཅིག་ཙམ་ཡང་
དགོ་འདུན་ལ་འབྱུང་བར་བྱེད་ན་དེ་ནད་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་
ཟས་ན་ལ་ཟེ་གང་ཙམ་དགོ་འདུན་ལ་སྤུལ་ན་དེ་སྤུ་གཏི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ་³⁴ཞེས་
གསུངས་སོ།། (ས་ལས་སྤུལ་བ་ལ་སྤུ་གཏི་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལ་ནད་དང་། བཅུ་པ་ལ་མཚོན་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་དུས་སུ་
གླིང་གཉིས་སུ་གཞོད་སེམས་ལྷག་པ་དང་། ཁ་དོག་པོ་དང་། ཉམས་རྒྱུད་བ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། བྱང་ན་
ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་རོ། །སྟོན་རགས་པ་ཆགས་པའི་ས་བོན་ནི་འཛིག་པའི་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལོར་ལས་བྱུང་ངོ་ཡང་ན་རྒྱུད་གི་
འཛིག་རྟེན་གཞན་ནས་བྱེད་ནས་འོངས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་³⁵ཞེས་སོ།།)

འཛིག་པའི་རེས་པ་བཤད་པ་ནི་མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་དག་གིས་སྟོན་འཛིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེས་འཛིག་པ་ནི་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་འཛིག་སྟེ། གང་གི་ཆེ་བར་བསྐྱལ་བཅུ་དགྲར་སེམས་
ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་གྱུར་པ་
དེའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་མེད་ཅིང་ཉི་མ་འདི་ཉིད་བཞི་འབྱུར་གྱིས་ཆ་བར་གྱུར་པས་ནི་རྩ་ལས་གྱུར་པའི་
ཕྱི་ཤིང་དང་ནགས་ཆལ་རྣམས་སྒྲེམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པས་ནི་རྩ་ལྟན་དང་ཉེང་ཀ་ཆེ་རྒྱུད་
རྣམས་དང་། གསུམ་པས་ནི་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བཞི་པས་ནི་མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དྲུས་པ་དང་། ལྷ་པས་ནི་
ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་འང་སྒྲེམ་པར་བྱེད་དོ། །དུག་པས་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་མཚོག་ཏུ་སྒྲ་བའི་རི་རབ་ལའང་དུ་བ་འབྲུལ་
བར་བྱེད་དོ། །བདུན་པས་ནི་ཐམས་ཅད་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཏེ་མེ་དེ་ཡང་རང་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །རྩས་
འཛིག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སུ་སྒྲིན་འཕྲིགས་པ་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ལན་ལྔ་རྩེ་ནང་དུ་ལྷ་
བ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་ནི་ལས་གྱི་རྒྱུད་གིས་རི་རབ་ཀྱང་གཏོར་ཡང་དུ་བྱེད་ན་གཞན་རྣམས་
ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་རྒྱུད་གིས་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱུད་གིས་སྒྲེམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མི་རྒྱུད་ནད་
ཅན་སྒྲེམ་པ་བཞིན་ནོ་³⁶ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་དག་གིས་གང་འཛིག་ཅི་ན། མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་
གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཛིག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་པོ་ནི་མེ་དང་རྩ་དང་རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་དེ་དག་གི་མ་ཞིག་པར་
ལུས་པའི་ཕྱི་མོ་ཡིན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། (སྒྱུ་བའི་)བསམ་
གཏན་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་སྟོན་རིམ་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་དང་དགའ་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་མེ་རྩུ་རྒྱུད་
གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་(སྟོན་ལ་)ཕྱི་རོལ་གྱི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་དེ།
གནས་བརྒྱད་པར་འཆད་པའི་སྟོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།(ཁ་ཅིག་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ཏེ།

དེ་དག་ནི་ལྷག་མཐོང་སྟོང་པས་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་མི་རུས་ལ། གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་
ཕྱིར་རོལ་ཞེས་ཟེར་རོ།) འོན་པའི་སྟོང་དེ་དག་ཏུ་ཁྱེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་མི་ཏྲག་སྟེ་བཞི་པ་(འདི་ཡན་
ཆད་ན་རྒྱང་ལ་སོགས་པ་འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་མེད་ལ།) དེའི་གཞུང་མེད་ཁང་ནི་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་
འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། གོ་རིམ་ནི་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་བརྒྱད་དེ་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། འདིའོག་ཏུ་
རྒྱ་ཡིས་འཛིག་པ་ལན་ཅིག་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་མེ་བདུན་བདུན་བརྒྱད་དེ་འཛིག་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་ཡིས་འཛིག་པ་རེ་རེ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཡིས་འཛིག་པ་
ལན་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་ཡང་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། མེས་བདུན་ཞིག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
ནི་དེའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱ་ཡིས་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ལྟར་གདགས་པ་ལས་དགེ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་བསྐྱེད་ཆེན་འཁྱུར་ཏུ་
བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་པར་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། འདིར་ཆད་ཆེན་གྱི་ཆོ་ཆད་བར་བསྐྱེད་འཁྱུར་ཏུ་གཟུང་བཤད་ཀྱང་སྟོང་
འཆགས་འཛིག་གི་བར་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཆད་རོ། གལ་ཏེ་སྟོང་འཆགས་མ་ཐག་སྟེས་ལ། འཛིག་ཁར་འཆི་འཕོ་བས་ཆད་རོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་སྟོང་འཆགས་འཛིག་ལ་བར་བསྐྱེད་པ་རེ་དང་། སེམས་ཅན་འཆགས་འཛིག་ལ་བར་བསྐྱེད་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ། འདི་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་བའི་ཆོ་ཆད་བསྐྱེད་ཆེན་བརྒྱ་དུ་བཤད་པ་འདྲ་བར་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཐེམ་ལ། དགེ་
རྒྱས་པའི་དུག་ཏུ་རེ་བརྒྱད་བཤད་པ་འདྲ་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དང་ཉེ་བས་དེ་སྟོང་བཤད་དོ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་འཛིག་པ་ནི་དུས་
རིང་པོ་ན་འབྱུང་ལ། རྒྱ་ཡིས་འཛིག་པ་དེ་བས་ཀྱང་རིང་བ་ན་འབྱུང་ཞེ་ན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཏེ། དང་པོ་བས་གཉིས་
པ་སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་འཕགས་ལ། གཉིས་པ་ལས་གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ལུས་གནས་པ་འདྲ་ལྟར་རིང་ལ་སྟོང་ཀྱང་དེ་
དག་གི་ཆོ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ནི་འཆགས་པ་དང་གནས་
པ་དང་འཛིག་པ་དང་སྟོང་ས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ན་འཛིག་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་དུག་
ཏུ་རྩ་བཞིན་འཛིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཁམས་གསུམ་འགྲོ་ལྷ་སྟེ་གནས་ཏེན་འབྲེལ་དང་། སྤྱིད་ཞི་ཟས་དང་སྟོང་བརྒྱད་ཆད་ནམས་དང་།
འཇལ་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ། རྟོགས་པར་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་འཛིན་ཏེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
གནས་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པ།

༥ དེ་ནི་ལས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ན་འོ་ན་(སྟག་བདེན་གྱིས་བསྟན་པའི་)སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྣ་
ཚོགས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྟུག་བྱས་ཤིང་། དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་སྟུག་ཀྱང་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་
སྟེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དག་མི་དག་སྣ་ཚོགས་ལས་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་བདེ་སྟག་དང་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་སྟེ་ཞེས་བྱ་བས་མཚམས་སྦྱར་ནས། ལས་དངོས་
སྟོན་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་ནི་འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཡང་གང་ཞེན།
སྟུག་པ། (ཐུན་མོང་དང་སོ་སོའི།) ལས་དེ་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་སེམས་པ་དེས་བྱས་པ་(སྟེ་དེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྲུབ་བ།)བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ལས་སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་(ཡིད་ལྷལ་ལ་གཞི་བར་
བྱེད་པ།)ལུས་དག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། ཡིད་
ནི་འདྲིར་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཡིད་ཡིན་ནོ། (ཡིད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་
ལ་ཡིད་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །ལས་ཀྱང་རྟེན་ལ་ལྟོས་པར་སྟུག་བསམ་ཁོན་རྒྱར་སྟུག་པའི་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་དེ་ཡང་རྣམ་སྟོན་ཁོན་མིན་གྱི་སྟེན་ལུ་
བྱེད་འབྲས་གཙོ་ཆོའོ། །འཛིག་རྟེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ལྷལ་དང་ལུས་ལ་ཆགས་པས་འགྲུབ་པོ།) སེམས་པ་དེས་བསྟེད་པའི་(བསམ་
པའི་)ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་ལས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་
ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པས་དེའི་ལས་དང་། དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་
ལས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་འདོད་དོ། །ལུས་དག་གི་ལས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ་
གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས་ལས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་བྱེ་
བྱག་དུ་སྟུག་པ་འགྲོ་བ་དང་བྱག་འཚལ་བ་དང་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ལུས་(དང་རྒྱས་བྱུང་གི་
ལུས་)ལས་ཐ་དད་པའི་(ལུས་དེ་ལྟ་བུའི་)དབྱིབས་སུ་(རྣམ་བྱུང་དུ་)འདོད་དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་སྟོན་གྱི་ལུས་ཉིད་

ཡིན་ན་ནི་རིག་བྱེད་དག་མི་དག་མི་སྤྱད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 བྱུག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ་པོའི་གཙུག་ནས་རྒྱུ་པའི་
 བར་དུ་ཡོད་ལ་དེ་ནི་རིག་བྱེད་འོད་ལྷན་དང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་
 ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་འདོད་དེ་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 (འོ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལས་རྒྱས་ཐང་དང་ཅིང་དེ་དང་མཉམ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་དབྱིབས་སུ་སྟེན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤྱད་པས་ཆེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་གསལ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་གྲུབ་པས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སྤྱད་པས་འབྲེགས་
 ཤིང་ལྟེ་སོང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་འོད་ལྷན་དང་བས་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པས་
 གྲུབ་ནས་བསྟན་པའི་དབྱིབས་སོ། །དེ་སྟེ་བ་ན་མཆུ་འགྲུལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ན་ཡན་ལག་གཡོ་བ་དང་། རྟོན་པའི་མཆུ་བེམ་པ་ལྟར་དམར་
 བ་སོགས་བསལ་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་མཆུ་ལག་འགྲུལ་བ་ནི་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི་ཞར་
 བྱང་ཡིན་ལ། བྱུག་འཚལ་བ་སོགས་ནི་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་སྟེན་པས་སོ། །རྟོན་པའི་མཆུ་ནི་སྟོན་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ།) རོན་འདི་ལ་གནས་མའི་བྱའི་སྟེ་པ་ནི་ཡུལ་
 གཞན་ན་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཉིད་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་(སེམས་པས་རི་ལྟར་དམིགས་ལུས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་འགྱུར་བས་ལུས་ཉིད།)འགྲོ་བར་(རིག་བྱེད་དུ་)འདོད་དེ། (ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ལུས་གཡོ་བ་ལ་རིགས་
 ཀྱི་མི་གཡོ་བ་ལ་མིན་པས་དེས་ན།) འདིས་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲི་དང་མེ་ཕྱེ་དང་སྟོག་དང་འབབ་ཆུ་ལས་
 གཞན་སྒྲི་དེ་ཅིག་མར་མི་འདོད་(ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་དང་ཐད་ནས་མི་རྟག་པར་འདོད།)པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་དེ་
 བཞིན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་
 མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་གྲུབ་མ་ཐག་འཛིག་པའི་སྒྲི་དེ་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་འཛིག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱོགས་སྟེ་མ་ན་རེ་རྒྱ་མེད་པར་འཛིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པ་འཛིག་པ་ཐོབ་དང་གང་བ་འཛིག་
 པ་ཆོབ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། འཛིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའམ། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་དངོས་པོའམ། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པ་ཡིན། ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པས་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་བྱ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པའི་
 རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གསུམ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་རྒྱ་
 ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་འཛིག་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་བྱེད་བྱུག་ཏུ་སྟེ་བ་རང་གི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གཞོད་པར་དོགས་ནས་སྟོན་གཞན་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ།

འདི་ལྟར་འཛིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་སྤོངས་སྤྲོད་མེ་མེ་དང་སྤོག་ལ་སོགས་པ་འཛིག་
 པའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པ་རྣམས་ལས་འཛིག་པ་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 དག་དང་གིས་འཛིག་པར་འདོད་ན་(སྤྱིར་འཛིག་པ་ཕྱིས་)རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་བྲག་
 པ་སྤོ་ཡང་སྤོ་ཕྱི་མས་འཛིག་ལ། རྒྱ་ཡང་སྤོ་ཕྱི་མས་འཛིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
 (ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས་)ཐུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་(ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྤྲོ་སྤྲོ་མ་འཛིག་པར་བྱེད་ན་འོན།)མེ་ལ་
 སོགས་པས་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་འཛོད་པ་ན་མ་ཆོས་པ་ཆོས་པ་དང་ཆེས་ཆོས་པ་དང་ཆེས་ཆེར་ཆོས་
 པར་བྱེད་པ་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྤྲོ་སྤྲོ་མ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་འཛིག་པར་
 བྱེད་པ་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་(འབྲས་བུ་འགའ་བ་གཉིས་བྱེད་
 པའམ།)སྤྱོད་ཅམ་ཉིད་ན་འཛིག་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རྣམས་(མི་འཛིག་པར་)ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། (ཕྱིས་)རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་གྲུབ་པོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཁ་དོག་ལས་
 རྩལ་ཐ་དད་པའི་དབྱིབས་སུ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྤེལ་ན་མེ་དེ་དབྱིབས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་མིག་གིས་ཀྱིས་ཀྱང་
 མཐོང་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཤེས་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་མཆོད་ཀྱི་གཟུགས་
 གཅིག་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་གི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བཀོད་
 པ་ལ་ཁ་དོག་གི་དབྱིབས་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བཀོད་པ་ལ་རེག་བྱའི་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་
 དེ་གཉིས་ལས་རྩལ་གཞན་པ་ནི་མེད་དོ། །(གལ་ཏེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་མིག་དང་མིག་གིས་ཀྱིས་འཛིན་ན། དེ་
 ཅམ་དུ་ལུས་ཀྱིས་རེག་ན་འང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་སྤོ་སྤྱོད་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབྱིབས་དེ་ཉིད་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཟུང་བར་ཐལ་བ་ལས་མི་འཛིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་རགས་པ་མིག་གིས་དང་ལུས་ཀྱིས་ལ་སྤྲོ་བའི་བཀོད་
 པའི་ཁྱད་པར་ལ་ཡིད་གཤེས་ཏོག་པས་དབྱིབས་སུ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དབྱིབས་མིག་གིས་དང་ལུས་ཀྱིས་གཉིས་ཀས་འཛིན་པ་མེད་གྱི།
 ལུས་ཀྱིས་འཛིན་ཞེས་པ་འང་མིག་གིས་འཛིན་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་ཞེས་དགག་པའོ། །གཞན་ཡང་དབྱིབས་དུ་མ་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་
 པར་ཐལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་གྲུ་བཞེའམ་རླུ་མ་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་སྤྱོད་པས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ན། གོས་གཅིག་ཏུ་དབྱིབས་
 དུ་མ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་སོག་བྱེད་རྩལ་སྤྲོ་ལ་དབྱིབས་མེད་
 པས་སོ།) གཞན་ཡང་དབྱིབས་རྩལ་སྤྱོད་ན་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཅན་
 རྩལ་སྤྲོ་གྲུབ་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྤྲོ་རབ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཆ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དབྱིབས་དེ་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ལ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དབྱིབས་
 རྩལ་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི་དེ་ལྟར་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱིབས་ནི་དེ་དག་གི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་རྩལ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་དེ་ལས་དོན་གཞན་

དུའང་མེད་ན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་ལུའལ་པ་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ་ལ་ལན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབྱིབས་རྩལ་སྲུ་གཏན་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་སྣང་བ་ལ་
ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དག་གི་སྒྲི་
སྒྲོས་པ་ནི་སྒྲི་ལ་ཐལ་བ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་ནི་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་བསམ་པ་རིག་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་ལུས་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ལས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དུས་
སྤྱང་སེམས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དགེ་མི་དགེ་བར་གྱུར་ན་ལུས་དག་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བར་
སྣང་ཡང་དོན་དགེ་བ་དང་། སྤྱིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་དག་ལས་སྲུ་གསུངས་པ་ནི། སེམས་པ་དེ་མཐར་ཐྱིན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལས་སྲུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུའང་སེམས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བར་འདོད་ལ། དོན་འདི་ནི་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་ན་དེ་
ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། ལུང་གིས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ལས་གནས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་
ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་
མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་
གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ།^༡ །ཞེས་གཟུགས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་
པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ལ་རྗེས་སྲུ་ཆགས་
པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མི་སྒྲེ་བ་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ་^༢ །ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་བར་དུ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟུགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ནི་ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲི་མ་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ལུལ་གོ་ལུ་
ཤམ་བི་ན་དབྱངས་ལེན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་བྱེད་བཙུམ་ལྡན་
འདས་ག་ན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཐྱིན་ནས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བཙུམ་ལྡན་ཕྱིགས་
གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་དོ། །བཙུན་

པ་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བགྱི་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་གདགས་པ་མཆིས་ལགས་སམ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱུལ་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ།
 སྐྱུལ་བྱེད་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་
 ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
 བློ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་རུང་མི་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་
 མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེན་སྐྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་བྱ་མོ་
 རྩོགས་བཞེད་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའི་ར་བ་འབུལ་བར་བྱེད་དེ། སྐྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་རྫས་ལས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པོ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ནི་རྒྱ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་
 རུང་མི་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་
 བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་དགའི་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་
 ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་འབུལ་བ་དང་། འཛོལ་ནར་མ་འབུལ་བ་དང་། འགྲོན་བྱ་སྟོ་བྱར་
 དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། རླུང་དང་
 ཆར་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ངན་པའི་ཆོ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་བསོད་སྟོམས་འབུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དུག་
 ལའང་སྒྱར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།^༥ །དེ་བཞིན་དུ་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་
 བ་བདུན་ཡང་ལན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་
 ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུན་པ་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ལགས་པའི་བསོད་ནམས་བགྱི་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་
 ཆེ་བ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བར་གདགས་སུ་མཆིས་པ་ལགས་སམ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱུལ་བྱེད་ཡོད་དོ་
 ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། སྐྱུལ་བྱེད་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བསོད་
 ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ནས། བདུན་གང་ཞེན། སྐྱུལ་བྱེད་འདི་
 བློ་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཕམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་
 གོང་ངམ་ཞིང་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ན་རྟེན་ཅིང་བཞུགས་སོ་ཞེས་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་། དགའ་བ་དང་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་བ་ངས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྐྱུལ་བྱེད་འདི་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བསོད་ནམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།^༦

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དེའི་ཉན་ཐོས་ཚུར་གཤེགས་པ་བརྩོམ་པ་དང་། ལམ་དུ་
 ལྷགས་པ་དང་། ཉེ་བའི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཞིང་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་
 ཐོས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གནས་འཛིན་པ་ན་དགའ་བ་
 དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དགའ་བ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྐྱལ་བྱེད་འདི་ནི་རྩལ་ལས་
 བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསོད་ནམས་
 རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྩལ་ལས་བྱང་བ་དང་རྩལ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཆོན་གཉིས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལ་མཁས་པ་དག་གིས། གྲུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་ཆོར་
 བ་ནར་མ་དང་། སློ་བུར་ནད་བ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་རན་ཆེན་སྦྱིན་པ་ནི། །རྩལ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་
 ནམས་བདུན། །བཞུགས་དང་གཤེགས་རྩོམ་ལམ་ལྷགས་དང་། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་
 ཐོས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལས། །དགའ་དང་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །རྩལ་ལ་མ་སྟོས་བསོད་ནམས་
 བདུན། །ཞེས་སྟོམ་དུ་མཛད་དོ། །དེ་དག་གྲུང་བར་མ་དགའ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་
 སེམས་པ་ཡིན་ན་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་གྱིས་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་
 འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་དག་བསྐྱལ་ཏེ། འགའ་ཞིག་གསོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དུ་
 བཅུག་ན་མ་རོལ་པོའི་སློག་ཆད་པ་དང་། རོར་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པོ་པོ་ལུས་ངག་གི་
 རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཆོའང་སློག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མི་དགའ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ།
 རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི་དགའ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྦྱེ་མཆེད་
 བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ན། དག་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་
 གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དང་། དག་སློང་
 གཟུགས་དག་ནི་ཕྱིའི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན། བསྟན་དུ་
 ཡོད་པ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རིག་བྱེད་པར་དུ་གསུངས་ལ། དག་སློང་ཆོས་ནི་ཕྱིའི་
 སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སུ་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པར་
 རིགས་པ་ལས། དེ་སྐད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་

ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམས་མེད་
 པར་འགྱུར་བ་ལས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ངག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྲོང་བ་
 བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་ན་
 སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་རྒྱན་ཆགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་བྱེད་དང་སྤྲོང་བའི་སེམས་པ་དག་ཡིད་གཞན་
 ལ་གཡེངས་པའམ། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས་སྤྲོང་བ་ནི་
 འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལོན་དུ་འང་གསུངས་ན་མེད་པ་ནི་རྒྱ་ལོན་དུ་མི་རིགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲན་པ་ཉིད་གཞག་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པ་གང་སྒྲིམ་
 པ་ཉིད་སྤངས་བ་དེ་ཕན་ཆད་གཉིད་ལོག་གམ་ཁྱོས་སམ་རབ་ཏུ་ཁྱོས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཉིད་རབ་
 ཏུ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་ལོན་རྒྱན་བར་ཆད་མེད་པར་རྟག་ཏུ་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་སུ་གཉིད་ལོག་
 གམ་རབ་ཏུ་ཁྱོས་པའི་འཇུག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 གཟུགས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་འདི་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་
 ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལས་སྒྲིམ་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 སོགས་པའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དགོངས་པའང་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ཁོ་ནར་གསལ་བར་
 ཤེས་ཏེ། བརྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟད་པར་ཟེལ་
 གཞོན་དང་མི་སྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་
 པས་གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་སུ་འང་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་
 སྒྲེ་མཆེད་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེས་སྟོན་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་
 གཟུགས་གསུངས་པ་ནི། དགྲ་བཙུམ་པའི་གཟུགས་དང་དེ་དག་ལ་སྤང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ།
 ཟག་པའི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མིག་
 ཇི་སྟེད་པ་དང་གཟུགས་ཇི་སྟེད་པ་དག་ཡིན་ནོ་^༢ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
 པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག་
 ཀྱང་ཡུལ་དང་བསམ་པ་དང་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་རྒྱུ་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་
 མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་དང་། ལུས་ངག་
 གི་རིག་བྱེད་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་རྒྱུན་ལས་སྟོག་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་

དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་པ་རྣམས་ནི་བྲན་གཤམ་བཞིན་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་པའི་རྒྱན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ལྷ་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བྱེད་པ་ན་འོ་ཚ་གཤམ་པས་དམ་བཅས་པ་བྲན་ནས་གཉེན་པོས་འཆལ་ཚུལ་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གོགས་བྱེད་ན་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འདུལ་བ་མི་སྤྱིད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ།

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་འབྱུང་བཞི་རྒྱར་བྱས་པར་འདོད་ན། དེ་ཅི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྟེད་བྱེད་གྱི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྟེའམ། འོན་ཏེ་རིག་བྱེད་སྟེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བརྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཡིན་བས་ཕྱ་བ་དང་། རིག་བྱེད་དེ་ལས་བསྟོག་པས་རགས་པ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བཞིའི་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཕྱ་རགས་གཉིས་བསྟེད་པ་འགལ་བས་རིག་བྱེད་སྟེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེའོ།

འོན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་འམ་དུས་ཐ་དད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་ལ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན་བར་མས་བསྟུས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ལྟན་ཅིག་པ་ད་ལྟར་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲོས་ཀྱིས། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནོད་པའི་ཆེ་ལྟན་ཅིག་སྟེ་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱར་བྱས་ནས་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཡང་དེ་དག་ཁོ་ན་རྒྱར་བྱས་ནས་འབྱུང་རོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་གཞིའི་དོན་དུ་འབྱུང་ཏེ་ཉི་ཉེས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། སྤྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འབྱུང་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྟེ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཉེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་འདིའི་རོ་བོ་སྟེད་བྱེད་དང་འཇུག་པ་དང་འཕེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞིའི་དོན་གྱི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་ས་ལ་འདྲིལ་བ་ལག་པས་འཕུལ་བ་བཞིན་ནོ། །སྤྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལས་སྟེ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ནི་སྟེས་ཟེན་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་

འཇུག་པ་དང་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་དོན་གྱི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་
འདྲིལ་བ་ལ་ས་སྟོགས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་སྟོག་
གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཆོ་ལྷན་ཅིག་པ་ད་ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ཁོ་
ན་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་པན་ཆད་འོ་བོ་སྟེད་བྱེད་གཞིའི་འབྱུང་བ་འདས་པ་དང་། སྟེས་ཟིན་གནས་
པའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་ལུས་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་བས་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་
གཉིས་ལས་སྟེ་ཞིང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་སྟོང་བ་བདུན་ཆར་ཡང་དུས་མཉམ་པ་དང་ད་
ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་
ཅད་ནི་རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་
གང་སྟེལ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་སེམས་
དང་འདྲ་བར་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་དང་། སྦྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོབ་དཔོན་
རྒྱལ་པོའི་སྐས་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པས་བསྐྱས་པ་དང་། མིག་དང་རྣ་བ་དང་གཟུགས་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་ད་ལྟར་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་འབྱུང་རོ།^{༡༦} །ཞེས་པ་དང་།
རི་ལྟར་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གཞན་དག་གི་གཞི་ད་ལྟར་བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་དེའི་རྟེན་ནི་འདས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ས་གང་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་རིག་
བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ས་པའི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་
པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཁོ་ནའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པའི་བར་དུའོ། །ཟག་མེད་
ཀྱི་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་རྟེན་དབང་བཅན་པས་སྟོམ་པ་དེ་གང་དུ་སྟེས་པའི་ས་པ་དེའི་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་ཏེ།
ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ཤིང་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པར་སྟོམ་པ་ཟག་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྟེས་ན་དེ་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་
སྟེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་བསགས་
པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཤིང་པན་གཞོད་ཀྱིས་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་ལ་སོགས་པ་སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཐུན་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དགོ་མི་དགོར་ངེས་པས་ལུང་མ་བསྟན་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་ཕྱན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་ལ་སྟོན་པ་དང་། མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་ཆད་ནས་
 མཚམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་གཉིད་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་། རྣམ་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་འབྱུང་
 བ་ལས་སྟེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་
 ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པས་རྒྱ་དུ་གྱིས་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྱུང་མ་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ཐ་དད་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྟེས་པའི་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ནི་ཁྱེ་ཀར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱི་ངར་གིས་ལུས་
 དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་འགོག་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ན་སེམས་མེད་པར་འབྱུང་ངོ་།^{༡༧} །ཞེས་འབྱུང་
 བས་མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འབྱུང་བ་ཐ་དད་མིན་པ་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་བདུན་ཀའང་
 འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་པ་དང་།
 ཁྱེ་ཀྱི་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། རི་ལྟར་དེ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་སྟེད་པར་
 བྱེད་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། དེ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ།
 དེ་ལྟར་བས་ན་འབྱུང་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལས་སྟེ་འོ་^{༡༩} །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྟེས་པ་མ་
 ཡིན་པ་ནི་སྟོང་བ་ངེ་ངེ་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་སོ་སོ་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་འོ་ཞེས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ངོ་བོ་དང་སའི་བྱེད་པར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ལའང་ངོ་བོ་དང་སའི་བྱེད་པར་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། འཐོབ་
 པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་། རྟེན་གྱི་བྱེད་པར་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་
 ནི་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་མིན་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཕྱིར་ཟེད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ནི་ཀུན་སྟོང་གིས་དགེ་བ་

ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་སྟོབས་རྒྱུད་བས་ཀྱན་སྟོང་འགགས་ཀྱང་རྒྱན་
 རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་འཕེན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་
 བློ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་མི་དག་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་
 རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞུགས་ན་འང་བསམ་གཏན་
 ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ལ། འང་གི་སྒྲུལ་ནི་འདོད་པ་ན་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སྟེ།
 གཞུགས་མེད་ན་ནི་གཞུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལུས་དག་གི་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་ནི་གཉིས་
 པ་ཡན་ཆད་ན་ཀྱན་སྟོང་མེད་པས་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་ས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་
 ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དེ། གང་གི་བྱིར་
 ཞེན་དེ་ན་ཀྱན་ནས་སྟོང་པའི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་ལྟར་དང་པོ་
 གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་པས།
 ཁ་ནང་དུ་ལྟས་པའི་བྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱན་ནས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་བསྐྱབས་པའི་ལུས་དག་གི་རིག་
 བྱེད་ནི་ཚདས་པ་ཆེན་པོ་གཡོ་སྒྲུས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ།

དགེ་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེད་པར།

གཉིས་པ་ལ་དོན་དངོས་ནི། འདིར་དག་བཞི་དོན་དམ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། མཚུངས་ལྟན་
 དང་། ཀྱན་སྟོང་གིས་དག་བ་བཞི་ལས་ཐར་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་དག་བ་ཡིན་ཏེ།
 མི་དག་བ་དང་སྟག་བསྟེན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞིབས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་བྱིར་ནད་མེད་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་
 ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་རོ་ཆོ་ཤེས་པ་དང་བྲེལ་
 ཡོད་པ་དག་ནི། མཚུངས་ལྟན་དང་ཀྱན་སྟོང་ལ་མི་སྟོས་པས་འཕྲོད་པའི་སྟན་ལྟར་བདག་སྟེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 དག་བའོ། །བརྩ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ལྟ་སྟོས་པ་ནི་བསྐྱོག་
 པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
 པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ན་དག་བར་འགྱུར་གྱི་མི་ལྟན་ན་མི་
 འགྱུར་བས་སྟན་དང་སྟུར་བའི་བརྟུང་བ་ལྟར་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་དག་བ་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་
 ལྟན་དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་དང་། སོགས་པའི་སྒྲུལ་གཞུང་བ་
 ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི། སྟན་དང་སྟུར་བའི་བརྟུང་

བ་ལས་བྱང་བའི་འོ་མ་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དགེ་ཅུ་ཆད་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མཚམས་
སྒྱུར་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྲོང་བའི་ཚེ་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱང་བས་དགེ་བ་བཞི་གང་ཡང་མིན་པས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་པའི་གོགས་སེལ་བའོ། སྒྱེ་བའི་རྒྱུན་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དགེ་
བར་ནི་ཐོབ་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།) དགེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་མི་དགེ་བ་
རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པས་མཚོག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་
ཕྱིར་ནད་ལྟར་དོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་
པ་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲུག་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བའོ། ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་དུ་འཛོན་པ་ལ་སོགས་
པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གོང་མ་པ་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་བའོ། འདི་པ་ལྟར་ན་དགེ་ཅུ་གསུམ་ལས་བསྒྲོག་པ་མ་ཡིན་པས་མ་བསྟན་ཏོ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མི་
འཕྲོད་པའི་སྤྲུག་དང་སྒྱུར་བའི་བཏུང་བ་ལྟར་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲུག་དང་སྒྱུར་བའི་བཏུང་
བ་ལས་བྱང་བའི་འོ་མ་ལྟར་ཀུན་སྒྲོང་གིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་པ་བཞི་ལས་དོན་དམ་
པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྟན་པ་སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་ནམ་མཁའ་དག་ཡིན་ནོ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟག་ཅིང་དགེ་བ་བཞི་དང་མི་དགེ་བ་བཞིར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་དག་ནི་ཅི་
རིགས་པར་དགེ་བ་བཞི་དང་མི་དགེ་བ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་
དགེ་བ་དང་། ལམ་བདེན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་དོན་དམ་པར་དགེ་
བར་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདུས་པ་དག་ལའང་བཟོ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་སྦྱུལ་སེམས་དང་རྣམ་སྤྲིན་
སྦྱེས་གྱི་སེམས་བཞི་དང་(ཕྱི་ནང་གི་)འཇམ་པོ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། (འདོད་པ་ན་འཛིག་
ལྟ་མཐར་ལྟ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་།) བཟོའི་
སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། (རྣམ་སྤྲིན་
སྦྱེས་མ་གཏོགས་པ་)བཟོ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་སྦྱུལ་སེམས་ཀྱིས་(བསྐྱང་བའི་)ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་(མཚན་
ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་)དག་ནི་ཀུན་སྒྲོང་གིས་ལུང་མ་བསྟན་(ཡིན་ལ་བསྐྱིབས་པས་སྤྱང་བ་ནི་དང་པོ་ཁོན་ན་ཡོད་
པ་)ཡིན་ནོ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་ལ་གཅིག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ནི་ཡོད་
མོད་ཀྱི། ལྷོག་པ་ལ་ལྷོས་ནས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱའོ།

(གལ་ཏེ་སེམས་པ་དགེ་མི་དགོས་ཀྱིན་ནས་བསྐྱེད་བས་དགེ་མི་དགོས་འཛིན་ན། ལུས་དག་གི་རྟེན་འབྱུང་བའང་དགེ་མི་དགོས་འབྱུང་། སེམས་ཀྱིས་ལུས་དག་གི་ལས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའང་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་ལས་བྱའོ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལ་མི་སེམས་པས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཙམ་ལས་མིན་ན་མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དགོས་པར་མི་འབྱུང་རོ། མཉམ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོན་ཏུ་བསམས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲུལ་བ་མི་མཉམ་པས་དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཡིན་ན་ལྟའི་མིག་དང་ན་བ་ཡང་དགོས་པར་འབྱུང་། སྒྲོར་བའི་ཆོ་དེ་ལ་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་མཚུངས་ཏེ། ལུས་དག་གི་ལས་ནི་སེམས་མེད་པར་མ་མཐོང་ལ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དཔྱེ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། འོན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་དག་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་ལ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བཟུན་ཡིན་ནོ། ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་སྒྲོར་བ་ཡང་སྤང་བ་དང་སྒྲུལ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྒྲོར་བའི་དབང་གིས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།)

ཞུར་ལ་ཀུན་སྒྲོང་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་མཐོང་སྒྲུང་གིས་རིག་བྱེད་མི་སྒྲོང་ན་འོ་ན་མདོ་ལས་^{༡༠} འོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ནི་འོག་པར་རྟོག་པ་དང་འོག་པའི་དག་དང་འོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་(ཅ་བ་)དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་^{༡༢} ཞེས་བྱའོ། ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ལས་ལ་དང་པོར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་(སྒྲོར་བ་རྩ་བུ)ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ལས་བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་(དངོས་གཞི་རྩ་བུ)ཡིན་ནོ། རྟེན་གཤམ་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་(འོག་ལྟ་ལས་དེ་བཟུན་འདོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འབྱུང་བས་དེས་ལུས་དག་སྒྲོང་བས་སམ། འོག་ལྟ་ས་གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་སོ་ཞེས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་གྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསྒྲམ་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། (རྟོག་བཅས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱང་ཡོད་པས་སོ།) མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཕྱིར་བྱེད་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟེན་ཕྱིར་མདོ་ལས། འོག་པར་ལྟ་བུ་མཐོང་སྒྲུང་གིས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ།^{༡༣} འདོད་ཁམས་ན་བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདོད་པའི་འཛིན་ཆོག་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་(དང་པོ་གཉིས་)བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བཟུན་མཐོང་སྒྲུང་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་སྒྲམ་སྒྲུང་གི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ། སྒྲམ་སྒྲུང་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་པའང་འདོད་པ་ན་མེད་

པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་བསྐྱབས་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་དགེ་བས་བྱས་ནས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་མི་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱས་པའི་སྒོམ་པ་དགེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་སྒོར་གི་བསམ་པ་དེ་དག་མཐོང་སྒྲུང་དང་སྒོམ་སྒྲུང་རིགས་ཐ་དད་ན་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་གཙོ་བོར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཅིག་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དག་འདྲ་བའམ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཀུན་སྒོར་དགེ་བ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་ཡང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཅམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཅམ་པ་གསུམ་དུ་གྲེས་པར་བྱའོ།། (དེས་ན་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ལ་སྒྲིམ་བཞི་སྟེ། མཐོང་སྒྲུང་གི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་དང་། སྒོ་ལཱ་ལྷན་གྲེས་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་དང་། ཡིད་གཤམ་སྒོམ་སྒྲུང་ནི་གཉིས་ཀ་དང་། ཟག་མེད་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྟའོ།།)

དེ་ལ་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཅམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་དམན་པར་མི་འགྱུར་བས་དགེ་བ་ལས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་དགེ་བ་ལས་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་དགེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དེ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་ཐག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ་སངས་རྒྱས་ཅམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྟོད་ལམ་བཞི་ཆར་ཡང་དགེ་བ་ཁོ་ན་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མེད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། གྲུང་ཆེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག གྲུང་ཆེན་བཞེངས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག གྲུང་ཆེན་མནལ་ནའང་མཉམ་པར་བཞག བཞུགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལྟ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་གྲུང་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉེས་པ་མི་མངའ་བས་ན་གྲུང་ཆེན་ཏེ། མདོ་ལས། འཆར་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱིས་རན་པར་མི་མཛད་པས་ན་གྲུང་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ་ལྟ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བྱེད་ཐག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ནི་སྟོད་ལམ་བཞི་ཆར་དུ་བཞུད་ནའང་བཞུད་དོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཞུགས་ན་འང་བཞུགས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ཉི་བར་གནས་པས་ཐུགས་མི་བཞེད་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་

ནམ་སྒྲིན་སྒྲེས་དང་སྒྲོད་ལམ་པ་དང་སྒྲུལ་སེམས་མི་མངའ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
 (ཡིད་དང་སྒོ་ལཱ་ཤེས་པ་ཀུན་སྒྲོད་དུ་བཤད་པ་ཡང་ནམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ལས་གཞན་ལ་དགོངས་ཀྱི།) རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་
 པའི་སེམས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ངང་གིས་འཇུག་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་སྒྲོང་ཡང་འདུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རབ་དུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱང་མི་རྟོག་ཅིང་ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 ཀུན་སྒྲོང་གིས་དག་མི་དགེར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་
 པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བསམ་པའི་སྟོབས་ཙམ་ལས་བྱུང་བས་
 ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དག་ཀྱང་དག་
 བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་
 ཕན་པ་དང་གཞོད་པའི་སེམས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲི་
 བས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་རོ།།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ།

ད་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
 པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་ཞིང་
 འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུན་སྟོམ་ཞིང་འགོག་པས་ན་སྟོམ་པ་དང་། གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱུན་
 དུ་ཞུགས་པ་ནི་སྟོམ་པ་མིན་པ་དང་། གཞོད་པ་འཕམ་གཞོད་པའི་གཞི་དག་བྱེད་པ་སྒྲོང་བའམ་བྱེད་པས་རེ་ལ་
 འཇུག་ན་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལའང་རིག་བྱེད་དང་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། གཞོད་པ་དང་ཕན་པའི་སྟོབས་རེ་ལ་རྒྱུན་དང་ལྷན་པར་གནས་པ་ནི་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྤར་སྟོམ་པའི་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་བདུན་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་རེ་
 རེ་ཞིང་ལུག་ལ་སོགས་པ་འདི་བསད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་གསོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གཞོད་པ་ནི་ལུས་
 ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་དང་གཞི་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་མཐ། ཡང་ན་གཞོད་པ་རང་བཞིན་དང་གཞི་བཅས་
 པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སྟོམ་པའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པའི་ཁྱད་པར་
 དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྟོམ་པ་ལ་དབྱེ་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་
 སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དང་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲེས་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་
 ཡིན་ནོ།། (དགེ་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་བདུན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ལས་སྒྲེས་པའི་སྒྲོང་བདུན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་

ལས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོང་བདུན་རྣམས་མཚན་གཞི། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐ་སྟངས་དུ་བྱུང་བ་དང་། མཚན་
ཉིད་རིམ་པ་ལྟར། འདོད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་གང་གི་དེས་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་བཅས་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་མེད་དོ། །གསུམ་དུ་གྲངས་དེས་པ་ནི་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་རྟེན་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །གོ་རིམ་དེས་པ་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་སོ། །འོ་ན་ཕྱི་རོལ་པ་
ལ་སོ་ཐར་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་བལ་ལོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ལུས་དག་གི་
ཉེས་སྦྱོད་སྒྲོམ་པ་ལས་སྒྲུབ་སོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་ལ་སྒྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ་ཀ་བ་དང་མིག་གིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བརྒྱུད་པ་བཞིན་ནོ།།)

གཉིས་པ་སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་བྱེན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། དགོ་སྒྲོང་
པ་མ་དང་། དགོ་སྒྲོང་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་པ་མ་དང་། དགོ་བསྟེན་པ་མ་དང་། དགོ་བསྟེན་གནས་པའི་སྒྲོམ་
པ་ལོ།། (བཤེས་སྒྲིང་འགྲེལ་པར་དགོ་སྒྲོང་མ་དོར་ནས་བསྟེན་གནས་ལ་གཉིས་སུ་བྱེན་སྒྲོམ་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ།།) གང་ཟག་ཐ་དང་
པ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲོམ་པའི་རྣམས་སུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་པ་མའི་སྒྲོམ་པ་དག་ནི་རྣམས་འདྲ་བ་
དང་། དགོ་སྒྲོང་མ་དང་དགོ་ཚུལ་པ་མ་གསུམ་ཡང་སྒྲོམ་པའི་རྣམས་འདྲ་བ་དང་། དགོ་བསྟེན་པ་མ་དག་
ཀྱང་(སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་དེས་པས་སོ།།)སྒྲོམ་པའི་རྣམས་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །འདིར་རྣམས་
ནི་མཚན་ཉིད་ལ་འདོད་དོ།། (དེ་ལ་ཉེས་སྦྱོད་དང་མི་ཚད་སྦྱོད་རི་སྒྲིད་འཛོའི་བར་དུ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་
པོ་ལྟ་བུ་བཞག་ལ། ཉེས་སྦྱོད་དང་ལོག་གཞུང་རི་སྒྲིད་འཛོའི་བར་དུ་སྒྲོང་རྒྱས་ཅོམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞག་ལ།
ཉེས་སྦྱོད་དང་འདོད་ལོག་ཞག་རེ་ཅོམ་སྒྲོང་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ།) དགོ་བསྟེན་གནས་
ལ་གཉིས་སུ་མ་བྱེ་བ་ནི་ཡུན་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ།། (བསྒྲུབ་པས་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྱེ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ།) གལ་
ཏེ་དགོ་སྒྲོང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་རྣམས་འདྲ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་ཕྱི་བའི་ཚོས་
བརྒྱད་དགོ་སྒྲོང་ལ་མ་བཅས་ཤིང་། དགོ་སྒྲོང་མས་དགོ་ཚུལ་(པ་མའི་བཅུ་པོ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོང་དུ་ཡང་ལོ་གཉིས་སུ།)
སྒྲིམ་པ་ལ་རེག་པ་དང་སྒྲིམ་པ་དང་(དཔེར་བ་སྒྲུབ་སྟེ་ཡོད་དུ་)ལྟ་ནི་ཕྱི་ལྟ་འདུག་པ་དང་། གཅིག་ཕྱིར་ལམ་དུ་
འགོ་བ་དང་། རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མོའི་ཉེས་པ་འཆབ་པ་སྟེ་ཚོས་དུག་དང་། གསེར་
ལ་རེག་པ་དང་། མདོ་མས་ཀྱི་སྒྲུ་འདྲིག་པ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་བ་དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་
བ་དང་། རྩ་གཅོད་པ་དང་། ས་རྒྱུ་བ་སྟེ། ཉེ་བའི་ཚོས་དུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སྤངས་ནས། དགོ་སྒྲོང་མ་བྱེད་
པར་བཤད་པས་སྤང་བྱ་ལ་མང་ཉུང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། སྤང་བྱ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་
སྒྲོམ་པའི་རྣམས་ལ་བྱུང་པར་མེད་དེ། (དེའི་སྒྲོང་བ་བཅུ་ནི་དགོ་ཚུལ་པ་མའི་སྒྲོམ་པ་འདྲ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།) མཚན་(ལན་
གཉིས་སུ།)གྱུར་པ་ལས་ནི་མིང་འཕྲོ་བ་ཅོམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དགོ་བསྟེན་མཚན་གྱུར་ན་དགོ་བསྟེན་མ་དང་།
དགོ་བསྟེན་མ་མཚན་གྱུར་ན་དགོ་བསྟེན་དང་། དགོ་ཚུལ་མཚན་གྱུར་ན་དགོ་ཚུལ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་

དང་དགེ་སློང་མ་མཚན་གྱི་ན་དག་ཚུལ་དང་། དགེ་སློང་མཚན་གྱི་ན་དག་སློང་མ་དང་། དགེ་སློང་མ་མཚན་གྱི་ན་དག་སློང་དུ་འགྱུར་བ་ཙམ་ལས་སྒྲིམ་པ་སྒྲུབ་ཡོད་(གཏོང་རྒྱ་ལྷ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་།)གཏོང་བ་དང་(གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གང་གིས་ཀྱང་།) སྒྲུབ་མེད་འཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་ན་མཚན་གྱི་ན་དག་གིས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དགེ་བསྟེན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲུམ་སྒྲུམ་གནས་གྱུར་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའམ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་ལུལ་བས་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའང་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་སྒྲུམ་མའི་གཏོང་རྒྱུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། (དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཉི་མ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེར་འདུས་པས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་བཏང་བས་གསུམ་ཆར་གཏོང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ་ན་སྒྲིམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སློང་གི་ཙུ་ལྷུང་བྱང་བས་སྒྲུམ་གཉིས་ལ་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་དག་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གཅིག་གིས་སྒྲིམ་བྱའི་རྒྱས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རིག་བྱེད་མངོན་གྱུར་ནི་རྒྱས་གཅིག་ཏེ་དགེ་སློང་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་པས་སློང་ཞིང་དེར་བརྟེན་པས་སོ། །སློང་སེམས་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན་འདྲ་རྒྱས་མཚུངས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་ཐོན་ཐ་དད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་རོ། །ཐ་དད་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ཕྱི་མ་སྒྲིམ་པས་སྒྲུམ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལན་རྒྱུན་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།) འོ་ན་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་ན་ཐ་དད་པ་གསུམ་འགལ་ལོ་ཞེན་དེ་དག་ཐ་དད་དུ་འང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དགེ་སློང་ལ་སྒྲིག་གཅོད་སློང་བ་ནས་ཆར་འབྱུང་བ་སློང་བའི་བར་ལྷ་ནི་གསུམ་གསུམ་དང་། སྒྲུག་ལ་སོགས་པ་སློང་བ་གཉིས་གཉིས་དང་། སློང་བ་གཞན་དག་ནི་རེ་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་(བསྐབ་པའི་གཞི་མང་པོ་ལེན་པར་འདོད་པའི་སེམས་པ་ལས་སྒྲིམ་པས་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པའི་གནས་ཆེས་མང་པོ་ལས་སྒྲིག་ལ་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས།)གཞི་དང་བསམ་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིག་གཅོད་སློང་བ་ཆེ་ལ། དགེ་ཚུལ་གྱི་འབྲིང་། དགེ་བསྟེན་གྱི་རྒྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།།

འོ་ན་དགེ་སློང་དེ་ཉིད་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་བསྟེན་དུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ནི་ཡིན་མོད་གྱི་དགེ་སློང་ཞེས་བརྟེན་པ་ནི་གཅོད་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཙམ་པ་དགེ་སློང་ཡིན་ཡང་དག་བཙམ་ཞེས་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སྒྲེ་པའི་ལྷགས་སོ། །དོན་ལ་གནས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་སློང་བའི་སེམས་པ་གཅིག་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སྒྲུམ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སྒྲེ་བ་དང་། ཅ་སྒྲིབ་པ་དག་ནི་སེམས་པའི་བྱེད་པར་ཁས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་འཐོབ་པ་དང་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ཁོངས་སུ་དགེ་བསྟེན་འདུ་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་ཁོངས་སུ་འོག་མ་གཉིས་ཀའང་འདུ་བའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ལྟར་

ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དག་བསྟན་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་(སྐབས་འགྲོ་དང་ཐར་པ་འདོད་པ་ལྟོན་
དུ་སྒྲིབ་བས།)སྟོག་གཙོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། འདོད་ལོག་དང་། རླུན་དང་། ཆང་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤང་བྱ་ལྟ་སྤོང་བ་མཐོས་པ་ལས་དག་བསྟན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིད་དང་ཆེད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་གནས་
ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྱུར་ཏེ། སྟོག་གཙོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་། རླུན་དང་། ཆང་
འབྲུང་བ་དང་། སྟོས་དང་མེ་ཏོག་སྤེང་དང་བྱུག་པ་དང་གར་དང་སྒྲུ་དང་རོལ་མོ་དང་(སྟེ་འདི་དག་སྟོས་པས་
གཅིག)ཁྱི་སྟན་མཐོན་པོ་དང་། ཁྱི་སྟན་ཆེན་པོ་སྟེ། (འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།) དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་བས་ཏེ་
སྤང་བྱ་བརྒྱད་སྟོང་བ་མཐོས་པ་ལས་བསྟན་གནས་དང་། དེ་དག་ལས་གར་དང་སྒྲུ་དང་རོལ་མོ་ལ་རེག་པ་
གཅིག་དང་། སྟོས་དང་མེ་ཏོག་སྤེང་དང་བྱུག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ལ། གསེར་དདུལ་ལེན་པ་བསྟན་
པའི་སྤང་བྱ་བཅུ་སྟོང་བ་མཐོས་པ་ལས་ནི་དག་ཚུལ་དང་(སྟེ་ཁྱི་མ་ལ་གར་སོགས་སྤེང་སོགས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་
བསྐྱབ་བྱ་མང་དོ་སྟེ་མ་ལས་ཁྱི་མ་པ་རྣམས་སྤྱོད་ལུག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་སྤང་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །བསྟན་པ་ལས་
རབ་བྱུང་གར་སོགས་བྱེད་པ་དང་གསོག་འཛོག་གིས་འཛོན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ཉེས་པ་གཉིས་དང་གསེར་དདུལ་སྟོང་བ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོ།།)

ཕམ་པ་བཞི་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤང་ལྷུང་སུམ་ཅུ་དང་། ལྷུང་བྱེད་(འབའ་ཞིག་པ།)དགྲ་བཅུ་
དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཉེས་བརྒྱ་
ལྷ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་(དམ་ལུས་དག་གི་ལས་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད།)སྟོང་བ་མཐོས་པ་ལས་དག་སྟོང་དུ་
འགྱུར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་མི་དག་བའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མི་མཉམ་པར་འཇུག་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྤངས་པ་ན་ལས་མི་མཉམ་པ་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པར་འཛོག་ཅིང་འདོར་བས་སམ། ཡང་ན་མདོ་
ལས། ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་གདུང་མེད་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྤང་བ་བདེ། །གཉིད་ལོག་པ་ཡང་བདེ་
བ་སྟེ། །སྤང་བ་ན་ཡང་བདེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བས་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་སེམས་ལ་གདུང་བ་མེད་
པས་བསེལ་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར་ལེགས་སྤྱོད་དང་། བྱ་
བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལས་(ཡིན་ཏེ་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་དག་གིས་བྱེད་པའི་བྱིར།)དང་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྤྱོད་
སྟོས་པའི་བྱིར་སྟོས་པ་ལྟེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅུ་བ་དང་རྒྱན་དང་བྱུག་པ་དང་སྟོས་ཞེས་གྲང་བྱའོ།

ཡང་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྟོས་པ་ཐོབ་པའི་སྤྲད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མིན་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་སྟོས་པ་(གཞི་མཐུན་པ་)དང་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་(དངོས་)ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། ལྷག་
པ་ལས་(དང་པོས།)ཐར་བའི་བྱིར་དང་། ལུས་དག་སྟོས་པའི་བྱིར་དང་། ལས་འབྱུང་བའི་སྟོའི་བྱིར་རོ། །སྤྲད་
ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ནི་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་
པའི་དོན་ནི་བྱ་ཏེ་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོར་ཐར་པ་ཡིན་ན་ཐར་བའི་བྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་

ཡིན་གྱི་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། (འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དེ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ནི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
 པས་སོ།) ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ནི་བརྒྱད་དེ་དག་སྒྲོང་ལ་སོགས་པའོ། (ཕྱི་
 རོལ་པ་རྣམས་ལ་སོ་ཐར་མེད་དམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་མི་དག་བ་སྒྲིམ་པ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་
 ནི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། མྱིད་པའི་བྱུང་པར་ཁོན་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པས་མྱིད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་སྒྲིག་
 པ་ལས་སོ་སོ་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།) གསུམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྒྱེས་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་ནི་བསམ་གཏན་
 ཉེར་བསྒྲིགས་(ཡར་བཅད་དང་དངོས་གཞི)དང་བཅས་པ་དེ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ལ། (ཉེར་བསྒྲིགས་ལ་འད་
 ཉེན་དུ་བརྟེན་དོ།) ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ནི་འཕགས་པའི་སེམས་ཙན་(སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ།)རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །སྒྲིམ་
 པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་
 བ་སྟེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡོད་ལ་མ་བཞག་པ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (སོ་ཐར་ནི་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མིན་ནོ།) ཡང་སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དག་
 དུ་སྒྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་གཉིས་ནི་སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དམ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲིགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡིན་ཏེ།
 འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་དེ་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་
 གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 མ་གཏོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའོ། །སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་
 སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉེར་བསྒྲིགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པ་ནི་ཉེར་བསྒྲིགས་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའོ། །གཉིས་ཀ་
 མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མུ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མུ་བཞི་འདྲ་ཤིས་པར་བྱའོ།

ཡང་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ངག་གི་སྒྲིམ་པ་ལེགས་པ་ཡིན། །ཡིད་
 ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྒྲིམ་པ་ལེགས།³⁰ །ཞེས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་
 ལས། གང་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲིམ་པས་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་སོ་³¹ཞེས་གསུངས་པའི་ལུས་ངག་གི་སྒྲིམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་གྱུང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་
 བ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་དག་གཉིས་ཀ་
 ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་འདྲ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྒྲིང་གྱུང་

སྒྲིང་ལ་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་སྒྲིང་པ་དག་གྲང་སྒྲིང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ལྷན་པའི་ཚུལ་སྒྲིན་པ་
ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་རི་སྒྲིང་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་གཏོང་རྒྱ་དག་གིས་མ་བཏང་གི་
བར་དེ་སྒྲིང་དུ་ཉག་ཏུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྷན་ལ། སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོ་བྱིན་ཆད་(ནི་དེར་མ་ཟད།)འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ། (དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་རྣམས་བཏང་བར་ཐོབ་ཏེ་ཐོབ་
ནས་མི་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱས་མཆོམས་བཅད་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་མ་བྱུང་བའི་
བྱིར་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ད་ལྟར་བཞུགས་དང་ལྷན་པར་བཤད་དོ།) དེ་ཡང་རི་སྒྲིང་དུ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་³ཞེས་བྱ་བ་
དང་སྒྱུར་རོ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པའི་ལྷན་པ་རི་སྒྲིང་དུ་སྒྲིམ་མིན་ལ་གནས་པ་འང་དེ་དང་འབྲེལ་(བས་
འདོན་པ་བསྒྱུར།)བར་གྲེས་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རི་སྒྲིང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་
ཉག་ཏུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་རྒྱས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཐོབ་པ་
དག་དང་ཡང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བའི་མཐའོ། །(དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཡང་ཆོག་ཞུ་དང་འདིར་བཏང་
བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་པ་ཐོབ་ལ། འོན་ཀྱང་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱིས་བསྒྲིམ་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།) །
འཕགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྒྱུག་བསྒྲུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོ་ནི་འདས་
པ་དང་ལྷན་པ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྒྲིན་མ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་འདས་པ་མི་སྒྲིང་བའི་བྱིར་རོ། །(གལ་
ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་འཕྲོ་བའི་དུས་ན་འང་འདི་མཆོངས་པ་མིན་ནམ་ཞེན་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་འབྲེལ་
བ་ཡོད་པས་དེ་ནི་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ³ རྒྱ་གཉེན་འབྲེལ་བའི་དོན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆོའང་ཡོད་ལ།
ཟག་མེད་ཡིན་ན་དེ་བཏང་ནས་རི་སྒྲིང་ཡོད། དེས་ན་སྒྲིན་མ་བསྐྱེད་པས། དེ་དག་གི་དང་པོ་འང་འདས་པ་དང་མི་ལྷན་ནོ་⁴ཞེས་འདོད་དོ།) །

གཞན་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་
འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟར་བའི་ལྷན་གྱི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་
པ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ད་ལྟར་བཞུགས་(མཉམ་གཞག་གི་)སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱིར་རོ། །འདས་མ་
འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོའང་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་
བའི་མཐའོ། །

སྒྲིམ་པ་འང་མ་ཡིན་སྒྲིམ་མིན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པ་ལ་གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བར་ད་ལྟར་གྱི་དང་ལྷན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བྱིན་ཆད་འདས་
པ་དང་ད་ལྟར་བའི་དུས་གཉིས་ཀྱི་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ལོ། །འོ་ན་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྷན་

པ་(བར་མའི་)དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའང་(བར་མའི་³⁴)མི་དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ། (དུས་རི་སྤྱད་དུ་ཡོད་ཅིན།) སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པ་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའང་དག་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རི་སྤྱད་དུ་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་བར་དེ་སྤྱད་དུ་བར་མ་དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་བར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའང་མི་དག་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རི་སྤྱད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པས་སྟོག་ཆགས་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་དང་རྟེན་པ་དང་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་བར་དེ་སྤྱད་དུ་བར་མ་མི་དག་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

ལྡན་པའི་ཚུལ།

དེ་ནི་རིག་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་བ་དང་ལྡན་ལ་གཏོང་བའི་རྒྱ་དག་གིས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །མ་འོངས་པ་(འི་རིག་བྱེད་)དང་ནི་ལྡན་པ་མེད་དེ། རིག་བྱེད་ནི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི་(ཕྱིར་དང་)བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་མེད་དོ། །དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་བསྐྱབས་པའི་རིག་བྱེད་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་དང་ནི་མ་འོངས་པ་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད་འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད་དེ། ལུང་དུ་མི་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུང་བས་(དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི།)ཐོབ་པའང་སྟོབས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་(ཆོས་དེ་འགགས་ནས་དེའི།)ཐོབ་པ་སྔ་ཕྱིར་འདྲེན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞར་ལ་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གངས་ནི་ལུས་ངག་མི་སྡོམ་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་མིན་པ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་ཅིང་འབྲས་སུ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་སྤྱད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་། དངོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ལས་དེའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདིར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པའང་ཡོད་ཅེས་པ་མུ་བཞི་སྟེ། སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་དོར་(བར་མ་དག་མི་དག་གང་རུང་ལ།)གནས་པ་ཞིག་ཀུན་སྤྱོད་དག་མི་དགའི་སེམས་ཞན་པ་སྟེ་དག་པོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དག་མི་དགའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དག་བྱེད་ན་ནི་(སེམས་ཞན་པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྤྱོད་མི་རྣམས་པས།)རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉིད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ནི་མི་ལྡན་ནོ་འདིར་དག་མི་དགའི་སེམས་ཞན་པ་ཞེས་

སྒྲོམ་པ་ནི་སེམས་དྲག་པོས་བྱེད་ན་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་མི་
དགེའི་སེམས་ཞན་པས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྒྲིབ་མི་རྣམས་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱེད་ན་ལྟ་སྒྲོམ་ཀྱང་ཅི་
དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ།

འདིར་ཡང་སྒྱིར་བཏང་བ་སྟེ་དམིགས་གྱིས་བསལ་ན་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱུང་
བའི་དངོས་པོ་བདུན་དང་། སྒྲིག་གཙོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི་སེམས་ཞན་པ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ནོ། །ཆེ་འདིའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཏང་བ་དང་བྱི་མའི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་སྒྲིམ་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་(ལུར་ལུར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་རིག་
བྱེད་ཉམས་པ་)དག་ནི་(ཟག་མེད་ཀྱི་)རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཏེ། རིག་བྱེད་ནི་འགགས་ཤིང་མ་
སྒྲིམ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། (འདིར་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་དཔེར་མ་བཞེད་པ་ནི་དེ་
བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཆེ་བཞེས་ནས་རིག་བྱེད་མ་སྒྲིམ་པ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྱིར་བྱིས་པ་ལ་མ་ངེས་ལ་འཕགས་པ་ལ་ངེས་པས་སོ། །ཡང་ན་
འདོད་པ་ལ་བསམ་ནས་སྒྲིམ་ལ། ཡང་ན་འཕགས་པ་ནི་དཔེར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིས་བྱུང་སྒྲིམ་
གསུང་རོ། །གལ་ཏེ་བྱིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དག་གི་ན་འདོད་པར་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེན། མ་རྒྱའི་ཞལ་ནས་བྱས་
པས་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ན་གི་བསམ་གཏོང་བར་མཚན་ཉིད་འདྲ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ལུས་དང་ལྡན་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་
དང་མི་ལྡན་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ནང་ན་འདུག་པའི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ་ཞེས་གསུང་ལ།¹⁶ འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་
ལ་ཡང་རྫས་ལ་ལྟོས་པ་དང་མི་ལྟོས་པའི་བསོད་ནམས་སྒྲིབ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འདི་མྱོད་པར་རྟོགས་སོ།) འདི་ཡང་ས་འཕོས་པ་
དག་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་ས་མ་འཕོས་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་གི་འཕོས་
པ་ལའང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ནི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
མེད་དོ་ཞེན། དེ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་མ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེན།
དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལའང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དང་(བར་མ་དང་།)
ལྡན་པ་(སེམས་དྲག་པོས་དགེ་མི་དགེའི་)རིག་བྱེད་(བྱེད་བཞིན་པ།)དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་(དང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྱལ་བར་གི་ནས་རིག་བྱེད་མ་བྱུང་བ)འོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པ་
དང་ལྡན་ལ་བར་མ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའང་གེས་པར་བྱའོ།

འཕྲོལ་པའི་ཚུལ།

འཕྲོལ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
དངོས་གཞི་དང་། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ས་སྟེ་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲོལ་སྟེ། དེ་དག་དང་

ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་བའི་འདུལ་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ན་རེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྩུལ་བཅུ་བཟང་བའི་བྱིར་
 སོགས་པའི་སྐྱུ་མཛད་དེ། སངས་རྒྱུས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་ནི་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཀུན་
 ཤེས་ཀོ་ལུ་རྟེན་དང་། ཏྲ་བུལ་དང་། བཟང་པོ་དང་། རྒྱངས་པ་དང་། མིང་ཆེན་ཏེ་ལུ་སྟེ་རྣམས་ནི་རེས་པ་ལ་
 འཇུག་པ་སྟེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་སོ། །བྲགས་པ་དང་ལག་བཟང་དང་བ་ལང་བདག་དང་བྱི་མེད་དང་གང་
 བོ་སྟེ་ཏེ་བའི་ལུ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དག་སྟོང་རྩུར་ཤོག་ཞེས་བརྟུན་བས་སོ། །འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ནི་
 རྟོན་པར་ཁས་བླངས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ། །དྲི་བས་མ་ཉེས་པས་ནི་ལེགས་སྦྱིན་(ལེགས་བྱིན་གཅིག་ཏུ་གཅེས་པའི་ཚེས་
 གང་ཡིན། ཐར་བ་ལགས་སོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡིན། དད་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་ཞེས་པ་ཁ་ཆེན་གསུང་ངོ་།)ནོ། །སྦྱེ་
 དཀྱའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ཁས་བླངས་བས་ཏེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། དག་སྟོང་ལས་
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་རྩུ་བ་སྦྱེད་སྦྱེད་ཅིང་དག་སྟོང་ལས་གདམས་ངག་མཛོད་པར་བྱ་བ་དང་
 དབྱར་དག་སྟོང་མེད་པའི་གནས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་། དགག་དབྱེའི་ཆོ་གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་ལ་གནས་
 གསུམ་གྱིས་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་དང་། དག་སྟོང་གི་ལྷུང་བ་སྤྱིང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། དག་སྟོང་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་
 བ་ལ་ཁོ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་མའི་ཚེས་(ཏི་ཕུ་ཚེས་བརྒྱད།)ཀྱི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་རྩུ་བ་སྦྱེད་དུ་མ་ཉེས་པར་བྱ་བ་
 སྦྱད་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དག་སྟོང་མས་ཀྱང་དག་སྟོང་གསལ་བུ་ལ་འང་
 ཟུག་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །རྒྱལ་རེགས་ཚེས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་བཅུན་མོའི་ལམོར་གྱི་ནང་ན་འདུག་པ་ལས་ནི་ཙོ་
 བཞེན་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་བའི་འཕྲིན་གྱིས་སོ། །

ཡང་ན་ས་གཤི་རྒྱུར་མ་ཆོས་ཀྱི་ན་མ་ལྟར་ཡེ་མ་དོག་པས་འཕྲིན་གྱིས་བསྟེན་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་

བུའོ། །དག་སྒྲིང་བཞི་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྷན་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་རྣམས་ཏེ། འདུལ་བ་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུ་བྱེད་དག་གསོལ་བ་བརྟོན་པ་པོ་ལ་འདོད་དེ་གསོལ་བ་དང་ལས་བརྟོན་མཁན་ནོ། །ཡུལ་དབུས་སུ་ནི་གསོལ་བ་བརྟོན་པ་གཏོགས་པ་བཅུ་ཉེ་ཆོགས་ཀྱིས་སོ། །དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དཔག་ཚད་དུག་ཅུའི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཏེ་ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། རྩོམ་པ་འདུག་ནས་ཤར་ན་ལི་ཁ་ར་གིང་འཕེལ་གྱི་ནགས་དང་། ལྷོ་ན་རྒྱ་ཁྲུང་འདམ་བུ་དང་འདམ་བུའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཅན་དང་། ལུབ་ན་བམ་ཟེ་སྤྱན་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པའི་གྲོང་ཁག་བ་དང་ཉེ་བའི་ཁག་བ་དང་། བྱང་ན་ལུ་གི་རའི་རི་སྟེ་དེ་དག་པན་ཆད་ནི་མཐའ་འཁོབ་དང་ཚུན་ཆད་ནི་དབུས་སུ་བཤད་དོ།³⁷ །སྤྱོད་སྤྱོད་འགྲོ་བ་ལན་གསུམ་བརྟོན་པ་སྟེ་བཟང་དུག་ཅུ་པོ་རྣམས་བསྟེན་པར་རྟོགས་སོ། །དེ་དག་གི་བསྟེན་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་(སྟོན་པར་མ་ངས་པས་དེ་ལ་ངས་པར་)མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(སྟེ་ལྷ་པོ་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་སྟེ་བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་འཕམ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པར་ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོན་པ་འཕྲོལ་བོ་ཞེས་འཆད་དོ།) དུས་རི་སྤྱི་དུ་སྤྱང་བར་བྱ་ཞེན། དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་སྟོག་གི་མཐའ་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་ལས་དགེ་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་སྟོག་གི་མཐའ་རི་སྤྱི་འཛོལ་མ་གཤིའི་བར་དུ་དང་། བསྟེན་གནས་པས་ནི་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རི་སྤྱི་འཛོལ་འོག་ཏུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྤྱངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་སྐལ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་ཆེ་ཕྱི་མ་དེར་སྦྱར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དུན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་མི་སྟེ་བར་རིགས་ན། ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་མི་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མདོ་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་བསྟེན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་པར་གཤམ་སོ།³⁸ །དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྟོན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་མི་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་ཉིན་ཞག་པའི་བསྟེན་གནས་བསྟེན་ནམ། འོན་ཏེ་དབང་པོ་གཏུལ་དཀའ་བ་ཞག་མང་པོ་སྤྱང་མི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བརྟག་པར་མི་རུས་ཏེ། འདུལ་བའི་དོན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོག་གསལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་རུས་ཏེ། གང་སྟོན་པ་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གསོལ་བ་དང་བཞེད་ལས་ཀྱིས་འཕྲོལ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལས་གསོལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཕྲོལ་བ་འདི་ལའང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་བཙལ་བར་མི་བྱའོ། །དབང་པོ་གཏུལ་དཀའ་བ་ལ་སྟོན་པ་འདང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆེས་གཏུལ་དཀའ་བ་ལ་ཡུད་ཙམ་དང་ཉིན་མོ་ཙམ་དང་མཚན་མོ་ཙམ་པའང་སྟོན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཁྱིམ་པ་ཐམས་ཅད་དབང་པོ་གཏུལ་དཀའ་

བར་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༤༦}ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱོད་དཔོན་ནི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི་འོན་
ཀྱང་རི་སྤྱོད་འཛོལ་ལྟར་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་སྟེ་བ་ལའང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
ནི་མེད་དོ་^{༤༧}ཞེས་བཞེད་དོ། །ཉིན་ཞག་པའི་སྤྲོམ་པ་མིན་པ་ནི་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། བདག་ནི་ཉིན་ཞག་
གཅིག་ཏུ་སྤྲོམ་མིན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་དེ་དེ་ལྟར་མོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྤྲོམ་མིན་ནི་རི་སྤྱོད་འཛོལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པས་མེད་པར་
འགྱུར་ན་ནི་རི་སྤྱོད་འཛོལ་པའི་སྤྲོམ་མིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་ལེན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རི་སྤྱོད་འཛོལ་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་པས་འཛོལ་བར་བྱའོ་སྤྲོམ་དུ་སེམས་པ་ཉིད་ལེན་པར་
འདོད་ན་ཉིན་ཞག་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བཞིན་སྟེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་ལས་ཉིན་ཞག་པའི་སྤྲོམ་
པ་དང་སྤྲོམ་མིན་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༨} (མདོ་སྤྲོ་བ་མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་ལ་སྤྲོམ་པ་མིན་པར་འདོད་དོ།) འོ་ན་
བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེན་མཛོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ལ། གང་གིས།
རི་སྤྱོད་དུ། གང་། གང་གི་ཆོ། གང་ལས་མཛོད་པར་བྱ་ཞེན། རིམ་པ་ལྟར་(རི་ལྟར་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ།)ལུས་ཀྱི་
སྦྱོད་ལམ་མ་གུས་པ་ལ་སྤྲོམ་པ་མི་སྟེ་བས་ནད་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟན་དམའ་བར་ཅོག་ཅོག་པོ་འམ་ལུས་མོ་
བཙུགས་ཏེ་འདུག་ནས་ལག་པ་ཐལ་མོ་བསྟོལ་བའམ་སྦྱར་ཏེ། ནར་མས་གསར་དུ་རྒྱགས་པར་མི་བྱེད་པས་
ནར་མ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱན་གསར་པས་མི་བརྒྱན་པ་དང་། དག་གི་སྦྱོད་ལམ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱས་པའི་
རྩེས་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིས་མཛོད་པར་བྱའོ། །སྤྱར་དང་ཁ་བསྐྱམས་ཏེ་སྦྱས་པས་ནི་འཕོགས་མོད་ཀྱི་དོན་མེད་
པས་གཞན་ལས་མཛོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དུས་ནི་ནང་པར་ནམ་ནངས་ནས་ཉི་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་འོ། །དོ་
བོ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཆང་ན་བར་མར་འགྱུར་བས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་སྟོག་གཅོད་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཆང་བར་ནི་མཛོད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་བ་རྣམས་པན་ཚུན་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༤༩}ཞེས་
སྤྱོད་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ནང་པར་ཉི་མ་མ་ཤར་ཞིང་ཟན་མ་ཟོས་ཀྱི་གོང་དུ་དང་། (རྒྱུ་ཡོད་
ཀྱང་མི་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།)ཡུལ་གཞན་ལས་མཛོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལས་དགེ་སྤྱོད་ལས་
ལེན་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་དད་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བསྟེན་གནས་སྤང་བར་འདོད་པས་ནད་པར་ལངས་ལ་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བྲམ་ཟེ་
གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཤེས་པ་ཞིག་གི་དུང་དུ་སོང་སྟེ་ཞེས་^{༥༠}གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་ཆོག་པར་བཤད་ལ། རྣམ་པར་གཏོན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་ཡུལ་མེད་ན་རང་གིས་ལེན་པའང་
བཤད་(ཅིང་ཆོག་གང་གི་བསྟེན་གནས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པའང་བཤད་)དོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱད་^{༥༡}ཅེས་བཤད་ཅེན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་

ཁྱིམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་དང་། ཆང་འབྲངས་ན་ཚུལ་ཁྱིམ་དང་ལྷན་ཡང་བག་མེད་པར་གྱུར་པས་
ན་བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཆང་སྒྲོང་བ་གཅིག་པུ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་
ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ།

གལ་ཏེ་སློག་གཅོད་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བྲངས་པས་ཚུལ་ཁྱིམ་སྒྲོགས་ན་ཆང་ལ་སོགས་
པ་སྒྲངས་ཏེ་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཆང་མཐུངས་བ་དེ་ཡིས་ནི་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་དང་གར་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནི་དེགས་པ་དང་
རྒྱགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེགས་པར་གྱུར་པ་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྱིམ་ཐག་མི་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། དུས་མ་
ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་མ་སྒྲངས་ན་བསྟེན་གནས་ཀྱི་དྲན་པ་དང་སྒྲོ་བའི་དྲན་པ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྱིམ་དེ་སྒྲུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

བསྟེན་གནས་པ་ལ་གར་སོགས་དང་ཐེང་སོགས་སྒྲོང་བ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་མཛད་ལ་དགེ་ཚུལ་
ལ་དེ་དག་སྒྲོང་བ་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ནི་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་དག་ཏུ་ཅང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་འགལ་ན་ཉེས་པ་གཅིག་བཤགས་པས་ཆོག་པས་ཡང་བར་མཛད་ནས་གཅིག་
ཏུ་བསྟེན་ཏེ་བཅས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་དེ་དག་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དག་དང་འགལ་ན་ཉེས་པ་
གཉིས་བཤགས་དགོས་པས་ཕྱི་བར་མཛད་དེ་གཉིས་སུ་བཅས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསེར་དཔུལ་ལེན་པ་སྒྲོང་
བའང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་མ་
བཅས་སོ་ལོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟེན་པ་ལས་བཤད་དོ།

སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི་གིན་ཏུ་མང་ངོ་སྟེ་དུ་སྒྲིད་ལུག་པའི་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ་བྱི་རྩི་འུ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ལོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་བསྟེན་གནས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིས་དགྲ་བཙུམ་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རམ་ཅི་སྟེ་འཆོ་བའི་
སྒོམ་པ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བསྟེན་གནས་ནི་དགེ་བསྟེན་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ཡིན་པས་དགེ་བ་
གསོ་བ་དང་ལྷུང་བ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གསོ་སྦྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུང་ལས། གང་ཕྱིར་
ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསོས་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་བཤད་ཅེས་གྲག། ལོ་
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དགེ་བསྟེན་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟེན་གནས་མེད་དམ་ཞེ་ན། (སྐབས་སུ་སོང་ནས་
ལེན་ན།) དགེ་བསྟེན་ལས་གཞན་ལ་འང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་མ་
སོང་བ་ལ་མེད་དོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། དགེ་བསྟེན་མ་ཡིན་པ་ཡང་གང་ཞིག་ཉེན་ཞག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་

ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་བསྟན་གནས་ནོད་པ་དེ་ལ་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
 ཏེ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་^༤ཞེས་འབྱུང་བའི་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ནི་སྒྲོབ་
 དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྐྱབས་འགོ་བརྗོད་པ་(མི་ཤེས་པ།)དང་མ་བྱང་བ་ལ་^༥འཆད་མོད་ཀྱི། སྒྲོབ་དཔོན་
 གང་སྦྱེལ་གང་ཞིག །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པས་སྐྱབས་སུ་
 མི་འགོ་བ་ཅན་ལ་ནི་སྒྲིམ་པ་མི་སྦྱེལ། གང་ཞིག་འབོགས་པ་པོ་དང་ལེན་པ་པོས་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་
 པར་མ་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་ཀྱི་ལོག་པར་ཞུགས་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་ཡང་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེའོ་^༦ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་པ་སྦྱེས་པ་པོའི་
 དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་
 བདག་ལ་དགེ་བསྟན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་འདེམས་སྒྲུབ་འདི་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྟན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དེ་ཅི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྟན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ན་རེ་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།⁽⁷⁾ (འདི་ནི་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་སོ།།)

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་(ཉི་སྒྲིམ་པ་མ་སྦྱེས་པའི་བྱིར་དེས་ན།)གྱི་དགེ་བསྟན་ཉིད་དུ་ཁས་
 གྲུངས་པས་འདིའི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བྱིར་མདོ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་དགེ་བསྟན་དུ་གཟུང་དུ་
 གསོལ་ཞེས་ཁས་གྲུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་དག་
 བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་སྟེང་འཆོའི་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་པ་སྒྲུངས་⁽⁸⁾ཉི་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྒྲར་ལོག་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་གཟུང་⁽⁹⁾སྟེ་ཇི་སྟེང་འཆོའི་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་
 པ་སྒྲུངས་ཉི་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྒྲར་ལོག་པར་བགྱིའོ་⁽¹⁰⁾ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་
 པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་དགེ་བསྟན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བས་ཐོབ་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་
 སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ན་དཔེར་ན་དགེ་སྒྲོབ་གི་སྒྲིམ་པ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
 ལས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་བརྗོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་ནི་ཡན་ལག་(ལྔ་པོ་)ཐམས་ཅད་(གྱིས་)བསྐྱམས་པ་ཡིན་ན་མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་
 སྟོག་གཅོད་སྒྲོབ་པའི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེད་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱམས་པ་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གཉིས་སྒྲོབ་
 པའི་སྟོགས་གཅིག་སྦྱེད་པ་དང་། འདོད་ལོག་དང་གསུམ་སྒྲོབ་པའི་ལལ་ཆེར་སྦྱེད་པ་དང་། ལྷ་བ་བཞི་ཆར་
 དང་ལྷ་ཆར་སྒྲུང་བའི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།
 བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་(དང་པོ་ནི་ལྷ་ཀར་གྲུངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་ལས་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཉམས་པས་ལྷག་མ་དེ་བསྐྱུང་

བ་ལ་དགོངས་ནས།)གང་ཞིག་སྒྲ་གཅིག་པ་དང་ལལ་ཆེར་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་སྤྱིང་བ་
ལ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུར་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་(དང་པོར་)སྒྲུམ་པ་ལྟ་ཆར་ཐོབ་པར་ནི་འདྲའོ། །ཞེས་
གྲགས། (རྩ་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལྟར་བས་སྒྲུམ་པ་གཞན་མི་གཏོང་བ་འདོད་པས་སོ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།) དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུ་བ་དང་
དྲི་བའང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱུངས་
ནས་སྤྱང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་གཤམ་སོ། །གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཞེན་བཟང་རི་སྤྱད་འཛོའི་བར་
དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྱུན་སྤར་ལྟ་བུ་ཆོངས་པར་སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དག་ལོང་ཞིག་ཅས་མི་ཆོངས་
སྤྱོད་སྤོང་བའི་དགེ་བསྟེན་ཡང་གསུངས་ལ། རི་སྤྱད་འཛོའི་བར་དུ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྤྱང་བ་
གོ་མིའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱབས་གསུམ་ཙམ་འཛིན་པ་དང་ཉིན་མོ་ཙམ་དང་མཚན་མོ་ཙམ་པའི་
དགེ་བསྟེན་ཡང་སྤོབ་དཔོན་ཨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལས་“བཤད་དོ། །དགེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུམ་
པ་རྒྱུད་དུ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཡིད་རྒྱུད་བ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞེན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་བས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྒྲུམ་པ་ཆེ་
བའང་སྤྱིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྤོབ་དུ་འགོ་བ་ཙན་ཡིན་ན་གང་ཞིག་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ཅི་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞེན། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་
དང་ཆོས་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞེན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྤོབ་པའི་ལམ་
དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤོབ་མི་སྤོབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་དང་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ལས་
འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤོབ་པའི་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤོབ་མི་སྤོབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྱང་བ་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ལ་ཁྲག་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེའི་རྟེན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རམ། གཙོ་ཆེ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་སྒྲོས་
ཀྱི་གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་དོན་གང་ཞེན། ཀྱན་ནས་
སྤོབ་པ་དང་བཅས་པའི་དག་གི་རིག་བྱེད་དེ། ཀྱན་སྤོབ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པའོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ།“ །ཞེས་
འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཀ་ལས། དེ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་“ །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གང་ལས་སྤོབ་
ཅེན། སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེན།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ་“ །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་

ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལས་ཡུལ་དང་ཀུན་སྨོང་དང་བྱེད་པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ།

ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། འཇིགས་པས་སྒྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །པལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆའ་
དང་། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་གྱི། །ཕྱོན་གིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་
ཡིན་ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་གྱུར། །སྒྲག་བསྐལ་ཀུན་ལས་
མི་འགོ་ལ་གྱི། །གང་ཆོག་དེ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྒྲག་བསྐལ་
སྒྲག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། །སྒྲག་བསྐལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱན་
བདེ་བ། །ལྷ་རན་འདས་པར་འགོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག །ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ལྟ་
བྱེད་པ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་
གྱུར། །སྒྲག་བསྐལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར།།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་པ་གཞན་དག་ལ་མི་ཆངས་སྟོད་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ལ་དགེ་བསྟེན་
ལ་འདོད་ལོག་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་གང་ཞེན། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཡམ་པ་ནི་གཞན་གྱི་
རྒྱུང་མ་སུན་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། (གཅིག་ཏུ)རན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གིན་ཏུ་སྟང་པའི་ཕྱིར་
དང་། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་གྱིས་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། །འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོ་བརྟེན་ནས་གྱུར་འདོད་ལོག་
མི་བྱེད་པའི་སྒྲུམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུམ་པ་ལ་སྟོང་བར་བཤད་ལ། (ཁྱིམ་པས་སྤང་དགའ་ཞིང་
འབྱུང་ཉེ་བས་)མི་ཆངས་སྟོད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྤང་དགའ་བ་དེ་
སྟོང་བར་བཤད་པ་ནི་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བསྟེན་རང་གི་རྒྱུང་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་
འདོད་ལོག་སྟོད་ན་དགེ་བསྟེན་སྤང་རྒྱུང་མ་མེད་པ་དག་ཕྱིས་ལེན་པའམ་རྒྱུང་མ་སྤང་གིན་གསལ་པ་ལེན་
པ་ན་སྒྲུམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུམ་པ་ལེན་པའི་དུས་ན་དེ་དག་ལའང་འདོད་ལོག་མི་སྟོད་པར་དམ་
བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུམ་པ་ནི་ལེན་པའི་དུས་སུ་འདོད་ལོག་མི་སྟོད་དོ་ཞེས་རིམ་ལྔར་ཁས་
སྤངས་པ་བཞིན་དུ་འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་ལ་འདོད་པ་མི་སྟོད་དོ་ཞེས་རྒྱུད་ལས་ནི་ཁས་ལེན་པ་དང་འཐོབ་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་དེ་དག་དགེ་བསྟེན་གྱི་རྒྱུང་མར་མ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་འདོད་ལོག་ཏུ་འགྱུར་
གྱི་རྒྱུང་མར་བྱས་པ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ་སྟང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུན་དང་སྤྱོད་
མ་དང་ཆོག་རྒྱུ་བ་དང་ཀུལ་པ་དག་ངག་གི་ལས་མི་དགེ་བར་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་བརྒྱན་སྟོང་བ་ཁོན་སྒྲུམ་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །སོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་
ཁྱོད་ལ་ལྷུང་བ་འདི་དག་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྟེན་པ་ན་རྒྱུན་སྟོང་བ་མ་བཤད་ན་མ་བྱུང་ཞེས་རྒྱུན་དུ་སྒྲུབ་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་སྒྲུབ་སྟོང་བ་བཤད་དོ། །སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་

དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲོ་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་ཕྱིར་དང་། སྤྲོ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། (མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གཅིག་ལས་ནི་འདས་ཀྱང་ཅིང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོར་བ་ཡིས། །ལུས་ཅན་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཡིས། །འདི་ན་སྤྲོ་བ་མི་བྱ་མེད།།^{༤༠} ཅས་སོ།) འདི་ནི་དག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དག་ལས་ཆང་སྤོང་བ་ཁོ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྟེན་ཅེ་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཚུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་སྤོང་བ་ནི་དེ་སྤངས་པས་དེ་ལས་གཞན་སྟོག་གཅོད་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པར་འགྱུར་བ་མ་སྤངས་ན་ནི་(དེས་དྲན་ཤེས་བཞིན་ཉམས་ནས།)བསྐྱབ་པ་གཞན་དེ་དག་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ནི་ཆང་འབྲང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་ཤུག་ནད་པ་རྣམས་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་(གཞན་མཐའ་དག་)གནང་ཆང་རྩའི་ཕྱི་ཕྱོད་མོས་ཀྱང་འབྲང་བ་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཆང་འབྲང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཆེ་འཕོས་ཀྱང་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆང་འབྲང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་མུ་ཏིག་གི་ལུས་ངག་གི་ཉེས་པར་སྟོད་པའི་ཆོས་དང་། དགའ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྟོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་^{༤༡} སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བཅུན་པ་བདག་གིས་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་བྲོ་གཡོག་བཀྱི་ཞེས་ཞུས་པ་ན་ཉེ་བར་འཁོར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནད་པ་རྣམས་གསོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ནས།^{༤༢} གཞན་དུ་ཤུག་ནད་པ་རྣམས་ལའང་ཆང་འབྲང་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།

འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཡི་ནད་ལ་འཁུར་ཐུག་ཏུ། །སྤྱེལ་བ་ཙམ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །སྤྲོན་པའི་ངག་གིས་འབྲངས་པར་ནི། །སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་འདོད་མི་བྱ་^{༤༣} ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དག་སྟོང་དག་ང་སྟོན་པ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་རྩའི་ཕྱི་ཕྱོད་མོས་ཀྱང་བརྟེང་བར་མི་བྱའོ་^{༤༤} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོར་བཤད་པ་རྣམས་ན་རེ་(ཆང་འབྲང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་མ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནས་སྟོད་ཅིང་། གང་ཟག་བསྐྱབ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོ་བ་ཤུག་ནད་པ་སྟོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེས་འགའ་གཉེན་པོའི་སྟོན་ཀྱང་སྟོད་དུ་རུང་ཞིང་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྲོ་བ་ཤུག་ནད་པ་ས་ཤོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི། ཆང་འབྲང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པའི་ནད་པ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་བར་གཉན་པོའི་སྟོན་ཀྱང་བརྟེང་བར་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ།) རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་

བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་བཀག་ཀྱང་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཆང་ནི་རེས་འགའ་གཉིད་པོའི་སྒྲོས་ཀྱང་
བརྟུང་བར་རྣམས་པའི་བྱིར་དེ་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ་བཙས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀག་པའོ། །དེས་ན་བྲིམས་སྤྱད་པས་བཀག་པ་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
སྟེ་བཙུག་ལྷན་འདས་དང་བསྟན་པ་ལ་མ་གྲུས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྲིམས་ཀྱིས་མ་བཀག་ཀྱང་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ་སྤྲིག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་
ལྟ་བུའོ། །ལུང་ལས་ནད་པ་ལ་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གནད་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། ཤུག་ནད་པ་
ལ་མ་གནད་བ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །རྩེ་ཕྱེ་མོའི་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ནི་དེའི་རྣམས་
པ་མ་རེས་པའི་བྱིར་དེ། ལ་ལ་ནི་ཉུང་དུས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་མང་པོས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་
དང་། ཆགས་པ་འཕེལ་བས་ཆོད་མི་ཟེན་པའི་བྱིར་དེ།

མདོ་ལས་ཀྱང་། གནས་གསུམ་པོ་ཆང་དང་། མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་
ལ་བརྟེན་པ་ནི་དོམས་པའམ་ཆོག་པའམ་ཆོམ་པ་མེད་དོ།^{༥༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
འཕགས་པ་རྣམས་ཆེ་བརྗེས་ནས་ཀྱང་མི་གསོལ་བ་ནི་མདོ་ལས་དད་པ་དང་བརྟེན་འགྱུར་དང་དོ་ཆ་གཤེས་
པ་དང་། གྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་སྟོབས་ལྷ་གསུངས་པས་དོ་ཆ་གྲེལ་
ཡོད་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། དགའ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོད་དུ་གསུངས་པ་ནི་
བག་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།^{༥༦} །ཞེས་ཟེར་རོ།

ད་ནི་དེ་དག་ཐོབ་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་སོ་སོ་བར་
པ་ནི་(དགེ་བའི་)ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཚུག་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་རང་བཞིན་དང་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། (འདི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་འཇུག་པས།) ཏུས་ད་ལྟར་བའི་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་
གྱི་འདས་མ་འོངས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་མི་བགྱང་བའི་བྱིར་རོ། །(དེས་ནི་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ད་ལྟར་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པར་སྟན་ནོ།) བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་
དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་དང་། (འདི་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་འོག་ས་སྤངས་པའི་དོ་བོར་སྦྱེ་བས་
སྦྱོར་མཚུག་ནི་ལམ་ཆེར་འོག་སའི་དོ་བོར་གཏོགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་མཚུག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་ལས་ལྟ་བུ་སྟེ་སྤྱོད་པས་སྤངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་འདི་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་དེས་བསྐྱང་བའི་ལས་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པ་ལས་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྤང་བར་མ་རེས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།) ཏུས་ནི་གསུམ་པོ་(སྟེ་སེམས་རྗེས་
འབྱང་།)ཐམས་ཅད་(ཀྱི་ལུང་ཁམས་)ལས་འཐོབ་པས་སོ། །དེའི་བྱིར་སྦྱོར་མཚུག་དང་བཙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་

བ་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་མ་འཐོབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་(སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་འཇམ། འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལས་འཐོབ་ཅེན།)སྟོམ་པ་(གསུམ་
 པོ་)ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་ལ། ཡན་ལག་དང་རྒྱ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། (ལས་ཀྱི་ལམ་དང་།)
 ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་འོ།། (དེ་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ།) ཡན་ལག་ལྔ་
 ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་བསྟེན་ལོ། །བརྒྱད་ལས་འཐོབ་པ་ནི་བསྟེན་གནས་སོ། །བཅུ་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་
 རྒྱལ་ལོ། །ཡང་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་སྟོང་རོ། །སྟོག་གཅོད་པ་ལ་
 སྟོགས་པ་གསུམ་དང་རྩ་བ་དང་བཞི་ལས་འཐོབ་པ་ནི་དག་རྒྱལ་ལ་སྟོགས་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་
 བཤད་དོ། །རྒྱ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སྟོགས་པ་དག་རྩ་གསུམ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལས་དང་། སེམས་རྒྱུད་དང་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་ཡིན་ན་དུས་གཅིག་ལ་གསུམ་ཅར་མི་འབྱུང་བས་རེ་རེ་ལས་འཐོབ་པ་འདི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམ་
 པ་མིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་དང་། ཡན་ལག་གྲང་སྟོག་གཅོད་ལ་སྟོགས་པ་ལས་ཀྱི་
 ལམ་ཀུན་ལས་འཐོབ་(སྟོམ་ཆར་བའི་སྟོམ་པ་ནི་མེད་ཅེས་འདོད་དོ།)ལ། རྒྱ་ནི་ཆགས་སྣང་གཉིས་མཆུངས་པར་མི་
 ལྟན་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་ན་ཞེ་སྣང་གིས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོགས་པ་འདི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་དུས་བྱས་ན་
 ཆེན་པོས་མ་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར་(རྒྱུད་དུ་ལ་སྟོགས་པ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས།)ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཐོབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་སྟོབ་པ་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་སྟོམ་མིན་ཅན་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤན་པ་དང་། བྱ་གཤམ་གསོད་པ་དང་། ཡག་གསོད་པ་
 དང་། བྱ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་། རི་དྲགས་འཆོར་པ་དང་། ཆོམས་རྒྱན་པ་དང་། གཤེད་མ་དང་། བཙོན་རྩི་
 དང་། སྤང་བོ་ཆེ་འཆོར་བ་དང་། བྱི་འཆོར་བ་དང་། བ་གྲུ་རི་འཆོར་བ་རྣམས་སོ་^(༡)ཞེས་དངོས་སུ་བཅུ་
 གཉིས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་དང་ཤགས་ཟིན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ན་སྟོམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་^(༢)ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། རྒྱ་ཀྱེད་དག་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆད་པས་
 གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལ་སྟོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་སྟོམ་མིན་ཅན་ཁོ་ནར་ལྟའོ་^(༣)ཞེས་
 འཆད་དོ། །ཀུན་ལས་བརྟས་ལས་ནི་འདིར་བཤད་པའི་དང་པོ་བཅུ་དང་། བོད་རྒྱས་འཆོར་བ་དང་། སྤྱལ་
 བཟུང་ནས་རྩེ་བས་འཆོབ་དང་། སྤྱལ་གྱིས་འཆོབ་དང་། གཞན་ལ་སྤྲ་མ་བྱས་ནས་འཆོབ་པའི་ཉན་རྩེད་
 པ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་བཞི་སྟེ་སྟོམ་མིན་ཅན་བཅུ་བཞི་བཤད་ལ།^(༤) སྟོབ་དཔོན་ཨ་བྱས་ནི་དེ་
 དག་དང་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་བདད་ཡུལ་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམ་མིན་ཅན་དུ་^(༥)བཤད་དོ། །དྲིན་ལན་བསལ་
 པ་ལས་ནི་དར་གྱི་སྤྲིན་བྲུ་གསོ་བའང་སྟོམ་མིན་ཅན་དུ་^(༦)གསུངས་སོ།།

མདོ་སྟེ་པ་ལ་སྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསོད་པར་འདོད་པ་དང་སྟོ་

ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ནི་མི་སྤྱི་དཔའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤན་པ་ལ་སོགས་པའང་རང་གི་
པ་མ་ལ་སོགས་པ་གསོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློག་གཙོད་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་(པའང་ཡོད་)
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་པ་ལ་སོགས་པའང་ལྷག་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་ན་གསོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།
འོན་ནི་ལྷག་ཀྱང་པ་མར་གྱུར་པ་ན་གསོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ལྷག་ལའང་གསོད་པར་འདོད་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །པ་མར་གྱུར་པ་ན་ལྷག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མཚུངས་ཏེ། ལྷག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་པ་མ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྷག་ཏུ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཤིང་གསོད་
པའང་མི་སྤྱི་དཔའི་ཕྱིར་སྟོམ་མིན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བདག་གིས་སློག་གཙོད་པ་ཙམ་དང་མ་བྱིན་པར་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་འཆོ་
བར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་རྒྱན་དུ་སྤྱོད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ལས་རྫོགས་པར་སྤྱད་པ་
ཙམ་གྱིས་སྟོམ་མིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་
དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། རང་རང་གི་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་དང་། ལུལ་ཐམས་ཅད་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོའམ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱོད་པ་མ་
ཡིན་(པར་སྟུམ་བྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ངེས་པ་དང་། སློག་གཙོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་ངེས་པ་དང་། བོད་ལྟ་བུའི་ལུལ་ངེས་པ་དང་། ཟླ་
བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ངེས་པ་དང་། འཐབ་མོའི་ཆོ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་བལ་བ་མ་ཡིན།)ན་
ལེགས་སྤྱད་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་སྟོམ་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་ངེས་པ་ལྟ་དང་བལ་བ་ཉིད་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

ནམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི། རྒྱ་དྲུག་གིས་དགེ་སྤྱོད་གི་སྟོམ་པ་ལེན་པར་མི་
འདོད་ཅིང་འདོད་ཀྱང་མི་འཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་དང་བྱ་ལོན་པ་དང་འཆོ་བ་མེད་པས་འཛིགས་ཏེ་
འཆོ་བ་ཙམ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པས། རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཉམས་པ་དང་། ལུས་ལ་
འབྲས་དང་པོ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནད་སྣ་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱེན་བཀྲར་དང་
སྦྱིན་བདག་གི་ཡོན་སྦྱར་བར་མི་ལུས་ཉམས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པར་
གྱུར་པ་སྦྱིས་པ་ཉིད་ཉམས་པ་དང་། མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དང་དགེ་སྤྱོད་མ་སྦྱོར་འབྱེན་བ་དང་སྦྱེགས་
ཅན་དང་རྒྱ་ཐབས་སྤྱ་གནས་པ་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང་གནས་པར་མི་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ངོ་ཆ་ཁྱེལ་མེད་
ཆེན་པོས་ངོ་ཆ་ཁྱེལ་ཡོད་ཆུང་དུར་བྱས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་བཀྲའབས་པ་དང་རྒྱལ་
པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་བྱ་ལོན་ཅན་དང་བྲན་དང་སློགས་པ་དང་
པ་མས་མ་གནད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁྲུ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱུ་ལ་པར་གྱུར་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་གཞན་མ་དད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་རྗེས་སྤྱད་པ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་དང་།

མ་ཁན་སྒོ་བ་དང་དགེ་འདུན་མ་ཚང་བ་སྟེ་བདུན་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༩} །ལ་
 ཅིག་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཉམས་པ་ཡིན་པས་ཉམས་པ་བདུན་ངེས་པ་ལྟས་
 མི་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བར་འགྲུར་རོ་^{༢༠}ཞེས་འཆད་དོ། (རི་ལྷ་རྩ་ལྟས་པ་དག་ལས་སྟོམ་པ་འཐོབ་ཅེན། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ནས་མ་ཁན་དེ་ལྟས་པ་ཁོ་ན་ལས་འཐོབ་ན་མི་
 དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྟས་པ་དང་མི་ལྟས་པ་ལན་རྒྱུན་འཕྲོ་བས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷ་རྩ་སྟོམ་པ་འཐོབ་གཏོང་གི་རྒྱ་མེད་པར་
 ཡང་དེར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བེད་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་རྩ་ལ་སོགས་པ་སྟེས་པ་དང་སྐྱམས་པས་སྟོམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ལྷ་རྩ་འཕྲོས་ཀྱང་
 མི་འགྲུར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ། །སེམས་ཅན་ནི་སྟོན་དང་ཕྱིས་ཡོད་ལ་རྩ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པས་མི་མཆུངས་སོ་ཞེན། དེ་ཡང་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་ན་མེད་པར་འགྲུར་བས་མཆུངས་སོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟ་མ་ཉིད་བཟང་རོ་ཞེས་སོ།)

སྟོམ་མིན་འཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོམ་པ་མིན་པ་ནི་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྟེས་པ་རྣམས་
 ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཅམ་ན་འཐོབ་པར་འགྲུར་ལ། གཞན་གྱི་རིགས་སུ་སྟེས་པ་
 རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་བདག་འཛོལ་འདིས་འཛོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་
 པར་འགྲུར་རོ། །བར་མའི་འཐོབ་ཚུལ་ནི་སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
 པའི་དགེ་བ་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྫས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིང་དང་།
 ཟས་མ་ཟོས་ཀྱི་གོང་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་དམ་བཅས་ནས་དེ་ལྷ་རྩ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡི་དམ་
 ནར་མར་ཁས་ལེན་ཞིང་དམ་བཅས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་ཕྱག་དང་སྒོར་བ་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུ། དགེ་བ་དང་བརྟེན་པ་སོགས། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བསམ་སྒྲིབ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་ལས་
 འཐོབ་བོ།། (བར་མ་མི་དགེ་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་ཁང་བ་བྱས་ནས་སྟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིང་། ཉོན་པེ་ལ་སྟོག་ཆགས་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ལེན་པ་
 དང་། ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་ལས་འཐོབ་པའོ།)

གཏོང་བའི་ཚུལ།

ད་ནི་དེ་དག་གཏོང་བའི་རྒྱ་འཆད་པ་ནི་འདིས་དབང་པོ་འདུལ་བར་བྱེད་པས་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་
 འདུལ་བ་སྟེ་རིས་བརྒྱད་ལས་བསྟེན་གནས་མ་གཏོགས་པའི་སྟོམ་པ་རྣམས་ནི་(དང་པོ་རི་སྟོན་འཛོལ་བར་དུ།)ཡང་
 དག་པར་སྐྱངས་པ་དང་(ཕྱིས།)འགལ་བའི་རིག་བྱེད་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མི་བདེ་ཕྱད་པའི་དྲུང་དུ་བསམ་པ་ཐག་
 པ་ནས་བསྐབ་པ་ལྟུལ་བ་དང་། (གང་གིས་སྟོམ་པ་སྐྱངས་པའི།) རྟེན་པོར་བ་དང་འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་
 གི་འཕོས་པ་དང་། (སྟོག་པར་རུང་གི་)རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཕོ་མོའི་མཚན་གཉིས་པོ་དག་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་བྱུང་
 བ་དང་། (ས་ཆད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གིང་ཆད་པ་ལྟར།) གཞི་སྟེས་ཐོབ་ཆད་ན་སྒྲིབ་བྱུང་ཡང་ལྷོག་པས་དགེ་བའི་རྩ་

བ་ཆད་པ་དང་བཞིས་གཏོང་ལ། བསྟེན་གནས་ནི་དེ་དག་དང་མཚན་མོ་འདས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། མདའི་
 ལྷགས་ཟད་པ་ལྟར་འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི། དག་
 བསྟེན་དང་བསྟེན་གནས་ནི་མི་མཐུན་པའི་སེམས་སྦྱིས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གཏོང་བར་^{༡༧}བཤད་དོ། །མདོ་སྟེ་
 པ་དང་ཉི་འོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་མི་འམ་མིར་ཆགས་པ་བསད་
 པ་དང་། རིན་ཐང་ཆང་བའི་ཞོར་གཞན་ལ་བརྒྱས་པ་དང་། མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། མི་ཆོས་སྒྲུ་མའི་རྩོན་
 སྒྲུས་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱང་ན་སྒྲུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་སྒྲུ་ལ། སྟེ་པ་གཞན་གོས་
 དམར་བ་དག་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལུབ་ན་བསྐྱབ་པའི་མཚམས་ཐམས་ཅད་དང་ལས་གྱི་མཐའ་རྣམས་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་དམ་པའི་ཆོས་ལུབ་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་བར་འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་སྒྲུ་མ་ཆེད་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
 ལུབ་པས་དེ་ཕྱིར་ཆད་སྒྲུང་དུ་མེད་པས་མི་སྦྱི་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲར་ཡོད་གཏོང་བར་མི་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་
 ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ལུབ་པ་ན་ནི་དག་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་མ་པ་སྒྲར་མ་སྒྲངས་པ་
 བྱི་སྒྲུང་དུ་མེད་ལ། སྒྲར་སྒྲངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་^{༡༨}ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་པ་
 ལས་ཀྱང་། དམ་པའི་ཆོས་ལུབ་ན་འདུལ་བའི་ལས་མེད་པའི་(ཕྱིར་སྒྲུ་མེད་པའི་)འདུལ་བ་འཕྱོང་བ་ནི་མེད་
 གྱི་ཐོབ་ཐེན་པ་གཏོང་བ་མེད་དོ་^{༡༩}ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྟར་ན་དག་སྟོང་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲུ་མ་ལྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ལུབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྒྲུ་མ་གཉིས་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབའི་བྱེ་བྲག་ཁ་ཅེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་གང་རུང་
 ཞིག་བྱང་བ་ལ་སྒྲུ་མ་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པ་དང་གང་བཏང་བའི་ཆ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་བ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ་དབེར་ན་བྱ་ལོན་དང་ཞོར་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྦྱིས་བྱ་བཞིན་ནོ། །ལྷུང་བ་
 དེ་བཤགས་ན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱ་ལོན་བཙོལ་^{༢༠}ན་ཞོར་ལྟན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ནོ། །འདི་ལའང་སྟོག་གཙོད་པའི་རྩ་ལྷུང་གཅིག་བྱང་ན་སྟོག་གཙོད་སྟོང་བའི་སྒྲུ་མ་པའི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་གཏོང་བ་དང་། དེའི་ཡང་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བར་གང་བསད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཁོ་ནའི་ཆའི་སྒྲུ་
 པ་གཏོང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ།

དེ་དག་གང་ལས་ཤེས་ཤེས། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། ལུང་ནི་འདུལ་བ་རྣམས་འབྱེད་ལས།
 དག་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དག་སྟོང་མ་ལ་འདོམས་པར་བྱེད་ན་ལྷུང་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། ཚུལ་
 ཁྲིམས་མེད་ན་ལྷུང་བའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དུག་ཚན་དུག་པའི་མདོ་ལས།
 འགར་བའི་བྱ་ཙུན་དེས།^{༢༡} ས་རོལ་རྒྱལ་ཅིང་སོམ་ཉི་སྒྲངས། །བྱུང་པ་རབ་སད་རྣམ་འདྲན་མཚོག། །ཁ་
 ལོ་བསྐྱར་མཚོག་འདིག་ཏེན་ན། །དག་སྟོང་དུ་མཆིས་བདག་འདིའོ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་

ཅུན་པ།^{༡༠} །དག་སྒྲིབ་བཞི་སྟེ་ལྷ་པ་མེད། །དེ་དག་གསལ་བར་ངས་ཤེས་བྱ། །ལམ་གྱིས་རྒྱལ་དང་ལམ་སྟོན་
 དང་། །ལམ་ཕྱིར་འཛོད་དང་ལམ་སྟན་འབྱེད།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཅུན་དས། །ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་
 གང་ལ་བཞེད། །རི་ལྷོ་མཚུངས་མེད་ལམ་སྟོན་ཡིན། །ལམ་ཕྱིར་འཛོད་པ་འདྲི་བས་གསུངས། །ལམ་སྟན་
 འབྱེད་པ་གསལ་བར་འདོད། །ཅིས་ཞུས་པ་ན། གང་ཞིག་གི་ཚོམ་ཟུག་རྩ་སྤངས། །གཞན་གྱིས་བགྱི་མིན་ཕྱ་
 རན་འདས། །འཛིག་རྟེན་ལྷོ་བཙས་སྟོན་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་ཞེས་བཞེད། །སྤང་དང་དོར་
 བྱ་མཆོག་རིག་ནས། །ཆོས་རྣམས་དེ་བཞིན་སྟོན་ཅིང་འབྱེད། །ཐུབ་པ་བགྱི་མིན་གེམས་ཆད། །ལམ་སྟོན་དག་
 སྒྲིབ་གཉིས་པ་ཡིན། །གང་ཞིག་ཆོས་གནས་ལེགས་སྟོན་ཅིང་། །དྲན་པའི་བདག་ཉིད་ལམ་ཕྱིར་འཛོད། །ལ་
 བ་མ་ཐོ་མེད་གནས་སྟོབ། །དག་སྒྲིབ་གསུམ་པ་ལམ་ཕྱིར་འཛོད། །འཕགས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་
 བས། །འགྲན་ཅིང་ཁྱིམ་སྟན་འབྱེད་པ་དང་། །འཆལ་ཞིང་མ་དུལ་སྒྲིབ་དང་བཙས། །གཟུགས་བརྟན་བཞིན་
 སྒྲིབ་ལམ་སྟན་འབྱེད།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྲིཀ་བྱེད་དག་གིས་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྟོབ་མི་སྟོབ་དང་།
 །ལམ་སྟོན་སངས་རྒྱས་དང་། །ལམ་ཕྱིར་འཛོད་དག་སྟོང་གི་རྒྱལ་བ་སྟོབ་དང་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེད་
 །དུ་འཛོད་དང་། །ལམ་སྟན་འབྱེད་པ་རྒྱལ་བ་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་འཛོད་དང་། །ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེད་
 །པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༣} །ཡང་རྩ་ལྷོ་བྱང་བས་སྟོམ་པ་གཏང་ན་ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས་དགའ་བ་ཅན་རྩ་ལྷོ་བྱང་
 བས་འཆབ་སེམས་མ་སྟེས་པ་དེ་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་དག་སྒྲིབ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྷོ་
 འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༤} །ཡང་ལུང་རབ་རྩ་བྱང་བའི་གཞི་ལས། །བྱ་རོག་སྒྲིབ་དང་སྟན་ཕྱང་དང་། །རྒྱ་
 ཐབས་གནས་དང་མ་ཞིང་དང་། །ཞེས་དག་སྒྲིབ་མ་སྟན་ཕྱང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བ་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་མི་
 འགྱུར་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བ་སྟོབ་པ་དེས་གོ་བཀའ་གནས་སྟོམ་པ་གསར་བ་མི་
 སྟོབ་པ་ཡིན་གྱི་གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྟོམ་པ་མེད་ན་ཕྱིས་སྤངས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་སྟོབ་བསྐྱབ་པ་ཐུལ་བ་
 ལའང་ཕྱིས་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་བྱ་བའོ།

རིགས་པའང་སྟོམ་པ་ནི་སྒྲིབ་བདུན་ཡིན་པས་ན་སྟོག་གཅིད་སྒྲིབ་བ་བཏང་བས་གཞན་བཏང་
 བར་ནི་མི་འགྱུར་རྟེ། (ལུང་གཞིའི་^{༡༦} འབྲེལ་པ་ལས། །སྟོབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས། །ཕྱོགས་གཅིག་འབྲུག་ཀྱང་
 །དག་སྒྲིབ་གི་དཔོན་པོ་ལྷག་མ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། །ཕྱོགས་གཅིག་འབྲུག་པས་ནི་སྟོམ་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་
 རིགས་སོ། །དེ་ལྷོ་ཡང་། །རི་ལྷོ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་པས། །མཐའ་དག་སྤངས་པར་མི་བཞེད་ལྷོ། །དེ་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་
 འབྲུག་ཀྱང་པས། །མཐའ་དག་འབྲུག་པར་རི་ལྷོ་འགྱུར་^{༡༧} ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཞེས་འགྱུར་བ་ལྷོ་རོ།) །དེ་དག་གི་མི་མཐུན་
 །ཕྱོགས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷོ་ན་སྟོག་གཅིད་པ་སྒྲིབ་བ་སྤངས་པས་ཀྱང་གཞན་སྤངས་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གཅིག་བཏང་བས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཏང་བའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། །ལག་པ་བཙན་ན་

ཀླང་པ་ལ་སོགས་པ་རིལ་བཅད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་
ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དགོས་སྤྱོད་མ་ལ་འདོམས་ན་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི་ངན་སོང་
དུ་ལྷུང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དགོས་སྤྱོད་དུ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་(འཕགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་ནས། །འགྲན་ཅིང་ཁྲིམ་སྲུན་འབྱིན་པ་དང་། །འཆལ་ཞིང་མ་དུ་ལྷུང་དང་བཅས།)གཟུགས་བརྟན་བཞེན་
སྤྱོད་ལམ་སྲུན་འབྱིན་ཞེས་གསུངས་པས་མིང་ཙམ་གྱི་དགོས་སྤྱོད་སྟེ་ས་བོན་རུལ་བ་དང་སེམས་ཙན་གྱི་བ་དང་
མཆོའུ་སྐྱམ་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅའས་པ་མེད་པར་འཆགས་
བྱེད་ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་ཕས་ཕམ་མི་འགྱུར་རོ།།^{༡༥} ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་འཆབ་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །གལ་ཏེ་བྱུང་ན་གཅིག་ལ་འང་མཐོལ། །རྒྱུང་དུ་
ལ་ཡང་འཛིགས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཕས་ཕམ་མི་འགྱུར་རོ།།^{༡༦} ཞེས་འབྱུང་བས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་ཆོངས་
སྤྱོད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕམ་པ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འཆབ་སེམས་སྒྲིམ་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་
གྱི་འཆབ་སེམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་སྒྲིམ་པ་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཕམ་པ་བྱུང་ན་དགོས་སྤྱོད་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་བྱས་ཀྱང་སེམས་འགས་ཀྱང་མི་འཆབ་ན་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཤགས་ནས་དགོས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལས་
གཞོན་རབས་སུ་འདུག་པ་སོགས་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིན་པས་སོར་རྒྱུད་པ་སྟེ་དགོས་སྤྱོད་དགའ་བ་ཙན་བཞེན་ནོ། །དེ་
སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སེམས་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅའས་པ་མེད་པར་འཆགས་བྱེད་ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་ཕས་ཕམ་མི་
འགྱུར་རོ།།^{༡༧} ཞེས་སོ།) ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པ་ནི་རྒྱུད་རོ་ཆོ་ཁྲེལ་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་ཉམས་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།

གཏོང་བ་ལ་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་གཅིག་བྱུང་བས་གཏོང་ཡང་ལེན་པ་ན་གཅིག་སྒྲངས་པས་ཀྱན་སྒྲངས་
པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞེན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་བཏང་
བས་གཞན་དག་གཏོང་བར་མི་རིགས་ཞེས་པ་ལ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་ན་གིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་
སྟོན་པོར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ་གིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་ཐམས་
ཅད་སྐྱམ་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་དག་སྤིང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་འང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་བ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དང་འགལ་བ་འང་ཡོད་དེ། ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས། དགོས་སྤྱོད་གིས་དེ་བྱས་
ན་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་དགོས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར། དགོས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་གྲུའི་སྐྱེས་ཀྱིར་མི་རུང་། དགོས་སྤྱོད་
གི་དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དགོས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཉམས་པ་བཙོམ་པ་ལྷུང་
བ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་དགོས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཕྱིར་སྒྲུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གིང་

ཏ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་སྟོན་པོར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བ་
བཞིན་ནོ།⁽¹⁾ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་གཞན་དུ་བྲངས་པས་བཀའ་ལ་ཐུགས་ཐུབ་ཆེར་བྱས་ཤིང་། ཉན་མོངས་
པ་མང་པོ་ཅན་རྣམས་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ངེས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན།

ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོས་པ་ཉི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མིང་གི་དགོས་པ་དང་། ཁས་འཆེ་བའི་དགོ་
སྟོང་དང་། སྟོང་བས་ན་དགོས་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་བཅོམ་པས་ན་དགོས་པ་དོ། །དོན་འདི་ལ་ནི་གསོལ་
བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།⁽²⁾ ཞེས་པ་དང་། ལུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
གཞི་ལས་ཀྱང་། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་
དགོས་པ་གི་ལུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་སུ་གསུངས་ཏེ་⁽³⁾ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུང་ལས་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཟས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དག་ལ་ཁམ་གཅིག་དང་གོམ་པ་གཅིག་
འདོར་བ་ཅུང་ཡང་མ་གནང་བར་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་བཀར་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས།
དགོས་པ་མིན་ལ་དགོས་པ་དུ། སྤྱོད་པ་སྤེལ་བར་གྱིས། ཤིང་རུལ་དག་ནི་སྤང་བར་གྱིས། སྤྱིང་
པོ་མེད་པ་དོར་བར་གྱིས།⁽⁴⁾ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

རིགས་པ་དང་འགལ་བའང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་སྟོག་གཅིད་བྱས་པས་སྟོམ་པ་མ་ལུས་པ་མི་གཏོང་
ན་སྟོམ་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་བསྐྱམས་པ་ཡིན་འང་སྟོག་བཅད་པ་ལ་སོགས་པས་རི་ལྟར་མི་གཏོང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སྟོགས་གཅིག་
བསྐྱུངས་པས་སྟོམ་པར་འགྱུར་ན་ནི་ལེན་པ་ན་འང་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་དང་འགལ་བར་
སྟུང་པས་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་ན་བསྐྱབ་པ་ལུལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །འགལ་
ཞིག་གིས་སྟོག་བཅད་ཀྱང་འགལ་ཞིག་ལ་ལྟོས་པའི་སྟོག་གཅིད་པ་སྟོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འང་
ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་སྡར་སྟོམ་པ་བྱངས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སྟོམ་མིན་ལ་
ལྷགས་པ་དེའི་ཆོན་འཕྲུལ་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསོད་པ་དང་ལོར་ཐམས་ཅད་
མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རླུན་སྒྲིབ་
ནི་སུས་ཀྱང་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྟོག་གཅིད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་བཞིན་དུ་སྟོམ་པར་འགྱུར་ན་གང་སྟོམ་པའི་བྱིར་སྟོམ་
པ་ཡིན་པ་དེ་སོམས་ཤིག །མ་བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་བར་མའི་དགོ་བར་

འགྲུར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ངེས་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྤང་བ་ནའང་
 ཤིན་ཏུ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བས་སྒྲིམ་པ་མི་གཏོང་བར་འདོད་པ་འདི་
 བྱི་དག་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བདུད་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་གྲེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་
 མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ནི་བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་(གཞུགས་ཅན་ཡིན་པ་)ཐམས་ཅད་ནི་
 འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྒྲེས་པ་དང་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲེས་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་འོག་ས་དང་གོང་ས་ས་བསྟུས་
 པ་གཏོང་བས་ན་ས་འཕོས་པ་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་ནས་ཡང་ཉམས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཏོང་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་གཏོང་རོ། །དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཙམ་(དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་ལམ་
 ལ་སོགས་པ།)ནི་གི་བས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རིས་མཐུན་པ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་གཏོང་
 བར་འགྱུར་རོ་ལོ་(ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ནས་ཀྱང་འཕགས་མིན་གི་བས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ན་ལོ་གི་འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ། ཚེ་དེ་ལ་
 བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་དག་པའི་ཆ་མཐུན་ནི་ས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ཉན་མོངས་པ་
 བཞིན་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ།) རི་ལྟར་གཞུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ས་འཕོས་པ་དང་ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པས་གཏོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའང་ས་འཕོས་པ་དང་ཉམས་པ་དག་
 གིས་གཏོང་རོ། །འཕགས་པའི་(དགེ་བ་སོགས་)དགེ་བ་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་སྟེ། འབྲས་བུ་བྱི་
 མ་ཐོབ་པས་(ཞུགས་པ་དང་)སྒྲིམ་དང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་སྤངས་པས་རྩོན་པོ་ཐོབ་པ་ན་རྩལ་པོའི་སེམས་གྱིས་
 བསྟུས་པ་དང་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་བྱི་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་རོ། །

སྒྲིམ་མིན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་ནི་སྒྲིམ་མིན་རྣམས་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་སྟེ། སྒྲིམ་པ་(དང་ཕོ་གཉིས་
 ལས་)གང་ཡང་ཅུང་བ་ཐོབ་པ་དང་གི་འཕོས་པ་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞིན་
 པོ་སྟོབས་ལྡན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པོར་བ་དང་ལྷགས་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་གོ་
 རིམ་དུ་སྤྱར་རོ། །(དེ་ཡང་དག་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ན་ལས་ལམ་བདུན་པོ་དང་། ལྷག་མ་དག་ཚུལ་སོགས་ཐོབ་ན་ལམ་པར་འགྱུར་
 བ་བཞི་པོ་གཏོང་ལ་ལྷ་མ་སོགས་གསུམ་པར་མར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟག་མེད་ཐོབ་ན་གཏོང་ཞེས་མི་བརྟོད་པ་ནི། དེའི་སྒྲིན་དུ་བསམ་
 གཏན་སྒྱེ་དགོས་ལ། དེས་སྒྲིམ་མིན་དེའི་གོང་དུ་གཏོང་བས་སོ། །མཚན་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཐག་བས་ཐོར་གྱང་
 སྒྲིམ་པ་མ་སྤངས་བར་སྒྲིམ་མིན་མི་ཆད་དེ། སྒྲིན་མེད་པར་ནད་རྟིང་མི་བསྟོག་པ་བཞིན་ནོ།)།

གལ་ཏེ་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྡན་པ་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཏེ་བསྤངས་པའི་ཆོ་སྒྲིམ་མིན་གཏོང་བ་དེ་ལྟ་
 ནའང་བསྟེན་གནས་ནི་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཏང་བ་ན་སྒྲིམ་མིན་དང་ལྡན་ནམ། འོན་
 ཏེ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་མེད་དང་བྲལ་བ་ན་སྒྲིན་པོར་འགྱུར་བ་ལྟར་

གཏན་དུ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་མིན་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
ཅིག་ན་རེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་ཡང་མི་ལྟན་ལ་སྒྲུབ་མིན་དང་
ཡང་མི་ལྟན་གྱི་ཕྱིས་མི་དགེ་བའི་སྒྱུར་བ་བྱེད་པ་ནས་སྒྲུབ་མིན་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་མིན་ཐོབ་པ་
ནི་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

བར་མའི་གཏོང་ཚུལ་ནི་བར་མ་དགེ་མི་དགའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྫོམ་ཁན་གྱི་འཁོར་ལོ་འམ་
མདའི་འཕེན་པའི་བྱ་གསུམ་ལྟར་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་གསུམ་(དག་པོ་)གང་གིས་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་དེ་འཕངས་པ་ན་འཕངས་པའི་བྱ་གསུམ་དེ་ཆད་པས་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། རྫོམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་གཞི་བདུན་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དང་བ་ལོག་པ་ན་གཏོང་བ་དང་། ཞེས་པའི་བྱ་གསུམ་ཆད་ནས་མཐུན་པར་གྱུར་
པ་ན་བར་མ་མི་དགེ་བ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །སྤངས་པ་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ་ལོ་གསུམ་དུ་སྒྲིག་
གཙོད་པ་སྤོང་རོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དེའི་བར་དུ་ལོ་རེ་ལ་སྒྲིག་གཙོད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱའོ། །ཞེས་
ཁས་སྤངས་པ་ན་ལོ་གསུམ་འདས་པ་ན་དེ་དག་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་འམ་ཡང་ན་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་འདིས་ཆོག་
གིས་ད་ཕྱིན་ཆད་བསྐྱབ་པར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་སྤངས་སྤངས་པ་བཏང་བས་ཀྱང་གཏོང་རོ།

བྱ་བ་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ལོ་རེ་ལ་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བར་ཁས་སྤངས་ནས་བྱེད་
པ་ན་ནམ་ཞིག་ན་དེ་མ་གྲུབ་ན་གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཆད་པས་གཏོང་བའང་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་
ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་དང་། རྒྱ་དང་རྩོས་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་ན་བར་མ་དགེ་མི་དགའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆེ་ཆད་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས་(ཀྱང་)གཏོང་བ་ནི་ཤི་འཕྲོས་པ་ན་བར་མ་དགེ་
མི་དགའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱང་གཏོང་ལ། ལོག་ལྟ་སྦྱེས་ཏེ་དགེ་རྩ་གཙོད་པར་རྩོམ་པ་ན་བར་
མ་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཏོང་བ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་ཚུལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་
ཅན་མིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་
དང་། འདོད་པའི་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པ་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །(དེ་དག་དང་
གཞན་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་རྩད་ཟད་གཏོང་བ་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་དགེ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་
འཆད་དོ། །གང་བཏང་བ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྤོང་བས་སུ་བཞི་
ཡོད་དོ།) ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་གཏོང་རྒྱ་ནི་བྱེད་པར་མེད་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཁམས་གསུམ་
ཆར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་མཚན་ཉིད་
དང་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་དག་ནི་རང་རང་གི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཉེན་པོ་སྦྱེས་

པས་རྣམས་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་སྤྱི་ཅེའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་མི་སྤྱི་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ།

དེ་དག་གི་བྱུང་པར་བཤད་པ།

རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལ་ཟ་མ་ནི་དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའོ། །མ་ནིང་ནི་དབང་པོ་ཡོད་གྱུར་ཉམས་པའོ། །མཚན་གཉིས་པ་ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་བྱུང་པའོ། །དེ་དག་དང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྟོམ་མིན་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྟོམ་མིན་མེད་དེ། སྟོག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོམ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟོམ་མིན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་གང་མེད་པས་སྟོམ་མིན་དུ་འགྱུར་པའི་ངོ་ཚ་བྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངན་སོང་བ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྟོམ་མིན་མེད་(དེ་གཉེན་པོའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་སྟོམ་པ་འདྲ་མེད་)དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་ལ་ནི་སྟོག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཉིང་པེ་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།) དེ་དག་ལ་སྟོམ་པ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་སྟོག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུལ་བ་ལས་ནི། སྐྱེས་ནས་དང་། ལྷན་བྱེད་པ་དང་། འབྱུང་ནས་ལྷང་བ་དང་། དུག་དོག་ཅན་དང་། ཉམས་པའོ་ཞེས་(“པོ་མ་ནིང་ལྷ་དང་། མཚན་གཉིས་པའོ། །སྐྱེ་འདམས་པའོ། །དྲག་ཏུ་ལྷ་མཚན་ཟག་པའོ། །ལྷ་མཚན་མི་ཟག་པའོ། །མཚན་མ་ཙམ་ཡོད་པའོ་ཞེས་པོ་མ་ནིང་ལྷ་སྟེ་བཅུ་བཤད་ཅིང་། (དང་པོ་ལྷའི་མཚན་ཉིད་ནི།) ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་ནིང་དུག་དོག་ཅན་དང་། མ་ནིང་ལྷ་བྱེད་པ་དང་། ལྷགས་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་ངོ་ལྷེས་མ་ནིང་ལྷ་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་ཟ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་མ་ནིང་གི་དབྱེ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཡོངས་མ་ནིང་དང་། བྱོགས་གཅིག་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་གསུམ་བཤད་ལོ་ལའི་དང་པོ་ནི་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པར་བཙས་པ་

སྟེ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་སྦྱིས་པའི་སྟོབས་པ་སྦྱི་བ་དང་
བདག་ཉིད་ལ་པ་རོལ་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་འཇམ། གཞན་འདོད་པ་བསྟེན་པ་མཐོང་ན་སྦྱིས་པའི་སྟོབས་པ་སྦྱི་
བར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་ནི་མ་ནིང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཟ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་བཅད་པ་འཇམ། ནད་དང་དྲུག་དང་མེ་དང་སྟགས་ལ་སོགས་
པས་ཆད་ནས་སྦྱིས་པའི་སྟོབས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་གལ་ཏེ་པ་རོལ་པོས་བདག་ལ་སུན་འབྱེན་པར་མི་
ཕྱེད་ན་ནི་ཟ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སུན་འབྱེན་པར་ཕྱེད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།།

འདུལ་པ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། འབྱུང་ཆགས་སྟག་དོག་ནད་དང་སྦྱིས། །ཟླ་ཕྱེད་ཅིས་བྱ་མ་
ནིང་ལ། །འདི་དག་རེ་རེའི་མཚན་ཉིད་ནི། །རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། །གང་ལ་གཞན་གྱིས་མཐོན་
བ་ན། །འཕྲིག་ཕྱིར་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་ནི། །རྣམ་རྒྱས་དེ་ནི་སྟོ་ལྟ་གྱིས། །འབྱུང་ལྡང་མ་ནིང་གེས་
པར་བྱ། །གཞན་གྱི་མཚན་ནི་མཐོང་བ་ལས། །རང་ལ་འདོད་སྦྱེ་སྟག་དོག་གྲགས། །མཚོན་ནད་གྱིས་ནི་
རྟགས་ཉམས་པ། །དེ་ནི་ནད་གྱི་མ་ནིང་བརྗོད། །གང་སྦྱིས་ཉིད་ན་མཚན་མ་ནི། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྦྱིས་
ནས་ཡིན། །ཟླ་ཕྱེད་བྱད་མེད་ཟླ་ཕྱེད་ནི། །སྦྱིས་འགྱུར་ཟླ་ཕྱེད་མ་ནིང་བརྗོད། །འདིར་ནི་སོགས་གྱི་སྦྱེ་མེད་
ཀྱང་། །ཟླ་སོགས་མ་ནིང་འགྱུར་པ་ཡིན། །གང་ཞིག་གྲོང་གི་ཆོས་དག་གི། །རྣམ་མེད་དེ་ནི་ཟ་མ་སྟེ། །གཉིས་
ཀའི་མཚན་ནི་དོད་པ་ནི། །མཚན་གཉིས་པར་ནི་འདོད་པ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་དང་པོ་ནས་མཚན་གཉིས་ཀ་
མེད་པ་ནི་སྦྱིས་ནས་མ་ནིང་དང་། འཕྲིག་པ་སྦྱོད་མི་རྣམས་པ་ཟ་མ་ཡིན་ལ། །ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དངོས་སུ་བཤད་
པས་ཤུགས་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་ནིང་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྟོམ་མིན་གང་ལ་སྦྱི་བ་དེ་
དག་ལ་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་པའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱི་ལ་འོན་ཀྱང་(བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་)སྟོམ་པ་ནི་
ལྷ་ལ་འད་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོམ་པ་མེད་ཅེ་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། ལུང་ནི་མིང་
ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་གྲོན་པ་སྦྱིས་པ་པོའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་
ཞིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུལ་བ་རབ་རྒྱ་བྱུང་བའི་གཞི་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཐབས་གནས་དང་མ་ནིང་
དང་ཞེས་^{༢༠}པ་དང་། ཁྱོད་ཟ་མ་མ་ཡིན་ནམ་(མ་ནིང་མ་ཡིན་ནམ།)ཞེས་དྲི་ཞིང་གལ་ཏེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་ཁྱོད་
མི་སྦྱི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་སོང་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་^{༢༡}ཞེས་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། གསོ་སྦྱོང་འདོད་སྦྱོང་ལྟ་ལུས་ཡིད་འོང་བ། །སྦྱིས་པ་བྱད་མེད་དག་
ལ་གསོལ་བར་བགྱི་^{༢༢}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རིག་པ་ནི་རྟོན་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ལ་ངོ་ཚེའི་ལྟོད་ཤས་

ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདྲུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མ་ནིང་ལ་སོགས་གནས་མི་བྱ། །ཆ་
སྒྲིའི་ཞིང་ལྟར་དེ་དག་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ས་བོན་སྒྲེ་བ་མེད།^{༡༠༩} །ཅེས་འབྱུང་བས་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་
མཚན་གཉིས་པ་དང་རན་སོང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཞིང་ཚུ་སྒྲོ་ཅན་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྩ་གཉིས་ཀ་མཚར་
གཅིག་མི་སྒྲེ་བ་ལྟར་ཉེན་ཞན་པས་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གཉིས་ཀ་མི་སྒྲེ་བར་གྲེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་
སྒྲོམ་པ་ནི་ལྟ་དང་མི་ཁོན་ལ་ཡོད་ལ། སྒྲོམ་མིན་ནི་མི་ཁོན་ལ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེ་
བ་ལས་ནི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་སྒྲོང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནའང་རེག་
པ་ལ་སོགས་པ་བྱད་མེད་གྱི་ཉེས་པ་བསྐྱེན་པར་འགྱུར་ལ། དག་སྒྲོང་མའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནའང་ཅོམ་པ་
དང་ཀླན་དུ་ལོམ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེས་པའི་ཉེས་པ་བསྐྱེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་དང་བསྐྱེན་
པར་རྫོགས་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གསུམ་ལ་སྒྲུབས་སུ་སོང་ཞིང་དག་བསྐྱེན་གྱི་བསྐྱེན་
པའི་གཞི་དག་སྒྲུབས་ནས་བསྐྱེད་ན་བསྐྱེད་ནམས་ནི་དག་བསྐྱེན་དང་མཚུངས་པར་ཐོབ་ལ། དག་བསྐྱེན་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། དག་སྒྲོང་པ་མ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱེད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ནི་དག་བསྐྱེན་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉེས་པ་བསྐྱེན་པས་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱེད་
པའི་འོས་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དག་སྒྲོང་པ་མ་ལ་ཀླན་ཏུ་འདྲེ་བས་བསྐྱེན་བཀྱར་མི་བྱ་ཞིང་། དག་
སྒྲོང་པ་མས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བསྐྱེན་བཀྱར་བདག་གིར་མི་བྱ་རེག་པ་དང་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་^{༡༡༠}བཤད་དོ།

འོན་མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་སྒྲོང་ལས་སྒྲིས་པའི་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་གནས་
ནས་བྱུང་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་བསྐྱེན་གནས་ལ་ཉེ་བར་གནས་སོ།^{༡༡༡} ཞེས་དུད་འགྲོ་ལ་
སྒྲོམ་པ་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་ལེགས་སྒྱུད་ཅམ་ལ་སྒྲོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
ཡིན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །མི་དང་ལྟ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དམ་ཞེན་མི་རྣམས་ལ་
ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་
གཟུགས་སུ་སྒྲིས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་གྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མར་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་ས་འཕྲོས་པས་གཏོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཆོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་གེས་
མེད་པར་སྒྲིས་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་སུ་སྒྲིས་པའི་ལྟ་རྣམས་(ལ་གནས་གཙང་
ན་རེས་པར་ཡོད་པ་དང་གཞན་ལ་ཡོད་རུང་བ་)དང་གཟུགས་མེད་པ་ནའང་(འཕགས་པ་ལ་འདས་མ་འོངས་ལྟན་པའི་སྒྲོ་ནས།)

ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་རང་ས་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱང་གཞུགས་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་གཏོང་
 རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་དག་ལ་ཐོབ་པ་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་ཤེས་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་ལྟན་པ་ནི་དང་པོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ས་སོ་ཐར་པ་ནི་མི་ཁོན་ལ་ཡོད་
 གི་ལྟ་ལ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། ལྟ་རྒྱུ་མ་ནི་མི་དག་གིས་གནས་གསུམ་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། དཔལ་
 བ་དང་། དྲན་བ་དང་ལྟན་བ་དང་། འདིར་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་ལ་གནས་པའོ་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་
 ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དག་སྒྲིབ་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐ་ཆོག་གོ། །སློབ་མེད་པས་འདོད་པའི་ལྟ་ཤེས་རབ་ཅན་རྒྱུ་ལ་འཇུག་མེད་ན་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟ་
 སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་དགོས་འོན་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱུ་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་
 དང་ལས་དང་ཆོས་ཉིད་གི་སྟོབས་གྱིས་སྒྲུའོ། །བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་ནི་ཟག་མེད་མེད་དེ། འཕགས་པ་རྒྱུ་མ་དེ་གཉིས་སུ་མི་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་ན་ཟག་མེད་
 བེ་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་ལྟན་པས་ཡོད་གི་མདོན་གྱི་མེད་དེ། དེ་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༡} ཞེས་
 བཤད་དོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ལས་གི་དབང་གིས་སྒྲིམ་པའི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཟག་མེད་མེད་ཀྱང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདོད་སྒྲོན་ལས་གི་དབང་གིས་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་ཡང་སྒྲུབ་པས་དེ་ལ་ནི་ཟག་མེད་ཡོད་
 དོ་ཞེས་བཞེད་མོད་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ནི་དེར་སྒྲིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པར་མི་འདོད་པས་
 དེ་ལ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ད་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་གི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་ཆོན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། ཡོན་སྒྲོན་
 སྟིགས་མ་སྟིགས་མ་ཅན། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྒྱུ་མ་གསུམ་དང་། གཙང་བྱུང་ལུས་བསོད་བསོད་མིན་
 དང་། འདས་སོགས་བདེ་གཤེགས་གསལ་བར་མཛད། གནས་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྒྲིམ་པ་དང་། ཆེད་དུ་
 བསམ་བཞེད་གསུམ་དག་དང་། ལས་རྒྱུ་མ་གསུམ་དང་འདས་དང་དག་སྒྲིབ་དང་མཐོང་དང་འདོད་
 དང་གཞུགས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་སྒྲིག་བསྒྲུལ་དང་། ལོག་ལྟ་སྤང་བྱ་
 ཆུང་བྱ་དང་། ཁེར་སྒྲ་དང་ནི་ཁེར་སྒྲ་མེད། བརྒྱབ་སེམས་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དག་ ཆོགས་སུ་ཡང་དག་
 བསྐྱེབས་པ་ཡིན།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱུ་མ་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་སུམ་ཆོན་དུ་དབྱེ་བ་
 དང་། མྱོང་འགྱུར་གི་དབྱེ་བ་དང་། དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། ཐུབ་པ་དང་གཙང་བྱེད་

གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང་། ལས་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། འཕེན་བྱེད་
དང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། མཚམས་མེད་ལྷ་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་
ཉེ་བ་ལྷ་བཤད་པ་དང་། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ཆ་མཐུན་གསུམ་བཤད་པ་དང་།
རིག་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས་གསུམ་བཤད་པ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས།

ལས་གསུམ་ཆན་དུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི་གསུམ་ཆན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གསུངས་
པ་ལས་དུས་རེ་ཞིག་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་མྱོང་བ་དང་གཏན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལས་སྦྱོབ་
པ་མུང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ནི་དགེ་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་།
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྦྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལས་གཞན་པ་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཞུགས་མེད་པའི་དགེ་བའང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདེ་
མི་བདེ་གཉིས་ཀ་མི་མྱོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་དག་གི་དགེ་བ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕལ་
ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ།^༡ ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་
མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་སོགས་པའི་སྒྲུས་གཞུང་བ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡང་།^༢ གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། མི་
གཡོ་བའི་ལས་ནི་འདོད་པའི་གོང་མ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ལས་སྦྱེས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
མདོ་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་
གྱིས་གཡོ་བའོ་^༣ ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གཡོ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེན། དེར་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཡོ་བར་བཤད་དེ། དང་པོ་ལ་ནི་རྟོག་དབྱེད་དག་གིས་གཡོ་བ་
ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་དང་མ་བྲལ་བས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་བདེ་བ་ལ་
བདེའོ་སྟམ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཡོ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བཞི་བ་ནི་དེ་དག་གིས་གཡོ་བ་
མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་
པའང་མི་གཡོ་བར་བཤད་དོ། །

ཇི་ལྟར་མི་གཡོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པ་རང་རང་གི་ས་དེ་དག་ཏུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་ས་གཞན་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། (གཞན་ཡང་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལས་ལྟའི་ནང་ཏུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རིས་འགའ་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲིན་ལས་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་མི་དང་ཏུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།) འདི་ལྟར་
 འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་འགོ་བ་གཞན་གྱི་ལས་དགེ་བ་འང་འགོ་བ་གཞན་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ན་ལ་ལ་སྒྲིན་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་སྒྲིན་བདག་ཡིན་ལ་དེ་གི་ཏུ་སྟོག་གཅོད་
 པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་གྲུང་པོ་ཆེར་གྱུར་ན་གྲུང་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་
 རོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ན་ལ་ལ་སྒྲིན་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཏུ་
 གྲུག་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱོམས་པ་དང་ལན་མང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདི་སྟུམ་ཏུ་བདག་ལྟ་བུ་བཟང་པོ་རྣམས་
 སམ་མི་བཟང་པོ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྒྲེ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་ཏུ་སེམས་ན་ཞེས་པ་ནས་དེ་ནི་
 དེར་སྒྲེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ལྟའི་རིས་གཞན་དང་། ལྟའི་ནང་
 ཏུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་མི་དང་ཏུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ནང་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་དེ་བའི་དགེ་བས་དེ་དག་ཁོ་ནར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་
 གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ནི་བདེ་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། ས་དེ་དག་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དགེ་བ་ཁོན་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་དེ་ཡན་ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གི་དགེ་བ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་
 མིན་བདེ་བ་འང་མིན་པ་བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཏེ། ས་དེ་དག་ན་ཚོར་བ་དེ་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་
 འདིའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཚོར་བ་འབའ་ཞིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པའོ། །འདིའི་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོན་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་སྟོས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་འོག་མ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་འང་བར་མ་བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་
 རོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དགེ་བའི་ལས་

གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་རྒྱ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། འབྲས་བུ་ནི་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ལོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་(དེ་ན་བདེ་སྟག་ཀྱང་མེད་པས་དེའི་རྒྱུ)སྟོམས་འཇུག་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པའམ། (དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནི་དམན་ཞིང་ས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།) སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ལོ།¹⁷⁴ །ཞེས་ཟེར་རོ།

ལ་ཅིག་ནི་ས་དེ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆོར་བ་ནི་མེད་གྱི་འོན་ཀྱང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ་¹⁷⁵ །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ཏེ། རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས། ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་གྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ལོ་¹⁷⁶ །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དེ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་འདི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་སེམས་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ས་དེ་ན་བཏང་སྟོམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས་སྟེ་ཕྱི་མེད་པར་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་སྤྲིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འོག་འདོད་པ་ནའང་བཏང་སྟོམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདི་ལྟར་ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྟེ་ཕྱི་མེད་པར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཞུགས་སོ། །སྟག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་¹⁷⁷ །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་གཞན་ན་སྟག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལུང་གི་དོན་ཡང་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོ་རིས་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའོ། །སྟག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལཱའི་སྟག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་

ནམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ཡང་དགོ་བ་སྟོབས་རྒྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ཆེན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། མི་དགོ་
བས་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་ནམས་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
ན་འོག་ན་བཏང་སྟོམས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལས་གཞན་ན་ལས་གསུམ་གྱི་ནམས་སྒྲིན་སྟེ་
བྱི་མེད་པར་དུས་ཅིག་ཅར་སྒྲིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོ་བ། བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ནམ་པར་སྒྲིན་
པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་
དགོ་བའང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཅུང་ཟད་ཡོད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །གལ་ཏེ་ལས་དེ་དག་ཚོར་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ན་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་
ལ་སོགས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་འབྲས་བུའི་མིང་
གིས་བཏགས་ནས་བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འབྲུ་བར་བྱེད་པའི་འདག་ཆལ་ལ་འབྲུ་བའི་འདག་
ཆལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

སྟོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཞན་ཡང་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟུར་ཏེ།
གང་ཞེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ཚོར་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རེག་པ་སྟེ།
བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་པའི་རེག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་
ནམས་ཏེ། མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་ནམས་མཐོང་ནས་གཟུགས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་
གྱི་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ནམ་
པར་སྒྲིན་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ལས་ནི་སྟོང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་ནམས་གྲངས་ལས། གང་
གི་ཆེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཚོར་བ་གཉིས་འགག་པར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དང་བོ་ནི་ཚོར་བ་སྒྱིད་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེ་བྲག་སྟོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་འགྱུར་ནམ་པ་ལྟ་
ལས་འདིར་ནི་ནམས་སྒྲིན་སྟོང་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །ཤོད་དུ་བཤད་པའི་བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པའི་ལས་
ནམ་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་བར་ངེས་པ་དང་སྟོང་བར་མ་ངེས་པ་གཉིས། ངེས་པ་ལའང་མཐོང་
བའི་ཚོས་སྟེ་བདེ་ཉིད་ལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་བཟུང་བ་སྟེ་བ་བྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་སྟོང་བ་

སྒྲིམ་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིབ་ཡང་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ལ་མྱོང་བ་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མྱོང་བར་ངེས་པའང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ངེས་པ་གསུམ་མ་ངེས་པ་
དང་བཞི་ཡིན་ནོ།

སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ངེས་པ་ལའང་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ངེས་པ་དང་
མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་སྒྲེན་ནས་ལས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་ཟེར་དེ། འདིའི་མྱོང་བར་ངེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ངེས་པའོ། (མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་
སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུད་བར་འགྱུར་དེ། དུས་བབ་པའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་དེའི་རྣམ་སྒྲིབ་ནི་ཆོར་བས་གཞན་ནའང་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་མྱོང་
བའི་འགོ་འདྲིན་ས་རྩུམ་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་དུ་གཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་དོ། ཁྱེ་བྲག་རྩ་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལས་གསུམ་གྱི་དུས་
ངེས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ་བས་སོ། །འབྲས་བུ་ཉེ་བཞི་ལས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཡིན་གྱིས་སྟོབས་ཆེ་བས་མིན་དེ། ཕྱིའི་ས་པོན་བཞིན་ནོ། ཞེས་
ཟེར་དོ།) དཔེས་སྟོན་པ་ནི་སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་གནས་སྐབས་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། རྣམ་
སྒྲིབ་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། དེ་
ལ་གནས་སྐབས་ངེས་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མྱོང་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པར་ནི་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་
ངེས་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མྱོང་ལ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་
ཀ་ངེས་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་མྱོང་བར་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་ནི་གནས་
སྐབས་ཀྱང་མ་ངེས་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་ཡང་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའོ། དེའི་ལྟར་ན་ངེས་པ་ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་སོགས་
པ་ལ་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་མ་ངེས་པ་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་
དང་གཉིས་ཏེ་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་དོ། ཁ་ཅིག་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་སྟོབས་
ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེལ་ནས་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལས་ཆེ་བའི་འབྲས་བུ་
རྒྱུད་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། ཁོ་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་དུ་འགལ་ལོ་སྒྲིམ་ན། དེ་ནི་ཐོག་མར་འགོ་རྩུམ་
པའི་དབང་གིས་མིང་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཁྱེ་བྲག་རྩ་བ་དེ་ལས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི་སྒྲིམ་ནས་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན་ལྷ་མ་
པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ན་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་ལ་ནས་དང་གོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དུག་ན་སྒྲིབ་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། སྒྲིམ་ནས་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་(སྒྲིབ་གཞན་གྱི་)ངེས་མཐུན་
པའི་སློག་གི་དབང་པོ་འཕེན་(ཅིང་རྫོགས་)པར་བྱེད་པ་སྤྱིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་དེ།
སྒྲིབ་དེའི་སློག་གི་དབང་པོ་ནི་སྒྲར་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྒྲིབ་གཞན་ནས་འཕངས་པའི་)སྒྲིབ་གཞན་གྱིས་

འཕེན་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་གཞན་གྱིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་དེ་
ཉིད་དུ་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ།) བསྟོན་ན་མས་བསགས་པས་ཆོ་སྤྲིད་བ་ལ་སོགས་པ་འདུག་པར་ཆད་སེལ་བ་ཙམ་
དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྤྱོན་ནི་བཞི་^{༡༩}གས་ཀྱང་འཕེན་པར་བྱེད་དོ།

གལ་ཏེ་ལས་བཞིས་རྣམ་སྤྱོན་འཕེན་པ་ཁམས་དང་ས་བམས་ཅད་ན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁམས་
གསུམ་དང་ས་དགུ་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་བམས་ཅད་ན་ནི་དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་བཞི་ཅུ་ཡོད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བའོ། །དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་དཔུལ་བ་ན་ནི་ལས་དག་པའི་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ན་རྣམ་སྤྱོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་དག་པའི་ནི་བཞི་གའང་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ས་དེར་སྤྱིས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྤྱོ་བ་བྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་
གོང་མ་ཁོ་ནར་སྤྱོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་བྱེད་དོ། །འདོད་པ་
ལ་སོགས་པའི་ས་(བར་མ་བདུན་པོ།)གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་(བརྟན་པ།)
ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དུ་མ་ཟད་སྤྱོ་བ་ཡང་
བྱི་ལ་སོགས་པ་ལན་གངས་གཞན་དུ་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་བྱིར་
མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་དང་མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་བྱེད་དོ། །བྱིས་པ་དང་འཕགས་པས་
དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་
ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་བྱེད་དོ། །(དེའང་སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་འདུག་པས་ཉམས་ནས་
གཞུགས་སུ་སྤྱོ་བ་བཤད་པས་སོ།) འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྤྱིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལྟར་སྤྱིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་
ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱིར་མི་
འོང་བ་དང་སྤྱིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པ་ན་འབྲས་
བུ་ལས་ཉམས་པ་ནི་འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད་ཅེས་འབྱུང་བས་ངེས་པར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (མ་ངེས་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིད་དོ། །བམས་ཅད་ན་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་ན།)

ཅི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ན་འདུག་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་སུ་འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དང་། མེར་
མེར་པོ་དང་། རར་རར་པོ་དང་། གོར་གོར་པོ་དང་། རྒྱང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་མང་ལ་གྱི་གནས་

སྐབས་ལྟ་དང་། བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་དང་། དར་ལ་བབ་པ་དང་། དར་ཡོལ་བ་དང་། རྒྱན་པོའི་གནས་
 སྐབས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ལོ། རྟེན་ལྟ་བུ་པོ་དང་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱིར་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་རང་ཉིད་དུ་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་
 བྱིར་རོ། རྟེན་གཤམས་མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
 བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་དེའི་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་གནས་
 སྐབས་བཅུ་གཅིག་གོ་(དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་བྱིར་ཞེས་པས། བྱིས་པ་ནས་རྒྱན་པོའི་བར་ལྟར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཁོ་ནས་
 འཕངས་པས་)དེ་དག་ནི་རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་(པའི་བྱིར།)ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་
 ལས་གཅིག་ཁོ་ནས་འཕངས་པའི་བྱིར་རོ། རྟེའི་བྱིར་སྤྱིད་པ་བར་མ་དེས་ན་བར་སྤྱིད་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་
 ལས་གཞན་མ་བཤད་དོ།། (འདི་སྟོ་མི་གསལ་བས་ལས་གཞན་གཉིས་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་མི་སྟོག་པར་འདོད་པས་
 སོ།) མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འདོད་ཁམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་
 པོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ན་བར་སྤྱིད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་གང་
 ཞེན། ཀྱན་སྟོང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་དྲག་པོས་བྱས་པའི་དགེ་བ་
 (གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་ངེས་པ་)དང་། ཀྱན་སྟོང་ཉོན་མོངས་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་དྲག་པོ་འང་
 མེད་ལ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་འང་མེད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱན་ལྷགས་དང་དགྲ་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། སྟོམས་འཕྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་འགོག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་(འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འགོག་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་གནས་པ།)ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་
 ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀྱན་སྟོང་དྲག་པོ་དང་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་པ་མ་གསོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བར་སིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོས་བྱས་ཀྱང་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་(ཀྱན་སྟོང་གང་གིས་
 བྱས་ཀྱང་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་བས།)རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མྱོང་བར་ངེས་སོ།། (དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་སྟོར་
 བ་གསུམ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་མྱོང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ།) དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་
 འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་བ་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་
 བ་གཉིས་སོ། རྟེན་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་བ་ནི་སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱུས་མ་ཕམ་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ལྷག་པོའི་བྱར་གྱུར་པ་ན་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་

རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆོད་གེ་འདུན་ལ་ཚྱོད་པ་བྱུང་བ་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པ་དེས་
ཚྱོད་པ་དེ་སྐྱར་འཕེལ་བར་བྱས་པ་དང་། དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་འཛོལ་པ་ཞིག་གིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པ་བཏོན་ནས་
ཚྱོད་པ་ཞི་བར་བྱས་པ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་པ་ཁྲོས་ཏེ་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཚྱོད་པ་ཞི་བར་བྱས་སམ་ཞེས་ཆོག་
ཏུ་བ་པོ་སྐྱས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱད་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་བྱད་མེད་དུ་སྐྱེས་སོ། །ཕྱིས་སངས་
རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དད་པར་བྱས་པས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏོ། །འདི་ཉིད་
ཕྱན་ཆོག་ས་ལས་སངས་རྒྱས་མང་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པར། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་མ་ཕམ་པའི། རྩོན་བྱུང་
སྡེ་སྡོད་གསུམ་པར་གྱུར། །དགེ་སློང་དགེ་འདུན་ཚྱོད་པ་ན། །དགེ་འདུན་བྱད་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི། །དག་གི་
ཉེས་པར་སྐྱད་བྱས་པས། །བྱད་མེད་ཉིད་དུ་ཉི་བར་སོང་། །སྐྱར་ཡང་སེམས་རབ་དང་བ་ཡིས། །སྐྱེས་པའི་
དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་།^{༡༩} ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

བསམ་པའི་བྱད་པར་ལས་འགྱུར་བ་ནི་རྩོན་རྒྱལ་པོ་ཀའི་གཤེགས་ཀྱི་ལུས་ལོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་
གིས་མི་ཞིག་གིས་གྲུང་ལྟ་བུར་དེད་ནས་འགོ་བ་མཐོང་ནས་ཅི་བྱེད་དྲིས་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་
བ་ན་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་རྩོན་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པས་ད་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འདི་ལྟ་བུ་མྱོང་ལ། མི་འདིས་ཀྱང་ལས་
འདི་བྱས་པས་སྐྱེ་བ་མང་པོར་བདག་ལྟ་བུར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་སྐྱུལ་ནས་གྲུང་དེ་རྣམས་ནོར་གྱིས་
ཉོས་ཏེ་བསམ་པ་དྲག་པོས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ལས་བཏང་བ་དང་དེ་ལ་མཐོང་བའི་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་པའི་
དབང་པོ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གྲག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དེའི་དགེ་མི་དགེ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་གཏན་དུ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཆད་དེར་མི་སྐྱེ་བས་ཡུལ་འཕོ་བ་ན་བྱ་ལོན་པ་ལྟར་བ་ལྟར་ས་དེར་
མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ནི་མཐོང་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ངོ། །
(དེ་ཡང་རྩོན་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདིར་མྱོང་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་བཏགས་པ་བ་དང་འདིར་བྱས་པ་མྱོང་ན་མཚན་ཉིད་པའོ། །མྱོང་
འགྱུར་གྱི།) ལས་དེ་ཡང་རི་རྩ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གནས་སྐྱེས་པས་མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བར་ངེས་པ་གང་ཡིན་
པ་སྟེ། (དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མ་མྱོང་ན་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གཤེགས་ཕྱིད་ངོ།) ས་དེ་ལས་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བས་སྐྱེས་ནས་མྱོང་གྱུར་ལ་སོགས་པ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ས་དེའི་ལས་མ་ངེས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ནས་ཡང་མི་སྤྲིན་པ་ཉིད་ངོ། །

འོ་ན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཞིང་དེ་རི་རྩ་བུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་ཡིན་ཡང་འཕགས་པ་གང་དག་འགོག་པ་དང་བྱམས་པ་
དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་དང་དྲག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་
ལས་ལངས་པ་སྟེ་ཕྱོད་དེ་དག་ལ་ཕན་པ་དང་གཞོན་པ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འབྲལ་དུ་

མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་ལས་ལངས་བ་ནི་སེམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཕྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལས་སྤྱར་ལོག་པ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་བྱམས་པ་ལས་
ལངས་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་ཕན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་རྗེས་
སྤྱོད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་དང་རྗེས་སྤྱོད་པ་
བའི་བྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་དགྲ་བཙུག་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུད་ནི་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
དང་སྐྱོམ་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་གནས་གྱུར་གསལ་བ་ཐོབ་པས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ལྷག་མ་སྐྱོམ་ལམ་(གནས་པའི་འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་)ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་
པས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུད་ནི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལྟར་གནས་གྱུར་གསལ་བ་དང་དགྲ་བ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་
ལམ་དང་དགྲ་བཙུག་ལས་ལངས་པ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་པས་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ས་བསམ་གཏན་ཁུད་པར་ཅན་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་ཙུའི་
བར་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་
དེ་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ས་འོག་མ་ན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་
དཔྱད་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་(གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་ནི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ།)ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་སེམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་དགོ་བའི་
རྣམ་སྤྲིན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དེའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ལུས་སེམས་
གཉིས་ཀའི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ལུས་སོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་
པར་གཡེངས་བ་སྟོ་བའི་སེམས་དེ་(ཡིད་མི་བདེ་མ་ཡིན་ནམ།)སེམས་གང་ལ་འབྱུང་ཞིང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་འགྱུར་
ཞེ་ན། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་སྟོ་བའི་སེམས་ནི་(ཡང་དག་མིན་པར་རྟོགས་པས།)ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
སེམས་ལ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྷ་ནི་(ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་དན་གྱི་)རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཡེངས་
པའི་སེམས་ཀྱང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་གཡེངས་བ་དེ་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་
(གཞན་སྟོ་བར་བྱས་པ་དང་དུག་དང་ཆད་ལྟར་པ་དང་གཡང་ལ་རྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ།)ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྤྱེས་པ་དང་། མི་
མ་ཡིན་(པས་གཟུགས་མི་སྤྱག་པ་བརྟན་པ།)ལ་སོགས་པས་སྤྱག་པར་བྱས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་ཁྱོས་ཏེ་གནད་དུ་
བསྐྱེད་པས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། (རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་འཕྲུགས་པས།) འབྱུང་བ་ཆ་མ་མཉམ་པ་དང་། (སྟོན་

གནས་བྱེད་གྱི་བྱ་དང་རུས་མཐུན་པའི་བྲམ་ཟེ་མོ་ཁྱོ་ལྷག་གཉིས་ལ་བྱ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་བྱ་དྲུག་གི་བས་བྱ་བན་གྱིས་སྒྲོ་བར་གྱུར་ཏེ་གཅེར་
བྱ་ཁོ་ནར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་ཐི་ལའི་ཨ་ལའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་བྱ་དྲུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱ་བ་རྟེན་ནས་ངོ་ཚ་བར་
གྱུར་པ་ལ་སྟོན་པའི་བཀས་ཀྱན་དག་འབོས་གོས་བྱིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་པས་ཚོས་བསྟན་པས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་སྒྲར་རང་གི་
ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་བྱ་བདུན་པའང་གི་བ་དང་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་པའི་བྱ་ལ། རང་གི་ཁྱོན་རེ་ཁྱོད་སྒར་བྱ་གི་བ་ལ་བྱ་བན་བྱེད་ལ། ད་བྱ་བདུན་
པ་གི་བ་ལ་བྱ་བན་མི་བྱེད་པ་ལས་ན་བྱ་དེ་དག་ཁྱོད་རང་གིས་ཟོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དུམ་ཟེ་མོས། དུམ་ཟེ་རས་ནི་ཡུན་རིངས་ནས། བྱ་
དང་ཚ་བོ་སྟོང་ཕྱག་དང་། གཉེན་མང་བཟུ་ཕྱག་དག་ཟོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་དང་འདྲ། སྒྲིབ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། བྱ་དང་ཚ་བོ་
སྟོང་ཕྱག་དག གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་ཟ་ནམས་ཀྱི། ཚང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་སྒྲིབ་བ་དང་། །འཛི་ལས་རས་འབྲུང་གས་
ནས་ནི། བྱ་ཞིག་བྱ་བན་ཡོངས་གདུང་བའམ། སྒྲིབ་སྒྲགས་འདོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །བདག་གིས་སངས་རྒྱས་བསྟེན་བྱས་ཏེ། སྒྲིབ་
བ་དང་ནི་འཛི་བ་ལས། །རས་པར་འབྲུང་བ་གས་པས་ན། བྱ་བན་མི་བྱེད་གདུང་བ་མེད་¹⁹ (ཅེས་སྒྲུས་པ་ལྟ་བུ།) བྱ་བན་གྱི་རྟེན་
གྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ།།

ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་ནི། རྣམ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བས་གཞན་གྱི་སེམས་གཡེངས་པར་
བྱེད་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་དྲུག་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་སྒྲིས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་པ་དང་། རི་དྲགས་ལ་
སོགས་པ་སེམས་ཅན་གཞན་སྒྲགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བཀས་མེས་གཏོང་བ་དང་། སྒྲིག་ཆགས་གཡེང་དུ་
འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལས་སྒྲིས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྒྲིན་དང་མན་ངག་དང་རུས་པ་ཅན་གྱིས་བཅོས་སུ་
མེད་དོ། །སྒྲགས་པ་ནི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་མི་སྒྲགས་པ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་དང་རས་
བར་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ། །མི་མ་ཡིན་པས་གཞོད་པ་ནི་
གདོན་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་རིག་སྒྲགས་འཆང་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་ཞིབར་བྱེད་དོ། །འབྲུང་
བ་ཆ་མ་མཉམ་པ་ནི་ནད་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གསོ་བ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ། །བྱ་བན་གྱིས་
བྱས་པ་ནི་གནས་བྱེད་གྱི་བྱ་དང་རུས་མཐུན་པའི་བྲམ་ཟེ་མོ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བྱ་བན་བསལ་བ་དང་སྒྲོད་ལམ་
གྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དེ། (དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བསལ་སྒྲུང་དང་། སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་། རིགས་སྒྲགས་འཆང་ལ་
སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། བྱ་བན་བསལ་བའི་ཐབས་དང་སྒྲོད་ལམ་གྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ།།)

གལ་ཏེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་གསལ་སེམས་གཡེངས་པ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་པ་
ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་དགེ་
བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་ལས་ལས་སྒྲིས་པའི་འབྲུང་བ་རྣམས་འབྲུག་ལ་འབྲུང་བ་འབྲུགས་པས་སེམས་འབྲུགས་
གིང་གཡེངས་པར་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲུང་བ་རྣམས་ནི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་སྒྲིས་པས་རྣམ་སྒྲིན་
ཡིན་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་ནི་འབྲུང་བ་རྣམ་སྒྲིན་དེ་དག་ལས་སྒྲིས་པས་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་གྱི་མི་

དག་པའི་ལས་ལས་དངོས་སུ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་གཡེངས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བཤད་དེ།
 དེ་ལ་གཡེངས་པ་ནི་སྤྱར་བསྟན་པའི་འབྲུང་བ་ལྟགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ལྟགས་པ་
 ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། དེས་ན་དེ་དག་གཉིས་ཀའང་རྣམ་སྤྲིན་མ་
 ཡིན་ནོ།། རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་རྟེན་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། (དག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་
 གཡེངས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་མེད་པས།) སྒྲིམ་སྟན་པ་མིན་ཏེ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འང་སྤྱོད་པ་དག་ཡོད་ན་དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་
 རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁴ །དེ་ལ་བ་རྣམས་ནི་ཆོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉོན་པས་རེ་ཞིག་བདག་
 ཉིད་ཀྱང་མི་བྲན་ན་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འང་འབྲུང་བ་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་རྣམས་པར་
 གཡེངས་པ་ནི་ཡོད་ལ། ལས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། འཛིགས་པས་གཡེངས་པ་དང་། གནོད་པས་
 གཡེངས་པ་དང་། བྱ་ངན་གྱིས་གཡེངས་པ་རྣམས་ནི་མེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ལས་ངེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲིན་ཟེན་
 ལ་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་ཕྱིན་ཆད་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་དང་།
 འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྒྲག་པ་དང་། འཆི་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་ལྟ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མ་
 ཡིན་པ་ལྟགས་པའི་རྒྱ་མི་མཛེས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་ངན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་པར་གཤམ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་བྱགས་གཡེངས་པ་དང་རིམས་ཀྱིས་འགྲོངས་པ་དང་གསུང་འཛེར་བ་དང་དབུ་སྒྲིམ་
 བ་མི་འབྲུང་སྟེ། ལས་གིན་ཏུ་དང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁵ ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་
 སྤེལ་འཆད་དོ། །ཡང་གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་པོ་གསུམ་དང་། སྤྱོན་
 བམ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྤྲིགས་མ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་
 ཡོན་པོ་གསུམ་(དང་སྤྱོན་བམ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྤྲིགས་མ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ལས་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་བྱུ་བའི་གཡོ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་སོ།།)གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ལས་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་བྱུ་བའི་གཡོ་ལས་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྱོན་བམ་ཉེས་པ་གསུམ་¹⁶ གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་གསུམ་
 གྱི་ལས་ཞེ་སྤང་ལས་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྲིགས་མ་(གསུམ་ཞེས་བྱ་བར་)གསུངས་པ་གསུམ་ནི་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ལས་
 འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲིམ་པའོ།།

དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས་ལས་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
གནག་པའི་ལས་དང་། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་དང་། སོགས་པའི་སྒྲིན་བཟུང་བ་
ལས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་དཀར་གནག་འདྲེན་མ་དང་། ལས་མི་དཀར་མི་གནག་
ཅིང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་ལ་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་གཞི་གི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ།^{༡༩} །དེ་དག་གྲུང་གང་ཞེན། ལས་མི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་པས་ལས་གནག་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་པས་རྣམ་སྒྲིན་གྲུང་གནག་པ་དང་།
གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་བས་ལས་དཀར་འབྲས་བུ་
ཡིད་དུ་འོང་བས་རྣམ་སྒྲིན་གྲུང་དཀར་པ་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པས་ལས་གྲུང་དཀར་གནག་འདྲེན་མ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འདྲེན་མར་
འབྲུང་བས་དཀར་གནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདྲེས་པ་ཡིན་གྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་
བོ་གཅིག་ལ་དཀར་གནག་འདྲེས་པ་ནི་མེད་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་དགེ་བ་འང་འདྲེས་
པར་འགྱུར་ཏེ་མི་དགེ་བ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱད་ལ་དགེ་བ་འང་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འདོད་པ་རང་ས་ན་གཉེན་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་པས། དགེ་བས་མི་དགེ་བ་གཏན་མེད་པར་བྱ་
བར་མི་ལྷུས་ལ་མི་དགེ་བ་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ལྷས་དགེ་རྩ་གཅོད་ལྷས་པས་དགེ་བ་དང་གཏོན་
མི་ཟ་བར་འདྲེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དགེ་བ་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་འདྲེ་བར་འགྱུར་
རོ།^{༢༠} ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ།

རྒྱན་ལས་བརྟན་ལས་ནི། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་གང་ཞེན། ཁམས་གསུམ་
པའི་དགེ་བའོ། །དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་ཞེན། གང་འདོད་པ་
དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་འདྲེན་མ་སྟེ། བསམ་བས་གནག་ལ་སྒྱུར་བས་དཀར་བའམ། སྒྱུར་བས་གནག་ལ་
བསམ་བས་དཀར་བའོ།^{༢༡} ཞེས་འདོད་པའི་བསམ་སྒྱུར་དཀར་ནག་འདྲེན་མ་ནི་དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་
སུ་བཤད་ལ། བསམ་སྒྱུར་དཀར་ནག་འདྲེན་མ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
དགེ་བའང་དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་ལས་སུ་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་
དཀར་བར་མ་བཤད་ཅེ་ན། བྱེད་གཞི་ཏུ་སྒྲུབ་གང་ན་རྣམ་སྒྲིན་སྟེ་སྤྱིད་དང་བར་སྤྱིད་གཉིས་ཡོད་པ་དང་
ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་ག་ཡོད་པ་འདྲིར་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་ན་གཟུགས་མེད་ན་དེ་དག་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོ་གཞན་ལས་ནི་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་པའི་
ལས་གང་ཞེན། གཟུགས་མེད་པ་བཞིའོ་ཞེས་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའང་དེར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཟད་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་ནི་མི་གནག་ཅིང་མི་དཀར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་འགལ་བས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་སུ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་བར་མའི་སྤོང་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་མི་
སྤོང་བའི་ཆོས་ལས་བརྒྱུད་ཏེ། ཀྱན་དགའ་བོ་ཆོས་འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ།
གཅིག་ཏུ་ཁ་མ་གྲོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བའི་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེན། དགེ་བའི་
ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་
དཀར་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་དཀར་བའོ། །སྤོང་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་དཀར་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་དཀར་བའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་
ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ།^{༢༡} ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་
ལམ་ཐམས་ཅད་དཀར་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཐམས་
ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་འདོད་
པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་བརྟུན་གྱི་སེམས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྩུག་གཉིས་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ནག་པོའི་
ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྤོང་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཤེས་པ་བཞི་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བརྟུན་
དེ་བརྩུག་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བརྟུན་ཀྱང་ནག་པོའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་དེ་དག་སྤོང་ཡང་མ་བཤད་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲིངས་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་སྤྲངས་པ་དེ་སྤྲིང་དུ་འདོད་པའི་

དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་དོ། (དེས་ན།) འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཀར་གནག་འབྲེས་པའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (དེས་ལྟལ་ཅན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་སྤྲངས་པ་ན་དམིགས་ལྟལ་དགེ་བའང་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྡུ་མ་དག་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདོད་པའི་དཀར་གནག་འབྲེས་པའི་ལས་དགུ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲོད་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་ཅིག་སྤྲངས་ཀྱང་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤྲངས་པ་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྤྲོད་དག་མིག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་སྤྲོད་ཤིག་དང་དེ་ལྟ་ན་མིག་དེ་སྤྲངས་བར་འགྱུར་རོ།¹³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པ་སྡུ་མ་དག་ནི་དེའི་གཉེན་པོར་མ་བཤད་དེ། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤྲངས་ཀྱང་དེའི། ལྟལ་ཅན་དེ་མ་ལྟ་ག་རྣམས་གྱིས། ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟལ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་སྤྲངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནག་པོ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་སྡུ་མ་དག་གིས་སྤྲོད་ཅོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དཀར་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའང་དེའི་ལྟལ་ཅན་སྤྲངས་པས་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲོད་བའི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དཀར་པོའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཀར་པོ་གཟུགས་ཁམས་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དགུ་སྟེས་པའི་ཐ་མ་བཞི་པོ་དག་གིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གཟུགས་གྱི་དགེ་བའི་ངོ་བོ་མི་སྤྲོད་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའང་དཀར་པོའི་ལས་སུ་འཆད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་(དཀར་པོ་གཟུགས་མེད་ཆགས་བྲལ་བའོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེས་ཐ་མས་ཞེས་པར་འགྱུར་བས།)གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོད་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐ་མ་བཞི་ཡང་དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་ཡང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་མི་འདོད་དོ།།

སྟོན་གྱི་སྤྲོད་དཔོན་གཞན་དག་ནི་དབྱལ་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ལས་གནག་ལ་རྣམ་སྟོན་གནག་པ་དང་། དབྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་དཀར་གནག་འབྲེན་མ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དེ་དག་ན་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཀར་པོ་དང་དེ་དག་ཟད་བྱེད་གྱི་

ལས་ནི་ཐུ་མ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་བྱའོ།^{༡༥} ཞེས་འདོད་དོ། །སྒྲིབ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་མཐོང་བས་
སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་འདོད་པའི་ལས་ནི་གནག་པོའི་ལས་ཏེ་དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་མི་དགོ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་
པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པ་ལས་སྒྲིབ་པའི་ལས་མཐོང་སྒྲུང་ལས་གཞན་སྒྲོམ་སྒྲུང་ནི་དཀར་གནག་འདྲེན་མ་སྟེ་
དགོ་མི་དགོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༦} ཞེས་འདོད་དོ། །དཀར་པོ་དང་མི་གནག་མི་དཀར་བ་ནི་བྱད་པར་
མེད་པ་ཐུ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ།

བཞེ་བ་ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ལུས་
དང་ཐུབ་པའི་ངག་དང་ཐུབ་པའི་ཡིད་དོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རིག་བྱེད་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མི་སྒྲོབ་
པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སྒྲོང་བའི་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཡིད་
ཉིད་ཐུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐུབ་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །སྒྲོབ་པ་དང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དག་ནི་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དགྲ་བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་ཡིད་ཐུབ་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལྟར་ན་སྒྲོང་བ་ལ་ཐུབ་པར་འདོད་ཅིང་སྒྲུང་བའང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་སུ་འདོད་ན་སེམས་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོག་གསུམ་
གྱི་མི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་ཉིད་ཐུབ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལུས་ངག་
གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོག་གསུམ་མི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་བསྐྱམས་པ་ནི་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མདོ་ལས། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ལུས་དང་ངག་
དང་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་(དགོ་བ་)གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡིན་ཏེ།^{༡༨} གཙང་བྱེད་ནི་དུས་རེ་ཞིག་དང་གཏན་དུ་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་དྲི་མ་སྒྲོང་བའི་བྱིར་རོ། །ལེགས་
པར་སྒྱུད་པ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དགོས་པ་ནི་ལོག་པའི་ཐུབ་པ་མི་སྒྲུབ་པར་འདུག་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་
པར་ལྟ་བུ་ལ་མོས་པ་འདུ། ཡང་ན་སེར་སྒྱུ་དང་རྒྱ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཐུབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་
དག་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པར་ལྟ་བུ་འདུག་པོགས་བཞིར་བྱས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཙང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཡིན་པར་མོས་པ་དགག་པའི་བྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་མི་བཟང་ཞེས། །མཁས་པ་

ནམས་ནི་དེ་སྐད་གསུང་། །སེམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཉོན་མོངས་རི་ཀུན་སྟེག་པར་བྱེད།^{༡༤༠} །ཅེས་
པ་དང་། །བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། །ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བགྱིས་པ་ཡིས། །མདུད་
པ་འཛིག་པ་གཅེར་བུ་འཚལ། །ཁྱོད་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། །མདུད་པ་འཛིག་པར་བཞེད་པ་
ལགས།^{༡༤༡} །ཞེས་པ་དང་། །ནམ་འགོལ་གྱི་རྒྱན་ལས། །སྒྲིས་བུའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྒྲོན། །སེམས་ཀྱི་ནང་ན་
གནས་པའི་སྒྲོན། །འཇུག་ངོགས་བྱས་ཀྱིས་དག་མི་འགྱུར།^{༡༤༢} །ཕྱི་རོལ་བྱས་ཀྱིས་མི་འདག་སྟེ། །དེ་ནི་ལན་བརྒྱར་བྱས་
བྱས་ཀྱང་། །ཆང་བུམ་བཞིན་དུ་གཙང་མི་འགྱུར།^{༡༤༣} །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ།།

ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་དུ་བྱེད་པ།

ལྷ་པ་ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ཞེ་ན། དེ་ལ་(མདོ་ལས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས།)ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དག་བ་དང་
སོགས་པའི་སྒྲིས་གཟུང་བ་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དག་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །འོན་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དག་བ་ཁོ་ན་
ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། །བརྒྱུ་སེམས་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་གཞོད་སེམས་
དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྣམ་པར་འཛོལ་དང་ལྷ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སེམས་པའི་རང་བཞིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྣམ་གསུམ་དུ་^{༡༤༤}གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།། (མདོ་སྟེན་བའི་བྱེད་ཐབས་)དཔེ་སྟོན་པ་རྣམས་ན་རེ་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་
དག་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པས་དཔུལ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །རི་
ལྷར་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དག་སྟོང་དག་འདི་ན་ལ་ལ་ཆེད་དུ་
བསམས་ནས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་ཅིང་སྟོགས་པ་ཡིན་ལ་དག་གི་ལས་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་
ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་དཀའ་སྤྱུལ་པ། དག་སྟོང་དག་རི་ལྷར་
ཡིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ན་དག་སྟོང་ལ་
ལ་བརྒྱུ་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན། གཞོད་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། ལོག་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ཞེས་
བྱ་བ་ནས། དག་སྟོང་དག་ཡང་འདི་ན་ལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༡༤༥}
མདོ་དེ་ར་བརྒྱུ་སེམས་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཞན་མ་གསུངས་ཀྱི་བརྒྱུ་སེམས་ལ་
སོགས་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་^{༡༤༦}གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་ཉོན་མོངས་

པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའང་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་
མདོ་དང་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི། བརྒྱབ་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་པ་དེ་
ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོན་པ་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པའི་ལས་འཇུག་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ།^{༡༧} ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དགེ་བ་དག་ནི་
ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལོག་ལྟ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་ལ་ཕན་གཞོན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕན་གཞོན་བྱེད་པའི་
བསམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ།

དུག་པ་དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཉེས་སྦྱད་དང་ལེགས་སྦྱད་དེ་དག་
ལས་ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་མདོར་བསྟུན་ནས་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུ་དང་མ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཡང་བཅུར་གསུངས་སོ། །དགེ་མི་དགེའི་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བསྟུན་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅི་
རིགས་པར་ཞེས་སྟོན་སོ། །གང་དག་མ་བསྟུན་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོར་
མཇུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་མི་ཚངས་སྦྱོད་དང་རྟོག་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་མཚམས་མེད་ལྡེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་
པ་དང་། ཉེ་བ་ལྡེའི་མཚོན་རྟོག་པའང་མ་བསྟུན་ཤིང་ངག་གི་ལས་རྒྱུད་བ་དག་ཀྱང་མ་བསྟུན་ལ། ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་དང་སེམས་པ་མི་དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བསྟུན་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དགེ་བའི་སྟོགས་ལའང་ལུས་ཀྱི་དགེ་བ་བདུན་ཀྱི་སྦྱོར་མཇུག་དང་ལུས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆང་མི་འབྱུང་བ་
དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱིན་པ་དང་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ངག་གིས་སྟན་པར་སྒྲུབ་
བ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
བཅུ་ཡང་མ་བསྟུན་སོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་སྦྱོང་དང་། གཞི་དང་། རོ་
བོ་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷན་པའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་བཤད་
པ་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་རྣམས་ལས་མི་དགེ་བ་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་དང་ངག་གི་
ལས་བཞི་སྟེ་དུག་ནི་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཞན་

བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལའང་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ལོག་གཅིག་པུ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ན་དངོས་གཞིར་འགྱུར་གྱི་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་བདག་གིས་བདེ་བ་མི་ཐོང་བས་སོ། །སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་ག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་གི་བ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། །(དེ་ཡང་སློག་གཅོད་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆོ་གི་ན་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་གི་ན་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།) བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དུས་ཕྱིས་གི་ན་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཆོ་དངོས་གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བ་སློག་གཅོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་ལམ་གསུགས་ཅན་བདུན་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོད་པས་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀའོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་སློག་གཅོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོང་བས་བསྐྱུས་པ་བདུན་ནི་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ཅན་ལ་རག་ལས་པས་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་སྦྱོང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་འཇུག་པ་བྱུང་བ་དྲག་པོས་རྩོམ་ན་ནི་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། །འོན་ཏེ་ཀུན་སྦྱོང་དྲག་པོ་མ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་རྩོམ་ན་ནི་རིག་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་བརྟགས་པའི་སྒྲུའམ་ཞེས་སྦྱོས་སོ། །སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བསྐྱེད་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་ངེས་པར་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་དུ་ནི་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ལམ་བྱས་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ན་ནི་རིག་བྱེད་དུ་འང་འགྱུར་ལ། །འོན་ཏེ་མི་སྦྱོང་ན་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་བྱུང་བར་གང་ཞེ་ན། །འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སློག་ཆགས་གསོད་པར་འདོད་ནས་བྱི་ལ་སོགས་པ་ལས་ལངས་ཏེ་སློག་ཆགས་དེའི་དྲུང་དུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་མཚོན་སྒྲངས་ཏེ་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྟུན་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་སུ་སློག་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པའི་བར་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟུན་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་སློག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་

དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིན་ཆད་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷགས་པ་བཤུ་བ་དང་། ལྷུང་པ་དང་། ཤ་འཛོར་བ་དང་། འཛོད་པ་དང་ཟ་བ་དང་སྒྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་དག་ནི་མཁུག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ནོར་བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལེན་པ་དང་སྤེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་སྒྲིས་ཏེ་གནས་ནས་སྒྲགས་པ་འཇམ་བདག་གིར་བྱས་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་ནི་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིན་ཆད་ནི་མཁུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འང་གེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་མངོན་དུ་ཐུག་པ་ཅམ་གྱིས་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་བྱིར་སྒྲོར་བ་དང་མཁུག་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བྱ་དེ་འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེའི་གསོད་པ་པོའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཤི་ཟེན་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གསོད་པ་པོ་དང་གསལ་བྱའི་སྒྲག་ཆགས་ལྟན་ཅིག་གི་བའང་དངོས་སུ་འགྱུར་ན། སྤྲ་དང་མཉམ་དུ་གི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྒྲིས་བྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བསྐྱུན་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་སྒྲོག་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གི་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒྲོག་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོར་བའི་འབྲས་སུ་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་ན་སྒྲོག་ཆགས་གི་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

འོན་པ་སྟན་བཅོས་ལས། སྒྲོག་ཆགས་བསད་ལ་སྒྲོག་གཙོད་པ་མ་འགགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྲོག་ཆགས་གྱི་སྒྲོག་བཅད་ལ་སྒྲོར་བ་མེད་པར་མ་ཐུག་པ་ལྟ་བུའོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ་དེར་ནི་མཁུག་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲར་གསུངས་ཏེ་སྒྲོག་ཆགས་གྱི་སྒྲོག་ཆད་ཀྱང་འབྲུབ་པ་དང་སྟོང་འབྱེན་པ་དང་མགོ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁུག་མ་འགག་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་གི་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཁྱེད་སྒྲོག་ཆགས་གི་ནས་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་འདོད་པས་དེའི་ཆེ་སྒྲོག་གཙོད་པའི་དངོས་གཞི་མ་འགགས་པའི་བྱིར་རོ་^{༡༦} ཞེས་བརྗོད་པ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པས་འོན་ནི་བསྐྱུན་བཅོས་དེར་དངོས་ཁོན་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲར་གསུངས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འོན་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤི་ཟེན་པ་ལ་རིག་བྱེད་དེས་ཡང་གསོད་པར་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ་^{༡༧} ཞེས་བརྗོད་པ་ན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཆེའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤི་ཟེན་པ་ལ་དེས་གསལ་པར་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་པ་ལྟར་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་
བར་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤི་ཟེན་པ་ལ་དངོས་སུ་བྱས་ན་དངོས་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
འཆི་བ་ལ་དངོས་སུ་བྱས་ན་མཐུག་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་ལས་གྱི་
ལམ་གཞན་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་མཐུག་གཞན་གྱི་དངོས་སུ་འགྱུར་བའང་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་བསད་པའི་ཕྱིར་
གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་དང་དེའི་ཆུང་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང་རྩྭ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། (སྟོབ་དཔོན་
གྱིས་ཡིད་གྱི་གསུམ་བྱ་བ་མ་བརྒྱམས་པའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བར་མི་འགྱུར་བར་བཞེད་དོ།)

གཉིས་པ་ཀྱན་སྒོར་བཤད་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པར་ནི་འོག་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆགས་སོགས་སོ་སོས་བྱེད་ལ། དང་པོའི་ཀྱན་སྒོར་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྱུར་བ་ནི་མི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། །ལས་གྱི་ལམ་དངོས་ནི་སྒྱུར་བས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ་སྒྱུར་བའང་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟོག་གཙོད་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་
པ་ནི་ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེད་ནས་གསོད་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོན་གྱིས་གསོད་པའོ། །གཏི་ལྷག་
ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མཚན་སྒྱིན་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་མི་མ་རུངས་པ་རྣམས་
བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ་སྟེ་མ་ནས་གསོད་པ་དང་། བར་སིག་པ་རྣམས་པ་མ་རྒྱས་
སམ་ནད་ཚབས་ཆེན་པོས་བཏབ་པ་ན་བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤུལ་དང་ཕྱིག་
པ་དང་སྤང་བུ་ཏྱི་མ་བུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རྣམས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསད་ན་བསོད་ནམས་སུ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རི་དྲགས་དང་ཕུགས་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བསད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཚད་མར་བྱས་ནས་གསོད་པ་དང་། (འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ནས་གསོད་པ།) ལོག་པར་
ལྟ་བས་རབ་དུ་བརྩྭ་པའི་སྟོག་གཙོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་
པ་ནི་ནོར་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེད་པས་ལེན་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། འཁོན་ལས་འཕྲོག་པའོ། །གཏི་
ལྷག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་ནས་མི་སྤྱན་པ་ལ་ཆད་པས་གཙོད་པའི་
ཕྱིར་འཕྲོག་པ་དང་། བུམ་ཟེ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ཐམས་ཅད་ཚངས་པ་དབང་བ་ཡིན་ལ་བུམ་ཟེ་རྣམས་ནི་
ཚངས་པའི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཚངས་པས་བུམ་ཟེ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་བུམ་ཟེ་རྣམས་
དམས་པས་དམང་རིགས་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་བུམ་ཟེ་རྣམས་གཞན་གྱི་
ནོར་ལེན་པ་ནི་རང་གི་ནོར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་(དེ་ཡང་། བུམ་ཟེ་རྣམས་ཆེ་རྒྱ་བ་ཆོས་སུ་བཤད། །
འཕྲོན་དུ་ནི་ནོར་འཕྲོག་རྣམས་ཀྱང་། །རང་གི་གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ན། །དེ་ཕྱིར་མ་མཐོང་བར་ནི་སྤང་བར་གྱིས།) ཞེས་
ཟེར་ནས་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་པར་བལྟ་བས་ལེན་པ་ལྟ་བུའོ།

འདོད་ལོག་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མ་ལ་ཆགས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོན་གྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་པའོ། །གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་པར་སིག་པ་རྣམས་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། བ་ལང་འབྲང་གི་མཚོན་སྒྲིན་ལས་ཆོག་ཅན་གྱིས་རྒྱ་བཏུང་དོ་རྩ་བཅད་དོ། །མའི་གན་དུ་ཉལ་པོ་ལ་འགོའོ། །སྤིང་མའི་གན་དུ་འགོའོ། །རུས་གཅིག་པའི་གན་དུ་འགོའོ།¹⁴⁰ །ཞེས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ལུ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་མཆུ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དག་ན་རེ་བྱད་མེད་ནི་གཏུན་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཟས་སྒྲིན་པ་དང་དོགས་དང་། ལམ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱའོ་¹⁴¹ །ཞེས་ཟེར་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལོག་ལྟས་བཅུག་པའོ། །རླུན་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བདག་དང་མཛོལ་པོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཞན་གད་ལྡན་དང་བྱད་མེད་དང་། བག་མ་ལེན་པའི་ཆོད་དང་གསོད་པ་དང་། འོར་རྒྱན་འཕྲོགས་ཆོ་རླུན་བྱས་གནོད་མེད་དེ། རླུན་ལྟ་ལྟར་བར་བྱེད་པ་མེན་ཞེས་བཤད་¹⁴² །¹⁴³ ཅེས་བྲང་སྤོང་དག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་དག་གི་ཆོད་དང་ལོག་ལྟས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པ་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ལོག་ལྟས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་སྤོས་འདོན་པའོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་རི་ལྟར་སྤོང་སྟེ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱན་སྤོང་གི་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་པོ་དེའི་མཚུག་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་འཛུལ་པའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།

རིན་པོ་ཆའི་ཕྱེད་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ།¹⁴⁴ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་དག་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོས་ཅི་རིགས་པར་ཀྱན་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་མཚུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་སྤང་བ་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དགེ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བ་དག་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྤྱོད་དངོས་མཚུག་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྤྱོད་དངོས་མཚུག་གསུམ་སྤོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དག་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་སྤོས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་གནས་སུ་འཇུག་པ་དང་མཁན་སྤོབ་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཕྱག་འཆུལ་བ་དང་མཁན་པོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་

ལས་ལན་གཉིས་བརྗོད་པ་ཡན་ཆད་དོ། །ལས་ལན་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དེའི་
སྐད་ཅིག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིན་ཆད་གནས་བསྐྱོ་^{༡༡}བ་དང་། དེའི་
རྟེན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རི་སྤྱིད་དུ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྒོམ་པ་མ་བཟང་བ་
དེ་སྤྱིད་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་དག་གི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྒྲོང་ལ་དེ་དག་རྗོགས་གིང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོས་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་ན་དེ་དག་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅེ་ན་
གསོད་པ་སྒོག་གཅོད་དང་གཞོད་སེམས་དང་ཚིག་རྩལ་པོ་གསུམ་(དང་པོས།)ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འདོར་
བ་དང་(གཞན་གཉིས་)རྩལ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྟངས་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ།

འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་བརྟུང་སེམས་དང་མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པ་རྣམས་ནི་ཆགས་པ་
ཡིས་རྗོགས་པར་བྱེད་ལ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཆར་སྒྲོངས་ན་ལོག་པར་ལྟ་བུས་གཏི་མུག་གིས་རྗོགས་པར་
བྱེད་དོ། །ལྟག་མ་རྩལ་པ་དག་གྱུ་ལ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་རྗོགས་
གིང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་གཞི་བཤད་པ་ནི་ཞེ་སྟངས་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་བཞིའི་གཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གསོད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། རིག་བྱེད་ལ་སོགས་
པའི་ཡོངས་སྒྲོང་དང་། སྤང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་སྒྲུར་བ་འདེབས་པས་མིང་དང་གཟུགས་དང་། རྩལ་ལ་སོགས་པ་
དག་ཡིན་ཞིང་དག་མིང་ལ་འཇུག་པས་མིང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚིག་རྩལ་གྱི་གཞི་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་རྩལ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་འང་ཡིན་ལ། གསུམ་གྱི་གཞི་མིང་ཡིན་པ་ལྟར་ཚིག་རྩལ་གྱི་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པར་ཚུན་
མཚོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

འདིར་གཞིའི་སྒྲི་ནི་རྟེན་རྣམ་ཡུལ་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ལོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོངས་སྒྲོང་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་ལྟ་ནི་
སྤང་པོ་ལྟ་གལ་སྒྲུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་ལ་སོགས་པ་ནི་དག་ཡིན་ལ་དེ་མིང་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒོག་གཅོད་པ་ལ་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞིག་གིས་པ་རོལ་པོ་འཆི་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་
པ་རོལ་པོ་འཆི་བའི་སྒྲི་རོལ་དང་པ་རོལ་དང་གསོད་པ་པོ་མཉམ་དུ་གི་བདེ་ལ་ནི་སྒོག་གཅོད་པའི་སྒྲིར་བས་
རིག་པར་འབྱུང་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་དང་མཐུག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། གང་ཞིག་བསད་པར་བྱ་བ་དེ་མ་གི་
བར་ནི་སྒོག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱུང་བར་མི་རིགས་ལ་དེ་གི་བ་ན་ནི་གསོད་པ་པོ་འང་གི་སྟེ་ལུས་གང་
གིས་སྒྲིར་བ་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་རྗོགས་པ་ཡིན་པ་ན་སྒོག་ཆད་པའི་ཆོ་སྒྲིར་བ་བྱེད་
པ་པོའི་ལུས་(དེ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་)ལས་གཞན་པའི་ལུས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེར་འབྱུང་བ་ལ་གང་གིས་སྒྲིར་

བ་བྱས་པ་དེ་ལ་དངོས་གཞི་འབྲུབ་དགོས་པས་སོ།།)

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྒྲོར་བ་ཡང་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་
 རྫོག་གཙོད་པའི་ཁ་ན་མ་བོ་བས་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 གསོད་པ་པོ་སྤར་རམ་མཉམ་དུ་གྱི་བ་ལྟ་བུའོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མང་པོ་ཆོགས་ཏེ་གྲོས་བྱས་ནས་
 དམག་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་ལིངས་དང་རྒྱར་འཁྱུབ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་དངོས་སུ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་
 རྫོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ན་གཞན་དེ་དག་རྫོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་
 ཞེ་ན། །དམག་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་ལིངས་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་དོན་
 གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྒྲོར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་གསོད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དངོས་
 སུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་རྫོག་གཙོད་པའི་དངོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞིག་
 ཉན་གྱིས་བྲིད་པ་དེ་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དམག་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་ཀྱང་
 གལ་ཏེ་རང་གི་རྫོག་ལ་བྱུག་ཀྱང་གཞན་གྱི་རྫོག་མི་གཙོད་དོ་སྒྲུལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་འགོ་ན་ནི་དེ་ལ་རྫོག་
 གཙོད་པས་རེག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་བསམ་པ་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་ནི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ངོ་པོ་བཤད་པ་ནི་རྫོག་གཙོད་པ་ནི་འདི་བསད་དོ་སྒྲུལ་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་གསོད་པ་དང་།
 མ་ཞོར་བར་གསོད་པ་དང་། གཞན་བསད་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་ལྡན་པས་གསོད་པའོ། །བསམས་
 བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཅིར་བུ་བ་དག །བསྐྱེད་པར་མ་བསམས་ཀྱང་མེ་ལ་རེག་ན་འཆོག་པ་ལྟར་མ་
 བསམས་བར་རྒྱུ་པའི་འོག་དུ་རྫོག་ཆགས་གྱི་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མེད་པ་གྱིར་གཙོད་པ་ལ་
 སོགས་པའང་རྫོག་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་སྤངས་ཏེ། གལ་ཏེ་གསོད་པའི་བསམ་པ་
 མེད་པར་འཆི་བའི་རྒྱུ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོག་གཙོད་པར་འགྱུར་ན་པ་མ་རྣམས་སུ་དང་བུ་མོ་གྱི་བ་ན་རྫོག་
 གཙོད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་བའི་རྒྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོན་སྤྱད་ཉེས་པ་དང་། ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་སྟོམས་སུ་ལ་བ་ན་གསོལ་བྲགས་ཏེ་
 གསུང་དེ་གི་ན་སྤྲོན་པ་དང་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱང་རྫོག་གཙོད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་
 ལ་གསོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བསམས་བཞིན་དུ་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་བྲན་པ་ཉིད་གཞག་ལས། རྒྱ་ལྟ་རྫོག་གཙོད་པ་བྱས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་བོ་བས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ལྟ་སྟེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ན་མི་ཤེས་པས་རྫོག་ཆགས་ཕྱོད་དང་གོག་སྒྲུར་ལ་སོགས་པ་རྫོག་དང་བྲལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མཆོན་ཆ་གཟས་པ་ལས་བསམ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ལ་ཕོག་སྟེ་དེ་རྫོག་དང་
 བྲལ་བ་དང་། ཉན་པ་ལ་སྤྲོན་པ་ཡན་པར་འདོད་པས་ཉེས་པར་མ་མཐོང་སྟེ་སྤྲོན་བྱིན་པ་ལས་དེ་གི་བ་དང་།

མས་བྱ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་པ་ལས་དེ་སྟོག་དང་བྲལ་བ་དང་། མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྟོག་ཆགས་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ལྟར་བ་སྟེ་རྒྱ་དེ་ལྡན་སོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོར་བར་བསད་པ་དང་བདག་བསད་པས་
ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་དངོས་སུ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ལ་བསམས་པའི་དོན་མ་རྩོགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྩོགས་པ་ན་ལུས་གཞན་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོག་ཅིས་བྱ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེན།
ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང་རྣམ་གཤེས་ལ་མི་འབྱུལ་བའི་བྱོད་དང་རྣམ་གཤེས་རིས་མཐུན་
པར་གནས་པ་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྟོག་ཅིས་བྱ་ལ་དེ་དག་གཅོད་པའི་ཕྱིར་སྟོག་
གཅོད་པའོ།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཆོ་ཆོ་དང་བྱོད་རྣམ་གཤེས། །འདི་དག་གིས་ནི་ལུས་འདོར་ཞིང་། །པོར་
བས་དེ་ཆོ་འདུག་པ་ནི། །རི་ལྟར་གིང་ལ་སེམས་མེད་བཞིན།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་སོ། ། (ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་གང་ཡིན་
བསད་སྒྲུམ་ནས་བསད་པའང་དངོས་ཡོད་དོ།) མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བཟུང་བའི་ཞོར་དབང་
གིས་འབྲོག་པའི་མཐུ་དང་མ་ཆོར་བར་འཇབ་བྱས་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། ། (རྩམ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཐོབ་སྟོ་སྒྲིས་པ་
ན་དངོས་གཞིར་འགྱུར་རོ།) འདིར་ཡང་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ཞོར་བར་ཞེས་གཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་བསམས་པར་
བདག་གི་ཞོར་གྱི་གསེབ་^{༡༩} ཏུ་གཞན་གྱི་ཞོར་སྒྲངས་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞོར་བར་གཞན་
གྱི་ཞོར་སྒྲངས་པ་ནི་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་གྱི་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། །འོ་ན་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་
སྟོགས་པ་དང་གཏོར་བྱས་པ་(དང་གི་བའི་ཞོར་སྒྲངས་ན་གང་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞེན།)ལས་མ་བྱིན་པར་ལེན་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་ནི་
སངས་རྒྱས་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྒྲུངས་མ་དག་གིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཏོར་ནི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོས་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གི་བའི་ཞོར་སྒྲངས་པ་ནི་བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཉེ་དུ་རྣམས་གྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཡིན་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་
དང་པོ་ཐ་མའི་ཆོ་གའམ་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་ན་མཚམས་ནང་དེའི་དགེ་འདུན་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ལ།
མ་བྱས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གོས་ཀྱི་གཞི་ལས། གསོལ་
བའམ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མ་བྱས་པའི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཐམས་ཅད་དབང་
བར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བགྲོད་པར་བྱ་བ་མིན་པ་རྣམས་པ་བཞིར་འགྲོ་བ་འདོད་པ་
ཡིས་ལོག་པར་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་བགྲོད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གཞན་

གྱིས་བཟུང་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་དང་མ་དང་བྱ་མོ་དང་ཡ་མ་དང་བདུན་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
དགེ་སྦྱོང་མ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་ནི་གང་ལ་
བྱིན་པ་དེ་ལས་དང་། བྱིན་པ་མེད་ན་དེའི་ཡ་མ་དང་མིང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤང་བ་གཞན་མེད་ན་ཐ་ན་
རྒྱལ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་དང་།^{༡༤} དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི། སྦྱོར་བ་དང་མ་ཞིང་
དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བགོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་^{༡༥}བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁ་དང་བཤད་
བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་མའི་སྒོ་གཞན་དུ་སྦྱོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུང་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལོག་ཏུ་
འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་ཆོད་ནི་ལན་
ལྗེའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷག་པ་ནི་ཆོད་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལན་ལྗེ་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་
པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷར་འགྱུར་བའོ། །ཡང་ན་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་ན་དུས་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱའོ་^{༡༦}ཞེས་དུས་མ་ཡིན་པར་འདུས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྤང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱེ་བོ་མང་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། གང་དུ་དེ་ལ་གཞོད་
པའི་སྒོ་གསལ་འབར་འབྱར་ཅན་དང་སྤང་བ་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རང་
གི་ཡ་མ་དང་། སྦྱོང་བཞུག་དང་བླ་མ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་སྦྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་
རྒྱུང་མ་ལ་སྦྱོད་པའང་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི་སྦྱུམ་མ་དང་ནུ་ཞོ་འབྱུང་བ་དང་འཕྲིག་པ་སྦྱད་
དུ་མི་རུང་བའི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པ་དང་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཉིན་པར་དང་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་
པའི་དུས་ཏེ་དེ་དག་ཏུ་རང་གི་རྒྱུང་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡང་མ་ནོར་བར་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། རོར་བ་ལ་ནི་དེའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ལམ་པར་འབྱུང་།)དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུང་
མ་ལ་རང་གིར་འདུ་ཤེས་ནས་སྦྱད་པ་ལ་ནི་འདོད་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་གཞན་
ཞིག་གི་རྒྱུང་མར་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྦྱད་ན་འང་འདོད་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ནོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། རྩོན་
གྱི་སྦྱོང་བ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཁྱད་པར་ལ་འདུ་ཤེས་འབྱུལ་བར་གྱུར་ཀྱང་སྦྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མར་འདུ་ཤེས་པ་
མ་འབྱུལ་བས་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་བོའང་རྫོགས་པར་སྦྱད་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ་^{༡༧}ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱོར་བའི་ཆེ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་དངོས་ཀྱི་ཆེ་གཞན་ལ་སྦྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ་
དཔེར་ན་སྒོག་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ལུགས་སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་མོ། །

རྩུབ་གྱི་ཆོག་ནི་སྦྱོར་བ་པོ་རང་གིས་དོན་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་པ་ལོ་པོ་འདུ་ཤེས་གཞན་དུ་
བསྦྱར་བའི་བསམ་བསམ་མི་བདེན་པ་སྦྱས་པས་ཆོག་དེའི་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །འདིར་ཡང་བསམ་མས་

བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མ་ནོར་བར་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་བསམས་པ་དང་ནོར་བ་ལ་དངོས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཚིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤ་མ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།། (མཐོང་དང་མ་
 མཐོང་ཐོས་མ་ཐོས། རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ཤེས་མ་ཤེས། རི་བཞིན་སྒྲིབ་པ་འཕགས་པ་ཡི། ཐ་སྟད་འདོད་པ་བྱིས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ།།)
 འོན་པར་བརྒྱད་ཚན་བརྒྱད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟད་བརྒྱད་དང་འཕགས་པའི་ཐ་སྟད་
 བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལ་མཐོང་བ་ཐོས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མ་མཐོང་བར་སྒྲིབ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིབ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་བྱིས་
 པའི་ཐ་སྟད་དེ་རྟུན་དུ་འགྱུར་རོ། །མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིབ་བ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིབ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་འཕགས་པའི་ཐ་སྟད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འབྲུང་བའི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣེ་ལའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་དང་ཕྱེ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 གསུམ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རིམ་བཤེས་དུ་བཤད་དོ།^{༡༤} །དེ་
 ལ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་འབྱེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་གྱི་བ་དང་
 འདྲ་བར་རུས་པ་རྒྱུད་བས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ནི་གྱི་བར་ཡང་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གྱི་བའི་རོ་ལ་དགེ་མི་དགོ་གཉིས་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྗེས་སུ་
 འཇུག་པ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱུང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་གྱི་བ་དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པར་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་ནི་ཆོ་དང་ལྷན་པ་མཆོད་བྱེད་
 ཀྱི་མ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། མཆོད་བྱེད་མ་ཅན་རི་སྟོན་དུ་སེམས་གཟུགས་གང་དག་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་
 གིས་མ་མཐོང་སྟེ་སྟོན་མ་མཐོང་ཞིང་མི་བཟླ་ལ་ཁྱོད་ནི་འདི་སྟོན་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ་སྟོན་དུ་འང་མི་སེམས་ན་
 གཞི་དེ་ལས་ཁྱོད་འདུན་པའམ། འདོད་ཆགས་སམ། འདོད་པའམ། དགའ་བའམ། ཆགས་པའམ།
 འཆམས་པའམ། ལྷག་པར་ཆགས་པ་སྟེའམ། བཅུན་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་དང་དྲི་
 དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་ལ་རྣེ་བ་དང་སྒྲིབ་དང་ཕྱེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལའང་སྒྱུར་ཏེ་
 རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་མདོར་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་མ་ཅན་ཁྱོད་འདི་ལ་མཐོང་ནའང་མཐོང་བ་ཙམ་
 དུ་འགྱུར་ལ། ཐོས་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་ནའང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ་^{༡༥} ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་དང་། རྣེ་བ་དང་ཡིད་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གསུམ་ནི་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པས་
 རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་དྲི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཟུང་བར་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དྲི་ལ་སོགས་

པ་གསུམ་ལ་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ནི་མ་གཏོགས་ལས་ཏོགས་པ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེད་གཞུང་སྒྲུབ་པ་རྣམས་འདོད་དོ།

སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་གང་ཞིག་རང་གི་དབང་པོ་དང་ཕྱད་པ་དེ་ནི་ཏོགས་པ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གྱང་རང་གི་ཡུལ་དང་ཕྱད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥༧} །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་ནི་མདོའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་དག་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་མཐོང་བའོ། །པ་རོལ་ལས་འོངས་པའི་སྒྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དུག་ཅར་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་མི་འཁྲུལ་པའི་རིགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་ཡུལ་དུག་ཏོགས་པ་ནི་ཏོགས་པའོ། །ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་པ་བསྒྲམས་ནས་ཏོགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་ཙམ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའི་སྒྲུག་མི་སྒྲུག་ཏུ་བདེན་པ་དང་མཚན་མར་བཟུང་བར་མི་བྱ་བ་འདི་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྟོབ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་མིག་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །རྣ་བས་ཐོས་པ་དང་པ་རོལ་ལས་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ནི་ཐོས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་བསམས་པ་གང་ཡིན་པ་ཏོགས་པའོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཏོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ལུགས་སྒྲུ་མ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལའང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་ཏོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྟོན་འདོགས་ཤིང་ཆོས་ལ་ནི་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཐ་སྟོན་འདོགས་ལ། ལུགས་སྒྲུ་མ་ལྟར་ན་ཡུལ་དུག་ཅར་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཅི་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོན་བཞི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དྲི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པའང་མེད་དོ། །ཁལ་ཏེ་སྟོག་གཅོད་ལུས་གྱི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དང་དག་གིས་གྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་པ་ལས། དྲང་སྟོང་ཁྲོས་པས་དན་ཏ་ཀའི། །དགོན་པ་རི་ལྷར་སྟོངས་པར་འགྱུར།^{༡༥༨} །ཞེས་ཁྲིམ་བདག་ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ་ལས། དྲང་སྟོང་རྣམས་གྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་ཁྲོས་པས་དན་ད་ཀ་དང་ཀ་ལིང་ཀ་དང་མ་ཏང་ཀའི་དགོན་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་གྱི་བར་^{༡༥༩} །གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་གཞན་ལ་བསྟོར་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ཡིད་གྱིས་གྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཡོད་པ་ལ་ལུས་གྱིས་མེད་པའི་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས་གསོ་སྟོང་བྱེད་པ་ན་ལྷ་ང་བ་ཡོད་ལ་དུན་བཞིན་དུ་མི་མཐོལ་ན་དེ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདུལ་བ་འཛིན་པས་ཅི་འདི་ལ་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་དག་གསུ་ཞེས་ལན་གཉིས་

ཡན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྱིས་པ་ན། གལ་ཏེ་དག་སྒྲོང་ལག་ལེགས་ལྟར་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་འཆགས་པར་མི་བྱེད་
པར་ཅད་མི་སྒྲུབ་པར་འདུག་པར་བྱེད་ན་རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་ཀྱང་སློག་གཙོད་དང་རྩལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་^{༡༡༠}བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་མས་ཟེར་རོ།།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འོན་ཏེ་སྒྲོང་ཡིད་ཁྲོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོར་གི་རྩལ་ལ་དེའི་ཆེ་རིག་བྱེད་མེད་ན་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེས་པར་རིག་བྱེད་ལ་ལྟོས་
པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཡིད་གྱིས་སློག་གཙོད་དང་རྩལ་གཉིས་ལས་གྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་སེམས་ལན་གདབ་དགོས་སོ་^{༡༡༡}ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་
འདུན་བཟང་དྲང་སྟོང་ཁྲོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོར་གི་ཆེ་འདུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དྲང་སྟོང་ལ་
དད་པའི་མི་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་གང་གིས་དྲང་སྟོང་དེ་དག་ལ་ལས་གྱི་ལམ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་བོ་རྣམས་
ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ལུས་གྱི་རིག་བྱེད་དང་། དྲང་སྟོང་རང་ཉིད་ལའང་གཞན་ལ་ཁྲོས་པ་ན་ལུས་ངག་གི་
གཡོ་བ་དམོན་པ་འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཅུང་ཟད་རེས་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། གསོ་
སྦྱོར་གི་ཆེ་འདུས་མ་དག་བཞིན་དུ་ཅད་མི་སྒྲུབ་སེམས་བདག་ཉིད་དག་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། ཡོངས་
སུ་མ་དག་པ་ཞིག་དག་འདུན་གྱི་ནད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་འདུག་པར་བྱེད་རང་གི་སྦྱོང་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་
ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་འདིའི་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ནི་དེ་དག་ལ་རིག་བྱེད་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པར་རེས་པའང་མེད་དེ་དཔེར་ན་ལྷ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་ལུ་
ཐོབ་པའི་མོད་ལ་རིག་བྱེད་མེད་ཀྱང་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་སྒྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་དག་པའི་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའང་འགའ་ཞིག་རིག་བྱེད་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་སྟོན་པའི་བྱིར་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་མ་རེས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ངག་གིས་བསྒྲོས་ཏེ་སློག་བཅད་པ་དང་ལུས་གྱིས་བརྟུང་བྱས་
ཏེ་རྩལ་བྱས་ཀྱང་དངོས་གྱིས་བསྟུས་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་དང་ངག་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་^{༡༡༢}ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་འཆད་དོ།།

ཕྱ་མ་ནི་ཕ་རོལ་པོ་དག་དཔྱེ་ཞིང་མི་མཛའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གྱིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་སྟེ་ཆོག་དོན་མདོན་པར་གོ་བ་དང་མ་ནོར་བ་ཞེས་འདིར་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་
ལ་བདེན་པ་བརྗོད་ན་ཕྱ་མ་ཅམ་དང་མི་བདེན་པ་སྒྲུས་ན་རྩལ་དང་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཆོག་རྩལ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ་བརྗོད་པའི་ངག་སྟེ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་ལ་སྒྲུས་གིང་དེས་ཀྱང་
དོན་མདོན་པར་གོ་ལ་གང་ལ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་མ་ནོར་བར་སྒྲུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་རྩལ་

པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་རོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་རླུན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀུན་ནི་དག་ཀྱལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རླུན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཤམ་གྱལ་པ་ཡིན་མོད་གྱི་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །སློན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་དག་གི་ལས་རླུན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དག་ཀྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། །དཔེར་ན་དག་སློང་ལོག་འཆོ་ཅན་ཁ་གསལ་སྒྲུབ་དང་། ཆགས་པས་སྒྲུ་ལེན་པ་དང་སྒྲོས་གར་མཁན་དག་གཞན་མགུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དག་ཀྱལ་གྱི་ཆོག་འདོན་པ་བཞིན་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རླུན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

འོན་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ན་འང་དག་ཀྱལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་ན་དེའི་ཆེ་མི་དག་བ་བརྟུན་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲུ་ལེན་གྱི་སྒྲེ་སྒྲགས་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེའི་ཆེ་ན་འང་སྒྲུ་དང་བག་མ་གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ཡོད་པས་དག་ཀྱལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་(ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པས།)ལས་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་དག་གི་ལས་བཞིའོ།།

བརྟན་བ་སེམས་ནི་ཕ་རོལ་པའི་དེ་བདག་གི་ཡིན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་ནས་མཐུའམ་མ་འཇབ་བུའམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལོག་པ་མི་རིགས་པས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་པའོ། །སློབ་དཔོན་གཞན་ནི་འདོད་པ་ན་སློང་པའི་ཐེད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟན་བ་སེམས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཐུང་པོའི་མདོ་ལས་སྒྲིབ་པ་ལྷ་བསྟན་པའི་སྒྲུབས་སུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་བརྟན་བ་སེམས་སྐྱངས་ཏེ་བརྟན་བ་སེམས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་གནས་གིང་། འཛིག་རྟེན་ན་གཞོད་སེམས་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་དང་། རྟོན་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སྐྱངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྷ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་བྱང་གི་སྒྲུ་མི་སྟན་པ་ལ་འང་བརྟན་བ་སེམས་གྱི་ལས་གྱི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་འདོད་ཐེད་ཐམས་ཅད་བརྟན་བ་སེམས་ཡིན་ཡང་དེའི་བྱེ་བྲག་ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་པ་ཁོ་ན་ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་བརྟན་བ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྒྱུད་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་སྒྲུམ་ཡིན་ནོ།།

གཞོད་སེམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ་སྟེ་གཞོད་པར་ཞུགས་པའོ། །ལས་དག་བ་དང་མི་དག་

བ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཞི་ཆུ་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། སྒྲིན་པ་
མེད་དོ། །མཚོན་སྒྲིན་མེད་དོ། །སྒྲིན་སྒྲིག་མེད་དོ། །ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་མེད་དོ། །
ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ། །འཛིག་རྟེན་
འདི་མེད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལོ་མེད་དོ། །མ་མེད་དོ་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ། །འཛིག་
རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱ་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་
གསུམ་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལ་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་མེད་དོ་^{༡༧} ཞེས་པའི་བར་དང་། མ་
མེད་དོ། །པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་
ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྒྲིབ་
པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
པ་ནི་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་གསུམ་ཆར་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོག་སྲུང་བཅད་
པར་ནི་མཚོན་པའི་དོན་དུ་དང་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ལྟར་མི་དགེ་བ་བཅུར་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་
མཐུན་པར་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་
ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྒོང་བའི་སེམས་པ་འང་བདུན་
པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་བཅུ་
པོ་ལ་འང་གསུངས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱར་བ་དང་མཇུག་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེན། སྦྱར་བ་ནི་དངོས་
དེའི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཇུག་ནི་དངོས་དེའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་
བསྐྱས་ནས་ནི། དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པས་འདིར་ཆེ་
ལོང་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བརྒྱབ་སེམས་ལ་
སོགས་པ་ལས་སྲུང་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་ལས་དང་ལམ་ཡིན་པ་འཇུག་
ཡང་ན་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འབྲེན་པས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལམ་ཡང་ཡིན་ལོ། །ད་ནི་
ལོག་ལྟའི་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་སེམས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ཡོངས་སྲུང་གསུངས་པས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས།
མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་ཞེན། །མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་
གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། །འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྦྱོང་བ་གང་དག་ཡིན་

པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་ལོག་ལྟ་མི་དག་གི་ཕ་བ་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ལ་དེས་དག་
 ཕ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བཤད་དེ་དངོས་སུ་མེས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོས་རྒྱན་པས་གྲོང་བསྐྱེད་སོ་^{༡༥}ཞེས་
 བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །དག་གི་ཕ་བ་གང་གཙོད་ཅེན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཏེ།
 དག་གི་གཙོད་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དག་གི་མི་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སྐྱོར་བྱུང་དག་གི་ལོག་ལྟ་རྒྱུ་པའི་དུས་སུ་ཉམས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
 བ་གང་གས་པ་ལས། གང་གིས་བསམས་བཞིན་དུ་པ་དང་མ་སྟོག་དང་ཕྱལ་ནས་དག་གི་དང་མི་དག་གི་
 ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༦}ལོག་པར་ལྟ་ཞིང་འགྲོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ན་འདི་ཙམ་
 གྱིས་ན་གང་ཟག་འདིས་ཁམས་གསུམ་པའི་དག་གི་ཕ་བ་རྣམས་ཀྱན་དུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་
 རི་ལྟར་བྱང་ཞེན། དེ་ནི་རྒྱུད་དེ་དེའི་སྟོང་མ་ཡིན་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་དག་གི་ཐོབ་པ་ཐག་སྒྲིང་བ་ལ་
 དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལོག་ལྟ་རི་ལྟ་བུས་ཤེན་ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་
 པ་དང་ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱེད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེད་དོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱུད་འབྲས་བུ་ལ་
 སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྟར་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་ན་རེ་དེ་ཡང་ཟག་བཅས་སྐྱེད་ཀྱན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་
 བས་གཙོད་ཀྱི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གི་ར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་
 མེད་དང་སྐྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟོན་སྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་
 པའི་སྟོན་ནས་རྒྱས་པ་མེད་པས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་
 སོགས་པས་ནི་དག་ཕ་གཙོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་ཕ་རི་ལྟར་ཆད་ཅེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེད་པ་རྣམས་
 ནི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་སྐྱེད་པ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དང་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་ཀྱན་གྱིས་གཙོད་དོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དག་ཕ་དག་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ན་མཐོང་སྐྱང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 དག་ཅར་ཡང་ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལོག་ལྟ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་དུ་སོགས་པ་
 དག་ཅར་དག་ཕ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་གྱིས་གཙོད་དེ་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྟོན་སྟོང་བ་བཞིན་
 ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། སྤམོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དག་གི་ཕ་བ་རྣམས་གང་

ཞེན། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་གཙོད་པར་བྱེད་པན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
གང་དག་མེད་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱི་ཏུ་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} ཞེས་འབྲུང་བ་
འདི་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། (ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ལྟར་སྟན་ལས་མ་ལངས་པར་སྟོད་པར་འདོད་
ཀྱང་ལངས་ནས་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། སྒར་སྒྲེམ་པ་སྟོང་ལ་ཕྱིས་དགེ་རྩ་གཙོད་ཟེར་ཡང་སྒྲེམ་པ་སེམས་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཏང་
བས་དེ་ཡང་གཏོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།) གང་དུ་གཙོད་ཅེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་
གཙོད་ཀྱི་ངན་སོང་བ་དང་ལྷ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་བ་ནི་དགེ་སྒྲིག་གི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷ་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བྱང་གི་སྒྲིམ་མི་སྟན་དུ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྟན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་འཛམ་བུའི་གླིང་ཁོ་ནར་གཙོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཉུང་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་གྱི་ལུས་
འཕགས་པ་དང་རུབ་གྱི་བ་ལང་སྟོད་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་
པོ་བརྒྱད་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་པ་
ལ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྒྲུ་པོ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་མི་ལྷན་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་ཞར་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་གིས་
གཙོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་པ་དང་བྱད་མེད་གྱིས་གཙོད་ཀྱི་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་མི་བརྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ་ཅིག་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པས་བྱད་མེད་གྱིས་མི་གཙོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བསྟན་བཅོས་ལས། གང་མོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ངེས་པར་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ནོ།^{༡༦} ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིམ་པ་དང་བྱད་མེད་དེ་ཡང་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་སྟོད་
བས་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། སྒྲིག་པ་འཆབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་སྟོད་པས་
ཡིན་ནོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་མི་ལྷན་ཞིང་མ་ཐོབ་པ་སྒྲིམ་པའོ། །དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་
ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲིམ་པའམ་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བས་སོ། །གང་དག་མཆོམས་མེད་པ་བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་དག་ནི་ཆེ་འདི་ལ་དགེ་རྩ་ཉིང་མཆོམས་
སྟོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཟག་འདི་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཉིང་
མཆོམས་སྟོར་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་ངེས་པར་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་པའམ་འཆི་འཕོ་བ་
ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དཔུལ་

བར་སྒྲེབ་ནི་དཔལ་བའི་བར་དོ། །འཆི་བ་ནི་དཔལ་བ་ནས་འཆི་བ་འོ། །དེས་ན་མཚམས་མེད་མ་བྱས་
པའི་ནི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མཚམས་སྒྲུབ་བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་སྒྲུབ་མཉམ་གྱི་
རྒྱུའི་སྟབས་ཀྱིས་གཅོད་པ་དེ་ན་འཆི་བ་ནི་དཔལ་སྒྲུབ་ལ། གཞན་གྱི་སྒྲུབ་སྟབས་ཀྱིས་གཅོད་པ་ནི་
སྒྲེབ་པ་སྒྲུབ་ཅོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྟོག་གཏེ་སྟབས་ཀྱིས་གཅོད་པ་དང་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྟབས་
ཀྱིས་གཅོད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་གང་ཞིག་བསམ་པ་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དེ་ནི་ཆོ་འདི་ལ་མཚམས་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་ལ།།
བསམ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཉམས་པས་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དེ་ནི་ལུས་ཞིག་ནས་ཉིང་མཚམས་སྒྲུབ་བར་
འགྱུར་ཅོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཉམས་པ་ནི་ལོག་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་པ་
ནི་ལོག་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མཚམས་མེད་གཉིས་ཀ་བྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྷ་སྒྲེབ་པའི་ལྷ་བ་
ཉམས་པ་དང་། ལོག་ལྷ་འང་སྒྲེབ་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱང་བྱས་པའི་ལྷ་བ་རྩལ་བྲིམས་(གཉིས་ཀ)ཉམས་པའང་
རབ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་རང་སྟབས་དང་གཞན་སྟབས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ནི་ལྷ་མ་ཁོ་ནའི་རྣམ་
གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅོ། །དེས་ན་འདིར་དགེ་རྩ་ཆད་ལ། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་སྤྱུ་བཞི་ལས། སྤྱད་
པོ་ནི་འོད་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་དང་། ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་གནག་ལྷས་གྱི་བྱ་དང་། སྤྱ་འདོད་ཀྱི་བྱ་མོའི་བྱ་ཡང་དག་ཀྱུ་ལ་
བ་ཅན་དང་། མི་ཡམ་སྤྱིའི་ལ་བ་ཅན་དང་། ཀ་ཉིའི་བྱ་ཅན་ཅན་དང་། གཅེར་བྱ་པ་གཉེན་གྱི་བྱ་སྟེ་རྟོག་གེ་
བ་དུག་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་སྒྲེས་དགྲའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྷས་ཕྱིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མ་
གཏོགས་པའོ།།

ལྷ་པ་ལས་གྱི་ལམ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མི་དགེ་བ་བརྩམས་པོ་དེ་དག་ལ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་
གྱི་བར་དག་སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་གི་ལས་གྱི་ལམ་དགྱ་དང་བརྩམས་པ་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། །བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཅོ། །དེ་ལ་
གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གཞན་མེད་པར་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་
པ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །སེམས་པ་དགེ་བའམ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་འདོད་ལོག་མ་
གཏོགས་པའི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱེད་ནའོ། །གཉིས་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་དང་ལྷན་པས་སྟོག་ཆགས་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ནའོ། །གསུམ་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་དང་ལྷན་པས་དུས་ཅིག་ཅར་གཞན་གྱི་སྟོག་ཆགས་འཕྲོག་ཅིང་གསོད་
པ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་སྟོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ནའོ། །བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་སམ་བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་

པས་རློན་གྱི་ཚིག་གསུམ་ཚིག་རྩལ་མོ་སྤྲོ་བ་དང་བརྟུང་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་དང་ལྟན་པས་སློག་གཙོད་
 པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཞན་ལ་བཙོལ་བ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
 བའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྟུང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་རང་བརྟུང་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་མངོན་དུ་
 བྱུང་པས་ལུས་ངག་གི་དྲུག་གཞན་ལ་བཙོལ་ནས་འདོད་ལོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་
 དུ་མཐར་ཐྱིན་པར་བྱུང་ནའོ། །(ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་མེད་པར་ཡིད་གྱི་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་བྱུང་བའོ། །སེམས་པ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོ་འདོད་ལོག་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲུག་གང་རུང་གཅིག་བཙོལ་བས་མཐར་ཐྱིན་ན་སེམས་པ་ལས་
 ཀྱི་ལམ་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །གཞོད་སེམས་ཀྱིས་སློག་གཙོད་པའོ། །བརྟུང་སེམས་ཀྱིས་མ་བྱིན་ལེན་ནམ། ལོག་གཡེམ་
 མམ། ཚིག་ཀྱིས་སྤྲོ་ན་གཉིས་དང་ངོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་བྱུང་བས། རང་གིས་ལོག་གཡེམ་བྱས་གཞན་དྲུག་
 གཞན་ལ་བཙོལ་བས་བྱུང་ན་བརྟུང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་པ་ནས་བརྟུང་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་བར་དུ་བཙོལ་།)
 དགོ་བ་ནི་བཙུའི་བར་དག་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་དང་བརྟུང་དང་ལྟོ་དང་ནི་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མིན་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

དེ་ལ་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་པ་དགོ་བ་ལ་བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་
 སེམས་མེད་པ་གཉིས་མི་འབྲལ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
 ཤེས་དགོ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོ་མས་འཕྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་
 པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། སྟོ་ལྟོ་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཞིང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་སྟོ་ལྟོ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་
 དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་
 དེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་སྟོ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོ་པ་ཡོད་པས་སྤོང་
 བ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟོ་
 བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟོ་བ་ཅན་ལ་ཡིད་ཀྱི་དགོ་
 བ་གསུམ་འབྲལ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལ་བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པའང་དེས་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བཞི་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་པ་དགོ་བའང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་གནས་ཏེ་དགོ་ཚུལ་དང་
 དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དགོ་བ་གསུམ་དང་ངག་གི་རློན་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོ་
 དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། སེམས་དགོ་བ་ལ་གནས་པས་དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོ་པ་
 ལེན་ན་དེས་པར་དྲུག་གསུམ་བདུན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་སྤོང་གི་སྟོ་པ་ནི་སྤོང་བདུན་དེས་

པར་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་དགོ་བ་
ལ་གནས་པས་དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ། དེ་ལ་བརྟུང་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་
སེམས་མེད་པ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བ་ནི་ཡིད་ཤེས་དགོ་བས་རྩ་བ་གསུམ་དང་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་པས། དགོ་ཚུལ་ལམ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལེན་
པའམ། སེམས་མི་དགོ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དགོ་སྤྱོད་གི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་ན་འོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་བདུན་ཡོད་
པས་སོ། །བརྒྱད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དགོ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་བདུན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་ནའང་བདུན་ཅུ་ལྟན་ཅིག་ཡོད་ལ། དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་པ་ན་ནི་སྒྲོ་
ལུང་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་དགུའམ་བརྩུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་
ནི་སྒྲོ་ལུང་རྣམ་ཤེས་དགོ་བ་ལ་གནས་པས་དགོ་སྤྱོད་གི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བ་དང་ཤེས་
པ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དགོ་སྤྱོད་གི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་འོ། །བརྩུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བ་
ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཤེས་དགོ་བས་དགོ་སྤྱོད་གི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་དང་། (རྩ་བ་གསུམ་སྤྱོད་བདུན་འབྱུང་
བས།) ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲུལ་པ་(འདི་གཉིས་ལ་སྤྱོད་
བདུན་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པས།)དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་པ་བསམ་ཅད་དོ། །

དེ་དག་གྱུང་སྒྲུལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དགོ་བ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ལ་གནས་པས་
(བར་མའི་དགོ་བ་ལ་ནི།)སྒྲོག་གཅོད་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་གཅིག་ལེན་པ་དང་། དགོ་བའི་
ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅུང་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྟ་ལེན་པ་ན་ཡིད་གསུམ་དང་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བས་བར་མ་དགོ་བ་ལ་ནི་གཅིག་དང་ལྟ་དང་བརྒྱད་དང་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དྲུག་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་མི་དགོ་བ་བརྩུ་པོ་དེ་དག་ལས་དཔུལ་བ་ན་ནི་ཆོག་ཀྱལ་བ་དང་
ཆོག་རྩུབ་དང་གཞོན་སེམས་གསུམ་ནི་ལྟན་པ་དང་མངོན་གྱུར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་དེ། དཔུལ་
བ་པ་དག་སྒྲེ་ལྷགས་འདོན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྟན་པར་བརྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩུབ་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །(གཉེན་པོ་མ་སྒྲེས་པས།) བརྟུང་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ནི་ལྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། མཚམས་
མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་བསམ་སྤྱོད་ཉམས་པས་དགོ་རྩ་ཆད་པ་ནི་དཔུལ་བ་ནས་འཆི་བ་ན་
མཚམས་སྤྱོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སློག་གཙོན་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ལས་མ་ཟད་ན་བསད་ཀྱང་མི་འཆི་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བ་ནི་
ལས་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྱིན་པར་ལེན་པའང་མེད་དེ། རྩ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདོད་ལོག་ཀྱང་མེད་དེ། བུད་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའི་སྐབས་ཀྱང་
མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ཚུན་སྤྲིང་དུ་སྟུག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་རྟག་
ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟུན་དང་ཐ་མའང་མེད་དོ། །སློག་གཙོན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྒར་ཐོབ་པ་དག་བཏང་
བའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་དེ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟན་པའང་མེད་དོ། །(དེས་ན་ལྷ་པོ་དེ་དག་མངོན་
གྱུར་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་གཟུགས་ཅན་འཐོབ་པའང་མི་འབྱུང་དོ།) བྱང་གི་སྐྱུ་མི་སྟན་ན་ནི་བརྟན་པ་སེམས་དང་
གཞོད་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ལྟན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོན་
དུ་གྱུར་བའི་སྐྱོན་ནས་ནི་མེད་དེ། གོ་རིམ་བཞེན་དུ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པས་རྩ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྟུན་འཇམ་པ་དང་ཀྱན་ནས་མཁར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟིག་པ་ཅན་གྱི་
བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་མི་སྟན་དེ་ན་དེ་དག་རེས་འགའ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུ་ལེན་
པའི་ཕྱིར་མི་དག་བ་བདུན་པ་དག་ཀྱལ་ནི་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡང་གི་སྐྱུ་ནི་ལྟན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཀྱང་ཡོད་
པ་སྟུང་པའོ། །སློག་གཙོན་པ་ནི་མེད་དེ། སྟིག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆེ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་
དང་བུད་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ལ་སོགས་པ་བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
ན་ནི། རང་གི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གིས་མི་སྦྱོབ་པས་དེ་དག་མི་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་མ་གྱིན་པར་ལེན་པ་དང་
འདོད་ལོག་མེད་དེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟུན་འཇམ་པའི་ཕྱིར་རྟུན་དང་ཐ་མ་དང་ཚིག་རྩུབ་
ཀྱང་མེད་དོ། །དཔུལ་བ་དང་སྐྱུ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་ན་ནི་མི་དག་བ་བརྟུ་ཀ་
ལྟན་པ་དང་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱོན་ནས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་འདོད་
ལྷའི་ནང་ན་ནི་སྒྲོམ་མེན་གྱིས་བསྟུས་པ་མེད་གྱི་གཞན་པར་ན་མི་དག་བས་བསྟུས་པ་དག་ཡོད་ལ་མིའི་ནང་
ན་ནི་སྒྲོམ་མེན་གྱིས་བསྟུས་པའང་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ལྷ་ལ་སློག་གཙོན་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷ་ས་ལྷ་གསོད་པ་མེད་ཀྱང་ལྷ་ས་
འགོ་བ་གཞན་དག་གསོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷ་འང་ཡན་ཚུན་མགོ་དང་རྟོན་པ་བཅད་
ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྟན་པ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་(ཡིད་ཀྱི།)དག་བ་གསུམ་ནི་ཁམས་དང་ས་དང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་རྟོན་པ་དང་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་ནས་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོན་པའི་སྐྱོན་ནས་སློག་གཙོན་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དག་གི་དག་བ་

བདུན་ཡོད་དེ། (གཟུགས་མེད་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ནི་ལུས་དག་གི་བདུན་རྟེན་པས་ཡོད་དེ། འདས་པ་ནི་སྒྲིན་ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པ་སྟེན་དེ། འགགས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲིན་པས་དེ་ཁོན་ས་བསྟེན་དོ། །མའོངས་པ་ནི་ས་ལྔ་ཆར་ལ་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ནི་མ་འོངས་པ་མི་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྲ་བཙམ་ཡིན་ན་ནི་ཞུགས་ལམ་བཏང་བས་མ་འོངས་པ་ཁོན་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།) གཟུགས་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པ་ཐོབ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲིན་པའི་འཕགས་པ་དག་ལ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པ་བདུན་གྱི་འདས་མ་འོངས་གྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་པའི་ཐོབ་པ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་གྱུར་ནི་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་ལྷག་མར་བྱས་པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ནི་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བདུན་པོ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་ས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་བསྟན་ནས་དཔུལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིན་མི་སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ན་ནི་སྒྲིན་པས་བསྐྱས་པ་མེད་ཀྱང་བར་མས་བསྐྱས་པ་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་ནི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིན་པས་བསྐྱས་པ་ཡོད་དོ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲིན་པ་(གསུམ་གྱི་དང་བར་མས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དོ། །(འདོད་ལྟ་ལ་སྒྲིན་པ་གཉིས་དང་བར་མ་ཡོད་དོ།) དཔུལ་བ་དང་སྒྲིན་མི་སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ན་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་པ་འཆད་མོད་གྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་འང་མ་གཏོགས་པའི་ནང་དུ་བབྱང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔུལ་བ་ན་ནི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཡེང་བས་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པའི་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིན་མི་སྒྲིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་(དང་ལེན་སེམས་དང་ཏིང་ལེ་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་)དེ་དག་སྟོང་བའི་སེམས་པ་མེད་དོ། །སེམས་པ་མེད་པའམ་སྒྲིག་གཅོད་པ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་དགེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའང་དགེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དུད་འགྲོ་འང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དུད་འགྲོ་ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲིག་སལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

བདུན་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་བདག་པོ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྱིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཆེན་པོས་དཔུལ་བ་དང་འབྲིང་གིས་དུད་འགྲོ་དང་རྒྱུང་དུས་ཡི་དྲགས་སུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། མི་དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་། གོམས་པར་བྱས་པ་དང་།

ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་^{༡༡} ཞེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། མི་ཉིད་ལ་ནི་འབྲས་བུ་འདི། ཀྱུན་
གྱིས་དང་པོར་རན་འགོའོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པ་ནི་སྒྲིབ་པའོ། ཁོ་མས་པར་བྱས་པ་
ནི་དངོས་སོ། །ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ནི་མཁུག་སྟེ་དེ་དག་གསུམ་ག་ཆང་བ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་གཉིས་ཆང་བ་
ནི་འབྲིང་དང་གཅིག་ནི་ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ལས་གདགས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་དག་བ་བཅུ་
པོ་དེ་དག་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་གསུམ་ལས་ཆེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་ཞིང་བསྒྲོམས་ཏེ་མང་དུ་བྱས་པས་
ནི་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་རྣམས་སུ་སྒྲིབ་ལ། འབྲིང་གིས་ནི་དུད་འགོ་དང་། ཆུང་དུས་ནི་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲིབ་པར་
འགྱུར་རོ། རྟེན་གཉིས་ཆེ་ཆུང་ཉིད་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཀྱུན་ནས་དཀྱིས་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
པོས་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་ཏེ་བྱེད་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་འགྱུར་
རོ་^{༡༣} ཞེས་བཤད་དོ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཆུང་དུས་སྟེང་པས་དུད་འགོར་སྒྲིབ་པར་^{༡༤} བཤད་དོ། གྲུ་
མཐུན་ལ་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་མི་དག་བ་བྱེད་པ་ལ་གོ་མས་ལངས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ།

ཆུང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་བ་ལས། གསོད་པ་ཡིས་ནི་ཆོ་བུང་འགྱུར། རྒྱ་བ་ཡིས་ནི་
ལོངས་སྟོད་མོངས། བྱི་བ་བྱེད་པས་དག་དང་བཅས། རྩུན་དུ་སྒྲིབ་པས་སྒྲུབ་མང་སྟེ། སྤྲ་མ་ཡིས་ནི་བཤེས་
དང་འབྱེད། རྒྱ་བ་པོ་ཡིས་ནི་མི་སྟན་ཐོས། མ་འབྲེལ་བ་ཡིས་ཆོག་མི་བཅུན། བརྟུང་སེམས་ཡིད་ལ་
རེ་བ་འཛོམས། གཞོད་སེམས་འཛིགས་པ་སྒྲིན་པར་བཤད། ལོག་པར་ལྟ་བས་ལྟ་བར་ཉིད་^{༡༥} ཅེས་
གལ་ཏེ་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཐར་ནས་དག་བས་མིར་སྒྲིས་ན་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་བཤད་ལ། འདིའི་
འགྲེལ་པར་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་དུ་གསུམ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་བར།)བརྟུང་སེམས་ཀྱིས་མི་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་
འགྱུར་རོ། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། ལོག་པར་ལྟ་བས་ནི་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བར་
འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་ནི་གཏི་མུག་མང་བའི་བྱིར་རོ་^{༡༦} ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དག་ནི་འདྲ་བར་བཤད་དོ། བདག་
པོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་རན་པ་རྣམས་སུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གསོད་པས་གཟི་ཆུང་བརྟུས་པ་
ཡིས། ལོ་ཐོག་ལ་སེར་བ་བཅའ་ཆར་འདོད་ལོག་གིས། (སྒྲུབ་རན་པས།) རུལ་འཁྲིགས་ཅན་འགྱུར་རྩུན་
གྱིས་ནི། གྲིང་སྤྲ་མས་མཐོན་དམན་ཅན། རྒྱ་བ་པོས་རྩ་སྟོ་ཅན་དང་ནི། (འབྲུམ་སྒྲིབ་པ།) དགོན་གདུང་(ནི་རྩ་
མེད་པ་^{༡༧})ཐ་ཆད་(ནི་རྒྱ་ལྟོ་འཕྱུལ་སོགས།)སྟིག་པ་ཅན། (སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་མང་བ།) (རྟུས་པ་རྒྱུང་བས།) ཀྱུལ་པས་
དུས་ལོག། (ཆར་དུས་སུ་མི་འབབ་པ་སོགས།) བརྟུང་སེམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་སྤྲ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས། འབྲས་
བུ་ཁ་དང་ལོག་ལྟར་ནི། འབྲས་བུ་ཆུང་བའམ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་

སྒྱུར་བས་རན་སོང་དུ་སྒྲིལ། དངོས་གཞིས་ཆེ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (དེ་དག་གྱུང་བར་
 རྒྱུད་ལ་སྒྲིན་པ་ནམ་སྒྲིན་དང་། བྱི་པོ་ལ་སྒྲིན་པ་བདག་འབྲས་དང་། རིས་མཐུན་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ནོ། དགེ་བ་ལ་བྲལ་
 འབྲས་གྱུང་ཡོད་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིས་བྱ་བྱེད་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་འབྲས་བྱ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་ནོ།) འོ་ན་དེ་དག་
 ལས་འབྲས་བྱ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སློག་གཙོད་པས་པ་པོ་ལ་པོ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བར་བྱས་པའི་བྱིར་
 དང་། སློག་དང་བྲལ་ནས་བསད་པའི་བྱིར་དང་། བསད་ནས་གཟི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར་རིམ་པ་
 ལྟར་ནམ་སྒྲིན་རན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཆེ་བྱང་བ་དང་། བདག་འབྲས་ཡུལ་དང་བྱིར་
 སྒྲིན་ནམས་གཟི་མཐུ་རྒྱུད་པའི་བྱིར་འབྲས་བྱ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་རིས་སོ་ཞེས་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་
 ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྱུར་རོ། དགེ་བ་ཟག་བཙས་ནམས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲིས་ནས་
 བདེ་བ་ཕྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་པ་ལས་བསྐྱོག་པས་ལྟ་དང་མི་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། བྱིད་པ་རྒྱ་
 མཐུན་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་པར་འགྱུར་རོ། བྱིང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་སློག་གཙོད་པ་སྤངས་པས་ཆོ་མེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་ནི་གཟི་མཐུ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་སྒྲིལ་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ།

རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་པ་ལས། མི་དགེ་ཞེས་བྱ་དེ་དག་གི་ རྒྱ་མ་སྒྲིན་བསྐྱུགས་པ་གང་ཡིན་པ། དགེ་
 བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། འབྲས་བྱ་དེ་ནི་བསྐྱོག་སྟེ་འབྱུང་།¹⁴ ཞེས་བཤད་དོ། ཞར་ལ་ལོག་པའི་དག་
 ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་ཡང་མདོ་ལས་ལོག་པའི་དག་དང་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལོག་པའི་འཆོ་
 བ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་ལས་སྒྲིས་པའི་དག་ནི་ལོག་པའི་དག་གོ། དེ་གཉིས་ལས་
 སྒྲིས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའོ། ལུས་དང་དག་གི་ལས་ཆགས་པ་ལས་སྒྲིས་པ་ནི་ལོག་
 པའི་འཆོ་བ་ཡིན་ནོ། ཕྱིའི་བྱིར་ཆགས་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་ལས་གཉིས་སྒྲིགས་གཅིག་དུ་ལོག་འཆོར་བསྟན་
 ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ལོག་འཆོ་དེ་ནི་གཉིན་པོས་སྤང་བར་དགའ་བའི་བྱིར་ཞེ་
 སྤང་དང་གཏི་མུག་ལས་སྒྲིས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་ལོག་པའི་འཆོ་བར་བསྟན་ཏོ། དེའི་བྱིར་སློབ་དཔོན་
 གྱིས། ཏྲག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི། བྱིས་པས་ལྟ་བུ་སྤང་བར་དགའ། འཆོ་བ་གཞན་ལ་རག་ལུས་པའི། དགེ་
 སློང་གིས་ནི་འཆོ་བ་ཉིད་¹⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལ་སྒྲོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཟས་གོས་
 ལ་སོགས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་བསྤང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་
 དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱུ་གར་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ལོག་འཆོ་¹⁶ མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ།
 གལ་ཏེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་བསྤང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཚུལ་
 བྱིམས་ཀྱི་སྤང་བའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། མདོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབྱུག་གྲུ་གསུམ་པ། དེ་ལ་འདི་
 ལྟ་སྟེ། དགེ་སྤྱིང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དང་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱད་ནས་ལྟ་མོ་སྒྲུ་ཆོགས་འདི་

ལྷ་མྱེ། སྤང་པོ་ཆེ་འཐབ་པ་དང་། ཏྲ་འཐབ་པ་དང་། ཤིང་རྩས་འཐབ་པ་དང་། རྒྱང་ཐང་འཐབ་པ་དང་།
དབྱུག་པས་འཐབ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དམག་བྱིན་པོ་སྟོན་པ་ལ་ལྷ་བར་རྩོམ་པའི་བརྩོན་པ་དང་ལྷན་པར་
གནས་པའམ། འདུས་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད་དེ། དག་སྦྱོང་ནི་དེ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་དང་མོ་སྣ་ཚོགས་ལྷ་
བར་རྩོམ་པར་བརྩོན་པ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ཆེའི་སྒྲུ་ལ་
སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་འང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་ལྷ་བ་དང་ཉན་
པ་ལ་སོགས་པའང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་ལོག་འཆོར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པར་དབྱེ་བ།

བདུན་པ་ལས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པར་དབྱེ་བ་ནི་ལོན་ལས་གང་ཞིག་འབྲས་བྱ་ལྷ་ལས་འབྲས་
བྱུང་ཞིག་གིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གྱི་བཅས་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོང་བའི་ལམ་
(འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་)དག་གི་ལས་ནི་རྣམ་སྟོན་དང་། བདག་འབྲས་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་
འབྲས་བྱུང་། སྦྱིས་བྱེད་འབྲས་དང་། བྲལ་འབྲས་དང་ལྷ་ཡིས་འབྲས་བྱུང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
གྱི་བཅས་སྦྱོང་བའི་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའོ། །འདིའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་
བྱུང་ནི་རང་གི་སར་གཏོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ལ། བདག་འབྲས་ནི་སྤར་བྱུང་མ་
གཏོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱུང་ནི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལས་སྦྱིས་པའི་ཆོས་འདྲ་བ་བྱི་མ་རྣམས་སོ། །སྦྱིས་བྱེད་འབྲས་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ཐོབ་པ་
དང་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་མ་ཐག་དང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །བྲལ་འབྲས་ནི་ས་འོག་མའི་ཉན་
མོངས་པ་སྤངས་པའོ། །གྱི་མེད་གྱི་སྦྱོང་བའི་ལམ་ནི་འབྲས་བྱུང་བཞི་ཡིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་
པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་འབྲས་བྱུང་བཞིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་
བྲལ་འབྲས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཟག་པ་མེད་པ་སྦྱོང་བའི་ལམ་གྱི་ལྷག་མ་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། དགེ་
མི་དགེར་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་
སྟོན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བྱུང་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བྱུང་བ་ཅས་སོ་དགེ་བའི་འབྲས་བྱུང་གེ་
བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱུང་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱུང་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོང་ལམ་གྱི་

བྲལ་འབྲས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྒྲིམ་གཟུང་བ་དག་བས་མི་དག་བ་
སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་དང་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་
བྱ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་དག་བའི་འབྲས་བྱ་དག་བ་མིན་པ་ལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་
འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་
སྒྲིམ་བསྟན་པ་མི་དག་བས་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་
བྱ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་
སྐྱེད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དག་བས་ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་
པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་ཀྱན་འགྲོ་མི་དག་བ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་སྤང་
གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སྐྱེད་པ་ལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དག་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་
འབྲས་གཉིས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་
དང་དེ་དག་ཅས་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་གསུམ་སྟེ། བྲལ་
འབྲས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་མ་གཏོགས་པའོ། །

འདིའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཛིག་ཆོགས་མཐར་འཛིན་གྱི་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་མི་དག་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་
མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་(འབྲས་འབྲས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ།)འབྲས་བྱ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གང་
ཞེན། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོང་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་གཏོགས་ཤིང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བར་མ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡི་ནི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་ལ་འབྲས་བཞི་ཡིན་ཏེ་སྟེ་མ་དང་འབྲེལ།
བར་མ་ད་ལྟར་བྱུང་བས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་བསྐྱེད་ན་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྲིད་
པས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་སོ། །

ལས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་
མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བས་འདས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་པས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་

བ་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དབྱེད་པ་མ་མཛད་དོ། །ཟག་བཅས་རང་གི་ས་པའི་ལས་ཀྱིས་རང་གི་ས་
 པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་བྲལ་འབྲས་སམ་མ་བསྐྱས་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་སུ་བཞེ་ཡིན་ནོ། །རང་ས་ཟག་
 མེད་ཡིན་ན་རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་ལས་གཞན་གསུམ་མོ། །གཞན་གྱི་ས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ས་པའི་
 ཆོས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་སུ་གསུམ་ཁྱེད་པ་ནི་ས་དགའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་མེད་ས་གཞན་
 ལ་ཏེན་པས་ཟག་མེད་ས་གཞན་ལ་ཏེན་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་རང་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འབྲས་
 དང་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་འབྲས་ཀྱང་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 ཁྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་
 དང་བྲལ་འབྲས་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པའི་ལས་ཀྱིས་སློབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་གསུམ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་སློབ་པས། མི་སློབ་པ་
 སྐྱེད་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་སློབ་པས་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་འང་
 གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་སློབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་སློབ་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ།
 མི་སློབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེན་འང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པའི་
 མཐུག་ཐོགས་སུ་དེ་མ་ཐག་གམ་ཅིག་ཅར་དུ་སློབ་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་འབྲས་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་
 འབྲས་ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མི་སློབ་པས་སློབ་པ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་སུ་གཉིས་
 ཁྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པས་བསྐྱས་པ་མི་སློབ་པས་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་སུ་གསུམ་ཁྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པས་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་
 མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་ན་དེ་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྲིད་པས་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་
 འབྲས་སུ་གཉིས་ཁྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་སློབ་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་སུ་ཁྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཏེ་རྣམ་སྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་
 བྲལ་འབྲས་གསུམ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་
 མ་ཡིན་པའི་འབྲས་སུ་སློབ་པ་ཡིན་ན་འང་འབྲས་སུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་སྐྱ་མ་དང་འབྲེལ། སློབ་པའང་མ་ཡིན་
 མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པས་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འབྲས་སུ་ལྟ་བོ་
 ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་

ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པས་གཟུང་བ་མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བུ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའོ། མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་སྟེ་བདག་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིན་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་ཏེ། དང་པོ་ལ་བདག་འབྲས་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་དེའི་མཁུག་ཏུ་སྒྲོམ་སྤང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲིམ་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ།

བརྒྱུད་པ་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པ་མིན་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འགོ་བ་དང་གནས་པ་དང་བཟའ་བ་དང་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ན་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོག་ལས་ཉམས་ནས་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེསོ། །

རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ཆོག་མ་ཉམས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །

འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དགུ་པ་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཅི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ།

འོན་ཏེ་དུ་མའང་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་
འཕེན་ཞེ་ན། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་
པའང་མེད་ལ། རིས་མཐུན་པ་དུ་མར་འཕེན་དུ་འོང་བས་ན་(ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཟད་ཅིང་གཞན་སྐྱེས་པ་ན་འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་བས་ན།)ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པའང་མེད་དོ་(གཅིག་གིས་དུ་མ་འཕེན་ན་སྐྱེས་
ནས་ཐུང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐྱབས་པའང་མ་འཐད་དོ།) ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ལ་
པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། གནས་བརྟན་མ་འགགས་པས་དགེ་སྲོང་ནམས་ལ་སྐྱས་པ། ཆོ་
དང་ལས་ལྷན་པ་དག་བདག་བར་ཏ་མེར་^{༡༩}སྐྱེས་བུ་དབུལ་པོ་ན་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་རང་སངས་རྒྱས་
སྟོང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་འཕམ་སྤྱི་གཙུག་མེ་ཏོག་ཏ་ཀ་པ་ལྷ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསོད་སྟོམས་ཐུལ་ཏེ། བདག་ནི་
བསོད་སྟོམས་གཅིག་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ནས་ད་ལྟ་བུ་གྱུག་པོར་
རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ་^{༢༠}ཞེས་(བ་དང་། ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་ལས། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལྷ་རྣམས་སུ། བདག་གིས་
ལན་བདུན་སྐྱེ་བ་བླངས། སྐར་ཡང་མའི་ནང་དུ་ནི། མི་ཡི་དབང་པོ་ལན་བདུན་བྱས། དེ་ཆོ་འཛམ་གླིང་དབང་ལྷག་གི། རྒྱལ་རིགས་
སྤྱི་བོར་དབང་བསྐྱར་ནོ། འདིར་ནི་བདུན་དང་དེར་བདན་གོ་བདག་གིས་ལན་ནི་བཅུ་བཞིར་འཁོར་ཞེས།^{༢༡})གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འགྲོའི་འབྱོར་བ་རྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་བྱར་ཏེ་ཡང་བསོད་
ནམས་བྱས་པས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་གཅིག་པོ་དེས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། གཅིག་
པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་དཔེར་ན་དོང་ཅེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་བསྐྱར་བས་ལྷག་པོར་གྱུར་པ་
ལ་བདག་ནི་དོང་ཅེ་གཅིག་གིས་ལྷག་པོར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ཐུལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་དང་ཡིད་རང་བ་ལ་སོགས་པ་
སེམས་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ་དག་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་
རིས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་ན་
རི་མོ་མཁན་དག་སྐྱེ་རིས་རི་ལུ་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་མིར་མཚུངས་
ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་(རྫོགས་བྱེད་དག་བས་)གཟུགས་བཟང་བ་དང་དབང་པོ་ཆོང་བ་དང་ལོངས་སྟོང་ཆེ་བ་དང་ནད་
མེད་པ་དང་དབང་ཐང་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་(རྫོགས་བྱེད་མི་དག་བས་)གཟུགས་
ངན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། གཟུགས་བཟང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དགེ་བས་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། ངན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ།

འདི་ལ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་བྱས་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་པའང་ཡོད་དེ་ལྟ་དང་མི་དབུལ་

པོ་དང་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྫོགས་ཀྱི་དགོ་བས་བྱས་ལ་འཕེན་ཀྱི་མི་དགོ་བས་བྱས་པ་འདྲ་
ཡོད་དེ་ཡི་དྲགས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། རུད་འགོ་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞོར་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། ། གཉིས་ཀྱི་དགོ་བས་བྱས་པ་ནི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྟུན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་ཀྱི་མི་དགོ་བས་
བྱས་པ་ནི་དཔུལ་བ་མཉམ་མེད་ལྟ་བུའོ། ། (གལ་ཏེ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མེད། དབང་པོ་དུག་
འཕེན་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཡང་རྫོགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱི་ལྷ་ལྟར་བྱས་པ་འཕྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྟེ་བ་འཕངས་པ་ཆད་
འགའ་ཡང་དབང་པོ་མ་ཆད་བར་མི་འབྱུང་རོ།) གལ་ཏེ་(ལས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟེ་བ་འཕེན་ཀྱི་ཡིན་ནོ།) །
ལས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན་(རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་ཀྱང་།) སེམས་མེད་པ་འགོག་པ་
དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་དག་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་པས་
ལས་སེམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ལས་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ལྟ་ཆོར་བ་པོ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་
འཕྲུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱི་ཅེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་རྫོགས་ཀྱི་དེ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འཕེན་ཀྱི་དེ་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ཅེ་མེད་སྟོམས་འཕྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཐོབ་
པ་འདྲ་ལས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕེན་ཀྱི་མིན་ཏེ། ལས་དང་ཐོབ་པ་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐོབ་པ་ལ་སེམས་པ་མེད་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་ནི་གིང་གི་ཤུན་
པ་ལྟར་ལས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (སྟོར་ལས་དང་འཕགས་ལས་ཡང་འཕེན་ཀྱི་མིན་གྱི་རྫོགས་ཀྱི་ཡིན་ནོ།) ། འོན་
ཀྱང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་མི་དགོ་བའི་ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཁྱེ་བྱ་བ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་སྟོར་ལས་ཤེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་བཞིའད་རྫོགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།) ། མདོ་སྟེ་པ་དང་ཐེག་པ་གོང་མ་བ་དག་ནི་ལས་གཅིག་གིས་སྟེ་བ་དུ་མ་
འཕེན་པ་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལས་གཅིག་གིས་སྟེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་།
གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེན་པའདྲ་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ།

སྟེ་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ།

བཅུ་པ་སྟེ་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་སྟེ་བ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྟེ་བ་པ་
དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྟེ་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ་^{༧༥}ལ་མ་དང་། ཡ་དང་། དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་།
དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་སྟེ་སྟེ་བ་
ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་དཔུལ་བར་སྟེ་བ་ལ་ལས་དང་འགོ་བ་གཞན་གྱིས་མཆོམས་སམ་བར་བཅད་པར་མི་རྣམས་པས་

མཚམས་མེད་པ་ལྟེ་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་རྣམས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་ལས་འབྲིང་འབྲིང་ལས་ཆེན་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བས་གཉིན་པོས་སྤོང་
བའི་སྒྲིབ་པ་མི་རྟོག་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་གཞག་གོ། །(གཉིས་པ་ནི།) དྲག་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ་དེ་ནི་སྤངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་སོ། །དན་འགོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་འདྲ་གཤམ་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་གི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་རྒྱུ་དུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། སྤངས་ཀྱི་
ལས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་པོར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། འཕགས་པའི་ལམ་དང་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་
པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་
ལམ་ཐུན་པ་དང་སོར་མོའི་ཐེང་བ་ཅན་དང་དགའ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་མི་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་འང་རི་སྤྱིད་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་མ་སྒྱུངས་
པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལམ་མི་སྒྲེབ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲེབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་
འཕགས་པའི་ལམ་དང་དེའི་སྒྱུར་ལམ་ལ་སྒྲིབ་པས་མཚམས་མེད་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་དན་སོར་
གསུམ་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འདྲ་གཤམ་མེད་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་དང་། འདྲ་གཤམ་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་དང་། སྒྲོང་ལས་སྒྲེབ་པ་དང་། དྲོད་གཤམ་ལས་སྒྲེབ་པ་དང་། བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཟ་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་བརྒྱུད་པ་འགྱུར་པར་འགྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་སྒྱུར་བའི་དགེ་བ་མི་སྒྲེབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
དེ་དྲག་ཏུ་མི་སྒྲེབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་སྒྲིབ་པར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་(སྒྲིབ་གནས་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཁ་ཅིག་
བྱང་མེད་ལ་ཡང་འཕགས་ལམ་སྒྲེབ།)འོན་ཀྱང་འདིར་མཚམས་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་བརྟན་པ་ནི་(རྒྱ་ལྟ་པོ།)གཞི་
དང་། འབྲས་བུ་དང་། འགོ་བ་དང་། སྒྲེབ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་བརྟན་པར་སྤྲོ་ཞིང་རང་
གིས་ཐ་སྟོད་གདགས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་པ་མ་དང་དག་བཅོམ་གསོད་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་སྟོག་གཅོད་པའོ། །དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་
གྱི་གཞི་ནི་རྒྱན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་ལ་དན་སེམས་ཀྱིས་ཐག་འབྱེན་པའི་གཞི་ནི་སྟོག་གཅོད་
པའི་སྒྱུར་བའོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའོ། །འགོ་བ་ནི་དཔུལ་བའི་འགོ་
བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲེབ་པ་ནི་སྒྲིབ་ནས་ཕྱིར་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ཤས་ཆེན་པོ་ཀྱང་དུ་སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་འབྲས་བུ་ནི་དཔུལ་བ་དང་། འགོ་བ་ནི་

མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ཅེས་འབྱུང་བས་མི་དང་། གང་ཟག་ནི་སྤྱི་བ་དང་བྱུང་མེད་ལོན་ཡིན་ལ། །གཞན་ནི་སྤྱི་བ་བཞིན་ལོན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱི་བ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ནི་(སྤྱི་བ་མང་པོར་གསོར་མི་རུང་བས།)ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་གཤམ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་(སྤྱི་བ་གཉིས་ལ་སྤྱི་བ་པས།)ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཐ་གཤམ་ཡིན་ནོ། །(ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆེ་བྱི་མ་ལའང་གསོར་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེ་བྱག་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་ན་རེ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འདྲེན་པས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱིས་ལས་སྤྱི་བ་འདྲེན་ལ་ལས་སྤྱི་བ་ཀྱི་རྣམ་སྤྱི་བ་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་རན་སོང་ལ་སོགས་པར་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་སྤྱི་བ་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལོན་ལ་སྤྱི་བ་ལ། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་འང་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

སྤྱི་བ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མཚམས་མེད་ལྷན་གླིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ན་མེད་དེ། རན་སོང་བ་དག་ན་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་བ་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་གཉིན་པོ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་ལ་ནི་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དེ། སྤྱི་བ་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལའང་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ན་བརྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།^{༡༩} (ཞེས་སྤྱི་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་བ་འཆད་པ་ནི། དེ་ན་ལུས་དག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པས་མི་འཐད་ཀྱི། སྤྱི་བ་དཔོན་གང་སྤྱི་བ་རང་བཞིན་བཟང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ན་བརྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་^{༡༩}པ་ནི་རིགས་སོ།) གླིང་གསུམ་གྱི་ཡང་ཟ་མ་དང་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་གཟུང་བ་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ལའང་མཚམས་མེད་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་བ་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་^{༢༠}ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་དག་ལའང་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤྱི་བ་མིན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་པ་མ་དེ་དག་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་རྒྱུང་བས་པན་པ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུད་ཞིང་ཚུ་སྤྱི་བ་ལྷན་དེ་དག་གྱུང་པ་མ་ལ་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་གས་རྒྱུང་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །པན་པ་དང་རོ་ཆ་རྒྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡི་དུགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་འང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཙུན་པ་ན་རེ་གླིང་གསུམ་དུ་སྤྱི་བ་པ་ལས་གཞན་ནི་སྤྱི་བ་པས་ལ་ན་པ་མ་ལ་སོགས་པ་བསམ་དུ་གྱུང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། གང་དག་སྤྱི་བ་པས་པ་དེ་དག་ནི་དུད་འགྲོ་ཡིན་ཡང་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་ན་འགྱུར་ཏེ་རྟ་ཅང་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱི་བ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གལ་ཏེ་དབང་པོ་མ་ཚང་བར་བསྐྱེད་པས་ཡན་ཚུང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་པ་མ་བསད་པས་མཚམས་མེད་
 པར་མི་འགྱུར་ན་སྒྲིམ་པ་དང་བུད་མེད་ལོང་བ་དང་ལོན་པས་པ་མ་བསད་ཀྱང་དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། འདིར་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་པ་ཅན་གྱི་དབང་
 པོ་ལ་འདོད་པ་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་རོ། །རང་ཉིད་མི་ཡིན་ཡང་པ་མ་མི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ལྷག་མ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྒྲིབ་པ་འོ། །དེ་
 གཉིས་ནི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ལྟ་དག་ལོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་ལྷའི་ནང་ན་ནི་འདྲུ་ཤེས་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མིའི་ནི་བྱང་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིན་པ་དང་། རན་སོང་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ལོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་པོ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །

མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།

བུ་གཅིག་པ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི་མཚམས་མེད་ལྟ་བུ་པོ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྟོག་
 གཙོད་དང་། ལྟ་བུ་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་བཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བཞི་པ་ནི་རྒྱུན་ཡིན་པས་
 དག་གི་ལས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དག་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲིབ་པས་མ་བཤད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་དགེ་
 འདུན་སྡེ་གཉིས། (ཐུགས་ཅི།) མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་
 སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མིན་ལ་
 དགེ་བར་ལུང་བསྟན་པ་འང་མིན་པའི་བྱིར་མ་བསྒྲིབ་པས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེན་དེ་དང་
 བློ་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་པ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

ལས་དེ་ཡང་གང་ཞེན། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེའི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་གྲོ་བའི་ལས་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་
 པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་དེ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་
 པ་པོ་ལྷན་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ལོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དེའི་
 རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་འབྱེད་པ་པོ་དེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མནར་མེད་པའི་དབྱུལ་བར་སྒྲིག་བསྐྱལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །འོན་མཚམས་མེད་ལྷག་མ་རྣམས་བྱས་པས་རི་ལྟར་ཞེན། མཚམས་མེད་པ་གཞན་དག་
 གིས་ནི་སྒྱིར་དབྱུལ་བར་སྐྱེ་བར་ངེས་ཀྱང་མནར་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ནི་མ་ངེས་སོ། ། (གལ་ཏེ་མཚམས་མེད་
 གཉིས་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དབྱུལ་བར་ཆོ་གཅིག་ཁོན་ལས་མི་སྐྱེན་ལས་ཆེ་ཆུང་ལ་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆོ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་
 ཡང་སྐྱེན་ནི་མཚམས་མེད་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་ཁོན་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་རོ་ཞེན།)

ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ་མཚམས་མེད་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱས་པས་ལས་
 ཀྱི་གྲངས་བཞིན་མནར་མེད་པ་དེར་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ཆེ་བ་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 གཞོན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ལྷག་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བས་སྦྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་
 གྲོལ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་སྤྲ་མ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ་བྱི་མ་དག་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་
 ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཚམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པས་མནར་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་སྦྱེ་ཡང་ལས་བྱེད་པའི་
 ལུས་དེ་དང་དབྱེད་པའི་བར་དུ་སྦྱེ་བ་གཞན་གྱི་མཚམས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དུ་འང་
 འདོད་པ་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཀྱི་ཏུང་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། མཚམས་
 མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་ཅན་དབྱེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྦྱེ་བས་རྣམ་པར་
 སྤྲིན་པ་མྱོང་རོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་རྩོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་བཞག་གི་དེ་ཙམ་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་།

མདོ་ལས་སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་འགོ་རྩོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་འདི་ལ་སྦྱོན་དུ་མི་ལྟོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དགེ་འདུན་དེ་དག་གང་ཟག་གང་གིས་འབྱེད་ཅེ་ན། དགེ་
 སློང་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་སྤྲད་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟན་པས་འབྱེད་ཀྱི་བྱིས་པ་དང་། སྤྲེད་པ་སྤྲད་པ་དང་།
 ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣོ་བའི་བྱིར་
 དང་། དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་ཆོག་བཅན་པར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །གང་དུ་ཞེན།
 སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡིན་གྱི་སྟོན་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གཟེ་བརྗོད་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་འབྱེད་ཅེ་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བའི་དགེ་འདུན་རྣམས་(གོག་ལི་ཀ་
 དང་། རྒྱ་མཚོ་བྱིན་དང་། ལྷན་བ་བྱ། ཀ་ཏ་མེར་ཀ་ཏི་བྱ་ལ་སོགས་པ།) འབྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་(བདེན་པ་མཐོང་
 བ་དང་འདྲ་བས།) འདོད་དོ། །ཁྱེ་བའི་ཚད་ནི་གང་གི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ལས་སྟོན་པ་གཞན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ལྟས་བྱིན་གྱིས་རེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འོ་མ་མི་སྤྲད་པ་དང་ཤ་སྤྲང་
 བ་དང་། ལན་ཚུ་ལོངས་མི་སྤྲད་པ་དང་། གོས་མ་དྲས་པ་བགོ་བ་དང་། སྤོང་གི་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་ལྟ་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་
 དགེ་འདུན་བྱེ་བའོ། །དུས་རི་སྤྲད་དུ་གནས་ཤིང་། ཁྱེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ལས་རིང་དུ་མི་

གནས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད་དེ། ཇི་
 སྤྱིད་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ནས་མ་དུམ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱི་རྒྱུད་ལའང་ལམ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། (བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་ཕྱི་བ་ཡིན་ནོ།) དེ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ནོ། །དབྱེན་གཞན་ནི་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་
 ལོའི་དབྱེན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་ཡོད་ཀྱི་གླིང་གཞན་ན་མེད་དོ། །གང་ཟག་
 བྱི་དགེ་སྦྱོང་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དབྱེན་འགྲུབ་སྟེ། དགེ་འདུན་ནི་དགེ་སྦྱོང་བཞི་ཡན་ཆད་ཡིན་ལ།
 (སངས་རྒྱས་དང་འབྲེད་པ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞི་བཞི་དང་། དགུ་པ་ནི་འབྲེད་པ་པོ།) དེ་སྟེ་གཉིས་དང་འབྲེད་པ་པོ་ངེས་པར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉུང་མཐའ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །

ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་(འདུལ་བའི་ལས་མེད་པས།)སྒྲི་མི་སྒྲན་མ་གཏོགས་པ་གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་དེ་བསྟན་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཚམས་ཀྱི་ནང་གཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྟོ་མི་མཐུན་པས་
 བྱེད་པའོ། །དགེ་སྦྱོང་དུ་ཞིག་གིས་ཤེས། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་དགེ་སྦྱོང་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ།
 (གསོ་སྦྱང་གི་དུས་ན་སོ་སོ་བར་པའི་མདོ་གདོན་པ་ན། སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱ།)༡༩ །རང་གི་
 སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ལུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ངག་གི་སྒྲོམ་པ་༡༠༠པའང་ལེགས་པ་
 ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འང་ལེགས་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྒྲོམ་པ་ལེགས། །ཀྱན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ནི། །སྟུག་བཟུལ་ཀྱན་
 ལས་རབ་ཏུ་གྲོལ། །ངག་ནམས་བསྐྱང་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ། །ལུས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། །ལས་ལམ་གསུམ་པོ་
 འདི་དག་རབ་སྦྱངས་ནས། །དང་སྦྱང་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།༡༠༡ །ཞེས་པ་ཁོན་སྟོན་པས་ཆོག་གོ།)

འདི་ལ་འབྲེད་པ་པོ་ལེགས་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ནས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་ཆོ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དགའ་བ་
 དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེས་པར་སྟོ་མཐུན་(བ་དང་སྟོན་པ་དང་མི་འབྲུལ་བར་འདོད།)པས་ན་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲི་ཆའི་མཐའ་མ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོའང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 ལ་དགོན་པར་འཛིན་པ་དང་། མི་ཉག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་སྦྱོ་བ་ཤས་ཆེ་བར་སྟོ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(བར་དུ་ཡང་)འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་བཞེན་དྲི་མེད་པར། སྟོན་པའི་བསྟན་
 པ་བཅུ་གཉིས་ལོར། །ལྷུང་བ་མེད་པར་ལེགས་གནས་ཏེ། །ཉོན་མོངས་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན།༡༠༢ །ཞེས་
 འབྱུང་བས་ཇི་སྤྱིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་(ལྷ་བའི་སྟོན་ནི་དགེ་སྦྱོང་འཆི་ལྷས་ཀྱིས། སྟོན་པས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་
 སྟོན་ཡང་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྒྱུ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་ནི་ལྷུང་བ་འབྱེད་པའོ།)ལྷ་བ་དང་རྒྱུ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་
 མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་གི་སྒྲ་
 རོལ་དུ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། བྱེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་སྐྱུ་མ་པ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱུ་མ་བྱེད་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུབ་པ་ནོངས་པ་ན་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། གང་ལ་འགྲན་པའི་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །མཚམས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བ་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། མཚམས་གཅིག་ཏུ་དགོ་འདུན་
 བྱེ་བ་ནི་དབྱེན་ཡིན་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི་དུས་དུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་མི་
 འབྱུང་ངོ་། །དབྱེན་འདི་ཡང་ཉན་ཐོས་པ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་
 འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པས་ནི་སྟོན་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔར་གྱུར་པ་ན་དྲང་སྲོང་མངོན་
 ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གི་འཁོར་བྱེ་བས་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ་འདི་ནི་དགོངས་
 པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་བས་བཞེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་པ་མ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་དུ་
 འབྱུར་གྱི་གཞན་བསད་པ་ལ་སོགས་པས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བ་མ་བསད་པ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
 གིས་རང་གི་ལུས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ་
 དེ་བསམ་པས་སྤངས་པ་དང་སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཙུམ་པ་དང་། (དགེ་
 འདུན་དང་)སངས་རྒྱས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་(སྦྱོར་བས་སྦྱོག་གནས་པ་
 དང་མཐུན་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀྲོངས་བར་མི་རྣམས་ཀྱང་བསམ་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།)དགྲ་
 བཙུམ་པ་བསམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཐུང་བ་དང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་
 ཡང་མཚམས་མེད་ཡིན་ནོ། །ལས་གཞན་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚམས་མེད་དུ་
 མི་འབྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་པ་མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་པ་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་དུ་འབྱུར་རམ་མི་འབྱུར་ཞེ་ན།
 བ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་བྱད་མེད་དང་སྦྱེས་པར་གྱུར་པས་བསད་ཀྱང་པ་མ་གསོད་པའི་
 མཚམས་མེད་དུ་འབྱུར་ཏེ། རང་གི་ལུས་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེད་པའི་པ་མའི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་བསད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་པ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱེས་པ་ཞིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 བྱད་མེད་ཞིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བ་
 མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་རོ།^{༡༠༩} །ཞེས་བསྟན་བཙུམ་
 ལས་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལས་གཞན་པ་ལས་སྦྱུན་དུང་གིས་སྦྱུན་དུང་བྱང་སྟེ། སྲོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །བདག་
 ཉིད་ཀྱིས་གསོད་ལ་གཞན་གསོད་དུ་མ་གཞུག་ཅེས་བྱས་ན། དེ་ཅི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་

ལྷན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གྱིས་བསད་ན་
 བེ་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་གཞན་གསོད་དུ་བཅུག་སྟེ་བདག་ཉིད་
 གྱིས་མ་བསད་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 སྟེ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ཡང་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་དང་ལྷན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་
 བེ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུབ་དུང་གིས་སྤྲུབ་དུང་བཏང་སྟེ་སོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །གཞན་གསོད་དུ་ཆུག་ལ་བདག་
 ཉིད་གྱིས་མ་བསད་ཅིག་ཅེས་བྱས་ན། དེ་ཅི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ།
 འོན་ཏེ་གཅིག་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་གཞན་གསོད་དུ་བཅུག་སྟེ། བདག་ཉིད་གྱིས་མ་
 བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་བསད་གྱི་
 གཞན་གསོད་དུ་མ་བཅུག་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་
 དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ཡང་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྤྲུབ་དུང་གིས་སྤྲུབ་དུང་བཏང་སྟེ། སོང་ལ་མ་གསོད་ཅིག །བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་གསོད་
 ཅིག་ཅེས་བྱས་ན། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་བསད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་
 དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གསོད་དུ་རུང་རེ་རེས་བསད་ན་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་ཁོ་ན་མཚམས་
 མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཆ་དང་མེ་དང་དུག་དང་དབྱུག་པས་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་རྣམས་པ་སྤྲོ་
 ཚོགས་གྱིས་བསད་པའང་དེ་དང་འདྲ་བར་བརྟོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་པོས་སྤང་མོ་ལ་བསྟོན་བ་དང་།
 སྤང་མོས་མིང་པོ་ལ་བསྟོན་བ་དང་། བུ་མོ་དང་རྒྱ་མོ་གཉིས་གྱིས་ཡན་ཚུན་བསྟོན་བའང་དེ་དང་འདྲའོ། །མ་ཇི་
 ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡའང་དེ་དང་འདྲའོ། །མར་འདུ་ཤེས་པས་མ་བསད་པར་བྱའོ་སྟུམ་སྟེ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་
 སྤང་མེད་བསད་ན་དེ་ཅི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞེན། སྤྲུལ་པ།
 ལྷན་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་མེད་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་མེད་བསད་
 པར་བྱའོ་སྟུམ་པ་ལས་མ་བསད་པར་གྱུར་ན། དེ་ཅི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་
 ཞེན། སྤྲུལ་པ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཙུམ་མ་བསད་ན་ནི་དེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དགྲ་བཙུམ་མ་མ་ཡིན་ན་
 བེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཡ་དང་མར་འདུ་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་བསད་ན་ནི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤང་མེད་གཞན་གྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པོ་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་སྤྲུགས་ནས་
 གཞན་དེའི་མངལ་དུ་བསྐྱེད་ན་སྤང་མེད་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེན། གཉིས་
 པོ་དེ་ལས་སྤང་མེད་དང་པོ་གང་གི་སྤྲོ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྤང་མེད་མ་ཡིན་པས་སྤང་མེད་དང་པོ་དེ་

བསད་ན་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་^{༡༠༦}སྒྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་མངལ་དུ་འཛོན་པ་དེ་ནི་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
རྒྱ་ཞོ་གྲུང་པ་དང་གསོ་ཞིང་སྒྱེད་པའི་བྱིར་མ་དང་འབྲུ་བས་མ་ལ་ཞུ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཞུ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཕ་
མ་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་གཞན་བསད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་ཕ་མ་བསད་པ་ལ་ནི་མཚམས་
མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚམས་མེད་ནི་སྒྱུར་བ་གང་ལ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་རྫོགས་པ་དགོས་པ་ལས་
དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ཁྲིའུའི་འོག་ན་འདུག་པ་བསད་པ་དང་། ཁྲུས་པའི་བྱས་སྒྲུང་བྱ་བསད་པར་
འདོད་པས་ཐོབས་པའི་ཀྲུང་པ་བཙོམ་པ་བཞིན་ནོ། །མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་སེམས་ཙན་གཞན་
ཞིག་ཀྱང་བསད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་མཚམས་མེད་གྱི་དང་སྟོག་གཙོད་འབའ་ཞིག་པའི་དང་གཉིས་ཡིན་
ལ་རིག་བྱེད་ནི་མཚམས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་བའི་
བྱིར་རོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ་རིག་བྱེད་ནི་རྩལ་སྤྲ་བའ་བསགས་པ་ཡིན་པས་རྩལ་ལ་མཚམས་
མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡིན་ལ། རྩལ་ལ་ལ་ནི་སྟོག་གཙོད་འབའ་ཞིག་པའི་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགྲ་བཙོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དགྲ་བཙོམ་པ་བསད་ན་ནི་མཚམས་མེད་དུ་
འགྱུར་ཏེ། འདི་བསད་དོ་སྙམ་དུ་རྟེན་ངེས་པར་བཟུང་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མའང་ཡིན་ལ་དགྲ་བཙོམ་པའང་
ཡིན་པའམ། མའང་ཡིན་ལ་དགྲ་བཙོམ་མའང་ཡིན་པ་བསད་ན་ནི་དགྲ་བཙོམ་པ་གསོད་པའི་མཚམས་
མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

འོ་ན་ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས། རྟོན་གྲོང་ཁྲེང་སྒྲ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏུ་ཡ་ན་པའང་ཡིན་དགྲ་བཙོམ་
པའང་ཡིན་པ་རང་གི་བྱ་རྒྱལ་བྱ་སྒྲ་ཙན་གྱིས་བསད་པ་ན། སོང་ལ་སྒྲ་ཙན་ལ་བྱོད་གྱིས་མཚམས་མེད་པ་
གཉིས་བྱས་ཏེ། ཕ་བསད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཡང་དགྲ་བཙོམ་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་སྟོས་ཤིག་^{༡༠༧}ཅིས་
ཕས་བཞིངས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་བྱོད་གྱིས་མཚམས་མེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་བྱས་
ཏེ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྟོ་གཉིས་ནས་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་མཚམས་མེད་ནི་གཅིག་ལས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲ་ལ་རན་སེམས་ཀྱིས་བྲག་འབྲིན་པའང་སངས་རྒྱས་བཀྲོངས་^{༡༠༨}པར་འདོད་ནས་མཚོན་
བསྐྱར་ན་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོན་བརྟེན་པར་སེམས་པས་བསྐྱར་བ་ལ་ནི་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་
པ་མིན་ཏེ། སྟོག་གཙོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཙོམ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མཚོན་
བསྐྱར་ལ་མཚོན་བསྐྱར་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཙོམ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་བསྐྱར་བ་དེས་དགྲ་བཙོམ་གྲོངས་པ་པའང་
མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཅི་མཚམས་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་
བ་བྱས་ནས་དེ་མ་སྤངས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན། མཚམས་

མེད་པའི་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་ལ་ནི་བསམ་པ་གིན་ཏུ་འགལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ།

མཚམས་མེད་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་གྱི་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་ལ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་སྒྲེ་ཞིང་འཕགས་ལམ་སྒྲེས་པ་ནི་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་དེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་སྒྲེ་སྟེ། འཕགས་ལམ་སྒྲེས་པའི་རྟེན་དེ་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་མཚམས་མེད་དངོས་བྱས་ན་ལྟ་བུ་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་དགེ་སྒྲོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱི་གཉིས་སོ། །མཚམས་མེད་པ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གཤམ་སུ་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ནི་ཅེན་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། སྤྱུ་ཅེན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བྱ་དང་བཅས་པ་རྫོན་པས་འཚོ་བ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་མཚམས་མེད་བྱས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འཐོབ་སྟེ། མ་སྒྲེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་བྱས་པས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༠}

འོ་ན་མཚམས་མེད་དེ་དག་ལས་གང་ལྟེ་ཞེན། དགེ་འདུན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱན་སྒྲོ་བ་དེ་ནི་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་བསྒྲུན་པའི་བྱིར་དང་དགེ་འདུན་བྱ་བ་སྒྲར་མ་དུ་མ་གྱི་བར་དུ་(འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་།)དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གཤམ་སུ་འབྱུར་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་གྲོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་དང་སེམས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མི་འཇུག་པས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་འབྲུགས་ཤིང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་རང་དབང་མེད་པ་དང་བྲན་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་སྒྲིན་པར་བསྐྱལ་གཅིག་ཏུ་མཐར་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་(ལྟ་བུ་དང་དེའི་རྗེས་ལ་གསུམ་པ་དང་།^{༡༡}དེའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལྟེ་བས།) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁག་འབྱེན་པ་ལྟེ་འོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་ལྟེ་འོ། །དེའི་རྗེས་ལ་མ་གསོད་པ་ལྟེ་འོ། །ལྟ་བུ་དེའི་ནང་ནས་པ་གསོད་པ་ཡང་བར་བཤད་དོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་ཉེས་པ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ལོག་ལྟེ་བར་^{༡༢}བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མནར་མེད་དུ་བར་བསྐྱལ་དུ་སྒྲིན་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་རྒྱུ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མཚམས་མེད་པའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་དབྱེན་

ལྷི་བ་དང་། གྲང་སྤྱང་གི་ཡིད་ཁྱོས་པས་དན་ཏུ་ཀའི་དགོན་པ་^{༡༡}ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འཆི་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བོ་ལལ་བོ་ཆེ་འཆི་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ལས་ཡིད་གྱི་ལས་
ལྷི་བ་དང་(སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས།)དག་ཅུ་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གཞན་གྱིས་མི་གཙོད་པས་ཡིད་
གྱི་ལས་གྱི་ནང་ནས་ལོག་ལྷ་ལྷི་བ་འཇམ། (ཡང་ན་མཚམས་མེད་ལྷ་དང་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་།) ལྷ་བ་ལྷ་གཞིར་
བྱས་ནས་(རིམ་པ་ལྷར་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་ཡིད་གྱི་ལས་དང་།)ལོག་ལྷ་ལྷི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་
དོ། །ལས་དག་བ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཆེ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་དག་བ་ལ་ནི་སྤྱད་པའི་ཅེ་མོ་འི་སེམས་
པ་དག་བ་འབྲས་བྱ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཟག་བཅས་དག་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་གྱི་བྲལ་འབྲས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་
བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཆེ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དང་ཉེ་བ་ལྷ་བཤད་པ།

བཅུ་གཉིས་པ་མཚམས་མེད་དང་ཉེ་བ་ལྷ་ནི་ཅི་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་
གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་པ་
དང་ཆ་འདྲ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། མ་ཡང་ཡིན་
ལ་དག་བཙམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་འདོད་ལོག་གིས་སུན་ལྷུང་བར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བསད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་བདུན་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་གསོད་པ་དང་།
དག་འདུན་གྱི་ཞལ་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྷར་མ་དང་པ་དང་དག་བཙམ་པ་
གསོད་པ་དང་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་དང་ཉེས་པ་ཆ་འདྲ་ཞིང་མཚུངས་པས་
དེ་རྣམས་དང་ཉེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་ཉེ་བ་ནི་ལྷ་བ་ཞེ་སྟངས་
སོགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་གྱི་རྟེན་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་དག་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནས་མར་འདུ་བ་འཕྲོག་པ་ལ་འདོད་ལ།
རྒྱལ་པོའི་སྐས་དང་གང་སྟེ་ལ་ནི་གང་གི་དག་འདུན་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་ཞལ་དུ་གསོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཕྲོག་
པ་ལ་འདོད་དོ། །

དེ་ལ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱུད་དུ་ཞིག་སྤངས་ན་འང་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ།

དེ་དག་ལ་རིས་མཐུན་པ་སྒྲིབ་ཕྱིན་སངས་རྒྱུས་དང་ཚོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་ནི་ཚོར་
བ་མ་མྱོང་བར་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞིང་ལྷི་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདྲུ་བའི་སྒོ་ཞིག་ན་
ནི་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ལ། །ཞལ་དུ་འདྲུ་བ་མ་ཡིན་ན་ནི་མནར་མེད་པའི་འཁོར་ལྷན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པར་སྒྲེལ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆ་འདྲ་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདི་
དག་བྱས་ན་ཡང་དཔུལ་བ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མཚམས་མེད་དང་ཁྱད་པར་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བར་མེད་པར་ཁོ་ནར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བར་མེད་པར་སྒྲེལ་བ་
དུས་དང་རྣམ་སྒྲིབ་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བས་མཚམས་མེད་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ན་མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་
བར་འདོད་དོ།

གཞན་ཡང་གོགས་བྱེད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་ལས་གསུམ་བཤད་དེ། དཔེར་ན་ཡུལ་
འདོར་བར་བྱེད་པ་ན་བྱ་ལོན་པ་ལྟར་བ་ལྟར་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་དང་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་
པ་དང་། དགྲ་བཙམ་འཐོབ་པ་རྣམ་གསུམ་ལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ངན་སོང་(དུ་རིས་པར་སྒྲེལ་ལྟར་གྱི་ལས་)དང་། མཐོང་
ཚོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་དུ་རིས་པར་སྒྲེལ་བའི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་གོགས་གིན་
ཏུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་འགྲོར་མི་སྒྲེལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་མི་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་ནས་ཁམས་གསུམ་
དུ་མི་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདེས་པ་ལ་གནས་པ་བསད་ན་ཕ་གསོད་པ་དང་ཉེ་བ་
ཞེས་གང་བཤད་པས་ས་མཚམས་གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདེས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེན། གང་ནས་
བཟུང་སྟེ་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནས་རིས་པར་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདེས་སྟེ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ན་སངས་རྒྱུས་འཐོབ་པར་རིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།

དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདེས་ནི་དེ་ཡན་ཆད་བདེ་འགྲོར་སྒྲེལ་བ་དང་དེའི་ནང་ནས་
ཀྱང་རྒྱལ་རིགས་གིང་སྤ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རིགས་མཐོ་བར་སྒྲེལ་བ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
ཚང་བ་དང་ཡོར་འགྱུར་བ་དང་སྒྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་རབས་བྲན་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པར་སངས་རྒྱུས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་གྲག་དང་ལྷན་པའོ། །དེས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་འཐོབ་
པའི་རྒྱ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་དང་ལོག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྒྲེལ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གཞན་དོན་ལྟར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་སྒྲེས་པ་ལོའི་དབང་པོ་ལྷན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསོག་པར་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཞན་དང་གླིང་གཞན་

དང་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་གསོག་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གསོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་དག་བ་ཡིན་གྱི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་གཞན་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཟག་བཅས་ནི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི་འདོད་པར་རིགས་མཐོ་བའི་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཉན་ན་སྒྲིམ་བྱུང་ཟག་བཅས་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིད་པ་ལ་རྟེན་པ་བྱི་རོལ་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་ནི་སྤྱིད་རྩེ་ཐོབ་ཀྱང་མཆན་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་ཞིང་། ཐར་པ་ལ་རྟེན་པ་ནི་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་རྒྱུ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱུ། །ཞེས་སྦྱོར་ལམ་མམ། མི་སྟུག་པ་ནས་བཟུང་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེད་པས་དེའི་གོང་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་བོའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །འཆར་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ལུས་པ་དག་ཏུ་སྟེ་ལུས་པ་ན་ལས་དེ་འཕེན་ཅིང་གསོག་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་སྟེ། འདི་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱ་བས་མང་དུ་ལུས་པ་ན་ནི་འཕེན་པ་མི་སྤྱིད་ལ་ཉུང་དུ་ལུས་པ་ན་འཕེན་པ་སྤྱིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཤཱག་ཐུབ་པས་བསྐྱེལ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ལུས་པ་ན་ལས་དེ་འཕངས་པར་བཤད་དེ།

མདོ་ལས། གྲོང་དཔོན་ངས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེལ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྱན་ཏེ། ཟས་སྒྲིན་པ་སྟེར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་འགའ་ལའང་མི་བདེ་བའམ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་མཁྱེན་ཏེ་¹⁾ ཞེས་དག་སྦྱོང་གཅེར་བུ་པའི་གྲོང་དཔོན་རལ་གྱི་ཐོགས་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ནི་བསྐྱེལ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཚུན་ཆད་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱན་པར་སྟོན་ལ། མཆན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལས་གསོག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱན་པ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ན་རེ་བསྐྱེལ་བ་དང་པོ་ཆར་བྱིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནས་ངན་འགོ་དང་། རིགས་དམའ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་སྟོན་བཞི་ནི་སྒྲིག་ལ་ཆོ་རབས་བྱན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ནི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཚུན་ཆད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ངས་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཆན་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེར་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་དེ། རེ་རེའི་ཆད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ངས་པ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་

བསོད་ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་མཉམ་པོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱིས་
སྟོང་གསུམ་འཆགས་པ་རི་སྟེང་པ་དེ་ཙམ་དང་མཉམ་ལ། དེ་དག་བརྒྱས་སྟེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་གཅིག་
འགྲུབ་པ་ནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ནི་བསོད་ནམས་དེའི་ཆོད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཉེན་པར་ཟད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ནི་དཔག་
པར་དཀའ་ཞེས་འདོད་དོ། །བརྒྱའི་གྲངས་ངེས་པ་འང་ཁ་ཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་བའི་སྐྱེ་མཆན་སུམ་ཅུ་
ཙུ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
བདག་ཀྱང་ལྟ་བུ་པོ་འདི་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པའི་སེམས་པ་གཞན་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་མེ་འདོད་པའི་ཁམས་གནས་ཉི་ཤུ་དང་གྲང་བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་
དང་གཟུགས་ཁམས་བརྒྱ་དུག་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྟོང་རྗེ་སྟེ་ལ། སྟོང་རྗེ་དེ་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་པ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ལས་སེམས་ཅན་བཀོལ་ལོ་སྟེ་མ་པ་གཅིག་དང་། བདག་གིས་ཀྱང་དགོལ་སྟེ་མ་པ་
གཅིག་སྟེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལན་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་བརྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་ནི་མེ་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་བརྒྱ་ལ་མེ་མེ་ཞིང་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་
ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཉེར་བསྟོགས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པས་མ་སྒྲིས་པ་དང་། དྲན་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་པོ་
ལས་འདས་པར་བསྟོས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ལ། རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་རྒྱ་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་ལས་བྱང་བ་ལྟར་བདག་ཀྱང་རྒྱ་ལྟ་བུ་སངས་
རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་(འདི་ནི་མཆན་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་མེ་མེ་བ་
བརྒྱ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་དཀགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བས།)

སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི། དུས་གསུམ་ཀྱི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་ཉན་རང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་གཅིག་དང་། བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་ཐམས་
ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་
འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འགྲུར་གྱིས་མཛོད་སྟེ་དང་གཙུག་ཏོར་མ་གཏོགས་པ་མཆན་སུམ་ཅུའི་གང་
རུང་གཅིག་དང་། མཆན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཁྲི་འགྲུར་གྱིས་མཛོད་སྟེ་དང་།
མཛོད་སྟེ་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་འབུམ་འགྲུར་གྱིས་གཙུག་ཏོར་འགྲུབ་ལ། དེ་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་
བྱེ་བ་ཐུག་འབུམ་འགྲུར་གྱིས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འགྲུབ་པར་³⁷⁶གསུངས་ལ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི།
 སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བསོད་ནམས་
 དང་ལྷན་པར་ཡུར་བའི་བསོད་ནམས་དེ་དག་བརྒྱུ་འབྱུར་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་གཅིག་དང་། བ་
 སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་འབྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱ་གཅིག་དང་། དཔེ་བྱ་བརྒྱུ་
 ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་དང་གཙུག་ཏྲར་ལས་གཞན་པའི་མཚན་
 སུམ་ཅུའི་གཅིག་དང་། མཚན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་
 དང་། དེ་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་འབྱུར་གྱིས་གཙུག་ཏྲར་འབྲུལ་པོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་ནི་བསོད་
 ནམས་བརྒྱུ་པའི་མཚན་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ་³⁹⁴ ཞེས་པ་དང་། (མཚན་སུམ་ཅུ་རེ་རེ་འདེད་པེ་བྱ་བརྒྱུ་པོ་འབྲུལ་
 པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་བརྒྱུ་ལ་ཡུལ་པར་གསུངས་པ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འགྲིག་གོ།) བསོད་ནམས་བརྒྱུ་པའི་མཚན་
 དང་ལྷན་པས་ན། །ལྷ་བཙུངས་འཛིག་རྟེན་ནང་ན་བསོད་ནམས་གཏོར། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་གཞེས་པ་
 མཛོད་པས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་པ་མཛོད་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་ནི་མདོ་རྣམ་དང་འདྲའོ། །རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས་ནི། དཔེ་
 བྱ་བརྒྱུ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་འབྱུར་གྱིས་མཚན་སུམ་ཅུའི་གཅིག་དང་། མཚན་
 སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འབྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱི་དང་། གཙུག་ཏྲར་འབྲུལ་པའི་
 བསོད་ནམས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱར་བསྐྱར་བས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུལ་པར་³⁹⁵ གསུངས་ལ། གཞན་ནི་སྟོ་
 གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།།

བྱང་ས་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་
 པོས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེ་འབྲུལ་ལ་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཕུང་པོས་དཔེ་བྱ་གཅིག་འབྲུལ་པར་³⁹⁶ བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དཔེ་བྱ་ལས་མཚན་སུམ་ཅུ་དང་།
 དེ་ལས་མཛོད་སྤྱི་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ། མཛོད་སྤྱི་ལས་
 གཙུག་ཏྲར་དང་། གཙུག་ཏྲར་ལས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་
 མདོ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། གསུང་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དྲུ་
 བཤད་ཀྱང་རྣམ་ཚངས་པའི་སྤྱོད་བྱངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན་ནི་
 བྱང་ས་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོས་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེ་འབྲུལ་ཅེས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་

ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཞུན་མར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་འབྲུངས་པ་ལ་ཞུན་མར་ཐམས་ཅད་འབྲུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་སྤྱི་མིང་གིས་བྱ་གཤམ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ནི་ལས་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུ་བ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་ཚད་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྲག་ཅིག་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་^{༡༡} །ཞེས་འཆད་དོ། །ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྒྱུར་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཅི་སྟེད་ཅིག་བསྟེན་བཀུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཤེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་བསྐྱབས་པའི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལྟར་ན། ང་ནི་སྟོན་ཚད་མན་པར་གྱུར་པ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ལ། །འཛམ་གང་ཞིག་ནི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་ཤུག་བྱུང་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྟིང་རྩེ་པད་མ་དཀར་པོ་ལས་ནི་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྟིང་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་^{༡༣} །གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལའི་སྤེ་སྟོད་ལས་ནི་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྟོད་ཅེས་བྱ་བ་གྱུར་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་^{༡༤} །གསུངས་པ་དང་། མ་སྟེས་དགའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས། ཚོར་དཔོན་གྱི་བྱ་དྲི་མ་མེད་པའི་དཔུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་འཕགས་པ་འཛམ་དཔལ་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་^{༡༥} །ཞེས་པར་གྱུར་པ་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡུང་དག་ལས་སྒྲ་ཚོགས་འབྱུང་མེད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་སྤེ་བ་ལྟར་ན་ཡུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་པོས། འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འདྲན་པ། བྱུང་བ་བྱོད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐུགས། ཐོག་མར་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དག །སྐལ་ལྷན་ཆེན་པོ་བདག་ལ་གསུངས་ཞེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཐོས་ཤིང་། །སྤང་པོ་དྲེགས་པའི་ཤས་ཆེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཐོང་ནས། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །མི་དབང་འོད་ལྷན་གྱུར་བ་ན། །ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བྱིར་། །ངས་ནི་བརྟན་པོར་དམ་བཅས་ཏེ། །སྟོན་མེད་པ་ཡི་སྤྱོན་པ་བཏང་^{༡༦} །ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྷན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ།

འདིར་གཉིས་པ་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱབས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པ་འདི་བཞིན་དུ་རྩོད་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ལ། དེའི་སྐྱེ་ཆེད་འཁོར་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་འདང་འདི་དང་འདྲ་ལ་བསྟན་པ་འདང་ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཞིག་བྱོན་པ་ལ་སྟོན་པ་འདི་རྩེ་མཐའ་གྱི་ཁྱེའུ་སྒྲ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ན་འབྲས་ཐོར་པ་གང་དང་། མཆིལ་ལྷམ་དང་རས་གྱི་ཁ་ཚར་དག་

ཡུལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐྱུ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་ཆོ་ཡི་ཚད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །དེ་བཞིན་
མཚན་མཚོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བོ། །
ཞེས་སྒྲུ་མ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི། །ཡུང་སྒྲུན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། །སྒྲོན་གྲོང་ཁྱེད་ཡངས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ཡངས་
པའི་འོད་ཅེས་པར་གྱུར་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་བསེར་མའི་སྒྲུན་གྱིས་ཟེན་པ་ལ་ཚུ་འཇམ་
པོས་སྒྲུ་བྱས་གསོལ་ཏེ། །མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་བྱགས་ནས། །བུ་རམ་ཚུའི་བཏུང་བ་དྲངས་པས་སྒྲུན་ལས་
གྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་དེ་དད་ནས། །བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་སྒྲིན་པ་འདི་ཡིས་ཤུག་འདི་རིགས་སྒྲིས་པ། །ཡོན་ཏན་
རིགས་དང་རུས་དག་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱར་ཅིང་། །བདག་གིས་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་བར་གྱི་
ཉམ་ཐག་འཆི་བ་ཡི། །པ་རོལ་ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་འཇིགས་པ་མེད་པས་སྒྲོལ་བར་ཤོས་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བོ་
ཞེས་པ་དང་། །ར་ནི་རྒྱ་མཐོན་གྱར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་མཐོང་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་ཐོག་མར་
ངས། །མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་མཚོད་དོ་^{༡༧}ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་དང་
པོ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱིེ་ལྟོད་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཐ་མར་གཞུང་གི་གོ་རིམ་ལས་བསྟོན་སྟེ་སངས་
རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ཞེས་པ་བྱང་སྟེ་དེའི་ཆོ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་དང་པོ་རྣམས་སོ། །

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གྲངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱིེ་ལྟོད་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་
པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་བྱང་སྟེ། །དེའི་ཆོ་གྲངས་མེད་གཉིས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱིེ་བདུན་ཁྱིེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་
རྣམ་པར་གཟིགས་བྱང་སྟེ། །འདི་ནི་བསྐྱལ་པ་དགུ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་འདས་པ་ན་བྱང་སྟེ། །དེའི་ཆོ་གྲངས་མེད་
གསུམ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་དེ་དག་བྱང་ལ། །དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ནི་སྒྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དེའི་བྱང་ལྟ་བུ་བར་
གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐྱུ་ཅི་འདྲ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བོ།) །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་དུས་
ཉིད་དུ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་པོ་རྣམས་ན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ནས་འོད་སྤྲུང་གི་བར་དུ་འཆང་མི་རྒྱ་བ་མི་
རིགས་ཏེ། །བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་རྣམས་ཤིང་། །ཆོགས་རྣམས་པ་ནི་བཞེས་པར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །དེའི་ཆོ་ཆོགས་རྣམས་ཤིང་གྲངས་མེད་པར་རྣམས་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡོངས་སུ་རྣམས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འོད་སྤྲུང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་སྤྱད་ནས་འདི་ནས་གི་
འཕོས་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མདོ་འདི་ཡང་ཆད་མར་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་སྒྲོལ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་ངོ། །

ཡུང་སྒྲུན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། །ཀུན་དགའ་བོས། །འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འདེན་པ། །ཁྱོད་སྒྲོན་བྱང་

ཁྱུ་ལྟོད་པ་ན། །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་གད་དུ། །འི་ལྷ་བུར་ནི་བསྟན་བཀྱར་མཛད།^{༡༣} །ཅེས་པ་དང་། །རྒྱལ་བ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བཙུན་པ་བཙོམ་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྲད་ །དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཅིག་ལ་བསྟན་བཀྱར་བཀྱིས་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་ན། (རྒྱལ་ པོ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་པ་དང་པོ་ལ།) །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ལྷ་ལྷ་ལྷ་བ་པ་ནས། །འདྲན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྦྱོང་གི་བར། །བདུན་ །ཁྱི་དང་ནི་ལྷ་སྟོང་གི །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་དཔལ་མཛོད་དོ། །(གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་ནི།) །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ །མཛད་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་དབང་པོའི་རྒྱལ་མཛོད་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་དུག་སྟོང་གི །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ །ནི་དཔལ་མཛོད་། །(གངས་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་།) །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱུ་ །འོད་སྤྲུང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་སྟོང་དཔལ་མཛོད། །གངས་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྒྱལ་བ་ །དཔལ་མཛོད་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སྦྱོང་པ་ན། །དེ་ཆེ་དཔལ་སྦྱོང་སེམས་མེད།^{༡༤} ཅེས་གངས་མེད་གྱི་ །ཐ་མར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ།།

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་བླ་མ་གྱིས་བསྟན་དཔག་ཏུ་ །མེད་པ་ལ་བསྟན་བཀྱར་བྱས་པ་^{༡༥} །ཞེས་པ་དང་། །སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་བླ་མ་གྱིས་བསྟན་དཔག་ཏུ་ །སྦྱོན་པ་ཐུལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་གངས་མེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱུ་མེ་སྟོད་ཀྱི་ །ཏུ་མེད་པ་བསྟན་བཀྱར་བར་བཞེད་དོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གནས་སྐབས་གད་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ །པ་དུག་པོ་གང་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །གང་གི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་དངོས་པོ་མིག་ནས་རྒྱུ་གི་བར་ལུས་ །དང་འོངས་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ཀྱན་སྦྱོང་མཛོད་མཐོང་ཁྱད་པར་ལ་མི་རེ་བར་སྟོང་རྗེ་ཡིས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པས་ །དུས་དེའི་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་འདི་ནི་སྦྱོན་པའི་རབས་སུ་བལྟོ། །ལུང་གཞི་ལས་ནི་བྱང་ །ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྦྱོན་པ་ཆེན་པོའི་དུས་ན་སྦྱོན་པའི་ཡར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་གསུངས་སོ།།^{༡༦}

དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས་ནི། །སྦྱོན་པའི་སྐབས་སུ་པ་མ་ནི་བླ་མ་ལྟུང་ཞིང་ཡིན་པས་གཞན་ལ་སྦྱོན་ །པར་མི་བྱ་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བརྟེན་སྤྲད་པ་དང་མི་དགའ་བཞིན་དུ་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་བླ་མ་ །སོགས་པའདར་མི་སྦྱོན་པར་^{༡༧} །བཤད་ཅིང་། །མཛོད་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་དངོས་པོ་དཔལ་པ་བཅས་ལས་བྱུག་པ་ །དང་། །མར་ཁུས་བཀྱ་བ་དང་། །ཁུ་ཁུ་ལྱིས་བདུག་པ་དང་། །ཨ་ཁུ་མི་ཉོག་ལ་སོགས་པས་མཛོད་པ་མི་བྱ་ །བར་བཤད་དོ། །གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྱལ་བས་ཆགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ །ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་སེམས་མི་འཁྱུགས་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་མ་འཁྱུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ལུས་དག་གི་ཉེས་ །སྦྱོང་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་ཆུལ་བྱིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་བཟོད་ །པར་སྦྱོང་པའི་སྦྱོན་པའི་རབས་བཞིན་ནོ།།^{༡༨}

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།

བཅུ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གནི་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་ཞེས་^{༡༥} འབྱུང་བའི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་
འབྲས་བུ་ཡིན་དུ་འོང་བས་ན་བསོད་ནམས་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱན་སྦྲིང་གི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དེའི་གཞི་སྟེ་དཔེར་
ན་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
ཐམས་ཅད་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་གཞིའི་སྒྲིལ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་
ལ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་ག་ཡིན་ལ། ཀྱན་ནས་
སྦྲིང་བའི་སེམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །(བྱ་བའི་རྟེན་མིན་པས་གཞི་མིན་ནོ།) དེ་ཡང་མཚུངས་
པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་
ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གསུམ་ག་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བྱམས་པ་ནི་བསོད་
ནམས་དང་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་སྦྱོན་ནས་དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་སེམས་
པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་
ཀྱི་སྒྲིལ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །(སེམས་པ་དེ་དག་བརྟེན་ནས་མི་འཇུག་པས་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ།) བྱམས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྦྲིང་བ་ཚུམ་པས་ན་གསུམ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་(མདོ་སྟེ་པ་)ན་རེ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་སེམས་པ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སེམས་པ་དགེ་བ་དེའི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེན།
སྦྱིས་བྱ་གང་གིས་བསམ་པ་དགེ་བས་བདོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ།
དང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པ་ལས། དང་སྤོང་ཆེན་པོ་དད་པས་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ནི་སྦྱིན་པ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀྱན་ནས་སྦྲིང་བ་གང་ཞེན། ཡུལ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། རང་དང་སྦྱོམས་པ་
དང་། དམན་པ་ལ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་གཏོང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་གྱི་འཛིགས་པ་དང་ལན་ལ་རེ་
བ་ལ་སོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྦྲིང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྟར་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་
བརྗོད་དེ་ལོ་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱིལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །འོག་མ་དག་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཆོ་སྦྱིས་བྱ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། །རང་གི་རྗེས་དག་སྦྱིན་བྱེད་པ། །དེ་

ཆོད་གེ་བའི་ཡུང་པོ་རྣམས། སྦྱིན་པ་ཞེས་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་^{༡༩}ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཉེས་ན་ལུས་དག་གི་ལས་
 ཀྱན་སྦྲོང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ཡུང་པོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། ཉེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་བརྟམས་ལས་
 ཀྱང་། སྦྱིན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དེའི་གཞི་དང་། ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྟག་མེད་པའོ། ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བ་
 བྱི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པའོ། ཉེས་པོ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོའོ། རོ་བོ་ཉིད་
 བྱི་གཏོང་བ་ན་ལུས་དང་དག་གི་ལས་སོ་^{༢༠}ཞེས་བཤད་དོ། སྦྱིན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
 ཅན་ཡིན་ནོ། ཉེ་བྱི་བའི་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་(འཕགས་པ་)འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ། སོ་
 སོའི་སྦྱེ་བོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཚོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པའོ། (བདག་ལ་ཕན་
 ལ་མཚོད་རྟེན་ལ་མི་ཕན་པས་སོ།) གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་
 པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ། (དེ་ཡང་ཁོ་འདོད་པ་ལས་འདས་ལ་སྦྱིན་པའི་རྣམ་
 སྦྱོར་གྱི་ས་ནི་འདོད་པས་བསྐྱས་པས་གཞན་ལ་ཕན་རང་ལ་མི་ཕན་པས་སོ།) གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་འཕགས་པ་
 འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ།
 (དེ་ཡང་རང་དགེ་བ་བསགས་པའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་བོ།) གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 གྱི་སྦྱིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བས་མཚོད་རྟེན་ལ་འབྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཕྱི་མར་རང་དང་མཚོད་རྟེན་ལ་ཕན་པ་མེད་པས་དེ་ལ་འབྲལ་བ་ནི།) དེ་ནི་བཀྲར་
 སྟེ་དང་བྱས་པ་གཞེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་བོ། (མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་ནི་མི་འགལ་པོ།) སྦྱིན་པ་
 དེའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་སྦྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལས་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྦྱིན་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་དད་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་གཏོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་འཕགས་པའི་ནོར་
 བདུན་དང་འདོད་ཆེན་རྒྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་སོ། ཚུལ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྦྲོང་དག་སྦྱེས་བུ་དམ་པའི་སྦྱིན་
 པ་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། དད་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དང་། རང་གི་
 ལག་ནས་དང་། རྒྱས་སུ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ་^{༢༡}ཞེས་པ་དང་། མཁས་
 པས་གྲུས་དང་རང་ལག་ནས། རྒྱས་སུ་མི་གཞོད་སྦྱིན་བྱེད་ན། སྦྱིན་བདག་སྦྱིན་པ་ཡངས་ཤིང་ཆེ། རྒྱལ་
 པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར།^{༢༢} ཞེས་འབྱུང་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་ནི། གྲུས་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱས་
 པ་རང་གི་ལག་གིས་སྦྱར་བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རྒྱས་དང་། གཞི་དེས་གཞན་ལ་(བརྒྱས་པ་དང་ཤན་པ་ལ་
 ལྷག་ཕྱིན་པ་ལྷ་བྱ་ཕྱིན་བྱ་དང་། རྒྱ་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་ལྷ་བྱ་ཞིང་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་)མི་གཞོད་པར་སྦྱིན་པར་

བྱེད་པའོ།^{༡༤༡} །ཞེས་དད་པ་ལས་གཞན་བཞི་བཤད་དོ།

འབྲས་བུ་ནི་གྲུས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གྲུས་པར་བྱིན་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་རང་ལ་
ལའོར་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པར་འབྱུར་བ་དང་། རང་གི་ལག་གིས་བྱིན་པས་ནི་ལོངས་སྟོན་གྱི་
ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་དབང་འབྱོར་བར་འབྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་སུ་བྱིན་པས་ནི་རང་ལ་
དགོས་པའི་དུས་སུ་རྟེན་པར་འབྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བྱིན་པས་ནི་རང་གི་ལོངས་སྟོན་
ལ་དག་དང་མེས་འཆོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན་པ་སྟེ། འདིར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ནི་ལ་
རོལ་ལ་མ་བྱིན་པར་བྲུངས་ནས་སྟེར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ལྷ་མཆོན་ལྷ་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མ་སྤྱན་
ཆོགས་གིང་། །སེར་སྒྲ་མེད་པར་སྦྱིན་བྱེད་ན། རྣམ་པ་དུ་མ་སྤྱན་ཆོགས་པའི། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སོ་སོར་
བསྟེན་^{༡༤༢} །ཞེས་འབྱུང་བས་ཁ་དོག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་སོགས་པས་བསྟན་པ་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་
སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །ཁ་དོག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་
པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་ཉིད་གཞུགས་བཟང་བ་དང་། སྤྱན་པའི་གཤམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡིད་
དགའ་བ་ལུས་གིན་དུ་གཞོན་གཅེན་དང་བྱེད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གྲང་བའི་ཆོ་ནོ་ལ་དྲོ་བའི་ཆོ་ནི་གྲང་
ཞིང་ཐ་མལ་པའི་ཆོ་ནི་ཐ་མལ་པར་འདུག་པས་ན་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་དང་ལྷན་པར་འབྱུར་ཉེ་རིམ་
པ་བཞེན་དུ་སྦྱར་རོ།

ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་ཀྱང་། རི་ལྷར་ན་སྦྱིན་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞེན། ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་
དང་། ཕྱོགས་མི་འབྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པ་དང་། མི་གནས་པར་སྦྱིན་
པ་དང་། ལྷ་ཆེར་སྦྱིན་པ་དང་། དགའ་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོད་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ལའོར་དང་སྟོ་བར་དུ་ལོངས་
པ་ལ་ལེགས་པར་བགོས་ཉེ་སྦྱིན་པས་སྦྱིན་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་རེག་པར་བྱའོ། རི་ལྷར་ན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་
སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པར་རེག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གཞོད་པས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
གཞན་ལས་འཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་རུལ་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རུང་བ་དང་། ཆོས་
ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༤༣} །ཞེས་བཤད་དོ།

བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སྟོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འང་དམན་པ་ཡིན་པས་སྦྱིན་པར་
མ་^{༡༤༤} །གསུངས་སོ། །སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བར་ཆད་དུ་འབྱུར་བའི་ཆོས་
བཞི་སྟེ། འདུན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྱུག་དང་། འཛིགས་པས་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་ཡང་བཞི་སྟེ།
བརྗོད་པ་དང་། གཤམ་པ་དང་། སྦྱ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པས་སྦྱིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། རོར་ལྷ་བ་དང་།
སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བརྟན་ཐབས་དང་། རང་གི་ལག་ནས་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ། རན་པ་

དང་། མི་བསོད་པ་དང་། གྲུས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། མངོན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱིན་པའོ། །ཡང་བཞི་སྟེ།
མཚོན་ཆ་དང་། རྟག་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ཚོགས་པར་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་པོ་
དམན་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བར་^{༥༤}གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བུ་མོ་སྟོ་གོས་བཟང་མོས་
ལྷུས་པའི་མདོ་ལས། རྟེན་སྦྱིན་དང་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། །ཡིད་འོང་སྦྱིན་དང་ནམ་སྦྱིན་མི་རེ་བ། །དཔལ་
བོ་རྣམས་ནི་ལས་འདི་བྱས་པས་ན། །རྟག་ཏུ་ལོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ཡིན་^{༥༥}ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། འགྲོ་བ་བཟང་བས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། གོ་ལུ་ཉ་མའི་
མདོ་ལས། གྲུན་དགའ་བོ་དུད་འགྲོའི་སྟེ་གནས་སུ་སོང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སྤྲོ་ན་མ་པར་སྦྱིན་པ་བརྒྱ་འགྱུར་
དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སྤྲོད་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ་^{༥༦}ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །(འགྲོ་བ་བཟང་བ་དང་།) སྟུག་བསྐལ་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་
བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞིའི་ནང་ནས་ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་དང་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སྟེ་བྱིན་
པ་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །(སྟུག་
བསྐལ་བ་དང་།) བན་འདོགས་པས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་པ་མ་དང་པན་འདོགས་པ་གཞན་ཡང་
རུང་སྟེ་དོམ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིས་པའི་རབས་(རྩ་བ་རང་ལ་པན་འདོགས་པས་དང་)དཔེར་བྱའོ། །ཡོན་
ཏན་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་གོ་ལུ་ཉ་མའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་
པར་སྦྱིན་པ་འབུམ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷགས་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་ཆད་མེད་དོ། །དེ་བས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་ལ་བྱིན་ན་ཆེས་ཆད་མེད་དོ་^{༥༧}ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །(ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ།) ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་ལ་སྦྱིན་པ་བྱང་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཁྲིར་
འགྱུར་སྟེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་^{༥༨}ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་སྟེ་ཞིང་བཞི་པོ་
དེ་དག་གོ། སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་གྲོལ་བས་གྲོལ་བ་ལ་བྱིན་
ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གོ་ལུ་ཉ་མའི་མདོ་ལས་ནི། གང་ཞིག་ལུས་ངག་བསྐམས་བདག་ཉིད། །ལག་བརྒྱུང་
བསོད་སྟོམས་སྦྱོད་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས། སྦྱིན་ན་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་མཚོག་^{༥༩}ཅེས་
གསུངས་སོ། །ལུང་ལས་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཚོག་ཡིན་ནོ་^{༦༠}ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྦྱིན་བདག་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཅི་བྱིན་པ་དེ་ནི་མ་གྲོལ་

བས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱིན་པས་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས།
ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་
འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོར་བདག་གི་པ་དང་མེས་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་
ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། གཤམ་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱི་དོན་དང་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་
དོན་དང་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དང་དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའོ་^{༡༧} ཞེས་
སྦྱིན་པ་རྣམས་པ་བརྒྱད་གསུངས་པ་དག་གི་ནང་ན་ནི་བརྒྱད་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་སྤྲུལ་དག་ན་རེ་ནམ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་དག་ལ་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི་མེད་པར་བྱེད་པ་མདོར་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་ནས་དམ་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་
བྱེད་པའོ། །བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་ནི་འདིས་སྦྱོར་བདག་ལ་བྱིན་ནོ་སྤྲུལ་ནས་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་ནི་གོ་
སྤོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའོ། །རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ཆོགས་ནི་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རོ། །དོན་གྱི་མཆོག་ནི་དག་བཙུང་པ་འཇམ་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་འཐོབ་^{༡༨} པའོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གསུངས་པའི་བཤེས་གཉེན་འཆད་དོ། །སྦྱོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱལ་བྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་འདེན་པ་དང་། སེར་སྤྲུལ་
དྲི་མ་དང་འགལ་བ་དང་། སྦྱོམས་འཕྲུག་གི་བདེ་བ་སྦྱེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདེན་པའི་ཕྱིར་
རོ་^{༡༩} ཞེས་འཆད་དོ། །ས་ལས་ནི་ཟང་ཟང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་མཆོག་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
བསྐྱོས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་བྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་བདེ་འགོར་
འགོ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་ཡང་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་
ལ་སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྷན་ཆོགས་སྦྱོར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྦྱོམ་ལམ་དང་། བྱང་འདས་སམ། ཡང་ན་
ཆོགས་སྦྱོར་དང་། ས་དང་པོ་བདུན་དང་། དག་པའི་ས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་སྦྱར་རོ།

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྤྲུལ་བདུན་པོ་དམན་ཞེ་ན། ས་ལས། དང་པོ་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྦྱིན་པ་ལེ་ལོས་ཉམས་པ་དང་། འདི་དང་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཟང་ཟང་གིས་དབུལ་བས་འཛིགས་པ་དང་དབང་ཕྱུག་
འདོད་ནས་བྱིན་པ་དང་། འདས་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་དང་། སྦྱིན་གནས་
ལ་བརྟམས་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པ་དང་། གཤམ་པ་འདོད་པའི་སྦྱོན་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་དམན་པར་^{༢༠} བཤད་དོ།

གཞན་ཡང་དང་སྒོར་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སྤངས་
 ཏེ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་བྱེད་པར་ཅན་བསྐྱབ་པར་ལྷོ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་གཏོང་བ་པོ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲུ་
 ཞིང་མ་དད་པས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དང་། ཡན་བཏགས་པའི་ལན་དུ་ཡན་གདགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྦྱིན་པ་དང་།
 དམན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། འདོད་པའི་རྒྱའི་བྱིར་མེད་མེ་ཕྱེ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། རྩ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཛིགས་པའི་བྱིར་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱིན་
 པ་དང་། དུག་སྦྱིན་པ་དང་། མཚོན་ཆ་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱུ་ཆགས་བསད་དེ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། བག་མེད་པ་
 རྣམས་ལ་ཆང་སྦྱིན་པ་དང་། འདི་དག་བདག་གིར་འབྱུར་ཏེ་བདག་གི་རིམ་གྱོད་མཚོན་པར་འབྱུར་རོ། །སྤྲུལ་
 བས་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་པ་དང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་སྤྲུ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའི་བྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། གར་དང་སྤྲུ་དང་བཞད་གད་དང་ཕྱེད་མོ་དང་གཏམ་དང་དགའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོལ་
 མོ་མཁན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། གཟའ་སྐྱར་གྱི་མཚན་མའི་བྱིར་སྐྱར་མཁན་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་
 རོར་མཛའ་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཞིང་དམ་འབྲུའི་ཕྱང་པོ་ལ་རི་དྲགས་དང་བྱ་ཟ་བ་ལ་དགའ་མགུ་
 སྦྱེད་པ་དང་། བཟོའི་བྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། ལུས་མེ་བདེ་བས་འཛིགས་པའི་བྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོར་
 པ་ལ་སྦྱོས་བརྒྱད་དེ་ཆོག་པ་ཟ་བར་བྱས་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་དམ་མེད་
 ཅེས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞིང་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་གདུང་བ་དང་འགྱོད་པས་གདུང་བ་དང་། སྦྱིན་པ་བྱིན་
 བས་གང་བདག་ལས་ཁྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོ་བྱི་མ་ལ་སྤྲུལ་བདག་ལ་བྱིན་པར་འབྱུར་རོ། །སྤྲུལ་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་འདི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 གཞན་གང་ལའང་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །སྤྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། ལང་ཆོ་ལ་བབ་པས་
 སྦྱིན་པ་དང་། སྤྲུལ་པ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་སྤྲུང་དུ་གྱུར་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་དད་པ་མེད་
 པར་ཅུ་ལག་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་སྦྱིན་གནས་ལ་བྱིན་པ་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་བདག་སྦྱིན་བདག་
 ཏུ་གྲགས་པར་འབྱུར་རོ་སྤྲུལ་ནས་གྲགས་པའི་རྒྱར་སྦྱིན་པ་དང་། ཁ་ཟས་གཏོང་མི་ཡོད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་
 པ་མི་དགའ་བར་མཐོང་ནས་སྦྱིན་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བཟོད་དོ་སྤྲུལ་སྟེ་སྦྱིན་པ་དང་། ལུང་
 མེད་སྟིང་དུ་སྤྲུག་སྟེ་རྒྱུང་མར་སྤང་བའི་འབྲེལ་བ་དང་བྱིར་བྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལུང་མེད་ཀྱི་གཞི་ལས་
 མཛའ་བཤེས་དང་གཉིན་འདབ་དང་འབྲེལ་བའི་བློགས་ལ་ནོར་བུ་དང་གསེར་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་བྱིན་
 བས་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟར་བདག་ལ་ནོར་ནི་མང་དུ་ཡོད་ན་བདག་ལ་སུ་མེད་དེ་བདག་གིས་གང་
 རིགས་པ་ལ་བཏང་བར་བྱའོ་སྤྲུལ་སྟེ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་བྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་སྟོན་པར་འབྱུར་
 རོ་སྤྲུལ་པས་སྦྱིན་པ་དང་། གང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་སུ་དང་ཟང་ཟིང་འདོད་པས་དབུལ་བ་བཀྱོན་པ་དང་།

སྤྱུག་ཡོངས་པ་གོས་དེངས་ཤིང་དྲི་མ་ཅན་རྣམས་བཀོལ་ཏེ་བོར་ནས་ཕྱུག་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྦྱིན་པ་སྟེ།
 གྲངས་ཆེན་པོ་རྣམས་པ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟོ།།
 (དེ་དག་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་སྦྱིན་པ། མ་དང་བཞིན་སྟེར་ཡན་བཏགས་ལན་དུ་སྟེར། མེ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱིན་སྟེར། འཛིགས་ནས་
 སྟེར་དང་དུག་མཚོན་བསད་ག་སྟེར། བག་མེད་པ་ལ་ཆང་སྟེར་ལའོར་བསྟེན་སྟེར། རང་ལ་བསྟོད་མིར་གཟུངས་མ་ལན་ལ་སྟེར། རོལ་
 མོ་མ་ལན་སྟེར་གཞན་ནོར་མཛའ་ལ་སྟེར། གཞན་གྱི་འབྲུ་ནི་བྱ་ལ་སྟེར་བ་དང་། བཟོ་བོ་ལ་སྟེར་ནད་མིར་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོད་ནས་སྟེར་
 དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ། བེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་སྟེར་དང་བྱིན་རྗེས་འགྲོད། འདི་ཡིས་བྱི་ནས་སྟེར་འགྲུར་སྤྲུལ་ནས་གཏོང་། རྣམས་སྦྱིན་རང་
 ཉིད་ལོན་སྦྱང་སྤྲུལ་སྟེ། ལང་ཆོའི་ཆོད་དང་རྣམས་ཆོན་བའི་ཆོ། འཆི་བའི་ཆོན་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། རད་པ་མེད་བཞིན་གཞན་གྱིས་
 བསྐྱལ་ནས་སྟེར། ལུལ་གཞན་གྲགས་མིར་གཏོང་ཡོད་བཏན་མིར་སྟེར། བྱད་མེད་མིར་དང་བྱ་ནི་མེད་ཟེར་སྟེར། སྦྱོ་བ་མི་མར་རྟེན་
 མིར་སྟེར་བ་དང་། རམན་པ་བོར་ནས་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ལ་སྟེར། མ་དག་སྦྱིན་པ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཡིན།^{༡༡༩} ཞེས་བྱ་བའོ།)

གྲངས་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་ལྷ་སྦྱོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་ས་བོན་རན་པ་བཏབ་པའི་
 ཕྱུག་རན་པ་སྦྱོ་བ་བཞིན་དུ་སྟེར། སྦྱིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཞིང་
 དང་ས་བོན་གྱི་ཉེས་པས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་རོ། གྲངས་ཆེན་པོ་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་སྦྱིས་སུ་
 ལ་ལ་ཞིག་གང་འདོད་པའི་ས་བོན་ཁྱིར་ཏེ་མ་ཚོས་མ་བསལ་བའི་ཞིང་ལ་བཏབ་ན། དེའི་ས་བོན་ལ་གནས་
 པ་དེ་ལ་ཆར་བ་བབ་ནས་བངས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤྱུག་སྦྱོ་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་
 བུར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། གྲངས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་ཡང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་
 བ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པས་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྦྱིན་པ་གྲུང་བོར་མི་འགྱུར་རོ་^{༡༢༠} ཞེས་མ་
 དག་པའི་སྦྱིན་པ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་མེ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམས་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྣམས་པ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆོན་སྟེར་བ་གསུམ་དང་། རད་པ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་
 གྱིས་བསྐྱལ་ནས་སྟེར་བ་བཞི་རེར་བགྲངས་ནས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བོར། སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སུ་བྱེད་མོད་ཀྱི་
 འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་དམན་པ་སྟེར་བ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་བཞི་བོ་རེ་
 རེ་(ལ་སྟེར་བ་)དང་། རྣམས་པ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་ཆོན་དང་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་སྦྱིན་པ་གཅིག་ཏུ་
 བྱས་ན་མདོ་དང་མཐུན་ནོ།།

ཡང་དག་པའི་སྦྱིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གྲངས་ཆེན་པོ་གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱིས་
 འཛིགས་པས་སྦོད་ལ་མི་ཏོག་པར་མ་སྤངས་པར་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་བཟུང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་
 ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ནས། མིག་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པའི་སེམས་གྱིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་གྲང་
 སྟེང་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གང་དད་པ་བསྐྱེད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་

གིང་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དུལ་བས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོངས་
 སུདག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་བདག་གི་བྱང་པར་དང་། ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་། ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པ་དང་། གནས་
 སྦྱིན་པ་དང་། མར་མེ་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོས་དང་བྲེང་བ་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་^{༡༤}དངོས་པོའི་བྱང་པར་རྣམ་པ་ལྷ་
 སྦྱིན་པ་དང་། ཞིང་གི་བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་འགྲོན་པོ་དང་། བྱང་པ་དང་། བྱང་གཡོག་དང་།
 ཆོས་སྦྱ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་སྟེ་སྦྱིན་པ་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་^{༡༥}ཞེས་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དག་འདུན་དང་། ཆོས་སྦྱ་བ་དང་། བྱང་པ་དང་། བ་མ་ལ་སྦྱིན་པ་
 བྱིན་ན་སྦྱིན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༦}སྦྱིན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ལྷ་དང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤེལ་གྱི་དབང་ལྷག་
 ལས་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་མནར་བ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་། བྱང་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་
 སྤངས་ནས་ཉམ་ར་ཞིང་སྟོག་ཆད་ལ་བྱག་པ་ལས་གསོས་པ་དང་། བ་བ་ལ་སྦྱན་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་
 དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཡེ་གེས་མཐོང་བ་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དག་
 འདུན་ལ་དུས་སུ་བྱིན་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་བྱ་རྟོག་དང་འགྲུ་པ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་
 པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། གང་ལ་གང་དགོས་པ་དང་མི་བདོག་པ་དེའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་^{༡༧}ཞེས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་དགྲུ་དང་། སེམས་ཅན་གང་དག་གཞན་དག་
 གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱུལ་ན་དད་པ་དང་དང་བ་བསྐྱེད་དེ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་དག་མཚུངས་པར་བསོད་ནམས་སྦྱེད་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གང་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་བ་དང་། གང་བསྐྱུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་སྦྱེད་པ་པོར་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བསྐྱུལ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་འཕྱོང་བར་^{༡༨}གསུངས་གིང་།

གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གཏོང་བ་པོས་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་
 བཏང་སྟེ། དད་པ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་རང་ཉིད་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་ནས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དེ་
 ཀྱང་ནོར་རྣམས་རྣམ་པར་གཏོང་བར་བྱེད་ན་ནོར་གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ནོ། །བྱེད་དུ་བཅུག་
 པས་བྱིན་པ་ནི་གཏོང་བ་པོ་ཡིན་གྱི་སྦྱིན་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །གང་རང་གི་དངོས་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་
 དེ་ནི་གཏོང་བ་པོ་འདུག་ལ་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་སྦྱིན་བདག་དང་གཏོང་བ་པོ་ལ་ཕུ་བཞིར་
 འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་བཅུ་བཤད་དེ། སྟོང་བ་པོ་འོངས་མ་
 ཐག་དུ་མི་འགྱུར་བར་སྟེར་བས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་རྒྱུར་མཆོག་དུ་མི་འཛིན་པས་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོང་བ་ན་གང་
 ཡོད་པ་སྟེར་གྱི་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་ནས་དུས་གཅིག་ལ་མི་སྦྱིན་པས་བསགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་།

སྒོང་མོ་བ་ལ་དམའ་བའི་བསམ་པ་དང་གཞན་ལ་འགན་པ་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྒོད་པའི་བསམ་པ་སྒོམ་སེམས་སྤངས་པས་ཁེངས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། གྲགས་པ་ནི་རྣམ་ཏྲོག་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ལོ་མ་སྒྲམ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱིན་པས་མི་རྟེན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡིད་དགའ་ཞིང་དངོས་གཞི་སྦྱིན་པ་ན་སེམས་དང་ལ་རྗེས་བྱིན་ནས་མི་འབྱོད་པ་དང་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་ཞུམ་པ་མེད་པས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། དངོས་པོ་བན་ཏུང་མི་སྟེར་གྱི་བཟང་མང་གདམ་ནས་སྟེར་བས་བན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། མཛའ་བཞེས་དང་དགྲ་བོ་དང་ཐ་མལ་པ་གསུམ་དུ་མི་འབྱེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེར་རྗེས་སྒོམས་པར་སྟེར་བས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་ཁོ་ནས་སྟེར་གྱི་ཆོ་འདིར་པ་རོལ་གྱི་ལན་ལ་རེ་བ་མེད་པས་ལན་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་སྟེར་བོ་མེད་པས་ཕྱི་མའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་རེ་བས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་^{༡༤༤} ཞེས་བྱ་བའོ།

གཞན་ཡང་སྦྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྒོང་མོ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་སྒོམ་བརྩོན་གཙང་སྒྲ་ཙན་རྣམས་ལ་ཟས་སྒོམ་ལྟག་མར་གྱུར་པ་དང་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པས་འབགས་པ་དང་། ཞག་ལོན་པའི་ཁེངས་པ་རྣམས་འདི་དག་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བར་མ་བྱས་པར་སྟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོག་བཙོང་དང་ཤ་ཆང་ལོངས་མི་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་རྣམས་བཀག་ལ། དམིགས་བསལ་གཞན་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ཕན་ན་དུག་དང་མེ་དང་མཚོན་དང་ཆང་ཡང་སྦྱིན་པར་བཤད་ལ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་དུག་ནི་ཕན་གྱིར་པ། །དེ་ལ་དུག་ཀྱང་སྦྱིན་པར་བྱ།^{༡༤༥} ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ས་ལས། བདག་འབའ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་འབའ་ཞིག་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་མོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་གོང་ན་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ་^{༡༤༦} ཞེས་རང་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཁོ་ན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བྱས་ཤིང་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་སྤམ་སྤམ་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་བཤད་དོ། །མདོ་ལས། འཕགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པར་^{༡༤༧} གསུངས་མོད་ཀྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཡང་^{༡༤༨} (ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་)པ་མ་དང་འབྲས་བུ་(སྤྲུལ་བཤེལ་གྱི་ཞིང་)ནད་པ་དང་ཚོས་སྒྲུབ་དང་སྦྱེ་མཐའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའི་ཡོན་ནི་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་

བྱ་བ་སྟན་པའི་མདོ་ལས་གཞན་ཡང་གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱོན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བ་མ་དང་། ཉན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་^{༡༧}གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ས་སྟོན་སྡེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤུལ་བ་
བས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བར་འདོད་ལ། ཆོས་སྤྱང་སྡེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་
ནང་དུ་མ་གཏོགས་པས་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤུལ་བ་འབྲས་བྱ་ལྟག་པར་ཆེ་བར་
འདོད་དོ་ཞེས་སྡེ་བ་ཐ་དད་པ་བཀྲུག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་བཤད་དོ། ^{༡༨} །དེ་ལ་སྦྱེ་བ་ཐ་མ་པ་ནི་སྤྱིད་པ་ཐ་
མ་པ་སྡེ་སྡེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཆང་བྱ་བའོ། །དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོར་འདོད་དོ། །ཆོས་སྦྱ་བ་ལ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱིར་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་
ལས་ཆོས་སྦྱ་བ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་བོའི་ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པར་བྱ་ཞེན། ཕན་འདོགས་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱེ་དགུ་མ་རིག་པས་ལྟོངས་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་
དང་། མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་པར་
འགྱུར་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་^{༡༩}ཞེས་པ་དང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་བ་སྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་
གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྟིང་པོ་འཁོར་མང་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒྲགས་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་འབྱེད་པའི་ཆོས་སྦྱ་བ་ལ་སྦྱོན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཆད་མེད་
པ་སྟེད་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ་^{༢༠}ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོའོ།

ཞར་ལ་ལས་སྦྱེ་བ་དང་ཡང་བ་བཤད་པ་ལ་མཐུག་ཏུ་བྱེད་པས་ཆེ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱི་
རྗེས་ལ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་གིས་ཆེ་བ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་
གཞོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞིས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སྒོག་གཅོད་པ་དང་། ངག་གི་ལས་ལ་རྒྱན་དང་།
ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒོག་གཅོད་པ་ལའང་ཆེན་པོ་ནི་དགྲ་བཙུན་པ་གསོད་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །འབྲིང་ནི་ལམ་ལ་གནས་པ་བསད་པའོ། །ཐ་མ་ནི་དུད་འགོ་
དང་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་བསད་པའོ་ཞེས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་འབྱུང་བའོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྟུ་བ་ལས། དུད་འགོ་བོངས་ཆེན་པོ་གསོད་པ་དང་། མི་འམ་མིར་ཆགས་པ་འམ་པ་མའམ་ཕུ་ཅུའམ་སྒྲ་
མ་ལྟ་བུའམ་ཡིད་གཏུགས་པ་འམ་སྒྲོབ་པ་འམ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འམ་དགྲ་བཙུན་པ་འམ། རང་སངས་
རྒྱས་སམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསོད་པའི་བསམ་པས་ངན་སེམས་ཀྱིས་བྲག་འབྲིན་པ་རྣམས་ནི་གཞི་

ལས་ལྷི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྱུར་བས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ངག་གིས་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་།
 རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལས། བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སེམས་རངས་ཤིང་
 དགའ་བ་དང་། རང་ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་ཅིང་དེའི་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་
 པ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམ་ཞིང་བྱེད་པ་དང་། ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། ལན་ཅིག་ལའང་མང་པོ་གསོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་གཤིས་ངན་དུ་གསོད་པ་དང་།
 བསྐྱེད་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་གསོད་པར་དང་། ཞན་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་བཀྲེས་
 སྒྲོམ་གྱིས་ཉམས་ཐག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བར་སྒྲེ་སྒྲུགས་འདོན་བཞིན་དུ་གསོད་པ་རྣམས་ནི་སྒྱུར་བའི་
 སྒྲོ་ནས་ལྷི་བར་^{༡༧༧}བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་པས་ཆེ་བ་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་(འམ་མཐར་ཕྱིན་པར་
 བྱེད་)སེམས་པ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པས་ཆེ་བ་ནི་ཀྱན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མཐུག་ལ་སོགས་
 པ་དུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བ་དང་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་ཀྱང་བ་དང་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཁག་ཏེ་རྣམ་པ་དུག་ཀ་
 ཆང་ན་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བའི་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞི་བསྒྲུབ་པ་ལས་ནི། ལས་ལྷི་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
 ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་དུག་པོས་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རྗེས་
 སུ་རྟོག་ཅིང་རྗེས་སུ་དབྱེད་པ་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དང་། རྒྱུན་དུ་བྱས་ཤིང་བསམགས་པ་དང་གཞན་དག་ཀྱང་
 དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། བན་འདོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 པ་དང་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡན་གཞོད་བྱས་པ་ནི་ཞིང་གི་སྒྲོ་ནས་ལྷི་བའོ་^{༡༧༨}ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་ཉེན་པ་དང་། སྤྲ་མ་དང་། ནད་
 པ་དང་། རང་རྒྱལ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷོགས་པའི་དོན་དུ་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་འདི་
 ནི་འབྲས་བུ་ཆུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྒྲོམ་པ་མ་སྤངས་པས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་།
 བྱས་ནས་འགྲོད་ཅིང་འཆགས་ལ་ཕྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཉེར་བསྒྲགས་དང་མཐུག་མ་ཆང་བ་ནི་ཆུང་
 སྟེ་ཕྱིང་བར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༧༩}ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོན་འཇུག་ལས་ནི། ཉག་པར་མངོན་
 ཞེན་གྱིས་བསྐྱང་བའམ། གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བ་ཉིད། །ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་། །སྒྲུག་
 བསྐྱེད་ཅན་ལ་དག་ཆེན་འགྱུར་^{༡༨༠}ཞེས་དུས་དང་ཀྱན་སྒྲོང་དང་ནི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་སྤངས་པ་དང་ཞིང་གི་
 སྒྲོ་ནས་ལས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་བཞི་བཤད་ཅིང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས་ནི། ཉག་དང་མངོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་
 པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྷན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དག་དང་མི་དག་རྣམ་ལྔ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་དག་
 བ་སྟོན་ལ་བརྩོན་པར་མངོན།^{༡༨༡} །ཅེས་བཞི་པོའི་སྟེང་དུ་གཞི་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་ཅིང་སྟོབས་ལྷན་
 གིས་བྱས་ན་ཆེ་བ་དང་ལྔ་བཤད་ལ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་གང་ཟག་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྷན་གྱིས་དཔྱལ་

བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་ཕྱིར་འགྱུར་མཐོང་ཆོས་སུ་འདྲན་པ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་ཕྱིར་འགྱུར་ཕྱིར་བར་མི་
འགྱུར་བར་བྱེད་པས་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དང་། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཁོར་
མང་བས་འདོད་ཁམས་པའི་དགེ་བ་བས་མི་དགེ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། མ་གོམས་པ་བས་གོམས་པ་སྟོབས་
ཆེ་བ་དང་། གནས་ལ་གནས་པ་^{༡༡}ཞེས་བྱ་བ་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་པས་བྱས་ན་གཞོན་ཏུ་དང་ཤོན་པོས་
བྱས་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་ནི་རིགས་ལྡན་གྱིས་
བྱས་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀྱུན་སྒྲོང་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་བྲག་པོས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་།

གཞན་ཡང་རྣམ་པ་དགུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞིང་དང་། དངོས་པོ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞི་པོ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། གྲོགས་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་
པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་^{༡༢}ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཞིང་ནི་ཚུལ་བྲིམས་དང་མི་
ལྡན་པ་བས་ལྡན་པ་ལ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། དངོས་པོ་ནི་ངན་ཏུང་བས་བཟང་མང་བྱིན་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་།
རོ་བོ་ཉིད་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་དང་ཡར་བྱིན་དུ་ག་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་བས་བྱི་མ་རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གཞི་པོ་ནི་གང་ཟག་ཆགས་བཅས་ཀྱིས་བྱས་པ་བས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་བྱས་པ་
སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐ་མལ་པས་བྱས་པ་བས་རབ་ཏུ་དར་བའམ་ཉོན་
མོངས་པ་བྲག་པོས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པ་ནི་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་བས་ཐར་
པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་ནི་སྦྱིན་པ་གཅིག་ཤུས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པའི་
གྲོགས་དང་བཅས་པའམ་ཡང་ན་གྲོགས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་བཅས་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་
པ་ནི་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བྱས་པ་ནི་རང་གཅིག་ཤུས་བྱས་པ་བས་རང་
གིས་ཀྱང་བྱས་གཞན་དག་ཀྱང་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་སྟོབས་ཆེ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེ་མང་པོ་འདུས་ནས་བྱས་པ་
ལ་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ལས་སོ་^{༡༣}ཞེས་བཤད་དོ།

ཡང་མདོ་ལས། ལས་བྱས་ལ་བསགས་པ་དང་བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པ་^{༡༤}ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་པ་ལ་སྟོན་དུ་མ་གཏང་བ་དང་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འདི་ངས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཆེད་
དུ་བསམས་བཞེན་བྱས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་(གང་གིས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་སྟེ་)རྫོགས་པར་བྱས་པ་
དང་། བྱས་པ་ལ་བྱིས་མི་འཁྲོད་པ་དང་། འཆགས་པ་སོགས། ལས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སོགས། འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཕྱིར་བར་ངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་

དྲུག་ལས་ནི་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལས་གཞན་དག་ནི་གང་གིས་སྒྲིབ་འབྲུབ་པར་
འབྱུང་བ་སྟེ། བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་གེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྫོགས་པ་ནི་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་དང་ལེགས་
པར་སྒྱུད་པ་གཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གསུམ་གྱི་
ལས་བརྒྱུ་ཆར་གྱིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ། །དེའི་ལས་དག་རྫོགས་པར་བྱས་པའོ། །གཉེན་
པོ་མེད་པ་ནི་ལོག་ལྷ་དང་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཤགས་པ་དང་བསྐྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའོ། །རྣམ་
པར་གྲུན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། གཉེན་པོ་མེད་པ་ནི་སློག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་བྱེད་ལ།
བསྐྱུ་བ་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མི་ལེན་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་བཞི་དང་བཙུ་ལ་བསྟེན་གནས་ལ་
གནས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་རྣམ་སུ་སྒྲིན་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་མངོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་བྱུག་འཆལ་བ་
དང་ལྷང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྒྲོར་བ་དང་འདུད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་རྣམ་སུ་རྩེ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་
འགྲོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་འཐོབ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ལ་མི་རིག་པའོ་^{༡༥} ཞེས་བཤད་དོ། །འཁོར་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ནི་འཁོར་ཡང་དགེ་བ་དང་། མི་
དགེ་བའི་ལས་ལ་ནི་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་སྟེ་གང་ཞིག་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཀྱི་ཀར་བཤད་
མོད་གྱི་འདིར་འཁོར་ནི་སྒྲོར་བ་དང་མཐུག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་གེས་པར་སྒྲུབ་ཤོ། །

གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི་མི་གེས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་
མ་བསྟན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འགྲོད་པ་དང་། གཉེན་པོས་ཟེན་པ་དང་། རྒྱུད་དག་པར་བྱས་པའི་ལས་ནི་
མ་བསགས་པའོ་^{༡༦} ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱས་ལ་མ་
བསགས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་བྱས་ནས་རྩེ་ཆ་བ་དང་འཛེམ་པ་དང་འགྲོད་པ་དང་སྒྲོད་པ་དང་
མཐོལ་བ་དང་འདོར་བ་དང་སྒྲོང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའོ། །བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་ལུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དེ་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་
ཤིང་ཆོག་ཏུ་འང་ལས་འདི་བྱའོ་^{༡༧} ཞེས་སྒྲུས་ལ་ལས་དེ་མ་བྱས་པའོ། །བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་གང་
ཞེ་ན། ལས་གང་བྱས་ནས་རྩེ་ཆ་བ་ནས་མི་འོངས་པ་ན་མི་སྒྲོམ་པའི་བར་དོ། །མ་བྱས་ལ་མ་བསགས་
པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་ཆེད་དུ་མ་བསམས་པར་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་གང་
སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་དཔུལ་
བར་སྒྲིབ་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེས་རྩེ་ཆ་བ་ནས་མི་འོངས་པ་ན་མི་སྒྲོམ་པའི་བར་ཏེ་དཔེར་
ན་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་ཆོ་བྱེད་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་

དཔུལ་བར་སྦྱེ་བའི་ལས་བྱས་ནས་ངོ་ཚ་བ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བར་རོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྦྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཆི་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེས་ངོ་ཚ་བ་ནས་སྒོམ་པའི་བར་དུ་བྱེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་ཡང་དེས་ལས་དེ་སེམས་བར་མི་རྣམས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྦྱེས་དགས་པ་བསད་པ་ལྟ་བུའོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལྟར་ན་འགྲོད་པ་དང་བཤགས་པ་དང་ཕྱིས་མི་བྱེད་པར་བསྐྱམ་པ་བྱས་ཀྱང་སྟོག་པ་རྩ་བ་ནས་དག་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་ལས་རྣམས་བྱས་པ་ནི། །བདག་ལ་སྟོན་དང་རབ་ཏུ་བཤགས་པ་དང་། །སྒོམ་པར་བྱེད་པས་དེ་དག་བསྐབས་འགྱུར་གྱི། །ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་ཕྱིན་ཅེས་མི་སྦྱེའོ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དམ་པ་རྣམས་གསུང་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤར་བདེ་ལ་ཕྱིས་སྟག་བསྐལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱེས་ལ། བྱིན་ནས་ཕྱིས་འགྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆེ་སྟོན་ལ་བདེ་བར་སྦྱོད་ལ་ཕྱིས་ལོངས་སྦྱོད་ཉམས་ཤིང་ཟད་པས་སྟག་བསྐལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །

སྤར་སྟག་བསྐལ་ལ་ཕྱིས་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ན་སྟག་བསྐལ་བར་འཇུག་ཅིང་སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་མི་འགྲོད་པར་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱེས་པ་ན་སྤར་དབུལ་ལ་ཕྱིས་ལོངས་སྦྱོད་འཕེལ་ནས་བདེ་བའོ། །སྤར་ཡང་བདེ་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་བདེ་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ན་དེ་ཡིད་དགའ་བཞིན་དུ་བྱིན་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་མི་འགྲོད་པའོ། །སྤར་ཡང་སྟག་བསྐལ་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་སྟག་བསྐལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བས་སྦྱིན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱིན་ཞིང་སྟོག་པ་འཇུག་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའོ། །ཡང་ཕྱག་པོར་གྱུར་ལ་གཏོང་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱིན་པའོ། །ཕྱག་ལ་སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་རྩུང་ཟད་ཅམ་བྱིན་པ་སྟེ། དེས་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་ཕུལ་བས་ནི་སྦྱོད་པར་གྱུར་ལ། གཏོང་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་ནི་སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དབུལ་ལ་གཏོང་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཞིང་ངན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་མང་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསོད་ནམས་ཟད་པས་ནི་དབུལ་པོར་གྱུར་ལ་སྒོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་གཏོང་མོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དབུལ་ལ་སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྒོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བས་སྦྱིན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའོ་^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་རོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱང་^{༡༨} བཤད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་མི་བྱུང་བའི་

ལས་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ། རྟེན་པ་དང་པོ་ནི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བདེ་འགོ་འཐོབ་པ་དང་། མི་དགེ་བས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ནི་ལས་འདི་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སྣ་ཚོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། བྱིའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བོ་ཞེས་པ་དང་། འོར་བུ་དང་སྒྲགས་དང་སྒྲན་གྱི་ལུས་པ་དང་། འབྱུང་སྒྲིབ་ཀྱི་ལས་དང་ནལ་འབྱོར་པ་ནལས་ཀྱི་མཐུའི་ལས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནལས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་དང་། སངས་རྒྱལ་ནལས་ཀྱི་མཛད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་ནལས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པས་བསམ་པར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕལ་ཆེན་སྡེའི་བྱེ་བྲག་ཤར་རྒྱུ་ཀྱི་རི་བོའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པས་མཚོད་རྟེན་ལ་ཕྱུལ་ན་དེ་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཚོད་རྟེན་ལ་ཕྱུལ་བ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བར་ག་ལ་འབྱུར་ཏེ། ལེན་བ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༡༧} ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ལེན་བ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུས། མཚོད་རྟེན་ལ་བཏང་བའི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱམས་པ་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྒྲིམ་པ་ལ་ལེན་བ་དང་གཞན་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཐུས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། རྟེན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནི་བསོད་ནམས་གཉིས་ཏེ། ལོངས་སྟོང་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བཏང་བའི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའོ། རྟེན་པ་མཚོད་རྟེན་ལ་ཕྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བཏང་བའི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཅིག་པུ་ཡོད་དོ། རྟེན་པ་མཚོད་རྟེན་ལ་ཕྱུལ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲིས་པ་ལ་བྱིན་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་བྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བར་རིགས་ན་དུང་འགོ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་ངན་པ་ལ་བྱིན་པས་ནི་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བར་མི་འབྱུར་རོ་ཞེས། རྒྱུད་གེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར་ངན་པའི་ཞིང་ལ་བྱིན་པ་ལའང་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། རྟེན་པ་ཞིང་ངན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་སྒྲིན་རྒྱུང་བའམ་མེད་པར་འབྱུར་ཏེ་ཞིང་ངན་པ་ལ་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་མི་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པར་འབྱུར་བ་བཞིན་ལོ། རྟེན་པ་གིས་ནི་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རྒྱལ་བྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་ལ་འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྲིམས་ནི་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ། (སོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་།) སྒྲོམ་པ་

མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དེ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་ནི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གྱི་མཐའ་དེ་ཡང་སྤངས་བྱ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲིག་པ་མ་ཡིན་ཡང་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅད་པ་སྟེ་བཀག་པ་དེ་སྤྱོད་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཚུལ་གྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གྱི་མཐའ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕན་ཏེ་སྒྲོན་མ་ལྟར་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་འཕན་མ་བྱུང་བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཐར་པར་བསྐྱོས་པས་ནི་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཞན་དག་ན་རེ་ཚུལ་གྱི་མཐའ་རྣམས་པར་དག་པ་ནི་རྒྱ་ལྟ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ར་བས་ཀྱང་མ་གོས་པས་ཉེར་བསྐྱོགས་དག་གི་ས་རྣམས་པར་དག་པ་དང་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕན་མ་ལྟར་བ་དང་། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་བརྟེན་པར་བྱས་པའོ། །དྲན་པས་ཟིན་པས་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ནི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་ནི་བཞི་སྟེ། འཚོ་བ་མེད་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་དང་ཆད་པ་དང་ངན་འགྲོས་འཛིགས་ནས་སྤང་བ་འཛིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དང་། སྤིད་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཆགས་ནས་སྤང་བ་ལེགས་སུ་སྒྲོན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཅན་རྣམས་ཐར་པའི་དོན་དུ་སྤྱང་བ་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དང་། དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་སོ་^{༢༠} ཞེས་འཆད་དོ། །

བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བཤད་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་སྒྲོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱོམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་(ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་གི་ཁྲི་ལྟར།)སེམས་ལ་དགེ་བའི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་ཞིང་གོམས་པ་དང་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་གང་གཙོ་ཞེ་ན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཚུལ་གྱི་མཐའ་ཀྱིས་ནི་མཐོ་རིས་འགོ། །ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་འགོ།^{༢༡} ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཐོ་རིས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་གྱི་མཐའ་

གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་འདོད་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གནས་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་བས་གཙོ་ཆུང་བ་ནི་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ།།

དེའི་ཕྱིར་ལྷའི་བྱ་རབ་རྩ་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། འོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རྒྱ་སྤྱོན་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཐོས་པ་མི་སྤོང་བ་དང་། འབྲལ་བའི་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་མི་སྤོང་བ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་རྒྱ་སྤྱོན་པ་མི་སྤོང་དེའི་འབྲས་དེ། །མཐོ་རིས་སུ་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་དེའི་འབྲས་དེ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་འཛོམས་རྒྱ་ཐོས་པ་དེའི་འབྲས་དེ། །རྣམ་གྲོལ་རེག་རྒྱ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་འབྲས་དེ། །རྒྱ་བཞི་དེ་ལ་རྟག་བརྩོན་མཁས་པ་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་དབང་བསྐྱར་འབྲས་ཕྱིར་ཉོན་མཚན་སྤྱོད་^{༡༩}ཅེས་པ་དང་། རྒྱ་བྲམ་མ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་སྤྱོན་པས་འོངས་སྤྱོད་དག་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཅིང་། །ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་བསྒྲོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་སྤོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་མཚོག་ཉིད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འདི་ཐོས་ཡིན།^{༢༠} །ཞེས་བཤད་དོ།།

འོན་མཐོད་ལས། གང་ཟག་བཞི་ནི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་དེ། མ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གདུང་གི་མཚོད་རྟེན་བྱེད་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་^{༢༡}ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའ་ར་བ་འབྲལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་ཐོས་བྱེ་བ་སྐྱམ་པ་དང་། བྱམས་པ་ཆད་མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ།^{༢༢} །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཆོངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཆེ་དང་མཉམ་པར་(བར་གྱི་)བསྐྱལ་པར་(བཞི་བཅུ་)མཐོ་རིས་སུ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤྱར་སྒྲོས་པའི་མ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུ་གདུང་གི་མཚོད་རྟེན་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བཞིའི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ་^{༢༣}ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཆོངས་པ་ནི་ཆོ་བསྐྱལ་པར་བྱུང་བ་ཆོངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ལ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱོད་པ་ནི། བསྐྱལ་པར་མཐོ་རིས་དགའ་བར་གནས།^{༢༤} །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་སྤོན་གྱི་སྤོབ་དཔོན་གྱི་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤོབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་གྱིས་ཀྱང་། ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆད་ནི་བསོད་ནམས་གང་གིས་བསྐྱལ་པ་གཙུག་ཏུ་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རྣམ་པར་སྤྱོན་པར་འཇུག་པར་འབྱུང་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་མཚུངས་པ་ལ་བྱའོ་^{༢༥}ཞེས་པ་དང་། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཞན་དག་ལས་ནི། དགེ་

འདུན་མཐུན་པར་བྱས་ན་ནི། །བསྐྱལ་པར་མཐོ་རིས་བདེ་བ་ཐོབ།^{༣༠༩} །ཅིས་བཤད་དོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་མཚན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཏེ། དེས་པ་
ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཅན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ་^{༣༡༠} ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ལྟར་ཡང་ཆངས་པའམ། ཆངས་པར་སྐྱེ་བའི་བསོད་
ནམས་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོ་རིས་སྤྲུཆེ་འབྱུང་ཅིང་བར་བསྐྱལ་
བཞི་བཅུར་བདེ་བ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལ་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་^{༣༡༡} ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ནི་བསམ་པ་ཀུན་སྒྲོང་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྡི་
ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པས་བསྟན་བྱ་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་(དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་
ཆོགས་བཅད་དང་། །ཆེ་བཟོན་གླེང་གཞི་རྟོགས་བཟོན་དང་། །དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་། །ཆེད་བྱུང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ། །ཞེས་
པ་)གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སམ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་པོ་དག་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཞོར་
བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་
མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་རྣམ་པར་བཞག་སྒྲ་བ་དང་བཤད་སྒྲ་བ་དང་། བརྒྱུ་རྒྱ་བས་
ཆོས་ལ་གྲས་པས་ཆོགས་ཆོགས་པ་དང་། ལྷུང་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་
ནས་དད་པ་འཐོབ་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་རེག་པར་གནས་པ་དང་། འབེལ་གཏམ་ལ་
མཁས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་བཅུའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྩམས་ནས་མདོར་བསྟན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཟས་དང་བདེན་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་
དང་མི་སྤྲུག་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་པས་གསུངས་པ་མདོའི་སྡེ་དང་། གང་གི་དབུས་དང་མཐར་ཆོགས་
སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ་དང་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། གང་
ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་གི་འཕྲོས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་པ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་
ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། རྒྱང་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་། རྩ་བ་གསུམ་པ་དང་། རྩ་
བ་བཞི་པ་དང་། རྩ་བ་ལྔ་པ་དང་། རྩ་བ་དྲུག་པར་བསྐྱེད་པས་ནས་གསུངས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་དང་།
གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་མ་བཟོན་པར་དམ་པའི་ཆོས་དང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཡི་རང་ནས་གསུངས་པ་ཆེད་དུ་བཟོན་པའི་སྡེ་དང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་བཟོན་ནས་བསྟན་ཅིང་
བཤད་པ་དང་གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང་འདུས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་བ་དང་བཅས་གླེང་གཞི་དང་བཅས་

པའི་སོ་སོ་ཐར་པ་གསུངས་པ་གྲིང་གཞིའི་སྡེ་དང་། དཔེས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་ཏོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། སྡོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྦྱེ་མཆོད་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་དང་དཀའ་བ་སྦྱུད་པ་བསྟན་པ་སྦྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་། གང་ལས་སྒྲུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷམས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། གང་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བྱན་མོང་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དོ་མཚར་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་བསྟན་པ་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པས་མདོ་སྡེའི་དོན་འཆད་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མདོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་དག་སྡེ་སྦྱོད་གསུམ་དང་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་དང་། དེས་ཆོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོད་ཡིན་ཞིང་། གྲིང་གཞིའི་སྡེ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྦྱོད་ཡིན་ལ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱོད་ཡིན་ནོ་^{༣༠}ཞེས་བཤད་ལ། ཆོས་མདོན་པ་ཀྱང་ལས་བརྟན་ལས་ནི་དང་པོ་ལྟ་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོད་དོ། །གྲིང་གཞིའི་སྡེ་ནི་ནས་སྦྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེའི་བར་བཞེན་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྦྱོད་དོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོད་དོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའང་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ཏོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོད་དུ་རིགས་པའི་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དེས་པ་ནི་མི་སྤང་དོ་^{༣༡}ཞེས་གསུང་དོ།

གཉིས་པ་སྡེ་སྦྱོད་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་དགུས་གཞག་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་མཚན་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྤང་བྱ་ཉན་ཐོས་པ་གསུམ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཉེན་པོར་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྦྱོད་བསྟན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་དེ་ལ་དེས་པར་བྱ་བའི་

ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུད་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་བའི་གཉེན་པོར་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་བསྟན་ཏེ།
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པས་གསོག་འཛོག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་
ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་དགག་པའི་སྒྲོན་མེ་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྤྱོད་ལ། བརྒྱ་སྟོང་རིམ་གྱི་གོས་དང་
ཁང་བཟང་དང་ཁ་བས་རོ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་སྒྲོ་
ནས་དོན་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་བདག་ཉིད་དུ་བ་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་
ཏུ་འཛོན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་བསྟན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་བསྟན་པས་ལྟ་བ་རན་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་འཇུག་པའི་
གོགས་ཐེ་ཆོས་དང་། ཞུགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་པ་ལ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བརྗོད་བྱ།)བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྟོན་ཅིང་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་སྡེས་
ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་སྟོན་ལ། འདུལ་བས་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
པའི་ཚུལ་བྱིས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་དང་། ཉམས་ན་ཕྱིར་
བཅོས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་ལ། ཚུལ་བྱིས་དང་ལྷན་པ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་ཅིང་། འགྲོད་
པ་མེད་པས་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རིམ་གྱིས་
ཏིང་ངེ་འཛོན་འཕྱོང་པས་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་མངོན་པས་ནི་ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེམས་པས་འཛིག་རྟེན་དག་དེ་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་བྱའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་(ཕྱིང་ལས།)ཆོས་དང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་
མདོ་སྡེས་ནི་རྗོད་བྱེད་སྤྱིའི་ཆོས་དང་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཆོས་ལ་བྱང་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་གཉིས་བཤད་ལ།
འདུལ་བས་ནི་ཆོས་དང་དོན་འགྲུབ་སྟེ། ཚུལ་བྱིས་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་ལ་
རབ་ཏུ་བརྟོན་པས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཆོས་དང་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་
མངོན་པས་ནི་ཆོས་དང་དོན་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དེ། དེས་
ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་ཆོག་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་
མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདིར་ཆོས་དང་དོན་
ནི་སྐྱེད་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི་བྱང་ས་ལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་དོ། ལྷག་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པར་རེག་པར་

བྱེད་ཞེས་³⁰⁷འབྱུང་བས་བཅུ་གཉིས་དང་གསུམ་པ་དེ་དག་ཉིད་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་མཆོག་གི་བྱེད་ཐེག་གིས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་སྡེ་སྟོན་
དང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཀླན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་
ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་
པར་བཤད་དོ།།³⁰⁸

གསུམ་པ་ངས་ཆོག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་སྡེ་སྟོན་ཅེས་བྱ་ཞེན། ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་
སྡེ་སྟོན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྡེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ནི་དགུས་འདོད་དོ།³⁰⁹ །ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ནི་གསུང་རབ་དང་། སྡེ་
སྟོན་དང་། བཀའ་དང་། ལུང་དང་། གཙུག་ལག་དང་། བསྟན་བཅོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལུང་ཐུན་ཆོགས་
ལས། འཕགས་པ་འོད་བསྐྱངས་ཆེན་པོས། གྱེ་མ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་གསུང་ནི་ཆད་མེད་པ། །འགྲོ་ལ་
ཡན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྐྱས་པས། །གང་ན་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ན་མུན་བྱེད་ཆུད་ཆོས་པའི། །སྟོ་
གོས་རབ་རིབ་བསལ་ནས་སྟོན་མར་ཡང་དག་ལྟ།³¹⁰ །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།
རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེའི་བསྟན་བཅོས་དག །མདོ་དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུང་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་
པ་དངོས་ཡིན་དེའི་ཕྱིར། །གཉིས་ཀྱང་ཕྱག་བྱ་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཅིག་བཞིན།³¹¹ །ཞེས་པ་དང་། (བྱང་ས་
ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་སྟེ་³¹² །ཞེས་པ་དང་།) རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་།
དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ་³¹³ །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་
བརྗོད་བྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྟོན་པའང་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ཡང་།³¹⁴ ཀླན་སྟོང་གི་བསམ་པ་རྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་
སྟོན་པ་ནི་བདག་ཉིད་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྟོར་བ་ནོར་བར་སྟོན་པའང་
ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པའམ།
སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྟོན་པ་དང་བཀྱར་བསྟོན་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་³¹⁵ །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བསྟོགས་སྟེ་བསམ་
པ་བཟང་པོས་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ན་ནི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་
ཀླན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱང་བྱང་མེད། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་³¹⁶ །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་བཤད་པ།

བཙུ་བཞི་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
དང་། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བ་གསུམ་^{༡༡}གསུངས་
པ་ལ། འཁོར་བར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ནི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་དུ་བྱ་བ་ལས་
འདས་པར་བསྐྱོས་པའི་དགོ་བ་ནི་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་གང་སྟེས་ན་ཡོངས་
སྟུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་སྟུ་འགྱུར་བའོ། །དགོ་བ་དེ་ཡོད་པར་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དང་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ན་དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་སྟུ་ལྷ་དང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བ་ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་
རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

རིགས་པས་རབ་རྟ་བཙུག་པའི་ལས་བཤད་པ།

བཙུ་ལྔ་པ་(འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ནི།)རིགས་པས་རབ་རྟ་བཙུག་པའི་ལས་ནི་
སྟོབ་པ་རིགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་རབ་རྟ་བཙུག་པའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱན་ནས་
སྟོང་བ་མཆོངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་གཟུགས་
འདྲི་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུར་གྱི་རྒྱ་ཤོ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་
བགྲང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟན་དག་ནི་དག་གི་ལས་སོ། །(ཀྱན་སྟོང་དང་བཅས་པ།) བཙུ་པ་བཙུ་ལ་བརྒྱའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་བསྟོམས་ཏེ་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ་(ཕུང་པོ་བཞིའོ།)དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་འདི་ཆོས་
མངོན་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་(ཀྱན་སྟོང་དང་བཅས་པས་)བཀའ་པས་ན་བསྐྱིབས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
དང་བཅས་པས་གནག་ཅིང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོར་བས་ན་བན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
འདུག་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དགོ་བ་ནི་དག་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་གུ་ལོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་
གུ་ལོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་དན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དགོ་
བ་ཟག་མེད་ནི་གུ་ལོ་མ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་དན་པ་དང་གུ་ལོ་མ་པ་ལས་གཞན་པ་(དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་

ལུང་མ་བསྟན།)ནི་བར་མ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གྲུ་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཚོས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་འདུས་མ་བྱས་
དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་
མ་བྱས་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ནི་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྦྱེད་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་
རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུའི་དོན་དུ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་འབྲས་བུའང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། འདུས་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
ནམ་མཁའ་བརྟགས་མིན་དང་། ཐར་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རྣམས་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་བྱི་མ་བྱི་མས་སྒྲ་མ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲ་མ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཐར་པ་མུང་འདས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་དེ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་གཞན་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཚོས་འདུས་བྱས་སམ། འདུས་
མ་བྱས་གང་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་མཚོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་བརྟུན་དོ་³⁹ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐར་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དེས་
པར་སྤངས་པ་དང་། བྱང་བར་གྱུར་བ་དང་། ཟད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། རྒྱུ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་།
ཐེར་ཟུག་པ་དང་། མི་འཇུག་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། གནས་དང་། སྤྱིང་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་། སྦྱབས་དང་།
དཔུང་གཉེན་དང་། བདེ་བ་དང་། ཞི་བ་དང་། ལེགས་པའི་གཞི་དང་། བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་
གཡོ་བ་དང་། མི་གཞལ་བ་དང་། བཏྱར་དགའ་བ་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་མེད་པ་དང་། འཆི་
འཕོ་མེད་པ་རང་། རིམས་ནད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། ཉན་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་
མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པ་⁴⁰ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ། །

འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་བྱེད་སེམས་པ་བསམས་པའི་ལས། །རིག་བྱེད་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་སྟོམ་པ་དང་། །
སྟོམ་མིན་བར་མ་ལས་འབྲས་རྣམ་དཔྱེ་རྣམས། །ལེགས་རྟོགས་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །
ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ལས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་
བཞི་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་ལུ་པ་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ།

དེ་ནི་གནས་ལུ་པ་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་རི་ལྟར་སྤོང་བའི་རྒྱལ་དང་། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན།

དང་པོ་ལའང་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་གནས་བཞི་པར་ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྤྲེས་ཞེས་གང་བཤད་པའི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་བསགས་(ཤིང་རྣམ་སྤྲེན་འཕེན་ལུས་)པར་འགྱུར་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་མེད་པར་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་མི་གསོག་ཅིང་ལས་མེད་པར་ཡང་སྤྲིད་མི་འགྲུབ་སྟེ། (གཞན་དུ་རྣམ་པའི་ལས་ཡོད་པས་དག་བཅོམ་ལའང་ཡང་སྤྲིད་ཡོད་པར་གྲལ་བས་དེས་ན།) སྤྲིད་པའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤོང་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་ནི། སྤྲེ་བའི་ཤིང་རྩ་སྤྲེ་བོ་བྱིས་པ་ཡིས། །ཞོན་ཞིང་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ཅན། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་འཕང་ལོ་གཅིག་ཉམས་ན། །ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་གཅིག་སྤུ་འཁོར་མ་ཡིན། །ཞེས་ལས་ཀྱིས་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲིད་པ་ནི་ཡང་སྤྲིད་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་དེའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། སྤོང་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲེས་ནི་སྤྲིད་པ་ནི་འདིར་ཡང་སྤྲིད་བྱི་མ་དང་། དེའི་རྒྱལ་སྤྲིད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་བཅུ་ནི། (རྒྱན་མི་ཆད་པས་)རྩ་བ་བཅུན་བྱེད་ཐོབ་པའི་རྒྱན། (ཡང་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པས།) རྒྱད་གནས་བྱེད་པ་སྤྲ་རྒྱས་རྒྱན། (ལུས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་སྤྲིད་པས།) ཞིང་ནི་རང་རྒྱད་སྤྲ་རྒྱས་གཞིར། །རྒྱ་མཐུན་སྤྲུབ་པ་ཉེ་ཉོན་སྤྲིད། །ལས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་སྤྲུབ་པར་བྱེད། །རང་ཚོགས་འཛིན་པ་རྒྱལ་བཞིན་མིན། །དམིགས་ལ་ཀུན་མོངས་མི་ཤེས་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་རྒྱན་འཕྲིད་སྤྲིད་པར་འཕེན། །དགེ་ལས་གཡོ་བ་ཉམས་པ་ཡིན། །འཆིང་བ་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བ། (ཡིན་ཉོན་མོངས་གང་ཞིག་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་དེས་ནི་དེ་ལས་འདའ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་དེ་ལྟར།) །རྣམ་པ་བཅུ་ནི་གནས་འདིར་ཡང་། །རབ་རྩ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བྱའོ།

སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

སྤྲ་རྒྱས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་རེ་ཞིག་རྣམ་པ་དུག་སྟེ། གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་སྟོ་

མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་ན་ཏེ་སྤ་རྒྱས་ནི་ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་ཀླན་ནས་དགེས་པའང་མ་ཡིན་གྱི་ཚོན་གྲང་
བག་ལ་ཉལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་ཀླན་ནས་དགེས་པ་ནི་སྤ་རྒྱས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་བག་ལ་ཉལ་ནི་སྤ་

རྒྱས་ས་བོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་
མི་འདོན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གནས་མའི་བུའི་སྟེ་པ་ནི་ཕ་རྒྱས་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་དོ། །གལ་
ཏེ་འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ལ་སྟེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་སྟེ་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཞེ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་^{༡༠}སྟེས་པའི་
འདོད་ཆགས་ནི་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་ཡང་སྟེད་
པར་འཕེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་བསྟོམས་ནས་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་སུ་བྱས་ཤིང་།
རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་དག་གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སལ་ཆེར་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟེད་པས་
ཁ་ནི་ནང་དུ་བསྟམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པར་
འབྲུ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཁ་ནང་བསྟམས། མཉམ་གཞག་ས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས་ཞེས་འབྲུང་
བས་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་མཉམ་
གཞག་ཡིན་པས་ཁམས་གཉིས་པོ་དེར་དེ་དག་ལ་(བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པོ་སྟམ་ནས་དེ་
དག)ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་འབྲུང་བ་ལ། ཐར་པ་འདོད་པ་ནི་དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཐར་པར་སྟེད་པ་ནི་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་གྱི་ཐར་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྟེད་པའི་
འདོད་ཆགས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟུ་བ་འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་རྟེན་ལུས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུས་ནི་སྟེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་
ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་སོ་ཞེས་^{༡༡}ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

ཡང་ཕ་རྒྱས་དུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཅུར་ཡང་བཤད་དོ་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །རི་ལྟར་
ཞེན་ལྟ་བུ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲར་བ་འདེབས་པ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་དང་། (ཟུང་བར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་
པ་)མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་ལྟར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ལ་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཡང་འདིར་ཆོགས་བཅད་བསྟེབས་པའི་ཐོར་དེའི་རྗེས་ལ་ལོག་ལྟ་བུ་བཤད་དོ།^{༡༢} །གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་ལ་དབྱེ་བ་
བྱེད་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་ང་རྒྱལ་ལའང་བྱེད་པར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་པ་དང་
བྱེད་ལས་ཐད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ང་རྒྱལ་ལ་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་བྱེད་ལས་ཀྱང་གཅིག་ལས་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། (ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སྤང་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཉེས་པས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ལས་) ༡༩ ཅང་
 ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། ཁ་ཅིག་ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་མཆོན་དང་སེམས་ཁེངས་པའི་བྱེད་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་
 ཅས་པའང་ལྟ་བུ་ལ་འདར་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཞེས་མཚུངས་སོ། རྟོག་ན་རེ་དངོས་པོ་ལ་ལྟ་བུ་ལ་
 སྤར་བྱུང་བས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བས་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་) ༢༠ འོང་བའི་རྒྱ་ཡང་བཞེན་གྱི་
 ཁ་མིག་གི་གངས་ལྟར་དངོས་པོའི་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་མཆོན་མ་རྟེན་པར་ཟད་དོ། རྟོག་ན་རྒྱ་ཅོག་ན་རེ་འདི་དག་དམིགས་
 རྣམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པ་ན་ལྟ་བུ་ལ་འཛོན་སྤངས་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལྟ་བུ་དང་པས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་འཛོན་སྤངས་གྱི་
 རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཛོན་སྤངས་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འདར་ཐ་དད་ཡོད་དོ། རྟོག་ན་འདིར་དབྱེ་
 བ་སྤྲིད་ཆད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་དགོས་པའི་
 དབང་གིས་ཉེ་མེད་གསུང་བྱེད་ལྟ་བུ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོག་སྟེ། དེ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་
 དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།)

འོན་ལྟ་བུ་ལ་འདར་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་རྟག་ཆད་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ང་
 རྒྱལ་ལ་ནི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་) ༢༡ རྟོག་བྱེད་
 དག་འཆད་དོ། འོན་ང་རྒྱལ་བདུན་དུ་མི་འབྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་དག་ནི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡིན་གྱི་
 རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཡང་ཆོས་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་) ༢༢ ཕྱ་རྒྱུས་བཅུ་པོ་དེ་དག་དགུ་
 བཅུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་འདར་འཆད་དེ། ཇི་ལྟར་ཞེན། ཕྱ་རྒྱུས་བཅུ་པོ་དེ་དག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱང་འབྲས་བུས་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལ་ལོག་པར་འཇུག་པས་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་བཅུ་པོ་
 ཐམས་ཅད་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་བདུན་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བདུན་དང་། (འཛིག་མཐར་གཉིས་
 ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་བུ་དམིགས་པ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཡུང་པོ་དེ་དག་ལ་དག་གོ་ལ་ལ་རེས་) ༢༣ འབྲིན་དུ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛོན་ཡང་བདེན་པ་དང་པོ་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱི་འདི་གཉིས་ལ་མེད་པས་སོ།) ལམ་མཐོང་སྤྲོད་ནི་
 བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་མི་འཇུག་པས་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་
 གཉིས་དང་ལྟ་བུ་ལ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ལ་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཕྱ་རྒྱུས་བཅུ་དང་བདུན་དང་། བདུན་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོ་ལ་དངོས་
 དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་འཇུག་པས་(སོ་གཉིས་པོ་དག་ནི་)འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞི་སོ་སོའི་རང་མཆོན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་དོ། (དེ་ལྟར་ན་འཛིག་
 མཐར་ནི་སྤང་བྱ་རིགས་གཅིག་གི་སྒོ་ཅན་དང་། ལོག་ལྟ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛོན་ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པས་བཞེད་དང་། རྒྱལ་

ཁྱིམ་ས་མཆོག་འཛིན་བདེན་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པས་གཉིས་གྱི་སྒོ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཁོང་
 ཁོང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞིན་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་རེས་ལྷ་ཀྱི་ལྷ་ར་འགྱུར་རོ། །) དེས་ན་འདོད་པ་ན་ཕྱ་རྒྱས་
 མཐོང་སྤང་(དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ། །)ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །འདོད་ཆགས་
 དང་ཁོང་ཁོ་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་བཞིན་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའང་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ར་
 འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །¹⁶ །ལྷ་བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་
 རྣམས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་ར་ན་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྱ་རྒྱས་
 ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །

གང་དག་འདོད་ཁམས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་
 གཟུགས་གྱི་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁོང་ཁོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (ཉོན་དང་བས་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་ཆོར་བམེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པའི་གཞི་
 མེད་པས་དང་)རྒྱུད་ནི་གནས་གྱིས་བརྒྱན་པས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་
 རས་མནར་སེམས་གྱི་དངོས་པོ་དགུ་ནི་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བ་གསུམ་དང་། བདག་གི་མཛེས་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་
 དང་། བདག་གི་དགུ་ལ་ཕན་བརྟགས་སོ། །འདོགས་སོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་
 དགུ་ལོ།¹⁷ །དེས་ན་གཟུགས་ན་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཕྱ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁོ་ལྷ་
 མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་འད་གཟུགས་གྱི་ཁམས་དེ་དང་འདྲ་བར་སུམ་ཅུ་རྩ་
 གཅིག་ཡིན་པས་དེ་དག་དགུ་དང་དྲུག་དྲུག་བདུན། ཁོང་ཁོ་ལྷ་བ་སུམ་གཉིས་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་
 ན་སྟུག་བསྟུལ་སོགས། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །གསུམ་ནི་བསྒོམས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་
 པ་དང་། གཟུགས་མེད་ལའང་སྤྱར་ཏེ་ཞེས་པར་བྱའོ།¹⁸

དེ་ལྷ་ར་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྷ་ར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་དང་སྒོམ་སྤང་
 བརྒྱ་སྟེ་དགུ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ལ། དེ་དག་ཁམས་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་བྱེ་ན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་
 རྩ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་གཞན་དག་ནི་ཡུང་པོ་ལྷ་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ནི་བཙོ་ལྷ་བཙོ་ལྷ་ལོ། །ཁོང་ཁོ་ནི་ལྷ་ལོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ལྷ་
 བ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ། །དེ་དག་ལས་ལྷ་བ་འོག་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའོ། །ལྷ་ག་མ་
 ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྷ་བ་
 དང་པོ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སྒོམ་སྤང་དང་ཀུན་བརྟགས་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་དང་། ལྷ་བ་

ཕྱི་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་
བཅུ་པོ་དེ་དག་གྲང་སྟུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ལོག་པར་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་འདོད་པ་ན་མཐོང་སྤང་བཞི་བཅུ་དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་
དྲུག་སྟེ། བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་འདོད་པ་ན་དྲུག་དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ལྷ་ལྷ་སྟེ་
བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་(རྣམ་པ་དང་)ཁམས་དང་སའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་ན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

རྣམ་པར་གྲུན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ནི་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་
པར་འཇུག་གོ། །བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་ལོག་པར་འཇུག་གོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་
པ་སྐྱེ་མ་བཞེན་དུ་དགྲ་དང་བདུན་བདུན་ལོག་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་^༡མཐོང་སྤང་འདོད་པ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་
དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་སུམ་ཅུ་སུམ་ཅུ་སྟེ་དེ་ལ་བས་དགྲ་བཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་འདོད་པའི་ཁོང་
ཁྲོ་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱུ་དང་མ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ལམ་མཚོག་ཏུ་གོམས་
པས་སྤོང་བས་ན་སྒྲོམ་སྤང་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདི་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་ལ་བར་ཉི་ན་རེ་འདིར་
བཤད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་པར་གྲུན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་དང་། ཀུན་
ལས་བརྟས་ལས་བཤད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་(ལ་རྒྱ་ཚོག་གི་རྟེན་ཀར་^༢ཡང་མཐོང་བས་
སྤང་བྱའི་ཕྱ་རྒྱལ་ལས། གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་བ་གསུམ་གྱིས་ནི། བརྒྱུ་རྩ་བརྒྱད་དང་དགྲ་བཅུ་བཞི། །བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་དགྲ་རྩ་བཅུ་དེ་དང་ཅེས་
འཇུག་)མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་འགའ་ཙམ་དང་དངོས་སུ་འགའ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆིམས་གསུང་རོ།

གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
བྱད་པར་ཡོད་དེ་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་སྤྱེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱལ་གང་དག་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་ཡིས་གཞུམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (དེ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར།) ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་(ཁོ་ནའི་)ངེས་པར་གཟུང་
བའོ། །འདི་ལྟར་མཐོང་སྤང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྱིད་རྩེ་བའི་མཐོང་སྤང་དེ་ལ་སྤོང་བྱེད་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིད་རྩེ་ལས་གཞན་
པའི་མཐོང་སྤང་ས་ལྟག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་མན་ཆད་ལས་སྤྱེས་པའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་མཐོང་
(ལམ་ཚོས་བཟོད་རྗེས་བཟོད་ཅི་རིག)བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་

ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ས་གོང་མ་ལ་ཞིང་དང་འོག་མ་ལ་རགས་པར་ལྟ་བུའི་འཛིག་
ཏེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་བརྟན་བཅས་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
ཉན་ཐོས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེས་^{༡༥}གསུངས་སོ།།

ས་ཐམས་ཅད་ནའང་ཕྱ་རྒྱས་བཟོད་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་(དུ་བཤད་པའི་ལྟ་མིན་
བཞི་པ།)གང་དག་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་(བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མ་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འཕགས་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་)སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་
བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ལམ་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཐོང་
ལམ་ནི་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་
པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ན་རེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ནི་མི་སྤྲིད་དེ། དེ་ནི་འཛིག་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་
བར་འདོད་པ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་དང་ལྷན་
པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྤྱོད་དང་བུམ་ཟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
ལོག་ལྟ་དང་། ཏྲག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏྲག་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་
བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

རི་ལྷར་གསུངས་ཤིང་། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ན་ལ་
ལ་སྒོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྤོང་བའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་མི་དགའ་ཞིང་སོ་སོར་
མི་དགའ་ལ་ལུས་ཞིག་ནས་ཤི་བའི་འོག་དུ་བཞུགས་པར་འགོ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་
བར་འབྱུང་རོ། །དེ་བྱི་རོལ་གྱི་མུ་སྟེགས་པ་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བུམ་ཟེ་ཡང་རུང་། རྒྱ་འབྱུལ་དང་ལྷན་པ་ལྟའི་
མིག་དང་ལྷན་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་དེ་འདི་སྒྲོམ་དུ་ལུས་གྱིས་ལེགས་པར་
སྤྱད་པ་ཡང་མེད་ལ། ལུས་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་མེད་དོ། །ངག་དང་ཡིད་གྱིས་
ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡང་མེད་ལ། ངག་དང་ཡིད་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་མེད་དོ་
སྒྲོམ་དུ་སེམས་སོ་ཞེས་^{༡༦}བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ལོག་ལྟ་འདི་ནི་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་དག་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དམུལ་བའང་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་
བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་བྱིར་མདོ་ལས། འདི་ན་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བུམ་ཟེ་ལ་ལ་དགོན་པ་ན་འདུག་
ཀྱང་རུང་། ཤིང་རྩེ་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཀུན་དུ་སྤྱངས་པའི་རྒྱ་དང་། སྤོང་བའི་རྒྱ་དང་། བསྒྲོམས་པའི་
རྒྱ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་། ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྒྱས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་

ཇི་ལྟ་བུ་སྤྱི་འཇུག་པ་དང་འཇུག་པའི་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞི་བ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདི་སྒྲུལ་དུ་བདག་དང་འཇུག་ཏེན་འདི་ན་ཏྲག་
པ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༥} བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པར་འབྱུང་བ་འདི་དག་ཀྱང་བདག་
དང་འཇུག་ཏེན་ལ་དམིགས་པས་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་སྤངས་ས་བོན་འཇུག་ཏེན་པའི་
ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་མངོན་གྱུར་འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་
པ་མ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་གཉེན་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་འཇུག་
ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ན་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཕྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། འཇུག་ཏེན་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་གི་
བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཛོམས་པ་ནི་མེད་དེ། འཇུག་ཏེན་པ་ནི་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་
མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ།^{༡༦} ཇི་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇུག་པར་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་
གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་འཛོམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། དེས་ན་དེས་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་
འཛོམས་པ་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༧} པ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་འཇུག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་^{༡༨} བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་
པ་དང་། དང་པོར་སྐྱེས་པ་དེའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་བོན་དེ་དག་ནི་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་གི་ནས་ཡང་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་བོན་དེ་ནི་ཞིག་ནས་
གྱིས་རེ་ཞིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་རྒྱན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་རེ་ཞིག་
མི་སྐྱེ་ཡང་ས་བོན་ཉིད་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འཇུག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་
ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ས་བོན་མེས་བསྐྱེད་པས་གཏན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་^{༡༩} ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ས་བོན་ཉམས་པ་བཞི་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པ་ནི་འཕགས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཉམས་པ་བཞི་ནི་གཉེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མི་འཇུག་
ཅིང་དེས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བུ་སྤྱིན་པས་ཉམས་པ་དང་། འཇུག་ཏེན་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ཞི་གནས་གྱིས་ཉམས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྐྱེད་ནི་གོགས་ཉོན་

མོངས་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་བྱི་མར་ནམ་སྒྲིན་དང་རང་ཉིད་སྒྲིད་མི་ལུས་པ་གྲོགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པས་ཉམས་པའོ།³⁹ །དེ་ལས་འདིར་ནི་ཉམས་པ་གསུམ་པའོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནི་དཔེར་ན་ལུང་དཔེན་གྱི་གཞི་ལས། ལྷས་བྱིན་བསྟེན་བཀྱར་གྱི་ཟིལ་གྱིས་ལོན་
ཏེ་⁴⁰དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་འཁོར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བླགས་ལས་ཆུང་རུར་བཞུགས་པར་
གསོལ་ལོ་སྒྲུམ་དུ་སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་སྟེས་པ་དང་རྩ་འབྲུལ་ལས་ཉམས་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་བཤད་
པ་ལྟར་⁴¹མདོ་དེ་དག་ནི་བསམ་པ་གཏན་གྱི་སེམས་ཉམས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་མོངས་པའི་ས་བོན་ནི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ན་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
སློང་བ་ཡིན་ཡང་བྱིས་ཉན་མོངས་པ་སྟེ་བ་དང་འདོད་པར་སྟེ་བ་ནི་འདས་པའི་ཉན་མོངས་པ་རྩལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་
ལས་སྟེ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།

དེ་ལྟར་རྩ་བའི་ཉན་མོངས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་དུག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་རྩལ་དང་མ་རིག་པ་ནི་
བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་དམིགས་
ནས་རྣམ་པ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའམ་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དགེ་བའི་བྲོགས་རྣམས་ལ་མི་
འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཁོང་ཁོ་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་ནས་
རྣམ་པ་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུག་པ་སྟེ་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་མི་གནས་པ་དང་ཉེས་སྒྲིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །ལྟ་བུ་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འབྲུལ་ཡང་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལས་
ཐ་དད་པས་སྤར་མིང་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རང་གི་རོ་བོ་མ་བསྟན་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་
དང་རོ་བོ་ནི་སྒྱིར་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་(ཉན་མོངས་ཅན་)ཡིན་
མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་སྒྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་
དམིགས་ཡུལ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་པ་འདོད་པའི་
རྟག་པ་གཅིག་སྤུལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་
བུ་འདི་ཁོ་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་བྱིར་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་ངམ་བམ་ཟེ་
གང་ལ་ལ་བདག་གོ་སྒྲུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་འདྲ་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་ཞེས་⁴²འབྱུང་བས་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་
ཅིང་རྩལ་དང་ཆ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ལ་
བྱེད་པ་པོའི་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱའི་བདག་གི་བར་ལྟ་བུ་འམ། ཡང་ན་མིང་
བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་དང་གཟུགས་ལ་བདག་གིར་ལྟ་བུ་དང་། གང་ལ་བདག་ཏུ་མདོན་པར་བཏགས་

པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་
 རྣམ་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང་རྟག་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལོག་ལྟ་ཡིན་ཞིང་མཐར་འཛིན་
 གྱི་ཆད་ལྟའི་ཆ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་ཀྱང་རྟག་ལྟའི་ཆ་སྐྱར་འདེབས་མ་ཡིན་པས་མིང་བཅན་པར་བྱས་ནས་
 མར་ཐམས་ཅད་དྲིང་ཡང་ཆེས་དྲི་བ་ལ་³⁴མར་དྲིང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་འདི་རིལ་གྱིས་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་
 པས་བདེན་བཞི་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
 ཞེས་³⁵བརྗོད་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལས་སོགས་པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལྟ་བུ་དང་
 བོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ཉིང་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པས་དམན་པ་
 རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
 དང་དམ་པར་ལྟ་བུ་དང་། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་རྟེན་སྟེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། མེ་ལྷ་བསྟེན་
 པ་དང་རྒྱུ་འཕྲུག་པ་དང་གཡང་དུ་མཆོང་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བུ་དང་། འཆལ་
 རྩལ་གྱི་གཉེན་པོ་རྩལ་ཁྲིམས་དང་ཆ་བྱད་དང་རྩལ་དང་ལུས་དག་གི་འཕྲུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྩལ་
 ཞུགས་ཙམ་དང་གྲངས་ཅན་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པའི་དྲི་མ་དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་
 པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཐབས་ཐར་པའི་ལམ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་དང་
 ལམ་དེར་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་ལྟ་
 དང་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྩལ་ཞུགས་དང་དེའི་
 གནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དག་པ་ལ་³⁶སོགས་པར་འཛིན་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སོགས་
 པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་³⁷འབྱུང་བས་བརྩལ་ཞུགས་ཙམ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
 པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཉིང་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའང་ཡིན་
 པས་རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྩལ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་
 རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་གི་ལས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་དང་ན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། དུ་
 མའི་ལམ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། དགེ་རྩ་གཅོད་
 ཅིང་མི་དགེ་བ་ལ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་བུ་བན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པས་ལྟ་བུ་བན་པ་
 ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། བབ་པ་³⁸འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་
 གཞུང་གཞན་དག་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་ལས་བརྩམ་³⁹ལྟར་ན་དང་པོ་ནི་ཤེས་
 བྱ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་མེད་པ་ལ་དེ་དག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྟོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་

པ་ནི་དེ་ཉིད་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པས་གཤམ་བྱའི་བྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དེ་གཉིས་ནི་གཤམ་བྱ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་གསུམ་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་ལ། ལྟ་བུ་ནི་ལྟ་བུ་དེ་དག་
འདག་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་འདག་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དེ་གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལ་སྒྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཞི་དང་། སྒྱར་
འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཅིག་གོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྒྲུབ་པས་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་སྒྱར་གཉིས་སུ་ངེས་
ཤིང་། སྒྲོ་འདོགས་ལ་བདག་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་།
མངོན་མཐོའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཞི་དངེས་ལ། སྒྱར་འདེབས་
ནི་ལོག་ལྟ་ཡིན་པ་ལྟར་ངེས་པར་བཤད་པོ་དོ། །དེ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལའང་
སྒྱར་འདེབས་དང་ལོག་ལྟ་ལའང་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་འདི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་འདི་ཚུལ་གྱི་མཐར་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་སྟག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲུང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་
དབང་ལྷན་དང་སྒྱེ་དགའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་སྟག་བསྐལ་
མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟ་བུ་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་
བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ཡང་སྟག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲུང་(དེ་
ནི་སྟག་བསྐལ་མི་རྟག་པ་དང་ཆོས་ཙམ་དུ་མཐོང་བས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་)ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། གང་
དག་སྒྲེས་སུ་གང་ཟག་གང་ཞིག་བ་ལང་གི་ཚུལ་གྱི་མཐར་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་མཐར་དང་། བྱ་གཤག་གི་
ཚུལ་གྱི་མཐར་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ནི་དེས་འདག་པར་གྱུར། གྲོལ་བར་འགྱུར། ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར། བདེ་བ་དང་སྟག་བསྐལ་ལས་རྣམ་པར་འདའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདེ་བ་དང་སྟག་བསྐལ་
ལས་རྣམ་པར་འདས་པའང་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཞིང་དེ་སྟེན་དུ་སྒྲུབ་ནི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ཡིད་ཆེས་པས་ཚུལ་གྱི་མཐར་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྟག་བསྐལ་མཐོང་བས་
སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་ཚུལ་གྱི་མཐར་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཐོང་ངེས་དང་ཐར་པའི་རྒྱར་ལྟ་བུ་དེ་རྟག་བདག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་ཁོ་ནར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་ཚུལ་གྱི་མཐར་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ལ་དེས་འདག་པ་ལྟོ་དང་རྒྱར་ལྟ་བུ་བས་སྟག་བསྐལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ས་
ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྒྲུང་དང་སྒྲོ་མ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་ཁས་
 གཏུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བ་ལང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་དག་པ་ལ་སོགས་
 བར་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༥} གཤམ་ཏེ་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
 ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཞོ་ཞེན། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འདི་ལྟར་ལམ་མཐོང་སྤང་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཕྱ་རྒྱལ་བརྒྱད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
 འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་
 ལ་དེ་དག་དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྤང་
 བེ་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ན་ལམ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བ་འདེབས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་རི་ལྟར་ལམ་མེད་
 དོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐར་པ་དང་དེའི་ལམ་ལ་
 སྐར་བ་^{༤༦} “དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཁོ་ནས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་སྤྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་
 སངས་རྒྱལ་པའི་ལམ་འདི་ནི་ཐར་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་གྱི་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་པའི་ལམ་གཞན་
 གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ལྟ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེན། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ།^{༤༧}
 སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པས་ཟག་
 བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་པའི་ལམ་གཞན་དེ་ཁོ་ནས་དག་པར་
 ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་
 བེ་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་དེ་ཁོ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་
 ཡིན་གྱི་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པར་ནི་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འཆད་དོ།^{༤༨} གཞན་
 ཡང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་དང་གོ་ལ་
 བར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རི་ལྟ་ན་ཀུན་འབྱུང་
 དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
 ན་འང་དེ་དག་བདུན་བདུན་ཞེས་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་^{༤༩} “སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་དེ། རང་གི་བཞེད་པ་
 བེ་མ་བཞོད་མོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་པའི་ལྷགས་ཉིད་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ།།

འོ་ན་རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས་ཞེས་བཤད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེན།

མ་ངེས་ཏེ། མདོ་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། འདུ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ལོག་ཅས་^{༤༩} བྱེད་ཅི་ལོག་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་དང་།^{༥༠} གསུམ་ལས་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅི་ལོག་བཞི་ཚན་དུ་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་རྟག་ལྟའི་ཆ་ལས་རྟག་པར་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བདེ་བ་དང་གཙང་བར་བྱེད་ཅི་ལོག་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཆ་ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཅི་ལོག་གཞག་གོ། །གཞན་དག་ན་རེ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་བདག་ཏུ་བྱེད་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་^{༥༡} ཞེས་ཟེར་རོ། །རྗེ་ལྷ་ར་དེ་དག་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་གཞག་(ལ་ཉོན་མོངས་གཞན་དག་མ་གཞག)ཅི་ན། དམིགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅི་ལོག་པའི་བྱིར་དང་། དེས་པར་རྟོག་པའི་བྱིར་དང་། སྟོ་འདོགས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་ཆད་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་ནི་སྦྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དག་གོ་ལ་དུ་འགྱུར་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་དེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །སེམས་དང་འདུ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ལོག་ནི་ལྟ་བུ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་དབང་གིས་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེར་གཞག་གོ། །འོན་ཏེ་བྱེད་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་རྒྱད་དུ་འཛིག་རྟོག་ན་མ་གཤགས་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དེ་སྦྲུམ་གཉིས་ནི་གཤགས་པའི་བྱིར་རོ།

འདི་ལ་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྦྱར་བའི་བྱེད་ཅི་ལོག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བཞི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྷ་ར་འཕགས་པ་ཉོན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་སྟག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་^{༥༢} བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེའི་ཆེ་དེའི་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྦྲུམ་དུ་འདུ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་དང་། སེམས་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་དང་། ལྟ་བུ་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་འཕགས་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྟེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་སྟག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བར་ལྟ་བུ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་བྱེད་ཅི་ལོག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ལྟ་བུ་བཞིག་དང་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་བྱེད་ཅི་

ལོག་གཉིས་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེ་བ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་ན་རི་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་བསྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་ཁོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སྡེ་བ་ནི་འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། རི་མོའི་གཟུགས་ལ་གཞོན་སྤྱིན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྒྱུན་གྱི་སྤྱོད་པ་གྱིས་ཡུང་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་ན་འཕགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་མེད་དང་རང་ཉིད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྡེ་བ་མི་སྤྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱུང་མཐའ་འཛིན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ལས་གཞན་དག་ནི་འཕགས་པ་དག་གི་དབང་ལྷན་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞིག་གིས་གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། འདོད་པའི་ཆགས་པས་ཟེལ་ནོན་ཕྱིར། །བདག་གི་སེམས་ནི་གདུང་བར་འགྱུར། །གོ་ཏམ་ཁྱོད་གྱིས་ཐུགས་བརྩེའི་ཕྱིར། །ཞི་བ་མཆོག་ནི་བཤད་དུ་གསེལ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །ཁྱོད་གྱི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལྡན་པ་ཡི། །རྒྱ་མཚན་སྤྱི་བ་སྤོང་བར་གྱིས། །⁴⁹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱད་ཀ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལྟ་བུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དང་རྒྱལ་ཡང་(ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་)རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེན། སེམས་ཁེངས་པ་ནི་ད་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་འཕམ་ཡུལ་གྱི་ཁྱེ་བླ་ལས་ནི་རྒྱུད་དུ་བས་བདག་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། མཉམ་པ་བས་བདག་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་མཚོག་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་པ་ལྟག་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་ཀྱང་བདག་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྟམ་པ་ད་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ད་རྒྱལ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཐུང་པོ་ལྟ་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་སེམས་ཁེངས་པ་དེ་སྟམ་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པར་རྒྱུ་པ་མཛོན་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། ཆེས་ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་ཕྱུང་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཕྱུང་ཟད་སྟམ་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། གསོད་པ་ལ་དཔའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་སེམས་ཁེངས་པ་ལོག་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། འོན་མཛོན་པའི་ད་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་ད་རྒྱལ་ལ་ཁྱོད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། མཛོན་པའི་ད་རྒྱལ་ནི་ཁྱོད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་བསམ་པ་ཡིན་པས་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ད་རྒྱལ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་

བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ནོ་སྟམ་པ་ཡིན་པས་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་“ལྷོ་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །ཡང་ན་དང་པོ་ནི་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རང་སའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ལྷན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་སེམས་ཁེངས་པའི་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འབྱུང་ལ། ལས་ནི་སྤྲུལ་དང་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་འབྱེད་ཞིང་“ལྷས་དག་གི་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་མ་གུས་པ་དང་། མ་གུས་པས་གདམས་དག་མ་ཐོབ་པས་ཡང་སྤྱིད་འབྱུང་བས་ན་སྤྱག་བསྤུལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཞེས་བཤད་དོ།”^༤

འོན་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། (གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་ལ་སྤྱབ་པར་རྫོམ་པ།) བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འབྲེལ། །བདག་དམན་ནོ། ། (ཞེས་པ་གསུམ་དང་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྤྱབ་པར་རྫོམ་པ) བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ། ། (ཞེས་པ་གསུམ་དང་བདག་ལ་ལྟོས་ན་གཞན་ལ་དགག་པར་རྫོམ་པ།) བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ།^༥ །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་“ལྷ་གསུམ་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་བཤད་པ་རི་ལྷར་བྱང་ཞེ་ན། དེ་ལས་རྒྱལ་རྣམ་པ་དགུ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ལ་རྟེན་པའི་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་རྒྱལ་དང་། རྩང་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གི་ནང་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཉེ། ཐོག་མར་རའོ་སྟམ་དུ་བདག་ལྟ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་རྒྱལ་འབྱུང་བས་ན་ལྷ་བ་ལ་རྟེན་པའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྷར་རང་དང་མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །བདག་དང་འབྲེལ་སྟམ་པ་ནི་རྒྱལ་ཡོ། །རང་པས་མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དམན་ནོ་སྟམ་པ་ནི་རྩང་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ་སྟམ་པ་ནི་རྩང་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ་སྟམ་པ་ནི་རྒྱལ་ཡོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ་སྟམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །རང་པས་དམན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་ཡོ། །མཉམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་ནི་རྩང་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་ཡོ། །གལ་ཏེ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་རྩང་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་ནི་སྟམ་པ་ནི་ཁེངས་པའི་གནས་ཡིན་པས་རྩང་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་དུ་རིགས་ན་བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་འདི་རི་ལྷར་རྒྱལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོགས་པ་འདི་ན་བདག་པས་དམན་པ་མེད་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བདག་ཀྱང་བཟང་ངོ་ཞེས་ཁེངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་

ལས་བཤད་པ་ལྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པ་ལས་ནི་བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟེ་པ་འདི་ནི་དམན་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་ང་རྒྱལ་དང་། མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ང་རྒྱལ་
ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༤༩} བྱ་བ་བཤད་དེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལྟོག་མ་རྣམས་ལ་འད་ཅི་རིགས་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། །(འདིར་ང་རྒྱལ་བདུན་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ནི་སེམས་
ཁེངས་ནས་ཡུལ་ལ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ། ལྟ་བུ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཡོད་པས་ལྟར་དབྱེ་བའོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག་ངོ་སྟེན་པ་དང་ལོག་^{༥༠} པའི་ང་རྒྱལ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། གཞན་ལྟ་སྟེན་སྤང་དུ་འདོད་པ་ཡོད་པས་དེ་བས་ལ་བའི་དོན་དུ།) སྤར་
བཤད་པའི་ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པས་ཟད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་
ཅིག་སྟེན་པ་ནི་སྟོམ་སྤང་དང་། ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་
བའི་བྱ་བ་པའི་མཐས་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། སྟོམ་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྟོམ་
སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་སྟོམ་སྤང་མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོང་དམ་ཞེན། དེས་ངེས་པ་མེད་དེ།
(དད་སོགས་ཟག་བཅས་དང་གཉིད་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་མ་སྤངས་ཀྱང་སྟོང་ལ་)བསྟོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་གསོད་པ་དང་སོགས་(པ་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྟོང་བདུན་)པས་བསྟུས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་
སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་ལུས་ངག་གི་ལས་གང་དག་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་གྲིས་བསྤང་
བ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟོམ་སྤང་གི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།
(དེ་དག་ནི་མ་སྤངས་ཀྱང་མི་སྟོང་དེ་རྒྱས་བྱེད་ལོག་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་བཅག་ན་ལངས་མི་གེས་པ་བཞིན།) འོ་ན་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམ་སྤང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་
སྤང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྟོམ་སྤང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་སྟོམ་སྤང་ཡིན་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྟོམ་སྤང་ལ་འད་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཁོ་ན་ལ་ནི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྟོམ་
སྤང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྲིག་ལས་འཆད་དོ།^{༥༡} །རི་ལྟར་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
འཛིག་པ་ལ་སྟེད་པ་དང་སྟེ་བ་ལ་སྟེད་པ་འད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཛིག་པ་ལ་སྟེད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་
བདག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྟེ་ལྟོག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །(དེ་འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་ལོག་ལྟ་
སྤངས་པས་སོ།) སྟེ་བ་ལ་སྟེད་པ་ནི་བདག་དབང་པོ་དང་ལུས་ངག་པོ་ལ་སོགས་པར་སྟེན་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་ལྟོག་པ་
ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བར་སྟོན་པའོ། །(དེ་འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་ལྟོག་ལྟ་སྤངས་པས་སོ།) འགྲེལ་བ་ལས་ནི་དེ་
བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྟེན་ནི་སྟེ་བའི་སྟོགས་བདག་ནི་སྤང་བོ་ཆེད་རྒྱལ་པོ་ས་སྤང་གི་ཕུར་གྱུར་ཀྱང་
ཅི་མ་རུང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ་ཞེས་^{༥༢} བཤད་དོ།

དེ་དག་སྒྲིམ་སྒྲུང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྲེལ་ལོ། །གང་མི་འབྱུང་ཞེན།
 ངོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །སོགས་
 པས་ནི་གསོད་པ་ནས་འཛིག་པ་དང་སྒྱུ་བའི་སྤྱི་བའི་^༤བར་གཟུང་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་
 འཕགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་ཞེན། སྒྲིམ་སྒྲུང་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་སྤྱི་བའི་སྒྲིམ་སྒྲུང་པར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། གུན་ནས་སྒྲོང་ཞིང་གསོས་འདེབས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོང་
 བའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་བཅག་པའི་མིས་ལྷང་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་འབྲས་
 མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དང་། ངོ་སྒྲིམ་པའི་
 ང་རྒྱལ་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུས་གསོས་འདེབས་གིང་རྒྱས་
 པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་པའི་སྤྱི་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། སྒྱུ་བའི་སྤྱི་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བའི་རྟག་ལྟས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་མི་དགེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འགྲོད་པའང་ངན་པར་བྱས་པ་སྒྲིམ་སྒྲུང་ལུས་དག་གི་ལས་ལ་དམིགས་པས་
 སྒྲིམ་སྒྲུང་ཡིན་ཀྱང་དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ལས་འགྲོད་ཅེས་འབྱུང་བས་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་གུན་ནས་བསྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཐེ་ཆོམ་དེ་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་འབྱུང་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲུངས་ཀྱང་འཕགས་པ་རྣམས་གུན་དུ་སྒྲོད་པའང་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་དད་པ་དང་
 གཉིད་དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་དབང་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོད་པར་སྒྲིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་
 ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ།^༥

རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱི་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གུན་འགོ་དང་གུན་འགོ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་
 དབྱེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། ལྷན་པའི་རྩུལ་དང་། ཆོས་དུའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པ་དང་། གོ་རིམ་དང་། སྒྱུ་བའི་རྒྱ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་
 དབྱེ་བ་བཤད་པ་བཅུ་ལས།

གུན་འགོ་དང་གུན་འགོ་མ་ཡིན་པ།

དང་པོ་ནི་སྤྱི་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་གུན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན་

ཞེས་བྱ་བའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་ཤིས་པར་བྱའོ།།

(འདིར་མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ནི་ཀྱན་འགྲོ་དང་གཞན་ནི་མིན་པར་འདོད་པས་)དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བུ་ལྟ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། རི་ལྟར་ལྟ་བུ་བདུན་པོ་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ལྟ་བུ་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་མ་རིག་པ་དང་ཕྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་རིས་ལྟ་བུ་པོ་ཀྱན་དུ་དམིགས་ཤིང་(དེ་དག་)སྟེད་(པའི་རྒྱ་ཡིན་)པས་བྱུང་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་ནོ།།

སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་སོ།། (བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཀྱན་འགྲོར་བཞག་པ་ནི་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་བསམགས་པས་བརྟན་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྡན་ལ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམ་སྤང་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་རྒྱས་པས་ཀྱན་འགྲོ་མིན་ནོ།) གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་རིམ་གྱིས་སམ་ཅིག་ཅར་དམིགས། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་ཀྱན་འགྲོར་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་གིས་འདག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱན་འགྲོ་(ལྟ་བུ་པོ་ཡང་།)མ་ཡིན་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་མ་ལུས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྲིད་ཀྱང་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིས་ལྟ་བུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འདྲ་ཡུལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་བུ་གང་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཞིང་། གང་ལ་མཚོག་དང་གོལ་བའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེ་ལས་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བས་ན་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ཡང་ཀྱན་འགྲོར་འབྱུང་ཏེ། ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ལྟ་བུ་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྱག་ཏུ་བཞེ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པས་རང་གི་མཚན་

ཉིད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་འགྲོ་ནི་སྤང་བྱའི་རིགས་ལྷ་ཆར་ལ་ཅིག་
ཅར་དུ་དམིགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།།

དེས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། སྦྱོམ་སྤང་ལ་
དམིགས་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་དོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ནི་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་
ལྷགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། སྦྱོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
ལྷགས་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་ཅོ། །ཡང་ན་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་སྤང་དང་གཉིས་ཀ་
འདྲེན་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་པར་བཞེད་དོ།^༤ །སྤྱ་རྒྱས་བརྩུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་དགུ་ནི་
ཁམས་གོང་མ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་དམིགས་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་
ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་རང་
གི་སྤང་བོ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་དེ་ཉན་ཆད་དུ་ལྟ་བ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
ཡིན་པ་ན་འོག་མ་དང་གོང་མ་དག་རྒྱུད་དང་སྤང་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ལྷགས་
མཆོག་འཛིན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ལས་གཞན་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྟན་བཅོས་ལས། རེས་འགའ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་དམིགས་སོ། །རེས་འགའ་ནི་
གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་
དང་ལྷན་པ་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པ་ཞེས་^༥ འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཁམས་དང་ས་གོང་མའི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་མ་
ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་ན་
སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་^༦ བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདོད་པ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ས་དང་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་ལ། སྤིང་ཅེ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ས་ལ་
དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིར་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་གསུམ་གཉིས་བསྟོམས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྤིང་གི་^༧ གསུམ་
བསྟོམས་པ་ལ་དམིགས་ལྷན་པ་ནི་མེད་དོ།) གལ་ཏེ་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་ན་འདོད་པ་བ་དག་
ཆོངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཉན་པར་ལྟ་བ་དེ་རི་ལྟར་ཞེན། ཆོངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་
བ་དེ་ནི་ཆོངས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཆོངས་པ་ལ་

ཡང་ཅི་ཕྱ་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཀྱང་འགྲོ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱ་རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་དང་ནི་

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ།

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བའི་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། བཞི་པོ་དྲག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་
དང་། མ་འདྲེས་པ་འབའ་ཞིག་པའི་མ་རིག་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་བཅས་པ་དྲུག་(གམ་ཁམས་

ཀྱིས་ཕྱེན་བཅོ་བརྒྱད་)ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། (འོན་པ་དེན་པ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེན་མ་ངེས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ།) གཞན་(ལྷག་མ་བརྒྱད་ཚུ་བོ་)དང་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ།

འོན་ས་གང་གི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པས་ས་གང་གི་གཉེན་པོ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ཤེ་ན། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ལོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྒྱར་རོ། །ལམ་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དུག་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་ཆོས་ཤེས་པ་དེའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་(ཐེ་ཆོས་སྤངས་པ་)ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ས་དུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགུ་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་དེའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གོང་མ་རྟེན་པའི་ལམ་དེ་དག་འོག་མའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། ས་གོང་མ་དང་འོག་མའི་ལམ་ནི་ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ།།

འོན་ནི་རྗེས་ཤེས་དང་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཆོས་ཤེས་པའི་ལམ་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྟོང་པའི་ལོག་ལྷ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་དང་། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན།^{༡༠} །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་འཆད་མོད་ཀྱི་(འོན་ཀྱང་འདི་ནི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་མཛོད་ཀྱི་)འགྲེལ་པ་ལས། དང་པོ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༡}འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རི་ལྟར་ཞེན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཤེས་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་

གཟུགས་མེད་པའི་གཉེས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་མཐའ་དག་གི་ཡང་གཉན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་ནི་དང་པོ་ཁམས་གོང་གི་)མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒོལ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་དང་པོ་སྟེ་སྒོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉེས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོལ་སྤང་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་”ཞེས་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདི་དག་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཚད་མར་བྱས་པ་ཙམ་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་བཅོ་བརྒྱད་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས་ལྷག་མ་སྤྱ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ནི་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་ལམ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ནི་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། (ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་མ་དེས་ཏེ་འདུན་པ་བཞིན་ནོ།) འགོག་ལམ་ཐོབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་དགེ་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་ནི་གཞོད་པ་བྱས་པ་འཇམ་བྱེད་པ་འཇམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་འགོག་ལམ་ནི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགྲུའི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་པས་སུ་ལའང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་པའི་ཕྱིར་ད་རྒྱལ་གྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཁེངས་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་བདེན་ནི་ཡང་དག་པར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་ལམ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་དག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པས་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་དམན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱ་རྒྱས་དགྲུ་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ལས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཟག་བཙས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཟག་བཙས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་དེག་པ་དུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལོག་ལྷ་ལ་”མོགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པས་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་མ་བ་

ལྷ་ར་ན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོག་བཅས་གྱི་ཡིད་གྱིས་
བརྟགས་པའི་འགོག་ལམ་གྱི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་ནི་མི་དམིགས་ཏེ། གལ་
ཏེ་ཟག་མེད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ན་དེ་དག་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
འདོད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་བསྟུ་ན་
ལྷ་སྟེ། ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་དང་།
རང་གི་རང་གིས་ཡེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་མཐོང་སྤང་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལོ། །བཞི་པ་ནི་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ནམ་ཡང་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པར་མ་གྱུར། དམིགས་པར་མི་བྱེད། དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཁམས་མི་འདྲ་
བ་ལ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་གི་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ་^{ལྷ་}ཞེས་པ་དང་། གྲུག་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་།
འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ལྷ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ་ཞེས་^{ལྷ་}འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་
རྣམས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་ཀྱང་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་དེས་ཏེ། སྒྲུག་འཛིན་བཞིན་ནོ་ཞེས་
ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།

རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ།

གསུམ་པ་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཕ་རྒྱས་དགྲུ་བཅུ་ཙུ་བརྒྱད་ལས་དམིགས་པས་
རྒྱས་འགྱུར་དུ་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་ཞེན། (དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱས་ལ། གང་
དག་མཚུངས་ལྷན་ཁོ་ནས་རྒྱས་པ་འདྲ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཕ་རྒྱས་ཀྱན་འགོ་ནི་གཉིས་ཏེ་རང་གི་ཁམས་དང་ས་གྲུན་ཏུ་འགོ་བ་དང་། སྐལ་
བམི་མཉམ་པའི་ཁམས་དང་ས་གྲུན་ཏུ་འགོ་བའོ།) ཕ་རྒྱས་གང་དག་ཀྱན་དུ་འགོ་བར་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་
དེ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ས་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཞན་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ནི་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པར་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་རྒྱས་སམ་ཞེན། ཟག་མེད་དང་ས་
གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཀྱང་(དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་)རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། ཟག་
མེད་དང་ས་གོང་མ་བ་དག་འོག་མས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་སླེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་(ཉེ་དག
ལ་དེ་དག་གིས་དམིགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་)དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པ་ནི་
རྒྱུན་འཁེལ་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་འཁེལ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། སྤ་རྒྱས་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་རང་གི་ཁམས་དང་ས་སྐྱལ་བ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་
མ་ཡིན་པ་ལའང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་སྤང་
བྱ་རིས་ལྡུག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་རང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་སོ། །དེ་
ལ་ཟག་མེད་དང་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དང་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་
རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་གྱི་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེར་དང་བཅས་པའི་ཁིང་ལ་ལྷ་གྲུ་སྒྲེབ་ལྟར་
གང་ལ་བདག་ལྟ་དང་སླེད་པ་འཇུག་པ་དེ་ལ་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་
མ་ལ་ནི་བདག་ལྟ་དང་སླེད་པ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པ་ན་གནས་པ་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་རི་ལྟར་སླེད་པ་མ་ཡིན་
ཞེན། དེ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་དོ།།^{༡༥} (ཁ་ཅིག་སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་
ཡིན་པ་ལ་ཟག་མེད་དང་ས་གོང་མ་ནི་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ནད་ཅན་ལ་ཁ་ཟས་རྩལ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟག་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཙོད་མི་རུས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ།) སྤ་རྒྱས་གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ས་
མང་པོ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ནི་གྲོགས་དེར་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་སྤངས་
ཀྱི་བར་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། (དུག་དང་འདྲིས་པའི་ཆང་གིས་དུག་གི་རུས་པ་འཁེལ་བ་
བཞིན་ནོ།) དེ་ལྟར་ན་སྤ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ལས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཚུངས་ལྡན་
ཁོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དུག་དང་། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་
འགྲོ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་ནི་ལྷ་རྩ་བཞི་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་རང་ས་དང་གོང་ས་ལ་ལྟོས་
ནས་ཅི་རིགས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པ་དང་། ལྷག་མ་དུག་རྩ་
རྩ་གཉིས་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་ཀར་རེས་ལ། དམིགས་པས་རྒྱས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱས་པས་ཁྱབ་
པས་(དམིགས་པས་)རྒྱས་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ།།

མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་(ཉིང་འཛིན་གྱིས་བཏུལ་བས་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་)ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་
 ལྷག་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལྷག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། ཡ་ཤོལ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་གཞོད་
 སེམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའང་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷན་པས་ཉེ་
 བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བཞེད་དེ། གྲུན་ལས་བཏུས་ལས། ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་^{༡༧}འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
 དང་དེ་དག་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
 ཡིན་ནོ། ཁྲི་ལྟར་ཞེ་ན། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་རྟག་པར་ལྟ་བ་ནི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་བྱིམས་
 སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འཛིག་རྟེན་ཡ་ཤོལ་ཏུ་བདེ་བར་
 བྱ་བའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆད་པར་ལྟ་བའང་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཆོག་ཏུ་གདགས་པ་བཅུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འདི་
 ལྟ་སྟེ། བདག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག བདག་གི་མེད་པར་གྱུར་ཅིག བདག་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག བདག་
 གི་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལྟ་བ་འདི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་^༡གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་ལྟ་བ་
 འདི་གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པས་རང་གི་རྣམས་མ་ཚོངས་
 པའི་ཕྱིར་^{༡༨}དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་མ་ཞུགས་པས་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དགེ་བའང་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཏུག་ཆོགས་དེ་དག་ནི་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
 པའི་མ་རིག་པ་ལ་འང་མཚུངས་སོ།།

སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་ནི་དེ་ལྟ་ན་མཐོ་རིས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་^༡དང་རེའོ་སྟམ་པའི་ང་
 རྒྱལ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ལྟ་བ་དེ་
 གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་རི་དྲགས་དང་བྱ་རྣམས་ལ་འང་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། (བཀ་
 ཅོལ་དུ་སྤྲོ་བོས་པས་སྒྲག་པའི་རྒྱར་འབྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།) སེར་སྒྲུ་དང་གཟེགས་ཟེན་ལ་སོགས་པས་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་

ནི་མི་དག་གི་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཏེ། ལྟ་བུ་ཕྱི་སྟེན་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐ་ན་བྱ་དང་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་སྤྱོད་ལས་ཕྱི་སྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་ལྟ་ལོ། །མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་ལའང་གཉིས་ལས་ཏྲག་ལྟས་བསྟུ་བ་ལའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ནི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལས་སྟོན་གྱི་མཐར་ཏྲག་པ་ཏྲག་པར་སྟུ་བ་རྣམས་དང་། ལ་ལ་ཏྲག་པར་སྟུ་བ་རྣམས་དང་། བྱི་མའི་མཐར་ཏྲག་པ་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་སྟུ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྟུ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སྟུ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ། ཆད་ལྟས་བསྟུ་བ་ལའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོ་བདུན་གྱིས་ཆད་པར་སྟུ་བའི་དག་སྟོང་དང་བུམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ནའོ་^༡ ཞེས་པ་དང་འདོད་པའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཕྱི་སྟེན་པ་དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་གིན་དུ་གཞོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྟོག་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་མི་དག་གི་ཡིན་ནོ་ཞེས་^༢ འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དག་གྲང་ལྟ་བུ་སྟེན་པ་སྟེན་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཀུན་བརྟགས་མི་དག་བར་འབྱུང་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་ནའང་མི་དག་བཞུགས་པར་འབྱུང་ཏེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །མེད་ན་ནི་མཐོང་སྤང་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུའི་(ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་)ལྟ་བུ་མ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་མི་དག་གི་བཞུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་དེ་གྱི་བྱིར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་། མང་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ནི། སྟོན་དང་སྟུག་བསྟུ་བ་ཉིད་དང་ཡང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བུལ་འབྲས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟེ་བའོ་ཞེས་^༣ འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བྱུང་པར་བརྒྱུད་དམ་བཅུ་བཤད་དོ། །

མི་དག་གི་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ།

ལྟ་བུ་མི་དག་གི་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་བུ་ཆར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་ནི་རྩ་བ་གཉིས་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་དུ་མོངས་པ་རྣམས་ནི་མི་དག་གི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་དག་གི་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཞེས་བྱ་བས་ཁམས་གོང་མའི་དེ་དག་མི་དག་གི་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །མི་དག་གི་བའང་ཡིན་ལ་རྩ་བ་འདུག་པས་

གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བའོ། །གསུམ་པོ་མ་གཏོགས་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒོ་བ་
 དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞིག་ཕྱ་རྒྱས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིས་རྣམ་
 པ་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱིས་ནས་སྒོར་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཅན་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དགེ་རྩ་གཙོད་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཕྱ་རྒྱས་རྣམ་པ་ལྗེའི་རང་བཞིན། །ལུས་དག་བྱ་བ་ཀྱིས་སྒོར་བྱེད། །རྣམ་ཤེས་ལྡན་ཏེན་དཀར་
 པོའི་རྩ། །ཀྱུན་གཙོད་འདྲེན་པ་མི་དགེའི་རྩའོ་ཞེས་^{༡༥}འཆད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། མི་དགེ་བའི་
 ཏེན་དུ་གྱུར་པས་ན་རྩ་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་^{༡༦}འབྱུང་ངོ་། །(ལྷག་མ་ནི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ།) ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་
 བ་ནི་གསུམ་མོ། །གང་ཞེན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བྱང་
 བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱེད་པ་(སོགས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱེད་
 པ་ཐམས་ཅད་)དང་མ་རིག་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཡང་ན། (འདོད་པའི་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།) སྒོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། (དེའི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་འདོད་དེ།) དེ་
 ཡང་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ལ་སོགས་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་(དང་པོ་)གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡིན་ལ་རྩ་བ་འང་ཡིན་པས་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་སྟེ། མི་དགེ་བ་དག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་མི་འོས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པོ་དེ་དག་
 ལས་གཞན་པའི་ཐེ་ཚོམ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་
 ཏེ་རྩ་བ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ང་རྒྱལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་
 དང་། རྩ་བ་ནི་གཏིང་ན་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་ན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པ་ན་
 ཡོད་པ་དག་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁ་ཆེ་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲུབ་འདོད་དེ། བརྟན་པ་དང་གཏིང་
 ན་གནས་པ་ཙམ་ནི་འདིར་རྩ་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ལ་བརྟུང་བར་འདོད་པས་
 ན་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བརྟུང་དོ། །

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་འག་པ་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲུབ་འདོད་དེ། ཉི་འག་
 པ་ནི་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་སམ་ཁ་ཆེ་བའི་ཡུལ་ལས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
 གང་ཞེན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱེད་པ་དང་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། འདོད་པ་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་
 དང་པོ་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དང་། སྤང་བཤད་པའི་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེན། (ར་རྒྱལ་གསལ་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དེས་ཁེངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། སྟེང་པ་གསལ་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ལ་རོ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་གསལ་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཐེ་ཚོམ་གསལ་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་འདི་ལྟ་བུར་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བའམ། འོན་ཏེ་མ་བྱུང་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱ་བའི་གནས་སྒྲུབ་པའི་དག་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་འདི་དག་ཁོན་ལ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་¹⁶ལས་འབྱུང་བ་ལྟར།) རོ་སྒྲུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་སྟེང་པ་གསལ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྟེང་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གསལ་ཆེ་བ་དང་། བདག་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སྒྲོམ་པ་ར་རྒྱལ་གསལ་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་ལུང་རིང་པོ་ལས། བསམ་གཏན་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདོད་པའི་བསྐྱབས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་¹⁷གསུངས་སོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་གམ་མི་རྟག་གམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པའི་ཆད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ངམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ། ལུས་དེ་ཉིད་སྟོག་ཡིན་ནམ་སྟོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་དགེ་མི་དགེར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་བ་ལ་ལན་མི་གདབ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

རི་ལྟར་ཞེན། དྲི་བའི་ལན་ནི་མགོ་གཅིག་དུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་དྲིས་ཏེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ་བཞེ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་མེས་ཅན་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་ངམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་འོ། །ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འམ་ཞེས་འདྲི་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྐྱེ་འམ་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་མི་འདི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དམན་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་སམ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲི་ཞེས་ཁོ་ཉིད་ལ་དྲིས་ཏེ་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དམན་ལ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲི་ན་ནི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ་ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་བདག་སྤང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པས་བཟུང་བ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་

འདྲི་ན་གང་དུ་འང་ལན་མི་གདབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དྲི་བའི་ལུང་བསྟན་པ་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་པོ་
 དེ་དག་ནི་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་
 བྱའོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བརྩམས་
 བས་སྒྲུབ་བ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནའང་དེ་དག་སྒྲུག་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་བསྟན་
 པ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལུང་བསྟན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ལུང་མི་བསྟན་ཏེ་
 ཞེས་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ནི་
 རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། མགོ་གཅིག་ཏུ་དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་དྲིས་པ་ལུང་
 བསྟན་པ་དང་། དྲི་བ་དྲིས་ཏེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པ་ལུང་བསྟན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། མགོ་
 གཅིག་ལུང་བསྟན་ཉིད་དང་ནི། རྣམ་པར་བྱེ་བ་དེ་བཞིན་གཞན། དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་གསུམ་པ་སྟེ། རྣམ་
 པར་བཞག་པ་བཞི་པའོ། །དྲིས་པ་ལུང་བསྟན་བཞི་པོ་དག །དེ་དང་དེ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན། །འདྲི་ལྟར་གསེས་གིང་
 སྒྲུབ་དག །དག་སྒྲོང་དེ་ཉིད་རིག་པ་ཡིན།།^ལ ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ལུང་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །

ལྟན་པའི་ཚུལ།

དུག་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། (ཕ་རྒྱས་ལྟན་ཚུལ་ལའང་། གང་ཟག་གང་གི་ཕ་རྒྱས་དམིགས་པ་གང་ལ་
 རྒྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི། ཕ་རྒྱས་དེས་བཅུངས་གིང་དེའི་ཡུལ་དང་ཡང་ལྟན་ནོ། །སྒོ་ལྗེའི་གསེས་པའི་ཕ་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་
 རང་གི་ཡུལ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་ཕ་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲེ་མཆོད་བཅུག་ཉིས་དང་ལྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཀྲུན་འགོ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རིས་ལྟ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་ལ། ཀྲུན་འགོ་མ་ཡིན་པས་ནི་རང་རིས་ཁོ་ན་དང་དོ། །དེ་དག་དང་
 མཆོངས་ལྟན་ཀྱིས་ནི་མཆོངས་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟན་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ།) ཉོན་མོངས་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་
 དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་ཏེ། ཡུལ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ནི་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་
 བས་སྒྲུབ་ཞིང་ཁོངས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 ནི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བྱུག་མེད་པར་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བར་
 འགྱུར་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ག་ལ་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་སྒྲེས་
 ལ་མ་སྤངས་པ་དག་གིས་ནི་རྣམ་གསེས་(དུག་གིས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གསེས་དུག)གང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཡུལ་
 སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་དོ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྒྲེས་ལ་མ་སྤངས་

པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་ཐག་པས་སྤང་བ་ལྟར་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ལྟན་(པར་ཅིང་།)པ་
ཡིན་ནོ།། (འདི་དག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་རྒྱུས་ལ་སྤངས་ན་ཡུལ་ལ་མི་རྒྱུས་སོ།།) དེ་ཡང་སྒོ་ལཱ་ལྷན་གྱི་
ལའོར་དུ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་འབྱུང་གི་རྒྱལ་ནི་ཡིད་གཤམ་ཁོ་ནའི་ལའོར་དུ་འབྱུང་ངོ་། སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་འགལ་ཞིག་ལ་མི་སྒྲིམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མ་
སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིམ་གྱང་སྤངས་ན་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དེ་དག་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་གཉིས་
པོ་དེ་སྒོ་སོ་སོ། ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཟག་ལ་(སྤང་བྱར་)ལྟན་པ་
ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་(ཐོབ་པ།)ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་(འགོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།)རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་(ཐོབ་པ།)ལྟན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ནི་རང་གི་རིས་ཁོན་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ། དེས་མཚན་ནས་མི་རྒྱུས་པའི་ཡུལ་ཀྱན་མི་ལྟན་ལ། ཉོན་
མོངས་པའི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་གང་ཟག་དེ་དང་ལྟན་ནོག་སྤང་ངོ་།།) དེ་ལྟར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བྱུང་བར་མེད་པས་སྒྲིམ་བཤད་ལ། མ་འོངས་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་རྣམ་གཤམ་གྱི་ལའོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མ་
འོངས་པས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཀྱན་དང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་ཏེ།
ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་དུས་གསུམ་པའི་ཚོས་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་གང་ལ་མ་སྤངས་པ་དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཡིད་ལས་གཞན་པ་སྒོ་ལཱ་ལྷན་གྱི་
ལའོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་མ་འོངས་པ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་རང་གི་དུས་པ་མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་ཁོན་དང་ལྟན་ཏེ། རྣམ་གཤམ་དེ་དག་འདས་པ་(དང་མ་འོངས་པ།)ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲིམ་
པའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་མི་སྒྲིམ་པའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒོ་ལཱ་ལྷན་གྱི་ལའོར་དུ་
བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གྱང་(མ་སྤངས་ན།)དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་ནོ།། (དེ་ཡང་དེ་དག་མང་བས་དམིགས་སུ་དུ་ལྟན་གྱི་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།) རང་
གི་མཚན་ཉིད་པ་དེ་དག་གི་ལྟག་མ་(སྒྲིམ་མཚན་ཉིད་པ་གསུམ་པོ།)ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་སྒྲིམ་དེ་དག་འདས་
པ་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱིས་གྱང་ཡུལ་དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་རིས་ལྟ་བུ་ཀྱན་དང་ལྟན་ཏེ། དེ་
དག་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་དམིགས་པས་སྒྲིམ་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་རི་
སྒྲིམ་དུ་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ལོ།

གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་རྒྱུ་ཡོད་ན་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཏྟག་པར་
འགྱུར་ལ། མེད་ན་དུས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་དང་ཕྱ་རྒྱུ་དེས་ལྟན་པ་དང་བྲལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་
ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་དུས་དེ་དག་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲིམ་གསུམ་བཞི་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་

རྟག་པར་ནི་མི་འདོད་གྱི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྒྱུས་རང་རང་གི་དུས་ཀྱན་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ནི་གསལ་བར་དམ་འཆོལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་ལྷར་ཞེ་ན། དགོ་སྒྲོང་དག་གཟུགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའང་མི་རྟག་ན་དེ་ལྷར་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཅི་སྒྲོས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལྷར་ལྷ་བ་ནི་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྷ་བར་མི་འགྱུར། མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྷར་བྱུང་བའི་གཟུགས་ལ་ཡིད་བྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་དག་གསལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྷ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ། །གསལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ལོ་ཞེས་དུས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་མེད་ན་དེ་ལྷར་གསུང་པར་རི་ལྷར་འགྱུར། ཡང་མདོ་ལས། མིག་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་དང་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏེ། འདི་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་དང་ཆོས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདིའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འདས་པ་རྫས་སུ་མེད་ན་རང་ཉིད་རང་ལ་བརྟེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་། ཡུལ་མེད་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ན། འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འདས་མ་འོངས་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རྫས་སུ་མེད་ན་ལས་ཡོད་པའི་ཆེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ལས་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དམས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པམ་ཆད་གདོན་མི་ཟ་བར་དུས་གསུམ་(དང་གཞི་ལྟ་བུ།)དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདི་ལས་སྤང་དགོས་ཏེ། (གཞི་ལྟ་དང་།⁽¹⁾) དུས་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་འདོད་གྱི། ད་ལྷར་བ་དང་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ལས་འདས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་འདས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་སྐྱེ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་

བ་རྣམས་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཏུས་གསུམ་གཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། དེ་ལྟར་
དང་འདས་པ་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྤྱེ་སྒྲུབ་དང་། མདོ་སྤྱི་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ།^༩

གང་དག་ཏུས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་
ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་དུ་
འགྱུར་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཙུན་པ་ཚོས་སྒྲུབ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་ལ་ལྟོས་
ནས་ཐ་དད་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུས་རྣམས་སུ་འཇུག་ཅིང་འཕོ་བ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ཀྱི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་འགྱུར་གྱི་མ་འོངས་པ་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ན་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་འདོར་ཞིང་ད་
ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་འཕྱོང་ལ། དེ་ལྟར་བ་འདས་པར་འགྱུར་བ་ན་འདད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་འདོར་ཞིང་
འདས་པའི་དངོས་པོ་འཕྱོང་པས་ཏུས་དེ་དང་དེར་འདས་པའི་དངོས་པོ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་ད་
ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྟོད་བཙོམ་ནས་སྟོད་གཞན་དུ་བསྒྱུར་
བ་ན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཁ་དོག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སྟོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་རོ་རྩ་ས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཞིག་འདོར་གྱི་རྣམས་དང་ཁ་དོག་མི་
འདོར་བ་ལྟ་བུའོ་^{༡༠}ཞེས་ཟེར་རོ།

མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱེད་སྒྲོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་འཇུག་
པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྟོད་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་
མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཏུས་གསུམ་དུ་གཞག་གི་དེ་དག་ལ་ཏུས་གཞན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་མེད་པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཆགས་ཅན་བྱུང་མེད་ཅིག་ལ་ཆགས་པ་
དང་བཙས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༡} །གནས་སྐབས་གཞན་
དུ་འགྱུར་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་པ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་(ཉིད་པེར་ན་
འདས་པའི་མཚན་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ན་འདས་པར་བཞག་པས། དེས་ན་)ཐ་སྟོད་བྱེད་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུས་རྣམས་སུ་
འཇུག་པ་ན་ཚོས་དེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་ནས་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་
གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ལྟར་དང་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཏུས་དེ་དང་
དེའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱིན་པ་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་འཕྱོང་པས་ན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མིང་
ཙམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རང་མཚན་གྱི་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་རི་ལུ་གཅིག་ཉིད་

གཅིག་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་དང་། བརྒྱའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྒྱ་དང་། སྟོང་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༤} །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱབ་བའི་བཅུན་པ་སངས་རྒྱུ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྟངས་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དུས་རྒྱུ་སྤྱི་འདུག་པ་ན་སྤྱི་མ་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འོངས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་དང་སྤྱི་མ་འདས་པ་དང་སྤྱི་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟར་བར་བཞག་སྟེ་དཔེར་ན་བྱད་མེད་གཅིག་ཉིད་བྱ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དང་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་མོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་(དེ་དག་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་)དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་(དང་པོ་)རྒྱུ་པར་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པའི་གྲངས་ཅན་(རྣམས་གནས་ལ་ཆོས་འདོད་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་)ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་གཞན་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་དུས་རེ་རེ་ལ་འདར་དུས་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་བྱིར་དུས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དཔེ་ལྟོ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་འདས་པའི་དུས་ལ་འདར་སྤྱི་དབུས་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་དག་རིམ་བུར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་འདས་པ་གཅིག་བྱ་ལ་འདར་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་གསུམ་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པ་ཉིད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མ་སྦྱེས་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱས་ནས་འགགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་དུས་གསུམ་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་བཞི་ཀ་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་རོ། །འོ་ན་དུས་གསུམ་དུ་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ན་རེ། བྱ་བ་འགགས་པ་ནི་འདས་པའོ། བྱ་བ་མ་སྦྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པའོ། བྱ་བ་སྦྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བཡིན་པས་དུས་གསུམ་བྱ་བས་གཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་ད་ལྟར་བའི་མིག་དེ་མཚུངས་རང་གི་བྱ་བ་གཟུགས་ལ་མི་བལྟ་བས་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ན་རེ་མིག་དེ་མཚུངས་དེ་བལྟ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་ད་ལྟར་བཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འོ་ན་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག་གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྲིན་པར་འགྱུར་ཞེས་འབྱུང་བས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོ་དང་རྒྱུ་སྦྱོན་གྱི་རྒྱ་འདས་པ་དག་ཀྱང་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་པོ་བྱ་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ་ད་ལྟར་བར་བརྗོད་པ་ན་དེ་དག་ལ་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་པ་མེད་པས་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་

ཞེན། དེ་ལྟ་ནའང་དུས་གསུམ་དུ་བྱ་བས་བཞག་པས་ན་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་འགགས་པའི་
ཆ་ནས་འདས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲིན་པའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་ནས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་མཚན་
ཉིད་འཆོལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲིན་བརྗོད་དོ།

གཞན་ཡང་འདི་དགག་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱ་བ་བྱེད་
པ་ལ་བགགས་སུ་ཞིག་བྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཚོགས་
པས་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ་ཞེན། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་མ་
ཚོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཅིག་པར་
འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་དངོས་པོ་བྱ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱ་བ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། རྩོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་བྱ་བ་ལའང་བྱ་བ་གཞན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་
བ་དེ་ཡང་བྱ་བ་འགགས་པ་དང་བྱེད་པ་དང་མ་སྒྲིས་པས་དུས་གསུམ་པར་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོགས་
གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུས་གྲིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱ་བ་དངོས་
པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བས་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་^{༡༠}མི་རུང་སྟེ།
དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་འང་ད་ལྟར་ཡོད་པས་བྱ་བ་འང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་བ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དངོས་པོ་འང་ཡོད་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྒྲིས་པ་དང་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་སྒྲིས་པ་དང་ཞིག་པ་ནི་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་
དཔོན་གྱིས་བརྗོད་དོ།^{༡༡} །གང་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པས་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སྒྲིས་པ་དེ་ཡང་ཚིག་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲི་འཛིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་ཡང་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད། །དངོས་པོ་ཡང་ནི་རྟག་མི་འདོད། །རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་
དངོས་མི་གཞན། །དབང་ལྷན་ཐ་སྟོན་ཡིན་པར་གསལ།^{༡༢} ཞེས་བཤད་ལ། བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་
འདས་མ་འོངས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདས་པ་སྤར་བྱུང་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་
ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཡོད་པའི་སྒྲུར་གསུངས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེ་གི་བ་ཡོད་དོ་^{༡༣} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཚོས་དང་ཡིད་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཡིད་ནི་རྣམ་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའམ། ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པར་བཤད་
པ་ནི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་ཡང་དག་པར་ལྟ་

པའི་ལུང་ལས་ཀྱན་དུ་རྒྱ་དབྱུག་ཐོགས་ཐོར་ཚུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས། ལས་འདས་པ་དང་།
ཟད་པ་དང་། འགགས་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་^{༡༠༩} ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་དེས་ཀྱན་དུ་བྲངས་གིང་བཞག་པའི་རྣམ་སྟོན་སྟེང་པའི་རྣམས་པ་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་
ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་མིག་ནི་སྟེ་
བ་ན་འང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ་འགག་པ་ན་འང་གང་དུ་ཡང་ཚོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་དག་སྟོང་
དག་མིག་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྤྲར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༡༠} གསུངས་པ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དག་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མི་གཞོད་དེ། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན་པས་རྟོག་གཏི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་རང་ཉིད་སྤངས་ཀྱང་ལྷན་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་
པས་ཡུལ་ཡང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། (སྤངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་བར་ནི་
དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤངས་ན་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནམ། བྲལ་ན་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་། བྲལ་བ་ནི་
ཡུལ་ཅན་སྤངས་པ་ལོ། །དེ་ལ་གང་དང་བྲལ་ན་དེས་དངོས་པོ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་ཀྱང་མ་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐལ་གྱིས་པ་
སྟེས་ལ་ཀྱན་འབྱུང་གེས་པ་མ་སྟེས་པའི་ཆོ།) ལྷག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་^{༡༡༡} བ་སྤངས་ཀྱང་(དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་ལྷན་ཏེ་)ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པའི་ཀྱན་འགོ་ལྷག་མ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཀྱན་འགོ་
རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་ལྷན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་སྤང་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་(པ་ཅི་རིགས་)སྤངས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲི་མ་ལྷག་མ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་
མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ལྷན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལྷན་པས་ཡུལ་སྤངས་ཀྱང་ལྷན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལ་ངོ་ཐོ་སྤངས་ན་ཅི་ཞིག་ལྷན་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་བསལ་བློ་ཉོ་ཞེས་བཞོད་པར་བྱའོ།

ཆོས་དུའི་ཡུལ་ཡིན་པ།

བདུན་^{༡༡༢} པ་ཆོས་(གང་ཞིག་སེམས་)དུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ནི་འདིར་ཡུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱ་དུ་འདུས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ལྡ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའོ། །(ཟག་མེད་ནི་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།) ཡུལ་ཅན་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱ་ག་པོ་དེ་དག་དུ་འདུས་སོ། །དེའི་

ཕྱིར་ཚེས་དུ་ཞིག་སེམས་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་ན་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་དེ་དབྱེད་དོ། (དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་དང་སྒོམ་སྤང་ནི་ཕུང་པོ་ལྷུས་བསྟན་སོ།) དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་
 དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་གོམས་པ་ཡིས་སྤང་པར་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཁམས་
 ལས་སྦྱེས་པ་(ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ།)ནི་(སེམས་ལཱའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།)འདོད་པ་རང་གི་སྟུག་
 བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་(གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡང་ཀྱན་འགྲོས་རིས་གཞན་ལ་འདྲ་དམིགས་ལ། དེ་མ་ཡིན་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་རང་གི་རིས་ལ་དམིགས་ལ། སྒོམ་སྤང་དག་པས་གསུམ་ཆར་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།)དང་གཟུགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་སྒོམ་སྤང་(དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན་ཞེས་པས་སྒོམ་སྤང་དགེ་བ་)གཅིག་(གི་ཡུལ་དུ་འདྲ་ཏེ་གཟུགས་སུ་
 སྦྱེས་པ་འདོད་པའི་སེམས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། འདིར་སྦྱེས་པ་ཆགས་བྱལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པའང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར།)དང་དྲི་མ་མེད་པ་(སྟུག་ཀྱན་ལ།)ཚེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟུང་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་རོ། (དེ་དག་ལས་གཞན་གྱིས་དམིགས་མི་རྒྱུ་པ་ནི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་ནི་རང་རིས་ལ་
 དམིགས་པ་ཅམ་དང་། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་དགེ་བ་ཡང་འདོད་པ་
 ལ་རིང་བ་ཉིད་བཞེས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ།) གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་ནི་(སེམས་བརྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།)གཟུགས་ཁམས་རང་གི་དེ་གསུམ་དང་། འོག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་
 ཀྱི་དེ་(སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་དགེ་བ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་དགེ་བའི་ཚེས་ལ་
 འདུན་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མཆོངས་ལྡན་དེ།)གསུམ་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒོམ་སྤང་གཅིག་དང་། དྲི་མ་
 མེད་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདྲ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་
 ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་
 ཀྱན་འགྲོ་གོང་དུ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་པའི་ནི་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་(རགས་པར་ལྟ་བུའི་ཤེས་པའི་)ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་མེད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་
 གཏོགས་པ་སྤར་བཤད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་དང་གསུམ་གསུམ་
 སྟེ་དགུ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུད་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགྲོ་
 དང་མཆོངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་རྣམས་ནི་འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་འགྲོ་
 མ་ཡིན་པས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཁམས་དང་རིས་གཞན་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ས་གོང་མའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་ཀྱན་འགོ་དག་ཀྱང་ས་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རིང་བ་བཞིས་རིང་བས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྒྲུང་
 བྱ་(ཁམས་གསུམ་པ།)ཀྱན་ནི་སྒྲུང་གི་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་དུ་རང་རང་གིས་གྲགས་ཏེ་བསྐྱོན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོད་
 ཡུལ་ལོ། །དེས་ན་ལྷའི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དུག་གི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །(དེ་ཡང་དུག་དགྲ་
 བཅུ་གཅིག་ཡུལ་ལོ།) དེ་ལ་རང་རང་གིས་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་ཟག་བཅས་ལ་
 དམིགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྷ་ལ་
 སོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་
 ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐའ་མ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་སྟེ་གསུམ་
 གསུམ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་རང་ཉིད་དང་བཅུད་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཟག་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་དང་ལམ་བདེན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ཡིན་ལ། ཅམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གཉིས་ནི་སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྒོ་གྲོས་དང་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གཉིས་
 སྒྲོམ་སྒྲུང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། དུག་ནི་ཟག་མེད་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བརྟགས་འགོག་དང་ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པར། ཁམས་གསུམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆུ་མཐོང་དང་།
 སྒྲོམ་པས་སྒྲུང་བྱ་ཟག་པ་མེད། རྣམ་ཤེས་ལྷ་བརྒྱུད་བཅུ་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་བཅུ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཏེ། འགོག་
 དང་ལམ་མཐོང་སྒྲུང་བྱ་ཀྱན། །རང་གིས་གྲགས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་^{༡༡}འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་
 ཤེས་དུག་དགྲ་བཅུ་གཅིག་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་ལས་བརྟན་ལས་ཀྱང་། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་
 ཡིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདོད་པའི་
 ཁམས་པ་རི་ལྷ་བར་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་
 མེད་རང་སའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཁམས་
 གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ་ཞེས་^{༡༢}བཤད་དེ། གཟུགས་མེད་ནི་ནམ་
 མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་

དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤིས་པར་བྱའོ། །དེས་མཚོན་ནས་སེམས་
བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ཡུལ་དུ་ཚོས་བཅུ་དྲུག་པོ་དུ་དུ་འགྱུར་དབྱེད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་བདེན་བཞེ་མཐོང་སྤང་
དང་། སྒོམ་སྤང་སེམས་གྱི་ཡུལ་དུ་ནི། རིམ་བཞིན་བཙོ་ལྷ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ །བཅུ་དང་གཉིས་དང་བཅུ་དྲུག་
དང་། །ལྷ་དང་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་འགྱུར། །ཟག་མེད་ཡུལ་དུ་བཅུ་དྲུག་འགྱུར། །ཞེས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་རྣམས་ལས་ཡུལ་གང་ལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱི་མཉམས་དབྱེད་པའི་སྐབས་
འདིར་ཡུལ་དེ་ཚོས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་སེམས་དུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་
དེ་སྤྱི་མཉམས་ཡིན་མིན་དང་། སྤྱི་མཉམས་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་རྒྱས་མི་རྒྱས་དབྱེད་པ་བཞེས་ཤིས་པར་བྱ་བ་ལས་
གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་མཚོན་ན་དེ་འདོད་གཟུགས་གྱི་སྒོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་གསུམ་དུ་གཏོགས་ལ། འདོད་
པའི་སྒོམ་སྤང་གི་གཟུགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པ་རང་སའི་བདེན་པ་དང་པོ་
གཉིས་གྱི་ཀྱན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་¹⁾ ཉེར་སྒོམ་ལམ་ཟག་
མེད་དང་སེམས་ལུའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། སེམས་ལུ་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྤྱི་མཉམས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒོམ་ལམ་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་མཉམས་མ་ཡིན་པས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཀྱན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་དང་
སྒོམ་སྤང་བཞི་སྟེ་སྤྱི་མཉམས་བཙོ་ལྷ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོམ་སྤང་བཞི་པོ་ཁོ་ན་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཤིས་པར་བྱའོ།། (ཁ་ཅིག་རྒྱུད་
ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་མི་རྒྱས་ལ། ང་རྒྱལ་རྒྱས་མི་རྒྱས་བསམ་མོ། །ཁམས་གོང་མའི་གཟུགས་ལ་འདེའོང་ཁོ་བོར་
བའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མཉམས་བཅུ་བཞི་རྒྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པས་ཀྱན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་སྒོམ་སྤང་ཁ་ཕྱིར་ལྷས་རྒྱས་པ་མི་འགལ་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ།) སེམས་སྤྱི་མཉམས་དང་
བཅས་པར་བཞག་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱི་མཉམས་གང་དག་གིས་སེམས་སྤྱི་མཉམས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་མཉམས་དེ་
དག་སེམས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཞིང་མ་སྤངས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་སྤྱི་མཉམས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་
བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤངས་པའི་སྤྱི་མཉམས་གང་དག་ཡིན་པའོ་²⁾ ཞེས་
འབྱུང་བ་ལ་སེམས་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ཟག་བཅས་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་མཚུངས་ལྡན་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་སྤྱི་མཉམས་དང་བཅས་པ་ནི་(རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་བཅས་པ་)རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སོ་
སོའི་སྒྲེ་བོའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་དམིགས་པ་གཉིས་
ཀས་རྒྱས་ནི་ང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དང་
བཅས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། ཀྱན་འགྲོ་སྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །དང་པོའི་

ནམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེ། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་ནམས་གྱིས།¹⁹⁶ །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ནམས་ལ་འདས་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་བཅས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །མི་རྒྱས་ཀྱང་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་འཛིག་པ་ནི་སྤར་མ་སྤངས་པའི་དུས་ན་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཟེར་ཏེ། འདི་ནི་དུས་གསུམ་རྩུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འབྲུལ་པ་ལ་འབྲུལ་པ་འབྲུས་པ་¹⁹⁷ཡིན་ནོ།། (སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་སྟེ། དེའི་ཐོབ་པས་སེམས་དེའི་རྒྱད་བཟང་ཞིང་། རྒྱད་དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་བཞག་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་འོ། །གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོས་ཕྱ་རྒྱས་མཚུངས་ལྡན་སྤངས་པས་དེའི་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་འགའ་ཞིག་སྟེ་འདས་པ་ལོན་འོ། །སྤངས་ན་སེམས་དེ་རི་ལྷར་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིན། ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བྱིར་རོ། གཉེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་ལ་འབྲུལ་བར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་བྱིར་རྣམས་ལོན་ན་ཞེས་བརྗོད་ན་ལགས་སོ།།) རང་སའི་མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བཟླ།)ནམས་ནི་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་རྒྱས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་ནི་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱིས་དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གོ་རིམ།

བརྒྱད་པ་གོ་རིམ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ཀྱན་དུ་སྤྲོངས་པ་ལས་བདེན་བཞི་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟེ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྩེས་དེ་ནས་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལོག་པར་ཐོས་ཤིང་བསམ་པ་ལས་བདེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་། ལོག་ལྟ་སྦྱེས་པ་དེ་ནས་སུང་པོ་མི་རྟག་ཏུ་མར་མ་ཤེས་པས་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་སྦྱེས་པ་དེ་ནས་ནི་གང་ལ་མཐར་བཟུང་བ་དེས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་སྤངས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཁེངས་པའི་ཆགས་པ་དང་ར་རྒྱལ་དང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྤར་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནི་འདི་ནི་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་ན་རེ་མཐོང་སྤངས་ནམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་སྤར་ཡང་གཞན་གྱི་ལྟ་

ਭੈਰਵੇ ਸੁ।

ཟག་པ་ལ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།

བཅུ་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་བརྟན་པ་ལ་ཟག་པ་དང་། ལུ་བོ་
 དང་སྒྱིར་བ་དང་། ཉེར་ལེན་དང་། སྤ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དོན་དང་། གུན་སྒྱིར་དང་། འཆིང་བ་དང་།
 ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། གུན་དགྱིས་དང་། གྲི་མ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། སྒྲིབ་པ་ལྟ་
 བཤད་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ལས་དང་བོ་ནི་སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་མདོ་ལས། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྤྲིད་
 པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ་ཞེས་^{༡༡} ཟག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས་འདོད་ཁམས་ན་གཏི་
 ལུག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་བཞི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་བ་རྒྱལ་གསུམ་
 བོ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང་གུན་ནས་དགྱིས་པ་བཅུ་དང་བཅས་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་ནི་འདོད་པའི་
 ཟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུལ་གས་དང་གུལ་གས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་མ་རིག་པ་བཅུ་མ་གཏོགས་པའི་སྤ་རྒྱས་ནི་
 བུ་རྩ་དུག་དུག་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་གཅིག་དུ་བསྟོམས་པ་ལྟ་བུ་རྩ་གཉིས་ནི་སྤྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 སྤྲིད་ཟག་ལྟ་བུ་རྩ་དུག་དུ་འབྱུང་ཏེ། ཞོང་མ་གཉིས་ན་འང་རྣལ་ཤེད་ཀྱི་གུན་དགྱིས་ཡོད་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་
 པ་ལས། སྤྲིད་པའི་ཟག་པ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་གུལ་གས་དང་།

གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཀླན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། སྤྱ་རྒྱས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་། ཀླན་ནས་དགྲིས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ་ཞེས་^{༡༩} བཤད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཁམས་
 གོང་མའི་རྒྱགས་ཆོད་གཉིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འདོད་པའི་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་
 རྒྱགས་ཆོད་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་
 པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདིར་རང་གི་འདུག་པ་ཤས་རྒྱུང་བས་རང་དབང་ཅན་
 མ་ཡིན་པར་འདོད་གྱི་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་གཅིག་ཏུ་
 འཛོག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསྐྱེམས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཁ་ནང་དུ་ལྷས་པ་དང་མཉམ་གཞག་
 གི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ།། (དགོས་པ་ནི་དེ་ལ་ཐར་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར།) ཁམས་གསུམ་ཆར་
 གྱི་མ་རིག་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ། །དེ་གཅིག་ལུ་ལོགས་སུ་སྟོན་
 པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་རིག་པའི་
 ཟག་པར་བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས། ཀླན་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 འདི་དང་ཕ་རོལ་ན། །འདོད་དང་ཆགས་པས་བསྐྱང་བ་ཡི། །ངན་འགྲོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་མ་
 རིག་རྩ་བ་ཅན་ཞེས་^{༢༠} གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ནི་ཡང་མདོ་ལས། རྒྱ་བོ་ནི་བཞེསྟེ། འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་།
 སྤྱིད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་། ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱ་བོའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ནི་བཞེསྟེ། འདོད་
 པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྤྱིད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱོར་བའོ་ཞེས་^{༢༡} གསུངས་
 པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བའང་རི་ལྷར་ཟག་པ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞེན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཟག་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་བས་ལོགས་ཤིག་^{༢༢} ཏུ་
 ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ལྷ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་བས་གཡོ་བ་དང་རྣམ་པ་གསལ་
 པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་ན་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་མི་གསལ་པའི་བྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
 མི་སྟོན་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་
 པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་ཟག་པའང་བཞེར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་པར་ནི་ལྷ་བ་རྣམས་

ཡོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་གྲགས་མེད་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་རྣམས་ནི་འཁོར་བར་འཛིག་པའི་མིང་
གི་དོན་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ཞེས་ཞེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་འདོད་པ་སྟེ། འཛིག་པའི་དོན་འཁོར་
བར་དངོས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འདོད་ན་མ་རིག་པ་འདར་ཟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་སུ་སྤྲེད་པ་ཁོ་ནས་
ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་དང་། སྤྲེད་པ་ཀྱན་ནས་
འཆིང་བ་ནི། སྤྲེ་རྒྱ་གདལ་དེ་མེད་པ། ཉེ་ནི་སྤྲེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་^{༡༥}བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་སྟོན་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་ནས་སྦྱོར་བ་ཙམ་ལ་འདོད་ན་ཉོན་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཛིག་པར་བྱེད་པས་ལྟ་བུ་འདར་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་
གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་བཤད་པ་ཙམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
དང་། ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་།
བདག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ་ཞེས་^{༡༦}གསུངས་པ་ལ། འདོད་པ་དང་སྤྲེད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བར་རི་
སྐད་བཤད་པ་ཉིང་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་བདག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་རྣམས་པ་ལྟ་ནི་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེར་ལེན་ཐ་
དད་དུ་བསྟན་པ་ནི་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལྟ་བུ་ལས་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་
དགར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེ་དང་རྩུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
སྤངས་པས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཡོགས་
ཤིག་ཏུ་བྱས་སོ། །མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་པས་ནི་མི་གསལ་བས་འཁོར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་
པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་བསྐྱེས་ནས་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་
སྤྲུལ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བཤད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་དོན་ནི་འཁོར་བར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་འདོད་པ་སྟེ། སྤྲུལ་དཔོན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་མ་རིག་
པ་ཉེར་ལེན་དུ་མ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོགས་སུ་མ་བཤད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་
དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་འཁོར་བར་སྦྱོར་བ་དང་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་

པ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་གྱིས་དངོས་སུ་འཁོར་བ་སྒྱུར་བ་དང་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ་^{༡༩} ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེའི་བྱིར་འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་དང་
ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་སྤྲིད་པའི་སྒྱུར་
བ་དང་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པ་ནས་རྒྱས་པར་
འདིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་(འདོད་པ་ལ་)འདོད་ཆགས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སྤྲེད་
པ་དང་། འདོད་པ་ལ་དད་ཆེ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་པས་བརྒྱལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་།
འདོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འཆུམས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེས་འདིའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུངས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་
བར་དང་། ལྟ་བུའི་སྒྱུར་བ་གང་ཞེན་འདིའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་གནས་པ་
འདི་ནི་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་
པ་གང་ཞེན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་དོན་ནི་ཅིའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། གང་གི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་(ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་།)^{༢༡} སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པར་དགའ་བས་འཇུག་པ་སྤྲ་བའི་བྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་སྤྲ་བ་
ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུར་བ་དང་། འབད་མི་
དགོས་པར་བརྒྱུག་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་འབྱུར་བས་རྒྱུན་ཕྱེགས་སུ་རྗེས་སུ་འབྱར་
བའི་བྱིར་ཡང་རྒྱས་པ་སྟེ་དེའི་བྱིར་ན་སྤྲ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་གསུམ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲིད་
ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་མའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་
མཚོར་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྒྲེ་གནས་གཞན་དུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རམ། རྣམ་གཤམ་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བ་དང་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྒྲེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའམ།
རྣམ་གཤམ་ཡུལ་གཞན་ལ་འབྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བར་རྣམ་གཤམ་ཉེ་བར་འཛོན་པའི་བྱིར་
རིམ་པ་ལྟར་ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བོ་དང་སྒྱུར་བ་དང་ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་ནི་རིམ་པའི་ཆོག་
ཡིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་རྒྱུད་ཡུལ་ལ་འཛོག་ཅིང་འཁོར་བར་བྱེད་པས་ཟག་
པ་དང་། རྒྱ་བོ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་བྱུགས་ཆེན་བོས་འཁྱེར་བས་རྒྱ་བོ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་ག་
བསྐྲལ་སྤྲ་ཆོགས་དང་སྒྱུར་བའམ། རྒྱུད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྱུར་བས་སྒྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་

བྱད་བསྐྱངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ། སྤྱི་བོ་ཞེས་¹³⁹འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དགུར་གངས་རེས་པའང་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅིའི་བྱིར་རྩ་བ་རྣམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་། བྱི་མ་གཉིས་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤེ་ན། ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་བྱི་མ་གཉིས་རྩིས་བཅོ་བརྒྱད་པར་
འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བ་སྤྲོ་མ་གསུམ་ལ་མཆོག་དང་དག་པར་འཛིན་པས་ན་སྤྲོ་
མ་གསུམ་ནི་བཟུང་བ་དང་བྱི་མ་གཉིས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་
དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་རྩིས་བཅོ་བརྒྱད་པར་འབྱུང་བ་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་འདོད་པ་ན་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་མཐོང་སྤང་
གཉིས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་། འོག་ལྟ་ཁམས་གསུམ་ན་བདེན་བཞི་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྩིས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ལྟ་བ་
སྤྲོ་བ་འདོད་པ་ན་སྤྲུལ་བསྤུལ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འང་གཉིས་གཉིས་
ཏེ་དུག་དང་། ལྟ་བ་བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་ན་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་
ཏེ་དེ་ལྟར་ན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་རྩིས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འཆད་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་འོག་ལྟ་འགྲུ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་མཆོག་འཛིན་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་ཀུན་
ནས་དགྲིས་པ་བརྒྱད་ལས་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་ཁོ་ན་སྦྱོར་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། གང་གི་བྱིར་ཐུག་
དོག་དང་སེར་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་མི་དག་བ་དང་། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་རང་དབང་
ཅན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དེ་ཆ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དུག་པོ་དེ་དག་
ལས་འོག་ལྟ་འགྲུ་ཏུ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ།།

ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་མི་དག་བ་ཡིན་ཡང་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་
དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །འགྱོད་པ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཡང་མི་དག་བར་མ་རེས་ཏེ། དག་
བའང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱགས་གོད་དང་གཉིད་ནི་དག་བའང་ཡོད་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་མི་དག་བ་དང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྟན་པའི་རང་དབང་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་
བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་
དགྲིས་པ་བཅུར་འདོད་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པའང་མི་དག་བ་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་འཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལན་ལ་སྤྲོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་

རེ་ཀུན་དགེས་བཅུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྒྲིམ་བདེ་འགོ་ན་ལྷག་པར་འཆིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྩོད་བ་དང་། ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབང་ཆུང་བ་དང་ལོངས་སྟོན་ཆུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ན་ཀུན་སྦྱོར་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལས། ཀའ་ལྷ་ཀྱང་མི་རྣམས་ནི་སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྒྲིམ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༩}གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྷན་ཀུན་དུ་གདུང་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་དང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྱིས་པའི་བྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་དང་ཆོས་ལ་སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྒྲིམ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༢༠}

ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་གཞན་དུ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་པ་དང་བུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་སོ་ཞེས་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་པ་ལྷ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ངན་འགོ་དང་སྤྲུག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་བར་མཆོམས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་དག་འཆད་དོ།^{༢༡} །དེས་ན་དམན་པ་ལ་ཐ་མའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་ལྷ་པོ་འདི་དག་འདོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྷར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གང་ལ་དེ་དག་ཡོད་པ་དེ་འདོད་ཁམས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པས་སྟོ་བས་བཅོན་སྤྱང་བ་ལྷར་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ལན་ཅིག་བཅོན་ར་ནས་ཐར་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྱང་བས་ཕྱིར་བཞོག་པ་ལྷར་འདོད་པ་ལས་འདས་ཏེ་གོང་མར་སྦྱེས་ཀྱང་ཡང་ཕྱིར་བཞོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྦྱོབ་བ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྷར་ན་ཁོང་ཁོམ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷ་བ་གཞན་ཡང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདས་ཀྱང་ཕྱིར་བཞོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་དག་(འདི་དག་དང་ལྷན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་སོ་སྟེ་ལས་མི་འདའ་བས།)དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་མ་སོ་སོའི་སྟེ་པོ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་(འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བས།)ཁམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་དག་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་

དེ་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་བཞེད་དོ།^{༡༩} (དེ་ལྟར་ཡང་།
ཁྱོད་གྱི་ཆོས་ལས་མི་ཕྱོགས་པའི། །སྒྲེ་བོ་གཏི་ལྷག་གིས་ལྟོངས་པ། །སྤྱིད་ཅིའི་བར་དུ་སོན་ནས་ཀྱང་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་སྤྱིད་པ་
སྤྲུག།^{༢༠} ཅས་བཤད་དོ།) འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ལྟ་བུ་ལྟ་བོ་
ཐམས་ཅད་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་དུག་ཅར་སྤངས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཆེན་མོ་རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་ལས། ལྟ་བུ་འདི་ལ་
སྤྲུང་མ་ཐག་ཏུ་ནི། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་དང་ཚུལ་བྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །ཐེ་ཆོམ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་
གསུམ་པོ་དག་ །ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་བ། །ཞེས་^{༢༡} བྱ་བ་དང་། མིང་ཆེན་གྱིས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །བཅུན་པ་རི་ཙམ་གྱིས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལེགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། མིང་
ཆེན་འདི་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྤྲོར་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛོན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།^{༢༢}

དེས་ཀྱན་དུ་སྤྲོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་པས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་ལྟ་བུ་བར་བ་གསུམ་
པོར་ཏེ་ཀྱན་དུ་སྤྲོར་བ་གསུམ་པོ་ན་སྤངས་པར་གསུངས་ཤིན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་གྱི་གསུམ་པོ་འདིས་མཐོང་
སྤང་ནམས་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་སྤངས་པས་གཞན་དག་ཀྱང་
སྤངས་པ་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་ན་སྤངས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་
བའི་སྒྲོ་གཅིག་པ་སྟེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་མཐར་འཛོན་
པར་ལྟ་བུ་སྤངས་པའང་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ་སྒྲོ་གཅིག་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་འཛོན་ནི་སྒྲོ་གཉིས་པ་སྟེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །(ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་བཞེ་
མཐོང་སྤང་སྒྲོ་བཞེ་བ་སྟེ་)དེ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛོན་ཡང་སྤངས་པར་ཤུགས་ལ་
གོ་སྟེ། རྩམ་པ་བཞེ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྤངས་པར་བསྟན་པས་མཐོང་སྤང་གིས་བསྐྱེད་པའི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འང་སྤངས་པར་བསྟན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་
པས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་གྱེད་དག་འཆད་དོ།^{༢༣}

འོ་ན་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་ཐེ་ཆོམ་པོར་ཏེ་མཐར་འཛོན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛོན་དང་
ལོག་ལྟ་གང་རུང་རེ་རེའི་བྱས་ནས་ཀྱང་ཀྱན་སྤྲོར་གསུམ་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོ་བསྐྱེད་པར་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཅིག་ཤུར་མ་ཟད་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། མཐར་འཛོན་པར་ལྟ་བུ་ནི་བདག་ལ་
རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་འཛོན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛོན་ནི་གང་
གིས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛོན་པས་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛོན་
པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། ལོག་ལྟ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལོག་པར་མཉན་པ་དང་བསམ་པས་ལོག་པར་ངེས་པ་སྟེ་

བས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བ་འདོད་དེ། རྣམ་པ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་
 འཐད་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རྩ་བ་བསྐྱེས་པའམ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་^{༡༧} ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སློབ་
 དཔོན་ནི་དཔེར་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་ལ་ཇི་སྲིད་འགོ་བར་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བར་འགོ་བ་དང་།
 ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་བར་ཆད་གསུམ་པོ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་ཕྱིན་པ་ལྟར་ཐར་
 བ་བགྲོད་པ་ལའང་བགེགས་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤངས་ན་ཐར་པར་བགྲོད་པ་ལ་བགེགས་
 མེད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་^{༡༨} གྲུག་སྒྲོར་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་
 གྲུག་སྒྲོར་དང་པོས་ནི་བདག་ཆད་པར་དོགས་པས་ཐར་པ་ལ་སྒྲག་པའི་ཕྱིར་འགོ་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་།
 གཉིས་པས་(རྩལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་)ནི་ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ལམ་ནོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་
 པས་ནི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།^{༡༩} །བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། རྩལ་ཁྲིམས་བརྟུ་ལ་
 ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རང་ལུས་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། གྲུག་དུ་སྒྲོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་
 བ་ཡི། །གོང་བྱེད་སྒོ་འགོག་ལེགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅེས་^{༢༠} འབྱུང་ངོ་། །ཡང་མདོ་ལས། གོང་མའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པའོ་ཞེས་^{༢༡} གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་
 ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་གྲོད་
 པ་དང་རྒྱལ་དང་གྲུག་དུ་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་དག་མ་སྤངས་པར་ཁམས་གོང་
 མ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (གོང་མ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་
 བྱས་ལ། གོང་མ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་སོ་ཞེས།) །ཁོང་ཁྱོད་ནི་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་
 ཁམས་གོང་མ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དུག་པ་འཆིང་བ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། འཆིང་བ་རྣམས་གང་ཞེན། འཆིང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འཆིང་
 བ་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་དང་། གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་^{༢༢} གསུངས་པ་ནི།
 (འདི་དག་གིས་སེམས་བཅིངས་ན་རང་དབང་མེད་པས་འཆིང་བའོ། །དེ་ཡང་)དག་སྒྲོང་མ་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བདེ་
 བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ། །སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ། །བདེ་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་^{༢༣} གསུངས་པས་
 བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བའི་དབང་གིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་འཁོར་བར་འཆིང་
 བས་ན་འཆིང་བ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་དུག་གསུམ་
 དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུག་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་
 རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་འཆིང་བས་ན་འཆིང་བ་

ཞེས་^{༡༥}བཤད་དོ། །དེ་ཡང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་རེས་འགའ་ནི་དག་པོའི་བདེ་སྤྱད་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱད་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་ལ་གཞན་རྒྱད་གྱི་ལ་ནི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །བཏང་སྒྲོམས་ལའང་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་མོད་གྱི་གཏི་མུག་དང་གཉིས་མི་གསལ་བར་མཐུན་པས་ལྷག་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༥}

བདུན་པ་ཉི་འཁོར་མོངས་པ་བཤད་པ་ནི་རྩ་བའི་ཉི་འཁོར་མོངས་པ་དུག་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཉི་འཁོར་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྩ་བའི་ཉི་འཁོར་མོངས་པ་དང་ཉི་བར་འདུག་པས་ན་ཉི་འཁོར་མོངས་ཏེ། དེ་དག་ལ་རྩ་བའི་ཉི་འཁོར་མོངས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། དྲི་མ་དང་། གཞི་ཕན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བ། མི་དགའ་བ་དང་། སྤྱལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཁྱུམ་པ་ཉིད་དང་། སྦྱ་བ་དང་། ཟས་གྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་ཉིད་དང་། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རུག་དུག་དང་། འཕྱ་སྒྲོད་དང་། གནམ་པ་ཉིད་དང་། མི་གནམ་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཚོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུལ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྟེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་རན་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེར་བཞི་པོ་དག་སྟེ།^{༡༦} འདི་དག་གི་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིར་བ་དང་། གཞི་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཞི་བར་བྱའོ།

བརྒྱད་པ་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་བཤད་པ་ནི་འདི་དག་གིས་སྤྱིད་པའི་བརྩོན་རར་ཀུན་ནས་འཁྲི་བའམ། འདི་དག་ཡོད་ན་སྤྱོད་པ་ངན་པ་དག་ལྡང་བས་ན་ཀུན་དགྱིས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། རོ་ཆ་མེད་པ་ནས་གཉིད་གྱི་བར་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པར་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བཤད་དོ།^{༡༧} བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་ཁོ་བ་དང་འཆབ་པ་སྟེ་བརྩའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་རོ་བོ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། འདིར་འགྲོད་པ་ཀུན་ནས་དགྱིས་པར་འགྱུར་བ་ནི་འགྲོད་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྩ་བའི་ཉི་འཁོར་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལས་རྩ་བའི་ཉི་འཁོར་མོངས་པ་གང་གིས་སྤྱོད་ཅེན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཆོད་པ་དང་སེར་སྤྱང་ཞིང་བསྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པས་གཞན་ལ་མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པས་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་སྤྲོས་པ་ལ་ཆགས་པས་དམ་དུ་འཛོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆབ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་འདོད་ལ།

གཞན་དག་ནི་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་བྱུང་བར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱུང་བར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་མི་མཐུན་པར་ཚུད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྟེན་བཀྱར་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉམས་ཀྱིས་དྲོགས་ནས་འཆབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་རིགས་སོ། །མ་རིག་པ་ལས་སེམས་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་རྣམས་སྐྱེ་ཞེ། དམིགས་པ་གསལ་བར་འཇུག་པ་ལ་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲུག་པས་ལྷན་པར་མ་ཤེས་པས་སྤྲིག་པ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་འགྱོད་པ་མི་དགེ་བ་འབྱུང་ཞེ། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟེ་བ་དག་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲོ་བ་དང་ཕྲག་དོག་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་ལས་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་འབྲུགས་ནས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགུ་པ་བྱི་མ་བཤད་པ་ནི་གཞན་ཡང་མདོ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མ་རྣམས་པ་རྒྱལ་།^{༡༣}གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་ནས་རྣམ་པར་འཆོ་བའི་བར་རོ། །འདི་དག་གི་ཡང་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། ཟུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་ཀྱིས་དྲོགས་ནས་སྐྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པས་ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དུ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་འཆོ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཁོན་འཛིན་དང་སེམས་ཅན་ལ་རྣམ་པར་འཆོ་བ་འབྱུང་བས་ན་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཛིག་པ་ནི་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་དམ་དུ་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། གྲ་གྲུ་ཅི་ཡིན་སྤྲིག་ཅན་ལྟ།^{༡༤} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཡོ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ཏེ། (ལས་འབྲས་ལས་)ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྷན་པ་སེམས་སྤྲིག་པ་མི་འཆགས་པར་གྲ་གྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟག་པ་ཅི་ཞིག་ཐུང་ན་འདས། མི་རྟག་ཅི་ཞིག་འདུས་བྱས་ཆོས། གྲ་བ་ཅི་ཞིག་འཕགས་པའི་ལམ། གྲ་གྲུ་ཅི་ཞིག་སྤྲིག་ཅན་ལྟ།^{༡༥} ཞེས་སོ།) བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་བཅུ་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་གློད་པ་སྤྲེ་ལྟ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་པས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཁོང་། རྒྱགས་གློད་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ལ། གཉིད་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །ལྟ་བུ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ཉེ་ཉོན་ཀྱན་།^{༡༦}དགྲིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྐྱ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་མི་འཇུག་(ཅིང་

ཡུལ་ལ་འཇུག་)པས་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་དང་། རང་དབང་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་སྤང་གི་མ་རིག་
 པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ཞིག་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དེ་
 རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་འཇུག་པ་ལ་ནི་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་
 ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ལ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྷན་ཡང་མ་རིག་པ་ནི་སྐྱོན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤོང་བོན་གང་སྟེན་ལ་འཆད་དོ།^{༡༤}
 (དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་དབང་ཆེའི། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བས་སོ།) ཇི་ལྟར་ཉེ་ཉོན་ཐུག་
 དོག་ལ་སོགས་པ་སྐྱོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོམ་སྤང་དང་
 རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་ནས་དགྲིས་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་དྲི་མ་དུག་པོ་རྣམས་ནི་
 འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ས་པ་དང་རྒྱོད་པ་དང་གཉིད་གསུམ་ནི་གཉིད་ལ་དགེ་བ་
 ཡོད་ཀྱང་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་(དགེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་)བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་ཉེ་ཉོན་རྣམས་
 ནི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་
 བ་ནི་གཡོ་སྒྲུ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་བོའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་རྟ་བུལ་གྱིས་ཆངས་པ་ལ་འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོ་བཞི་བོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར་གང་དུ་འགག་པར་འབྱུང་ཞེས་དྲིས་པ་ན། དེ་མ་ཤེས་པར་བདག་ནི་
 ཆངས་པ་པོ། ཆངས་པ་ཆེན་པོའོ། གང་དུ་ཐུག་གོ། བྱེད་པ་པོའོ། སྒྲུལ་པ་པོའོ། འབྱིན་པ་པོའོ། འབྱིན་
 བྱེད་དོ། གང་སྤོང་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༥}ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་གཡོ་སྒྲུས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་
 ཏེ་འཕགས་པ་རྟ་བུལ་འདྲིད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་)རྒྱལ་ས་པ་དང་རྒྱོད་པ་དང་
 (གང་ན་ཡང་མི་འགལ་བས་)རྒྱགས་པ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་གཡོ་སྒྲུ་
 གཉིས་ཏེ་ལྷ་ལས་གཞན་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅུ་
 བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱོམ་སྤང་(ནི་ཁ་ནང་
 ལྷས་ཡིན་པས་)ཡིན་ཡང་གཉིད་དང་རྒྱལ་ས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བཅས་
 དང་མི་གསལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་པ་རང་དབང་ཅན་བཅུ་གཅིག་པོ་ཡང་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་
 ཡིན་ནོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་གི་གཉིད་དང་རྒྱལ་ས་པ་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་པ་སྐྱོམ་སྤང་གི་མ་ངེས་པའི་ཆགས་སྤང་གཉིས། མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་

ས་པ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ཅུ་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན།
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པས་འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ།
རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཅུ་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་སྒོ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་
ལྟར་ལུས་གི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་སྒྲུབ་ནི་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་
པས་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་བསྒྲིག་པ་སྒྲུག་བསྒྲུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་ཡིད་ཤེས་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུག་བསྒྲུལ་
དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་རིས་ལུ་འཕམ་འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་
མ་རིག་པ་དག་ནི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དང་ཅི་རིགས་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་བཞི་མེད་པར་ལྟ་བུའི་ལོག་ལྟ་ནི་
ལོག་ལྟ་ཅན་སྒྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་བྱས་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འབྲས་
བུ་མི་འབྱུང་བ་དང་འབད་པ་དོན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། (རིས་པ་)གང་ཞིག་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བ་ན་ཡང་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ལྟ་བུ་བཞི་དང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་
དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཆད་ལྟ་འདྲ་དགའ་རྣམ་ཅན་ཡིན་ནོ།) དེ་དག་གྲུང་འདོད་པ་ལས་སྒྲིམ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གི་ཁམས་གོང་མ་ན་(ཁོང་ཁོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་)སྒྲུག་བསྒྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
བདེ་བའང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏང་སྒྲོམས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་གཞན་པས་རིས་པར་བཏང་སྒྲོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་
ལས། ཕྱ་རྒྱས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྒྲོམས་གི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་ན་གདོན་མི་ཟེ་བར་བཏང་སྒྲོམས་ཀུན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་^{༡༥}པ་དང་། ཚེས་མདོན་
པ་ཀུན་ལས་བརྟས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་སྒྲོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ཞེ་ན། ཐམས་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༦}བཤད་དོ།།

ས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་རི་བཞིན་དུ་ས་རང་
རང་གི་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ས་གང་ན་རྣམ་ཤེས་དང་
ཚོར་བ་དུ་ཡོད་པ་ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་འགྲོད་པ་ནས་འཛིག་པའི་བར་དྲུག་

པོ་དག་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཆུངས་པ་ལྡན་ཏེ། འདི་དག་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དགའ་བའི་རྣམ་པར་མི་འཇུག་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཆུངས་པར་མི་ལྡན་ལ་ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེག་བསྐྱེད་དང་ཡང་མཆུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེར་སྐྱ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཆུངས་
 པར་ལྡན་པ་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་པ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་
 གྱིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གཡོ་དང་སྐྱུ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་
 རྣམས་ནི་གཡོ་སྐྱུ་དང་བཅས་པའི་བྱ་བ་འགྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བར་
 འགྱུར་ཞིང་གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་གྱིས་པ་ཡིན་པ་པས་ཡིད་བདེ་ཡིད་མི་བདེ་
 གཉིས་ཀ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་བདེ་དང་གཉིས་པ་མན་ཆད་གྱི་ཡིད་དེ་དག་དང་རྒྱགས་པ་མཆུངས་པར་ལྡན་ལ།
 བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མ་རིག་པ་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལའང་མཆུངས་པར་ལྡན་པར་རུང་བ་ལྟར་སྟོམས་ཀྱང་
 ས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ལྷོ་གྲེད་དག་གིས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
 གང་དང་ཡང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་བཀག་པ་མེད་དོ་^{༡༤} ཞེས་བཤད་དོ། །ཀུན་དགྱིས་གཞན་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་
 མེད་དང་སྐྱགས་ཆོད་བཞི་པོ་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དག་^{༡༥} དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པར་སྲིད་དེ། དང་པོ་
 གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
 དུག་ཅར་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་དུག་ཅར་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྩ་གཅིག་པ་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་།
 རྟུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཆོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དག་སྐྱིབ་པ་ལྟར་གསུངས་^{༡༦} ན།
 འདོད་འདུན་དང་གནོད་སེམས་དང་གཉིད་དང་འགྱོད་པ་རྣམས་འདོད་པ་བ་ཡིན་མོད་གྱི་རྟུགས་ཆོད་དང་
 ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པས་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་གཟུང་ངམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
 བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྐྱིབ་པས་ན་སྐྱིབ་པ་ལྟ་
 པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྲོང་དག་སྐྱིབ་པ་ལྟ་ནི་མི་དགེ་བའི་ཕྱང་
 པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སྲོང་དག་འདི་
 ནི་མི་དགེ་བའི་ཕྱང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྐྱིབ་པ་ལྟ་འོ་^{༡༧} ཞེས་སྐྱིབ་པ་ལྟ་
 གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྟུགས་གཉིད་གཉིས་དང་ཆོད་འགྱོད་

གཉིས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་ཡིན་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་རེ་རེར་བཤད་ཅིན། ལྷགས་གཉིད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་ཏེ་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་བའང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་གཉིན་པོ་དང་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །ཟས་ནི་ལྟ་སྟེ། སྦྱོ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། བྱ་སྦྱངས་^{༡༤}དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པོ་དེའི་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཞི་གནས་ཡིན་ལ། ཟས་ནི་བཞི་སྟེ། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟོན་དགོད་པ་དང་ཅིས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀས་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ཀལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་པོ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པར་བསྟན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་དང་སྤྲིག་པ་ལས་མི་འབྲལ་ཞིང་། ལྷགས་གཉིད་དང་ཞོད་འགྱོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟག་མཐོང་དང་ཞི་གནས་རིང་དུ་བྱེད་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཚུལ་བྱིམས་དང་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་འཕྲུལ་བའི་ན་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོ་བ་པལ་ཆེ་བ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་ན་མདོ་ལས་ལྷགས་གཉིད་ཀྱི་སྤར་ཞོད་འགྱོད་སྦྱོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་འང་མ་ཡིན་པས་ལྷགས་གཉིད་དང་ཞོད་འགྱོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལ་གཞོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་དེ་དག་གིས་འཛིགས་ཏེ་དེ་དག་དང་ཆ་འདྲ་བས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལངས་ནས་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཆེ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༥}འདོད་དེ་གཞན་ནི་སྤར་མ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་གྱི་སྟོན་དཔོན་དག་ནི་སྟོན་པ་པོ་དེ་བསོད་སྟོམས་ལ་བརྒྱས་པ་ན་ཡུལ་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་ལ་མཆོན་མར་བཟུང་བས་ཆགས་སྤང་འབྱུང་བས་ན་ཐོག་མར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་། དེའི་འོག་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པ་ན་དངོས་གཞིའི་ཞི་གནས་ལ་ལྷགས་གཉིད་དང་། ཞོད་འགྱོད་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལྟག་མཐོང་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ནི་རྗེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པ་ལའང་བར་དུ་གཙོད་པས་ན་ལྟར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༦} (དེ་དག་གིས་དཀྱིགས་པའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་

མཐོང་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གིས་དཀྱུགས་པའི་རྩ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་པའི་སྐབས་མེད་དོ།)

ཕྱ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ། དངོས།

གཉིས་པ་ཕྱ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། ཞོར་^{༡༥༧}ལ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ནི་སྤྱིར་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པས་སྤོང་བ་དང་། ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་དེ་སྤངས་པས་སྤོང་བ་དང་།
དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་སྤོང་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ལས་
སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་འདོད་པའི་རངས་ལ་དམིགས་པ་སྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་ལྟ་བུ་དང་པོ་
གཉིས་དང་། ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་གསུམ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་
འགོ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ལྟར་བརྒྱད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ན་ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་པ་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དགྲུ་དགྲུ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སུམ་
ཅུ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོ་གཤམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་དྲུག་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་
པ་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཉེ་ལྟ་བུ་བཅུ་བོ་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ན་མཐོང་^{༡༥༨}ཤེས་པས་མིར་^{༡༥༩}འཛིན་ལྟོག་པ་ལྟར་མཐོང་^{༡༦༠}ལས་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རང་མཚན་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་སྟེ། རྣམ་པ་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་ལས་དགྲུ་གོང་དུ་དམིགས་ཞེས་པའི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་སྐྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་དགྲུ་བོ་རྣམས་ཉེ། དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་
ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་སྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་སྤོང་སྟེ། སྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་
ཁམས་ཀྱན་འགོའི་དམིགས་པ་ནི་སྐྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (འདི་ནི་འདོད་པ་
ལ་བསམས་གྱི་གོང་མའི་དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་བའོ་ཞེས་སོ།) གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤོང་བར་མ་
རེས་སོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་སྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་སྤྱི་མས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་
ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ན། སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་ཤེས་གྱི་རྒྱ་
འདོད་པའི་སྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་
པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ལོག་པ་ལ་ལོག་
 ཞུགས་འདོད་པ་ན་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་ལྟ་སྟེ་དགྲ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ན་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་བདུན་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དངོས་
 སུ་ལོག་ཞུགས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤངས་པས་
 ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་དེ་དག་ཀྱང་
 སྤངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཟག་མེད་
 ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་པས་སྤངས་པ་ན་ཡུལ་མེད་པའི་
 ཡུལ་ཅན་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་དུག་ནི་དངོས་སུ་
 ལོག་ཞུགས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
 དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང་བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་
 ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་ལ། སྤར་བཤད་པའི་འདོད་པའི་ཀྱན་འགོ་དགའི་སྐལ་བ་
 མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོའི་ཆ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤོང་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་གྱིས་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་ཤེས་པས་ཡུལ་
 ཅན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་སྤངས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་
 ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགོག་ལམ་ཤེས་པས་དམིགས་ཡུལ་ཟག་མེད་ལ་
 དམིགས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་ཙམ་
 ཀྱིས་ནི་མི་སྤོང་སྟེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ཡིན་ལ། གོང་མ་གཉིས་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ན་སྐལ་
 བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་འགོ་རྣམས་ནི་སྤར་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པའི་རྩལ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་
 ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་
 དང་ཀྱན་འབྱུང་གིས་བསྐྱལ་པ་ཡིན་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་བཟོད་ཀྱིས་ཤེས་
 ཀྱང་དེའི་ཆོ་མི་སྤོང་སྟེ། དེ་དག་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་ཕྱིས་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་
 ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་སྤངས་པས་ན་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ཡིན་གྱི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་ནི། གང་ལ་དེ་སྤྱིས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན།^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་བས་ཡུལ་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀླན་འགོ་རྣམ་པ་གཉིས་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་ངོ་། །སྤོང་ཚུལ་བཞི་པ་སྤོང་སྤངས་རྣམས་ནི་ས་རེ་རེ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགྲ་དགྲར་བྱས་ཏེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་གཉེན་པོ་ལམ་རྒྱུད་ཅུང་ཅུང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཟད་ཅིང་སྤངས་པར་འགྱུར་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ཤེས་ཀྱང་སྤོང་སྤང་མི་སྤོང་(ཉེ་བཞིན་པ་རྣམས་སྤང་ཤེས་པར་བྱས་ཟེ)བས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྟ་ག་རྣམས་གྱིས།^{༡༨} ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ཀླན་འགོ་དང་སྤོང་སྤངས་དང་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་སྤངས་ཀྱང་ཡུལ་སྤོང་སྤང་བྱི་མ་མི་སྤོང་བས་དམིགས་ཀྱི་ཟད་ཟད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དམིགས་ཡུལ་སྤོང་སྤང་སྤང་སྤང་སྤངས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་བྱི་མ་དགྲར་^{༡༩}པ་མི་སྤོང་བས་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ལྟར་ན་སྤོང་སྤང་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྤྱིས་པས་སྤོང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་གཞུགས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཅན་ཟད་པས་སྤོང་བས་སྤོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།)

ཞར་ལ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་འོ་ན་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་སྲུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་(ཐམས་ཅད་དེ།)སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་(ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།)མོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་ནི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཐག་སྤིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་ནི་གཞི་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་པོ་དེས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཐག་སྤིང་བས་ཐག་སྤིང་གི་གཉེན་པོ་འདྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཞི་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གང་གིས་དམིགས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྲུན་འབྲིན་པའོ། །དེས་ན་འདི་རྒྱད་དུ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ལ་

སོགས་པ་ནི་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཐེམ་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོབ་པའི་རིམ་པ་དང་མཚན་ཉིད་མི་འཚོལ་བ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་དང་པོ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོབ་ལམ་བྱོད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྟུན་ཅུ་ཅུ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་དང་པོ་ནས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་སྟེ་སྒྲ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ། དེས་ན་གོ་རིམ་འདི་ནི་ཚོས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༥} གཉེན་པོ་དེ་དག་གིས་གང་ལས་སྒྲོང་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤྱན་སྤྱང་བ་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བྱར་འདོད་ཀྱི་(གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ)མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (མཚུངས་ལྟན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་)པན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་སྒྲིས་པས་རང་གི་ཚོགས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་པ་ལས་དབྱེ་བར་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །རི་ཙམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་བརྟུན་ཅུ་ན། (ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་ད་ལྟར་བ་མེད་པས་དེ་སྤོང་གསུང་སྟེ། འགོག་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་འདས་མ་འོངས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤོང་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པས་སྤོང་སྟེ་ཡུལ་ཁ་ཅིག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཤེས་ན་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤོངས་གྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡུལ་སྤྱན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤོང་བར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞེས་པས་སོ།) དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་སྒྲིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ལ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ལ་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱེད་དེ། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། (དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་ཅིག་ཅར་དང་སྟོམ་སྤང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ལ་མཐོང་སྤང་ཡང་བྱིས་པས་སྤོང་ན་རིམ་གྱིས་སྤོང་གསུང་།) ཐག་སྤང་བའི་རོ་བོ་རིང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ན་གནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཐ་དད་པས་རིང་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོས་རིང་བ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་རྣམ་པར་ཆད་པས་རིང་བ་ནི་ཤར་རུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དུས་གྱིས་རིང་བ་ནི་ཚོས་མངོན་པ་ལས། དུས་^{༡༦}རིང་བ་དག་གང་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཚོས་ཉེ་བ་དག་གང་ཞེ་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་^{༡༧}འབྱུང་བས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དུས་གཉིས་

པོ་གང་ལས་རིང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ལྟར་ལས་སོ་ཞེ་འོ། །འོ་ན་འདས་མ་ཐག་པ་
 དང་སྤྱི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲུགས་པའི་མ་འོངས་པའང་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བར་དུ་ཆོད་མ་ཆོད་གྱིས་ཉེ་རིང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དུས་ཐ་དད་པས་
 རིང་བར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ལས་དུས་ཐ་དད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་དུས་གཉིས་བྱེད་པས་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ཞིག་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
 ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། བསྟན་
 བཅོས་ལས་ཉེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགོག་གཉིས་གྱི་ཞེས་པས་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པ་
 གཉིས་གྱི་ཐོབ་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་གཞི་མི་དགོ་གཟུགས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་འདས་མ་འོངས་ཉེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་ན་མ་ཁའ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་པ་ཡི་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པས་དུས་གཉིས་གྱི་ཐོབ་པའང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མ་ཁའ་
 ལ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ནི་དེ་ལྟར་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་ཕན་ཚུན་རིང་བ་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་དུས་གཉིས་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་དུས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་ཡིན་ལ། འདུས་
 མ་བྱས་ནི་གང་གིས་ཀྱང་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་འདས་མ་འོངས་ནི་ཉེ་རིང་
 གཉིས་ཀྱང་འགྱུར་ཏེ་འདས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བ་དང་དེ་ལྟར་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་དང་མ་འོངས་
 པའང་དེ་ལྟར་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བ་དང་འདས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། འདས་
 མ་འོངས་རིང་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་
 ལུགས་བཀག་ནས་རང་ཉིད་ནི་འདས་མ་འོངས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་པ་དང་མ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༧༧}

སྤངས་པའི་འབྲས་བྱུངས་ཤེས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱུངས་ཤེས་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་ལམ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་ན་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པའང་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བཙའ་དཔེ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་
 གི་གཉེན་པོ་སྤོང་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ནས་སྤོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྤངས་པ་ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་(པས་ཁྱད་
 པར་མེད་)ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་འོ།
 (དུས་བྱག་ཏུ་ཉེ་)གང་དུ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྤྲེལ་བ་དང་། རྒྱན་
 ལུགས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བྱུང་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལས་དབང་པོ་ཚོན་

པོར་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དུས་དང་དུག་པོ་རྣམས་སུའོ། །དབང་པོ་རྣམ་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་པས་
 དུས་ལྔར་བྱུང་བར་དུ་འགྲོའོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྟེས་པ་ནི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
 ལམ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་ལས་ད་ལྟར་
 དུ་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲལ་བ་དེས་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་འཕྲོབ་པོ། །དེ་
 ལ་སྦྱར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་ནི་ཟག་མེད་(རྣམ་གྲོལ་)གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་འདྲིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་སུ་གཞག་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་
 ཅན་གྱིས་བརྟགས་པའམ། འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ལ་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་དང་། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
 ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་^{༡༥} གྱུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་
 ལྷག་བསྐལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཟད་པ་ནི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་
 ཤེས་དེ་གཉིས་སོ། །རྗེ་ལྟར་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ཉིད་དེ། གོང་མ་གཉིས་
 པོའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་
 པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དུག་ཏུ་བཞག་གོ། །སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྤང་བྱི་དུག་པོ་ལས་གཞན་
 གསུམ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་(འདོད་པའི་དགུ་པ་ཟད་པས་སྤངས་པ་ན།)ཐ་
 མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་དང་། གཞུགས་ཁམས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པ། ཟག་
 པའམ་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང་། སྒོ་མ་(གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པ།)ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་པའམ་
 ཀྱན་སྦྱར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་མཐོང་
 སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ལ་སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་པའི་ཐ་དད་དུ་བྱེ་ཞེ་ན། སྒོ་མ་སྤང་ནི་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ས་དང་ས་ན་^{༡༦} སྒོ་མ་སྤང་དགུ་དགུའི་གཉེན་པོར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
 ཉེར་བསྟོགས་^{༡༧} མི་ལྟོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་སོགས་
 པས་བསྐྱེས་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཞུགས་ན་

སྒྱུད་པའི་གཉེན་པོ་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་གྱི་མཐོང་སྤང་གི་ཡང་གཉེན་པོ་
ཡིན་པས་གཉེན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་དྲུག་ནི་བཟོད་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡོངས་ཤེས་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ལ་དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་པས་བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཡོངས་
ཤེས་བཟོད་པའི་འཁོར་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་ཤེས་བཟོད་གཉིས་འབྲས་བུ་གཅིག་པས་ཤེས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་བཟོད་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱིས་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་
བྱས་སོ་ཞེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་བཟོད་པ་འཁོར་ཡིན་པས་དངོས་
སུ་གཙོ་བོ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་འཁོར་ལ་རྒྱལ་པོར་བཏགས་པ་ལྟར་འཁོར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུར་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ།¹⁴⁹ ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གི་ལྷག་མ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་
རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བྱ་ཐམས་
ཅད་གྱི་གཉེན་པོར་འཁྱུར་པ་སྤྲིད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་
དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གོང་མ་གཉིས་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
གསུམ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡིན་ལ། (བསམ་གཏན་ནི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་དེ་དག་གི་ཉེན་མོངས་སྤྲོད་པ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ལ་བསམས་སོ།) གཞན་དག་(འདོད་པའི་ཉེན་མོངས་
སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་)ནི་མི་ལྟོགས་མེད་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལལ་ཆེ་བ་འདོད་ལ། (དེ་
ཡང་དངོས་གཞིའི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའོ། །འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འཆད་དོ། །དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ལ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་
མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ།) འམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷགས་ཐ་དད་སྟོན་པ་སྟེ་བཙུན་པ་དབྱངས་
སྒྲོགས་ན་རེ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་ནི་(ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་གསུམ་
བསྟན་ནས་)ཡོངས་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡང་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་པའི་ཐོབ་
པ་ཟག་མེད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་ནི་མི་ལྟོགས་མེད་གྱི་
འབྲས་བུ་ཁོ་(དང་དེའི་བྲལ་ཐོབ་ནི་གོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་གཅིག་ཏུ་འདུས་སོ།)ན་ར་རེས་པའི་

ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བར་གཤམ་
 བར་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་
 ཤེས་བརྒྱད་པ་གཅིག་ལུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཡང་འཕགས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་ཤེས་འདི་
 འཕྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཟག་
 མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ།། (དེ་དག་ཀྱང་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་གོང་ས་ལས་མི་རྒྱལ་¹⁴³བས་སོ།།) དེས་ན་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅུང་ཉེ་སེམས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་ཤེས་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
 འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དུག་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་
 ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་
 ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཡིན་ལ།
 སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 གང་ཡིན་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན།¹⁴⁴ །ཞེས་འབྲུང་བས་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་ཡིན་ཅོ།།
 (དེ་ཡང་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ།།) ཆོས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
 དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དུག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་(འདོད་པའི་)གསུམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་(སྒྲོམ་སྤངས་པའི་)ཆོས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
 གཅིག་ལུ་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་ཤེས་པའི་ནི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཡིན་ཅོ།།

རྗེས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་
 ཤེས་ལུ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལ་ལར་ནི་སྤངས་པ་མང་པོ་
 བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་འཛོག་ལ། ལ་ལར་ནི་སྤངས་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་འཛོག་པ་ལ་
 རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྲལ་བ་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་ཤེས་སུ་བཞག་
 རྟེ་ཞེས་སྤྱད་ཏེ། གང་ཞེན་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་དུ་རྟོག་པ་དང་། སྲིད་ཅུང་ཉེན་མོངས་པ་
 ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་གི་ཀུན་འགོ་གཉིས་ཀུན་དུ་བཅོམ་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་(སྒྲ་མ་གཉིས་མེད་པས་འདི་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་
 ཀྱི་མིང་མི་ཐོང་ལ་འཕགས་པ་ལའང་རི་སྤྲོད།)སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ནི་དང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་མེད་
 དེ་(རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པ་དང་སྤྲོད་ཅེ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།)སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་(རྒྱན་གྱི་བཅོམ་པ་)མེད་དེ། གྲུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་གྲུན་འགོ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུན་
 འབྱུང་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་གནས་སྐྱབས་ན་ནི་གསུམ་གྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གྲུན་འབྱུང་
 མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་གཞག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལའང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་འགོག་ལམ་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་རེ་རེ་ལའང་རྒྱ་གསུམ་གྱི་ཆོང་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་
 ཤེས་རེ་རེ་གཞག་གི་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གསར་དུ་མ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 དག་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དུག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་མེད་པས་
 ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། བཞི་པ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་གཞག་གོ།

ཆོས་མངོན་པ་བ་གང་དག་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ལྟ་པ་འདོད་པ་ནི་འདིར་མ་བཟོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་གྲུན་དུ་བཅོམ་པ་དང་།
 ཁམས་ལས་འདས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་གང་ཟག་གང་ལ་དུ་ཞིག་ལྟ་
 ཞེན། གཅིག་སྒྲེ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་ལྟན་པ་མིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་པ་མེད་པས་བྲལ་
 ཐོབ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གྲུན་
 འབྱུང་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་ལ་གནས་པའང་རྒྱ་གཉིས་གྲུན་དུ་མ་བཅོམ་
 པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྟན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་གཅིག་
 བས་ལྟའི་བར་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་ཏེ།

འདི་ལྟར་གྲུན་འབྱུང་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་གྲུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་གནས་
 པ་ནི་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གྲུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྟན་ནོ། །གྲུན་
 འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་སྤྲུམ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གྲུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་
 གཉིས་དང་ལྟན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་
 ལ་ནི་སྤྲུམ་གཉིས་དང་འདོད་པའི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་གསུམ་དང་ལྟན་ནོ། །འགོག་
 པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་གོང་མ་

གཉིས་ཀྱི་འགོག་པ་མཐོང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་བཞི་དང་ལྷན་ནོ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འདྲོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷན་ནོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་འདིའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དུག་གམ་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་མཐོང་བ་¹⁵ ཅས་བརྒྱུད་སྟེ་འདྲོད་པ་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་སྒྲུབ་པའི་བར་ལ་གནས་པ་ཡང་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་དུག་དང་ལྷན་ལ། འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འང་དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ནོ། ། (འདི་ནི་མཐར་ཁྱིས་པར་ངེས་སོ།)

གལ་ཏེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་ཤེས་དུག་དང་ལྷན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་གཞག་པ་ནི། རྒྱ་ལྷ་དག་ནི་སྤྱི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྒྲོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟང་བསྟོམས་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཆོན་¹⁶ ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཐོབ་པའོ་ཞེས། (སྐད་ཅིག་བརྒྱུད་པའི་ཆོ་ཞུགས་ལམ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆོང་བས་)སྒྲུབ་པ་བསྟོམས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (དེའི་ཆོ་)སྒྲུབ་པ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་བསྟོམས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱི་གཞུང་དག་འཆད་དོ།¹⁷ །ཡང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་གམ་སྟེ་འཕགས་པ་ཐོག་མར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བར་བྱས་ཏེ་ཕྱིས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པའམ། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཕྱིས་འདྲོད་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བར་བྱེད་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་སྒྲུབ་རྣམས་བསྟོམས་ཏེ། (ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྒྲུབ་པ།) འདུན་པ་¹⁸ གཅིག་ཕྱུ་དང་ལྷན་ལ། (འཕགས་པ་)གཟུགས་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འང་དེ་ཉིད་དང་ལྷན་ནོ། །དགྲ་བཙུམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་སྒྲུབ་མ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱུ་དང་ལྷན་ནོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡང་ན་གཉིས་དང་པོ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དགྲ་བཙུམ་པ་ལས་ཉམས་ན་འང་བདུན་པ་དང་བརྒྱུད་པ་གཉིས་དང་ལྷན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་(གི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་)དང་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་པ་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་(ལམ་རེ་རེ་ཁོ་ནར་)རྩི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཙུམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདྲོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་

དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིར་སྤངས་པ་དང་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་བསྐྱེམས་
ནས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པ་དང་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེར་བཞག་གོ། རྒྱན་ཞུགས་དང་
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོད་
ཀྱང་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་ཤེས་
སྒྲིམ་པར་མི་བྱེད་དོ།

ཡང་གང་ཞིག་ཡོངས་ཤེས་དུ་ཞིག་གཏོང་བའམ་འཕྱོང་ཅེ་ན། ལ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་
གཏོང་སྟེ། དག་བཅོམ་ལ་ཉམས་ན་སྤར་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱིར་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་གཏོང་བའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་ན་འང་འདུན་པ་^{༡༡}གཅིག་ཕྱིར་གཏོང་དོ། ལ་ལ་ནི་གཉིས་གཏོང་སྟེ། ཕྱིར་
མི་འོང་གཞུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཉམས་པའམ་དེས་
དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྷ་གཏོང་སྟེ། ཆགས་
བྲལ་སྒྲིན་འགྲོས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་འདོད་པའི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་
ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་ལྷ་གཏོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ནི་མི་གཏོང་མོད་ཀྱི་ཁམས་
ལས་(ཡང་)འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(བའི་ཕྱིར་)དང་(དེའི་ཆེ་)འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་
མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱེམས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བཤད་དུ་མེད་དོ། ལ་
ལ་ནི་དྲུག་གཏོང་སྟེ། འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་བདུན་པ་ཐོབ་
པས་སྤར་མ་དྲུག་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འཕྱོང་པ་ནི་གཅིག་དང་གཉིས་དང་དྲུག་འཕྱོང་པ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་འཕྱོང་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནི་
ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་གཅིག་འཕྱོང་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་གནས་སྐྱབས་
ན་སྤར་མེད་པ་ལས་དང་པོ་གཅིག་ཕྱིར་འཕྱོང་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་འགྲོས་འདོད་པ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བདུན་པ་གཅིག་ཕྱིར་དང་། མཐར་གྱིས་པས་ཀྱང་འདོད་
པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ལ་བདུན་པ་གཅིག་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ་པ་ན་འང་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱིར་འཕྱོང་བོ། གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་འཕྱོང་པ་ལྷ་བྱའོ། དྲུག་འཕྱོང་པ་

ནི་འཕགས་པ་ལ་མཐར་གྱིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལས་ཉམས་ན་ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དག་འཕྱོང་བ་ཡིན་ནོ། (འོན་
ཆགས་བུལ་སྟོན་འགྲོ་བ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་ན་དང་པོ་ཕྱས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བོང་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་༡༥འཕྱོང་
པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་དེ།) དེས་ན་ལུ་འཕྱོང་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ།

ཟག་བཅས་ལས་དང་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པ་ཡི། །ཅུ་བ་ཕྱ་རྒྱས་སྤང་བ་བྱ་ན་མ་གཉིས་དང་། །དེ་དག་སྟོང་
རྒྱལ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སོགས། །ཤེས་པར་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཚུལ་མཛོན་པའི་
མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་ལུ་པའི་བཤད་པ་འོ། །

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།

དེ་ནི་གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་འཆད་པ་ན་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལྟ་ལས།

མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི་གཤམ་ཉེ་གནས་ལྟ་པར་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་འཕྲོ་བོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོར་ཡང་། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ཉ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤྱོད་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་བསྒྲོམ་པས་སྤྱང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་དེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐོང་དོན་བསྒྲོམས་པ་ལས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤྱང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་འཕམ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཉིད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བདེན་པ་མཐོང་དོན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་པའི་(མཐོང་སྤྱོད་)གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྱབ་སྤྱོད་)འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྒྲོམ་སྤྱོད་ནི་བསྟན་པས་གཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱོད་པོ། །མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་བྱེད་པར་ནི་མང་སྟེ། རོ་བོ་ལས་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། དམིགས་པ་ལས་བདེན་བཞི་དང་གོང་ས་འོག་ས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལས་བདེན་པ་དང་ཞིང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལས་བཟོད་ཤེས་གཉིས་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ལས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་གོམས་པས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་པ་དང་། རྟེན་ལས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ག་དང་། རྒྱུད་ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་། རྒྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱེ་ཚུལ་ལས་སྟན་གཅིག་ལས་རྒྱེ་བ་དང་རྒྱེ་བ་གཞན་ལ་འདར་རྒྱེ་བའོ།)།

དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་འོན་པ་བདེན་པ་མཐོང་དང་བསྟོམས་པ་ལས་ཞེས་བཤད་པའི་བདེན་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།
 མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །གང་དུ་བཤད་ཅེ་ན། འདི་ཉིད་ཀྱི་གནས་
 དང་པོར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པས་ལམ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། བྲལ་
 བའོ་ཞེས་པས་འགོག་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་ཞེས་བྱ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་།
 མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་འདི་དག་གི་རིམ་པ་གནས་དང་པོར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིམ་པ་བྱ་བ་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐྱལ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 འགོག་པ་དང་། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་
 པ་ལས། དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་གནས་དང་པོར་རིམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་རབ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་འབྱུང་རོ། །གོ་རིམ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་འགྲེལ་པར་
 དྲན་པ་ཉིད་གཞག་བཞི་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུ་སྟེ་བ་དང་། མཐུན་པ་རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། ཡང་དག་སྟོང་བཞི་ལྟ་བུ་རྟོགས་སྒྲ་བ་དང་མཐུན་པའི་གོ་རིམ་དང་། ཡུལ་རིམ་ལྟར་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་གོ་རིམ་གསུམ་བཤད་པ་ལས་འདིར་བདེན་པ་དེ་དག་ནི་དང་པོར་རིམ་ལྟར་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དུ་དང་པོར་སྟུག་བསྐྱལ་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ན་ནི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་དང་པོར་
 སྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལའང་དཀྱུས་ས་བསྟན་པའི་རྟོ་ཐགས་
 ཐོགས་མེད་པར་རྒྱག་པ་ལྟར་ཆོགས་སྟོར་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་
 མཐོང་བས་དེའི་རྒྱ་དང་། ནད་ཟད་པ་དང་། དེའི་ཐབས་སྟོན་འཚོལ་བ་ལྟར་དང་པོ་ཁོ་ན་གང་ལ་ཆགས་པ་
 དང་། གང་གིས་གཞོད་པ་དང་། གང་ལས་ཐར་པར་འདོད་པས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་། དེའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་
 ཅེས་དེའི་འོག་དུ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་འགོག་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ནས་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་
 པའི་ཐབས་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ལམ་ལ་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རིམ་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། རིམ་དུ་
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྟོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་
 བ་ལྟར། །སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ནི་སྤང་བཤད་ཟེན་ལ།

ངེས་ཆོག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་

པར་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་པ་དང་། གྲུན་འབྱུང་པ་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་ཞི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བདག་ཆད་པས་འཛིགས་པ་དང་། ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅིག །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་སྤྲུག་པ། །དེ་ནི་འཕགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅིག། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ཟག་བཅས་འབྲས་བུའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། (དེ་ཡང་དག་བཅོམ་དང་སྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་ཐ་མ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་འདོད་དོ།) དེ་ཉིད་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཆ་ནི་གྲུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། ལམ་ནི་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། (ཁ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་འཕགས་པས་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཏེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ་སྒྲི་མ་གཉིས་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།) འགྲེལ་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་པོ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་གྲུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྲུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་བས་མིང་གི་སྒྲོན་ནས་བྱེ་བྲག་ཡོད་ཀྱི་རྣམས་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་ནི་རྣམས་ཡང་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་བྱ་བ་མཉམ་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་(དང་ཡིད་མི་བདེ་)ནི་ཆོར་བའི་ཕྱིར་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ན་ཟེ་ལྷར་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཞེན། ཟག་བཅས་མ་ལུས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅི་རིགས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གང་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ཞེན། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བཏང་སྒྲོམས་ཆོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་སྤྲུག་རོ།) འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་དབང་གིས་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་འཐོབ་པོ་ཞེས་ཀྱི་འབྱུང་བས་ཆོར་བ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་། མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་བདག་སྟོན་དང་། དམིགས་སྟོན་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལ་ཅི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་བདེ་བ་ཡིན་ཡང་འགྱུར་བ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་

བསྐྱེད་ཁོ་ནས་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་
 རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་འདོད་པ་ན་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་ལས་མཉམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་གཉིས་དང་། བཞི་པ་ཡན་
 ཆད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཡང་སྐྱེས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་སྐྱེས་བསྐྱེད་
 ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པས་སྐྱེས་
 བསྐྱེད་དུ་མི་བརྗོད་དེ། སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་ཟག་བཅས་གང་ཞིག་མི་རྟག་ཅིང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
 པས་གཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་གཞན་ནི་མདོ་ལས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་
 འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། ལག་
 མཐིལ་སྐྱ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་རྟོགས་ལ། ཉི་ཉིད་མིག་རྩ་སོང་ན་ནི། མི་དགའ་
 བ་དང་གཞོད་སྐྱེད་ལྟར། བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། འདུ་བྱེད་སྐྱེས་བསྐྱེད་སྐྱ་མི་རྟོགས། འཕགས་
 པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། ཉི་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཀྱང་འབྱུང་། ཞེས་པ་དང་། (འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱེད་ནི་འཕགས་
 པ་རྣམས་ཁོ་ནས་གཟིགས་ཏེ།) རི་ལྟར་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱིད་པའི་ཕྱི་མོ་བ་དག་ལ་འདྲ་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་འཇུག་
 པ་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མནར་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འཇུག་གོ་
 ཞེས་ཀྱི་གསུངས་སོ། ། (ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བསྐྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་བདེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།) འདིར་བརྩམ་
 པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས་བདེ་བ་ཉུང་བའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་སྐྱེས་བསྐྱེད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ནི་རྒྱ་
 ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བསྐྱེད་མང་པོས་བསྐྱེད་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་དེ་འདོད་ཕྱིར། བདེ་བ་སྐྱེས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་རྟོགས་སོ། ། ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་
 གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(དེས་རི་ལྟར་དུ་མཐར་ཐུག་པ་)དང་། (ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན་འདྲ་)ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱང་
 པོ་ནི་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁམས་དེ་དག་རྒྱ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཕྱང་པོ་ལ་སྐྱེས་
 ཀྱི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་བརྩམ་པ་དབལ་ལེན་གྱིས་བདེ་ཚོར་ནི་མེད་དེ། ཚོར་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་དེ་
 ནི་འདིར་སྐྱེས་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་ཀྱི་པ་དང་། བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱེས་བསྐྱེད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཀྱི་ཞེས་པ་དང་།
 སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེས་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བའོ་སྐྱེས་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་གོ་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱང་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱར་མཛོན་པར་

འདོད་པའི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཉ་ཅང་སྤྱད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་བདེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་
མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཁས་པ་རྣམས་(བཀྲེས་སྒོམ་གྱིས་མ་བཅོས་པ་ཙམ་གྱི་)སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་
བདེ་བའི་སྒོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུག་ཁུར་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་
རྟེན་པས་བདེ་བར་གང་སྤྲུག་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ།^{༡༤} ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་སོ་ཞེས་སྤྲུག་
པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

རེ་ཞེག་ལུང་དང་པོ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། འཕགས་པ་ཀུན་
དགའ་བོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡང་
མ་ལགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ལགས་པ་དང་ཆོར་བ་འདི་གསུམ་ཡང་གསུངས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱང་གསུངས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལས་
དགོངས་ནས་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཀུན་དགའ་བོ་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངས་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དང་། འདུ་བྱེད་རྒྱུ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །བདེ་བའི་
ཆོར་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་^{༡༦} ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་བར་མའི་དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་ལས། བདེ་བའི་
ཆོར་བ་ནི་སྤྱོད་བ་ན་ཡང་བདེ། གནས་པ་ན་ཡང་བདེ་ལ་འགྱུར་བ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་
བ་ནི་སྤྱོད་བ་ན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་གནས་པ་ན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་^{༡༧} ཞེས་པ་དང་། སྤྱོད་མཆོད་དུག་གི་ཆོགས་
ཀྱི་མདོ་ལས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་
ལས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རབ་མཁའ་ཀྱིས། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་ཉིད་དང་ནི། རྒྱུ་པར་འགྱུར་བ་
ཉིད་མཁའ་ནས། ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བའོ་
སྤྲུག་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་ཆོར་བ་དང་འདོད་ཡོན་དང་སྤྱོད་བ་ལ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཡང་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་ཤེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཆེར་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོར་བ་གསུམ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། (གཞན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་)གཞོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་
ཡིན་(ནོ་ཞེ་)ན་(འོ་ན་)ཡན་པ་དང་འདོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་མི་འདོད། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཆེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྤྲུག་

བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བར་ཐལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་བདེ་བའི་
 སྒོ་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་ནི་རིས་འགའ་བདེ་བ་དང་རིས་འགའ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱ་རྩམ་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ནི་བདེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཀྱི་ལུས་དང་གོམས་པ་ལ་སོགས་པ་འང་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་མེད་པ་ཉིད་འགྲོ་བ་ཐ་དང་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་
 སུ་འབྱུང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་སྤྱད་དུགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྦྱོར་
 ཅམ་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲུག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་རྩམ་པར་མི་གནས་པར་འབྱུང་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཀྱི་རྒྱ་དག་ཀྱང་ལ་ལར་བདེ་བའི་རྒྱར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་ཏུ་སྤྲུབ་པ་འདི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྤྱོད་པའི་
 མངོན་སུམ་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་མི་བྱ་བ་ཞིག་ན་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་
 བོས་ཀྱང་བྱས་སོ།།

མདོ་སྤྱི་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུབ་སྤྲུག་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཀྱི་བདེན་པ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུག་པ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེན།
 གང་འདི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཅན་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ཀྱན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་¹⁾ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུབ་པ་ནི་
 ལུང་དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས། སྤྱི་དང་བྲེལ་ལ་ཡང་སྤྱི་མེད་ཅེས་པ་
 ལྟར་སྦྱོར་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་²⁾པའི་ཕྱིར་དེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་སྦྱོར་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྤྱི་དང་པ་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་³⁾བྱ་བ་དང་། སྦྱོར་མཆོད་དུག་གི་ཚོགས་
 ཀྱི་མདོ་ལས། ལས་དང་སྤྱི་དང་པ་དང་ནི་མ་རིག་པ། སྤྱི་མའི་ཆེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྩམས་ཀྱི་རྒྱ། ཞེས་⁴⁾གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་དེ་གསུམ་ག་ཀྱན་འབྱུང་དུ་སྟོན་པར་འབྱུང་བ་ཞིག་ན་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
 བསྟན་ཞེན། སྤྱི་དང་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འཁོར་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་གཞིལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་
 དམ་དུ་འཛོན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཀྱི་གཞན་དག་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་
 ཀྱན་འབྱུང་ནི་བྱུང་མཉམ་མོ་⁵⁾ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྤྱི་པ་ནི་དག་བཙུང་བའི་སྤང་པོ་ཐ་མ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཡིན་ཡང་ཀྱན་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ་⁶⁾ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དག་བཙུང་བ་ཐ་
 མ་པའི་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ནི་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡིན་ཀྱི་དེ་དག་གི་ཁམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་⁷⁾
 བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་དང་པ་དང་བྲེལ་བའི་སྤང་པོ་དང་སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཡང་ཀྱན་
 འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱན་

འབྱུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གྲང་ཕྱི་མ་དེ་སྤྲུག་བསལ་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ན་སྤྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོའང་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ།

འོ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བདེན་པ་བཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ན་གཉིས་པོའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་གང་ལ་ཐོབ་ལ་སོགས་པས་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡང་གང་ལ་བཅོམ་པས་དེའི་སྒྲོ་མི་འདོར་ཡང་སྒྲོ་ཡིས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་གྱོམ་པ་བཅོམ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་དང་རྒྱ་ལས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་བརྒྱད་གྱི་ཆ་ཤས་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོས་སོ་སོར་བསལ་ན་རྒྱུའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་བཞེན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དཔེ་གཉིས་བཀོད་པ་ནི་འཛམ་ས་པས་འཛིག་པ་དང་། སྒྲོས་འཛིག་པ་གཉིས་སམ། དབྱིབས་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཆོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སམ། ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྫས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་བྱེད་དག་འཆད་དོ།¹⁹ །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་རྒྱན་དང་རགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཏེ། (བྱམ་པ་དང་རྒྱ་ཡོད་དོ་བྱས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཕྱིར་དང་།) བཅོམ་མམ་སྒྲོས་བསལ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་གང་ལ་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་ལས་གཞན་གང་ལ་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་ཆོས་གཞན་བསལ་བ་ན་འང་དེའི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་གཟུགས་གྱི་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །(ཆོར་སོགས་གྱི་འང་ཆོགས་པ་དང་། རྒྱན་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྐད་ཅིག་ནི་དོན་དམ་མོ།) འདི་དག་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་བསལ་ན་དེ་དག་གི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དང་དེའི་རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞེན་ཉིད་དུ་སྤྲང་བའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།

མདོར་བསྟན་པ།

(གསུམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།) དང་པོ་ཁོ་ནར་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པས་རྣམ་པར་མི་གཡིང་བའི་རྒྱ་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་གྱི་རྒྱལ་གྲིམས་གང་ཡང་རུང་།

བ་ལ་གནས་ཏེ། མི་སྒྲོངས་པའི་རྒྱ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་དང་།
དེ་ནས་གཏན་ལ་ལེགས་པའི་རྒྱ་དེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དོན་བསམ་པ་དང་ལྷན་
པས་ནི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་དོན་དེ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་
སྒྲོང་རྒྱན་ཅིང་ཏྲག་འགྲུས་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྒྲུངས་བྱས་ནས། ཁྲིམས་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་བྱེད་
པས། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་^{༡༤}པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་རྟེན་ཅིང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་
ཏེ་ཆོས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། བརྩོན་པ་དག་སྒྲོང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བཀྲིན་རི་ལྟར་ན་མང་དུ་ཐོས་
པ་ལགས། རི་ཙམ་གྱིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དག་སྒྲོང་མང་དུ་ཐོས་པར་འདོགས་པར་མཛད། དག་
སྒྲོང་དག་སྒྲོང་གིས་ལུང་པོ་ལྷ་ལ་^{༡༥}སྒྱུབ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཆོས་ཐོས་པར་གྱུར་ན་དག་སྒྲོང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བཞེད་པ་བྱས་སོ་^{༡༦}ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གང་ཞེན། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སྒོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་བསམ་བྱུང་དང་། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
མིང་དང་། རེས་འགའ་ཡི་གེས་དོན་འདྲེན་ལ་རེས་འགའ་དོན་གྱིས་ཡི་གེ་འདྲེན་པས་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་
དང་། ཡི་གེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་འཇུག་པས་དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་ལེགས་པར་
མ་ལོགས་པ་དང་། རྒྱུང་ཟུང་ལོགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ལོགས་པ་དག་ཤིང་ལེབ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་བྱ་ལ་
ལྟོས་པ་དང་། རེས་འགའ་ལྟོས་རེས་འགའ་མི་ལྟོས་པ་དང་། ཡི་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྒོ་བ་
དཔོན་ནི་དེ་ལྟ་ན་མིང་ལ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་དང་དོན་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཉིས་པོ་
ལས་)བསམ་བྱུང་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་བདག་སྒྲིན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། རིགས་པས་དབྱེད་པ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡིན་ནོ་^{༡༧}ཞེས་
འཆད་དོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་དང་། སྒྱུར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་ལམ་
སྒྲོམ་པ་པོ་ནི་གཅིག་པུར་གནས་པས་ལུས་འདུ་འཛིན་དང་། སེམས་མི་དག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གིས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་
ལྷན་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གྲུ་ལོམ་པ་རྟེན་

པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྲོད་ཅིང་འདོད་པ་ནི་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་མ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་
 ཆེན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཚོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྲོད་པ་དེ་ཡང་མ་རྟོག་པ་ལོ་ན་ལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་འདོད་ཆེན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་ངན་ཉུང་རྟོག་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཚོག་
 མི་ཤེས་པ་དང་། བཟང་མང་མ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འཆད་དོ།^{༩༩}
 ཡང་ན་སྤྲོན་མ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ན་དེ་བས་བཟང་མང་འདོད་པ་ནི་ཚོག་
 མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་གཉིས་པོའི་གཉེན་པོ་ཚོག་ཤེས་
 པ་དང་འདོད་ཆུང་དག་ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོ་འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
 གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་ཆགས་པ་མི་
 དགེ་བ་ཡིན་པས་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་
 དག་ཡིན་ནོ། །མ་ཆགས་པ་དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་རིགས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་རིགས་ནི་བཞི་སྟེ། ཚོས་གོས་
 ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། སྤྲོང་བ་
 དང་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བའོ་ཞེས་^{༡༠༠}གང་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཚོག་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་པ་རི་ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཚོག་ཤེས་པའི་
 ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེ་ན། བཞི་པའང་འདོད་པ་དང་སྤྲོད་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཆགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོང་བ་ནི་འགོག་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ནི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་།
 མཆུངས་ལྟན་གྱི་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐར་པ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཀླན་དུ་སྤྲོད་པའི་རྒྱལ་བསྟན་ལ། ཐར་མས་ནི་བྱ་བའི་ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་རང་
 གི་རྒྱལ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཁས་འཆེས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་
 ལ་རྒྱལ་དང་ལས་གཉིས་བཅས་ཏེ། འཕགས་པའི་རིགས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྒྱལ་བཅས་སོ། །བཞི་པས་
 ནི་ལས་བཅས་ཏེ། བྱེད་རྒྱལ་འདིས་ལས་འདི་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་^{༡༠༡}ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་དང་ལས་གཉིས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞིས་བསྟན་ཏེ། གོས་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་
 འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཚོག་མི་ཤེས་པའི་རང་གི་རྒྱལ་དང་། ཞིང་ལས་དང་ཉོ་ཆོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་
 ངན་པ་དེ་དག་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་རྒྱལ་དང་། ལས་འདོད་པ་རྒྱང་ཞིང་ཚོག་ཤེས་པ་དང་། སྤྲོང་
 བསྐྱོམ་ལ་དགའ་ཞིང་བརྟོན་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱལ་དང་ལས་འདི་

ལྷ་བྱ་བཅས་ཤེན། མདོ་ལས། སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་
བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་སྤེད་པ་སྦྱེ་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བསོད་སྦྱོམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། མལ་ཆ་
དང་སྟན་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱེའོ། །གནས་པ་ན་གནས་སོ། །མདོན་པར་ཞེན་པ་ན་མདོན་པར་ཞེན་ཏོ། །དག་སྤོང་སྤེད་
པ་སྦྱེ་བ་ན་འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པ་སྟེ་དེ་ལྷ་བྱའི་ཕྱིར་སྦྱེའོ་ཞེས་^{༤༦}གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་ནི་དང་
པོར་རོ། །གནས་པ་ནི་རྒྱན་གནས་པའོ། །མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་སྤང་དཀའ་བས་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །འབྱུང་
བ་དང་འཛིག་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་ཕྱིར་སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཀྱི་མ་བདག་དབང་པོ་
དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ཆགས་པ་
དང་། རན་པས་འཛིགས་ནས་ཀྱི་མ་བདག་གི་ཡང་ཅི་མ་རུང་། མེད་པ་དང་མ་བྱུང་ཡང་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་
ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ལ་སྤེད་པ་སྦྱེ་ཆད་པ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་འཛིག་ལ་སྤེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
ཐ་མ་བསྟན་ལ། སྤུ་མ་དག་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོར་རོ། །ཡང་ན་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་
གོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་འདོད་པའི་སྤེད་པ་དེའི་དུས་སུ་ནི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་ལ། བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལུས་ལ་འདོད་ཅིང་སྤེད་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་
པ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་དུ་ནི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་བཞི་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་དུས་སུ་ནི་
བཞི་རེ་ཞིག་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། གཏན་དུ་ནི་བཞི་ཡེ་མི་སྦྱེ་བར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྒོམ་བྱའི་ལམ་ལ་ནི་གནས་ནི་སྤོད་དུ་རུང་བའི་སྒོམ་པ་པོས་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་
གང་ནས་འཇུག་པའི་མཐའ་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་ནི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལྷག་
པར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྟག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དབུགས་
ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་ནང་དུ་རྒྱབ་པ་དང་དབུགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ཡིས་འཇུག་ཅིང་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་དག་སོ་སོར་འཇུག་པ་ཅི་སྟེ་ཞེན། དབུགས་རྒྱབ་པ་དང་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་མེད་ཅིང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་
གཉེན་པོ་བྱེད་ལ། མི་སྟག་པ་ནི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཆོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཁ་
ཕྱིར་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་འདྲན་པས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་བྱེད་དེ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་སྤོང་པ་གཞོན་པའི་རབས། །སེམས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ནི། །གལ་ཏེ་
འདོད་ཆགས་འཛོམས་འདོད་ན། །དེས་ནི་དུར་ཁྲོད་འགྲོ་བར་གྱིས། །དེ་ནས་རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་ལྟོས། །དེ་
ནས་རྣམ་པར་རྟགས་པ་ལྟོས། །དེ་ནས་རྣམ་བཤ་རུས་པ་ཡིས། །རུས་གོང་ལ་སོགས་བལྟ་བར་གྱིས། །^{༤༧} ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་སྟག་པ་ནི་མིག་གི་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་

ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ། དབུགས་འབྱུང་རླབ་རླུ་བྱ་བ་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མི་སྟག་པས་རི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅེ་ན།
འདོད་ཆགས་ནི་བཞི་སྟེ། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རེག་པ་དང་། བསྟེན་བཀྲར་གྱི་འདོད་ཆགས་སོ།།

དེ་ལ་དང་པོའི་གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་སྒྲོས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དམར་པ་
གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་ཐོས་
པ་དང་རྣམ་པར་འཐོར་བ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པའི་
གཉེན་པོར་ནི་རྣམ་པར་འབྲས་གཞིགས་པ་དང་། རྒྱས་པས་བྱང་བྱེད་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཀེར་རུས་གཉིས་ལ་
དམིགས་ནས་མི་སྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །བཞི་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ཤི་བའི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་
ལ་དམིགས་ནས་མི་སྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཀེར་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་
ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་ཤིང་བསྟགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཀེར་
རུས་ལ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པའི་གཞི་རྣམ་པ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་སྟག་པའི་འདུ་
ཤེས་ནི་རྣམ་པ་དགུ་འོ། །དེ་ལ་མི་སྟག་པ་སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་སྒྲོ་བཀྲགས་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། (གཟུགས་སྤང་གི་ཕྱོགས་གཅིག) ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཉི་ཆེ་^{༥༩}ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པར་གཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཏན་ནས་སྒྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སྟག་པ་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བ་བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་མཐེ་བོང་ངམ་དཔལ་བའི་དབྱེས་ལ་སོགས་
པ་གང་མོས་པ་ནས་ཤིང་འབྲས་ལ་ཕྱགས་ཏེ་བོག་ནས་རུས་པ་ཉིད་དུ་སེམས་ཤིང་གོམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་(རང་གི་)ལུས་རིམ་པོ་དང་། གནས་ཁང་དང་། མཐར་གྱིས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་(ཀེར་རུས་
སུ་^{༦༠})སྒྲོ་ཞིང་(ཡུན་རིང་དུ་སྒྲོམ་)། ཡང་(དམིགས་པ་མཐའ་ནས་)རིམ་གྱིས་རང་གི་ལུས་འབའ་ཞིག་རུས་པ་ཡིན་པ་
ལ་(སེམས་)སྤྱད་(ནས་སྒྲོམ་)པས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ།།

དེ་ནས་(སྒྲོ་བ་མྱར་བཞེན་ལ་^{༦༡})སེམས་བསྟུ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པའི་རུས་པ་རྣམས་པོར་
ཞིང་ལུས་ལྷག་མ་རུས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ནས་བཟུང་ནས་ནི་རིམ་གྱིས་ལུས་ཕྱེད་^{༦༢}དང་དེ་ནས་ཐོད་པའི་
ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པར་བཏང་ཞིང་བོར་ནས་ཐོད་པའི་ཕྱེད་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པས་ནི་
ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཐོད་པ་ཕྱེད་ཀྱང་རུས་པ་ཡིན་པའི་དམིགས་པ་
བོར་ནས་(མྱར་བཞེན་སྒྲོས་ནས་སྤྱད་པ་ན་)སྒྲིན་མ་གཉིས་པོའི་བར་དུ་རུས་པར་འབྲེལ་གང་ཙམ་ལ་སེམས་འཛིན་
པས་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲླབ་པ་འཆད་དོ།། (དཔེ་ཆོས་ཀྱི་

ཁྱེད་པར་ལ་)མི་སྤྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདིའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་འཁོར་དང་བཅས་
ན་མུང་པོ་ལྷ་འམ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཁྱེད་པར་ཅན་ཉེར་བསྟོགས་བཞི་
དང་བཅས་པས་དགུ་འདོད་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྤང་བའི་ཆོས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
ལ་དམིགས་པའོ། །གང་ཟག་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྟེད་དོ། །གཞན་ན་ནི་མེད་དེ། བྱང་གི་སྒྲི་མི་སྟན་
པ་ནི་སྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་གཞན་དང་ཁམས་གཞན་
ནའང་མེད་དོ། །(དེ་ཡང་ལྷ་ནི་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བདེན་པ་མི་རྟོགས་ལ་དབང་རྟོན་འདི་མི་སྟོམ་པས་སོ།) རྣམ་པ་ནི་མི་སྤྲུག་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་ནི་འདས་པའི་མི་སྤྲུག་པ་འདས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་སྟེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ནི་དུས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའོ། །མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །(ཐོག་
མེད་ནས་)སྤར་འདྲིས་པ་(འི་བྱིས་པ་)རྣམས་ཀྱིས་ནི་(འདོད་པ་ལས་)འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་(འདི་འདོད་
ཆགས་དང་འབྲལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^{༥༩})འཕྱོང་པ་ལ། སྤར་མ་འདྲིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་
གྱིས་འཕྱོང་བོ། །(བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་འདི་སྦྱོར་བས་བསྐྱེད་དགོས་སོ།) དབྱུགས་རྩལ་པ་དང་དབྱུགས་འབྲུང་བ་
རྗེས་སུ་དབྱུག་པའི་རང་བཞིན་ནི་འབྲུང་རྩལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱུག་པ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ནི་རྒྱ་དབྱུག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་དེ་སྟེད་ཅིང་འཇུག་པས་ན་རྒྱའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་
བཏགས་པ་སྟེ་དབྱུག་པ་ཉེར་གཞག་བཞིན་ནོ། །(དེའི་ཁྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་)ས་ནི་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་
པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱེད་པར་ཅན་དང་། འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདི་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དང་མཐུན་པས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་།
(ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དབྱུགས་འབྲུང་རྩལ་དབྱུག་པ་ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་དང་མཆུངས་
པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་གཞི་
དང་པོ་གསུམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའང་སྤྲིད་པས་ས་བརྒྱད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །སྤར་འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་
པའི་ཕྱིར་(རིམ་བ་ལྟར་)འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྦྱོར་བས་འཕྱོང་པ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའང་
ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོགས་ལ་བས་
ལྷ་དང་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡིན་ཏེ། (འགྲོ་བ་)གཞན་(དང་སྒྲི་མི་སྟན་པ་)དག་ནི་སྟོ་མི་གསལ་བ་དང་མཐོང་ལམ་
གྱི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱུགས་རྩལ་པ་དང་འབྲུང་བ་དབྱུག་པ་འདི་ནི་ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་(འཕགས་ལམ་གྱི་རྒྱུ་)ཡང་

དག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ལུང་མེད་པར་)རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་
 པ་སྤྲེགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟབ་མོ་ཉིད་(རྒྱལ་)གང་ཞེ་ན། བགྲང་བ་དང་། སོགས་པས་བཟུང་བ་རྗེས་
 སུ་འགོ་བ་དང་། འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་། བསྐྱར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་སྤྲེགས་པ་བྱས་
 དང་ལྡན་པའི་མན་ངག་གོ། །དེ་ལ་བགྲང་བ་ནི་(འདུ་བ་མེད་པར་ལུས་སེམས་ནས་ཏུ་འདུག་སྟེ།)དབྱུགས་རྒྱུ་བ་དང་
 འབྱུང་བ་དག་ལ་སེམས་གཏད་ནས་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་དུ་ཡིད་ཀྱིས་བགྲང་བའོ། །དེ་ལས་ཉུངས་ན་
 བྱིང་བ་དང་མངས་ན་རྟོག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་བགྲང་ངོ་། །དེ་ཡང་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་མ་ཆང་
 བར་བགྲངས་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་ལྷག་པར་བགྲངས་བ་དང་། རྒྱུ་བ་ལ་འབྱུང་བ་དང་
 འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུ་བར་བགྲངས་ན་འཆོལ་པར་བགྲངས་པའི་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་བགྲང་བ་ནི་ཡང་དག་
 པར་བགྲང་བའོ། །རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི་འདི་དག་འཇུག་པ་ན་ལྟོག་མ་དང་སྟིང་ཁ་དང་སྟེ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་
 བསྐྱར་བ་བྱིན་པ་དང་རྟོག་པ་མཐིལ་དང་ས་ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་འདོམ་གང་དང་མཐོ་གང་གི་བར་དུ་རིམ་
 གྱིས་འཇུག་གོ། །འབྱུང་བ་ན་ནི་རྟོག་པའི་མཐིལ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲིའི་བྱ་གནས་སྟོབས་ཆུང་ན་མཐོ་གང་དང་
 ཆེན་འདོམ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཇུག་པ་ན་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྱུང་བ་ན་རྣམ་པར་འཐོར་བྱེད་རྒྱང་གི་བར་དུ་འོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ན་དེ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འོ། །འཛོག་
 པ་ནི་ནོར་བུའི་ཐག་པ་བཞེན་དུ་སྒྲིའི་རྩེ་མོ་ནས་རྟོག་པའི་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་གནས་པར་ལྷ་ཞིང་ལུས་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའམ། གནོད་པའམ། གང་བའམ། རྩོད་པ་དག་ཅེས་རྟོག་པའོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་དབྱུགས་འབྱུང་
 རྒྱུ་འདི་དག་རྒྱང་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་རྣམས་བརྒྱུད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་དང་བཅས་ན་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉེ་
 བར་རྟོག་པའོ། །བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱང་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབས་རྒྱར་ནས་རྩོད་པ་ནས་ཆོས་མཆོག་གི་བར་དུ་གོང་ནས་
 གོང་དུ་དག་པའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་
 པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསྐྱར་བ་ནི་དབྱེད་པ་ཉེ་གཞག་ནས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡིན་ལ། ཡོངས་
 སུ་དག་པ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་ནོ། །(སྤྱང་བ་ནི་རིམ་ལྡན་
 མ་དང་བཅས་པའོ།^༤)ཞེས་ཟེར་འོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབས་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པར། དབྱུགས་རྒྱུ་དབྱུགས་
 འབྱུང་དབྱེད་པ་ནི། །བགྲང་དང་རྗེས་འགོ་འཛོག་པ་དང་། །རྟོག་པ་དང་ནི་བསྐྱར་བ་དང་། །ཡོངས་དག་རྣམ་
 པ་བྱས་ཏུ་འདོད། །ཅེས་^༥བསྟུ་བའི་ཆོགས་བཅད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབྱུགས་རྒྱུ་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་བ་ས་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་རྟེན་པའི་ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་ལ་རྟེན་ན་
 འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟེན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ནས་གསུམ་པ་ལ་རྟེན་
 ན་གསུམ་པའི་ས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བར་དུའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་རྒྱུ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ས་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུས་སེམས་བྱད་པར་ཅན་སྤྱབས་དང་བཅས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་རྟེན་པས་
 རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སེམས་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་བ་དང་བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་རྒྱུ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། འཆི་བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་ན་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །(མི་སྟག་པ་དང་།)དབུགས་རྩལ་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་
 བྱ་བའི་གྲངས་སྟུག་གོ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ནི་མ་ཡིན། (ཉི་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་སོ། །^{༤༩}) འོན་
 གུང་དབང་པོ་དང་ཐ་དད་པར་འཇུག་པས་ན་སེམས་གྱིས་མ་ཐེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་དེ་དག་སྐལ་མཉམ་གྱི་
 རྒྱས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱས་པས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆད་ནས་
 མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཟུགས་ལ་ནི་ཆད་ནས་མཆོམས་སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལུས་རྒྱས་པ་ན་རྒྱུ་འགྲིབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། ལུས་རྒྱས་པས་རྒྱུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དབུགས་རྩལ་པ་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆད་ནས་ཡང་ཉིང་མཆོམས་
 སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གཟུགས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་
 ཞེས་^{༥༠}འབྱུང་བ་ལ་ཁྱེ་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་གཟུགས་མིག་ལ་སོགས་པ་
 ལ་ནི་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་འདི་མེད་གྱི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་
 བ་མི་བསྐྱོག་གོ་^{༥༡}ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་ཡིན་ཀྱང་ཆད་ནས་ཡང་མཆོམས་སྦྱར་བ་
 ལ་འགལ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་ཀྱང་གཟུགས་དང་འདྲ་
 བར་མངོན་ནོ། །རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་གི་ས་པ་དང་ས་གོང་མའི་སེམས་གྱིས་རྟོགས་གྱི་འོག་མའི་ཡིད་
 གྱིས་ནི་རྒྱུ་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །

གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་སེམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་
 དུས་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ལུས་ལ་འོག་མ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱལ་སེམས་དང་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་གཉིས་
 འབྱུང་བར་འདོད་དེ། དེ་གཉིས་གྱིས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །(དེ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་ན་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེས་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་མི་སྟག་པ་དང་དབུགས་རྩལ་པ་ནི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ། །) གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་
 བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་སྟོ་གཉིས་གྱིས་ཞིག་ནས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྲུབ་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་
 མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་མི་སྦྱོང་སྟེ། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཞོམ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། (ཞིགནས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགྲུ་ནི་སེམས་མི་གནས་པ་གནས་པའི་
 ཐབས་གསུམ་གནས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུམ་བརྟན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐབས་གསུམ་སོ། གྲེ་ལ་དང་པོའི་
 གསུམ་ནི་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛོག་པ་དང་། དེས་པར་འཛོག་པ་སྟེ། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་
 བས་ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ་ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་ལྟར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། གྲེ་ལ་སྤྱར་ནི་སྤྱན་པར་བྱ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་
 རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་དང་། མི་འབྲོ་བར་འཛོན་པ་དང་། ཤོར་ན་ལྟོན་པའོ། གཉིས་
 པའི་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། འདུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོ་ལྟན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། སེམས་
 བྱིན་དུ་བསྐྱར་བར་བྱ་ཞེས་དང་། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གྲིང་ངེ་འཛོན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། གྲེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏེ།⁽¹⁾ སེམས་གནས་པ་སྟེ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུལ་
 བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་བརྟན་པ་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་འཕྲོགས་
 པར་བྱེད་པའོ། གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། བརྟན་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། ལངས་བཞེན་ཞི་བར་ལྷ་འབྱུང་ཞེས་དང་། དེ་ནས་སྤྱོད་བརྟན་ཅན་གྱིས་ནི། སེམས་
 ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་འཕྲོ་བཅས་པ་དང་། གྲེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད་ཅེས་ལྷ་འབྱུང་རིམ་པ་
 ལྟར་བསྟན་ཏེ། གཡེང་བའི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཞི་བ་དང་། རྩེ་ལ་པ་དང་བཅས་པས་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། འབད་
 རྩེ་ལ་མེད་པར་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའོ། སྟོན་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཞིགནས་རབ་ཏུ་ལྟན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་
 རྣམ་པར་འཛོམས་པར་གྲེས་བྱས་ནས། ཐོག་མར་ཞིགནས་བཅའ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འགྲུབ་
 ཅེས་ལྷ་འབྱུང་སྐུ་པས་) དེའི་ཕྱིར་ཞིགནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤྱང་ཞིང་ལྷག་མཐོང་
 གི་གཤམ་རབ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པར་བྱའོ། གྲེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 བསྟོམ་པས་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པར་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་འདི་
 ཡིན་ནོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། འདེག་པའི་སྤང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟ་སྟེ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའོ་ཞེས་ལྷ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

རིམ་པ་ལྟར་བསྟོམ་ཞེ་ན། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། སེམས་རྣམས་གཤམ་
 ཚོགས་དུག་དང་། ཚོས་འདུ་གཤམ་དང་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་
 འབྱུང་གྱུར་རམ་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་སྟོང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོང་བ་དང་། མཚན་མར་འཛོན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དང་།
 བདག་མེད་པ་སྟེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། གྲེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་

གཞག་ནི་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་ལས་དང་པོའི་
 རོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲེ་བས་
 ཐོབ་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲེ་བ་ན་
 རེ་དྲན་པའི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་རབ་དེ་དག་སྐྱེད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྒྲེ་རྒྱས་
 འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཤེས་རབ་འདིས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྒྲེ་རྒྱས་
 པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་སྒྲེ་འབྲས་བུས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།^༤ །དེ་དག་ཀྱང་
 དབྱེ་ན་མདོ་ལས། ཉན་གྱི་ལུས་དང་ཕྱིའི་ལུས་དང་ཕྱི་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་
 ཞེས་^༥ བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ནང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་
 པ་ལྟར་རང་དང་། ཕྱི་སྒྲོན་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཕྱིའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་མཐོང་དང་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཡིན་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ནང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་
 དང་རང་གི་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་དང་། ཕྱི་སྒྲོན་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་
 དང་རང་གི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆོད་རྣམས་ཡིན་ལ། ཆོར་བ་
 ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་བཤད་དོ།^༦ །རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གཞན་ནི་ཤེས་རབ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། སྤྲ་མ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པ་ལས་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་འང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བཏགས་ནས་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་དྲན་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་མཚུངས་ལྟན་
 གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་གོགས་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་ལས་བཏུས་
 ལས་བཤད་དོ།^༧

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རགས་པའི་རིམ་
 པས་སྤར་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲེ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ལུས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོར་བ་བདེ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སེམས་མ་ཞི་བའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་^༨ ཞེས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པར་
 བཞེད་དོ། །བྱངས་ངེས་པ་ནི་ལུས་ལ་གཙང་བ་དང་། ཆོར་བ་ལ་བདེ་བ་དང་། སེམས་ལ་རྟག་པ་དང་།
 ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་ལུས་ལ་སོགས་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་

བཞི་བརྟན་ཏོ། །དབུས་མཐའ་ལས་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྲིད་རྒྱུའི་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་མོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྐྱོམ་ཞེས།^{༡)} །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ནི་གནས་ངན་ལེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་བསྐྱེལ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟགས་པས་སྒྲིག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་ལ། ཆོར་བ་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱར་བརྟགས་པས་ཀྱུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟགས་པས་འགོག་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་ཆད་པར་དྲོགས་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་ནི་དགོས་པའང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པས་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ན་འདྲེས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་ཁོན་ལ་དམིགས་ན་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས། དེ་ལ་གོམས་པ་དེ་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དམིགས་ལུལ་སྤྱི་ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་སྤྱིར་བསྐྱེལ་ཏེ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་ཏེ་སྤྱིའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲིག་བསྐྱེལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །(རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་དང་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆེ་འཕྲིང་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་རོ།) །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདྲིར་བསྟན་གྱི། གཞན་དུ་ན་རང་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགོངས་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འདྲིར་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆོགས་ལམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ལ་བརྩོན་པའི་དགོངས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་མ་ཁུབ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ལ་འབད་པ་དང་རྩོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་ཐར་ཕྱིན་པ་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྤྱོད་བྱུང་དགོངས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་གང་ཞེས་བཞེད་ན་ཡང་། །བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་མི་སློབ་པ་དག་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་ཟེན་པས་དེ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ཐར་པར་ཕྱིན་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་གང་ཟག་ལ་ཁུབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཇུག་དོགས་སྤྱུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ལམ་ཡང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་

ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་བར་ལྟོ། །དབྱེ་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ལམ་གྱི་རྒྱ་
ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། བྱི་མ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་
ཉིད་པ་ནི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་མ་
ཡིན་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པར་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བདེན་བཞིར་མ་འདྲུས་པའི་འདྲུས་བྱས་ཡོད་པར་
ཐལ་བ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ལམ་བདེན་ཡིན་ཡང་ལམ་མ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་
མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་བདེན་དུ་ག་ཟེགས་པའི་བྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་གིས་ཚོགས་སྒྲོར་གྱི་ལམ་ཡང་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་འདུག་ཐོབ་པ་ན་འཕགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པའི་བྱིར་རོ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཚོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །(ཀླན་ལས་བཏུས་ལས།
བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་
“ཤེས་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བདེན་བཞིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་པ་དང་། མཛོན་པར་བརྗོད་པ་མིང་
དོན་བསྟེ་བའི་ལྟག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །བསྐྱོག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་
ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་མི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེན།”⁹ ཞེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མི་རྟོག་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ན་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རང་མཚན་མཛོན་སུ་མ་དུ་མཐོང་གི་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བར་རྟོག་
བཅས་སུ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰ ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི། འདི་ལ་གནས་པ་ན་མི་རྟོག་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་མཛོན་
དུ་སྤྱོད་གི་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་མཛོན་པར་བརྗོད་པ་དང་སྒྲོས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་འདུག་པར་བྱའོ་”¹¹(ཞེས་བཤད་དོ།)

དེའི་བྱིར་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོག་བཅས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། ཟག་བཅས་སྐད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་པོ་གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
ཁ་ཅིག་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་བྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་¹² ཞེས་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་
ཚོས་གསུམ་དང་། ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཚོས་བཞི་མེད་པའི་བྱིར་དང་པོ་

གཉིས་ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པར་བལྟའོ། །དེས་ན་ལམ་དང་པོ་གཉིས་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་ལམ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་
མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གོམས་
པ་མཐར་བྱིན་པའི་བྱིར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིའི་དོན་ནི་ཐར་པར་འགོ་བའི་བྱིར་ལམ་ཡིན་ནོ།།

ཚོགས་ལམ།

གཉིས་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་
སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཚོགས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་བྱེད་པར་ཅན་དང་། སལ་པ་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཏེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པས་ཐར་པར་
བསྐྱོས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་
བསམ་ལྟན་པས།^{༡༧} ཞེས་པ་ནས་ཞི་གནས་གྱི་ལམ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་
ལས། ཚོགས་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། དབང་བའི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཟད་གྱི་
ཚོད་ཤེས་པ་དང་། བམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་བམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཤེས་
བཞིན་དུ་མངོན་པར་དགའ་བའོ། །ཡང་གང་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་^{༡༨} པ་དང་། ཉན་ཐོས་
གྱིས་ལས། བདག་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་བ་དང་། འདུན་དང་ཚུལ་བྲིམས་དབང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཟས་
དང་མི་ཉལ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་ནི་སྒྲིའི་པ་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་། །དམ་ཚོས་
ཉན་ཅིང་སེམས་པ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་གཏོང་བ་དང་། །དགེ་སྦྱོར་རྒྱན་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ཞེས་^{༡༩} འཇིག་
རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་
བཅུ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་ལྟ་ལས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ནི་ཐོས་
བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒོམ་བྱུང་གིས་རྟོགས་པའང་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་^{༢༠} འཆད་དོ། །སྤངས་པའི་བྱེད་པར་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ལ་དགའ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཡོན་ཏན་ནི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཚོས་དེ་དག་དང་།
གཞན་ཡང་ཟག་བཅས་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །སྒྲི་དོན་ནི་ཐར་པར་འཇུག་
པའི་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ཚོགས་གྱི་ལམ་མོ།། (སྦྱར་སྒྲག་ཞེས་པ་ལ་སན་ཏན་རྒྱན་དུ། ལྟ་ལ་སྒོམ་པ། ར་ཏི་ནི་ཡང་ནས་

ཡང་དུ། ལྷན་ལམ་སྟེ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་། བཞོད་བྱའི་འཇུག་དོགས་ཡིན་པས་ཚོགས་ལམ་མོ། །ཡང་ན་
 ཚོགས་གཉིས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པས་ཚོགས་ལམ་མོ།༥) ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ཁ་ཅིག་གླིང་གསུམ་གྱི་
 སྒྲིམ་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཁྲུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྒྲིབས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་
 པར་བཤད་ལ། འདོད་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་ལྷ་འི་བུ་རྣམས་ལའང་ཚོགས་ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དེད་གྲུང་རྟེན་དུ་རུང་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་བྱད་གི་སྒྲིམ་སྒྲན་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་སུ་
 དམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་གདམས་པ་ནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུལ་བ་ནི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་རྣམ་པར་
 གཡེངས་པས་སྒྲིབས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་མི་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།།

སྒྲོར་ལམ།

གཉིས་པ་སྒྲོར་པའི་ལམ་ནི་(བཤེས་པ་མ་མ་^ཉ)ཞེས་པ་སྒྲོར་ལམ་སྟེ། བ་ནི་བར་མཇུག་^ཉ ^ཉནི་དོན་དམ་པ་ཡོག་
 སྒྲོར་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པས་སྒྲོར་ལམ་མོ།)ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གྱི་ལ་
 དམིགས་པ་དེ་ལས་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ། མཐོང་སྤང་གི་ཉན་མོངས་པའི་བྱད་གིང་སྒྲིག་
 བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་མེའི་སྒྲུ་ལྷས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྒྲིད་ཅིག་གཅིག་གིས་བཞི་
 ག་ལ་དམིགས་པར་མི་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་བཞིའི་
 སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་ཚོགས་ལམ་ནི་བདེན་བཞི་ལ་མི་དམིགས་ལ་སྒྲོར་ལམ་དྲོད་ནས་བདེན་
 བཞི་ལ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་ལམ་ན་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་པས་བདེན་པ་ལའང་
 དམིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པར་མ་བྱེ་བའི་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་ལ། སྒྲོར་ལམ་
 བས་བདེན་བཞིར་བྱེ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
 བཅུ་དྲུག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །དྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་
 ལས་ནི་རྩ་མོའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ལ། རྩ་མོ་དེ་ཡང་དམིགས་རྣམ་དྲོ་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་བདེན་བཞི་དང་ཟག་
 བཅས་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དམིགས་རྣམ་འདྲ་ན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲོན་པར་མི་རིགས་སོ་
 ཞེན། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་སོ། །འདི་ནི་དྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འཕེལ་
 བའི་རྩ་མོ་ལ། དེད་གཡས་ཉམས་པའམ་བཟོད་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩ་མོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྒྲིད་བཟོད་དོ། །དེ་ལ་དྲོད་རྩ་གཉིས་ནི་ཉམས་པ་སྤྲིད་པས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
 གཡོ་བ་རྒྱུང་དུ་ནི་དྲོ་བ་དང་ཆེན་པོ་ནི་རྩ་མོའོ། །(ཆེ་རྒྱུང་ནི་དྲོད་རྩ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ)བཟོད་པ་དང་ཚོས་
 མཆོག་ནི་ཉམས་པ་མི་སྤྲིད་པས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་གཡོ་བ་རྒྱུང་དུ་ནི་བཟོད་པ་དང་ཆེན་པོ་ནི་

ཚུལ་མཛོད་གོ། གྲོད་ཅེ་གཉིས་ཀའང་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཐམས་ཅད་ཉེར་གཞག་བཞིར་འདུ་བས་སོ།) དང་པོར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འགོད་ཅིང་འཛིག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། (མྱ་མ་དམན་པ་ནི་འཕེལ་ནས་སྒྲོན་དུ་མི་བྱེད་དོ།) བྱིས་འཕེལ་བ་ནི་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་མ་བྱེད་ལུས་ལ་སོགས་པ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གཞན་གསུམ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་ཏེ་གོམས་ཤིང་བྱེད་པར་བྱེད་དོ།

དེས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་ཐོག་མར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། འཕེལ་བ་ནི་བསྒྲོམ་པ་དེ་གོམས་ཤིང་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དམིགས་རྣམ་ཐིམ་ལང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ། ཆེ་མོ་དེ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ་སྒྲེ། གྲོད་ཅེ་གཉིས་སྐབས་ན་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་ལ་རྒྱུང་བྱེད་འབྲིང་བྱེད་པ་བཟོད་པ་ནི་མི་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ནས་ཅེ་མོའི་མཛོད་པར་རྟགས་པ་གོམས་པའི་རིམ་གྱིས་བདེན་པ་ལ་ཆེར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བཟོད་པ་ལའང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་རྒྱུང་འབྲིང་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཇི་ལྟར་གྲོད་ཅེ་ཐོག་མར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པ་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གིས་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་འགོད་པར་བྱེད་(པས་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པར་བྱེད།)དོ། འཕེལ་བ་ལ་ནི་གྲོད་ཅེ་ལས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ནི་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ཉིད་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་ལུས་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཚུལ་མཛོད་དང་ཉེ་ཞིང་ཚུལ་མཛོད། མཐོང་ལམ་དང་ཉེ་ལ་མཐོང་ལམ་ཚུལ་བྱ་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲོད་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུང་བྱེད་འདོད་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དེལ་བའི་བདེན་པ་ཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་རྣམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཆང་བར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཐིམ་ནས་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཁོ་ན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སྐྱུ་ཡོད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྷུང་པའི་ཁྱེ་ཀར་ཐོག་མར་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་ཐིམ་ནས་མཐར་དམིགས་པའང་དོར་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་དང་རྣམ་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཐིམ་ནས་ལྟག་མ་སྒྲོམ་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་ཐིམ་དང་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཐིམ་ལྷུང་བྱེད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་རྒྱུང་བྱེད་རྣམ་པ་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཆང་བར་བསྒྲོམས་པའི་རྗེས་སུ་ཐོག་མར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་

གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་དང་པོ་ལམ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་སྤུང་ཕྱི་གཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་རིགས་པ་
བོར་ཏེ་སྤུང་ཕྱི་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་བ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་དགྲུ་དང་། དེ་ནས་ངེས་པར་འབྲིན་པ་བོར་ཏེ་
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་དགྲུ་དང་། དེ་ནས་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བོར་དེ་ཁམས་གོང་མའི་འགོག་པ་དང་
ཀྱན་འབྲུང་དང་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམས་སྤྱི་བ་ལྟར་རིམ་གྱིས་རེ་
རེ་ནས་དོར་ནས་ལྷག་མ་སྒྲིམ་པ་དང་།

དེ་ནས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གྱི་བདེན་པའི་བར་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་
སྤྱི་བ་ལྟར་རེ་རེ་ནས་དོར་ནས་མཐར་ཐོག་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་གང་ཟག་བཞིའི་གཉེན་པོ་འདི་དབང་གིས་
སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་རུང་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་མེད་ནས་སྒྲིམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་འདོད་
པའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་པའི་བར་རྣམས་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་
པས་དེ་ནི་སྒྲིམ་པ་བཞི་བསྒྲུབ་དང་དགྲུ་བཅུ་ཕྱི་བཅུ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་གྲངས་
གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་གསུམ་ལ་དགྲུ་བཅུ་སྟེ། དེ་ནས་དགྲུ་ཉིད་མི་བདག་ལ། བཟུང་རྣམ་པ་
གཉིས་བསྒྲུབ་པ། །འདི་ཡིས་གྲངས་སུ་ངེས་པར་བཟུང་། །ཞེས་གསུང་དོ།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འདོར་བ་མི་འཐད་ཅིང་
དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་དོར་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མི་འཐད་པས་ཐོག་མར་དམིགས་པ་འདོར་བ་
ཉིད་འཐད་པས་སྒྲིམ་པ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འང་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རེ་དང་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཞེས་བྱ་
བཞི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བདེན་པ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་མི་ནས་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བཟོད་པ་འབྲིང་སྒྲིམ་པ་བསྒྲུབ་ཕྱི་བཅུ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་བཞི་བཞུགས་
པས་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་སྒྲིམ་པ་བསྒྲུབ་དང་བཅུ་དགྲུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཟོད་པ་ཆུང་དུ་སྤྱི་བ་ལྟར་
རྣམ་པ་སྤུང་ཕྱི་གཅིག་ཚད་བར་བསྒྲིམས་པའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་བསྒྲིམས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་
བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་དགྲུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་གཉེན་
པོ་ལམ་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་དགྲུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་གྱི་འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་
འགོག་བདེན་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་གྱི་ཀྱན་འབྲུང་གི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ཏེ་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་
ནས་འདོད་པའི་ཀྱན་འབྲུང་གི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་བསྒྲུབ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་

ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་འདོད་པའི་
སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོམ་པ་པོ་དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟ་བུ་སྤྲུང་
པ་དང་རྩལ་པོ་སྤྲུང་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དོར་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་སྤྲུལ་གཉིས་
དོར་ནས་བྱི་མ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལའང་བདག་ཏུ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་དང་བདག་གིར་
ལྷ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ལན་
གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལ། གཉིས་པ་ཡིན་ན་བདག་གིར་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་སྤོང་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་མོ།

སྤྲུང་པ་སྤྲུང་པ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་
གང་རུང་གཅིག་དོར་ནས་ལྷག་མ་དང་པོ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་དོར་ནས་དང་པོ་
གཉིས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྲུང་པ་སྤྲུང་པ་དེ་ལའང་རལ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་གསལ་ཆེ་བ་དང་ལེ་ལོ་^{༡༥} གས་
ཆེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཡིན་ན་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལ། གཉིས་
པ་ཡིན་ན་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་བདེན་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་བོར་ནས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་སྒྲོམ་པ་ནས་བརྒྱུད་
སྤྲེ་འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་གང་རུང་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་པའི་བར་རྣམས་
བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་ཀྱང་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་ཡང་། ཉེར་བརྒྱད་
ཙུ་བཞི་ཉི་ཤུ་དང་། །བརྒྱུད་པ་བརྒྱུད་པ་བརྒྱད་དང་བཞི། །གསུམ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཅིག་ །ལན་གཉིས་
བསྒྲུབ་པ་འདིའི་གྲངས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་ལ་སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་མང་ཏུང་གི་ལུགས་གཉིས་
བཤད་ཀྱང་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ནི་བྱི་མ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ། །

འོ་ན་བཟོད་པ་རྒྱུད་ལ་དམིགས་རྣམ་ཆང་བར་སྒྲོམ་ལ་འབྲིང་ལ་རིམ་གྱིས་ཕྱི་ནས་མཐར་འདོད་པའི་
སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་སྒྲོམ་པ་ཉིད་རི་ལྟར་ཞེན། ཁམས་གསུམ་
སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ན་དེས་དང་པོར་ནི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ལ་བྱིས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་
པོར་གསེས་ཤིང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་བྱེད་དག་འཆད་དོ། ^{༡༦} །རི་
ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་མཐར་སྤྲུལ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་དུག་དང་བྱི་མ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་པ་ཅིག་
འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་
པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་དམིགས་ལུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱད་བར་དུ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་རྣམས་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་

པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ཚོས་གྱི་མཚོག་ཀྱང་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་སྐར་ཟག་མེད་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་རང་གི་རྩལ་གྱིས་
 མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་འབྱེན་པས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་གྱི་མཚོག་ཅས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་བཟོད་པ་
 ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཚོག་(དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་དང་།)གསུམ་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་
 ལ་དམིགས་ཤིང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་དྲོ་བར་གྱུར་པས་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་ལམ་ཆེ་བའི་
 བར་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞི་ལ་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་ཤིང་རྒྱ་ན་ཆགས་པ་ཡིན་པར་གྲུག་པར་
 བྱའོ།། (གཞན་ཡང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཚོས་མཚོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་བསྟན་པས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ནས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་བར་ལ་
 རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཚོས་མཚོག་གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་
 མངོན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བདག་འགོད་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་ལས་
 འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གོམས་པས་བྱང་བར་བྱེད་པའོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟུན་པ་ན་སྐད་ཅིག་
 མ་ལ་དེ་དག་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།) རྣམ་པ་ནི་རི་ལྟར་དང་པོར་གྲུབ་ཤིང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་
 སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཚོག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་གཤམ་
 རྣམས་གྱི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟར་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་
 མ་ཐ་མ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཚོག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་གཤམ་པས་གྱི་
 རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་བདག་
 གིར་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་རའོ་སྟུང་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ལེ་ལོ་གསལ་ཆེ་བ་ཡིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་བཟོད་པ་
 ཆེན་པོ་ནི་གང་ཟག་གིས་རི་ལྟར་དབྱེད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
 སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༢}ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་
 དམིགས་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་ལ་ནི་ཚོས་གྱི་མཚོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་
 བ་སྤྱད་པའི་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་གཤམ་པའི་བཟོད་པ་དང་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་ལ་ཚོས་གཤམ་པ་དང་འདྲ་བས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ་
 ཞེས་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་གང་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེ་
 ཉིད་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལའང་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་

གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཉིད་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་དུ་བཤད་ལ། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་གཉིས་དང་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་ཉི་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཀྱི་པ་དང་། རྟེན་གྱི་དག་གིས་ཀྱང་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་མཆོག་དང་ཉི་ལ་ཆོས་མཆོག་མཐོང་ལམ་དང་ཉི་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དྲན་པ་ཉིད་གཞག་དང་དམིགས་རྣམ་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་རྒྱུད་འབྲིང་གཉིས་དང་ཡང་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཆོས་མཆོག་དང་ཉི་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེར་མི་འགྲུབ་གྱི་འོན་ཀྱང་ཆོས་མཆོག་མཐོང་ལམ་དང་ཉི་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་བཟོད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་དེ་དག་ཡིན་པ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་སྐྱེ་བས་དྲོད་ཅེ་མོ་བཟོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་འདྲ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ཆར་ལ་དམིགས་པ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འདྲ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་སྐྱེ་བས་ཀྱུན་བརྟགས་པའོ་ཞེས་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་འཆད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་བཟོད་ཆེན་སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་ཡིན་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ ཅེས་ཀྱི་གང་བཤད་པ་དེ་ནི་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ་འདིར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་རབ་དང་མཆོག་རབ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རང་དོན་བྱེད་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་དང་། གཞུང་གཞན་དུ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་འདྲ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །

དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དྲན་པ་ཉིད་གཞག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་གྲོགས་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུལ་པ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྒྲུའོ། །དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐོབ་པ་

ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པར་མ་གཏོགས་ཏེ་གཏོགས་ན་འཕགས་པ་མཐོང་ལམ་བས་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་
བྱས་པར་འགྱུར་རོ། (དེ་ལ་ཡང་)དེ་དག་གི་ཐོབ་པར་(སམ་ཐོར་གྱི་བར་དུ་¹⁶)མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདོད་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ཐོབ་པ་རྒྱས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་
སྤོང་ཡང་སྤང་བའི་གཙོ་བོས་མཚོན་ནས་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ངེས་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམས་ལ་
འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འདི་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་
པར་འབྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཚོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་
ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་པའི་ཆར་¹⁷ཡང་(མཉམ་གཞག་ཡིན་
པས་)བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་བསམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་
དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་དྲུག་གི་ས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་
ལམ་གཞུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་(འདོད་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ངེས་འབྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་འདོད་པ་
ལ་མི་དམིགས་)པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ཞེ་ན། དང་པོར་ཤེས་ཤིང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་
མཐོང་ལམ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཞུགས་མེད་པས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཅེ་
གཉིས་ནི་འོག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་འད་ཡོད་པའམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུན་པ་དབྱེད་སྤྲོགས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ་
ས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་པ་ཞི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདོད་ཁམས་པའི་
ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་ལ་རྟེན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་འདོད་དེ། དེ་ཡང་
དང་པོ་གསུམ་ནི་ཐོག་མར་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོན་བསྐྱེད་ཟེན་པ་རྣམས་ནི་ལྟའི་ནང་དུ་
ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །(བཟོད་ཆེན་དང་)ཚོས་མཚོག་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་དང་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དང་
པོ་གསུམ་ནི་སྐྱེས་པས་ཀྱང་སྤང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དང་སྤང་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ཐོབ་པས་
གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་(འདི་དག་གི་དུས་སུ་ཕན་ཚུན་མཚན་གྱུར་པ་དང་འཚོལ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ལ་)ཚོས་
མཚོག་ནི་སྤང་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་སྐྱེས་པས་ནི་གཉིས་
ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་པ་ནི་སྤང་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་

པ་ཐོབ་པས་བྱད་མེད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཆོས་མཆོག་གི་དེ་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱད་མེད་དུ་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་)དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་ནི་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་སྤྲོད་པའི་སྤྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་གྱི་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་བསམ་གཏན་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།^{༡༡}

དེས་པར་འབྲེད་པ་རྣམས་རི་ལྷར་གཏོང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དེ་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ས་དེ་བོར་ནས་(གོང་དུ་སྒྲིབ་པའི་ས་འཕོས་པས་ས་དེའི་ཐོབ་པ་)གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པས་བསྐྱས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འཕོས་པས་(ཉ་སྒྲིབ་པས་དེའི་ཐོབ་པ་)གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་གི་སྟེ་གོང་དུ་འཕོས་པས་གཏོང་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(བའི་ས་འཕོས་)བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(གཞན་ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྷར་འཆིབ་འཇམ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་པར་བྱས་པས་སོ། །འདི་འོག་ཏུ་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ནི་མེད་དེ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་སྒྲོལ་ལམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ།) འཕགས་མིན་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོར་རམ་མ་བོར་ཡང་རུང་སྟེ་འཆིབ་(སྟེ་རིས་མཐུན་འདོར་བ་)ཁོ་ནས་གཏོང་བར་འགྱུར་གྱིས་འཕོས་པས་ནི་མ་ཡིན། (མ་འདྲིས་པས་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་གོང་དུ་འཕོས་པའི་ཆོ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དག་འདོར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་དེ་ནི་མེད་དེ་རིས་མཐུན་གཏོང་བ་ཁོ་ནས་བོར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆིབ་པའི་སྤྲིན་པ་ལ་གནས་པས་དེ་དག་འདོར་བར་སྤྲིན་པ་བར་མ་ལ་གནས་པས་དོར་ཟེན་ཏེ། དེའི་གང་དུ་སྒྲིབ་པ་ན་འདོར་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པས་འཆིབ་ཁོ་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུང་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་གྱུར་ལྟ་བུ་ཏུ་ཡོད་པས་ཁམས་གོང་ན་སྒྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་མ་སྒྲུངས་སོ། །འཕགས་པ་ལ་མི་མཆུངས་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་སྒྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་པས་སོ།) དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གཉིས་ནི་(བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་ཞེས་པས་)སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་གི་འཕགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ལས་(མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་)ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།(འཕོབ་པ་ནས་འཕོས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཕྱི་མ་གཉིས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འང་ཉམས་པ་མེད་པའི་(འཕགས་ལམ་གྱི་སྒྲོལ་པ་མ་བསྐྱེད་པས་)ཕྱིར་རོ།

གང་ཞིག་གིས་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དེ་དག་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(མི་ཕྱོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་སྒྲོལ་ལམ་གྱིས་ནི་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་མ་དེས་ཏེ་ཉམས་པ་སྤྲིན་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་གཞིའི་སྒྲོལ་ལམ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པས་གཏོང་བར་དེས་སོ་གསུང་དོ།) གལ་ཏེ་སྒྲུར་(བཟོད་འཕྲིང་མན་ཆད་)ཐོབ་པ་(ལས་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་དག་གིས་ཡང་(ཕྱིས་)ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོལ་པ་ལྷར་སྒྲོན་མེད་པ་

(ཁོན་)གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མྱོན་(འཕགས་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྱེད་པས་)ཡང་
ནས་ཡང་དུ་མ་གོམས་པ་དང་(འདོད་ཆགས་དང་བཤལ་བས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།)འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
(པས་མྱོན་རང་ས་མི་འཐོབ་)པའི་ཕྱིར་རོ། (སྒྲིབ་ནས་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་སོས་འདེབས་མ་ཐོན་ཡོད་ན་འགྲོ་ནས་སྒྱེ་ལ་མེད་ན་གཞི་
ནས་སྒྱེད་དོ།) འོ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དག་ལ་བྱང་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཉམས་པ་གཉིས་
ནི་(ཆོས་)མི་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི་བྱང་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

འོན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྒྱེས་པ་ན་དག་ཅུ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉམས་པ་
བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ནི་སྒྲ་མ་(ལོག་ལྟ་སྒྱེས་པ་)ལྟ་བུ་ཉམས་པས་ཉམས་པ་དང་།
མཐོང་ལམ་སྒྱེས་པ་ན་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྒྱེས་པ་ན་མཐོང་ལམ་གཏོང་བ་
ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཉམས་པ་འང་ཡིན་པས་ཉམས་པ་སྒྱིར་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཡོངས་ཉམས་ལ་རྣམ་
ཉམས་གྱིས་བྱང་ཀྱང་རྣམ་ཉམས་ལ་ཡོངས་ཉམས་གྱིས་མ་བྱང་པ་(ཡོད་དེ་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་འོ་
དེས་ན་)བྱེ་བྲག་དང་སྒྱུའི་བྱང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དྲོད་(གྱི་ཡོན་ཏན་)ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཉམས་ཀྱང་རེས་པར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་
ནི་བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (ཆོ་འདི་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ།)ཅུ་
མོ་ཐོབ་པ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཀྱང་དག་བའི་ཅུ་བ་ཀྱན་ཏུ་མི་ཆད་པ་ཡིན། (ཉིད་ཀོན་མཆོག་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་
དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་རྟེན་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ནི་ངན་སོང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་སྤྲོད་ལ་མཆོམས་མེད་པ་བྱེད་པ་
དག་ཀྱང་སྤྲོད་དོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་ཀྱང་ངན་སོང་གསུམ་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དེར་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་སྒྲོ་ང་དང་
དྲོད་གཤེར་ལས་སྒྱེ་བའི་སྒྱེ་གནས་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟོན་དང་
ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྒྱེ་བ་གསུམ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཆོན་གཉིས་པ་སྟེ་ལུས་གསུམ་དང་། བརྒྱད་
པ་ཕན་ཆད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། འགྲོ་བ་དང་སྒྱེ་གནས་དང་སྒྱེ་བ་
དང་ལུས་དང་སྤྲོད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་(འདི་དག་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་དེ་དག་)མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་
དྲུག་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་བཟོད་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་པོས་ནི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་མི་སྒྱེ་བ་འཐོབ་ལ། ཆེན་པོས་ནི་
ཐམས་ཅད་མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་འཐོབ་མོད་གྱི་ཅུ་བར་ནི་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་གཅིག་ལུ་སྒྲོས་སོ། །དེ་ལ་
སྒྱིར་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་སྤྲོད་པ་ཐ་མ་པའི་བར་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་སྒྲོ་བ་པ་ལ་ལྟོས་པས་སྒྲོ་བ་
མ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ནི་དྲོད་ཅེ་གཉིས་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་བསྐྱོག་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་

བ་སྲིད་གྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅི་ནས་ནི་⁽¹⁾སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ།⁽²⁾ བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནས་
 ངན་སོང་དུ་མི་འགོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 རིགས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ནི་ཆོས་མཆོག་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱུ་ཉན་ཀྱང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་(རང་དོན་གཙོ་ལས་⁽³⁾)གཞན་དོན་དུ་ཡང་ངན་སོང་དུ་མི་
 འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་ལས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར་མཐོང་ལམ་སྦྱེ་བས་དེ་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱལ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ནི་གཞན་དུ་བརྒྱུ་པར་མི་ནུས་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་
 རང་སངས་རྒྱས་(གྱི་ལམ་)ནི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གོ་ལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་དང་དབང་པོ་རྩོད་པས་གསལ་
 ཞིང་སྤངས་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནམ་མེ་སྟུག་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་བར་གྱི་
 ལམ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
 བློ་བརྒྱུད་ལས་(དེར་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པས་སྦྱིད་ལུག་པ་)མེད་པས་རིགས་
 གཞན་དུ་(ཐེག་པ་ལོག་མར་)འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲོ་བ་ཟེར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ནི་ཆོས་མཆོག་ནས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་སངས་
 རྒྱས་ནི་སྦྱོར་ལམ་མཐའ་ཆོག་ལས་ནས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་མངོན་པ་བ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་
 བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པ་ཆོག་ཤིང་སྦྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་
 བློ་བརྒྱུད་ལས་དོན་ཅི་གཉིས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱུ་ཉན་སངས་རྒྱས་སུ་
 འགྱུར་བ་སྲིད་དེ། དེའི་ལམ་བཟོད་ཆུལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཁོ་
 བ་བརྒྱུད་བར་མི་ནུས་པར་དམིགས་གྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་
 རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྲེའ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་འཆད་དེ་དེ་
 དག་ནི་སྟེ་པ་དག་གི་ལུགས་སོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་དེ་འདིར་ནི་སྐྱབས་མ་
 ཡིན་པས་ཁོ་བོས་མ་བཤད་དོ།

སྦྱོར་བའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་ཤེས་ན། སྦྱོར་བའི་ལམ་དེའི་སྟོན་དུ་ནི་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རི་སྲིད་ན་ཐར་ཞེན། ཐམས་ཅད་པས་ཤིན་ཏུ་ཐུར་བ་ནི་
 སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར་ཏེ་ས་བོན་འདེབས་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་སྦྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་ལྟར་སྦྱེ་བ་དང་
 བོ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དང་གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་གསུམ་པ་ལ་དགེ་སྦྱོར་གི་ཆུལ་གྱི་འབྲས་
 བུ་རྣམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་ནི་རྒྱད་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་ཡོངས་

སུ་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟོ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་(དང་སྒྲིན་པ་དང་གྲོལ་བ་)ལ་
སོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་རྩོན་པོ་བརྩོན་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དག་གིས་ནི་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བ་གང་ཞིག་གི་ཆོ་སྤྲུལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་ཚོགས་
བསགས་པ་དེ་ནི་(དེའི་ཕྱི་མ་ལ།)ཆོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྟེད་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོ་གཉིས་ལའང་ཐར་པར་ཁྲིལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལྟོ་ལས་བཤད་དེ།
ལུང་ལས་ཀྱང་འདི་ཉིད་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དངོས་གཞིས་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་ཞེས་པ་དང་མཐུན་
པས་དེ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ནི་སྤྲུལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ།།

ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་གཡང་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བྱི་རོལ་པའི་སྟོམ་བྱུང་(བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆའི་
སྟོམ་བྱུང་ནི་)ཐར་ཆར་མི་རུང་ཞིང་། ཉན་བའི་ད་དུང་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་དེ་ཡང་ཡིད་གཙོར་གྱུར་
པའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚད་ནི་མ་ངེས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཟས་
འགའ་ཙམ་བྱིན་ནས་སམ་བསྟུབ་པ་འགའ་ཙམ་ཡང་མཐོས་ནས་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོབས་བསྟེད་པས་ཐར་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཕེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟོ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་གང་ཞིག་ལ་
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འཁོར་བ་(དེ་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱ་སྟམ་པའི་དགེ་བ་ནི་ཡིད་གཙོར་བས། དེས་ཀྱང་ནས་བསྟུང་བའི་
ལུས་དག་གིས་ལས་ཀྱང་ཐར་ཆར་འགྱུར་རོ།)འདོར་བའི་སྟོ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་
དེས་ནི་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉུང་ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་འཕེན་གྱི་དེ་ལས་བསྟོག་པས་ནི་མང་པོས་ཀྱང་མི་འཕེན་ནོ་ཞེས་ལྟོ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་རྒྱུད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོབས་བསྟེད་པས་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་འཕེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟོ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ངེས་ཆོག་ནི་ཐར་པ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆ་ནི་དེ་འཕོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཕན་པས་ན་དེ་སྟངས་ཅེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དེ་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ན་ནས་དང་པོ་འཕེན་
པར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ཀྱང་སྟོ་བ་ཤས་རྒྱུད་ཞིང་ངན་སོང་བ་ལ་སྟོ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་
མི་གསལ་ལ་སྟོ་མི་སྟན་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཕེན་ནོ།།

འོ་ན་སྟོར་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྟོའི་རིགས་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་
གིས་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་གི་

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་བྱིན་ཅི་ལོག། བདེན་པ་མཐོང་བ་བསྐྱོག་པ་སྟེ།^{༩༩} །ཞེས་པ་དང་། དབུས་
 མཐའ་ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག།^{༡༠༠} །ཅེས་པ་དང་། མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་།
 རྣམ་རྟོག་བཞི་བོ་ལྟན་བསྟན་པ།^{༡༠༡} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཡང་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་སྒྲ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ།། (ཁ་ཅིག་གིས་ཤེས་རབ་^{༡༠༢} །གསུམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པའི་རང་རིག་མཛོད་སུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་གོམས་པའི་རང་རིག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ།) དེའི་བྱིར་འདི་ནི་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲར་བོས་བསམ་ལས་
 བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་རིམ་བར་དུན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལ་བྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ཆ་ནས་
 བྱི་རོལ་གྱིས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་བཅད་ཤེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ལའང་
 འགལ་བ་མེད་དེ། དུན་པ་ཡང་དག་བཅད་ཤེས་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་རྣམས་སྒྲར་མ་
 གཏོགས་པ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲངས་རྟོགས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་ལ་ནི་བཤད་བྱེད་ལ།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཞག་ནི་འདིར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཚུལ་གྱི་མཚོག་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཚུལ་གྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེའོ། །ཚུལ་བཟོད་དེ་གང་
 ལ་དམིགས་ཤེ་ན། ཚུལ་མཚོག་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་(ནས་སྟོང་པ་སྟོང་
 པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཞི་བོ་གང་དུང་)པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ཤེས་ཤིང་དེ་ལ་མི་སྒྲུག་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་ཚུལ་
 ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུས་མཚོན་ནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་
 བུའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །དེ་སྒྲེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། ཡང་དག་པ་མུང་འདས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགོ་
 བས་ན་ངེས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།། (འདི་མ་འོངས་པ་སྒྲེ་བཞིན་པས་ནི་སོ་སྒྲེ་རྒྱོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་)དེའི་བྱིར་དེ་
 བྱི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་མཚོག་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེའི་
 ལྟར་ན་ཚུལ་མཚོག་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཚུལ་མཚོག་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྒྱོག་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམས་གོ་ལ་གྱི་ལམ་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྣམ་པ་འགལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲེ་བྱིར་ཏེ་དོན་དུ་
 བྱི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ནི་རྒྱོམ་སྒྲུང་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནས་
 འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ནི་ཚུལ་མཚོག་གིས་སྟོང་ཡང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་མ་ཡིན་

བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་།^{༡༠༩} །ཞེས་
 འབྱུང་བས་ཚོས་མཚོག་གིས་སྒྲོང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་སྤངས་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་སྒྲོམ་
 སྤང་ཡིན་ཀྱང་རན་སོང་སྒྱེད་བྱེད་གྱི་ལས་རྒྱུན་མ་ཚད་བས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་འགག་པ་ལྟར་ཚོས་བཟོད་
 སྒྱེ་བཞིན་པ་ན་རྒྱུན་མ་ཚད་བས་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོའི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྒྲོང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་པ་
 འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བ་ལས་མ་འོངས་པས་ནི་སོ་སོའི་
 སྒྱེ་བོ་ཉིད་ལྷོག་པར་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་དེའི་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 མར་མེ་དང་སྒྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་^{༡༡༠} པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་
 པ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྒྱེ་བ་དང་མར་མེ་དང་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །རི་ལྟར་སྒྱེ་བཞིན་པའི་
 མར་མེས་སྟན་པ་སེལ་ཞིང་འགག་བཞིན་པས་སྒྲོང་བྱ་དང་མེར་སྟེག་པ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་སྒྱེ་བཞིན་པས་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་ལ་འགག་བཞིན་པས་སྤྱ་རྒྱས་བཅུ་སྒྲོང་རོ་ཞེས་^{༡༡༡} པ་
 དང་། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་གྱིས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
 འཕགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་སྒྲོན་སྟོན་ཐོབ་པ་ཆད་པས་ལྷོག་གི་ ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
 ཡིན་པས་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། གཉེན་པོ་སྒྱེ་
 པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་^{༡༡༢} འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་སྒྱེས་པས་སྤང་བ་ཡིན་པ་
 ལ་འདི་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་སྤངས་པ་དག་ལ་
 ཟུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དང་པོ་ནི་རྒྱུན་མ་ཚད་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོ་
 སྒྱེས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོབ་པ་ཆད་པ་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་གནས་
 སྤྲུལ་ན་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཚོས་བཟོད་
 སྒྱེ་བཞིན་པ་ན་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོའི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །སྟུག་
 བསྟུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྒྱེས་པ་དེ་ནས་ནི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་
 ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱེའོ། །འདི་ནི་དང་པོར་འདོད་པའི་ཚོས་གྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ན་ཚོས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་བཟོད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྟུག་པ་བཙོམ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ལ་
 དམིགས་པའི་བཟོད་ཤེས་ཟག་མེད་སྒྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་ཚོས་ཤེས་གྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་
 སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ལྟག་མ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྒྱེའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྱེས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
 དང་། གོང་མའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་མི་སྟུག་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། སྟུག་པ་བཙོམ་ཟེན་པ་

འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་སྟེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་(ཟག་མེད་)བཅུ་དྲུག་གོ།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའོ། །འདིར་དབྱེད་པ་འདི་ཡོད་དེ་བདེན་པ་རྣམས་
ཅིག་ཅར་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་མ་
ཡིན་པར་འགྲུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་འགྱུར་ན་སྤོང་ཆེན་མོ་རབ་དུ་འཛོམས་པ་
ལས། ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྦྱར་མ་ཐག་དུ་ནི། །འཛིགས་ཆོགས་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །ཐེ་ཆོམ་
དང་ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དག་ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་བ། །ཞེས་^{༡༠༧}གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པ་དང་ཆོས་སྤྱང་བའི་སྡེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་བདེན་
པ་ནི་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་རྟོགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྲུག་སྟོན་པའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་^{༡༠༨}ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེན་བཞི་ཅིག་ཅར་
མངོན་པར་རྟོགས་ན་ཞུགས་པ་དང་གནས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པའི་མདོ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་མདོ་དང་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་
བཅུན་པ་ཅི་ལགས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་མཐར་གྱིས་
མངོན་པར་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཁྱིམ་བདག་གང་ཞིག་འདི་སྐྱད་དུ་བདག་
གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་
པར་མ་རྟོགས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་^{༡༠༩}བྱ་བའི་བར་དུ་སྦྱ་ན་དེ་སྐྱད་དུ་ནི་མ་སྦྱ་ཞིག་ཅིས་བརྟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲུག་
བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐྱབས་མེད་དོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་ཅིང་

གོ་སྐབས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་ལ་འདྲ་སྒྲུབ་ནས་དཔེ་ནི་ཁང་པ་བརྟེན་པ་
མཉམ་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་དང་ཕྱི་པ་དང་ཕྱི་མ་སོ་དང་གཡོགས་མ་རྣམས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལ་རྒྱུ་
བ་མ་བཞག་པར་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་རྒྱུ་བ་པ་གཞག་པར་བྱ་བའི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་པ་དང་། སྡེ་མ་
སྡེ་མ་ལ་བཞག་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་གཞག་པའི་གནས་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པའི་སྐོན་ནས་གསུངས་སོ།¹¹⁰ །མདོ་
གཉིས་པ་ནི་དགེ་སློང་ཞིག་ལ་དོན་སྡེ་མ་བཞིན་ལ་དཔེ་ནི་བང་རིམ་བཞི་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལ་འཛོག་པའི་སྐོ་
ནས་གསུངས་སོ།¹¹¹ །མདོ་གསུམ་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དོན་སྡེ་མ་བཞིན་ལ་དཔེ་ནི་གདོང་བྱ་
བཞི་པའི་སྐྱས་ལ་འཛོགས་ཏེ་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་འཛོག་པའི་དཔེའི་སྐོན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།¹¹²

བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱ་བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྡེ་མ་མཐོང་བ་ན་དེའི་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་ཞིང་འགོག་པ་མཛོན་
དུ་བྱེད་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ལམ་གོམས་པས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་རིམ་གྱིས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་
བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

མཐོང་ལམ།

འོན་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་
བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བྱ་བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་འོ།¹¹³

དེ་ལ་དང་བོ་ནི་ཟག་མེད་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྟུ་དྲུག་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ་
ཞེས་¹¹⁴ འབྱུང་བས་ཤེས་རབ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་(གྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་)དང་བཅས་པ་འོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྟུག་བསྡེ་མ་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྟོང་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་
བཞི་བོ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་གསུམ་ཆར་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་
པའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ནི་བྱི་མ་གཉིས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
ནི་ཐ་མ་ཁོན་འོ། །མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟུ་དྲུག་བོ་དེ་དག་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ཅིང་ཚོས་མཚོག་ནི།
མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། ལྷན་པར་བསམ་གཏན་ས་པོའི་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་འདི་དག་ཀྱང་ས་དྲུག་ལ་རྟེན་

པ་ཡིན་ནོ། (བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་ནི་བསམ་གཏན་ལ་རྟེན་ཡང་བྱེ་བྲག་གི་ས་མི་མཚུངས་པ་སྤྱིད་དོ། །བཙུ་བྱུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་
 བློ་བཟུང་བྱུག་པོ་དེའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་(ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
 གཙོད་པས་)རྒྱུན་པོ་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་ལུས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྒོ་འཕར་གཙོད་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་ལས་རྒྱལ་བའི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །སྤྱད་ཅིག་མ་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་
 རྫོགས་པའི་སྤྱད་ཅིག་ཡིན་གྱི་དུས་མཐའི་སྤྱད་ཅིག་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། མེས་ཀྱི་སྤྱད་
 ཅིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ་”ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་
 ཅིག་ཆོས་མཆོག་ཉིད་མཐོང་སྤང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་མཆོག་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་དང་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་འབའ་ཞིག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །གང་དག་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འང་མཐོང་ལམ་སྤྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དོ། (གལ་ཏེ་བཟོད་
 པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ན་བརྟན་བཅོས་ལས་ཀུན་སྒྲིབ་ནི་དགུ་ལྟེ། ཆོས་ཤེས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་བར་
 བྱ་བ་བཞི་དང་། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའོ་ཞེས་)”ལ་དང་འགལ་ཞེན། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་བཟོད་པས་
 སྤང་བྱ་ལ་ཤེས་པའི་སྤང་བྱར་བཤད་དེ་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་པ་ལ་རྒྱལ་བོས་བཅོམ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོམ་སྤང་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཏེ། དེ་
 ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།) །གང་དག་འདིར་ཐེག་པ་གོང་མའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་དུ་མ་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱབས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།
 བདེན་པ་རྣམས་སྤང་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོ། (ཞེན་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
 མ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་བཟོད་པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེན། དེ་དག་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱུད་ལ་བསམས་པའོ། ཡང་ན་མ་མཐོང་བའམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་འདིའི་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་དེ་སྤྱད་དུ་མཐོང་
 བའི་ལམ་མོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བྱ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་
 རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་སྤང་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ཆགས་པ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་ཉམས་
 པ་སྤྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་སྤངས་པ་འཛིན་པའི་གཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བདུན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཞེན། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཐམས་
 ཅད་མ་རྫོགས་པས་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་མར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།) །
 བཙུ་བཞི་པ་མན་ཆད་གྱིས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་ལམ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་མ་བཤད་དོ། །བཙུ་
 བྱུག་པ་ནི་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཟེན་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་

ལམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་སྒྲ་མ་བདུན་ནི་མཐོང་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱེན་པ་ལམ། ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཐོང་མ་མཐོང་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པས་(ཤེས་པའི་)རྣམ་པ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་ནི་མ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཉག་མ་གཅིག་མ་བརྒྱས་ཀྱང་ཞིང་མ་བརྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུང་ལྟར་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་སྒྲ་རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རྟལ་པོ་ནི་སྒྲ་གཞན་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པས་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཕྲོ་བོ། །དོན་དེ་ལྟར་གནས་པ་ན་སྤྱི་དོན་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཀྱི་ཉིན་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལའང་ལུས་ཀྱི་ཉིན་ནི་གླིང་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་བུད་མེད་དང་འདོད་ཁམས་པའི་ལྟ་རིས་དྲུག་ལ་སྤྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རན་སོང་གསུམ་དང་བྱང་གི་སྒྲིམ་པ་སྒྲིན་པ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟམ་དང་མ་ཞིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་རྣམས་ཉེན་དམན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སྒྲིབ་པོ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་ཉིན་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་ཞིང་གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་ལ། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལའང་བཞི་ལས་མཐོང་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་གཉེན་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་འདོད་ན་ཤེས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་ཙམ་ལ་འདོད་ན་ནི་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་དེར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་སྤང་ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་དུ་འཁྱར་གྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལའང་གལ་ཏེ་སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་དུ་འཁྱར་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་བཟོད་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལའང་དེ་མ་ཐག་གམ་བརྒྱད་ནས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་སྒྲ་མ་ཉིད་སྒྲིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གང་ཟག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་

སོགས་པ་གསུམ་དང་། ཡུལ་གྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། རོ་བོས་ནི་བཟོད་པ་
 དང་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་ལས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ལྔ་
 དང་། ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །སྤོན་གྱི་སྤོབ་དཔོན་དག་གིས་
 ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ནི་འདིར་མི་འདོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལམ་
 བདེན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མང་བོས་བཀྱར་བ་པ་དག་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་
 བའང་གཤམ་ཏེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན་བཅུ་ལྔ་པ་མན་ཆད་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 བདེན་བཞི་སྤྲོ་མ་མཐོང་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱིས་ཡིན་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་དང་རྣམ་པ་ཆོགས་པ་སྤྲོ་
 མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ནི་མཐོང་སྤངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་། བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུག་གམ་བརྒྱན་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་
 ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་རྣམ་པ་^{༡༡} མང་དུ་བཤད་དོ། །འབྲས་སུ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་
 འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ།

སྒྲོམ་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ།

དེ་ནི་གང་ཟག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་བོ་བཞེད་པ་ལྟར་ལ་བཏགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སིལ་བུ་ལས། རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་ཆོས་ཞེས་བཞེད། །འདི་
 ལ་གང་ཡང་འཁོར་བ་མེད། །སྤྲུལ་ལྷ་འདས་པ་མེད།^{༡༢} ཅེས་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤང་བོ་
 རྣམས་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ་^{༡༣} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་མ་དག་གིས་ཀྱང་། རི་ལྷར་ཡན་
 ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། ཤིང་རྩའི་མིང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། །དེ་བཞེན་སྤང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྫོབ་
 སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།^{༡༤} ཞེས་པ་དང་། བཅུན་པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས་ཀྱང་། སྤང་བོའི་རྒྱན་ནི་གང་ལ་
 དགོ། །མི་དགའི་འབྲས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད། །དེ་ལ་སྤོག་ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ། །སྤོག་མེད་བསྟན་པས་མེད་པར་འགྱུར་།
 ཞེས་^{༡༥} བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤང་བོ་ལྟ་ཆོགས་པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་ན་གཞུགས་མེད་ན་
 གང་ཟག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། །ཁ་ཡར་བ་ལ་བཞེད་ན་སྤང་བའང་གང་ཟག་ཏུ་འགྱུར་བས་ས་བོན་ཐམས་

ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཁ་ཡར་བ་
དང་ཚྭ་མ་པ་ཞེས། བརྟགས་ན་མུང་པོ་ལྷའི་རྒྱན། གང་ཟག་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཁ་པོན་ཀུན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི། རྒྱན་ནི་གང་ཟག་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་^{༡༩}བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
པ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ།

བརྒྱན་དུ་དབྱེ་བ།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ།

དེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་མུང་པོ་བཞེའམ་ལྷའི་རྒྱན་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ཇེ་འཆད་པ་ན་བརྒྱན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་ལའང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པ་དང་། བྱད་པར་བཤད་
པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པོ་ལས་ཅི་རིགས་
པར་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས་^{༢༠}ཡལ་
ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ལས་དང་
པོ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དགུ་
པ་སྤངས་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་གྱི་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བར་ལ་^{༢༡}ལྷུ་གས་བཤད་^{༢༢}གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་
པ་སྤངས་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོར་མ་བཤད་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཐོབ་འབྲས་
ནི་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར་ཡང་^{༢༣}འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་
འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་མེད་དོ། (ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དང་
པོ་ནས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་^{༢༤}ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་
ཤས་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། ཇེ་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་^{༢༥}འབྲུང་ཞིང་། འདིའི་བཞུགས་གནས་ནི་རྣམ་ཐང་དང་དོ།)

ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ཡལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་
པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། འདོད་པ་རྣམས་པས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ནི་^{༢༦}ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༢༧}གཉིས་
པོ་ཁོན་བཤད་ཅིང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཉིད་ལ་བཤད་དོ།

མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་སྐར་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པས་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་
 བོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྣམས་སྤངས་ནས་དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལམ་འཛིག་རྟེན་པའི་
 སྒྲོམ་ལམ་ཡང་རུང་རྟེ་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་དེམ་གྱིས་སྤྱོད་བའོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་མན་ཆད་
 ལ་ཞུགས་པའི་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་དག་གལ་ཏེ་སྒྲོན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་
 པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྲད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་
 སྐར་མཐོང་ལྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྔ་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་པོའི་བར་དུ་
 བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །(འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བཅོན་བཞིན་
 པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཀླན་ལྷན་བཞིན་ནོ།) ཡང་དེ་གཉིས་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་
 ཞུགས་པ་ནི་(ཞེས་པ་འདི་ལ་ནི་སྒྲུ་སྒྲོ་ལས། ལ་ནི་གཉིས་པ་བཞི་པ་དང་། །བདུན་པ་སྟག་དང་སྟོར་བ་དང་། །སྟོན་དང་ཆད་འཛིན་
 གཞི་དང་ནི། ཆོས་བས་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་) ༡༩ འབྲུང་བས་ཤིང་ལ་གཅོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཤིང་ལ་རྩ་འདྲེན་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང་། ཤིང་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བདུན་པ་དང་། ལག་པ་བསྟལ་ལ་ཟན་བཟའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟུང་པ་དང་། གང་ན་དུ་
 བ་ཡོད་པ་འདི་ན་ནི། མེ་ཡོད་ལ་འདི་ན་ནི་མེ་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱར་བ་དང་། བདག་ནམ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ལྟར་ལ་བྱུང་
 བས་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་དང་། གཞི་དེ་ཙམ་དུ་བྱ་བ་) ༢༠ ཇི་ཙམ་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆད་འཛིན་པའི་གཞི་དང་། དུས་དེ་ལ་ལམ་དང་
 ཞེས་པ་) ༢༡ ལྟ་བུ་ཆོས་བས་ལ་འཇུག་པ་དང་། བརྒྱད་ལས་འབྲས་བུ་གཉིས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ལ་ཡིན་པར་འགྲེལ་
 རྟེན་) ༢༢ ཞིས་བཤད་དོ།) སྐར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུག་པ་ནས་དགུ་པ་རྒྱན་ཆད་ནི་དགུ་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ།
 བརྒྱད་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་བར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དེ་གཉིས་སྐར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའམ་ཡང་ན་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་
འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོལ་བྱ་བ་པ་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་སྦྱིར་མི་འོང་
ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དད་བ་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱོའི་བྲང་བ་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་
སོགས་པ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོལ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་རྒྱན་
ཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་གནས་པར་འཕྲུང་གྱི་ཞུགས་པ་དང་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་

རྗེས་འབྲང་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཞུགས་གནས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་བྱང་པར་
ཡོད་ཀྱི་སྤངས་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྤངས་པ་ནི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཅོམ་པ་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། སྤྱི་ཕྱིར་
སྟོམ་སྤང་མ་སྤངས་པར་དག་བཅོམ་མི་ཐོབ་ཅིང་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྟོམ་སྤང་མི་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་(ཉི་བཟོན་པས་
གཞིམ་མིན་སྟོམ་ཁོ་ནས། ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ངོ་ཞེན་)དང་། ཟག་(པ་དང་)བཅས་(པའི་)འོག་ས་དང་
རང་སསམ་མི་སྤྱོད་ལ་དེ་བས་མཐོ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ས་མེད་པས་སྤྱི་ཕྱིར་སྟོམ་སྤང་སྤྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། (རྟོན་ཞུགས་ལའང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་མེད་དེ། བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བར་སྤྱི་
ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མི་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་མི་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་རོ།) གང་ཞིག་
མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ལ་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་ལྔ་པ་མན་ཆད་སྤངས་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་
ལ་དྲུག་པ་སྤྱོད་བཞི་མི་སྤྱིར་དེ། དེ་ནི་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ཞི་གནས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་
ཡང་རྟེན་གྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ཆད་སྤངས་
ནས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དགྲ་བ་སྤྱོད་བའང་མི་སྤྱིར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་ནི་བར་མ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།

གང་གི་ཆེ་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་རྟོན་པོ་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་རྟུལ་པོ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་དད་པས་
མོས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ། དེ་ནས་གཞུང་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའི་བར་དུ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། (རྟོན་ཞུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། ཞུགས་པ་ནི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་མཐོང་
ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་གནས་པས་བཅོ་ལྔ་པོ། །དེ་རེ་རེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དྲུག་སྟེ། སྟོམ་སྤང་མ་སྤངས་པ་ནས་ལྔ་པ་
སྤངས་པའི་བར་རོ། །དེ་རེ་རེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི་རིགས་གྱིས་ལྟེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནས་རྟོགས་པའི་
སྐལ་བ་ཅན་གྱི་བར་རོ། །དེ་རེ་རེ་འདོད་པོས་གསུམ་མོ། །དེ་རེ་རེ་ཡང་རྟེན་གྱིས་དགྲ་དགྲ་སྟེ་སྤྱིར་གསུམ་དང་ལྟ་དྲུག་གོ། །དེ་ལྟར་
བསྟོམས་པས་ཁྱིའི་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལ་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་
སུམ་བཅུ་པོ། །འབྲས་གནས་ལ་དད་མོས་ནི་གཞན་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་འབྲེལ་ལམ་) ⁹³ གྱི་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་བཅུ་དྲུག་པར་
ཟད་པས་ན་བརྟེན་བརྟེན་དང་བཅུ་ཡོད་དོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་གཞན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་འབྲེལ་) ⁹⁴ ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་བརྟེན་
དང་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ་རྟོན་ཞུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས།
ཞུགས་པ་ལའང་གཉིས་ལས་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་གཞན་རྟོན་ཞུགས་དང་འདྲ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་གསུམ་སྟེ། བཞི་སྟོང་
བརྒྱ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་ཆོས་རྗེས་འབྲང་བ་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་བས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་

བཙོ་ལྟོ། །དེའི་གནས་པ་ལ་དད་མོས་ནི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་གཞན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བཞིན་ཏེ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱའོ། །གནས་པ་གཉིས་པ་མཐོང་ཐོབ་ནི་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བཞིན་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་གཅིག་གོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། ཞུགས་པ་གཉིས་ནི་རིགས་ལྔ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་དང་དབང་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་དང་རྟེན་གྱིས་དགུ་ཡིན་པ་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱག་ཅུ་རེ་བཞི་སྟེ་བསམ་གཏན་གཞི་^{༡༩} དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་བྱག་ཅུ་རེ་གསུམ་^{༢༠} དང་། འདོད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་གང་རུང་ངོ། །དེ་ལྟ་ན་འབུམ་ཉི་མེད་ཀྱི་སྟོང་བྱག་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་ཉི་མེད་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཉི་ལྔའོ། །འདིའི་གནས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མང་བས་བརྗོད་པ་མང་པོར་འབྱུང་ཏེ་མལ་ཆེར་འོག་^{༢༡} ལྷི་མཐར་གྱིས་པ་དང་འབྲ་བར་སྦྱོར་གསུང་ངོ། །)

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་ལྔ་པའི་བར་དུ་སྒྲུངས་ཀྱང་སེམས་བརྩ་བྱག་པ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱའི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་མི་བྱ་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་(ཙམ་པོ་)ཐོབ་པའི་སེམས་བརྩ་བྱག་པ་ལ་གནས་པ་དེས་དེ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས་སོ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ་ནི་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་^{༢༢} ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(ཉན་མོངས་པ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་)མི་བརྩོན་པ་(དེ་སྤྱིད་དུ་ཞུགས་པ་མ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །(ཞུགས་པ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་སྦྱིས་ནས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་)འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྔ་མ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་བརྩོན་པ་ན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་བརྩ་བྱག་པ་དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཕྱི་མ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པའོ། །འདིས་ནི་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་བརྒྱད་པ་སྒྲུངས་པ་སེམས་བརྩ་བྱག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པའམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སེམས་བརྩ་བྱག་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙོན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ནི་སེམས་བརྩོན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་ལྔ་པ་སྒྲུངས་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཕྱིར་འོང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་ཉིད་རི་ལྷོ་ཞེན། སེམས་བརྩ་བྱག་པ་ཐོབ་པ་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་འོང་ནི་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་བྱག་པ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ལྔ་པ་སྒྲུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་སྒྲུངས་པ་སེམས་བརྩོན་པ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་

མཆེད་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སེམས་བརྩོལ་བ་ལ་གནས་པ་དག་བརྩོམ་ལ་ཞུགས་པར་མི་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ནི་འཕགས་པ་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་ཞུགས་འབྲས་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་ཕྱིར་མི་
འོང་བྱུང་པར་ཅན་ཉིད་དག་བརྩོམ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་པས་རྣམས་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྐྱེ་བས་ཀུན་བརྟགས་པར་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟགས་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་ཀུན་ལས་བརྟགས་ལས་བཤད་པ་ནི་འདི་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བྲུག་པ་སྤངས་པ་
སེམས་བརྩོལ་བ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་སེམས་བརྩོལ་བ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་
འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་སེམས་བརྩོལ་བ་ལ་གནས་
པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དང་། སེམས་བརྩོལ་བ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། །དེར་ནི་སྤང་བྱའི་ཉུང་བའི་མཐའ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་འདིར་སྒྲོས་པ་མང་བའི་
མཐའ་ཤུགས་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མང་བའི་མཐའ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ལས་བཤད་
པའི་ཉུང་བའི་མཐའ་སྤངས་པ་ཤུགས་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་
ཀས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་ན་ཁམས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་སྤང་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཕྱིས་དེ་ལས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་མི་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་སྤངས་ཀྱང་འབྱུང་ན་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་འང་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་སོགས་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེན། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འང་ཉམས་པ་ཡོད་ན་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་
ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་
སྤྲིད་དེ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་མདོན་གྱུར་སྤོང་བ་དང་ས་བོན་
ཉམས་སྤང་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྩ་བ་ནས་མི་སྤོང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའང་སྤང་ལྟོག་ལ། འོན་
ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་
གི་ཉོན་མོངས་པའི་མདོན་གྱུར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་ཡང་དེ་མ་ཐག་པར་སྒྲེ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་ཆད་འདོད་པར་ལན་ཅིག་ལས་འོང་མི་སྤྲིད་པ་དང་ཕྱིར་
མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དེར་བརྗོད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཀུན་ལས་བརྟགས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཅིག་ཅར་
ངས་པར་འབྱིན་པ་ཞེས་^{༡༤}གསུངས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་

ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཏེ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པས་
འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ནི་སྤྲིན་ཅེའི་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་
སྤང་བས་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་མེད་པར་དག་བཙམ་པ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ནི་མཐར་
གྱིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཏེ། དེ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་
བཙས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་ཏེ་འབྲས་བུ་བཞེ་རིམ་གྱིས་ཆང་བར་ཐོབ་པ་དང་གསུམ་
མམ་གཉིས་འཐོབ་པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་། དག་བཙམ་པ་ལ་
ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་བཤད་པ་བཞེ་ལས་དང་པོ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་ཁམས་ན་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྲིན་ཅེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ན་ཡང་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱིང་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་གསུམ་དང་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་
རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་སྤྱིར་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་དོ། །

རི་ལྟར་ས་དེ་དག་རེ་རེ་ན་སྤང་བྱ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་ཡོན་ཏན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་
བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པོ་ལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་དོ། །(མི་ལྷོགས་མེད་ནས་
བཟུང་སྟེ་)རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་དག་རེ་རེ་ན་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འབྱིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་
ལ་དེ་རྣམས་གྱི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤང་བྱ་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་སྤང་སྤང་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ་གོས་གྱི་དྲི་མ་
རགས་པ་འབད་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་སྤྲིན་པའི་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོས་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཆེན་
པོ་སྤྲིན་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མི་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲིན་ཅིག་མ་བཙུ་ནི་འབྲས་
བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་བརྒྱ་དུག་པ་ནི་གནས་པ་ཙམ་པོ་ཡིན་པར་སྤར་བཤད་ལ། (སྤྱིར་དད་མོས་ཙམ་ལ་དབྱེ་
ན་དབང་པོས་གསུམ་མོ་རིགས་གྱིས་ལྟོ། །སྤངས་པས་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྷན་ནས་ལྟོ་སྤངས་པའི་བར་དུག་གོ། །རྟེན་གྱིས་དགུའོ། །ལམ་
གྱིས་དབྱེར་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་དུག་པར་ཟད་པའོ། །སྤྱིར་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བརྒྱའོ། །མཐོང་ཐོབ་ཀྱང་རིགས་གྱིས་དབྱེར་མེད་
གཞན་ནི་སྤར་མ་དང་འདྲ་སྟེ་སྤྱིར་བརྒྱད་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སོ།) རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་སྤར་སྒྲོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟད་དེ་མ་སྤངས་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཏེ་རབ་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་
སྟེ་བ་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་པ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་འགའ་ཞིག་ལས་པོ་ཟེས་ན་ལན་བདུན་པ་དང་།

མཚོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༥༡}

ཁྱེ་བླ་མ་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ན་རེ་ལྟེ་མེད་པ་བདུན་དང་མེད་པ་མེད་པ་བདུན་དང་བར་དོའི་མེད་པ་བདུན་ཚན་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་ལེན་ཀྱང་བདུན་ཚན་དུ་ཚོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པ་མདོན་པར་འགྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྒྲུབ་མེད་དེ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༥༢}བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱེ་བླ་མ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ན་རེ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་གཅིག་ཏུ་^{༡༥༣}མི་སྦྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྦྱར་བཞིན་དུ་བརྟག་ན་ནི་མདོ་ལས། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་བདུན་འཁོར་ཞིང་སོང་ནས་སྟག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བས་བར་མེད་ཀྱང་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་^{༡༥༤}ཟེར་རོ། །འོན་ཏེ་ལྟ་ན་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བ་མི་རུང་བར་འགྲུར་རོ་ཞེན། མདོ་ལས། མེད་པ་ལན་བདུན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་(དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་)ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་^{༡༥༥}ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་དེ་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པས་མེད་པ་བདུན་ལས་ལྟག་པར་ཡང་མི་སྦྱེ་ལ་དེའི་གོང་དུ་(བར་སྒྲུབས་སུ་ལམ་གོང་མ་དང་)ཡང་དག་བཅོམ་པ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་(དེ་མེད་དུ་སྦྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཐོགས་ན་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ།)དེ་སྦྱུལ་^{༡༥༦}གོམ་པ་བདུན་པས་ཟེན་པ་དང་རིམས་ཉིན་བཞི་པ་བཞིན་ནོ། །(རྒྱན་ལུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་ནི་མེད་པ་ལན་བདུན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ལྟར་བསྟེན་པ་ན་མིར་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པས་སོ། །གང་ཞིག་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མཐར་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་ཕྱང་ན་ལས་འདས་ལ། ལྟེ་ནང་དུ་དེ་ཐོབ་པ་འདང་མཐར་ལྟེ་རྟེན་ལ་ཕྱང་ན་ལས་འདའོ། །མེད་པ་བརྒྱད་པ་མི་འབྲུང་བ་ནི་ལམ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་མེད་ཀྱིས་ངེས་པ་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྦྱུལ་གོམ་བདུན་པས་ཟེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་མེད་དུ་སྦྱེ་བ་འགྲུབ་སྟེ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་གཉིས་དང་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྟེ་ཀྱང་སྦྱོར་བདུན་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྦྱེ་རྒྱུད་སྟོན་པ་ཁ་ཅིག་ཡང་ལན་བདུན་པ་ཡོད་དོ།) དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་(ཀྱི་བཟླན་པ་དང་སངས་རྒྱུས་)འཛིག་རྟེན་དུ་མི་འབྲུང་བ་ན་ནི་བྱིས་པའི་རྟེན་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པས་དག་སྟོང་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དག་སྟོང་གི་རྒྱལ་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱན་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་སྟོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་གི་རྟེན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་རྣམ་པ་བཞིའི་བར་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་(སྟེ་འདི་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྟོན་ནམ་ཕྱིས་སྤངས་ཀྱང་རུང་རོ། །གང་ཟག་)དེ་ནི་(བཞི་སྤངས་ན་)ཆོ་གཉིས་སམ་(གསུམ་སྤངས་ན་)གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལ་འང་ལྟེ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་དང་། མའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་

གཉིས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྤངས་པ་དེ་ནི་ཆོ་བྱ་གམ་སྤར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་ཡིན་ནི་ཞེས་མ་སྒྲོས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་གོའོ་ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ཡང་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་འདར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲོས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་ནི་དུག་པ་འདར་(ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་)དེས་པར་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་པ་གཅིག་སྤུས་ནི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བར་ཆད་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་གཅིག་སྤུས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱེད་པར་མི་འཕྱུར་རོ། །(ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགོས་པས་དགའ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱ་བར་རྣམས་ལ། (འགྲེལ་པར་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་ནས་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལན་ཅིག་འོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། ཡན་ཆད་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་)༡༥ འདོད་ལྟ་སོང་ནས་མིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དུ་བཤད་ལ་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷན་རྣམས་བསྐབས་པའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་བྱས་པ་ལྟས་པ་ཡིན་ལ་)ཕྱིར་འོང་ནི་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་དུག་པ་གཅིག་སྤུས་གོགས་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་བཤད་པ་ནི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་(གཅིག་ནས་)རྣམ་པ་ལྟའི་བར་དུ་བཅོམ་པ་(དུག་པ་སྒྲོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་)༡༥ གནས་པ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་གནས་པར་མ་ཟེན་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ལྷགས་པ་འདར་ཡིན་ནོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅོམ་པོ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་ནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམ་པ་དུག་པ་ཟེན་པར་གྱུར་པ་(འི་རྣམ་གྲོལ་ལ་གནས་པ་)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདོད་པར་ལན་ཅིག་ལས་སྒྲིབ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་ལ་དབྱེ་ན་ལྷགས་པ་ལ་དང་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡང་དབང་པོས་གསུམ་གསུམ་དང་། རྟེན་གྱིས་དགུ་དགུ་དང་། སྤངས་པ་དང་ལམ་གྱིས་ལྟ་ལྟའོ། །དང་མོས་ནི་རིས་ཀྱིས་ལྟ་སྒྲིབ་དུག་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅུ་ལྟའོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་པས་བརྒྱད་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་ལྟའོ། །གནས་པ་གཉིས་ནི་གཞན་དང་སྤང་མ་འདྲ་ལ་སྤངས་པ་དང་ལམ་གྱིས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། དང་མོས་ནི་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་ལྟའོ། །མཐོང་ཐོབ་ནི་ནི་ལྷ་ཅུ་བདུན་ཡོད་དོ།) ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉེས་པའི་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་)ཆོ་གཅིག་པ་དང་(ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་)ཉོན་མོངས་ཀྱི་)བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གནས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ནོ། །ཆོ་གཅིག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འདི་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགོས་ཤིང་ཁམས་ལས་འདའ་བ་ནི། བཟོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ། །འགྲོ་བ་ལ་)༡༥ ལས་གོགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་ཅིས་འབྱུང་ལ།

ཉོན་མོངས་པའང་ལས་དང་འདྲ་བས་སྤང་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱེད་
བའི་ཕྱིར་རོ། (མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པ་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་ཐོབ་པ་ནི་
རིགས་སྒྲིམ་པར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་གིས་དེ་དག་གི་གོང་
མའི་གཉེན་པོ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་ཡིན་ནོ།)

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བཤད་པ་ནི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་གསུམ་
པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་ནོ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་སྒྲིམ་
སྤང་དགུ་པ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་ཕྱིར་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་མི་
འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ནི་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་
པར་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་མུ་རན་ལས་འདའ་བའོ། དེ་ལ་གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དེ་ནི་རྣམ་
པ་ལྷ་སྟེ། བར་མ་དོར་མུ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་མུ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདྲུ་
བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མུ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་
འཕོ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་(གནས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་)བར་དེར་(ལྷག་མེད་)དགྲ་
བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། (འདི་ཆས་ཉིད་ཀྱིས་བར་དོར་ཡུན་རིང་གནས་ལ་སྒྲེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེད་པས་¹⁰སོ།) གཉིས་
པ་ནི་(བར་དོར་འདའ་ལ་རྣམ་པ་དེ་)ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་མཛོན་པར་བརྩོན་པ་དང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པས་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲིས་མ་ཐག་ཏུ་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། (ཁ་ཅིག་སྤང་བོ་ལྷག་མེད་
དུ་འདའ་ཟེར་བའི་མི་རིགས་ཏེ། ཆོ་འདོར་བའི་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་
མི་དགྲ་བཙམ་དབང་རྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྷ་ན་བར་དོར་འདའ་བ་དེ་ཆོ་ལ་དབང་བར་འབྱུང་འོ་ཞེན་མི་དབང་ཡང་བར་དོར་གནས་
པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་སྒྲིས་ནས་སྤྱང་འབྱུང་ལྷ་སྤྱའི་མཐུ་ཅན་མེད་པས་མུར་དུ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ལ། འདི་ནི་ཆད་དེ་རྫོགས་ནས་སོ། དེས་
ན་མི་མཆུངས་སོ།) གསུམ་པ་ནི་བརྩོན་པ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པས་དེ་ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་རྩོད་པ་
བ་དང་བཅས་པས་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། བཞི་པ་ནི་བརྩོན་པ་ངང་ལམ་དང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་
ཀ་མེད་པས་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲིས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་ནས་ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་པར་
དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བ་འདོད་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ནི་མདོ་ལས། མཛོན་པར་འདྲུ་
བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མུ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་ཡོངས་སུ་
མུ་རན་ལས་འདའ་བ་¹¹ཞེས་མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་མེད་པར་མུར་འདས་སྤང་འབྱུང་བས་དེ་དང་མཐུན་པར་
འབད་རྩོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པས་འཕོབ་པའི་སྒྲིས་མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་པས་བསྐྱབ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་མེད་པ་གསུམ་པར་
བཞེད་དོ། །ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བར་འདྲ་ཡང་སྐྱེས་ནས་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ནས་མྱུང་
འདས་ནི་ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་བསགས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། ལམ་ཆེས་ཆེ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱས་པས་ཕྱ་རྒྱས་ཆེས་ཆུང་བ་ཡིན་ལ། འདྲ་བྱེད་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷ་པ་ནི་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གཞན་དག་ཏུ་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་
པར་འོད་ཆུང་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་འཕོས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གོང་དུ་འཕོ་བ་(ནི་འདིར་ཕྱིར་
མི་འོང་ཐོབ་ཀྱང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་པར་དོ་དང་སྐྱེས་གནས་འདའ་མི་རུས་པ་སྟེ།)དེ་ནི་རྒྱའི་སྒོ་ནས་
ཤེས་རབ་ལ་དགའ་བས་ལྷག་མཐོང་སྤྱད་པ་བསམ་གཏན་སྟེལ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དགའ་བས་ནི་
གནས་སྤྱད་པ་བསམ་གཏན་མ་སྟེལ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱའི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་སྟེལ་མ་བསྐྱམས་ན་
འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་འཕར་བ་དང་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་
གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་འཕགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེ་བའི་རོ་མུངས་པས་གོང་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་ཏེ་
ཤི་འཕོས་པ་ན་ཆངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་སྟོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་(བཙོ་
ལྷ་)སྟེལ་(བསྐྱམས་)ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་(ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་
ལ་གསུམ་སྟེལ་ལམ་དུག་སྟེལ་གོམས་ནས་)རྒྱན་ལྷ་མ་ལ་གཙང་མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ལའི་འོག་མ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་
ནས་དེ་ནས་(བཙོ་ལྷ་པ་བསྐྱམས་ནས་)འོག་མིན་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཆངས་
ཆེན་མ་གཏོགས་པ་གནས་རིས་བཙུ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་སྟེ་འོག་མིན་གྱི་ལུས་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའོ། །ཆངས་ཆེན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ལྷ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། གཙོ་བོ་གཅིག་པའི་གནས་ཡིན་པས་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་འོད་གསལ་མན་ཆད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ནས་དེའི་
རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་འདི་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་
གསལ་ལོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ས་གང་དུ་
སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་དེ་ས་དེ་དང་འོག་མར་ཕྱིར་མི་འོང་(བས་ཕྱིར་མི་འོང་ཚྭ་གས་)པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ།
འཕགས་པ་དེ་དག་ཡང་ན་ནི་རྟེན་དེ་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། དེར་མ་ཐོབ་ན་ནི་གོང་དུ་འཕོ་བ་
ཡིན་ཏེ། བྱེད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྟེལ་མ་ཉམས་ནས་སྐྱིན་མེད་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། སྟེལ་མའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ངང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཉམས་ན་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།)

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྷོ་ནས་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྐྱོམས་པ་ལས་གཞན་རྒྱུ་ལྷོ་ནས་བསམ་གཏན་མ་
སྤེལ་བ་ནི་སྤྱི་པའི་ཕྱི་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་གནས་
གཙང་མ་ལྷ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་སོང་སྟེ། དེ་ནས་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་སོང་ནས་སྤྱི་
ཕྱིར་དག་བཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། ཞོར་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་ལ་བར་སྐབས་ས་འོག་མ་དག་ཏུ་དག་བཙམ་
ཐོབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོག་མིན་དང་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ལས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སྤྱི་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་མངོན་པར་གྲུབ་ནས་ཐུང་ན་ལས་
འདའ་བ་སྤྱི་པ་ཁྱེན་ཆད་སྤྱི་པ་བརྒྱད་པ་མི་འགྲུབ་པས་ན་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་
པ་བཞིན་ནོ།

གལ་ཏེ་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བར་རིམ་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཟུགས་
མེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་
འོངས་ནས་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། འདི་དག་གནས་གཙང་མར་མི་འགྲོ་བ་
ནི་གནས་གཙང་མ་དག་ནི་འཕགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་བྱིས་པའི་
གནས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པའི་གནས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལས་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ།
འདོད་པར་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་
དག་བཙམ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ཡང་དབྱེ་ན་སྐྱེས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་པ་
མེད་པར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། ཞོར་དུ་འཕོ་བ་དང་རྣམ་པ་བཞིའོ། ཇེ་ན་བར་སྤྱི་པ་མེད་པས་བར་མ་
དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་མེད་དོ། རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་འང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མན་ཆད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་གོང་དུ་འཕོ་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་མི་འོང་སྐར་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་
ནི་མཐོང་ཆོས་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དག་བཙམ་ཐོབ་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའོ། (མཐོང་ཆོས་ལ་འདའ་བ་ལ་དྲེན་
གྱིས་དབྱེ་ན་དག་དང་། སྤངས་པས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་སྒོ་སྤང་དགྲུ་བཞི་སོ་དྲུག་ཐུག་གཉིས་ལས་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་མོའི་དགྲུ་པ་
སྤངས་པ་བོར་ཏེ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གོ། དབྱེ་བ་གཞན་ནི་འདྲ་སྟེ་སྤྱི་པ་ཆེན་སྟོང་དུག་བརྒྱད་དུ་གཟུ་རེ་གཉིས་ཡོད་དོ།) དེ་ལྟར་
གཟུགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལྷ་དང་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐུང་ན་ལས་
འདའ་བ་སྟེ་ཕྱིར་མི་འོང་བདུན་ཡིན་ནོ། གཟུགས་སུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ན་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། ཁར་
མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་གནས་གཞན་གྱིས་བྱེ་ན་བསམ་གཏན་
ས་བཞི་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་ན་བདུན་ན་”^༡འདོད་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ལྟ་བུའི་གནས་ཡིན་

པས་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་དང་། རིགས་གྱིས་བྱེ་ན་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱེ་ན་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་རང་སའི་རྣམ་པ་བརྒྱན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་དགྲ་དགྲ་དང་། དབང་པོས་བྱེ་ན་དབང་པོ་རྣམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་དབྱེ་ན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་ནས་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལའང་སྟུར་ཏེ་སྟུར་བྱེ་མི་འོང་བ་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་ཅུ་དྲུག་ཅུར་འགྱུར་རོ། །

གཟུགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ལའང་རྟེན་གྱིས་བཞི་དང་། དབང་པོས་གསུམ་དང་། རིགས་གྱིས་དྲུག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དགྲ་དགྲ་དང་། རོ་བོས་བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། རེ་རེ་ལ་དྲུག་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ཡོད་པས་བསྟོམས་ན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་སའི་རྣམ་པ་དགྲ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གོང་མའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་དགྲ་པ་སྟངས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་སྟུར་རོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་རིགས་གྱིས་དྲུག་དང་། དབང་པོས་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའི་རྟེན་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། རྟེན་ནི་འདོད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེར་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྦྱངས་པ་ནི་བྱེར་མི་འོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱང་།^{༡༤༩} རྟེན་གྱིས་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་ལྟ་རིས་དྲུག་སྟེ་དགྲ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་སྟོན་ཅེ་འེ་བར་གྱི་དགྲ་བརྒྱད་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སྟངས་པས་ཁྱི་ཆོག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ། །(སར་ན་སྤང་བྱ་དགྲ་དགྲ་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་དང་བསྟོམས་ནས་རེ་རེ་བཅུ་བཅུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ།^{༡༥༠} འོག་སའི་དགྲ་པ་སྦྱངས་མ་ཐག་པ་དང་དེའི་གོང་མའི་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཅུ་སྟེ། རང་སའི་དགྲ་པ་སྦྱངས་པ་ནི་དེར་སྟོན་པ་འགྲུབ་པ་མི་རུང་བས་དེའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་དང་རིགས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་ན་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད། །དེ་ལྟར་ན་གནས་གཅིག་ན་རིགས་དྲུག་གོ། །རིགས་རེ་རེ་ལའང་སྦྱངས་པས་དགྲ་དགྲ་སྟེ་དགྲ་དྲུག་ལྔ་བཅུང་བཞི་ཡོད། །ལྔ་བཅུང་བཞི་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཡོད། །དེ་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟུར་དུ་བྱས་པ་ཡོད། །འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྔ་འདེད་བཞིན་དུ་སྟུར་བས་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ནས་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱེར་མི་འོང་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དོ།) འོ་ན་མདོ་ལས། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་བྱེར་མི་འོང་དགྲ་བཤད་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། བར་མ་དོར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་ཞོགས་མའི་མེ་སྟག་རྒྱང་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་བཞིན་དུ་འཆིང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་རྩ་རྩ་སྟེང་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་འཆིང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་རྩ་རྩ་སྟེང་དུ་ཡར་

ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བར་འཆི་བའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ལྟར་བ་དང་། ལྟར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་
ནས་ལྟར་བ་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དང་། སྒྲིས་ནས་ལྟར་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་སྒྲིས་མ་ཐག་དང་། འདྲ་བྱེད་
བཅས་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་གསུམ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་
གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་འདའ་ནས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད་ནས་གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་དགྲར་
བཤད་དོ།^{༡༤༤} །(འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་)ཕྱིར་མི་འོང་བ་གསུམ་དང་དགྲ་པོ་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་རྣམས་ནི་རང་
རང་གི་ལས་བར་སྤྱོད་འགྲུབ་པ་དང་། སྒྲིས་ནས་བྱོར་འགྲུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་བྱོར་འགྲུར་གསུམ་
དང་། དབང་པོ་རྣེ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ལ་འདའ་རྒྱུ་པོ་འདི་རྣམས་པོ་དང་། སྤང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བྲག་ལས་
ཡིན་ཏེ། བར་མ་དོར་ལྟར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འདའ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསུམ་ཚན་
དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེད་བྲག་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱེད་བྲག་ནི་མེད་དེ། དང་པོ་
གསུམ་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་སུ་མ་རྒྱུངས་ལ། གཉིས་པ་གསུམ་ནི་སྒྲིས་ནས་བྱོར་འགྲུར་དུ་མ་རྒྱུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ཚན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ལས་དབང་ཉོན་མོངས་གསུམ་གའི་བྱེད་བྲག་ཡོད་དོ།

འོན་ལྟར་བར་མ་ལས་སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་^{༡༤༥} གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་གཞུགས་
སུ་ཉེར་འགོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དགྲ་པོ་དེ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་དུ་མ་བྱེད་པར་བགྲངས་པ་ལས་ནི་སྒྲིས་
བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །(གོང་འཕོ་མི་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེན་)དེ་ནི་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་
དང་། ཁམས་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་འགོ་བ་དང་། འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཏུ་མང་བས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་
འབྲུག་བསམ་བྱེད་ཞེས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་(སྒྲོབ་པའི་ནང་ན་)འདི་དག་ཁོ་ན་དམ་པར་བརྗོད་ཅི་ན། ལས་དམ་པ་
དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། (འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་)དམ་མིན་མི་དགེ་
བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོ་བ་འདི་དག་ཏུ་སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་སྒྲིས་བྱ་དམ་
པའི་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་སོ་སོའི་སྒོ་བོ་དང་སྒོ་བ་པ་ཆགས་བཅས་ལ་ནི་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒོ་བ་
པའི་འཕགས་པ་དག་དམ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁམས་གོང་མར་འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་མཐོང་ལས། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་གང་ཞེན། སྒོ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
བར་དང་ལྟན་པའོ་^{༡༤༦} ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་སྤྱོད་གཅོད་པ་ནས་ཆང་འབྲུང་བའི་བར་སྤིག་
པ་ལྟ་བུ་གཏན་མི་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིག་པ་གཞན་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་
སྤྱོད་སྤང་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པས་ཕལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་གྲངས་པའི་དམ་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་(ཆེད་པོ་

ལ་)འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཆེ་རྒྱས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བྱོལ་བ་ལའང་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། མེད་དེ། གང་ཞིག་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་
དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མེད། (དེ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱོལ་པའི་ཆེད་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་)བའི་
ཕྱིར་རོ།། (དེ་ཡང་འདོད་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་མང་བས་སྒྲོ་བས་སོ།།) དེ་ལ་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པར་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སམ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བྱོལ་སྟེ་གི་འཕོས་ནས་སྤྱར་ཡང་
ཆེ་གཉིས་པར་འདོད་པར་སྒྲིས་པའོ། །དེ་ནི་ཁམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་མང་
བས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་གིན་ཏུ་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བས་ཆེད་ཉིད་དམ། ཡང་ན་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པར་
སྒྲིས་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱོལ་བར་བྱས་ནས་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་རེས་འགའ་ཁམས་གཞན་གཟུགས་མེད་དུ་ཡང་འགྲོ་སྟེ་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྤྱད་ཅིང་
མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ།།

(འདི་ནི་མཐར་ཕྱིས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དཀའ་བར་བཤད་པས་ཆགས་བྱལ་སྟོན་འགྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་དུ་འགྲོ་བར་སྤྱད་པར་
གསལ་ལོ་ཞེས་གིར་འོད་གསུང་རོ།།) འོ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། བདག་ནི་ཐ་མར་
ཉམས་ན་ལྷ་གང་འོག་མི་ཞེས། །རྒྱུ་པར་གྲགས་པ་དེར་ནི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཤོག །བཙུག་ལྷན་བདག་ནི་
རྒྱན་ཞུགས་བདེ་གཤེགས་རྒྱན་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་¹⁴རང་ཉིད་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་ཅིང་། དེ་
ནས་མིར་སྒྲིས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གྱུར་ཅིག །དེར་བྱང་འདས་མ་བྱོལ་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲིབ་
བར་གྱུར་ཅིག་ཅིས། དེ་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲིབ་པར་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་ལ། སྒྲོན་པས་ཀྱང་། ལེགས་སོ་
བརྒྱ་བྱིན་བག་ཡོད་པར་ནི་གནས་པར་གྱིས།¹⁵ ཞེས་གསུངས་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་
འགལ་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་ནི་མིར་སྒྲིས་ན་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།
དེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོས་མདོན་པ་མ་གཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། སྒྲོན་པས་མ་བགག་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་(འཆི་ལྷས་
ཀྱི་སྒྲོབ་ལས)དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(ཡིན་གྱི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་)ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་འཆད་དོ། །འདོད་
པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་དེ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོར་སྒྲིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་(ལམ་གྱི་)རྟེན་(ལུས་)ཁྱད་པར་
ཅན་བྱོལ་བའི་ཕྱིར་(ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་དང་)སྒྲིབ་པ་དུ་མར་ལ་མ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པས་གཤེས་རབ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་(ལས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མེད་)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཉིད་གྱིས་ན་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མི་རྟེན་ལ་ཁམས་གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྲོའོ། །ཅིང་
ཕྱིར་སྒྲོབ་པ་ཆགས་བཙུག་པར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ཞེན། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཁམས་གོང་མའི་

གཉེན་པོ་རྣམས་མ་འདྲིས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་
གིན་ཏུ་རྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་
རྣམས་ན་རེ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དྲེ། ལྷ་རན་ལས་འདུལ་བས་ནི་འདོད་པའི་
མི་དགེ་བ་དང་ཁམས་གོང་མའི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྲངས་པ་དང་།
ཁམས་གསུམ་ལས་འདུལ་བ་དང་དགེ་སྦྱོར་གི་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཏུ་གསུམ་གྱིས་གསུམ་མཐ་ཕྱིར་འོང་
གིས་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བར་མདོ་པས་མི་
ལུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོ་ན་བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལྷ་རན་སྤེལ་ཞེན། སྤེལ་བ་ནི་བསམ་
གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྤེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་(དངོས་གཞི)སྤེལ་
བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྦྱོན་བརྒྱུད་ལས་གྲོལ་བས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་དགྲ་བཙུག་མ་མ་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་རུང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་དང་། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་རྒྱུན་ལྡན་དང་།
ཡང་ཟག་མེད་རྒྱུན་ལྡན་དེ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་སྤེལ་ལ། དེ་ནས་སྤྱོད་མ་ལྷ་རྒྱུད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་^{༡༠}སྤེལ་
ནས་སྦྱོམ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་བཀའ་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་
སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྷ་རྒྱུད་ཅིག་མ་གསུམ་ནི་བསྐྱེད་པས་
སྦྱོམས་པར་འཇུག་ལུས་པས་དེའི་ཆོ་སྤེལ་མའི་དངོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་དྲེ། (སྒྲིབ་ཅིག་མ)དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་
ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་འདོད་དོ། །སྤྱོད་བ་
དཔོན་ནི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་སྤེལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་སྤེལ་བ་ལ་རུང་ངོ་
ཞེས་འདོད་དོ།^{༡༡} དེ་ལྷ་རྒྱུད་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྤེལ་ནས་ཕྱིས་གོམས་ནས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
(དངོས་གཞིའང་)སྤེལ་བར་བྱེད་དོ། །(རྟོན་ནི་)དེ་ཡང་དང་པོར་འདོད་ཁམས་ཀྱི་གྲིང་གསུམ་དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་
ལ་ཕྱིས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་སུ་ཡང་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ།

སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མར་སྤྱོད་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་(གཉིས་པོ་དེའི་དོན་དུ་)སྤེལ་བར་
བྱེད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པས་ཉོན་མོངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་
རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཉོན་མོངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། རོ་རྒྱུད་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་བསམ་གཏན་ཐག་བསྐྱང་བའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཙུག་པ་
དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་(གཞན་གཉིས་མི་འབྱུང་བས་)མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་(ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་)དང་། རྒྱལ་

པོ་ནི་(མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་དང་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྤེལ་ཏེ་དེ་)འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ཉོན་
 མོངས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་ནི་སྤེལ་བ་མི་སྤྲོད་དེ། དེ་དག་གིས་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་གནས་གཙང་མ་ལྟར་ངེས་ཤིན། རྒྱ་སྤེལ་
 མ་སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཙས་རེ་རེ་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་དུག་སྤུམ་སྤེལ་དང་། འབྲིང་
 དུག་དང་། ཆེན་པོ་དག་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོ་བཙོ་ལུ་སྤེལ་དུ་སྒྲོམ་
 པ་རྣམས་པ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་གནས་གཙང་མའི་རྒྱུ་བའང་མི་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འོན་
 ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཏུ་སྤྱོད་བཞི་ཟག་བཙས་(གྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཕྱེད་ཀྱི་)དབང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡིན་གྱི་(འཕེན་ཕྱེད་མིན་ནོ།)ཟག་
 མེད་ནི་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འཕེན་ཕྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །(དུག་སྤེལ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ནི་བསྐྱར་ནས་སྒྲོམ་
 པ་ལོ། །གང་སྤེལ་ནི་དད་སོགས་ཆེ་འབྲིང་ལྟས་དེ་དག་ཏུ་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ།)།

བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། གནས་གཙང་མ་དང་པོ་དད་པའི་དབང་པོ་ལྷག་པ་ནས་ལྟ་བུ་གཤེས་རབ་
 ལྷག་པའི་བར་ལྟར་ཡིན་པས་ལྟ་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༤} །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ན་རེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
 དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཆར་ཡང་རྩ་སྤུམས་པའི་རྒྱུ་དུ་རྣམས་པར་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ལྟར་
 ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་གནས་གཙང་མ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་རེ་རེ་ལྷག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འགོག་པ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲ་བའི་སེམས་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ལུས་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་^{༡༥} །བྱ་བར་འདོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་སེམས་མེད་
 པས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ནི་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་
 པར་ཞུགས་པའི་དུས་ན་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱིས་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལས་ལངས་པ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་བཙས་པའི་ལུས་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཀྱི་མ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནི་མྱ་ངན་འདས་
 དང་འབྲ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་སྤུམ་དུ་ལངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བའི་གཤེས་པས་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༦}

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། སློབ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་^{༡༧} །གསུངས་པ་དེར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
 བྱེད་པ་མ་གསུངས་ཤིན། སློབ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་བྲལ་
 བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནི་སློབ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་སློབ་པ་འང་
 མ་ཡིན་ལ། བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མ་ཡིན་པས་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་འང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནི་མདོ་ལས། བཙོ་མ་ལུན་འདས་ལ་བྱིས་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་
 ཀྱིས་ཞུས་པ། བཅུན་པ་འཛིག་ཏེན་ན་ཡོན་གནས་དུ་ཞིག་མཆིས་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱིས་བདག་ཡོན་

གནས་ནི་གཉིས་ཏེ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་བའོ། །ཁྱིམ་བདག་དེ་ལ་སློབ་པ་ནི་བཙུན་དོ། །མི་སློབ་པ་ནི་དགུའོ། །སློབ་པ་བཙུན་གང་ཞེན། (ཞུགས་གནས་བྱུང་གསུམ་ཡ་གཅིག་དང་། །ཞོ་ལྷུ་ལ་¹⁴⁴ བྱུང་གཉིས་རིགས་སུ་སྟེ། །ཆོ་གཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་སྟེ། །ཡོན་གནས་སློབ་པ་བཙུན་དོ་ཞེས་མ་ན་ཆེན་པས་སྟོམ་ཆོག་མཛད་དེ་) རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ནས་དག་བཙུན་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་བར་བདུན་དང་། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྟེ་བ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། བར་མདོར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་བན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལྟ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སློབ་པ་བཙུན་ཡིན་ནོ། །

མི་སློབ་པ་དགུ་གང་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྟོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་སློབ་པ་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་¹⁴⁵ འབྲུང་བ་རྣམས་སོ། །

བཞི་པ་དག་བཙུན་པ་འཆད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱིད་པའི་རྩ་མོའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་ཟད་པ་ནི་དག་བཙུན་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་སྤྱིད་རྩའི་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པ་སློབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་དག་བཙུན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དེ་ནི་རྩ་རྒྱ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། (སྐར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷན་པ་ཆེ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་འཛོམས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོ་རྩེ་རྩེ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་སའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་སྟེ། བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་དབྱེ་ན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་མང་སྟེ། མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོ་རྩེ་བྱའི་ཉིང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱི་སྤྱིད་རྩའི་ཁོ་ནའི་སྟུག་བསྐྱལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡིན་ཏེ་སྤྱིད་རྩའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྐུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། ས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྱིད་པས་འདོད་པའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་
ས་གོང་མ་བརྒྱད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཚན་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་ལ་
དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་། གོང་མའི་
ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྩལ་སྤྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ལྟ་ཅ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུས་ལྟག་མ་
ལྟ་ལ་བརྟེན་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་
ཅ་བརྒྱད་དང་ཅ་བཞི་དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ལམ་དང་ས་འོག་མའི་འགོག་པ་ལའང་མི་
དམིགས་པའི་བྱིར་དང་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པས། ས་དྲག་ས་དགའའི་ལམ་ནི་དེའི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན་གྱི་ལུལ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མ་གཞུགས་ཁམས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་ས་དྲག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་དང་
པོ་གསུམ་ལ་བདུན་ཅ་ཅ་གཉིས་ཏེ་བསྐྱེད་པས་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཅ་བཞིར་¹⁶འབྱུང་ལ། དེ་དག་
རིགས་དྲག་དང་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དྲག་སྤྱོད་དགའ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འབྱུང་རོ། །ཆོས་མངོན་
པ་བ་གང་དག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་ས་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་
ལྟར་ན་གོང་མའི་ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་མི་འབྱུང་བས་ས་དགའའི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་
པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་སུམ་ཅ་ཅ་གཉིས་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་དྲག་པོ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱད་ཅ་བརྒྱད་
ཅ་སྟེ། བསྐྱེད་པས་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱ་ཅ་དང་། གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་རང་ས་དང་གོང་སའི་ལམ་
བདེན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་བརྒྱ་དང་བཞི་བསྐྱེད་པ་ས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅ་
ཅ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡིན་པས་དགའ་བརྒྱ་ཅ་དྲག་ཏུ་འབྱུང་བས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུ་བདུན་
ཅ་ཅ་དྲག་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་དག་སྤྱི་མ་ལྟར་རིགས་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དྲག་འབྱུང་དང་སུམ་འབྱུང་
དུ་བསྐྱེད་པ་དོ་རྩལ་སྤྱི་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲག་ཅ་ཅ་བརྒྱ་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོ་རྩལ་སྤྱི་
དམིགས་པ་སྤྱི་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ནི་སྤྱིད་པའི་ཕྱི་མོ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་འགོག་པའམ་ནི་སྤྱི་བའི་དབང་
གིས་ས་དགའ་ཆར་གྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་འགོག་
པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་ཕྱི་སྐྱོམ་སྤྱི་རྣམ་པ་དགའ་པོ་དེ། (རྟོག་ཏེ་གིས་)ཟད་པའི་ཐོབ་པ་དང་དེ་ཟད་པ་
ཤེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་སྟེ། (འདི་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་སྦྱེས་པ་)དེའི་ཆོ་
འཕགས་པ་དེ་མི་སྦྱོབ་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། དག་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་ཚོགས་ནས་གཞན་གྱི་
དོན་བྱེད་པ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་སྒྲོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་
གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། (དག་བཙམ་ལ་དབྱེན་དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་རིགས་
ཀྱིས་ལྟོ། །དབང་པོས་གསུམ་མོ། །རྟེན་གྱིས་ཉེར་དགུ་སྟེ་སྒྲིབ་བཞི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ནོ། །དུས་མི་སྒྲོབ་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེར་
མེད་ལ། དབང་པོ་དང་རྟེན་གྱིས་བསྐྱར་བས་བརྒྱད་ཅུ་བདུན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལའང་དབང་པོས་གསུམ། རིགས་ཀྱིས་
དུག་རྟེན་གྱིས་ཉེར་དགུ་སྟེ། སྒྲུབ་ལྟ་བུ་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།) སྤར་བཤད་
པའི་འཕགས་པ་གཞན་བདུན་ནི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་
སྒྲོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ནི་སྒྲོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མི་ཤེས་པས་(ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་)ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་པ་(གཞན་གཉིས་ཀྱང་)གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་རྒྱ་ཞི་
བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གོ་ལུ་ཏ་མ་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པ་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བྱ་བེན། ཞི་
བྱེད་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་¹⁶⁴ལན་གཉིས་སུ་
བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་སོ། །(འཕགས་པ་ནི་སྒྲོབ་པ་ཅུང་ཟད་གཏོང་ཡང་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་མི་སྲིད་དེ་འཕགས་པ་མཉམ་པར་མ་
བཞག་ཀྱང་སྒྲོབ་པའི་བསམ་པ་མི་འདོར་བའི་སྒྲོ་ནས་དེར་བརྗོད་དེ་འགོན་པོ་ལམ་ན་འདུག་པ་བཞིན་ནོ་ཡང་སྒྲོབ་པ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་
དང་ཡང་ལྟར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ནི་མཐོང་སྒྲོམ་སོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ནི་མི་སྒྲོབ་ལམ་སོ།) ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་
སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་རིགས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་(པ་མཐར་གྱིས་)པའི་གང་ཟག་
ནི་ཟུང་བཞེས་བརྒྱད་ཁོན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་མིང་གིས་བརྒྱད་ཡིན་གྱི་རྩ་སུ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་ལ་ཞུགས་
པ་དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་བཞི་དང་ལྟ་ཡིན་ཏེ། བཞུགས་པ་བྱི་མ་གསུམ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་པར་ཅན་
ཉིད་དག་བཙམ་ལ་བཞུགས་པ་འང་ཡིན་ལ་ཞུགས་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་འབྲས་གནས་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་
འགྱུར་རོ། །མིང་གིས་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འང་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེར་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཙུང་དང་བཙུ་བྱས་པ་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་
ལ་ཞུགས་གནས་ཁོན་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བྱད་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཚུལ་འཆད་པ་ན་ས་དང་ལམ་གྱི་བྱད་པར་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བྱད་པར་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱད་པར་དང་། ཚུལ་གྱི་ལཁོར་ལོའི་བྱད་པར་དང་། ཁམས་དང་དབྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་། རིགས་དང་ཉམས་པའི་བྱད་པར་དང་། དབང་པོ་འཕྲོ་བའི་བྱད་པར་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་འཕགས་པ་དག་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་གཉིན་པོ་གང་གིས་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ཞེན། འདི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་(ཁོན་)ལམ་གྱིས་སྤྲིད་པའི་རྩ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་གྱི་འོག་ས་དམན་ཞིང་གོང་མ་མེད་ལ་རང་ཉིད་གཉིན་པོར་མི་འགྱུར་བས་(ཉིད་ཡི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་)འཛིག་རྟེན་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲིད་རྩ་ལས་གཞན་པའི་ས་(བརྒྱད་པོ་)ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་གོང་མའི་ཉིང་བསྟོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་ས་དང་འོག་སའི་ལམ་མཐོང་ཟེན་སྒྲོམ་པའོ། །(བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཉེ་བྱལ་ན་)ཞེ་གནས་སྤྱད་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ལ་(རྣམ་པ་རེ་རེ་ཞིང་)བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་གཉིས་སྐྱེ་བས་བྱིས་པ་ལྟར་སྤངས་པ་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །(དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་འདྲེན་(པར་སྤྲོས་དང་འདྲ་)ཏེ། གལ་ཏེ་དེས་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མི་འདྲེན་སྟོན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྩོན་པོར་འཕྲོ་བ་ན་ལམ་སྤྲོ་མ་(ཟད་པར་)བཏང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གོང་མའི་(ས་བརྒྱད་ཀྱི་)ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། (དེ་དག་གིས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་བཏང་ལ་ཟག་བཅས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་)དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་པ་དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་བཏང་བ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐལ་བ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེད་རང་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲིད་པའི་རྩ་མོའི་བྱེད་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྩལ་

པོ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སྤྱད་ཅིའི་གཉེན་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་
འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་མེད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་དབང་པོ་འཕོ་བས་བཏང་བས་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་སྤྱད་ཅིའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པར་འདོད་
པ་བཞིན་དང་། ཡང་དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་གོང་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་
སྦྱེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་
གཏོང་ཞེས་བསམ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་(སྦྱེ་བའི་ས་འཕོས་པས་བཏང་ན་)མེད་
ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་བཞིན་(འདིར་ཡང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྡན་)ཏེ་འདི་ནི་གཞོད་པའི་
དཔེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་ཡང་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་གཟུགས་མེད་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་དག་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེས་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་
ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་ཡིན་གྱི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་
ཡོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་སྤྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་དོ། (འཕགས་པ་ནི་ས་འཕོས་པས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་
གཏོང་ཡང་། ཟག་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤངས་ཉམས་པ་ལས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་མི་གཏོང་དོ།) འོ་ན་ས་གང་གིས་ས་གང་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ཞེན། དེ་ལ་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་པ་
མེད་པ་ཡིས་ནི་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་(ས་གོང་དང་)འོག་ས་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བྱས་པས་ས་དགུ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། (འོག་ས་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་གཉེན་པོ་མེད་ལ། ས་གཞན་གྱི་ལ་འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ།) གལ་ཏེ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་ས་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་དོ་བོར་སྦྱེའམ་
འོན་ཏེ་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་སྦྱེ་ཞེན། གང་ཞིག་(སྦྱེ་བའི་ས་དགུ་ལ་)འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་
གཉིས་པ་སྟེ་ས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་གང་ཟག་དེ་གལ་ཏེ་དབང་
པོ་རྩོན་པོ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་སྦྱེ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་
ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བར་སྦྱོ་བྱས་པའི་(ཕྱིར་དང་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དགའ་ཆུང་
བའི་)ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་སྦྱེའི་
དངོས་གཞི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཚོར་བ་ཐ་དད་
པས་ཚོར་བ་སྦྱོ་བར་མི་བྱས་པའི་(ཕྱིར་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་རྗེས་སུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྦྱོ་དཀའ་བའི་)ཕྱིར་རོ།

ས་གསུམ་གྱི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་བཞི་པ་
ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཐ་མ་སྟེ་བ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ས་དེ་དག་གི་དངོས་གཞི་ལས་
སྟེ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ལ་མ་ཉྟོས་
པར་དངོས་གཞི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། (དེ་ཡང་ལྷན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ལ་གསུམ་བའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་འོག་སའི་དངོས་
གཞི་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐེན་པས་སོ།) ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ནས་ལྷག་མ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་
ནི་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་གྱི་འོག་ས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་
ཁོ་ནས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་འཕགས་པ་བརྒྱད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ས་དེ་
དག་གི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྟེས་པ་དག་ཡིན་ནོ། འོ་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་ན་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གོང་ས་ལས་ཉྟོས་
ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རགས་པ་དང་། སོགས་པའི་
སྐྱས་གཟུང་བ་གནས་ངན་ལེན་གིན་ཏུ་ཆེས་མང་བས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པས་ཐ་བ་ངན་པ་དང་། ཕྱིག་པས་
ཕྱིག་པ་དེ་ཉིད་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལྷར་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དེ་ཉིད་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་ཕྱིག་
པ་སྐྱག་པོ་ལྷ་བྱར་ལྷ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་འོག་མའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཞི་བ་དང་། སོགས་པ་གྱུ་ཞོམ་པ་དང་། ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། གོང་མའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི་འོན་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཤེས་པ་གང་སྟེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དགྲ་བཙུན་པ་
དབང་པོ་རྩོན་པོ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མི་ཉམས་པས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྟེ་བའི་སྟོ་
གྲོས་ཏེ་ཤེས་པ་སྟེ་ལ། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་ན་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པའི་
རྒྱན་ཙམ་ཁོ་ན་ལ། ཡང་ན་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟེ་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་སྟེ་བའི་སྐབས་ཡོད་བས་ཉམས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དེ་ནི་དགྲ་བཙུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
ལ་འང་ངེས་འགའ་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་། ངེས་འགའ་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་ན་དག་སྒྲིབ་ནི་གང་། ཚུལ་ནི་གང་། འབྲས་བུ་ནི་གང་ཞེ་ན། དག་སྒྲིབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་པར་གཏན་དུ་ཞི་བའི་རྒྱུ་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ནི་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་བར་མ་ལས། རི་ལྷར་ན་དག་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིས་སྟོན་པ་མི་དག་བའི་ཚོས་ཡང་སྤྱད་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནད་དང་བཅས་ཤིང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྟུག་བསྟུལ་བ་མ་འོངས་པའི་སྒྲུབ་ནས་འཆི་བའི་བར་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ལྷར་ན་དག་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༧}གསུངས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ནི་(ཕྱི་ཡང་ལས་གྲོལ་ཡང་ཉེས་པའི་འཕྲོ་དང་བཅས་པས་)གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གྲང་དབྱེ་ན་རེ་རེ་ལའང་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་དགུ་དགུའོ། །གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྒྲོང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དང་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་དགུ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྷར་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་དང་། དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡང་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་ནི་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་ནི་དག་སྒྲིབ་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲུ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྒྲུབ་། འབྲས་དེ་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་ལས་སྒྲུས་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་འབྲུ་བ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགུ་ནི་དག་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་དག་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འཕྲོལ་པ། དེ་ནི་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་ཞེས་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་གྲང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་བསྟུས་ནས་མདོ་ལས། དག་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིར་བཤད་དོ།^{༡༨}

དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་གྲང་། དག་སྒྲིབ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བའི་རྒྱུ་དོ། །ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ལམ་སྟེ་མའོ། །ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ལམ་ཕྱི་མ་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་^{༡༩}བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྷར་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་འོན་ཏེ་འབྲས་བུ་བཞིར་རི་ལྷར་གཞག་ཅི་ན། འབྲས་བུ་མང་མོད་ཀྱི་དེ་དག་མདོ་ལས་འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ལྟ་དག་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་གང་ཞེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་འཕྲོག་པ་ལ་ནི་སྟོན་གྱི་ཞུགས་པའི་

ལམ་སྤྲུལ་བཏང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེན་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྤུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཤེས་པ་བཞི་
 དང་སྤྲུལ་བསྤུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆོན་ཐོབ་པ་(སྟེ་
 ཅིག་ཅར་དུ་ལྷན་པ་)དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཆོང་བར་ཐོབ་པའོ།། (དེ་ཡང་ཟད་
 པ་སྟེ་མ་ཞི་སྤངས་པ་སོ་སོ་བ་རྣམས་བཏང་ནས་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གཅིག་རྟེན་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་མཐོང་
 སྤང་གི་ཟད་པ་སྟོམ་པ་གཅིག་རྟེན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་དྲུག་ཟད་པ་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པའོ།།) དེ་
 ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲུལ་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་(ཞུགས་པ་དང་པོ་)ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལྔ་ག་མེད་པའི་བྱིར་དང་ཞུགས་
 པ་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་བྱི་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྤྲུལ་གསུམ་མེད་པའི་བྱིར་འབྲས་བུར་མ་བཤད་དོ་
 ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་དོ།། (ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ནི། ཉན་ཐོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྤངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པོ་འབྲས་བུ་བཞི་
 བཞག་སྟེ། ཉན་ཐོངས་པ་རན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་གྲངས་པའི་བྱི་མ་)¹⁷ རྒྱ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ལྟ་དང་མིའི་སྤྱི་
 པས་བསྐྱས་པའི་སྟེ་པའི་རྒྱ་ཀྱི་ཉན་ཐོངས་སྤངས་པའི་བྱིར་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །འདོད་པར་སྟེ་ཞིང་བྱིར་འོང་པའི་
 ཉན་ཐོངས་པ་སྤངས་ཤིང་ལྟའི་སྤྱི་དང་པོ་ཞོན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དང་
 སྟེ་པའི་ཉན་ཐོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་གོ།¹⁸ ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།) ཁ་ཅིག་
 འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་འང་སྤངས་པ་བསྐྱེད་པ་མེད་དེ། བྲལ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་
 དང་། སྤྱི་དང་ཅེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ་པའི་བྱིར། ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་
 འདས་པ་ལས། ཞེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས་སྤངས་པ་སྟོམ་པར་བཤད་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདས་པ་
 མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་སུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྤངས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བ་
 དང་། རྒྱ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་¹⁹ བཤད་པའི་བྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
 ཁོ་ན་དག་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་
 ཐོབ་པ་སྤྱི་དང་པས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་དག་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་(ཆོས་ཅན་དག་སྤྱིང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤངས་
 པའི་ཐོབ་པ་རང་རང་གི་འབྲས་བུར་བསྐྱས་པ་གཅིག་རྟེན་པའི་བྱིར་དང་)སྟོམ་ལམ་ཟག་བཅས་(ཀྱི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་མིན་གྱི་)མཐོང་
 ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤངས་པ་(འང་དེར་)བསྐྱེད་ནས་ཐོབ་པའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་
 པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་འཛིན་པའི་བྱིར་དག་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།། (བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་འང་མི་འཆོའོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་པའི་འཕགས་ལས་བྲལ་པའི་ཐོང་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ།

ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟར་ཡོད་ལ། འཕགས་ལམ་བརྒྱད། དེའི་སྟོབས་གྱིས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པས་
འདུས་བྱས་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུར་བྱས་ན་ཡང་མི་འགལ་ལོ།) དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེན། གུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་
བསྐབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེན། གུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤངས་པ་འདྲེན་མར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཏུ་
གཞག་པར་མི་བྱས་ཏེ། གུན་སྦྱོར་གསུམ་དང་གུན་སྦྱོར་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་འཕྲིན་གཅིག་གུན་སྦྱོར་གསུམ་
པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤངས་པ་འདྲེན་མར་འཇུག་པ་དེ་སྤྲད་དུ་གསུངས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་བྲལ་བའི། འཕགས་ལམ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། ཞེས་^{༡༨} པས་བྲལ་
ཐོབ་ཟག་མེད་དེའི་སྟོབས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་ཀྱང་མི་འཆི་སྟེ། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། ཅིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་དགེ་སྦྱོར་གི་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་
བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་སྤངས་པས་ཆངས་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་སྦྱང་བའི་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་ཆངས་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བཙོམ་
ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཆངས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞི་བ་དང་། བསིལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་^{༡༩} ཀྱང་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆངས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། བསིལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙོམ་ལྷན་འདས་
ཡིན་ཏེ། ཆངས་པའི་རྒྱུ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆངས་པ་
དང་ཞི་བ་དང་བསིལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱང་བ་དེའི་ཐབས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་འང་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་ཆངས་པ་བཙོམ་ལྷན་
འདས་གྱིས་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བར་འགྲོ་
བ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་འདོར་བ་དང་འཇུག་པ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་རྒྱལ་
བ་རྣམས་དུ་འགོད་པ་དང་། འཕར་བ་དང་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྷན་བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རམ་
སྤྲད་ཅིག་མ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་བྱི་མ་བྱི་མ་ལྷུང་དུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་པ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྤྲོ་མ་རྣམས་འདོད་པའི་ཕྱིར་^{༢༠} དང་། བདེན་པའི་དམིགས་
པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་

ཀྱུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཙོད་པའི་སྒྲོན་ནས་སྤོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཀྱུལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པ་ནི་ནམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕར་བ་ནི་
ནམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མཐུ་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབབ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་མཐུ་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ་མཐོང་ལམ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་འཁོར་ལོའི་རྩི་བས་
དང་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟེ་བ་དང་ལྷ་ཁྱུད་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་དང་བྲན་པ་ནམས་ནི་རྩི་བས་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། བན་
རྩོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་
བ་ནམས་ནི་ལྟེ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ལྷ་
ཁྱུད་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་གཞན་དག་ཉི་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རམ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ།^{༡༡}

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་ལམ་ལ་ཟེར་བ་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་སྟེ་ནམས་ལ་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། དགེ་སྦྱོང་དག་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་
པའོ་ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྒྲེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྟོ་སྒྲེས་སོ། །ང་སྟོན་མ་
ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པའོ། །འདི་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་
མིག་སྒྲེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྟོ་སྒྲེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དག་ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་
ཆོས་ནམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱའོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགོ་བའི་ལམ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲེས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དགེ་སྦྱོང་དག་ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་དེ་བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་
དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྟོམས་སོ། །ཞེས་རྩལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲེས་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ནས། ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་འདི་བཤད་པ་ན་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཀྱན་ཤེས་
ཀློང་བྱེད་པ་དང་ལྷ་བརྒྱུད་ཁྲི་ལ་ཆོས་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྩལ་མེད་ཅིང་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་སྒྲེས་སོ། །དེ་

ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་གྱིས་ཀློང་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཀུན་གྱིས་ཀློང་ཁྱེད་ཀྱིས་
 ཆོས་ཀུན་གྱིས་སམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་གིས་ཆོས་ཀུན་འཛུལ་རྟོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་བདག་
 གིས་ཆོས་ཀུན་འཛུལ་རྟོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང་། ས་སྤྱོད་པའི་གཞི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་གྱིས་
 ཀློང་ཆོས་ཀུན་གྱིས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཏེ། གོགས་པོ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་བ་ར་ན་སེ་བྱང་
 སྤང་ལྷུང་བ་རེ་དྲགས་ཀྱི་གནས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དག་སྤྱོད་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
 བདུད་དམ་ཆངས་པའམ་སྤྱུ་ཀྱང་འཛིག་ཏེན་ན་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་བྱེད་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
 མ་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་རྟོ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་ཀློང་ལ་མཐོང་ལམ་
 སྤྱུ་མ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པའི་བྱེད་པོ།^{༡༡}

དེ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་པ་ནི་བྱེད་པ་ལྟ་སྤྱོད་པ་དེ་ན་རེ་འདི་ནི་སྤྱུ་མ་བསྐྱུ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་
 པའོ་ཞེས་སྤྱུ་མ་བསྐྱུ་ལ་གྱི་རོ་བོ་ལ་བསྒྲས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱུ་མ་བསྐྱུ་ལ་ཡོངས་སུ་གཤེགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་བསྒྲས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱུ་མ་བསྐྱུ་ལ་ཡོངས་སུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བསྒྲས་པ་གཅིག་ཉི་
 གསུམ་མོ། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བསྒྲས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སྤྱུ་མ་བསྐྱུ་ལ་གྱི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
 པས་མིག་དང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་གཤེགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་གཤེགས་པས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་
 པའི་བྱེད་སྤྱོད་ཞེས་པ་བཞི་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་བསྒྲས་པ་གསུམ་
 གསུམ་དང་། བསྒྲས་པ་རེ་རེ་ལའང་མིག་སྤྱུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
 བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལོ།

འོན་ཏེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་བསྒྲས་པ་གསུམ་གསུམ་བཅུ་གཉིས་དང་། བསྒྲས་པ་རེ་རེ་
 ལའང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ལྷན་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཅུ་ཙུ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་བྱེད་པོ་བསྒྲས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་
 པ་བཅུ་གཉིས་སུ་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་རེ་རེ་ལའང་བསྒྲས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་
 བཅུ་གཉིས་པར་འདྲ་བའི་བྱེད་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་དེ་དབེར་ན་གཉིས་
 བསྟན་པ་དང་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལ་གཉིས་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་
 སྤྱོད་དག་ཁྱེད་ལ་གཉིས་བསྟན་པར་བྱའི། དེ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུང་ཞིག་དང་
 བཤད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་སོ་^{༡༢}ཞེས་
 བྱ་བའི་བར་དུ་སྤྱོད་ཏེ་གཉིས་ཆོན་དུག་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱེད་པོ་གཉིས་སུ་གསུངས་
 པ་དང་། གནས་བདུན་ནི་མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་ལྟར་
 དུ་ཟག་པ་ཟད་པ་འཕྱོང་པར་འགྱུར་ལོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་

ཤེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྩ་མཐུང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་^{༡༤}པ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ལའང་སྤང་ནས་བདུན་ལྔ་གསུམ་
བཅུ་ཙུ་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་བདུན་ཆོན་དུ་^{༡༥}འདྲ་བས་བདུན་དུ་གསུངས་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་བཞེན་ཆར་
གྱི་བཞུས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞུས་པ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་
བཞེ་ལས་མེད་པས་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་མ་ཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བཞུས་པ་གསུམ་དང་
རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་གཏོད་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ན་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གའང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱུས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པ་ནི་ཀྱུན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བསྐྱོར་བར་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

བཞུས་པ་གསུམ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལའང་ལས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་པ་ནས་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་
ཞེས་པའི་བར་ནི་བདེན་བཞིའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་
པ་ནས་ལམ་བསྐྱོར་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱ་བ་ལ་བཞུས་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་
པ་ནས་ལམ་བསྐྱོར་སོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བཞུས་པའོ། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བདེན་
བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བདེན་བཞིའི་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞེད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནས་བསྐྱོར་པར་བྱ་བའི་བར་ནི་
བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞེད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ནས་བསྐྱོར་སོའི་བར་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༦}བཞེད་དོ།^{༡༧} དེ་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ན་བདེན་པ་བཞེ་
བོ་རེ་རེ་ལའང་བཞུས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་(གཉིས་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་ལ་)སྒྲོབ་དཔོན་ནི་བདེན་པ་
བཞེ་ག་བསྐྱོར་པ་ལ་བཞུས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ།^{༡༨}

ལྟ་བུ་ནི་འོན་ཁམས་གང་དུ་དགོ་སྤྱོད་གི་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་འཐོབ་ཅེ་ན། འདོད་པར་ནི་འབྲས་
བུ་དང་བོ་གསུམ་སྤར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་འབྲས་བུ་ཐ་མ་དག་བཙོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་
དུ་འཐོབ་པར་^{༡༩}འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་དང་བོ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་

བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་ན་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ཞིག་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་སྐད་
 ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བས་ན་དེ་ཁམས་གོང་མར་རི་ལྟར་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེན།
 ཁམས་གོང་མ་དག་ན་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ནི་འདྲོད་པ་ལས་
 འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསམས་སོ། །མཐོང་
 ལམ་མེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཁམས་གསུམ་ཆར་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་མེད་པ་ནི། གཟུགས་
 མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། སྦྱོད་ཡུལ་ཟག་བཙས་འོག་མ་མིན།^{༡༩} ཞེས་ཁམས་འོག་མ་ལ་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཆོས་མ་ཐོས་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པས་སོ་ཞེན)གཟུགས་མེད་ན་རང་བྱུང་གཉིས་མི་སྤྱིད་
 ཅིང་སྤྱིད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་མི་འཐོབ་པས་ཉེ་དེ་ན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་
 ལ་ཆོས་ཉན་པ་མེད་པའི་(ཕྱིར་དང་འདྲོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཐོང་ལམ་ནི་དང་པོར་འདྲོད་པའི་སྤྲུལ་བསྐལ་ལ་
 དམིགས་དགོས་ལ་གཟུགས་མེད་པས་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།) གཞན་ཡང་མདོ་ལས། སྦྱོ་ན་འདྲོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ན། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་ནི་སྦྱོ་མས་འཇུག་གི་བདེ་
 བ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུལ་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་མི་སྦྱོ་ལ། སྦྱོ་བ་མེད་
 བར་ཡང་འཕགས་ལམ་འཐོབ་པར་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་དང་། བཅུ་ཆོན་བཅུ་པའི་ལུང་
 ལས་ཀྱང་གང་ཟག་ནི་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེན། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་
 བདུན་པ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
 བས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལྟ་དང་། དག་བཙོམ་པའོ། །གང་ཟག་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་བཞི་དང་དག་
 བཙོམ་པ་ནི་འདིར་རྩོམ་ཞིང་འདིར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་བས་གོང་དུ་
 འཕོ་བའི་བར་གང་ཟག་ལྟ་ནི་འདིར་རྩོམ་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ་^{༢༠} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 (འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེར་རྩོམ་པར་མ་གསུངས་སོ།) དེ་ལ་འདིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདྲོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། རྩོམ་
 པ་ནི་མུང་འདས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་འགོ་འཇུགས་པའོ། །དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་གོང་མ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་
 ཁམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཉེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས། མི་སྦྱེའི་སྒོ་གྲོས་གལ་ཉེ་མིན།^{༢༡} ཞེས་
 བཤད་པ་དེ་ཅི་དག་བཙོམ་པ་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ།

དག་བཙོམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དག་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་དག་བཙོམ་པ་སྟེ། དྲུག་
 གང་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་
 བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་སྦྱོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་ནོ། ཞེས་^{༢༢}གསུངས་པས་དྲུག་ཏུ་འདྲོད་དེ། དེ་དག་ནི་རིམ་བཤུར་དང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་ཉམས་པ་སྤྱིད་

ཏུག་པ་མི་གཡོ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྟོགས་པ་ལས་མི་ཉམས་པས་མི་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཐུན་
 རྒྱུ་དང་འགལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟོས་(ཏི་འདོད་དགུར་ཏིང་པེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་)པས་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་ནི་རྒྱུད་བྱང་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་དད་མོས་མཐོང་
 ཐོབ་ཏུ་དབང་པོ་འཕྲོས་པ་འམ་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལས་བྱུང་པའི་མི་གཡོ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་
 མཐོང་ཐོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་དབང་པོ་བརྟུལ་པོ་རྣམས་པོ་མི་གཡོ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་
 དབང་པོ་འཕྲོས་པའི་མི་གཡོ་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་
 འཆད་དོ།¹¹⁶ །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ནི་འདོད་དགུར་ཏིང་པེ་འཛིན་མངོན་དུ་
 འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བ་འམ། ཡང་ན་རྟོགས་པ་ཉམས་པ་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དུས་གཞན་གྱི་བར་
 དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་གཏན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

རྒྱལ་པ་ནི་དག་པཅོམ་པ་དེ་དག་དང་པོ་ནས་དེ་དག་གི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པའམ་འོན་ཏེ་སྤྱིས་དེ་དག་
 ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེན། (དབང་པོ་མ་འཛོམས་པ་)ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་
 པ་དེའི་རིགས་སུ་ངེས་པའང་ཡོད་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱིས་རིགས་(སམ་དབང་པོ་)སྦྱངས་པ་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་དེ་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་དབང་པོ་སྦྱངས་པས་འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་
 ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་རིས་རྒྱལ་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་ལས་སྒྲོམ་པ་ལ་རྒྱུན་
 སྒྲོར་གྲས་སྒྲོར་ཀྱང་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་ལ་བྱད་པར་དུ་གྲས་སྒྲོར་མེད་པ་དང་། རྒྱུན་སྒྲོར་
 ཅམ་དང་ལྡན་པ་དང་། གྲས་སྒྲོར་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲོར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བརྒྱལ་པོ་
 དང་། སྒྲོར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱིར་མོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་

ཅན་ལ་སོགས་པ་འདྲ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་
དག་བཅོམ་པ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་རུང་ངོ་། །གང་དག་ངེས་པར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལ་
སོགས་པ་འདྲོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདྲོད་པ་ན་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་ན་ནི་བཞི་པ་དང་དྲུག་
པ་ལས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་གོང་མར་སྦྱེས་པ་ནི། ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕྲོ་མི་བསྟན། །ཞེས་
པས་དེ་གཉིས་(གྱི་འཕགས་པ་ནི་དབང་པོ་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོ་བ་དང་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེས་)ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པ་མེད་པས་དང་པོ་གསུམ་མེད་ལ། དབང་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་པས་ལྷ་པ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན། བར་པ་བཞི་ནི་རང་རང་གི་
རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་དང་པོ་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དེ་བཅོས་མ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བས་དམན་པའི་རིགས་མེད་པའི་(ཕྱིར་དང་དེ་ལ་སྦྱངས་པ་ལས་ཁྱུར་པ་མི་སྤྱོད་པའི་)ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོམ་སྤང་གཞི་དང་བཅས་གིང་
འབྲས་བུ་སྒོ་བུར་བ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་སྤྱོད་དོ། །འོན་
ཀྱང་དང་པོ་ནས་རིགས་ངེས་པ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་འཆི་བར་སེམས་
པ་ལ་སོགས་པར་ངེས་པ་ནི་སྒོ་བ་པ་དང་ནི་སྒོ་བ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྒོ་བ་
པའི་དུས་ན་དབང་པོ་སྦྱངས་པའི་སྒོ་བ་པ་ཡང་མ་ཉམས་པར་སྒོ་བ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་གསུངས་སོ། །སྒོ་བ་པའི་རིགས་དང་པོ་འདྲ་
འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་མི་ཉམས་ཀྱི་སྦྱངས་པས་ཐོབ་པ་ལས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་
བུ་དང་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་བརྟན་པ་མ་བྱས་པས་སོ་ཞེན། གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་
འབྲས་བུའི་ཕྱིར་མ་བཤད་པ་སྦྱོན་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྤྱོད་ལ། རིགས་ལམ་གཉིས་
ཀྱིས་བརྟན་པ་ནི་ཆོ་འདི་པའི་དྲོད་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་མའི་སྤོང་ལམ་མམ། འདི་ཉིད་ལས་གཉིས་ཀ་སྒོམ་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོ།)།
སྒོ་བ་པ་ན་(རིགས་)ངེས་པ་(འི་རིགས་དེ་)འདྲ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་
བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིས་འཆི་བར་སེམས་པར་དབང་པོ་སྦྱངས་པ་
ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་དོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་གཞི་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་ནི་འདིར་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་
མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་བདག་ཏུ་རྟོགས་པ་འདྲ་
མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་སྤང་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་སྤངས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་རྣམས་

ལས་ནི་ཉམས་པ་སྤྱིད་དོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ངེས་པར་མི་རྟོག་པ་དག་ལ་བྱན་པ་ཉམས་པས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ན་ངེས་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐག་པ་ལ་ཐག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྒྱུལ་དུ་འཛོན་
 པ་མི་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །ངེས་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པ་ལ་འང་མཐོང་སྤང་ནམས་མི་སྟེ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ངེས་
 པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནམས་འདོད་དོ། ། (ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་རིགས་ནི།
 དེའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། དེར་རིགས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ན་མིན་པ། དེ་ནི་རིགས་དེ་ལས་ཉམས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ་དང་པོ་ནས་
 དེ་རིགས་ངེས་པ་ནི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དྲག་བཙོམ་དང་པོ་ལྟ་གཏང་འབྲས་བུ་བར་པ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་སྤྱིད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་
 རྟེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཉམས་པ་སྤྱིད་ཀྱི་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་ལ་འདོད་དོ།)།
 མདོ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་དྲག་བཙོམ་པ་ལས་ཀྱང་
 ཉམས་པ་མེད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཅུ་བ་ནས་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་གཏན་དུ་མི་སྟེ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་^{༡༧}ཕྱིར་རོ། །རི་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལོག་པས་དྲག་བཙོམ་པར་འདོད་ན་ནི་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དེར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དགེ་སྤྱོད་དག་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༨}གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པ་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དྲག་བཙོམ་པ་ལ་ནི་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་
 གསུམ་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཕྱ་རྒྱས་
 མ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀླན་ནས་དགྲིས་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་
 རྣམས་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་ལ་འང་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་^{༡༩}གསུངས་ལ་
 དྲག་བཙོམ་པ་ལ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་མདོ་ལས། ཀྱན་དགའ་བོ་དྲག་བཙོམ་པ་ལ་འང་རྟེན་
 པ་དང་བཀྱར་སྟེ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ང་སྤྱོད་ཞེས་^{༢༠}གསུངས་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 བཅུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། བསྟེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་གཙིག་སྟེ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་
 སྦྱོར་བ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༢༡}གསུངས་པ་ནི་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་ལ། དྲག་བཙོམ་
 པ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ལ་
 ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་གནག་
 ཆོགས་ཅན་དུས་ཀྱིས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལས་ལན་
 གྲུག་གི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་ཡི་ཆད་ནས་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་མཆོན་

གྱིས་འདེབས་པར་བྱེད་ལ་འཆི་བའི་དུས་ཁོ་ནར་དགྲ་བཙུག་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་^{༡༠} གསུངས་པ་ཡང་སྟོབ་པའི་དུས་ཁོ་ན་ན་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སོལ་བའི་ཡུང་པོ་ལྟ་བུའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་ཅིང་དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་རེས་འགའ་ཞིག་དྲན་པ་ཉམས་པ་ལས་སྤིག་པ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༡} གསུངས་པ་འདྲ་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་དག་ཐེག་པ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྐངས་པ་རྣམས་ནི་སྟོབ་པའི་འཕགས་པ་ལའང་ཉམས་པ་མེད་དེ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཡང་དེ་དང་དེ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་ནི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་གི་ས་བོན་མ་སྐངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དུས་དང་སྟོར་བ་དང་མི་སྟོར་བ་དང་ཉམས་པ་དང་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་བརྟུལ་པོ་དང་རྩོན་པོ་གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དེ། རིགས་པ་མཆུན་པ་དག་གིས། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྐངས་པའི་བྱིར་སྐར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་དགྲ་བཙུག་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིགས་དྲུག་དང་ལྷན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་གྱུར་རིགས་དྲུག་དང་ལྷན་ཞེ་ན། རི་ལྟར་དགྲ་བཙུག་པ་ལ་རིགས་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་འཕགས་མིན་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་གྱུར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིགས་དྲུག་དང་ལྷན་ཏེ། དགྲ་བཙུག་པའི་རིགས་དེ་དག་གྱུར་དོངས་དང་བརྒྱད་ནས་དེ་དག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར་རོ། །

བདུན་པ་གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་བརྟུལ་པོ་རྩོན་པོར་འཕོ་བ་ན་གནས་སྐབས་གང་དུ་འཕོ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་དེ། དེ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྒྱན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་(བྱ་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལ་ལྷང་བ་དང་)སྟོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །(དང་མོས་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལས་འཕོ་ལ། བྱིས་པ་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ལ་རྟེན་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་ཅི་ནས་གྱུར་བདག་གི་དབང་པོ་དག་རྩོན་པོར་བྱའོ། །ཞེས་བསམས་ནས་སྟོར་བས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རིམ་གྱིས་དབང་པོ་འཕོའོ།) དེས་ན་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མོས་དང་། མི་སྟོབ་པ་དུས་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་དོ། །གང་ཡང་མདོ་ལས། འདིས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལྟག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ནི་ང་སྟེ། འདི་གཅིག་ཤུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་གཡོ་བའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གངས་གང་གིས་གྱུར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ང་མི་སྟེ།^{༡༢} །ཞེས་དགྲ་བཙུག་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལའང་མཐོང་བའི་ཆོས་

ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་དེ་རིམ་མི་གཡོ་བར་འགྱུར་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །གང་ཡིན་ཞེན། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་མ་ཐོབ་
 པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཐོབ་པ་ཉེ་བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྟེན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་
 ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ལྡན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུན་པ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཉམས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པ་བཞིན་ལོ། །ཉམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཉམས་པ་ཐ་མ་ཡོད་དེ། གཤམ་
 བྱའི་དོན་ལ་ཞུགས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པའི་སྟོམས་འདུག་ལ་སོགས་
 པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཙུང་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཉམས་པ་བར་མ་
 དང་ཐ་མ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་འད་གི་སྒྲིམ་ནི་ཉེ་
 བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་སྒྱུད་པའོ། །དག་བཙུང་པ་གཞན་ལ་དང་སྒྲོབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་པ་དང་སོ་སོའི་སྒྲོ་
 བོད་བར་བོ་རྩལ་པོ་ལ་ནི་ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དག་བཙུང་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་ནི་ཉེ་བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་
 ལ་མི་གཡོ་བ་ལས་གཞན་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཡིན་ལོ། །དག་བཙུང་པ་གཞན་ནི་མདོ་ལས། རྒྱུན་ལྔ་
 དང་རྒྱ་ལྔས་དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཙུང་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་གང་ཞེན།
 ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། རྩོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། རིང་དུ་རྒྱ་བའི་སྒྲོར་
 བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡུན་རིང་པོས་ཐེབས་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
 བར་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༧} བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་
 ཟེར་རོ། །མདོ་རྩེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལྷག་པའི་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཞེས་^{༡༨} བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་
 བཞིག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ར་སྒྲུའི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་
 ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཅིག་པུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་གཡོ་བའི་
 བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གངས་གང་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པར་འགྱུར་བར་ར་མི་སྒྲུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ནི་དག་བཙུང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་
 པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཉེ་བར་སྒྱུད་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་དང་
 མ་སྒྱུད་པ་ལ་ཉམས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་ཉམས་པ་དོན་དམ་པ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་དག་བཙུང་པ་ལའང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་ཉམས་
 པ་འདོད་པས་དག་བཙུང་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་པ་འཁོར་བར་སྒྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་

བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་མེད་དེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་ཆུང་དུ་འབྱུང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཡང་ཁོ་ནར་རྟུབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༠༩}འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་པོ་ཆེ་འགྲེད་ཀྱང་རྟེན་མི་འཆང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་དབང་པོ་འཕོ་བ་དག་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་ས་འཕོ་ཞེས། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་མི་གཡོ་བར་འཕོ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་སྟེ་བཙོ་བརྟུང་གིས་འཕོ་སྟེ། མི་སྒྲོབ་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རིགས་དེ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲུང་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཆི་བར་སེམས་པ་ལ་སོགས་པར་འཕོ་བ་ལའང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །(སྒྲོབ་པ་)དད་པས་མོས་པ་ཞིག་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རེ་རེ་(ཁོ་ན་ལ་སྒྲེབ་)ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་ཆུང་བས་སྒྲུང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གང་ཡིན་ཡང་)སྒྱུར་བའི་ལམ་ནི་མི་གཡོ་བར་འཕོ་བ་དང་མཐོང་ཐོབ་ཏུ་འཕོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་སྒྱུར་བའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གོ་ར་བར་བྱ་བའི་དབང་པོ་འཕམ་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་གྱིས་འདོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་(ཉིད་མན་པས་མཆོག་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་སོ།) (མཐོང་བ་ལ་ལས་འཕོ་བ་མེད་ཅེས་)སོ་སོའི་སྒྲེབ་པོ་ནི་ཟག་བཅས་གྱིས་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་འཕོ་བ་དེ་ཡང་(རྟོན་)མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་(ཉམས་པ་སྲིད་པས་)འཕེལ་ཞིང་འཕོའི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་བ་ལ་ལམ་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མ་ན་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་པས་འཛིགས་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡིན་པ་ལ། འདོད་པའི་ལྟ་བུ་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བཟང་པོ་དག་གིས་ཡིད་བྱུང་ནས་ལམ་གོམས་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་དག་བཙོམ་པ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མ་

མ་ནའང་དབང་པོ་སྤྱོད་བཞིན་དེ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་བཞིན་
 དུ་དག་བཅོམ་པ་བྱ་བ་ན་ལས་འདའ་བའང་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉམས་པར་དྲོགས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་གྱི་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་དེ་ནི་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པའང་མི་
 སྤྱིད་དེ། དེ་དག་ནི་ཉམས་པས་འཛིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་ན་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའང་
 དབྱེད་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་སྤྱོད་བཞིན་ཡང་མི་སྤྱོད་པ་ཞིག་དབང་པོ་སྤྱོད་བཞིན་ན་བསམ་གཏན་ས་དུག་
 དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱོད་བཞིན་། (ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་ས་དགུ་ས་
 བསྐྱུས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་རྩལ་འབྲེལ།) སྤྱོད་པ་ནི་(ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་མི་ལྟོགས་མེད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་
 ཡིན་ན་)བསམ་གཏན་གྱི་ས་དུག་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་(གཟུགས་མེད་ལ་མི་རྟེན་ཏེ་)གང་གི་ཕྱིར་དབང་པོ་བརྩལ་པོ་
 རྣོན་པོར་འཕེལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་དང་བྱུང་
 པར་ཅན་བཏང་སྟེ་དབང་པོ་རྣོན་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལ་མི་
 དམིགས་པས་དེ་ན་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་(དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་ལ་སོགས་)དེ་དག་གཟུགས་མེད་
 པས་བསྐྱུས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་།
 ཉན་ཐོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། མི་གཡོ་བ་ལ་སྤྱངས་པ་ལས་ཁྱུར་པ་དང་།
 དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་མི་གཡོ་བ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི་མི་གཡོ་
 བའི་བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་
 དགུར་བཞག་པ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་འབྲིང་པོ་དང་རྣོན་པོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་
 རྣམ་པ་དགུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་
 བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རྩལ་བྱ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་
 དང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་སྤྱངས་པ་ལས་ཁྱུར་པའི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་ནི་འབྲིང་པོའི་རྩལ་བྱ་
 འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གསུམ་
 བུ་རྣོན་པོའི་རྩལ་བྱ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་དྲུག་པ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་བདུན་དྲུག་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་བདུན་ཏེ། དད་པས་རྗེས་འབྲང་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་པས་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
 བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། (སངས་རྒྱུས་གཉིས་ཀྱང་འདྲིར་འདུས་སོ།) གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་གྱང་སྦྱར་བས་བྱས་པ་ལས་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། དང་
 པོ་སྦྱར་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ནས་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་འཛོག་པ་དང་མི་འཛོག་པའི་(དོན་ལ་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་)
 བྱིར་རོ། །དབང་པོས་བྱས་པ་ལས་ནི་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དད་པས་
 མོས་པ་ལྷག་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་སྒྲོན་མ་རིམ་པ་ལྟར་དབང་པོ་རྩལ་བ་དང་ནོ་(བས་དེར་འཛོག་)
 པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམས་འཇུག་གིས་བྱས་པ་ལས་ནི་ལྔ་པ་སྟེ། འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལུས་ཀྱིས་ར་དོན་ལ་
 སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅུས་(པས་འཛོག་)པའི་བྱིར་རོ། །(ཉོན་མོངས་ལས་)རྣམ་པར་གྲོལ་བས་
 བྱས་པ་ལས་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
 གྲོལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་ལས་ནི་བདུན་པ་སྟེ།
 ཉིང་རེ་འཛོན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོམས་འཇུག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆ་
 གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མིང་གི་སྒྲོན་མ་བདུན་ཡིན་ལ་བདུན་པོ་དེ་དག་གྱང་རྗེས་སུ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ལ་དབང་པོ་ནོ་རྩལ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་
 དད་པས་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་དང་། དུས་དང་སྦྱར་བ་དང་མི་
 སྦྱར་བའི་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །(གཞན་དག་ནི་རྗེས་ལོགས་སུ་མེད་དོ།) དེ་ལ་དད་པས་རྗེས་
 འབྲང་ལ་དབང་པོས་དབྱེ་ན་ནོ་རྩལ་འབྱིང་པོ་གསུམ་དང་། རིགས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་
 ལྔ་དང་། ལམ་ཀྱིས་ཤེས་བཟོད་བཅོ་ལྔ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་སྟེ། འདོད་
 པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་གྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་དང་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
 བར་ས་བརྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་དགུ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོན་གྱིས་དགུ་སྟེ། སྒྲ་མི་སྟོན་
 ན་ལམ་མེད་པས་རྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དང་རིགས་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟོན་གྱི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་
 ན་འབུམ་བཞི་ཁྲི་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཙུ་ལྔ་ལྟར་ཏེ་གང་ཟག་གཞན་དག་གྱང་ཅི་རིགས་པར་དེ་
 བཞིན་དུ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་མཐོང་ཐོབ་དང་དུས་དང་མི་སྦྱར་བར་གྲོལ་བ་

རྣམས་ལ་ནི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དད་མོས་དང་དུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ལ་ནི་རིགས་ལྔའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཡང་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་ལ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བརྟུག་པ་ལམ་ལ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། སྐལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ས་དགུ་ལ་རྟེན་པའི་ལམ་དགུར་འདོད་དོ། །ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་དུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་བརྩིས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བརྩི་ན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དད་མོས་ཡིན་ན་ལྟ་དང་། མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ན་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལའང་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །རྟེན་ནི་སྐལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱི་ཚེའི་བར་དུ་འདོད་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ལྟར་གསུམ་གྱི་མི་དང་ལྟ་རིས་དུག་སྟེ་དགུ་དང་། གཟུགས་ན་གནས་བརྟུག་དང་། སྤྱི་ཚེ་དང་ཉི་ཤུ་ཙམ་དུ་འདོད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཀྱང་དུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་རིགས་ལྔ་དང་། དུས་དང་མི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ན་ནི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་ནི་དད་པས་རྩེས་འབྲང་བཞིན་ནོ།། (ཆོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་ལ་རིགས་ཀྱིས་^{༡༠༧} དབྱེ་བ་མེད་པས་དབང་པོ་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟེན་རྣམས་སྤྱོད་ལྟར་གསུམ་དང་བཅོ་ལྔ་དང་བདུན་ཙམ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་པས་རྩེས་འབྲངས་ལྟ་ཆ་སྟེ།^{༡༠༨} ཉི་ཤུ་དགུ་སྟོང་ལྟ་བུ་དུག་ཙམ་ལྟ་ལྟར་འཇུག་ལོ། །དད་མོས་ལ་ནི་ལམ་སྐད་ཅིག་བརྟུག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དབང་པོ་དང་རིགས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟེན་རྣམས་གསུམ་དང་ལྟ་བུ་དང་བདུན་ཙམ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དགུ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཙམ་ལྟར་འཇུག་ལོ། །མཐོང་ཐོབ་ལ་རིགས་དང་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟེན་རྣམས་གསུམ་དང་བདུན་ཙམ་གསུམ་དང་དགུ་ཡིན་པས་དད་མོས་ཀྱི་ལྟ་ཆ་སྟེ། སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཙམ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ལོ།) འདི་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་གྲངས་ཞིབ་ཏུ་ཁྲིཀ་ལས་འབྲུང་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་བཞུགས་དོ།།

འོ་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཞེས་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་(དག་བཙམ་པ་)དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་(ལེ་ལོ་དང་)དམིགས་པ་བརྟེན་པ་དང་བྱིང་བ་དང་གློད་པ་དང་རྩྭ་ལ་བ་དང་མི་རྩྭ་ལ་བའི་ཉེས་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁྲིཀ་བྱེད་དག་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་བསམ་གཏན་དག་སྟེད་པར་མི་རྩུས་པ་སྟེ་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་^{༡༠༩} པ་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་ཞེས་ཡོད་ན་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡང་བསྟེད་པར་མི་རྩུས་པ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེས་

བསྟོགས་ཁོན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སྲིད་གི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཁོན་ཡིན་པས་རྣམ་ཐར་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་པ་མ་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ།
ཞེས་^{༡༡}སྦྱིབ་པ་གསུམ་པར་བཤད་པ་འདུག། ཡང་ན་དབུས་མཐའ་ལས། ཉན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཤེས་
བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད་ཅེས་^{༡༢}གསུངས་
པ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པར་འདུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉན་རང་གིས་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་
སྦྱིབ་མཐའ་དག་སྤང་བ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་མེད་ལ་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་སྤངས་པ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ།
དཔེར་ན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་འཇུག་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྦྱིབ་ཡིན་ཀྱང་དེས་སྤངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་
བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ནི་ཙམ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་^{༡༣}བཤད་དོ། །གང་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་འབའ་ཞིག་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དག་བཙོམ་པ་རྒྱན་ཅན་དང་། རྒྱན་མེད་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ།

གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་སྦྱིབ་པ་དང་མི་སྦྱིབ་པ་རྫོགས་པ་གཉིས་བཤད་ན་དེ་དག་ནི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོམས་པར་འཇུག་པས་སྦྱིབ་པ་རྫོགས་པ་ནི་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བའོ། །དབང་པོས་རྫོགས་པ་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པའོ། །འབྲས་བུས་^{༡༤}རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་ལ་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་ལྟ་སྤངས་ཏེ། །མི་འཕྲོགས་ཆོས་ལྟན་སྦྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས། ཞེས་^{༡༥}གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཉན་མོངས་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྟེ། དེ་སྤངས་པས་ནི་འབྲས་བུས་
རྫོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་གྱིས་བསྟུང་བ་མི་འཕྲོག་པས་ནི་མཐོང་ཐོབ་ཡིན་པས་དབང་པོས་རྫོགས་
པའོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པས་ནི་
སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པའོ། །འདི་ལ་འདྲ་བུར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་མི་འཕྲོག་པས་ན་འབྲས་བུས་རྫོགས་པ་ནི་ཁྱབ་ཆེ་ལ་དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་

ཁྱབ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡིན་ལ། དབང་པོ་དང་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་མཐོང་ཐོབ་ལུས་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །སྟོམས་འཇུག་དང་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་
 གནས་པ་མཐོང་ཐོབ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་
 པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་མོས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་ནི་མཐོང་ཐོབ་
 འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་འཕགས་པའོ། །འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་
 དང་མོས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་དང་།
 སྟོམས་འཇུག་ཁོ་ནས་རྫོགས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་
 སློབ་པ་རྫོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
 གནས་མི་འཐོབ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སློབ་པའང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་
 པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མི་སློབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་
 པའི་མི་སློབ་པ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དབང་པོས་རྫོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའོ། །སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་དུས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀས་རྫོགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ།

ལྷ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ནི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
 པའི་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འོན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། མཐོང་
 བ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དང་།
 ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་དག་བསྟུན་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུན་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ནི་འཆད་པ་ན་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ། སྦྱོར་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ཁྱད་པར་ཅན་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞེར་^{༡༡}འིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི་སློབ་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སློབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་པོར་སྦྱེས་པའོ། །བཞི་

པ་ནི་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་དབེར་བརྗོད་ན་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་དང་། སྒྲུབ་པའི་ལམ་
 རྣམས་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཁང་བཟང་
 དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་བསགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོ་མ་བས་
 ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་སྒྲེས་ན་ལྟག་
 མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལམ་མོ། ཡང་མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དག་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མདོན་པར་ཤེས་
 པ་བུལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་མྱར་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་
 བུལ་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་མྱར་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་¹⁹⁶གསུངས་པ་དེ་ལ་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ལམ་རྣམས་ནི་གོམས་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གིས་
 ཡོངས་སུ་ཟུ་ཟེན་པ་དང་། ཞིག་ནས་དང་ལྟག་མཐོང་ཆ་མཉམ་པར་འཇུག་པས་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གཞན་མི་ལྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
 ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ལམ་རྣམས་ནི་གོམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡན་ལག་
 གིས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་གཉིས་ལྟག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ལ་གཟུགས་མེད་ཞི་གནས་ཤེས་ཆེ་བས་
 འབད་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ལམ་དེའང་གཉིས་ཏེ་)གང་ཟག་སྒོ་གྲོས་རྩལ་པོ་ནི་ལམ་དཀའ་མ་སྤྲོ་
 ཡང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མདོན་པར་ཤེས་པ་བུལ་བ་ཡིན་ལ། སྒོ་གྲོས་རྩལ་པོ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཚོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 བེ་ལམ་དཀའ་མ་སྤྲོ་ཡང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མདོན་པར་ཤེས་པ་མྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་པོ་རྩོན་པོ་ས་གཞན་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་དཀའ་ལ་མདོན་ཤེས་མྱར་བ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་ལམ་སྤྲོ་ལ་མདོན་ཤེས་བུལ་བ་དང་། དབང་པོ་རྩོན་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི་ལམ་ཡང་སྤྲོ་ལ་མདོན་ཤེས་ཀྱང་མྱར་བ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལམ་ཡང་
 དཀའ་ལ་མདོན་ཤེས་ཀྱང་བུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཡོད་དང་བརྟགས་ཡོད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། གོ་རིམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། རོ་བོ་དང་
 སའི་བྱང་པར་དང་། ཤེས་ནས་དད་པའི་བྱང་པར་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བརྩའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལྟ་
 ལས་དང་པོ་ནི་ལམ་འདི་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་བོ། །དེ་དག་ཀྱང་
 གྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་སྤུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྒྲིབ་པ་ཟད་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པ་ནི། (གང་
ཟག་གི་དབྱེ་བས་)བྱང་ཆུབ་(གསུམ་)ཅེས་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟད་ཅིང་མི་སྒྲིབ་པར་ཆུབ་
ཅིང་ཁྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཟད་ཤེས་ཀྱིས་ནི་བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་སོ་
ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞེན་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་དོན་བྱས་པ་ཡང་དག་པ་
རིམ་བུ་བཞེན་ཁྱོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། མི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པས་ནི་བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཡང་སྒྲོམ་དུ་མེད་དོ་
ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞེན་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་
རིམ་བུ་བཞེན་ཁྱོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཐུགས་ཀྱི་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་མདོ་ལས་དྲན་པ་ཉར་གཞག་བཞི་ལ་སོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པ་ཞེས་འབྲུང་རོ།

སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ཞེས་བྱ་བའང་མིང་གི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་(མཚན་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲོན་སྒྲུབ་)རྒྱས་སུ་ནི་བཅུ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེན། རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དང་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་
ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་དགའ་བ་དང་ཁྱོག་པ་དང་ཆུལ་བྱིས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཤེས་རབ་བརྒྱད་དང་། ཡང་དག་སྒྲོང་བཞི། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་སྒྲོབས་
གཉིས། བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་བརྒྱད་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དབང་སྒྲོབས་ཀྱི་དྲན་པ་
གཉིས། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་བཞི་དྲན་པ། དབང་སྒྲོབས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས། རྒྱ་འཕྲུལ་
ཀར་བཞི། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བརྒྱད་ཉིང་རེ་འཛིན། དབང་སྒྲོབས་ཀྱི་དང་
པ་གཉིས་དང་པ་སྟེ་རྒྱས་ལྟ་དང་། ཡང་དག་པའི་དག་ལས་མཐའ་འཛོལ་གསུམ་ཆུལ་བྱིས་སྒྲུབ་ཏེ་རྒྱས་གཅིག་དང་། བཏང་སྒྲོམས་དགའ་བ་
ཁྱོག་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་རྒྱས་རེ་རེ་སྒྲིབ་རྒྱས་བརྩུར་འདོད་ལ་)རིམ་བུ་ཞེན། (ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམས་ཕྱེད་དབང་
སྒྲོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟེ་བཞི་དང་)དྲན་པ་ཉར་གཞག་བཞི་(སྟེ་བརྒྱད་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཡང་དག་པར་འཛོག་ཅིང་སྒྲོང་བ་བཞི་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་འཕྲུལ་ཀྱི་
ཀར་པ་བཞི་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཀྱི་ནང་ནས་
ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་

ཁྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་བཙོན་འགྲུས་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཛོལ་གསུམ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྩམ་གཅིག་དབང་པོ་ལྟ་དང་སྟོབས་ལྟ་དང་བྱང་ཁྱུ་བ་ཀྱི་
 ཡན་ལག་གཉིས་དགའ་བ་དང་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཁྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་
 དང་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་དག་པོ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་
 པའི་བྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲུ་བ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལུས་དག་གི་ལས་རྩམ་ཐ་དད་ཅིང་རིགས་
 མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རྩམ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོང་བའི་སེམས་པ་ལ་འདོད་ལ་
 དེ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རྩམ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྩམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དད་སོགས་ལྟ་དང་བྱང་ཁྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
 མཐུན་པའི་ཚོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་པོ་དག་པན་ཚུན་བསྟུས་སམ་ཞེན། སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱིས་ལྟ་བསྟུས་
 ཀྱི་ལུས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་མ་བསྟུས་སོ། །གང་དག་མ་བསྟུས་གཤེན། ཡང་དག་པའི་དག་དང་། ལས་
 ཀྱི་མཐའ་དང་། འཛོལ་དང་། དགའ་བ་དང་། གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ་དྲུག་པོ་རྩམས་
 སོ་ཞེས་^{༡༡)} འབྱུང་བས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་གཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
 བྱིར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལུས་དག་གི་ལས་གཉིས་ཐ་དད་པར་བྱས་ནས་རྩམ་བཅུ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་བཙོན་འགྲུས་དང་རྩལ་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་
 སྟེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་དང་བསམ་
 པ་དང་སྒྲུལ་བྱུང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་དགའ་བ་དང་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡང་དག་
 པའི་རྟོག་པ་དང་དད་པ་དང་དྲན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་ཀྱང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །(དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་འང་དེའི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པས་དེར་
 འདུས་ལ། སྟོར་བྱུང་སྟོས་པ་ན་སྟེས་ཐོབ་ཀྱི་དད་སོགས་དེར་མི་འདོད་པའོ།) དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།

ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་པ་མི་དག་
 བའི་ཚོས་སྟེས་པ་རྩམས་སྤང་བའི་བྱིར་འདུན་པ་སྟེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་མོ། །སེམས་རབ་
 ཏུ་འཛིན་ཏོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྟེས་པ་རྩམས་མི་སྟེས་པའི་
 བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དག་བའི་ཚོས་མ་སྟེས་པ་རྩམས་བསྟེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟེས་པ་རྩམས་
 གནས་པ་དང་། མི་བརྟེན་པ་དང་། བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། བྱིར་ཞིང་གོམས་པ་དང་།
 འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཡེ་གཤེས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྟེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙོན་

འགྲུས་རྩོམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏེ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་གོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་འདུན་པ་ནི་བསམ་པ་ལོ། །འབད་པ་ནི་སྦྱར་བ་ལོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དངོས་གཞིལོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་
པ་དང་། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་རྗེས་སོ། །སྤྲིག་པ་སྦྱས་པ་སྦྱང་བ་ནི་མི་འཆབ་པ་དང་འགྱུར་པ་
དང་བདག་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོང་པ་དང་བཤགས་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་
པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །མ་སྦྱས་པ་མི་བསྦྱང་པ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་སྦྱང་བར་སེམས་
པའོ། །དག་པ་མ་སྦྱས་པ་སྦྱང་པ་ནི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །སྦྱས་པ་གནས་ཤིང་
འཕེལ་བ་ནི་དེའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་དག་པ་ལོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་བཞིན་
གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། །སྤྲིག་པ་སྦྱས་པ་སྦྱང་བ་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས་དང་རྣམ་པར་སྤྲོད་
འབྱོར་པའི་སྟོབས་སོ། །མ་སྦྱས་པ་མི་བསྦྱང་པ་ནི་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་སོ། །ཁྱིམ་གཉིས་ནི་གཉེན་
པོ་ཀླན་དུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་ལས་
འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྦྱང་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ། བྱུགས་
གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ་བྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་དང་
དབྱེད་པ་ལའང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་ཞི་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་གྲས་པར་སྦྱོར་
བའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དེ་ལ་སྟོབས་རྒྱུན་དུ་སྦྱོར་བའོ། །སེམས་ནི་སྤར་གོམས་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དབྱེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །བཞི་པོ་
དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་འཛིན་ལ་ནི་འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པར་བཤད་དེ་རྩེ་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་སྦྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདུན་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་དེ་དང་དེར་བརྗོད་དེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་
རྩ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྦྱང་བའི་འདུ་བྱེད་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། དེར་གནས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད། །དོན་རྣམས་ཐམས་
ཅད་འབྱོར་བར་འཕྱུར། །ཉེས་པ་ལྡ་སྦྱང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་³⁹བཤད་
པའི་ཉེས་པ་ལྡ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗོད་དང་བྱིང་དང་ཞོད་པ་དང་། །འདུ་
མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྡར་འདོད་དོ་ཞེས་⁴⁰བཤད་དོ། །དེ་ལ་བྱིང་ཞོད་ནི་གཅིག་ཏུ་
བྱས་ལ། འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་བྱིང་ཞོད་དུ་ཐུང་པ་ན་དེ་དག་སྦྱང་བ་
ལ་གཞུང་ལ་བར་གྱུར་བའོ། །འདུ་བྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འབྲེལ་བར་འཕྲུག་པ་ན་དམིགས་རྣམ་

ལ་ཚུལ་བ་ན་མ་གཡང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །ལེ་ལོ་དང་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ནི་སྤོལ། །སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ལོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །ཕྱིར་དང་ཚོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྤོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་ནལ་དུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་^{༡༡}བཤད་དེ། དེ་ལ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ཚུལ་བའི་གནས་ནི་གང་ལ་འདུན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་འགྲུས་འབྱུང་བས་འདུན་པའོ། །དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཚུལ་བའོ། །ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་འབྱུང་བས་ཚུལ་བའི་གནས་འདུན་པ་དེའི་རྒྱ་ནི་དང་པའོ། །གནས་པ་ཚུལ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱདས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེས་ནི་ལེ་ལོ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་དྲན་པ་སྟེ་དེས་བརྗེད་ངས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱིར་དང་ཚོད་པ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཏེ་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ནས་ཕྱིར་ཚོད་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྤོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ནི་སེམས་པ་སྟེ་ཕྱིར་ཚོད་རྟོགས་ནས་དེས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་པས་འདུ་མི་བྱེད་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞི་ཆེ་ནལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཏེ་ཕྱིར་ཚོད་ཞི་བ་ན་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད་དྲགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །རྩ་འཇུག་ནི་མེད་པ་འཇུག་པ་དང་ཡོད་པ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཀླང་པ་ནི་ཉིང་པེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བའི་རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་ལས། དགེ་སྤོང་དག་ངས་ཁྱེད་ལ་རྩ་འཇུག་ཡང་བཤད། རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་པ་ནམས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྩ་འཇུག་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སྤོང་རྩ་འཇུག་གི་ཡུལ་ནམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་འཛིན་རྟེན་གི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་རྩ་འཇུག་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་པ་དག་གང་ཞེ་ན། འདུན་པའི་ཉིང་པེ་འཛིན་དང་། བརྟེན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་པེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉིང་པེ་འཛིན་དང་། དབྱོད་པའི་ཉིང་པེ་འཛིན་ཏེ་འདི་དག་ནི་རྩ་འཇུག་གི་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པའང་ལེགས་པར་བྱངས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༢} །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་གང་དག་རྩ་འཇུག་ནི་ཉིང་པེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཀླང་པ་ནི་འདུན་པ་དང་སེམས་དང་བརྟེན་འགྲུས་དང་བྱེད་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའང་རྩ་འཇུག་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པ་དང་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབེན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་འདོད་པས་དབེན་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཁམས་ལས་འདས་པའོ། །འགོག་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པའོ། །རྣམ་པར་སྤོང་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བའོ། །ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་ཐར་པར་བྱེད་པའོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་

པ་ནི་དམིགས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཆད་མེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དབང་པོ་ལྷ་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བསྐྱེད་ནས། །འདུན་དང་སྦྱོར་བ་
 དབང་བྱེད་དོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །མི་འཕྲོ་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་^{༡༡༩}བཤད་
 པས་དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
 དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོབས་ལྷ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྩད་པར་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བརྗེ་
 བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་མཐུན་སྟོགས་ནི་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༢༠} །སྟོབས་ལྷ་ནི་འབྲས་བུ་བྱི་མ་
 ཡིན་ཞེས་^{༡༢༡}བཤད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་བརྗེད་ངས་
 དང་རྣམ་གཡང་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བར་སྐབས་སུ་འབྱུང་བས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་བརྗེ་
 བའི་བྱིར་རྒྱུད་ལྷ་ཡིན་ལ། སྟོབས་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བརྗེ་བའི་བྱིར་རྒྱུད་པོ་ཡིན་ལོ།

དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་དད་པར་འགྱུར་ན་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ། བརྩོན་འགྲུས་
 བརྩོམས་ན་དྲན་པ་ཉི་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དྲན་པ་གནས་ན་རྣམ་པར་མི་གཡོང་བས་སེམས་
 མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རབ་རྩ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ལ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་འདིར་ཆ་
 ཤས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ། །ཡན་ལག་རྣམ་པ་བདུན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་
 ལག་གསུམ་པ་ངས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་ཕན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་
 ཡན་ལག་ཅེས་^{༡༢༢}བཤད་དེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་ཆོས་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ། །གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་དྲན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་དྲན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །ངས་
 པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སྟེ། རོ་སའི་སྟེ་བའི་ས་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་ལས་ངས་པར་འབྱུང་
 བའི་བྱིར་རོ། །ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་དགའ་བ་སྟེ། ཟག་མེད་པའི་བདེ་བས་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་གཞི་དང་གནས་དང་ནི། །ངོ་བོ་
 ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་^{༡༢༣}འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྟོམས་ཏེ། ཉོན་
 མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་
 གནས་དང་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

དེས་ན་ཆོས་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམས་བྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །འཕགས་
 ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་སུ་གཙོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་

པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་^{༡༣༧}གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་མཉམ་གཞག་གི་དུས་
ཀྱི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་ངག་སྟེ། རྟོག་པ་ཀྱུན་
སྒྲོང་དང་བཅས་པའི་ངག་གི་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལྟ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ལོ་བྱད་བསྒྲུངས། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
འདོད་ཅེས་^{༡༣༨}འབྲུང་བས་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་
པའི་ངག་གིས་འབེལ་གཏམ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་
པ་ཆོད་ཟིན་པར་འཆོལ་བས་རིམ་པ་བཞིན་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ལོ་བྱད་བསྒྲུངས་པ་འདོད་པ་རྒྱུར་
བར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་
མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཞེས་^{༡༣༩}འབྲུང་བས་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་
བ་དང་དྲན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་
ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པས་ལེ་ལོའོ་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བྱིང་རྟོན་དང་། དབང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ལ། གཞན་
དག་ནི་དེའི་ལའོར་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲླ་བ་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཆོན་བདུན་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་དང་པོ་བཞོགས་ལམ་པ་དག་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་བོ་རྣམས་དང་
ནི་སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་ལས་དང་
པོ་བཞོགས་ལམ་དུ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་བཤད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྟེན་རྒྱུའི་
ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་སྟོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྒྲོམ་
ཞེས་^{༡༤༠}པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི་ཞེས་^{༡༤༡}འབྲུང་བས་ལུས་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྒྲངས་ནས་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་བཞི་སྟེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་
པའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པའི་རྒྱས་བརྩོན་འགྲུས་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེ་མོ་ལ་ནི་རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུར་བ་རྣམས་ཏེ།
རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩེ་མི་ཆད་ཅེས་པས་ཐོབ་པའི་དགོ་བའི་རྩེ་བ་མི་ཉམས་པའི་བཟོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ། སྤྲུལ་གཉིས་ལ་ནི་ཉམས་པ་སྟོན་ཅིང་འདི་ལ་ཉམས་པ་མི་

སྤྱི་དཔལ་མི་ཉམས་པ་ལ་དབང་བོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་མཆོག་ལ་ནི་སྟོབས་རྣམས་ཏེ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཉེན་མོངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་གིས་མི་བརྩི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོམ་ལམ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ནི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་
རིང་ལ་སྟོམ་ལམ་ནི་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཟེད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། མཐོང་ལམ་དུ་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། སྟོམ་ལམ་ནི་སའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མུར་
དུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་གྱི་^{༡༣}མཐོང་ལམ་ལ་ནི་སའི་དབྱེ་བ་མེད་པས་མུར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། མདོ་ལས།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་ལ་བསྟན་པ་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་གངས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༤}ཉེ་བྲག་རྩ་སྤྱོད་རྣམས་འདོད་དོ། སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་རེ་ཞིག་དང་པོར་ཡུལ་གཞུགས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གི་ཉེ་བྲག་
ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལ་གཡེང་བའི་སྟོ་ཆར་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་གཉེན་པོར་
བྱན་པ་ཉེར་གཞག་བཞེས་སྟོམ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་ཤེས་ནས། རྟེན་གསུང་ཕྱིར་བརྟན་འབྱས་ནི། རྣམ་པ་བཞེད་ག་རབ་རྩ་འབྱུང་ཞེས་^{༡༥}འབྱུང་
བ་ལྟར་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གི་སྟོབས་གྱིས་བརྟན་འབྱས་འཕེལ་བས་དགོས་པ་བརྟན་འབྱས་བཞེད་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་སེམས་ཡང་དག་པར་རབ་རྩ་འཛིག་པས་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་རྣམས་སོ། རྟེན་སྟོང་རེ་འཛིན་
རྣམ་པར་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རྩ་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཆོས་རྣམས་འདྲེན་པའི་བདག་པོར་མུར་པའི་དད་སོགས་ལྷ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། རྟེན་གཉིད་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བ་ནི་སྟོབས་རྣམས་སོ། རྟེན་པོ་ཉིད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ།

མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། སྟོ་མཆོད་
དུག་གི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
མུར་ན་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞེད་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༡༦}སྟོམ་ལམ་ལ་འང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་
གསུངས་ལ། ཡང་མདོ་ལས། དག་སྟོང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེད་ཀྱི་ཆོག་བརྟོན་པ་ཞེས་^{༡༧}བྱ་བ་འདི་
ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞེད་ཆོག་སྤྱོད་དགས་སོ། རྟེན་སྟོང་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་ཅེས་བྱ་
བ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་དགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་དེ་གཉིས་
གྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་

དུ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ལའང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་རྣམས་པར་དཀྲུག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་བ་རྣམས་ནི་
དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་
འབྱུང་བས་སྡེ་ཆེན་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་བྱ་དང་། འབྲིང་དང་།
ཆེན་པོ་དང་། གྲོང་ཆེན་དང་། བཟོད་མཆོག་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་རྣམས་སུ་རིམ་བུར་སྒྲིམ་སྟེ།
འདི་ནི་འཇུག་པ་བདེ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༩༧}བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི་འོ་ན་བྱང་རྒྱུ་བྱེད་སྟེ་ཞིག་ཟག་བཅས་དང་དུ་ཞིག་ཟག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་དག་
ས་གང་བ་ཡིན་ཞེན། བྱང་རྒྱུ་བྱེད་ཡན་ལག་བདུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ཟག་པ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་(མཐོང་སྒྲིམ་)དང་། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་(བསམ་མི་སྒྲོབ་)པའི་སྒྲོ་ནས་
མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་བྱེད་པ་ཉེར་གཞག་ནས་
སྟོབས་གྱི་བར་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་
ཟག་མེད་རྣམས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྒྲེ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་དག་ནི་ཟག་བཅས་
དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་དག་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་ནི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་
ལྷོགས་པ་མེད་པ་ན་ནི་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་བྱེད་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། བདེ་
བླག་ཏུ་འཐོབ་པ་དང་། དྲོགས་པ་མེད་ན་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ནི་རྩ་ལའི་སྟོབས་
གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་འོག་མར་ཉམས་གྱིས་དྲོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོར་བ་
བཏང་སྒྲིམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། ཡང་
དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ན་གཉིས་པ་བས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་གཉིས་ན་ནི་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སྤར་
ནས་རྒྱུ་ལ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་(ཕྱིར་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ས་ཡིན་པའི་)ཕྱིར་རོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི། ཁྱད་པར་
ཅན་ན་འང་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡུ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སྤངས་ལ་ཆོར་བ་བཏང་
སྒྲིམས་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་
ན་འང་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་དེ་གཉིས་དང་རྒྱལ་བྱིས་ཡན་ལག་གསུམ་མེད་དེ། རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་

ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་སྤྱི་
ཅུ་ཅུ་གཉིས་ནི་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་
པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་སྤྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ན་ཡོད་(བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དང་སོགས་ཀྱིས་འདིའི་
མིང་མི་ཐོབ་བོ་བཙུ་བོ་)དེ། དེ་དག་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་སྤྲིད་ཅེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་
མི་གསལ་བས་ས་དེ་གཉིས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར་རོ།།

འོ་ན་གཟུགས་མེད་ན་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཅི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
ནི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་དེ་དག་རང་ས་ན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
དགེ་རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཙས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན།
གཟུགས་མེད་རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་
ཉེར་གཞག་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ཟག་བཙས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
དང་། འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་དགེ་བས་ཟག་བཙས་ལ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲིད་ཅེའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཙས་ཀྱིས་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་སུ་
འདོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱུ་པོའི་སྤྱི་(གཤམ་པའི་བཤེས་གཉེན་)འཆད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་དག་སྟེས་པ་སྤོང་བ་དང་མ་སྟེས་པ་མི་བསྟེད་པའི་བྱིར་བཙོན་པའི་
ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་གཉིས་ཅི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་
གི་སྒྲིབ་པ་དང་ཟག་བཙས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྲིག་པའི་སྒྲར་བརྗོད་དེ་དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་
ཞེས་བྱ་བར་བསམས་སོ།།

བཞི་པ་ནི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་
པ་དགེས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་^{༡༩}ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་བཞི་བཤད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
མཐུན་ལ་གནས་པ་དེ་དག་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཅི་ལྟར་ཐོབ་ཅིང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་གང་
ཞེན། མཐོང་ལམ་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་དེ་དག་
ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དགེས་པའི་རྒྱལ་
བྱིས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་(ཉི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤོང་བདུན་ཐོབ་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདེན་པ་བདག་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཆོས་ཙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་བྱིར་རོ།)སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་མི་འཐོབ་ལ།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་(མི་སྒྲོབ་པ་དང་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་)ལམ་བདེན་ནི་(སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་)དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པོ། (སྤྲོས་པ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་ཡིད་ཆེས་འཐོབ་)ཡང་གི་སྒྲི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པའང་སྟེན་པའོ། །འདིར་འདི་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་དགུས་ཤིང་མཉེས་པར་གྱུར་པས་ན་འཕགས་པ་དགུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲི་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའོ། །བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་བ་ན་རི་ལྟར་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ནི་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་སུ་འདོད་ན་སྟག་བསྐལ་མཐོང་བ་ཙམ་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདུན་གསུམ་མཐོང་ན་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅིན། འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གསུམ་མཐོང་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བའང་བདེན་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོབ་པ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་མ་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་ནི་འདུས་པ་མེད་ལ། དེའི་ལམ་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲི་ལ་མི་རྟེན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡང་གཞན་གྱི་དྲིན་ལ་མི་འཛོག་པས་དགེ་འདུན་མིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་རི་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེས་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྒྲོབ་དང་།^{༡༩} དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ནི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་དེ། དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༢༠} རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།) དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆོས་ཡིན་པས་བདེན་པས་བཞི་ཆར་ཡང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མངོན་པར་རྟོགས་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དད་པའི་ཡུལ་ལམ་གཞི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡིན་གྱི་རྣམས་སུ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་(པའི་དད་པ་གསུམ་)ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་འཕགས་པ་དགུས་པའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་སེམས་དང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་ཤེས་ནས་དད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །

དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞི་ལ་སྟོན་ནས་ཤེས་པས་དད་པ་རྣམས་པར་འཛོག་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་སྤར་
གདོན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཕྲོལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས། འདི་དག་གི་རིམ་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་རི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་བཞག་པ་
ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅི་ན། གྱེ་མ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ནི་ལེགས་
པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་སྟོན་པ་དང་། ཉན་མོངས་པའི་ནད་
གསོ་ཞིང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ནད་མེད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མུ་རན་ལས་འདས་པ་ནད་མེད་པ་འཕྲོལ་
པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲན་པ་དང་སྒྲན་དང་ནད་གཡོག་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དད་པའི་^{༡༧}
སྟོབས་^{༡༨} ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དང་བར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་བཞི་པར་བཤད་དོ། །ཡང་
ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ནད་མེད་
པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་ལམ་དང་
ལམ་གྱི་གྲོགས་དང་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སེམས་རབ་ཏུ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྟ་བུ་ནི་འོན་ཅིང་ཕྱིར་མདོ་ལས། སྟོབ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཡང་དག་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་བར་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནས་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱད་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་^{༡༩} གསུངས་པའི་སྟོབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་ཅི་ན། ཉན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དང་
གྲོལ་བ་དེ་སོ་སོ་རང་གིས་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་ལ། སྟོབ་པ་རྣམས་ནི་ད་དུང་ཉན་མོངས་པས་
བཅིངས་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་དོ། །

འཆིང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ནི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་
འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཉན་མོངས་
པ་བཅོམ་པ་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་དེར་ངེས་པ་
མི་སྟོབ་པའི་མོས་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་མི་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པའི་

ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་མོས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བརྩུ་ཆར་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡན་ལག་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ནི་མདོ་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་མ་རིག་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་ལཱ་འདེན་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་འདེན་པ་ལྟར་ཉེ་ཞེས་བྱེད་བྱས་ཀྱི་རྣམས་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་^{༡༧}མོས་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སྟག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་དག་དག་སློབ་འདོད་ཆགས་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན། ཞེ་སྟངས་དང་གཉི་ཟུག་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པ་འཇམ། ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་རྩེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^{༡༨}འཆད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྩུ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་བློ་ལྟ་མིན་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་འདེན་པ་ལྟར་ཉེ། རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ན་སེམས་འདས་པ་འཇམ། མ་འོངས་པ་འཇམ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་འོངས་པ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་བ་ནི་སྐྱིབ་པ་ལ་དཔོན་སུ་གཞོད་པ་དེ་རྩི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱིབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྩིས་ཐོགས་སུ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(ཉན་མོངས་པ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ལ་བཞག་ཏེ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞགས་བྱེད་པས་སོ།) འོ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དག་རི་ལྟར་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་འཆོས་ལས་མི་སློབ་པའི་སེམས་མ་འོངས་པ་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་ལམ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་སྐྱིབ་པ་དེ་སློབ་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ་འགག་པ་

ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ད་ལྟར་བ་དེའི་སྒྲིབ་པ་རབ་དུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
སྒྲོང་བ་ནི་བྱ་བ་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་བྱ་བ་འགགས་
པ་དང་མ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ད་ལྟར་བའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་
གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྒྱད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བ་ལྟན་ཅིག་
དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོངས་པའི་འཇིག་རྒྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་འཇམ་ས་བོན་སྤང་བར་འདོད་པས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱེད་
བཞིན་པའི་ལྟན་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བྱ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པ་དང་མི་ལྡན་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་
གཞོད་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ།

འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དང་མདོ་འཇམ་བཟླན་བཅོས་ལས་སྤངས་པའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་
པའི་ཁམས་ཞེས་ཁམས་གསུམ་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་
བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤང་བྱ་
(ཁམས་གསུམ་གྱི་)འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་ལ། སྤངས་
པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དག་ཡང་དག་
པར་ཟད་ཅིང་སྤངས་པའོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་སྟེ།
གཞིའི་སྒྲི་ཡང་འདིར་ཡུལ་དང་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། (འདི་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་འདོད་དོ།) འོ་ན་དངོས་པོ་
གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འབྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྟག་
བསྐལ་དང་རྒྱ་ཀྱར་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ། (ཡུལ་དམན་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་བཏགས་པས་)བཟོད་པ་(བཞི)དང་(སྒྲོམ་ལམ་)
ཤེས་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བར་འབྱུར་བ་དེ་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་
རུང་ཀྱན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ལ་སྒྲིབ་བཞི་སྟེ་དེ། ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་མི་འབྱུར་བ་ནི་སྟག་བསྐལ་
དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཡང་རུང་སྒྲོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་
དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲེལ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་
པ་རྣམས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པས་ཡིད་སྒྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།

སྒྱུར་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྒྲོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་བདེན་པ་
དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྒྲོང་ལམ་ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
གྲིས་སྒར་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་ནི་སྒྲོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དག་གིས་ནི་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྒྲོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱད་རྩེ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲུང་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྲིས་སྒར་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཞན་ནི་སྒྲུང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་འགོག་
ལམ་ཟག་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་བདེན་
པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་
པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དངོས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་
འགྲོའི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་
ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྒྲོང་བ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྒྲིབས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཁ་
ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།། (དེ་ལ་འདོད་པའམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ན་ཆོས་ཤེས་
བཟོད་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མི་སྒྲོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྲིས་སྒར་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་སྟེ་བ་འབའ་ཞིག་
ཏུ་ཟད་དོ། །རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་དག་གིས་ནི་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱད་རྩེ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་
འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོ་བདེན་པ་ལ་ལྟ་བ་ནི་མཐོང་སྤང་སྒྲོང་དགོས་པས་དེ་དང་མི་འདྲའོ། །ཤེས་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་། ལ་ཅིག་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲོང་ངོ་།།)

དམིགས་པ་ཤེས་དང་བསྒྲོམ་པའི་རིམ། །སྒྲོམ་པ་པོ་དང་དེ་ཡི་ལམ། །རི་བཞིན་ཤེས་ནས་དེར་
འཕྱག་འདོད། །དགེ་སྒྲོང་གནས་འདི་མཉན་པར་རིགས། །

ཆོས་མཛོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛོན་པའི་རྒྱན་ལས་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་གནས་དྲུག་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་བདུན་པ་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ།

དེ་ནི་གནས་བདུན་པ་འཆད་པ་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡིན་ཏན་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གྲི་མ་མེད་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རང་གི་སྤང་བྱ་(ཐེ་ཆོམ་དང་)ལྷ་རྒྱས་མ་སྤངས་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། (རང་གི་སྤོས་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་པོ་བདུན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།) བཟོད་པ་དེ་དག་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སྟགས་པར་ཡིག་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟ་བུའི་ཡིན་ཏོ། (དེ་མེད་ཅེས་སྟོས་པས་བཟོད་པ་ཟག་བཅས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏོ། ཤེས་པ་ཟད་མེད་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་བྱུང་བོ། ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པ་ཤེས་པར་མ་ངེས་ཏེ་ཆགས་བུལ་སྟོན་འགྲོའི་བཟོད་པ་བཞིན་ཏོ། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། བྱ་བ་བྱར་མེད་པ་ཙམ་དུ་རྟགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་རྟོགས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ།) ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་སྟོ་ནི་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏོ། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོ་སྟེ་སྟག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འཕགས་པའི་སྟོ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡང་སྟོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་མི་དག་ཡུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་གསལ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་མ་བསྐྱབས་ཡུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏོ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་

བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྟ་བུ་དང་འཛིག་ཉེན་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ་དྲུག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བུ་བའང་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། (དེས་ན་ལྟ་བུ་ཁོན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ།)

ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་།
རྣམ་པ་དང་། ས་དང་བརྟེན་པ་དང་། དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ཏུ་གཞག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། ལྟན་པའི་
ཚུལ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་མདོ་ལས་ཤེས་པ་ནི་བཅུ་སྟེ། (ཆོས་དང་རྩལ་དང་ཀུན་
རྫོབ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་། ལམ་དང་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཞེས། ཞེས་པ་བསྟུ་
ཆོག་གོ།) འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྩལ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ས་ལོ་གྱི་སེམས་ཤེས་
པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་
པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། ཉི་ལ་དང་པོ་ཟག་བཅས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་
འགའ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འཛིན་ལ་པལ་ཆེར་བུམ་པ་སྒྲུལ་བྱ་དང་སྤྱིམ་པ་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟག་མེད་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྩལ་སྟེ་ཤེས་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཁོན་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། (བསམ་
གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡིད་དགུ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་།) མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་ཐམས་
ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོད་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སོགས་
པས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་རྣམས་ཡིན་ནོ། རྩལ་སྟེ་ཤེས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ནི་ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་པོའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་རྣམས་ཡིན་
པས་(ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ནི་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་མིན་ནོ།) དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་
གསུམ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྩལ་སྟེ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་(སོ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི་)ཆོས་ཤེས་རྩལ་སྟེ་ཤེས་པ་ལས་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་

མ་ཡིན་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་(ལྷ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་)རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ནི་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ལ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་བདེན་བཞིར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོར་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོས་བསྐྱེས་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོར་སྦྱེས་པ་ལས་གཞན་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་གཞན་དག་ལ་འདར་དམིགས་སོ། །རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ལ་འཛིན་ནི་སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་པོར་སྦྱེས་པ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱར་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་བྱུང་བར་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ལ་འཛིན་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དམིགས་པ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེན། རྡོ་རྗེ་ལྷ་སྤྱི་ཉིང་ལ་འཛིན་གལ་ཏེ་སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོ་སྦྱོར་སྤང་རྒྱུ་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་པོར་གྱུར་པ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་ན་ནི་གཅིག་ལ་འོན་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འཇམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་པས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ནི་དང་པོར་སྤྱིད་ཅེ་ལྷུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་དུག་མདས་ཐོག་སྟེ་འཆི་བ་ན་ཐོག་མར་དུག་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ནས་མཐར་ཤི་མ་ཐག་སྒྲིལ་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །(བཅུ་དེ་བཅུ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞི་ལས་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་རིག་པ་བཞག་སྟེ། (གཞན་སེམས་)ཟག་བཅས་(ལ་དམིགས་པ་ནི་)རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་(ལ་དམིགས་པ་ནི་)ལམ་ཤེས་པ་དང་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རི་ལྷ་ཞེན། འདི་ལྷ་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ནི་སོ་སོའི་སྦྱོ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བྲལ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ན་དེ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཟག་བཅས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཤེས་པས་འགོག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའང་མིང་དེ་འགོག་པ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་པ་འདར་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཡིན་ནོ། །) སེམས་ཤེས་དེས་ནི་ས་འདས་པ་མི་ཤེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་ས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མའི་ས་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞི་པའི་སེམས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ས་ལྷ་ཡིན་པ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་

ས་བཞི་ཡིན་པའི་བར་དུ་འོ།) དབང་པོ་འདས་པའང་མི་ཤེས་ཏེ། དད་མོས་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་བློ་བའི་ལམ་
 མི་ཤེས་པ་དང་། དུས་དང་སྟུར་བའི་ལམ་གྱིས་དུས་དང་མི་སྟུར་བའི་ལམ་མི་ཤེས་(ཏི་དབང་པོ་འདས་)པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་འདས་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལམ་གྱིས་དག་བཅོམ་གྱི་ལམ་མི་ཤེས་ལ། ཉན་
 བོས་གྱི་ལམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཤེས་
 ངལ་བསམས་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ལ་སོང་པས་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ན་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་འདས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདིར་འཕགས་པ་ཆགས་
 བཅས་མ་སྟོས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་སེམས་ཤེས་བཀག་པས་སོ།) འདས་པའི་སྐྱ་ནི་འདིར་གོང་མ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་པ་དང་འོག་མ་ནི་ཤེས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དུས་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་མ་འོངས་པའང་མི་རིག་གོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
 ཤེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྟེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཤེས་པའི་སྟོ་ཡང་(རང་གི་
 རིགས་མཐུན་མ་ཡིན་པ།) ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་(གཅིག་གིས་གཅིག་)རིག་པ་མིན་ཏེ། སེམས་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་འདོད་པ་
 དང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཐ་དད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གང་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དེ་ལ་མི་དམིགས་པར་
 འདོད་པས་སོ།) དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ལ་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་ཡུན་གྱི་བས་
 སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྟུར་བ་བྱ་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཟག་
 མེད་བར་མ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བདེན་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་གྱི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐད་
 ཅིག་མ་ལ་སྟེ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་ནི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་
 བས་དེའི་བྱད་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཉན་བོས་གྱི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་
 བས་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་སྟེ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
 ཕྱོགས་ནི་དེ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན་སྟུར་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་པ་ན་འང་(དེའི་བར་
 ལ་ཡུན་རིང་འགོར་བས་)སེམས་བརྒྱ་དྲུག་པ་(ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་དེ་)ཐོབ་ནས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་འདས་པའང་མི་
 རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་མི་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་སྟུར་བ་
 བརྒྱམས་ཏེ་གྲུབ་པ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་འང་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཤེས་

པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྱོར་བ་ཚུམ་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་(སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་སོགས་)གང་ཟག་འདིའི་སེམས་ཤེས་པར་
བྱའོ་ཞེས་སྒྱོར་བ་ཚུམ་པ་ནི་མངོན་ཤེས་བྱུང་བ་དང་མཉམ་པར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་དག་ཤེས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་འདོད་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ནི་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྱོར་བ་ནི་སྒྱིལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི་མ་ཡིན་གྱི། མི་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་རྟོག་པ་མོ་
ནར་ཟད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་
གསུམ་རིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་སྒྱོར་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་དགོས་ལ་འདི་ནི་སྒྱོར་བ་ལ་ཚུལ་བ་ཆུང་བས་དང་
པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ལྟའི་བར་ལ་མངོན་ཤེས་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་
དགུ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རིག་སྟེ། ཡང་སྒྱོར་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་དུབ་པས་
སྐད་ཅིག་མ་བདུན་ལ་འང་སྒྱོར་བ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་
ཡང་སྒྱོར་བ་གཞན་བྱས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པ་དང་གསུམ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཉན་རང་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི་མཆོན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་རིགས་
མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ་རང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་རིགས་མཐུན་པ་གཉིས་
དང་མི་མཐུན་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་
མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བས་སྒྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་འབད་ཚུལ་མེད་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཀྱན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཁྱོད་ལ་ནི། སྒྱོར་བྱུང་
དག་བ་འགའ་མ་མཆིས། ཁྱོད་ནི་གང་ཞིག་བཞེད་ན་ཡང་། །བཞེད་པ་ཅོམ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ།

འོ་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྒྲེབ་པ་ཤེས་པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བསྟན་བཅོས་ལས། ཟད་
པ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། བདག་གིས་སྟག་བསྐལ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ།
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་དང་རྟོག་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྤང་བ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྒྲེབ་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། བདག་གིས་སྟག་བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་
ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནས་བདག་གིས་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཡང་སྐྱོམ་དུ་མེད་
དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་མི་སྒྲེབ་པ་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་སྟག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་

བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་དུས་སུ་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་པས་ངས་པ་ནི་མི་སྦྱི་བ་ཤེས་པའི་སྟོང་ཁ་ཆེ་བས་འདོད་དོ། །ཉི་འོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་དེས་དེ་ལྟར་ངས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། མཐོང་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བུར་མཐོང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་འོ། །འདོད་ན་ཟད་དང་མི་སྦྱིའི་སྟོང་ལྟ་མིན་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། མཐོང་བ་ནི་ཤེས་པས་འཕངས་པའི་རྣམ་གྲངས་སམ། ཐ་སྟད་ཅུམ་མམ། ཡང་ན་ལུང་དང་རྟགས་ལས་མ་ལྟོས་པར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེང་མཐོང་བ་ལ་ལྟ་བུས་མ་ཁུབ་པས་(ལྟ་མ་ནི་དགྲ་བཅོམ་དབང་བོ་རྣེས་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནའོ)ལྟ་བུ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་ཀྱི་མཐོང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །མཐོང་བ་དང་ལྟ་བུ་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་བཤད་དོ། །

ཤེས་པ་དག་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །གསུམ་ཡིན་དེ་དག་བརྩར་བཤད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་རང་དང་ནི། །སེམས་ཤེས་ཆའོ་ཆོས་ཤེས་ནི། །རང་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་། །ཟད་དང་མི་སྦྱི་སེམས་ཤེས་བརྒྱད། །རྗེས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་བདེན་གསུམ་ཤེས། །རང་དང་ཟད་དང་མི་སྦྱི་ཤེས། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །ལྟ་ཡིན་ཟད་དང་མི་སྦྱི་ཞེས། །རང་རང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་དང་བདུན། །སེམས་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་། །ལམ་ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རང་དང་ལྟ་ཡིན་ལམ་ཤེས་ནི། །རང་དང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་། །སེམས་ཤེས་ཟད་དང་མི་སྦྱི་ཞེས། །རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཡང་དག་བརྗོད་ཅིས་བྱའོ། །

ཤེས་པ་གྲངས་ངས་པ།

གཉིས་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བརྩར་བྱེ་ཞེན། །ཟག་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་

ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དམ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་ཤེས་
 དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལས་ནི་
 ལྷག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་ཕྱེ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་འདུང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་
 བ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་འདྲ་བས་བཞག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་(བ་དད་པ་)ལས་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དག་
 ཕྱེ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདང་བ་དད་ཅིང་དམིགས་པ་འདུས་མ་བྱས་
 དང་འདུས་བྱས་ཀྱང་བ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་ལས་ནི་ཡ་ཐོལ་གྱི་
 སེམས་ཤེས་པ་ཕྱེ་སྟེ། དེས་སེམས་བྱུང་ཡང་ཤེས་མོད་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱོར་གྱི་
 སེམས་བྱུང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་ལས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་
 བྱས་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། ཟག་
 མེད་ཀྱི་མེད་པ་སྤར་བ་སྦྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་
 ཤེས་པ་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་རང་བཞིན་
 དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པ་བཅུར། །འདྲེན་
 པས་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའདང་
 འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་མཐོང་སྒྲིལ་
 གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་
 ཟད་གཞན་ཡང་ཆོས་ཤེས་གྱིས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའདང་ཡོད་དེ། གང་ཞེན། སྒྲིལ་
 པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲིལ་སྤང་དགྲ་
 ཆོས་ཤེས་པས་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་ཁམས་གོང་མའི་སྒྲིལ་སྤང་ཡང་སྤར་འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྦྱེད་
 བས་སྦྱོང་བ་དག་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡང་ན་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་འགོག་ལམ་གཉིས་ནི་
 ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པས་དམིགས་པ་དམན་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་
 ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ལྟར་སྐྱེད་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་
 ཆོས་ཤེས་པ་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་
 ཆོས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དམིགས་པ་དམན་
 པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་

པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་(ཕྱིར་དམན་པས་མཆོག་སྟན་འབྱོར་མི་རྒྱས་པའི་)ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱེད་དག་འཆད་དོ།།
 ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་སྤང་བ་ལ་དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའམ་ཡང་ན་སྤང་བྱ་དེ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་
 ཏུ་ལྟ་བུའི་ཤུགས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་པ་ན་སྟུག་བསྐྱལ་དང་ཀྱུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། (སྤྲོ་
 པའི་ཞེས་སྤོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྤོས་པ་ནི།) ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་
 རྒྱ་ཡོན་ཏན་ཏུ་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་སྟོབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། འགོག་
 ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཤུགས་
 ལ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། མཐོང་ལམ་གྱི་ལ་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དག་གོང་མའི་གཉེན་པོ་
 མ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་ཞུགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཐོ་ལ་མིར་འཛིན་པའི་འོག་རྟོག་
 ཐག་པ་ལ་དེར་ཤེས་པས་མི་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་དག་གིས་སྤོས་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་སྤོས་
 པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བཤད་དོ།།^{༡༠}

འོ་ན་འགོག་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྤོས་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྤོས་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། (འདོད་པའི་སྤང་བྱ་)ཆོས་ཤེས་པས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མའི་སྤང་
 བྱ་མ་སྤངས་པར་གོང་མའི་གཉེན་པོ་སྤྱེ་བའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཁག་ཡང་སྤོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ན་རེ་
 ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གོང་མའི་སྤོས་སྤང་སྤོང་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཀྱུན་འགོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དག་
 བཅོམ་ནས་ཡུལ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 ཟེར་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྟུག་བསྐྱལ་དང་ཀྱུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའང་གོང་མའི་སྤོས་སྤང་
 གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཀྱུན་འགོའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ།།

ཤེས་པའི་རྣམ་པ།

གསུམ་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དུག་ཅན་ཡིན་ནོ། ཀྱུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ན་ཡོད་པ་དག་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
 པ་བརྒྱ་དུག་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། གནས་སྒྲ་བས་གཞན་ན་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འང་ཡིན་ཏེ། མི་སྟུག་པ་
 དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་བྱམས་སོགས་སྤོས་པ་ན་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ཁྱེད་

དག་ཏུ་མ་ཟད་བྱམ་པ་དང་སྐམ་བྱ་དང་བོ་ཞིག་འབྱུང་ཞིག་སོང་ཞིག་འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་
 སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་¹⁾ ཁྱེད་ཀྱི་དུང་དག་འཆད་དོ།²⁾ །བདེན་པ་བཞི་
 ཤེས་པ་ནི་རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེམས་
 ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་པ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་
 གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཞིང་། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་པ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་(ཉི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཡིན།)ལ།
 དེ་ཡང་སེམས་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་བྱུང་དང་སེམས་བྱུང་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་མི་འཛིན་ལ། ཆོར་བ་འཛིན་
 པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་མི་འཛིན་པས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའང་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་རེ་རེ་ཞིག་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་པཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གནས་མང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་
 འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དང་བཅས་བྲལ་དང་། ཀུན་
 ཏུ་བསྐྱས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བཟུང་བ་དང་། རྒྱུ་དང་ཆེན་པོར་གྱུར་
 པ་དང་། རྟོད་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པ་དང་བཞག་པ་དང་། མ་བསྐྱོམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་
 ཞེས་³⁾ ལའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་དེ་དག་རྒྱས་རེ་རེ་བའི་
 སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྷན་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པས་
 གོས་སོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་མི་འཛིན་ལ་དྲི་མེད་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོ་གོས་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །མདོ་
 ལས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
 དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་འདྲེས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་ཡང་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པའམ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ལྷན་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འདྲེས་པ་དང་ལྷན་པ་གཉིས་ཀས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ཁོན་ས་འདོད་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་དེར་དགོངས་

པ་ཡིན་ནོ། །བྲལ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་སོ།^{༡༥} ཞེས་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་མདོ་འདིར་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འདོད་
ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ན་ནི་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་
པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འདོད་
ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མ་བཤད་དེ། ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་
གཉི་མུག་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚོས་མངོན་པ་བ་དག་ན་
རེ་དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བྲལ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་ཞིང་། གཉེན་པོ་འདྲ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་ཅན་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འདོད་པས་ཉོན་
མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཆགས་བྲལ་དུ་འདྲ་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་
དང་། མི་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་མདོ་འདིར་ནི་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
པ་ཉོད་ལ་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་
བྲལ་བ་འདྲ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀྱན་ཏུ་བསྟུས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་རྣམས་ན་རེ་རིམ་
པ་ལྟར་རྣམ་གཡེང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་
སྟུང་པའི་བྱིར་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྒྱལ་བློགས་པ་རྣམས་ན་རེ་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གཉིད་ལས་གཞན་
པའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་འདྲ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
ཆེ་བ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།^{༡༦} དེ་ལྟ་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་བྱིར་བསྟུས་པ་འདྲ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་འདྲ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བས་དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་འཆོལ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ཀྱན་དུ་
བསྟུས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་བཞེས་ཤི། ཚོས་ཤེས་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པའོ་ཞེས་^{༡༧} འབྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ།
གལ་ཏེ་ཀྱན་དུ་བསྟུས་པ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་ལ་འདོད་ན་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པས་ཀྱན་དུ་བསྟུས་
པའི་སེམས་ལ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ན་གཉིད་མེད་ཅིང་། འདོད་ཁམས་ན་གཉིད་ཡོད་
ཀྱང་རྗེས་ཤེས་འདོད་ཁམས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ནི་ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་

ལ་ལམ་བདེན་ནི་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་
འདི་སྐད་དུ་དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་པས་དེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ།།

ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་ཀྱན་དུ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བའི་
ཉེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་དང་འགྲེལ་བའང་མེད་དེ། ཀྱན་དུ་བསྟན་པའི་སེམས་དགེ་བ་
ནི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྟན་པ་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ཀྱི་སེམས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ལ། ལམ་བདེན་
གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་དགེ་བ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པའང་ཡིན་པས་རྗེས་ཤེས་དང་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷུས་པ་ནི་ལོ་ལོ་དང་མཚུངས་པར་
ལྟན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །རབ་ཏུ་བབྱུང་བ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར་དགེ་
བའོ། །ཆུང་དུ་ནི་ཆགས་སྣང་གཉིས་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་གཏི་མུག་དང་ཆགས་སྣང་གཉིས་པོ་གང་རུང་
རེའི་རྩ་བ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་
འབྲ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆོར་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་པོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ལོག་ལྟས་ཀྱང་དགེ་བ་གཏན་དུ་གཙོད་
མི་རྣམས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྩ་བ་དང་རིན་དང་འཁོར་དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་སྟོབས་རྒྱུད་བས་དགེ་བ་རྒྱུད་
དུ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཆེན་པོ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པན་ཚུན་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བས་རྩ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
(ས་རིན་ཆེན་པོ་)དང་། ཉིད་དང་བསྟན་ཅིས་བྱ་བ་ནི། དགེ་བ་འདུས་བྱས་ཐོབ་པའོ་ཞེས་པས་དགེ་བ་འདུས་
བྱས་ལ་དེ་དང་འབྲ་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་འཁོར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པས་བསྟན་པ་དང་བཅས་པས་ལྷུང་པོ་བཞིའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་གི་
པ་རྒྱས་བཅུ་གཏན་དུ་འཛོམས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྩ་བ་དང་རིན་དང་འཁོར་དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་སྟོབས་
ཆེ་བས་དགེ་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་པ་དང་ཁྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་
ལྟར་ཁྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའོ། །རྣམ་
པར་མ་ཞི་བ་དང་ཞི་བའང་དེ་དང་འབྲའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་གཤིང་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའོ། །མ་བསྟོམས་པ་

ནི་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ལས་འཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་དག་གི་མ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །བསྟོན་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའོ། །རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དང་རྒྱུད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བས་རིམ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་རྒྱུད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། སོ་སོའི་བྱེད་པར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཀུན་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེན། །སེམས་གང་སྐྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་ཅིང་ནང་དུ་ཀུན་དུ་འགོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་ལ་ལྷག་མཐོང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྟར་ན་བྱི་རོལ་དུ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཡིན་ཞེན། སེམས་གང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་གཡེངས་པ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ་”ཞེས་ཀུན་དུ་བསྐྱས་པ་ནི་སྐྱགས་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་ལ་བཤད་པས་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ཀུན་དུ་བསྐྱས་པ་ཡང་དག་པ་བཞིན་རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་སོ་ཞེས་”པའི་བར་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ནི་སྤྲིའི་མདོའི་དོན་སྟོང་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །སོ་སོའི་བྱེད་པར་མ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་ཞུམ་པ་དང་རྒྱུད་དུ་དང་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མ་བསྟོན་པ་དང་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཀུན་དུ་བསྐྱས་པ་དང་རབ་དུ་བརྒྱུད་པ་དང་ཆེན་པོ་དང་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་བསྟོན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུད་དགེ་བ་ཁོ་ནར་བཤད་པས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བ་ན་རེ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བར་མཚུངས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཉེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་སེམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་རྩོམ་པ་དང་། རྩོམ་ལ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུག་དང་བཅུ་གཉིས་དང་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཞན་ཡང་པ་ལོ་ལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་འདི་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཀྱི་
གཟུགས་འདི་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སེམས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་མི་ཤེས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་
གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་པ་ལོ་ལ་སེམས་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དེས་
རང་གི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོའང་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་པ་ལོ་ལ་
སེམས་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་དུས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། པ་ལོ་ལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྟེན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་དང་། ལམ་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ལམ་གྱི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། འདས་མ་འོངས་དང་། རང་གི་རྒྱུད་དང་། གཟུགས་
མེད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཆགས་བཅས་ལའང་
པ་ལོ་ལ་སེམས་ཤེས་མེད་དེ། གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། ཡུལ་
ཅན་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིད་བསྟོགས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ཟད་པ་དང་
མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་བཀག་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཀག་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་ཅིང་འཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། རྣམ་པའང་ཟག་མེད་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིན་པས་སྒོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྟོང་པ་དང་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱུས་དང་འགོག་པ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱར་འདོད་དོ། འདི་
དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་
པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་མ་བྲིས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བཤད་ནས་སྐབས་སུ་བསམ་པ་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཡན་ཆད་
བཤད་པའི་ལྟག་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
པ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བསྟེན་ཏེ། འདི་
ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་བདག་གི་བསྟོན་འདོགས་ཤིང་
བདག་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་ཀྱང་རྫོང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་གཞག་གྱུང་དེ་
དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་མི་བསྐྱོམ་པས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་
པ་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ།།

ཅི་ཟག་མེད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཡོད་དམ་མེད་ཅི་ན། རེ་ཞིག་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་
ན་རེ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ནི་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ་(བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འདིར་འདུས་ལ། འདུས་མ་
བྱས་གཞན་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལོ།)ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཉི་འོག་པ་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡང་
ཡོད་ཅེས་པ་འདོད་དེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་ལས། མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྟན་
པའི་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། རྒྱ་དང་། ཀླུ་འབྱུང་བ་དང་།
རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྐྱེད་དང་། འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་^{༡༩}ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའོ། །གནས་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཞི་ནི་རྒྱུའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་དང་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཚྭ་དེ་གཉིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་གཞན་^{༢༠}ནས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་
ལྟར་བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྟན་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
བདག་དང་། བདག་གི་དང་། ཆད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱར་བ་
འདེབས་པ་དང་། མཚོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དམ་པ་དང་། དག་པ་དང་།
གྲོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བཅུ་རྒྱུར་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དུ་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། ཆགས་པ་དང་། ལྟངས་པ་དང་། རྟོམ་པ་དང་། རྟོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་^{༢༡}གང་གསུངས་པ་
དེར་ཡང་འདི་སྐད་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེར་མ་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ཡང་མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་
གྱི་རྗེས་སུ་^{༢༢}ནི་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ནི་རྒྱ་དང་འགོག་པ་དང་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་བདུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་བྱི་མ་དག་ནི་དང་པོ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཅུ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་གྲོང་ཁྲུང་འཛིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱི་
བག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ནི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ལ་རྐྱེན་ལ་རག་ལུས་པའི་
བྱིར་མི་རྟག་པའོ། །གཞོན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟག་བསྐྱེད་པའོ། །བདག་གིར་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྟོང་པའོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་པའོ། །སྟག་བསྐྱེད་པ་

གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བས་ན་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བས་ན་
 རབ་ཏུ་སྟེ་བའོ། །རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པས་རྒྱུན་ལོ། །སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་པས་
 འགོག་པའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་མེ་གསུམ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའོ། །སྟུག་བསྐལ་གྱི་
 འཆེ་བ་མེད་པས་བྱ་ལོ་མ་པའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་ངེས་པར་འབྱུང་
 བའོ། །ཐར་པར་བགོད་པར་བྱེད་པས་ལམ་མོ། །ཐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པས་རིགས་པའོ། །བྱང་འདས་
 ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པའོ། །གཏན་དུ་ཡང་དག་པར་འདེལ་བར་བྱེད་པས་ངེས་པར་འབྱེན་པའོ། །རྣམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་ན་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་གིར་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་
 གཅིག་ཕུ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོ་སྟར་བཏང་བར་ལྟ་བ་དང་།
 ཐར་པ་མེད་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཐར་པར་ལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བྱ་ལོ་མ་པ་དང་། ཡང་དང་
 ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ཐར་པ་གཏན་དུ་བཅ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལམ་མེད་དོ། །ལམ་འདི་རན་ནོ། །འདི་
 ལས་གཞན་ཡང་ལམ་ཡིན་ནོ། །ལམ་འདི་ཡང་ལྟོག་གོ་སྟུམ་པའི་ལྟ་བ་དབྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་གཉིན་པོར་གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྣམ་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡུལ་འཛིན་པ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་
 རས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་
 བྱེད་དེ། ཤེས་རབ་ནི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་(རྣམ་དང་བཏགས་པར་)ཡོད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུང་བྱ་ཡིན་(ཉིད་དག་གི་མི་འཛིན་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཡིན་)ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་
 དང་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་གསུམ་ག་དང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་བཅས་ཐམས་ཅད་
 ནི་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་གཉིས་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟུ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
 འདོད་ན་དེ་ཉིད་ཐོགས་སུ་ལྷན་པའམ་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་
 ཉིད་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པའི་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 དག་གང་ཡང་རུང་བས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་།
 ཉེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། མཚུངས་པར་ལྷན་པའང་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་འདོད་པ་དང་འགལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་། རྣམ་པ་ནི་སྟོའི་འཛིན་སྟངས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕན་(གྱི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་)ལ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་ཤེས་པ་བརྒྱུ་པོ་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཞེན། དང་པོ་ཀུན་
 རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཅི་རིགས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་གཞན་དགུ་པོ་
 རྣམས་ནི་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ།། (འདིར་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཀྱང་སྒོམ་བྱུང་གཟུང་ལ་ལྟག་མ་ནི་ལམ་བདེན་
 གྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ།།)

ས་དང་བརྟན་པ།

བཞི་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ན་ཡོད་དེ། (ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དེར་འདོད་པས་སོ།།) བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ས་དེ་དག་འདོད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་
 ལ་སོགས་པའི་(བདེན་པ་)ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་
 མེད་དོ། །བསམ་གཏན་དྲུག་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ན་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་ནི་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཁོན་ཡོད་དོ། །ཇི་
 ལྟར་རྗེས་ཤེས་ས་དགུ་ན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་
 ཏི་དྲུག་ཀྱང་ས་དགུ་པོ་དེ་དག་ན་ཡོད་དོ། །འདིར་ཡང་ཆོས་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་པ་ས་དྲུག་དང་རྗེས་ཤེས་གྱིས་
 བསྟུས་པ་ས་དགུ་ཆར་ན་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ནི་
 རྗེས་ཤེས་གྱི་བྱོགས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཁོན་ཡོད་དོ། །གཞན་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་བཞི་ཁོན་ནི་³ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་དོ། (འདི་མངོན་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་ལ། རྣམ་གནས་ནི་གཟུགས་ལ་
 རྣམ་པས་དེ་ཉེར་བསྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ།) གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གྱི་རྟོན་
 ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་ལ་རྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་པན་རྒྱུ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཁོན་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་ཆོས་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་
 མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཤེས་ནི་གཙོར་འདོད་པ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་ན་གཟུགས་
 ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ས་འཕོས་པས་བཏང་བས་དེ་སུན་མི་
 འབྱེན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པར་སྐྱེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་
 ལུས་པའི་བྱིར་ཆོས་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་ཆོས་ཤེས་ནི་
 འདོད་པ་ལ་ཁོན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་དེ་ལ་སྒོམས་པར་འཇུག་

སྤང་གི་སེམས་རྣམས་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཚུལ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རྟེན་འདོད་པའི་འབྲུང་བཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་པའི་བྱིར་ཚུལ་ཤེས་
འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་^{༡༤}ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་
དང་ཚུལ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་དག་ཡིན་ནོ།།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་བཞག་པ།

ལྷ་པ་ནི་འོ་ན་ཤེས་པ་འདི་དག་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་
ནི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྟན་པ་ལས།^{༡༥} ཚུལ་ནི་ལུས་དང་ཚོར་བ་
དང་སེམས་དག་ལས་གཞན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༡༦}འབྲུང་བས་ཚུལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཕ་
རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནི་ལུས་ལ་མི་དམིགས་པས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བྱི་མ་གསུམ་མོ། །འགོག་པ་དང་
ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ལས་གཞན་པ་ཤེས་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྟུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་རེས་འགའ་ལུས་ནས་རེས་འགའ་ཚུལ་གྱི་བར་ལ་དམིགས་གིང་། ལས་ཤེས་པ་འང་གལ་ཏེ་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་དམིགས་ན་དེ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་འང་འགྱུར་བས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིག་ཡིན་ནོ།།
(ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།)

དམིགས་པ།

དུག་པ་ནི་འོ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གང་གིས་དམིགས་པར་གང་གྱུར་ཞེ་ན། ཚུལ་ཤེས་པའི་
སྒོའི་སྟོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པས་རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདུན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་
ཚུལ་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་
ཤེས་པའི་སྒོའི་དམིགས་པ་འང་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་རེས་པས་ཀུན་
རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོའི་དམིགས་པ་འང་ཚུལ་རྒྱ་ཕྱགས་ཕན་ཚུན་
མིན་ཞེས་འབྲུང་བས་ཚུལ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། །སྟུག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
ཤེས་པའི་སྒོའི་སྟོད་ཡུལ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཕ་རོལ་སེམས་
ཤེས་ཟག་བཅས་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞིའི་སྟོད་

ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱུ་ཆར་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཞན་ནི་གོ་སྒྲིལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་མེད་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་གྱི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །གཅིག་གི་སྟེ་འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་སྤུའི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ་དེ་ནི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བརྒྱུར་བྱེ་ལ་ཆོས་བརྒྱུ་པོ་དག་ནི་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སྒྱུར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་བརྒྱུ་པོ་གང་དག་ཅེ་ན། ཆོས་འདུས་བྱས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་ལྷ་ལ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་སོ། །རི་ལྷར་ཞེན་དང་པོ་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྷན་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དགེ་བ་དང་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་པས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷར་སྒྱུར་ཞེན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་(འི་ཆོས་གཉིས་)དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ་(ཆོས་ཤེས་ཟག་མེད་གྱི་ཆ་གཉིས་ཏེ་)བཞི་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་ལྷ་དང་། རྗེས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གྱི་(མཚུངས་ལྷན་ཡིན་མིན་)གཉིས་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་བརྒྱན་དང་། སྒྲུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་དུག་དུག་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་གཅིག་སྤུ་དང་། ལམ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་གྱི་གཉིས་དང་། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་གཟུགས་དང་ཟག་མེད་གྱི་མཚུངས་ལྷན་གསུམ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བརྟན་^{༡༧}མ་གཏོགས་པ་དགུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་བྱ་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ལྷར་ན་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་བདེན་བཞིན་མ་འདུས་པར་འདོད་དེ། འྲིག་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་^{༡༨}ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྦྱོང་ངམ་^{༡༩}བྲམ་ཟེ་ཡང་རུང་གང་ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་འམ་མཐོང་བ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་སྤུས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་གི་ཆོག་ཏེ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་མཚུངས་ལྷན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རིགས་པར་³⁰འགྱུར་ཏེ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་
 དག་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་པའི་ཡུལ་དུ་དང་པོ་འང་འགྱུར་བས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་ན་ཐོས་བྱུང་ཁོ་ནའོ། །རང་
 ཉིད་ནི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རལ་གྱིས་རང་ཉིད་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་
 དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་ཀྱང་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་དང་དམིགས་པ་གཅིག་པས་རང་
 ཉིད་ལ་འང་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་
 འཛིན་ཏེ་ཉ་ཅང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་མིག་སྒྲན་དང་མིག་སྒྲན་གྱི་བྱར་མ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་
 ལས་བྱུང་བས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དང་འོག་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་
 རྣམ་པར་ཆད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དམིགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལས་ཅིག་ཅར་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ནི་ས་ཐ་དད་པའི་
 བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱེད་བྱུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་དོ། །མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 རང་རིག་འདོད་པས་རང་གི་ཆོག་པ་འང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ནི་སྒྲོམ་
 བྱུང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཅིག་ཅར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འང་
 ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བསམ་པ་འང་བཅལ་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ལྷན་པའི་རྒྱལ།

བདུན་པ་ནི་འོ་ན་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཤེས་པ་དུ་དང་ལྷན་ཞེན། དེ་ཞིག་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་ཆགས་བཅས་
 དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྷན་ལ་(འདོད་གཟུགས་ཀྱི་)ཆགས་བྲལ་
 ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕོ་ལ་སེམས་ཤེས་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། །འཕགས་པ་ནི་ཆགས་ཅན་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་
 ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མི་ལྷན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྷན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཉིས་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ཉེ་
 གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་

པ་རྣམས་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོད་གྱི་ཀློག་པ་ལས་ནི་རི་ལྟར་སྒྲིམ་པ་
 རྣམས་འཕྲོ་བ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་དང་གང་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་⁴ བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་
 སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྒྲིམ་ན་དེ་དང་འབྲུ་བའི་བཟོད་པ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་པོ། །དེས་
 རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐལ་པ་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་
 ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་སྒྲིམ་ན་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་
 ཅིང་དེའི་(མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་)རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པ་གང་དང་གང་གིས་ཤེས་བཟོད་ཡིན་པའི་བདེན་
 པ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་ཅིང་། དེ་ཡང་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ནི་སྐལ་མཉམ་
 གྱི་རྒྱ་མ་ཐོབ་པས་དེ་དང་འབྲུ་བ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་ལ་རྣམ་པ་ནི་བཞི་གའང་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་མཚུངས་ཤིང་
 འབྲུ་བས་བཞི་ཆར་གྱི་རིགས་འཕྲོ་བ་པར་བཤད་དོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རིགས་འབྲུ་བ་དང་མི་འབྲུ་བ་
 དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འདར་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱ་འཕྲོ་བ་པས་མཐོང་
 ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་རྣམ་པ་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རིགས་མི་འབྲུ་བ་མི་འཕྲོ་བ་བཅུ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་
 སྟུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་ནི་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་
 ཤེས་པའང་འཕྲོ་བ་པའི་ཕྱིར་མི་འབྲུ་བའང་འཕྲོ་བ་པོ། །གསུམ་པོ་དེའི་ཆོས་ཤེས་ལ་ནི་འཕྲོ་བ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་མ་ཤེས་ཤིང་ཀུན་འབྱུང་མ་སྤངས་ལ་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པས་
 བདེན་པ་ཟད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཟད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལའང་
 སྟུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་གསུམ་པོ་
 དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ཤེས་པ་མི་འཕྲོ་བ་སྟེ། སྟོན་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་རྟོགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
 པས་ལམ་བདེན་ནི་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བདེན་པ་ཟད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལམ་ནི་ཟད་པར་སྒྲོམ་པར་མི་རུས་ཏེ། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལམ་
 གྱི་རིགས་མང་ཞིང་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་རྒྱུང་འབྱིང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མང་བས་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (གང་རུང་གཅིག་བསྒྲོམས་ན་གང་རུང་བརྟགས་མིན་འཕྲོ་བ་པས་)དེ་དག་གང་ཟག་གཅིག་གིས་(དུས་གཅིག་ཏུ་)སྒྲོམ་པའང་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་སྟུག་བསྐལ་ཤེས་པ་ནས་ལམ་སྒྲོམ་པའི་བར་རང་

གི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལའང་མི་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་མཐའ་དག་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་ནི་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་འཐོབ་བོ། །ལམ་ནི་རིགས་མང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་སྒྲུང་གི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྒྲོམ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མི་འཐོབ་བོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ལ་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་འཐོབ་གྱི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡང་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་འཁོར་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དེ་རེས་འགའ་མངོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དག་དེ་དང་དེར་འཐོབ་བོ་ཞེས་འདོད་དེ། མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འཐོབ་པར་འགྱུར། འཐོབ་ན་འང་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་མེད་པ་འཐོབ་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བདེན་བཞེས་པ་དམིགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྟེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་སྔོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་(སེམས་ཅམ་གྱིས་འདོད་པར་)འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བདེན་པ་རྣམས་པར་འཛོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྣམས་འཐོབ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་⁴⁶བཤད་དོ། །

བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་རིགས་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་དུ་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ས་ཡང་མཐོང་ལམ་ས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་འོག་སའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་འཐོབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ན་འདོད་པ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཐོབ་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་དུག་སྟེ་ས་བདུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་སྒྱུར་རོ། །འོ་ན་དེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་དེ་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན།⁴⁷ འགོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་ཐ་མ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཁོ་ནར་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེ་དག་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིན་

ཡིན་ནོ།^{༡༦} མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནས་འགོག་པའི་བར་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ཐོབ་པའི་རང་རང་གི་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དམིགས་པའང་རང་རང་གི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དམིགས་པའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྲེས་ཐོབ་མ་ཡིན་གྱི་སྦྱོར་བ་འབད་རྩོལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོབ་སྤྲེས་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་གཟུགས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྲང་པོ་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ཡིན་ནོ།།

བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་དྲུག་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་སྤྲང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོམ་སྤྲང་ལས་གྲོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་བཞི་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པོ། །ས་ནི་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་བ་རྫོགས་པས་བསྦྱོད་པའི་ཕྱིར་སྤྲེས་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་འཐོབ་པོ། །པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་བཞི་མི་འཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལས་ཆགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་རྟེན་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་པས་སྔོན་རྟེན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་ཅི་རིགས་པའི་གང་ཟག་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པས་ནི་སྤྲུག་གྱི་དྲུག་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལའང་ས་ནི་གང་ལ་རྟེན་པ་དེའི་རང་ས་དང་འོག་སས་བསྐྱེད་པ་འཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྲེས་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་གཉིས་དང་ལྷ་ནི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པོ། །སྔོན་རྟེན་ཟིན་པ་དང་སྦྱོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དེའི་གོང་མ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡང་གལ་ཏེ་སྒྲོམ་ལམ་འཛིག་རྟེན་པ་ནི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་

བ་དང་། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ་ཚོས་
 ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཚོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་
 ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་སྟེ། རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་
 བཅས་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །སྒྲོབ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
 པ་གསུམ་སྟེ་ས་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་བདུན་པོ་ཁོ་ན་འཛོལ་སྟེ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་
 ལམ་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གཞན་དུག་མ་འོངས་པ་འཛོལ་ལ། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་
 ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་མི་འཛོལ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ནི་འདོད་གཉིས་ཅི་རིགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 གཉེན་པོར་རུང་བས་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་
 ཡིན་པས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བ་དང་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་
 འཛོལ་བོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །སྒྲོབ་པ་ཞིག་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་འཛོལ་སྟེ།
 དེ་ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་འཛོལ་ན་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྒྲོར་བའི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་འཛོལ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བ་³ཡིན་ནོ།

མི་སྒྲོབ་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་དགུ་དང་གཞན་ལ་ནི་བརྒྱད་
 འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐྱལ་པ་ཅན་ཞིག་མི་གཡོ་བ་འཛོལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་ལའང་ཚོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཟད་ཤེས་དང་བདུན་འཛོལ་བ་ལས་ཚོས་
 ཤེས་རྗེས་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ད་ལྟར་
 བ་དང་གཞན་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །སྤྱིར་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དབང་པོ་རྟལ་པོ་དང་
 སྤྱིར་རྩེད་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་གཞན་གཉིས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་པ་
 ཞིག་བསམ་གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྤེལ་མར་བསྒྲོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་ལའང་
 བདུན་འཛོལ་སྟེ། འདི་ལའང་ཟག་མེད་ལ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་ངམ་རྗེས་ཤེས་
 དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་གཞན་ནི་མ་འོངས་པ་འཛོལ་བོ། །ཟག་བཅས་
 ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གོང་མ་སྤྱིར་རྩེ་

ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྟུན་ལའང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་
 བཞི་ཤེས་དང་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་འཕྱོང་སྟེ། བདུན་པོ་དེ་ལའང་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 གཉིས་གང་རུང་ངམ་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་
 དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ། སྤྱིད་ཅིའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་
 འཕྱོང་བོ། སློབ་པ་ཞིག་དབང་པོ་རྩལ་པོ་རྩོན་པོར་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་ནི་གལ་ཏེ་ཆགས་
 བཅས་ཡིན་ན་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ཏེ་ཤེས་པ་དུག་དང་འོན་ཏེ་ཆགས་བྲལ་ཞིག་
 ཡིན་ན་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་བདུན་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་
 ཤེས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ། །འཇམ་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་ལུགས་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ། ཁ་ཅིག་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་དང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་འབྲས་
 བྲུ་གསུམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྱོང་བ་ལྟར་འདི་ལའང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཤེས་པའང་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་(དེ་གཉིས་གྱིས་)བདུན་(དང་བརྟུན་)འཕྱོང་བོ་ཞེས་འདོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་རྟོགས་ཟེན་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་
 ནི་འཕྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དང་འབྲུ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
 སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ནི་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་འཕྱོང་བོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཆགས་བཅས་ཆགས་བྲལ་གཉིས་
 ཀས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་དུག་འཕྱོང་གི། འདིར་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
 སློབ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་གསུམ་མི་འཕྱོང་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་མི་འཕྱོང་སྟེ། མཐོང་ལམ་དང་འབྲུ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་འབྲུ་ཞེན། རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་འབྲས་བྲུ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་འཕྱོང་བ་
 ལྟར་འདིས་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བ་ན་འབྲས་བྲུ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དབང་
 པོ་རྩོན་པོས་བསྐྱེད་པ་འདུས་བྲས་གང་རུང་ཞིག་འཕྱོང་ལ། ཡང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 བཟོད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་འཕྱོང་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །རི་ལྟར་སློབ་པ་དབང་པོ་
 སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དུག་འཕྱོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་ཅིའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པ་དུག་པོ་
 དེ་དག་ཉིད་འཕྱོང་གི་སྤྱིད་ཅིའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་སློབ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་གཞན་ནི་འཕྱོང་
 པ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྤྱིད་ཅིའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་ཉམས་
 པ་སྤྱིད་པས་མི་སྦྱོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ནི་མི་སྦྱོབ་

བ་ཤེས་པའང་འཕྱོང་བ་ལས་བརྒྱུ་འཕྱོང་ལ། མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐ་
མ་ལའང་བརྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕྱོང་བོ། །འདི་དག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀླན་འབྱུང་ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་
དང་རྗེས་ཤེས་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་སྟེ་གསུམ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་
ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ།།

སྤྲུག་བཤད་པའི་ལྟགས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་དང་།
ས་བརྒྱུན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤེལ་མ་
སྒྲོམ་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱུད་པོ་རྣམས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་མ་སྒྲོམ་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་ཚོགས་པའོ། །རྣམས་ལ་ནི་ཟད་པ་དང་^༤མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་
ཤེས་པ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བ་སྟེ་སྦྱོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མི་སྦྱོང་བ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་
ཡིན་ན་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱུད་འཕྱོང་ལ། མི་གཡོ་བའི་ཚས་ཅན་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཀག་པས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དགུ་འཕྱོང་བོ། །མངོན་
པར་ཤེས་པ་དང་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་དང་། མི་གཡོ་
བས་བརྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕྱོང་བོ། །དེ་ཡང་། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཞེས་^༥འབྱུང་
བས་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ་ལུང་
མ་བསྟན་ལ་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བ་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་སྦྱོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སོ་སོའི་སྦྱོང་བོ་
འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྤྲུག་མ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་རྣམས་
ལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་སས་བསྐྱེད་པའི་ཀླན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ།།

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་^༦རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ལ་ནི་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་པའི་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྱོང་བའི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
ནི་མི་འཕྱོང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་རྣམས་དང་། ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་མ་

གཏོགས་པའི་མཛོན་ཤེས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ཆད་མེད་དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་
 གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་
 རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོན་
 ཤེས་སྐྱལ་པ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་གི་མ་འོངས་པ་མི་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་དོ། །དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དག་
 ལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་དག་གིས་ཀྱང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་འཕྲོ་བ་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་ལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མི་འཕྲོ་བ་པ་ལྟར་དེའི་འཁོར་ལ་འང་མི་འཕྲོ་བ་
 བོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་པའོ། །དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྒྲུ་མ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པ་དང་སྒྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་
 གྱི་ལམ་དང་མཛོན་ཤེས་གསུམ་དང་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་སྐྱབ་པ་དག་གི་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་གྱི་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པས་པ་རོལ་
 སེམས་ཤེས་ནི་མི་འཕྲོ་བ་བོ་ཞེས་^༧ ཁྱི་ཀྱེ་ལས་འཆད་དོ། །

འོན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གང་ལ་ས་དུ་པའི་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་ཅེན། དེ་ལ་ལམ་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་འཕྲོ་བ་པ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དགུ་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིས་འཕྲོ་བ་པ་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
 དགུ་པ་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་པའི་བར་དུ་
 སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ནི་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་གང་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
 གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་དང་དངོས་གཞི་བྱུང་
 པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའང་འཕྲོ་བ་སྟེ།
 གཉིན་པོའི་རིགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ལ་འང་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །གང་གིས་
 ཟད་པ་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་པ་དེ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱུག་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་བྱན་
 པ་དང་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་དང་ཆད་མེད་དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 འཕྲོ་བ་བོ། །དེ་ཡང་ས་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་འཕྲོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་

པ་རྣམས་འཕྱོང་གི་སྒྲིབ་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བསྒྲིབ་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་དར་གྱི་སྒྲིག་མ་ཐག་པ་བཅད་
 པའམ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཐོབ་ན་འབྲལ་བ་དང་བཅས་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་
 རྗེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བཅད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལ་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པས་བསུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་དགྲ་བཙུམ་ཡིན་ན་རིམ་པ་ལྷར་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱིས་བསུས་པ་དང་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསུས་པ་ཁོན་འཕྱོང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རྟོགས་
 པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་ཆེད་ཟིན་པ་ནི་མི་འཕྱོང་སྟེ། དེ་ནི་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (དམན་པའི་ཕྱིར་དང་།)
 ཐོབ་པ་བཏང་བ་ཡིན་ན་འདས་པ་མི་འཕྱོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ཐོབ་པ་བཏང་བ་དེ་དག་སྒྲོན་འདྲིས་པར་བྱས་པས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཀྱང་
 མ་འོངས་པ་ནི་མི་འཕྱོང་སྟེ་སྒྲོབ་སྒྲིབ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལྷོ་འདོད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི་སྒྲོན་
 ཆེད་པ་དག་ད་ལྟ་མི་ལྷན་པ་ལས་ཆེད་ན་བཏང་ཡང་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བཏང་
 བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་མི་འཕྱོང་གི། མ་བཏང་ན་མ་འོངས་པ་འཕྱོང་བོ་ཞེས་ལྷོ་འདོད་དེ། འདི་དག་ནི་
 གཞི་མེད་པར་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་ཐོབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཁོན་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཆེད་པ་དང་། བསྐྱེན་པ་དང་།
 གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤང་བ་འཕྱོང་པའོ། །དེ་ལ་ཆེད་པ་འཕྱོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་རྣམས་
 (གོམས་པས་དེ་དག་མ་འོངས་པ་རྣམས་)ཀྱིས་གསར་དུ་ཆེད་པའི་ལྷ་བྱ། །བསྐྱེན་པ་འཕྱོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་
 འདུས་བྱས། (ཐོབ་ཟིན།) རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟར་བའི་
 ཚོས་ལ་ནི་ཆེད་པ་དང་བསྐྱེན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་ཆེད་པ་འབའ་ཞིག་དང་འདས་པ་ལ་གཉིས་
 ཀ་མེད་དོ། །གཉེན་པོ་འཕྱོང་པ་དང་ཐག་སྤང་བ་འཕྱོང་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་
 གཉེན་པོ་འཕྱོང་པ་དང་དེ་དག་སྤངས་པ་ཐག་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྷར་ལུས་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་ཐོབ་པ་བཞི་ཆར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རང་གིས་འཕྱོང་པ་ཡིན་ལ་
 བྱི་མ་གཉིས་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྗོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ནི་འཕྱོང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཡིན་གྱི་བྱི་མ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་གཉེན་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་སྤང་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་བསྐྱབས་ལ་ལུང་

མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཉིན་པོ་འཐོབ་པ་དང་སྤངས་པ་ཐག་སྤང་བའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཁ་
ཅིག་ནི་དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་དག་ཐག་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་
གང་ཅུང་ཟད་བཤད་པའི་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་ལ་བརྩམས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྱིར་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་སྤང་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་དེ་དག་རྟེན་བ་དང་བསྟན་པའི་
ཐོབ་པ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་^{༤༤}གཉིས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཉི་འོག་བ་རྣམས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་པ་^{༤༥}དང་། རྣམ་
པར་འཛིག་པ་འཐོབ་པ་གཉིས་བསྟན་ནས་དུག་ཏུ་འདོད་དེ།^{༤༦} དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། དབང་པོ་དུག་པོ་འདི་
དག་གིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་གིན་ཏུ་བསྒྲིམས་པ་ཞེས་^{༤༧}གསུངས་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་གི་སྒྲིམ་པ་
དཔེ་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་སྤང་བ་སྟེ་
ཕྱི་ནང་གི་ལུས་དཔེ་ཤེས་པ་ཉེར་གཞག་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་^{༤༨}ཟེར་རོ། ཡང་ན་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་བྱས་
གྲང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ།

དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་གྲང་ཞེས་
ཉན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟད་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱིར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་
བསྟན་པ་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གཉི་ལྷག་གཉིད་གཉིས་སངས་ཕྱིར་དང་། ཁྲོ་རྒྱས་ཕྱིར་ན་སངས་
རྒྱས་པ།^{༤༩} ཞེས་འབྱུང་བས་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཟད་པ་མཐུན་པའི་ཆེ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པས་མ་འདྲེས་པའི་སྟོབས་བརྩ་དང་སོགས་པའི་སྤྲུལ་གཟུང་བ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་དཔེ་ཤེས་པ་ཉེར་གཞག་
གསུམ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། མདོ་གཞན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབྱུལ་བ་མི་
མངའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྟེན་རྒྱུད་སྤྱིར་བཤད་ནི་རྟོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
དང་ནི་སྤོན་ལས་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཀྱི། ཁྲོ་མ་ཁྲོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།^{༥༠} ཞེས་བཞིར་
བསྟན་པ་ནི་^{༥༡}ཐོག་པ་གོང་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ།

རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་ནི་སྤིང་
 པ་དང་མི་སྤིང་བ་སྟེ། (འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ།) དེ་ལ་གནས་དགེ་བ་ལས་མཐོ་ངོ་རིས་
 འབྱུང་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་འབྱུང་བ་དང་སྤྱི་པ་རང་སངས་རྒྱུ་སྤྱུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 གནས་མ་ཡིན་པ་དགེ་བས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བ་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྟན་
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡིན་ལ། (གནས་མཁྱེན་བས་ནི་རྒྱ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་འགོག་ལ། གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་
 པས་ནི་མི་མཐུན་པ་རྒྱར་སྒྲུབ་པ་འགོག་གོ།) འདུས་བྱས་ལ་ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་ལ་མཚུངས་ལྡན་དང་དེ་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་སྤྱུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སྤྱུ་བས་
 བཅུར་འབྱུར། དེ་ལ་ཀུན་རྫོང་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་བཅུ་ཆར་ཡིན་ལ། ཚེས་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པ་དང་ཟག་
 མེད་འདུས་བྱས་གཉིས་གཉིས་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་ལྔ་དང་། རྗེས་སྤྱུ་ཤེས་པའི་ནི་ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་དང་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་སྟེ་བདུན་དང་། སྤྱུ་བསྟན་པ་དང་
 ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དུག་གོ། འགོག་པ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་ཁོན་འོ། ལམ་
 ཤེས་པའི་ནི་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། ལམ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདོད་གཟུགས་དང་འདུས་བྱས་
 ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་སོ། ཟུང་པ་དང་མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པའི་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
 གཏོགས་པ་དགེ་བའོ། ཟུག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་(དེའི་)འབྱས་བུ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་སྣ་ཚོགས་(ནི་བདེན་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཡིན་ལ་དེ།)མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་ནི་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། འགོག་
 ལམ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཁོན་ལ་དམིགས་ལ་ལས་དེའི་རྣམ་སྤྱིན་ནི་ཟག་བཅས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་(སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དགེ་མི་དགེ་ཤེས་ལ། ཚེས་ཤེས་ཆ་དང་བཅས་པས་འདོད་པ་དང་
 རྗེས་ཤེས་ཆ་དང་བཅས་པས་གོང་མ་གཉིས་ཤེས་སོ།)བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་ལས་འབྱས་
 ལ་དམིགས་སོ།) བསམ་གཏན་བཞི་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མཐར་
 ཀྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགེ་བའོ། གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་རང་བཞིན་དང་ཐོབ་པ་དང་
 ཡན་འདོགས་པ་དང་རོ་བྱང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་(ཉན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་
 གི་)དོན་རྣམས་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་དགེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ཁོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་

དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཆེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགྲ་དགྲ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབང་པོ་དང་མོས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་ཁམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བྱུང་པའི་བསམ་པ་ལ་འདོད་པས་དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་ལམ་མོ།) དེ་དག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དུམ་ལ་བ་ནས་འགོག་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཆེན་པའི་སྟོབས་དག་ལ་ནི་ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མཆེན་པར་འདོད་ན་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་འང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། འགོག་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་འབའ་ཞིག་མཆེན་པ་སྟོབས་སུ་འདོད་ན་ནི་ལམ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགྲ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་ཐ་དད་པའམ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཆེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་བདེན་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་བྱན་པ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་དང་འཕོ་བ་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་མཆེན་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྲིད་པ་མཆེན་པ་སྟེ། འདི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར་བདེན་པ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཟག་པ་ཟད་པ་འགོག་བདེན་འབའ་ཞིག་མཆེན་པར་འདོད་ན་ནི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དང་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དང་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་དུག་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ཤེས་པའི་རིགས་ཁོ་ན་ཆོས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཤེས་པ་དང་མ་རོལ་སེམས་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱད་ལ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཆེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་ན་ཡོད་དེ། འདི་དག་ཞིག་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་“ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནས་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་ནི་(དེ་དག་འགས་སྐྱོང་བ་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་ས་མིན་པས།)ཉིང་བསྟོགས་བྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་རྣམས་ཀླན་ན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཟག་

མེད་ནམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཟག་མེད་གི་ས་ནམས་ལ་རྟེན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་སྟོབས་
ནམས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟེན་པར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས་མཁུན་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་པལ་ཆེར་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་གི་རྟེན་ནི་
གླིང་གཞན་དང་ཁམས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མེད་
རྟེན་དང་བསམ་སྦྱོར་དམན་པའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པར་འདོད་དོ། །

འོན་ཤེས་པ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལ་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེན། སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བའི་ཤེས་པ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོབས་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འདིའི་མཁུན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལའང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཡོད་
མོད་གི། འགའ་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་མི་ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་མི་འཐོབ་སྟེ། གནས་བརྟན་གྱི་རིམ་ཁང་བདག་དཔལ་སྐྱེས་གི་ཐར་བའི་ཆ་མཐུན་གི་
དགེ་བ་མ་ཤེས་པས་རབ་རྒྱུ་མ་སྦྱང་བ་དང་བྱ་ཞིག་བྲས་གཅོས་པའི་“སྐྱེ་འཆིའི་མཐའ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལྟར་ན་མ་ཁུན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གི་བྱགས་གི་སྟོབས་ནི་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་མཐའ་
ཡས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཕྱགས་གི་སྟོབས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ན་སྐྱེའི་སྟོབས་རི་ལྟར་ཞེན། སངས་
རྒྱས་གི་སྐྱེ་ལ་ནི་སྟོབས་ཤིང་གི་ཕྱིར་སྟོབས་མངའོ། །དེ་ལ་སྟོབས་ཤིང་གི་ཕྱིར་སྟོབས་ཀྱི་མིང་སྟེ་དཔེར་
ན་གྲངས་གི་གནས་གཞན་དུ་གཏུག་པ་ལ་“གྲངས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་གི་སྟོབས་དཔོན་གཞན་
དག་ན་རེ་སྐྱེའི་རུས་པའི་ཆོགས་དང་ཆོགས་རེ་རེ་ན་འང་སྟོན་མེད་གི་ཕྱིར་སྟོབས་མངའོ་ཞེས་“ཟེར་རོ། །
(བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལའང་སྟོན་མེད་གི་ཕྱིར་སྟོབས་མངའ་བ་དང་ཞེས་“འབྱུང་རོ།) དཔེས་
སྟོན་པའི་གནས་བརྟན་བརྟན་པ་ན་རེ་བྱགས་གི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་སྐྱེའི་སྟོབས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཏེ།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱགས་གི་སྟོབས་རི་ལྟར་བཟོད་པར་འགྱུར་ཞེས་“ཟེར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རུས་པའི་ཆོགས་གི་
ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནམས་གི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱེའི་མདུད་པ་
དང་ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་གཟེར་བུས་བཏབ་པ་ལྟར་སྐྱེའི་མེད་ནོ། །

འོན་སྟོན་མེད་གི་ཕྱིར་སྟོབས་གི་ཆད་རིམ་ཞེན། གྲུང་ཆེན་པོ་ལ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་
པ་སྟོན་གི་གྲུང་པོ་ཆེ་དང་། ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གཞོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་
མཆོག་དང་། སྟོན་མེད་གི་ཕྱིར་སྟོབས་ཏེ་བརྟན་པོ་དེ་དག་སྐྱེའི་མེད་པ་བཅུས་སྐྱགས་གིང་བསྐྱུར་བ་ནི་ཕྱི་མ་
ཕྱི་མའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟོབས་མཆོག་བརྟེན་སྟོབས་ནི་སྟོན་མེད་གི་ཕྱིར་སྟོབས་སྟོན་པ་

དེ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་སྤེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་^༥ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་གནས་བརྟན་
བཅུན་པའི་གཞུང་གཟུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱའི་སྟོབས་ཇི་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཁའ་
པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུན་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསད་པའི་སྤང་
པོ་ཆེའི་རོ་ཞབས་ཀྱི་མཐའ་བོས་ར་བ་དང་འོབས་བདུན་སྟོབ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་^༦འདོད་དོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་སྐྱའི་སྟོབས་དེའི་རོ་བོ་ནི་རེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འབྱུང་བ་
ལས་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ་སྟོབས་དེ་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྤར་བཤད་པའི་འབྲས་བུའི་རེག་
བྱ་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བདུན་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (འབྲེགས་པ་ལ་འདོད་པར་མངོན་ནོ།)

གཉིས་པ་མི་འཛིགས་པ་བཤད་པ་ནི་མི་འཛིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པར་མདོ་ལས། གྱེ་མ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་ན་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་
ཞེས་^༧ང་ལ་དག་སྟོང་ངམ་བཅའ་མ་ལྟ་བུ་དམ་ཆངས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་འགའ་ཡང་ཆོས་དང་མཐུན་
པས་སྟོལ་ཞིང་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་རོ། །དེ་ལྟར་ངས་རྒྱ་མཚན་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདག་བདེ་བ་དང་། བག་ཆེ་བ་མེད་པ་དང་། མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པར་གནས་
ཏེ་ཁྱེ་མཚོག་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་ཞལ་གྱིས་འཛོལ་ཞིང་^༨འཁོར་གྱི་ནང་དུ་མེད་གཏེ་སྤྱོད་གས་སོ། །ཆངས་
པའི་འཁོར་ལོ་འཛིག་རྟེན་ན་དག་སྟོང་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྟོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་
བ་འདི་ནི་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་ཞེས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་དོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིན་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོལ་བ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
བདག་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁའ་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་
སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁའ་པའི་སྟོབས་ཤེས་པ་བཅུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཉིད་མཁའ་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་བཅུ་བ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁའ་པ་
པ་(འགོག་ཤེས་ཆ་མཐུན་དང་བཅས་པ།)ཤེས་པ་དུག་གམ་བཅུ་དང་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་
འཛིགས་པ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལ་
སོགས་པ་ལམ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དུ་མཁའ་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་(ལས་དེ་ནི་སྤྲུག་ཀྱན་དུ་འདུས་
པས།)བདག་གི་ར་བྱ་བ་མཁའ་པ་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་

དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་གསུམ་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ནས་བར་
 དུ་གཙོད་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མཁུན་
 པ་སྟེ། རི་ལྷར་སྟོབས་བདུན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུན་པ་ཤེས་པ་བརྒྱུའམ་དགྲ་དང་ས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཙས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྲས་
 བུ་དང་བཙས་པ་བཟུང་ན་བརྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པ་བཟུང་ན་དགྲ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་
 ཤེས་པ་ཉིད་མི་འཛིགས་པར་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་མི་འཛིགས་པ་ནི་མི་སྐྱག་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ཉིད་
 མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱག་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་འབྲས་བུའི་མིང་
 གིས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་སྟེང་ཀ་རྒྱུད་ནས་བྱ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་^༥བཞེད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་མདོ་
 སྟེའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། རང་གཞན་དོན་དུ་ཡི་ཤེས་དང་། སྤངས་དང་ངེས་འབྱུང་གིགས་མཛད་པ། སྟོན་
 མཛད་མུ་སྟེགས་གཞན་དག་གིས། མི་རྗེ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ་ཞེས་^༦གསུངས་སོ། །(སྟོབས་ནི་གཞན་གྱི་ཐེལ་
 གིས་མི་གཞོན་པ་ཡིན་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི་གཞན་སྤང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ།)

གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་
 པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གང་དག་འཕགས་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕགས་པས་དེ་དག་བསྟན་ན་འཁོར་
 ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་འོས་སོ། །གསུམ་གང་ཞེན། དག་སྟོང་དག་འདི་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་བརྩེ་བ། ཐུགས་རྗེ་
 ཅན། དོན་བཞེད་པ། ཡན་པར་བཞེད་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདི་ནི་ཁྱེད་
 ལ་ཡན་པར་བྱེད་པ། འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་བདེ་བར་བྱེད་པ། འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་ཡན་པ་དང་བདེ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་
 ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དེ་དག་དེ་ལ་ཉན་པར་བྱེད། རྣ་བ་གཏོད་པར་བྱེད། ཀྱན་ཤེས་བའི་
 སེམས་ཉི་བར་འཛོག་པར་བྱེད། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱུ་པར་བྱེད། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་
 མི་འགལ་བར་བྱེད་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་དུ་དགྲེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཡིད་བདེ་བ་དང་
 ཐུགས་ཡ་ཡ་བོར་ཡང་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་
 བཞུགས་ཏེ། འདི་ནི་གང་དག་འཕགས་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕགས་པས་དེ་དག་བསྟན་ན་ཆོགས་ལ་
 རྗེས་སུ་སྟོན་པར་འོས་པའི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ཆོས་
 སྟོན་པ་ན་ཉན་ཐོས་དེ་དག་དེ་ལ་ཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བར་བྱེད་པའི་བར་
 དུ་གྱུར་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་དུ་མི་དགྲེས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ཐུགས་ཡ་ཡ་བོ་དང་ཀྱན་
 བས་མནར་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། མི་བཟོད་པ་དང་འཛོག་པ་^༧དང་ཐུགས་མ་རངས་པ་མི་མངའ་བར་དེ་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་གཉིས་

པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལ་ཉན་པར་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་མི་འགལ་བའི་
བར་དུ་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བའི་བར་དུ་བྱེད་ཀྱང་
དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགུས་པ་དང་མི་དགུས་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བར་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་དུ་
བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་པའོ་ཞེས་^{ལྷོ་འཕྲུལ་གྱིས་པར་ཉན་པ་དང་མི་ཉན་}
^{པ་དང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་གིས་གསུམ་གསུམ་ལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་ནམ་གཤེགས་}
^{རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་}
^{པ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་འང་འཕྲུལ་གྱིས་པར་ཉན་མི་ཉན་དང་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཆགས་སྤང་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་}
^{ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་ཆགས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་}
^{སྤངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དོ།}

དེ་ལ་བག་ཆགས་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་དང་གང་སྤེལ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོན་ཉན་མོངས་པ་སྤྲད་པའི་
མཐུས་ལུས་དག་གི་གཡོ་བ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་འདོད་ཅིང་། བརྩན་པ་
གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{ཟེར་བས་ཉན་ཐོས་ལ་ཆགས་}
^{སྤང་དངོས་མེད་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་ལ། སྟོན་པ་ནི་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་}
^{ཀྱི་བདག་ཉིད་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་མཉམ་དུ་བསམ་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཉན་ཐོས་དག་ནི་གྱིས་པར་}
^{ཉན་པ་དང་མི་ཉན་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་ལ་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་གཉིས་ཀྱང་འགྱུར་བ་འོ་ན་ཡིན་}
^{པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་པོ་ནའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་འང་}
^{མེད་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིར་རབ་དུ་བྱུང་བས་དེའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་ཉན་}
^{ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པར་མི་བཞག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་}
^{དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པར་བཞག་གོ་ཞེས་^{ལྷོ་འཕྲུལ་གྱིས་པར་ཉན་པ་དང་མི་ཉན་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་གིས་གསུམ་གསུམ་ལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱན་པ་དང་གཤེགས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་པའོ་ཞེས་}}

བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟོས་འདས་ཀྱིས་
འཛིག་རྟེན་པ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་སྟེན་དར། སྟེན་རྒྱུད། སྟེན་ལྟུང་ལ་བར་བྱ་བའི་དུས་
ལ་བབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེན་བསྟེན་ལ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གཟིགས་
པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (དེ་ལྟ་མིན་ན་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་སྟེན་བསྟེན་ལ་གསུམ་པ་ཅན་དུ་མི་
འགྲུབ་གོ།) དེ་ཡང་གཏི་མུག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཆེན་པོའི་
སྒྲར་བཞེད་ཅིན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་གཤེགས་ཀྱི་ཆོག་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
པ་སྟེན་བསྟེན་ལ་གསུམ་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་ཡུལ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཅན་དུ་བྱས་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་རྩི་བའི་ཕྱིར་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བ་གཞན་མེད་པས་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་སྟེ་(ངོ་བོ་དམིགས་ནམས་དང་རྒྱད། ཐོབ་དང་སྦྱོབ་པ་འབྲམ་འབྲུ་ཞེས་པའི་)བྱད་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་ལྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ཡང་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་བསྐྱེས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བཞི་དང་། ཉན་རང་དང་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ནི་སྤྱིར་རྗེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོབ་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་རྗེ་སྦྱེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འདྲ་བར་སྤྱིར་རྗེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཏི་མུག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ནས་དེ་བསྐྱེད་པར་རྟུལ་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞེ་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་རྗེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲགས་རྗེ་མཛད་པ་ན་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་བྲགས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱིས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི་ཅི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་རྩོགས་པས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་སམ་སེམས་གནས་གྲུར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་དང་། འཕྲིན་ལས་འགོ་བའི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་གྱི་དོན་སྦྱོབ་པར་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། སྦྱོང་དང་རིགས་དང་གཏུང་དང་སྦྱུའི་བོངས་ཆོད་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་མིན་ཏེ། སྦྱོང་གུ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་རིང་བ་དང་བྱང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་བཀྲར་བ་དང་། གཏུང་འོད་སྦྱང་དང་གོ་ལུ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་གང་བཀྲར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལུས་བོངས་ཆོད་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བའི་ཆོ་རྟུས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོང་དང་རིགས་དང་གཏུང་དང་སྦྱུའི་བོངས་ཆོད་རྣམས་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པས་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འདིར་སྒྲུབ་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕན་འདོགས་པ། གསུམ་པོ་རེ་རེའང་བཞི་བཞི་སྟེ། ཆོགས་ཀྱིན་
ཡུན་རིང་བར་ཆད་མེད། གྲུས་བྱས་གོམས་པ་བཞི་ནི་རྒྱ། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་སྤངས་པ་དང་། མཐུ་དང་གཟུགས་
སྒྱ་ལུན་ཆོགས་པ། རྣམ་བཞི་འབྲས་བུ་དེ་དག་གྱང་། རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། མ་བསྟན་མཁུན་དང་
ཐམས་ཅད་མཁུན། རྣམ་ཀྱན་མ་འབད་མཁུན་པ་བཞི། ཡེ་ཤེས་ལུན་ཆོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། གཏན་
དུ་སྤངས་དང་བག་ཆགས་བཅས། ཉིང་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་སྒྲིབ་ཀྱན་སྤངས། རྣམ་བཞི་སྤངས་པ་ལུན་
ཆོགས་སོ། བྱིའི་ཡུལ་སྐྱུལ་བསྐྱར་བྱིན་རྒྱབས་པ། ཡུལ་ལ་མངའ་བརྟེན་སྟོང་བྱིན་ཆོབ། ཆེ་ལའོ་
ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང་། རིང་ལ་སྐྱར་གཤེགས་ཆུང་རུ་ནི། མང་འཇུག་སྟོད་ལམ་མངའ་བརྟེན་
པའོ། ཡམ་མཆན་ནར་མ་སྒྲ་ཆོགས་པ། སྟོན་ལ་མངའ་བརྟེན་རྣམ་པ་བཞི། རྒྱལ་བའི་མཐུ་ནི་ལུན་ཆོགས་
པའོ། མཆན་དང་དཔེ་བྱད་སྟོབས་དང་ནི། སྐྱ་གདུང་རིང་བསྐལ་དོ་རྩེ་ལྟར། སྒ་བ་གང་ཡིན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི། གཟུགས་སྐྱ་ལུན་ཆོགས་རྣམ་བཞིའོ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། འཁོར་བའི་སྐྱ་
བསྐལ་དག་ལས་ནི། གཏན་དུ་ཐར་མཛད་རྣམ་པ་བཞི། ཡན་འདོགས་པ་དེ་རྣམ་གཅིག་ཏུ། བདེ་འགོ་
དང་ནི་ཐེག་གསུམ་འགོད། བཞི་ཡིན་འགོ་བའི་སྒྲ་མ་དེའི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་བག་མེད་ཕྱིར། རབ་ཏུ་
དབྱེ་ན་མཐའ་ཡས་མོད། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་མདོར་བསྐྱས་པའོ། གང་དག་སྟོབ་པ་ཀྱན་མཁུན་གྱི། ཡོན་
ཏན་དམ་པ་གང་ཤེས་ནས། རྒྱལ་དང་དེ་ཡི་དམ་ཆོས་དང་། དེ་ཡི་རྩེས་འཇུག་དགེ་འདུན་ལ། རབ་དང་
དེ་དག་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་
མ་དེས་པའི་སྐྱ་གསུམ་ཅད་ཟེའི་གྱིས་མནན་ནས་ལམ་གྱི་རྟེན་མཐོ་རིས་ལྟ་མའི་ལེགས་པ་དུ་མ་བརྒྱད་
དེ་བཞུད་པར་བྱ་བའི་མཆོག་གྱངས་ལས་འདའ་བར་འཇུག་ཏེ། ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས། གང་དག་རྒྱལ་བ་
རྣམ་འདྲེན་ལ། བྱ་བ་རྒྱུང་བྱེད་འཇུག་བའང་། དེ་དག་མཐོ་རིས་སྒྲ་ཆོགས་དག བཞུད་ནས་“བདུད་
ཕྱིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅེས་”པ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་”བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྱོན་པས་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཡང་གནས་སྐབས་མཐོ་རིས་སུ་འབྱོན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ལན་མང་དུ་འབྱོན་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱང་བས་སྐྱར་བ་དང་། མཐར་སྐྱང་འདས་འཐོབ་པས་མཐའ་བཟང་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་བྱན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལའང་གཉིས་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་མ་
གཏོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གཞན་ནི་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཆོན་ནས་རང་རྒྱལ་དང་

ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་
དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་
དང་། མངོན་ཤེས་དུག་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཚད་
མེད་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
བཅུ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
བཞིའི་བར་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་
ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་སྒྲིག་བསྐྱེལ་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བ་དང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་གནས་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་རིག་ནས་ཕ་རོལ་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་འདོད་ནས་བདག་མཐོང་བ་དང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་དག་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་ཆགས་སྤང་དང་རྒྱལ་དང་བག་མེད་པ་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། (ལམ་
འདིས་སུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་འདི་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་མཁས་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།) །
དེ་ལས་ལངས་ན་འང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །(གཞན་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མ་འོངས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་ཟག་མེད་ནི་དེ་
ལྟ་བུ་མེད་དོ།) ས་ནི་ལམ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་ལ། གང་ཟག་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དགྲ་
བཙུམ་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉམས་པ་སྤྲིད་པས་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འང་རེས་འགའ་ཉོན་མོངས་
སྤང་བར་མི་རྒྱས་(ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས།¹⁹)པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ཉེན་ནི་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (གོགས་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་དེ་ན།) སྒོ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དམིགས་པ་ནི་ཕ་རོལ་
ཆགས་སྤང་ཅན་དག་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་
པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་གཞིར་བཅས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་པ་དག་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ཤས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྤང་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཞི་མེད་པ་བརྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཀུན་འགོ་རྣམས་ནི་རང་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་འང་ཡོད་པས་སྤང་བར་
མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པས་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤང་བར་

ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སློན་ནས་ཤེས་པ་ནི་རྟུང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སློན་ནས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སློན་ནས་ཤེས་པ་དེའི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་སློན་ནས་ཤེས་པ་ནི་འདི་དང་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སློན་པ་སྤར་བཏང་ནས་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་རྗེ་ཙམ་གྱུར་པ་ཤེས་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སློབ་པ་ན་རེ་གཞུགས་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་གཞུགས་མེད་པ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་དམན་ཞིང་ཞི་བའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལས་གཞུགས་མེད་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ལམ་ཉམས་པ་དང་ལྷན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཏེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ལས་ཞིང་དང་ཞིང་ལས་འབྲུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས་གཞུགས་མེད་པའང་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ནི། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་ཉིད། །གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །རྒྱན་གཅད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད་ཅེས་¹⁷³ཉན་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་མི་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མིའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ཡིན་པས་ཉི་འཛོེ་བ་དང་རེ་ཞིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གྲོང་ལ་སོགས་པར་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་བཞེད་པས་ཁྱབ་པ་དང་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སློན་ནས་ཤེས་པའང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་དང་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པས་རེས་འགའ་བ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་མ་སྤངས་པས་འདྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་མི་ལྟོན་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་མཚན་མ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་འབད་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཞུགས་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་རི་སྒྲིབ་བར་གནས་པས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སོ་
སོ་རིག་བཞི་བརྟེན་པས་འདྲི་བ་ཀྱན་གྱི་ལན་ཕྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་སྟོན་ནས་མཁུན་
པ་ནི། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་སྤངས་དང་། ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །འདྲི་བ་ཀྱན་ལན་
འདེབས་པར་བཞེད་ཅེས་^༧བཤད་དོ།

གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་ནི་རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཟག་མི་
གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡིན་པ་དང་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྦྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆོག་
དང་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་ས་དང་ངོ་བོ་
ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལས་དང་བོ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིང་དང་དོན་དང་རག་ཅུམས་ལ་
གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་རྩས་པས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འཕགས་ལམ་བརྟུན་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་ལྟར་འདས་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་
གྱི་མིང་ཆོག་ཡི་གཤེད་ཆོགས་རིག་པ་སྟེ་དོན་རྣམས་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་པའི་ཆོས་སོ། །དོན་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རིག་པ་སྟེ། བརྗོད་
པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དོན་གྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་
གྱིས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རག་རིག་པ་སྟེ། དོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པས་ངེས་པའི་ཆོག་གོ།

བཞི་པ་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་དོན་རྣམས་གྱིས་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དོན་
དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པར་ཤེས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་བརྗོད་པས་ལམ་
ལ་དབང་བ་ཉིད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དང་བོ་ནི་འབྲེལ་^༨གཏམ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་ནི་སྟོབས་པ་འདང་ཡིན་ལ་སོ་སོ་རིག་པ་འདང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྟོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་འོ། །ཡང་ན་སྟོབས་པ་ནི་རིག་པ་དང་གོ་ལ་བར་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་སྟོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་འོ། །(འདི་བཞི་ཀའང་མིང་དང་དོན་ལ་མཉམ་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་དམིགས་ལ།
སྒྲུབ་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཁོན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱོད་གསུང་དོ།) སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེའི་དམིགས་
པ་ནི་རག་དང་ལམ་ཡིན་ཏེ། རག་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་དབང་བ་ནི་རག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་
ལམ་ལ་དབང་བ་ནི་ལམ་ལ་དམིགས་པའོ། །(ལམ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟ་མིན་ན། ས་ཐམས་
ཅད་པར་མི་འཇུག་པོ་ཞེས་འདོད་དོ།) དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་དགྲུ་ཡིན་ཏེ། (རག་ནི་བདེན་པ་དང་བོ་གཉིས་ཡིན་པས།) རག་
ལ་དམིགས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོང་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་(ཤེས་པ་བདུན་

གྱི་)རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་དང་ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཟད་མི་སྤྱེ་གེས་པ་དང་པ་
 རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་(གེས་པ་དུག་གི་)རང་བཞིན་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་དམིགས་པས་འགོག་གེས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀལ་ཏེ་དག་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་གེས་པར་
 རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དག་དེ་ཉིད་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཀུན་འབྱུང་ཡང་ཡིན་པས་དེ་གེས་པ་ན་དེ་དག་གེས་པར་གཞག་གོ། །ས་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེ་འི་བར་
 ཐམས་ཅད་ན་ཅི་རྟེན་པར་ཡོད་དེ། དག་དང་ལམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་གལ་ཏེ་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་གེས་པ་
 བཅུའི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པས་གེས་པ་བཅུ་ཡིན་པའམ། འོན་ཏེ་ཐུང་འདས་
 རིག་པ་ལ་འདོད་ན་འགོག་པ་གེས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་དང་སེམས་ཤེས་པ་བཞི་ལས་
 གཞན་པ་དུག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ནི་ས་ཀུན་ན་ཡོད་ལ། དེ་
 དག་ལས་གཞན་ཆོས་དང་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་གེས་པའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་དང་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་(སྟེ་ས་ལྔ་ན་ཡོད་དེ།) དེ་
 ཡན་ཆད་ན་ནི་རྫོད་བྱེད་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྟེ་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བཏགས་གིང་དབྱེད་ནས་ཆོག་
 ཏུ་སྤྲོའོ་ཞེས་^{ལྷ}འབྱུང་བས་དག་ནི་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་
 པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་དག་གཅིག་ཐོབ་ན་ཐམས་ཅད་
 འཕྲོ་བ་པས་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་བར་ནི་དེ་དག་འཕྲོ་བ་པ་མེད་དེ། (ལམ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།) །
 འདི་དག་གི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་སྟོར་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟོག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། སྤྱི་རིག་
 པ་དང་། གཏན་ཆོགས་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་ངོ་པོ་ངེས་ཆོག་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱས་
 པས་འདི་དག་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་དོ། །(རྣམ་བཤད་རིག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པའི་ཉེ་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན། ངེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་
 ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{ལྷ}འབྱུང་བ་དང་
 མཐུན་ནོ།) གོ་རིམ་ཡང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས། དོན་རྟོགས་པས་ཆོས་སོ་སོར་རིག་ནས་དོན་
 དང་། དོན་ལས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གེས་པ་འབྱུང་བས་ངེས་པའི་ཆོག་དང་། དེ་དག་ལས་ནི་རིག་གྲོལ་གྱི་

སྒྲོབས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་དོ། (འདི་དག་གི་གོ་མོ་ནི་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་དོན་རྟོགས་ལ། དོན་གྱི་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་སྒྲ་དགས་དང་། དེ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
གདགས་པ་ལས་སོ།) ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་
དག་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་ལ། རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དང་། དོན་དང་།
སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གསུམ་དང་། རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ཉིད་དང་
རྣམ་པ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་
སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གསུམ་དང་། ལ་ལ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་
རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།

ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་པས་ཞེས་ཁྱད་པར་མེད་པར་
བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ལ་མཐའ་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་
ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
པའི་བར་དང་། ཡང་སྤྱིད་ཅེ་ལས་ལངས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་ཡང་འདོད་པའི་སེམས་
ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་ས་ཀྱན་གྱིས་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པས་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲོམ་པ་རྒྱུད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འབྲིང་གཉིས་
པ་ལས་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པས་གསུམ་པ་ནི་འཕེལ་བའི་མཆོག་རྒྱུར་པས་འཕེལ་བའི་
རབ་ཡིན་ལ། རབ་དེའི་ལ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་བཞི་པ་ནི་འཕེལ་བའི་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་སྒྱུར་བ་འབད་རྩིས་ལས་སྒྲིས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མཛོན་
དུ་འགྱུར་བ་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་ལས་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལལ་ཆེར་བྱས་པ་དང་བྱམ་མོང་བ་ལ་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པར་
བྱའོ། །གང་ཞེན། རྩེ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་སྤུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་གསུངས་པ་དང་། ལྷའི་རྩ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་
དྲུག་གསུམ་བཅས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པ་དང་། རེས་འགའ་ཆགས་རེས་འགའ་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་གོ་རིམ་གསུངས་པ་དང་། རང་བཞན་གྱི་སྤོན་གྱི་ཆེ་རབས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བ་གསུངས་
པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་གསུངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་མངོན་པར་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱར་རོ། །དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་དང་བྱམ་མོང་བ་ཡིན་ལ་དྲུག་པ་ནི་འཕགས་པ་
ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ།

ངོ་བོ་ནི་མངོན་གསུང་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབེར་ན་དག་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་
བྱས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོ་གསུངས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ནོ། །(གལ་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་ན་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་མངོན་གསུང་པར་འགྱུར་ཏེ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་བཏང་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷའི་མིག་དང་རྩ་བའི་མངོན་གསུང་ནི་དབང་གསུངས་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ཞེན། ལམ་གཞན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དུ་དེ་དག་འགལ་ཡང་མངོན་གསུང་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྦྱོར་བྱུང་གི་མངོན་
གསུང་འགལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མིན་པས་སོ།) གསུམ་པ་དང་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་གསུངས་
པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་གསུམ་གྱིས་ནི་ཟག་མེད་དང་གཅིག་སྦྱོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་པས་སོ།) གཞན་གྱི་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྩལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་།
ཀུན་དུ་རྟོག་ཅིང་འཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་བཅས་པ་རོལ་
གྱི་སེམས་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་གསུངས་པ་ནི་
དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་གསུངས་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་ཚོས་གསུངས་རྗེས་གསུངས་
དང་ལམ་དང་པ་རོལ་སེམས་གསུངས་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆ་ཀུན་རྫོབ་པ་གསུངས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་གསུངས་
གཉིས་ཡིན་པས་གསུངས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ།

ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གསུངས་པ་དྲུག་གམ་བཅུའི་
རང་བཞིན་དང་ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་
གསུངས་པ་དྲུག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གསུངས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱུད་ལ་གསུངས་པ་
བཅུ་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་བཅུ་ཆར་ཡིན་ནོ། །ས་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་
གསུངས་པར་བྱའོ། །མངོན་གསུང་དང་པོ་ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དག་ན་ཡོད་ལ། (མངོན་གསུང་འདི་

དག་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་དེ་ལྷག་མཐོང་གས་ཆེ་བས་ལམ་སྐྱ་བ་^{ལྷ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།}) གཟུགས་མེད་ན་ནི་
མེད་དེ། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷ་འཛིན་བ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་འང་གཟུགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་པ་དག་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འདི་འདྲ་
བས་ན་སེམས་འདི་འདྲ་བར་འགྱུར་རོཞེས་དང་། ལུས་འདི་ལ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེས་པ་རོལ་
ལ་ཡིད་གཏོང་དེ། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེའི་ཆ་སེམས་ཤེས་པ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གཞན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་མ་
ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་དེའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་ཡིད་གཏོང་དེ་མཐར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་དང་།
དེ་ནས་སྒྲ་མའི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་སྡོན་
དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་ལ་ཡིད་གཏོང་དེ། གང་གི་ཆེ་བར་སྤྲིད་དྲན་པ་དེའི་ཆེ་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་རིམ་གྱིས་དྲན་ལ་མངོན་པར་གྲུབ་ནས་ནི་ཆེ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
ཀླུ་ཏེ་ཐོད་ཀླུ་དུ་ཡང་དྲན་ལ། དེ་ཡང་སྡོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཁོ་ན་དྲན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྡོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ཁོ་ན་དྲན་ན་འོན་ཏེན་འདོད་པ་པའི་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་གྱིས་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དྲན་ཏེ་བྱིར་
མི་འོང་ཡིན་པས་དེ་དག་འདིར་མི་སྦྱེ་ཞིང་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་དེར་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེན། ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གཉིས་ལས་གནས་གཙང་མ་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡོན་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་གཞན་དག་རྗེས་སུ་དྲན་པས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལ་གཟུགས་མེད་དོས་གཞི་དགོ་རྣམས་ཀྱི།
སྦྱོད་ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་གཞན་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
བྱིར་དང་། མདོ་ལས། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་རིགས་ནི་འདི་ལྟ་བུར་ཁ་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཟ་ཟ། བདེ་བ་དང་
སྤྲུག་བསྐྱལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་སྦྱོང་། ཆེ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་བྱུབ། བདག་གནས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་
ནས་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེས་སོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ནི་འདིར་སྦྱེས་སོ་ཞེས་པ་དང་། སྡོན་གྱི་གནས་རྣམ་
པ་དུ་མ་རྣམ་པ་དང་བཅས། ལུལ་སྦྱོགས་དང་བཅས། སྤྱིང་གཞི་དང་བཅས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོཞེས་^{ལྷ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།} གསུངས་
པས་ས་འོག་མའི་སྡོན་གྱི་གནས་དང་རུས་དང་རིགས་དང་མིང་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དྲན་དགོས་པའི་བྱིར་
གཟུགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་མེད་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་གྲུབ་
ནས་ནི་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཤེས་སོ། །རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷ་འཛིན་བ་དང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་
བ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་ཡང་བ་དང་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷ་འཛིན་བ་

རིང་པོའི་སྒྲིང་དང་། ལྷ་དང་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཟག་ཟག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ནི་གནས་དྲག་པར།
 རྩལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་གཏན་པ་།^{༡༠} །ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་བའི་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ཡང་འདིར་མི་བརྟོག་དོ་ཞེས་^{༡༡}སྒྲིང་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིར་བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་ཤེས་ལྷ་པོ་འདི་
 དག་ནི་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །(རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་འདྲའོག་མར་འགྲོ་ཞིང་སྤེལ་གྱི་གོང་དུ་མ་ཡིན་པ་སོགས་གཞན་ལ་འདྲ་སྟུང་རོ།) དེའི་ཕྱིར་
 གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་དང་སྒྲོན་གནས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མི་
 འཛིན་ཏེ། དེ་ནི་གོང་མའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྒྲིས་
 པ་རི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་གནས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེས་
 གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་ས་པོའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་དེ།
 ཡ་རོལ་པོའི་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་གཟུགས་
 མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་དང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
 ཡང་བར་དོ་རྩལ་ཆད་དུ་དྲན་པར་འདོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མི་དྲན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲུབ་པའི་མཐའོ། །དེ་དག་འཐོབ་
 པའི་རྩལ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པས་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲིང་བས་འཐོབ་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ལ། (ཁྱད་པར་ཅན་ནི་འཕགས་ལས་དང་འབྲལ་བའོ།) གང་དག་ཆོ་རབས་སྤྲུལ་མ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པ་
 རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་བོ། །དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་འདྲིས་པ་དང་
 མ་འདྲིས་པ་གཉིས་ཀའང་སྒྲིང་བའི་སྒྲོབས་ཁོ་ནས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དྲན་པ་ཉི་ཤེར་བར་བཞག་པར་བཤད་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་
 པ་ནི་མཚུངས་ལྟར་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དྲན་པ་ཉི་ཤེར་གཞག་གསུམ་ཡིན་ཏེ་
 གཞན་གྱི་^{༡༢}སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་དང་ལྟའི་
 རྣ་བ་དང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་དྲན་པ་ཉི་ཤེར་གཞག་དང་པོ་ལུས་དྲན་པ་ཉི་ཤེར་གཞག་ཡིན་ཏེ། རྩ་
 འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤུལ་པ་ནི། ཕྱིའི་སྒྲིམ་ཆེད་བཞི་ཞེས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱན་ཆད་པས་སྤུལ་པར་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་དྲི་རོ་ཤེས་བྱ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྟའི་རྣ་བ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟའི་མིག་གིས་ནི་འཆི་བ་དང་
 བར་དོ་དང་སྐྱེ་བའི་སྤྲིད་པའི་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་

ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན། འོ་ན་མདོ་ལས་འཆི་འཕོ་སྒྲིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་
 པར་སྒྲོད་པ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་^{༡༩}པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དག་དེ་དག་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་
 ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་
 བྱེ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དེ་མངོན་ཤེས་དུག་ཏུ་མ་འདུས་ན་དུག་ལས་ཐ་
 དང་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་མངོན་ཤེས་བདུན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདུས་ན་འཁོར་དུ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་རག་གི་ཉེས་སྒྲོད་ནི་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
 ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་སྒྲོད་དེ་དག་ལས་དཔོག་པའམ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བར་རིགས་སོ།།

སྒྲོན་གནས་རྗེས་དྲན་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གསུམ་ག་ལ་དམིགས་པས་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་བཞི་ཀའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་
 ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། འོན་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཤེས་པ་
 བཅུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་
 པས་ཤེས་པ་དུག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གཞན་གསུམ་ཡང་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་པས་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་བཞི་ཆར་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་^{༢༠}ཀྱི་བྱེད་དག་འཆད་དེ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཏུ་
 གསལ་ལོ། །ཡང་མངོན་ཤེས་དེ་དག་ལས་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 མ་ཡིན་ཞིང་དགེ་བ་བཞིར་ཡང་མ་འདུས་པས་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །(དེ་དག་
 སྒྲིམ་ཐོབ་མིན་ལ། སྒྲོར་བྱུང་ཡང་མིན་ཏེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་སྒྲོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་མི་སྤང་
 པས་སོ།) དེ་དག་ཀྱང་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་
 དག་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 རྣམ་རིག་སྒྲོང་། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས།^{༢༡} །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་
 ཤེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་མེད་ལ། དེ་དག་མེད་པར་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་
 ཤེས་རབ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ་ཞེས་འབྱུང་
 བས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་རྟེན་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པའང་ཡིན་པས་རྟེན་དག་གི་
 དབང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་སྐད་

བརྗོད་དེ། ཐོག་མར་སྐྱབ་པ་ན་ལམ་སྤྱི་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དག་བཤོན་ཡིན་ནོ།། (དེ་
ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སོ།།)

འོན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེན། ཤེས་རབ་དག་བཤོན་ཞེས་པ་བཤད་
པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་མངོན་ཤེས་དག་བཤོན་པོར་གྱུར་པའམ། ཡང་ན་མངོན་ཤེས་ལལ་ཆེར་དག་བཤོན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མོན་སྐྱེད་ཤེས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མོན་
སྐྱེད་གཏུ་ལལ་ཆེ་བས་དེའི་སྤང་པོར་བརྗོད་པ་གཞིན་ནོ། །མངོན་ཤེས་དུག་པོ་འདི་དག་ལས་སྤྱི་མ་གསུམ་
ནི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་བྱིར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་མ་
ཡིན་ཞེན། དེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་བྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་དུ་སྤྲོང་ས་
པའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པར་བརློག་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་སྤྱི་ལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་ཟད་གྱི་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མདོ་ལས་འདི་ལས་སྤྱི་དང་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འདས་པ་དང་
ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་
འཕོ་སྤྱེ་ཤེས་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོན་དང་བར་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཀུན་
དུ་སྤྲོང་ས་པ་བརློག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་གྱི། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་པོས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
པ་མཐོང་ལ། བར་མས་གཞན་གྱི་རྒྱད་པ་མཐོང་ནས་སློབ་སྤྱེ་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོན་གསུམ་པས་ཡང་དག་པའི་
དོན་རྟོགས་པས་ན་དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཀུན་དུ་
སྤྲོང་ས་པ་བརློག་གོ་ཞེས་འཆད་པས་ཉིད་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲོན་གྱི་གནས་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་
སྤྱེ་བ་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུ་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ་པ་ཞེས་
བཤད་ནས། འདི་དག་གིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་དུ་སྤྲོང་ས་
པ་བརློག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་
རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འཆད་དོ།།^{༡༩}

མངོན་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིག་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ནི་ཡང་མདོ་ལས། མི་སློབ་པའི་རིག་
པ་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་སློབ་པའི་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དང་། མི་
སློབ་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པའོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་སྒྲོན་གསུམ་པ་ཡིན། རིག་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཀྱང་
གསུངས་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མི་སློབ་པའང་ཡིན་ལ་དེའི་རིག་པའང་ཡིན་པ་ནི་ཟག་

མེད་ཡིན་པས་ཐ་མ་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དང་པོ་གཉིས་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྒྲིམ་
 པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོབ་པ་དེའི་རིག་པ་ཞེས་བྱའི་དངོས་སྤྱོད་དེ་གཉིས་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་
 ཀུན་ལ་མི་ཡིན་པས་མི་སྒྲོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མངོན་ཤེས་འདི་དག་སྒྲོབ་པ་ལའང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་
 ཕྱིར་སྒྲོབ་པའི་རིག་པར་མི་བརྟོད་ཅེ་ན། མངོན་ཤེས་འདི་དག་སྒྲོབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་
 དེ་དག་རིག་པར་ནི་མ་བཤད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པ་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། (ལངས་པ་ན་སྒྲོམ་སྤང་གི་)མ་རིག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་རིག་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། (བཅིངས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་དོ།) ཡང་དུག་གི་ཆོགས་གྱི་བཞི་པ་རིག་པ་བཞི་པའི་མདོའི་རལ་པ་
 ཅན་སྟོང་རབ་དུ་བྱུང་བའི་དག་སྟོང་རྣམས་ལ་གདམས་པ་ལས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་ཀྱན་བརྟེན་པའི་
 ཆོ་འབྲུལ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་དང་
 པོ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པ་སེམས་གྱི་རྣམ་གངས་ཤེས་པ་དང་། དུག་
 པ་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་འབྲུལ་དང་ཁྱོད་གྱི་སེམས་ནི་འདི་འདྲའོ་ཞེས་ཀྱན་
 བརྟེན་པ་དང་ལམ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ཅིའི་
 ཕྱིར་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོར་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཏེ་རའི་དོན་ཏེ། རེ་
 ལ་དང་པོས་ནི་པ་རོལ་གྱི་ཡིད་འདུན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་པས་ནི་པ་རོལ་གྱི་བསམ་
 པ་ཤེས་ནས་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ལ། གསུམ་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་བསྐྱབས་
 པས་སྒྲིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་འདི་དག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་
 ཞེ་འབྲས་པ་དང་བར་མར་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འདུན་
 པ་དང་འཕྲུག་པ་དང་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་ནང་
 ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་། བར་
 ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིམ་པས་རྒྱུ་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 བུལ་བས་ཡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁུར་དང་བུལ་བས་གཏན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་
 བུལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོ་འབྲུལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟན་རྟེ་རེ་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་སྤྲུགས་གྱིས་ནམ་
 མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་། རྟོག་བྱེད་ཅིས་བྱ་བའི་རིག་སྤྲུགས་གྱིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྒྲན་དང་
 མི་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་འབྲུལ་བའང་མ་ཡིན་ལ། གདུལ་
 བྱ་འདུན་པ་དང་བསམ་པ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་སུ་ཡན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་མི་སྦྱོར་བས་
 མཆོག་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཏེ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཏུ་འཕྲུལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
 འདོད་དེ། འདིས་འབྱོར་ཞིང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅི་ཞིག་འབྱོར་ཞིང་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཏུ་འཕྲུལ་ཉིང་
 རེ་འཛིན་དེ་ལས་ནི་ཡུལ་སྤུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་དབང་འབྱོར་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལ་ཏུ་འཕྲུལ་གྱིས་
 འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ། བྱ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་གྱིས་མགྲོགས་པོར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་
 དང་། ལམ་ཐག་རིང་པོ་འང་ཐུང་དུར་མོས་པ་བྱས་པས་ཐུར་དུ་སྤྲོ་བ་པོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡིད་གྱིས་
 བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྤྲོ་བ་པའི་ལྷོ་ཡིད་མགྲོགས་སོ། ཇི་དག་ལས་ཡིད་བཞིན་དུ་མགྲོགས་པས་ན་
 ཡིད་མགྲོགས་གྱིས་འགྲོ་བ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་སྟེ། (ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་ཕྱིན་པས་
 ཡིད་མགྲོགས་སོ།) ཡུལ་ཐག་གིན་ཏུ་རིང་བར་ཡང་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་བྱོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ཉིད་གྱི་
 ཕྱིར་བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
 པོ་ཞེས་ལྷོ་གསུངས་སོ། འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་མངའ་བར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་མངའ་བར་
 གྲུབ་པོ། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བའང་ཡོད་ལ་མོས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། སྤྱུལ་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱུལ་པ་ནི་རྟེན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་རེ་ཞིག་དང་པོ་(འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་)འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱུལ་པ་ནི་ཕྱིའི་
 སྤྱེ་མཆེད་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་སྤྱུལ་གྱི་ནང་གི་སྤྱེ་མཆེད་ནི་སྤྱུལ་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་སྤྱུལ་ན་སྟོན་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱེ་མཆེད་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྤྱུལ་ལོ། ཇི་ཡང་བདག་ཉིད་
 སང་གོ་དང་གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བས་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལས་བྱེ་
 རོལ་ཏུ་སང་གོ་དང་གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་སྤྱུལ་བས་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། གཉིས་
 པ་རྟེན་འདོད་པ་པ་དེས་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་ན་དྲི་རོ་མེད་པས་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྤྱེ་མཆེད་
 གཉིས་ཁོ་ན་སྤྱུལ་ཞིང་དེ་ཡང་སྤྲོ་མ་ལྟར་བདག་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་གཉིས་བཞིའོ། ཇི་ལྟར་
 ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་(འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ།)སྤྱུལ་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཅོ། ཇི་བཞིན་དུ་གཉིས་
 པ་རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པས་ཀྱང་རང་ས་དང་འདོད་པའི་སྤྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་བཞི་སྤྱུལ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀ་
 རེ་རེ་ཞིང་བདག་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བར་སྤྱུལ་པས་སྤྱིར་སྤྱུལ་པ་ནི་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཅོ། གལ་ཏེ་
 དེས་འདོད་པར་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་རོ་སྤྱུལ་ན་དེ་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
 དག་ལས་སྤྲོད་པ་མེད་པས་སྤྱུལ་ཀྱང་ལྟན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་གོས་དང་རྒྱན་ལུས་དང་འབྲེལ་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་དུ་མི་བསྐྱང་བས་སེམས་དང་ལྟན་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཅོ།

ཡང་ཅི་མངོན་གྱིས་ཁོ་ནས་སྤྱུལ་པ་སྤྱུལ་བར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱིས་འབྲས་

བྱ་སྐྱུལ་པའི་སེམས་དག་གིས་སྐྱུལ་པར་བྱེད་ལ། སྐྱུལ་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་ན་ནི་བརྩ་བཞི་ཤོ། །ཁང་ཞེན།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་སྐྱུལ་སེམས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་གཉིས་ཡིན་པ་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བྱ་ས་འོག་མ་པ་གཉིས་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་
 ས་འོག་མ་པ་གསུམ་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ས་འོག་མ་པ་བཞི་དང་རང་གི་ས་པ་དང་། ལྷ་
 ཡིན་པའི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བྱ་སྐྱུལ་སེམས་ནི་རང་
 ས་དང་འོག་ས་པའི་ཡིན་གྱི་བསམ་གཏན་འོག་མའི་ས་པ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུལ་
 སེམས་ནི་མིན་ཏེ་(ཡིན་ན་འོག་ས་པ་བརྟེན་ནས་གོང་ས་སྐྱུལ་ལྷན་པར་ཐལ་བས་སོ།།)གོང་ས་མ་ཐོབ་ན་བསྐྱེད་མི་རུས་ལ་
 ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཁོ་
 བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་ལས་བསམ་གཏན་འོག་མའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་འདོད་
 པའི་སྐྱུལ་པ་བསམ་གཏན་གོང་མའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྐྱུལ་པ་
 འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་
 སྐྱུལ་པའི་འདོད་པའི་སྐྱུལ་པ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་བར་དུ་འགྲོ་རུས་གྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
 པར་འགྲོ་མི་རུས་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་འདོད་
 པའི་སྐྱུལ་པ་དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་འགྲོ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པ་ལའང་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱུལ་སེམས་
 དེ་དག་རྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་
 བས་རྟེན་དོ།།

འོན་སྐྱུལ་སེམས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ཞིང་ལྷང་ངམ་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་
 གཞན་ཡང་འབྱུང་ཞེ་ན། སྐྱུལ་སེམས་དེ་ནི་ཐོག་མར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་སྐྱུལ་སེམས་ལ་འཇུག་པ་ན་བསམ་
 གཏན་དག་པ་པ་དང་རྒྱན་གྱི་ཆོ་སྐྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། སྐྱུལ་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་
 ལྷང་བ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ལྷང་བ་མེད་པས་སྐྱུལ་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱུལ་སེམས་ལས་ལངས་
 པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་དག་པ་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆོ་སྐྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་གཉིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་
 དང་གཞན་ལས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དོ།། (དེས་ན་སྐྱུལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་སེམས་ལྟ་བུས་ལྷང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ་བྱ་འཕུར་
 བ་དང་འབབ་པ་ངེས་པར་འདབ་མ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ།།) སྐྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ས་པའི་སྐྱུལ་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་རང་སའི་སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ་པར་བྱེད་གྱི་ས་གཞན་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་ས་གཞན་གྱི་སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ་
 པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་བཏང་ནས་དམིགས་བསམ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་གི་སྐྱུལ་པ་ངག་

སྤྱི་འཇུག་པ་ནི་རང་ས་ནས་ཉོག་དཔྱོད་མེད་ཅིང་ངག་སྤྱི་བ་ཀྱན་སྤོང་ཉོག་དཔྱོད་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པས་ས་
འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་སྤྱི་སེམས་ཁོ་ནས་སྤྱི་འཇུག་ལ། གྲང་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནི་རང་གི་ས་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་སྤྱི་འཇུག་གི་ཞེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་སྤྱི་བ་དེ་
ཡང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་མིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་པོ་དང་བཅས་ནས་སྤྱི་བར་བྱེད་དེ།
ལུང་རིང་པོ་ལས། གཅིག་གིས་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ན། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བར་བྱེད། གཅིག་མི་སྤྱི་བར་
གྱུར་པ་དང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མི་འགྱུར།^{༡༥} ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱི་མི་ལྟར་བཞེད་པར་སྤྱི་བས་ངེས་པ་མེད་དེ། ལས་གདགས་
པ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོད་སྤྱི་བ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
དང་ལྟན་པ་སྤྱི་བ་པ་ནི་གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་གསུང་བ་དེའི་ཆེ་སྤྱི་བ་པ་མི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་པ་
སྤྱི་བ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་མི་གསུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཅན་སྤྱི་བ་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་སྤྱི་བའི་ཆེ་སྤྱི་བ་པ་འདྲ་སྤྱི་བ་པ་ཉན་ཐོས་མི་སྤྱི་བའི་ཆེ་སྤྱི་བ་པ་འདྲ་མི་སྤྱི་བ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་བཙུག་
འདས་ནི་སེམས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བཞེས་པས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་མས་པར་འཇུག་ཅིང་བཞེས་ཏེ་དམིགས་
པ་འདྲ་མི་གཏོང་ལ་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དང་དབང་
གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིར་བ་ཡིན་ལ་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གལ་ཏེ་
སྤྱི་བའི་ངག་མང་པོ་སྤྱི་བ་པ་ནི་སྤྱི་བ་པ་པོ་ལྟར་སྤྱི་བ་པར་འགྱུར་བས་ཕྱིའི་སྤྱི་བ་ཆེད་བཞེ་ཞེས་པ་དང་། འགལ་བར་
འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་ངག་གཅིག་ལས་མེད་ན་མང་པོ་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་མང་པོར་སྤྱི་བར་
སྤྱི་བ་པ་ཡིན་གྱི་ངག་གཅིག་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྱིའི་སྤྱི་བ་ཆེད་བཞེ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བས་སེམས་ཅན་གསར་སྤྱི་བེད་པས་དབང་པོ་ལྟ་མི་སྤྱི་བ་ལ། སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་མེད་པས་མི་
སྤྱི་བ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའདྲ་སྤྱི་བ་པ་འདི་དག་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་ནི་
དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་པ་ཡིན། མེད་ན་འདྲ་གསར་ཏུ་སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་བ་མེད་པ་དག་གྲང་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ།

འོན་ཏེ་གཅིག་ལ་སེམས་གཉིས་ཅིག་ཅུ་མི་འབྱུང་བས་སྤྱི་བ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་བ་སེམས་
མེད་ལ་སྤྱི་བ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་བ་སེམས་མེད་པས་དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་པ་^{༡༦}འཇུག་ཅེ་ན། དང་པོ་སྤྱི་བ་པའི་
ཆེ་སྤྱི་བ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་ནས་བདག་གི་སྤྱི་བ་པ་འདི་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག དེ་ནས་སྤྱི་
སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེས་པ་ལྟར་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

པ་ལྟར་ཁྱིམ་སྤུལ་སེམས་ལས་གཞན་སྤྱོད་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོན་མེད་དོ། ཅི་གསོན་པོ་ཁོ་ན་
ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་ཤི་བ་ལ་འདྲ་ཡོད་ཅེ་ན། (སྤུལ་པ་པོ་)ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
ཡུན་རིང་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། ལུང་ཐུན་ཆོག་མཁས་ལས། སྟོན་པ་འདས་ནས་འཕགས་པ་ཀྱུན་དགའ་བོ་དང་ཉེ་
བར་འཁོར་གྱིས་མཛོད་མྱོང་འདུལ་བ་བསྟུན་པའི་རྗེས་ལ་¹⁶འཕགས་པ་འོད་སྤྲངས་ཆེན་པོས་མཛོད་པའི་
སྟེ་སྟོན་བསྟུན་ཏེ། གྱེ་མ་སྟོན་བསྟུན་པའི་མཛོད་པའི་གསུང་ནི་ཆོད་མེད་པ། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་འདི་བསྟུན་པས། གང་ན་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ན་ཕྱིར་བྱེད་ཆུད་ཐོས་པ། སྟོང་གྲོས་རབ་རིབ་བསལ་བས་
སྟོན་མེར་ཡང་དག་པ་ལྟར་ཞེས་སྤྱོད་ནས། འདི་སྟུམ་དུ་བདག་གིས་སྟོན་པའི་བཀའ་འདྲིན་མཐའ་དག་བསལ་བར་
མི་རྣམས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྟེ་སྟོན་གསུམ་བསྟུན་ན་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་¹⁷གསུང་
པའི་སྟོན་པའི་གསུང་བསྟུན་ཤིང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་པས་འཛིག་རྟེན་ལ་ཕན་བཅུགས་
ཤིང་ཆོངས་སྟོན་ཡུན་རིང་དུ་སྤྲད་པས་དེ་ནི་ལུས་རྣམས་ཅན་འདིས་སྟོང་བས་བདག་ལྷ་པོ་འདྲེ་འདྲེ་འདྲེ་ལ་
བབ་པོ་སྟུམ་ནས། བདག་གི་ཐུབ་པའི་མཛོད་སྟེ་ནི། ཡང་དག་བསྟུན་ནས་ཆོས་ལམ་གཞག་ གཅིག་ནས་
གཅིག་དུ་ཡུན་རིང་བར། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདི་གནས་འགྱུར། རྡོ་ཆ་མེད་རྣམས་ཆད་པས་བཅད། རྡོ་
ཆ་བྱེད་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་། བདག་གིས་ཕན་དང་དགེ་བྱས་པས། བདག་ནི་ལྷ་པོ་འདྲེ་འདྲེ་འདྲེ་ལ་བབ་པོ་
སྟུམ་ཏེ།¹⁸ ཀྱུན་དགའ་བོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དུང་དུ་སོང་
སྟེ་མཆོད་ཅིང་། གྲུའི་གནས་དང་སྤུ་རྩ་རྩ་གསུམ་དུ་འདྲེ་སོང་ནས་སྟོན་པའི་མཆོད་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ།
སྤྱར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དུ་འོངས་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྟེས་དག་ལ་ལྷ་པོ་འདྲེ་འདྲེ་འདྲེ་ལས་འདྲེ་འདྲེ་འདྲེ་ལ་རྒྱལ་
པོ་གཉིད་དུ་སོང་བས་མ་ཐུང་པར་གྱུར་ཏོ།

དེ་ནས་འོད་སྤྲངས་ཆེན་པོ་རི་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་སོང་སྟེ་རི་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་རྩ་བའི་བ་ལ་འདུག་
ནས་བདག་གི་ལུས་འདི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་སྟོང་མ་རྣམས་སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རི་ཁ་ཟུམ་སྟེ་རིའི་དབུས་སུ་མ་ཉམས་པར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ རྒྱལ་པོ་མ་སྟེས་དག་ལུས་
བལྟར་འོངས་ན་རི་རྣམས་བྱེ་ནས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིག་ ཆོའི་འདུ་བྱེད་བཏང་མ་ཐག་དུ་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལུས་སྤྱོད་ཆོག་མཁས་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་གྲོག་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འཕུལ་སྤྱོད་
ཆོག་མཁས་བསྟན་ཏེ་རང་གི་ལུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟོན་པས་གནང་བའི་ན་བཟའ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱིས་ལུས་
དང་གསེལ་བྱེད་དང་ལྷུང་བཟེད་རྣམས་བཏུམས་ཏེ་སྟོང་གཡས་པ་ཕབ་རྒྱུ་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་པ་བཞག་ནས་
ཉལ་ཏེ་ལྷ་པོ་འདྲེ་འདྲེ་འདྲེ་ལས་འདྲེ་སོ།¹⁹ གང་གི་ཆོ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་བྱོན་པ་དེའི་ཆོ་བྱམས་པ་འདུས་པ་དང་
པོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བརྩ་རྩ་དུག་དང་བཅས་པ་རི་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་གཤེགས་ནས་རི་

གསུམ་བསལ་ཏེ་བྱམས་པས་འོད་སྤངས་ཆེན་པོའི་རུས་པ་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་
 བྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་དྲུག་གིས་དག་བཙམ་འཕྱོལ་པར་གསུངས་ལ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་
 ལས་ནི་བྱམས་པའི་འདུས་པ་གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་བཞི་དང་། འདུས་པ་གསུམ་པ་ཉན་
 ཐོས་བྱེ་བ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཏེ། འདུས་པ་གསུམ་ཆར་ལ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོའི་ལུས་བྱམས་པས་
 བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོའི་དོན་བྱེད་པར་གསུངས་^{༡༠}པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་མུ་རན་
 ལས་འདས་པར་བཤད་པ་ནི་ཐེག་ཆུང་བའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
 པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་མུ་རན་ལས་
 འདས་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་^{༡༡}པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤི་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བ་རུས་པ་ལྟ་བུ་
 བརྟན་པ་ལ་ཡོད་གྱི་མི་བརྟན་པ་ཤ་ཁྲག་དང་པགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འོད་སྤངས་ཀྱི་
 ཡང་ཀེང་རུས་འབའ་ཞིག་གནས་གྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། གཞན་
 དག་ན་རེ་ཤི་བ་ལས་ནི་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་པ་མིན་གྱི་འོད་སྤངས་ཀྱི་ཀེང་རུས་གནས་པ་ནི་གནས་གཙང་མའི་
 ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུས་གནས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ།

འོན་སྐུལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐུལ་ལམ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐུལ་ཞེན། དང་པོར་
 ཏེ་མ་བྱང་བའི་ཆོ་ནི་སྐུལ་སེམས་དུ་མས་སྐུལ་པ་གཅིག་སྐུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་འབད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བྱིས་མངོན་ཤེས་བྱང་བར་གྱུར་ནས་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྐུལ་སེམས་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐུལ་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྐུལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེན། བསྒྲོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྐུལ་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། (ས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་འོག་མའི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ།) ལྟ་བུ་དང་ཤ་ཁྲ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཐོབ་པའི་སྐུལ་སེམས་ནི་ཕན་པ་དང་
 གཞོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐུལ་པར་བྱེད་པ་དང་བཏང་སྒྲོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྒྱུ་
 པ་གསུམ་མོ། །ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་སྐུལ་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྐྱ་
 མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་
 དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་གྱི་དབང་པོ་ནི་དངོས་སུ་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐུལ་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྐུལ་པ་སེམས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་ཀྱང་སྐུལ་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྐུལ་པ་སེམས་མེད་ཡིན་པར་ནི་
 གདགས་པ་ལས། སྐུལ་པ་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 བཞི་ལས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཞེས་^{༡༢}བརྗོད་པར་བྱ། སྐྱས་པ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའོ་ཞེས་

ལྷའི་མིག་དང་ན་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཉམས་སུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་ཏྲག་ཏུ་
ནམ་ཤེས་དང་བཅས་པས་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཏན་མེད་པའི་ཞར་བ་དང་ལོང་པ་ཡོ་བ་
དང་ལོན་པ་ལྷ་སྤྱུ་མ་ཡིན་པས་མ་ཆང་བ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གཟུགས་སྒྲིག་ཐག་རིང་བ་

དང་ཕྱ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པས་གཤིལ་གྱི་ལས་ཁྲད་པར་དུ་
 འཕགས་ཏེ། གང་ཕྱིར་གཤིལ་གྱིས་གཟུགས། ཐག་རིང་གནས་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཐམས་ཅད་
 མི་མཐོང་བ། རྟེན་ཕྱིར་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད་ཅེས་འགྲེལ་བ་^{༡༠} ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། འོན་ཏེ་
 མིག་གིས་ཇི་ཅུམ་མཐོང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷ་འི་མིག་གིས་^{༡༡} འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
 པོ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲར་བཤད་ཟེན་ཏོ། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལྷ་འི་མིག་མངོན་པར་འདུ་
 བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་དང་པོར་དང་སྟོང་^{༡༢} གཉིས་དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 མཐོང་ལ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཉིས་དང་
 བསེ་རུ་ལྷ་འི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་དང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཇི་ཅུམ་བཞེད་པའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་མཐོང་ངོ་།

ཅི་རྒྱུ་འབྱུང་ཁོ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཡང་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྱུང་ལས་
 གཞན་ལྷ་འི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཞི་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་
 ཡོད་མོད་ཀྱི་(དེ་ནི་འགྲོ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཉིད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཅིག་གས་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་
 འགྲོ་བ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱུ་འབྱུང་ནི་ལྷ་སྟེ་འདི་རྟོག་གས་བྱས་པ་མེད་དོ། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་
 གསུམ་སྟེ། རྒྱགས་དང་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སོ། སེམས་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ། དག་བའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་ཅེས་ཀྱང་གྲུར་ཅིག འདི་བཞི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འདི་བཞི་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་
 པའི་ལྷ་རྒྱུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ།)འོན་ཀྱང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་མི་
 འཐོབ་པོ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷ་འི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་སྟོན་བཅུ་གཅིག་
 དང་བུལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ལྷ་འི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ལྷ་འི་
 མིག་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་རྒྱ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་
 སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མེད་དེ། ཁྱི་ཀ་ལས། གཟུགས་མེད་ན་མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་ཐམས་ཅད་མེད་དེ།
 གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྷ་འུའི་ལུས་ཡང་དག་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་^{༡༣} འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། (སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ལ།) པ་རོལ་སེམས་ཤེས་སྐྱེས་ཐོབ་དེ་ནི་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་
 པ་གསུམ་མོ། གང་ཡང་རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་སེམས་ཤེས་པ་དང་རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་
 སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་སེམས་ཤེས་སྟོན་བྱུང་ནི་དག་བ་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་དཔུལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་སྐྱེས་
 བས་ཇི་སྤྱིད་དུ་སྐྱེག་བསྐུལ་གྱི་ཆོར་བས་མ་ཉེན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་དང་སྟོན་གྱི་གནས་ཤེས་ཀྱི་

ཕྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བས་ཉེན་པས་ཡིད་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་(བདག་ཀྱང་མ་དཔེ།)མི་ཤེས་སོ། །འགྲོ་བ་གཞན་ལྟ་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བས་མ་ཉེན་པས་ཏྲག་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ལྟས་ནི་མདོ་ལས། དྲང་སྟོང་ཚྭ་གས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་ཀྱང་ཅིང་། །བདག་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དེ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། །བདག་གང་ནས་གི་འཕོས་གང་དུ་སྐྱེས་གང་གི་ས་སྐྱེས་ཞེས་^{༡༠}གནས་གསུམ་ཤེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དུད་འགྲོས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། །བདག་གི་མཐུན་དང་མི་མཐུན་པས། །ལོངས་སྟོད་དག་ནི་གང་བས་གསལ། །དེ་དག་གཞན་ཀྱིས་ལོངས་སྟོད་དེ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལྟེན།^{༡༡} ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱར་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྟོག་གི་དང་རིག་སྤྲུགས་དང་སྐྱོན་དང་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དེ་དག་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། སྐྱེས་པ་ཙམ་ཀྱིས་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཆོ་རབས་དྲན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བ་ལས། ཚོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་གི་དོན་དག་དྲན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་དྲི་མེད་པས། ཚོ་རབས་དྲན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་^{༡༢} ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་ནི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་དང་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ།

བཟོད་དང་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་དང་། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེན་ལྟ་བུའ་དང་། །ཤེས་པས་བསྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཉིས། །ཤེས་ཤིང་ཐོབ་འདོད་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས།

ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བདུན་པའི་བཤད་པའོ། །

གནས་བརྒྱད་པ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ།

གནས་བརྒྱད་པ་འཆད་པ་ན་དེ་ལྟར་གཤམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་(སྟོབས་ནས་མངོན་གསུང་གི་བར།)
རྣམས་བཤད་ནས། (དེ་དག་གྲང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་འབྱུང་བས།) ད་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་
སོགས་པ་གཤམ་པ་ལས་གཞན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལའང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལའང་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་པར་བཞག་པ་དང་། འཛོལ་པའི་ཚུལ་
དང་། ལྷན་པར་གྱི་ཚོས་དང་། ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་བདུན་ལས།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ངོ་བོ།

དང་པོ་ལའང་གཟུགས་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་མོད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་
རྟེན་མ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའམ་(སྟེ་རིམ་ལྗང་།)དང་པོར་
བཤད་པ་ལ་བསམ་གཏན་དག་ནི་མདོར་བསྟུས་ན་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་པ་
གཉིས་ཡིན་ལ། (འདི་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་པར་བོད་ཁ་ཅིག་རང་ས་ཁོ་ནར་མངོན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། འོག་སར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ནི་རྒྱལོ། མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། འགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། འགོ་བ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་ཡང་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། སྟོམ་བུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལོ། རྟེན་ཐོས་བུང་དང་སྟེས་ཐོབ་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། ཚེ་རི་སྟོང་
པར་རྒྱན་ཆགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལོ། རེས་འགའ་བ་ནི་རྒྱལོ། ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱལོ། རྟོན་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་
བུ་ལོ། འོག་མའི་རྟེན་ལའང་གོང་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་རུང་བ་ཀྱི་རྒྱལོ། རྟེན་འབྲས་བུ་གོང་མའི་ལུང་པོ་སྟོང་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲས་
བུ་ལོ་གསུམ་།) དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་སའི་སྟོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་
རྣམས་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེར་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་
ནི་གནས་གསུམ་པར་སོ་སོར་ཡི།^༡ བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཞེས་
རབ་ཏུ་སྟེ་དང་པོར་བཤད་ཟེན་ལ།^༢ རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཕྱི་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་

མོངས་ཅན་དང་(གཡོ་བའི་དགེ་བ་དང་།)མ་བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའང་ཡོད་པས་དེ་དག་
བཅས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་སེམས་ཅུ་སྟེ་དམིགས་པ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་གྱི་སེམས་དམིགས་
པ་གཅིག་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ལའོར་དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་བསམ་གཏན་
ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་གང་རུང་ཡང་ཡོད་པས་ལུང་པོ་ལྷའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྷན་
ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ལ་ཅུ་གཅིག་བཞིན་དུ་སེམས་ཁོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཅུ་གཅིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(ཁྱི་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ།

(སྟོབ་དཔོན་གྱིས།)གལ་ཏེ་སེམས་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་འཛོལ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཅུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་གང་གིས་དེ་དག་ཅུ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་(ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་)ཉིང་དེ་འཛིན་
(དོན་གཞན།)བརྟགས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སེམས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་སྐད་
ཅིག་མ་གཉིས་པའི་སེམས་(དང་པོ་དམིགས་པའམ་)ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་སྟོན་ནས་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་མི་
གཡེང་བར་བྱེད་པས་དོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། (ཞེས།) འོན་དེ་ལྟ་ན་སེམས་དང་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་
མཚུངས་ལྷན་དེ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་(ཉིདའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་)དང་། སྐད་ཅིག་
དང་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་པའི་དུས་ན་འགགས་ན་གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
མ་འགགས་ན་སེམས་ལྷ་མ་དང་དུས་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་དུན་པ་མ་ཉམས་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཁོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཁོ་ནས་སེམས་
ཅུ་གཅིག་པར་བྱེད་ཅུས་ན་དེའི་རྒྱར་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་གཞན་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ། མི་ཅུས་ན་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པས་
སེམས་(ཐམས་ཅད།)ཅུ་གཅིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བ་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་
ནི་ཅུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ས་མང་པོ་ཙམ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་མ་ངས་པ་དང་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་གཏུ་སྟོབས་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་
གྱི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མེད་དེ། ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོའི་མདོ་
ལས། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་བཞིའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
བུའི་མདོ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་ཆུལ་བྱིས་དང་གཤམ་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཆུལ་བྱིས་དང་གཤམ་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
ལྟར་ཇི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའང་སེམས་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ་ཟེར་རོ།

སྒྲིའི་དོན་ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིས་མཆོག་ཏུ་སེམས་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །གལ་ཏེ་སེམས་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་(ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས།) ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་དུ་བརྟེན་དེ་ཉི་མ་ལ་^{༡༡}སྤང་ལྡན་ཞེས་བརྟེན་པ་བཞེན་ནོ། །སྤུལ་དུ་བྱིན་པའི་སེམས་པར་བྱེད་པའང་འདིར་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པས་རྟ་གཉའ་སྤེལ་བས་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཞེ་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ལམ་སྤྱོད་བཞེས་^{༡༢}གསུངས་སོ། །འོ་ན་མཆོག་ཏུ་སེམས་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་བསམ་གཏན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་ལོག་པར་ངེས་པར་སེམས་པ་ཡོད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཅམ་ལ་དེ་སྤྲོད་དེ་ས་བོན་རུལ་པ་བཞེན་ནོ། །(མི་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་པ།) བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོངས་པའི་ཆོག་གི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་སྤྱི་བ་པ་ལྟ་ལས་སྤྱི་ཤིང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་ལ་དེ་དག་གིས་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་བསྐྱོམ་སྟེ་བསྐྱགས་པར་མི་འོས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་མི་གསུང་ངོ་ཞེས་^{༡༣}གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ས་དེ་ན་དུ་བ་ལ་མེས་བྱུང་བ་ལྟར་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་མེད་པར་དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པས་དཔྱོད་པ་དང་དེས་མཆོན་པའི་རྟོག་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །དེ་ལྟར་ལྟན་ཅིག་དཔྱོད་པས་རྟོག་པས་དཔྱོད་པའང་གོ་བས་རྟོག་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྤྱོད་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ལྟ་བུ་^{༡༤}སྤངས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་པ་ན་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་གཉིས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་ལྟག་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡན་ལག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་ཤིང་དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བདེ་སྤངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །རིམ་པས་བསམ་གཏན་རྣམས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་སྐྱོམས་འཇུག་གཉིས་དང་རེ་རེ་ལའང་བཞེ་བཞེ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཞེ་བཞེ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་མེད་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ན་གནས་མེད་དོ། །སྤྱོད་པ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞེ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱ་སྐྱོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པས་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་བོ་བཞེདོ། །བཞེ་བོའི་བྱུང་

པར་ནི་ལམ་གང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་འབྱེད་
 ཅིང་འདྲོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ཉེར་བསྟོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་སྟེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འོ།། (འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་
 དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་འདུལ་བར་བྱེད་དེ་གཟུགས་མེད་དམིགས་པ་ལས་རིས་པར་འབྱུང་བས་སོ།) གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་
 ཀྱང་དངོས་གཞི་བཞི་ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི་(དངོས་གཞི་ནི།)རང་ས་ན་གཟུགས་མེད་
 ཅིང་འོག་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་(ལ་ཉར་བསྟོགས་ནི་རང་གི་འོག་ས་ལ་དམིགས་ཀྱང་ས་རྒྱལ་ནས་
 མི་དམིགས།)པས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ན་ནི་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་རགས་སོགས་སུ་(བསམ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་།)
 ལྟ་བུའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། (འདི་དག་ནི་འདུ་ཤེས་ཤེས་པ་རྒྱག་གི་རིགས་མིན་པ་ལ་དམིགས་པ་
 བྱེད་ཡོད་པོ།)

འདིར་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་པོའི་བྱེད་བྱ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྟེ་པ་དང་། ཐམས་
 ཅད་ཡོད་སྒྲུབ་བྱེད་བྱ་གོས་དམར་བའི་སྟེ་པ་དང་། མང་པོས་བཀྱར་བ་པ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ནའང་གཟུགས་
 ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། ལུང་བར་མའི་བསུས་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་བསུས་པོ་ཆོ་ཆོ་གང་ཡིན་པ་དང་
 རྟོད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༥} ཞེས་ཆོ་དང་རྟོད་གཉིས་འདྲེས་
 པར་གསུངས་ཤིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་ཆོ་ཡོད་ལ་ཆོ་ཡོད་ན་རྟོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྟོད་ནི་གཟུགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དབེན་ན་འདམ་བུའི་ཤོག་གཉིས་གནམ་དུ་བསྐྱེད་སྟེ་ཕན་
 རྒྱུ་བརྟེན་ཅིང་འདུག་པ་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་གཅིག་བོར་ན་ཅིག་ཤོས་འགྲེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཅིག་ཤོས་
 བོར་ནའང་ཅིག་ཤོས་འགྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་གཟུགས་དག་
 ཀྱང་ཡན་རྒྱུ་རྟེན་ཅིང་གནས་སོ་^{༡༦} ཞེས་པ་དང་། ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མིང་
 གཟུགས་པན་རྒྱུ་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མིང་གཟུགས་བསྐྱེད་པར་^{༡༧} གསུངས་ཤིང་། གཟུགས་
 མེད་ནའང་མིང་དང་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། དགེ་
 སློང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་
 གནས་སོ། །དགེ་སློང་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་ནི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བར་
 དག་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བའམ་འོང་བར་སྒྲུའོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེའི་དག་དེ་ནི་དེའི་ཆོག་ཙམ་
 དུ་ཟད་དོ་^{༡༨} ཞེས་གསུངས་ཏེ། སུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་

མེད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱ་ངན་པ་དང་རྟེན་པ་སྤྲ་བ་ལ་བྱ་མེད་པ་དང་རྟེན་མེད་ཅེས་དམན་པ་འཕྲ་སྤྲ་བ་ལ་
དགག་པའི་སྒྲུབ་པ་མཛོད་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཁ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་པོ་གཉིས་ནི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་
བྱོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། ཁ་ཆེ་ལུས་འདི་འདོར་བྱེད་ཅིང་།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་མེད་ན་ལུས་
ཉིད་ཀྱང་མེད་ན་དེ་འདོར་བ་ག་ལ་ཡོད། ཡན་ཚུན་བརྟེན་པ་འང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་
སྤྱིད་པས་འདོད་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ནི་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་ཁོ་ནའི་རྒྱུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་
ནི་ལུང་པོ་བཞི་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པ་མེད་པར་བཀག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལ་ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་བར་
སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱིས་འདིར་སྒྲེ་བ་ནི་འོང་བ་ཡིན་ལ། བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱིས་འདི་ནས་སྤྱི་མར་སྒྲེ་བ་ནི་འགྲོ་
བའོ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད། གལ་
ཏེ་ལུས་ངག་གི་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྟེན་ལུས་ངག་མེད་པར་དེ་དག་གི་
སྒྲོམ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོམ་པ་ནི་འབྱུང་འབྱུང་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་ན་རྟེན་འབྱུང་བ་མེད་པས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་འབྱུང་^{༢༠}མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་དཔེར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འབྱུང་བྱུང་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་
པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་རང་ས་ན་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་ཡོད་དོ་ཞེན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་གང་དུ་སྒྲེས་
པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྒྲེ་ལ་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་གནས་དང་ཡུལ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་རི་
ལྟར་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འབྱུང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཙམ་ཀྱི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པས་བོངས་ཆོད་
རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་རྒྱུ་སྤྱི་བོ་སྤྱི་མོའི་གཟུགས་ལྟར་མི་
སྤྱིར་བཏགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་ཅེ་བའང་སེམས་མེད་པར་རི་ལྟར་
མི་འབྱུང་། སྤྱིད་ཅེ་བ་དེ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་རི་ལྟར་མི་འབྱུང་ཏེ། ཤིན་དུ་ཆ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་
གཟུགས་དང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་དང་བའི་ཕྱིར་རྟོ་རྟོའི་རི་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་

བས་གཞུགས་ན་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱིད་པ་བར་མའང་གཞུགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ལས་ཆེས་
མཆོག་ཏུ་དང་བ་གཞན་མེད་པ་ཞིག་གཞུགས་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་གིས་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ལྟར་སྤྱོད་བས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཏུ་དང་བས་སྤྱིད་ཅེ་བ་ཁོ་ན་གཞུགས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་དང་བས་ས་འོག་མའི་དབང་པོས་གཞུང་བར་མི་རྣམས་པས་གཞུགས་
མེད་དུ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བས་མ་གཏན་བཞེ་བར་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་གཞུགས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
གོང་མ་གོང་མའི་གཞུགས་རྣམས་དང་བས་འོག་མ་འོག་མའི་དབང་པོས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ཡིན་ལ། གཞུགས་གྱིས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བ་ནི་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནི་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་མེད་ཅེས་པའི་
མིང་ནི་འདོད་ཀྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་གཉིས་དོན་མཐུན་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་འདོད་ཀྱལ་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་
ཅི་ཡོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཞུགས་རྣམས་ལས་ངས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ་^{༡༠}ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལུང་བར་མ་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་བ་གང་དག་གཞུགས་
རྣམས་ལས་འདས་ནས་ཞེས་^{༡༡}བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བདུན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་
དགུ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཡོད་^{༡༢}ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཞེས་^{༡༣}བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་
སྟོམས་འཇུག་ལ་གཞུགས་བཀག་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་ལའང་གཞུགས་དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་
མེད་པ་ན་གཞུགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེས་
རང་གི་ཚུགས་གཞུང་འཇུགས་པར་བྱེད་དེ། (དེའི་གཞུགས་དེ་ནི་མདོ་སྟེ་བ་སེམས་ལ་གཞུགས་གྱིས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྤྱོད་
བར་འདོད། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་གཞུགས་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དག་གཞུགས་གྱི་སེམས་མདོན་དུ་བྱུང་ན་དེའི་འཆི་ལྟས་ཀྱང་གཞུགས་གྱི་རྟེན་ཡིན་ལ།
རྣམ་སྤྱོད་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་འདས་པའི་གཞུགས་རྣམས་ཀྱང་འདོད་དོ།) འོ་ན་གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཁམས་
འོག་མར་སྤྱོད་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་གཞུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཞུགས་མེད་ཅིང་གཞུགས་གྱི་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ནི་གཞུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་གཞུགས་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟེན་ལས་
གྱིས་འཕངས་པའི་སེམས་ལས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་གཞུགས་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་
བཞེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་བ་ལུས་སེམས་པན་རྟེན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་གནས་སྐྱབས་དེའི་གཞུགས་འདས་པའི་གཞུགས་ལས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་པ་
ཀྱན་གཞི་ལས་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་བོ་ནི་རྟེན་ལ་མཛེས་པ་པའི་ལུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་པའི་གཞུགས་ཡོད་བཞེན་དུ་འདས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་

དང་། གསུམ་པ་ནི་གཞུགས་རྫས་སུ་མེད་པར་འདོད་པས་དེའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་སྒྲིའི་དོན་ནི་འོ་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། འོན་ཏེ་སྦྱར་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤེ་ན། སྦྱར་བའི་མིང་གིས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་གཤམ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་དེ་སྐད་བཞེད་ཀྱི་གཞན་ན་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་གཞན་དག་ལའང་དམིགས་སོ། བཞི་པ་ནི་འདུ་ཤེས་རྒྱུ་ཞིང་མི་གསལ་བས་དམན་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་ལ། འདུ་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་དེ་བས་མཐོ་བའི་ས་མེད་པས་སྤྱིད་ཅེ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། ཡང་ན་སྦྱར་བའི་ཆེ་འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དོ། འབྲས་སོ། ཟུག་རྩའོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ལའང་སྦྱོན་དུ་ལྟ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པའོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་ཀྱན་དུ་མོངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་འདི་ནི་ཞི་བ་དང་གུ་ནོམ་པའོ་ཞེས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བཞེད་དོ།

བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གོང་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཞུགས་མེད་བཞི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་གཞིའི་རྫས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། (འདིས་ཡན་ལག་དང་ཉེར་བཞེས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བསྟན་པར་འདོད་དོ།) བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་སྤྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བུ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དག་པ་པ་དང་། ཟད་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། བརྒྱད་པ་སྤྱིད་ཅེ་ནི་རྩ་བུ་ལྡན་དང་དག་པ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དམན་ཞིང་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་བས་དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་མི་རྟོན་པས་ཟག་མེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་རྩ་བུ་ལྡན་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པའོ། ཟག་བཅས་འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། རྩ་བུ་ལྡན་དེས་ཅི་ཞིག་རྩ་བུ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དག་པ་པ་དེ་ནི་རྩ་བུ་ལྡན་དེས་རྩ་བུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་པ་འདི་ནི་བཟང་ངོ་^{༡༥}ཞེས་དེ་ལ་ཞེན་ཅིང་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རྩ་བུ་ལྡན་ནི་བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དག་པ་པ་ལས་ལངས་པ་དང་རྩ་བུ་ལྡན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྤྱིད་བཅས་ཁོ་ན་རྩ་བུ་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་ལ་ཞེན་

པས་དེ་ལས་ངེས་པར་མ་བྱུང་ན་གོང་མར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅིས་བཤད་དོ། །ཟག་མེད་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་འཇུག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལོ།

ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཟུགས་
མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཅི་བསམ་གཏན་ལྟར་གཟུགས་མེད་པ་དག་ལ་འང་ཡན་ལག་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་དེ་དག་ལས་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་
ཡན་ལག་དང་ལྟན་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་^{༡༥}ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་ཀླན་ལས་བཏུས་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཡན་
ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ་^{༡༦}ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
བཤད་ལ།^{༡༧} དེའི་དོན་ཡང་སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་ལ་གྱི་ཀླུ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། གང་དང་གང་ན་^{༡༨}རྒྱ་བ་རགས་པ་དེ་དག་ནི་དེར་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ན་གཟུགས་མེད་ན་ནི་ཉེ་བར་
ཞི་བ་ལྟག་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྒྱ་བ་ཞན་པས་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་
སྲིད་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་བ་དེ་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་འགའ་ཡང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་
གཟུགས་མེད་དུ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ་ཞེས་^{༡༩}ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེས་གང་དུ་སེམས་བྱུང་
ཚར་ཕྱིན་པར་འགག་པ་དེར་ཡན་ལག་བཞག་སྟེ། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་
བདེ་འགག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པར་རྟོག་དཔྱད་དང་། གསུམ་པར་དགའ་བ་དང་། བཞི་བར་ནི་བདེ་བ་
འགག་ལ། དེ་མན་ཆད་ན་ནི་སེམས་བྱུང་གང་ཡང་ཚར་ཕྱིན་པར་འགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཚོས་མངོན་པ་ལས་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་བཞི་བོ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་མེད་པར་བཤད་^{༢༠}ཅིང་།
འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེས་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དག་བཏང་སྟོམས་དང་ཕྱེ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་
གཉིས་དང་ལྟན་ཞིང་སྟུག་མ་ཕྱ་སྟོམ་ལས་བྱས་པའི་རས་ལྟར་སེམས་ཞི་མ་ཞིའི་བྱད་པར་གོང་དུ་^{༢༡}ཡོད་པར་
བཤད་ལ།^{༢༢} བྱང་ཉི་ནི་གཟུགས་མེད་བཞི་བོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཉི་ཡན་ལག་བཞི་བཞི་དང་ལྟན་ནོ་^{༢༣}ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཀུ་མ་ལ་གྱི་ལས་ནི་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་དང་
པོ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་རྟོག་དཔྱད་དང་
ཕྱེ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྟན་པར་བཤད་དོ།^{༢༤}

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་གལ་ཉི་འདུ་ཤེས་དང་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་

དག་ཀྱང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ཅི་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་དག་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱི་མས་སྤངས་ཤིང་བོར་བ་དེ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་གྱི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྡུ་མ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མས་བོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་བོར་ནས་གཉིས་པར་བཞག་ལ། དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་གཉིས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུམ་བོར་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་གསུམ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་བཞི་བོར་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནར་བཞག་སྟེ། ཡན་ལག་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་པན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་བྱན་པ་དང་ཤེས་རབ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱན་པ་ཉི་བར་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཞུམ་ཆོད་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བས་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་པས་བྱན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཆོས་པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐད་དུ་ཆོལ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ནི་རི་སྟེང་མངོན་པ་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་འདི་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་³⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་ཁྱི་ཀ་བྱེད་དག་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོད་སྟོན་པའི་ས་མཐོང་བས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེར་བཏྲ་བར་ཁུངས་འབྱིན་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། ³⁵ །འོ་ན་དེ་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སོ་སོར་གཉིན་པོ་དང་པན་ཡོན་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟོན་ནམ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གྲངས་ངེས་བསམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཅེས་³⁶ བཛྲོད་པ་ལྟར་ཆོགས་པའི་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོད་པའི་

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་³་དང་གཞོན་སེམས་དང་རྣམ་འཛེལ་སོགས་པ་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
 རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་། རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ནས་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་
 བདེ་འཛོལ་པས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། སེམས་ཕྱེ་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲོ་
 མ་དེ་དག་འབྲུག་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
 ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་པོའི་རྟོག་དབྱེད་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་རྒྱ་
 དང་བ་དང་། ཕན་ཡོན་དང་གནས་སམ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་སྤྲོ་མ་ལྟར་དགའ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་
 བ་བདེ་བ་གཉིས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 འོག་སའི་དགའ་བ་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པས་དམིགས་པ་ལ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་
 དང་མི་བརྟེན་པའི་ཤེས་བཞིན་གསུམ་དང་ཕན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེ་བ་དང་སེམས་
 གནས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །སེམས་གནས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས།
 ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་སེམས་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གནས་པའོ་⁴་ཞེས་
 འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་པ་ན་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འོག་
 སའི་བདེ་བ་སྒྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀའང་ས་འོག་མའི་སྟོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་དྲན་པ་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་དང་། ཕན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་
 ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མིན་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ། (འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་
 ནི་ཐག་སྤང་གི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །)

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་འདོད་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོན་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཛེལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་གཅིག་རྒྱ་བྱས་པ་
 དང་། སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ལྔ་
 ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོག་
 དབྱེད་གཉིས་གཅིག་རྒྱ་བྱས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་དང་། རྟོན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལྔ་
 ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་
 བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མ་རྟོགས་པ་དང་བཞི་འོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ནི་དབྲགས་འབྲུང་རྒྱུ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་

ལ་རྩུ་ལ་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་སྒྲུབ་ས་
 སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་དྲན་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་གྱི་སྒྲོམ་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པས་ན་དེ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པར་རྟོག་
 དཔྱད་གཉེས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 རྣམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་བ་གཉེན་པོའང་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡིན་ཡང་སེམས་དགའ་
 བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་མིང་གིས་མ་བསྟན་པར་རྟོག་དཔྱད་གྱི་
 འབྲུག་པ་ཞི་བས་ནང་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་འདིའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་དྲན་པ་དང་
 ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་དགའ་བའི་ཉེ་
 བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་དང་དྲན་ཤེས་བཞིན་གསུམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་
 བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་དེ་དག་ཡན་
 ལག་ལྷ་པ་དང་བཞི་པར་བཞག་ལ། བསམ་གཏན་བཞིའི་བྱད་པར་ནི་དང་པོ་དང་གཉེས་པ་ལ་ནི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །གཉེས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ནི་པན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་
 ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བཙུ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་གྱི་རྫས་སུ་ནི་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྷ་དང་། གཉེས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་གསུམ་པའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་དཔྱད་དང་དྲན་
 པ་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་སེམས་བདེ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་ནི་རྫས་རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་
 ཏུ་རུང་མོད་གྱི་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉེས་གྱི་བདེ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ས་དེ་
 གཉེས་ན་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་སེམས་གྱི་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་གྱི་བདེ་
 བའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲོ་ལུའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་
 དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་འགྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་རྫས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོར་བགྱངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་བགྱངས་ཀྱང་རྫས་གཞན་དུ་བགྱང་ན་གཉེས་པའི་བདེ་
 བའང་རྫས་གཞན་དུ་བགྱང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་
 པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་བདེ་(ཡིན་པས་ཚོར་བ་)ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉེས་པ་དག་ན་ནི་དག་
 བའི་ས་མང་པོ་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉེས་

ན་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མི་སྲིད་དེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་
ལུས་ཚོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་
ཚོར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དགའ་བ་ཞེས་བགྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་
ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྷ་ཞེས་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་
བ་རྣམས་འདོད་དོ། །

དཔེས་སྟོན་པ་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་བཙུན་པས་ཚོས་མདོན་
པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ར་ན་ཟོ་རྩལ་འབྱུང་མོ་ལྷ་ར་མིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་གོང་དུ་འདྲེན་ཏེ་
ཞེས་བཤད་དེ། དེའི་འདོད་པ་ནི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའང་
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀར་བཤད་ཅིང་།^{༡༠} བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ན་དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་བཏང་སྟོམས་དང་བྲན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ཞེས་^{༡༡} གསུངས་པས་ལུས་བདེ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ས་པའང་ཡོད་པས་དེས་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་
ཆར་ནའང་ལུས་བདེ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ལམ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། བདེ་བའི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བ་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པས་རེག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོར་བ་ཚོར་བའི་རྣམ་པ་བདེ་བ་སེམས་པ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྡེ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་པ་ཁོ་ན་
འབྱུང་བས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་
ཀྱང་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱིང་ལ་ཞེས་རང་གི་སྒྲིས་^{༡༣} གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་ན་བདེ་བ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱིང་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་ཚོག་གི་ལུས་ཀྱིས་
ཞེས་^{༡༤} གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་སྡེ་མ་གཉིས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
པ་ལ་བདེ་བར་བརྟེན་ན་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱི་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལའང་ཡན་ལག་བདེ་བ་སྟོས་པར་འགྱུར་ན་དེར་མ་སྟོས་པས་ན་དང་པོ་གསུམ་ན་ཚོར་བ་བདེ་
བ་ཡོད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཀྱི་བཞི་པ་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་མེད་པས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པས་བདེ་
བར་བཤད་ཀྱི་བཞི་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མི་མཐུན་པས་བདེ་བར་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན།

འོན་པའི་ཆོར་བ་དང་མཐུན་པས་གསུམ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་མ་བཤད། གལ་
 ཏེ་བདེ་བའི་ཆོར་བ་དང་མཐུན་མོད་ཀྱི་ལས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བཅོམ་པས་
 དེར་བདེ་བར་མ་བཤད་དོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་བསམ་གསུམ་
 པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པས་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནས་དེ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
 བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་
 མདོ་ལས། གང་གི་ཆོ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དེའི་ཆོ་འདིའི་འདོད་པ་ཉི་བར་སྤྱད་པའི་ཡིད་བདེ་གཉིས་དང་།
 མི་དགེ་བ་ཉི་བར་སྤྱད་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ལ། ཆོས་
 ལྡན་ཐོ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་བསྟོམ་པ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་^༥ (ཞེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུངས་
 གྱུར་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་ལྡར་མི་རུང་ཞིང་ཐ་དད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་གྱི་བདེ་བ་ལུས་བདེར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ།)

འོན་སྟོེ་ལྡིང་གེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཡང་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལུས་
 ཀྱི་རྣམ་གཤིས་རི་ལྟར་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་འབྱུང་ནའང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡངས་པ་དང་ལུས་གེས་སྦྱིས་པས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལས་ཉམས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་ལངས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་བདེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་
 འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཐད་ཅིང་། གཞན་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱིས་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་
 ལུས་གེས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་རིག་བྱ་འཛིན་མི་རྣམས་པས་རིག་བྱ་དང་ལུས་གེས་གཞུགས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་
 འདོད་པའི་ལུས་དབང་གི་གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་རིག་བྱ་འཛིན་པའི་ལུས་གེས་སྟེང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་མི་རུང་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རིག་བྱ་དང་ལུས་
 གེས་ཀྱང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉམས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 བྱུང་བར་ལས་སྦྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རིག་བྱ་ཞེས་པ་ལུས་ཡང་ཞིང་ཟོ་མདོག་བདེ་བར་བྱེད་ཅིང་བདེ་
 བའི་ཆོར་བ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ལ་རྒྱས་ཤིང་བྱུང་བས་དེའི་མཐུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་རིག་བྱ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ལུས་གེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྦྱིས་པའི་ལུས་གེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བས་ཕྱི་
 རོལ་ཏུ་གཡངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྦྱིས་པ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་

ཉམས་པ་དང་། ལངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་
 རེག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ལུས་ཤེས་སྟེད་པའི་བྱུང་བ་མེད་ཀྱང་། འདིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབས་བསྟེད་
 པའི་མཐུས་མཉམ་གཞག་གི་འདོད་པའི་ལུས་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་
 པ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་ལུས་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བསྟེད་ཅུས་ཤིང་། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ལུས་བདེ་
 བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲུབ་ལ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་ཟག་མེད་དུ་ཐལ་བ་
 བྱི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དང་།
 སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
 པ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེན། མིག་
 རི་སྟེད་པ་དང་གཟུགས་རྣམས་རི་སྟེད་པ་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རི་སྟེད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ལུས་རི་
 སྟེད་པ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་རི་སྟེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རི་སྟེད་པའོ་ཞེས་བའི་བར་དུ་ཁམས་
 བཅོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དཔེས་སྟོན་པ་ན་རེ་དེ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་སྤངས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཤེས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྒྱ་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་འབྲུག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དང་པོས་འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མ་ཟད་
 འདིས་མཉམ་གཞག་གི་ས་དང་པོ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སྐལ་ལྡན་བྱུང་བར་ཅན་ན་རེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟོག་དཔྱད་ཞི་བ་ཙམ་ནང་རབ་ཏུ་
 དང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་དཔྱད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའང་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་མ་
 ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
 པས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་སྤྲུལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགའ་བ་ཡིད་བདེར་འདོད་
 པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྟེ་པ་གཞན་དག་དགའ་བ་སེམས་བྱང་གི་ཚོས་གཞན་(ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན་)ཡིན་ལ་ཡིད་
 བདེ་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་གྱི་འང་བདེ་བར་འདོད་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་གྱི་བདེ་བ་ནི་དགའ་
 བ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ནོ་ཞེན། བསམ་གཏན་སྤྲུལ་མ་གཉིས་ན་ནི་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བྲལ་བས་ཉེ་བར་མ་ཞི་བས་དགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་དགའ་བ་ལས་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བས་སེམས་བདེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ལས་ངེས་འབྱུང་ཡིན་པས་རྣམ་པར་བསྐྱར་བའི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཀའ་སྒྲུལ་ནས། འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྦྱོས་པ་མ་ལུས་པར་འགག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འགག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། དེ་འདོད་པས་དབེན་སྟོན་ཏོ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ནང་ཡོངས་སུ་དང་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱུར་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྲན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་གཤམ་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་ཐོང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྲན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའི་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་སྟེ་གསུལ་བ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤྲོས་ཀྱང་ཅུ་བ་པས་བདེ་བ་ཡང་མེད་སྟེ་གསུལ་བ་ཡང་མེད་པ་བཏང་སྟོམས་དང་བྲན་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་གསུམ་པར་ཡིད་བདེ་འགག་ཅིང་བཞི་པར་བདེ་བ་དེ་མ་ཐག་པ་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེ་ནི་སྤྲོ་མ་(བསམ་གཏན་)གསུམ་པ་ནས་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དགའ་བདེ་གཉིས་ཆོར་བ་བདེ་བར་འབྲུལ་དགའ་བས་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་ལ། ཞི་བར་བྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་ཐོབ་ན་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།) དེས་ན་བསམ་གཏན་སྤྲོ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ཡིད་བདེ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་ཉིད་བདེ་བར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྦྱོ་བ་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ཡིད་བདེ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ལ་བདེ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ལུས་བདེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། བཞི་པ་ལ་ནི་དེ་ཡང་སྤངས་པར་འདོད་དོ།

ཅི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལའང་སྤར་བཤད་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ཡོད་དམ་ཞེན། ཁ་ཅིག་ཡོད་ལ་ཁ་ཅིག་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་དབེན་པ་མ་ཡིན་(ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་)པས་དབེན་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་བརྟོགས་པས་རབ་ཏུ་མ་དང་བས་ནང་རབ་ཏུ་

དང་བ་མེད་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོངས་གིང་བསྐྱད་པས་གེས་བཞིན་
 དང་དྲན་པ་མེད་ཅིང་། (དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པས་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་མེད་དོ།) བཞི་པ་ལ་ནི་དེའི་ས་པའི་ཉོན་
 མོངས་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པས་བཏང་སྟོམས་དང་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དོ། །སྤྱབ་མཐའ་འཛིན་
 པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ནི་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མེད་ལ། གསུམ་
 པ་དང་བཞི་པ་ན་ནི་འདྲུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་
 དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་དགའ་བ་ནི་འདོད་པས་
 དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བར་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྟོག་དབྱེད་ཞི་བ་དང་། དྲན་པ་དང་གེས་
 བཞིན་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པ་དང་གེས་རབ་ཅམ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་ཡོད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བར་འདོད་དོ།

འོན་ལྟགས་སྤྲུམ་ལྟར་ན་(གཉིས་པའི་)གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་(གསུམ་པའི་)བཏང་སྟོམས་ཡོད་དམ་
 མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་དགེ་བ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མེད་པར་མ་བཤད་ཀྱང་མེད་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་མེད་པར་མ་བཤད་པས་ཡོད་དོ་ཞེས་(གཉིས་པའི་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་། གསུམ་པའི་
 བཏང་སྟོམས་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་དགེ་བ་ཡིན་པས་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁ་ཅིག་མེད་པར་མ་བཤད་པས་ཡོད་པར་འདོད་དོ།)ཟེར་རོ། །གཞན་
 ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལུང་བར་མ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཡོ་
 བ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ནོ་“ཉེས་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་
 སའི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གོ་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོན་བརྒྱད་ནི་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་གཉིས་དང་དབྱུགས་
 རུབ་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་བདེ་བ་དང་། སྔགས་པས་གཟུང་བ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་བདེ་
 དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྟོག་དབྱེད་དང་
 གཉིས་པ་ནི་དགའ་བ་དང་། གསུམ་ནི་བདེ་བས་གཡོ་བས་སྟོན་དང་བཅས་ལ་བཞི་པ་ནི་དེ་དག་དང་བྲལ་
 བས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཉི་ཏའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་དབེར་ན་རྒྱུད་མེད་པའི་མར་མེ་རྒྱུད་གིས་
 མི་གཡོ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་རྒྱུད་མེད་པའི་མར་མེ་དབེར་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་“ཉེས་ཟེར་རོ།

འོན་སྤྲུམ་གཉིས་ན་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡོད་
 པར་བཤད་ན་ཅི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་
 བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་བཞི་པ་ན་ཡོད་པའི་བཏང་སྟོམས་དེ་དག་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ན་འང་ཡོད་དམ་
 ཞེ་ན། བཞི་པ་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གཞན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡིན་ཏེ།“སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་ལས་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་མིག་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཤམ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྷན་

གྱི་བདེ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་བཞི་ཆར་གྱི་བཏང་སྟོམས་དང་། གཉིས་པ་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པས་ཡིད་
 གྱི་ས་པ་ཁོ་ནའི་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པའི་སེམས་གྱི་བདེ་བ་དང་
 བཏང་སྟོམས་དང་། བཞི་པ་ན་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་གྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རྟོག་དབྱེད་མེད་ན་གཟུགས་དང་སྒྲི་
 དང་རེག་བྱ་འཛིན་པ་དང་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྒྲོང་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། གཉིས་པ་ལ་སོགས་
 པར་སྒྲིས་པ་རྣམས་ལ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་པའང་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་ས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་གསུམ་པོ་དག་ན་ལུས་དང་
 མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་ལུས་དང་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོང་རྟོག་དབྱེད་ལ་ངེས་
 པར་ལྟོས་ཤིང་རང་ས་ན་དེ་མེད་པས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དབྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དབེར་ན་ས་གོང་མ་པ་དག་། (“འོག་སའི་སྒྲུལ་པ་སྒྲུལ་པར་འདོད་པ་ན་
 འོག་སའི་སྒྲུལ་སེམས་གོང་མའི་རྟོན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲི་བ་འདོད་ལ། (དེས་ནས་
 དེས་བསྐྱས་པ་མེད་ཀྱི་རྟོན་དེ་ལ་ཡོད་ལ། དེས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་དང་པོའི་ས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྐྱར་ཡིན་ནོ་
 གསུང་ངོ།) དེ་ཡང་གོང་སར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟོག་དབྱེད་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྐྱར་ཡིན་གྱི་དེ་དག་མི་དགོས་པའི་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དག་བ་མ་ཡིན་པའམ།
 ཡང་ན་དང་པོའི་དག་བ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་དང་པོའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་དེའི་རྒྱ་དག་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འབད་པ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་
 འཆད་དོ། །འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(ཞིང་དང་པོའི་དེ་དག་སྤངས་)པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མིན་
 ཏེ་སྒྲུལ་པའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུང་མ་བསྐྱར་དེ་དག་ནི་དམན་པ་ཡིན་ཡང་(མཐོང་
 ཐོས་སོགས་ལ།)དགོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་བྱེད་གྱི་དེ་ཡང་གྲུས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དབེས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་ནའང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་ག་ཡོད་པར་འདོད་དོ།།

འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་འཕྲོ་བ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དག་པ་བ་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆེད་དང་བྲལ་བ་དང་།
 གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྒྲི་བ་དང་། སྒྲིར་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་བཞིས་འཕྲོ་བ་པ་ལས་དག་པ་བ་དེ་
 དང་སྤར་གཏན་མི་ལྟན་པ་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། སྤིང་ཕྱེ་མ་གཏོགས་པ་གོང་ས་
 ནས་འོག་སར་སྒྱེ་བ་ལས་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དག་པ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འཕྲོ་བ་གྱི། སྤིང་ཕྱེ་ནི་

དེ་བས་མཐོ་བའི་ས་མེད་ཅིང་འོག་ས་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ན་(རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་)དེ་སྤར་ནས་ལྷན་པ་སྐྱེ་བས་གསར་
འཕྱོང་མེད་པས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་འཕྱོང་གི་སྐྱེ་བས་འཕྱོང་བ་མེད་དོ། (འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྱོང་བ་དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་སོ།) དེ་ཡང་སྤར་མི་ལྷན་པ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
དག་པ་བ་དང་སྤར་ནས་ལྷན་པ་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་བསམ་གཏན་དག་པ་པ་ཆགས་བྲལ་དང་སྐྱེ་བས་
མི་འཕྱོང་གི་སྐྱེ་བས་འཕྱོང་ལ། གནས་པ་ཆ་མཐུན་ལས་ཉམས་ན་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་པ་ལས་དང་པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་འཕྱོང་བ་
ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་འཕྱོང་བོ། ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་བཙུག་ལས། བསམ་གཏན་དག་པ་པ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྱོང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་འཕྱོང་བ་དང་འདོར་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ།
བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའོ། ་དེ་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
འཕྱོང་ལ། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོར་རོ། ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འཕྱོང་ལ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འདོར་རོ། ་གོང་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བ་ན་འཕྱོང་ལ།
དེ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་འདོར་རོ་ཞེས་^༤འབྱུང་ངོ་། ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོའོ། ་དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་དང་པོའི་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་
འདོར་རྟེ། དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྤར་མི་
ལྷན་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས་འཕྱོང་བ་ཅིང་(དེ་ཡང་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་གིས་བྲལ་ཡང་
རུང་ངོ་། ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁོ་ན་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ནི་དངོས་གཞིས་མ་བསྐྱས་བས་སོ།)སྤར་ནས་ཟག་མེད་དང་ལྷན་
པ་ནི་སྐྱོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་ཤིས་ལས་ཀྱང་མི་སྟོབ་པ་དངོས་གཞིས་བསྐྱས་པ་འཕྱོང་ལ། དབང་པོ་
རྒྱལ་པོ་རྣོན་པོར་འཕྲོས་ན་རྣོན་པོས་བསྐྱས་པའི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་འཕྱོང་བོ། ་ཕྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་
དེ་དག་སྟོན་འགྲོས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་འཕྱོང་གྱང་མཐར་གྱིས་པ་མི་ལྟོགས་མེད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་
ན་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་པས་^༥ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཕྱོང་བར་མ་ངེས་པས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པས་འཕྱོང་བ་མ་
བཤད་ཅིང་། མི་སྟོབ་པ་ཉམས་ན་སྟོབ་པས་བསྐྱས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་འཕྱོང་གྱང་སྟོམས་འཇུག་
ཟག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཙམ་སྤར་ནས་ལྷན་པས་གསར་ཐོབ་མེད་པས་ཉམས་པས་འཕྱོང་བའང་མ་བཤད་ལ། (ས་

དེ་དག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་བྱིས་པ་འདྲ་ཟེར་དང་ལྷན་པར་ཐལ་བས།) ཟག་མེད་ལ་སྒྲིམ་པ་འཛོལ་བ་ནི་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྤར་དེ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འཛོལ་བ་དང་སྤྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནས་དང་པོ་སྒྲིམ་ན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲིམ་པ་ཡིས་འཛོལ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་འདི་འོག་ནས་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་འཇུག་པས་བྱལ་བྱིས་མི་འཛོལ་སྟེ་འདི་སྤར་ནས་ལྷན་པས་སྒྲིམ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་བ་ནི་མེད་དོ།།

བྱད་པར་གྱི་ཆོས།

ལྷ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་འོན་སྟོམས་འཇུག་གི་རྫས་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཏུ་དུ་ཞིག་སྒྲིམ་ཞེ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་(བཅས་ན་)ལྟག་གི་ས་གཉིས་ཏེ་ས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་དགེ་བ་(ཟག་བཅས་)ཟག་མེད་དང་། (རང་དང་)འོག་མ་(གཉིས་ཏེ་ས་)གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དག་སྒྲིའོ། །འདི་ཡང་སྒྲིམ་པ་བསྟན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་མ་དང་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་གོང་མའི་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུག་སྒྲིམ་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྟོམས་མཇུག་ས་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་རང་གི་“ས་པའི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་སྤེལ་ནས་ལྷུ་བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ཆོ་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ་བའི་ཆོ་ཐོད་རྒྱལ་དངོས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་བར་གསུམ་པར་འགོ་བ་ན་ཏེ་བའི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་དོ། །གོང་འོག་གི་བཞི་པ་པན་ཆད་ནི་སྒྲིམ་པ་མི་སྤྲིད་དེ་གིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ན་ཟག་མེད་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་དགེ་བ་ཙམ་སྒྲིམ་པ་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་བརྒྱད་སྒྲིམ་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བསམ་

གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་པ་དང་། མ་སྤེལ་བར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་ཉེ་སྤྱོད་བཞི་པའི་ཟག་མེད་དང་སྤེལ་ན་ཐོད་ཀླུ་དངོས་བཞི་པའི་དག་པ་པ་དང་། ལུང་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་མ་སྤེལ་ན་དང་པོའི་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ན་དག་པ་པའང་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བཅུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གཉིས་དང་། བཞི་པའི་གཉིས་དང་། ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཉིས་དང་། ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཉིས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་བཅུ་འབྱུང་བའང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་དགྲ་འབྱུང་སྟེ་རང་སའི་གཉིས་དང་། ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གཉིས་དང་། ལུགས་དང་མཐུན་པར་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ན་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་སྤྲོད་ཅེའི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ན་རྒྱ་བ་ཞན་པས་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་རང་ས་དང་འོག་ས་རྣམ་ཤེས་དང་ཅམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་དག་པ་པ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་དང་། ཁོང་ས་སྤྲོད་ཅེའི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་དང་བདུན་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་ཤིང་། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ལས་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་སྤྱི་བའང་དག་པ་པ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྤྱོད་ཞེས་ཇི་ལྟར་ཟག་མེད་ལས་དུ་འབྱུང་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། དག་པ་པ་ལས་ནི་སྤྱི་མཆེད་པ་དེ་དག་གི་སྤྱི་བའང་དུ་ལྷག་པར་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་(ཆོ་མ་རོ་མུང་བ་ན།)རང་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ཡང་འབྱུང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་གལ་ཏེ་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པས་ཟེན་ན་ལངས་པའི་ཆོ་རང་སའི་དག་པ་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དེས་གཟེར་བ་ལས་འོག་མའི་དག་པ་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བས་ལངས་

པ་ན་ས་འོག་མའི་དག་པ་པ(ལམ་དག་པ་པ)ག་ཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་བསམ་གཏན་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་སྟེ་དེ་བས་ནི་འོག་མ་བཟང་ངོ་ཞེས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྒྲོན་དུ་གཤམ་ནས་འོག་མར་འཕོ་ན་ནི་དག་པ་ལས་འཕེས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་གཤམ་ན་ནི་དེ་ལས་རྗེ་ལྷར་འོག་མའི་དག་པར་འཕོ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་པས་ནི་འོག་མའི་དག་པ་པ་བཟང་བས་གོང་མའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོག་མའི་དག་པ་པ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དག་པ་པ་འབྱུང་སྟེ་དཔེར་ན་དུས་འདི་ཙམ་ན་ལྷང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་གཉིད་ལོག་པ་འདོད་པའི་དུས་སུ་སང་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་ས་པའང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲེའོ། །དེ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དག་པ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་སྒྲེའི་གཞན་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ནི་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་དག་པ་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དག་པ་པའི་མིང་ཐོབ་པས་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ལས་ནི་རང་ས་དང་གོང་འོག་གིས་གང་དུ་སྒྲེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྒྲུབ་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱན་འབྱུང་བ་སྲིད་དེ། །འདི་ལྷར་བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་ལྷ་བུའི་དག་པ་སྒྲེས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་རང་ས་དང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲེ་བ་སྲིད་ལ། སྒྲེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་འབྱུང་བས་སྒྲེ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཆི་འཕོའི་ཆེ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྒྲེའི་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་བས་གོང་མ་སྒྲེ་བ་མིན་ནོ། །འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མ་སྒྲངས་པར་གོང་མར་མི་སྒྲེ་བས་ན་དེས་དེར་ཉིང་མཚམས་སྒྲུབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་དེ་དག་ནི་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། སོགས་པས་བསྐྱས་པ་གནས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པ་བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་ཅེ་ལ་ནི་གོང་ན་ས་གཞན་མེད་པས་བྱད་པར་གྱི་ཆ་མཐུན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །(མཐོང་ལམ་དང་མཐུན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་གཟུང་མེད་ན་མེད་དོ།) ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། (འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་)རང་གི་ས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ས་གོང་མའི་སེམས་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལས་ཟག་མེད་སྒྲེ་

བས་ཟག་མེད་གི་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོགས་པ་ཙམ་ཡིན་གི་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་པ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གནས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཟུག་མེད་གི་བསམ་གཏན་གཟུལ་མེད་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དག་པ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུན་གི་དུས་སུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་རང་ཉིད་དང་། བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་དུས་སུ་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་ཏེ་གཉིས་གཉིས་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། (འདི་ལས་ཉམས་ཀྱང་གནས་པ་མ་བཏང་ན་དེ་ཉིད་སྐྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།) ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གི་མཇུག་ཐོག་སུ་ཟུག་མེད་འབྱུང་ཡང་དག་པ་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་གི་ཚུལ་གིས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་གཅིག་ཕུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དག་པ་པ་དང་གོང་སའི་དག་པ་པ་དང་ཟུག་མེད་འབྱུང་བ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་གནས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་བྱད་པར་གི་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། (ཟུག་མེད་ལས་ལྟང་བའི་ཆོ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གང་རུང་མཐོན་དུ་བྱེད་དོ་གསུང་ངོ།)།

འོན་ཐོད་རྒྱལ་གི་སྟོམས་འཇུག་རི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་གང་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱ་བའི་གཞི་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ཟུག་བཙས་གི་ས་བརྒྱད་དང་ཟུག་མེད་གི་ས་བདུན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཟུག་བཙས་ཟུག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་བ་དངོས་གཞི་གཉིས་གི་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་རིང་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཐོག་མར་ཟུག་བཙས་གི་ས་བརྒྱད་དང་ཟུག་མེད་གི་ས་བདུན་པ་དང་རིས་མ་བར་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སོང་ཞིང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འོངས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱིས་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཟུག་བཙས་སུ་རིས་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟུག་བཙས་སུ་རིས་མཐུན་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ཡང་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མར་འོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟུག་མེད་དུ་རིས་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་

སྟོམས་པར་འཇུག་པས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་དུ་
 རིས་མཐུན་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འང་ས་རེ་རེ་“རྒྱལ་ནས་
 ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མར་འོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་
 རིས་མཐུན་པའི་ས་གཅིག་སྟེ་རེ་རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་རིས་མཐུན་པའི་ས་རེ་རེ་
 རྒྱལ་ནས་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་མར་འོངས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བར་བྱས་ནས།

གཉིས་ལ་དངོས་གཞི་ནི་གང་གི་ཆེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ལྷགས་
 དང་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཅི་
 ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་
 རེ་བརྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་
 གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་སྐྱེལ་མར་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པ་དེའི་ཆོ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར་དང་། སྤྱི་
 ཅེ་ནས་གཉིས་པའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་ས་རེ་རེ་བརྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་
 གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཐོད་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའང་སྒྱུར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་ཤིན་དུ་རིང་
 བའི་ཕྱིར་བཞི་པ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་གོ། །གསུམ་པ་ཉེན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོད་རྒྱལ་དེ་ཡང་སྟོན་གསལ་
 བས་གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་། བཞི་པ་གང་ཟག་ནི་མཐོང་ཐོབ་དབང་པོ་རྣམས་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་དབང་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དབང་
 པོ་རྒྱལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་བམ་ཡིན་པས་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཙུག་པ་མི་
 གཞི་བ་(གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ།)ལོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། མི་སྦྱོར་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གཞི་ཐོབ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཐོད་རྒྱལ་ཡང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སྟེ་བས་འདོད་ལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྦྱོད་ལྟར་ན་
 བོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུར། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་།

འོངས་ནས། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་(ཉིང་ཇེ་འཛིན་ནི་
ཟག་པ་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀའོ།)གཟུང་སྟེ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་
བརྒྱད་ཀྱལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །ཐོད་ཀྱལ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན།[ུ] །ཞེས་ཚུལ་
གཞན་དུ་བཤད་དོ།

ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ནི་རང་གི་ས་པའི་
ལུས་དང་འོག་སའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཅེ་འི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྲིད་ཅེ་ར་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
ལ་འོག་མ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་(པོས་དགུ་པ་ཡིན་པ་)ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་རང་ས་དང་འོག་མ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
བར་དུ་སྐྱར་རོ། (དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ནི་འབྲས་བུ་རང་ས་དང་རྒྱ་འོག་ས་ལ་བརྟེན་པར་ངེས་སོ།) འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གོང་དུ་
སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་སྟོམས་འཇུག་འོག་མ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིན། འདི་ལྟར་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་རང་ས་
ན་མཚོག་ཡོད་པས་འོག་མའི་དམན་པས་དགོས་པ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱིར་བསྟན་ནས་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་ཅེ་འི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་དགྲ་
བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྲིད་ཅེ་རང་ས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཟག་མེད་དེ་ཡང་སྲིད་ཅེ་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པར་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་མ་བསྐྱེད་ས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ནི་དེ་དག་གི་རྟེན་བསམ་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དམན་ཡང་རང་ས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་རོ་བྱང་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྟན་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་སྲིད་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཞིང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་(བའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན།)བས་འོག་ས་ལ་དམིགས་པ་འདང་མ་ཡིན་ལ། (དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྲིད་པ་སྐྱེ་ན་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བར་ཐལ་བས་སོ།) ས་གང་གི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་གོང་འོག་རང་
རང་གི་སྲིད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་འདང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་
གོང་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་སྟེ། ས་ཐ་དང་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ས་གཅིག་པའི་གནས་གཞན་བཞིན་ནོ། །དེ་

ཉིད་གྱི་ཕྱིར་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་བརྟུན་པོ་དག་ལྟ་འོག་ཏུ་འདུག་ཀྱང་ས་གཅིག་པ་
 ཉིད་ཏུ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་དོན་ཏུ་
 གཉེར་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་
 གྱི་དམིགས་ལྟུལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དགུ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡང་རུང་བ་
 ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འོག་སའི་ཟག་
 བཅས་ལ་དམིགས་ཤིང་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་ལ་དངོས་གཞི་དགེ་བས་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་
 མཐུན་གྱི་ལམ་དང་འོག་སའི་འགོག་པ་ལ་(དག་པས་གོང་མ་རྟོགས་ཡང་མངོན་ཤེས་མིན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་གྱིས་
 སེམས་དེ་གཉིས་གྱི་དམིགས་པ་ནི།)མ་དམིགས་ཀྱང་ཟག་མེད་འོག་སའི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལམ་
 བདེན་^(༤)དང་རང་ས་དང་གོང་ས་ཁ་དམིགས་པས་དེ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་
 རྣམས་ནི་ཀླན་ཏུ་ལྟ་བུ་པ་པ་ཡིན་པས་དངོས་གཞིས་ཀྱང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
 པའི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་གྱི་སྟོན་ལྟུལ་ནི་ས་འོག་མའི་ཟག་བཅས་མིན་ཏེ།
 གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ལ་
 དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་སྤིང་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 གྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(ལྷགས་ལ་འོག་ས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་གོང་སའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་
 གྱི་དམིགས་པར་བསྟན་ནོ་དེ་ཡང་ས་དགུའི་ལམ་ནི་^(༥)ཡན་རྟེན་དུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་དུའོ།) བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དག་
 པ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལས་ཟག་པ་མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་གྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོང་གི་(དག་པ་པ་ནི།)ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (ཉོན་མོངས་ཅན་ནི།) སྤིང་པས་སྤིང་བ་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་རང་སའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འོག་སའི་དག་པ་པ་བས་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་(སྟན་མི་འབྱིན་པས།)དམན་
 པས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དག་པ་པའི་དངོས་གཞིས་ཀྱང་འོག་ས་དང་
 རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྟོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བསམ་
 གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གོང་ས་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་ས་འོག་མ་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཟག་
 མེད་གྱིས་སྟོང་བར་མ་ཟད་(ཉེར་བསྟོགས་)དག་པ་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྟུར་རོ། །

ཉེར་བསྟོགས།

དུག་པ་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ་ནི། འོན་ཉེར་བསྟོགས་དུ་ཡོད་ཅིན། རྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་

(བརྒྱད་ཡོད་པས་)བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་ནི་གང་གིས་འཇུག་པའི་སྒྱུར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཡོད་ལ། བམས་ཅད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འབྲལ་ལམ་མེད་པས་སྟེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤང་བར་མི་ལྷན་ལ་འདི་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོར་སྤྱོད་བ་དང་^{༤༤}མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་གྱི་དག་པ་པ་ཁོ་ན་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་བྲལ་ན་དགའ་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་འབད་དེ་བྱང་དགོས་པས་མཛོན་(ཡིན་ཉེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་འོག་སའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཕྱི་མ་བདུན་མི་གསལ་བས་ཟག་མེད་མེད་དོ། རྒྱ་མཉམ་གཞག་གི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པས། འབྲས་བུའི་དེ་དག་ཏུ་སྒྱུ་བ་ན་ཉེར་མཚམས་སྒྱུར་སེམས་ནི་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྒྱུར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའོ།)། པར་འདུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བས་ཚོར་བ་འང་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟེ། བསྐྱུ་བ་སྐྱུ་ལ་ཡང་མིན་པ་བྱང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འབད་དེ་བྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། འོག་ས་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དག་པ་པ་ཡིན་གྱི་རོ་བྱང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།

སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་བདུན་བདུན་བཤད་དེ། དེ་ལས་འོག་མ་རྣམས་ཆེ་བྱང་ཞིང་སྟེ། བསྐྱུ་བ་སྐྱུ་ལ་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་རགས་སོགས་དང་གོང་མ་རྣམས་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ཞི་སོགས་སུ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་གེས་པར་བྱས་ཤིང་སྤང་བ་དང་ཐོབ་པར་^{༤༥}བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཐོས་བསམ་དང་འདྲེས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱའི་སྒྱུར་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཞི་རགས་གྱི་མཚན་མ་ལ་མོས་པ་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་པ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་གསུམ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་རྒྱས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་གསུམ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དགའ་བ་སྟེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་དུ་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་དེ་ཟད་མ་ཟད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དེ་སྒྱེ་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་མཛོན་པའི་རྒྱལ་མེད་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དཔྱད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་གསུམ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་རྒྱུང་གསུམ་སྤྱོད་ཞིང་དངོས་གཞིའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འང་དང་པོ་དུག་སྒྱུར་བ་དང་བདུན་པ་ནི་དངོས་གཞིའོ།

དེ་ལྟར་གོང་མ་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་སའི་སྟོན་སྤང་དགུ་ཅར་

སྤངས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་གོང་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དེས་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་ན་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ནི་དག་པ་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། (འདི་ནི་གསལ་བས་རང་འོག་གོང་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་ལོ།) བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་བསྟོགས་གཞན་དག་ནི་འོག་མའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མི་བརྟེན་ཏོ། །ཉེར་བསྟོགས་གཞན་རྣམས་ལའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་དག་བ་དག་པ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་ཀར་བསམ་གཏན་གསུམ་མེད་བརྒྱད་ཅར་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་སེམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་སེམས་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མོད་ཀྱི་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དགག་གོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(མུང་ལྷན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་འཇུག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།)

སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་(འདུན་བཟང་ནི་)“ཡ”བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ནི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་དང་རོ་མུང་ལྷན་དང་གསུམ་ག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་མི་ལྷོགས་མེད་ནི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུང་ལྷན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་འཇུག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།“ལ” (འདི་ལའང་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་སེམས་འདོད་ན་དེ་མིན་དོ།) འོ་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་པར་བྱ་འཕགས་པས་རྟོག་“ཤ”པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་(འབྲས་ལམ་མིན་གྱི་བྲལ་ཟེན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབྱེད་ན།)དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་དང་རོ་མུང་ལྷན་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ག་དང་། (མི་ལྷོགས་མེད་དེ་ནི།) འབད་ནས་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཚར་བའང་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟུག་བསྐྲལ་ཡང་མིན་པ་བཏང་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་

(བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པས་)ལམ་བསྐྱེད་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་
ཀ་དང་བཅས་པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་དང་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་
ཡིད་གྱི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་མེད་པས་དངོས་གཞི་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །བསམ་
གཏན་བྱེད་པར་ཙན་ཟག་བཅས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟོམས་ན་ཆངས་ཆེན་དུ་སྒྲིབས་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་
འབྲས་བུ་ཙན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུངས་པའི་གནས་པ་
ཞེས་གྲང་བྱའོ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

བདུན་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ཉི་མདོ་ལས།
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་
དཔྱད་པ་ཙམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉོ་ཞེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་
གསུངས་པ་^{༡༠}ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཙན་དེ་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་བཀག་པས་རྟོག་མེད་དཔྱད་ཙམ་གྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་ཙན་དེ་མན་ཆད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་དང་ཉེར་
བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྟོ། །བྱེད་པར་ཙན་དེ་ཡན་ཆད་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྤྱི་ཙམ་པོ་དང་རྣམས་ནི་ས་དེ་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་
མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྟོ། །ཡང་མདོ་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་
པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉོ་ཞེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་^{༡༡}ལས་ཡུལ་ཁྱུང་འདས་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ཡུལ་ལྟ་དང་པོ་མོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མཐའ་བཞིའི་མཚན་མ་
(སྟེ་བཅུ་དང་)བྲལ་བས་མཚན་མེད་ཡིན་ལ། (འདིར་དབང་པོ་རྣམས་མཚན་མར་མ་སྟོས་པ་ནི་དབང་པོ་ནི་ཡུལ་ལྟར་ཡིད་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་སོ།) དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ནི་སྟོང་པ་འཕམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་འབྲུག་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའོ། (འདི་ཡང་འཛིག་ལྟའི་གཉེན་པོའོ།) སྟོན་པ་མེད་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡུལ་སྟོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཙན་
ཡིན་ལ། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པས་གྲང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
པར་དམིགས་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྲང་

ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་མྱུང་འདས་ལས་ཡིད་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་འབྱུང་ལ་འགག་བདེན་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་མི་འབྱུང་གི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོའི་ནང་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་འང་ལུང་བར་མ་ལས་རེ་ཞིག་སྤང་བ་ཡིན་ཡང་འདྲས་བྱས་ཡིན་པས་ཚུ་གྲུ་བའི་གཟིངས་ལྟར་ལྟག་མེད་དུ་འབྱུག་པ་ན་ངེས་པར་འདོར་བས་སྤང་བྱར་གསུངས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་སྤྲི་མ་གཉིས་དང་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་རྣམ་པ་བཅུ་དང་མཚུངས་པས་ལྟན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་(ནི་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་)ལོ།

སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་མེད་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་སྟོན་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དུག་ལྟར་བཤད་དོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་བཅས་འཛིན་རྟེན་པ་དག་པ་པ་དང་། (དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོར་རྗེས་ཁ་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་ལ།) འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ས་ནི་དང་པོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་འདོད་པ་དང་སྤྲིད་ཅེ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་ཐར་པའི་རྒྱ་དང་དེར་འབྱུག་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

ཡང་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་སྟེ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་ཏེ།^{༡༩} རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་པར་ལྟར་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་བདག་འཛིན་དང་སྤྲིད་པ་འམ་དགའ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྟངས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀར་མི་དམིགས་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་པོ་ནར་དམིགས་ཤིན།

(སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཉེས་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ།)སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་དེ་ཉིད་ཡང་སྟུན་འབྲེན་པས་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའོ། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་གོགས་དང་
 བུལ་བ་ན་འགོན་པོ་དེ་མི་ཤེས་པ་མཐོང་བས་ཀྱང་དགའ་ལ་གཅིག་བྱ་ནི་གོགས་ཀྱིས་སྟོང་པས་མི་དགའ་
 བ་ལྟར་སྤྱིད་པ་ལ་བདག་མེད་པར་མཐོང་ཡང་སྟོང་པར་མ་མཐོང་ན་དགའ་བར་འགྱུར་གྱི། སྟོང་པར་མཐོང་
 བ་མི་དགའ་ཞིང་སྟོང་པར་འགྱུར་བས་དེས་ན་སྟོང་པ་དང་མཐུན་པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པའི་རྣམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་པོའི་སྟུག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་
 དེམ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཡུལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་སྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་
 བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་ཡིན་པས་སྟུན་འབྱུང་བུ་ཡིན་ལ་སྟུན་དབྱུང་བུ་དེ་ཉིད་སྟུན་འབྲེན་
 བྱེད་དུ་མི་འབྲད་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཚན་མེད་པ་མཚན་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མེད་ལས་ལངས་པའི་
 རྗེས་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་མ་སྟེས་ན་མཚན་མེད་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལས།
 མཚན་མེད་ལས་ལངས་པའི་^{༡༥}རྗེས་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་སྟེ་བ་ན་མཚན་མེད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་
 ཚང་བས་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་འགག་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་གཉིན་པོས་བུལ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་
 མཚན་མེད་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་གཉིན་པོས་བུལ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་
 ཟད་པ་སྟེ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་
 པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་འགོག་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་
 འགོག་པ་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པར་དམིགས་ན་བརྟགས་མིན་རྟག་པ་སྟུན་ཕྱུང་བར་
 འགྱུར་ལ། དེ་སྟུན་ཕྱུང་ན་མཚན་མེད་སྟུན་འབྲེན་བྱེད་སྟུན་ཕྱུང་བས་སྟུན་དབྱུང་བའི་མཚན་མེད་སྟུན་ཕྱུང་
 བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲུ་ལོ་མ་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ན་བརྟགས་མིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཉིན་པོས་སྤང་བུ་དང་བུལ་ནས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ནི་ངེས་འབྱུང་ཡིན་ན་བརྟགས་མིན་ནི་གཉིན་

པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་ལ་(ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་བས་དེ་ལ།)མི་སྣང་གི་འདི་དག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྣ་མ་གསུམ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྣང་བས་དོར་བྱ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་
ཉིད་ཀྱིས་ན་འདི་དག་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་སུན་འབྱེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ།

རྟེན་ནི་སྟོགས་ལ་བས་(སྟོང་གསུམ་གྱི་)མིའི་ནང་ཁོ་ནར་སྟེད་པར་བྱེད་ལ། (སྟེ་མིའི་ལུས་ནི་ན་ཆས་འཆི་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་^༧ནད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་འདུ་བྱེད་ཟག་མེད་འཇུག་པ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་འདུ་ཞེས་འདོན་ལ།
ལྟ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཉལ་ཆེར་ལུས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་^༨ཕྱིར་རོ།) གང་ཟག་ནི་དབང་པོ་རྫོ་བས་དེ་སྟེད་པའི་མཐུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དགྲ་བཙམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྟེའི་དབང་པོ་རྟེན་ལ་བས་དགྲ་བཙམ་པ་གཞན་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། (སྟོབ་པ་ནི་བྱ་བ་ལྟག་པ་དང་བཅས་པས་འཕགས་ལམ་ལ་མི་སྣང་ལ། རུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་འཕགས་ལམ་རྩེ་སུ་སྟེང་
བ་ལ་བརྩོན་པས་དེ་སུན་མི་འབྱེན་གོ། ཁ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་གསུམ་འདོད་པ་དང་བཅས་པ་ན་ཡོད།) བསྟེད་པར་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིས་ན་འཕགས་པ་དག་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་
ཆགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟེ་པས་འདོད་ལ། ཐེག་
པ་གོང་མ་པ་རྣམས་ནི་(རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས།)སེམས་ནི་རང་དངོས་མེད་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་རྣམས་
སྟངས་ཕྱིར་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱས་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དུ་འདོད་དོ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་ཀུན་
བརྟགས་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་མེད་
མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་སོ།^༩ ཉིས་ན་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
པའི་སྟོམ་བྱུང་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཁ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་
བདུན་མ་གཏོགས་(ན་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་དམིགས་ནས་འགོས་སུན་འབྱེན་གྱི་འཕགས་ལམ་སུན་མི་འབྱེན་
པས་སོ།)པ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དུག་དང་གཟུགས་མེད་པ་ས་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་དོ།

ཡང་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་

ཀྱན་རྩ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའང་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ཀྱན་རྩ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་གཤམ་པ་
 མཐོང་བར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཤེས་རབ་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཟག་པ་ཟད་པར་
 འགྱུར་བའང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དག་(བདག་
 པའམ་^{༡༧}) ཟག་པ་མེད།)པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
 གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འདོད་པ་ལས་འདས་པའི་དང་པོ་ཡིན་
 པས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཞན་དག་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་
 གང་སྟེལ་གྱི་ཁྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་
 བཞིན་དུ་མདོ་ལས་དང་པོ་ཁོ་ན་དེར་བཤད་ཅིན། རྣལ་འབྱོར་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ཉེས་པ་མང་བ་ལས་
 འདས་པས་དེའི་བདེ་བས་སྟོ་ལྷག་པར་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་འབྲོག་རྩ་ངལ་ཞིང་སྟོམ་པ་རྩ་
 རྟོག་པ་ཅན་གྱིས་ཆོམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༨} བྱི་མ་ལ་བདེ་བ་སྦྱང་བར་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ། ཉམས་
 པ་དང་། (དེ་སྤངས་ནས།) བྱི་མ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྟེས་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱ་
 རན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་སྤྱི་མ་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་
 བའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པར་
 འདོད་དོ། །སྟེ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་
 བྱི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྩ་
 བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་བཅས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་གཟུགས་
 ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ལ་དམིགས་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་པ་མེད་པའོ།

འོ་ན་མདོ་ལས་ལྷའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་^{༡༩}དང་
 འགལ་ཏེ། མདོན་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ་ཞེན། ཉིང་
 ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྩ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ་ཉིང་ཀ་རྒྱུ་ནད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོན་ཤེས་རྣམ་དུ་ག་རྣམ་གྱོལ་སྟོ།^{༢༠} །ཞེས་པས་(མདོན་ཤེས་)འདི་ནི་ཡིད་^{༢༡}རྣམ་གྱོལ་གྱི་
 ལམ་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྟུས་པ་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམ་པ་དངོས་ཡིན་པས་མདོ་
 དང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ།^{༢༢} །ཁྲི་ཀ་བྱེད་དག་ནི་བྱོགས་སྔ་མ་ནི་ཆོས་མདོན་པའི་མཛོད་སེམས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་^{༢༣}ལུགས་ཡིན་ཏེ། མདོན་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་^{༢༤}ཡིད་བསྟོམ་པ་བཏགས་པ་

བར་འདོད་ལ། ལྷགས་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་
 དངོས་སུ་འདོད་པར་འཆད་དོ། །སྒྲིབ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མི་སྐྱེག་པ་
 དང་། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་
 དག་པར་རིག་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་
 པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་དང་། ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་
 མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་རྣམས་ལའང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་
 གིས་བཏགས་ནས་སྒྲོ་སྒྲེ་ཤེས་རབ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ལུས་དུ་ཕྱིན་པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པས་བསྐྱེད་པའི་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་ཟག་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །(ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོར་ཏིང་ཡང་དེ་ཡིན་མོད་ཀྱང་)ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པོ་འདི་དག་གྱེ་
 བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གཟིགས་པའི་ཆེད་དུ་ཞིང་པའི་གྲོང་དུ་བྱོན་པ་ན་གིང་འཛམ་བུའི་
 བྱང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གིང་བྱང་དུ་བྱོན་དང་པོ་ལ་ལྟ་བུའི་བདུད་
 བཀྲུལ་བའི་རྩེས་ལ་ལྟ་བུའི་སྐྱེན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམས་པར་གཟིགས་པ་དང་། དེ་
 བས་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གྲུང་བྱུང་ལ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་རྩེས་ལ་བྱུན་གསུམ་པ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 བསྐྱེད་ནས་དེས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པོ་ནར་
 གསུངས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །“

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་གཉིས་
 ཀྱི་དང་པོ་ལ་བཞི་ལས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་གིང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་
 འབྱུང་བའི་ཆད་མེད་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་
 དག་བཞིར་ངེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཞོད་སེམས་དང་། སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་འཛོལ་དང་། གཞན་

གྱི་ཕུན་སུམ་ཚྏགས་པ་ལམ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལྟར་མི་སྟག་པས་ཀྱང་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མི་སྟག་པ་དང་བཏང་སྟོམས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་རྣམས་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྟག་པ་དང་། ཉེ་དུ་ལའང་འབྲེལ་མེད་ལྟར་སྟོམ་པས་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཉེན་པོར་བཏང་སྟོམས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ།^{༡༦} །ཚད་མེད་པའི་དོ་བོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་བྱམས་པ་ཡིན་ལ། སྟིང་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བའོ། །གཞན་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གཤམ་ན་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའོ། །

འོན་ཏེ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་སྤང་བྱའི་གཞོད་སེམས་ནི་ཆགས་པས་དངས་པའི་གཞོད་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་རུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་བཞེད་དོ།^{༡༧} །དེ་ཡང་ཚུལ་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི་མི་གཟུང་གི་(བར་མ་གནས་པའི་)མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སོ་སོ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བརྟེན་པའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟག་བསྐྱེད་ལས་སྒོལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཉེ་རིང་དང་ཆགས་སྤང་མེད་པར་མཉམ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་དགེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་བའོ་སྟོམ་དུ་གཤམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྟག་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་མོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཟང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲེང་བ་ལས། གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་པན་པ་བདེ། །མི་པན་ཕྱིར་ན་ཅིག་གོས་མིན།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མོས་པ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་

ཞེས་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་
ཞེན། བདེན་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདུན་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་ཞེས་ཆད་པ་ལ་འདོད་པའི་བྱིར་སྟོན་མེད་དོ།

ཆད་མེད་པ་འདི་དག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
མདོ་ལས། དེ་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཁོན་མེད་པ། འགྲན་ཆེ་མེད་པ། གཞོད་པ་མེད་པ། ཡངས་པ།
རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཆད་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པ། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་ཏེ་བྱམས་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་
པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བྱམས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་
ནི་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོན་འཛིན་དང་།
ཐུག་དོག་དང་། ཞེས་ཆད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཁོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཆེ་བས་ཡངས་པ་དང་། ས་གཞུགས་ན་སྟོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་
ལ་དམིགས་པས་ཆད་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁོན་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་གསུམ་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་གིས་རིམ་པ་
ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ས་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་
པའི་ཡན་ཡོན་གྱི་སྒྲོན་པ་བྱམས་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་གནས་ཕྱོགས་ཀྱིས་
མཚོན་ནས་གནས་པ་པོ་ཕྱོགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་པའོ། །མོས་པ་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མོས་
ཏེ་འོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་མོས་པར་བྱེད་པས་བྱམས་པ་སོ། །དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ན་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་འོ། །དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ན་གནས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དགའ་བ་ཆད་མེད་པ་ནི་ཡིད་བདེ་
ཡིན་པས་བསམ་གཏན་སྡུ་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ལ། ཆད་མེད་པ་གཞན་གསུམ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོན་ཡིན་
པས་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱང་གསལ་བས་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་ན་ཡོད་པར་ཁ་ཅིག་
འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་དངོས་གཞི་ཁོན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་དང་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་ལྷན་
ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་སྟོར་བའང་སྟོས་ཏེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
གྱི་ཉིར་བསྟོགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལྷན་པུ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

འོན་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་བྱིར་ཞེས་གང་བཤད་པ་ཅི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་
ཉོན་མོངས་པ་དངོས་སུ་སྤྲོང་ངམ་ཞེན། ཆད་མེད་བཞི་པོ་དེ་ཡིས་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་

སྒྲིང་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་པ་པ་དངོས་གཞིའི་ས་པ་ཡིན་ལ། དག་པ་པའི་དངོས་གཞིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 མི་སྒྲིང་ངོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། (སྒྲིང་ལམ་མེན་པའི་⁽¹⁾བྱིར་དང་།) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉོན་
 མོངས་སྒྲིང་པ་ཡིན་པ་ལ་འདི་དག་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་སྒྲིང་པ་ཡིན་པ་ལ་འདི་དག་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཉི་ཆོ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བྱམས་སོགས་སྒྲིངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར་། ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་
 ཚར་གཙོད་མིན། ཞེས་⁽²⁾བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྲིང་བས་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
 གཏོན་པའི་བྱིར་དང་། དངོས་གཞིས་སྒྲིངས་པ་ཐག་སྒྲིང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
 གཉེན་པོར་བཤད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་བ་ནི་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་ན་ནི་ཉེར་
 བསྟོགས་གྱིས་སྒྲིང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་(མགོ་མཚན་པ་དེ་དག)འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་ན་
 ནི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲིང་ལམ་གྱིས་(དངོས་སུ་རྩ་བ་ནས)སྒྲིང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱམས་
 སོགས་གསུམ་འདོད་པ་དང་ཉེར་བསྟོགས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་སྒྲིང་བ་དང་དམིགས་རྣམ་དང་
 ངོ་བོ་དངོས་གཞིའི་ཚད་མེད་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྒྲིང་བས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་མཚན་ནས་
 སྒྲིང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་(འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པའི་ཚད་མེད་རྟེན་
 པའི་བྱིར་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྟོག་ལྟར་གྱིས་⁽³⁾ཀྱང་མི་རྗེའོ།)རྣམས་གྱིས་དངོས་སུ་སྒྲིང་ངོ་། །

འདི་སྟོམ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྟོམ་པ་པོ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ན་ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་འཇུག་
 གཞན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་
 བ་མངའ་བར་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
 ཅིག་ཅར་མོས་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་
 ལྟར་མོས་པར་མི་རྣམས་ན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མཛའ་བོ་དང་། ཐ་མལ་པ་དང་། དག་པོའི་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་
 དབྱེ་ཞིང་། མཛའ་བོ་འང་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུ་གསུམ་དུ་བྱེ་ལ། དང་པོར་བསྐྱེད་སྤྱོད་བས་མཛའ་བོ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་
 དུ་གསུམ་ལ་དེམ་གྱིས་མོས་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་གསུམ་གལ་བྱམས་པ་མཉམ་པོར་ཐོབ་ན་དེ་ནས་ཐ་མལ་
 པ་དང་། དེ་ནས་དག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་འང་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་
 དེམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་གལ་ཏེ་དག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་མཛའ་བོ་ཆེན་པོ་ལྟར་བདེ་བར་མོས་པ་མི་ལྟོག་པར་
 གྱུར་ན། དེ་ནས་དེམ་གྱིས་ཁྱིམ་དང་གྲོང་དང་ཡུལ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ནས་དེམ་གྱིས་
 ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་བྱམས་པས་རྒྱས་ཤིང་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་དགོ་
 རྩ་ཆད་པ་དང་རང་རྒྱལ་ལ་འང་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་དེམ་པ་ལྟར་(རང་སངས་

རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་པ་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲིན་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བསམས་ན་བྱམས་པ་ལྟར་དུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ནི་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས།
 གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་ལྟར་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲིབ་གྱི་བསོད་ནམས་
 དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་སྣང་བའི་སྒྲོན་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་དུ་ཆད་པ་ལའང་ཡོན་ཏན་
 གཞུང་བར་ལུས། རང་སངས་རྒྱས་ལའང་སྒྲིབ་གཞུང་བར་ལུས་སོ་ལྷོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་རྣམ་པ་མང་པོའི་ཆུ་བོར་བྱིང་ཞིང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་འདི་རྣམས་
 སྟག་བསྐལ་ལས་ལྟར་དུ་ཐར་པ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་མོས་
 པས་སྟོང་རྗེ་དང་དགའ་བ་ལའང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་དང་པོ་ཐམས་པའི་བྱོགས་ལ་བརྩམས་
 བས་མཐར་དགྲ་དང་གཉེན་ལ་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མེད་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོ་སྟོ་
 གསལ་བས་མི་དག་གི་ནང་དུ་བསྒྲིབ་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟོ་མི་གསལ་བས་བསྒྲིབ་པར་མི་
 ལུས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཅི་ཆད་མེད་དེ་དག་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ངེས་པར་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ནམ་ཞེན། ཐམས་ཅད་
 ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ལྡན་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ལྡན་པས་གཅིག་
 ཡོད་ན་ངེས་པར་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ། དགའ་བ་ནི་ཡོད་བདེ་ཡོན་པས་དེ་ནི་བསམ་(དང་གཞན་གྱིས་
 འདོམས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་རོ།)གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་ལ་ལྷོ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཐོབ་པ་ལ་
 བསམས་གྱི་མངོན་གྱུར་ནི་རྣམ་པ་འགལ་བས་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མདོ་ལས། ནད་གཞུགས་སུ་
 འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོའི་ནད་གཞུགས་མེད་པར་
 འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་པོའོ། །སྟག་པའི་རྣམ་
 པར་ཐར་པ་ལུས་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་
 པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་
 ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལུས་གྱིས་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པ་
 བརྒྱད་གསུངས་པ་ལས་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྟོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བུའི་བྱིར་
 མི་སྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང་། དམིགས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
 གཞུགས་གྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་པར་ནི་(མི་སྟག་མ་ཆགས་པ་སོགས་སུ་)སྟར་མི་སྟག་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱད་
 པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མི་སྟག་པ་ནི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་

དེ་ལ་ནང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་(གཟུགས་ཀྱིས་སེམས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག)གཟུགས་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བ་འཕམ། རྟེན་ཀར་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་བཤིག་
པ་དང་བཤིག་ནས་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འཕམ།¹⁵ ཡང་ན་ཀུན་ལས་བཅུས་ཀྱི་
འགྲེལ་པར་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བུ་བོ་བདག་ཉིད་ལ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤངས་ནས་མིང་བཞིའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རིམ་བ་
བཞིན་བཤད་དོ།¹⁶ །གསུམ་པ་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ཡང་རོ་བོ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་གྱི་སྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་
སྟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟུལ་ནས་སྟག་པར་ལྟ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་མེད་དེ་སྐྱང་ཅེས་བྱའོ། །(སྤྲུལ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་པོ།) དེ་དག་འཁོར་དང་
བཅས་ན་ནི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཡོད་པས་ལུང་བོ་ལུང་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །(བདེ་བས་གཡོ་བར་བྱས་པས་
བདེ་བས་རྒྱབ་ཀྱིས་བྱོགས་པ་མི་སྤྱིད་པས་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྟུམ་པའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་མེད་པས་བཞི་
པར་ཡང་དེ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེན། དེ་ན་དེ་སྟེད་པའི།) དགོས་པ་ནི་མི་སྟག་པ་བསྒྲོམས་པས་ཡིད་ཞུམ་པར་རབ་ཏུ་དགའ་
བས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། སྟག་པ་སྟུལ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ན་རྣམ་ཐར་དང་བོ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་
མི་སྟེན་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་བརྟག་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་བོ་གསུམ་དུ་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་མི་
སྟོན་པ་ནི་ས་དེ་དག་ན་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པས་སྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཡུལ་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་སྟེད་
ན་མ་ཆགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། སྟོན་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་དེ་མི་འགྲུལ་པའི་
ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་བསམས་སོ། །(རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གོན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་དེ། ཉན་

མོངས་ཐག་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་འབྱོར་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དོ། །དེ་ལ་དབང་ནས་ས་ལ་སོགས་པ་^{༡༠}གསེར་ལ་
སོགས་པར་བསྐྱར་བ་དག་^{༡༡} དངོས་པོ་བཟོན་པ་དུས་འདི་སྤྲིད་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མོས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་
དང་། ཆོ་གཏོང་འཛོག་དང་། རྩལ་ཕྱན་དུ་རི་རབ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས་
དང་ཡང་དག་རིག་བཞི་ལ་སོགས་དང་འཕགས་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །) གཟུགས་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་དག་
བ་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ཁོ་ན་རྣམ་ཐར་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འཆི་
བའི་སྤྲིད་པའི་སེམས་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ནོ། (འདི་དག་བཞོན་ཡིན་པས་སོ།)

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ན་རྣམ་སྟོན་སྟེས་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་བསམས་ནས་
འཆི་བའི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཕྱོགས་སྡུ་མ་
ལྟར་ན་ནི་གཟུགས་མེད་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འཆི་བའི་སྤྲིད་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ཁོན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིར་མ་ཟད་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་
གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་ཐོབ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་མི་འཐོབ་སྟེ། རྣམ་ཐར་
ནི་འོག་ས་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དོ། (དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཁ་
དོག་གི་འདོད་ཆགས་ལ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མི་སྟུག་པ་ལ་དང་། གཟུགས་མེད་ནི་དམིགས་པ་འོག་མ་དག་ལ་རྒྱབ་ཅིང་ཕྱོགས་པའི་བྱིར་དོ།)

རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའོ། །འདི་དག་ལ་ཅིའི་བྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པ་དང་གཟུགས་
མེད་རྣམས་དང་འགོག་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ལུམ་ཞིང་ཆགས་པ་
དང་། གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བའམ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་
པའི་བྱིར་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ་འགོག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་དོ།^{༡༢} །དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སེམས་ལས་
སུ་མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའང་སྒྲིད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ།^{༡༣} །འགོག་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་
སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་གིན་ཏུ་ཕྱ་བ་སྤྲིད་ཅེ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་(འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་)ཆེས་ཕྱ་བར་བྱས་
པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ་(སེམས་རྒྱན་གཅོད་དགོས་པའི་བྱིར་དོ།) ལྷང་བ་ན་ནི་འཕེན་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་ཅེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་པ་དང་འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ས་པའི་འཕགས་པ་
ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་གྱིས་འགོག་པ་དེ་ལས་ལྷང་བར་འགྱུར་དེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
དང་དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་པར་འཇུག་སེམས་ནི་སྤྲིད་ཅེ་བ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཁོན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་

ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྔ་མ་གཉིས་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་གསུམ་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མེད་ཀྱི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྒྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྒྲིད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ས་གོང་མ་པ་དང་རྒྱ་གི་ས་པའི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་། སོགས་པས་བསྐལ་པ་ཀྱའ་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲིགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ས་གོང་མ་དང་འོག་མ་དང་རང་གི་ས་པའི་ཐམས་ཅད་དང་། ཅུ་བར་མ་སྟོས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པ་སྤྱིད་པས་དེ་དག་མི་(འདི་ནི་ཉེར་བཞུགས་གོང་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་བཅུ་པོར་བཤད།)སྟོབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་འགོས་པ་འང་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐར་འཇུག་པ་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་འང་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པར་རྣམ་ཐར་མ་བཞག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱིང་པོས་བསྐྱོད་པས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི་འང་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྒྲུག་པའི་རྣམ་ཐར་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མི་སྒྲུག་པས་རྒྱུད་ལྷུས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བ་དང་བརྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཉམ་གཞག་དགེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། ཐག་སྤྱང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་སྤྱང་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐག་མ་བསྤངས་ཤིང་སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གང་གི་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་དང་། སྒྲ་ཆེ་གཏོང་འཛིག་དང་། རི་རབ་རྩལ་ཕྱན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་མི་འགྲུབ་པས་དེ་དག་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་

པར་བྱས་ནས་གནས་ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པོས་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་སའི་མཐའ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་འབྱུང་མོད་གྱི།^{༡༥} འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ས་པའི་རྣམ་ཐར་ཚོགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྟན་ཏོ་ཞེས་གཟུང་ངོ་། །ཡང་ན་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅིས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཀུན་ལ་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།^{༡༦}

ཡང་བརྟུན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་དང་པོ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་པའོ་^{༡༧} ཞེས་བྱ་བའི་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་བཟང་པོ་དང་ཆེ་པ་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྒྲོན་པོ། ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ། འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གམ། ཡུལ་བན་ར་སའི་རས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲོན་པ། ཁ་དོག་སྒྲོན་པ། སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ། འོན་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟ་བུ་པའོ་ཞེས་པ་དང་།^{༡༨} དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་བརྟུན་གསུངས་པའི་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་དེ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་དང་མཚུངས་ལ། རྒྱུ་དུ་དང་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་གྱི་གཟུགས་སམ། བླ་རགས་སོ། །ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ངམ། ཡང་ན་ལྟ་དང་མིའི་གཟུགས་སོ། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་སོ། །ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་ལ།^{༡༩} ཁ་དོག་བཞིའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་རེ་ཞིང་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཞིབ་བཞི་སྒྲོན་པ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་སྒྲུས་དང་། བཅོས་མ་དང་། ལྟ་སྒྲུས་དང་བཅོས་མ་གཉིས་ཀའི་བྱན་མོང་གི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་ཟུང་མ་དང་དོང་ག་དང་བན་དུ་ཇི་བཀའི་མེ་ཏོག་དང་སྐར་མ་པ་སངས་དང་རས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་སྒྲུས་

དང་བཅས་མའི་དཔེ། །དེ་ལྟ་བུར་འདྲ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་ནམ་མ་ཞོན་གྱང་རུང་སྟེ་དེ་ལ་
མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་འདྲ་ཤེས་མེད་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་ཤེས་པ་ནི་དང་པོ་ཤེས་པ་ཙམ་སྟེ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །མཐོང་བ་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཙན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མོ་
ཞེས་འཆད་དོ།^{༡༧} །དེ་དག་གྱང་དང་པོ་བཞི་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་སྟེ་བའི་གཉེན་
པོ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ནི་གཞན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་དང་ཡིད་རྣམ་པར་ཞུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཟིལ་གཞོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་གི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རི་ལྟར་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཟུགས་ཙན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གཞོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་གི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་བཞིན་ནོ། །གཞན་
ཁ་དོག་གི་ཟིལ་གཞོན་བཞིའི་ས་དང་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འང་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
རི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཐར་ཟིལ་གཞོན་གྱི་བྱད་པར་ནི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ནི་དམིགས་པ་ལ་
རྒྱལ་གྱིས་སྟོགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་ཟིལ་གྱིས་མི་ཞོན་ལ། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
སྐད་ཅིག་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཕམ། རྣམ་པར་སྟོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མོས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་སྟུག་པར་དམིགས་གྱང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྟེ་བར་དམིགས་པ་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ལ་ཟིལ་གཞོན་མ་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་ན་
དེ་ཡང་ཞོན་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།།

འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་
པར་བྱེད་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྟུག་པ་དང་མི་སྟུག་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་དེས་ན་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་སྟེ་སྟུག་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདྲ་ཤེས་
གྱིས་མོས་པར་བྱས་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འཆད་ལ།^{༡༨} སྟོབ་
དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་ཁ་ཅིག་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་པར་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་
བྱེད་དེ་ཞེས་ཟེར་ལ།^{༡༩} ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྟེ་མཆོད་འདི་དག་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་
རང་བཞིན་དུ་འང་འགྱུར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཙན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཟིལ་གྱིས་
མནན་ནས་མི་སྟུག་པར་རོ་གཅིག་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་^{༢༠} ཟེར་རོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་
ལྷགས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།

ཡང་བརྟུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལས། ཟད་པར་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩུང་དང་སྟོན་པོ་དང་སེར་

པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་གྲེས་པ་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པར་ཟད་པར་ས་ལ་
 སོགས་པར་རྒྱས་པར་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་བཅུའོ་ཞེས་¹¹³ བཤད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་
 བྱི་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་སྔོ་སོགས་བཞི་ནི་ཟེལ་གཞོན་གྱི་མ་བཞིའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པས་སོ།) ས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་(ཟེལ་གཞོན་གྱིས་བཞིའི་¹¹⁴ སྟོར་བ་ལས་བྱུང་
 བས་སོ།) དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟོད་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་
 ཞེས་བརྗོད། རྒྱ་མེ་ཡང་དོ་རྒྱུང་ཆོགས་ཁམས། ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན།¹¹⁵ ཞེས་འབྱུང་བས་
 འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ལ། གང་དག་རྒྱུང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་(འབྱུང་བཞི་
 ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་འདོད་པའང་ཡོད་དེ།) བར་མི་འདོད་པ་དེ་དག་ན་རེ་ཟད་པར་རྒྱུང་གི་དམིགས་པ་ནི་རེག་
 བྱའི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་¹¹⁶ ཟེར་རོ། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
 གཉིས་དག་པ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ནི་རང་གི་ས་པའི་ཡུང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ།། (ཟག་
 མེད་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་འདི་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།) སྟེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་དུ་མི་
 འཛིག་པ་ནི་མིག་སོགས་བདུན་གྱིས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་(དེའི་རིགས་མེད་པས།)མ་བྱུང་ཅིང་དྲི་རོས་གཟུགས་
 ཁམས་སུ་མ་བྱུང་ལ་སྟེ་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ཟག་པར་དུ་མི་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་
 དང་སྤྲིད་ཅི་གཉིས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་པ་ནི་(དམིགས་པར་མི་གསལ་བ་དང་སྟོ་བསྟུང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ།) བསྟུ་
 བ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཟད་པར་མཐའ་ཡས་གིང་ཆད་མེད་པ་བྱུང་བས་དེ་དག་
 ལས་སོགས་དབྱུང་དུ་¹¹⁷ མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་གཉིས་ཟད་པར་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཛིག་པས་དང་པོར་
 དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས། དེ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། དེ་ནས་བྱུང་པར་བྱེད་པས་སྔ་མ་སྔ་མ་རྫོགས་གིང་
 དག་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་
 ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་དང་རྟེན་ཀར་བཤད་དོ།¹¹⁸ ཉེ་
 དག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་
 རྟོམས་འཕྲུག་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟེན་ལ། ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཐག་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ལྟར་འཐོབ་ཅི་ན། ཉི་

ཤུ་ཅུ་དྲུག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ་
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་སྤར་འདྲིས་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་། བྲལ་བ་ཙམ་དང་(འདྲིས་པ་ནི་དང་
པོ་ནས་སྤོང་ཅེའི་བར་སྤར་ཐོབ་པ་བཏང་བ་དག་གོ།)མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་འབད་ཚུ་ལ་གྱིས་འཐོབ་སྟེ། གོམས་
པ་དང་མ་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་
པར་གཉིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་(རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད་
ཟད་པར་བརྒྱད་དེ།)བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ནི་མི་ལས་སྟེ་བས་མའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགོ་
བ་གཞན་ན་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་ནི་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ལུང་མེད་པས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་(རང་རང་གི་གོང་མ་
གོང་མ།)ཇི་ལྟར་སྟེ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྤྱོད་པ་ལུང་དང་རྒྱ་དང་། ལས་དང་།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་བཞི་ལས་སྟེ་བ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོ་དག་ཏུ་ནི་ལུང་མེད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ཀྱིས་སྟེའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་
སྟོན་མའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉམས་པ་དག་གཟུགས་ཁམས་
སུ་སྟེས་ཏེ། དེར་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་ཉི་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྟེ་ལ། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་སྟོན་མའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས་ཉམས་
པ་དེ་ཉིད་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེས་པ་
ནའང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཡང་གཟུགས་མེད་པར་སྟེ་སྟེ། འོག་མའི་ས་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་མ་བྲལ་བར་གོང་མར་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་མེད་གཟུགས་སུ་སྟེ་བ་ལྟར་གཟུགས་མེད་
གཟུགས་མེད་ཉིད་དུ་སྟེ་བའང་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ལས་སྟེ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་
གོང་མའི་ཉིང་བསྟོགས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་སྟེ་བས་ཐོབ་པའི་
གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་དག་དང་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེའོ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་འཛིན་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་འོག་
མའི་སེམས་ཅན་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་གས་ཆེ་བས་བསམ་གཏན་གོང་མའི་སེམས་ངང་
གིས་སྟེ་བ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོན་བསམ་གཏན་
གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་གཞན་མི་འདོད་པས་སྟོན་བསམ་གཏན་གོམས་པའི་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་ལྷ་ལ་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། མི་ལ་

དེ་དག་གི་སྤྲེང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་དང་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལུང་གི་སྟོབས་ལས་
ཀྱང་སྒྲེའོ། །འདི་ཡང་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་དེ་གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བུར་འདོད་ན་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་། གཟུགས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྒྱ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་བའང་ཡིན་པས་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་བྲེ་བྲག་ལ་དགོངས་ནས་འདིའི་
རྣམ་དབྱེ་མཛད་དོ། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་དེའི་རྟེན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་
རེ་འཛིན་མི་སྒྲེ་བས་གཟུགས་མེད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་མ་བཤད་ལ། རང་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
སྒྲེ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་ལུང་མེད་པར་འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྒྲེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལས་དང་ཆོས་ཉིད་ལའང་རྒྱ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གཙོ་ཆེ་
བས་དེ་སྐད་བསྟན་ཏོ། །

སྤྱིའི་དོན་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་བསྟན་པ་དང་དེ་འཛིན་པ་བཤད་པ་
དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཟུང་བ་ལ་སྒྲིན་དོར་བ་དང་། གཞན་བསྟན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་བག་
ཡོད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
ལུང་གི་ཆོས་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་ནི་མདོ་སྟེ་དང་འདུལ་
བ་དང་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དང་པོས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་། གཉིས་པས་ནི་
རྩལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་ན་འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་དང་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་པས་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་མཐའ་
གཉིས་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་
པ་དང་། དེ་སྤང་དོར་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། འབེལ་གཏམ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ནི་དགུ་ས་
འདོད་དོ། །^{༡༡༩} ཞེས་བཤད་དོ། །སྟེ་སྟོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་ཞིག་གས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་སྒྲོམ་པ་བྱས་པས་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ལ་བག་ཆགས་འཛིག་པ་དང་། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།

སེམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ནས་སྤང་བྱ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ནི་བག་ཆགས་རྟོགས་དང་ཞི་བ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད།^{༡༩} ཅེས་
འབྲུང་ངོ་། །ཡུང་གི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཚད་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ཟད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་དག་ཀྱང་གནས་དྲུག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པ་དམ་པའི་
ཆོས་ནི་ཡུང་དང་། རྒྱབ་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་གསུམ་དུ་འང་འབྱུང་ངོ་། །འོ་ན་ཆོས་དེ་དག་འཛིན་པ་གང་
ཞེན། དེ་ལ་ཡུང་གི་ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུང་བཞིན་དུ་གཤིས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
བསམ་པས་གཞན་ལ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་དང་། ཡུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་།
བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པའི་ཆོས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོ་བ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པ་དེ་
དག་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཁོ་ནའི་སྤྲོ་སྟོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲོས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཡུང་གི་ཆོས་གཙོར་འཛིན་
པར་བྱེད་ལ། སྤྲོས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །སྤྲོས་བུ་དམ་པ་ཁ་
ཅིག་ནི་གཉིས་ཀའང་འབད་པས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེ་དག་རི་སྤྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་བསྟན་
པ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་དུས་རི་སྤྲིད་དུ་གནས་ཤིང་། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ལོ་
སྟོང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༢༠} །གཞན་དག་ན་རེ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཡུང་ནི་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྲུང་ལ།^{༢༡} རྟེན་ཀྱི་བྱེད་དག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ནི་ལོ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་འང་
གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རིགས་པར་བཏུང་།^{༢༢} །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་
པོའི་མདོ་ལས་ནི་ཡུགས་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུང་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ལོ་ལྷ་
བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་སོ། །ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་སྤྲང་ངོ་།^{༢༣} །ཞེས་ལོ་སྟོང་གནས་
པར་གསུངས་པ། ཡུང་ཕན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་ལོ་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་པར་གསུངས་སོ།^{༢༤} །གང་དག་ཡུང་ཕན་
ཆོགས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་བདུན་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལས་སྤྱི་དགའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་བྱད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་
བས་ཉིས་སྟོང་འགྲིབས་ནས་ལོ་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་^{༢༥} འཆད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཡུང་ཕན་
ཆོགས་མ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། ཕན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་དགའི་བདག་མོ་གོ་ལྷ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱི་མའི་ཆོས་
བརྒྱད་གསུངས་པའི་སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་ནས་ག་ནའི་

གོས་ཅན་ལ་བསྟན་པ་གཏོད་པའི་སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཉི་མའི་གྲང་བས་དེ་སྟོན་གྱི་དང་ལྡང་གི་སྒྲུ་
བརྒྱལ་བའི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་པར་གསུངས་གྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་
འགྲིབ་པ་དང་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབུམ་རྒྱུ་ཀ་ལས་ནི་ལྷགས་ཕྱི་མ་དང་
མཐུན་པར་ལྷ་སྟོང་ལ་ཕྱིད་ཕྱིད་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཕྱག་བརྩུ་ལས་དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་པ་དང་། གཉིས་
པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་།
བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རྒྱག་པ་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ལ་གནས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ་དང་། བརྒྱད་
པ་ལ་མདོ་སྟེ་དང་། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལུང་གི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བརྩ་
པ་ནི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། (དེ་དག་རྒྱ་གཞི་ཆེ་བས་དེ་སྟོང་བཤད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་
མེད་པ་མ་ཡིན་གསུངས་སོ།) དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ།¹³⁷ །དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་
ལུབ་པར་འགྲུར་ཏེ། དེའི་དུས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མིའི་ཆོ་ཆད་ལྷ་བརྩུ་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་ནི་ཆོ་ཆད་རྒྱག་
རྩུ་པ་དང་མངོན་པའི་དུས་ཡིན་པར་མཁས་པ་དག་གསུང་དོ། །སྐྱེ་བའི་སྟོང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི་ལོ་
ཉིས་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ།¹³⁸

གཉིས་པ་ནི་བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ལལ་ཆེར་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྒྲུ་བའི་རྩལ་གྲུབ་པ་
དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ།¹³⁹ ལུང་ཟད་ནི་མདོ་སྟེ་པ་དང་ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྒྲུ་བའི་འདོད་པའི་རྩལ་ཡང་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ལལ་ཆེར་ཞེས་སྟོན་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞུང་འདིར་ཆོག་དང་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ཉེས་
པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེན་ཏེ་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩལ་པ་པོ་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་པས་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྒྲུ་བའི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་
རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ལུང་བཞེན་བཤད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ཏེ་མཆོན་ཉིད་བརྟོད་པ་ལ་ནི་བྱུང་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་། དེའི་
སྐས་ཤ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་འབྲུལ་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ལམ་ཡིན་པའི་རྣམ་དཔེ་སྟོན་པས་ན་སྟོན་
པ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་ཐུམ་སྟེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པར་གྱུར་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོར་གྱུར་པ་འཕགས་པ་འོད་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་
འཕགས་པའི་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལལ་ཆེར་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ན་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་འདི་
ཆོག་དང་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་དཀྱུགས་སོ་ཞེས་སྒྲུར་དོ། །ཁང་གིས་དཀྱུགས་ཤེ་ན། བདེན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་

རིག་པའི་མུན་པས་བསྐྱེད་པས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་ལ། སྟོན་པའི་ལུང་ལ་མི་རྟེན་ཞིང་
གཞན་གྱིས་བཅོས་སུ་མི་བརྟུབ་པས་རང་དགར་གྱུར་པའི་རན་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རི་
ལྷོང་དགྲུགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱུ་ལྷ་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལོན་པ་ན་གོང་ཁྱིམ་ཡངས་པ་
ཅན་གྱི་དགོ་སྟོང་དེ་ཁོན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུ་ལུ་ལུ་ཀའི་ཆོག་ལ་སོགས་པ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
གཞི་བཅུ་བཅས་ནས་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དགྲུགས་པ་ན། དེ་དག་གནས་བརྟན་གྱུར་དགའ་བོའི་ལྷན་ཅིག་
གནས་པ་གནས་བརྟན་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དང་གྲགས་པ་ནས་ལྷ་སྐྱུར་དང་ཞི་ལྷན་གྱི་བར་དགྲུག་བཅོམ་པ་
བདུན་བརྒྱུས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་འདུས་ཏེ་བསྟུ་བ་གཉིས་པ་མཛད་ནས་རྣམ་པར་བསལ་ཏོ།³⁰ །དེ་ནས་
སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ན་གོང་ཁྱིམ་མེ་ཏོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལྷན་མེད་
བྱུང་བའི་ཆེ་དགྲུག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྐྱུར་བ་དང་ཐ་མ་ལ་པ་དང་ཟུར་བཅག་པ་དང་ག་ཟེའི་སྐྱད་
གྱིས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྟོབ་མ་རྣམས་སོ་སོར་གྱེས་པ་ལས་སྟེ་པ་བཅོ་
བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་གྱུར་མཐའ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དགྲུགས་པར་གྱུར་པ་ན་དགྲུག་
བཅོམ་པ་དང་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་མཐའ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཇ་ལན་རྟ་འདི་དགོན་པར་འདུས་ཏེ་བསྟན་པ་བསྟུ་
ནས་རྩྭ་པ་དེ་དག་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་ན་ཞེས་གྲགས་ཤོ། །ཁ་
ཅིག་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་པད་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་བྱུང་བ་ན་གོང་ཁྱིམ་པ་ཏ་ལི་པུ་ཏའི་ནང་དུ་གནས་བརྟན་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པ་
བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བདུན་ཕྱིག་ཅན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དགོ་སྟོང་གི་ཆ་བྱང་དུ་བྱས་ནས་རྩུ་འཕྲལ་སྣ་ཆོགས་
བསྟན་ཏེ་དགོ་འདུན་རྣམས་བྱེ་ནས་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དགྲུགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་གནས་བརྟན་གྱུ་སྟེ་དང་ཡིད་
འོང་གི་དུས་སུ་སྟེ་པ་སོ་སོར་གྱེས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་ན་གནས་བརྟན་གནས་མའི་བྱས་བསྟན་པ་བསྟུ་
སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།³¹ །གཞན་ཡང་རང་བྱུང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་རང་བྱུང་དེའི་བསྟན་པ་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟུག་བསྟུ་ལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཞི་བའི་ལྷ་ལྷན་ལས་
འདས་པར་གཤེགས་ཏེ། འགོ་བ་རྣམས་ལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་མགོན་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་དག་པའི་
གདམས་ངག་འདོམས་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་བསྟན་
པ་རྟུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལྷ་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་མགྱུར་ཏེ་རང་དགར་དུས་དེང་སང་
འཇིག་རྟེན་འདི་ན་སྟོད་པར་བྱེད་དོ།

གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དེ་ལྷོང་ན་བྱུབ་པ་སངས་རྒྱུ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན་འཆི་བའི་དུས་
ན་སྟོག་མར་སྟོག་བྱིན་པ་ན་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ་དང་འབྲུབ་པར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་བ་རན་པ་ལ་

སོགས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་པར་བྱས་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་
བག་ཡོད་པར་གྱིས་ལ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་བརྟོན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པ་སྟེ། རི་སྐད་
དུ་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ཆོད་པ་ལྷན་པ་དག་ཀྱང་དང་འཆི་བ་མངོན་པར་འོང་ཞིང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་འཛིག་
པར་འགྱུར་བས་ཆོད་པ་ལྷན་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་པས་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་ཡང་གང་དག་དེ་ལྟ་བུ་དང་
མཐུན་པ་དག་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་བག་ཡོད་པས་ཐོབ་བོ་ཞེས་^{༡༩}གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གང་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པའི། །བསམ་གཏན་དང་ནི་
གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཕྲུག་རབ་དབྱེ་འཐོབ་ཆུལ་དང་། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཡོན་ཏན་ཉིང་འཛིན་ཚད་མེད་
རྣམ་ཐར་སོགས། །རི་བཞིན་རྟོགས་པ་གནས་འདི་ལས་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འདི་མཉན་རིགས། །

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་པའི་བཤད་པའོ། །

ཐ་མར་དགོ་བ་མཐུག་གི་དོན།

བརྟན་དང་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད། །སྟེ་བ་དང་ནི་སྟེད་བྱེད་དེ་དག་རྣམ་པ་
མ་ལུས་ལས། །རྣམ་གྲོལ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་ལ། །ཐོགས་མེད་སྟོབས་པའི་
འབྱུང་གནས་ཆོས་མངོན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །གནས་བརྟན་ཀ་བྱའི་དུ་སོགས་སྟེ་བདུན་གཞུང་གི་
རྗེས་འབྲང་ཞིང་། །སྟོམ་བརྟོན་དམ་པ་ཆུ་དབུས་པ་དང་ཉེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ། །འཕགས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་
གྲུབ་ཆེན་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡི། །དོན་གྱི་རིན་ཆེན་མ་ལུས་མཛོད་གྱུར་འདི་ནི་མཛོད་པ་གང་། །དབྱིག་
གཉེན་ཞེས་བྱ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་མ་ལུས་མཐུན་པ་ཡི། །ཉི་མ་ཉིད་གྱུར་དེ་ཡིས་བྱུང་དང་དེ་སྤྱོད་ཞིར་
གཤེགས་ཤིང་། །བསྟུ་བའི་གཞི་ཡང་ཉམས་གྱུར་གསུང་རབ་རྣམ་པར་བསྟན་མཐོང་ནས། །སྟོགས་དུས་
བསྟན་པའི་དབང་གྱུར་གཞུང་མང་མཛོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་མིག་གྱུར་གཞུང་བཟང་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
མཛོད་པའི། །རབ་གསལ་འགྲེལ་ཆེན་ཉི་འོད་ལ་བརྟེན་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་བཤད་སྒྲུར་དག་ཀྱང་མཐོང་གྱུར་
ཅིང་། །མཁས་དང་མཁས་པ་རིམ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ཉེར་ཐོབ་ལེགས་བཤད་གོམས་
པའི་མཐུས། །འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བྱས་སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་མོས་པ་ལྟར་བྱས་རྣམ་པའི་དོན་གྱིས་པ་
ཡིན། །དགོ་བ་དྲི་མེད་རྒྱ་ཆེན་བསགས་པ་གང་དེས་ཐུན་པར་འབྱུངས་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་

ཐར་པའི་སྤང་ལྷན་འཕགས་ལམ་བཟང་པོར་ནི། །ཀུན་ནས་འཕྲིད་བྱེད་ཐུབ་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱབས་
མེད་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྲིད་དང་ཞི་བའི་འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་མ་ལུས་རབ་རྒྱུ་ལ་བར་ཤོག།

ས་ཆེན་མངའ་བ་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་རྗེ། །སྐྱབས་གསུམ་རིན་ཆེན་དབུ་ཡི་ཅོད་པན་གྱིས། །ཉེར་
མཛེས་སྤྲས་དང་བཅས་པ་སྦྲུལ་མེད་ཅིང་། །ཡུན་རིང་ཞབས་བརྟན་ཆབ་སྲིད་བདེ་བར་གྱུར། །སྦྱོང་བུ་རྣམས་
ཀྱང་ཡན་ཚུན་བྱམས་ལྷན་ཞིང་། །ཡམས་དང་ཉེ་བར་འཆོབ་ཀུན་ཞི་སྟེ། །ཆོ་དང་འབྱོར་བས་བརྒྱན་པའི་
དལ་འབྱོར་དག། །འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པར་ཤོག། །བདག་ཀྱང་སྦྱོང་བ་ཀུན་དུ་མི་ཡི་ལུས། །ཚུལ་
ཁྲིམས་གཙང་མའི་གོས་ཀྱིས་རབ་བརྒྱན་པ། །ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་མ་ལུས་པ། །རི་བཞིན་
རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་གྱུར་ཅིག། །དོན་མང་ཕྱ་དང་ཆོག་ཀྱང་བརྒྱུད་བ་དང་། །ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྣམ་དབྱེད་པའི། །ཚུལ་ཡང་ཐ་དད་སྣ་ཆོགས་འགྲོ་བའི་སྤྲད། །སངས་རྒྱས་གསུང་ཡང་རྣམ་པ་མང་
མཐོང་བས། །གཞུང་འདིར་རི་བཞིན་མིན་པར་བདག་གིས་ནི། །བཤད་གྱུར་ཉེས་པ་གང་དེ་རྒྱལ་རྣམས་
དང་། །རྒྱལ་པའི་སྤྲས་སོགས་མཁས་རྣམས་སྦྱར་སྤྲུལ་ནི། །ཅི་ཞིག་གྱུར་ཞེས་ཡིད་ནི་གནོད་བར་གྱུར། །གང་
དག་རང་གཞན་གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་ཤིང་། །ཕྱོགས་རེའི་དོན་ལ་མོས་པ་ལྟར་བྱེད་པ། །དེ་དག་སྟོང་དང་
འཆོམ་པར་མ་གྱུར་པ། །དེ་དག་གང་ཡིན་ཤེས་པས་བརྟག་དགོས་སོ།། །།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཕྱག་
བདུན་པའི་མཐར་ཉེ་བ་ན། །ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྟོང་གོས་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྤུབ་པའི་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་སྦྱོང་བུ་རྣམས་སྦྱོན་
ཅིང་གོལ་བར་མཛད་པ་སྤྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། །ཤེས་བྱའི་ནམ་མཁའ་ལ་མཁུན་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་རྒྱ་རྒྱས་ཤིང་སྟན་གྲགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་བྱུང་བར་གྱུར་པས་སྟོམ་
བརྩོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བུར་གྱུར་ཅིང་། །གངས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟོག་པ་མེད་པ་སྦྱོང་བོས་ལེན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤུག་འི་
དགེ་སྟོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། །དཔའ་ས་སྤྱིའི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་དབུ་བརྩམས་ནས། །སའི་དབང་ཐུག་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ཅོང་རྒྱའི་མཁར་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ།། །།

ལྷོ་ཁྱིམ་པའི་མཆན།

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ མ་དཔེ་ཐོག་མཐུ་བུ་ལྷོ་ཁྱིམ་མཆོ་མེད་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས། གཞུང་འདིའི་མ་དཔེ་དངོས་ནི་རྩེ་མུ་འབུམ་ལྟ་བུ་ཁང་ནས་དཔར་
དུ་སྐྱུན་པའི་ཤིང་དཔར་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་དཔར་མ་བསྟར་ས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཆོ་མེད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་མ་ཕྱི་ལྟ་
སའི་དཔར་མར་གཞི་བྱས་ཏེ་དབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱེགས་པའི་དཔེ་དེ་ཡིན།

༢ ཟླ་དགེ ༡༩༩༩ བཀའ་རྒྱུད། ༣ འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། ལེའུ ༣༩ ཤོག ༣༩༩ བུ

༣ ལེགས། མཆོ་མེད།

༤ ཟླ་དགེ ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། (མཛོད་རང་འགྲེལ།) གནས། ༡
ཤོག ༣༩ ན།

༥ ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་མ།) གནས། ༡
ཤོག ༣ བུ

༦ གོང་མཆོངས། ཤོག ༣ ན།

༧ གོང་མཆོངས། ཤོག ༣ བུ

༨ ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༩ ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༤ བུ

༩ ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་མ།) གནས། ༡
ཤོག ༣ ན།

༡༠ འཆད་པ་ན། མཆོ་མེད།

༡༡ ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། རུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་མུ་འབུམ་པ། གནས། ༡ ཤོག ༤༩

༡༢ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་མ་རྩེ་མུ་ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་
འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་མ།) གནས། ༡ ཤོག ༣ བུ

༡༣ ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། ཆད་མ། ཞེ་སྤྲོད་དཔོན་དགེ་མུ་ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ ན།

༡༤ གོང་མཆོངས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༩ ན།

༡༥ ཟླ་དགེ ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༣༩ ན།

༡༦ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོང་ཆ་ཆད་རྩེ་མུ་ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། གུ་
གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ ཤོག ༤ བུ ཡང་། ཟླ་དགེ ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། རུ་
ཞེ་གནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༣ ན། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བཞགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་
ལུང་རིང་པོའི་ཆོས་ཆོན། ༡༨ འཕགས་པ་གནས་བརྟན་ཟླ་དཔེ་རིང་པོའི་ཟླ་འོ་ ༡༨ རྒྱལ་པར་དང་བའི་མདོ་འམ་སྐྱེས་དུ་ཞུ།

- ༡༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྱངས། གོང་མཚུངས། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ།
གནས། ༡ ཤོག ༥ ན་ལྔ ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥
ན་༧ རྩུ་ཞིག་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་དང་བཅུན་པ་གཞོན་ལུ་ལེན་གྱིས་དཔེའི་ཐོང་བ་ལས་དྲུག་པ་དང་བཅུ་
པའི་དྲུག་པ་ལས་སྟུག་གི་འཛིགས་པའི་དཔེར་ཡང་བཤད་ཡོད། གཞན་ཡང་རྟོགས་བཞེད་བརྒྱ་པའི་ཐོང་བ་ཞེ་ལྷུང་ཡང་གསལ།
- ༡༨ ལྷུ་དགེ ༤༠༨ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༥ ན་༣
- ༡༩ ལྷུ་དགེ ༤༡༠ བསྟན། མངོན་པ། ཐུ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆེད་དུ་བཞེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་བ། ལེའུ་ ༡༥ ཤོག ༥༩ ན་༡
- ༢༠ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༥
- ༢༡ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༥ ན་༥
- ༢༢ ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྱངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ ཤོག ༡༩ ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༩ ན་༥ ཡང་། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༡ ན་༣ རྩུ་ཞིག་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གཞི་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༡༡༩ ན་ས་ ༡༡༥
- ༢༣ ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྱངས། ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་
མ། གནས། ༡ ཤོག ༤ ན་༥ ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡
ཤོག ༡༩ ཡང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༡༡༩ ན་ས་ ༡༡༥
- ༢༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྱངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ ཤོག ༤ ན་༥
ཡང་། ལྷུ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༩༥ ཡང་། ལུང་ཡང་དག་
པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༧༧ ལུ་ལེའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བཏན་ལྷུ་པའི་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ལྷུ་ལེའི་གསུམ་པ་ལུང་པོ་འདུས་
པའི་ལེའུ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༥ འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདོ་འམ་ཆུ་རྟག་སྤྱོད།
- ༢༥ ཆེན་པོ། མཆོ་སྤྱོད།
- ༢༦ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡ ན་༥
- ༢༧ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ ན་༩
- ༢༨ ལྷུ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ས་ ཆེད་དུ་བཞེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཤོག ༡༡ ན་༧
- ༢༩ ལྷུ་དགེ ༤༡༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ། ལེའུ་ ༡༥ ཤོག ༧༩ ཡང་།
- ༣༠ འཕགས་པ་གྲུ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། བཅེ་བས་བསྟན་པའི་ཕྱག་བརྒྱའི་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
- ༣༡ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༠ ཡང་།
- ༣༢ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མཐུ་ཙམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ལེའུ་ ༥ ཤོག ༡༡༩ ན་༩
- ༣༣ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩུ་གནས། ༥ ཤོག ༥༥ ཤོག ༡༡ ན་༥
- ༣༤ ལྷུ་དགེ ༤༠༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ ན་༥

- ༣༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༤༩ ན༥
- ༣༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས། ལེལ ༥ འོག ༡༩༡ ན༥
- ༣༧ གོང་མཆོངས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས། ལེལ ༧ འོག ༡༩༩ བ༡
- ༣༩ རྩེ་དགེ ༣༩༠༩ བསྟན། ཤེར་བྱིན། བ རྩོགས་གྲུང་། ཤེར་བྱིན་བསྟུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག ༣༩༩ བ༤
- ༣༩ ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ན་རྟམ་དང་ལུ་ལི་ལྟར་ན་རྟམ་དགོས་པ་སྟུམ་མོ།
- ༤༠ མ་དཔེར་བཅོད། ཅེས་བྱུང་ནའང་མཆོ་སྟོན་ལྟར། བཅུད་ཅེས་བཅོས།
- ༤༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱ། ལེལ ༡༩ འོག ༩ འོག ༣༠ ན༥
- ༤༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དེའི་གཞུང་། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༧ བ༩
- ༤༣ གཞོན་ལུ་མ་ལེན་ནམ་ཀུམ་རེལ་གྱི་གཞུང་འོས་འཛིན་མ་བྱུང་ནའང་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་ཆོམས་གྱི་འགྲེལ་བཤད་སྤྲེལ། རྩེ་དགེ ༤༩༩༥ བསྟན། ཆད་མ། བེ རྩེ་མ་རེ། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སྤྲེལ་དག་པ། འོག ༡༧༥ ན༩ རྩེ་དགེ ༤༡༠༠ བསྟན། མངོན་པ། ཏུ ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆོམས་གྱི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༤༥ བ༧ འབྱུང་བྱེད་ཆེ།
- ༤༤ རྩེ་དགེ ༣༩༩༣ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞིབ་འཇོ། བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ། འོག ༡༥ ན༧
- ༤༥ སྤྲ། མཆོ་སྟོན།
- ༤༥ རྩེ་དགེ ༤༩༩༩ བསྟན། ཆད་མ། རྩེ ཆོམས་མཆོག་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༤ ན༥
- ༤༧ སྤྲ་དཔོན་ཤར་རྩེ་ལྟེ་ལོད་འབྱུང་གཞུང་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་པར་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༤༨ མ་དཔེར་ཤེས་བྱུང་ནའང་ཤེས་ཞེས་མཆོ་སྟོན་དཔེར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༤༩ རྩེ་དགེ ༤༩༩༩ བསྟན། ཆད་མ། རྩེ ཆོམས་མཆོག་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༤ ན༩
- ༥༠ རྩེ་དགེ ༤༩༩༠ བསྟན། ཆད་མ། བེ ཏུལ་བ་ལྟ། རིགས་པའི་ཐིགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༡ ན༤
- ༥༡ རྩེ་དགེ ༣༩༠༩ བསྟན། ཤེར་བྱིན། བ རྩོགས་གྲུང་། ཤེར་བྱིན་བསྟུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག ༣༩༤ བ༡
- ༥༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དེའི་གཞུང་། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༧ བ༩
- ༥༣ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་སྤྲེལ། རྩེ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩ བ༥
- ༥༤ རྩེ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ཨ བཟང་སྦྱོང་སྦོན་ལམ། འོག ༣༩༩ བ༧
- ༥༥ རྩེ་དགེ ༣༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། ཆོམས། ༡ འོག ༣༠༩ ན༩
- ༥༥ རྩེ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད ལུང་ཐུན་ཆོགས། འོག ༣༡༥ བ༥
- ༥༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ བྱགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩ ན༩
- ༥༨ རྩེ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༥ ན༥
- ༥༩ རྩེ་དགེ ༣༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། ཆོམས། ༩༥ འོག ༣༩༩ ན༤
- ༦༠ རྩེ་དགེ ༣༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཏ ལྷའི་བཤེས་གཉེན། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྲོ། འོག ༩ ན༩
- ༦༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ བྱགས་པ་བཤེས་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་གྱི་བཤད་པ། འོག ༥༩ བ༥

- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༥ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག་ ༡༩ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༩ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༧ བ།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ བཀའ། འདུལ་བ། ད་ལུང་ཐུན་ཆོགས། འོག་ ༩༥༩ བ༩ དང་ ༩༥༩ བ༩ གཞན་ཡང་། མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་
རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ།
- ༤༧ མ་དབེར་སོར་སོར་བྱུང་ནའང་སོ་སོར་ཞེས་མཆོ་སྤྲོད་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ། གནས། ༡ འོག་ ༡༩ ན།
- ༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༩ ན།
- ༧༠ བོང་མཚུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༩ བ།
- ༧༡ མཆོད་སྤྱིན་གྱི་མདོའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན།
མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ། ཡང་། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན།
མངོན་པ། རྩེ་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་གནས། ༡ འོག་ ༥ བ༩ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༠ ལྟའི་སྤྲོད་དུ་ཡོད་
པའི་གནས་བརྟན་སྤྱི་པའི་བར་མའི་སྤྱི་ཆོས་ཆོན་ ༤༤ རྩམ་པར་འཕག་པའི་མདོ་རྒྱུང་བའམ་རྩལ་མེད་སྤྱི་སྤྱོད། མཆོན་གཞན་དགེ་
སྤྱིང་མ་ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༩༩ བ།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༥ ན།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག་ ༡༡༤ བ།
- ༧༩ སྤྲོས། མཆོ་སྤྲོད།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༩༩༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྤྱིང་དཔོན་ཞིབ་ལྟ། སྤྱིད་འཇུག་ལེལ། ༩ འོག་ ༡༩ འོག་ ༩༡ ན།
- ༧༧ རྩེ་དགེ་ ༤༡༩༠ བསྟན། སྤྱི་རབས། ཅུ་སྤྱིང་དཔོན་དཔལ་ལོ། སྤྱི་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། སྤྱི་རབས། ༩ འོག་ ༧ ན།
- ༧༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེལ། ༡ འོག་ ༤༤ ན།
- ༧༩ བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡ འོག་ ༡༠ ན།
- ༩༠ དབེར་ན། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ།
- ༩༡ གཞིར། མཆོ་སྤྲོད།
- ༩༩ རབ་རྩེ་བའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤེས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༧ བ།
- ༩༩ རྩེ་གེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུན། ལེལ། ༡༤ འོག་ ༩ འོག་ ༡༧ བ།
- ༩༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤེས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་
རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༡ འོག་ ༡༩ བ།

- ५५ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༧ བ༧
 ५६ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཚས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལེལ ༡ འོག ༥༧ བ༧
 ५༧ བོང་མཚུངས། ཚས་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལེལ ༡ འོག ༥༧ བ༧
 ५༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། རྩེདག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༣༠ བ༡ ཡང་། རྩེདག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། ཟུ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ
 གནས། ༡ འོག ༡༩ བ༩ ལུང་ཡང་དག་ལྷན་པའི་ཚས་ཚན། ༩༩
 ५९ རྩེདག ༤༠༩༨ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཚས་མདོན་པ་ལ་འཇུག་པ། འོག ༩༠༩ བ༩
 ༦༠ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ འོག ༩༠ བ༥
 ༦༡ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༩
 ༦༢ རྩེདག ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྩེ་བཤད་རིགས་པ། ལེལ ༩ འོག ༥༩ བ༡
 ༦༣ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེལ ༡ འོག ༤༤ བ༩
 ༦༤ ཀུས། མཚོ་སྟོན།
 ༦༥ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེལ ༡ འོག ༤༤ བ༤
 ༦༦ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༥
 ༦༧ རྩེདག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༧
 ༦༨ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། ཚད་མ། ཅུ རྩོགས་སྤང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེལ ༡ འོག ༡ བ༤
 ༦༩ མ་དཔེར་གཤེད་ཞེས་བྱུང་ནའང་གཤེད་ཞེས་མཚོ་སྟོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
 ༧༠ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཤི རྩོག་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ལུས་ཅུ་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། རྩོག ༡༤ འོག ༩ བ༩
 ༧༡ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཚོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྩེ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས། ལེལ ༩ འོག ༡༤༠ བ༥
 ༧༢ རྩེདག ༤༡༤༠ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ འདུལ་བའི་ལྷ། གཞུང་ཐ་དད་པར་རིམ་པར་བསྐྲག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་སྒྲེ་པ་ཐ་དད་པ་
 བསྟན་པ་བསྐྲས་པ། འོག ༡༧༤ བ༡
 ༧༣ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༡
 ༧༤ རྩེདག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༩
 ༧༥ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༡
 ༧༦ རྩེདག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༡༠༩ བ༤
 ༧༧ བོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༩༡ བ༧
 ༧༨ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ༤
 ༧༩ མ་དཔེར་ལྷ་བྱ་དང་ཞེས་བྱུང་ནའང་ལྷ་བྱས་ཞེས་མཚོ་སྟོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
 ༨༠ རྩེདག ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ འོག ༩༤ བ༩
 ༨༡ བོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༩༤ བ༧

- ༡༡༩ གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༥ བ༥
 ༡༡༩ འདུན་བཟང་གི་གཞུང་འདི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བཀོད། གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༥ བ༥
 ༡༡༧ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི སྒྲོ་སྒྲོས་བརྟན་པ། སྤང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བྱེད་ཐག་ཏུ་བཤད་པ། འོག ༡༧༧ བ༣
 ༡༡༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡
 འོག ༡༧༧ བ༧
 ༡༡༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆར་བྱངས། གོང་མཆུངས། གནས། ༡ འོག ༡༧༧ བ༣ ཡང་།
 ཟླ་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༩ འོག ༡༣༥ བ༣
 ༡༡༧ སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་བོས། དེ་ནས་ཨ་རྩ་རྩི་ལྱི་འོད་ལྟར་སྒྲོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༡༨ དབྱིབས་ལ་གྲགས་པའང་། མཆོ་སྒྲོན།
 ༡༡༩ ཟླ་དག ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ར ད་ལྟ་ཟླ་དག་བཀའ་འགྲུར་དུ་བཞགས་པའི་སྤྱི་བ་འཕྲོ་བའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་བྱུང་བས་
 མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གང་ལས་བྱངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༢༠ བཅུན་པ་གྲི་རྩ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༢༡ བཅུན་པ་ཀྱ་ལྟ་རྩ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་།
 ༡༢༢ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༩ འོག ༧༧ བ༧
 ༡༢༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ན་ཆ་ཆར་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེ་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༡༥ བ༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ནང་ཆོན་ལག་པ་བཤད་པས་པའི་དཔེའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན། ༡༧༩
 ༡༢༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ།
 གནས། ༩ འོག ༡༥༥ བ༥ གཞན་ཡང་། ཏུ གནས། ༥ འོག ༧༧ བ༧
 ༡༢༥ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལ ༡ སྟོག ༩ འོག ༤༠ བ༥
 ༡༢༥ ཟླ་དག ༤༡༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་ལེལ ༧ འོག ༡༠༩ བ༣ ༡༠༩ འོག ༡༣༧ བ༥
 ༡༢༧ མ་དཔེར་འགལ་ལ་བྱུང་ན་འང་འགལ་ལ་ཞེས་མཆོ་སྒྲོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
 ༡༢༨ མདོ་དངོས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༡༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཉེ ལྷ་སྒྲོ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད།
 མངོན་སུམ་ལེལ ༡ འོག ༡༠༧ བ༥
 ༡༢༩ ཟླ་དག ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ར སྤྱི་བ་འཕྲོ་བའི་མདོ། དཔོན་བོད་འགྲུར་སྤྱི་བ་འཕྲོ་བའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་སྟང་།
 ༡༣༠ ཟླ་དག ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ ༧ འོག ༡༧ བ༧
 ༡༣༡ ཟླ་དག ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས ཆད་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཆོས། ཆོས་ཆོས། ༡༩ འོག ༡༤༩ བ༥
 ༡༣༩ མདོ་དངོས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་། ཟླ་དག ༤༡༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཉེ ལྷ་སྒྲོ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད།
 མངོན་སུམ་ལེལ ༡ འོག ༡༠༧ བ༥
 ༡༣༩ སྒྲེ་མཆེད་བཅུག་ཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བྱངས། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ
 གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བྱངས། གནས། ༡ འོག ༡༥ བ༧

- ༡༣༤ རྩེ་དགེ་ ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷ་གྲགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༥ གྲོག་ ༣༩ འོག་ ༢༠༩ ན་༣
- ༡༣༥ གོང་མཆུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༥ གྲོག་ ༤༩ འོག་ ༢༠༩ ན་༥
- ༡༣༥ རྩེ་དགེ་ ༡༥༠༠ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། རི་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེད། བྱང་རྒྱུ་མེས་འགྲེལ། གྲོག་ ༣༥ འོག་ ༣༩ བ་༥
- ༡༣༧ རྩེ་དགེ་ ༣༣༥ བཀའ། མདོ་རྩེ། ས་ ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་མ། ཆོས་མ། ༣༩ འོག་ ༣༥༢ ན་༤
- ༡༣༨ རྒྱུད། མཆོ་རྩོན།
- ༡༣༩ རྩེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ
གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག་ ༣༥ བ་༡
- ༡༤༠ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག་ ༣༥ བ་༢
- ༡༤༡ རྩེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཀྱི་ལུང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག་ ༣༧ བ་༤
- ༡༤༢ རྩེ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། དེའི་ཀྱི་གཞི། འོག་ ༤༥ ན་༧
- ༡༤༣ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག་ ༣༩ ན་༥
- ༡༤༤ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལུ ༣ གྲོག་ ༡༧ འོག་ ༤༩ བ་༥
- ༡༤༥ རྩེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ལུང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག་ ༤༡ བ་༥
- ༡༤༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལུ ༣ གྲོག་ ༡༨ འོག་ ༤༩ བ་༥
- ༡༤༧ གོང་མཆུངས། ལེལུ ༣ གྲོག་ ༡༧ འོག་ ༤༩ བ་༥
- ༡༤༨ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་སྤེལ་ལྷ་འབྱུང་བ། གནས། ༡ འོག་ ༤༩ བ་༢
- ༡༤༩ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་ཐུངས། གནས། ༡ འོག་ ༤༩ བ་༣
- ༡༥༠ རྩེ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འདི་རྟོག་མཐུང་།
- ༡༥༡ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་ལ་ཆ་ཆོད་ཐུངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩེ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༡ འོག་ ༣༩ ན་༣ ལུང་ཡང་དག་ལྷན་པའི་ནང་ཆོད་བྱམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་མདོ། ༥༤
- ༡༥༢ རྩེ་དགེ་ ༡༡༣༨ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༧ མ་ཉི་ཅི་ཏ། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད། འོག་ ༩༩ ན་༩ རྩོད་དཔོན་སྤྲེལ་ཆོགས་
རྩོད་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་རྩོད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་དང་རྩོད་དཔོན་མཐོང་ལམ་མ་ཉི་ཅི་ཏས་མཛོད་པའི་བསྟགས་ཡོད་བསྟགས་
བསྟོད་གཉིས་མཆོན་གཞན་དུ་བཞུགས་ཀྱང་དོན་ལ་གཞུང་དང་རྩོད་དཔོན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་སྤྱང་ངོ་།
- ༡༥༣ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེལུ ༡ འོག་ ༤༤ ན་༧
- ༡༥༤ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དེའི་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༣༩ ན་༥
- ༡༥༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི ཡོན་ཏན་རྩོ་བྲོས། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ། ལེལུ ༤ འོག་ ༣༥༤ ན་༧
- ༡༥༥ རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ དེའི་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག་ ༣༩ ན་༧
- ༡༥༧ ཆོས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ཐུང་པོར་བསྟུང་། མཆོ་རྩོན།

- ༡༥༤ ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་བཞུགས་ཀྱང་བོད་འགྲུར་མེད་པས་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཁུངས་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩
 བསྟན། མངོན་པ། ལུ འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བ༩
 ༡༥༥ ལུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བ༩
 མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོར་ན་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིགནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
 མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༩༤ བ༩ ལུང་བར་མའི་ནང་ཆོན་ལུན་དགའ་བོའི་མདོ། ༩༩ གཞན་ཡང་ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་ལས་དང་བོའི་སྟེ་མ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པའི་མདོར་ཡང་གསལ།
 ༡༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ལེལ ༤ ཤོག ༩༥ བ༩
 ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ལི རྒྱལ་བའི་སྐས། མངོན་པ་ལུན་བུས་ཀྱི་བཤད་པ། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༧༠ བ༩
 ༡༥༨ ལུང། མཆོ་སྟོན།
 ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ལི མངོན་པ་ལུན་བུས་ཀྱི་བཤད་པ། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༧༠ བ༩
 ༡༦༠ གོང་མཆུངས། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༧༠ བ༩
 ༡༦༡ ཟླ་དགེ ༩༧༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ ཆོས་བཤེས། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༩ བ༩
 ༡༦༢ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། བ དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༥༩ བ༩
 ༡༦༣ ཟླ་དགེ ༥༤ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཅ སྟོག་ཐོབ་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༥ བ༩ མ་དཔེར་སྟོག་ཐོབ་ཅེས་བྱུང་ཡང་རང་
 སོར་བཞག་ཡོད་པས་དབྱེད་འཛལ།
 ༡༦༤ ཟླ་དགེ ༩༧༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༩ བ༩
 ༡༦༥ ལུང་ཀྱང་ཀྱང་། མཆོ་སྟོན།
 ༡༦༦ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། ལལ་ཆེན། ག ཤོག ༩༩༩ བ༩
 ༡༦༧ དུག་ཁྱི་སྟེད་ཁོད་དུ་འདོན་ཤེས། མཆོ་སྟོན།
 ༡༦༨ ཟླ་དགེ ༩༧༩༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལན་བསམ་པའི་མདོ། ལེལ ༥ ཤོག ༡༤༥ བ༩
 ༡༦༩ ཟླ་དགེ ༩༧༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། སྐབས། ༡ ཤོག ༡༩ བ༩
 ༡༧༠ ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ ཅན་གོ་མི། སྟོབ་མ་ལ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱིང་ཡིག སྟོག ༥ ཤོག ༤༤ བ༩
 ༡༧༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ཤོག ༩༥ བ༩
 ༡༧༢ ཟླ་དགེ ༤༡༡༤ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན། ལུང་ལུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༩༧༩ བ༩
 ༡༧༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གཞན་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༡ ཤོག ༤༥ བ༩
 ༡༧༤ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ ཤོག ༩༧༤ བ༩
 ༡༧༥ བཅས་ན། མཆོ་སྟོན།
 ༡༧༦ བྱ་བའང་། མཆོ་སྟོན།
 ༡༧༧ རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་མཆེད་ལྷ་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆར་བྲངས།
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ ཤོག ༤༩ བ༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞིགནས་ལྷ།

༡༩༥ དེན། མཆོ་ཕྱོན།

༡༩༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ འོག ༥༩ བ༥

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། འོག ༡༩ ན༩

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༡ སྟོག ༡༡ འོག ༩ ན༥

༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ
གནས། ༡ འོག ༥༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡
འོག ༡༩ བ༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༧༩ ལག་པ་བཅུ་བའ་དཔེའི་མདོ་ཞེས་གྲགས།

༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༥༩ བ༥
ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༥ བ༩ ལུང་དངོས་
ནི་འོག་ ༩ བ༡ ཡང་། རྩ གནས། ༩ འོག ༥༡ བ༥ ཡང་། རྩ གནས། ༤ འོག ༩༩༩ ན༩ ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་
ཆོན། ༩༡༠ དགེ་སྟོང་མཆོས་སྤྱི་ཉི་མདོ་ཞེས་གྲགས། གནས་བཟླ་ཟླ་པའི་བར་མའི་ཟླའི་ཆོས་ཆོན། ༤༤

༩༠༠ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱུས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། གོང་མཚུངས། གནས། ༡ འོག ༥༩ བ༥
ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༤༩ ན༥ ཡང་། རྩ
གནས། ༧ འོག ༤༩ བ༩ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༩༩ དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་པོའི་མདོ་ཞེས་གྲགས།

༩༠༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༤༥ ན༥

༩༠༩ དཔོན་པོ་དེ་འགྲུར་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་ལུང་འདི་རྟེན་སོན་མ་བྱུང་།

༩༠༩ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༤ འོག ༤༩ ན༩

༩༠༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བརྒྱལ་ཕྱུས་མ། གནས། ༡ འོག ༥༧ ན༩

༩༠༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༤༥ ན༥

༩༠༥ ཟླ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། མདོ་ཟླ་ ས ཆོད་དུ་བརྟོད་པའི་ཆོས་ཆོན། ཆོས་ཆོན། ༩༩ འོག ༩༩ བ༩

༩༠༧ ཟླ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། མདོ་ཟླ་ ས ཆོད་དུ་བརྟོད་པའི་ཆོས་ཆོན། ཆོས་ཆོན། ༡༡ འོག ༩༤༩ ན༡

༩༠༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ འོག ༥༥ བ༥

༩༠༩ བྱེ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྒྱལ་ཕྱུས་མར་བཀོད། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ གནས། ༡ འོག ༥༡ བ༥

༩༡༠ སྤངས། མཆོ་ཕྱོན།

༩༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༠ བ༧

༩༡༩ ཟླ་དགེ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ སྟོག ༩༤ འོག ༡༠༩ བ༥

༩༡༩ ཟླ་དགེ ༤༩༠༩ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་། ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས། ལེའུ ༡ སྟོག ༤ འོག ༡ ན༤

༩༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༩༠ འོག ༩༤ བ༡

༩༡༥ གོང་མཚུངས། གནས། ༩ སྟོག ༩༡ འོག ༩༤ བ༡

༩༡༥ ལུང་འདི་ཆོད་མའི་གཞུང་མང་པོར་བྲངས་མོད་གང་ལས་བྲངས་པའི་མདོའི་མཆོན་སྟོས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། ཟླ་དགེ ༩༡༠ བཀའ།

༩ བསྐྱེད། མཚོ་ཕྱོན།

༡༠ ཡིན། མཚོ་ཕྱོན།

༡༡ ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ།
གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ ན་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ།
རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥ བཟུང་། ཤོག ༡༠ བཟུང་། གཞན་ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ ཤོག
༩༩༩ ན་ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ ཤོག ༩༥༥ བཟུང་། རྩུ་གནས། ༥ ཤོག ༤ བཟུང་། ལུང་བར་མའི་མདོ་ཆོས་ཆོན། ༩༡༠
ན་ཆོས་སྤྱིན་མའི་མདོ་ཞེས་གྲགས། བར་མའི་ཕྱེད་མདོ་ཆོས་ཆོན་ ༤༤ རྩམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་རྒྱུང་བ། རྩུ་མེད་ལྷ་སྤྱོད།

༡༢ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དྲུབ་པས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་
མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༤ ན་ཡང་།

༡༣ ཁོང་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༥ བཟུང་།

༡༤ མ་དབེར་ཟེལ་སོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མཚོ་ཕྱོན་དཔར་མ་ལྟར་ཟེལ་སོགས་པ་ཞེས་བཅོས།

༡༥ བཤད་། མཚོ་ཕྱོན།

༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། རེ་མས་ཙམ། བི་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༠ ཤོག ༤༩ བཟུང་།

༡༧ བདེ་བ་ལ། མཚོ་ཕྱོན།

༡༨ གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཚོ་ཕྱོན།

༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། རེ་མས་ཙམ། བི་བྱོ་གོས་བརྟན་པ། དབུས་མཐའ་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༤ ཤོག ༩༥༥ བཟུང་།

༢༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། རེ་མས་ཙམ། ལི་ཀུན་བརྟན་འགྲེལ་པ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་བམ་པོ། ༤ ཤོག ༤༩ བཟུང་།

༢༡ བདེ་བའང་། མཚོ་ཕྱོན།

༢༢ ཟླ་དགེ ༡ བཟུང་། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་གཞི། དེ་ཉིན་གྱི་གཞི། ཤོག ༤༠ ན་ཡང་།

༢༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༤ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥༩ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༥༠ ང་ ༥༥༡ དབང་པོ་ལྷའི་མདོ།

༢༤ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ།
འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥༩ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༥༩ ང་ ༥༥༩

༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། རེ་མས་ཙམ། རི་ཐོགས་མེད། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟན་པ། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༤ བཟུང་།

༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། རེ་མས་ཙམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྩམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུང་། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༠༩ ན་ཡང་།

༢༧ ཁོང་མཚུངས། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༤ བཟུང་།

༢༨ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་
དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༤ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།

- འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༡ ཤོག ༥༥ ན༥
- ༡༩ མ་དབེར་བསྐྱར་གསལ་ནའང་འགྱུར་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ༢༠ ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ ལུང་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ༡༡༥ བ༣
- ༢༡ ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
- འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས། ༩ ཤོག ༩༥ བ༧
- ༢༢ འདི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་བོད་འགྱུར་མེད་པའི་མཛོན་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུངས། ཟླ་དག ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་གཉེན།
- མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ བ༣
- ༢༣ ཟླ་དག ༡༩༧༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི་ ཤ རམས་མང་པོ་པའི་མདོ། ཤོག ༣༠༠ བ༡
- ༢༤ བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས། མཆོ་སྟོན།
- ༢༥ དབང་པོ་དང་། མཆོ་སྟོན།
- ༢༦ དང་པོ་དང་། མཆོ་སྟོན།
- ༢༧ ཟླ་དག ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་གཉེན། མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༠ ན༧
- ༢༨ གྱི། མཆོ་སྟོན།
- ༢༩ ད་ལྟར་བ། མཆོ་སྟོན།
- ༣༠ ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་འདི་མཛོན་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུངས། ཟླ་དག ༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་གཉེན། མཛོན་རང་
- འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༡ བ༡
- ༣༡ ཁོང་མཆུངས། གནས། ༩ ཤོག ༥༡ བ༣
- ༣༢ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས། ༩ ཤོག ༩༧ བ༣
- ༣༣ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོན་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ དེབ་གཉེན།
- མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༩ ན༡ ཟླ་དག ༢༠༠༩ བསྟན། མཛོན་པ། ལྷ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
- འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས། ༩ ཤོག ༡༠༧ བ༧
- ༣༤ ལྷན་པ་ནི། མཆོ་སྟོན།
- ༣༥ ལྷན་པའི་བྱུང་བ། མཆོ་སྟོན།
- ༣༦ མ་དབེར་འདོད་པ་གསལ་ནའང་མཆོ་སྟོན་དབང་མང་འདོད་པའི་ལྟར་བཅོས།
- ༣༧ ཟླ་དག ༢༩༤༤ བསྟན། ཆད་མ། ཞེ སྤྱོད་པོན་དག་གྱུར། ཕྱི་རིམ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༡ ན༥
- ༣༨ ཁོང་མཆུངས། ཤོག ༡༩༡ བ༣
- ༣༩ ཟླ་དག ༢༩༤༤ བསྟན། ཆད་མ། ཞེ སྤྱོད་པོན་དག་གྱུར། ཕྱི་རིམ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༡ བ༤
- ༤༠ མ་དབེར་ཆ་ཤེས་གསལ།
- ༤༡ ཟླ་དག ༢༩༤༤ བསྟན། ཆད་མ། ཞེ སྤྱོད་པོན་དག་གྱུར། ཕྱི་རིམ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། ཤོག ༡༩༡ བ༥

- ༥༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ འོག ༥༠ བ།
 ༦༠ བོང་མཚུངས། གནས། ༩ འོག ༥༠ བ།
 ༦༡ རྩེ་དགེ ༩༥༤ བསྟན། དབྱ། ས། ཞི་འཛོ། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། སྟོག ༩༤ འོག ༥༤ ཀ།
 ༦༢ རྩེ་དགེ ༤༩༤ བསྟན། ཚད་མ། ཞ། སྤྱོད་དཔོན་དག་སྤྲུངས། སྤྱོད་པ་གྱི་དོན་གྱུ་བ་པ། འོག ༡༩༩ བ།
 ༦༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ འོག ༤༩ བ།
 ༦༤ རྩེ་དགེ ༩༥༤ བསྟན། དབྱ། ས། ཞི་འཛོ། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག ༥༡ བ།
 ༦༥ རྩེ་དགེ ༤༩༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྒྱུ་པ་རང་པོ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༩༤ བ།
 ༦༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པ། སྟོག ༩ འོག ༩ བ།
 ༦༧ རྩེ་དགེ ༤༩༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྒྱུ་པ་རང་པོ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༩༤ བ།
 ༦༨ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། སྤང་པོ་ལུ་རྩེ་བྱེད་པ། གནས། ༩ འོག ༩
 ༦༩ རྩེ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྱངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
 འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་པ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ།
 ༧༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
 འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་པ། གནས། ༡ འོག ༩༩ བ།
 ༧༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༩༤ བ།
 ༧༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བུམ། གནས། ༩ འོག ༥༥ བ།
 ༧༤ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་རྩེ་འབྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ
 གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེ་འབྲངས། གནས། ༩ འོག ༩༠༩ བ། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ
 ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་པ། གནས། ༡ འོག ༡༩ བ། གཞན་ཡང་། ཅུ གནས། ༩ འོག ༥༥ བ། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ
 འོག ༩༡༡ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཚན། ༤༥ སེམས་པའི་ཆོག་སྤྲུག་གི་མདོ།
 ༧༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི སྤྱོད་པ་བཟླ་པ། དབྱ་མ་ཐའི་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༡ འོག ༩༠༤ བ།
 ༧༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༥༩ བ།
 ༧༨ སྤྲུལ་ཆོག་གི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྱངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། འགྲེལ་བ་
 རྒྱལ་སྤྲུལ་པ། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ བ།
 ༧༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩེ་པ། གནས། ༩ འོག ༩༤ འོག ༤ བ།
 ༨༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། སྤྲུལ་པ། སྟོག ༩ འོག ༩ བ།
 ༨༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བུམ། ལེའུ ༡ འོག ༥༥ བ།

- ༡༥ ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། སྤྱི་གཞི་གཉེན། སུམ་ཅུ་བ། སྟོག ༡ འོག ༡ ར་༩
- ༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་ཐོག་སེང། མཛོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེལ ༡ འོག ༡༤ ར་༧
- ༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི་ཐོག་སེང། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༡ འོག ༥༤ ར་༤
- ༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༨༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི་སྟོ་བཏུན། སུམ་ཅུ་པའི་བཤད་པ། འོག ༡༧༩ ར་༩
- ༡༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༤༤ ར་༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༥ ར་༡ ཡང་། རྩུ་གནས། ༡ འོག ༧༡ ར་༤ ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ འོག ༡༩༤ ར་༩
ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༡༠ ཆོས་སྒྱུན་མའི་མདོ། བར་མའི་ཟེའི་ཆོས་ཆོན། ༤༤ རྩམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་རྩུང་
བའམ་ཅུལ་ཐེད་སྟེ།
- ༢༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོག་སེང། སའི་དངོས་གཞི། ལེལ ༡ འོག ༣༠ ར་༧
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༨ བསྟན། མཛོན་པ། ཅུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༡༩༧ ར་༧
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོག་སེང། སའི་དངོས་གཞི། ལེལ ༡ འོག ༣༠ ར་༧
- ༢༣ བོང་མཆུངས། ལེལ ༡ འོག ༡ ར་༩
- ༢༤ ཟླ་དགེ ༤༡༠༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨ་ཆངས་པའི་བྲ་བའི་མདོ། འོག ༡༩ ར་༩ ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མ་དང་འགྲེལ་
བཤད་ཉི་མཁོར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་གཞི་གསལ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༡
འོག ༡༡༤ ར་༧ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༡༤༩
བ་༩ ཡང་། རྩུ་གནས། ༡ འོག ༥༩ ར་༡ ཡང་། རྩུ་གནས། ༡ འོག ༡༠༡ ར་༧ ཡང་། རྩུ་གནས། ༧ འོག ༢༥༩ ར་༥ རིང་པོའི་
ཟེའི་ཆོས་ཆོན། ༡ ཆངས་པའི་བྲ་བའི་མདོ།
- ༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་གཞི་གསལ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༡ འོག ༥༤ ར་༧
- ༢༦ ཟླ་དགེ ༤༡༠༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨ་ཆངས་པའི་བྲ་བའི་མདོ། ལེལ ༡ འོག ༣༠ ར་༧
- ༢༧ ཐ་དད་ཡིན་པར། མཆོ་སྟེན།
- ༢༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༧ ར་༧ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༧ འོག ༡༩༧ ར་༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༡༡༧ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཟེའི་ཆོས་ཆོན་
ཆོན་པོ་འདུས་པའི་ཟེའི་ ༤༤ མདོ། ༧༡ ཟས་ཀྱི་མདོ།
- ༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ འོག ༥༧ ར་༧
- ༣༠ དབྱུག་པ། མཆོ་སྟེན།
- ༣༡ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་གཞི་གསལ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་
རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༡ འོག ༡༡༩ ར་༩
- ༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཐི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ལེལ ༡༢ འོག ༥༩ འོག ༢༤ ར་༤

- [illegible]

- ༡༣༥ ཟླ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། རིམ་མཚན་ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སྤྱི་ལུ ༥ འོག ༡༥༠ བ༥
 ༡༣༥ དམིགས་གསལ། མ་དབེ།
 ༡༣༧ ཟླ་དག ༡༡༣༥ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ༧ མ་དེ་ཙྰ་བླ། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད། འོག ༥༩ བ༣
 ༡༣༥ གནས་བརྟན་ཉེ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བྱེད་སྤྱི་ལུ ༤༠༩༣
 བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ བ༣
 ༡༣༩ ཟླ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ང་ དབྱེན་གྱི་གཞི། འོག ༩༩ བ༥
 ༡༤༠ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། དབྱེན་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༧༥ བ༥
 ༡༤༡ ལྷལ་མང་། མ་དབེ།
 ༡༤༩ ཟླ་དག ༩༥ བཀའ། མདོ་སྤྱི་ ༣ རྒྱུ་ཆེར་ལོ་པའི་མདོ། ལུ ༩ འོག ༡༤༩ བ༡
 ༡༤༩ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། དབྱེན་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༧༥ བ༧
 ༡༤༤ བྱེད་དོ། མཆོ་སྦྱོན།
 ༡༤༥ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། རིམ་མཚན་ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལུ ༩ འོག ༧༩ བ༣
 ༡༤༥ བཤད་དེ། མཆོ་སྦྱོན།
 ༡༤༧ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༡༧༡ བ༩
 ༡༤༩ འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱེད་སྤྱི་ལུ ༤༠༩༩ བསྟན།
 མངོན་པ། ལྷ། གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ འོག ༡༥༩ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན།
 མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༥༥ བ༧ ཡང་། རྩ་གནས། ༩ འོག ༧༥ བ༥ གནས་
 བརྟན་སྤྱི་པའི་ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྤྱི་ལུ་ཆོན་གྱི་མདོ། ༡༤༥
 ༡༤༩ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྤྱེལ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༩ འོག ༡༧༡ བ༥
 ༡༥༠ ཟླ་དག ༤༠༩༥ རིམ་མཚན་ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལུ ༩ འོག ༧༩ བ༡
 ༡༥༡ ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བྱེད་སྤྱི་ལུ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། གྲགས་པ་བཤེས་
 གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ འོག ༡༥༠ བ༧
 ༡༥༩ རོགས་པ་དང་། མཆོ་སྦྱོན།
 ༡༥༩ ལྷ་གཞན་ནི། མཆོ་སྦྱོན།
 ༡༥༤ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ འོག ༡༥༠ བ༩
 ༡༥༥ ཟླ་དག ༤༠༩༤ རིམ་མཚན་ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལུ ༡ འོག ༥༩ བ༧
 ༡༥༥ ཟླ་དག ༤༠༩༤ རིམ་མཚན་ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལུ ༡ འོག ༥༩ བ༧
 ༡༥༧ གནས་བརྟན་དབྱེན་བཤེས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བྱེད་སྤྱི་ལུ ༤༠༩༩
 བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ འོག ༡༥༤ བ༩
 ༡༥༩ མིན་ནོ། མ་དབེ།

- ༡༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ བཟ
- ༡༡༥ དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྒྱུན་གྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༤ བཟ ཡང་། རྩལ་ཞེ་གནས། ༤ ཤོག ༡༣༩ རྩལ་ཡང་
དགེ་བར་ལྷན་པའི་མངོན་ཆོས་ཆོན་ ༡༡༠ རྩལ་སྒྱུན་མའི་མངོན་ བར་མའི་ཟེའི་མངོན་ཆོས་ཆོན་ ༤༤ རྩལ་ལུ་ ༡ ཟླ་ཆོན་ ༥
མངོན་ ༤ རྩལ་བར་འབྲེག་པའི་མངོན་ཆུང་བའམ་ཕྱུ་ལེན་སྒྱུ་ལྟ།
- ༡༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་ལས་གདགས་པ། ཤོག ༡༡༩ བཟ
- ༡༡༧ མངོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གྱི་བཤད་པ། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་ཟེའི་བཞེ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མངོན་ ༡༧༡
- ༡༡༨ རྩལ་ཆོགས་གྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་བྲངས། ཟླ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་
བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༥༡ བཟ དང་། ༥༩ རྩལ་ཡང་། རྩལ་ཞེ་གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡང་། ལུང་བར་མའི་མངོན་ཆོས་
ཆོན་ ༡༡ དང་། ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་ཟེའི་ལྷ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མངོན་ ༡༥༤
- ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡ བཟ
- ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། གུ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༤ བཟ
- ༡༢༠ བོང་མཆུངས། གནས། ༡ ཤོག ༡༠ བཟ
- ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། གུ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༤ བཟ
- ༡༢༡ འགྲེལ་བར། མངོན་པ།
- ༡༢༢ མངོན་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༠ རྩལ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩལ་ཞེ་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོང་། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ
- ༡༢༣ མཆོ་སྒྲོན་དཔར་མར་སྐྱབས་དུ་མར་བཞག་ལ་གཞག་གསལ།
- ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་གསེར་མངོན་གྱི་སྒྲོན་པ། ཤོག ༡༣ རྩལ་
- ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡ བཟ
- ༡༢༦ བོང་མཆུངས། གནས། ༡ ཤོག ༡༡ བཟ
- ༡༢༧ བོང་མཆུངས། གནས། ༡ ཤོག ༡༡ བཟ
- ༡༢༨ བོང་མཆུངས། གནས། ༡ ཤོག ༡༣ བཟ
- ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༡༤ བཟ
- ༡༣༠ དེད་ཀའ་འདོད་པའི་ མངོན་པ།
- ༡༣༡ ཟླ་དགེ ༡ བཟ འདུལ་བ། ༩ འདུལ་བ་རྩལ་འབྲེད། ཤོག ༡༤ རྩལ་ མངོན་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས།

༡༧༧ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས། མེད་གཉི ༩༠༩༠ བསྟན། མཛོད་པ། གྲ། དབྱིས་གཞིན།

༡༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བརྒྱུལ་སྒྲིམ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་རྩ་ཆའི་དྲུངས། ཨྱིད་ལེ ༩༡༩ བསྟན། མདོན་པ། ལྷ་

གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༡ ཤོག ༥༩ བལ་ཤེད་གེ ༤༠༧ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོག་གནས། ༡ ཤོག ༥ བལ་ཤེད་ལྟེན་གཞི་གནས། ༤ ཤོག ༩༩ བལ་ཤེད་ལྟེན་གཞི་གནས། ༥ ཤོག ༤ བལ་ཤེད་ལྟེན་གཞི་གནས་ལྟེན་གཞི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༠ ཆོས་སྤྱོད་མའི་མདོ།
བར་མའི་མཛོད་ ༤༤ རྟེན་པར་འབྲེལ་པའི་མདོ་རྒྱུ་ལྟེན་གཞི་སྟེ།

༩༡༧ རྟེན་གེ ༤༩༡༠ བསྟན། ཆོད་མ། ཅེ་ཆོས་གྲགས། རྟེན་པར་འབྲེལ་པའི་མཛོད་སྟེ། ༩༩༩ ཤོག ༡༡༥ རྟེན་

༩༡༨ འབྲེལ་བྱས་དང་། མ་དབེ།

༩༡༩ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ བལ་

༩༢༠ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གནས། ༩ ཤོག ༩༤༩ རྟེན་

༩༢༡ རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ བལ་

༩༢༢ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གནས། ༩ ཤོག ༩༤༩ རྟེན་

༩༢༣ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༤ ཤེས་པར་བྱ་བའི་མཆོད་པ།

༩༢༥ རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

༩༢༦ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༧ བོད་མཆོད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༨ བོད་མཆོད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ རྟེན་

༩༢༩ རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

༩༣༠ བོད་མཆོད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

༩༣༡ བོད་མཆོད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༩ རྟེན་

གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཆོད་པ།

༡ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༡ ཤོག ༩༡ ཤོག ༩ རྟེན་

༢ རྟེན་གེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༩༤༩ རྟེན་

༣ ཉིར་ལ་གྲགས་པ་མཆོད་པ། ཉི་བྱ་གྲགས་པ་མཛོད་པར་འབྲེལ་པའི་མཆོད་པ། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།

༤ ལུང་སྤྲེལ་བྱའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོག་ཆོད་དང་སྟེ། རྟེན་གེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྟེན་གཞི་

གཉེན། རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༠ རྟེན་ལྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། རྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།

མཐོག་གནས། ༩ ཤོག ༡༠༠ བལ་ཤེད་ལྟེན་གཞི་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། ༧༩༩ དང་། ༤༧༠

༥ ཐོས་ནས། མཆོད་པ།

༦ ལྟེན་པར་འབྲེལ་པའི་མཆོད་པ།

- ༡ རྩ་དག ༤༠༣༥ བརྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ས་ལུ་པ། འོག ༣༡ བ།
 ༢ རྩ་དག ༣༩༥༦ བརྟན། མདོ་འགྲེལ། ཇི་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། སྤུ་ལུ་ལྷ་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། འོག ༤༠ བ།
 ༣ རྩ་དག ༤༠༣༥ བརྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ས་ལུ་པ། འོག ༣༩ བ།
 ༡༠ བོད་མཚུངས། ས་ལུ་པ། འོག ༣༩ བ།
 ༡༡ དཔལ་རྒྱ་གསར་ཐོག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་ནང་། ལུང་འདི་རང་ཆོག་སྦྱོར་བྱུང་མི་མཐུན་
 པ་མདོ་ལང་གཤེགས་ནང་བྲས། རྩ་དག ༡༠༧ བ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༤༠ བ།
 ༡༢ རྩ་དག ༤༠༤༣ བརྟན། སེམས་ཙམ། ཉི་རིན་མི་དྲ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་ས་རྣམ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༡༩ བ།
 ༡༣ རྩ་དག ༤༠༥༢ བརྟན། མདོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྲ། འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། ལེབྲ། ༧ འོག ༡༢ བ།
 ༡༤ མཐོང་མཁའ། མཆོ་སྡེ།
 ༡༥ བཅས་སོ། མ་དཔེ།
 ༡༦ རྩ་དག ༤༠༩༢ བརྟན། མདོན་པ། གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་ལྷ་ས་མ། གནས། ༣ འོག ༣༤༥ བ།
 ༡༧ རྩ་དག་བདུན་བརྟན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆར་བྲས། རྩ་དག ༤༠༩༠ བརྟན།
 མདོན་པ། གྲ། དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༡ བ། ཡང་ རྩ་དག ༤༠༩༤ བརྟན། མདོན་པ། རྩ་
 ཞིགས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིར་མཐོ། གནས། ༣ འོག ༡༡༠ བ།
 ༡༨ རྩ་དག ༤༠༥༤ བརྟན། མདོན་པ། ཨི་མོད་གལ་བྲ། འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། ལེབྲ། ༣ འོག ༥ བ།
 ༡༩ ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲྱུངས། རྩ་དག ༤༠༩༠ བརྟན། མདོན་པ། གྲ། དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
 གནས། ༣ འོག ༡༡༡ བ།
 ༢༠ ལུང་སེལ་བྲའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆར་བྲས། རྩ་དག ༤༠༩༠ བརྟན། མདོན་པ། གྲ།
 དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༡ བ། ཡང་ རྩ་དག ༤༠༩༤ བརྟན། མདོན་པ། རྩ་ ཞིགས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉིར་མཐོ། གནས། ༣ འོག ༡༠༡ བ།
 ༢༡ རྩ་དག ༤༠༣༥ བརྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལུ་པ། འོག ༤༤ བ།
 ༢༢ རྩ་དག ༤༠༤༣ བརྟན། སེམས་ཙམ། འི་རིན་མི་དྲ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༢༠ བ།
 ༢༣ རྩ་དག ༤༠༤༧ བརྟན། སེམས་ཙམ། སི་ཡོན་ཏན་འོད། ལུང་པོ་ལུང་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ། འོག ༢༧ བ།
 ༢༤ རྩ་དག ༤༠ བ། བ། དཀོན་པ་རྩེགས། ང་ ཡཔ་སྤྲུལ་མཛུལ་བའི་མདོ། ལེབྲ། ༡༤ འོག ༤༡ བ།
 ༢༥ དེ་དུས། མ་དཔེ།
 ༢༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆར་བྲས། རྩ་དག ༤༠༩༠ བརྟན། མདོན་པ། གྲ། དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ འོག ༡༡༢ བ། ཡང་ རྩ་དག ༤༠༩༤ བརྟན། མདོན་པ། རྩ་ ཞིགས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིར་
 མཐོ། གནས། ༡ འོག ༢༧ བ། ཡང་ རྩ་དག ༤ འོག ༥༩ བ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ རྩ་ རྩ་ཞི་སྤྲུལ་བྲམ་
 ཟེ་ནོར་སྤྲུལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། དེ་ནི་རྣམ་བྲངས་བཤད་པའི་སྤྲུལ་གྱི་ཆོགས་སྤྲུལ་བཤད་པའི་གཉིས་པའི་དང་པོའི་སྤྲུལ་མཆོད་གཉིས་
 པའི་མདོ་ཡང་ཡིན།

༡༧ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟ ༥༨། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ བཟ ༥༨། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༥༩ བཟ ༥༨། ཡུང་བར་མའི་མདོ་ ༩༧ བྲམ་ཟེ་ཉོར་སྒྲེས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་
མདོ་འམ་རྟན་རྒྱུ་ཉི་སྟུ། དེ་ནི་རྩམ་གྲངས་བཤད་པའི་སྒྲུ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་གཉིས་པའི་དང་པོའི་སྒྲུ་མཆོད་གཉིས་པའི་མདོ་
ཡང་ཡིན།

༡༨ གཉིས་པའི། མཆོ་སྒྲོན།

༡༩ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ བཟ

༢༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟ ༥༨། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧ བཟ ༥༨། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༥༩ བཟ ༥༨། ཡུང་བར་མའི་མདོ་འཛོམས་ཆོན་ ༩༧ བྲམ་ཟེ་ཉོར་སྒྲེས་
ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་འམ་རྟན་རྒྱུ་ཉི་སྟུ། དེ་ནི་རྩམ་གྲངས་བཤད་པའི་སྒྲུ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་གཉིས་པའི་དང་པོའི་སྒྲུ་མཆོད་
གཉིས་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན།

༢༡ བོང་མཚུངས། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༩ བཟ

༢༢ རྩུག་པའོ། མཆོ་སྒྲོན།

༢༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ བཟ

༢༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ བཟ

༢༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༡ བཟ

༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ བཟ

༢༧ མདོ་གཞན་ལས་ཞེས་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་གང་སྤེལ་གྱི་འགྲེལ་བར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ།
གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༤ བཟ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་
བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༤ བཟ

༢༨ ཡུང་པོ། མཆོ་སྒྲོན།

༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༤ བཟ

༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་སྤྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ལེའུ ༩ ཤོག ༥ བཟ

༣༡ ལེན་ཞོ། མཆོ་སྒྲོན།

༣༢ རྩམ་པའི། མཆོ་སྒྲོན། ཉི་བྱ་ཀ་མ་དཔེ།

༣༣ ཡི་དྲགས་མོའི་རྟགས་པ་བཛོད་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠
བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༡༥ བཟ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ།
རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༠༧ བཟ ཡུང་བར་མའི་མདོ་འཛོམས་པའི་རྟགས་པ་བཛོད་པ་བསྟན།

ཡེ་མེ་དགོ་ ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩ་ཁང་བ་སྟེལ། འཕྲེལ་བ་ཤར་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རོག་ ༢༡༡ རྩ་

- ༡༥ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དཀྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ ན་ཡ་ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲུལ་བཤད་ཉེར་
མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡ་ཡང་། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་ ༧༩ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་
འདུས་པའི་མེད་མེད་ཆོན་ ༡༥ མདོ་ ༡༩ ལུ་ལྷ་ཅུ་ཅུ་གྱི་མདོད་ཆོན་མཁུ་སྟུ་སྟུ།
- ༡༦ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། གོང་མཆོངས། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ ན་ཡ་ཡང་།
ཟླ་དག ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲུལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༠ ན་ཡ་ཡང་། ཡུང་ཡང་དག་པར་
ལྷན་པའི་མདོད་ཆོས་ཆོན་ ༡༡༧ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མེད་ཆོས་ཆོང་དྲུག་འདུས་པའི་ཟླ་ ༣༥ མདོ་ ༡༧༧
- ༡༧ ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
- ༡༨ གོང་མཆོངས། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
- ༡༩ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲུལ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲུལ་བཤད་མཆོན་ཉེར་
རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
- ༢༠ ཡོངས་སྤྱུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སྤྱུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་
མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༡ བ།
ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲུལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡ་ཡང་
རྟོག ༡༧༧ ན་ཡ་ཡང་། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩༧༧
- ༢༡ ཟླ་དག ༤༡༧ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྱུ་བ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། འཕྲུ་ ༩ རྟོག ༡༩༡ ན་ཡ་
- ༢༢ ཟླ་དག ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩུ་བ། གནས། ༩ རྟོག ༧ བ།
- ༢༣ ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲུལ་བཤད་མཆོན་ཉེར་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ བ།
- ༢༤ གོང་མཆོངས། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡ་
- ༢༥ ལྷ་མ་གཉིས། མཆོ་སྤྱོད།
- ༢༦ ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྤེལ། འགྲུལ་བཤད་མཆོན་ཉེར་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ ན་ཡ་
- ༢༧ ཟླ་དག ༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྱུ་བ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིང་བོ། རྟོག ༥ རྟོག ༡༧༧ བ།
- ༢༨ སྤྱིང་པ་ཉིད་ཆོན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན། མདོན་པ།
གུ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ བ། ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲུལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ རྟོག ༡༩༩ བ། ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ རྟོག ༡༧༧ བ། ཡང་། རྩུ་གནས། ༧ རྟོག ༡༧ བ།
ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༩ དོན་དམ་པ་སྤྱིང་པ་ཉིད་ཆོས་ཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས།
- ༢༩ ཡུང་ཡང་ཆོག་གསུམ་གྱི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲུལ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སའི་དངོས་གཞིར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༠ བསྟན།
མདོན་པ། གུ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲུལ། གནས། ༩ རྟོག ༡༧ བ། ཟླ་དག ༤༠༩ བསྟན། མེས་མཆོང་ཆོ་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་འཁྱོར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ། རྟོག ༡༠༧ ན་ཡ་
- ༣༠ ཟླ་དག ༡༡༠༧ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་གསུམ། གཞུ་བའི་ལྷ་ཡུང་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ། རྟོག ༡༩ རྟོག ༩ བ།

༧༤ གོང་མཆུངས། གྲོག ༤༥ འོག ༩ བ༤

༧༥ གོང་མཆུངས། གྲོག ༤༥ འོག ༩ བ༥

༧༦ གནོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༩ ན༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ ན༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འོ་ཆོས་ཆོན། ༡༩༠༠ གནོད་
སྦྱིན་དབང་པོའི་ཆོག་སྤྲུལ་བཅད་པ།

༧༧ ཟླ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོས་ས། མི་རྟག་པའི་ཆོས་ས། འོག ༩༠༩ ན༥

༧༨ ནམ་མཁའའི། མཆོ་སྟོན།

༧༩ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། མཁའ་ཆེན། ཨ བཟང་སྟོད་སྟོན་ལས། འོག ༩༥༡ ན༥

༡༠༠ ཟླ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོས་ས། ལེའུ ༩༥ འོག ༩༩༩ ན༤

༡༠༡ གསུམ་པ་རྒྱས་པར། མཆོ་སྟོན།

༡༠༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ ན༩

༡༠༣ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ ན༩

༡༠༤ ཟླ་དགེ ༩༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། གྲོག ༩ འོག ༡༤༥ བ༩

༡༠༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚན། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟས། ལེའུ ༡ འོག ༥༥ ན༥

༡༠༦ གོང་མཆུངས། ལེའུ ༡ འོག ༥༥ བ༩

༡༠༧ ཟླ་དགེ ༩༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། གྲོག ༩ འོག ༡༤༥ བ༩

༡༠༨ ཟླ་དགེ ༤༡༩༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ ༡ གྲོག ༩༥ འོག ༡༠༩ ན༥

༡༠༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚན། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟས། ལེའུ ༡ འོག ༥༧ ན༡

༡༡༠ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་འདི་འགྲུབ་ལོ་མཛོད་མ་གྲུབ།

༡༡༡ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༧ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། གནས། ༩ འོག ༡༩༥ བ༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འོ་ཆོས་ཆོན། ༩༩༥ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ། ཡང་
དག་པར་ལྷན་པའི་སྟེང་སྟེ་ཆོན་གཉིས་པ་སྟེང་གཞི་འདུས་པའི་མདོ། ༡ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ།

༡༡༢ ཟླ་དགེ ༩༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། རི སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ལེའུ ༡ འོག ༩ བ༤

༡༡༣ ཟླ་དགེ ༩༡༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཆ སྤྲུལ་ལྷ་པའི་མདོ། འོག ༡༡༥ ན༧

༡༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ ན༡

༡༡༥ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ ན༩

༡༡༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༩༩ ན༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟེ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་

ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༣༧ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༠ ལྟར་ ལྷང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༥༧ ལྟར་
པོའི་སྒྲིམ་གྱི་ཆོག་སྲུ་བཅད་པའི་བཞི་པའི་དང་པོའི་མདོ།

༡༡༧ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༠ ལྟར་

༡༡༨ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༡ ལྟར་

༡༡༩ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༢ ལྟར་

༡༢༠ གོང་མཆུངས། གནས། ༩ འོག ༡༣༣ ལྟར་

༡༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་གནས། ༩ འོག ༡༢༤ ལྟར་

༡༢༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་

༡༢༣ ཟླ་དགེ ༤༡༡༠ བསྟན། མདོན་པ། ཅེ་ཆོས་གཤམ་ཆོད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ་སྟོག ༡༢༤ འོག ༡༠༩ ལྟར་

༡༢༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་རྒྱུ་ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་
ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༢༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ ལྷང་ཡང་
དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན། ༡༡༤

༡༢༥ རྒྱ་ཆོན་རྒྱ་གཉེན་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་རྒྱུ་ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ།
གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་
འགྲེལ་བཤད་ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༢༤ ལྟར་ རྒྱ་གར་གྱི་ ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ ལྷང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་
ཚན་ ༩༠༤ རྒྱ་ཆོན་རྒྱ་གཉེན་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་རྒྱུ་ཟླ་དགེ ༡༢༤

༡༢༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩
འོག ༡༢༤ ལྟར་

༡༢༧ གོང་མཆུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་རྒྱུ་ཟླ་དགེ ༤༠༧༤
བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་ འགྲེལ་བཤད་ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༢༤ ལྟར་ ལྷང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་
ཚན་ ༩༠༤ རྒྱ་ཆོན་རྒྱ་གཉེན་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་རྒྱུ་ཟླ་དགེ ༡༢༤

༡༢༨ གོང་མཆུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་

༡༢༩ གཟུགས་མེད་ཀྱི་(ཁམས་གོང་མ་གཉེན།) ལ། མཆོ་སྒྲིམ།

༡༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༢༤ ལྟར་

༡༣༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། ཆེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་འབྲོར་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་པ། འོག ༩ ལྟར་

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མེས་པ་ཙམ། རི་དབྱིག་གཉེན། རྒྱ་གར་པ་རྒྱལ་པ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་བཤད་པ། འོག ༡༢༤ ལྟར་

༡༣༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་རྒྱུ་ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་
འགྲེལ་བཤད་ཉེས་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༢༥ ལྟར་ ལྷང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༩༡༤ ཟུག་གི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༡༢

༡༩ མདོ་ ༡༡ དང་། ༩་༩ གཉིས་པ་གྲིང་གཞི་འདུས་པའི་གཉིས་པའི་མདོ་དང་པོ་འཛུགས་ཅིག་པ་ཟས་ཀྱི་མདོ་འཛུགས་སྟུང་།
 ༡༩༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ ບྩེན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ ບ༡
 ༡༩༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ ບྩེན། མདོན་པ། གྲུ དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༠ ບ༩ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ ບྩེན། མདོན་པ། རྩ ཞིགནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༥༩ ན༡ ཡང་། ཅུ གནས། ༩ འོག ༡༡ ན༤ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༡ ནས་ ༩༡༩ ཡང་དག་པར་
 ནས་ ༩༡༩ འགྲོ་བའི་རྩམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ།
 ༡༩༧ བོང་མཚུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༠ ບ༤
 ༡༩༨ རྩམ་གསུངས། མཆོ་སྟོན།
 ༡༩༩ ཟས་ཀྱི་མདོ་འདི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ ບྩེན། མདོན་པ། གྲུ
 དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༡ ན༩ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ ບྩེན། མདོན་པ། རྩ ཞིགནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༥༩ ບ༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༡ ནས་ ༩༡༩ ཡང་དག་པར་
 ལྷན་པའི་སྟེང་གཞི་འདུས་པའི་སྟེ། ༡༩ མདོ། ༡༡ ཟས་ཀྱི་མདོ་འཛུགས་སྟུང་།
 ༡༩༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ ບྩེན། མདོན་པ། གྲུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༡ ບ༩
 ༡༤༠ རྩེ་དགེ ༩༩༨ ບ༡༩། མདོན་པ། ཡ མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག དྲུང་འགྲོ་འཕྲུ འོག ༩༡༡ ན༩
 ༡༤༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ ບྩེན། སེམས་ཅན། ཞི ཐོགས་མེད། རྩམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། འཕྲུ ༡ འོག ༡༡ ན༩
 ༡༤༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ ບྩེན། མདོན་པ། གྲུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༡ ບ༩
 ༡༤༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ ບྩེན། སེམས་ཅན། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་དགུ་བ། འོག ༡༤༠ ບ༡
 ༡༤༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ ບྩེན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ ບ༩
 ༡༤༥ བོང་མཚུངས། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ ບ༥
 ༡༤༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ ບྩེན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ ບ༤
 ༡༤༨ རྩེ་དགེ ༤༠༤༩ ບྩེན། སེམས་ཅན། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀྱན་བརྟུས། འཕྲུ ༩ འོག ༡༩ ན༩
 ༡༤༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ ບྩེན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ ບ༩
 ༡༤༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ ບྩེན། མདོན་པ། གྲུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ ບ༩
 ༡༥༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ ບྩེན། མདོན་པ། ཅུ གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ ບ༥
 ༡༥༡ རྩེ་དགེ ༩༩༨ ບ༡༩། མདོ་སྟེ། ར མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག འོག ༡༩ ບ༩
 ༡༥༩ ཆོགས་བཅད་འདི་གང་ལས་བྲངས་གཞུང་དོས་འཛོན་མ་བྱུབ།
 ༡༥༩ ཟས་ཀྱི་མདོ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ ບྩེན། མདོན་པ། གྲུ དབྱིག་
 གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ ບ༤ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ ບྩེན། མདོན་པ། རྩ ཞིགནས་ལྷ། འགྲེལ་
 བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༡༩ ན༩ ཡང་། རྩ གནས། ༤ འོག ༩༩༨ ན༡ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འཛོན་
 ཆོན་ ༡༤༠ ནས་ ༡༤༩ ཆོགས་གསུམ་པ་ལས་དྲག་པ་ཡོན་པོ་དང་སྟོན་དང་སྟིགས་མ་ཞེས་སྟེ་ཆོགས་སྟུང་བའི་ལས་ཡང་

དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་མདོ།

༡༡༥ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ༡ མདོ་པའི་ཆེན་པོ་ཆེད་མདོ། འོག ༧༤ ན་༧

༡༡༦ ཁེབས་པ། མཚོ་ཟློན།

༡༡༧ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ༡ མདོ་པའི་ཆེན་པོ་ཆེད་མདོ། འོག ༡༡༧ བལ་ཆེན་ ༡༢༡ བལ་ཆེན་

༡༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། མདོན་པ། མི་མོད་གལ་ལུ། འཛིན་ཆེན་བཞག་པ། ལེལུ ༡༩ འོག ༧༡ བལ་ཆེན་

༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་གཞག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༡༤ ན་༩

༡༢༠ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་གཞག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲུང་། གནས། ༩ འོག ༩༣༠ བལ་ཆེན་

༡༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ ན་༧

༡༢༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། འོག ༡༢ བལ་ཆེན་

༡༢༣ མེད་ལྷེད་ཙམ། མཚོ་ཟློན།

༡༢༤ འཆགས་སོ། མཚོ་ཟློན།

༡༢༥ ཟླ་དགེ ༡༩༧ བཀའ། མདོན་པ། འོག ༡༢༤ ན་༤ འདིའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་མེན་ནམ་སྟུང་།

༡༢༦ ལུང་གཞིའི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ངེས་བརྟེན་མ་བྱུང་།

༡༢༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་གཞག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༡༩ བལ་ཆེན་

༡༢༨ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ༡ མདོ་པའི་ཆེན་པོ་ཆེད་མདོ། འོག ༡༢༠ ན་༧

༡༢༩ མདོ་ལུང་འདས་ཀྱི་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ངེས་བརྟེན་མ་བྱུང་།

༡༣༠ ཟླ་དགེ ༡༢༠ བཀའ། མདོན་པ། བལ་ཆེན་པ་ཐུག་པ་ཆེན་པོ་ཆེད་མདོ། འོག ༧༡ བལ་ཆེན་

༡༣༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༤༧ འོག ༩ བལ་ཆེན་

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་གཞག་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༩ འོག ༩༡༤ ན་༩

༡༣༣ གོང་མཆོད་སྤྲུལ། འོག ༩༡༤ ན་༥

༡༣༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལུ་པ། འོག ༡༧ བལ་ཆེན་

༡༣༥ ཟླ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོན་པ། འོག ༡༧༧ ན་༥ འོག ༡༧༩ བལ་ཆེན་

༡༣༦ ཟླ་དགེ ༡༩༤༧ བསྟན། ལུང་འགྲེལ། ཐུག་པ་ཐོགས་མེད་དཀར་པོ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེལུ

འོག ༡༧༧ བལ་ཆེན་

༡༣༧ ལུང་ཐོག་བཤད་མཛོད་ཀྱི་ལུང་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ ན་༧

༡༣༨ ཟླ་དགེ ༤༠༢༧ བསྟན། མདོན་པ། མི་མོད་གལ་ལུ། ལེལུ ༡༩ འོག ༡༧ ན་༤

༡༣༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ བལ་ཆེན་

༡༤༠ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་པ། ཁེབས་པ་ལུང་གཞི། འོག ༡༢༡ བལ་ཆེན་

༡༤༡ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཆེན། ༡ མདོ་པའི་ཆེན་པོ་ཆེད་མདོ། འོག ༩༣༧ བལ་ཆེན་

༡༥༡ རྩེད་གཞི་ ༡༩ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཀ མདོ་སྙུང་པ། སྟོག་ ༩ ཤོག་ ༡ ར༥

༡༥༢ རྩེད་གཞི་ ༡༩ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཀ མདོ་སྙུང་པ། སྟོག་ ༩༥ ཤོག་ ༥ བ༩

༡༥༣ གཡས་འཛུལ་ན། མཆོ་སྟོན།

༡༥༤ མཐའ་ཁོང་ན། མཆོ་སྟོན།

༡༥༥ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་པ། ཤོག་ ༩༥ ར༥

༡༥༦ རྩེད་གཞི་ལྟ་པ། མཆོ་སྟོན།

༡༥༧ བྱེད། མ་དཔེ།

༡༥༨ དེར་སྟེ་འོ། མ་དཔེ།

༡༥༩ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ གང་སྟེལ། འགྲེལ་པ་ཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག་ ༩༩༩ བ༥

༡༦༠ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མཛོན་པ། ཨི མོད་གཡུ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༤ ཤོག་ ༧༧ ར༥

༡༦༡ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ གང་སྟེལ། འགྲེལ་པ་ཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག་ ༩༩༩ བ༥

༡༦༢ གོང་མཆུངས། ཤོག་ ༩༩༩ བ༤

༡༦༣ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ གང་སྟེལ། འགྲེལ་པ་ཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག་ ༩༩༩ བ༥

༡༦༤ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གསུམ་པ། ཤོག་ ༩༥ ར༥

༡༦༥ རྩེད་གཞི་ ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རེ་ བཤེས་སྤྱིང་། སྟོག་ ༥༥ ཤོག་ ༤༤ བ༤

༡༦༦ རྩེད་གཞི་ ༩༩༧ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཨི མདོ་སྙུང་པ་ཉིད་བཞག་ ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལེའུ ༩ ཤོག་ ༩༩༧ ར༥

༡༦༧ དོགས། མཆོ་སྟོན།

༡༦༨ རྩེད་གཞི་ ༡ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཀ འདུལ་པ་གཞི། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག་ ༩༩༨ ར༧

༡༦༩ གོང་མཆུངས། ཤོག་ ༩༩༨ ར༤

༩༠༠ ལ་འཕྱོང་། མ་དཔེ།

༩༠༡ རྩེད་གཞི་ ༩༩༧ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཨི མདོ་སྙུང་པ་ཉིད་བཞག་ ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལེའུ ༩ ཤོག་ ༩༩༧ བ༥

༩༠༢ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་པ། ཤོག་ ༤༤ བ༥

༩༠༣ རྩེད་གཞི་ ༡ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཀ འདུལ་པ་གཞི། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག་ ༩༩༤ ར༥

༩༠༤ གོང་མཆུངས། ཤོག་ ༩༩༤ བ༧

༩༠༥ སྟོང་དཔོན་ཆོས་ལྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་འགྲོ་དྲགས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ་པས་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས།

རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཞི། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག་ ༡༤༧ བ༤

༩༠༦ རྩེད་གཞི་ ༩༩༧༡ བསྟན། དབྱུ་མ། ལ རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟ། སྟོང་འཇུག་ ལེའུ ༥ སྟོག་ ༧ ཤོག་ ༡༠ བ༧

༩༠༧ བྱེད་པ། མཆོ་སྟོན།

༩༠༨ རྩེད་གཞི་ ༩༩༧ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ཀ མདོ་སྙུང་པ་ཉིད་བཞག་ ཤོག་ ༧ བ༥

༩༠༩ རྩེད་གཞི་ ༤༠༩༥ བསྟན། མཛོན་པ། ཨི མོད་གཡུ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༥ ཤོག་ ༩༩ ར༧

༡༡༠ བསྐྱོར་ལ། མཆོ་སྒྲོན།

༡༡༡ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༥ བ༩

༡༡༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྐྱོན། མདོན་པ། རྩུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༩ འོག ༩༩༩ བ༧

༡༡༣ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༠ འོག ༤༩ བ༥

༡༡༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། འོག ༩༡ བ༤

༡༡༥ དང་སྒྲོང་གར་གའི་ལྷ་ས་ཀྱི་རྩམ་པ་བསྐྱོན་པའི་གཞུང་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

༡༡༦ རྩེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྐྱོན། མེམས་ཅམ། འི རིན་མིག། རྩལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་ས་རྩམ་པར་བཤད་པ། འོག ༩༩ བ༩

༡༡༧ དབྱིད་དང་དབྱར་བྱུང་བ། མ་དཔེ།

༡༡༨ རྩེ་དགེ ༩༥༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ༣ ཉི་མའི་སྦྱང་པོའི་མདོ། འོག ༩༠༥ བ༤

༡༡༩ རྩེ་དགེ ༤༡༩༩ བསྐྱོན། འདུལ་བ། སུ དགེ་རྩལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་བྱི་བ། འོག ༥༥ བ༧

༡༢༠ རྩེ་དགེ ༤༡༩༩ བསྐྱོན། འདུལ་བ། སུ ས་གའི་ལྷ། འདུལ་བཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག ༥༠ བ༡

༡༢༡ རྩེ་དགེ ༤༡༡༧ བསྐྱོན། འདུལ་བ། སུ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མདོ། གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི། འོག ༥༠ བ༥

༡༢༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༥༥ བ༩

༡༢༣ གོང་མཆུངས། འོག ༡༤༥ བ༥

༡༢༤ གོང་མཆུངས། འོག ༡༤༥ བ༧

༡༢༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། རྩུ ཐོགས་སྒྲུང་། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ། གནས། ༩ འོག ༡༩༧ བ༥

༡༢༦ ཁྱིས། མཆོ་སྒྲོན།

༡༢༧ དབྱིད་སྐར་པ། མ་དཔེ།

༡༢༨ རིམ་པ་ནི། མཆོ་སྒྲོན།

༡༢༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྐྱོན། མདོན་པ། སུ གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུས་མ། གནས། ༩ འོག ༩༡༥ བ༩

༡༣༠ གོང་མཆུངས། འོག ༩༡༥ བ༩

༡༣༡ རྩེ་དགེ ༡༩༤༧ བསྐྱོན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ རིགས་ལྷན་པ་བླ་དཀར་པོ། རུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ།
འོག ༡༧༩ བ༥

༡༣༢ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། འོག ༤༠ བ༡

༡༣༣ རྩེ་དགེ ༥༥༩ བཀའ། རྒྱུད། ཐ རིགས་སྐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མེ་བྱ་ཆེན་མོའི་མདོ། འོག ༡༡༩ བ༩

༡༣༤ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༩ འོག ༩༩ བ༥

༡༣༥ རྩེ་དགེ ༡༩༤༧ བསྐྱོན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ རིགས་ལྷན་པ་བླ་དཀར་པོ། རུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ།
འོག ༡༩༤ བ༤ འདིའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྐྱུམ།

༡༣༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྐྱོན། མདོན་པ། ཨི མོད་གལ་བ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ འོག ༧༠ བ༩

༡༣༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༡ བསྐྱོན། མདོན་པ། སུ འདུས་བཟང་། མཛོད་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༤ བ༤ ཡང་ན།

- སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ བཟ ༩དིར་གཞན་དག་ན་
 རེ་གསུངས་པ་འདི་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ བཟ
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༩ འོག ༩༩༤ བཟ
- ༩༩༠ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ འོག ༧༤ རྟ
- ༩༩༡ འཛོལ་ཞིབ་རེས་བརྟེན་མ་བྱུང།
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ བཟ
- ༩༩༩ འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང།
- ༩༩༤ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ འོག ༡༤༩ བཟ ༩དིར་གཞན་དག་ན་རེ་
 གསུངས་པ་འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ༩༩༥ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ འོག ༥༩ བཟ
- ༩༩༥ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༡༩ འོག ༥༩ བཟ
- ༩༩༧ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༩ འོག ༩༩༤ བཟ
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། འོག ༩༩ རྟ དང་། ཆོགས། ༡༩ བཟ
- ༩༩༩ གོང་མཆུངས། ཆོགས། ༧ འོག ༩༩ རྟ
- ༩༩༠ གོང་མཆུངས། འོག ༩༡ བཟ
- ༩༩༡ གོང་མཆུངས། འོག ༩༠ རྟ
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མེས་མཚམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྟ་པ། འོག ༤༧ བཟ
- ༩༩༩ གོང་མཆུངས། འོག ༤༧ རྟ གཞུང་དངོས་གཞིན་ལྟ་བུ་ཞེས་གསལ་བས་དབྱུང་དགོས།
- ༩༩༤ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༧ འོག ༩༥ བཟ
- ༩༩༥ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ འོག ༡༩༠ རྟ
- ༩༩༥ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༤༩ བསྟན། མེས་མཚམ། ཆོ རིན་མེད། སའི་དངོས་གཞིའི་སྟོད་འགྲེལ། འོག ༡༩༩ རྟ
- ༩༩༧ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༧ འོག ༩༧ རྟ
- ༩༩༩ གོང་མཆུངས། འོག ༩༡ རྟ
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༩༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་མ། ཆ རྩ་སྤྱོད་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༩༩༥ རྟ
- ༩༩༠ ཞེས་བྱ་བ་ན། མཆོ་སྟོན།
- ༩༩༡ ད་ཡོད་བོད་འགྱུར་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོར་ལུང་འདི་མི་གསལ།
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ ལྷ་སྤྱོད། བཤེས་སྤྱིང། ལྷོག ༡༠༩ འོག ༤༡ བཟ
- ༩༩༩ སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི མོད་གལ་བྱ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། ཆོགས། ༧ འོག ༩༥ རྟ
- ༩༩༤ ཟས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱངས། སྤྲེད་གཏེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ

- དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༡ ན་༩ ཡང་། སྤྱི་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༠ ན་༩
- ༩༥༥ གོང་མཆུངས། མཛོད་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༡ ན་༩
- ༩༥༦ མདོ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། སྤྱི་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་
བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༧ བ་༩
- ༩༥༧ བརྟེན་ཏེ། མ་དབེ།
- ༩༥༨ སྤྱི་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༩ ན་༩
- ༩༥༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༧༩ ན་༩
- ༩༦༠ སྤྱི་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༥ བ་༩
- ༩༦༡ སྤྱི་དག ༧༥ བཀའ། མདོ་སྤྱི། ར་རྩུ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེལ་ ༡༩ ཤོག ༧༧ ན་༩
- ༩༦༢ སྤྱི་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༧ བ༡
- ༩༦༣ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༧ ན་༤
- ༩༦༤ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༧ ན་༤
- ༩༦༥ སྤྱི་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ ན་༤
- ༩༦༦ སྤྱི་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༧ ན་༥
- ༩༦༧ བྱེད་དོ། མཆོ་སྤྱི།
- ༩༦༨ སྤྱི་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༧ བ་༩
- ༩༦༩ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། ར་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༡༩ བ་༩
- ༩༧༠ བསྟན། མ་དབེ།
- ༩༧༡ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། ར་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༡༧ བ་༩
- ༩༧༢ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། ར་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༩༤ བ༡
- ༩༧༣ སྤྱི་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༥ བ་༥
- ༩༧༤ སྤྱི་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༤༠ ན་༥
- ༩༧༥ གོང་མཆུངས། ཤོག ༩༧ བ་༩
- ༩༧༦ ལུང་ལས་ཞེས་པ་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྤྱི་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ།
གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༧༤ ན་༥ ཡང་། སྤྱི་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༩ ཤོག ༡༩༧ ན་༩
- ༩༧༧ སྤྱི་དག ༤༡༩༩ བསྟན། སྤྱི་ཡིག རེ་རྩུ་སྤྱི་བ། བཤེས་སྤྱི་བ། སྤྱི་ག ༧༥ ཤོག ༤༧ ན་༤
- ༩༧༨ སྤྱི་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི། ཡ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག ཡི་དུགས་ཀྱི་ལེལ་ ༩ ཤོག ༩༩༩ བ༡
- ༩༧༩ སྤྱི་དག ༤༠༩༧ བསྟན། མེས་མཆོད་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༤༠ ན་༤

༡༩༠ གོང་མཆུངས། ཤོག ༤༠ ན༤

༡༩༡ སྒྱ་སྒྲུབ། མཆོ་སྒྲོན།

༡༩༢ སྒྲོ་སེར་དཀར་དཔར་(བཞི་)ཀ་དང་། སྒྲོ་མི་སྒྲུན་(དང་གཟུགས་ཁམས་པ་) ཆངས་རིས་མ་དབེར་གསལ་ནའང་མཆོ་སྒྲོན་
དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

༡༩༣ སྒྲེ་དག ༤༠༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་གྱི་བྱ། འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། ཆོགས། ༩ ཤོག ༧ ན༤

༡༩༤ གོང་མཆུངས། ཆོགས། ༤ ཤོག ༩ བ༧

༡༩༥ སྒྲེ་དག ༩༥ བཀའ། མངོ་སྒྲེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༧ ན༤

༡༩༦ སྒྲེ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༥ ན༩

༡༩༧ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༥ བ༩

༡༩༨ སྒྲེ་དག ༤༡༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༠ ན༤

༡༩༩ སྒྲེ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ ས་གཤི་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༤༤ ན༩

༢༠༠ སྒྲེ་དག ༤༡༡༨ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ ཡོན་ཏན་འོད། ལས་བརྒྱུ་ཅུ་གཅིག་པ། ཤོག ༩༡༠ བ༡

༢༠༡ སྒྲེ་དག ༤༡༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༠ ན༤

༢༠༢ སྒྲེ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ ས་གཤི་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༤༤ ན༩

༢༠༣ སྒྲེ་དག ༤༡༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། རྩ ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༠ ན༤

༢༠༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། སྒྲེ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩
ཤོག ༡༥༥ བ༩

༢༠༥ སྒྲེ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། ཤོག ༡༧ ན༤

༢༠༦ སྒྲོ་མ་པར་འགྱུར། མ་དབེ།

༢༠༧ འཕགས། མ་དབེ།

༢༠༨ སྒྲེ་དག ༤༠༥ བསྟན། མངོན་པ། ཨི་མོད་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ། འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། ཆོགས། ༡༡ ཤོག ༥༥ ན༧

༢༠༩ སྒྱུས་པའི། མཆོ་སྒྲོན།

༢༡༠ སྒྲེ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༤ བ༧

༢༡༡ སྒྲེ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ གཤགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྒྲུབ་པ། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ ན༤

༢༡༢ བགྲང་བ། མཆོ་སྒྲོན།

༢༡༣ སྒྲེ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ གང་སྒྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༩ ཤོག ༩༩༩ ན༥

༢༡༤ སྒྲེ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས། ས་གཉིས་པ། ཤོག ༡༧ ན༥

༢༡༥ སྒྲེ་དག ༤༡༩༥ བསྟན། སྒྲོ་མདོ། ཤ དན་པ་ཡེ་ཤེས་གཤགས་པ། སྒྲོ་བའི་སྒྲོ་མཆོན་ཆ་ལྷ། ཤོག ༩༥༡ ན༤

༢༡༦ སྒྲེ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྒྲུབ་པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ཤོག ༡༩༥ ན༧

༢༡༧ སྒྲེ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༡༥༧ བ༧

༡༽ རྩེདགཤི ༤༠༧ བརྟན། མངོན་པ། རྩེ ཞིགནས་ལྟ། འབྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༠ བ༽ ལུང་ཡང་དག་པར་
ལྟན་པའི་མདོ་ ༡༤༧ གནས་བརྟན་རྩེ་པའི་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་རྩེའི་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་རྩེའི་རྩེ་ཆོན། ༤༥ མདོ། ༡ མ་འགྲེལ་པའི་
མདོ་འམ་ཨ་མི་རྩེ་ལྟ།

- ༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༤ བ།
- ༢༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ།
- ༢༡ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༧༥ བ།
- ༢༢ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༩ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༠ བ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༡༩
- ༢༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ།
- ༢༤ མ་ཡིན་ནོ། མ་དབེ།
- ༢༥ རྩོ་མ། མ་དབེ།
- ༢༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༧ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༩ བ༡ གནས་བརྟན་སྤེལ་འཛིན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུ་ལྷོ་ག ༩
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ མོ་བར་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༠ བ༡
- ༢༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༩ བ༡
- ༢༩ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་པོའི་མདོ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༩ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༩ བ༡ གཞི་བམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ཡོད་པ་སྤྲང་།
- ༣༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༩ བ༡
- ༣༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅ གཞི་བམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ཡོད་པ་སྤྲང་།
- ༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༩ བ༡
- ༣༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅ གཞི་བམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ཡོད་པ་སྤྲང་། གནས་ ༡༥ བ༡
- ༣༤ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༥ བ༡
- ༣༥ བར་མའི། མ་དབེ་མེད།
- ༣༦ གཞུང་ཚོས་འཛིན་མ་བྱུང།
- ༣༧ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ག ལུང་གཞི། ཀོ་ལྷགས་གི་གཞི། ཤོག ༡༥༥ བ༡
- ༣༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༨༡ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བ༡ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་བརྒྱད་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༡
- ༣༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བ༡
- ༤༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤

ཤོག ༡༥༡ ན་༩

༤༡ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་ལ། འདུལ་བ། ༧ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ཤོག ༡༥༩ ན་༥

༤༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༣༡ བ༥

༤༣ ཟླ་དགེ ༣༩༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་གནས་འཛོག་གི་མདོ། ཤོག ༡༥༤ ན་༥

༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཀྱུ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ ༡ ཤོག ༣༡ བ༥

༤༥ གོང་མཆོངས། ཤོག ༣༩ བ་༩

༤༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཆོན་ཉིད་རྗེས་ལུ་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༣༥ བ༥

༤༧ ལུང་ལས་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།

གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ ན་༡

༤༨ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༥༩ བ༥

༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཞུགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༡ ན་༧

༥༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་ལུ་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ ན་༧

༥༡ མིང་ཆེན་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་

དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

ཞིག་གསུམ། འགྲེལ་བཤད་ཉིད་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༣༡ ན་༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་འོ་ཆོས་ཆོན་ ༩༩༧ ཡང་

དག་པར་ལྷན་པའི་ཟེའི་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་ཟེའོ་ཆོན་ ༥༥ མདོ། ༣༧ མིང་ཆེན་ཀྱི་མདོ་འམ་མདུན་མ་སྟུ།

༥༢ སྤང་རྟེ། མ་དཔེ།

༥༣ བཟུང་། མ་དཔེ།

༥༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༩ བ༥

༥༥ ཟླ་དགེ ༣༩༠༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་ཨ་ལྷ་ཀར་ལྷ་ལྷ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ལེལ ༡ ཤོག ༣༥ བ་༩

༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༤ བ་༩

༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཞུགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༥

༥༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པར་མཛོད། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༤ བ་༩

༥༩ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ་ལ། འདུལ་བ། ༥ ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༥༩ ན་༩

༦༠ ཟླ་དགེ ༣༩༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ལ། ལེལ ༩ སྟོག ༡ ཤོག ༣༡ ན་༧

༦༡ དག་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

གཞུགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༤ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

ཞིག་གསུམ། འགྲེལ་བཤད་ཉིད་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༥

༦༢ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ་ལ། འདུལ་བ། ༥ ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༣༡ ན་༧

༦༣ ཟླ་དགེ ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ༥ ས་གསུམ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༤༠ བ༤

- ༤༤ ལུང་རྣམས་འབྲེད་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པར་མཛོད། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༥ བ༤
- ༤༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༩ བ༧
- ༤༦ དག་འབྲེད་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༥ བ༧
- ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༣༤ བ༥
- ༤༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༧ བ༥
- ༤༨ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༥༧ བ༥
- ༤༩ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༤ ཤོག ༣༥ བ༥
- ༥༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༢ བསྟན། མེམས་ཅམ། རི་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེལ་ ༡ ཤོག ༥༥ བ༥
- ༥༡ ཟླ་དགེ་ ༣༩༠༣ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་སྤྱོད་དཔོན་ཨ་བླ་ཀར་གྲུ་ལྷ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱུ། ཤོག ༧༧ བ༤
- ༥༢ ཟླ་དགེ་ ༣༩༣ བཀའ། མདོ་སྤེ། ཨ་རྒྱུ་ལམ་བསམ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༥ བ༧
- ༥༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ་ ༡ ཤོག ༣༤ བ༥
- ༥༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༧ བ༧
- ༥༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ་ ༡ ཤོག ༣༥ བ༥
- ༥༦ གོང་མཆོངས། ཤོག ༣༤ བ༤
- ༥༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༠ བ༥
- ༥༨ ཐུན་དཔེ། མཆོ་སྤོན།
- ༥༩ ཐུན་དཔེ། མཆོ་སྤོན།
- ༦༠ ཐུན་དཔེ། མཆོ་སྤོན།
- ༦༡ ཐུག་ཆོན་ཐུག་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཏེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཏེར་མཁོ། གནས། ༤ ཤོག ༣༥ བ༥ ཐུག་ཆོན་ཐུག་པའི་སྤོན་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་ཐུག་ཆོན་ཐུག་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ། གནས་བཏུན་ཟླ་པའི་མདོ་ཐུང་འདས་ན་ཆོགས་བཅད་འདི་ཆ་ཆང་ཡོད་པ་སྟུང་།
- ༦༢ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བ་ཏེར་མཁོ། གནས། ༤ ཤོག ༣༥ བ༥
- ༦༣ ཟླ་དགེ་ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༤ ཤོག ༤༠ བ༥
- ༦༤ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ཐ འདུལ་བ། ལུང་ཐོན་ཆོགས། ཤོག ༡༠༩ བ༤
- ༦༥ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༧ འདུལ་བའི་གཞི། ལེལ་ ༡ ཤོག ༥༤ བ༧
- ༦༦ ལུང་བཞིའི། མཆོ་སྤོན།
- ༦༧ ཟླ་དགེ་ ༤༡༡༣ བསྟན། འདུལ་བ། ཐ རྒྱུ་དཔོན་དགེ་ལོགས་བཤེས་གཉེན། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་བ། ཤོག ༣༥༥ བ༥

༥༥ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་
རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༤། བ༤

༥༦ ཟླ་དགེ་ ༤།༡༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷ་ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། ཤོག ༥ ར།

༤༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༤། བ༤

༤༡ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༧ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༥༤ ར༥

༤༢ ཟླ་དགེ་ ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ༣ ལུང་རྣམ་འབྲེད། ཤོག ༩༠ ར༤

༤༣ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༧ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༥༤ ར༥

༤༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༤ བ༩ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ ར༤

༤༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༥༥ བ༥

༤༦ སྤྱི་རུ་མ་ཞི། མཆོ་སྤྱོད།

༤༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༤༠ བ༩

༤༨ གཉེས་ཀ་གཏོང་ལ། མཆོ་སྤྱོད།

༤༩ འདུལ་བའི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤེས་སྤྱི་མཐུན་པ། གནས། ༤ ཤོག ༥༤ ར༡

༡༠༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མཐོང་ཆ་མ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱུ་བྱས་པ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༥༥ ར༩

༡༠༡ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མཐོང་ཆ་མ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༩༥ ར༩

༡༠༢ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷ་ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། ཤོག ༥ བ༡

༡༠༣ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༧ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། རབ་བྱུང་གི་གཞི། ཤོག ༥༤ བ༡

༡༠༤ གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༥ ར༩

༡༠༥ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩༠ བསྟན། སྤྱི་ཡིག། རི་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྤྱོད། བཤེས་སྤྱི་ཡིག། ཤོག ༡༡ ཤོག ༤༡ བ༥

༡༠༦ ཟླ་དགེ་ ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷ་ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། ཤོག ༥ བ༩

༡༠༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མཐོང་ཆ་མ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༩༩ ར༧

༡༠༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༤༡ བ༩ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་
བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ ར༩ ཡང་། རྒྱ་གར་སྤེལ་བཤེས་གཉེན། ༩༤

༡༠༩ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་
ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༤༩ བ༩

༡༡༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། མཛོད་འགྲེལ་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༤༩ བ༤

- ॥१॥ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བ༥ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མཐོ་གྲི་ཚིག་ས་བཅད་བདུན་པའི་ལྷག་ལ།
 ॥२॥ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༨ བསྟན།
 མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༩༧ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བ༥ ལུང་བར་མའི་ཚས་ཚན་ ༩༧ གྲུང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚས་ཀྱི་
 རྩམ་གངས་ཀྱི་མདོ། རིང་པོའི་ཟེའི་མདོའི་ཚས་ཚན་ १༥ གྲུང་གཞི་ཆེན་པོའི་མདོའི་མདོ་མཐོན་པོ་ལྷ་སྟེ།
 ॥३॥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤
 ཤོག १༩༧ བ༥
 ॥ॣ॥ གོང་མཚུངས། ཤོག १༩༧ བ༥
 ॥॥ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་
 གང་སྟེལ། མཛོད་འགྲེལ་མཚན་ཉིད་རྩམ་སྟེལ་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༤༤ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ།
 རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བ༥ ལུང་བར་མའི་ཚས་ཚན་ ༩༧ གྲུང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚས་ཀྱི་
 ॥॥ ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩམ་སྟེལ་འབྲང་བ། གནས། ༤ ཤོག ༤༥ བ༥
 ॥॥ ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༩༧ བ༥
 ॥॥ རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
 གནས། ༤ ཤོག १༩༧ བ༥
 ॥॥ བསྟན་བཅོས་ལེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༩༧ བ༥
 ॥॥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༩༧ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བ༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༩༩
 ॥॥ གྲུང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚས་ཀྱི་རྩམ་གངས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཚད་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩
 བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༩༩ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ།
 རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བ༥ ལུང་བར་མའི་ཚས་ཚན་ ༩༧ གྲུང་གཞི་ཆེན་པོའི་ཚས་ཀྱི་
 རྩམ་གངས་ཀྱི་མདོ། རིང་པོའི་ཟེའི་མདོའི་ཚས་ཚན་ १༥ གྲུང་གཞི་ཆེན་པོའི་མདོའི་མདོ་མཐོན་པོ་ལྷ་སྟེ།
 ॥॥ ཟླ་དགེ ༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག १༩༩ བ༥
 ॥॥ བཞིག་ས་མཚོ་སྟོན། མ་དཔེ།
 ॥॥ བོད་འཇུག་ལུང་འབྲུག་ཆོག་གསུམ་ལས་ལུང་འདི་བཞེད་མོན་མ་ལུང་ནང་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་བྲངས། ཟླ་དགེ ༠༧༩
 བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བ༥
 ॥॥ བེ་ལིན་ཏེའི་ལུང་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུང་མ་དང་། གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་

- མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུ་མ། གནས། ༤
 ཤོག ༤༥ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༤
 ཤོག ༩༥ ནལ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༥ བཟུང་།
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲང་སྟེལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་ལྷ་འབྲང་། ཤོག ༥༠ བཟུང་།
 ༡༩༧ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བཟུང་།
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ཐ འདུལ་བ། ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༩༡༩ བཟུང་། ཤོག ༩༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བཟུང་།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཚམས་ཅན་ལྷ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བུས། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ ལུང་བར་མའི་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༧ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
 མངོན་པ། ཅུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བཟུང་། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན་ ༡༩༩ བར་མའི་
 ཟླ་དགེ་ཆོས་ཚན་ ༡༩༩ ཟླ་དགེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས།
 ༡༩༩ བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་
 གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་ལྷ་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༥༡ བཟུང་།
 ༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
 གནས། ༩ ཤོག ༩༥ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༧༧ ཡང་དག་ལྷན་པའི་སྟེལ་སྐུ་ལས་གསུམ་པ་ལུང་པོ་འདུལ་པའི་
 ཟླ་དགེ་ ༩༩ མདོ་ ༩༩ འདུལ་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདོ་ལུང་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་སྟེལ་སྐུ་ལས་གསུམ་པ་ལུང་པོ་འདུལ་པའི་
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ བོད་མཚུངས། ཤོག ༡༩༩ བཟུང་།
 ༡༩༩ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བཟུང་།
 ༡༩༩ གསུམ་ཚན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བཟུང་།
 ༡༩༩ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བཟུང་།

- ༡༤༡ ཟླ་དགེ ༡༡༠༩ བསྟན། བསྟོན་ཆོགས། ༧ མཐོ་བཙུན་གྱི་བཞེ། བྱང་པར་འཕགས་བསྟོན། སྟོག ༩༥ ཤོག ༩ བཞེ
- ༡༤༢ ཆོགས་རྒྱུ་འདི་གཉིས་མ་དཔེར་མེད།
- ༡༤༣ ཟླ་དགེ ༤༩༩༡ བསྟན། ཆོད་མ། ཐེ་ཤེར་འབྱུང་སྟེང་པ། ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུ། ལེལ ༤ ཤོག ༡༧༥ བཞེ
- ༡༤༤ ཉེས་པར་སྟུང་པ་དང་ལེགས་པར་སྟུང་པ་གསུམ་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དངས།
ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ན་ལ་ཟླ་དགེ ༤༠༩༤
བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞིག་ཉེན་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ ན་ལ་
- ༡༤༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྟེང་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་
གསུམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྟེང་མ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བཞེ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་
ཞིག་ཉེན་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ བཞེ ལུང་བར་མཐོ་མདོ་ཆོས་ཆོད་ ༡༥ བསལ་པའི་ལས་གྱི་
མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཟླ་དེ་བཙུ་ཆོད། ༡༠
- ༡༤༦ བོད་མཆོད་སྟེང་མ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བཞེ
- ༡༤༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོད་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ན་ལ་ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མཛོན་པ། རྩུ་ཞིག་ཉེན་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༥ བཞེ ལུང་བར་མཐོ་མདོ། ༡༥ བསལ་པའི་ལས་གྱི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཟླ་དེ་
མདོ་ཆོས་ཆོད། ༡༠
- ༡༤༨ བསྟན་བཙུན་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་
མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༠ བཞེ
- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༠ བཞེ
- ༡༥༠ བོད་མཆོད་སྟེང་མ། ཤོག ༩༠༡ ན་ལ་
- ༡༥༡ བོད་མཆོད་སྟེང་མ། ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༢ བོད་མཆོད་སྟེང་མ། ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༣ བོད་མཆོད་སྟེང་མ། ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༤༡༥༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། བེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་དཔེ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་པ། ལེལ ༡ སྟོག ༩༠ ཤོག ༡༠༧ བཞེ
- ༡༥༥ བསྟོན་པ། མ་དཔེ།
- ༡༥༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།
གནས། ༤ ཤོག ༩༠༩ ན་ལ་
- ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༩༩༧ བཞེ མདོ་ཟླ་ ཡ་འཕགས་པ་དཔེ་མཐོ་ཆོས་དཔེ་མཐོ་ཉེ་བར་གཞག་པ། ཤོག ༩༩ བཞེ
- ༡༥༨ མདོ་དཔེ་མཐོ་ཉེ་བར་གཞག་གི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་
མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༩ བཞེ
- ༡༥༩ བསལ་བུ། མ་དཔེ།

- ༡༥༠ ཟླ་དག ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ག་གོས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༡༠༩ ན་༩
 ༡༥༡ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༩༧ ན་༧
 ༡༥༢ ཟླ་དག ༩༥༧ བཀའ་འདུལ་མདོ་སྟེ། ཡ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ ཤོག ༧༡ བ་༩
 ༡༥༣ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ་ ༩ ཤོག ༡༩༤ བ་༤
 ༡༥༤ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༤ བ་༩
 ༡༥༥ བརྒྱད་ཆོན་བརྒྱད་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༥ ན་༩ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༤༠ བ་༥ བརྒྱད་ཆོན་བརྒྱད་པའི་སྟོང་དང་པོའི་སྟོན་ཀྱི་ཆོག་སུ་བཅད་
 པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱ་པ་དང་བརྒྱ་གཅིག
 ༡༥༦ མཆོད་བྱེད་ཀྱི་མ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དག
 ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བརྒྱལ་སྤྱོད་མ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ ན་༥ ཡང་། ཟླ་དག
 ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༤༠ བ་༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་
 པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༡༩ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྟེའི་བཞི་པ་སྟེ་མཆོད་བྱུག་འདུས་པའི་སྟེ་ཆོན་ ༩༥ མདོ། ༧༥
 ༡༥༧ འདུན་བཟང་གི་དགོངས་པ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་
 འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༥ ན་༧
 ༡༥༨ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། ཉེ་ལུ་པའི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ། ཤྱོག ༩༠ ཤོག ༩ བ་༧
 ༡༥༩ བྱིས་བདག་ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ཉེར་མཁོར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟུ་ཞིག་ནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༤༥ ན་༥ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༩༩ བར་མའི་སྟེའི་སྟེ་ཆོན་གཉིས་པའི་མདོ་ ༤
 བཅས་ཆོས་ཆོན། ༡༥ ཉེ་འཁོར་གྱི་མདོ་འམ་ལུ་ལྷ་སྟེ།
 ༡༦༠ ཟླ་དག ༩ བཀའ་འདུལ་བ། ཅ་སྟོན་གྱི་མདོ། ཤོག ༩ ན་༤
 ༡༦༡ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༥ ན་༥
 ༡༦༢ ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྟུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བརྒྱལ་སྤྱོད་མ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ བ་༥
 ༡༦༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༧ ན་༩ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྟུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཁོ། གནས། ༤ ཤོག ༩༩༧ བ་༥ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༥ བསྟན་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེའི་མདོ། ༡༠
 ༡༦༤ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༩༠༧ བ་༤
 ༡༦༥ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་མོད་གལ་བྱ། ལས་གདགས་པ། ཆོག་ས། ༩ ཤོག ༡༧༩ ན་༧
 ༡༦༦ བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ། དབྱིག་གཉེན། ཆོས་
 མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༧༥ ན་༤

༡༢༡ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༠༥ བ༣

༡༢༢ གོང་མཆོངས། ཤོག ༡༠༥ བ༤

༡༢༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་དངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༠༩ ན༡ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༤༤ ན༣

༡༢༤ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ ཤོག ༥༥ ན༧

༡༢༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དྲུང་དངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པར་མཛོད་ཀྱི་
བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༡ ན༥

༡༢༦ ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག ༡༥ ཤོག ༡༠༧ ན༤

༡༢༧ ཟླ་དག ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། ཨི་མོད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ། ལས་གདགས་པ། ཆོགས། ༣ ཤོག ༡༩༤ ན༥

༡༢༨ ཟླ་དག ༤༠༣༥ བསྟན། སེམས་ཅན་ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་པ། ཤོག ༩༩ ན༧

༡༢༩ ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག ༡༤ ཤོག ༡༠༧ ན༥

༡༣༠ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༡ ན༧

༡༣༡ བྱི་རྩུ་མེད་པ། མཆོ་སྒྲོན་དཔར་མར་མི་གསལ།

༡༣༢ ཟླ་དག ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེལ་ ༡ སྟོག ༡༤ ཤོག ༡༠༧ བ༤

༡༣༣ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༡ ན༧

༡༣༤ ལོག་འཆོ་མ་ཡིན་ནོ། མ་དབེ།

༡༣༥ ལྷ་རྩུ་སྤྲིང་ཡིན་ནམ་སྤྲིང་མོ།

༡༣༦ རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་དངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠
བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡ བ༤ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ།
རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༤༤ བ༣ ཡང་། རྩུ་གནས། ༤ ཤོག ༩༠ བ༡ ལུང་བར་མའི་
མདོའི་ ༥༥ རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ།

༡༣༧ ཟླ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་པ། ཁ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། མ་འགགས་པའི་ལེལ་ ༡༣ ཤོག ༣༠༡ ན༤

༡༣༨ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དྲུང་དངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤
ཤོག ༡༡༥ ན༩

༡༣༩ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༤ ཤོག ༡༥ ན༩

༡༤༠ ཟླ་དག ༤༠༩༣ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་གད་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༤ ཤོག ༡༥ ན༩

༡༤༡ ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བ༤

༡༤༢ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅན། ལི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༠༥ ན༧

༡༤༣ སྤྲིང་། མ་དབེ།

༡༠༠ ལྷོ་མ་པ། མ་དཔེ།

༡༠༡ ལྷོ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ སོ་ཐར་གྱི་མདོ། འོག ༡༠ བ།

ལྷོ་དགེ ༡༡༠༧ བསྟན། འདུལ་བ། ཏ དཔའ་བོ། སོ་ཐར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ། འོག ༡༧ བ།

༡༠༢ ལྷོ་དགེ ༡༡༡༩ བསྟན། འདུལ་བ། ཤ ས་ག་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འོག ༧ བ།

༡༠༣ ལྷོ་དགེ ༡༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༧ འོག ༡༡༧ བ།

༡༠༤ ལྷོ་དགེ ༡༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཁྱ ལས་གདགས་པ། ཆོགས། ༡༡ འོག ༡༡༩ བ།

༡༠༥ ལུས་སྒྲེད། མཆོ་སྒྲོན།

༡༠༦ ལྷོ་དགེ ༤ བཀའ། འདུལ་བ། ཉ ལུང་རྣམ་འབྱེད། འོག ༡༡༠ བ།

༡༠༧ བཀོངས་པར། མཆོ་སྒྲོན།

༡༠༨ ལྷོ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཙ མ་སྒྲིམ་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ། འོག ༡༡༩ བ།

༡༠༩ (ལུ་པ་དང་དེའི་རྗེས་ལ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལྷུ་བས།) མཆོ་སྒྲོན།

༡༡༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ལྷོ་དགེ ༡༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀ དབྱིག་གཉེན།

མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག ༡༡༩ བ། ཡང་། ལྷོ་དགེ ༡༠༩༧ བསྟན། མངོན་པ། ཁྱ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་

ཉེར་མཐོ། གནས། ༧ འོག ༡༤༩ བ།

༡༡༡ འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ་ལྷོ་ར་ན་མ་ཉང་ཀའི་དགོན་པ་འམ་ན་ལེན་གང་རུང་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༡༡༢ ལྷོ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཡ འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་གཞག་པ། ལེལ ༡ འོག ༡༡ བ།

༡༡༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ལྷོ་དགེ ༡༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀ དབྱིག་གཉེན།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༧ འོག ༡༡༠ བ། ཡང་། ལྷོ་དགེ ༡༠༩༧ བསྟན། མངོན་པ། ཁྱ ཞིག་ནས་ལྷ།

འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༧ འོག ༡༤༩ བ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡༧

༡༡༤ ལྷོ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། མ སྒྲོ་སྒྲིམ་མི་ཟད་པའི་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༡༠༧ བ།

༡༡༥ ལྷོ་དགེ ༡༡༨ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། བ སྒྲོད་ལུ་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ལུ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༡༡༠ བ།

༡༡༦ ལྷོ་དགེ ༡༡༩༡ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀྱུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་པོ་ལེལ ༩ འོག ༡༡༧ བ། རིན་པོ་ལེལ་ལས།

མཆོན་ནི་སྟུམ་ཅུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྒྲོང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིས། །རྒྱ་བ་ཉི་འདྲའི་མཛོད་སྟོན།

ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།

༡༡༧ ལྷོ་དགེ ༡༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ ༥ འོག ༡༡༩ བ།

༡༡༨ ལྷོ་དགེ ༡༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཡི རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིན། བྱང་སའི་རྣམ་པཤད། ལེལ ༥ འོག ༡༡༩ བ།

༡༡༩ ལྷོ་དགེ ༡༤ བཀའ། དགོན་བརྟེནས། ཀ འཕགས་པ་བསྐལ་བ་བཟང་བོའི་མདོ། འོག ༡༡༩ བ།

༡༢༠ ལྷོ་དགེ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཆ སྒྲིང་རྗེ་བད་དཀར། ལེལ ༩ འོག ༡༡༧ བ།

༡༢༡ ལྷོ་དགེ ༡༤ བཀའ། དགོན་བརྟེནས། ག བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན། འོག ༡༡༩ བ།

༡༢༢ ལྷོ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཙ མ་སྒྲིམ་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ། འོག ༡༡༧ བ།

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེལ ༥ ཤོག ༡༧༥ བ༧

༡༩༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༡༧༥ ར༣

༡༩༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༡༧༥ ར༡

༡༩༩ ཞོང་མཆོངས། ཤོག ༡༧༥ བ༣

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༧༥ བཀའ། མདོ་ཟླ། ལ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེལ ༡ ཤོག ༥ ར༣

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེལ ༥ ཤོག ༡༧༥ ར༥

ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ཤོག ༡༥༥ ར༡ རྒྱལ་པོ་གི་པའི་ལོ་རྒྱུས།

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མཐུག་ཅུག། ལེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱངས། ལེལ ༤ ཤོག ༥༥ ར༥

༡༩༠ དྲང་ཐོང་བཟོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི། ཟླ་དགེ ༤༡༥༠ བསྟན། སྒྲུབ་རབས། རྟེན་སྒྲུབ་རབས་སོ་བཞི། ཐུང་བ་ཉེར་བརྒྱད་པ། ཤོག ༡༠༩ བ༩ དང་། སྒྲུབ་རབས་བརྒྱ་པ། དེ་བ། ཤོག ༡༠༧ ལོ་རྒྱུས་འདི་མདོའི་ནང་དུ་འདྲེན་བཞགས།

ཟླ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ མདོ་ཐུང་འདས་ཆེན་མོ། ཤོག ༡༥༥ བ༥ དང་། ༡༠༩ བ༩

༡༩༡ མདོ་རོལ་འཛིན་མ་བྱུང།

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་འདུལ་བ། ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ལེལ ༥ ཤོག ༡༧༥ བ༥

༡༩༩ མདོ་རོལ་འཛིན་མ་བྱུང།

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མཐུག་ཅུག། ལེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱངས། ཤོག ༡༥༥ བ༩

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༡༩༠༩ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། བ དེ་ལྟ་མེད། འཕུམ་ཁྱིམ་གཞོན་འཛིན་པས། ཤོག ༡༠ ར༡

༡༩༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆེན་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༡ ར༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། རྟེན་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༡ ར༩ ཡང་། རྟེན་གནས། ༩ ཤོག ༧༥ བ༥

༡༩༧ ཟླ་དགེ ༧༩ བཀའ་ཆ དཀོན་བརྟེན་གས། དྲང་ཐོང་རྒྱུས་པས་ལྷན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༩༩ ར༥

༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༡ བ༩

༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མཐུག་ཅུག། ལེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བཞུགས། ལེལ ༩ ཤོག ༩༩ བ༥

༡༤༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆེན་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ར༩ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། རྟེན་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ར༩ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་མེད་ལྟ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༤༩ སྒྲུབ་བྱུང་མ་པའི་
སྒྲིན་པའི་མདོ་འཕུལ་བྱུང་བའི་སྐད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི།

༡༤༡ ཟླ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། རྟེན་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ར༡

༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ ར༩

༡༤༩ ལྟ་ཆོན་ལྟ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ཉེར་མཐོར་ཆེན་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། མདོན་པ། རྟེན་ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་
བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༤ ཤོག ༡༩༩ བ༥

- ༡༤༤ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༤༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀླན་བཅུས། ལེའུ་ ༡ འོག་ ༥༥ བཞ
 ༡༤༥ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༤༦ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱངས། ལེའུ་ ༩ འོག་ ༥༩ རྩ
 ༡༤༦ ལྷེ་དགེ་ ༡༥༡ བཀའ། མདོ་སྤེ། བ་སྤོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག་ ༥༩ བཞ
 ༡༤༧ ལྷེ་དགེ་ ༧༤ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཅ་ལུ་སྤོ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག་ ༡༡༧ རྩ
 ༡༤༨ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཆང་བྱངས། ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་གནས། ༤ འོག་ ༡༥༩ བཞ ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༥༠ བར་མའི་སྤེའི་ ༤༤༡༩ ཆོས་ཆོན་ ༡༤༩ ཡོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་འཕ་དཔེ་རྩ་བཞི་རྩ་བཞི་སྤྱོད།
 ༡༤༩ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༥༠ ལྷེ་དགེ་ ༤༥༤ བཀའ། མདོ་སྤེ། ཨེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག་ ༡༥༧ བཞ
 ༡༥༡ གྲོ་ཉ་མའི་མདོ་ལུང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཆང་བྱངས། ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་གནས། ༤ འོག་ ༡༥༧ རྩ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༧
 ༡༥༢ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོན་བྱངས། ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་གནས། ༤ འོག་ ༡༥༧ རྩ
 ༡༥༣ གྲོ་ཉ་མའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་ཆ་ཆང་བྱངས། ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱི་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག་ ༡༥༩ རྩ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོན་གནས། ༤ འོག་ ༡༤༤ རྩ
 ༡༥༤ འཕྲོང་བའོ། མ་དབེ།
 ༡༥༥ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྤེའུ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༤ འོག་ ༡༥༧ རྩ
 ༡༥༦ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༦ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་གཉིས་པ། འོག་ ༥ བཞ
 ༡༥༧ ལྷེ་དགེ་ ༩༩ བཀའ། ཆ་དཀོན་བཅུགས། དྲང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག་ ༡༥༡ རྩ
 ༡༥༨ ལྷེ་དགེ་ ༩༩ བཀའ། ཆ་དཀོན་བཅུགས། དྲང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག་ ༡༥༡ རྩ ཆོགས་བཅད་འདི་རྣམས་ཡིག་རྒྱུང་འདེབས་པ་པོས་དྲང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་འདི་ཉིད་སྤོ་མ་ཆོག་ལྷ་བྱུང་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 ༡༥༩ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༦༠ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༦༡ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༦༢ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༦༣ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༦༤ གོང་མཆུངས། འོག་ ༡༥༩ རྩ
 ༡༦༥ ལྷེ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་ཐོགས་མེད། བྱངས། ལེའུ་ ༩ འོག་ ༧༩ བཞ
 ༡༦༦ ལྷེ་དགེ་ ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྤྱོད། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ་ ༩ འོག་ ༥༩ འོག་ ༡༠༧ རྩ

- ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༡༥ འོག ༡༩༤ བལ
 ༡༥༨ ཟླ་དགེ ༤༡༤༠ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་འདུལ་བའི་ལྷ། གཞུང་ཐ་དང་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ། འོག ༡༥༤ བལ
 ༡༥༩ ཡང་། (ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་།) མ་ཐ་མ་དང་། (སྐྱེད་པའི་ཞིང་།) མཆོ་སྟོན།
 ༡༦༠ ཟླ་དགེ ༣༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འོག ༡༠༧ བལ
 ༡༦༡ ཟླ་དགེ ༤༡༣༤ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན། གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཞོད་པའི་འཁོར་ལོ། འོག ༡༤༤ བལ
 ༡༦༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་སྟེ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོ་སྟེ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༦༣ ཟླ་དགེ ༣༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༡༠༧ བལ
 ༡༦༤ ཟླ་དགེ ༤༠༣༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ ༩ འོག ༡༩༧ བལ
 ༡༦༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཟླ་ཐོགས་མེད། གཞི་བསྟུ་བ། འོག ༡༠༤ བལ
 ༡༦༦ ཟླ་དགེ ༣༥༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨེ་ལེགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པར་ཉེ་བར་གཞག་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༥ བལ
 ༡༦༧ ཟླ་དགེ ༣༥༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག ལེའུ ༥ འོག ༡༩ བལ
 ༡༦༨ ཟླ་དགེ ༤༡༣༤ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག། དེ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྟུང་། བཤེས་སྤྲིང་། འོག ༤༩ འོག ༣༩ བལ
 ༡༦༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོགས་མེད། མདོ་སྟེ་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༩ འོག ༡༥ བལ
 ༡༧༠ བོང་མཆོངས། འོག ༡༧ བལ
 ༡༧༡ བོང་མཆོངས། འོག ༡༧ བལ
 ༡༧༢ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོ་སྟེ་པ་ རུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་
 གནས། ༤ འོག ༡༩༤ བལ ལུང་བར་མའི་མདོ་འཛིན་ཆོས་ཆོན་ ༡༥ བསགས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྟེའི་སྟེ་ཆོན།
 ༡༠ མདོ། ༡༠༥ བལ ༡༠༤
 ༡༧༣ ཟླ་དགེ ༤༠༣༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ ༩ འོག ༡༩༧ བལ
 ༡༧༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཟླ་ཐོགས་མེད། གཞི་བསྟུ་བ། འོག ༡༠༤ བལ
 ༡༧༥ ཟླ་དགེ ༣༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༧༦ བོང་མཆོངས། འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༧༧ བོང་མཆོངས། འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༧༨ བོང་མཆོངས། འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༧༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོ་སྟེ་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ འོག ༡༥ བལ
 ༡༨༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོ་སྟེ་པ་ ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༡༩༤ བལ
 ༡༨༡ བོང་མཆོངས། འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༨༢ བོང་མཆོངས། འོག ༡༩༣ བལ
 ༡༨༣ ཟླ་དགེ ༣༥༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆོ་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བསྟུ་བ། ལེའུ ༡༩ འོག ༡༡ འོག ༡༩ བལ
 ༡༨༤ ཟླ་དགེ ༡༥༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། བ ལྷ་འི་ལུང་བ་རྩལ་སེམས་ཀྱིས་ལུས་པའི་མདོ། འོག ༡༧ བལ

- ༡༧༥ ཟླ་དགེ ༤༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅུམ། ཡི་རྩེ་བཅུན་བྱས་པ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེའུ ༥ གློག ༥ ཤོག ༧༡ རྣ།
 ༡༧༦ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ ཤོག ༥༥ རྣ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་གནས། ༤ ཤོག ༡༧༧ རྣ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༡ དང་ ༩
 ༡༧༧ གོང་མཚུངས། ཤོག ༥༥ རྣ།
 ༡༧༨ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བལ་
 ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ ཤོག ༥༥ རྣ།
 ༡༧༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བལ་
 ༡༨༠ ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅུམ། ཡི་རྩེ་མཚོ་སྤྱི། བྱང་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཤོག ༡༡༩ རྣ།
 ༡༨༡ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༡༨༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བལ་
 ༡༨༣ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༡༥ བལ་
 ༡༨༤ ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཅུམ། རྩི་ཐོགས་མེད། ཉན་ཐོས་ཀྱིས། ཤོག ༥༤ བལ་
 ༡༨༥ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཅུམ། རྩི་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བུས། ལེའུ ༩ ཤོག ༡༠༡ བལ་
 ༡༨༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅུམ། རྩི་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༤ ཤོག ༥༩ རྣ།
 ༡༨༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཅུམ། རྩི་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བུས། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༠༥ བལ་
 ༡༨༨ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། སེམས་ཅུམ། ཡི་རྩེ་མཚོ་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ། ལེའུ ༡༡ གློག ༡ ཤོག ༡༩ རྣ།
 ༡༨༩ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད་ལུང་ཐུན་ཆོགས། ཤོག ༡༡༤ བལ་
 ༡༩༠ ཟླ་དགེ ༤༡༧༥ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་ཆོས་ཀྱི་བཅུན་དཔོན། འདུལ་བའི་བསྟོད་པ། ཤོག ༡༡༩ རྣ།
 ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅུམ། རྩི་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ ༤ ཤོག ༥༩ རྣ།
 ༡༩༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། སེམས་ཅུམ། ཤི་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པཤད་རིགས་པ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༡༩ རྣ།
 ༡༩༣ དེ་ལྷ་སྤེའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དེ་ཡང་། ཞེས་པ་མི་གསལ་ཡང་མཚོ་སྤྱི་ན་དཔར་མར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད།
 ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བལ་
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༡༧༧༤ བསྟན། དབུ་མ། བི་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བུས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། གློག ༡༩ ཤོག ༩ བལ་
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ ཤོག ༡༡༥ བལ་
 ༡༩༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༤ ཤོག ༥༧ བལ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་གནས། ༩ ཤོག ༧༤ བལ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེའི་བཞེ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ།
 ༡༤ དང་པའི་མདོ་འཇམ་བསྟན་སྤྱོད།
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཅུམ། རྩི་ཐོགས་མེད། རྣམ་པའི་རྩོད་པའི་ས། ས་བཅུ་བུས་པ། ཤོག ༡༡༩ རྣ།

གནས་ལུ་པ་སྤྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཆན།

- ༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གར་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩིས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༥༥ བ༡
- ༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ལྷ་བའི་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱེལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༥༧ བ༢
- ༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། འི་རྩོམ་མི་ཏུ། རྒྱལ་འབྲོར་སྤྱོད་པའི་སའི་རྩོམ་པ་ར་བཤད་པ། ལེལ། ༡ ཤོག ༥༧ བ༣
- ༤ གྱི། མཚོ་ལྷོན།
- ༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༡
- ༦ འགྲེལ་ལོ། མཚོ་ལྷོན།
- ༧ ཚུལ་མཛོན་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༤
- ༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༥
- ༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༧ བ༦
- ༡༠ གཉེས་ཀའི། མ་དཔེ།
- ༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༧
- ༡༢ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩༩༩ བ༨
- ༡༣ ལའང་། མཚོ་ལྷོན།
- ༡༤ ད་ལྟར། མཚོ་ལྷོན།
- ༡༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ལྷ་བའི་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱེལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩ བ༩
- ༡༦ ཚུལ་མཛོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༩
- ༡༧ གྲེལ་ངས། མཚོ་ལྷོན།
- ༡༨ རིས་ལུ། མཚོ་ལྷོན།
- ༡༩ ཡིན་ན། མཚོ་ལྷོན།
- ༢༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཏུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱེལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩ བ༡
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོད། གནས། ༥ ཤོག ༡༠༠ བ༡
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་པ་ར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ། ༩ ཤོག ༡༡༥ བ༢
དང་། ༡༡༥ བ༣
- ༢༣ སྤྱོད་གཉི་ཁྱི་ཀར། མཚོ་ལྷོན།
- ༢༤ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། གྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༤

༧༥ རྒྱལ་བསྐྱེལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚོ་ཕྱོག་།

༤༥ ལམ་གྱི་ས་བསམ་གཏན། མཆོ་སྒྲོན།

༤༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༩༩ བ༩

༤༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༡ བ༥

༤༨ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༤ བ༩ ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ ཤོག ༩༩༡ ཡང་། རྩུ་གནས། ༩ ཤོག ༩༩ བ༩ ཡན་ལག་ལས་
འཕྲོས་པའི་སྤེའི་བཞེས་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༩ བྱིན་ཅི་ལོག་བཞེས་མདོ་འམ་མེད་ལྷ་ས་སྤྲུ།

༥༠ ལྷ་བ་བྱེད་དང་། མཆོ་སྒྲོན།

༥༡ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༡ བ༥

༥༢ ཟླ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཅུ་འདུལ་བ་གཞི། ཤོག ༤༩ བ༤

ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༡ བ༥

༥༣ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༩ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༠ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩ དང་ ༤ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤེའི་མདོ། ༡༩༡༤

༥༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༠༡ བ༥

༥༥ འགྲུང་ཞིང་། མཆོ་སྒྲོན།

༥༦ བྱེ་བཤད་ཀྱི་ཡུང་འདི་གང་སྤེའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ན་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེའི་འགྲེལ་བཤད་
མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༠༠ བ༤

༥༧ བདག་བསམ་ཆོག་མེད་དོ།། མཆོ་སྒྲོན།

༥༨ བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༥

༥༩ གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༩༩ བ༥

༦༠ ལོགས། མ་དཔེ།

༦༡ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༠༩ བ༥

༦༢ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༩ བ༩

༦༣ ཟླ་དཔེ། མཆོ་སྒྲོན།

༦༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩུ་གང་སྤེའི་འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༠༡ བ༥

༦༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༩༤ བ༥

༦༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༠༤ བ༥

- ༤༧ ཟླ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༧༥ བ༧
- ༤༨ ཟླ་དགེ། མཆོ་ཕྱོན།
- ༤༩ ཁོང་མ་བ་དག་ནི། མཆོ་ཕྱོན།
- ༥༠ ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ། གནས། ༥ གློག ༩ འོག ༡༩ བ༡
- ༥༡ ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ འོག ༡༩༤ བ༧
- ༥༢ ཟླ་དགེ ༤༠༥༡ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༥༣ ལོག་ལྷ་ལ། མཆོ་ཕྱོན།
- ༥༤ ཟླ་དགེ ༤༠༥༢ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། བམ་པོ། ༤༡ འོག ༡༡༧ བ༣
- ༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༧༩ བ༡
- ༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༥༩ བ༡
- ༥༨ ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༩༤ བ༣
- ༥༩ རང་གི་རྩ་ལ་མྱོངས་པའི་བྱིར། མཆོ་ཕྱོན།
- ༦༠ ཟླ་དགེའི་འདོད་ཆགས། མཆོ་ཕྱོན།
- ༦༡ ཟླ་དགེ ༤༠༥༢ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེའུ ༡ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༦༢ ཁོང་མཆུངས། འོག ༡༡༠ བ༣
- ༦༣ ཁོང་མཆུངས། འོག ༡༡༧ བ༣
- ༦༤ ཟླ་དགེ ༤༠༥༣ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༠༥ བ༥
- ༦༥ ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཆོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ས་ལྷ་བ། འོག ༥༥ བ༡
- ༦༦ ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ཡོན་ཏན་སློབ་ཀྱིས། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་བཤད་པ། ལེའུ ༡ འོག ༡༩༤ བ༡
- ༦༧ ལུང་རིང་པོའི་མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༥ འོག ༡༧༡ བ༡ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༡༥ ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྤྱི་བཅུ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མདོ། ༡༤ ཐབས་མཁས་ཀྱི་མདོ་དང་པོའམ་པཐམ་གོས་ལ་སྟུ།
- ༦༨ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། གནས། ༥ འོག ༡༧༡ བ༤ ཡན་ལག་ལས་འབྲོས་པའི་སྤྱི་བཅུ་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མདོ། ༤༡ གྲི་བ་ལ་འཇུག་པའི་མདོའམ་པཉཏ་བླ་རྩ་རྩ་སྟུ།
- ༦༩ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༥ འོག ༡༧༡ བ༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༧༤
- ༧༠ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉི་མཁོ་ན་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོ། གནས། ༡ འོག ༩༥ བ༤ རྒྱ་གནས། ༡ འོག ༡༧༤ བ༥ རྒྱ་གནས། ༥ འོག ༡༠ བ༧ རྒྱ་གནས། ༩ འོག ༡༡ བ༤ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མའི་མདོ།

༧༡) གཞི་དང་ལྷན་མཆོ་སྤྱོད།

༧༢) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གར་སྤྱི་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གནས། ༥ ཤོག ༡༡༩ བ༢

༧༣) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༣༧ བ༥

༧༤) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༣༧ བ༧

༧༥) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༤༠ བ༤

༧༦) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༤༠ བ༤

༧༧) ཆོས་འདོར་ལེན་བྱེད། མཆོ་སྤྱོད།

༧༨) དེའི་ མ་དབེ།

༧༩) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༠ བ༩

༡༠༠) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༧ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། གནས། ༥ ཤོག ༤ བ༥

༡༠༡) འབྲས་འཛིན་པ། མ་དབེ།

༡༠༢) བཞག་པར། མཆོ་སྤྱོད།

༡༠༣) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༩

༡༠༤) གོང་མཆོངས། ཤོག ༩༤༡ བ༤

༡༠༥) མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༧ སྤྱི་དགོ ༢༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞིག་གསལ་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོ་གནས། ༥ ཤོག ༩༧༩ བ༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༧༧

༡༠༦) ཡང་དག་ལྷན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༩ ཡང་ལྷན་པའི་སྤྱི་དགོ ༢༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞིག་གསལ་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོ་གནས། ༥ ཤོག ༩༧༤ བ༧

༡༠༧) རྟོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༡ བ༤ ཡང་ལྷན་པའི་སྤྱི་དགོ ༢༠༧༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞིག་གསལ་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོ་གནས། ༥ ཤོག ༩༧༥ བ༥ ཡང་ལྷན་པའི་སྤྱི་དགོ ༡༩༥ བ༥ ལྷན་པའི་སྤྱི་དགོ ༡༩༥ བ༥ རྟོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།

༡༠༨) རྒྱང་བར་བྱ་སྤྱོད། མཆོ་སྤྱོད།

༡༠༩) འདུན། མ་དབེ།

༡༡༠) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། གནས། ༥ ཤོག ༩༤༤ བ༤

༡༡༡) སྤྱི་དགོ ༢༠༧༧ བསྟན། མཐུག་ཅེས། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མཛོན་པ་ཀུན་བཅུས། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༥༥ བ༥ འདི་འཕགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་ཅེས་སྤྱོད།

༡༡༢) བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་པ་སྤྱོད། མཆོ་སྤྱོད།

- ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༥ ན།
 ༡༡༤ ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ། གནས། ༥ འོག ༡༧ ན།
 ༡༡༥ འཇུས་པ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༡༡༦ བདེན་པའི། མཚོ་ཕྱོན། མ་དབེ།
 ༡༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༥ ན།
 ༡༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༥ འོག ༡༩༩ ན།
 ༡༡༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༥ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཐོ། གནས། ༩ འོག ༩༧ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༩ འོག ༩༤ ན། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༠ བར་མའི་ཕྱེད་ཕྱེ་ཆོན་ ༡
 མདོ། ༩ ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་མདོ་འམ་སའ་བུས་མ་སྟུ།
 ༡༢༠ བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༥ བ༩
 ༡༢༡ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་
 གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༥ འོག ༡༩༩ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༩༤༩ ན། ཡང་། རྒྱ་གནས། ༩ འོག ༡༧༥ ན། ལུང་ཡང་དག་པར་
 ལྷན་པའི་མདོ། ༤༩༠
 ༡༢༢ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
 གནས། ༥ འོག ༩༤༩ ན། ཡང་། རྒྱ་གནས། ༩ འོག ༡༧༥ ན། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༤༩༠
 ༡༢༣ གཞན་ལས་ལོགས་ཤིག་མཚོ་ཕྱོན།
 ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༤༡༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་སྟོག ༥༩ འོག ༡༡༠ བ༤
 ༡༢༥ མདོ་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
 གནས། ༩ འོག ༡༤༠ ན། ཡང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༩༩
 ༡༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༥ འོག ༡༩༩ བ༧
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༧ བ༩
 ༡༢༧ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༧ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
 ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༩༧༩ ཡང་། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱེད་པའི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༠ སྦྱར་བའི་མདོ་འམ་
 ཡོག་སྟུ།
 ༡༢༨ བྱི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། མཚོ་ཕྱོན།
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༤༩ ན༩

- ༡༣༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༩ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༤ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། གནས། ༥ འོག ༡༥༩ ན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༣ འོག ༡༧༥ ན། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༢༧༠
- ༡༣༡ ཡུལ་དང་སྟེ་བ། མཚོ་སྟོན།
- ༡༣༢ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མི་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ་ ༡ འོག ༤༡ ན།
- ༡༣༣ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ བ།
- ༡༣༤ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ བ།
- ༡༣༥ བོད་མཆོད་སྤྱུ་འོག ༡༣༩ ན།
- ༡༣༦ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ ན།
- ༡༣༧ ཡུང་ཡང་འདི་མཐོང་མ་ལུ།
- ༡༣༨ རྩུ་ཆེན་མོ་རབ་ཏུ་འཛོམས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་
གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ ན།
- ༡༣༩ མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་
བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ བ།
- ༡༤༠ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མཐ། གནས། ༥ འོག ༡༣༩ ན།
- ༡༤༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ ན།
- ༡༤༢ ལྷན་སྐྱེས་པས། མཚོ་སྟོན།
- ༡༤༣ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ ན།
- ༡༤༤ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། དེ་སྤྱིང་བཤེས་སྤྱིང་། སྟོན་ ༡༡ འོག ༤༩ ན།
- ༡༤༥ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥
འོག ༡༤༧ བ།
- ༡༤༦ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༤ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་
ཉེ་མཐོང་། རྩུ་གནས། ༥ འོག ༡༥༩ ན། ཡང་། གནས། ༣ འོག ༡༧༥ ན། ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༢༧༠
- ༡༤༧ དགེ་སྤྱོད་མཚོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོད་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༠ བསྟན།
མདོ་ན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༤༧ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༤ བསྟན། མདོ་ན་པ། རྩུ་
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༣ འོག ༡༧༠ ན། ཡང་། རྩུ་གནས། ༥ འོག ༡༥༩ ན། ཡུང་ཡང་དག་པར་
ལྷན་པའི་མདོ། ༣༠༤ རྩུ་ཆོན་རྩུ་ག་པའི་མདོ། བར་མའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆོན་ ༣༧༥ རྩུ་ཆོན་རྩུ་ག་མའི་མཆོག་སྤྱོད། ༡༤༩
- ༡༤༨ ཟླ་དགེ་ ༢༠༧༤ བསྟན། མཐོང་མཐོང་། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོ་ན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ་ ༡ འོག ༥༠ བ།

- ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩ན བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༣ན ན།
- ༡༥༠ གཞི་ཐུན་ཆོག་གི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩ན བསྟན།
མངོན་པ། རྩ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག ༡༣༥ ནན ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན།
མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༡༣ན ནན ཡང་། རྩ་གནས། ༡ འོག ༤༧ བལ
- ༡༥༡ བསྟན་བཅོས་རབ་རྩ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༥༠ ནལ
- ༡༥༢ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥
འོག ༡༥༠ བལ
- ༡༥༣ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༥༠ བལ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ འོག ༡༣ན ནན ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༣༥༤
- ༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༡༣ན ནན
- ༡༥༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ།
གནས། ༥ འོག ༡༣ན ནན ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༣༥༤
- ༡༥༥ གྲུ་གྱིས། མ་དབེ།
- ༡༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩ན བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༣༤ ནལ
- ༡༥༧ རྩལ་བྱིས་ཀྱི་ལུང་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༡ འོག ༤ན བལ ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༡༤ རིང་པོའི་ཟེའི་མདོ། ༡༡ བྱིས་བདག་གི་ཕྱེད་ཀྱིས་
ཞུས་པའི་མདོ་འཇུག་ལྷོ་སྤྱི་ཟླ་ཉེ་མཐོ་སྤྱི།
- ༡༥༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༡༥ན ནལ
- ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེས་མཚན། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། ལེའུ ༡ འོག ༤༤ ནལ
- ༡༦༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩ན བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༣༥ བལ
- ༡༦༡ དབང་པོ་དག་མཚོ་ཐོན།
- ༡༦༢ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་
མཐོ། གནས། ༥ འོག ༡༣ན ནན ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༣༥
- ༡༦༣ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩ན བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་
གར་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ འོག ༡༣༥ ནན ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ འོག ༡༣ན ནན ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༣༥
- ༡༦༤ བྱ་སྤྲུངས། མཚོ་ཐོན།
- ༡༦༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩ན བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ལ་ ཤོག་ ༡༣༡ ན་ལྟ

༡༤༥ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ལ་ ཤོག་ ༡༣༡ བ་༡

༡༤༦ ལྷོ་ཁྱིམ་ མཛོན་པ།

༡༤༧ མཛོན་པ། མཛོན་པ།

༡༤༨ མིང་། མཛོན་པ།

༡༤༩ མཛོན་པ་ལམ། མཛོན་པ།

༡༥༠ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོན་པ། ཤོག་ ༡༣ ཤོག་ ༡༤ བ་༥

༡༥༡ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོན་པ་འགྲེལ། ཤོག་ ༡༣ ཤོག་ ༡༤ ན་༡

༡༥༢ དཔྱད་པ་མི་སྤྱོད་། མཛོན་པ།

༡༥༣ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གང་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། ཤོག་ ༡༣༡ ན་༥

༡༥༤ ཆོས་རིང་པ། མ་དཔེ།

༡༥༥ ཆོས་མཛོན་པའི་ལུང་འདི་གང་སྤྱེལ་གྱི་མཛོན་པ་འགྲེལ་བཤད་ལྟ་བུར་སྤྱོད། ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གང་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་

མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། ཤོག་ ༡༣༤ ན་༣

༡༥༦ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གང་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། ཤོག་ ༡༣༤ བ་༡

༡༥༧ མཛོན་པའི་ལུང་འདི་གང་སྤྱེལ་གྱི་མཛོན་པ་འགྲེལ་བཤད་ལྟ་བུར་སྤྱོད། ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གང་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་

ཉིད་རྩེ་འབྲང་། ཤོག་ ༡༤༠ ན་༥

༡༥༨ གོང་མ་གཉིས་ནས་དང་སྤྱོད། མཛོན་པ།

༡༥༩ རྩ་གྲེལ་གྱི་ལམ་ཉིད་བསྟན། མཛོན་པ།

༡༦༠ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གང་སྤྱེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། ཤོག་ ༡༤༡ ན་༥

༡༦༡ མི་རྒྱལ་བསམས་སོ། མཛོན་པ།

༡༦༢ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༤ བསྟན། མཛོན་པ། གྲུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོན་པ། ཤོག་ ༡༤ ཤོག་ ༡༥ ན་༡

༡༦༣ རྩེ་ཤེས་ཐོབ་པ། མཛོན་པ།

༡༦༤ བསྟན་ཆེན། མཛོན་པ།

༡༦༥ ལྷོ་ཁྱིམ་ ༢༠༧༡ བསྟན། མཛོན་པ། རྩ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ལ་ ཤོག་ ༡༤༡ ན་༥

༡༦༦ བདུན་པ། མཛོན་པ།

༡༦༧ བདུན་པ། མཛོན་པ།

༡༦༨ གཉིས་ཀྱི། མཛོན་པ།

༡༩ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོན་ན་དང་མ། ཨྱེ་དགེ་ ༡༠༧༧ བསྟན། མཛོན་པ། ༩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མ་མཐོ།
 གན་མ། ༤ ཤོག་ ༤ ཟ་ ༣ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ ༡༡༧ ཚོགས་བཅད། ༡༡༩ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མྱེ་དེ་བཞི་བ་ལྷོ།
 མཛོད་དུག་འདྲམ་པའི་མྱེ་ ༣༤ མདོ་ ༡༡ འགྲོ་འདྲུག་གི་མདོ་འམ་རྟོག་ད་སྟུ།

- ༡༧ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལྷ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ནང་ཆོན་ ༤༧ མི་རྟག་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་བཞི་
པ་སྒྲེ་མཆོད་དུག་འདུས་པའི་མདོ་ ༥༥ མདོ། ༧ མི་རྟག་པའི་མདོའི་མཐོ་ལོ་སྒྲེ་སྟུ།
- ༡༨ ཡུང་བར་མའི་དགེ་སྒྲོང་མ་ཆོས་སྒྲིན་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་ཆོང་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༤ བཟ ཡང་། གནས། ༡ ཤོག ༧ བཟ ཡུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན་ ༥༡༠
བར་མའི་མདོའི་མཆོན་ ༡ མདོ་ ༤༤ དགེ་སྒྲོང་མ་ཆོས་སྒྲིན་གྱི་མདོའི་ཕུ་ལ་མེད་ལྷ་སྟུ། རྣམ་པར་འཕགས་པའི་མདོ་རྩུང་བ།
- ༡༩ སྒྲེ་མཆོད་དུག་གི་ཆོགས་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེར་མཐོ་ན་ཆོང་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་
ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༥ ན་ལྷ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༤༧ ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ༤༧
ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་བཞི་པ་སྒྲེ་མཆོད་དུག་འདུས་པའི་མདོ་ ༥༥ མདོ་ ༡༡ འགྲོ་འདུག་གི་མདོའི་མཐོ་རྟོག་སྟུ།
- ༢༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ།
གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལྷ
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༣༡ བཀའ་ཤེས་ཤིན། ༡ ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རབ་རྒྱ་བསྐྱོར་བའི་མདོ། ཤོག ༡༥༡ ན་ལྷ
ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༥ བཟ
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༣༣ བསྟན། དབྱུ་མ། ཅུ་ མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྲུབ། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིར་བཏུ་རྣམ་པཤེས། ཤོག ༡༤༥ བཟ ཟླ་དགེ་པམེད་ན་མི་སྒྲེའོ།
- ༢༣ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ་ན་ཆོང་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལྷ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བཟ
- ༢༤ སྒྲེ་མཆོད་དུག་གི་ཆོགས་གྱི་མདོའི་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོ་ན་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་
བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ ན་ལྷ ཡང་། མིའི་མདོ། རྩུ་ གནས། ༩ ཤོག ༧ ན་ལྷ ཡང་། ཅུ་ གནས། ༧ ཤོག ༥༡ བཟ
- ༢༥ མཉམ་སོ། མདོན་པ།
- ༢༦ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧ ན་ལྷ
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མཉམ་སོ། ༢ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་རྒྱ་བཏུས། ལུ་ ༡ ཤོག ༧༤ བཟ
- ༢༨ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མཉམ་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧ བཟ
- ༢༩ མདོའི་ཡུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དྲ་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་
ཉིད་རྟེན་འབྲུང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ བཟ
- ༣༠ མཆོ་སྒྲོན་དཔལ་མར་ལ་མི་གསལ།
- ༣༡ མདོའི་ཡུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དྲ་དྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་
ཉིད་རྟེན་འབྲུང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ བཟ
- ༣༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྟེན་འབྲུང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ ན་ལྷ
- ༣༣ ཟླ་དགེ ༤༠༧ བསྟན། མདོན་པ། རྩུ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩ ན་ལྷ

- ༣༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༥ བལ་ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
 མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བཡ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱི་བཞི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༥ འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
 མདོ་འཕམ་ཡའི་ལྷོ་སྟེ།
 ༣༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༥ བཡ་
 ༣༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན།
 མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༩ རྟ་ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
 མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བཡ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱི་བཞི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༩ ཟླ་དགེ་མཛོད་མདོ་འཕམ་
 རྟེན་ལྷོ་སྟེ།
 ༣༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
 རྒྱལ་ཕྱས་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ རྟ་
 ༣༨ ཉེ་ཆོ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༣༩ ཀའ་རུས་སྟ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༠ རྒྱུས་ཕྱར་བཞིན་ལ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༡ ལུས་ཁྱེད། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༢ འདི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༣ བསྐྱབ་པ་ནི་དྲི་མ་ལྷམ་དང་བཅས་པའོ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ རྟ་
 ༤༥ ཉེ་ཐོབ་མཐོང་དང་ཕྱན་པའི་ཡིན་ཕྱིར་རོ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བལ་
 ༤༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ཕྱས་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ རྟ་
 ༤༨ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེ་མཛོད་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་
 རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བཡ་
 ༤༩ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མཁས་ཙམ། ཐི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ རྟ་
 ༥༠ ཁོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ རྟ་
 ༥༡ བསྟན་ཉེ། མ་དཔེ།
 ༥༢ ཡངས་པ་དེ་བཞིན་ཞིབར། མ་དཔེ།
 ༥༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མཁས་ཙམ། ཐི་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ལེའུ་ ༡༥ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ རྟ་
 ༥༤ ཟླ་དགེ་ ༣༥༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སྟོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ། རྟོན་འཇུག ལེའུ་ ༥ སྟོག ༥ ཤོག ༣༥ བཡ་
 ༥༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཕྱས་མར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་

༡༥ ལེ་ལོ་འཛིན་གསལ་ མ་དབེ།
 ༡༧ ཟ࿃་དགེ་ ༧༠༧༢ བསྟན་ན། མདོན་པ། ཅ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཞིན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ འོག་ ༡༧༧ ར་༢
 ༢༠ ཟ࿃་དགེ་ ༧༠༧༠ བསྟན་ན། མདོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཞིན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ འོག་ ༡༩ ར་༥
 ༢༡ ཟ࿃་དགེ་ ༧༠༧༩ བསྟན་ན། མདོན་པ། ཅ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཞིན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ འོག་ ༡༥༤ བ་༡
 ༢༢ རོང་མཚུངས། འོག་ ༡༧༧ བ་༣

- ༥༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༩ བ༥
 ༦༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༧༡ ན༡
 ༦༡ ཟླ་དགེ ༤༡༩༡ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཆ་སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ལེལ ༡༥ ཤོག ༤༤ བ༧
 ༦༢ ས་མ་པོར་གྱི་བར་དུ། མཚོ་སྟོན།
 ༦༣ དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཆར། མཚོ་སྟོན།
 ༦༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༤ ན༡
 ༦༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༧༢ བ༧
 ༦༦ ཐོབ་ཡིན་ནི། མཚོ་སྟོན།
 ༦༧ ཡིན་ན་ནི། མཚོ་སྟོན།
 ༦༨ སྤྱི་དེར། མ་དཔེ།
 ༦༩ རང་དོན་གཙོ་བས། མཚོ་སྟོན།
 ༧༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ ན༡
 ༧༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། མཛོད་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧༤ ན༣
 ༧༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ ན༣
 ༧༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༥ ན༤
 ༧༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༧༤ ན༧
 ༧༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྤྲུལ། ལེལ ༩ ཤོག ༥༥ བ༤
 ༧༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ་ནམ་འབྲེད། ལེལ ༤ ཤོག ༤༩ བ༡
 ༧༧ ཟླ་དགེ ༤༡༩༤ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན། རྒྱལ་སྤྲུལ། ༡ ཤོག ༩ ན༣
 ༧༨ ཁ་ཅིག་གེས་རབ། མཚོ་སྟོན།
 ༧༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ། གནས། ༥ ཤོག ༡༧ ཤོག ༩༡ བ༣
 ༨༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ ན༣
 ༨༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༥ བ༥
 ༨༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༧༢ བ༣
 ༨༣ རྟོང་ཆེན་མོ་རབ་རྒྱུ་འཛོམས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེར་མཁོར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་
 ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༧ བ༤ འདི་འཐད་ལ་དགོངས་སམ་ཅི་མ་དེས་སོ།
 ༨༤ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༤ ན༧
 ༨༥ ཡང་དག་ལྷན་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆེན་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན།
 མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༧༧ བ༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ།
 རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༣ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༤༣༥ ནས་ ༤༣༧

ཞེས་པའི་མཚན་བྱང་ལ་གཟིགས།

- ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་ བློགས་སྒྲུང་། མཛོད་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་སྟོན་མེ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༩ ན་༩
- ༡༩༢ རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་དེས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་མཛོད་མ་བྱུང།
- ༡༩༣ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥
- ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༥༡ ན་༥
- ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥
- ༡༩༦ འདོད་ཆགས་བྲལ་བ། མ་དབེ།
- ༡༩༧ ཟླ་དགེ ༤༠༧༥ བསྟན། མེམས་ཙམ། རྩ་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ཤོག ༧༥ བ༩
- ༡༩༨ བྲལ་ན་ནི། མཚོ་སྟོན།
- ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། མེམས་ཙམ། རྩ་ སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༠༥ ན་༡
- ༢༠༠ ཟླ་དགེ ༤༡༧༥ བསྟན། བད་སྟོད། ཤེ དན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། སྟོ་སྟོ་མཚོན་ཆ། ཤོག ༡༥༡ ན་༩
- ༢༠༡ བྱ་བ་ལ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༢ རྩ་དེ་ལའམ་དེར་ཞེས་པ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༣ ཟླ་དགེ ༤༡༧༥ བསྟན། བད་སྟོད། ཤེ དན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། སྟོ་སྟོ་མཚོན་ཆའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༧༧ བ༥
- ༢༠༤ རྩ་འབྲང་དང་འབྲེལ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༥ རྩ་འབྲང་དང་འབྲེལ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༦ བསམ་གཏན་བཞི། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༧ བྱེ་བ་དྲུག་བྱེ་བ་གསུམ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༨ ཆེར་ལོག མཚོ་སྟོན།
- ༢༠༩ རྒྱན་ནི་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༡༠ ཟླ་དགེ ༤༠༧༧ བསྟན། མེམས་ཙམ། རྩ་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༡༠ ན་༥
- ༢༡༡ བཤད་དེ། མ་དབེ།
- ༢༡༢ ཟླ་དགེ ༡༧༧༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཤ ཁམས་མང་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠༠ བ༥
- ༢༡༣ མཐུན་ཅིག་རྒྱ། མཚོ་སྟོན།
- ༢༡༤ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། ཅུ་ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༩ བ༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༧༩༥ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྟེའི་ལྷ་བཞུགས་པོ་འདུས་པའི་སྟེ། ༧༧ མདོ། ༡༤ རྒྱུ་བས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤུག་པའི་མདོ་དང་པོ་འམ་པའམ་མཐུན་མཐུན་གྱི་ཡང་ན་ མཚན་གཞན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ།
- ༢༡༥ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྱ་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ དབྱིག་གཉེན། གནས། ༥ ཤོག ༡༠ བ༩

༡༤༥ སྒྲུལ། མཚོ་སྒྲོན།

༡༤༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༥

༡༤༧ ལམ་ལ། མཚོ་སྒྲོན།

༡༤༨ འགྲོ་བ་འཕོ་བ་ལ། མཚོ་སྒྲོན།

༡༤༩ ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས། མཚོ་སྒྲོན།

༡༥༠ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༧

༡༥༡ མདུན་ན། མཚོ་སྒྲོན།

༡༥༢ མདོ་གྲི། མཚོ་སྒྲོན།

༡༥༣ ཞེས་མི་འགྲུར་ཏེ། མཚོ་སྒྲོན།

༡༥༤ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༨

༡༥༥ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༤ བ༡

༡༥༦ ཡུང་བར་མའི་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༩ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༩ ཡང་། རུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༡༡ བ༩ ཡུང་བར་མའི་བདུན་པའི་མདོ། ༥ འགྲོ་བའི་མདོ།

༡༥༧ བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༩ ཡང་། རུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༡༡ བ༩ ཡུང་བར་མའི་མདོ། ༡༩༤

༡༥༨ བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡ བ༩ ཡང་། མིའི་མདོ། རུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༡ བ༩ ཡུང་བར་མའི་མདོ། ༡༩༤

༡༥༩ གཉིས་གཉིས་པ། མཚོ་སྒྲོན།

༡༦༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༥

༡༦༡ བཅུན་པ་དབལ་ལེན་གྱི་གསུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༤ བ༩

༡༦༢ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༤༤ བ༩

༡༦༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༥

༡༦༤ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆུང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༧ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༡༤ བ༩ ཡང་། རུ་གནས། ༩ ཤོག ༥༧ བ༧ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤེལ་དགུ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩ གང་ཟག་གི་མདོ་འཕྲོས་ལྷན་ལྷན།

༡༥༥ རྩེད་པོ་ ༤༠༧༠ བསྟན། མཛོན་པ། ཟུ་དབྱིས་གཉེན། མཛོད་རང་འབྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༣༠ བཅ

༡༥༤ ཐོབ་པར། མཚོ་ཕྱོན།

༡༤༠ ཟླ་དག ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༡ བ༤

༡༤༡ ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༠ བ༤

༡༤༢ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༤༣ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༠ བ༥ ཡང་། རྩ་གནས། ༥ ཤོག ༥༧ བ༥ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཟླ་དེ་དག་ཆོན་ལས་འཕྲོས་
པའི་མདོ་ ༩ གང་ཟག་གི་མདོ་འཕྲུལ་ལྟོ།

༡༤༤ ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༡ བ༥

༡༤༥ རྒྱན་སྦྱོར་ལུས་སྦྱོར། མ་དཔེ།

༡༤༥ འབྲུང་བའི། མཚོ་ཕྱོན།

༡༤༧ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༥ ཤོག ༥༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༠ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༥༥༣

༡༤༨ ཆོས་མངོན་པའི་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲུངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༥

༡༤༩ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༥

༡༥༠ བཅུ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན།
མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༣ བ༥

༡༥༡ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༠༩༡

༡༥༢ སོལ་བའི་ཡུང་བའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ།
རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༣༤ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༤ བ༥ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡༧༣

༡༥༣ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དག ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༣༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་
མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ༤

༡༠༥ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༡༤ བ།

༡༠༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༥ རྩ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༡ བ།

༡༠༧ སོལ་བའི་ལུང་པོའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༥ རྩ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༤ རྩ་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༡༡༧༩

༡༠༨ རིགས་ཀྱི། མ་དབེ།

༡༠༩ རྗེས་འབྲང་གི་ལྷ་ཆ་སྟེ། མཆོ་སྟོན།

༡༠༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༡༡༧ རྩ་

༡༡༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེམས་ཅམ། བི་རྗེ་བརྩམས་མགོན། རྩ་བྲུ་མ། ལེལ་ ༩ སྟོག ༤༥ ཤོག ༤༤ རྩ་

༡༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཅམ། བི་རྗེ་བརྩམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༩ སྟོག ༡༩ ཤོག ༤༩ རྩ་

༡༡༢ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ཤོག ༡༡༩ རྩ་

༡༡༣ འབྲས་བྱ། མ་དབེ།

༡༡༤ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༧ རྩ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༧ རྩ་ལུང་དངོས་ནི་ཤོག ༣༩ རྩ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༥ རྩ་སྤྲུལ་སྟེ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༥ རྩ་སྤྲུལ་སྟེ།

༡༡༥ རྗེས་པ་བཞེད། མ་དབེ།

༡༡༦ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༧ རྩ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ། གནས། ༥ ཤོག ༣༩ རྩ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་བཞེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༤༩ མི་དགེ་བའི་མདོ་འཕྲོས་པའི་མདོ་སྟེ།

༡༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ལེལ་ ༩ ཤོག ༡༠༩ རྩ་

༡༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཅམ། བི་རྗེ་བརྩམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༩ སྟོག ༩ ཤོག ༤༩ རྩ་

༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཅམ། བི་རྗེ་བརྩམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༩ སྟོག ༤ ཤོག ༤༩ རྩ་

༡༢༠ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༩ སྟོག ༥ ཤོག ༤༩ རྩ་

༡༢༡ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོར་ཆ་ཆང་བྱངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༩ རྩ་ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོ།

- མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༤༠ ན། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷན་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་ (༡) མདོ་ ༡༩ རྩ་ལྷུ་ལ་ལ་སྐོས་པ་བསྟན་
པའི་མདོ་ལ་མཁོ་སྡེ་དེས་སྟུག།
- ༡༡༩ སྡེ་དག ༤༠༡། བསྟན། མཁས་ཙམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༤ སྟོག ༤ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༡༩ བསྟན་པའི་བྱིར། མཆོ་སྟོན།
- ༡༢༠ སྡེ་དག ༤༠༡། བསྟན། མཁས་ཙམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༤ སྟོག ༧ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༡ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༩ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༢ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༩ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༣ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༡༠ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༤ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༡༡ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༥ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༡ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༦ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༡ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༧ བོང་མཆུངས། ལེལ་ ༤ སྟོག ༡ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༢༨ སྡེ་དག ༤༠༡༩ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ་གནས། ༤ སྟོག ༡༩ ཤོག ༡༩ ན།
- ༡༢༩ ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མ་དབེ།
- ༡༣༠ མདོ་ལྷན་པའི་མཛོད་རང་ལྷན་པ་བཤད་ཅེ་མཁོ་ར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྡེ་དག ༤༠༢༠ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་ལྷན་པ་གནས། ༤ ཤོག ༢༩ ཡང་། སྡེ་དག ༤༠༢༤ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི།
མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༢༩ ཡང་།
- ༡༣༡ སྡེ་དག ༤༠༡། བསྟན། མཁས་ཙམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༤ སྟོག ༩ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༣༢ སྡེ་མཆོད་དྲུག་གི་ཆོས་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྷན་པའི་མཛོད་རང་ལྷན་པ་བཤད་ཅེ་མཁོ་ར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྡེ་དག ༤༠༢༠
བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་ལྷན་པ་གནས། ༤ ཤོག ༢༩ ཡང་། སྡེ་དག ༤༠༢༤ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན།
ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༤༡ ན། ཡང་། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༢༠༩ ན།
- ༡༣༣ མདོ་ལྷན་པའི་མཛོད་རང་ལྷན་པ་བཤད་ཅེ་མཁོ་ར་ཆ་ཆང་བྲངས། སྡེ་དག ༤༠༢༠ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་ལྷན་པ་གནས། ༤ ཤོག ༤༠ ན། ཡང་། སྡེ་དག ༤༠༢༤ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི།
མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༤༡ ན། ཡང་། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མཁོ་གནས། ༡༡༧༧
- ༡༣༤ སྡེ་དག ༤༠༡། བསྟན། མཁས་ཙམ། བེ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེལ་ ༤ སྟོག ༩ ཤོག ༤༩ ན།
- ༡༣༥ ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལྷན་པའི་མཛོད་རང་ལྷན་པ་བཤད་ཅེ་མཁོ་ར་ཆ་ཆང་བྲངས།
སྡེ་དག ༤༠༢༩ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༢༡༩ ན། ཡང་།
སྡེ་དག ༤༠༢༤ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མཁོ་གནས། ༩ ཤོག ༩༤ ན།
- ༡༣༦ མེ་སྟོན་པ་དང་། མཆོ་སྟོན།
- ༡༣༧ སྡེ་དག ༤༠༢༩ བསྟན། མདོ་ལ་ལྷན་དབྱིག་གཉེན། ལྷན་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི། མཁོ་གནས། ༤ ཤོག ༢༡༩ ན།
- ༡༣༨ དང་བའི། མཆོ་སྟོན།

༡༤༩ དང་བའི་སྟོབས། མཆོ་སྟོན།

༡༤༩ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༥ ཤོག ༡༡༥ བཞུགས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༤༤ བཞུགས། རྒྱ་གནས། ༩ ཤོག ༥༤ ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༥༤ བར་མའི་སྟེལ་མདོ་ ༡༡༧ བཞི་བཟུང་ཆེན་པོའི་མདོ་འམ་མདུན་རྒྱུ་སྟེ།

༡༤༩ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༤༠ བཞུགས།

༡༤༩ མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༤༠ བཞུགས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༤༧ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟོན་པའི་མདོ་ ༥༥༥ ལྷག་གི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེལ་བཞི་ཆེན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༩༩ རྒྱ་ཆའི་མདོ་འམ་མདུན་ལྷ་སྟེ་དང་ཡང་ལྷ་ཆེན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༥༤ རྒྱ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེལ་མཆོད་ཀྱི་མདོ་འམ་མདུན་ལྷ་སྟེ།

གནས་བདུན་པ་ལེ་གེས་བསྟན་པའི་མཆོན།

༡ སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༤༤ བཞུགས།

༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲྱངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༤༤ བཞུགས།

༣ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གནས་པ་བཞེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་བྲངས། གནས། ༧ ཤོག ༩༤༡ བཞུགས།

༤ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གནས་པ་བཞེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་བྲངས། གནས། ༧ ཤོག ༩༤༡ བཞུགས།

༥ གེས་པར་བྱའོ་ཞེས། མཆོ་སྟོན།

༧ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༤༤ བཞུགས།

༨ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༩ གལ་པ་ལ། མཆོ་སྟོན།

༡༠ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༡༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྐུ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་བྲངས། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༡༢ ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༩༩༤ བཞུགས།

༡༣ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐར་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༢༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གནས་པ་བཞེས་གཉེན།

- པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༤༤ ལ། རྩེ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་ཞིག་ནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉིང་མཐོ། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བ༡ ཡང་། ལྷ་གནས། ༡ ཤོག ༤༩ ལ། གྲན་པ་ཉིང་བར་བཞག་པ་བསྟོན་པའི་
མདོ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིང་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༡༤ མདོ་ལྷ་འདི་གང་སྟེ། ལྷ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བྲངས། ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་
ཉིང་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ བ།
- ༡༥ རིག་སྟེ། མ་དབེ།
- ༡༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲྱངས། ལྷ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༡ ཤོག ༤༦ ལ།
- ༡༧ གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༦ བ༤
- ༡༨ གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༦ བ༤
- ༡༩ བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཆོག་ཀྱི་ལྷ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲྱངས། གོང་མཆོངས། ཤོག ༤༧ ལ།
- ༢༠ གཞུང་གི་ཆ་གཞུང་གི་ཆ་གཞུང། མ་དབེ།
- ༢༡ བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཆོག་ཀྱི་ལྷ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་བྲྱངས། ལྷ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ བ༡
- ༢༢ རྩེ་སྟེ། མ་དབེ།
- ༢༣ ཁོ་ན་ན། མཆོ་སྟེ།
- ༢༤ ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧༧ ལ།
- ༢༥ བསྟན་པ་ལས། མ་དབེ།
- ༢༦ ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིང་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ༢༧ བསྟན། མ་དབེ།
- ༢༨ ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིང་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ ལ།
- ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པའི་སྟེ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༡༧ བ༡
- ༢༩ དག་སྟེང་མ། མ་དབེ།
- ༣༠ རིག་པར། མཆོ་སྟེ།
- ༣༡ ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧༧ ལ།
- ༣༢ ལྷ་དག ༤༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ ཤོག ༤༧ ལ།
- ༣༣ ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷ་གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ལྷན་མ། གནས། ༡ ཤོག ༡༧༧ ལ།
- ༣༤ ལྷ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མཐོང་མཐོང་། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀྱན་བཅུས། ལེལ ༤ ཤོག ༡༡༠ བ༤
- ༣༥ ཉིང་གཞག་བྲྱང་གཉེན་ཡིན་ཞེན། མཆོ་སྟེ།

༡༥ བཞི་ག་ཡིན་ནོ། མཚོ་ཕྱོན།

༡༦ ད་ལྟར་བ། མཚོ་ཕྱོན།

༡༧ གི་ཟད་པ་དང་ཞེས་མ་དབེར་གསལ་ཡང་མཚོ་ཕྱོན་ལྟར་བཅོས།

༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ། གནས། ༧ རྟོག ༤༥ ཤོག ༡༩ ན༥

༤༠ འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི། མ་དབེ།

༤༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་བ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༧ ཤོག ༡༤༡ བ༥

༤༢ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༤ ན༥

༤༣ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༤ ན༩

༤༤ ཐོབ་པར། མ་དབེ།

༤༥ ཟླ་མ་པ་འཕོབ་པ། མཚོ་ཕྱོན།

༤༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ ན༧

༤༧ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན།

མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་

མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༧ བ༣ ཡུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༡༧ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྲེའི་བཞེད་སྤྲེའི་མཆོད་

དྲུག་འདུས་པའི་སྤྲེ། ༣༥ མདོ། ༩༤ མ་བཅོམ་མ་སྤྲུལ་པའི་མདོ་འམ་ཨུ་རྟུ་ལྟུ་སྤྲུ།

༤༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ བ༡

༤༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། བེམས་ཅུམ། ཤི་དཀྱིག་གཉེན། རྩ་བཤད་རིགས་པ། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༩ ན༩

༥༠ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། བེམས་ཅུམ། ཤི་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྲེ་རྒྱུ། ལེའུ ༡༡ རྟོག ༥༧ ཤོག ༣༤ བ༥

༥༡ བསྟན་པ་ན། མ་དབེ།

༥༢ འཕེལ་བའི། མ་དབེ།

༥༣ གཅས་པའི། མཚོ་ཕྱོན།

༥༤ དྲུག་རྩུབས། མ་དབེ།

༥༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༡༥༠ ན༡

༥༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། བེམས་ཅུམ། ཤི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱངས། ལེའུ ༥ ཤོག ༤༡ ན༡

༥༧ ཟླ་དགེ ༤༠༩༧ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གཤམས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། གནས། ༧ ཤོག ༡༥༩ ན༣

༥༨ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༩ ན༤

༥༩ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༥༩ བ༣

༦༠ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྤྲེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༣ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་གང་

སྤྲེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༡༥༠ བ༡ ཡང་། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་

ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༨ ན༥ ཡུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྲེ་ཆོན་ ༡༩ མདོ་ ༥ ཡན་ལག་

ལས་འབྲོས་པའི་སྒྲིལ་བཞི་ཆོན་ལས་འབྲོས་པའི་མདོ་ ༡ མི་འཛིགས་པ་བཞིའི་མདོ་འམ་མེས་རྒྱུ་སྤྲ།

༤༡) འཆི་ཞིང་། མ་དབེ།

༤༢) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༥༧ ཅན།

རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༧ འོག་ ༩༤༠ བཟ

༤༣) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་རྩེ་བཅུ་དྲུམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྤྲུལ། ལེལ་ ༩༡ གློག་ ༥༩ འོག་ ༩༤ བཟ

༤༤) ཆོག་པ། མ་དབེ།

༤༥) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༧ འོག་ ༩༧༠ བཟ

༤༦) གོང་མཆོངས། འོག་ ༩༧༡ བཟ

༤༧) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༥༧ ཅན།

རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༧ འོག་ ༩༧༡ བཟ

༤༨) བགོད་ནས། མཆོ་སྤྲོན།

༤༩) རྩེ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། རུ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། འོག་ ༩༧༩ བཟ

༥༠) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༧ འོག་ ༥༤ བཟ

༥༡) གོང་མཆོངས། འོག་ ༥༤ བཟ

༥༢) ལྷ་ཀྱི་སྤྲོས། མ་དབེ།

༥༣) རྩེ་དགེ་ ༩༧༩༤ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ༡ རྩེ་བཅུ་དྲུམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། སྐབས། ༡ གློག་ ༧ འོག་ ༡༡ བཟ

༥༤) གོང་མཆོངས། སྐབས། ༡ གློག་ ༡ འོག་ ༡༡ བཟ

༥༥) འབྲེལ། མ་དབེ།

༥༦) མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༧ འོག་ ༩༧༩ བཟ

༥༧) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མེམས་ཙམ། ཤི་རྩམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ། ལེལ་ ༩ འོག་ ༧༥ བཟ

༥༨) སྤྲོ་བ། མ་དབེ།

༥༩) མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༧ འོག་ ༩༧༩ བཟ

༦༠) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩུ་གནས། ༥ གློག་ ༥ འོག་ ༡༤ བཟ

༦༡) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༧ འོག་ ༩༤༠ ཅན།

༦༢) གཞན་གྱིས། མཆོ་སྤྲོན།

༦༣) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག་ ༥༩ ཅན།

༦༤) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༣ བསྟན། མདོན་པ། རུ་གཤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྩེ་འབྲང་། གནས། ༧ འོག་ ༩༤༠ བཟ

༦༥) རྩེ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩུ་གནས། ༥ གློག་ ༡༣ འོག་ ༩༤ ཅན།

- ༥༥ རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༧ ཤོག ༥༩ རྟེན།
- ༥༦ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས། ཤོག ༣༧༩ རྟེན།
ཟླ་དགེ་ ༣༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཤ མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ ལེའུ་ཐ་མ། ཤོག ༡༠༡ རྟེན།
- ༥༧ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༡ རྟེན།
- ༥༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་མ། གནས། ༧ ཤོག ༣༥ བཅུ་
- ༩༠ གོང་མཆུངས། ཤོག ༣༥ བཅུ་
- ༩༡ ཡིན་པས་སྟོབ་གཉིས་ཀྱི། མཆོ་སྟོན།
- ༩༢ སྟོབས་པའི། མཆོ་སྟོན།
- ༩༣ བཞེ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་གང་སྟེ་ལྷོ་ལྷོ་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༩ བསྟན།
མངོན་པ། རུ་གང་སྟེ་ལྷོ་ལྷོ་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། གནས། ༧ ཤོག ༣༥ རྟེན་ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན།
མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༥ རྟེན་ཡང་། རུ་གནས། ༩ ཤོག ༡༠༠ རྟེན་ལུང་
གཉིས་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་ཆོན་ ༣༡ མདོ། ༥ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟེ་འཕྲོས་པའི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༧༧ བསྟན་གྱིས་
མི་བྱུང་པའི་མདོ་འཕྲོས་པའི་སྟེ་ལྷོ་ལྷོ་མཛོད་རང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆང་བྲངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་
དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༤ རྟེན་ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞི་གནས་ལྷ།
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༧ ཤོག ༥༧ རྟེན་ཡང་། ལུང་རིང་པོ་མདོ་འཕྲོས་པའི་སྟེ་འཕྲོས་པའི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༥
སྟེ་ལུང་རིང་པོ་མདོ་འཕྲོས་པའི་སྟེ་འཕྲོས་པའི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༡༥ བསྟན་གྱིས་
- ༩༤ སྟེ། མ་དབེ།
- ༩༥ རྟེན་ལྷ། མ་དབེ།
- ༩༦ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༣༡༥ བཅུ་ ༣༣ དང་༣༡༤ རྟེན་དང་༣༡༥ བཅུ་
- ༩༧ གཞུང་གང་ནས་ཡིན་པའི་མཛོད་མ་ཐུབ།
- ༩༨ ཞེས་སྟེ་ཤེ། མ་དབེ།
- ༡༠༠ ཟླ་དགེ་ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༣༡༥ བཅུ་
- ༡༠༡ ཟླ་དགེ་ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཆ སྟེ་ཆོན་པོ་བྲུ་དཀར་པོའི་མདོ། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་ལེའུ་ ཤོག ༣༡ རྟེན་
- ༡༠༢ གོང་མཆུངས། སྟེ་གདུང་མེད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ལེའུ་ ཤོག ༣༡ རྟེན་
- ༡༠༣ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། ཞི་ལས་གང་གསལ། ཤོག ༡༧༡ བཅུ་
- ༡༠༤ གོང་མཆུངས། ཤོག ༡༧༡ བཅུ་
- ༡༠༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༥༤ བཅུ་
- ༡༠༦ དང་པོའི་མིག་གིས། མ་དབེ།

- ༡༠༧ རྟོང་དང་རྟོང་གཉིས། མཚོ་ཕྱོན།
 ༡༠༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༧ ཤོག ༢༡༩ ན༤
 ༡༠༩ མདོ་ལུང་འདི་གང་སྤེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་
 རྩེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༡༠༤ ན༩
 ༡༡༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༧ ཤོག ༢༤༤ ན༧
 ༡༡༡ རྩེ་དགེ ༤༡༥༩ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྲུལ། རིན་ཆེན་བྲེང་བ། ལེལ་ ༩ ཤོག ༧༥ ཤོག ༡༡༩ ན༩

གནས་བརྒྱུད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཆན།

- ༡ རྒྱ་སྟོམས་པར། མཚོ་ཕྱོན།
 ༢ རྟོང་དུང་བ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༣ ས་སོ་ཡི། མཚོ་ཕྱོན།
 ༤ རྩེ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མདོན་པ། གྲུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅུ་ གནས། ༩ ཤོག ༩ ཤོག ༧ ན༩
 ༥ རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྩེས་འབྲང་། གནས། ༩ ཤོག ༢༥༥ ན༥
 ༦ རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༥ བ༥
 ༧ ལམ་གྱི་ཚོགས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆེད་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༥ ན༡ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ ན༧ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༥ ཤོག ༩༥ ན༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཚོས་ཚན། ༩༡
 ༨ རྟག་གི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བུའི་མདོ་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་གཉིས་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་
 ཆེད་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༥ ན༩ ཡང་།
 རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ ན༧ ཡང་། རྒྱ་གནས། ༥
 ཤོག ༩༥ ན༥ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཚོས་ཚན། ༩༡
 ༩ ཡིན་པ་ལྷ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༡༠ ཉ་མ་ལ། མཚོ་ཕྱོན།
 ༡༡ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་
 རྒྱལ་སྤྲུལ། གནས། ༩ ཤོག ༢༡༩ ན༩
 ༡༢ ཆངས་པའི་ཚོགས་གྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆེད་བྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མདོན་པ།
 རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༩ ཤོག ༥༥ ན༥ ཡང་། རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མདོན་པ། རྒྱ་ཞི་གནས་ལྷ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོ། གནས། ༩ ཤོག ༥༧ བ༩ ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༤༥ བར་མའི་སྒྲིའི་ཚོས་ཚན་ ༡༠༩ བསྐྱང་བདག་
 མོན་ལ་བུའི་མདོ་འམ་གོ་བཀའ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད།

१९. ལུང་བར་མའི་བསྐྱེད་པོ་ཆེ་དེ་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྐར་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་དང་མཁུ་སྤྱོད་མོ་ ༩༠༩
 བསྟན། མདོན་པ། ༥ གཤམ་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱུ་ལ་སྐར་མ། གནས། ༡ མོག་ ༥༡ པེ ཡང་། སྤྱོད་མོ་ ༩༠༩
 བསྟན། མདོན་པ། ༩ ཞི་གནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་། གནས། ༡ མོག་ ༥༡ རྗེ ལུང་བར་མའི་རྩིས་ཆོད། ༩༡༡

༡༩ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བའི་མདོ་ལུང་འདི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆུང་དང་མ། ཟླ་དཔེ ༩༠༩
བསྟན། མདོ་ན་པ། ༥ གསལ་པ་བཤེས་གཉེན། འབྲེལ་བ་རྒྱལ་མཁའ་མ། གནམ། ༥ ཤོག ༩༥ བ་༧ ཟླ་དཔེ ༩༠༩ བསྟན།
མདོ་ན་པ། ༩ ཞིག་ནས་ལྟ། འབྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནམ། ༥ ཤོག ༧༠ བ་༩ དང་ ༧ བ་༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ཐོན་པའི་
མདོ་ ༩༥ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་མདོ།

१५. མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་ཁྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོར་ཆ་ཚང་དངས། ཟླ་དག ༡༠༧༩ བརྟན། མདོ་ལ། ༥
གསལ་པ་བཤེས་གཞི། འགྲེལ་བརྒྱལ་ཁྲུལ་མ། བརྟན། ༡ འོག ༥༥༩ ལ། ཟླ་དག ༡༠༧༧ བརྟན། མདོ་ལ། ༥
ཞིག་ནས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཐོ་ བརྟན། ༥ འོག ༥༧༠ བ༥

༡༠ མཛོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཚང་དྲངས། ཟླ་དགེ ༡༧༠
 བརྟན། མདོན་པ། རྩ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག་ ༥༧ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༡༧༩ བརྟན། མདོན་པ།
 རྩ་འགྲེལ་བརྒྱལ་སྐྱེལ་གནས། ༥ འོག་ ༩༥ བཟུང་། ཟླ་དགེ ༡༧༧ བརྟན། མདོན་པ། རྩ་ཞིག་གསལ་ལྟ། འགྲེལ་
 བཤད་ཉེ་མཁོར་གནས། ༥ འོག་ ༡༡ བཟུང་། གནས། ༥ འོག་ ༡༠ བཟུང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་འདི་མཛོད་ ༤༩

३१) ལུང་བར་མའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མའོར་ཆ་ཆོང་བྲངས། ཟླ་དགེ
 ༡༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ཁུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༤ འོག ༥༧ བཟ ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༠༧༢ བསྟན།
 མདོན་པ། ༥ གསལ་བ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ། གནས། ༤ འོག ༢༤ བཟ ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༠༧༤ བསྟན།
 མདོན་པ། ༩ ཞིགནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིར་མའོ གནས། ༤ འོག ༡༡ བཟ ཡང་། རུ གནས། ༢ འོག ༥༧ བཟ གནས། ༤
 འོག ༡༠ བཟ ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༢༥ དང་ ༢༡ དང་ ༡༠༥ ལུང་བར་མའི་ཚུ་མགྲི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་བདུན་པའི་ཕྱི་མ་བ་ལང་།

༣༧ ལམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟ࿃་དག ༤༡༧༠ བསྟན། མདོན་པ།

༤ རྒྱལ་པོར་བསྐྱུར་པའི་མཛོད་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་མཆེར་བྱངས། ཟ࿃་དེལེ ༢༠༠༠ བསྟན། མདོན་པ།
 ༥ དུ་བྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ རྟོག ༡༧ ཡང་། ཟ࿃་དེལེ ༢༠༠༤ བསྟན། མདོན་པ། ཉུ་ཞི་གནས་མ།
 འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཐོང་། གནས། ༡ རྟོག ༡༤ ཡང་། གནས། ༣ རྟོག ༡༧ རྟན་ཡང་དག་པར་ལུག་པའི་ཟ࿃་དེལེ་ལ་ཆེན་

༤༤ གོང་མཚུངས། གནས། ༥ ཤོག ༥༥ བཟ

- ༤༧ ཁ་ཅིག་(སྟེ་འདུན་བཟན་ནི་) མ་དབེ།
- ༤༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༠༡ ན།
- ༤༩ མ་དབེར་རྟོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མཆོ་སྟོན་ལྟར་ས་ཡང་འཇུག་མེད་པར་བཅོས།
- ༥༠ མདོ་ཡུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༧༥ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞིག་གས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༧༤ བ༤
- ༥༡ བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧༥ ན། ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༧༤ བ༥ ཡུང་རིང་པོའི་མདོ། ༣༩ ཡང་དག་པར་བསྟར་བའི་མདོ་མཛོད་སྒྲིའི་སྟུང་།
- ༥༢ མདོ་ཡུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཁོར་ཆ་ཆར་བྱངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧༥ བ༥ ཡང་། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རུ་ཞིག་གས་ལྟ། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ། གནས། ༥ ཤོག ༧༤ བ༥
- ༥༣ ལངས་པའི། མཆོ་སྟོན།
- ༥༤ རྟེན་དུ་བྱུང་བས། མཆོ་སྟོན།
- ༥༥ ཁོ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི། མཆོ་སྟོན།
- ༥༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མེམས་ཅམ། ཞི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུང་། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༡༡ བ༥
- ༥༧ པ་དག་པ་བཟུང་། མ་དབེ།
- ༥༨ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྱེད་། གནས། ༥ ཤོག ༣༥༥ ན།
- ༥༩ མདོ་ཡུང་འདི་གང་སྟེལ་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྱངས། ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གང་སྟེལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་རྗེས་འབྱེད་། གནས། ༥ ཤོག ༣༥༥ ན།
- ༦༠ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རུ་གནས། ༧ ཤོག ༣༩ ན།
- ༦༡ འདི་ནི་(ཡིད་) མཆོ་སྟོན།
- ༦༢ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༠༣ བ༥
- ༦༣ མེམས་བརྩམས་ཀྱི། མ་དབེ།
- ༦༤ ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོན་པ་ལ། མཆོ་སྟོན།
- ༦༥ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། རུ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ ཤོག ༣༠༤ ན༤
- ༦༦ ཟླ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རུ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ ཤོག ༧༧ བ༥
- ༦༧ ཁོང་མཆུངས། ཤོག ༧༧ བ༧
- ༦༨ ཟླ་དགེ་ ༤༡༤༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། གི་འཕགས་པ་ཀྱུ་སྟུང་། རིན་ཐང་། ལེའུ་ ༣ ཤོག ༣༥ ཤོག ༡༡༣ ན།
- ༦༩ མདོ་ཡུང་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྩམ་བཤད་རིགས་པར་མགོ་སྟོན་ཅམ་གནང་ལ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང་སྐུང་གཞུང་དེ་གཉིས་

- གར་མདོའི་མཆན་འདོན་མ་མཐོང་ནང་དོན་ལ་མཐོང་གི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་བསྐྱོད་ནམས་སུ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་མདོ་
ཡིན་པ་གསུངས། ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ འོག ༥༥ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༢༠༩༢
བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་གནས། ༡ འོག ༥༥ བ། ཡང་། ཅུ་ གནས། ༢ འོག ༥༥༡ ན་
༩༠ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚམས་ཤི་ དེ་ཞིག་གཞིན། རྒྱུ་བཤད་རིགས་པ། ཡེ་ལུ་ ༡ འོག ༥༥ ན།
༩༡ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚམས་ཤི་ མཆོ་ཟླ་
༩༢ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ མེས་གསུངས། མདོན་མཆོ་མཆོ་འགྲེལ། མདོན་མཆོ་མཆོ་འགྲེལ། ཟླ་ ༡༡ ན་
༩༣ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚམས་ཤི་ མཆོ་ཟླ་
༩༤ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ དེ་ཞིག་གཞིན། མཐོང་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༥ བ།
༩༥ བཞི་པའི་ས་པ། མ་དཔེ།
༩༦ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ དེ་ཞིག་གཞིན། མཐོང་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༥ ན།
༩༧ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གསུངས་པ་བཞེས་གཞིན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ འོག ༥༥ བ།
༩༨ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གསུངས་པ་བཞེས་གཞིན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ འོག ༥༥ བ།
༩༩ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚམས་ཤི་ རྒྱུ་སྐུ་སྐུ་མ། མདོན་པ་ཀྱི་བཤད་འགྲེལ་པ། ཡེ་ལུ་ ༢ འོག ༥༥ ན།
༡༠༠ མ་མཐོངས་པ། མཆོ་ཟླ་
༡༠༡ བསྟན་བཤད་པ། མཆོ་ཟླ་
༡༠༢ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ དེ་ཞིག་གཞིན། མཐོང་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༥ བ།
༡༠༣ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གསུངས་པ་བཞེས་གཞིན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ འོག ༥༥ ན།
༡༠༤ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ དེ་ཞིག་གཞིན། མཐོང་རང་འགྲེལ། གནས། ༡ འོག ༥༥ ན།
༡༠༥ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚམས་ཤི་ གསུངས་པ་བཞེས་གཞིན། ཀྱི་བཤད་འགྲེལ་པ། འོག ༩༡ བ།
༡༠༦ བསྟན་ལས་འཕྲོས་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་པ་བཤད་པའི་མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་
དངས། ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གསུངས་པ་བཞེས་གཞིན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ འོག ༥༥ ན།
ཡང་། ཟླ་དགེ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་གནས། ༡ འོག ༥༥ བ། ཡང་། ཅུ་
གནས། ༡ འོག ༥༥ ན།
༡༠༧ མདོ་ལུང་འདི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་ཆ་ཆོང་དངས། ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
གསུངས་པ་བཞེས་གཞིན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ། གནས། ༡ འོག ༥༥ བ། ཡང་། ཟླ་དགེ ༢༠༩༢ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་
ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉེ་མཐོང་གནས། ༡ འོག ༥༥ བ། ཡང་། ཅུ་ གནས། ༡ འོག ༥༥ ན། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་
པའི་མེ་ལྷ་ཆོག་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ ༥༥ ཞིག་གིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆོང་གི་མདོ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྐྱེ་མཆོང་སྐྱེ་མཆོང་སྐྱེ་མཆོང་
༡༠༨ འདི་རང་ལགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གསུང་དངས་ཀྱི་དོན་ལ་ལུང་འདི་སྐྱོབ་དཔོན་དེ་ཞིག་གཞིན་གྱི་ཐོག་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་མ།
ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མེས་མཚམས་ཤི་ དེ་ དེ་ཞིག་གཞིན། ཐོག་བསྟན་འགྲེལ་པ། བམ་པོ། ༥ འོག ༡༥ ན།
༡༠༩ ཟླ་དགེ ༢༠༩༡ བསྟན། མདོན་པ། ཅུ་ གང་སྐྱེ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉེ་མཐོང་འབྲང་། གནས། ༡ འོག ༥༥ ན།

- ༡༡༠ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང།
 ༡༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གང་སྤེལ། འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་རྗེས་འབྲང། གནས། ༥ འོག ༩༧༤ ཅན
 ༡༡༢ གོང་མཚུངས། འོག ༩༧༤ ཅན
 ༡༡༣ བརྩ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མཁོར་ཆ་ཚང་བྲངས། ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན།
 མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༠ བལ་ཡང། ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་
 ཞིག་ནས་ལྷ། འགྲེལ་བཤད་ཉིད་མཁོ། གནས། ༥ འོག ༧༧ བལ་ཡང། རྒྱ་གནས། ༡ འོག ༩༧ ཅན
 ༡༡༤ ཟླ་ལ་གཞོན་ཕྱི་མ་བཞིའི། མཚོ་ལྷོན།
 ༡༡༥ ཟླ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ། གནས། ༡ ལྷོག ༡༩ འོག ༩ བལ།
 ༡༡༦ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༠ བལ།
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག ༣༠༩ བལ།
 ༡༡༧ དེ་དག་ལས་ཐོགས་དབྱུང་བྱ། མཚོ་ལྷོན།
 ༡༡༨ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༠ བལ།
 ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག ༣༠༩ བལ།
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མེམས་ཅམ། མི་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྲུལ། ལེའུ ༡༡ ལྷོག ༡ འོག ༡༩ ཅན
 ༡༢༠ གོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༡ ལྷོག ༡ འོག ༡༩ ཅན
 ༡༢༡ ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༥ འོག ༩༡ བལ།
 ༡༢༢ གོང་མཚུངས། འོག ༩༡ བལ།
 ༡༢༣ ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། རྒྱ་གནས་པ་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གནས། ༥ འོག ༣༡༡ ཅན
 ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༩༤ བཀའ། མདོ་སྤྲུལ། ༧ མདོ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པའི་འོག ༡༠༩ ཅན
 ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ༥ འདུལ་བ་ལུང་ཐུན་ཆོགས། འོག ༣༠༧ ཅན
 ༡༢༦ གོང་མཚུངས། འོག ༣༠༧ ཅན
 ༡༢༧ ཟླ་དགེ ༣༤༠༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༣ ད་ཅེས་མེན། འཇུག་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ལེའུ ༣༡ འོག ༩༡ ཅན
 ༡༢༨ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བཀའ། མདོ་སྤྲུལ། ༥ ལྷ་བའི་སྤྱིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༣༡༥ བལ།
 ༡༢༩ རྒྱུ་བར་བཤད་ལ། མཚོ་ལྷོན།
 ༡༣༠ དཔེར་ན། ཟླ་དགེ ༥ བཀའ། འདུལ་བ། ༥ འདུལ་བ་ཐུན་ཆོགས། འོག ༣༡༩ བལ།
 ༡༣༡ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དཔུ་མ། ༩ ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟོག་གི་འབར་བ། ལེའུ ༤ འོག ༡༤༩ བལ།
 ༡༣༢ ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ༣ མོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། འོག ༩ བལ།

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་ཏུ་ལའི་གཟུངས། ཟླ་དག ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ བ་ བེ་ཅིང་། ༤༧༩

འཕགས་པ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༤ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཀ བེ་ཅིང་། ༧༤༩ ཨི

ཁང་བུ་བཅུགས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རྟུ

ཁམས་མང་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཤ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ ལུ

གང་པོ་ལ་སྐགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་པ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཨི བེ་ཅིང་། ༡༠༡༩ ལུ

དགའ་པོ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྐྱན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༧ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཀ བེ་ཅིང་། ༧༥༠་༡༤

རྒྱ་ཆེར་ཐོལ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ བེ་ཅིང་། ༧༥༩ ཀུ

རྒྱ་རྒྱལ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ བེ་ཅིང་། ༧༧༩ ཅུ

མྱོག་ཐོབ་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༤ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཅ བེ་ཅིང་། ༧༥༠་༩༠ ཞེ

མདོན་པར་འབྱུང་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༠༡ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ བེ་ཅིང་། ༩༥༧ རྟུ

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ས། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རྟུ

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ བེ་ཅིང་། ༡༠༠་༩ རྟུ

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱར་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༡ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བེ་ཅིང་། ༧༤༧ ཅོ

འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲོས་པ་ཉིད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ། (ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།)

མཚན་གཞན་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ད བེ་ཅིང་། ༧༩༧ རྟུ

འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་པའི་རྒྱུ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། རྒྱུ། བ བེ་ཅིང་། ༡༩༩ བ

སྤྱི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ བེ་ཅིང་། ༧༧༩ ཅུ ༧༧༩ ཅུ

སྤྱི་རྒྱ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཁ བེ་ཅིང་། ༧༨༠ ཅུ

ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མངས་རྒྱས་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཨི བེ་ཅིང་། ༡༠༩༩ ཀེ

དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉིད་བར་བཞག་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ཤ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ ལུ

དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ ར བེ་ཅིང་། ༧༨༡ ཅུ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བསྐྱན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༧ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཀ བེ་ཅིང་། ༧༥༠་༩ ཆོ

དོན་རྣམ་པར་དཔེ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ཟླ་དག ༩༡༧ བཀའ། མདོ་སྤེལ་ མ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ རྟུ

འཕགས་པ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩ བཀའ། དགོན་བཅུགས། ཁ བེ་ཅིང་། ༧༥༠་༩༩ འི

འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ར བེ་ཅིང་། ༡༠་༩༩ ཆེ

འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཐ བེ་ཅིང་། ༡༠་༩༩ དེ

འདུལ་བ་གཞི། ཟླ་དག ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ༡ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༠ ཁེ
 རྩོམ་པ་མངོན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༡ ལུ
 གནས་འཛིག་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ལུ་མོ་སྒོ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ཅ བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༩༠
 བྱང་རྒྱུ་མེས་སྐུ་དཔེ་ཟླ་ཟླ་དག ༧༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ག བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༡༩ རྩོ
 བྱང་རྒྱུ་མེས་སྐུ་དཔེ་ཟླ་ཟླ་དག ༡༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ག བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༡༩ རྩོ
 འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་ཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སྒོ་གྲོས་མི་ཟང་པ་བརྟེན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 མ་སྒྲིལ་དགའི་འབྲེད་པ་བསལ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 མ་གྲོ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ཆོས་པ་བྱང་པ་མེས་སྐུ་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ཆོས་པའི་བྱང་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 རྒྱ་བའི་སྒྲིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 དཔལ་རྒྱ་གསར་ཐིག་ལེ་ཞུས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༧༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྒྲིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༧༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ཡལ་དང་སྒྲིལ་མཇུག་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༧༧༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ ང་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠་༡༩ ཞི
 འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་པ་མེས་སྐུ་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 དེགས་སྒྲིལ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ལའ་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ལས་རྒྱུ་མཇུག་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ལེགས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བརྟེན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ཤེས་པ་བྱིས་པའི་སྒྲིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 ས་བཟུང་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༧༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སངས་རྒྱས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༧༧༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༩ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༡ ཆེ
 གཞེས་མདོ་གཞི་སྒྲིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སྒྲིང་པ་འཕྲོ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སྒྲིང་པ་འཕྲོ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སྒྲིང་པ་འཕྲོ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ
 སྒྲིང་པ་འཕྲོ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༣༣༣ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༩ བེ་ཅིང་། ༧༩༧ ལུ

མཆིམས་མཛོད་དྲུངས་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྡེའི་མདོ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དྲུབ་ཞུགས་པ་
དང་། དེ་ལོའི་སྐད་དྲུབ་ཞུགས་པའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མདོ་སྡེ་ལག་གི་མཚན་བྱང་དང་ཁུངས།

- ཀུན་དག་འཛོའི་མདོ། ལུན་སྒྲ་སྟུ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་དགྲ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༤
ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཞི་བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༩༥
ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཐོར་ཚུགས་ཅན་མང་པོའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པའི་མདོ།
སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་མདོ། དུས་རྒྱུ་སྟུ། བར་མའི་སྡེའི་སྡེ་ཚན། ༡ མདོ། ༩༥
སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ལྷ་ཀྱང་པའི་མདོ་དང་པོ། བཅས་མར་རྟེན་སྟུ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༩༥ ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་
སྡེའི་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་སྡེ་ ༥ མདོ་ ༩༥ ཡང་ན་མཚན་གཞན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ།
སྡེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ།
སྡེ་མཆོད་གཉིས་པོའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན། ༩༦
སྡེ་མཆོད་དྲུག་གི་ཆོགས་གྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༩༧
སྡེ་མཆོད་དྲུག་གི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མདོ།
སྡེ་ས་འགྲོ་བའི་མདོ། སྤེལ་གཏི་སྟུ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་བདུན་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༨ བ
སྡེ་ས་འཕེལ་ཆོག་གི་མདོ། རན་མ་ཐོབ་སྟུ། རིང་པོའི་སྡེའི་མདོ། ༩༩
སྡེ་ས་འཕེལ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཚན་ ༥
སྡེ་ས་འཕེལ་པའི་སྡེའི་མདོ། སྤེལ་རིས་དྲན་སྟུ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་ལྷ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༩
ཁང་བྱ་བཅུགས་པའི་མདོ། ཀུན་གྲུ་སྟུ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྡེའི་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་ ༥ མདོ་ ༩༩
ཁམས་དྲུག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༩༩
ཁམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་བར་མའི་སྡེའི་ཆོས་ཚན། ༩༩
ཁུངས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ། ལུན་སྒྲ་སྟུ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་བཞི་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩
ཁུངས་ཀྱི་མདོ། ལྷ་ར་སྟུ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྡེའི་གསུམ་པ་ལུང་པོ་འདུས་པའི་སྡེ་ ༩༩ མདོ། ༩༩
ཁྱིམ་བདག་མཉན་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ཀེ་ཐུ་སྟུ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༩༩ རིང་པོའི་སྡེའི་མདོ། ༩༩
ཁྱིམ་བདག་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུ་ལྷ་སྟུ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན། ༩༩
གང་ཟག་གི་མདོ། ལྷ་ལྷ་སྟུ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེའི་དགྲ་ཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩
དགེ་སྤྱོད་མཚན་སྡེ་གྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༩༩ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཚན། ༩༩ དང་ ༩༩
འགྲོ་བའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་བདུན་པའི་མདོ། ༩
འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་གྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཚན། ༩༩ གས་ ༩༩
འགྲོ་འདུག་གི་མདོ། རྟོག་ཏུ་སྟུ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྡེའི་བཞི་བ་སྡེ་མཆོད་དྲུག་འདུས་པའི་སྡེ་ ༩༩ མདོ། ༩༩
གྲིང་གཞི་ཆེན་པོའི་མདོ། མཁྱེན་དྲན་སྟུ། རིང་པོའི་སྡེའི་མདོའི་ཆོས་ཚན། ༩༩

སྤྱི་གཞི་ཆོན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆན། ༧༧

རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི། ༤༤

རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མདོ།

གོ་ཏ་མའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༧

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༩༤

རྒྱ་སྐར་ལེགས་ཀྱི་མདོ། ལྷན་ཁྲུག་སྤྱོད། བར་མའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆན་ ༩ མདོ། ༥

མངོན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆན་ ༩༩ མདོ། ༥༤

ལྷ་ཆན་ལྷ་པའི་མདོ། གནས་བརྟན་སྤྱི་པའི་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ལྷ་ཆན་གྱི་མདོ། ༡༤༤

བརྒྱ་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་

ཆོས་སྤྱིན་མའི་མདོ། བར་མའི་སྤྱི་མདོ། ༤༤ ཞིབ་མོ་རྣམ་འབྲས་རྒྱུ་བའི་མདོ་འཇུག་ལྷ་ལྷེད་སྤྱོད།

མཆོད་བྱེད་གྱི་མ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆན་ ༩༡༩ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་མཆོད་

དྲུག་འདུས་པའི་སྤྱི་ཆན་ ༩༥ མདོ། ༤༥

འཆར་བྱེད་གྱི་མདོ། གནས་བརྟན་སྤྱི་པའི་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ལྷ་ཆན་གྱི་མདོ། ༡༤༤

ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ། ལྷ་ལྷེད་སྤྱོད། བར་མའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆན་གཉིས་པའི་མདོ། ༤ བའམ་ཆོས་ཆན། ༥༤

ཉེ་བར་ཐོས་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་མཆོད་དྲུག་འདུས་པའི་སྤྱི་ཐང་ཆན་མདོ། ༡༡༩

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལེའུའི་མདོ། ལྷ་ལྷེད་པར་ལྷན་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་པའི་གསུམ་པ་ལུང་པོའི་སྤྱི་ ༩༩ མདོ། ༥༤

ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་མདོ།

གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་མདོ། རྟེན་ལྷེད་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་མཆོད་དྲུག་གི་སྤྱི་ ༩༥ མདོ། ༤༩

རྟེན་ལེན་གྱི་སྤྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཆན། ༡༥༡

རྟེན་ལེན་སྤྱི་མདོ། ལྷ་ལྷེད་སྤྱོད། བར་མའི་སྤྱི་མདོའི་ལྷ་པ་ཆངས་པ་འདུས་པའི་ནང་ཆན་མདོ་གསུམ་པ་ཆོས་ཆན། ༤༩

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་བྱུང་བའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༩༩ ༩༤༤

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་འབྱུང་བའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆན་གཉིས་པ་སྤྱི་གཞི་འདུས་པའི་མདོ། ༡

སྤྱི་གཞི་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༥༥༥

སྤྱི་ཆན་མོ་རབ་རྒྱ་འཛུལ་པའི་མདོ།

སྤྱི་པ་ཉིད་ཆོན་པོའི་མདོ། མཁུ་སྤྱི་ཉིད་སྤྱོད། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆན་ ༡༤༡ བར་མའི་སྤྱི་ཆོས་ཆན། ༡༩༩

ཐབས་མཁས་ཀྱི་མདོ་དང་པོ། ཐམས་ཀོས་ལ་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་པའི་བརྒྱ་ཆན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༤

ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་མདོ། ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱོད། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༠ བར་མའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆན་ ༡ མདོ། ༩

དང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བཞོད་པ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ་དང་། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆན། ༩༩༩

དད་པའི་མདོ། བསྟན་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལྷེ་པའི་སྤྱི་པའི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༤

དོན་དམ་པ་སྤྱི་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༩༥

འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདོ། ཆུ་རྒྱུ་སྤྱོད། ཡང་དག་ལྷན་པའི་སྤྱི་ལས་གསུམ་པ་ཐུང་པོ་འདུས་པའི་སྤྱི་ཆོན། ༡༩ མདོ། ༡༥
དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༢༩
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་པོའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༢༩
དྲི་བ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ། བཅོམ་བྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༡
དྲུག་ཆོན་དྲུག་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༠༤
དྲུག་ཆོན་དྲུག་གི་མདོ། ཆཆ་སྤྱོད། བར་མའི་སྤྱི་ཆོན་ ༡༤༩ ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༩༠༤
དོ་རྩེ་མོའི་མདོ། མཛེས་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོན་དག་སྤོང་མ་འདུས་པའི་སྤྱི་ ༥ མདོ། ༡༠
གནས་བརྟན་སྤྱི་ཆོན་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་པའི་མདོ། སེལ་བུའི་སྤྱོད།
གནས་བརྟན་སྤྱི་ཆོན་ཀྱི་ཆོད་ཀྱི་ཆོད་པའི་ཆོས་ཆོན།
གནས་བརྟན་ཀྱི་མདོ། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོན་གསུམ་པ་ཐུང་པོའི་སྤྱོད། ༡༩ མདོ། ༡༧
གནོད་སྤྱོད་དང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༩༠
གནོད་སྤྱོད་དང་པོའི་ཆོག་སྤྱོད་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན། ༡༩༠
རྣམ་པར་དང་པོའི་མདོ། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད། རིང་པོའི་སྤྱོད་མདོ། ༡༩
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱོད་ཆོད་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༢༥
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱོད་ཆོད་ཀྱི་མདོ། མཛེས་སྤྱོད་སྤྱོད། ལྷ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༥
རྣམ་པར་བརྟན་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོན་པོའི་སྤྱོད་ ༤༩ མདོ། ༤༠
རྣམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་རྒྱུ་ལ་ཐུག་སྤྱོད་སྤྱོད། བར་མའི་སྤྱི་ཆོན་དང་པོའི་ཆོས་ཆོན། ༤༤ ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༩༡
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བརྟན་ཀྱི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ཆོན་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༤
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་དང་པོ། བཅོམ་བྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོན་ ༤༩ མདོ། ༩༥
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་སྤྱོད་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༤
པ་ལའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྤྱོད་པའི་མདོ་བར་མའི་སྤྱོད། པོད། ༩ སྤྱི་ཆོན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད། བོ་རྣམ་པའི་དཔལ་
བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་དཔལ་གཟུགས་སྤྱོད་པར་དྲུག་སྤྱོད།
པ་ལའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྤྱོད་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྤྱོད། པོད། ༤ སྤྱི་ཆོན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད། བོ་རྣམ་པའི་དཔལ་
བོ་རྣམ་པའི་དཔལ་བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་དཔལ་གཟུགས་སྤྱོད་པར་དྲུག་སྤྱོད།
པ་ལའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྤྱོད་པའི་མདོ་ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད། པོད། ༤ སྤྱི་ཆོན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད། བོ་རྣམ་པའི་དཔལ་
བོ་རྣམ་པའི་དཔལ་བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་དཔལ་གཟུགས་སྤྱོད་པར་དྲུག་སྤྱོད།
པ་ལའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཞག་པའི་གནས་བརྟན་སྤྱོད་པའི་མདོ་རིང་པོའི་སྤྱོད། པོད། ༩ སྤྱི་ཆོན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད། བོ་རྣམ་པའི་དཔལ་
བརྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔལ་གཟུགས་སྤྱོད་པར་དྲུག་སྤྱོད།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་མདོ། མཛེས་སྤྱོད་སྤྱོད། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ཆོན་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༤
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བརྟན་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ཆོན་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༤

བཞི་བརྒྱ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མདུག་རྩིས་ཀ་སྟུང་། ལུང་བར་མའི་མདོ། ༡༥༩ བར་མའི་སྟེའི་མདོ། ༡༡༧

བཞི་པའི་དང་པོའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༧
བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲེའི་བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩༤
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་མདོ། ཨ་ཁྱིལ་ཉན་སྟུ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲེའི་བརྒྱད་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༥༥
ཟས་ཀྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༧༡༥ དང་ ༩༧༤ ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲེའི་སྒྲེ་ཆོན། ༤༩ མདོ། ༥༡
ཟས་ཀྱི་མདོ། ལྷ་རྩལ་སྟུ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲེའི་སྒྲེ་ཆོན། ༡༩ མདོ། ༡༡
ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་པའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན། ༧༩༠ ལས་ ༧༩༩
ཡང་དག་པར་བསྟུ་བའི་མདོ། སྒྲིཉི་སྟུ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༩༩
ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲེའི་བཞི་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༤༩
ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲེའི་གསུམ་པ་ལུང་པོ་འདུས་པའི་སྒྲེ། ༩༩ མདོ། ༡༠༥ དང་ ༤༧
ཡི་དྲགས་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་མདོ། རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པའི་ལོ་རྒྱུ། ༤༩
ཡོན་ལྷན་པར་འབྱེད་པའི་མདོ། དཔེ་ཉེ་མི་རྟོགས་སྟུ། བར་མའི་སྒྲེའི་ཆོས་ཆོན། ༡༤༩
ཡོན་པོ་དང་སྟོན་དང་སྟེགས་མ་ཞེས་སྒྲེ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་མདོ།
རབ་ཏུ་དང་བར་བྱ་བའི་མདོ། སུམ་སྒྲུབ་ལྷེ་སྟུ། ལུང་རིང་པོའི་མདོ། ༡༥ རིང་པོའི་སྒྲེའི་སྒྲེ་ཆོན་གསུམ་པའི་མདོ། ༩༥
རེ་རེ་སྒྲེ་བའི་མདོ། ལྷུ་ཁྲི་བློ་ཁྲི་སྟུ། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་སྒྲེའི་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲེ། ༤༥ མདོ། ༤༠
ལས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ། ༧༡༩
ལས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲེའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༥༡༧
ལག་པ་བཅད་པས་པ་དཔེའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༩༧༩
ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མཉམ་སྦྲེལ་མི་རྟོགས་སྟུ། བར་མའི་སྒྲེའི་སྒྲེ་ཆོན་༩ མདོ། ༥ བཟུང་མདོ། ༡༩༤
བསུས་པོ་ཆེའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན། ༩༡༡
ལུ་ཉི་ཏའི་མདོ།
ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ་དང་། མཁས་
དབང་ཡོ་ཤི་ལུ་མི་རྟོན་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
ཞིག་ནས་ལྷའི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དངས་པའི་མདོའི་ལུང་ལུངས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག
ཀྱི་ཏྲ། ཉི་ཏྲ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན།
ལུང་བར་མ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ།
ལུང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ།
ལུང་རིང་པོ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ།
ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ། རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྟན་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ་དམི་རྟོགས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་པ་དང་། མཁས་
དབང་ཡོ་ཤི་ལུ་མི་རྟོན་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
ཞིག་ནས་ལྷའི་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དངས་པའི་མདོའི་ལུང་ལུངས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག

ཀྱི་ཏོ། ཉི་ཏོང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

ལུང་སིལ་བུའི་མདོ།

ས་བོན་གྱི་མདོ། ལྷོ་ཆ་སྤྱུ་ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན། ༡༩ མདོ། ༡༧

ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༣༩

སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་མདོ། ཅེ་ཏུ་ཀར་ཏིལ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དག་བསྟན་པའི་མདོ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༧

སེམས་ཅན་གནས་པའི་མདོ། སྤྱུ་ལྷ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༡༧

སེམས་པའི་ཆོག་སྤྱུ་གི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆོན། ༧༩

སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་མདོ། ཉིན་སམ་ཏུ་སྤྱུ་ ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་གཞི་འདུས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན། ༡༡ མདོ། ༡༩

སོལ་བའི་ཕུང་བོའི་མདོ། ལུང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ། ༡༡༧

གསུམ་ཆོན་གསུམ་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་ཆོས་ཆོན་ ༩༧

བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོའི་ཆོས་ཆོན་ ༡༡ ཡན་ལག་ཀྱི་མའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན། ༡༠

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མདོ། ཨ་ཅི་རྟེ་ཡལ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༧༧

བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ ༧༥ མདོ། ༩༩

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ། ལུང་བར་མའི་མདོ་ ༡༩༩

ཐེན་པ་སྐྱེ་བའི་མདོ། ཏེ་ཏུ་བྱུ་སྤྱུ་ ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྡེ་ལྷེ་ཆོན་ལས་འཕྲོས་པའི་མདོ། ༩

བསྟན་འགྲུའ།

མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུ་ རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ། རྟེ་དགེ་ ༧༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་ བེ་ཅིང་། ༡༧༥༥ ཇེ་

—— རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྟོང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྟེ་དགེ་ ༣༤༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༣༧ ཅ་

—— རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྟོང་པོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། རྟེ་དགེ་ ༣༤༣༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༣༩ ཅ་

—— བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྟེ་དགེ་ ༡༥༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ་ ཇེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ གི་

—— བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག། རྟེ་དགེ་ ༧༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ ཇེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༥ ཇེ་

—— སྤུ་ལྷ་ལྷུང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་རྒྱུ་ཆར་བཤད་པ། རྟེ་དགེ་ ༣༩༥ བསྟན། མདོ་འགྲེལ་ ཇེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༥ ཇེ་

ལྷུའི་བཤེས་གཉེན། སྤྱུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྟེ་དགེ་ ༣༤༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཏ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༩༠ ཏ་

ཀམ་ལ་ཤུལ། བསྟོན་པའི་རིམ་པ། རྟེ་དགེ་ ༣༩༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༠ ཨ་

དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན། འདུལ་བ་ལུང་སྤྱུ་མའི་བྱེ་བྲག་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ། རྟེ་དགེ་ ༧༡༡༥ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༥ ལྷུ་

—— འདུལ་བ་གཞི་རྒྱུ་ཆར་འགྲེལ་པ། རྟེ་དགེ་ ༧༡༡༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལྷུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༩ ལྷུ་

གང་བ་སྟེལ། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་སྤྱུ་འབྲང་བ། རྟེ་དགེ་ ༣༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལྷུ་

བེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ལྷུ་

གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི
པེ་ཅིང་། ༡༡༡༡ ཤི

—— ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས་བརྟུས་པའི་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི པེ་ཅིང་། ༡༡༡༢ ཤི

—— ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐད་མ།) ཟླ་དག ༤༠༧༦ བསྟན། མངོན་པ། ལུ
པེ་ཅིང་། ༡༡༡༣ ཅུ

རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེ་སའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི
པེ་ཅིང་། ༡༡༡༤ ཨི

སློབ་དཔོན་དག་སྤྲུམ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༤༡༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞེ
པེ་ཅིང་། ༡༡༧༥ ཟེ

དག་ཆུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་ངྲི་བ། ཟླ་དག ༤༡༧༦ བསྟན། འདུལ་བ། སུ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༦ ལུ

དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༤༡༧༧ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༧ ཅེ

—— ཆད་མ་རྣམ་པར་དཔེ་བ། ཟླ་དག ༤༡༧༨ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༨ ཅེ

ཆོས་ཀྱི་བཙུན་དཔོན། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ། ཟླ་དག ༤༡༧༩ བསྟན། འདུལ་བ། སུ པེ་ཅིང་། ༡༡༧༩ ལུ

ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
འགྲེལ་བཤད་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ། (འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལ།) ཟླ་དག ༤༡༨༠ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཅེ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༠ ཅེ

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ ཆད་མ་རྣམ་པར་དཔེ་བའི་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༡༨༡ བསྟན། ཆད་མ། རྩི པེ་ཅིང་། ༡༡༨༡ རྩི

ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༨ བསྟན། མངོན་པ། ཏུ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༢ ཏུ
འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་པ། མཆོད་གཞུང་ཨ་བླུ་ཀར་གྲུ་ལ། སྤབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱུ། ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། དཔེ་མ། ལུ
པེ་ཅིང་། ༡༡༨༣ ཏུ

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཨི པེ་ཅིང་། ༡༡༨༣ ལི

—— རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། ཟླ་དག ༤༠༨༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞེ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༤ ཀུ

—— རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས། མཆོད་གཞུང་སའི་དངོས་གཞི། ཟླ་དག ༤༠༨༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཆོ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༥ རྩི

—— རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེ་སའི་ས། ཟླ་དག ༤༠༨༢ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི པེ་ཅིང་། ༡༡༨༦ ཞེ

—— རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། ཟླ་དག ༤༠༨༣ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཟེ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༧ ཨི

སློབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་ཤེ། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ། ཟླ་དག ༡༡༨༤ བསྟན། བསྟོད་ཆོག་གས། ཀ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༨ ཀ

སློབ་དཔོན་འདུལ་བ་ལ། གཞུང་ཐ་དད་པར་རིམ་པར་བསྐྱུག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་སྤེལ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ་བསྟུས་པ། ཟླ་དག ༤༡༨༩
བསྟན། འདུལ་བ། སུ པེ་ཅིང་། ༡༡༨༩ ལུ

—— རིགས་པའི་ཐོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ཟླ་དག ༤༡༩༠ བསྟན། ཆད་མ། ལེ པེ་ཅིང་། ༡༡༩༠ ཞེ

སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ
པེ་ཅིང་། ༡༡༨༩ ཏུ

དེ་ལྟར་མེད། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབྲུམ་པ་དང་། ཉི་མེ་ལྷ་སྟོང་པ་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། མཆོན་

བསྐྱུས་འབྲུམ་ཁྲི་གཞོད་འཛོམས། ཟླ་དག ༡༥༠༥ བསྟན། ཤར་བྱིན། བ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༥ བ

—— ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབྲུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༡༥༠༧ བསྟན། ཤར་བྱིན། བ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༧ བ

འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། སྟོང་ཐལ་ཉི་ལྷ་ལྷ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པ། མཆོན་བསྐྱུས་ཉི་མེ་

སྟོང་བ། ཟླ་དག ༡༧༥༧ བསྟན། ཤར་བྱིན། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༧ ཀ

སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། ཟླ་དག ༡༩༧༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། ཏུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༠ ཀ

—— སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ། ཟླ་དག ༡༩༠༤ བསྟན། འདུལ་བ། དུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༤ བ

སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སྟོན་མེ། ཟླ་དག ༢༠༧༧ བསྟན། མངོན་པ། ཏུ་

བེ་ཅིང་། ༡༩༧༧ བ

—— འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༡༩༠༧ བསྟན། ཤར་བྱིན། བ

བེ་ཅིང་། ༡༩༠༧ བ

—— ཆད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཟླ་དག ༢༡༠༩ བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༠ ཅེ

འཕགས་པ་ལྷ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། མཆོན་བསྐྱུས་པ་དབུམ་བཞི་བརྒྱ་པ། ཟླ་དག ༡༩༤༤ བསྟན།

དབུམ། ཆ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༤༤ ཆ

རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན། ཟླ་དག ༡༧༥༤ བསྟན། ཤར་བྱིན། ཀ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༤ ཀ

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས། ཟླ་དག ༢༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༤ བེ

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེན་རྒྱུན། ཟླ་དག ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༠ བེ

—— དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཟླ་དག ༢༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༡ བེ

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༢༠༥༧ མངོན་པ། ཀྱུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༠ ཀྱུ

—— ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། (རང་འགྲེལ།) ཟླ་དག ༢༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀྱུ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༠ ཀྱུ

—— ཉན་ཐོས་ཀྱིས། ཟླ་དག ༢༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རྩེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༧ རྩེ

—— ཉི་ལྷ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༢༠༥༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༤ ཤི

—— རོན་གསང་བ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ། ཟླ་དག ༢༠༡༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༩ རི

—— རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ཟླ་དག ༢༠༧༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༡ ཤི

—— ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཟླ་དག ༢༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༠ ཤི

—— དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༢༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༧ བེ

—— ལུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་བཞོད་པའི་འཁོར་ལོ། ཟླ་དག ༢༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༧ ཤི

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་བཞོད་པའི་འཁོར་ལོ། ཟླ་དག ༢༠༡༧ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ་

བེ་ཅིང་། ༡༩༡༧ ལུ

སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་བརྟན་པ། ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཟླ་དག ༢༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི་ བེ་ཅིང་། ༡༩༧༤ ཤི

- དབུས་དང་མཐའ་རྒྱུ་པར་འབྲེན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ཚེ
- སུམ་ཅུ་བའི་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༥ མི
- མ་ཉི་ཙི་ཉ། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད། ཟླ་དག ༡༡༩༥ བསྟན། བསྟོད་ཚུགས། ༧ བེ་ཅིང་། ༩༠༩༤ ༧
- མོད་གལ་ལུ། ལས་གདགས་པ། ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། མི་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ལུ
- འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། ཟླ་དག ༤༠༩༥ བསྟན། མངོན་པ། མི་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༥ ལུ
- སློབ་དཔོན་སློབ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ། དན་པ་ཡེ་ཤེས་གཞགས་པ། སློབ་པའི་སློབ་ཚོར་ཆ་ལྟ་ལུ། ཟླ་དག ༤༡༩༤ བསྟན། སློབ་པོ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ལེ
- སློབ་པའི་སློབ་ཚོར་ཆ་ལྟ་ལུ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༡༩༤ བསྟན། སློབ་པོ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ལེ
- སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མི། སློབ་པ་ལ་སློབ་པའི་སློབ་ཡིག (སློབ་སློབ་པ།) ཟླ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། སློབ་ཡིག་ བེ་བེ་ཅིང་། ༡༤༩༩ རེ་
- རྩ་མི། ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་བྱི་རྒྱུ་ལུ་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་ལུ་སྟེན་པ། ཟླ་དག ༤༡༩༤ བསྟན། ཆད་མ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ བེ་
- རྩ་མི། རྩ་མི་ལུ་སྟེན་པའི་སྟེན་པ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ཡི
- ཞིགས་སྟེན། ཆོས་མངོན་པ་མངོན་བྱི་འགྲེལ་བཤད་ཞེ་བར་མཐོང་། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། མངོན་པ། རྩ་ལུ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ལུ
- མཐའ་ཆེན་ཞེ་བའི་ཆོ། བདེན་པ་གཉིས་རྒྱུ་པར་འབྲེན་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཟླ་དག ༩༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ས་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ ས་
- དབུ་མ་རྒྱུ་ལུ་ཆོག་ལེན་བྱས་པ། ཟླ་དག ༩༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ས་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ས་
- དབུ་མའི་རྒྱུ་ལུ་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༩༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ས་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ས་
- སློབ་དཔོན་ཞེ་བའི་ལུ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དག ༩༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ ལ་
- བསྟན་པ་ལུ་ལས་བཀུས་པའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ། ཟླ་དག ༩༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཁི་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ ཀི
- སློབ་དཔོན་སློབ་པ་གཞགས་པ། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་བ། ཟླ་དག ༩༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ འ་
- དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དག ༩༩༩༩ བསྟན། དབུ་མ། འ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ འ་
- ཡོན་ཏན་སྟོན་པ། རྩ་མ་པར་བཤད་པ་ཤིགས་པའི་བཤད་པ། ཟླ་དག ༤༠༩༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༠ མི
- ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ་བེ་ཅིང་། ——
- ལུང་པོ་ལུ་རྩ་མ་པར་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ ཉི
- ཤིགས་ལྟན་བསྟན་པའི་དཀའ་པོ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ཟླ་དག ༡༡༩༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༥ བེ་ཅིང་། ༩༠༩༤ ༧
- རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དག ༤༠༩༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ལུ
- སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྲེད། དབུ་མ་སློབ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གཞགས་པ། ཟླ་དག ༩༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ར་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༤ ར་
- ཤེས་རབ་འབྲེད་གནས་སྟེན་པ། ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་བྱི་རྒྱུ། ཟླ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། ཆད་མ། བེ་བེ་ཅིང་། ༤༡༩༩ ཉི
- ཤེས་རབ་གོ་ཆ། ཆད་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ལུ་རྩ་མ་པར་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༡༠༠ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་བེ་ཅིང་། ༡༡༠༠ ལུ
- ཤུགས་ལུ། ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་བྱི་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༤༡༩༠ བསྟན། ཆད་མ། ཉི་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༠
- སྟག་ལུ། འདུལ་བའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ། ཟླ་དག ༤༡༩༩ བསྟན། འདུལ་བ། ལུ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ ལུ
- སློབ་དཔོན་སེམས་པར་བཤད་པ། ཤེས་རབ་ལུ་ལྟ་བུ་ལུ་བསྟན་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་ཆོགས་པའི་རྒྱུ་ལུ་སྟེན་པ། (འགྲེལ་བཤད་
རྒྱུ་སྟེན་པ།) ཟླ་དག ༩༩༩༩ བསྟན། ཤེས་རབ་ལུ་ཆ་བེ་ཅིང་། ༡༡༩༩ ཆ་

ཞུགས་པའི་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

ཀོང་སུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (1993-1990) ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། དེབ་སྟོང་ཆ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་ཕྱི་ལོ་
1993 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། (1964-1971) གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1964
ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱུང་རྟོག་པའི་དབང་སྒྲོ་བཟང་། (1979-1984) གསུང་འབུམ། དེབ། 1 བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་
1979 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཀམ་པ་སྐྱེ་ཁྱེད་དགུ་པ་དབང་ལྷུག་རྟོ་རྗེ། (1944-1963) གཞོན་ནུ་རྣམ་རྟེན་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་གིང་རྟ།
བརྗེ་བྱེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་ཕྱི་ལོ་ 1963 ལོ་ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

མཁས་དབང་རྒྱལ་སྤྱི་ཀློང་ལྷ། (1963-1964) ལྷ་ལོ་རྩེ་ཆོས་རིག་ལོ་རྒྱུས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་མངའ་སྡེའི་ཉི་མོ་གཙུག་ལག་སློབ་
ཁང་ལ་ཁན་ལུ་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1964 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད། ཕྱི་ལོ་ 1964 ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

འགོས་ལོ་རྒྱ་བ་གཞོན་ནུ་དབལ། (1963-1964) དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ། 1964 ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་
སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱ་གར་གྱི་ཉུ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་མང་ཆོག་མཛོད། བོད། 1 (Encyclopedia of Indian Philosophies, Vol.VII)

རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་མདོ་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་བར་མ། ལུང་རིང་པོ། ལུང་གཅིག་
ལས་འཕྲོས་པ། ཉི་ཉོང་གི་མཁས་པ་ཡོ་གེ་ཡུམ་ཉི་མོ་སྒྲིགས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མཛོད་པ་
མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷའི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དབང་པའི་
མདོའི་ལུང་ཁུངས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག་ གྱུ་རྟ། ཉི་ཉོང་ངམ་རབ་ཏུ་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1964 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱ་གར་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྐྱར་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ དལི་རྟོག་ཡོས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། (The Taisho Shinshu
Daizokyo edition of The Tripitaka in Chinese, ed. by J. Takakusu and K. Watanabe,
Takyō, 1926-1938), The Taisho Issai-kyo-kanko kwai, Tokyo, 1926

རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་མདོ་ལུང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ། ལུང་བར་མ། ལུང་རིང་པོ། ལུང་གཅིག་
ལས་འཕྲོས་པ། རྒྱ་གར་གི་བཀའ་འཁྱུར་དང་བསྐྱར་འཁྱུར། ཉལི་ཤོ། ཤིན་ཤུ དལི་རྟོག་ཡོས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་། ཉི་ཉོང་གི་
མཁས་པ་ཡོ་གེ་ཡུམ་ཉི་མོ་སྒྲིགས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སློབ་
དཔོན་ཞི་གནས་ལྷའི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་ནང་དབང་པའི་མདོའི་ལུང་ཁུངས་བཀོད་པའི་
རེ་ལུ་མིག་ གྱུ་རྟ། ཉི་ཉོང་ངམ་རབ་ཏུ་ནས་ཕྱི་ལོ་ 1964 ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྒྱ་གར་དང་ཉི་ཉོང་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་པའི་བཀའ་བསྐྱར་དཀར་ཆག ལུ་ལོ་ལུ་ནན་རིའོས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས། (A Catalogue
of the Chinese translation of the Buddhist Tripitaka the sacred Canon of the Buddhist

in China and Japan, by Bunyiu Nanjio, Chinese Meterails Center, Inc. San Francisco, France, 1975)

མཆོས་མངོན་པ་མངོན་པའི་རྒྱུན། རེབ། མཆོ་སྤྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྩོམ་པ་རྣམས། (༡༩༢༥-༡༩༣༥) དམ་པའི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རི་ཕྱར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་དགོས་འདོད་ཀྱིས་འབྲུང་། (རྒྱག་ཆོས་འབྲུང་།) ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྱུན།

རྩོམ་པ་རྣམས། (༡༩༣༥-༡༩༣༩) དབུ་མ་ལ་འཕྲུག་པའི་རྣམ་པའདད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། མ་སྐྱེ་འབུམ་བྱུང་མས་པ་སྤྱིར་གི་དཔར་མ། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཆོགས་བསྟེ་གནས་ཁང་ནས་སྟོན་ཀྱང་འབྲུལ་དཔར་ནས་འདྲ་པར་བཏབ།

ཉི་རྩེད་གི་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཅའ་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞིག་ནས་ལྷའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཅའ་ཉི་ལྟ་མཁོ་བཀའ་ཉི་ལྟ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཅའ་པའི་མདོའི་ལུང་ཁྲུངས་བཀོད་པའི་རེ་ལུ་མིག་གཉིད། ཉི་རྩེད་དུ་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཉི་རྩེད་གི་མཁས་པ་ན་གསུ་རའི་རྩོམ་དཔེ། རྒྱག་ཀྱི་ནང་ཆོས། (Indian Buddhism) མོ་ཉི་ལལ་སྤྱོད་མི་དཔྱེན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཐོ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ (༡༩༢༩-༡༩༥༥) གྱིས་ཕྱོགས་བསྒྱིགས་མཛད་པ། བཀའ་གདམས་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་གི་གཅེས་བཏུས་ཐོར་བུའི་བང་མཛོད། (ཐོར་བུའི་བང་མཛོད།) ལྷ་ས་བཞེས་ཤིང་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱི་ ༡༩༥༥ ལོར་བརྩམས་པའི་འབྲུས་མཆོད་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

དུང་དཀར་སྟོབ་ཐུང་འཕྲིན་ལས། (༡༩༣༥-༡༩༤༥) དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་ཀྱང་གོའི་བོད་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

—— ཆོས་པ་དཔེ་བཅའ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆོན་འགྲེལ། ཆོས་པ་ཀུན་དག་འདོད་རྩེ། (༡༩༠༩-༡༩༥༥) དཔེ་བཅའ་དམར་པོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཅའ་པ། སྟོབ་དཔོན་ ༤༠༩༡ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ་སྟོབ་དཔེ་བཅའ་འབྲུར་དང་བསྟན་འབྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཉི་རྩེད་ཉི་རྩེད་ཀྱི་མཐོ་སྟོབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་གཞུང་སྐོར་མང་ཨང་རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།

སྟོབ་དཔོན་འབྲུར་དང་བསྟན་འབྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་དེའི་ལྷན་ཐབས་དཀར་ཆག་དར་ཐང་སྐུལ་སྤེལ་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཨ་རི་གེ་ལི་ཐོར་ནི་ཡ་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ནང་པའི་སྟོབ་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདོ་དང་འཕགས་པ་གནས་བཏུན་སྟོབ་པའི་མདོ་གསུམ། སྟོབ་ཐུང་དོ་རྩེ་རབ་སྤྱིར་གིས་བོད་རྒྱུད་དུ་བསྐྱུར། ལྷ་ས་མཐོ་སྟོབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

པེ་ཅིང་དཔར་མའི་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་ཉི་རྩེད་ཉི་རྩེད་མཐོ་སྟོབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་གཞུང་སྐོར་མང་ཨང་རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།

རྒྱལ་དཔོན་དཔལ་པོ། རྒྱལ་པོ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། རྒྱལ་རབས་སོ་བཞི། ཨྱེད་གཤམ་ ༤༡༡༠ བསྟན། རྒྱལ་རབས། ཏུ
 སྤྲི་ཡི་རྒྱུད་དུ་བཞགས་པའི་གནས་བརྟན་ཨྱེ་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཤེ། བར་མའི་ཤེ། རིང་པོའི་ཤེ། ཡན་ལག་ལས་འཕྲོས་
 པའི་ཤེ། བོད། ༡༤ ལྷ་མི་དྲུ་མཉུ་ས་ལྷ་སྤྱི་ནས་ཞུ་སྤྱི་གཟུ། བོ་རྒྱལ་རྟོའི་དཔར་བསྐྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལ་ ༡༠༡
 ལོར་དེ་བ་གསུགས་མུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
 བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༩༠-༡༩༩༤) བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་ཤེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་
 མཛོད། (ཡོངས་གྲགས་མཆོད་གཞན་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་།) གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་
 དཔར་བཅུ།
 རྒྱལ་དཔོན་དབང་རྒྱལ་ཆོས་མངོན་པའི་བདུད་ཅི། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམས་ཀྱི་སྟེ་མང་ཆོག་མཛོད། བོད། ༡ མོ་དྲི་ལལ་སྐྱ་ནར་སི་
 དཔྲ་ནས་ཨྱི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བཅུ།
 ལུ་སེར་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་རྩེ་ཅོང་ཁབ་ཆེན་པོས་གཙོས་རྒྱལ་ཆེན་དཔལ་འཛིན་ལྷ་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཙོག་དུ་བསྐྱིགས་
 པའི་དྲི་མེད་ལྷ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཅུ།
 ས་སྐྱུ་བ་མྱི་དྲ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོག། (༡༩༩༡-༡༩༩༩) ལུ་བ་དཔོན་རབས་གསལ། ས་སྐྱུ་བ་གའ་འབྲུམ། གསུང་འབྲུམ། བོད། ༢ ས་སྐྱུ་
 ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟི་གནས་ཁང་། རྩ་ར་ལུ། ༡༩༩༣ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
 ས་སྐྱུ་པའི་བཀའ་འབྲུམ་དཀར་ཆག་ ཉི་ཅོད་ཕྱོ་ཁྲུར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན། ཨྱེ་དགའ་ཤིང་དཔར་གཞིར་བཞག་གི་དེ་བ་གསུགས་
 ལུ་གར་ཅན་རིག་མཛོད་དེ་བ་ཨང་༩༣ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདིའི་ལུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ། གློ་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་གླིང་།
མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ཏར་འབྲུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་གར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། མ་ལི་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ།
དཔེ་སྦྱོར་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་ཚོས་དར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་ཐེང་། ༡༩

ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

བཙོན་བྱ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།
ལམ་དང་གང་ཟག་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲེའི་ལྷགས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྱོན་ལུས།
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་བཅེས་དང་བོ་བསྐྱོན།